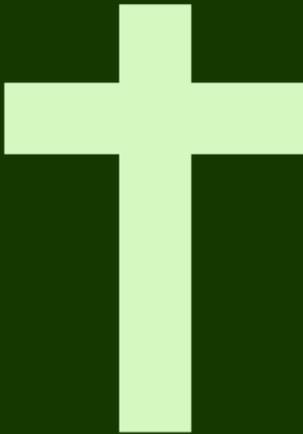

Testament Cobə de'en choe' dižə' ɕhe ancho

Jesocristán'

New Testament in Zapotec, Yatzachi (MX:zav:Zapotec,
Yatzachi)

**Testament Cobə de'en choe' dižə' che ancho
Jesocristən'
New Testament in Zapotec, Yatzachi (MX:zav:Zapotec,
Yatzachi)**

copyright © 1971 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Zapotec, Yatzachi

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Zapoteco, Yatzachi [zav], Mexico

Copyright Information

© 1971, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Zapotec, Yatzachi

© 1971, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022
d439ce34-67af-5db7-b82c-f44ad9932db2

Contents

SAN MATEO	1
SAN MARCOS	67
SAN LUCAS	108
SAN JUAN	174
HECHOS	221
ROMANOS	284
1 CORINTOS	314
2 CORINTOS	345
GÁLATAS	364
EFESIOS	375
FILIPENSES	386
COLOSENSES	394
1 TESALONICENSES	401
2 TESALONICENSES	407
1 TIMOTEO	411
2 TIMOTEO	420
TITO	426
FILEMÓN	430
HEBREOS	432
SANTIAGO	455
1 PEDRO	463
2 PEDRO	472
1 JUAN	477
2 JUAN	484
3 JUAN	485
JUDAS	486
APOCALIPSIS	489

Dižə' Güen Dižə' Cobə De'en Bzoj Sam Mtion'

Ḫaxta'o Jesocrisən'

1 Nga cho'en dižə' che de'e ḫaxta'o Jesocrisən' dezd gan' gwḫete dia che'enə'. Na' nyoj la yoguə'əte de'e ḫaxta'ogü'e' ca' gwzolaozən len de'e ḫaxta'ocho Abraannə' xte na'a. Jeso'osən' naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin', na' de'e Dabin' naque' xi'in dia che de'e Abraannə'.

2 Abraannə' naque' ḫa Isaac, na' Isaaquən' naque' ḫa Jacob, na' Jacobən' naque' ḫa Joda len beṇə' biše'e ca' yela'.

3 Jodan' na' Tamar zjənaque' ḫaxna' Fares na' Sara. Na' Faresən' naque' ḫa Esrom, na' Esronnə' naque' ḫa Aram.

4 Arannə' naque' ḫa Aminadab, na' Aminadabən' naque' ḫa Naason, na' Naasonnə' naque' ḫa Salmon.

5 Salmonnə' na' Raab zjənaque' ḫaxna' Boos. Na' Boosən' na' Rot zjənaque' ḫaxna' Obed. Na' Obedən' naque' ḫa Isai.

6 Na' Isain' naque' ḫa Rei Dabin', na' Rei Dabin' naque' ḫa Salomon. Na' xna' Salomonnə' goqu'e' xo'olə de'e Orias antslə ze'e yeca'a Rei Dabin' le' par gaque' xo'ole'.

7 Na' Salomonnə' naque' ḫa Roboam, na' Roboannə' naque' ḫa Abias, na' Abiasən' naque' ḫa Asa.

8 Na' Asan' naque' ḫa Josafat, na' Josafatən' naque' ḫa Joram, na' Jorannə' naque' ḫa Osias.

9 Na' Osiasən' naque' ḫa Jotam, na' Jotannə' naque' ḫa Acas, na' Acasən' naque' ḫa Esequias.

10 Na' Esequiasən' naque' ḫa Manases, na' Manasesən' naque' ḫa Amon, na' Amonnə' naque' ḫa Josias.

11 Josiasən' naque' ḫa Jeconias na' biše'e ca'. Beṇə' ca' gwnitə' ca' tyempən' catə' beṇə' Babilonia ca' besyə'əche'əḫaxje' de'e ḫaxta'o chio'o beṇə' Izrael Babilonian'.

12 Gwde besyə'əche'əḫaxje' lega'aque' Babilonian', goljə Salatiel xi'in Jeconiasən'. Na' Salatielən' naque' ḫa Sorobabel.

13 Na' Sorobabelən' naque' ḫa Abiod, na' Abiodən' naque' ḫa Eliaquim. Na' Eliaquinnə' naque' ḫa Asor.

14 Asorən' naque' ḫa Sadoc, na' Sadoquən' naque' ḫa Aquim. Aquinnə' naque' ḫa Eliod.

15 Na' Eliodən' naque' ḫa Eleasar, na' Eleasarən' naque' ḫa Matan. Na' Matannə' naque' ḫa Jacob.

16 Nach Jacobən' naque' ḫa Jwse ben' naquə be'en che Marian'. Na' Marian' naque' xna' Jeso'os ben' nzi' Crist, zeje dižə' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' benəchan'.

17 Na' tyemp che de'e Abraannə' xte tyemp che de'e Dabin' goc žda' dia che'enə'. Na' goszolaon tyemp che de'e Dabin' xte catə'an beṇə' Babilonia ca' besyə'əche'əḫaxje' de'e ḫaxta'o chio'o beṇə' Izrael Babilonian' gozac yežda' dia che'enə'. Na' leczə dezd tyemp catə'an besyə'əche'əḫaxje' lega'aque' Babilonian' xte catə'an bžin žan' goljə Cristən' gozac yežda' dia che'enə'.

Catə' goljə Jeso'osən'

18 Na' quingan' goquə catə'an goljə Jesocrisən'. Banaquən gwšagna' Marian' len Jwsen', na' ze'e ca'a Jwsen' le' par gaque' xo'ole', gwsa'acbe'ine' banoa'

Marian' bdao'. Goc ca' chedə' Spirit che Diozən' benən par niç bgüendao' bda'onə' lo'o le'enə'.

¹⁹ Na' Jwsen' ben' banaquən si'e Marian' par gaque' xo'ole', goque' to beṇə' chon de'e güen lao Diozən'. De'e na'anə' bene' xbab cuejyichje' Marian' šižizə sin cui no gache'i par niç cui əgws'i'e le' zto'.

²⁰ Žlac chone' xbab gone' ca', to angl che Xancho Diozən' blo'elaogüe'e le' lao bišgal. Na' gože'ene': —Jwse, le' naco' xi'in dia che de'e Dabin'. Bito žebo' si'o Marian' par gaque' xo'olo'. Spirit che Diozən' benən par niç no'e bda'onə'.

²¹ Na' sane' to bi'i byo, na' əgws'i'o labo' Jeso'os chedə' yebeje' beṇə' gwlaž chele ca' xni'a de'e malən' beṇə' se'ejle' che'.

²² Na' de'en goquə yoguə' de'e ca' goc complir can' gwna Diozən' de'en bzoj to profet beṇə' be' xtižə' Diozən' cana', gwne':

²³ To no'ol güego' beṇə' nənaplažə'achgua cuine' güe'e to bi'i byo dao' na' sane'ebo'.

Na' si' labo' Emanuel.

Na' Emanuel zeje dižə': Zoczə Diozən' len chio'o.

²⁴ Na' catə' beban Jwsen' beyož gwneine' yelən' ca', beteyo bene' can' gož angl che Xancho Diozən' le'. Jəxi'e Marian' liže'enə' par goque' xo'ole'.

²⁵ Pero Jwsen' gwdapəcze' le' respet xte catə'an gwxane' to bi'i byo dao', xi'ine' nech. Na' gwxi' labo' Jeso'os.

2

Magos ca' jəsə'alane'e Jeso'osən'

¹ Ca tyemp can' gwnabia' Rei Erodən', goljə Jeso'osən' Belennə', to yež gan' mbane Jodean'. Na' goquən' besə'əžin to čhopə magos Jerosalennə', beṇə' za'ac galən' chla' bgüižən'.

² Na' gosə'əṇabene' beṇə' lao' syodan' gwse'e: —iGan' rei che beṇə' Izrael ca', be'en bagoljənə'? Nezeto' bagolje'enə' chedə' bable'ito' beljw che'enə' catə'an bla'an lažto'onə' galən' chla' bgüižən'. Na' za'ato' par niç güe'ela'oto'one'.

³ Catə' bene' Rei Erodən' xtižə'əga'aque'enə', de'e juisy de'e goquene', na' leczə ca' yoguə'əlol beṇə' lao' syoda Jerosalennə'.

⁴ Nach btob Rei Erodən' yoguə'əlol bxož əblao che chio'o beṇə' Izrael na' leczə yoguə' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən', con beṇə' nitə' syodan'. Na' gwṇabene' lega'aque' gan' naquən galjə Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon'.

⁵ Nach gwse' beṇə' ca' Erodən': —Belen nan' galje', gan' mbane Jodea, la' can' na to part Xtižə' Diozən' de'en bzoj to profet beṇə' be' xtiže'enə' cana'. Quinga nan:

⁶ Ca naquə yež Belen gan' mbane Jodea,

naquəczən yež de'e zaquə'achgua entr yež əblao ca' de'en zjəchi' Jodean', chedə' to beṇə' Belennə' gaque' beṇə' gwnabia', na' le' əggüia əgwy'e' chio'o beṇə' Izrael.

⁷ Nach Erodən' bene' mendad ja'ac magos ca' laogüe'enə' bgašə'əzə par niç gwṇabene' lega'aque' tcho'a tšao' batə'əquən' besə'əle'ine' bla' beljon'.

⁸ Nach bsele'e lega'aque' Belennə', gože' lega'aque': —Le'e žja'ac Belennə' na' le'e žjəyediljyožə bida'onə'. Na' catə' yeže'elebo' na' deyedixjue'ile nada' par niç leczə ša'a əžje'ela'ogua'abo'.

⁹ Beyož boso'ozenag magos ca' can' gož rein' lega'aque', nach gwsa'aque' əzja'aque'. Na' ca naquə beljon' de'en besə'əle'ine' gan' chla' bgüižən' catə'

cuinə' sa'ac lažga'aque'enə', zdan le'e yoban' žialaon laoga'aque'enə' bžinten gwzon gan' zo bida'onə', na' gwlezən.

10 Na' besyə'əbeine' xte juisy ca de'en besə'əle'ine' beljon' de'e yoblə.

11 Nach catə' gwso'e lo'o yo'onə' na' besə'əle'ine' bida'onə' len xna'abo' Marian'. Nach bosə'əzo xibga'aque' gwso'elaogü'e'bo'. Na' bosə'əsaljo caj chega'aque' ca' na' gosə'əbeje' or, yal na' to xniža' yag de'en chla' zix de'en ne' mirra par gwso'əbo'on.

12 Pero na' Diozən' gwdixjue'ine' magos ca' lao bišgal de que bito yesyə'ədie' gan' zo Rei Erodən'. De'e na'anə' besyə'əque'e yetolə nez par jəya'aque' lažga'aque'enə'.

Jwsen' len Marian' na' len Jeso'osən' ja'aque' Egipton'

13 Na' cata' babesa'ac magos ca', to angl che Xancho Diozən' bloe' laogü'e' Jwsen' lao bišgal, na' gože'ene': —Gwyas, gwche' bida'onə' na' xna'abo'onə' le'e žja'ac Egipton' na' sole xte catə'əch əñia' le'e batə'əquə' gwaquə yesa'acle, chedə' Erodən' banži'e bia' yeyilje' bida'onə' par gote'əbo'.

14 Nach nencal gwyas Jwsen', gwche'e bida'onə' len xna'abo'onə' zja'aque' Egipton'.

15 Nach gwnite'e Egipto na'azə xte catə'əch got Erodən'. Na' de'en gwso'one' ca' goc complir de'en bzoj to profet beñə' be' xtižə' Diozən' cana'. Quinga bzoje' de'en gwna Xancho Diozən': “Chixjue'ida' Xi'ina'anə' yeze'e Egipton'.”

Erodən' bsele'e soldad par gwso'ote' yogua' bi'i byo dao'

16 Na' lao bazja'aque' Egipton' Erodən' lechgualə bžejene' catə' gocbe'ine' gosə'əxoayag magos ca' le' de'en cuich besyə'ədie' gan' zo'enə'. Na' segon can' gwyejini'ine' catə' gwnəbene' lega'aque' antslə do batə'əquən' bla' beljon', bsele'e soldad che' ca' par jse'ete' yogua'əlo' bi'i byo che'en dao' zelao bi'i chop ize, bi'i ca' gwsa'aljə Belennə' na' yeziqə'əchlə yež ca' zjənyechj zjəmbi'i Belennə'.

17 Na' laogü'e de'en gwso'ote' bi'i byo dao' ca', goc complir can' bzoj de'e profet Jeremiasən', ben' be' xtižə' Diozən' cana', gwne':

18 Gaquə bgüine bgüezən' yež de'en nzi' Rama.

No'ol ca' zjənaquə xi'in dia che de'e Raquelən' lechgualə yesyə'əyašə' yesyə'əgüinlaže'e che yogua' xi'inda'oga'aque' ca' əsa'at. Na' bito se'enene' par no yeyo'exen lega'aque'.

19 Lao ne'e nitə' Jwse ca' Egipton' got Erodən'. Nach to angl che Xancho Diozən' bloe' laogü'e' Jwsen' lao bišgal.

20 Na' gože'ene': —Gwyas, beche' bida'onə' len xna'abo'onə' na' le'e žjəya'ac Izraelən'. Bagwsa'at beñə' ca' besyə'əyilj bida'onə' par so'ote'əbo'.

21 Nach gwyas Jwsen' beche'e bida'onə' len xna'abo'onə' jəya'aque' lažga'aque' Izraelən'.

22 Pero Jwsen' catə' benene' de que Arquelaon' bedie' belane' xlatjə de'e xə' Erodən', bžebe' žjəya'aque' gan' mbane Jodean'. Na' Diozən' gwdixjue'ine' le' lao bišgalən' de que bito žjəya'aque' Jodean' sino que žjəya'aque' gan' mbane Galilean'.

23 De'e na'anə' besyə'əžine' syoda Nasaretən' na' jəsyə'ənite'e. Na' de'en jəsyə'ənite'e Nasaretən' goc complir de'en bosə'əzoj de'e profet ca' cana' gosə'əne' che Jeso'osən' de que beñə' yesə'əsi'ene' beñə' Nasaret.

3

Juan ben' bchoa beñə' nis gwdixjui'e dižə' güen dižə' cobə che Diozən'

1 Na' gwde zan iz, Juan ben' b̄choa beṇə' nis gwyeje' latjə dašən' gan' mbane Jodean'.

2 Na' gw̄dixjue'ine' beṇə' gože' lega'aque': —Le'e yedinje xtolə'əle ca', chedə' babžin ža catə' Diozən' ben' zo yoban' nabi'e con notə'ətezə beṇə' əso'e latjə.

3 De'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana' bzoje' che Juannə', gwne': To beṇə' əne' zižjo latjə dašən', əne':
“Le'e so probnid par əgwzenagle che Xançon' catə'an yide'.

Na' šə sole probnid par əgwzenagle che' catə'an yide', de'en gonle ca' gwxaquə'əleben can' chonle chxi' chloale nez ca' catə' chidə to beṇə' blaο.”

4 Na' Juannə' gwyaze' lachə' de'en gwso'one' len yišə' xa cameyən'. Na' par dobey che' b̄chine' to pedas yid. Na' gwdaogüe' bišə'əzo, na' leczə gwdaogüe' š'i'in bia ser, bia nitə' yiχə'.

5 Beṇə' Jerosalennə', na' beṇə' ca' ža' yoguə' yež ca' gan' mbane Jodean', na' leczə beṇə' ža' yež ca' nyečh' mbi'i yao Jordannə' gwsa'aque' ja'aque' gan' zo Juannə' par boso'ozenagle' xtiže'ena'.

6 Na' bosə'əxoadole'e lao Diozən', na' Juannə' b̄choe' lega'aque' nis lo'o yao Jordannə'.

7 Na' leczə ja'ac zan beṇə' Izrael beṇə' ca' zjənchoj zjənzi' fariseo, na' beṇə' ca' zjənzi' sadoseo. Ja'aque' par b̄choa Juannə' lega'aque' nis, Nach Juannə' gože' lega'aque': —Le'e nacle beṇə' goxoayag na' naljele. ¿Echaquele de que gwaquə yexonjele castigon' de'en əselə' Diozən' par le'e?

8 Cheyalə' gonle de'en naquə güen par ničh əsa'acbe'i beṇə' yoblə de que baboša' yičhjlə'ažda'olen'.

9 Na' bito gonle xbab de que Diozən' bito gone' le'e castigw che xtolə'əlen' laogüe de'en nacle xi'īn dia che de'e Abraannə'. Bito nacho de que lechguale chyažje Diozən' le'e. Gwaquə gone' par ničh yej quinga yesyə'əyaquən xi'īn dia che de'e Abraannə'.

10 Ca naquə le'e šə cui chonle can' chazlažə' Diozən', gwxaquə'əlebele ca to yag frot de'e cui bi frot chbian. Na' ca naquə yoguə'əte yag frot de'e cui bi frot chon, chəsə'əčhog beṇə' len na' chəsə'əzeye'en.

11 Na' ca naquə le'e chedinjele xtolə'əle ca', nada' de'e li chcho'a le'e nis. Na' ze'e yidə ben' gon par ničh so Spirit che Diozən' lo'o yičhjlə'ažda'ochon' na' nabi'an chio'o. Na' Spiritən' naquən ca yi' na' gwxi' gwloan yičhjlə'ažda'ochon' len bitə'ətezə de'e mal. Ben' yidə zaquə'əche' ca nada' na' bito zaca'a par gaca' xmose'.

12 Be'enan' gone' len chio'o can' choncho catə' chdecho trigon' rner, na' chzeycho yix beban'. Na' šə chonlilažə'əcho Diozən', yotobe' chio'o par ničh socho txen len le', na' beṇə' ca' cui chso'onlilažə' le', əsele'e lega'aque' lao yi' gabilən' de'en cuiczə cheyol.

Catə' gwchoa Jeso'osən' nis

13 Na' gwza' Jeso'osən' gan' mbane Galilean' na' gwyeje' gan' zo Juannə' cho'a yao Jordannə' par ničh Juannə' b̄choe' le' nis.

14 Na' Juannə' benczə yičhjləogüe' caguə gone'ene' gwchoe' Jeso'osən' nis. Gože'ene': —Chyažlədə' əgwcho' nada' nisən' na' nada'əlan' zedenabdo' gwchoa' le' nisən'.

15 Nach Jeso'osən' gože' Juannə': —Gone'e b̄choa nada' nisən'. Cheyalə' goncho ca' par ničh gaquə complir yoguə'əloj de'en non Diozən' mendad gaquə.

Nach gwčheb Juannə' b̄cho'ene' nisən'.

16 Na' catà' beyož gwchoa Jeso'osən' nisən', le'e bechojte' lo'o nisən', na' le'e byaljwte le'e yobanə' na' ble'i Jeso'osən' gan' zo Diozən'. Ble'ine' Spirit che Diozən' betjan ca to ngolbexə na' bžinən gwzōn len le'.

17 Na' gwse'enene' gwna Diozən' ben' zo yoban': —Bengan' Xi'ina', ben' chacda' chei, lechguale cheba chezaquə'alaža'a le'.

4

Gwlo'oyelə' gwxiye'enə' Jeso'osən' gone' de'e mal

1 Na' Spirit che Diozən' benən par nič gwyej Jeso'osən' latjə dašən', par nič gwlo'oyelə' gwxiye'enə' le' gone' de'e malən'.

2 Na' bitobi gwdao Jeso'osən' lao čhoa ža čhoa yel, na' catà' gwde de'e čhoa žanə' gwdone'.

3 Na' gwxiye'enə' bgüiguə'an gan' zo Jeso'osən', gožə'an le': —Šə len' naco' Xi'in Diozən', gož yej quinga yesyə'ayaquən yetxtil.

4 Nach gož Jeso'osən' len: —Nyojczə Xtižə' Diozən' nan: “Caguə yelə' guao na'azən' əbane chio'o benəč sino leczə chyažjecho yoguə'əloj dižə' de'en na Diozən' par əbancho.”

5 Na' gwče' gwxiye'enə' le' yichjo' yo'odao' əblao che chio'o benə' Izrael de'en zo Jerosalennə' na' gwlequən le' gan' le'ezelaogüe naquə siba.

6 Na' gožən le': —Šə len' naco' Xi'in Diozən' bexitə' nga par che'elə, la' nyojczən le'e Xtižə' Diozən' nan:

Eselə' Diozən' angl che' ca' par əsa'aclene' le', na' əso'oxe'e le' par nič bito əčhego'o no yej.

7 Na' gož Jeso'osən' gwxiye'enə': —Leczə can' nyojən le'e Xtižə' Diozən', nan: “Bito con goncho Xancho Diozən' prueb šə leine' can' ne'enə.”

8 Na' gwxiye'enə' gozche'en le' to lao ya'a de'e naquə lechguale siba, na' blo'in le' yoguə' nasyon de'en zjəchi' lao yežlyon' ca naquə dechgua yelə' chnabia' chega'acquənnə'.

9 Nach gožən le': —Yoguə' de'e quinga chle'ido' nga gonə'an le' šə gwzo xibo' laogua' nga par güe'elaogo'o nada'.

10 Nach gož Jeso'osən' len: —Gwchi'izə' ca'alə nga Satanas. Nyojczən le'e Xtižə' Diozən' nan: “Cheyalə' šejni'alažə'əcho tozə Xancho Diozən' na' tozə le' güe'ela'ochə.”

11 Na' bebi'izə' gwxiye'enə len le', nach besə'əžin balə angl ca' jse'eclene'ene'.

Jeso'osən' gwzolaogüe' chyixjui'e dižə' güen dižə' cobə che Diozən'

12 Na' Jeso'osən' gwze'e Jodean' par gwyeje' Galilean' catə' benene' de que bade Juannə' ližyan'.

13 Na' gwze'e Nasaretən' jsoe' syoda Capernaum de'en chi' cho'a nisdə'onə' do gan' chi' distrit de'en nzi' Sabolon na' Neftali.

14 Na' de'en jəyēzoe' syodan' goc complir can' bzoj de'e profet Isaiəzən', ben' be'e Xtižə' Diozən' cana' gan' nan:

15 Le'e gwzenag, le'e benə' Galilea, le'e cui nacle benə' Izrael, na' nitə'əle distrit Sabolon na' Neftali de'en mbane yešl'a'alə nisdə'onə' na' yao Jordannə'.

16 Nchōl yichjla'ažda'olen' pero Diozən' əsele'e to benə' cue'e be'eni' xen lo'o yichjla'ažda'olen'.

Nacle ca benə' guat len yichjla'ažda'olen' por ni che de'e malən' chonle, pero be'enə' əselə' Diozən' yocobe' yichjla'ažda'olen'.

17 Na' dezd tyemp na', Jeso'osən' gwzolaogwdixjui'e gwne': —Le'e yedinje xtolə'əlen', chedə' babžin ža nabia' Dioz ben' zo yoban' con notə'ətezə beṇə' əso'e latjə.

Jeso'osən' gwleje' tap beṇə' gwxen bel par gwsa'aque' disipl che'

18 Na' goquən' lao zda Jeso'osən' cho'a Nisdao' Galilean' ble'ine' čhopə beṇə' gwxen bel, choso'ozal'e yixjw bel čhega'aque'enə' lo'o nisən'. Zjənaquə čhopə biše'e. Toe' le' Simon Bed, na' yetoe' Ndrəs.

19 Nach gože' lega'aque': —Le'e da len nada'. Le'e nacle beṇə' gwxen bel, na' na'a əgwzejni'ida' le'e par nič gonle ca so'ombia' beṇə' nada'.

20 Na' le'e gosə'əbejyichjtega'aque' yixjw bel čhega'aque' ca' nach ja'aclene' Jeso'osən'.

21 Nach gwsa'aque' yelatə' na' jəsyə'adi'e Jacob len Juan čhopə biše'e, len xaga'aque' Sebedeo. Že'e to lo'o barcw chesyə'əyone' yixjw bel čhega'aque'enə'. Na' leczə gwnabe Jeso'osən' Jacobən' len Juannə' par žja'aclene' le'.

22 Na' le'e bosyo'ocua'anlentie' xaga'aque' Sebedeon' barcon' na' ja'aclene' Jeso'osən'.

Jeso'osən' bsd blo'ine' beṇə' zan

23 Na' gozac catə' Jeso'osən' gwyjeje' yoguə' yež ca' zjəchi' gan' mbane Galilean', gwzolaogüe' bsd blo'ine' beṇə' ca' zjəža' lo'o yo'odao' ca' gan' gwso'elao' beṇə' Izrael ca' Diozən'. Na' gwduxjui'e dižə' güen dižə' cobən' de que Diozən' nabi'e con notə'ətezə beṇə' əso'e latjə. Na' Jeso'osən' beyone' yoguə' beṇə' ca' chse'i gwde gwde yižgüe'.

24 Na' gosə' gwłaljə yoguə' de'en ben Jeso'osən' doxenlə nasyon Siria. Nach beṇə' Siria ca' jso'e yoguə' beṇə' ca' chsa'acšene laogüe'enə', beṇə' ca' chse'i zan clas yižgüe' na' beṇə' ca' chse'ey chesa'əla, na' len beṇə' ca' zjəyo'o zjəyaz de'e xio' yichjla'ažda'oga'aque', na' len beṇə' ca' chsa'az šon, na' beṇə' ca' zjanat to part cuerp čhega'aque'enə'. Na' beyone' yoguə'ətega'aque'.

25 Na' zan beṇə' za'ac distrit čhe Galilea, na' beṇə' za'ac yež ca' gan' nzi' Decapolis, na' beṇə' za'ac syoda Jerosalennə', na' beṇə' za'ac yež ca' yela' distrit čhe Jodea, nach beṇə' za'ac yešla'a yao Jordannə' jəsə'ənaogüe' le'.

5

Dižə' de'en bsd blo'i Jeso'osən' to lao ya'a blo'ine' non' zjəzo mbalaz

1 Na' Jeso'osən' catə' ble'ine' beṇə' zan zjanžag, gwloe' gwchi'e to lao ya'a. Na' gosə'əbiguə' disipl che' ca' gan' chi'enə'.

2 Nach gwzolaog bsd blo'ine' lega'aque', gwne':

3 —Le'e chacbe'ile de que chyažjele gaquəlen Diozən' le'e, zole mbalaz čhedə' bacho'ele latjə chnabia' Diozən' le'e.

4 Na' le'e zole trist lo'o yichjla'ažda'olen' por ni čhe xtolə'əle ca', mbalaz sole čhedə' Diozən' yeyonxenlaže'e le'e.

5 Na' le'e laogüe de'en chzəxjw yichjle len Diozən' na' len beṇə'chən', mbalaz sole čhedə' Diozən' gone' par nič gaquə güen čele can' baben Diozən' lyebe.

6 Na' le'e chzelažə'əchgualə gacle beṇə' güen lao Diozən', zole mbalaz čhedə' Diozən' bachaclene' le'e par nič gacle beṇə' güen laogüe'enə'.

7 Na' le'e cheyašə'əlažə'əle beṇə' yoblə, mbalaz zole čhedə' leczə ca' Diozən' cheyašə' cheži'ilaže'e le'e.

8 Na' le'e banacle beṇə' la'aždao' xi'ilažə', zole mbalaz čhedə' žjəyazole txen len Diozən'.

9 Na' le'e chogo'ole yelə' chxenlažə' che beṇə' ljuežjle ca' chesə'ədilə, mbalaz zole chedə' la' Diozən' bagwcue'e le'e ca xi'ine'.

10 Na' le'e choso'ochi' choso'osaqua' beṇə' le'e laogüe de'e chontezle de'en naquə güen lao Diozən', zole mbalaz chedə' cho'ele latjə chnabia' Diozən' le'e.

11 Na' catə' chesə'əzi'ichizə' beṇə' le'e na' chesə'əsaqua'əzi'e le'e na' chso'e yoguə' claste dižə' güenlažə' contr le'e por ni che de'en chonlilažə'əle nada', bia'aczə' sole mbalaz.

12 Cheyalə' yeba yezaqua'əlažə'əchguale la'anə'əczə za'ac de'e ca' contr le'e chedə' Diozən' gone' par nich gaquəchgua de'e güen chele catə' yežinle gan' zoe'enə'. Can' chso'one beṇə' ca' le'e leczə can' gwsə'one de'e xaxta'ocho ca' de'e profet ca' beṇə' ca' gwsə'e xtižə' Diozən' cana'.

Naccho ca zedə' na' ca be'eni' par len beṇə' ža' yežlyo nga

13 Ca zedə' chaclenən par nich caguə cuiayi' no yid belə', le'egatezə ca' le'e chaclenle par nich beṇəchan' cui chso'onteque' de'e mal. Na' šə zedə'an bitoch bi xxi' naquən, nezecho bito bi gac goncho par nich yeyaquən xxi' de'e yoblə. Na' bitoch bi zaquə'an lete goschon fuerlə na' əgwlej əgwšošj beṇə' len. Can' gaquə len le'e šə cuich gonle can' chene'e Diozən'.

14 Ca be'eni' chaclenən beṇə' par chəsə'ənezene' gan' cheyalə' žja'aque', ca'aczən' chaclenle beṇə' par chəsə'ənezene' nac chene'e Diozən' so'one'. Na' can' notə'ətezə beṇə' chac chle'ine' to syoda xen de'en chi' to lao ya'a, ca'aczən' notə'ətezə beṇə' chac chle'ine' de'e güenne' chonle.

15 Catə' chgualə'əle to yi' bito chdosə'əlen žomə sino chda'alēn le'e ze'e par chse'eni'in len yoguə' beṇə' ža' lo'o yo'onə'.

16 Na' ca naquə le'e ža, cheyalə' sotezə sole gonle de'e güenne' par nich yesə'əle'i beṇə' len na' əso'elaogüe'e Xacho Diozən' ben' zo yoban'.

Jeso'osən' bsed blo'ine' can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən'

17 Bito gonle xbab de que nada' za'a zedeyena' par nich lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' de'en bosə'ozoj de'e profet ca' cana' cuich so'onən žin. Za'a par nich gaquə' can' complir yoguə'əloj de'en bsi' Diozən' xneze gaquə ca de'en bosə'ozoj beṇə' ca'.

18 De'e li chnia' le'e, xte ca te che yežlyo nga len de'e ca' chle'icho le'e yoban', ni to letr dao' ni to asento de'en nyoj le'e lein' cui ten ca'azə xte que gaquə yoguə'əloj de'en chene'e Diozən' gaquə.

19 De'e na'ana' yoguə' de'e ca' zjənyoj de'en chene'e Diozən' gonle, la'anə'əczə šə lebeyəžə to de'e dao', legonən. Notə'ətezle šə əchoele cui gonle can' none' mendadən', na' šə leczə əgwlo'ile beṇə' yoblə cui so'one' can' none' mendadən', Diozən' bito gone' le'e yelə' bala'an catə' yežinle yoban' gan' chnabi'enə'. Na' notə'ətezle šə gonle can' none' mendadən' na' šə leczə gwlo'ile beṇə' yoblə so'one' can' none' mendadən', Diozən' gone' le'e yelə' bala'an catə' yežinle yoban' gan' chnabi'enə'.

20 Echnia' le'e, beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' bito zjənaquə yichjla'ažda'oga'aque'enə' güen lao Diozən'. Na' šə yichjla'ažda'olen' bito gaquəchən güen lao Diozən' cle ca' chega'aque'enə', bito yežinle yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e.

Choncho de'e mal šə chžə'a ljuežjcho

21 Na' leczə bsed blo'i Jeso'osən' lega'aque' gwne': —Banezele can' gož de'e Moizezən' de'e xaxta'ocho ca': "Cui no gotle. Na' šə no got ljuežj beṇəche', jostis ca' choglaogüe'en che' de que cheyalə' gate'."

22 Na' nada' chnia' le'e notə'atezle šə chža'a ljuežj benəchle zaquə'əczən par gatle ca to castigw chele žalə' ca', na' notə'atezle šə chžia chnitə'əle ljuežjle zaquə'əczən par so'on benə' golə blao ca' chəsə'anabia' nasyon Izraelən' castigw chelen'. Na' notə'atezle šə cholgüiž ljuežjle dižə' pesad, zaquə'əczən par yoselə' Diozən' le'e lao yi' gabil'.

23 Cheyalə' socho binlo len ljuežj benəchcho. Na' la'anə'əczə catə' bazole lo'o yo'odao' par əgwnežjwle bi de'en əgwnežjwle güe'ela'ole Diozən', šə žjsa'alažə'əle de que babenle contr to benə' ljuežjlen',

24 na'azə cheyalə' yocua'anle šlož de'en noxə'əlen'. Zgua'atec žjəyeye'exenle benə' ljuežjlen', nach guaqua žjəyenežjwle de'en bagwlejlə par güe'ela'ole Diozən'.

25 Catə' to benə' gonle xya che' na' əche'e le'e lao jostis, legonlene' regl binlo lao ngo'ole nezən' par ničh na' cui che'e le'e lao jostisən'. Šə bito gonle ca' ža, catə' əžinle lao jostisən' gone' le'e lao na' polsian' par yosə'əžə'e le'e ližya.

26 Echnia' le'e, bito yebeje' le'e xte catə' chixjwle doxen de'en chalə'əlen'.

De'e malən' choncho šə chgo'o xtocho

27 Baņezele can' gwna de'e Moizezən': "Bito co'o xtole na' bito cuejyichjle be'en chele o no'ol chele par solenle benə' yoblə."

28 Na' nada' chnia' le'e de que notə'atezle šə chgüiale to no'olə na' chzelažə'əle solenlene', banaple dolə' chedə' tozəczə ca malən' bachonle lo'o la'azda'olen' len de'en chon benə' chgo'o xtoe'.

29 Na' de'e na'anə' əchnia' le'e, šə de'en chle'ile len jəlaole chonən par ničh əxople gonle de'e malən', nca'alə xneze žalə' cui žia jelaolen'. Len nca'alə xneze cuejlen cle ca cuiayi'ile lao yi' gabilən' por ni che len.

30 Na' šə de'en chonlenle na'ale ca' chonən par ničh əxople gonle de'e malən', nca'alə xneze žalə' cui žia na'ale na'anə'. Len nca'alə xneze chogga'aclen cle ca cuiayi'ile lao yi' gabilən' por ni che lega'aquən.

Benə' csad ca' bito cheyalə' yesyə'əla'a ljuežjga'aque'

31 Leczə nezele can' gwna de'e Moizezən': "Notə'atezə benə' yele'e no'ol che'enə', cheyalə' chas to act ga güe'en dižə' de que besyə'əle'enə'."

32 Na' nada' əchnia' le'e de que notə'atezle yela'ale no'ol chelen', šə bito naque' to no'olə go'o xtoi, gonle par ničh gaque' ca to no'olə go'o xtoi. Na' notə'atezle yošagna'ale len to no'olə benə' belə'a ben' chei le', leczə tozəczə ca malən' chonle len benə' ca' chəsə'əgo'o xtoi.

Jeso'osən' bzejni'ine' che jorament ca'

33 Na' leczə baņezele can' gož de'e Moizezən' de'e xaxta'ocho ca': "Bito əgwzole jorament lao Xancho Diozən' catə' ənale to de'en gonle šə cui gonle complr can' nalənə'. Catə'ən chzole jorament lao Xancho Diozən', cheyalə' gonle can' chonle lyeben' laogüe'enə'."

34 Pero na' nada' chnia' le'e, cuat əgwzole joramentən' por bitə'atezə, nic por yoba chedə' na'anə' zo Diozən' chnabi'e.

35 Na' nic əgwzole joramentən' por yežlyon' chedə' den xni'a Diozən'. Na' nic əgwzole joramentən' por syoda Jerosalenə' chedə' naquən syoda che Diozən' ben' naquə' le'ezelaogüe Reī blao.

36 Na' nic gon yichjlen' testigw de que cho'ele dižə' li, chedə' bito gaqua gonle par ničh yišə' yichjlen' yeyaquən šyiš o yeyaquən gasj.

³⁷ Cheyalə' gü'e'ele por dižə' li niç cui əyazjən əgwzole jorament par se'ejle'e beṇə' çhele. Šə chyažjən bichlə dižə' de'e ənale par se'ejle'e çhele, nachbia' gwxiye' nan' chnabia'an yichjla'ažda'olen'.

Bito co'olazə'əcho beṇə' contr çhecho

³⁸ Šə to beṇə' gone' zi' jelaolena' nezele de que lei de'en bzoj de'e Moizezən' nan de que guaquə gonle zi' jelaogü'e'ena'. Na' šə to beṇə' əxope' to leyle leczə nezele de que lein' nan guaquə əxople to çhe'ena'.

³⁹ Pero na' nada' əchnia' le'e, bito əgwžonle gon beṇə' de'e mal len le'e. Šə to beṇə' cape'e šla'a xaguə'əlen', le'e gü'e' latjə cape'e de'en yešla'a.

⁴⁰ Šə to beṇə' chene'ene' əque'e xcamislen' laogüe de'en chalə'əle lata' xmeche', gü'e'etele latjə əque'e len xadon çhelen'.

⁴¹ Na' šə to beṇə' blao gone' byen šejlenlene' gua'ale yoa' çhe'ena' to kilometro, le'e šejlene' gua'alene yeto kilometro.

⁴² Na' šə bi de'en chṇabe beṇə' le'e, le'e gü'e'en. Na' le'e cueje šə bi de'e chṇabe' cuejlene'.

Cheyalə' gaquecho çhe beṇə' contr çhecho

⁴³ Na' leczə baṇezele can' chəsə'əne': "Cheyalə' gaquele çhe beṇə' migw çhele na' gue'ile beṇə' contr çhele."

⁴⁴ Pero nada' əchnia' le'e, le'e gaque çhe beṇə' contr çhelen', le'e ṇabe Diozən' gaquə de'e güen çhe beṇə' ca' choso'ožia choso'onitə' le'e. Na' le'e gon de'e güen len beṇə' ca' chəsə'əgue'i le'e, na' le'e gon orasyon lao Diozən' par beṇə' ca' chsa'ada' le'e dižə', na' par beṇə' chəsə'əsaquə'əzi' le'e.

⁴⁵ Šə gonle ca' na'achən' əsa'ache'i beṇə' de que nacle xi'in Xacho Diozən' ben' zo yoban'. Le'ena' chone' ca chla' bgüižən' par yoguə'əlol beṇə' la'anə'əczə šə chso'one' de'e güen o šə chso'one' de'e mal. Na' leczə chone' par niç çac yejw par yoguə'əlol beṇə' ža' yežlyon' la'anə'əczə šə zjənaque' beṇə' güen o šə zjənaque' beṇə' mal.

⁴⁶ Šə porzə çaquele çhe beṇə' ca' chsa'aque çhele çbixa zedegua'atguan par le'ena'? Le'egatezə can' chso'on beṇə' goçhixjw ca', beṇə' ca' nale zjənaque' beṇə' malçgua.

⁴⁷ Na' šə con chguaple diox beṇə' ljuežjle ca'azə çəchonle xbabən' de que chonçle güen cle ca beṇə' yoblə? Bito chonçle güen. Can' chso'on beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən', con beṇə' ljuežjga'aque' na'azə chəsə'əguape' diox.

⁴⁸ Cheyalə' gacle beṇə' šao' ca beṇə' šao' beṇə' güennə' naquə Xacho Diozən' ben' zo yoban'.

6

Jeso'osən' blo'ine' naquan' cheyalə' goncho caridan'

¹ Le'e gon de'en naquə de'e güen pero caguə parzə niç yesə'əle'i beṇə' can' chonlen' na' so'elaogüe le'e, çhedə' šə chonle ca' bito gü'e'elao' Xacho Diozən' ben' zo yoban' le'e.

² De'e na'anə' šə bi de'en chene'ele əgwnežjwle to beṇə' par gaquəlenlene', le'e əgwnežjon pero caguə parzə niç yesə'əneze beṇə' can' chonlen' na' əso'elaogüe le'e. Beṇə' goxoayag ca' chəsə'ənežjue' bi de'en chəsə'ənežjue' beṇə' do lo'o yo'oda'onə' na' do lao lcue' parzə niç əso'elao' beṇə' lega'aque'. De'e li chnia' le'e, bagwyejlaoczəga'aque'ena' pero Diozən' bito gü'e'elaogüe' lega'aque'.

3 Pero na' le'e ža, ša bi de'en aġwnežjwle to beṇa' par gaqualenlene', bito co'ole be' lban ca de'en chonle.

4 Gonlen ca cui asa'acbe'i beṇa' na' cui so'elaogüe'e le'e. Xacho Diozan' ben' chle'i yogua' de'en choncho güe'elaogüe'e le'e.

Bsed blo'i Jeso'osan' nac cheyał' goncho orasyon

5 Cata' gonle orasyon bito gonlen can' chso'on beṇa' goxoayag ca'. Lega'aque' chasya'abeine' chasa'azeche' chso'one' orasyon lo'o yo'odao' chega'aque' ca' gan' chso'elaogüe'e Diozan' na' do squin lquey, chso'one' orasyonna' par chesa'ale'i beṇa' can' chso'one'ena'. De'e li chnia' le'e, bagwyejlaocczaga'aque'ena' na' Diozan' bito güe'elaogüe'e lega'aque'.

6 Na' cata' gonle orasyon le'e yeyo'o lo'o yo'o chele na' aġwseyjwle puertan', na' gonle orasyonna' lao Xacho Diozan' ben' cui chle'icho. Na' Xacho Diozan' ben' chle'i yogua' de'e choncho le' güe'elaogüe'e le'e.

7-8 Ca naqua beṇa' ca' cui zjənombia' Diozan', cata' chso'one' orasyon chso'echgüe' diža'. Chso'one' xbab laogüe de'en chso'echgüe' diža' Diozan' aġwzenague' chega'aque'. Bito gonle can' chso'one'ena'. Ca naqua Xacho Diozan', baneczzen'e' bi de'en chyažjele ze'e nablelene'en.

9 Quingan' gonle orasyonna':

Xato' beṇa' zo yoba, chnabto' yogua'əloł beṇachən' əso'elaogüe'e le'.

10 Chnabto' gono' par nič beṇa' zan əso'e latja nabi'o lega'aque'.

11 Gaquašga can' che'endo'ona' lao yežlyo nga, can' chac yoban'.

12 Beṇšga na'a de'e gaoto' tža tža.

12 Na' bezi'ixenšga cheto' cheda' leczə chezi'ixento' che sa'aljuežj beṇachto'ona' bita'ətezə de'en chso'onene' neto'.

13 Na' bito go'o latja gaqua de'e nabia' neto' len xbab cheto'ona' par gonto' de'e malən',

mas bcuasə bcue'ej neto' len gwxiye'ena'.

Le'ena' chnabi'o na' napo' yela' guac

na' napo' yela' bala'an par zejlicane. Amen.

14 Na' ša chezi'ixenle xtolə' sa'aljuežj beṇachlen' bita'ətezə de'en chso'onene' le'e, leczə gozi'ixen Xacho Diozan' ben' zo yoban' xtolə'əlen'.

15 Pero na' ša le'e bito chezi'ixenle che sa'aljuežj beṇachlen', leczə ca' Xacho Diozan' bito yezi'ixene' chelen'.

Jeso'osan' bzejni'ine' naquan' cheyał' goncho cata' socho sin cui ye'ej gaacho par güe'ela'ochio Diozan'

16 Na' cata'an chzole sin cui che'ej chaole par nič cho'ela'ole Diozan' bito gon cho'alaolen' ca cho'alao beṇa' chegüinchgüei can' chso'on beṇa' goxoayag ca'. Lega'aque' chso'onlizaga'aque' ca beṇa' chegüine'e parzə nič chsa'acbe'i beṇachən' de que nite'e cui zjəne'ej zjənaoga'aque'. De'e li əchnia' le'e bagwyejlaocczaga'aque'ena' na' Diozan' bito güe'elaogüe'e lega'aque'.

17 Pero na' le'e cata' zole sin cui ne'ej naole par cho'ela'ole Diozan', le'e aġwpa'a yichje na' xala'anle.

18 Legon ca' par nič cui asa'acbe'i beṇachən' de que zole sin cui ne'ej naole. Tozə Xacho Diozan' ben' cui chle'icho nezene' can' chonle. Na' Xacho Diozan' ben' chle'i yogua' de'e choncho güe'elaogüe'e le'e.

Quingan' cheyał' goncho par nič gata' checho de'en cui te chei gan' chnabia' Diozan'

19 Bito gwtooble de'e zan de'e zaque'e na' de'e xoche lao zole yežlyo nga, la' yesə'əbiayi'in. Bałən chsa'aljən bia dao' na' chsa'ob lega'aquan, na' yebałən chzen no xche'i, na' leczə chaš beṇa' bguan na' so'e yesə'əque'e bi de'en deilen'.

20 Le'e gon par nič gon Diozən' de'e šao' de'e güenclə çhele de'e cui te çhei catə' yežinle yoban' gan' zoe'enə', çhedə' na' bito galjə bia dao' par əsa'ob len, na' nic sen xçhe'i par cuiayi'in, na' nic gaquə šo'o beṇə' bguan par əque'en.

21 Gan' de de'en chaquele çhei nan' zo yichjla'ažda'olen'.

Žia jelaochon' par chle'icho

22 Žia jelaochon' par chle'icho. Con šə bito bi chaquən chle'iczecho binlo.

23 Pero šə nçhol jelaochon' bito chle'icho. Ca'aczən' naquən len yichjla'ažda'olen' šə nacle beṇə' la'aždao' güen yo'o be'eni' çhe Diozən' yichjla'ažda'olen', pero šə nacle beṇə' mal nçhol yichjla'ažda'olen'. De'e li lechguale nçhol yichjla'aždao' le'e cui chzenagle çhe Diozən'.

Bito gaquə gaquecho çhe Diozən' na' gacteicho çhe bien çhechon' tši'izə

24 Notono no gaquə so liž çopə xan žin par gaque' xmosga'aque' tši'izə, çhedə' la' šə gone' ca' gue'ine' to xan žinṇə' na' gaquene' che yetoe', o gone' žin çhe toe' do yichj do laže'e na' bito bi respet gape' par xane'en yeto par gone' xšine'enə'. Leczə can' le'e bito gaquə gonle xšin Diozən' do yichj do lažə'əle na' gonte xšinle par gacle beṇə' gwni'a.

Diozən' chgüia chye' chio'o naccho xi'ine'

25 De'e na'anə' chnia' le'e, bito cuec yichjle tlaozə de'en ye'ej de'en gaole lao mbanle. Na' leczə ca' cuerp çhelen' bito cuec yichjle tlaozə de'en guacwlen'. Zaquə'əch yelə' mban çhelen' ca yelə' guaon'. Le'egatezə ca' cuerp çhelen' zaquə'əchan ca xala'anlen'.

26 Legontoš xbab çhele, ca naquə bia ca' zjəžia xile'e bito chsa'azəb na' bito çəsyə'əlapəb na' nic bi da'a xoa' çhega'aquəb zo, pero na' chguaoczə Xacho Diozən' ben' zo yoban' lega'aquəb. Naquəchxen' zaquə' le'e ca bia ca' zjəžia xile'enə'.

27 Na' ni tole bito gaquə yoston cuinle gašjə metr šə con cue'e yichjle ətonle.

28 Na' çbixçhen' chbec yichjle çhe xala'anle? Legontoš xbab ca naquə yej sosennə' çhesə'əcha'oczən, len bitobi žin chso'onən, nic chsa'aljən do.

29 Na' əchnia' le'e, Salomonṇə' goque' lachə' xoche juisy, pero bito bžinlaže'e xala'ane'enə' ca yelə' xoche çhe yej sosən ca'.

30 Diozən' none' xoche yixə' de'en ze yoba len to termzə zen nach choso'ozeye'en, naquəchxe gon Diozən' len le'e, gü'eczə yichje' gone' yoguə'əte de'en chyažjele, le'e cui chejle'eteclə de que gone' de'en chyažjele.

31 Le'e ža, bitoch cuec yichjle çhe bi de'en chyažjele analizle: "çBin' ye'ej gaocho na' bin' gacwcho?"

32 Con por de'e ca'azən' zjəchi' yichj beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Diozən', çhe de'en əse'ej əsa'ogüe' na' che xala'anga'aque'. Pero na' Xacho Diozən' ben' zo yoban', nezczene' yoguə' de'e ca' chyažjele.

33 De'en gü'e'elažə'əle, gü'e'ele latjə par nič Diozən' nabi'e le'e, na' gü'e'elažə'əle gonle de'en na Diozən' naquə güen. Na' yoguə' de'e ca' de'en chyažjelen' gonczə Diozən' len, de'en ye'ej de'en gaolen', na' xala'anle.

34 Le'e gon xbab çhe de'en chac tža tža. Bito cuec yichjle çhe bi de'en gaquə gwxe güižj, la' guata'əczə de'e zan de'e cuec yichjcho çhei catə' əžin žan'.

¹ Bito gonle xbab de que zaquá'ale par ənale che beṇə' de que zjənapə' dolə'. Šə ənale čhega'aque' de que zjənapə' dolə' leczə ca' əna Diozən' čhele de que nape dolə'.

² Can' chosbague'ele beṇə' de que zjənapə' dolə' le'egatezəczə can' yosbague'e Diozən' le'e de que nape dolə'. Con can' chonle len beṇə', le'egateza can' gon Diozən' len le'e.

³ Chle'ile güe' dao' de'en žia cožə' beṇə' ljuežjle, na' cabi chele'ile güe' xen de'en žia cožə'alen'.

⁴ Che' beṇə' ljuežjle: "Be'e latjə gona' rmech güe' daon' de'en žia cožo'onə'", na' bito chonle rmech güe' xen de'en žia cožə'alen'.

⁵ |Beṇə' goxoayag le'e! Zgua'atec le'e gon rmech güe' xennə' de'en žia cožə'alen' na' techlə ənezele naquən' gonle rmech güe' daon' de'en žia cožə' beṇə' ljuežjlen'.

⁶ Pero na' bito güe'etezle xtižə' Diozən' len beṇə' ca' chso'onczə yichjlaoga'aque' cui chse'enene' yoso'ozenague' čhei, čhedə' la' guacte so'onene' le'e znia can' chon beco' catə'an cho'exaxjchob de'en cui cho'olažə'əb. Na' šə güe'etezle xtižə' Diozən' len beṇə' ca' chso'onczə yichjlaoga'aque' cui chse'enene' yoso'ozenague' čhei, con yosə'alej yoso'ošoše' dižə' de'en güe'elenga'aclene'ena' can' chso'on coš ca' len de'en cui chse'ene'eb əsa'ob.

Le'e nabe Diozən' bi de'en ənabelene' la' goncze'en

⁷ Bitə'atezə de'en chene'echo gaquə, de de'e goncho par nich gaquən. Šə to de'e chene'echo so'on beṇə' chio'o, chṇabchon. Šə to de'e chene'echo əželecho, chyiljchon. Šə puert de'en chene'echo əsaljo beṇə', chṇecho cho'a puertən' par nich chsaljue'. Na' ca'aczən' cheyalə' ye'echo Diozən' catə'an de de'en chene'echo gaquə.

⁸ Na' notə'atezcho šə bi de'e chṇabechone' gone', la' de'e goncze'ena'. Na' notə'atezcho šə bi de'en chṇabechone' əgwzejni'ine' chio'o, əgwzejni'iczene'. Na' notə'atezcho šə chṇabechone' gaquə to de'en chene'echo gaquə can' chon beṇə' chṇe' cho'a puertən', la' de'e gaquəczən'.

⁹ Na' le'e nacle xə bidao', šə xi'inlen' ənabebo' le'e yetxtil žəgwnežjwlebo' to yej?

¹⁰ Na' šə ənabebo' le'e to bel ya'a žəgwnežjwlebo' to bel bia nxobə le'i? Cle bito gonle ca'.

¹¹ Le'e nacle beṇə' mal pero nezele chnežjwle xi'inlen' de'e güen. Naquəchxe güen gon Xacho Diozən' ben' zo yoban' len beṇə' chṇab laogüe'ena' bi de'en chyažjene'.

¹² Na' can' naquən, con yoguə' de'e güen de'e chene'ele so'on beṇə'chən' len le'e ca'atezəczən' cheyalə' gon le'e len lega'aque', čhedə' can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' de'en boso'ozoj de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'.

Nezən' de'en yežin yoban' gwxaquə'əleben ca to nez las

¹³ Lao yelə' mban čhechon' čopə nez nan' de. To nez las, na' to nez laguə'. Cheyalə' goncho byen šo'ocho to nez šao' to nez güen la'aṇə'əczə naquən ca to nez las de'e canə əželən na' de'e chaquecho naquən zdebə par tachon. Na' nez malən' gwxaquə'əleben ca to nez yo nez laguə' čhedə' chpein chio'o par nich yežincho gablən' gan' saquə'əzi'icho zejlicane. Pero beṇə' zan bazjəyo'e nez laguə'əna'.

14 Nezən' de'en yežin yoban' gan' əbancho zejlicane len Diozən' gwxaquə'əleben ca to nez las de'e canə əželən na' de'e chaquecho naquan zdebə par tachon. De'e na'anə' balga beṇə' chasyə'əželene'en par chjasə'ənaogüe'en.

Segon can' naquə frot de'e chbia to to yaguən' nezecho bi clas yaguən'

15 Cheyalə' gapcho cuidad par niçh cui šejle'echo xtižə' beṇə' ca' chso'onlaže'e chəsə'əne' de que xtižə' Diozən' chasə'əyixjui'e. Xochechguan' chso'e dižə'anə' par choso'opeine' chio'o, chse'enene' goncho xbab de que zjənaque' beṇə' güen. Pero lega'aque' zjənaque' beṇə' la'aždao' mal na' chse'enene' yoso'ožiayi'e chio'o.

16 Segon can' naquə frot de'e chbia to to yaguən' nezecho bi clas yaguən'. Ca'aczən' gache'iczecho de que beṇə' ca' chəsə'əxoayague', segon can' chso'one' na' bin' choso'osed choso'olo'ine' beṇə'. Ca naquə yag yešən' bito chbian obas, na' nic yag bçho'onən' chbian yixgüio.

17 Na' de'en naquə yag güen, frot güenczə chbian na' de'e cui naquə güen lecza bito chbian frot güen.

18 Yag frot güennə' bito chbian frot de'e cui naquə güen, na' lecza to yag frot de'en cui naquə güen bito chbian frot güen.

19 Na' yogua' yag frot de'e cui chesə'əbian frot güen, yesə'əçhogue'en na' yesə'əzeye'en.

20 Na' gache'icho non' chəsə'əxoayag, segon can' chso'one' na' bin' choso'osed choso'olo'ine' beṇə'.

Caguə yogua' beṇə' yesyə'əžine' yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e

21 Beṇə' zan chse'e nada: "Naco' Xana'", pero caguə yogue'e yesyə'əžine' yoban' gan' chnabia' Diozən'. Beṇə' ca' chso'on can' chazlažə' Xa' Diozən' ben' zo yoban', lega'acze'enə' yesyə'əžine' yoban' gan' zo'enə'.

22 Catə' əžin ža yoso'odie' cuent lao Diozən' beṇə' zan əse'e nada: "Xana', goclen neto' ṇa'a, la' beṇə' zan gwɔdixjue'ito' xtižo'onə'. Na' lecza be'eto' la'onə' par bebejto' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə'. Na' lecza be'eto' la'onə' par bento' de'e zan miłagr."

23 Pero na' clar yapə'əga'aca'ane': "Bito nombi'a le'e. Ležjəya'ac ca'alə le'e beṇə' güen de'e mal."

Çhopə beṇə' na' yo'o de'en gwso'on to toe'

24 Beṇə' chzenag xtižə'anə' na' chone' can' nannə', gwxaquə'əlebene' ca to beṇə' sin' beṇə' ben liže' na' gwleque' lanen' len yej gual.

25 Na' goc yejw zil juisy na' bchojçgua yaonə' na' gwyeçhjan liže'ena'. Na' lei bdoḃən be' bdon'. Pero bito gosə'əzoin par yoso'ochixən len, chedə' gwleque' lanen' de'e gual.

26 Na' beṇə' chzenag xtižə'anə' pero bito chone' can' nannə', gwxaquə'əlebene' ca to beṇə' fals beṇə' ben liže'ena' fals bzoe'en lao yox.

27 Na' goc yejw zil juisy, gwyeçh be' bdon' na' bchojçgua yao na' beyožən gan' zo liže'ena'. Nach bebiçən gwžiayi'in. Na' catə' gwže'ena' xte gwṇin.

28 Na' catə' beyož be' Jeso'osən' dižə' ca', beṇə' zan ca' gwse'ene xtiže'ena' besyə'əbanchgüeine' can' bsd blo'ine'.

29 Na' can' bzejni'ine' lega'aque' nacbja' de que napəche' yełə' chnabia' cle ca beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən'.

1 Beṇə' zan zesya'ənaogü'e Jeso'osən' catə' beyetje' ya'anə'.

2 Nach to beṇə' che'i yižgü'e' de'en ne' lepr bgüigue'e lao Jeso'osən' na' bzo xibe' laogü'e'enə' gože'ene': —Xana' gonšguei ben par niç yeyacda'.

3 Nach Jeso'osən' bli ne'enə' gwdane'ene' gože'ene': —Guaquaczə, beyaque. Na' le'e beyactei be'enə'.

4 Nach Jeso'osən' gože'ene': —Ni tozə cui no gü'e'eleno' dižə' ca naquə nga babena' len le'. Gwyej lao bχozən' niç le'ine' baçh beyacdo'. Na' bnežjue' bia yixə' gote' lao Diozən' can' non de'e Moizezən' mendad par niç yesə'əneze beṇə' de que babeyacdo'onə'.

Jeso'osən' beyone' xmos capitán beṇə' Roma

5 Na' catə' bežin Jeso'osən' Capernaunnə' le'e bšagte to capitán beṇə' Roma le'. Na' gotə'əyoine' Jeso'osən'

6 gože'ene': —Xana', xmosa'an die' liža'anə', chacšenchgüeine'. Nat cuerp che'enə' na' lechguale chžaglaogü'e'.

7 Nach Jeso'osən' gože'ene': —Sa'alena' le' na' yeyona'ane'.

8 Pero na' capitannə' gože'ene': —Xana', bito zaca'a par sa'o liža'anə'. Ngateza ben mendad yeyaque xmosa'anə' nach yeyaquene'.

9 Rein' chnabi'e nada' pero leczə nitə' soldad chia' ca' na' chnabi'aga'aca'ane' na' choso'ozenague' chia'. Catə' chapa'a toe': “Gwyej”, na' cheje', na' catə' chapa'a yetoe': “Da nga”, na' chide'. Nach catə' chapa'a xmosa'anə': “De'e nga gono’”, na' chone'en. Con bešga mendad na' nezdə' gaquə can' na'onə'.

10 Na' Jeso'osən' bebanene' catə' benene' xtižə' capitannə', na' gože' beṇə' ca' nao le'enə': —De'e licza əchnia' le'e, notono beṇə' ne'e žjəti'a beṇə' gonlilažə'atec nada' ca bengə. Ni tozə beṇə' Izrael cui chonlilažə' nada' ca le'.

11 Echnia' le'e, beṇə' zan ža' doxenlə yežlyon' so'onlilaže'e nada, na' lega'aque' žjəsyə'ənite'e xten len de'e xaxta'ocho Abraannə' na' de'e xaxta'ocho Isaaquən', na' de'e xaxta'ocho Jacobən' yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e.

12 Na' ca naquə nasyon Izrael chechon' le'en gwlej Diozən' par nabi'e, əchoj beṇə' zan bito so'e latjə nabi'e lega'aque'. De'e na'anə' əsele'e lega'aque' lao yi' gabilan' gan' yesə'əbežyaše'e na' sa'oyejə leyga'aque'ena'.

13 Gwde gwna Jeso'osən' ca' nach gože' capitannə': —Guaquə yeyejo'. Babeyona' xmoso'onə', chedə' chejli'o chia'.

Na' xmos capitannə' lao or na' le'e beyacteine'.

Jeso'osən' beyone' taobin' che Bedən'

14 Na' gwyej Jeso'osən' liž Bedən' na' ble'ine' taobin' che Bedən' die' lao camən', na' yo'e de'e lan'.

15 Jeso'osən' bexe'e ne'enə' na' le'e bechojte' de'e lan'. Nach le'e gwyaste no'olan' bene' de'e gwsə'ogü'e'.

Jeso'osən' beyone' beṇə' zan

16 Na' catə' gwχen, besə'əžin beṇə' gan' zo Jeso'osən' zjənche'e beṇə' zan zjəyo'o zjəyaz de'e xio' yichjla'ažda'oga'aque'ena'. Jeso'osən' con bene' mendad na' besyə'əchoj de'e xio' ca'. Na' beyone' yogua' beṇə' ca' chsa'acšenə'.

17 Can' bene' par niç goc complir can' bzoj de'e profet Isaiazən' che' cana', nan: “Le'enə' yeque'e de'en chžaglaochə na' gone' ca yeyaquecho che yogua' yižgü'e'.”

Can' gož Jeso'osən' beṇə' ca' gwse'ene žja'aclen le'

18 Gwde na' ble'i Jeso'osən' babesə'əžin beṇə' zan zjənyechje' le', nach bene' mendad len disipl che' ca' yesə'əlague'e yešla'alə nisdə'onə'.

19 Na' bchoj to ben' chsed chlo'i lei de'en bzoj de'e Moizezan' nach bgüigue'e lao Jeso'osän' na' gože'ene': —Maestr, gwza'alena' le' gata'atezə šejo'.

20 Na' par nich be'enə' benyane'e xbab šə de'e liczə che'enene' šejlene' le', na' Jeso'osän' gože'ene': —Zjəde liž becoyo'o ca' na' leczə zjəde liž bia ca' zo xile'e bia chaš yoba, pero nada' bitobi xlatja' de gan' gona' dezcanz la'anə'əczə bselə' Diozän' nada' golja' beṅach.

21 Na' bchoj yeto ben' nao de'en chsed chlo'i Jeso'osän' na' gože'ene': —Xana', gwza'alena' le' pero zgua'atec be'ešga latjə yega'anlena' xa'anə' xte catə'əch əžin ža gate' na' əgwcuasha'ane'.

22 Jeso'osän' gože'ene': —Da len nada'. Beṅə' ca' zjənaquə len yichjla'ažda'oga'aquen' ca beṅə' guat guaquə yesə'əcuəše'e beṅə' guat ca'.

Jeso'osän' gwleczie' to be' gual lao nisdäon'

23 Gwde be' Jeso'osän' dižə' ca', gwyo'e lo'o barcon' len disipl che' ca'.

24 Na' lao zda barcon' gwtas Jeso'osän'. Na' gwzolao gwyechj to be' gual lao nisdäonə', na' gwzolao chož nisän' lo'o barcon'.

25 Nach bosyo'osbane' Jeso'osän' gwse'ene': —iXanto'! iBosla chio'o! iBačh chbiayi'icho!

26 Nach Jeso'osän' gože' lega'aque': —Bito žeble. Le'e šejle'ech chia'.

Nach gwyase' ne'e chas chatə' nisdäonə' nach bene' mendad besyə'əbe'eži nisdäonə' len be'enə', na' le'e besyə'əbe'ežiten.

27 Na' disipl che' ca' besyə'əbanene' can' bene'enə', nach gwse' ljuežjga'aque': —Bitolja naquə bengä con to beṅachzə, la' žnacxa gon to beṅach par yebecžie' be' gualən' len nisdäonə'?

Čopə beṅə' Gadara zjəyo'o zjəyaz de'e xio' yichjla'ažda'oga'aquen'

28 Na' besə'əžine' yešla'alə nisdäonə', laž beṅə' Gadara ca'. Na' catə' besyə'əchoje' barcon', besə'əšag čopə beṅə' Jeso'osän', beṅə' zjəyo'o zjəyaz de'e xio' lo'o yichjla'ažda'oga'aquen'. Beṅə' quinga banitə'əte' capsant na' chesə'əchoje' chaše' do tnezän' galə'əzə capsantən' chso'one' znia juisy len beṅə' chesə'əžague', na' caguə no chac ta tnezän'.

29 Na' de'e xio' ca' gwso'osya'an gwse'en Jeso'osän': —Partlə le', na' partlə neto', Jeso'os Xi'in Dioz. žEza'o par əgwčhi'i əgwsaco'o neto' catə' cuiṅə' əžin ža əžin or par si'ito' castigw'?

30 Na' galə'əzə chaš beṅə' choso'oye' coš zan.

31 Nach de'e xio' ca' gwsa'atə'əyoin Jeso'osän' gwse'en le': —Šə yebejo' neto' yichjla'aždao' beṅə' quinga, güe'ešgo' latjə žjəyežə'oto' lo'o la'aždao' coš ca'.

32 Nach gož Jeso'osän' lega'aquan: —Leyechoj.

Nach besyə'əchojən yichjla'aždao' beṅə' ca' na' jəsyə'əžə'on lo'o la'aždao' coš ca'. Nach besyə'ədiṅses coš ca' le'e ya'a gan' chašəbən' na' jəsyə'əxopəb lo'o nisdäonə', na' gwsa'atəb gwse'ejəb nisän'.

33 Na' beṅə' ca' chosə'əye' coš ca' besa'acdoe' na' besyə'əžine' syodan', jəsyə'ədiṅjue'ine' beṅə' la'o syodan' yoguə' can' bagoc na' can' babesyə'əyaque beṅə' ca' zjəyo'o zjəyaz de'e xio'onə' yichjla'ažda'oga'aque'enə'.

34 Nach yoguə' beṅə' ca' ža' syodan' ja'aque' gan' zo Jeso'osän'. Na' catə' besə'əžague' Jeso'osän' gwsa'atə'yoine' le' yeze'e lažga'aque'enə'.

9

Beyon Jeso'osän' to beṅə' nat to part cuerp che'enə'

1 Nach Jeso'osən' beyo'e to lo'o barcw len disipl che' ca' na' besyə'əlague'e yešl'a'alə nisd'a'onə' par besyə'əžine' Capernaum gan' bazocze'.

2 Na' besə'əžin xonj beṇə' na' zjənlene' to beṇə' nat to part cuerp che'enə', zjənxoe'ene' to lao cam dao'. Ca' naquə' gocbe'i Jeso'osən' de que gwso'onlilaže'ene', nach gože' beṇə' güe'enə': —Bebei, xi'indaogua'a. Babezi'ixena' xtolə'onə'.

3 Na' balə beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' gwse'enene' de'en gož Jeso'osən' beṇə' güe'enə', na' gwso'one' xbab lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' gosə'əne': —Benga chžia chnite'e Diozən' laogüe de'en chon cuine' ca Diozən'.

4 Jeso'osən' gocbe'ine' xbaban' chso'one'enə', nach gože' lega'aque': —¿Bixchen' chorle xbab malən' ca' lo'o yichjla'ažda'olen'?

5 Šə con yapa'ane' de que babezi'ixena' xtolə'enə', bito nezele šə napa' yelə' gwnabia' par yezi'ixena'an. Pero šə yapa'ane': “Gwyas na' gwda”, guatə'əbia' šə napa' yelə' gwnabia' par gaquə' can' nia'anə'.

6 Diozən' bsele'e nada' golja' benəch na' de'e ngan' gona' par nič ənezele de que napa' yelə' gwnabia' lao yežlyo nga par yezi'ixena' xtolə' benəchən'.

Nach gože' beṇə' güe'enə': —Gwyas beyoa xcamo'onə' na' beyej ližo'onə' to šao' to güen.

7 Na' beyas be'enə', beze'e zjəyede' liže'.

8 Na' beṇə' ca' besə'əle'i can' goquən', lechgualə besə'əžebe'. Na' gwso'elaogüe'e Diozən' ca naquə' bene' yelə' guac par nič Jeso'osən' goc bene' de'e ca' zjənac ca'.

Jeso'osən' gwleje' Mation' par goque' disipl che'

9 Gwde na' beza' Jeso'osən' na' ble'ine' to beṇə' gochixjw na' le' Matio, chi'e latjə gan' chchixjue'enə'. Na' Jeso'osən' gože'ene': —Da len nada'.

Na' Mation' le'e gwzoža'ate' gwyeylene' le'.

10 Na' goquən' chi' Jeso'osən' liž Mation' len disipl che' ca' chsa'ogüe'. Na' nitə' beṇə' zan beṇə' gochixjw ca' na' nochlə beṇə' güen de'e mal ca' chsa'olene' lega'aque'.

11 Na' beṇə' fariseo ca' catə' besə'əle'ine' chi' Jeso'osən' txen len beṇə' güen de'e mal ca', gwse'e disipl che' ca': —Malən' chon maestr chelen' che'ej chaogüe' txen len beṇə' gochixjw ca' na' nochlə beṇə' güen de'e mal beṇə' cui chonjento' txen.

12 Na' catə' Jeso'osən' benene' xtižə'əga'aque'enə', na' gože' lega'aque': —Beṇə' cui chsa'acšene bito chəsə'əyazjene' beṇə' güen rmech. Beṇə' ca' chsa'acšene lega'aque'enə' chəsə'əyazjene' beṇə' güen rmech.

13 Lešej na' legwsed bi zeje Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan: “Che'enda' yeyašə' yezi'ilažə'əle beṇə', caguə' tlaozə' gotle bia yixə' par güe'ela'ole nada'.” Za'a zedəyena' par nič beṇə' ca' zjənezene' de que zjənaque' beṇə' güen de'e mal yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə', pero bito zedayena' par nič beṇə' ca' chsa'aquene' bazjənaque' beṇə' güen yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə'.

Chəsə'ənbene' Jeso'osən' bixchen' disipl che' ca' cui chəsə'ənite'e sin cui əse'ej əsa'ogüe'

14 Nach disipl che' Juan ben' bchoa nis gosə'əbigue'e lao Jeso'osən', na' gwse'ene': —Zan las beṇə' fariseo ca' na' neto' chzoto' sin cui che'ej chaoto' par cho'ela'oto' Diozən'. Pero disipl chio' ca' chse'ej chsa'ogüe'. ¿Bixchen' ža?

15 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Catə' chac to yelə' gošagna' beṇə' migw che be'enə' chšagna'anə' bito chəsya'əgüine'ene' sino chse'ej chsa'ogüe'. Na'

ca'aczən' naquən len nada' na' len disipl čhia' ca', chse'ej chsa'ogüe' lao ne'e zoa' len lega'aque'. Catə'əchən' əžin ža yesə'əche'əxaxj beŋə' contr čhia' ca' nada' cana'achən' əchoj catə' cuich əse'ej əsa'o disipl čhia' ca'.

16 Notono beŋə' zo beŋə' chčhine' to pedas lachə' cuiŋə' xoa nis par yoda' xa gole'ena' de'en bačh chyoe. Šə can' gone', catə' čhib xe'ena' yebe' lachə' cobən' na' əchežəchən len.

17 Na' lecza' notono zo beŋə' chgue'e bino cobən' lo'o yid golən'. Šə gone' ca', bino cobən' əchežə'ən yid golənə' na' laljə binon' na' cuiayi' yidən'. Cle la' cheyalə' que'e bino cobən' lo'o yid cobə, par ničh ca' bito cuiayi' binon' na' yidən'.

Gože' lega'aque' ca' par ničh bzejni'ine' de que bito gaquə yesə'ənaogüe' costombr golə čhega'aque'ena' na' yesə'ənaotie' de'en chsed chlo'ine'.

Jeso'osən' beyone' xi'in Jairon' na' no'olən' gwdan lox xadon čhe'ena'

18 Na' ne'e cho'ete Jeso'osən' dižə' quinga, bžin to beŋə' gwnabia' bzo xibe' lao Jeso'osən' na' gože'ene': —Ze'e gotte to xi'ina' no'olə. Yo'ošga cano'obo', na' yebambo'.

19 Na' le'e gwzoža'ate Jeso'osən' na' txen len disipl čhe' ca' ja'aclene' beŋə' gwnabian'.

20 Na' lao zja'aque' liž beŋə' gwnabian' jənao to no'olə lega'aque', beŋə' bagoc šižin iz chzoe' bgua'a. Na' bene' byen bgüigue'e coža' Jeso'osən' gwdane' lox xadon čhe'ena'.

21 La' bene' xbab lo'o yičhja'azda'ogüe'ena', gwne': “Con cana' xadon čhe'ena', goyacczada'.”

22 Na' gwyechj Jeso'osən', ble'ine' no'olən', na' gože'ene': —Bebei xi'indaogua'a. Babeyacdo' chedə' chonlilažo'nada'.

Na' le'e bega'ate yižgüe' de'en che'i no'olən'.

23 Catə' bžin Jeso'osən' liž beŋə' gwnabian', na' ble'ine' beŋə' zan zjəža' na' nitə' beŋə' chəsə'əcuež ca bžejo, na' beŋə' ca' ža'anə' chəsə'əbežchgüe'.

24 Na' gože' lega'aque': —Le'e yechoj ngalə. Bito nacbo' bi'i guat, con chtasbo'onə'.

Pero na' beŋə' ca' gwso'onle'e che'.

25 Na' beyož besyə'əbeje' beŋə' ca' fuerlə, nach gwyo'o Jeso'osən', bexe'e na' bi'i no'olə guat da'onə', na' beyasbo'.

26 Na' ca naquə de'e güennə' de'en ben Jeso'osən' gosə' gwlaljə dižə'əna' yoguə yež ca' zjəchi' do na'.

Jeso'osən' beyone' chopə beŋə' lchol

27 Na' catə' beza' Jeso'osən' len disipl čhe' ca', jəsə'ənao chopə beŋə' lchol lega'aque'. Na' gwsa'ata'əyoine' le' gosə'əne' zizjo gosə'əne': —Le' naco' xi'in dia čhe de'e Rei Dabi. Beyašə'aləžə'əšgwei neto'.

28 Na' catə' bežin Jeso'osən' len disipl čhe' ca' liže'ena' na' besyə'əyo'e, na' lecza' gwso'o beŋə' lchol ca'. Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Čhejle'ele de que guac gona' par ničh yele'ilen'?

Nach gwse'ene': —Chejle'eto' Xanto'.

29 Nach Jeso'osən' gwdane' jlaoga'aque'ena', na' gože' lega'aque': —Yele'ile, čhedə' chonlilažə'əle nada'.

30 Nach besyə'əle'ine'. Na' Jeso'osən' bene' mendad cui no əso'elene' dižə' ca naquə bene' par ničh besyə'əle'ine'.

31 Bixa na' besa'aque' na' gatə'ətezə ja'aque' doxen Galilean' jəsyə'əye'elene' beŋə' dižə' ca naquə de'en baben Jeso'osən' len lega'aque'.

Jeso'osən' beyone' to beṇə' mod

³² Na' catə' besa'ac beṇə' ca' babesyə'ələ'inə', le'e besə'əžinte beṇə' yoblə zjəncḥe'e to beṇə' mod, na' yo'o yaz de'e xio'onə' yichjla'aždao'ogüe'enə'.

³³ Jeso'osən' bebeje' de'e xi'onə' na' le'e benete be'enə'. Na' beṇə' zan ca' besə'ələ'i can' goquən' besyə'əbanchgüeine', na' gosə'əne': —Chio'o beṇə' Izrael de'e nechən' bable'icho ca naquə' mīlāgr de'en chon benga.

³⁴ Pero na' beṇə' fariseo ca' gosə'əne': —Gwxiye' de'en chnabia' de'e xio' ca'anə' chaclənən le' par niçh chebeje' de'e xi'onə'.

Jeso'osən' cheyašə' cheži'ilaže'e beṇə'chən'

³⁵ Na' Jeso'osən' len disipl che' ca' ja'aque' yo'odao' che to to yež na' to to syoda gan' mbane Galilean' na' gwdixjue'ine' beṇə' dižə' güen dižə' cobən' can' nābia' Diozən' notə'ətezə beṇə' so'e latjə. Na' beyone' yogua' beṇə' ca chsa'acšene len bitə'ətezə yizgüe' de'en chse'ine'.

³⁶ Na' Jeso'osən' ble'ine' beṇə' zan ca' zjəsə'ənao le' na' beyašə' beži'ilaže'e lega'aque' cheda' gocbe'ine' chsa'aczejlaže'e naclən' so'one' na' gocbe'ine' caguə' no zo no gaquəlen lega'aque' len yogua' de'en chəsə'əžaglaogüe'enə'. Gwsa'aque' ca xilə' bian' cui no xanga'aquəb zo par əgwye' lega'aquəb.

³⁷ Nach gože' disipl che' ca': —Nitə' beṇə' zan beṇə' yoso'ozenague' che Diozən' catə' se'enene' xtiže'enə'. Na' gwxaquə'ələbəga'aque' ca to cwsəš xən de'en chetoba'. Na' chyažjda' beṇə' zan əsa'aclene' nada', la' to çhoppale nitə'.

³⁸ De'e na'anə' leṇabe Xancho Diozən' əselə'əche' beṇə' zanch par əsa'aclene' chio'o yetobcho cwsəš che'enə'.

10*Jeso'osən' gwleje' beṇə' šižin ca' par əsa'aque' apostol*

¹ Jeso'osən' betobe' disipl che' ca' šižin na' bnežjue' lega'aque' yelə' guac par niçh əsa'aque' yesyə'əbeje' de'e xio' zjəyo'o zjəyaz lo'o yichjla'aždao' beṇə', na' par niçh əsa'aque' yesyə'əyone' beṇə' bitə'ətezə yizgüe' de'en chse'ine' na' bitə'ətezəchlə de'e chsa'acquene'.

² Quinga zjəle beṇə' šižin ca': Simon ben' leczə le' Bed, na' Ndrəs beṇə' bišə' Bedən', na' xi'in' Sebedeon' Jacob len Juannə',

³ na' Lip na' Bartolome, na' Tomas, na' Matio ben' goquə beṇə' goçhixjw, na' Jacob xi'in' Alfeo, na' Lebeo, ben' leczə le' Tadeo,

⁴ na' Simonnə' ben' ben txen len partid Cananistən', na' Jod Iscariot ben' bdie' Jeso'osən' lao na' beṇə' contr ca'.

Jeso'osən' bsele'e disipl che' ca' šižin jəsə'ədixjui'e xtiže'enə'

⁵ Na' catə' Jeso'osən' bsele'e beṇə' šižin quinga jəsə'ədixjui'e xtižə' Diozən', gože' lega'aque': —Chselə'a le'e žje'ele xtižə' Diozən' len yeziquə'əchlə beṇə' Izrael ca'. Na' bito əžja'acle laž beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael, na' nic əžja'acle yež ca' zjəchi' Samaritan'.

⁶ Le'e žja'ac porzə gan' ža' beṇə' Izrael beṇə' bazjəmbiayi' cheda' bitonə' so'ombi'e Diozən'.

⁷ Le'e žja'ac na' le'e žjətixjue' de de que babžin ža Diozən' ben' zo yoban' nābi'e con notə'ətezə beṇə' əso'e latjə.

⁸ Le'e yeyon beṇə' chsa'acšene, na' le'e yeyon beṇə' ca' chse'i yizgüe' de'en ne' lepr, na' le'e yosban no beṇə' bagwsa'at, na' le'e yebej de'e xio' zjəyo'o zjəyaz lo'o yichjla'aždao' beṇə'. Diozən' babene' le'e yelə' guac che'ena' dadzə par gonle de'e quinga, de'e na'anə' le'e gaclen beṇə' ca' dadzə.

⁹ Bitobi gonle probnid gua'ale, ni mech de or, de p̄lat, o de cobr lo'o bols mech chelen' lao cō'ole nezān'.

¹⁰ Na' nic gua'ale bsod, o yeto xcamisle, nic gua'ale yel, na' nic gox̄ə'ale garrot. Ca naquə' le'e chonle x̄sina'anə' zakuə'ale par gon beṇə' de'e ye'ej gaole gan' sela'a le'enə'.

¹¹ Na' gatə'atezə syoda o yež gan' əžinle, leṇab šə zo to beṇə' güen beṇə' yebei əgüialaogüe'e le'e liže'enə'. Na' na'atezə sole xte catə'əch yesa'acle.

¹² Na' catə' əžinle liže'enə', le'e gguape' diox, na' le'e ṇablažə' so cueze' binlo len yichjla'ažda'ogüe'enə'.

¹³ Na' šə na' nitə' beṇə' chse'enene' yesə'əzo yesə'əbezəga'aque' binlo len yichjla'ažda'oga'aque'enə', na' gaquə' can' əṇablažə'ale par yesə'əzo yesə'əbezəga'aque' binlo. Pero šə bito no zo no chon ca so cueze' binlo len yichjla'ažda'ogüe'enə', bito gaquə' ca de'en bagwṇablažə'alen'.

¹⁴ Na' gatə'atezə əžinle ga cui nono yebei əgüialao le'e, na' nic əgwzenague' chele, le'e yesa'ac liž be'enə' o yežān'. Na' catə' yesa'ac len', əgwsī'ins ni'alen' par yežib bišten' de'en gwziannə', niç əgwlo'ile beṇə' ca' de que de'e malən' chso'one' cui chesə'əzenague' xtižə' Diozān' de'en cho'elen'.

¹⁵ Diozān' bene' par byinj yi' na' sofr lao syoda Sodoman' na' syoda Gomorran' por ni che de'en cui bosə'ozenague' che'. Na' de'e li əchnia' le'e, catə' əžin ža gon Diozān' castigw zejlicane che yoguə' beṇə' chso'on de'e malən', beṇə' ca' cui yosə'əgüialao le'e yesə'əzakuə'əzi'iche' clezə ca beṇə' ca' gwnitə' Sodoman' na' Gomorran'.

Gaquə' de'e saquə'əzi'icho

¹⁶ Le'e gon xbab de que nada' əselə'a le'e žjətixjue'ele xtižə'anə' len beṇə' ca' gwxaquə'əlebe ca bež, na' le'e gwxaquə'əlebele ca xila' dao' ladjoga'aque'enə', chedə' beṇə' ca' se'enene' so'ote' le'e can' chso'on bež ca' chso'otəb xila' dao'. Pero le'e cheyalə' gacle lechgualə beṇə' xenlažə' na' lechgualə beṇə' bib par len lega'aque'.

¹⁷ Nitə' beṇə' so'one le'e lao na' beṇə' gwnabia' ca' por ni che de'en chonlilažə'ale nada' na' yesə'əyine' le'e lo'o yo'odao' chega'aque' ca'. De'e na'anə' le'e chiljlažə' naclən' gonle par niç cui gacle lao na' beṇə' contr ca'.

¹⁸ Nach leczə por ni che de'en chonlilažə'ale nada' nitə' beṇə' yesə'əche'əxaxje' le'e lao no gubernador, na' lao no rei. Na' catə' gaquə' ca' güe'ele xtižə'anə' lao beṇə' gwnabia' ca', beṇə' Izrael len beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael.

¹⁹ Pero catə' yesə'əche'əxaxje' le'e lao beṇə' ca', bito cued yichjle nac yoži'ile xtižə'əga'aque'enə'. Lao or na'atezə Diozān' əgwzejni'ine' le'e bin' cheyalə' ənale.

²⁰ La' caguə' le'ezān' güe'ele xtižə'anə', Spirit che Xacho Diozān' əgwzejni'in le'e bin' cheyalə' nale.

²¹⁻²² Na' yoguə' beṇə' ca' cui zjənombia' Diozān' yesə'əgue'ine' le'e chedə' chonlilažə'ale nada', na' xte no bišə'ale na' no xale so'one' le'e lao na' beṇə' par niç so'ote' le'e, na' leczə xte no xi'inle so'one' le'e lao na' beṇə' ca' so'ot le'e. Pero šə sotezə sole gonlilažə'ale nada' xte catə'əch əžin ža gatle, nachən' žjəyezole len Diozān'.

²³ Šə beṇə' nitə' to yež yesyə'əlague' le'e, le'e yesa'actele na' žjəya'acle ga yoblə. Diozān' bsele'e nada' golja' beṇəç, na' de'e li chnia' le'e bitonə' yeyož güe'ele xtižə'a lao yoguə' beṇə' Izrael ca' catə'an yida' de'e yoblə.

²⁴ Nezele can' naquən catə' to beṇə' chsede' len to maestr, bito əṇacho naque' beṇə' blaoch ca maestrən', na' to mos bito naque' blaoch ca xane'enə'.

25 Na' ben' chsed bito cheyalə' gone' xbab so'on beṇə' güench len le' cle ca chso'one' len maestr che'enə'. Le'egatezə ca' mosən' bito cheyalə' gone' xbab so'on beṇə' güench len le' cle ca chso'one' len xane'enə'. Nita' beṇə' chesə'ane' chona' txen len de'en chnabia' de'e xio' ca' de'en le Beelsebo. Nadan' naca' Xanle na' naquachxe yesə'əne' che le'e nacle disipl chia'.

Cheyalə' žebcho castigw de'en gon Diozən' chio'o

26 Na' la'anə'əczə yoso'oçhi' yoso'osaquə' beṇə' le'e laogüe de'en cui chse'ejni'ine' de que chonle can' chene'e Diozən' bito žeble lega'aque'. Guaquə can' na dicho de'en na: "Yoguə'əloł de'en ngašə' n'a'a gwžin ža la'alaon, na' yoguə'əloł de'e cui no gwse'ejni'i antslə leczə gwžin ža se'ejni'i beṇə' len."

27 De'e zan de'en chsed chlo'ida' le'e de'en cui chsed chlo'ida' yeziquə'əchlə beṇə'. Na' le'e ža, legwsed legwlo'in yoguə'əloł beṇə', na' le'e gon par niçh beṇə' zan se'ejni'ine'en.

28 Bito cheyalə' žeble beṇə' ca' so'ot le'e, chedə' lega'aque' bito gaquə bi so'onene' yichjla'ažda'olen'. Cheyalə' žeble Diozən', la' len' nape'yelə' chnabia' par əgwžiyai'e cuerp chelen' len yichjla'ažda'olen' lo'o yi' gabilən'.

29 Nezecho de que byin dao' ca' bitobi zjəzaquə'ətequəb, pero bito nacho tob gat sin cui əneze Xacho Diozən'.

30 Na' ca naquə' chio'o ža, de'e tant chaque Diozən' checho xte nezene' balə yišə' yichj to tocho žia la'anə'əczə nezecho bito bi zjəzaquə' yišə' yichjchon'.

31 De'e na'anə' bito žeble, chedə' zaquə'əch le'e cle ca bia zan byin dao'.

Cheyalə' güe'echo dižə' len beṇə' de que nombi'acho Jesocrisən'

32 Na' notə'ətezle šə cho'ele dižə' len beṇə'chən' de que chejle'ele chia', leczə ca' nada' gua'a dižə' len Xa'anə' ben' zo yoban' de que nacle xi'ina'.

33 Na' notə'ətezle šə cho'ele dižə' len beṇə'chən' de que bito chejle'ele chia', leczə ca' nada' gua'a dižə' len Xa'anə' ben' zo yoban' de que bito nacle xi'ina'.

Yesə'ədilə beṇə' por ni che de'en bidə Jeso'osən'

34 Bito gonle xbab de que beṇə' ža' yežlyo nga yesə'əzo yesə'əbeze' binlo len ljuəžjga'aque' laogüe de'en bida'. Bitu yesə'əzo yesə'əbeze' binlo len ljuəžjga'aque' laogüe de'en bida' sino yesə'ədilə'.

35 Laogüe de'en babida' yediłə beṇə' byo len x'e'enə' na' no'olan' len xne'enə', na' yediłə xo'oliž beṇə' len taobin' che'enə'.

36 Entr lo'o yo'ozəga'aque' yesyə'anite'e contr.

37 Notə'ətezle šə chaquele che xale o che xna'ale mazəchlə can' chaquele chia' nada' bito zaquə'əle par gacle disipl chia'. Le'egatezə ca' šə chaquele che xi'inle mazəchlə can' chaquele chia' leczə bito zaquə'əle par gacle disipl chia'.

38 Na' notə'ətezle šə laogüe de'en chaquele yoso'oçhi' yoso'osaquə' beṇə' le'e o so'ote' le'e to le'e yag coroz de'e nan' bito chonlilažə'əle nada', bito zaquə'əle par gacle disipl chia' šə ca'.

39 Notə'ətezə beṇə' chaquene' gone' par niçh cui çhi' saque'e o par niçh cui no so'ot le', be'enan' cuiayi'. Na' notə'ətezə beṇə' chsanlažə' cuine' çhi' saque'e o so'ot beṇə' le' por ni chia', be'enan' əbane' zejlicane'.

Beṇə' ca' niṭə' mbalaz catə' yesyə'əžine' yoban'

40 Notə'ətezə beṇə' yebeine' güialaogüe' le'e nacle disipl chia', nadə'əczan' yebeine' güialaogüe' šə ca'. Na' šə yebeine' güialaogüe' nada' leczə Dioz na'anə' əgüialaogüe', Dioz ben' bselə' nada'.

41 Beṇə' ca' chso'e xtižə' Diozən', mbalaz gaquə' chega'aque' catə'an yesyə'əžine' yoban', na' notə'ətezə beṇə' yebeine' güialaogüe' lega'aque', leczə

mbalaz soe' catə'an yežine' yoban'. Na' mbalaz gaquə che beṇə' ca' chso'on can' chazlažə' Diozən' catə'an yesyə'əžine' yoban'. Na' notə'atezə beṇə' yebeine' güialaogüe' lega'aque', leczə mbalaz soe' catə'an yežine' yoban'.

⁴² Notə'atezə beṇə' chnežjue' la'anə' tbaszə nis ye'ej be'ena' chonlilažə' nada', de'e liczə gona' ca soe' mbalaz catə'an yežine' yoban', la'anə'əczə ben' bnežjue' nisən' cuitec bi zaquə'e len beṇə'chən'.

11

Juannə' bsele'e chopə disipl che' gan' zo Jeso'osən'

¹ Catə' beyož ben Jeso'osən' mendad can' so'on disipl che' ca' šižin, beze'e latjən'. Na' gwyeye' yež ca' zjəchi' do na' jəsəd jəlo'ine' xtižə' Diozən' len beṇə' ca' ža'anə'.

² Na' ca naquə Juannə' ben' bchoa beṇə' nis, lao die' ližyan' benene' dižə' ca naquə yoguə' de'en chon Jeso'osən' ben' bselə' Diozən' par chaclene' nasyon Izraelən', nach Juannə' bsele'e chopə disipl che' ca' gan' zo Jeso'osən',

³ jse'eže'ene': —ĵElen' ben' naquan əselə' Diozən' o šə soto' lez yidə beṇə' yoblən'?

⁴ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e žjəya'ac na' le'e žjəyeyež Juannə' doxen can' chenele na' can' chle'ile chona'.

⁵ Bable'ile chona' par nič balə beṇə' lchoł chesyə'əle'ine', na' balə beṇə' coj chesyə'əde', na' yebalə beṇə' cuež chesyə'əyenene'. Na' leczə bable'ile beṇə' par nič balə beṇə' gwse'i yižgüe' de'en ne' lepr babiesə'əyaquene'. Bable'ile bosbana' balə beṇə' guat, na' babenele cho'a dižə' güen dižə' cobə chia'anə' len beṇə' yašə' ca'.

⁶ Mbalaz zo beṇə' chejle'e de que Diozən' bsele'e nada'.

⁷ Nach catə' besyə'əsa'ac disipl che' Juannə', nach Jeso'osən' be'elene' beṇə' ca' zjəndobən' xtižə' Juannə', gože' lega'aque': —ĵNacxa naquə ben' jəle'itgüeczele latjə dašən'? ĵEšayechə šayen chaque'? Bito.

⁸ ĵNacxan' goque' catə' jəle'ilene'? ĵEnyaze' lachə' šao'? ĵEšə bito? la' beṇə' ca' zjənyaz lachə' šao' nite'e yo'o güenchgua ca no liž rei.

⁹ ĵNoxan' jəle'ilen' ža? ĵEto profet ben' cho'e xtižə' Diozən'? De'e li naque' to profet. Pero əchnia' le'e, caguə con to profetən'.

¹⁰ Che bengan' nyojən le'e Xtižə' Diozən' nan:

Nada' Diox əselə'a to beṇə' cuialaogüe' güe'e xtižə'ona' par nič nitə' beṇə' probnid par əso'elaogüe'e le' catə'an yido'.

¹¹ De'e li əchnia' le'e, notono no beṇə'ch ne'e so beṇə' naquəch beṇə' blaoch ca Juan ben' chchoa beṇə' nis. Na' notə'atezəchlə beṇə' güe'e latjə nabia' Diozən' le', la'anə'əczə bito naque' beṇə' blao, gwžin ža catə' šejni'ichene' chia' clezə ca Juannə'.

¹² Dezd catə'an gwzolo Juannə' gwdixjui'e xtižə' Diozən' na' bcho'e beṇə' nis xte ža nežə beṇə' zan choso'ozenague' xtižə' Diozən' na' chəsə'əyiljlaže'e naclə so'one' par nič nabia' Diozən' lega'aque'.

¹³ Catə' cuiṇə' solao gwzene Juannə' xtižə' Diozən', con lei de'en bzoj de'e Moisezən' na' de'en boso'ozoj yoguə' profet ca', de'e ca'azən' bzejni'in chio'o che Diozən'.

¹⁴ Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan de que yeto beṇə' yedəyen can' ben Liazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'. Na' che Juan na'anə' boso'ozoje' žalə' šejle'ele.

¹⁵ Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag xtižə'anə'.

16 ¿Nac aḡwsaqua'əlebetgüeida' le'e mbanle na'a? Egwsaqua'əlebeda' le'e ca bidao' chedə' cuiczə bi de žleb chele. Ca naqua' bidao' ca' catə' nitə'əbo' do gan' chac ya'a chse' lježjga'acbo':

17 “Bento' legr, bito gwyo'olažə'əle, na' babento' bgüine bgüez, peor.”

18 Juanna' bide' laole nga. Bito güe'ej gwdaošoogüe' can' chse'ej chsa'o bene' yoblə. Nach gwna'le che': “Yo'o yaz de'e xio'onə' yichjla'aždaogüe'enə'.”

19 Na' nada', Diozan' bsele'e nada' golja' beḡach. Na' chle'ile che'ej chaogua' can' che'ej chaole. Na' nale chia' de que naca' beḡə' lia na' beḡə' güe'ezo, na' leczə' nale de que naca' migw che beḡə' gochixjw ca' na' migw che yeziquə'əchlə beḡə' ca' chso'on de'e mal. Pero na' nacbia' de que Dioz na'anə' naque' le'ezelaogüe beḡə' sin' por ni che can' chso'on beḡə' ca' chso'ozenag che'.

Yež ca' gan' cui boso'ozenague' che Jeso'osən'

20 Nach Jeso'osən' be'e xtižə' beḡə' ca' ža' yež ca' gan' bene' de'e zan de'e zaqua' yesyə'əbanene', na' gwdile' lega'aque' chedə' bito besyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'. Nach gwne':

21 —iProbchguazə le'e beḡə' Corasin! iProbchguazə le'e beḡə' Betsaida! Beḡə' ca' nitə' Tiro na' Sidon le'e besyə'ədinjeteine' xtolə'əga'aque'enə' žalə' blo'iga'acda'ane' yelə' guac chia'anə' ca de'en bablo'ida' le'e. Žalə' goquə' ca', sa'azlje' lachə' zeša' na' zosə'əža'alja cuinga'aque' de par nič sa'acbe'i beḡə' de que babesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə'.

22 Echnia' le'e saqua'əzi'ichle clezə ca beḡə' ca' nitə' Tiro na' Sidon catə' əžin ža gon Diozən' castigw zejlicane che yogua' beḡə' chso'on de'e malən'.

23 Le'e nitə'əle Capernaunnə', chonle xbabən' de que Diozən' gonchgüe' le'e yelə' bala'an, pero bito gone' le'e yelə' bala'an, sino gone' le'e castigw zejlicane de'en cui chejle'ele chnia'. Žalə' bena' de'e zaqua' yesyə'əbane beḡə' ca' gwnitə' Sodoman' can' babena' laole nga, besyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' žalə' ca' na' ne'e chi' syodan' žalə' ca'.

24 Echnia' le'e, saqua'əzi'ichle clezə ca beḡə' ca' gwnitə' Sodoman' catə' əžin ža gon Diozən' castigw zejlicane che yogua' beḡə' chso'on de'e malən'.

Beḡə' ca' so'onlilažə' Jeso'osən' nite'e mbalaz

25 Na' lao orən' Jeso'osən' bene' orasyon lao Diozən' gwne': —Xa', len' chnabi'o beḡə' ža' yoban' na' yežlyon'. Na' chona' yelə' choxwlen' chio' de que babzejni'ido' balə beḡə' can' che'endo' so'e latjə nabi'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Bzejni'ido'on beḡə' ca' gwsa'acbe'i chsa'əyazjene' no aḡwsed aḡwlo'i lega'aque' na' bito bzejni'ido'on beḡə' ca' chso'on xbab de que zjənaque' beḡə' sin' na' beḡə' zjənyejni'i.

26 Beno' ca' ža Xa', chedə' can' gwyazlažə'o.

27 Nach gože' beḡə' ca' ža'anə': —Xa'anə' babene' lao na'a chona' par nič chombia' beḡə' le'. Le' nombi'ayane'e nada', na' nada' nombi'ayana'a le'. Na' beḡə' ca' bagwleja' par zjənombi'e Xa'anə', chona' par nič zjənombi'ene' na' notono no nochlə zjənombia' Xa'anə' na' ni nada'.

28 Legonlilažə' nada', le'e zole trist tant pesad chaquele chonle yogua' de'e ca' chəsə'əne' chene'e Diozən' gonle. Nada' gona' ca sole mbalaz.

29 Legon can' nona' mendad gonle na' legwzenag de'en aḡwzejni'ida' le'e. Nada' naca' beḡə' xenlažə' na' beḡə' gaxjwlažə' na' gona' ca sole mbalaz lo'o yichjla'ažda'olen'.

30 Na' de'en nona' mendad gonle bito naquən pesad, na' de'en chsed chlo'ida' bito naquən zdebə.

12

Boso'olechj disipl ca' trigon' za dezczanzən' par gwsa'ogü'e'n

1 Na' gozaquan to ža dezczanz Jeso'osən' gwdie' len disipl che' ca' gan' njaž trigon', na' disipl che' ca' gosə'ədone', nach gosə'əlechje' trigon' na' gwsa'ogü'e'n.

2 Na' besə'əle'i bałə beṇə' fariseo ca' can' gwso'on disipl ca', na' gwse'e Jeso'osən': —Bgüiašc can' chso'on disipl chio' ca' žin de'e cui de lsens goncho ža dezczanzən'.

3 Nach gož Jeso'osən' beṇə' fariseo ca': —ĲEcabi za'alaza'əle de'en bablable can' ben de'e Rei Dabin' catə' le' na' beṇə' ljuēžje' ca' gosə'ədone'?

4 Gwyeje' lo'o yo'odao' əblaonə' nach gwdaogü'e' yetxtil de'en bazjəncua' bχoz ca' par Diozən', na' Dabin' bnežjue'en gwsa'o beṇə' ljuēžje' ca' la'aṇə'əczə cui zjənaque' bχoz. Na' yetxtilən' cui de lsens par gao con to beṇə' len letg bχoz ca' chac sa'ogü'e'n.

5 ĲEna' cabi za'alaza'əle ca de'en bablable le'e lei de'en bzoj de'e Moizezən' can' chso'onczə bχoz ca' mendad che yo'oda'onə' yoguə' ža dezczanz na' bito chso'omba'əne' žanə'. Na' bito ṇacho de que zjənapə' dolə' por ni che de'en chso'one' mendadən' ža dezczanzən'.

6 Echnia' le'e, nada' zoa' nga zaquə'əcha' cle ca yo'odao' əblaonə'.

7 Xtizə' Diozən' de'en nyojən nan: “Che'enda' yeyašə' yeži'ilažə'əle beṇə', caguə tlozə gotle bia yixə' par güe'ela'ole nada'.” Žalə' chejni'ile bi zejennə' bitolja əṇale che disipl chia' quinga de que zjənapə' dolə' por ni che šə bin' bagwso'one' ža dezczanzən'.

8 Echnia' le'e de que Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch na' naquan lao na'a əṇia' bin' naquan güen goncho ža dezczanzən'.

Beyaque to beṇə' mbižə šla'a ne'ənə'

9 Na' catə' Jeso'osən' beze'e latjən', na' gwyo'e to lo'o yo'odao' chechon'.

10 Na' lo'o yo'odao' na' zo to beṇə' bambižə šla'a ne'ənə', nach beṇə' fariseo ca' gwse'e Jeso'osən': —ĲEde lsens par yeyoncho beṇə' xinj lao ža dezczanzən'? Gwse'ene' ca' nič əžel de'en yesə'əde'ine' par əsa'ogü'e' xyə contr Jeso'osən'.

11 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Šə nitə' xilə' dao' chele na' əxopə tob lo'o yech zitjw lao ža dezczanzən', Ĳəcabi le'e yebejteleb lo'o yechən' lao žanə'?

12 Na' lechgualə zaquə'əch to beṇə' cle ca to xilə' dao'. Na' əchnia' le'e de lsens gaquəlencho beṇə' lao ža dezczanzən'.

13 Nach Jeso'osən' gože' be'ənə' mbižə ne'inə': —Bli na'onə'.

Nach catə' bli na' be'ənə' le'e beyacten can' naquə de'en yešla'a.

14 Na' beṇə' fariseo ca', catə' besa'aque' yo'oda'onə' bosə'oxi'e naclə so'one' par so'ote' Jeso'osən'.

To de'en bzoj de'e profet Isaiazən' che Jeso'osən'

15 Gocbe'i Jeso'osən' can' bosə'oxia' beṇə' fariseo ca', na' gwze'e gwyeje' ga yoblə. Beṇə' zan jəsə'ənaogüe'ene' nach Jeso'osən' beyone' beṇə' ca' chsa'acšene.

16 Na' bene' mendad cui no əso'elene' dižə' de que Dioz nan' bsele'ene' par gaquəlene' ṇasyon chega'aque'ənə'.

17 Bene' ca' par nič goc complir can' bzoj de'e profet Isaiazən' che' nan:

18 Bengan' naque' xmosa', ben' gwleja' par gone' can' chazlažə'anə'.

Chacchgüeida' che', na' cheba chezaquə'əlažə'a len le'.

Na' nada' əselə'a Spirit chia'anə' sotezə son len le'.

Na' beṇə' zjənaquə beṇə' Izrael len beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael çixjue'ine' lega'aque' naquən' cheyalə' so'one'.

19 Bito gaquəyože' beṇə', nic gosye'e,

na' nic əṇe' zižjo lao lqueyən' par əse'ene beṇə' bin' ne'.

20 Gwnežjue' fuers balor che beṇə' ca' chsa'acbe'i cui bi fuers balor chega'aque' de par so'one' de'e güen, na' yezi'ixene' che beṇə' ca' chsa'acquene' cui no yezi'ixen chega'aque'.

Yogu' de'e can' gone' par nich əžin ža so'on beṇəçhən' can' chazlaže'ena'.

21 Na' beṇə' zjənaquə beṇə' Izrael len beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael yesə'əbeze' gaquəlene' lega'aque'.

Gosə'ane' de que Jeso'osən' bebeje' de'e xio' ca' len yelə' guac che Beelsebo

22 Na' zo to beṇə' Içhol, na' nacte' beṇə' mod, na' yo'o yaz de'e xio'onə' lo'o yichjla'ažda'ogüe'ena' na' jso'ene' lao Jeso'osən'. Na' Jeso'osən' bebeje' de'e xio'onə' yo'o yaz yichjla'aždao' be'ena' na' le'e bele'iteine' na' gocte beṇe'.

23 Na' yoguə' beṇə' ca' besə'ale'i can' goquə leçhguəle besyə'əbanene'. Nach gwse' ljuežjga'aque': —çEnaquəlizə be'enga ben' chbezcho yidə lao dia che de'e Rei Dabin'?

24 Na' catə' gwse'ene beṇə' fariseo ca' dižə' quinga gwse'e balə beṇə' ca': —Bitobi yelə' guac napə benga. Con chebeje' de'e xio' ca' len yelə' guac che Beelsebo de'en chnabia' de'e xio' ca'.

25 Gocbe'i Jeso'osən' can' gwso'on beṇə' fariseo ca' xbabən', nach gože' lega'aque': —Šə beṇə' ža' to nasyon əsa'aque' çhoplə na' yesə'ədile' entr lega'aque', əgwžiyai' nasyon chega'aque' na'anə' šə ca'. Na' leczə ca' šə beṇə' nitə' to syoda əsa'aque' çhoplə na' yesə'ədile' entr lega'aque', leczə cuiayi' syoda chega'aque' na'anə' šə ca'. Na' šə to family əsa'aque' çhoplə na' yesə'ədile' entr lega'acze' leczə yenit family chega'aque' na'anə' šə ca'.

26 Le'egateza ca' šə Satanəsən' yebej cuinei lo'o yichjla'aždao' beṇə' leczə cuiayi' yelə' chnabia' chei na'anə' çhedə' chdiłəlen cuinei žalə' ca'.

27 Le'e nale de que nada' chebeja' de'e xio' ca' yo'o yaz yichjla'aždao' beṇə' len yelə' guac che Beelsebon'. Žalə' naquən can' nalenə', leczə zejen de que beṇə' ljuežjle ca' chəsyə'əbeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' len yelə' guac chei žalə' ca'. Beṇə' ljuežjle ca' se'e le'e de que clelən' nale chia' nada' can' chebeja'anə'.

28 Na' de'en chebeja' de'e xio' ca' len yelə' guac che Spirit che Diozən', chlo'in de que babžin ža chene'e Diozən' güe'ele latjə nabi'e le'e.

29 Nezecho notono no gaquə šo' liž to beṇə' gual par žjəlane' šinlaze' ca' sin cui əgwçheje' xan yo'onə' to do. Con šə əgwçheje'ene' guaquə cuane' šinlaze' ca'.

30 Šə cui chonle txen len nada', chonle contr nada'. Na' šə cui chonle ca se'ejle' beṇə' chia' zeje dižə' de que chonle par nich cui yoso'ozenague' chia'anə'.

31 De'e na'anə' əchnia' le'e, bitə'ətezə de'e mal de'en chonle, na' bitə'ətezə dižə' mal de'e cho'ele, Diozən' yezi'ixene' chele šə yedinjelen, pero notə'ətezle šə güe'ele dižə' contr Spirit che Diozən' cuat yezi'ixen Diozən' chele.

32 Na' notə'ətezle šə güe'ele dižə' contr nada', la'anə'əcza Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəçh, gozi'ixencze' chele šə yedinjele can' nale, pero šə güe'ele dižə' contr Spirit che Diozən', cuat yezi'ixen Diozən' chele na'a na' batə'ətezə.

Segon can' naquə frot de'e chbia to yaguən' nezecho nac naquə yaguən'

³³ Nezecho de que to yag frot naquən yag güen o cui naquən yag güen segon nac naquə frot cheinə'. Ca'aczən' nacia' šə naquən' nacle.

³⁴ Lechguale beṇə' mal nacle. Bitoczə gaquə gü'e'ele dižə' güen cheda' nacle beṇə' la'aždao' mal. Yoguə'əte dižə' de'e chchoj cho'achon' la' lo'o yichjla'ažda'ochə na'anə' za'an.

³⁵ To beṇə' la'aždao' xi'ilažə' cho'e dižə' güen, cheda' la' can' nan lo'o yichjla'ažda'ogü'e' nan' cho'e dižə'. Na' to beṇə' la'aždao' mal cho'e dižə' mal la' can' nan lo'o yichjla'ažda'ogü'e'enə'.

³⁶ Na' əchnia' le'e, catə'an əžin ža gon Diozən' castigw zejlicane che yoguə' beṇə' ca' chso'on de'e malən', cana' yoguə'əloj beṇə' yesə'ədie' cuent che yoguə' dižə' de'en bagwso'e de'e bitobi zjəzaquə'an.

³⁷ Na' segon dižə' de'en cho'e'le Diozən' choglaogü'e'en chele šə naple dolə' o šə cui naple dolə'.

Beṇə' mal ca' chəsə'əṇabe' gon Jeso'osən' to miłagr

³⁸ Nach bałə beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən', na' beṇə' fariseo ca' gwse'e Jeso'osən': —Maestr, che'eneto' gono' to miłagr par nič ənezetu' šə de'e liczə Dioz nan' bsele'e le'.

³⁹ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e mbanle ṇa'a, naquəchgualə beṇə' yichjla'aždao' mal, na' bito chzenagle che Diozən'. Na' chṇable gona' to miłagr par nič ənezele šə le Dioz nan' bsele'e nada'. Pero bito gona' can' chṇablenə'. De'en gon Diozən' len nada' par nič ənezele de que le'enə' bsele'e nada', gwxaquə'əleben ca de'en bene' len de'e profet Jonasən'.

⁴⁰ Antslə ze'e šeje' Niniben' Diozən' bene' par nič to beł ya'a xen gwdebob le', na' šonə ža šonə yel gwyo'e lo'o le'ebən' catə' beyebəb le' mbanze'. Na' ca naquə nada', gata' na' əgaša'a, na' te šonə ža šonə yel yebana' ladjo beṇə' guat ca' par nič ənezele de que Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch.

⁴¹ Na' catə' əžin ža gon Diozən' castigw che yoguə' beṇə' chso'on de'e malən', ža na' yesyə'əban de'e beṇə' Ninibe ca' na' lao Diozən' yesə'əcuiše' le'e mbanle ṇa'a, cheda' besyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' cata' de'e Jonasən' gwdičjue'ine' lega'aque' can' na' Diozən'. Le'e gonšč xbab de que nada' zoa' nga naquə'əcha' beṇə' blaoch cle ca' de'e Jonasən', na' bito chzenagle chia'.

⁴² Na' leczə žan' gon Diozən' castigw che yoguə' beṇə' chso'on de'e malən', de'e no'olan' gwnabia' beṇə' ca' gwnitə' galən' chla' bgüižən' cuiten lichalə yebane' len yeziquə'əchlə beṇə' guat ca' na' lao Diozən' əgwcuise' le'e mbanle ṇa'a. Ca' naquə' le' ža, gwze'e Seba gan' naquə' zio'əchgua na' bide' nga par beznague' dižə' sin' de'en be' de'e Rei Salomonṇə' len le'. Na' nada' zoa' nga naquə'əcha' beṇə' blaoch cle ca de'e Salomonṇə', na' bito chzenagle chia'.

De'e xi'onə' yeyo'on de'e yoblə lo'o yichjla'aždao' beṇə'

⁴³ Na' šə to de'e xio' de'en yo'o yaz yichjla'aždao' beṇə' yechojən nach lažə'an nil na'alə yeyiljən ga son mbalaz. Na' šə bitobi latjə želən, nach ənan:

⁴⁴ “De'e yobləczə žjəyežo'a yichjla'aždao' be'enə' gan' gwyo'o gwyaza' antslə.” Na' yeyejən de'e yoblə gan' zo ben'. Catə' le'in de que bacheyone' xbab güen na' bazochə' binloch na' caguə' nochlə yo'o yaz yichjla'aždaogü'e'enə' de'en əgžon yeyo'on de'e yoblə, nach yeyo'on.

⁴⁵ Nach žjəyetobən yegažə de'e xio' ca' de'en zjənaquə' maləch ca len na' txennə' so'on lo'o yichjla'aždao' be'enə'. Na' šə bagwso'onən ca', bachaquəch mal che be'enə' clezə can' goc che' antslə. Can' goquə' len bengə leczə ca'anə' gaquə' che le'e mbanle ṇa'a de'en nactecle beṇə' la'aždao' mal.

Xna' Jeso'osən' na' biše'e ca' besə'əžine' gan' zoe'

⁴⁶ Necho'ete Jeso'osən' dižə' chsed chlo'ine' beṇə' zan quinga, catə' bžin xne'ena' len biše'e ca'. Na' zita'ələ gosə'əbeze' gosə'əṇabe' so'elene' le' dižə'.

⁴⁷ Entr beṇə' ca' nita' choso'ozenague' xtižə' Jeso'osən', toe' gože' Jeso'osən': —Babla' xna'onə' len bišo'o ca' na' nite'e na'ate chse'enene' əso'elene' le' dižə'.

⁴⁸ Nach Jeso'osən' gože' ben' gwna ca': —Nita' beṇə' yoblə beṇə' zjənaque' ca xna'anə' na' ca biša'a.

⁴⁹ Nach bli' na' Jeso'osən' blo'e disipl che' ca' na' gože' be'enə': —Beṇə' quinga bazjənaque' ca xna'a, na' zjənaque' ca biša'a.

⁵⁰ Can' naquən len notə'ətezə beṇə' chso'one' can' chazlažə' Xa' Diozən' ben' zo yoban', zjənaque' ca xna'a na' ca biša'a na' ca zana'.

13*Jempl che beṇə' gozən'*

¹ Na' lao ža na'atezə gwza' Jeso'osən' yo'onə' jəchi'e cho'a nisda'onə'.

² Nach tant beṇə' zan juisy besə'ədobə gan' chi'enə' xte benən byen gwyo'e gwchi'e to lo'o barcon'. Na' yoguə' beṇə' ca' besə'ədobən' gosə'ənite'e lao yoxən'.

³ Nach Jeso'osən' bsed blo'ine' lega'aque' len zan jempl. Na' be'elene' lega'aque' to jemplən', bsaquə'əlebene' xtižə' Diozən' ca trigon'. Nach gwne': —To beṇə' gwze'e zde' güen trigw.

⁴ Na' lao chose' trigon' baḷən jəsə'əchazən cho'a nez, na' bia žia xile'e bia chaš le'e yoban' gwsa'ob len.

⁵ Na' yebaḷən' jəsə'əchazən ga naquə' lao yej, na' bitotec bi yo žia lao yejən', de'e na'anə' le'e bla'acten.

⁶ Pero na' catə' beža'achgua besə'əcuadən na' le'e gosə'əbižten, la' bitobi loi gwso'on.

⁷ Na' yebaḷən' besə'əgo'ṇən lao yo ga nchižə xsa yešə' na' bla'aquən txen len xsa yešə'anə', na' besə'əlolə' yag yešə' ca' lega'aquən'.

⁸ Na' yebaḷən' besə'əgo'ṇən lao yo šao' na' bla'aquən'. Baḷən gosə'əbian to gueyoa güeja, na' yebaḷən' gosə'əbian gyon gueja, na' yebaḷən' gosə'əbian šichoa güeja.

⁹ Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag.

Beṇə' ca' cui gwse'ejle'e che Jeso'osən' bsed blo'ine' lega'aque' len jemplən'

¹⁰ Nach gosə'əbiguə' disipl che Jeso'osən' laogüe'ena' na' gwse'ene': —čBixchen' chsed chlo'ido' beṇə' quinga len jempl?

¹¹ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Diozən' chone' par nič le'e nezele de'en cui no gwneze antslə de que le' nabi'e con notə'ətezə beṇə' soe' latja. Pero beṇə' cui chse'ejle'e xtiža'anə' bito chac se'ejni'ine' de que nabi'e beṇə' soe' latja.

¹² Notə'ətezə beṇə' choso'ozenague' ca de'en bachzejni'i Diozən' lega'aque', Diozən' gwzejni'ichene' lega'aque' par nič šanch de'en se'ejni'ine'. Pero na' notə'ətezə beṇə' cui choso'ozenague' che Diozən' ca de'en chsed chlo'ine' lega'aque', Diozən' yeque'e de'en chse'ejni'ine'ena' la'aṇə'əczə latə'əlaszə de'en bagwse'ejni'ine'.

¹³ De'e na'anə' chsed chlo'ida' beṇə' quinga len jemplən' chedə' chesə'əle'ine' de'en chona' pero bito chsa'acbe'ine' bi zejen, na' la'aṇə'əczə chse'enene' xtiža'anə', bito chse'ejni'ine'en.

¹⁴ Len beṇə' quinga bachac complir can' bzoj de'e profet Isaiazən', gan' nan: De'e li yenele, pero cabi šejni'ile bi zeje de'en yenele.

Na' de'e li le'ile, pero cabi gacbe'ile bi zejen de'en le'ilen'.

¹⁵ Beṇə' Izrael quinga cuicṇə bi rson chsa'aze', baḥ nažjocṇə yichjla'ažda'oga'aque' na'anə'.

Chse'enene' pero bito chse'ejni'ine' bin' zeje de'en chse'enene'.

Na' chesə'ale'ine' pero cabi chsa'acbe'ine' bi zeje de'en chəsə'ale'ine'enə' ḡhedə' bazjənaque' beṇə' la'aždao' žod.

Žala' bito zjənaque' beṇə' la'aždao' žod, gwse'ejni'ine' bi zejen de'en chse'enene'enə', na' sa'acbe'ine' bi zeje de'en chesə'ale'ine'enə'.

Gosyə'ədinjjei xtolə'əga'aque'enə', na' gwso'elje' latjə yocobə Diozən' yichjla'ažda'oga'aque'enə' žala' chse'ejni'ine'en na' žala' chsa'acbe'ine'en.

¹⁶ Pero na' le'e ža, leḡhualə mbalaz zole ḡhedə' chle'ile de'e ca' chona' na' chacbe'ile bi zejen, na' chzenagle xtižə'anə' na' chejni'ilen.

¹⁷ De'e li əchnia' le'e, zan de'e profet na' zan de'e beṇə' ca' yeziqə'əchlə beṇə' bosə'ozenag ḡhe Diozən' cana' gwse'enene' yesə'ale'ine' de'en chle'ile, pero bitoch goḷə' yesə'ale'ine'en. Na' gwse'enene' əse'enene' de'en chenele pero bito goḷə' se'enene'en.

Jeso'osən' gwne' bi zeje jempl ḡhe beṇə' güen trigon'

¹⁸ Na' le'e leḡwzenag, quingan' zeje jempl ḡhe beṇə' güen trigon'.

¹⁹ Xtižə' Diozən' gwxaquə'əleben ca de'en byažən'. Nitə' beṇə' chse'enene' dižə' can' chon Diozən' chnabi'e con notə'ətezə beṇə' chso'e latjə, pero bito chse'ejni'ine'en, na' chžin gwxiye'enə' chonən par niḡ cuich chso'ozenague' ḡhe xtižə' Diozən'. De'e na'anə' gwxaquə'əlebəga'aquene' ca trigon' de'en jesə'əchaz cho'a nezən'.

²⁰⁻²¹ Na' nitə' beṇə' chse'ene xtižə' Diozən' na' šložga chesyə'əbeine' chso'one'en ḡhega'aque'. Na' catə' choso'oḡhi' choso'osaquə' beṇə' leḡa'aque' par niḡ cui se'ejle'e xtižə' Diozən', le'e chesyə'əbejyichjtie' cuich chso'ozenague' chei. Na' de'en chso'one'en gwxaquə'əleben ca de'en chac ḡhe trigon' de'en besə'əgo'oṇən lao yej.

²² Le'egatezə ca' naquən len beṇə' ca' chse'ene xtižə' Diozən', pero na' lao mbanga'aque' yežlyo nga, chesyə'alal chesyə'əžejene' chso'on xmen-dadga'aque' por ni ḡhe chse'enene' yesə'ani'e. Pero yoguə' de'en chso'one' chxoayaguən leḡa'aque', chonən par niḡ cui ḡha'oxen xtižə' Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Ca de'en chso'one'enə' gwxaquə'əleben ca de'en chac ḡhe trigon' de'en besə'əgo'oṇən lao yo gan' nḡhixə' xsa yešə'.

²³ Pero yebaḷə beṇə' chse'enene' xtižə' Diozən' na' chse'ejni'ine'en na' choso'ozenague' chei. Na' de'en choso'ozenague' ḡhe xtižə' Diozən' gwxaquə'əleben ca trigon' de'en besə'əgo'oṇən lao yo šao'. Baḷən gosə'əbian to gueyoa güejə, na' yebaḷən gosə'əbian gyon güejə, na' yebaḷən gosə'əbian šichoa güejə.

Jempl ḡhe trigon' na' bgüeyxtil

²⁴ Gwde na' Jeso'osən' gozo'elene' beṇə' ca' yeto jempl, goze'e leḡa'aque': — Yeḷə' gwnabia' ḡhe Dioz ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca de'e nga goquə. To beṇə' jeze' trigw biṇṇə' yoba ḡhe'enə'.

²⁵ Na' do še'elə catə' cui no gwsa'acbe'i gwey to beṇə' contr ḡhe' jeze' xsa bgüeyxtil gan' banaza xan' yežlyon' trigon', na' beyož goze' bgüeyxtilan' beze'e.

²⁶ Na' tši'izə bla'aquan, na' trigon' gwzoloa chbian. Na' catə' ja'ac xmos xan trigon', gwsa'acbe'ine' nḡhixə' trigon' len bgüeyxtil.

27 Nach jəya'aque' gan' zo xanga'aque'enə' par jəsyə'əyež'e'ene': "Señor, ¿acaguə trigw biñnə' gozo' yoba chio'onə'?" ¿Bixchen' nchixən len bgüeyxtilən'?"

28 Nach xanga'aque'enə' gože' lega'aque': "To beñə' contr chia'anə' jen ca'." Nach xmoše' ca' gwse'ene': "¿Eche'endo' əlažə'əto' bgüeyxtilən'?"

29 Nach xanga'aque'enə' gože' lega'aque': "Bito əlažə'əlen. La' nxož əlažə'əlente trigon'.

30 Ljoyenə' par nə'a. Guaquə yesə'əcha'on txen, pero na' chona' mendad catə' bagolə yetoble cwsešan', cana' zgua'atec yebele bgüeyxtilən' na' gonlen bnoj par əse'eyən. Nach te na' žjəyetoble trigon' əgwcuə'aša'olen'."

Jempl che xsa moztas

31 Gwde na' gozo'elene' beñə' ca' yeto jempl, gože': —Yelə' gwnabia' che Dioz ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca to xsa moztas de'en gozə to beñə' yežlyo che'enə'.

32 Xsa moztasən' naquən le'ebeyožə de'e dao' rizə' lao bitə'əchlə semiy. Pero na' catə' chla'an, chcha'ochən ca bichlə yixə' cuan na' chaquən yag cha'o dao'. Na' xte bia ca' zjəzo xile'e chjse'en ližda'oga'aquəb lao xoze'e ca'.

Jempl che xna' cuazin'

33 Nach gozoe' yeto jempl, gozne': —Yelə' gwnabia' che Diozən' ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca xna' cuazin' de'en gwlec no'olən' len to rob yezj par nič becha'o doxenən.

Jeso'osən' bzejni'ine' beñə' porzə len jempl

34 Yoguə' de'e quinga bsd blo'i Jeso'osən' beñə' ca' besə'əžag gan' zo'enə'. Bsd blo'ine' lega'aque' porzə len jempl, bitob bichlə gwne' par bzejni'ine' lega'aque'.

35 Ca' ben Jeso'osən' par nič goc complir can' bzoj de'e profetan' che', gan' nan:

Egwsed əgwlo'iga'acda'ane' porzə len jempl,

na' əgwzejni'iga'acda'ane' de'en cui no gwneze antslə de'en bgašə' dezd catə'an gwxe yežlyon'.

Jeso'osən' bzejni'ine' bi zeje jempl che trigon' na' bgüeyxtilən'

36 Na' catə' beyož bsd blo'i Jeso'osən' beñə' ca' zjəža' gan' zo'enə', bese'e lega'aque', na' beza' le' len disipl che' ca'. Na' catə' besyə'əžine' yo'o gan' nite'enə' besyə'əyo'e lo'inə'. Nach gosə'əbiguə' disipl che' ca' cuite'enə' gwse'ene': —Bzejni'išguei neto' bi zejen jempl che xsa bgüeyxtilən'.

37 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Quingan' zejen: Diozən' bsele'e nada' golja' beñə' na' gwxaquə'əlebeda' ca ben' gozə trigw biñnə'.

38 Na' doxen yežlyo nga gwxaquə'əleben ca yoba gan' goze' trigw biñnə', na' beñə' ca' chso'e latjə chnabia' Diozən' lega'aque' gwxaquə'əlebəga'acquene' ca trigw biñnə'. Na' beñə' ca' chso'e latjə chnabia' de'e gwxiye'ena' lega'aque' gwxaquə'əlebəga'acquene' ca xsa bgüeyxtilən'.

39 Gwxiye'ena' gwxaquə'əleben ca beñə' contrən' gozə xsa bgüeyxtilən' gan' banyaž trigw biñnə'. Na' žan' gaquə' juisyən' gwxaquə'əleben ca tyempən' yosyo'otobe' trigon'. Na' anglən' zjənaque' ca beñə' ca' yosyo'otobə cwsešan'.

40 Na' can' gac che bgüeyxtilən' yosyo'otobe'en šeyən', can' gaquə' che beñə' ca' chnabia' de'e gwxiye'ena' lega'aque' catə' əžin ža gaquə' juisyən'.

41 Diozən' bsele'e nada' golja' beñə' na' catə' əžin žan', nada' əselə'a angl' chia' ca' par yosyo'otobe' yoguə' beñə' ca' chesə'əgo'oyele'e beñə' yoblə so'one'

de'e malən, na' yosyo'otobte' yeziqə'əchlə beṇə' ca' chso'on de'e malən'. Na' angl ca' yesyə'əbeje' lega'aque' niḥ cuich nite'e txen len beṇə' ca' bagwso'e latjə chnabia' Diozən' lega'aque'.

⁴² Nach yosə'əsele'e lega'aque' lao yi' gabil gan' se'eye' zejlīcəne. Na' lao yesə'əzlaglaogüe'enə' yesə'əbezyaše'e na' sa'oyejə leyga'aque'enə'.

⁴³ Na' cana'ach Xancho Diozən' gone' par niḥ beṇə' ca' chso'on de'e güenna' nite'e len le' na' əsa'aque' ca yelə' chey che'eni' che bgüizən' catə' yesyə'əzine' yoban' gan' chnabia' Diozən'. Le'e žia nagle de'en chene, legwzenag.

Jempl che mech xen de'en ngašə' to lao yežlyo

⁴⁴ Yelə' chnabia' che Diozən' ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca de'e nga goquə. To beṇə' jəyedi'e mech xen de'e ngašə' to lao yežlyo. Nach bocuaše'en de'e yoblə. Na' de'e tant bebeine' de'en jəyedi'e mechən' nach jəyete'e yoguə'əloḷ bi de'e de che' par niḥ gwxi'e yežlyon' gan' ngašə' mechən'. Ca mbalazən' gwzo be'enə' can' mbalazən' nitə' beṇə' ca' chso'e latjə chnabia' Diozən' lega'aque'.

Jempl che to perla de'en lechguale zaquə'e

⁴⁵ Na' yelə' gwnabia' che Diozən' ben' zo yoban' leczə gwxaquə'əleben ca de'e nga goquə. Zo to comersyant beṇə' cha'o chsi' na' cheyote'e perlas de'en lechguale naquan xoche.

⁴⁶ Na' bželene' to perla de'e lechguale zaquə'ən. Na' leczə beyote'e yoguə'əloḷte de'en de che' na' gwxi'e perlan'. Ca'aczən' gwxaquə'əlebe beṇə' ca' chsa'ache'i de que de'e žialao əso'e latjə ṇabia' Diozən' lega'aque'.

Jempl che yixjw bel

⁴⁷ Na' yelə' gwnabia' che Diozən' ben' zo yoban' leczə gwxaquə'əleben ca de'e nga goquə. Nitə' balə beṇə' gwxen bel ca' na' bosə'ozale'e yixjw bel chega'aque'enə' lo'o nisda'onə' na' gwxenən yoguə' clas bel ya'a ca'.

⁴⁸ Nach catə' bagwža' bia zannə' lo'o yixjon', besyə'əbeje' yixjon' yobižlə, na' gosə'əbi'e bia ca' zjənaquə güen par əsa'ogüe', na' gosə'əgüe'eb lo'o žomə ca'. Na' bia ca' cui zjənaquə güen, gosə'əcho'one'eb.

⁴⁹⁻⁵⁰ Ca'aczən' gaquə che yoguə' beṇə' catə'an əžin ža gaquə juisyən'. Angl ca' yesə'əbeje' beṇə' mal ca' na' yosə'əzale'e lega'aque' lo'o yi' gabilən' gan' yesə'əbezyaše'e na' sa'oyejə leyga'aque'enə' tant yesə'əzlaglaogüe'.

⁵¹ Nach Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —žEzyejni'ile yoguə' de'e ca' bablo'ida' le'e?

Nach gwse'ene': —Zyeyjni'ito'on Xanto'.

⁵² Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Notə'ətezle šə chac chsed chlo'ile Xtižə' Diozən' de'en byoj cana', na' šə leczə chzenagle can' chsed chlo'ida' de que cheyalə' güe'ele latjə ṇabia' Diozən' le'e, nachən' guac əgwsed əgwlo'ile beṇə' chopten. Na' gwxaquə'əlebele ca to xan yo'o beṇə' napə yoguə' de'en chyažj chchine family che'enə'.

Jeso'osən' beyejə Nasaretən'

⁵³ Nach catə' beyož be'elen Jeso'osən' disipl che' ca' jempl ca', beze'e latjən' len disipl che' ca'.

⁵⁴ Na' beyejə' Nasaretən' gan' gwcha'ogüe'. Na' jəyeseđ jəyelo'ine' beṇə' ca' lo'o yo'odao' chega'aque'enə'. Na' lechguale besyə'əbanene' len xtiže'enə', na' gwse'e ljuežjga'aque': —žNacxa goquən' nezene' de'e ca' de'en naquə de'e sin'? na' žnacxa chac chone' miłagr ca' chone'?

⁵⁵ Nombi'achone', la' naque' xi'in carpinterən'. Na' xne'enə' naque' no'olən' le' Maria. Nombi'acho beṇə' biše'e Jacobən', Jwsen', Simonṇə' na' Jodasən'.

⁵⁶ Na' lecza beṇə' zane' ca' nita' lažcho nga. ¿Nacxa chaquən' cho'e dižə' ca' ža, na' chacte choe' miḷagr?

⁵⁷ Na' de'en gwso'one' xbab de que Jeso'osən' naque' con to beṇə' gwlaž čhega'aque', de'e na'anə' bito gwse'ejle'e che'. Nach gože' lega'aque': — La'anə'aczə beṇə' zan chse'ejle'e che beṇə' ca' chso'e xtižə' Diozən' na' chso'e lega'aque' yelə' bala'an, beṇə' gwlaž čhega'aque' ca' na' family čhega'aque' ca' bito chse'ejle'e čhega'aque'.

⁵⁸ Na' Jeso'osən' bene' con to čhopzə miḷagr Nasaretən' čhedə' bito gwse'ejle'e che'.

14

Quingan' goquə got Juan ben' bčhoa beṇə' nis

¹ Na' ca nan' Erodən' ben' naquə gubernador čhe Galilean', benene' dižə' ca naquə yoguə'əlol de'e güen de'en chon Jeso'osən'.

² Nach gože' xnose' ca': —Bengan' de'e Juannə' ben' bčhoa beṇə' nis. Babebane' ladjo beṇə' guat ca' na' de'e na'anə' chac chone' miḷagr ca'.

³⁻⁴ Quingan' goquə gwso'ote' Juannə': Erodən' beque'e Erodiasən' ca xo'ole', len Erodiasən' naque' xo'olə Lip biše'enə'. Na' Juannə' gože' Erodən': “Malən' beno' beca'o no'ol čhe beṇə' bišo'on par naque' xo'olo.” Na' de'en gož Juannə' Erodən' ca' de'e na'anə' Erodən' bene' mendad gosə'əzene' Juannə' na gosə'əgüe'ene' ližya na' bosə'əcheje' ni'ane'e ca' gden.

⁵ Erodən' gone'ene' gote' Juannə', pero bitobi benene' le' čhedə' bžebe' bi so'on beṇə' ca' gwse'ejle'e čhe Juannə' de que cho'e xtižə' Diozən'.

⁶ Pero na' cata' gwso'one' lni ža la Erodən', bi'i no'ol čhe Erodiasən' bya'abo' lao beṇə' ca' gwnitə' lniṇə'. Na' lechguale bebei Erodən' can' bembə'onə'.

⁷ Na' tant beyazlažə' Erodən' can' bya'a no'ol güegon', bzoe' jorament de que əgwnežjue'ebo' bitə'ətezə əṇabebo' le'.

⁸ Na' por consejw čhe xna'abo'onə' gožbo' Erodən': —Ben' nada' na'atec na'a yich' Juannə' ben' chčhoa beṇə' nis žian to lao plat.

⁹ Na' gwzo Erodən' trist cata' beyož gož no'ol güegon' le' ca', pero na' ca naquə babzoe' jorament len lebo' lao beṇə' ca' zjənaquə combidən', benšaze' mendad gaquə can' gwṇabe no'ol güegon' le'.

¹⁰ Ca' goquən' bene' mendad jəsə'əchogüe' yen Juannə' lo'o ližya gan' yo'enə'.

¹¹ Na' boso'ožie' yichj de'e Juannə' to lao plat par jso'en lao bi'i no'olən' na' bnežjwbo'on xna'abo'onə'.

¹² Nach disipl čhe de'e Juannə' jəsyə'əxi'e cuerp čhe'enə' na' jəsə'əcuaše'en. Gwde na' ja'aque' gan' zo Jeso'osən' na' jse'eže'ene' can' bagoquən'.

Jeso'osən' bguaogüe' gueya' mil beṇə'

¹³ Na' cata' bene Jeso'osən' can' goquə čhe de'e Juannə', beze'e latjən' len disipl čhe' ca' na' besyə'əyo'e to lo'o barcw par jəya'aque' latjə dašən' de'en de yešla'alə nisdə'onə'. Na' beṇə' ca' ža' yež ca' zjəchi' galə'əzə nisdə'onə' gwse'ene' rson galən' bazjəda Jeso'osən'. Na' gwsə'aque' lažga'aque'enə' ja'aque' yobižlə jəsə'əšague' Jeso'osən' yešla'alə nisdə'onə'.

¹⁴ Na' cata' bžin Jeso'osən' cho'a nisdə'onə', ble'ine' beṇə' zan ca' na' beyašə' beži'ilaže'e lega'aque'. Na' beyone' yoguə' beṇə' ca' chsa'acšene.

15 Na' catə' bachal, gosə'əbiguə' disipl che' ca' laogüe'enə', na' gwse'ene': — Zocho to latjə ga cui no nla', na' bagwde or par gaocho xgüe. Bselə' beñə' quinga yež ca' de'en zjəchi' galə'əzə par nich žjəsə'ədilje' de'e se'ej əsa'ogüe'.

16 Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bito cheyalə' žjəya'aque'. Le'e güe'ega'aque' de'e se'ej əsa'ogüe'.

17 Nach gwse'ene': —Chopga bel ya'a chechon' de na' gueyə'əga yetxtil.

18 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e žjəxi'in ni.

19 Nach ben Jeso'osən' mendad gosə'əbe' beñə' zan ca' lao yixye daquə'anə'. Na' gwxi'e yetxtil ca' gueyə' na' bel ya'a ca' chopə. Na' bgüie' yobalə be'e yelə' choxcwlen che Diozən'. Gwde na' bzojje'en nach bnežjue'en disipl che' ca' par gosə'əyise' che che beñə' ca'.

20 Na' yogue'e gwsa'ogüe'en xte ca gwse'eljene'. Nach pedas ca' de'en besyə'əga'annə', bosyo'otobe'en, na' goquən šižin žomə.

21 Na' beñə' ca' gwsa'o yetxtilən' naquə ca do gueyə' mil beñə' byo cui cuent no'olə na' cui cuent bidao'.

Jeso'osən' gwze'e tlaο nisdə'onə'

22 Gwde na' Jeso'osən' bene' mendad yesyə'əyo'o disipl che' ca' lo'o barcon' par yesyə'əbialaogüe' yesyə'əlague'e yešja'alə nisdə'onə' žlac bega'an le' bzeine' beñə' zan ca' dižə'.

23 Na' beyož bzei Jeso'osən' beñə' ca' dižə', gwloe' to lao ya'a par jene' orasyon toze'. Dezd gołte gwzo tozə Jeso'osən' lao ya'anə'.

24 Na' ca naquə barcon' gan' zesyə'əyo'o disipl che' ca', bazdan gwchołte nisdə'onə', nžiguə'əxəxj nisən' len chedə' chas chatə' nisdə'onə' por ni che chechj be'enə' clelə.

25 Na' do šbal beyetj Jeso'osən' ya'anə' na' gwze'e tlaο nisdə'onə' par gwyeye' galən' zja'ac disipl che' ca'.

26 Na' catə' besə'əle'i disipl che' ca' le' zde' lao nisdə'onə', lechgualə besə'əžebe' xte gwso'osye'e gosə'əne': —iTo beñə' guat chle'icho chda tlaο nisən'!

27 Na' le'e bolgüižte Jeso'osən' lega'aque', gože': —Leyebei. Nada'anə'. Bito žeble.

28 Nach Bedən' gože'ene': —Xanto', šə le le'enə', gwna nada' sa'a tlaο nisdə'onə' yida' gan' zo'onə'.

29 Nach gož Jeso'osən' le': —Da Bed.

Na' le'e bchojte Bedən' lo'o barcon' na' gwzolao gwze'e tlaο nisdə'onə' par zde' gan' zo Jeso'osən'.

30 Pero na' catə' goebe'ine' ca fuertən' chechj be'enə', bžebe' na' gwzolao chyše'e lo'o nisən'. Nach bisye'e gože' Jeso'osən': —Xana', bosla nada', bachetja' xan nisən'.

31 Na' le'e blite na' Jeso'osən' bexe'ene'. Nach gože' Bedən': —Bixchen' gočežlažo'o' Gwyejle'ech chia'.

32 Na' catə' beyo'o Jeso'osən' len Bedən' lo'o barcon', le'e gwlezte be'enə'.

33 Na' beñə' ca' ža' lo'o barcon' gwso'elaogüe'e Jeso'osən', gwse'ene': —De'e liczə len' naco' Xi'in Diozən'.

Jeso'osən' beyone' beñə' chsa'acšene beñə' nita' Genesaret

34 Nach gwza'ach barcon' xte bžinən cho'a nisdə'onə' to latjə de'en nzi' Genesaret. Na' besyə'əchoje' lo'o barcon'.

35 Na' beñə' ža' do Genesaretən' besyə'əyombi'e Jeso'osən', na' bosə'əsele'e rson yoguə' yež ca' de'en zjəchi' galə'əzə de que Jeso'osən' babžine'

lažga'aque'enə'. Na' beṇə' ca' ža' yež ca' gosə'əche'e yoguə' beṇə' chsa'acšene lao Jeso'osən'.

³⁶ Nach gosə'anabene' Jeso'osən' šə güene'ene' yesə'əgane' lox xadoṇ che'enə'. Na' yoguə' beṇə' ca' gosə'əgan len besyə'əyaquene'.

15

Dižə' de'en chchoj cho'achon' chonən manch la'ažda'ochon'

¹ Na' balə beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezan' gwsa'aque' Jerosalennə' na' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən', na' gwse'ene':

² —čBixčhen' disipl čhio' ca' bito chesə'ənaogüe' costombr ca' de'en bosyo'ocua'anlen de'e xaxta'ocho ca' čhio'o? čBixčhen' cui chosyo'one'e zan las antsle ze'e sa'ogüe' can' chonto'?

³ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Ca naquə le'e ža, čbixčhen' chbejyichjle cui chonle can' non Diozən' mendad goncho na' con naozechle costombr čhelen'?

⁴ Diozən' none' mendad can' goncho, gwne': "Le'e gwnežjo yelə' bala'an xaxna'ale", na' "Notə'ətezle šə čžia chnita'əle xaxna'ale cheyalə' gatle."

⁵ Pero le'e nale de que šə beṇə' əne' de que babnežjue' Diozən' mech o bien de'en cheyalə' əgwnežjue' xaxne'enə' par gaquəlene' lega'aque', na' bitoch bi cheyalə' əgwnežjue' xaxne'e.

⁶ Na' de'en chonle ca', bachonle lei che Diozən' ca to de'e cui bi bi zaque'e nich ca' naozechle costombr čhelen'.

⁷ Le'e nacle beṇə' goxoayag. Chonle cayanə'an bzoj de'e profet Isaiazən' čhele, gan' nan:

⁸ Beṇə' Izrael ca' chesə'əne' de que nada' Diozən' chso'elaogüe'e, pero caguə do lažə'əga'aque'en chso'elaogüe'e nada'.

⁹ Bitobi zejen de'en chso'elaogüe'e nada' čhedə' la' choso'osed choso'olo'ine' beṇə' costombr de'en gwsa'aljlažə' beṇə'achən'.

¹⁰ Nach Jeso'osən' bozolgüiže' beṇə' zan ca' zjənzaguən' par nich gosə'əbigue'e laogüe'enə', na' gože' lega'aque': —Legwzenag de'e nga ənia' le'e nich šejni'ilen'.

¹¹ Bito ṇacho de que de'en che'ej chaochon' chonən manch la'ažda'ochon'. Echnia' le'e, dižə' de'en chchoj cho'alēn', lenṇə' chonən manch la'ažda'olen'.

¹² Nach gosə'əbiguə' disipl che Jeso'osən' laogüe'enə' gwse'ene': —čEbita gočbe'ido' de que beṇə' fariseo ca' lechguəle besə'əže'e cata' gwse'enene' xtižo'onə'?

¹³ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Gwžin ža cata' Xa' Diozən' ben' zo yoban' gwžiyai'e yoguə'əloḷ beṇə' cui choso'ozenag che'. Egwžiyai'e lega'aque' can' choncho cata' čhlažə'əcho yixə' ca' čhla'ac lo'o yel.

¹⁴ Ljosə'əye beṇə' fariseo ca'. Zjənaquəga'aque' ca to beṇə' lchol beṇə' chene'ene' cue'e nez yeto beṇə' lchol. Chso'onczə yichjlaoga'aque' cui choso'ozenague' che Diozən' na' choso'osedene' beṇə' de'en cui naquə de'e li. Nezecho de que beṇə' lcholən' bito gaquə cue'e nez yeto beṇə' lchol la' txennə' žjəsə'əbičxe' to lo'o yech.

¹⁵ Nach Bedən' gože' Jeso'osən': —Bzejni'išguae' neto' bi zejen de'en gwnao' de que de'en che'ej chaochon' bito chonən manch la'ažda'ochon'.

¹⁶ Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —čEłeczə lenle bito chejni'ile de'e quinga bagwnia' le'e?

17 ꞤEcabi nezele de que yoguə de'en che'ej chaochon' chjche'en lo'o le'echon' na' chžin or cheden?

18 Pero əchnia' le'e, yoguə dižə de'en cho'echon' chəsə'əchojən yichjla'ažda'ochon', na' šə cho'echo dižə malən, len chso'onən manch yichjla'ažda'ochon'.

19 Na' lo'o yichjla'aždao' benəch na'anə' chchoj yoguə xbab mal quinga, ca de'en nan so'ote' benə, na' nan yoso'ogo'o xtoga'aque', na' nan yesə'əbejyichj no'ol čhega'aque' o ben' čhega'aque' par yesyə'əzolene' benə' yoblə na' nan yesə'əbanga'aque' bi de che benə, na' nan so'onlāžə'əga'aque', na' nan yoso'ožia yoso'onite'e ljuežj benəchga'aque'.

20 Xbab mal ca' zjənac ca' chso'onən manch yichjla'ažda'ochon'. Na' bito ənacho de que de'en cui chona'acho zan las antslə ze'e gaocho chonən manch yichjla'ažda'ochon'.

To no'olə cui naque' benə' Izrael chonlilažə'e Jeso'osən'

21 Beza' Jeso'osən' latjən' len disipl čhe' ca' par ja'aque' galə'əzə gan' mbane Tiro na' Sidon.

22 Na' to no'olə benə' cui naquə benə' Izrael, gwze'e gan' mbane Tiro na' Sidon par jəšague' Jeso'osən'. Na' gwne' zižjo gože' Jeso'osən': —Xana', le' naco' xi'in dia che de'e Rei Dabin'. Beyašə'əšguei neto'. To bi'i no'olə čhia' yo'o yaz to de'e xio' lo'o yichjla'ažda'obo'ona' na' lechgualə chžaglaobo'.

23 Pero Jeso'osən' bito boži'e xtižə' no'olən'. Nach disipl čhe Jeso'osən' gosə'əbigue'e cuite'enə' na' gwsa'atə'əyoine' le' gwse'ene': —Bosa'ašga no'olən' la' con naogüe' chio'o na' chatə'əyoine' le' zižjo par gaqualeno'one'.

24 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Diozən' bsele'e nada' gaqualena' nasyon Izrael na'azən', la' lega'aque' gwxaquə'əlebəga'aquene' ca xilə' dao' bia zjənaquəžeje.

25 Nach no'olən' bgüigue'e bzo xibe' lao Jeso'osən', na' gože'ene': —Xana' go'onšguei goclen neto'.

26 Na' Jeso'osən' gože'ene': —Bito naquən güen yeca'acho yelə' guao čhe xi'incho na' əgwnežjwchon gao xicoda'ocho.

27 Na' gocbe'i no'olən' bsaquə'əlebe Jeso'osən' benə' ca' cui zjənaquə benə' Izrael ca beco', nach gože'ene': —Leiczədo' Xana'. Pero xicocho ca' guaquə asa'ob pedas de'e chesə'əxopə lao yon'.

28 Nach Jeso'osən' gože'ene': —No'olə, lechgualə chonlilažə'o nada'. Guaqualencza' le' can' che'endo'.

Na' lao or na' beyaque xi'in no'olən'.

Jeso'osən' beyone' benə' zan benə' chsa'acsene

29 Gwde na' Jeso'osən' na' disipl čhe' ca' besa'aque' latjən' na' gwso'e nezən' de'en zda tcho'a nisdao' Galilean'. Nach gwse'epe' to lao ya'a na' jesə'əchi'e lao ya'anə'.

30 Na' besə'əžin benə' zan lao ya'a gan' zo Jeso'osən' len disipl čhe' ca'. Zjənche'e no benə' coj, na' no benə' lčhol, na' no benə' mod, na' no benə' nchog ni'ana'aga'aque', na' zjəlen benə' chse'i gwde gwde yižgüe' na boso'onite'e lega'aque' lao Jeso'osən'. Na' Jeso'osən' beyone' yogue'e.

31 Na' lechgualə besyə'əbane benə' ca' catə' besə'əle'ine' can' ben Jeso'osən' beyone' benə' ca'. Besyə'əbanene' can' besyə'əne benə' mod ca', na' besyə'əyaque' benə' ca' zjanchoj no ni'ana'aga'aque' enə', na' besyə'əda benə' coj ca', na' besyə'əle'i benə' lčhol ca'. Nach yoguə'əloj benə' ca' gwso'elaogüe'e Diozən'.

Jeso'osən' bguaogüe' tap mil benə'

³² Gwde na' Jeso'osən' goxe' disipl che' ca' na' gože' lega'aque': —Lechguale cheyašə'əda' benə' quinga. Bagoc šonə ža nite'e nga len chio'o, na' bitobi de de'e sa'ogüe'. Na' bito che'enda' yosa'aga'aca'ane' sin cui sa'ogüe' par niçh cui yesyə'əcholene' tnezən'.

³³ Nach disipl che' ca' gwse'ene': —Gan' zochi nga naquən to latjə ga cui nono nla'. ¿Gaxa əželecho de'e əsa'o yogua' benə' zan quinga?

³⁴ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Balə yetxtil chechon' de'

Nach gwse'ene': —Gažga yetxtil dao' zjəde na' to çhopena bel ya'a dao'.

³⁵ Nach Jeso'osən' bene' mendad yesə'əbe' benə' ca' lao yon'.

³⁶ Na' gwxi'e yetxtil dao' ca' gažə na' len bel ya'a dao' ca', nach be'e yelə' choxçwlen che Diozən'. Gwde na' bzoxje'en bnežjue'en disipl che' ca' par gwsə'e che yogua' benə' ca'.

³⁷ Na' yogue'e gwsa'ogüe' xte ca gwse'eljene'. Nach pedas ca' de'en besyə'əga'anə' bəsyə'otobə disipl ca' len, na' goquən gažə žomə.

³⁸ Na' benə' ca' gwsa'o yetxtilən' naquə tap mil benə' byo, bito cuent no'olə na' bito cuent bidao'.

³⁹ Nach Jeso'osən' bəse'e benə' ca'. Gwde na' gwyo'e to lo'o barcw len disipl che' ca' na' ja'aque' distrit gan' nzi' Magdala.

16*Gosə'anabene' Jeso'osən' gone' to de'e yesə'əle'ine' le'e yoban'*

¹ Na' goquən' balə benə' fariseo ca' na' benə' sadoseo ca' gosə'əbigue'e gan' zo Jeso'osən'. Na' gosə'anabe' gone' to mīlāgr de'en yesə'əle'ine' le'e yoban' de'en gwsa'aque'ne' cui gaquə gone'.

² Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Catə' chle'ile nlatjəcha le'e yoban' še'elə nach nale: “Goža'a gwxe çhedə' nlatjəcha.”

³ Na' šə chi' bejw catə'an che'eni' nach nale: “Guaquə zag, la' chi'ichgua bejw.” Benə' goxoayag le'e. Nezele šə guaquə zag o šə guaquə zeyə' catə'an chle'ile nac naquə le'e yoban', pero cabi chache'ile bi zeje de'e ca' çhon Diozən' tyemp nga zochi nā'a.

⁴ Le'e mbanle nā'a lechguale benə' la'azdao' mal nacle, na' bagwlejjyichje Diozən'. De'e na'anə' çhnable gona' to de'e le'ile le'e yoban' par niçh ənezele šə Diozən' bsele'e nada'. Pero bito gona' can' çhnable'nə'. De'en gon Diozən' len nada' par niçh ənezele de que le'enə' bsele'e nada' gwxaquə'əleben ca de'en bene' len de'e Jonasən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'.

Na' beyož gwna Jeso'osən' ca', beze'e len disipl che' ca' gan' nitə' benə' ca'.

De'en chsed chlo'i benə' fariseo ca' na' benə' sadoseo ca' gwxaquə'əleben ca xna' cuazin'

⁵ Na' catə' besə'əžine' yešla'alə nisdəo' Galilean', disipl che' ca' gwsa'acbe'ine' de que gwsa'anlaže'e yetxtil de'en əsa'ogüe'.

⁶ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Legapə cuidad len xna' cuazi che benə' fariseo ca' na' che benə' sadoseo ca'.

⁷ Pero disipl che' ca' bito gwse'ejni'ine' bi zeje de'en gože' lega'aque' ca', nach gwse' lježjga'aque': —Gwne' ca' çhedə' gonlažə'əcho gua'əcho yetxtilən'.

⁸ Na' Jeso'osən' gocbe'ine' xbab de'en chso'one', nach gože' lega'aque': — ¿Bixchen' çhonle xbab che yetxtilən' de'en gonlažə'əle? ¿Ecabi ne'e šejle'ele de que napa' yelə' guac par guaogua' le'e?

⁹ ¿Ebito chejni'ile bi zeje miłagr ca' chona'? na' ¿abagonlažá'ále can' bguaogua' gueya'a mil beñá' byo len gueyá'ázá yetxtil dao'? ¿Ena' leczá bito za'alažá'ále do balá žomá pedas yetxtil ca' betoble de'en besyá'ága'an?

¹⁰ Na' ¿chexa tapa mil beñá' byo ca' bguaogua' len gažá yetxtil dao'? ¿Eza'alažá'ále balá žomá pedas yetxtil can' betoble gwde besyá'ádaogü'e'ená'?

¹¹ ¿Bixchen' con benle xbab che yetxtilán' catá'ən gwnia' le'e gaple cuidad len xna' cuazi che beñá' fariseo ca' na' che beñá' sadoceo ca'?

¹² Nach disipl che' ca' gwsa'acbe'ine' de que Jeso'osən' caguá bi'e dižá'ən ca' che xna' cuazin' de'en chəsá'əchine' par checha'o yetxtilán' sino bi'e dižá'ən ca' par nič cui yoso'ozenague' che de'en choso'osed choso'olo'i beñá' fariseo ca' na' beñá' sadoceo ca'.

Bedən' gwne' che Jeso'osən' de que Diozən' bsele'ene' par gaquəlene' nasyon Izraelən'

¹³ Jeso'osən' len disipl che' ca' ja'aque' gan' mbane to syoda de'en nzi' Sesarea de Filipino. Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e li Diozən' bsele'e nada' golja' beñač. Pero ¿bi chesá'əna beñá'? ¿non' naca' nada'?

¹⁴ Nach gwse'ene': —Balé' chesá'əne' de que naco' de'e Juan ben' bchoa beñá' nis. Na' yebale' chesá'əne' de que naco' Liaz ben' be' xtižá' Diozən' cana'. Na' yebale' chesá'əne' de que naco' de'e profet Jeremias, o de que naco' yeto' beñá' be' xtižá' Diozən' cana'ate.

¹⁵ Nach gože' lega'aque': —Chexa le'e, ¿bi nale non' naca' nada'?

¹⁶ Simon Bedən' gože'ene': —Len' naco' Crist ben' gwlej Diozən' par gaquəleno' nasyon chechon', na' naco' Xi'in' Dioz ben' zo zejlicane.

¹⁷ Nach Jeso'osən' gože'ene': —Simon xi'in' Jonas, mbalaz zo' de'en gwnao' de'e ca'. Notono beñač bzejni' le' de'e ca', tozə Xa' Diozən' ben' zo yoban', le'ena' babzejni'ine'en le'.

¹⁸ Na' nada' ənia' de que len' lio' Bed na' zejen dižá' yej. Na' can' nao' chejli'o chia' gwxaquə'əleben ca to yej gual de'e gaquə gwchinchó par lan yo'o. Na' nada' yetoba' beñá' zan beñá' se'ejle'e de que naca' Xi'in' Dioz can' chejli'o chia' par nič ca' əsa'aque' tozə yoso'ocodá' ljuežje' so'elaogü'e'e nada'. Na' bitobi gaquə so'on de'e xio' ca' par nič əžin ža catá' cuich no so'elao' nada'.

¹⁹ Na' gona' lao na'o zgua'atec le' go'o xtižá'aná' len beñá' zan par nič əso'e latjá nabia' Diozən' lega'aque', Dioz ben' zo yoban'. Na' leczá gaquən lao na'o yo'o beñá' ca' yoso'ocodá' ljuežje' so'ela'ogü'e'e nada' bin' naquə güen so'one' na' ye'ega'aco'one' bi de'e ca' cui naquə güen so'one'. Na' Diozən' əgwzejni'ine' le' naquən' ye'ega'aco'one' par nič ca' yediłən len de'en na Diozən'.

²⁰ Nach Jeso'osən' bene' mendad len lega'aque' de que ni toe' ca' əso'e dižá' de que le' na'anə' naque' Crist ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon'.

Jeso'osən' gwduxje'ine' disipl che' ca' de que so'ot beñá' le'

²¹ Na' ža na' Jeso'osən' gwzolaogü'e' bsd blo'ine' disipl che' ca' de que cheyalá' šeje' Jerosalenna' na' gaque' lao na' beñá' golá blao che nasyon Izrael chechon', na' lao na' bħoz əblao checho ca', na' lao na' beñá' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Na' gwne' de que yoguá beñá' ca' de'e zan de'e yosá'əči' yosá'əsaque'e le' na' əso'ote' le'. Pero na' yeyon ža yebane' ladjo beñá' guat ca'.

²² Nach Bedən' gwleje' Jeso'osən' latá' dao' ca'alə na' gože'ene': —Xana', Diozən' gaquəlene' le'. Bitoczə gac čhio' de'e quinga nao' nga.

²³ Pero na' Jeso'osən' gwyečhje' bgüie' Bedən' na' gože' gwxiye'ená' de'en chnabia' yichjla'aždao' Bedən': —Gwchi'ižá' ca'alə Satanas.

Nach gože' Bedən': —Bito che'endo' gona' can' non Diozən' mendad gona'. Chono' xbab che de'en chacdo' gaquən güen na' bito chono' xbab naquən' chene'e Diozən' gaquə.

²⁴ Gwde na' Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —Notə'ətezle šə che'enele gonlilažə'əle nada' na' gwzenagle chia' cheyalə' əchoj yichjle de'en chene'ele gon cuinle par nich gonle con can' chene'e Diozən' na' bitobi gaquele che de'en chi' saquə'əle, la'anə'əczə šə so'ot beṇə' le'e to le'e yag coroz con gonlilažə'əle nada'.

²⁵ Notə'ətezə beṇə' chaquene' gone' par nich cui chi' saque'e o par nich cui no so'ot le', be'enan' cuiayi'. Na' notə'ətezə beṇə' chsanlazažə' cuine' chi' saque'e o so'ot beṇə' le' por ni chia', be'enan' əbane' zejlicane.

²⁶ Bitobi de'e güen gaquə che to beṇə' la'anə'əczə nabi'e doxen yežlyon' šə cuiayi'e zejlicane, la' bitə'ətezə de'e gatə' che', bito gaquəlenən le' par nich cui cui'ayi'e zejlicane.

²⁷ Diozən' bsele'e nada', golja' beṇəch, na' catə' yida' yežlyo nga de'e yoblə nsa'a yelə' chey che'eni' che Xa' Diozən' na' chi'a angl chia' ca', cana'ach gona' par nich to beṇəchən' nite'e mbalaz o yesə'əzi'e castigw segon de'e gwso'on to toga'aque'.

²⁸ Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch. Na' de'e li chnia' le'e, balle cabinə' gatle catə'an le'ile nada' yida' de'e yoblə par yedəlo'a yelə' gwnabia' chia'anə'.

17

Jeso'osən' goque' ca to de'e chey che'eni'

¹ Gwde xop ža gwna Jeso'osən' de'e ca', gwche'e Bedən' len Jacobən' na' Juan beṇə' bišə' Jacobən', ja'aque' to lao ya'a sibə.

² Na' lao nite'e lao ya'anə' beža' can' goquə Jeso'osən', beža'ateczə cho'alaogüe'enə' na' gwyey gwy'e'eni'in ca'aczən' chac bgüižən', na' xalane'enə' beyaquən šyiš xilə' ca'aczə be'eni'.

³ Na' goquən lao nite'enə' conczə besə'əle'ine' de'e Moizezən' len profet Liazən' ben' gwzo cana', na' chso'elene' Jeso'osən' dižə'.

⁴ Nach Bedən' gože'ene': —Xanto', güenchgua zocho nga ṇa'a. ¿Egüe'endo' gonto' šonə ranš? ton par le', na' ton par Moizezən' na' yeton par Liazən'.

⁵ Ne'e cho'ete' dižə'anə' catə'əczla to bejw de'en chactit bcuašə'an lega'aque', na' lo'o bejon' gwse'ene' gwna Diozən': —Benga Xi'ina' ben' chacchgüeida' chei. Cheba chezaquə'əlažə'a len le'. Che le'enə' le'e gwzenag.

⁶ Na' catə' gwse'ene disipl ca' dižə' ca' lechgualə besə'əžebe', xte jesə'əchaze' goscho'alə lao yon'.

⁷ Nach bgüiguə Jeso'osən' bxoə ne'enə' yichjga'aque'enə', na' gože': —Leyeyas. Bito žeble.

⁸ Na' catə' besyə'əgüie'enə', notono no nochlə besə'əle'ine' sino tožə Jeso'osən'.

⁹ Na' gwde na' lao chesyə'əyetje' ya'anə', gož Jeso'osən' lega'aque': —Ni tole cui güe'ele dižə' che de'en bable'ile xte catə'əch bagwso'ot beṇə' nada' na' yebana' ladjo beṇə' guat ca', nada' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch.

¹⁰ Nach disipl che' ca' gwse'ene': —Beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' choso'osedene' neto' de que zgua'atec profet Liaz ben' gwzo cana' cheyalə' yide' lao yežlyo nga de'e yoblə antslə ze'e yidə ben' əselə' Diozən' par gaquəlene' ṇasyon chechon'. ¿Bixchen' chəsə'əne' ca' ža?

11 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e liczə chəsə'əne' de que zgua'atec yidə profet Liazən' de'e yoblə ben' gwzo cana' par yeyone' yoguə'əlo' de'e cheyalə' yeyac.

12 Pero na'a chnia' le'e de que babidə ben' bedəyən can' ben profet Liazən', na' beṇə' Izrael gwlaž checho ca' bito gwsa'acbe'ine' de que le' naque' ben' naquən yidə. Na' gwso'onene' le' con can' gwse'enene' na' gwso'ote'ene'. Na' ca'acžən' so'one' len nada', Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch.

13 Nach gwsa'acbe'i disipl che' ca' de que Jeso'osən' cho'e dižə' che de'e Juannə' ben' bchoa beṇə' nis.

Jeso'osən' beyone' to bi'i chaz šon

14 Na' catə' besə'əžine' gan' zjənžag beṇə' zan, to beṇə' bšague' Jeso'osən' na' bzo xibe' laogüe'ena'. Na' gože'ene':

15 —Xana' beyašə'əlažə'əšguei xi'ina' nga. Chazbo' šon na' lechgualə chžaglaobo' len len. Na' zan las bajchazbo' lao yi' na' leczə ca' zan las babxopbo' lo'o nis.

16 Bajoa'abo' lao disipl chio' ca', pero bito gwsa'aque' yesyə'əyone'ebo'.

17 Nach Jeso'osən' gože' beṇə' ca' ža'anə': —Le'e chonle clelə na' naljele. žBixchexaczan' cui chejle'ele chia'? Bachac sša zoa' napa' yelə' chxenlažə' len le'e. žBatxan' šejle'ele chia'?

Nach gože' xa bida'onə': —Doa' bi'i chio'on ni.

18 Nach Jeso'osən' gwdile' de'e xio'onə' yo'o yaz yichjla'aždao' bida'onə' par nič bechojən yichjla'ažda'obo'onə'. Na' lao or na' beyaquebo'.

19 Na' gwde goc de'e ca', gosə'əbiguə' disipl che Jeso'osən' gan' zoe' toze', na' gwse'ene': —žBixchexaczan' cui goquə yebejto' de'e xio'onə' yichjla'aždao' bida'onə'?

20 Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bito goquə yebejlen cheda' bito gwyejle'ele de que Diozən' gaquəlene' le'e. Xsa yag moztasən' naquən de'e dao' riza'. Na' de'e li chnia' le'e la'aṇə'əczə šə de'en chonlilažə'əle Diozən' gwxaquə'əleben ca to xsa moztasən' laogüe de'en cuiṇə' gonlilažə'əchgualene' guac ye'ele ya'a nga: “Gwde gwzo de'e na'ate", na' gaquə can' chonle mendadən'. Bito bi bi de'e de'e cui gaquə gonle con šə chejle'ele de que Diozən' chaclene' le'e.

21 Na' par nič yebejle de'e xio' ca' de'en zjənaquə ca de'en bebeja' yichjla'aždao' bi'inə', cheyalə' co'o gwchejle cui ye'ej gaole na' gontezə gonle orasyon.

De'e yoblə gwduxjue' Jeso'osən' de que so'ot beṇə' le'

22 Na' lao zjezda' Jeso'osən' len disipl che' ca' do gan' mbane Galilean', Jeso'osən' boszenene' lega'aque' de'en ze'e gac che', gwne': —Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch, na' gaca' lao na' beṇə'

23 na' so'ote' nada'. Pero na' yeyon ža yosban Diozən' nada' ladjo beṇə' guat ca'.

Nach disipl che' ca' catə' gwse'enene' xtiže'ena', lechgualə gwnite'e trist.

Jeso'osən' gwduxjue' impuest che yo'odao'

24 Na' catə' besyə'əžine' Capernaunnə', balə beṇə' ca' chəsə'əchixjue' impuest de'en chəsə'əyixjw to to beṇə' byo Izrael ca' par gast che yo'odao' əblaonə' ja'aque' lao Bedən'. Na' gwse'ene': —Ca naquə maestr chelenə', žagwyixjue' impuest che yo'oda'onə'?

25 Nach gož Bedən' lega'aque': —Gwyixjue'en.

Gwde na' Jeso'osən' len disipl che ca' gwso'e lo'o yo'onə'. Nach Jeso'osən' le'e gožte' Bedən': —žBi xbab chono', Bed? Ca naquə rei ca' nita' yežlyo

nga chesə'anabi'e na' chso'one' byen chesə'əyixjw beṇə' che impuest. ¿Non' chəsə'əchixjue'en ža? ¿əfamily chega'aque' o šə beṇə' yoblə?

²⁶ Nach Bedən' gože'ene': —Chəsə'əchixjue' beṇə' yoblə.

Nach Jeso'osən' gože' Bedən': —Beṇə' zjanaquə family chega'aque' ca' bitobi chəsə'əyixjue'. Na' ca naquə chio'o ža, naccho xi'in Rei ben' zo yoban' na' bito cheyalə' chixjwcho impuest che yo'oda'onə'.

²⁷ Pero na' par nich notono no so'on xbab de que choncho contr yo'odao' əblaonə', chixjwcho impuestən'. Gwey chə'a nisda'onə', na' gwzalo'o yixjw beḷ chio'onə', na' beḷ nech bian' seno' lo'o cho'ab na' əželdo' to mech. Na' yeyoxo'on žjə'tixjo' impuest chechon'. Gwdiləcən par chixjwcho impuest che chopcho.

18

Gwsa'acyožə disipl che' ca' noe' naquəch blaoch

¹ Na' ca orən' gosə'əbigua' disipl che Jeso'osən' cuite'ena', na' gwse'ene': — Entr neto' ¿noto' gaquəchto' blao catə'an Diozən' ben' zo yoban' gone' par nich solao nabi'o?

² Na' Jeso'osən' goxe' to bidao' na' bzeche'ebo' laoga'aque'ena'.

³ Na' gože' lega'aque': —De'e li əchnia' le'e, notə'ətezle šə bito əgwša' xbab chelen' par əgwzəxjw yichjle lao Diozən' can' chon bidao' nga chzəxjw yichjbo' lao xaxna'abo', bito gaquə sole len nada' catə' Diozən' ben' zo yoban' gone' par nich solao nabi'a.

⁴ Na' notə'ətezle šə babeyacle ca bidao' nga laogüe de'en chzəxjw yichjle lao Diozən', banacle beṇə' blao len nada' catə' Diozən' ben' zo yoban' gone' par nich solao nabi'a.

⁵ Na' notə'ətezle šə chonle güen len notə'ətezə bidao' ca bi'i nga laogüe de'en chaquele chia', choncze güen len nada'.

Nxož əxopcho goncho de'e mal

⁶ Probchguazə ben' chon par nich əxopə to beṇə' chonlilažə' nada' gone' de'e mal, la'anə'əczə ben' əxopə bitotec bi zaque'e len beṇə'chən'. Nca'alə xneze žalə' əgwchej yene'ena' to yej yišə na' žjə'xope' lo'o nisda'onə' na' gate', cle ca soe' əxope' beṇə' gone' de'e malən'.

⁷ Probchguazə le'e de'e zan de'e zjəde yežlyo nga de'e chso'on par nich gonle de'e mal. Bito nacho de que bitobi de de'e so'on par nich əxopə le'e bachonlilažə'əle nada'. Pero probchguazə beṇə' chon ca əxopə beṇə' yoblə gone' de'e malən'.

⁸ Na' de'e na'anə' əchnia' le'e, šə de'en chonle len ni'ana'alen' chonən par nich əxople gonle de'e malən' güenclə žalə' əchog ni'ana'ale ca' na' cho'onlen cle ca əxople gonle de'e malən'. Nca'alə xneze nacle beṇə' na' chog o beṇə' coj yežinle lao Diozən' na' əbanle zejlicane cle ca cuiayi'ilenlen txen lao yi' gabilən'.

⁹ Na' šə de'en chle'ile len jelaole chonən par nich əxople gonle de'e malən' yejni'alə žalə' cuejlenə' na' cho'onlen, chedə' nca'alə xneze nacle beṇə' lchol yežinle yoban' gan' zo Diozən' na' əbanle zejlicane, cle ca cuiayi'ilenlen txen lao yi' gabilən'.

Jempl che xilə' bian' goquəžeje

¹⁰ Le'e gon xbab che beṇə' chso'onlilažə' nada' beṇə' cuitec bi zjəzaquə' len beṇə'chən', par nich cui gonle len notə'əteze' ca beṇə' cui bi zjəzaquə'e. Chnia' le'e, angl ca' chapə chye' lega'aque' nitə'ətezə nite'e lao Xa' Diozən' yoban' gan' zo'ena'.

11 Na' ca naca' nada', Diozən' bsele'e nada' golja' beṇaḥ par niḥ zedəlo'ida' beṇə' ca' bachəsə'əbiayi' de que nzi'ilaža'a'lega'aque'. Bsele'e nada' par gona' ca cui žjəya'aque' lao yi' gabilən' šə so'onlilaže'e nada'.

12 Na' chnia' le'e, šə nita' to gueyoa xila' chele na' gaquəžeje tob, žəcabi yocua'anle bia ca' taplalj tğualj do lao ya'a gan' zjəža'ab na' žjəyediljle bian' goquəžejenə' xte ca yeželeleb?

13 Na' əchnia' le'e, cata' yeželeleb, yebeichele de'en beželobən' clezə can' chebeile len bia ca' taplalj tğualj cui gwsa'acžeje.

14 Ca'aczə naquən len beṇə' ca' chso'onlilaža' nada' beṇə' cuitec bi zjəzaquə' len beṇaḥən'. Xacho Dioz ben' zo yoban' bito chene'ene' cuiayi' ni toga'aque'.

Cheyalə' yezi'ixencho che beṇə' bišə'əcho beṇə' chso'onlilaža' Diozən'

15 Šə to beṇə' bišə'əle beṇə' bachonlilaža' Diozən' chone' de'e malən' contr to le'e, tozle šejle žje'elenlene' dižə' can' naquə de'en chone'enə' par niḥ yedinjene'en, na' šə čhaze' rson che dižə' de'en žje'elenlene' yezoe' binlo len Diozən' de'e yoblə.

16 Pero na' šə bito čhaze' rson ca dižə' de'en žje'elenlene', güenč əche'ele yeto o yechopə beṇə' bišə'əle par niḥ əsa'aque' testigw de que dižə' šao' bagotə'əyoile ben' yoša' xbab che'enə'.

17 Na' šə bitoczə gwzenague' chele, le'e güe' dižə' ca naquə de'en chone' lao yoguə'əle ncodə' ljuežjle cho'ela'ole Diozən'. Na' šə ni que gwzenagcze' chele, cuich gonlene' cuent entr le'e ncodə' ljuežjle cho'ela'ole Diozən'. Pero legon cuent de que naque' txen beṇə' ca' cui chso'onlilaža' Diozən', na' naque' txen len yeziqə'əchlə beṇə' ca' chso'on de'e malən' can' chonle xbab che beṇə' gočhixjw ca'.

18 De'e li chnia' le'e, bitə'ətezə de'e əgwxia' le'e ncodə' ljuežjle cho'ela'ole Diozən' par ənale naquən güen so'on beṇə' ca' əsa'ac txen len le'e, leczə can' əṇa Diozən' ben' zo yoban'. Na' bitə'ətezə de'e əgwxiəle ənale cui naquən güen so'one', leczə can' əṇa Diozən' ben' zo yoban'.

19 Na' leczə ca' chnia' le'e, šə chople gwxiəle bin' ənable lao orasyonṇə', le'e nita'əle yežlyo nga, Xacho Diozən' ben' zo yoban' gonczə' de'en ənablenə'.

20 Na' gan' nžag čhopə šonle cho'ela'ole nada', zoczə' txen len le'e.

21 Nach Bedən' bgüigue'e gože' Jeso'osən': —Xana', šə beṇə' ljuežja' chone' de'e mal len nada' tapteli, žbał las cheyalə' yezi'ixena' che'? žəzelao do gaž las?

22 Nach Jeso'osən' gože'ene': —Bito nia' de que cheyalə' yezi'ixenle che' zelao do gaž las. Pero de'en chnia' le'e, bito gonle cuent do bał las yezi'ixenle che beṇə' ljuežjlen', con le'e yezi'ixentezə che' yoguə' laste.

Jempl che mosən' ben' cui bezi'ixen che de'en chalə' ljuežje'

23 Na'a ža, yelə' gnwabia' che Diozən' ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca de'e nga goquə. Zo to rei ben' chsa'alə' xmosə' ca' xmeche'enə'. Na' gone'ene' gone' cuent len lega'aque'.

24 Na' catə' gwzolaogüe' bezi'e cuent che to toga'aque', zgua'atec bžin to xmosə' ben' chalə' zan millon pes.

25 Na' mosən' bito bi xmeche' gotə' par yonežjue'en rein'. De'e na'ana' bene' mendad ta'oga'aque' len xo'olen', na' len xi'inga'aque' ca' na' len doxen de'e zjədeine' par niḥ gaquə yosyo'onežjue' de'en chsa'əle'e che rein'.

26 Nach mosən' bzo xibe' lao rein' gotə'əyoine' le', gože'ene': “Xana', gw-dapəšga yelə' chxenlaža' len nada', na' yeyona' de'en chalə'a' chio'onə'.”

27 Nach rein' beyaše'ene' le' na' bezi'ixene' che doxen de'en chalē'enə' na' bsane' le'.

28 Pero na' catə' bechoje' liž rein', le'e bežagte' yeto mos beṇə' chalə' che' to chop pes. Nach le'e bñizte' yene'enə' gože'ene': "Yeyoṇo' de'en chalə'o chia'an na'atec na'a."

29 Nach mos ljuežjen' bzo xibe' laogüe'enə', gože'ene': "Gwdapəšga yelə' chxenlažə' chia' na' yeyoṇa' doxen de'en chala'a chio'onə'."

30 Pero na' mos nechən' bito bzenague' che mos ljuežje'enə', le'e gwyejte' jene' mendad gosə'əyixjue'ene' ližya xte ca gatə' de'en yonežjue' che'enə'.

31 Na' mos ca' yelə' catə' besə'əle'ine' can' ben mos nechən' lechguale gwnite'e trist. Na' ja'aque' lao rein' jse'eže'ene' yoguə'əlol can' goqua.

32 Nach rein' goxe' mos nechən' laogüe'ene' de'e yoblə, na' gože'ene': "Le' naco' to mos malchgua. Nada' bezi'ixena' che doxen de'en chalə'o chia'anə' la' gotə'əyoido' nada' yezi'ixena' chio'.

33 ¿Bixchen' cui beyašə'əlažə'o mos ljuežjo' ben' chalē'e chio'onə' can' beyašə'əlažə'a le'?"

34 Na' de'e tant bža'a rein' bene'ene' lao na' beṇə' ca' par gosə'əyixjue'ene' ližya gan' əžaglaogüe' xte catə'əch bade de'en chalē'e che rein'.

35 Nach Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —Can' gon Xa' Diozən' ben' zo yoban' gone' castigw che nota'ətezle cui chezi'ixenle che ljuežjle do yichj do lažə'əle bitə'ətezə de'en chso'onene' le'e.

19

Bito yelə'acho be'en checho o no'ol checho par solencho beṇə'yoblə

1 Na' Jeso'osən' catə' beyož gwne' de'e ca', beze'e Galilean' na' gwlaque'e yao Jordannə' par beyeje' gan' mbane Jodean'.

2 Na' beṇə' zan jəsə'ənaogüe'ene', na' beyone' beṇə' ca' chsa'acšene.

3 Na' beṇə' fariseo ca' ja'aque' gan' zo'enə' chedə' gwse'enene' yesə'əbeje'ene' dižə' de'e yesə'əchine' contr le', nach gwse'ene': —¿Ede lens par to beṇə' nšagna' yelē'e xo'ole' šə bitə'ətezə de'en chone' cui cho'olažə' be'en che'enə'?

4 Nach gože' lega'aque': —Bablabczle can' nyoj Xtižə' Diozən' nan de que catə'ən gwxe yežlyon' Diozən' bene' beṇə' nech ca' beṇə' byo na' no'olə.

5 Na' gwna Diozən': "Beṇə' byonə' le'e xaxne'e par əgwšagne'e si'e to no'olə na' beṇə' ca' yoso'ošagna'anə' əsa'aque' tozə'."

6 Bitoch əsa'aque' chopə beṇə', sino que əsa'aque' tozə beṇə'. De'e na'anə' notono zaquə' yölē'e lega'aque' la' Dioz nan' banone' lega'aque' tozə cuerp.

7 Nach gwse'ene': —Šə ca' ža, ¿bixchexan' ben de'e Moisezən' mendad catə' to beṇə' yelē'e no'olə che'enə', cheyalə' chas to act ga güe'en dižə' de que besyə'əle'enə'?

8 Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e Moisezən' be'e latjə yelə'a no'ol chelen' chedə' nacle beṇə' yichjla'aždao' žod. Pero catə' Diozən' bene' beṇə' nech ca', bito nacho gwyazlaže'e yesyə'əla'aga'aque'.

9 Echnia' le'e, nota'ətezə beṇə' chela'a no'ol che'enə' par yeque'e no'olə yoblə, len nezen'e' de que no'ol che'enə' bito naque' to no'olə go'o xtoi, tozəczə ca malən' chon be'enə' len de'en chon beṇə' chgo'o xtoe'. Na' nota'ətezə beṇə' yošagna'alene' to no'olə beṇə' belə'a ben' chei le', leczə tozəczə ca malən' gone' len de'en chon be'enə' chgo'o xtoe'.

10 Nach disipl che' ca' gwse'ene': —Šə can' naquən che beṇə' byon' na' no'olən' naplən cuent cui no no gwšagna'.

11 Jeso'osən' gože' lega'aque': —Caguə yoguə' beṇə' chse'ejni'ine' de'e nğan' sino beṇə' ca' babzejni'i Diozən' lega'aque' bi zejən.

12 Nitə' beṇə' cui nan yosə'əšagne'e chedə' gwsa'alje' zjanaque' beṇə' güiž, na' lecəə nitə' beṇə' cui yosə'əšagne'e laogüe de'en bazjanon beṇə' lega'aque' güiž. Na' lecəə ca' nitə' beṇə' cui chesə'əšagne'e par niç əso'elažə'əche' so'one' ca əsa'anch beṇə' ca' əso'e latjə nābia' Dioz ben' zo yoban' lega'aque'. Le'e gwzenag che de'en bagwni'anə' šə baben Diozən' par niç chejni'ilen.

Jeso'osən' bene' orasyon par bidao' ca'

13 Na' ja'ac beṇə' əjsə'e bidao' lao Jeso'osən' par niç əxoə ne'enə' yichjga'acbo'onə' na' gone' orasyon par lega'acbo'. Pero disipl che' ca' gosə'ədilə' beṇə' ca' zjanche' bidao'.

14 Nach Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —Le'e güe' latjə la'ac bidao' ca' laogua' nga, na' cui əgwzonle. Na' əchnia' le'e beṇə' ca' chəsə'əzexjw yichjga'aque' lao Diozən' ca' bidao' ca' chəsə'əzexjw yichjga'acbo' lao xaxna'aga'acbo', lega'acze'enə' chso'e latjə chnābia' Diozən' lega'aque'.

15 Na' catə' beyož gwxoə na' Jeso'osən' yichjga'acbo'onə', bene' orasyon par lega'acbo', nach gwyeje' ga yoblə.

Beṇə' güego' ben' goquə beṇə' gwni'a be'elene' Jeso'osən' dižə'

16 Na' goquan' to beṇə' güego' bžine' gan' zo Jeso'osən', na' gože'ene': —Maestr, le' naco' beṇə' güen, gwna nada' bi de'e güennə' cheyalə' gona' par gatə' yelə' mban zejlicane chia'.

17 Jeso'osən' boži'e xtiže'ena', gože'ene': —¿Bixchen' nao' de que beṇə' güen nada'? Dioz nan' na' naque' le'ezelaogüe beṇə' güen. Pero na' šə che'endo' gatə' yelə' mban zejlicane chio'onə', cheyalə' gono' can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən'.

18 Nach be'enə' gože' Jeso'osən': —¿Noxan' de'e ca' nan ža?

Nach Jeso'osən' gože'ene': —Cui gotle beṇə', cui co'o xtole na' cui cuejyichj be'en chele o no'ol chele par solenle beṇə' yoblə, cui cuanle, bito gacle testigw falš contr sa'aljuežjle.

19 Le'e əgwnežjo yelə' bala'an xaxna'ale, na' legaque che sa'aljuežjle can' chaquele che cuinle.

20 Nach beṇə' güegon' gože' Jeso'osən': —Yoguə'əloj de'e quinga chzenaga' chei dezd xcuidə'tia'. ¿Bixa de'en chaquach falt gona' ža?

21 Jeso'osən' gože'ene': —Šə de'e licəə che'endo' gaco' cayaṇə'an chene'e Diozən', jəyeyetə' bi de'e de chio', na' mech de'en le'ido' che de'e ca' bnežjon beṇə' yašə' nach da len nada'. Na' catə' yežino' yoban' gan' zo Diozən', so' mbalaz.

22 Pero na' beṇə' güegon' beyož benene' can' gož Jeso'osən' le', beza'achoe' trist chedə' la' to beṇə' gwni'achguan'.

23 Gwde na' gož Jeso'osən' disipl che' ca': —De'e li chnia' le'e, zdebəchgua naquan par to beṇə' gwni'a güe'e latjə nābia' Diozən' le'.

24 Na' lecəə chnia' le'e, zdebəchlə naquan che to beṇə' gwni'anə' güe'e latjə nābia' Diozən' le' cle ca to camey teb to lo'o nag yešə'.

25 Na' besyə'əbanchgüei disipl che' ca' can' gwne'enə', nach gosə'əne': —Notono gaquə yechoj xni'a de'e malən' šə ca'.

26 Jeso'osən' bgüie' lega'aque' nach gože': —Ni to beṇəch cui gaquə yebej cuine' xni'a de'e malən', pero Diozən' chaque'. Le' chac chone' bitə'əteza.

²⁷ Nach Bedən' gože' Jeso'osən': —Neto' bagwlejšyichjto' family cheto' ca' na' len yoguə'əloḷ de'en deito' par chzenagto' chio'. ¿Bi de'e güen gaquə cheto' laogüe de'en bagwlejšyichjto' family cheto' ca' na' len de'en deito'?

²⁸ Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e li chnia' le'e Diozən' bsele'e nada' golja' benəch na' catə' yocobe' yežlyon', nada' cui'a gan' chey che'eni' na' nabi'a, na' yoguə' le'e chonlilažə'əle nada' cue'ele cuita'anə' na' nabi'ale txen len nada'. Na' le'e šižinle nabi'ale family ca' šižin, benə' ca' zjənaquə xi'in dia che de'e Izraelən'.

²⁹ Na' notə'ətezle šə de'en chzenagle chia' bagwlejšyichjle ližle, o bišə'əle, o zanle, o xaxna'ale, o xo'olle, o xi'inle, o yežlyo chele, Diozən' gone' le'e de'e zaquə'əche clezə ca de'e ca' na' benə' ca' gwlejšyichjle. Na' leczə gon Diozən' par nich əbanle zejlicane.

³⁰ Na' benə' zan benə' zjənaquə blao n'a gwžin ža cata' cuich əsa'aque' benə' blao. Na' benə' zan benə' cui zjənaquə blao n'a, gwžin ža cata' əsa'aque' benə' blao.

20

Jempl che benə' güen žin ca'

¹ Nach bossed boslo'i Jeso'osən' lega'aque', gwne': —Yelə' gwnabia' che Diozən' ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca de'e nga goquə. To benə' napə to güert gan' ža'achgua yag obas. Na' gwze'e liže'en to zil tempran gwyeje' gan' chac ya'anə', jtilje' mos par so'one' žin lo'o güert che'enə' žanə'.

² Na' catə' beyož gosə'əxenlaza' mos ca' de que to denario chixjue' to toga'aque' con ca chac mosən' tža žin, nach bsele'e lega'aque' lo'o güert gan' so'one' žinnə'.

³ Nach do cheda ga gozeje' gan' chac ya'anə', na' ble'ine' nitə'əch benə' cui bi bi žin de so'one'.

⁴ Na' gože' lega'aque': “Ležja'ac lo'o güert chia'anə' ležjen žin na' chixjwca' le'e.” Nach ja'ac benə' ca'.

⁵ Na' gozeje' de'e yoblə gan' chac ya'anə' do gobiž, nach yeto do cheda šonə, na' bezle'ine' nitə' benə' cui bi bi žin de so'one'. Nach bozsele'e lega'aque' par so'one' žin lo'o güert che'enə'.

⁶ Na' ca do cheda gueyə' še'elə gozeje' de'e yoblə. Na' bezle'iczene' benə' zeznite'e cui bi bi žin de so'one', nach goze'e lega'aque': “¿Bixchen' cui ja'acle güen žin?”

⁷ Nach gwse'ene': “Notono no gwna neto' güen žin.” Nach goze'e lega'aque': “Le'e žja'ac le'e gon žin lo'o güert chia'anə'. Na' chixjwca' le'e.” Nach ja'ac benə' ca'.

⁸ Na' catə' bžin or yosa'a xan güertən' xmose' ca', nach gože' mos əblao che'enə': “Beyax benə' güen žin ca' par chixjwga'aco'one', solaoteco' chixjo' benə' ca' bla'ac bzebe, na' yeyožlo' len benə' ca' bla'ac nechte.” Nach ben mos əblaon' can' ben xane'enə' mendad.

⁹ Gwdixjue' zgua'atec benə' ca' gosə'əzolaogüe' gwso'one' žin cheda gueyə' še'elə tgüejə denario to toga'aque'.

¹⁰ Na' catə' gwdixjue' benə' ca' gosə'əzolaos chso'on žinnə' temprante, gwsa'aque' benə' ca' de que chixjoche' lega'aque' de'e scha'och laogüe de'en gosə'əzolaogüe' chso'one' žinnə' temprante. Pero tozəczə can' gwdixjue' yoguə'əloḷtega'aque'.

¹¹ Na' catə' beyož gosə'əzi' laxjw benə' ca' gosə'əzolaos žinnə' temprante, gwsa'ade'e xan žinnə' dižə'.

12 Na' de'e tant chesə'əloque' toe' gože' xan žinnə': "Bedo žanə' bžaglaochguato' lao de'e zeyə'ən bento' žin čhio'onə'. Na' tozəczə can' gwđixjo' neto' len beņə' ca' bla'ac bzebe, len yetor güejgan' gwso'one' žinnə'."

13 Pero na' xan žinnə' gože' be'enə': "Migw chia', bitobi de'e mal chona' contr le'e. ĶEcaguə tratəñ bencho de que to denario čhixjua' to tole?"

14 Laxjon' bagwxio, guaquə yeyejo'. Bagwđixjua' beņə' ca' con can' go'onda' la'anə'əczə bla'aque' bzebe.

15 ĶBixchen' chacxi'ido' nada' ni čhe de'en naca' beņə' güen? Lao na'an naquən gona' con can' che'enda' len de'en deida'."

16 Nach Jeso'osən' gože' beņə' ca' bosə'əzenag jemplan': —Can' naquən, nitə' beņə' bito zjənaque' beņə' blao na'a pero gwžin ža catə' əsa'aque' beņə' blao. Na' nitə' beņə' zjənaque' beņə' blao na'a, pero leczə gwžin ža catə' lega'aque' bitoch əsa'aque' beņə' blao. Diozən' chaxe' yoguə'əloj beņə' par se'ejle'e čhe', pero balgue'en choso'ozenague' čhe', na' lega'acze' chque'e ca xi'ine'.

De'e yoblə gosyixjue' Jeso'osən' de que so'ot beņə' le'

17 Jeso'osən' na' zan disipl čhe' ca' zja'aque' par Jerosalennə'. Na' lao zjəngü'e nezən' Jeso'osən' gwleje' partlə disipl čhe' ca' šižinnə' na' gože' lega'aque'.

18 —Diozən' bsele'e nada' golja' benach, na' na'a šejcho Jerosalennə' gan' gaca' lao na' bχoz əblao ca' na' lao na' beņə' ca' choso'osed choso'olo'i lein', na' yesə'əchoglaogü'e'en čhia' de que so'ote' nada'.

19 Na' leczə so'one' nada' lao na' beņə' ca' cui zjənaquə beņə' Izrael gwlaž čecho par so'one' nada' borl, na' yesə'əyine' nada' yid sot, nach tenə' yosə'əde' nada' le'e yag corozən', pero na' yeyon ža yebana' ladjo beņə' guat ca'.

Xna' Jacobən' na' Juannə' gwnabe' yesə'əbe' xi'ine' ca' cuit Jeso'osən' gan' nabi'enə'

20 Na' ja'ac xi'in Sebedeon' Jacobən' len Juannə' na' len xna'aga'aque'enə' lao Jeso'osən'. Na' xna'aga'aque'enə' bzo xibe' lao Jeso'osən' gože'ene': —Chnabda' le' to goclen.

21 Nach Jeso'osən' gože'ene': —ĶBi goclenə' che'endo' gona'?

Nach xna'aga'aque'enə' gože'ene': —Che'enda' gono' par nič xi'ina' quinga yesə'əbi'e šļa'a güejə' cuito'on catə' əžin ža nabi'o nasyon čechonə'.

22 Jeso'osən' gože' Jacobən' len Juannə': —Bito chache'ile bi de'en čhabele nada'. ĶEguaquə saquə'əzi'ile can' saquə'əzi'anə'? ĶEgwzoile gaquə čhele can' gaquə čhia'anə'?

Nach bosyo'oži'e xtiže'enə' gwse'ene': —Gwzoito'.

23 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e liczə čhi'i saquə'əle can' čhi'i saca'anə', na' de'e liczə gaquə čhele can' gaquə čhia'anə', pero bito naquən par əñia' nada' non' cue' cuitan' catə'ən əžin ža nabi'a. Tozə Xa' Diozən' bagwleje' beņə' ca' yesə'əbe' cuita'anə'.

24 Nach disipl ca' yeši catə' gwse'enene' can' gosə'əna disipl ca' čhopə besə'əže'e lega'aque'.

25 Nach Jeso'osən' goxe' yogue'e par nič gosə'əbigue'e laogü'e'enə', na' gože' lega'aque': —Nezecho nitə' beņə' gwnabia' na' beņə' blao čhe to to nasyon, na' la fuers chesə'anabi'e beņə' nitə' xni'aga'aque'.

26 Pero caguə can' cheyalə' gonle. Šə no le'e chene'ele gacle beņə' blao, cheyalə' əgwzəxjw yichjle gaquəlenle ljuežjle.

27 Na' šə no le'e chene'ele gacle xen entr ljuežjle, cheyalə' gon cuinle ca xmos beņə' ca' yela'.

²⁸ Diozən' bsele'e nada' golja' beṇaḥ, na' caguə bida' par niḥ beṇaḥən' sa'aclene' nada', sino que bida' par gaquəlena' beṇaḥən', na' par əgwnežjo cuina' chixjua' xtolə' yoguə'əlol beṇaḥən' catə'an so'ote' nada'.

Jeso'osən' bene' par niḥ chopə beṇə' lḥol besə'əle'ine'

²⁹ Na' beṇə' zan jəsə'ənaogüe' Jeso'osən' len disipl che' ca' catə'an besa'aque' syoda Jericon'.

³⁰ Na' chopə beṇə' lḥol zjəchi' cho'a nezən' galən' zjəyeda Jeso'osən'. Catə' gosə'əneze' de que Jeso'osən' chedie' laoga'aque'enə' nach gosə'əne' zižjo, gwse'e Jeso'osən': —Xanto', len' naco' xi'in dia che de'e Rei Dabin'. Beyašə'əlažə'əšgüei neto'.

³¹ Nach beṇə' ca' chesyə'əde laoga'aque'enə' gosə'ədile' lega'aque' par niḥ nite'e žizə. Pero nachle gosə'əne' zižjochlə gosə'əne': —Xanto', len' naco' xi'in dia che de'e Rei Dabin'. Beyašə'əlažə'əšgüei neto'.

³² Jeso'osən' gwleze' gan' nite'enə', nach goxe' lega'aque' par gosə'əbigue'e laogüe'enə'. Nach gože' lega'aque': —Bin' chene'ele gona' len le'e?

³³ Nach gwse'ene': —Xanto' benšga par niḥ yele'ito'.

³⁴ Jeso'osən' beyašə'əlažə'e lega'aque' na' gwdane' jlaoga'aque'enə', nach le'e besyə'əle'iteine', na' jəsə'ənaogüe' Jeso'osən'.

21

Gwso'əlaogüe'e Jeso'osən' catə' beyo'e Jerosalennə'

¹ Na' lao zja'ac Jeso'osən' len disipl che' ca' Jerosalennə' besə'əžine' Betfage, gan' zo ya'a de'en nzi' Olibos galə'əzə Jerosalennə'. Na' Jeso'osən' gwleje' chopə disipl che' ca',

² na' gože' lega'aque': —Le'e žja'ac yež dao' de'en chi' de'e na' na' žjəti'ile to borr bia no'olə da'ab yag na' nche'ete to xi'in da'ob. Na' gwsežle xna'abən' na' əche'eleb nga len xi'in da'obən'.

³ Na' šə bi ye'e beṇə' le'e, na' ye'elene': “Xanto' nan' chyažjene' lega'aquəb.” Na' le'e desyə'əasantecze'eb len le'e.

⁴ Goc ca' par niḥ goc complir can' bzoj de'e profet Zequerian' ben' be' xtižə' Diozən' cana' gwne':

⁵ Gož beṇə' ca' nitə' Jerosalennə':

“Le'e ggüiašc baza' Rei chelen'.

Žie' cožə' borr da'onə' ca to beṇə' cui naquə beṇə' blaö.”

⁶ Na' ja'ac disipl ca' yež dao' de'en gož Jeso'osən' lega'aque' ca', na' gwso'one' can' ben Jeso'osən' mendad.

⁷ Na' besyə'əche'e borrhən' len xi'inəbən' lao Jeso'osən', na' besə'əxoə no xaga'aque' cožə'əga'aquəbən', nach gwžia Jeso'osən' bia da'onə' par gwyeje' Jerosalennə'.

⁸ Na' lao nez gan' zde'enə' beṇə' zan gwso'əla'ogüe'e Jeso'osən' bosə'əšiljue' no xaga'aque'enə' par niḥ blej borrhən' len na' leczə gosə'əchogüe' no xozə' yag de'e nitə' tcho'a nezən' na' bosə'ənite'en lao nezən'.

⁹ Na' beṇə' zan gosə'əbialao lao Jeso'osən' na' leczə beṇə' zan jəsə'ənao le'. Nach yogue'e gosə'əgüe'e be' lban che' gosə'əne': —iLechguale beṇə' güen be'enga, naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin'! Sošga Rei chechon' mbalaz ben' baza' nga bsele'ə Xancho Diozən' le'. Ledoye'əla'ochə' txen len beṇə' ca' nitə' gan' zo Diozən'.

¹⁰ Na' catə' bžin Jeso'osən' Jerosalennə' yoguə' beṇə' ca' ža' syodan' besyə'əbanene', na' gosə'əne': —iNoxa bengə bla' nga?

11 Na' beṇə' ca' nʒag Jeso'osən' catə'ən bežine' lao' syoda Jerosalenṇə' bosyo'oži'e xtižə'əga'aque'enə' gwse'e: —Benga Jeso'os beṇə' za' Nasaret gan' mbane Galilean' na' cho'e xtižə' Diozən'.

Jeso'osən' bebeje' beṇə' ca' chso'on ya'a yo'odao' əblao che beṇə' Izrael ca'

12 Na' gwyej Jeso'osən' yo'odao' əblao che chio'o beṇə' Izrael na' bebeje' yogua' beṇə' ca' chso'on ya'a chyo'onə'. Nach gwlo'on'i'ane'e mes che beṇə' ca' choso'oša' mech, na' leczə ca' bene' len yag siy che beṇə' ca' chso'ota' ngolbexa.

13 Gwde beyoż bene' ca' gože' lega'aque': —Nyojczən can' gwna Diozən' gwne': “Che'enda' yesə'əna beṇə' de que liža'an naqən to latjə gan' so'on beṇə' orasyon”, pero na' le'e babenlen ca to latjə gan' ža' beṇə' bguan.

14 Na' beṇə' lchol ca' na' len beṇə' coj ca' gosə'əbigue'e lao' Jeso'osən' žlac gwzoe' lo'o yo'odao'onə'. Nach beyone' lega'aque'.

15 Pero na' bħoz əblao ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' lechgualə besə'əže'e catə' besə'əle'ine' miłagr ca' de'en ben Jeso'osən'. Na' leczə besə'əže'e catə' gwse'ene' can' gwso'elao' bi'i xcuidə' ca' Jeso'osən' yo'odao' əblaonə', de'en gosə'ənabo': “iLechgualə beṇə' güen be'enga, naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin!”

16 Nach gwse'e Jeso'osən': —žEzendo' bin' gosə'əna bi'i xcuidə' ca'?

Jeso'osən' boži'en gože' lega'aque': —Zenda'. žEcabi za' alažə'əle can' nyoj Xtižə' Diozən' de'en gož de'e Rei Dabin' Diozən', nan:

Le' babeno' par nič bi'i xcuidə' na' bi'i cho'a nižə' ca' chso'ela'obo' le' can' chazlažo'o?

17 Nach bechoje' gan' nita' beṇə' ca', na' beze'e syodan'. Na' že' na' jəyega'ane' Betania len disipl che' ca'.

Ben Jeso'osən' par nič bgüiž yag yixgüion'

18 Na' zil beteyo besa'aque' Betanian' jəsy'a'aque' Jerosalenṇə' de'e yoblə. Na' lao zesyə'əngü'e nezən' gwdon Jeso'osən'.

19 Na' ble'ine' to yag yixgüio zon cho'a nezən' na' gwyeje' jəgüie' šə žian yixgüion'. Pero bitobi bželene', con zlega xlague'e žia. Nach gože'en: —Caneque cuich bi bi yixgüion' cuio'.

Na' lao or na' le'e bgüižten.

20 Catə' besə'əle'i disipl che' ca' can' goquən', besyə'əbanene', nach gwse'ene': —žBixchen' le'e bgüižte yaguən'?

21 Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e li əchnia' le'e, šə do yichj do lažə'əle chonliłažə'əle Diozən' na' bito chac chop lažə'əle, guaquə gonle can' babena' par nič bgüiž yaguən'. Na' leczə ca' guaquə gonle par nič ya'a nga žjəyazon lo'o nisda'onə'.

22 Na' šə chonliłažə'əcho Diozən' do yichj do lažə'əcho, bitə'ətezə de'en ənabechone' lao orasyonṇə', goņcze'en chio'o.

Yelə' gwnabia' che Jeso'osən'

23 Nach, Jeso'osən' gozeje' yo'odao' əblaonə' de'e yoblə par jəsed jəlo'ine' beṇə' ca'. Na' bałə beṇə' fariseo ca' na' yebałə beṇə' choso'osed choso'olo'i lein' gosə'əbigue'e cuit Jeso'osən'. Nach gwse'e Jeso'osən': —žNac goquən' gwxi'o yelə' gwnabia'anə' na' non' ben le' yelə' gwnabia'anə' par gono' de'e ca' chono'?

24 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Lezczə de to de'e nabda' le'e. Šə gwnale nada' de'en nabda' le'e nach ənia' le'e non' beṇ nada' yelə' gwnabia' par gona' de'e ca' chona'.

²⁵ Lenašc nada': ¿non' bselə' de'e Juannə' bide' bchoe' beṇə' nis? ¿EDioz nan' bsele'ene' o šə beṇə' yoblən'?

Nach bosoxi'e gosə'əne': —Šə ye'echone' de que Dioz nan' bsele'e de'e Juannə' par bchoe' beṇə' nis, na' ye'e chio'o: “¿Bixchexan' bito gwyejle'ele che'?”

²⁶ Na' šə ye'echone' de que to gwlaizen' bide', cuili biczən' so'one beṇə' quingan' chio'o, chedə' chse'ejle'e de que Diozən' bsele'e de'e Juannə' par be'e xtiže'ena'.

²⁷ Nach gwse'e Jeso'osən': —Bito nezeto' non' bselə' de'e Juannə'.

Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Lecə ca' nada' bito ənia' non' beṇ nada' yelə' gwnabia'anə' par gona' de'e ca' chona'.

Jempl che čhopə xi'in beṇə'

²⁸ Le'e gon xbab bi zeje jempl nga: Gwzo to beṇə' gwnitə' čhopə xi'ine'. Na' gože' tobo': “Xi'ina' neža che'enda' šejo' güen žin gan' ža' yag obas čhia' ca'.”

²⁹ Nach xi'ine'ena' gožbo' le': “Bito ša'a.” Pero gwdelə beyombo' xbab, nach gwyejbo'.

³⁰ Nach gozeje' gan' zo xi'ine'en yeto, na' ježe'ebo' can' gože' bi'i bišə'əbo'onə'. Na' le'e gožte bi'in le': “Guaquacə, na' ša'a.” Pero bito gwyejbo'.

³¹ Le'e našc nada': ¿nobo' bi'i ca' čhopə bosozenagbo' che xaga'acbo'onə'? Nach gwse'ene': —Bi'i nech na'.

Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Leiczelen'. Na' de'e li chnia' le'e beṇə' gochixjw ca' na' no'olə zargat ca' yobəch yoso'ozenague' che Diozən' cle ca le'e na' yobəch əso'e latjə nabia' Diozən' lega'aque'.

³² Ca naqu Juannə' ben' bchoa beṇə' nis bide' laolen' na' gwđixjue'ine' le'e naquan' cheyalə' gonle par nič yebei Diozən' le'e. Pero bito gwyejle'ele che'. Letga beṇə' gochixjw ca' na' no'olə zargat ca' gwse'ejle'e che'. Na' catə' gočbe'ile de que beṇə' ca' bagwse'ejle'e che', bito bedinjele xtolə'əle ca' par šejle'ele che de'e Juannə'.

Jempl che mos mal ca'

³³ Le'e gwzenag yeto jempl nga. Gwzo to beṇə' na' lao to pedas yežlyo čhen' gože' zlezə yag obas na' gwlo'e le'ej doxenən. Na' na'atezə bene' to tanc gan' bos'osi'e obasən' par bechoj xisein'. Na' lecə bene' to campnary gan' yesə'əcua'a beṇə' əsa'ape' güertən'. Nach bene' güertən' lao na' beṇə' par bos'ogüia bos'o'ye'en, na' gwde na' gwze'e jəzoe' ga yoblə.

³⁴ Catə' bžin tyemp par yosyo'otobe' cwsešən', bsele'e to čhopə xmose' gan' ža' beṇə' ca' chsa'apə yag obas che'ena' par žjəsyə'əxi'e to tlaw cwsešən' de'en cheyalə' yezi'e.

³⁵ Pero na' beṇə' ca' chsa'apə yag obas che'ena' bito bosə'əgüialaogüe' mos che' ca'. Gosə'əyine' toe', na' yetoe' bos'o'šize'ene' yej, nach yetoe' gwso'ote'.

³⁶ Nach bosselə' xan yag obasən' mos zanch clezə ca beṇə' ca' bsele'e nech, pero lecə can' gwso'onene' beṇə' nech ca' lecə can' gwso'onene' lega'aque'.

³⁷ Nach xan yag obasən' bsele'e cuinczə xi'ine'ena', goquene' əsa'ape'ene' respet na' yosyo'onežjue'ene' cwsešən'.

³⁸ Pero na' beṇə' ca' chsa'apə güertən' catə' besə'əle'ine' xi'ine'ena', nach gosə'əne' entr lega'acze': “Be'engan' xi'in xan yag obasən', na' le'ena' yega'anlen biennə'. Leda gotchone' par nič yega'anlencho yežlyo che xe'ena'.”

³⁹ Nach bos'o'niže'ene', besyə'əbeje'ene' fuerlə güertən' na' gwso'ote'ene'.

⁴⁰ Beyož be' Jeso'osən' jempl nga, gože' beṇə' ca' ža'anə': —¿Nac chactgüeile gon xan güertən' len beṇə' ca' bocua'anlene' güert che'ena' catə' yežin cuine'?

41 Nach gwse'ene': —Gote' lega'aque' yelə' beṇə' mal chega'aque'ena', na' yegüe'e güertən' lao na' beṇə' yoblə. Yegüe'en lao na' beṇə' so'on complir yosyo'onežjue'ene' to tlaw cwseš che'ena' catə' əžin ža par yesyə'atobe'en.

42 Jeso'osən' gože' lega'aque': —Ca'aczən'. Na' žəcabiṇə' šejni'ile bi zejen de'en nyoj Xtižə' Diozən' gan' nan:

Yej de'en cui gwso'olažə' mues güen yo'o ca', lenṇə' banaquən yej squin.

Xancho Diozən' babzoe' yejən' gan' cheyaḷə' son na' de'e zaquə' yebanecho can' bene'ena'.

43 De'e na'anə' chnia' le'e de que Diozən' cuejyichje' cuich nabi'e nasyon chelena' na' cueje' beṇə' yoblə beṇə' yoso'ozenag che' par nabi'e lega'aque'.

44 Na' ca naquə yejən' ža, yogua' no cui šejle' chia' gwxaquə'əlebene' ca beṇə' əxopə lao yejən' na' cue'ežožje'. Na' yogua' no cuiṇə' šejle' chia' catə' babžin žan' gaquə juisyən', gwxaquə'əlebene' ca beṇə' əxopə yej laogüe'ena' na' əgwšošjən le'.

45 Na' bħoz əblao ca' na' beṇə' fariseo ca', catə' gwse'enene' jempl ca' de'en be' Jeso'osən', gwsa'acbe'ine' de que be'e jempl ca' por ni che de'en cui chse'ejle'e che'.

46 Nach gwse'enene' yesə'əzene'ene' pero bitobi gwso'onene' le'. Besə'əžebe' šə bi so'one beṇə' ca' nžague'ena' lega'aque', cheda' yogue'e gwse'ejle'e de que Diozən' bsele'e Jeso'osən' par cho'e xtiže'ena'.

22

Jempl che to yelə' gošagna'

1 Na' de'e yoblə bsed blo'i Jeso'osən' beṇə' ca' len jemplan', gozne':

2 —Yelə' gwnabia' che Diozən' gwxaquə'əleben ca de'e nga goquən'. Zo to rei, beṇə' ben gast catə' bšagna' xi'ine'ena'.

3 Na' bene' combid beṇə' zan əžja'aque' liže'ena' par əsa'ogüe'. Na' catə' bžin or par solao lṇin', rein' bsele'e xmoše' ca' par jəsə'əxi'e beṇə' ca' babene' combidən'. Pero notono no gwse'ene əžja'ac lao yelə' gošagna' che xi'ine'ena'.

4 Nach gože' yexonj xmoše' ca': "Le'e žjež beṇə' ca' zžənaquə combidən' de que babsi'ini'a de'en gaochonə'. Babeta' xco'ona' ca' na' xme'edaogua' ca' bia ca' chsa'anə', na' yogua' de'e ca' yelə' babsi'ini'a par gaocho. Na' ye'ega'aclene' sa'aque' gaocho de'en babsi'ini'anə'." Nach ja'ac mos ca' jse'eže' lega'aque' ca'.

5 Pero beṇə' ca' bito gwso'one' cas. Toe' gwyeye' jəgüie' yežlyo che'ena', na' yetoe' gwyeye' jene' negosy.

6 Na' yebale' bosə'ənize' mos ca' bsele' rein' na' gosə'əzi'ičhiže'e lega'aque' na' gwso'ote' bale'.

7 Na' lechuale bžə'a rein', na' bsele'e soldad che' ca' jse'ete' lega'aque' na' bosə'əzeje' syoda chega'aque'ena'.

8 Nach rein' gože' xmoše' ca': "Babsi'ini'a de'en gaocho lao lṇin', pero ca naquə beṇə' ca' bena' combidən' nacbia' bito zžəzaque'e par la'aque' liža' nga əsa'ogüe'.

9 Le'e žja'ac yež ca' yelə' na' le'e žžəta yogua' lquey ca' na' gonle combid yogua' beṇə' chaš par da'aque' sa'ogüe'."

10 Na' mos ca' ja'aque' yogua' nez ca' na' jəsə'atobe' con yogua' beṇə' besə'əžague', no beṇə' naquə beṇə' güen na' no beṇə' naquə beṇə' mal, par ničh beža' liž rein' xte cuich bi latjə gotə'.

11 Pero na' cata' gwyo'o rein' jægüie' beñə' ca' bazjanžaguən', na' entr' lega'aque' ble'ine' to beñə' cui nyaze' lachə' de'en chnežjo rein' de'en chsa'aze' lao lnina'.

12 Nach gož rein' le': "Migw chia' ĩnac goquən' gwyo'o nga? la' bito nyazo' lachə' de'en cheyalə' chazo'." Na' be'enə' bito bželene' bi ye'e rein'.

13 Nach rein' bene' mendad yoso'ochej xmosə' ca' ni'ana' be'enə' na' yesyə'abeje'ene' fuerlə, gan' lechgualə naquə žchoł, gan' cuežyaše'e na' gan' gaoyejə leye' zejlicane.

14 Can' naquən, Diozən' chaxe' yogua' beñə' par əse'ejle'e che', pero balgue'en choso'ozenague' che', na' chque'e lega'aque' ca' xi'ine'.

Gosə'ənanabene' Jeso'osən' šə naquən güen yesə'əyixjue' impuest che gobiern

15 Nach beñə' fariseo ca' besə'əžague' par bosə'əxi'e naclə so'one' par nich yesə'əcujə' Jeso'osən' dižə' de'en yesə'əchine' par əsa'ogüe' xya che'.

16 Na' beñə' fariseo ca' bosə'osele'e balə beñə' zjanaquə cuent len lega'aque' lao Jeso'osən' na leczə bosə'osele'e balə beñə' chso'on txe len Erodən' par jse'eže'ene': —Maestr, nezeto' de que cho'o dižə' li. Nezeto' de'en chsed chlo'ido' beñə' can' chene'e Diozən' goncho naquən dižə' li. Na' nezeto' bito chžebo' bin' yesə'əna beñə', la' bito chono' cuent che beñə' šə naque' blao o šə bito naque'.

17 De'e na'anə' zedenabeto' le' par ənao' neto' naquən' cheyalə' gonto'. ĩEraquan güen chixjwto' impuest che gobiern roman', o šə bito cheyalə' chixjwto'on?

18 Jeso'osən' gocbe'ine' caguə do lažə'əga'aque'enə' gwse'ene' ca', nach gože' lega'aque': —ĭNacle beñə' goxoayag! ĩBixchen' chene'ele cuejle nada' dižə' de'en gwčhinle contr nada'?

19 Le'e gwlo'i nada' xmechlen' de'en chyixjwle che impuestən'.

Nach bosə'olo'ine' le' to denario.

20 Jeso'osən' gože' lega'aque': —ĭNo diboj cheinə' da' laogüennə', na' no lein' noy laogüennə'?

21 Nach gwse'ene': —Che Rei Sesar.

Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e əgwnežjo Sesarən' de'en naquə che' ža, na' le'e əgwnežjo Diozən' de'en cheyalə' əgwnežjwlene'.

22 Nach beñə' ca' cata' gwse'enene' xtižə' Jeso'osən' besyə'əbanene'. Na' besə'aque' gan' zoe'enə'.

Cats' yesyə'əban beñə' guat ca'

23 Na' le'e ža na'atezəczə besə'əžzin balə beñə' sadosəo beñə' ca' cui chse'ejle' de que yesyə'əban beñə' guat ca', na' de'e na'anə' jse'eže'ene':

24 —Maestr, de'e Moisezən' bzoje' de que šə to beñə' byo beñə' nšagna' gate' na' yega'an' no'olə che'enə' sin cui no xi'ine' gwzo, beñə' bišə' be'enə' bagotən' cheyalə' yeque'e no'olanə' par nich nitə' xi'in dia che de'e beñə' bišə'enə'.

25 Bač bemb'i'ato' gažə bišə'əga'aque'. Na' beñə' nechən' bšagne'e, na' gote', na' notono xi'ine' gwzo. Na' bišə'e əgwchopən' beque'e no'olan'.

26 Na' leczə got beñə' əgwchopən' na' notono xi'ine' gwzo. Nach le'egatezə ca' goquə len beñə' bišə'e əgwyone, nach beñə' bišə'əga'aque' ca' yela', xte besyə'əyatega'aque' besyə'əque'e no'olan' na' besyə'əyatega'aque' gwsa'at, na' notoczə no xi'inga'aque' gwnitə'.

27 Na' gwde gwsa'at beñə' ca' leczə got no'olan'.

28 Na' cata' yesyə'əban beñə' guat ca', ĩnoe' entr beñə' gažə ca' gaquə be'en che no'olan'? la' yogue'en bosyo'ošagna'alene' le'.

²⁹ Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Bito chonle xbab šao' de'en nale ca', la' bito nezele can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojan na' nic nezele naquən' naquə yelə' guac che Diozən'.

³⁰ Catə'an yesyə'əban beṇə' guat ca', bito gachia' šə zoso'ošagne'e o šə cui, na' cana' caguə no yosyo'ošagna'ach. Lebzen' əsa'aque' len angl che Diozən' beṇə' ca' nitə' yoban'.

³¹ Na' ca naquən' chaquele bito yesyə'əban beṇə' guat ca', çəbito za'alažə'əle can' nyoj Xtižə' Diozən', nan:

³² “Nada' naca' Dioz che de'e xaxta'ole Abraannə', na' Dioz che de'e xaxta'ole Isaaquən', na' Dioz che de'e xaxta'ole Jacobə'n'.” Na' nezecho beṇə' ca' nite'e len Diozən' chedə' Diozən' bito naque' Dioz che beṇə' guat, sino naque' Dioz che beṇə' ca' zjəmban.

³³ Na' beṇə' zan ca' zjənžaguən' besyə'əbanene' catə' gwse'enene' dižə'an de'en bsd blo'ine' lega'aque'.

De'en naquə de'e blaoch de'en non Diozən' mendad goncho

³⁴ Na' catə' gwse'ene beṇə' fariseo ca' de que Jeso'osən' bzožie' beṇə' sadoseo ca', nach jeza'aque' lao Jeso'osən'.

³⁵ Na' to ben' chsed chlo'i lein' leczə gone'ene' cueje' Jeso'osən' dižə' de'e gwchine' contr le'. Na' gože'ene':

³⁶ —Maestr, lao lei che Diozən' çnon' de'en none' mendad goncho naquən de'e blaoch?

³⁷⁻³⁸ Jeso'osən' gože'ene': —De'en naquə de'e žialaoch na' de'e blaoch lao de'e ca' none' mendad goncho nan: “Cheyalə' gaquecho che Xancho Diozən' do yichj do lažə'əcho do fuers balor checho.”

³⁹ Na' de'e əgwchopen' lebze nan len de'e nechen': “Cheyalə' gaquecho che sa'aljuežjcho catg chaquecho che cuincho.”

⁴⁰ Chopə de'e ca' non Diozən' mendad goncho zjənoxə'an doxen de'en bzoj de'e Moisezən' na' de'en boso'ozoj beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'.

Cristən' naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin'

⁴¹ Na' lao ne'e zjənžag beṇə' fariseo ca' lao Jeso'osən',

⁴² gože' lega'aque': —çBin' chontgualə xbab che Cristən' ben' əselə' Diozən' par gaquəlene' ṇasyon chechon'? çNo xi'in dia chei gaque'?

Na' gwse'ene': —Gaque' xi'in dia che de'e Rei Dabin'.

⁴³⁻⁴⁴ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e Dabin' bzoje' can' blo'i Spirit che Diozən' le'. Gwne' de que Cristən' naque' Xane'. Quinga bzoje':

Xancho Diozən' gože' Xana'an:

“Gwche'edo' cuita' nga ṇabi'acho txen,

Na' gona' par niçh nitə' de'e ca' chso'on contr le' na' beṇə' contr chio' ca' xni'əna'.”

⁴⁵ Na' de'en gwna de'e Rei Dabin' de que Cristən' naque' Xane', çəcabi zejen de que Cristən' naque' mazəchlə ca xi'in dia che' na'anə' ža?

⁴⁶ Na' notoch no goquə yosyo'oži'i xtiže'enə'. Na' dezd ža na' bitoch besyə'əyaxjene' bi yesə'əṇabene' Jeso'osən'.

23

Xtolə' beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein'

¹ Nach Jeso'osən' gwzolaə be'e dižə' len disipl che' ca' na' len beṇə' zan ca' nitə' gan' zo'enə', gwne':

2 —Benə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' na' benə' fariseo ca' bazjənlane' xlatjə de'e Moizezan' par choso'ozejni'ine' benə' lei che Diozan'.

3 Na' de'e na'anə' le'e gwzenag chega'aque' catə' choso'ozenene' le'e can' na lein', na' le'e gon can' nannə', pero bito gonle can' chso'on lega'aque', chedə' lega'aque' bito chso'one' de'en chəsə'əne' cheyalə' gonle.

4 Lega'aque' chesə'əzanche' can' na lein', na' chso'one'en ca to yoa' de'e cuiczə no do'i na' chse'enene' soa' benə' yoblə lein, na' bito chse'ene lega'aque' əso'en.

5 Ca naquə benə' ca' yoguə' de'en chso'one'enə', chso'one'en parzə nich yesə'ələ'i benə' can' chso'one'enə', na' so'elaogü'e lega'aque'. Nchej na'aga'aque'enə' na' nchej lao xgaga'aque'enə' caj dao' gan' ža' part güejə Xtizə' Diozan' na' chso'one' caj dao' ca' de'e cha'odao'. Na' leczə chso'one' lox xadon chega'aque'enə' de'e tonə.

6 Chesyə'əbeine' chesə'əbi'e gan' chəsə'əbe' benə' blao ca' catə' chja'aque' gan' chac no lni, na' catə' chja'aque' yo'odao' chega'aque'.

7 Chəsyə'əbeine' catə' benə' ca' chəsə'əguape' lega'aque' diox na' catə' chəsə'ənope'e na'aga'aque'en do lao lquey, na' chse'enene' yoso'osi' benə' lega'aque' maestr.

8 Pero əchnia' le'e, bito gonle byen ye'e benə' le'e "maestr" laogüe de'en chsed chlo'ile xtizə'anə', chedə' nadə'əzan' gwlej Diozan' par naca' maestr chele, nadan' bsele'e par gaquəlena' benə'chən'. Na' yoguə' le'e chonlilazə'əle nada' chaque bišə'əljuežjle tole yetole.

9 Na' leczə bito nale che notə'ətezə benə' de que naque' "Padrecito". Tozə Dioz ben' zo yoba naque' Xacho.

10 Na' bito gonle byen ye'e benə' le'e "Xana'", chedə' leczə tozə nada' Cristən' gwlej Diozan' par naca' Xanle.

11 Šə no le'e nacle benə' blaoch, cheyalə' əgwzəxjw yichjle gaquəlenle ljuežjle.

12 Notə'ətezle cho'elao' cuinle Diozan' gone' par nich gacbe'ile de que bitobi zaquə'əle. Na' notə'ətezle chonle xbab de que bitotec bi zaquə'əle, Diozan' gone' le'e yelə' bala'an.

13 Probchguazə le'e chsed chlo'ile lein', na' probchguazə le'e benə' fariseo. Chxoayagle benə' par nich cui so'e latjə nabia' Diozan' lega'aque' na' leczə le'e bito cho'ele latjə nabia' Diozan' le'e.

14 Na' probchguazə le'e chsed chlo'ile lein', na' probchguazə le'e benə' fariseo. Chxoayagle no no'olə gozebə par nich no'ol ca' chso'one' le'e ližga'aque' na' len bichlə de'en de chega'aque'. Nach catə' chonle orasyon cho'echgualə dižə' par nich əxoayagle benə' əsa'aque' nacle benə' güen. Goscha'och Diozan' castigw chelen' clezə ca che benə' ca' cuitec zjənezene' can' na lein'.

15 Probchguazə le'e chsed chlo'ile lein' na' probchguazə le'e benə' fariseo. Nacle benə' goxoayag. Chja'actezə chja'acle chjətiljle benə' zitə' benə' yesə'ənao de'en chsed chlo'ile. Na' catə' chželga'aque'lene' chzejni'iga'aque'lene' par nich əsa'aque' lechgualə benə' maləch clezə ca le'e.

16 jProbchguazə le'e! Nacle ca benə' lchoł benə' chsa'aque'ne' guaquə yesə'əgüe'e nez benə' yoblə. Nale de que notə'ətezə benə' chzoe' joramentən' por yo'odao' əblaonə', bitobi zeje jorament che'enə'. Pero šə chzoe' joramentən' por oro de'en de lo'o yo'oda'onə', nachən' zəjen de que cheyalə' gone' can' chone' lyebe.

17 Le'e nacle ca benə' lchoł na' bitobi chejni'ile. Oron' bitotec bi zaquə'an. Yo'oda'onə' gan' yo'o oron' lennə' zaquə'əchən, la' de'en yo'o oron' lo'inə' de'e na'anə' oron' naquən che Diozan'.

18 Na' læczə nale de que šə to beŋə' chzoe' joramentən' por mes de yej gan' choso'ozeye' bia yixə'ən par chso'elaogüe'e Diozən', bitobi zeje jorament che'enə'. Pero na' šə chzoe' joramentən' por de'en xoa lao mes de yejən', cheyalə' gone' can' chone' lyebe.

19 Le'e nacle ca beŋə' lchol' na' bitobi chejni'ile. De'en choso'ozeye' par chso'elaogüe'e Diozən' bitotec bi zaquə'ən. Mes gan' chxoə de'en chosə'ənežjue' Diozən' lenŋə' zaquə'əchən, la' de'en choso'oxoe' de'e ca' laogüen, de'e na'anə' chsa'aquən che Dioz.

20 Šə beŋə' chzoe' joramentən' por mes de yejən' lenczə por de'en xoa laogüenŋə' chzoe'en.

21 Na' šə beŋə' chzoe' joramentən' por yo'oda'onə', lenczə por Dioz nan' chzoe' joramentən' chedə' yo'oda'onə' naquə che Diozən' na' nan' zoe'.

22 Na' šə beŋə' chzoe' joramentən' por yoban', por Dioz nan' chzoe'en, chedə' la' nan' chi' Diozən' chnabi'e.

23 Probchguazə le'e chsed chlo'ile lein', na' probchguazə le'e beŋə' fariseo. ¡Nacle beŋə' goxoayag! La'anə'əczə chnežjwle Diozən' to part lao ši part che yixgüej chele, che niz chele, na' che comin chele, bitobi zejen, chedə' bito chzenagle che de'e ca' zjənaquə de'e žialaoch de'en na lein'. Bito chonle de'en naquə güen lao Diozən'. Bito cheyašə'əlažə'əle sa'aljuežj beŋə'chle. Bito chonle cumplir can' nale. De'e quinga zjənaquə de'e žialaoch gonle; pero bito cheyalə' cuejyichjle cui əgwnežjwle de'e ca' chnežjoclene'.

24 Nacle ca beŋə' lchol' beŋə' chsa'aquene' gwaquə yesə'əgüe'e nez beŋə' yoblə. Gwxaquə'əlebele ca to beŋə' chebej bizə beb dao' nchixə yelə' guao che'enə', pero bito chacbe'ine' šə nchixə'əchlən to de'e xen de'e zaquə' yebeje'.

25 Probchguazə le'e chsed chlo'ile lein' na' probchguazə le'e beŋə' fariseo. ¡Nacle beŋə' goxoayag! Gwxaquə'əlebele ca tas plat de'en chchin beŋə' na' cui cha'a chyibe' lo'inə' binlo. Chonle par nič chsa'aque beŋə' de que nacle beŋə' güen pero lechguale chzelažə'əle bi de'e de che beŋə' na' chebeichgüeile chca'alēn.

26 Le'e beŋə' fariseo, nchol' yichjla'ažda'olen'. Le'e yedinje xtolə'əle ca' par nič de'e liczə gacle beŋə' güen can' chene'ele so'on beŋə' xbab nacle.

27 Probchguazə le'e chsed chlo'ile lein' de'en bož de'e Moizežən', na' probchguazə le'e beŋə' fariseo. ¡Nacle beŋə' goxoayag! Gwxaquə'əlebele ca to ba de'en zjənone' xochechgua laogüenə' pero lo'ilei ža' žit beŋə' guat na' chi'ichgua de'e zban.

28 Chene'ele so'on beŋə' xbab chele de que nacle beŋə' güen, pero len yichjla'ažda'olen' nacle beŋə' goxoayag na' beŋə' malchgua.

29 ¡Probchguazə le'e chsed chlo'ile lein'! na' ¡probchguazə le'e beŋə' fariseo! Nacle beŋə' goxoayag. Chonle monoment lao ba che de'e profet beŋə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana', na' chonle xochechgua lao ba che yeziquə'əchlə beŋə' gwso'on de'e güen.

30 Na' nale: "Žalə' chio'o bazocho ca tyemp che de'e xaxta'ocho ca', bito bencho txen len lega'aque' ca de'en gwso'one' gwso'ote' profet ca' beŋə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'."

31 Pero na' yoguə'əlołte de'en chonle chlo'in de que tozəczə can' nacle len de'e xaxta'ole ca' beŋə' ca' gwso'ot de'e profet ca'.

32 Šə de'e tant chebeile chonle de'e malən', le'e gwza'alao legon biquə'əchlə de'e mal de'en bito golə' so'on de'e xaxta'ole ca'.

33 Le'e nacle beŋə' goxoayag na' naljele. ¿Echaquele de que gwaquə yexonjele castigon' de'en gon Diozən' le'e ca de'en əsele'e le'e lao yi' gabilən'?

³⁴ Na' de'en gona' nada' əselə'a beŋə' so'e xtiža'anə' na' no beŋə' sin' laolena', na' nochlə beŋə' yoso'osedene' le'e xtiža'anə'. Na' bale' gotle əgwda'aga'aclene' to le'e yag coroz, na' yebale' čhinle do lo'o yo'odao' čhele ca', na' yebale' yolagzeja yolagzida'ga'aclene' gata'ətezə yež žja'aque'.

³⁵ Na' de'en gonle ca' gaple dolə' čhe yelə' got čhe yoguə' beŋə' ca' gwso'on de'e güen, beŋə' ca' gwso'ot de'e xaxta'ole ca', gwzolaozən len de'e Abelən' xi'in beŋə' nech ca' ben' naquə beŋə' güen lao Diozən' na' beyožən len de'e Zequeria xi'in de'e Berequias. Zequeria na'anə' ben' gwso'ote' entr yo'odao' əblaonə' na' entr mes de yej gan' choso'ozeye' bia yixə' par chso'elaogüe'e Diozən'.

³⁶ Na' de'e li le'e mbanlə na'a si'ile castigw čhe yelə' got čhe yoguə' beŋə' ca' gwso'ot de'e xaxta'ole ca'.

Begüine'e Jeso'osən' por ni čhe xtolə' beŋə' Jerosalen ca'

³⁷ ĵProb le'e beŋə' Jerosalen! Chotle beŋə' ca' chso'e xtižə' Diozən' na' beŋə' ca' chselə' Diozən' par chso'elene' le'e xtiže'ena' chšizə'aga'aclene' yej. Zan las bago'onda' yotoba' le'e can' chon to jeid cheyež xi'inəb, pero bito be'ele latja.

³⁸ Na' na'a cuejychj Diozən' le'e. Bitoch gone' cas čhele.

³⁹ Na' əchnia' le'e, bitoch le'ile nada' xte catə'əch əžin ža ənəle: "Čo'ela'oto' ben' za' nga, babselə' Xancho Diozən' le'."

24

Jeso'osən' gwne' de que gwžin ža yosyo'ochinjje' yo'odao' əblaonə'

¹ Na' catə' beza' Jeso'osən' yo'odao' əblaonə' par šeje' ga yoblə gosə'əbiguə' disipl čhe' ca' gan' zo'enə' na' lao chəsə'əgüi'e yo'odao' əblaonə' gwso'e dižə' catec xoche naquən na' leczə ca' yo'o ca' zjənyechjən.

² Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bable'ile catec xochen' naquə yoguə' de'e quinga. Na' de'e li čnia' le'e ca' naquə de'en chle'ile na'a, gwžin ža yosyo'ochinj beŋə' doxenən, na' notoch no le'i lega'aquən.

De'en gaquə catə'ən bazon baozə šo'o fin čhe yežlyon'

³ Na' ja'aque' ya'a Olibosən' na' Jeso'osən' gwchi'e lao ya'anə' toze'. Na' gosə'əbiguə' disipl čhe' ca' laogüe'ena' na' gwse'ene': —Xanto', čdo batə'aquən' gaquə de'e nga nao' nga? Na' čnac gaquən' gache'ito' de que bazon baozə yido' de'e yoblə par šo'o fin čhe yežlyon'?

⁴ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e gon xbab par nič notono əxoayag le'e.

⁵ Gwžin ža catə' zan beŋə' goxoayag ša' lao yežlyo nga beŋə' se'ene'ene' yoso'olane' xlatja' nga. Na' yesə'əne': "Nada'an Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlena' le'e." Na' beŋə' zan yesə'əxoayague'.

⁶ Na' yene'ele dižə' de que chac gwdilə, o de que guaquə gwdilə, pero na' bito žeble, čhedə' zgua'atec cheyalə' gaquə ca'. Na' bito le'e žinte žan' par šo'o fin čhe yežlyon'.

⁷ Na' yesyə'adilə yež contr yež, na' nasyon contr nasyon. Na' leczə zan yež de'e zjəchi' doxenlə yežlyon' gaquə bgua bgüin na' cue'e yižgüe', na' leczə xo'ochgua.

⁸ Na' te gaquə ca' ne'e yesə'əžaglaoch beŋə' ža' yežlyon'.

⁹ Nach beŋə' ca' ža' doxen yežlyo nga yesə'əgue'ine' le'e čhedə' chonlilažə'əle nada'. Na' so'one' le'e lao na' beŋə' contr ca', na' yesə'əsaquə'əzi'e le'e, nach so'ote' le'e.

10 Cana' ža, beṇə' zan beṇə' bachso'onlilažə' nada' yesə'əbejyichje' cuich so'onlilažə'e nada'. Na' lega'acteze' yesə'əgue'ine' ljuežjga'aque' beṇə' ne'e chso'onlilažə' nada' na' so'one' lega'aque' lao na' beṇə' contr ca'.

11 Na' beṇə' zan so'onlilažə'e yesə'əne' de que xtižə' Diozən' chəsə'əyixjui'e na' yesə'əxoayague' beṇə' zan.

12 Na' laogüe de'en šanch beṇə' ca' so'on de'e malən', beṇə' zan juisy beṇə' bachso'onlilažə' nada' cuich əsa'aque'ne' che yeziquə'əchla beṇə' chso'onlilažə' nada'.

13 Pero na' notə'ətezle šə co'o gwchejlažə'əle len de'en chi' saquə'əle par gonlilažə'əle nada' na' gwzenagle chia' xte cata'əch əžin ža gatle, gožjəyazole len Diozən'.

14 Na' žja'ac beṇə' doxen lao yežlyon' yesə'əyixjui'e dižə' güen dižə' cobən' de que ṇabia' Diozən' con notə'ətežə beṇə' əso'e latjə. Na' cata' bazjəneze beṇə' ža' yoguə' ṇasyonṇə' len, cana'achən' əžin ža šo'o fin che yežlyon'.

15-16 Bablable can' bzoj de'e profet Daniel ben' be' xtižə' Diozən' cana'. Na' de'en bzoje' nan de que beṇə' mal so'one' de'en naquə' de'e zban juisy de'e chgue'i Diozən' lo'o yo'oda' əblao che chio'o beṇə' Izrael na' yo'oda'onə' bitoch gonən žin. Na' cata' le'ile gaquə' de'e quinga, canan' le'e nitə'əle Jodean' cheyalə' əgwxonjle na' žja'acle do ya'ada'ote. Le'e chlable de'en nga le'e šejni'in.

17 Na' šə zo to beṇə' chone' dezcanz lao sotea che' liže'enə', bito galə' yotobe' šinlaze' ca' ža' liže'enə', con cuejyichje'en.

18 Na' leczə ca' beṇə' zda do yoba bito galə' yebi'e par žjəyexi'e xadon che'enə' liže'.

19 Na' ca tyempən' lechguale zdebə gaquən len no'olə ca' zjənoa' bdao' na' no'ol ca' chesə'əguažə' bidao'.

20 Le'e gon orasyon par nič cui cheyalə' əgwxonjle tyemp catə' chi' de'e zag o lao ža dezcanz.

21 Catə' gaquə de'e ca' lechguale chi' saquə' beṇə' Izrael gwlaž checho ca'. Na' dezd catə'an gwxe yežlyon' xte ža neža bito əṇacho bagwdi' bagwxaquə' beṇə' can' chi' saquə' beṇə' Izrael gwlaž checho ca', na' bito əžinlilažə'e gaquə ca' len beṇə'achən' de'e yoblə.

22 Žalə' nžia Diozən' bia' yesə'əžaglaogüe' sša ni yeto beṇə' cuich zjəmban catə'an yeyož yesə'əžaglaogüe'enə' žalə' ca'. Pero por ni che de'en chaque Diozən' che beṇə' ca' chso'onlilažə' le', beṇə' ca' bagwleje' par əsa'aque' xi'ine', de'e na'anə' cui güe'e latjə yesə'əžaglaogüe' sša.

23 De'e na'anə' šə no əye'e le'e: "Bgüiašc nga zo Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' chio'o", o šə əye'e le'e: "Na'alə zoe'", bito šejle'ele che'.

24 Zan beṇə' goxoayag ša' lao yežlyo nga əse'e le'e de que zjənaque' Cristən' o de que chso'e xtižə' Diozən'. Na' so'one' miłagr na' so'one' de'e naquə yelə' goban par nič yesə'əxoayague' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par əsa'aque' xi'ine' žalə' gaquə yesə'əxoayague' lega'aque'.

25 Baṇezele can' gaquə la' bagwdixjue'ida' le'e che de'e ca' ze'e gaquə.

26 De'e na'anə' šə əse'e le'e: "Zo Cristən' latjə dašən'", bito gwzenagle chega'aque' par əžja'acle. Na' šə əse'e le'e de que zo Cristən' lo'o yo'onə', bito šejle'ele chega'aque'.

27 Can' chac catə' chep yesən' chse'eni'in doxenlə le'e yoban' to de repentžə, leczə can' gaquə catə'an əžin ža yida' de'e yoblə. Diozən' bsele'e nada' golja' beṇə'ach, na' yida' to de repentžə na' yoguə'əlol beṇə' yesə'əle'ine' nada'.

28 Ngale'en chonen che ben' ne': "Gan' de bia guat nan' chesə'əžag šod ca'."

Can' gaquə catə'yidə Jesocristən' de'e yoblə

29 Na' cate yeyoʒ čhi' saquə' beṇachən' lao ʒa ca', bgüižən' bitoch əgwse'eni'in, na' leczə ca' bio'onə'. Na' beljw ca' zjəžia le'e yoban' yesə'əxopən čhedə' Diozən' əgwsi'inse' yogua' de'e ca'.

30 Na' cana'ach beṇə' ʒa' yežlyon' yesə'əle'ine' nada' yida' de'e yoblə to lo'o bejw, nadan' naca' ben' bsele' Diozən' golja' beṇach. Yida' nsa'a yelə' guac xen čhia'anə' na' yelə' chey che'eni' čhia'anə'. Na' beṇə' ʒa' yogua' nasyon čhe yežlyon' yesə'əbežyaše'e, beṇə' cui gwso'onlilažə' nada'.

31 Na' catə'an yida' to trompetən' cuežən zižjo, na' əselə'a angl čhia' ca' doxenlə yežlyonə' par yesy'ətobe' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' xi'ine' gatə'atezə zjənasəlasə'.

32 Nezele can' chac do nga len yag yixgüion', catə' bačh chzolao chebia xlague'e, chache'ile de que bačh zon yelə' yejon'.

33 Na' leczə can' catə'an le'ile gaquə de'e mal ca' bagwnia' gaquə, cana'ach ənezele de que bazon əžin ʒa šo'o fin čhe yežlyon'.

34 De'e li əchnia' le'e, bitonə' gat le'e nitə'əle lao tyemp nga na'a catə' solao gaquə yogua'əloj de'e ca'.

35 Ca naquə de'e ca' chle'icho le'e yoban' na' yežlyon', yesə'əde čhei, pero ca naquə xtižə'anə' caguə de'e te cui gaquə can' nannə'.

36 Pero ca naquə bi ʒa bi orən' šo'o fin čhe yežlyon', notono no neze, ni que zjəneze angl ca' nitə' yoban', na' ni que nezdə' nada' naca' Xi'in Diozən'. Tozə Xa' Dioz nan' neze.

37 Diozən' bsele'e nada' golja' beṇach, na' can' goquə ca tyemp čhe de'e Noenə', leczə can' gaquə catə'an nada' yida' de'e yoblə.

38 Beṇə' ca' gwnitə' ca tyemp čhe de'e Noen' gwžə'azeche' gwse'ej gwsa'ogüe' na' gwso'elaozechga'aque' bosə'ošagne'e na' bosə'ašague' na' no xi'inga'aque'. Ne'e chso'onte' ca' catə'an bžin ʒa gwyo'o Noen' lo'o barcon' len family čhe' ca'.

39 Bito gwsa'ache'ine' bin' gaquə xte catə'əchən' goc yejw sio' juisyən' na' bia' nisan' yogua'əlolga'aque'. Ca'atezəczən' bito sa'ache'i beṇə' bin' gaquə xte catə'əchən' yida' de'e yoblə.

40 Quingan' gaquə catə'an yida' de'e yoblə, čhopə beṇə' nite'e do yoba, toe' yezi' yeca' Diozən', na' yetoe' yocua'ane'.

41 Na' čhopə no'olə nite'e chso'ote', toe' yezi' yeca' Diozən', na' yetoe' yocua'ane'.

42 De'e na'anə' le'e so probnid par catə'an yida' de'e yoblə, čhedə' bito nezele bi ʒa bi orən' yida' de'e yoblə, nada' naca' Xanle.

43 Le'e gon xbab čhe de'e nga, žalə' neze xan yo'onə' do bi or lao yelən' əžin beṇə' bguannə' liže'enə', la' gwnaze' par ničh bito güe'e latjə šo'o be'enə' liže'enə' par cuane' šinlaze'enə'.

44 De'e na'anə' ʒa, le'e so probnid par catə'an yida' de'e yoblə čhedə' catə'an cui chonle xbab yida' ca nan' yida' de'e yoblə, nada' naca' ben' bsele' Diozən' golja' beṇach.

Mos ben' chon güen na' mos ben' cui chon güen

45 Notə'atezle šə zotezə zole probnid dote tyemp, gwxaquə'əlebele ca to mos beṇə' naque' beṇə' sin' na' beṇə' chon complir can' cheyalə' gone'. Na' gwxaquə'əlebele ca to mos ben' gwlo'o xane'enə' lao ne'e liže'enə' catə'an gwze'enə' par ničh chnežjue' de'e chsa'o yogua' mos čhe' ca' yelə' catə' chžin or chsa'ogüe'.

46 Šə to beṇə' mosən' chontezə chone' can' non xanen' mendad, mbalaz socze' catə' yežin xane'enə'.

47 De'e li chnia' le'e, xane'en cue'e lao na' xmore'ena' yogua'əlo de'en deine'.

48 Pero šə mosən' naque' beṇə' mal na' gone' xbab əṇe': "Bagwzei xanan".

49 Nach šə solaocle' čhine' mos ca' yela' na' ye'ej gaoxatteze' len no beṇə' güe'e zo,

50 nach xane'ena' yežine' to ža senyale' le' to or cui nache'ine'.

51 Na' por ni che de'en cui chon mosən' can' cheyałə' gone', xane'ena' chinchgüe' le' yid sotən' xte ca gate'. Gaquə che' can' chac che notə'ətezə beṇə' goxoayag, chjəya'aque' gabilən' gan' chesə'əbežyaša' beṇə' na' chsa'oyejeə leyga'aque'ena'.

25

Jempl che ši no'ol güego' ja'aque' to yelə' gošagna'

1 Nach Jeso'osən' goze'e disipl che' ca': —Yelə' gwnabia' che Diozan' ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca de'e nga goquə. Goc to yelə' gošagna' na' bazjəxi' beṇə' gošagna'ana' xo'ole'ena'. Na' nitə' ši no'ol güego' zjənaque' migw che beṇə' ca' chesə'əšagna'ana'. Na' zjənxobe' lintern čhega'aque'en ja'aque' jəsə'əleze' catə' yesyə'əchoj beṇə' ca' liž no'olan' par nič əžja'aque' liž beṇə' byon' txen.

2 Na' gueyə' no'ol ca' gwnite'e probnid, na' no'ol ca' yegueyə' bito gosə'ənite'e probnid.

3 Catə' gwsa'aque' ližga'aque'ena', zjənxobe' lintern čhega'aque'ena' pero bito gwso'oxe'e lmet gan' yožə petroly de'en yoso'ochine' catə' yebiž de'en yožə lo'o lintern čhega'aque'ena'.

4 Na' no'ol ca' gueyə' catə' gwsa'aque' ližga'aque'ena', gosə'əxobe' lintern čhega'aque'ena' na' gosə'əbecyichje' gwso'oxe'e lmet gan' yožə petroly de'en yosə'əchine' catə' yebiž de'en yožə lo'o lintern čhega'aque'ena'.

5 Na' gosə'əžei beṇə' gošagna' ca', na' yogua' beṇə' ca' gosə'əbezə lega'aque' gosə'ətase' lao chesə'əbeze'ena'.

6 Na' do chel, to beṇə' gwne' zizjo, gože' lega'aque': "Bachesyə'əchoj beṇə' gošagna' ca'. Le'e šo'o žjəšagga'acchone'."

7 Na' catə' gože' lega'aque' ca', yogua' no'ol ca' gosə'əzeche' na' gosə'əque'e bao' de'en zo lao meš che lintern čhega'aque'ena'.

8 Na' no'ol ca' cui gosə'ənitə' probnid gwse'e no'ol ca' yegueyə': "¿Ebito gon lata' petroly čhelen' neto'? la' bachebiž čheto'ona'."

9 Nach no'ol ca' gwse'e lega'aque': "Bito gaquə gonlata'əto' čhele la' de'en de čheto' bito gaquen par yogua'əcho. Le'e žja'ac le'e žjəxi' čhelen' gan' chso'ote'enna'."

10 Nach no'ol ca' cui gosə'ənitə' probnidən' ja'aque' jəsə'əxi'e petrolyən'. Na' lao zja'aque' gwxi' petrolyən' besyə'əžin beṇə' ca' choso'ošagna' liž beṇə' byon'. Na' no'ol ca' gosə'ənitə' probnid gwso'e lo'o yo'onə' gan' chso'one' gastən' txen len beṇə' ca' chosə'əšagna'ana'. Nach mos ca' bosə'oseyyue' puertən'.

11 Na' catə' besə'əžin no'ol ca' jəsə'əxi' petrolyən' na' gosə'əṇe' cho'a puertən', gwse'e ben' zo cho'a puertən': "Señor, bsaljwšga puertən' par nič šo'oto'."

12 Pero na' ben' zo cho'a puertən' gože' lega'aque': "De'e li chnia' le'e, bito saljua' par šo'ole la' bito nombi'a le'e."

13 Nach goze' Jeso'osən' disipl che' ca': —Ca'aczən' cheyałə' sole probnid batə'əquən' yida', čhedə' bito nezele bi ža bi orən' yida' yežlyo nga de'e yoblə, nada' naca' ben' bsələ' Diozan' golja' benəch.

Jempl che ben' bocua'anlene' xmore' ca' mechan'

14 Na' yełə' gwnabia' che Diozən' ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca de'en nga. To beɲə' gwyeje' nasyon zitə'. Na' ze'e se'e goxe' mos che' ca' na' gwlo'e lao na'aga'aque' xmeche'enə' par gwso'onene'en ɲegosy.

15 Toe' bocua'anlene' gueya' mil pes. Na' yetoe' bocua'anlene' chopa mil. Na' yetoe' bocua'anlene' tmil. Bnežjue'en lega'aque' segon can' chac so'on to toga'aque'. Beyož bene' ca' gwze'e.

16 Ben' bocua'anlene' gueya' mil le'e gwzolaote chone' ɲegosy len mechən' na' bene' gan yegueya' mil pes.

17 Le'egatezə ca' ben ben' bocua'anlene' chopa mil. Le'e gwzolaote chone' ɲegosyən' len mechən' na' bene' gan yechopa mil.

18 Na' ben' bnežjue' tmil gwyeje', jəcuaše'e xmech xane'enə' to lo'o yech de'e əgwche'ene' lo'o yon'.

19 Goc sša gwza' xan mos quinga catə' bežine' nach bene' mendad ja'ac xmose' ca' laogüe'enə' par bosyo'odie' cuent.

20 Na' mosən' ben' bocua'anlene' gueya' mil pes bžine' laogüe'enə' na' gože'ene': "Xana', ni de de'e gueya' mil de'en beɲo' nada'. Na' babena' gan yegueya' mil."

21 Na' xane'enə' gože'ene': "Babeno' de'e güen. Naco' mos güen na' syempr chono' complir can' cheyalə' gono'. Beno' can' cheyalə' gono' len de'e daon' bocua'anlena' le', na' na'a gona' lao na'o de'e xenchlə. Gwyo'o na' gona' par nich so' mbalaz len nada'."

22 Nach catə' bžin ben' bocua'anlene' chopa milən' gože'ene': "Xana', ni de de'e chopa mil pes de'en bocua'anleno' nada', na' babenən' gan yechopa mil."

23 Nach gož xane'en le': "Babeno' de'e güen. Naco' mos güen na' syempr chono' complir can' cheyalə' gono'. Beno' can' cheyalə' gono' len de'e daon' bocua'anlena' le', na' na'a gona' lao na'o de'e xenchlə. Gwyo'o na' gona' par nich so' mbalaz len nada'."

24 Nach catə' bežžin ben' bocua'anlene' tmil, nach gože' xane'enə': "Nga de xmecho' de'en bocua'anleno' nada'. Nezda' de que le' naco' to beɲə' zɲia. Chelapo' de'en gwsa'az beɲə' yoblə, na' chotobo' cwseš gan' gwso'on beɲə' yoblə žin.

25 De'e na'ana' gwy'a jəche'ena' to yech na' bcuaša'a xmecho'onə', chedə' bžeba' šə əgwnitla'an. Na' na'a bezi'išgan!"

26 Nach xane'en gože' le': "iNaco' mos mal, na' naco' xagüed! Chacdo' de que chelapa' gan' gwsa'az beɲə' yoblə, na' chotoba' cwseš gan' gwso'on beɲə' yoblə žin.

27 Na' šə chacdo' chona' ca', žbixchen' cui gwlejo' xmecha'an beɲə' yoblə žlac cui gwzoa'? na' na'a babelə'a yezi'an len yichjei žalə' ca'."

28 Nach gože' xmose' ca' yełə': "Yeca'ale mechən' de'en bocua'anlena' be'enə' na' əgwnežjwlen ben' banoxə' ši mil pes.

29 Na' naquən, ben' chon güen len de'en chnežjo xane'en le', xane'en gwnežjochcze' che', nich gatə' de'e scha'och che'. Pero na' be'enə' cui chgon žin de'en chnežjo xane'en le', yeca'a xane'en de'e da'on bnežjue' le'.

30 Na' ca naquə mos mal nga le'e yebeje' fuerlə gan' lechguale naquə žchol na' cuežyaše'e na' gaoyeja' leye'enə'."

Can' gaquə catə' Jeso'osən' gone' yełə' jostis che yogua' nasyon

31 Diozən' bsele'e nada' golja' benəch, na' catə' yida' de'e yoblə nsa'a yełə' chey che'eni' chia'anə', na' chi'a angl chia' ca' na' cui'a gan' chey che'eni' na' nabí'a.

³² Yoguə' beṇə' ban na' yoguə' beṇə' guat che yoguə' nasyon gona' mendad da'aque' laogua'anə'. Na' catə' banitə' yogue'e na' la'aga'aca'ane' can' chon to beṇə' goye xilə' catə' chbeje' partlə xilə' ca' na' partlə šib ca'.

³³ Na' beṇə' ca' zjənaquə beṇə' güen lao Diozən' de'en baboso'ozenague' chia' əgwnitə'əga'aca'ane' cuitan' lichə. Pero beṇə' mal ca' əgwnitə'əga'aca'ane' cuitan' yeglə.

³⁴ Na' nada' naca' Rei yapa'a beṇə' ca' nitə' šla'a lichan': "Baben Xa' Diozən' par niç le'e zole mba. Le'e da nga par niç gona' ca nabi'ale txen len nada' can' banžia Diozən' bia' dezd gwxe yežlyon'.

³⁵ Gona' ca nabi'ale chedə' catə' gwdonə' le'e beṇle de'en gwdaogua'. Na' catə' bgüilda' nis, le'e beṇle de'e güe'əja'. Na' catə' goca' ca beṇə' zitə' le'e bebeile bgüialaole nada' ližlen'.

³⁶ Na' catə' cui gotə' de'e çhaza', le'e beṇle de'e gwyaza'. Na' catə' gocšenda' le'e bedətiple laža'a. Na' catə' gotə'a ližya, le'e bedəlanə'əle nada'."

³⁷ Na' yoguə' beṇə' güen ca' əse'e nada': "Xantə' çbatən' ble'ito' le' gwdonə' na' beṇto' de'e gwdaogo'? Na' çbatən' bgüilda' na' beṇto' de'e güe'əjo'?"

³⁸ Na' çbatən' goco' ca beṇə' zitə' na' bebeito' bgüialaoto' le'? Na' çbatən' ble'ito' le' cui gotə' de'e çhazo' na' beṇto' de'e gwyazo'?"

³⁹ Na' çbatən' gocšendo' o goto'o ližya na' bedəlanə'əto' le'?"

⁴⁰ Na' nada' naca' Rein' yapə'əga'aca'ane': "De'e li chnia' le'e, laogüe de'en beyašə'əlažə'əle beṇə' ca' zjənaquə ca biša'a na' ca zana' por ni che de'en chso'onlilaže'e nada', la'ənə'əczə' cuitec bi zjəzaque'e par len beṇəçhən', lencza' nada'an beyašə'əlažə'əle."

⁴¹ Nach beṇə' ca' nitə' yeglə, beṇə' mal ca', yapə'əga'aca'ane': "Le'e cui'izə' ca'alə. Banchoğlaon chele cuiayi'ile yelə' güen de'e mal chelen'. Le'e žja'ac lo'o yi' gabil' de'en cui chyol, yi' de'en bxen Diozən' gan' yesə'əzi' de'e gwxiye'ena' len angl' bzelaog chei ca' castigw zejlicane.

⁴² Le'e žja'ac gabilan' chedə' catə' gwdonə' bito beṇle de'en gaogua'. Catə' bgüilda' bito beṇle de'e ye'əja'.

⁴³ Catə' goca' ca beṇə' zitə' bito bebeile ggüialaole nada' ližle. Catə' cui gotə' de'e çhaza' bito beṇle de'e çhaza'. Catə' gocšenda' na' catə' gotə'a ližya, bito bedəlanə'əle nada'."

⁴⁴ Nach lega'aque' yosyo'oži'e xtiža'a yesə'əne': "Xantə', çbatən' gwdonə'?, çbatən' bgüilda'? na' çbatən' goco' beṇə' zitə'?, çbatən' cui gotə' de'e çhazo'?, çbatən' gocšendo'? na' çbatən' goto'o ližya na' bito beyaše'əto' le'?"

⁴⁵ Na' catə' yeyož əsi'e nada' ca', yapə'əga'aca'ane': "Laogüe de'en cui beyašə'əlažə'əle beṇə' ca' zjənaquə ca biša'a na' ca zana' por ni che de'en chso'onlilaže'e nada', la'ənə'əczə' cuitec bi zjəzaque'e par len beṇəçhən', lencza' nada'an cui beyašə'əlažə'əle."

⁴⁶ Nach beṇə' mal ca' yesə'əzi'e castigw che xtołə'əga'aque'ena' zejlicane. Pero beṇə' güen ca' yesə'əzoe' len nada' zejlicane.

26

Boso'oxi'e can' so'one' yesə'əzene' Jeso'osən'

¹ Catə' beyož be' Jeso'osən' dižə'an ca', gože' disipl' che' ca':

² —Banezele de que yeçhopə žazan' galə' lni pascw chechon', na' ca' na' gaca' lao na' beṇə' contr' chia' ca' niç so'ote' nada' yosə'əde'e nada' to' le'e yag coroz, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəçh.

³ Nach b̄xoz əblao ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' beṇə' golə blao che chio'o beṇə' Izrael besə'ədobe' chy'o'o che beṇə' gwnabia' che b̄xoz ca', ben' le Caifas.

⁴ Na' boso'oxi'e naclən' so'one' par yesə'əzene' Jeso'osən' bgašə'əzə na' so'ote'ene'.

⁵ Na' gosə'əne': —Bito gotchone' ža l̄ninə', par niçh cui yesə'ədopə beṇə' ca' banitə' lao syodan' na' yesə'ədiləlene' chio'o.

To no'olə bcuase' set zix yichj Jeso'osən'

⁶ Nach Jeso'osən' len disipl che' ca' ja'aque' Betania, liž to beṇə' le' Simon. Na' Simon nan' güe'ine' yižgüe' de'en ne' lepr antslə.

⁷ Na' catə' besə'əžine' liž Simonṇə' gwche' Jeso'osən' cho'a mes che'enə'. Na' ca' chi'e catə'əczlə bžin to no'olə noxə'e to lmet de' yej fin de'e yožə to set de'e lechgwale zaque'e de'e chlā' zix. Na' no'olən' bcuase' setən' yichj Jeso'osən'.

⁸ Na' disipl ca' catə' besə'əle'ine' can' ben no'olən' besə'əže'e na' gwse'e ljuežjga'aque': —žBixchen' con benditjeine' setən'?

⁹ Güençlā žalə' bete'en na' mech xennə' de'en le'ine' chei əgwnežjue'en beṇə' yašə'.

¹⁰ Na' catə' bene Jeso'osən' xtižə'əga'aque'ena', nach gože' lega'aque': —žBixchen' ch̄nele che no'olən'? Güençgua babene' len nada'.

¹¹ Ca' naquə beṇə' ca' syempr nitə'acze' len le'e, pero ca' naca' nada' yešložgan' soa' len le'e.

¹² De'en bcuasə no'olən' setən' yichja'anə' bene' de'e non gone'ene' nada' žan' so'ote' nada' na' əgaša'a, can' choncho len cuerp che beṇə' guatən'.

¹³ De'e l̄i chnia' le'e, catə' chixjue'ile dižə' güen dižə' cobə' chia'anə' gasə' laljən doxenlā yežlyo nga, na' leczə' guasə' gwłaljə dižə'an can' ben no'olən' nga len nada', na' beṇə' zannə' so'one' xbab ca' güennə' bene'.

Jod Iscariotən' bene' Jeso'osən' lao na' beṇə' contr ca'

¹⁴ Gwde de'e quinga, Jod Iscariotən' ben' goquə txen len disipl ca' šižin gwyeje' lao b̄xoz əblao ca'

¹⁵ par ježe' lega'aque': —žJa'aque'ətə' gonle nada' na' gona' Jeso'osən' lao na'ale'?

Nach boso'oxia' beṇə' ca' boso'onežjue'ene' šichoa mech plət.

¹⁶ Nach Jodən' lao orzə gwzolaogwche'enaogüe' batə'əquən' so latjə gone' Jeso'osən' lao na'aga'aque'ena'.

Lao gwsa'ogüe' xše' Jeso'osən' blo'ine' lega'aque' naquən' žžəsyə'əzaləže'e ca de'en əgwnežjo cuine' so'ot beṇə' le'

¹⁷ Na' ža nech ža l̄nin' catə'an chsa'ogüe' yetxtil sin cui bi xne'i nchixə, ja'ac disipl ca' gan' zo Jeso'osən' na' gwse'ene': —žGa che'endo' žje'eni'ato' de'en gaocho xše' l̄ni pascon'?

¹⁸ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e žja'ac lao syodan' liž to beṇə' yežagle na' ye'elene': “Maestrən' ne' de que bazon əžin ža so'ote'ene' na' ližo' nga chene'ene' gaolento'one' xše' l̄ni pascon'.”

¹⁹ Nach gwso'on disipl ca' can' ben Jeso'osən' mendad, jesə'əsi'ini'e de'en gwsa'olene' le' xše' l̄ni pascon'.

²⁰ Na' catə' beyož gwɣən, Jeso'osən' len disipl che' ca' šižin gosə'əbi'e cho'a mesən' gwsa'ogüe'.

²¹ Na' lao chsa'ogüe'ena' gož Jeso'osən' lega'aque': —De'e l̄i achnia' le'e, to le'e gonle nada' lao na' beṇə' contr ca'.

22 Nach de'e juisy de'e gwsa'aque'ne' catə' beyoʒ gwne' ca', nach to toe' gwse'e le': —Xana', çanada'an gona' le' lao na' beṇə' contr ca'?

23 Nach goʒe' lega'aque': —To ben' babne' ne'ena' txen len nada' lo'o platən', le'ena' gone' nada' lao na' beṇə' ca'.

24 Banaquəczən so'ot beṇə' nada' can' nyoj Xtizə' Diozən' nan gaquə çhia', pero probchguazə be'ena' gon nada' lao na' beṇə' contr ca'. Nca'alə xneze žalə cuiclə golje'ena'.

25 Nach Jodən', ben' bene' Jeso'osən' lao na' beṇə' contr ca', goʒe'ene': —Maestr, çanadan' gona' le' lao na' beṇə' contr ca'?

Jeso'osən' goʒe'ene': —Neczədo' šə le'ena'.

26 Na' lao chsa'ogüe'ena' gwxi' Jeso'osən' yetxtilən', be'e yelə' choxcwlen che Diozən'. Gwde na' bzoxje'en nach be'en disipl che' ca', goʒe' lega'aque': —Le'e gaon. Lennə' cuerp çhia'anə'.

27 Nach leczə bexe'e basən' gan' yoʒə nis oban', na' lao noxe'en be'e yelə' choxcwlen che Diozən' nach boznežjue'en lega'aque' goze'e: —Yoguə'əle le'e ye'ej de'en yoʒə lo'o bas nga.

28 Lennə' xçhena'anə'. Na' xçhena' na'ana' laljə par nich yezi'ixen Diozən' xtolə' beṇə' zan, na' de'en laljənnə' solao gaquə de'e cobə de'en ben Diozən' lyebe gone' par gaquəlene' beṇəçhən'.

29 Echnia' le'e na'a zelao che'aja' nis oban'. Pero de yeto de'e yebeichecho mazəchlə can' chebeicho nis oban', lennə' de'en socho mbalaz zejlicane catə'ən socho txen gan' nabi'a len Xa' Diozən'.

Jeso'osən' gwne' de que Bedən' cui chebe' šə nombi'ene'

30 Na' beyoʒ gwse'ej gwsa'ogüe' gwso'ole' to immo nach besə'əchoje' ja'aque' ya'a de'en nzi' Olibos.

31 Na' lao zjəngüe'e nezən' Jeso'osən' goʒe' disipl che' ca': —Neže' yoguə'əle cuejyichje nada' por ni che de'en gaquə çhia'. Gaquə can' nyoj Xtizə' Diozən' nan: “Gota' beṇə' goye xilə'əna' na' xilə' che' ca' sa'asə'əlasəb.”

32 Pero na' cata' yosban Diozən' nada' ladjo beṇə' guat ca', yobəchda' nada' yeya'a Galilean' cle ca' le'e.

33 Nach Bedən' goʒe' Jeso'osən': —Nada' cuat cuejəyichja' le' la'əna'əczə šə yoguə' beṇə' yeziquə'əchlə yesə'əbejyichje' le'.

34 Jeso'osən' goʒe'ene': —Bed, əchnia' le' bito cuež lecon' neže' antslə ze'e gaquə šon las cui chchebo' de que nombi'o nada'.

35 Nach Bedən' goʒe'ene': —La'əna'əczə šə chonclən byen guatlencza' le', bito ənia' de que bito nombi'a le'.

Na' leczə ca' əgwse' yoguə' disipl che' ca' le'.

Jeso'osən' bene' orasyon lo'o güert de'en nzi' Getsemani

36 Na' cata' Jeso'osən' len disipl che' ca' besə'əžine' latjən' gan' nzi' Getsemani, na' goʒe' lega'aque': —Ngazə lecue' žlac ša'a de'e na' žjena' orasyon.

37 Na' gwçhe'e Bedən', len çopə xi'in Sebedeon' Jacobən' len Juannə'. Na' Jeso'osən' gwzolao gwzochgüe' trist, na' de'e juisy de'e goquene' lo'o yichjla'ažda'ogüe'ena'.

38 Nach goʒe' lega'aque': —Tristchgua zo yichjla'ažda'ogua'anə' xte bachonən yelə' got. Lecuežə nga na' sole əna'azle len nada'.

39 Nach gwddie' gwyeje' yelata' delant na' jete'e gosçho'alə lao yon' nach bene' orasyonnə' gwne': —Xa', çəguaquə te ca'aza de'en çhi' saca'anə'?, pero bito che'enda' gaquə de'e nia' nada', sino gaquə con can' ənao' le'.

40 Cata'aczlə bežine' gan' nitə' disipl ca' šonə jəyedi'e lega'aque' chəsə'ətase'. Na' gože' Bedən': —ǰEni to or bito bchejele əna'azle len nada'?

41 Le'e na', na' le'e gon orasyon niç cui co'o gwxiye'en le'e nez mal. Nezdə chene'ele əna'azle len nada', pero cui chzoile.

42 Na' gosze'e gan' nite'ənə' de'e yoblə, jəzene' orasyonnə', gwne': —Xa', šə cui gaquə te ca'azə de'en çhi' saca'anə', con can' che'endo' le' gaquə.

43 Na' bezžine' gan' nite'ənə' de'e yoblə jeyezdi'icze' bachəsə'ətase' tant bachac šə tasga'aque'.

44 Na' gwze'e de'e yoblə gan' nite'ənə' jene' orasyonnə' de'e əgwyon lase, na' gwnacze' can' bagwne'.

45 Nach bezžine' gan' nitə' disipl ca' šonə nach gože' lega'aque': —ǰEne'e chtësle? ǰEne'e chonle dezcanz? Diozən' bsele'e nada' golja' beñaç na' na'a baç bžin or çhia' par gaca' lao na' beñə' mal ca' par so'ote' nada'.

46 Le'e secha. Le'e šo'o. Baza' ben' gon nada' lažə' na' beñə' contr ca'.

Jodən' bdie' Jeso'osən' lao na' sołdad ca'

47 Necho'ete Jeso'osən' dižə' ca' catə' bžin Jodən' ben' naquə cuent lao disipl ca' šižin. Na' žague' zan beñə' boso'oselə' bχoz əblao ca' na' beñə' golə blao çhe chio'o beñə' Izrael. Na' zjənale'e spad na' zjənle'ne' no yag.

48 Na' Jodən' babzejni'ine' lega'aque' can' gone' par əgwdie' Jeso'osən' lao na'aga'aque'ənə', gože' lega'aque': —Ben' gaogua' bχidən', le'ənə' senle.

49 Na' catə' bžine' gan' zo Jeso'osən' le'e bgüigua'əte' cuite'ənə' na' gože'ene': —Padiox Maestr.

Na' gwdaogü'e'ene' bχidən' pero caguə do laže'en bene' ca'.

50 Jeso'osən' gože'ene': —Migw çhia', ǰbixçhen' za'o nga?

Beyož gwne' ca' le'e gosə'əbigua'əte beñə' ca' gwso'oxe'ene'.

51 Na' to ben' naquə txe'n len Jeso'osən' gwlej spad çhen' gwdine'en mos çhe beñə' gwnabia' çhe bχoz ca', gwçhogtechgü'e' šla'a nague'ənə'.

52 Nach Jeso'osən' gože'ene': —Bego'o spad chio'onə' lo'o liže, la' yoguə' beñə' chso'ot beñə' len spad, leczə len chsa'atene'.

53 ǰEbito nezdə' de que gaquə naba' lao Xa'anə' par le'e selə'əte' mazlə gyon šižina' mil angl beñə' əsa'aclen nada'?

54 Šə le'e tiləlenle beñə' quinga par yoslale nada', ǰnacxa gaquən gaquə complir can' nyoj Xtižə' Diozən' nan can' cheyałə' gaquən'?

55 Na' lao bazjənoxe'e Jeso'osən', gože' lega'aque': —ǰEca to beñə' bguannə' chsaquə'əlebele nada' za'acle len spad len yag zedexenle nada'? Yoguə' ža gwçhi'a len le'e na' bsdə blo'ida' beñə' lo'o yo'odao' əblaon' na' cui gwzenle nada'.

56 Pero laogüe de'en chac yoguə' de'e quinga chac complir Xtižə' Diozən' de'en boso'ozoj de'e profet ca' beñə' ca' gwso'e xtiže'ənə' cana'.

Na' lao or na' bosyo'oxonj yoguə' disipl çhe' ca' gosə'əbejyichje'ene'.

Gosə'əche'e Jeso'osən' lao beñə' golə beñə' blao çhe Izraelən'

57 Na' beñə' ca' gosə'əzen Jeso'osən' gosə'əche'ene' lao Caifasən' ben' naquəç bχoz əblao çhe chio'o beñə' Izrael gan' bazjəndobə beñə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' na' len yeziquə'əchlə beñə' golə blao ca' chəsə'ənabia' nasyon çhechon'.

58 Nach Bedən' jənaogü'e' Jeso'osən' zita' zita'ələ xte bžinte' liž bχoz əblaonə', na' gwyo'e chy'onə' na' jəchi'e len beñə' ca' zjənaquə' xə'ag çhe yo'odao' əblaonə', çhedə' gone'ene' le'ine' naquən' zelao gaquə len Jeso'osən'.

59 Nach yoguə' bχoz əblao ca' na' yeziquə'əchlə beŋə' golə blao ca' chəsə'ənabia' nasyon Izrael chechon' chəsyə'əyilje' beŋə' so'e dižə' contr Jeso'osən' parzə nich so'ote'ene' la'anə'əczə šə dižə' güenlažə'anə'.

60 Pero goc sša bito besyə'əželene' čhopə beŋə' əso'e dižə' de'en yedile la'anə'əczə beŋə' zan gosə'anitə' testigw falš contr le'. Gwde na' besə'əchoj yechopə testigw falš ca' na' bedile can' gosə'anə'.

61 Na' gosə'anə': —Benga gwne': "Nada' guaquə' yochinja' yo'odao' əblao gan' cho'ela'ocho Diozən', na' lao šonə žazə yeyona'an."

62 Nach gwzoža' ben' naquəch bχoz əblao gože' Jeso'osən': —čEbito bi de bi nao' ca naquə de'e nga chosə'əcuiš beŋə' quinga le'?

63 Jeso'osən' bitobi gwne'. Nach gož bχoz əblaonə' le': —Echnia' le' gwna neto' na' bzo Dioz ben' zo zejlicane gaque' testigw šə le len' Crist Xi'in Diozən' ben' gwleje' par gaqualene' nasyon chechon'.

64 Jeso'osən' gože'ene': —Le ben' nao' na' nada'. Diozən' bsele'e nada' golja' beŋəch. Na' əchnia' le'e, gwžin ža le'ile nada' chi'a cuit Diozən' ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xen, na' nabi'a t xen len le', na' le'ile nada' yetja' yoban' to lo'o bejw.

65 Cate bene bχoz əblaonə' xtižə' Jeso'osən' gwšo' gwčhezə' xe'enə' la' par le' de'e mal juisyən' gwna Jeso'osən', nach gwne': —Babenecho n'a babžia bnite'e Diozən'. čNochxa testigon' chyažjecho?

66 Na' čnaquən' ənale che'?

Nach beŋə' ca' bosyo'oži'en gwse'ene': —Babžia bnite'e Diozən' na' cheyalə' gate'.

67 Nach bosə'oža' xene'e cho'alaə Jeso'osən', na' gosə'əbaže'ene', na' balə' gosə'əgape'e xague'enə'.

68 Nach gwse'ene': —Šə len' naco' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaqualeno' nasyon chechon', gwŋeya'ašč gwna neto', čnon' chgapə' le'?

Bedən' bito gwčhebe' šə nombi'e Jeso'osən'

69 Na' lao chac de'e quinga, chi' Bedən' chyo'onə' catə' bžin to no'ol criad che Caifasən' gože'ene': —Lečzə leno' le' naco' t xen len Jeso'os beŋə' Galilean'.

70 Na' lao yoguə' beŋə' ca' ža'anə', Bedən' bito gwčhebe' šə naque' t xen len Jeso'osən' na' gože' no'olan': —Bito nezda' bi dižə'an cho'o.

71 Gwde beyož gože' no'olan' ca' gwyeje' cha'ašilan', na' bezle'i yeto no'ol criadən' le', na' gože'e beŋə' ca' ža'anə': —Benga naque' t xen len Jeso'os beŋə' Nasaretən'.

72 De'e yoblə bito gwčhebe' šə le' naque' t xen len Jeso'osən' nach bzoe' joramentən' lao Diozən' gože' no'olan': —Bito nombi'a be'enə' nao' ca'.

73 Na' chacczə šlož, gosə'əbiguə' beŋə' ca' ža'anə' gosə'əze'e Bedən': —De'e liczə, chono' t xen len beŋə' ca' čhedə' ca nga chŋio' ngazə nachbia'.

74 Nach Bedən' gože' lega'aque': —Diozən' goŋe' nada' castigw šə chonlaža'an nia' bito nombi'a be'enə'. Chzoa' jorament lao Diozən', bito nombi'ane'.

Na' le'e gwčežte to lecw.

75 Nach jəza'alaza' Bedən' can' gož Jeso'osən' le': "Šon las gaquə cui chčhebo' šə nombi'o nada' catə' cuež lecon'." Nach beza' Bedən' lechgualə gwčežyaše'e tant de'e goquene'.

1 Na' catə' gwye'eni' beteyon', yoguə' b̄xoz əblao ca' na' yeziqə'əchlə beṇə' golə blao ca' chəsə'ənabia' nasyon c̄hechon' besə'ədope' jont na' gosə'əchoglaogüe'en de que so'ote' Jeso'osən'.

2 Nach boso'oçheje'ene' na' le'e gosə'əçhe'ete'ene' jse'ene'ene' lao na' Gobernador Ponsio Pilatən'.

Jodən' beyot cuine'

3 Na' Jodən' ben' bdie' Jeso'osən' lao na' beṇə' ca', catə' gocbe'ine' de que bagoso'oçhoglaogüe'en so'ote' Jeso'osən', beyejene' de'en bdie' le' lao na' b̄xoz əblao ca' na' beṇə' golə blao ca'. Nach gwyeje' laoga'aque'enə' par bonežjue' lega'aque' šichoa mech plātən'.

4 Nach gože' lega'aque': —Malən' bena' bdia' lao na'alen' to beṇə' cui napə dolə'.

Na' gwse'ene': —Bitobi dolə' napə neto' de'en beno' ca', la' de'e nezzədo'on beno'.

5 Nach Jodən' bozale'e mech ca' lo'o yo'odao' əblaonə', nach beze'e, na' jəyelo'o don' yene' par beyot cuine'.

6 Beyož beza' Jodən', b̄xoz əblao ca' besyə'ətobe' mechən'. Na' gwse'e ljuežjga'aque': —Bito de lsens co'ochon lo'o caj gan' yo'o mech c̄he yo'oda'ona', c̄hedə' la' naquən mech de'en gwdixjwcho par niç gotcho be'enə'.

7 Na' boso'oxi'e yesə'əzi'e to yežlyo de'en de c̄he to beṇə' güen yesə' len mechən'. Na' gosə'əzi'en par to capsant gan' yesə'əcuəše'e beṇə' zitə'.

8 Na' yežlyonə' nzi'in "Capsant Chen" xte ža neža c̄hedə' gosə'əzi'en len mech de'en gosə'əyixjue' par gwso'ote' Jeso'osən'.

9 Can' goquə' par niç goc complir can' bzoj de'e profet Jeremiasən' ben' be' xtižə' Diozən' cana', gan' nan: "Besyə'əzi'e šichoa mech plātən', de'en gwsa'aque balə beṇə' Izrael zaquə' ben' besə'əgue'ine'enə'.

10 Na' len mechən' gosə'əzi'e yežlyo c̄he to beṇə' güen yesə', can' gwna Xancho Diozən' nada' gaquə'."

Bosə'əcuiše' Jeso'osən' lao Pilatən'

11 Na' bžin Jeso'osən' gwzeche' lao gobernadorən', nach gobernadorən' gože'ene': —čElen' naco' Rei c̄he beṇə' Izrael ca'?

Nach Jeso'osən' gože'ene': —Le ben' nao' na' nada'.

12 Na' bito bi gwna Jeso'osən' ca de'en boso'ocuiš b̄xoz əblao ca' le' na' beṇə' golə blao ca'.

13 Nach Pilatən' gože'ene': —čEbito chendo' catec de'e zan xya nga chsa'ogüe' contr le'?

14 Pero Jeso'osən' ni to xtiže'enə' bito boži'e, xte bebanchgüeicze gobernadorən'.

Gosə'əchoglaogüe'en so'ote' Jeso'osən'

15 Na' de to costumbr de que ža lni pascw əgwsan gobernadorən' to pres, con beṇə' yesə'ənab beṇə' lao' syoda ca'.

16 Na' ližya na' de to pres beṇə' zechgua c̄hei naque' beṇə' mal na' le' Barrabas.

17 Nach Pilatən' gože' beṇə' ca' zjəndobən': —čNoe' beṇə' quinga chene'ele gwsana'? čEBarrabas na' o šə Jeso'os nga ben' chesə'əne' naquə' Crist c̄hele?

18 Gone'ene' əgwsane' Jeso'osən' la' nezene' ni c̄he de'e zjəžiague'i b̄xoz əblao ca' Jeso'osən', de'e na'anə' boso'odie' le' lao ne'enə'.

19 Ca' chi' Pilatən' gan' chone' yełə' jostisən', bžin to rson de'e bselə' no'ol c̄he'enə' gože'ene': "Bitobi non ben' par bi castigon' əgwnežjo'one', zdacza ben'

liča. De'e zan de'e bžaglaochgua' bišyele len yel de'e gwneida' por ni che de'en chac che be'enə'."

²⁰ Na' bħox əblao ca' na' beṇə' golə blao ca' gosə'əgo'oyele'e beṇə' ca' ža'anə' par yesə'əṇabe' əgwsane' Barrabasən' na' yesə'əṇabe' gone' mendad so'ote' Jeso'osən'.

²¹ Nach goberṇadorən' gože' lega'aque' de'e yoblə: —ĵNoe' beṇə' quinga ĉhopə chene'ele gwsana'?

Nach gwse'ene': —Barrabas na'.

²² Pilatən' gože' lega'aque': —ĵBixa gona' len Jeso'os, ben' chesə'əne' naqua Crist chele?

Na' yogue'e gwse'ene': —Bde'e le'e yag corozən'.

²³ Nach gož goberṇadorən' lega'aque': —ĵBixa de'e mal babene'ena'?

Na' lega'aque' gwsə'osye'e zižjoch gosə'əne': —Bde'e le'e yag corozən'.

²⁴ Goche'i Pilatən' cuiczə bi de gone'. Bachyalə'əch chso'one' scandl juisy. Nach bsele'e to beṇə' jəxi'e nis par bone'e lao beṇə' ca' ža'anə' na' gože' lega'aque': —Zdaczə bengə liča. Bitobi xbagə'a naquən ca de'en gate', ĉhedə' de'en neze le'ena' gate'.

²⁵ Nach yoguə' beṇə' ca' gosə'əne': —Xbaguə' neto' na' xbaguə' xi'into' naquən che yelə' got che bengə.

²⁶ Nach bsan Pilatən' Barrabasən'. Gwde na' bene' mendad gosə'əyin soldad ca' Jeso'osən', nach bene' le' lao na'aga'aque' par yosə'əde'ene' le'e yag corozən'.

²⁷ Nach soldad che goberṇadorən' gosə'əche'e Jeso'osən' lo'o yo'o che goberṇadorən', nach bosyo'otobe' yoguə' soldad ljuēžjga'aque' ca'.

²⁸ Na' gosə'əyine' xala'an Jeso'osən' na' bosə'əguacue'ene' to lachə' color əxna ca de'en chsa'az rei ca'.

²⁹ Na' gwsə'one' to coron de yešə' bosə'ožine'en yichje'ena', na' ne'e ličan' bosə'oğoxe'ene' to ya. Na' bosə'ozo xibe' laogüe'ena' par gwsə'one'ene' borl, nach gwse'ene': —ĵBiba Rei che beṇə' Izrael!

³⁰ Nach bosə'əža' xene'e le', na' besyə'əque'e yanə' de'en noxe'ena' na' gosə'əyine'en yichje'ena'.

³¹ Na' beyož gwsə'one' le' borlən', besyə'əyine' lachə' color əxnanə' de'en bosə'əguacue'ene'ena', na' besyə'əguacue'ene' xacze'. Nach gosə'əche'ene' par jəsə'əde'ene' le'e yag corozən'.

Bosə'ode'e Jeso'osən' le'e yag corozən'

³² Na' catə' besə'əchoje' sydan' besyə'əžague' to beṇə' Sirene le Simon na' la fuers bosə'əgüe'ene' coroz che Jeso'osən'.

³³ Na' besə'əžine' to latjə gan' nzi' Golgota, zejen dižə' latjə che yichj beṇə' guat.

³⁴ Na' bosə'ənežjue' Jeso'osən' bino corrient de'e nchiṅə to rmech zla' par ye'eje', pero le' con bnixe'en bito güe'eje'en.

³⁵ Na' catə' beyož bosə'ode'ene' le'e yag corozən', soldad ca' gwsə'one' xe'ena' rif par gotə'əbia' noe' yechelən. Na' de'en gwsə'one' ca' goc can' bzoj de'e profetən' ben' be' xtižə' Diozən' cana', gwne': "Yosyo'ole'e xalana'anə' entr lega'aque', so'one'en rif."

³⁶ Nach gosə'əbi'e gwsə'ape'ene'.

³⁷ Na' yichj yag corozən' gan' de'ena' bosə'ozoje' de'en bcuiš le', na' nan: "Bengan' Jeso'osən' Rei che beṇə' Izrael ca'."

³⁸ Na' leczə cana' bosə'ode'e ĉhopə beṇə' bguan le'e yeĉhopə yag coroz. Toe' gwda' cuit Jeso'osən' liča na' yetoe' cuiten' yeglə.

39 Na' beṇə' ca' chse'ej chəsə'əde' gan' da' Jeso'osən' chəsə'əloḷə yichje'enə' gwso'onene' borl,

40 gwse'ene': —Len' gwnao' yoçhiṇjo' yo'odao' əblaonə' na' šonə žazə yey-ono'on, bosla cuino'. Šə len' naco' Xi'in' Diozən', beyetj le'e yag corozən'.

41 Na' len bχoz əblao ca' na' len beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' len beṇə' fariseo ca', na' len beṇə' golə blao ca', yogue'e gwso'one'ene' borl, na' gosə'əne':

42 —Yeziqə'əchlə beṇə' bosle' na' cabi chac yosla cuine'. Šə len' naque' Rei che chio'o beṇə' Izrael, yoletj cuine' le'e yag corozən' na'a na' šejle'echo che'.

43 Le' chonḷilaže'e Diozən', la' gwne': “Xi'in' Dios nada'.” Na' le'icho yosla Diozən' le' na'a šə chaquene' che'.

44 Na' beṇə' ḡguan ca' zjəda' le'e yag corozən' cuite'enə' çhopə la'a, leczə gwso'one'ene' borl.

Can' goquə catə'an got Jeso'osən'

45 Na' do gobiž goc žçhoḷ doxen yežlyon' bžinte cheda šonə.

46 Na' do cheda šonə Jeso'osən' gwne' zižjo gwne': —Eli, Eli, çlama sabactani? —zejen dižə': Dioz chia', çbixçhen' bagwlejšyichjo' nada'?

47 Na' catə' gwse'enene' xtiže'enə', baḷə beṇə' nitə' gaḷə'əzə gosə'əne': —Chaxe' profet Liazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'.

48 Nach bchoj to beṇə' gwsa'adoe' jəxi'e to sponj na' bosgaže'en bino corrient de'en cui bi nçhižə, na' bzo'en to lao ya dao' na' bosšime'en cho'a Jeso'osən' par niç güe'je'en.

49 Na' yebaḷe' gwse'e be'enə': —Gwležə. Yešč šə yidə Liazən' par yosle'ene'.

50 Nach bisya'a Jeso'osən' zižjo na' be'e latjə bchoj grasy che'enə' gote'.

51 Na' lao orən' catə'an got Jeso'osən', ca naquə lachən' de'en ze lo'o yo'odao' əblaonə' gwchežə gwçhoḷən gwza'azə yichjei bechojte che'elə. Na' leçgualə gwxo' xte gwso'oxj yej ca'.

52 Na' leczə xte besyə'əyaljo bloj ba ca'. Na' zan de'e beṇə' ca' gwso'onḷilažə' Diozən' besyə'əbane' ladjo beṇə' guat ca'.

53 Nach catə'an beban Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca', besyə'əchoje' lo'o ba çhega'aque' ca', na' jəya'aque' Jerosalenna' gan' naquə syoda che Diozən'. Na' jəsyə'əlo'e laoga'aque' lao zan beṇə' lao' syodan'.

54 Na' leczə lao orən' catə'an got Jeso'osən', capitanna' len soldad che' ca' nite'e chsa'ape' Jeso'osən'. Na' besə'əžebçgüe' catə' besə'əle'ine' can' gwxo' na' bichlə de'e ca' goquə, na' gosə'əne': —De'e leczə bengə naque' Xi'in' Dios.

55 Na' leczə nitə' zan no'olə latjən' beṇə' gosə'əzecha zitə'ələ na' besə'əle'ine' can' goquən'. No'ol quinga gosə'ənaogüe' Jeso'osən' catə' beze'e Galilean' par chsa'aclene' le' len bi de'e chyažjene'.

56 Na' len no'ol quinga gwzo Maria beṇə' Magdala, na' leczə len Maria ben' naquə xna' Jacob na' Jwse, na' leczə ca' xna' Jacob na' Juan xi'in' Sebedeon'.

Bosə'əcuaše'e Jeso'osən'

57 Na' zo to beṇə' gwni'a beṇə' Arimatea le' Jwse, leczə goque' disipl che Jeso'osən'. Na' catə' bachzolaḷə chexjw že'enə'

58 Jwsen' gwyeye' lao Pilatən' jəyeṇabe' cuerp che Jeso'osən'. Nach Pilatən' bene' mendad bosyo'onežjue'ene' cuerp che Jeso'osən'.

59 Nach Jwsen' bego'o lao ne'e cuerp che'enə' na' blaže'ene' to lachə' de'e nyach.

⁶⁰ Ca naquæ Jwsen' bazo to bloj ba che' de'e cobæ de'e gwche'ene' le'e yej, na' lo'o ba che' na' gwlo'e cuerp che Jeso'osæn' na' blöle' to yej xen de'e bseyjue'ene' cho'a ban'. Nach beze'e.

⁶¹ Na' Maria beñæ' Magdalan', na' yeto Maria yoblæ, jesæ'achi'e cho'a banæ'.

Boso'ozoe' beñæ' chsa'ape' ba che Jeso'osæn'

⁶² Na' beteyo, gwde žan' catæ'an choso'osi'ini'e de'en chse'ej chsa'ogüe' ža lni pascon', besæ'adobæ bχoz æblao ca' na' beñæ' fariseo ca' par ja'aque' gan' zo Pilatæn'.

⁶³ Na' gwse'ene': —Señor, bajæyeza'alažæ'to' can' gwna de'e beñæ' goxoayaguæn' can' nembane' gwne': “Yeyon ža yebana' ladjo beñæ' guat ca'.”

⁶⁴ Bselæ'ašga beñæ' žjæsæ'adape' cho'a banæ' lao šonæ ža, niçh cui žja'ac disipl che' ca' še'elæ žjæsya'æleje' cuerp che'enæ' na' æse'e beñæ' de que babebane' ladjo beñæ' guat ca'anæ'. La' šæ æsa'aque beñæ' de que bebane' ladjo beñæ' guat ca', gonçæn mal cle can' benæn antslæ catæ'an bχoayague' beñæ' par gwsa'acquene' de que Diozæn' bsele'ene'.

⁶⁵ Nach Pilatæn' gože' beñæ' ca': —Gona' le'e soldad ca'. Le'e che'ega'aque' par asa'ape'en ga zelao yesæ'æzaque'ene'.

⁶⁶ Nach ja'aque' len soldad ca' na' boso'oçhiše'e sey le'e yejan', na' boso'onite'e soldad ca' gwsa'ape' ban'.

28

Jeso'osæn' bebane' ladjo beñæ' guat ca'

¹ Na' catæ' gwde ža dezcanz chechon', bał dmigw Maria beñæ' Magdalan', na' Maria ben' yeto, ja'aque' jæsæ'ægüie' cho'a banæ'.

² Na' goquæn' leçhguale gwxo' chedæ' angl che Xançhon' betje' yoban', na' bžine' gwcue'e yej de'en nseyjw cho'a ban', na' gwchi'e lao yejan'.

³ Na' anglæn' leçhguale çactit cho'alaogüe'enæ' cacza ga chep yes na' xala'ane'enæ' naquæn šyiš xilæ' juisy cacza be'eyæ'.

⁴ Na' catæ' besæ'æle'i beñæ' gop ca' le', leçhguale besæ'æžebe' xte gosæ'æxize' na' gosæ'æbiçe' gwsa'ate' šlat.

⁵ Pero na' anglæn' gože' no'ol ca': —Bito žeble. Nada' nežda' de que Jeso'osæn' ben' bosæ'ode'e le'e yag coroz nan' cheyiljle.

⁶ Notoch no nla' nga. Babebane' ladjo beñæ' guat ca', can' gwnacze'. Na' le'e da le'e ggüia latja ga nga bosæ'æxoe' cuerp che'enæ'.

⁷ Ležjæya'acdo le'e žjæyedixjue'i disipl che' ca' de que babebane' ladjo beñæ' guat ca'. Na' ye'ega'aclene' de que gwyobe Jeso'osæn' yežine' Galilean' cle ca le'e na' Galilea na' le'ilene'. Can' ben Diozæn' mendad detixjue'ida' le'e.

⁸ Nach no'ol ca' besa'aque' cho'a banæ' do chesæ'æžebe' pero leçhguale chesya'æbeine', žjæya'acdoe' žjæsya'ædixjue'ine' disipl ca' dižæ' cobæn' de'en gož anglæn' lega'aque'.

⁹ Na' lao žjæya'aque' žjæsya'ædixjue'ine' apostol ca' can' goquæn', besya'æžague' Jeso'osæn' tnez. Nach gože' lega'aque': —Dioxel.

Na' no'ol ca' gosæ'æbigue'e gan' zo Jeso'osæn', bosæ'ozo xibga'aque' laogüe'enæ', na' gosæ'æyele'e ni'enæ' tant besya'æbeine', na' gwsæ'elaogüe'ene'.

¹⁰ Jeso'osæn' gože' lega'aque': —Bito žeble. Le'e žjæyedixjue'i beñæ' ljužjcho ca' de que cheyałæ' ažja'aque' Galilean' niçh na' yesæ'æle'ine' nada'.

Benæ' gop ca' jæsya'ædixjue'ine' bχoz ca' can' bagoc

¹¹ Na' catæ' beza'ac no'ol ca' cho'a ban', bałæ soldad ca' beñæ' ca' gwsa'apæ ba che Jeso'osæn' ja'aque' syodan' jæsya'ædixjue'ine' bχoz æblao ca' can' bagoquæn'.

¹² Nach besyə'ədobə bχoz əblao ca' len beṇə' golə blao che nasyon chechon' bosə'əxi'e naclə so'one' ca naquə de'en əgwse' soldad ca' lega'aque'. Na' beyož bosə'oxi'enə', bosə'onežjue' soldad ca' de'e sčha'o mech.

¹³ Gwse'e lega'aque': —Šə no əṇabe le'e bin' goquən', na' ye'ega'aclene' de que še'elə lao chtasle, disipl che' ca' besyə'əbeje' cuerp che'enə' lo'o ban' na' besyə'əyo'en ga yoblə.

¹⁴ Na' šə gubernadorən' yenene' dižə' quinga, neto' žjəyeye'exento'one' par nič cui əže'e le'e na' par nič cui gone' le'e castigw.

¹⁵ Na' soldad ca' gosə'əzi'e mechən' de'en bosə'ənežjue' lega'aque', nach gwso'one' con can' gwse' bχoz əblao ca' na' beṇə' golə blao ca' lega'aque'. Na' yoguə' can' gosə'əna soldad ca' gosə' gwłaljən doxen gan' nitə' beṇə' Izrael gwłaż chechon'. Na' xte ža neža beṇə' gwłaż chechon' chse'ejle'e xtižə' soldad ca'.

Jeso'osən' bene' mendad əso'e xtiže'enə' yoguə' nasyon

¹⁶ Nach disipl che Jeso'osən' beṇə' ca' šnej ja'aque' Galilean' par jəsyə'əšague' Jeso'osən' to lao ya'a gan' bene' mendad yesyə'əžague'.

¹⁷ Na' catə' besə'əle'ine' Jeso'osən', gwso'elaogüe'ene'. Pero bia'aczə to čhope' gwsa'acžejlaze'e šə le'enə'.

¹⁸ Nach bgüiguə' Jeso'osən' gan' nite'enə' na' gože' lega'aque': —Baben Diozən' par nič chnabi'a doxen yoban' na' yežlyon'.

¹⁹ De'e na'anə', le'e žja'ac le'e žjased le'e žjəlo'i beṇə' ca' ža' yoguə'əlol nasyon par nič əsa'aque' disipl chia'. Na' le'e gwchoaga'aque' nis par nič yesə'əlo'e de que chso'onlilaže'e Xacho Diozən', na' nada' Xi'ine', na' Spirit che'enə'.

²⁰ Na' əgwsed əgwlo'iga'aquele'ne' par nič so'one' yoguə'əlol de'en babena' mendad gonle. Nada' zocza' len le'e yoguə' ža xte ca te che yežlyon'.

De'e na'azən' chzoja'.

Dižə' Güen Dižə' Cobə De'en Bzoj San Marcosən'

Juan ben' bchoa beṇə' nis be'e xtižə' Diozən' latjə dašən'

¹ De'en nga chzoja' naquən dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Je-socrisṭən' ben' naquə Xi'in Diozən'. Na' ṇa'a solaogua' gua'a xtiže'enə'.

² De'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana' bzoje' can' gož Diozən' Xi'ine'enə', gože'ene':

Eseḷa'a to beṇə' güe'e xtižo'onə'

par nič niṭə' beṇə' probnid par yoso'ozenague' čhio' catə'an əžino' yežlyon'.

³ Le' əne' zižjo latjə dašən', ne':

“Le'e so probnid par əgwzenagle che Xanchon' catə'an yide'.

Na' šə sole probnid par əgwzenagle che' catə'an yide',

de'en gonḷe ca' gwxaquə'əleben can' chonḷe chxi' chloale nez ca' catə' chidə to beṇə' blaο.”

⁴ Na' goquən' catə' Juannə' ben' bchoa beṇə' nis gwyeje' latjə dašən', na' gwzolaogüe' gwdixjue'ine' beṇə' de que cheyalə' yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'ena' na' yesə'əṇabene' Diozən' əgwnitlaogüe'en, na' yesə'əchoe' nis.

⁵ Na' beṇə' ca' za'ac yogua' yež gan' mbane Jodean' na' beṇə' Jerosalen ca' gwsa'aque' ja'aque' yao Jordannə' gan' zo Juannə' par bosə'ozenague' xtiže'enə'. Na' bosə'oxoadole'e lao Diozən', na' Juannə' bchoe' lega'aque' nis lo'o yo Jordannə'.

⁶ Juannə' gwyaze' lachə' de'en gwso'one' len yišə' xa camey. Na' par dobye che' bchine' to sint de yid. Na' gwdaogüe' bišə'əzo, na' lecəə gwdaogüe' ši'in bia ser bia niṭə' yiḷə'.

⁷ Na' gwdixjue'ine' beṇə' gwne': —Yidə yeto beṇə' zaquə'əche ca nada', na' nada' bito zaca'a par gaca' xmoše'.

⁸ Nada' babchoa' le'e nis, pero na' be'enə' yidə gone' ca so Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon' na' ṇabi'an chio'o.

Can' goquə catə'an gwchoa Jeso'osən' nis

⁹ Na' ca tyemp catə'an bchoa Juannə' beṇə' nis, Jeso'osən' gwze'e Nasaret gan' mbane Galilean', na' gwyeje' gan' zo Juannə' cho'a yao Jordannə' na' Juannə' bcho'ene' nisən'.

¹⁰ Na' catə' beyož gwchoa' Jeso'osən' nisən' bechoje' lo'o nisən'. Na' le'e ble'iteine' byaljo le'e yoban' na' ble'ine' Spirit che Diozən' betjən ca to ngol-bexə na' bžinan gwzoin len le'.

¹¹ Na' benene' gwna Diozən' ben' zo yoban': —Le' naco' Xi'ina', na' chac-čgüeida' čhio'. Lechgualə cheba chezaquə'əlažə'a le'.

Gwlo'oyelə' gwxiye'enə' Jeso'osən' gone' de'e mal

¹² Na' Spiritən' le'e benten par nič gwyej Jeso'osən' latjə dašən'.

¹³ Na' Jeso'osən' gwzoe' latjə dašən' čhoə ža gan' chsa'aš bia znia ca'. Na' lao čhoə žan' Satanasən' de'en chnabia' de'e xio' ca' gwlo'oyelə'an le' gone' de'e malən'. Na' gwde cui gwzoin co'oyelə'an le' angl ca' besə'əžine' gwsa'aclene' le'.

Jeso'osən' gwzolaogüe' bsed blo'ine' beṇə' Galilea ca'

¹⁴ Na' gwde gosə'ogüe'e Juannə' ližyan', Jeso'osən' gwyeje' gan' mbane Galilean' gwdixjue'ine' dižə' güen dižə' cobə can' ṇabia' Diozən' con notə'əteza beṇə' asə'e latjə.

15 Na' gwne': —Babžin ža bžin or gaquə can' babžia Diozən' bia' gaquə. Na' babžin ža ŋabia' Diozən' con nota'atezə beŋə' soe' latjə. Le'e yedinje xtolə'əle ca' na' lešeje' dižə' gūen dižə' cobə che'enə'.

Jeso'osən' gwleje' tap beŋə' gwxen bel par əsa'aque' disipl che'

16 Na' Jeso'osən' gwyeje' cho'a nisdao' Galilean', na' lao zde' cho'inə' ble'ine' chopə beŋə' gwxen bel, choso'ozalə'e yixjw bel chega'aque'enə' lo'o nisdə'onə'. Zjanaquə chopə biše'e. Toe' le' Simon na' ben' yeto le' Ndrəs.

17 Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Le'e da len nada'. Le'e nacle beŋə' gwxen bel. Pero na'a gwzejni'ida' le'e par nič gonle ca so'ombia' beŋə' nada'.

18 Na' le'e gosə'əbejyichjtega'aque' yixjw bel chega'aque'enə' nach ja'aclene' Jeso'osən'.

19 Nach gwsa'aque' yelatə' na' jəsyə'ədi'e Jacobən' len Juannə' na' len xaga'aque' Sebedeon'. Že'e to lo'o barcw chesyə'əyone' yixjw bel chega'aque'enə'.

20 Nach le'e gwŋabtei Jeso'osən' Jacobən' na' Juannə' par žja'aclene' lega'aque'. Na' bosyo'ocua'əne' xaga'aque'n len xmosga'aque'en lo'o barcon' na' ja'aclene' Jeso'osən' na' beŋə' ca' banžague'.

Jeso'osən' bebeje' de'e xio' de'en yo'o yaz yichjla'aždao' to beŋə'

21 Nach Jeso'osən' len disipl che' ca' ja'aque' syoda de'en nzi' Capernaum, na' ža dezcanzən' ja'aque' yo'odao' che neto' beŋə' Izrael na' Jeso'osən' bsd blo'ine' beŋə' ca' ža'anə'.

22 Na' beŋə' ca' besyə'əbanene' ca' naquə de'en bsd əblo'ine' lega'aque' la' can' bzejni'ine' lega'aque' nacbia' de que napəche' yelə' chnabia' cle ca beŋə' ca' choso'osed choso'olo'ine' lei de'en bzoj de'e Moizezən'.

23 Na' lo'o yo'odao' na' zo to beŋə' yo'o yaz de'e xio' yichjla'aždaogüe'enə'. Na' bgosya'an be'enə' gwnan:

24 —Partlə le', partlə neto' Jeso'os beŋə' Nasaret. ¿Ezedežiayi'o neto'onə'? Nezczeto' no le'. Le' naco' beŋə' la'aždao' xi'ilažə' juisy na' Diozən' bsele'e le'.

25 Jeso'osən' gwdilə' de'e xi'onə' na' gože'en: —Sšago'. Bechoj yichjla'aždao' benga.

26 Na' de'e xi'onə' benən par gwyaz be'enə' šon, na' bgosya'aten le' zizjo nach bechojən yichjla'aždaogüe'enə'.

27 Na' yogua' beŋə' ca' ža'anə' lechgualə besyə'əbanene', nach gwse' lježjga'aque': —Nža' can' chzejni'ine' beŋə', na' nacbia' nape' yelə' chnabia' de'en chone' mendad yesyə'əchoj de'e xio' ca' lo'o yichjla'aždao' beŋə' na' chesyə'əchojən.

28 Na' xtižə' Jeso'osən' le'e gosə' gwlaljten doxen Galilean'.

Jeso'osən' beyone' taobin' che Simon Bedən'

29 Nach catə' beza' Jeso'osən' yo'oda'onə' len tapte disipl che' ca' jəya'aque' liž beŋə' ca' chopə, liž Simonŋə' na' Ndrəsən'.

30 Na' taobin' che Simonŋə' die' lao camən' yo'e de'e la, nach gwse'e Jeso'osən' de que chacšenene'enə'.

31 Jeso'osən' bgüigue'e bexe'e na' no'olən' na' bcose'ene'. Na' le'e bechojte de'e lan', nach le'e gwzožə'ate no'olən' bene' de'e gwsa'ogüe'.

Jeso'osən' beyone' beŋə' zan

32 Baben bgüižən' catə' jso'e yogua' beŋə' ca' chsa'acšenene' na' beŋə' ca' zjəyo'o zjəyaz de'e xio' yichjla'ažda'oga'aque'enə' gan' zo Jeso'osən'.

³³ Na' yoguə' beṇə' ža' yežən' jəsə'ədobe' cho'a puert liž Simonṇə'.

³⁴ Na' Jeso'osən' beyone' zan beṇə' chse'i gwde gwde yižgüe', na' bebeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' zan. Na' bito be'e latjə bi yesə'əna de'e xio' ca' chedə' zjənezen de que naque' Xi'in Diozən'.

Jeso'osən' gwde' doxenlə Galilea bsed blo'ine'

³⁵ Ža beteyo, nencal cata' gwyas Jeso'osən' beze'e na' gwyeye' fuerlə syodan' to latjə ga cui no nla', jene' orasyon.

³⁶ Na' Simonṇə' len beṇə' ljuežje' ca' ja'aque' jəsyə'ədilje' Jeso'osən'.

³⁷ Na' cata' besyə'əželene' le' gwse'ene': —Yoguə' beṇə' ža' syodan' chesyə'əyilje' le'.

³⁸ Jeso'osən' gože' lega'aque': —Šejcho yež ca' zjəchi' gaḷə'əžə, par nič lecza chixjui'a xtižə' Diozən' len beṇə' ca' ža'anə', la' par na'anə' bselə' Diozən' nada'.

³⁹ Ca' goquən' Jeso'osən' len disipl che' ca' ja'aque' to to yež gan' mbane Galilean', na' lo'o yo'odao' che neto' beṇə' Izrael de'en nita' to to yež əbsed əblo'ine' beṇə', na' bebeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə'.

Jeso'osən' beyone' to beṇə' che'i yižgüe' de'en nzi' lepr

⁴⁰ Na' goquən' bgüiguə' to beṇə' lao Jeso'osən', beṇə' che'i yižgüe' de'en nzi' lepr, na' be'enə' bzo xibe' lao Jeso'osən' gože'ene': —Gonšguei ben par nič yeyacda'.

⁴¹ Jeso'osən' beyaše'ene' le', na' bli ne'enə' gwdane'ene' na' gože'ene': —Guacczə, beyaque.

⁴² Na' le'e beyactei be'enə'.

⁴³⁻⁴⁴ Nach Jeso'osən' bene' mendad len be'enə' gože'ene': —Bzenagšga. Ni tozə cui no güe'eleno' dižə' ca' naquə nga babena' len le'. Gwyey lao bħoxən' nič le'ine' bačh beyacdo', na' bnežjue' bia yixə' gote' lao Diozən' par nič yexi' yeyacho' can' na lei de'en bzož de'e Moizezən' na' par nič yesə'əneze beṇə' de que babeyacdo'onə'.

⁴⁵ Pero na' be'enə' beze'e gan' zo Jeso'osən' na' be'e dižə' len yoguə' beṇə' bežague' ca' naquən' beyon Jeso'osən' le'. Nach gosə' gwłaljə dižə'anə' xte benən ca cuich goquə šo' Jeso'osən' yež ca' na' cuich goquə te' con ca nla'azə. Gwde' fuerlə yež ca' gan' cui no beṇə' chaš. Pero bia'aczə zan beṇə' za'ac yoguə' yež ca' yela' ja'aque gan' zoe'enə'.

2

Jeso'osən' beyone' to beṇə' nat to part cuerp che'ena'

¹ Na' goc to čopə ža gwza' Jeso'osən' Capernaunnə' cata' beyeye' de'e yoblə, na' gwse'ene beṇə' de que babežin Jeso'osən' liže'enə'.

²⁻³ Na' lgüegwzə besə'əžag beṇə' zan liže'enə' xte bitoch bi latjə gotə' lo'o yo'o che'enə' nic cho'a puertən' par šo'och beṇə'. Na' lao chsed chlo'i Jeso'osən' lega'aque' xtižə' Diozən', besə'əžin tap beṇə' zjənlene' to beṇə' nat to part cuerp che'ena', zjənə'oe'ene' to lao cam dao'.

⁴ Na' cata' gwsa'ache'ine' cui gaquə yesə'əžinlene' beṇə' güe'enə' gan' zo Jeso'osən' tant beṇə' zan ža'anə', gwse'epe' yichjo'olə. Na' bososaljue' yichjo'onə' zaquə' gan' zo Jeso'osən' nach bosə'oletje' be'enə' len xcame'enə'.

⁵ Na' gocbe'i Jeso'osən' de que gwso'onlilažə' beṇə' ca' zjənlən beṇə' güe'enə', nach gože' beṇə' güe'enə': —Xi'indaogua'a, babezi'ixena' xtolə'onə'.

6 Pero balə beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezan' zjəchi'e lo'o yo'onə'. Na' catə' gwse'enene' dižə' ca' be' Jeso'osan', gwso'one' xbab lo'o yichjla'ažda'oga'aque'ena':

7 —¿Bixchen' choe' benga dižə' quinga? Chžia chnite'e Diozan' ca de'en ne' de que chezi'ixene' xtolə' beṇəchən'. Notono gaquə yezi'ixen xtolə' beṇəchən' šə caguə tožə Diozan'.

8 Jeso'osan' le'e goche'iteine' bi xbabən' gwso'one'ena', nach gože' lega'aque': —¿Bixchen' chonle xbabən' ca' lo'o yichjla'ažda'olena'?

9 Šə con yapa'ane' de que babezi'ixena' xtole'ena', bito nezele šə napa' yelə' gwnabia' par yezi'ixena'an. Pero šə yapa'ane': “Gwyas beyoa' xcamo'onə' na' beyej ližo'onə' to šao' to güen”, guatə'əbia' šə napa' yelə' gwnabia'anə' par gaquə can' nia'anə'.

10 Na' na' gona' par nič ənezele de que napa' yelə' gwnabia' lao yežlyo nga par yezi'ixena' xtolə' beṇəchən', nadan' naca' ben' bselə' Diozan' golja' beṇəch.

Nach gože' beṇə' güe'ena':

11 —Nada' əchnia' le', gwyas beyoa' xcamo'onə' na' beyej ližo'onə' to šao' to güen.

12 Nach le'e gwyasseste be'ena', na' beyoa' xcame'ena' beze'e zjəyede' liže', chosə'əgüiate' beṇə' ca' nite'ena'. Na' yoguə' beṇə' ca' ža'anə' besyə'əbanene' na' gwso'elaogüe'e Diozan' gosə'ane': —Bitonə' le'icho gaquə ca de'e nga bagoc.

Jeso'osan' gwleje' Lebin' par gwlene' disipl che' ca'

13 Gwde na' Jeso'osan' gwyaje' cho'a nisdə'onə' de'e yoblə na' beṇə' zan besə'əžag gan' zoe'ena' nach bsd blo'ine' lega'aque'.

14 Na' catə' beyož bzejni'i Jeso'osan' lega'aque' beze'e na' lao zjəyede'ena' ble'ine' to beṇə' gochixjw, beṇə' le' Lebi xi'in to beṇə' le' Alfeo, chi'e latjə gan' chesə'əchixjue'ena'. Na' Jeso'osan' gože'ene': —Da len nada'.

Nach Lebin' gwzože'e jənaogüe'ene'.

15 Na' goquən' chi' Jeso'osan' liž Lebin' len disipl che' ca' chsa'ogüe'. Na' nite' beṇə' zan beṇə' gochixjw ca' na' nochlə beṇə' güen de'e mal ca' chsa'olene' lega'aque'. Nite' beṇə' zan chedə' zane' choso'ozenague' che' na' chso'onlilaže'ene'.

16 Na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezan' na' len beṇə' fariseo ca' catə' besə'əle'ine' chi' Jeso'osan' chaolene' beṇə' gochixjw ca' na' yebalə beṇə' güen de'e mal ca', gwse'e disipl che' ca': —Malən' chon maestr' chelen' che'ej chaogüe' txen len beṇə' gochixjw na' nochlə beṇə' güen de'e mal beṇə' cui chonlento' txen.

17 Na' catə' bene Jeso'osan' xtižə'əga'aque'ena', gože' lega'aque': —Beṇə' cui chsa'acšene bito chesə'əyažjene' beṇə' güen rmech. Beṇə' ca' chsa'acšene lega'aque'ena' chesə'əyažjene' beṇə' güen rmech. Nada' ža'a zedəyena' par nič beṇə' ca' zjəneze de que zjənaque' beṇə' güen de'e mal yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'ena', pero bito zedəyena' par nič beṇə' ca' chsa'aque'ne' bajžnaque' beṇə' güen yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'ena'.

Gosə'əṇabene' Jeso'osan' bixchen' bito gwleje' tgüejə catə' cui əse'ej əsa'o disipl che' ca'

18 Na' goquən' to ža catə' disipl che' Juannə' na' disipl che' beṇə' fariseo ca' nite'e sin cui chse'ej chsa'ogüe'. Na' ja'ac balə beṇə' lao Jeso'osan' na' gwse'ene': —Disipl che' Juannə' na' lecza disipl che' beṇə' fariseo ca' chnite'e zan las sin cui chse'ej chsa'ogüe' par chso'ela'och'e' Diozan'. Pero disipl chio' ca' chse'ej chsa'ogüe'. ¿Bixchen' ža?

19 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Catə' chac to yelə' gošagna' beṇə' migw che be'enə' chžagna'anə' chse'ej chsa'ogüe'. Na' ca'aczən' naquən len nada' na' len disipl chia' ca', chse'ej chsa'ogüe' lao ne'e zoa' len lega'aque'.

20 Catə'əchən' əžin ža yesə'əche'əxaxj beṇə' contr chia' ca' nada', cana'achən' əchoj catə' cuich əse'ej əsa'o disipl chia' ca'.

21 Notono beṇə' zo beṇə' chchine' to pedas lachə' cuiṇə' xoa nis par yoda' xa gole'ena' de'en bač chyoe. Šə can' gone', catə' chib xe'ena', yebe' lachə' cobən' na' əchezəchən len.

22 Na' leczə ca' notono zo beṇə' chgue'e bino cobən' lo'o yid golən'. Šə gone' ca', bino cobən' əchezən yid golən' na' laljə binon' na' cuiayi' yidən'. Cle la' cheyalə' que'e bino cobən' lo'o yid cobə.

Jeso'osən' gwne' ca' par bzejni'ine' lega'aque' de que bito gaquə yesə'ənaogüe' costombr gol čhega'aque'ena' na' yesə'ənaotie' de'en chsed chlo'ine'.

Boso'olechj disipl ca' trigon' ža dezczanzən' par gwsa'ogüe'en

23 Na' gozaquən' to ža dezczanz Jeso'osən' gwdie' len disipl che' ca' gan' nyaž trigon', nach disipl che' ca' gosə'əlechje' trigon' lao gosə'ədi'ena'.

24 Nach besə'əle'i bałə beṇə' fariseo ca' can' gwsə'on disipl ca' na' gwse'e Jeso'osən': —Bgüiašc can' chso'on disipl chio' ca' žin de'e cui de lsens goncho ža dezczanzən'.

25-26 Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —ĴEcabi za'alažə'əle de'en bablable can' ben de'e Rei Dabin' ca tyemp catə'ən goc Abiatarən' bxož əblaoch? Nan de que to ža cui gotə' de'e əsa'o de'e Dabin' len beṇə' ljuežje' ca' na' gosə'ədone'. Nach gwyeje' lo'o yo'odao' əblao che chio'o beṇə' Izrael. Na' gwxi'e yetxtil de'en bazjəncua' bxož ca' par Diozən', na' gwsa'ogüe'en len beṇə' ljuežje' ca' la'anə'əczə cui zjənaque' bxož, len yetxtilən' bito de lsens par gao notə'əteza beṇə' len, letga bxož ca' chac əsa'ogüe'en.

27 Na' leczə gwna Jeso'osən': —Diozən' bene' beṇəchən' na' techlə gwleje' to ža lao xman par nič beṇəchən' gaquə so'one' dezczanz. Bito gwlej Diozən' ža dezczanzən' parzə nič so'omba'ane'en.

28 Naquən lao na'a əṇia' bin' naquən güen goncho ža dezczanzən', nada' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch.

3

Beyaque to beṇə' mbižə šla'a ne'ena'

1 Na' gozej Jeso'osən' to lo'o yo'odao' che neto' beṇə' Izrael yeto ža dezczanz. Na' lo'o yo'oda'ona' zo to beṇə' bambižə šla'a ne'ena'.

2 Na' beṇə' fariseo ca' ža' yo'oda'ona' chosə'əgüiateze' Jeso'osən' chesə'əbeze' šə goyone' be'ena' ža dezczanzən' par nič əsa'ogüe' xya contr le'.

3 Jeso'osən' gože' ben' mbižə ne'inə': —Gwožə' na' da ngalə.

Nach bgüiguə' ben' gwzeche' laogüe'ena'.

4 Jeso'osən' gože' beṇə' ca' ža' lo'o yo'oda'ona': —ĴEna lein' goncho de'e güen ža dezczanzən', o šə nan goncho de'e mal? ĴEnan goncho par nič cui sa'at beṇə', o šə nan goncho par nič sa'ate'?

Pero beṇə' ca' ža'anə' bitobi gosə'ane'.

5 Nach Jeso'osən' bgüie' lega'aque' znia tant gwzoe' trist čhedə' cui chse'enene' se'ejni'ine' bin' chene'e Diozən' so'one'. Nach Jeso'osən' gože' be'ena': —Bli na'ona'.

Nach bli na' be'ena' na' beyaquen.

6 Nach beṇə' fariseo ca' catə' besa'aque' yo'oda'ona' bosə'əxi'e len beṇə' ca' chso'on txen len Erodən' naclə so'one' par so'ote' Jeso'osən'.

Benə' zan besə'əžaq cho'a Nisdao' Galilean'

7-8 Jeso'osən' len disipl che' ca' gwsa'aque' yo'oda'onə' na' ja'aque' cho'a nisda'onə'. Na' benə' zan jəsə'ənaogüe'ene' chedə' gwse'enene' dižə' che Jeso'osən' can' chone' de'e zan de'e zaque'e. Na' benə' ca' za'aque' do gan' mbane Galilean', na' do gan' mbane Jodean', na' do Jerosalennə', na' do Idomea, na' do yešla'a yao Jordannə', na' do gan' mbane Tiro na' Sidon. Za'aque' chedə' gwse'enene' yesə'əle'ine' Jeso'osən'.

9-10 Babeyon Jeso'osən' zan benə' chsa'acšene na' yoguə' benə' ca' ne'e chsa'acšene besyə'əyiljlaže'e naclə' so'one' par niçh yesə'əlapə' na'aga'aquen' le'. Tant benə' zan gosə'əbiadi'ene' xte bosə'oçhi'ižəje'ene'. De'e na'anə' Jeso'osən' bene' mendad so'on disipl che' ca' probnid to barcw par le'.

11 Na' benə' ca' zjəyo'o zjəyaz de'e xio'on lo'o yichjla'ažda'oga'aquen' catə' besə'əle'ine' Jeso'osən' besə'əzo xibga'aque' laogüe'enə' na' de'e xio' ca' gwso'osya'an gosə'ənan: —Le' naco' Xi'in Dioz.

12 Pero Jeso'osən' bene' mendad len lega'aquən cui so'en dižə' non' naque'.

Jeso'osən' gwleje' šižin benə' bsi'e apostol

13 Na' gwde na' Jeso'osən' gwloe' to lao ya'a na' goxe' yoguə' disipl che' ca' par niçh cueje' benə' ca' əsa'ac apostol che'enə', nach yogue'e gosə'əbigue'e gan' zoe'enə'.

14 Na' gwleje' šižin benə' par yesə'ədalene' le' na' par niçh əsele'e lega'aque' žjəsə'ədiçjue'ine' benə' can' na' Diozən'.

15 Na' bnežjue' lega'aque' yelə' gwnabia'anə' par niçh besyə'əyone' benə' ca' chse'i yižgüe' na' par niçh goc besyə'əbeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' benə'.

16 Gwleje' Simon ben' bsi'e Bed,

17 na' Jacobən' len Juan biše'enə' xi'in Sebedeon'. Jeso'osən' bsi'e Jacobən' na' Juannə' Boanerges, chedə' zjənaque' benə' loc.

18 Na' gwleje' Ndrəsən', na' Lipən', na' Bartolomen', na' Mtion', na' Tomasən', na' Jacob xi'in Alfeon', na' Tadeon', na' Simon ben' chon txen len benə' ca' zjənzi' cananistas.

19 Nach gwleje' Jod Iscariotən' ben' bdi'e Jeso'osən' lao na' benə' contr ca'.

Gosə'əne' de que Jeso'osən' bebeje' de'e xio' ca' len yelə' guac che Beelsebon'

Gwde gwleje' disipl che' ca' beyeje' liže'enə' len lega'aque'.

20 Nach de'e yoblə' besə'əadopə' benə' zan gan' nite'enə' xte nic goquə' latjə əsa'ogüe'.

21 Catə' gwse'ene family che Jeso'osən' de que cui de latjə čhega'aque' ni par əsa'ogüe', ja'aque' gan' zo Jeso'osən' par yesyə'əçhe'exaxje'ene' chedə' gosə'əna benə' de que chactonte'enə'.

22 Na' leczə' balə' benə' Jerosalennə' benə' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' bla'aque', na' gosə'əne': —Beelsebo de'en chnabia' de'e xio' ca' yo'o yazən yichjla'aždao' bengə, na' chebeje' de'e xio' ca' len yelə' guac čheinə'.

23 Nach Jeso'osən' goxe' benə' ca' par yesə'əbigue'e gan' zoe'enə' na' be'e jemplən' len lega'aque', gože': —Satanasən' de'en chnabia' de'e xio' ca' bito gaquə' yebej cuinei lo'o yichjla'aždao' benə'.

24 Šə' benə' ža' to nasyon əsa'aque' čhoplə' na' yesyə'ədile' entr lega'aque', əgwžziayi' nasyon čhega'aque' na'anə' šə' ca'.

25 Na' šə' to family benə' əsa'aque' čhoplə' na' yesyə'ədile' entr lega'acze', leczə' yenit family čhega'aque' na'anə' šə' ca'.

26 Na' leꝥcə ca' šə Satanasan' len de'e xio' chei ca' əsa'aquən ɕhoplə na' yesyə'ədilən, cuiayi' yelə' chnabia' chega'aquənnə' šə ca'.

27 Nezecho notono no gaquə šo' liž to beṇə' gual par žjəlane' šinlaze' ca' sin cui əgwɕheje'ene' to do. Pero šə əgwɕheje'ene' guaquə cuane' šinlaze' ca'.

28 De'e li chnia' le'e, bitə'ətezə de'e mal de'en chso'on beṇəchən' na' bitə'ətezə dižə' mal de'e chso'e contr Diozən', Diozən' yezi'ixene' chega'aque' šə yesyə'adinjene'en.

29 Pero notə'ətezə beṇə' soe' dižə' contr Spirit che Diozən' cuat yezi'ixen Diozən' chega'aque'. Zejlīcane yesə'əzi'e castigw chei.

30 Can' gwna Jeso'osən' ɕhedə' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' gosə'əne' de que cho'o chaz de'e xio'onə' lo'o yichjla'azda'ogü'e enə'.

Xna' Jeso'osən' na' biše'e ca' besə'əžine' gan' zoe'ena'

31 Gwde de'e ca' xna' Jeso'osən' len biše'e ca' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən'. Na' chyo'olə gosə'əbeze' gosə'əṇabe' so'elene' le' dižə'.

32 Na' beṇə' zan ca' zjəchi' tcuit tcue'ej Jeso'osən' gwse'ene': —Xna'on len beṇə' bišo'o ca' zjəzeche' chyo'olə na' chse'enene' əso'elene' le' dižə'.

33 Pero Jeso'osən' gože' lega'aque': —Nitə' beṇə' yoblə beṇə' bazjənaquə ca xna'a na' ca biša'a.

34 Nach Jeso'osən' blo'e beṇə' ca' zjəchi' tcuit tcue'eje'enə', gwne': —Beṇə' quingan' bazjənaque' ca xna'a na' bazjənaque' ca biša'a.

35 Can' naquən len notə'ətezə beṇə' chso'one' can' chazlažə' Diozən', zjənaque' ca xna'a na' ca biša'a na' ca zana'.

4

Jempl che beṇə' gozən'

1 Na' de'e yoblə gwzo Jeso'osən' cho'a nisdə'onə' na' goszolaogü'e chsed chlo'ine'. Na' tant beṇə' zan besə'ədobə gan' zo'enə' xte benən byen gwyo'o Jeso'osən' gwchi'e to lo'o barcw de'en chi' galə'əzə cho'a nisdə'onə'. Na' yoguə' beṇə' ca' besə'ədobən' gosə'ənite'e lao yoxən'.

2 Nach Jeso'osən' bsd blo'ine' lega'aque' len zan jempl. Na' be'elene' lega'aque' to jempl bsaquə'əlebene' xtižə' Diozən' ca trigw.

3 Nach gwne': —Le'e gwzenag de'e nga. To beṇə' gwze'e zde' güen trigw.

4 Na' lao chose' trigon' baḷən jəsə'əchazən cho'a nez na' bia žia xile'e bia chaš le'e yoban' gwsa'ob lein.

5 Na' yebaḷən jəsə'əchazən ga naquə lao yej ga cuitec žia yo. De'e na'anə' le'e bla'acten.

6 Pero na' catə' beža'achgua besə'əcuadən na' le'e gosə'əbižten ɕhedə' bitobi loi gwso'on.

7 Na' yebaḷən besə'əgo'onən lao yo ga nchiḡə xsa yešə' na' bla'aquən txen len xsa yešə'anə'. Na' besə'əlolə' yag yešə' ca' lega'aquən, na' bitobi gosə'əbian.

8 Na' yebaḷən besə'əgo'onən lao yo šao' na' bla'aquən, na' gosə'əcha'on na' baḷən gosə'əbian šichoə güejə, na' yebaḷən gosə'əbian gyon güejə, na' yebaḷən gosə'əbian to gueyoə güejə.

9 Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Le'e žia nagle de'e chene leḡwzenag.

Jeso'osən' bzejni'ine' bixchen' cho'elene' beṇə' jempl

10 Na' catə' cuich nitə' beṇə' zan len Jeso'osən', disipl che' ca' šižin na' len yeziquə'əchlə beṇə' ca' zjəsə'ənao le', gosə'əṇabene' le' bi zejen jemplən'.

11 Nach gože' lega'aque': —Diozən' chone' par nich le'e anezele de'en cui no gwneze antslə de que le' nabi'e con notə'atezə beṇə' soe' latjə. Pero beṇə' yeziqwa'əchlə cho'elenga'aca'ane' jempl chedə' bito chse'ejle'e chia'.

12 Chona' ca' par nich yesə'ələ'ine' de'en chona' na' bito sa'acbe'ine' bi zejen, na' par nich əse'enene' xtižə'anə' na' cui se'ejni'ine'en, chedə' bazjanaque' beṇə' la'aždao' žod. Žalə' bito zjanaque' beṇə' la'aždao' žod, gwse'ejni'ine' bi zejen de'en chse'enene'enə', na' yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' na' Diozən' yezi'ixene' čhega'aque'.

Jeso'osən' bzejni'ine' bi zeje jempl che beṇə' güen trigon'

13 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —čEbitonə' šejni'ile jempl nga? Šə bito chejni'ilen' čnaxša šejni'ile jempl ca' yela'?

14 Quingan' zejen jempl che beṇə' güen trigon'. Xtižə' Diozən' gwxaquə'əleben ca de'en gozə be'enə'.

15 Na' nitə' beṇə' choso'ozenague' xtižə' Diozən' na' le'e chžinte Satanasən' de'en chnabia' de'e xio' ca' chebejən xtižə' Diozən' lo'o yichjla'aždaoga'aque'enə'. Na' chac čhega'aque' can' goquə len trigon' de'en jəsə'əchaz cho'a nezən'.

16 Na' leczə nitə' beṇə' choso'ozenague' xtižə' Diozən' na' chac čhega'aque' can' goquə len trigon' de'en jəsə'əchaz lao yo de'en žia lao yejən'.

17 Zjanaque' ca to de'e cui bi loi chon, šložga chse'ejle'e che xtižə' Diozən'. Na' catə' chesə'əgue'i beṇə' lega'aque' na' choso'oči' choso'osaque'e lega'aque' laoguē de'en chse'ejle'e xtižə' Diozən', nach le'e chesə'əbejyichjte'en.

18 Na' nitə' beṇə' choso'ozenague' xtižə' Diozən' na' chac čhega'aque' can' goquə len trigon' de'en jəsə'əchaz lao yo de'en nčhičə xsa yešə'anə'.

19 Chesyə'əlal chesyə'əžejene' len bi de'en chso'one' na' chse'enene' yesə'əni'e, na' chesə'əzeləže'e gatə' bi de'en gatə' čhega'aque' chedə' bazjənxoayague' chsa'aquene' de que naquən de'e žialao. Na' de'e ca' chso'one'enə' choso'olə'əən xtižə' Diozən' de'en bayo'o yichjla'aždaoga'aque'enə', na' de'e na'anə' cui chso'one' can' chazlažə' Diozən'.

20 Na' leczə nitə' beṇə' choso'ozenague' xtižə' Diozən' do yichj do lažə'əga'aque', na' chso'one' yoguə'əlol can' chazlažə' Diozən'. Chac čhega'aque' can' goquə len trigon' de'en jəsə'əchaz lao yo güenə'. Bałən gosə'əbian šichoa güejə, na' yebałən gosə'əbian gyon güejə, na' yebałən gosə'əbian to gueyoa güejə.

Jempl che de'en choncho len to yi'

21 Nach Jeso'osən' be'elene' disipl che' ca' yeto jempl, bsaquə'əlebene' de'en chsed chlo'ine'enə' ca to yi', gwne': —Notono no ggualə' to yi' na' gwdose'en to žomə na' nic no gwcuasə'ən xan xcamei. Syempr chde'e yi'inə' le'e ze'e par nich əgwse'eni'in lo'o cuartən'.

22 Guaquə can' na dicho de'en na: “Yoguə'əlol de'en ngašə' nā'a, gwžin ža la'alaon, na' yoguə'əlol de'en cui no gwse'ejni'i antslə, leczə gwžin ža se'ejni'i beṇə' len.”

23 Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag.

24 Na' leczə gož Jeso'osən' lega'aque': —Le'e gon xbab che de'en nga chnia' le'e. Con can' chzenagle xtižə'anə' leczə can' gona' par nich šejni'ilen, na' ca'acza čha'oxen de'en šejni'ile.

25 Šə chzenagle xtižə'anə' əgwzejni'ichda' le'e. Pero na' šə bito chzenagle čhei, de'e daon' baņezele ganlažə'əlen.

Jempl che xoa' bin

²⁶ Yelə' gwnabia' che Diozən' ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca de'e nga: To beṇə' chjeze' xoa' biṇnə' lao yežlyo che'ena'.

²⁷ Chde na' cheyeje' chjəyetase' na' catə' chžin or chase' na' chase'. Na' ca'azə chac chesə'əde ža ca' na' yel ca'. Na' chla'ac yel dao' ca' na' chesə'əcha'on. Pero bito neze be'ena' nac chaquən' chesə'əcha'o yel dao' ca'.

²⁸ Yežlyo na'anə' chonən par ničh chla'ac yel dao' ca' na' chesə'əcha'on na' chəsə'əbian za'a nach chaquən yez.

²⁹ Na' catə' babgüiž yezən', be'ena' gozə len chelape'en cheda' banaquə tyemp par chetobe' cwsešən'.

Yelə' gwnabia' che Diozən' gwxaquə'əleben ca xsa moztasən'

³⁰ Nach gwna Jeso'osən': —Na'a əgwlo'ida' le'e par ničh ənezele naquən' gwxaquə'əlebe yelə' gwnabia' che Diozən'.

³¹ Gwxaquə'əleben ca to xsa moztas de'en chaz to beṇə' lao yežlyo che'ena'. Xsa moztasən' naquən le'ebeyožə de'e dao' riza' lao bitə'ətezəchlə semiy.

³² Pero na' catə' chla'an chcha'on na' chaquən to yag cha'odao' na' chesə'əcha'o xoze'e ca' xte bia ca' zjəzo xile'e chso'on ližga'aqueb lo'o xoze'e ca'.

Jeso'osən' bzejni'ine' beṇə' porzə len jempl

³³ Jeso'osən' bsed blo'ine' beṇə' zan ca' besə'əžag gan' zo'ena' porzə len jempl ca de'e quinga babzoja', bzejni'ine' beṇə' xte ga zelao gwse'ejni'ine'en.

³⁴ Bitobi bichlə gwne' par bzejni'ine' lega'aque' sino porzə len jempl bzejni'ine' lega'aque'. Pero na' disipl che' ca' bzejni'ine' lega'aque' clar bi zejen to to jempl ca'.

Jeso'osən' bcueze' be' gualən' lao nisdə'ona'

³⁵ Na' le'e ža ṇa'atezə do chxentg catə' Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —Elaguə'əcho yešla'alə nisdə'ona'.

³⁶ Nach disipl che' ca' bosyo'ocua'ane' beṇə' ca' nitə'əna' na' bosose'e barcon' gan' bayo'o Jeso'osən'. Nach yebałə barcon' gan' ža' beṇə' ca' jəsə'ənaon lega'aque'.

³⁷ Na' lao zda barcon' gwzoloao gwyečj to be' gual lao nisdə'ona'. Na' barcon' gwyejən nil na'alə por ni che be'ena', na' chas chatə' nisən' xte gwzoloao gwyož barcon' nisən'.

³⁸ Pero na' Jeso'osən' bachtase' xni'ate barcon' lao to lmad, tant chjxaque'ene'. Nach bosyo'osbane'ene' gwse'ene': —iMaestr! žEbitobi chacdo' de'en bačh chbiayi'ichon'?

³⁹ Nach Jeso'osən' gwyase' lao ne'e chas chatə' nisdə'ona', nach gwdile' be'ena', na' bene' mendad len nisdə'ona' gože'en: —Bebe'eži.

Nach le'e besyə'əbe'ežite be'ena' len nisdə'ona'.

⁴⁰ Nach Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —Bito žeble. Le'e šejle'ech chia'.

⁴¹ Na' lega'aque' besyə'əbanchgüeine' na' gwse' ljuējga'aque': —Bitolja naquə bengə con to beṇəchzə, la' žnacxa gon to beṇəch par yebecžie' be' gualən' len nisdə'ona'?

5*To beṇə' Gadaran'yo'o yaze' de'e xio'*

¹ Jeso'osən' na' disipl che' ca' besə'əžine' yešla'alə nisdə'ona' gan' naquə laž beṇə' Gadara ca'.

² Na' catə' bechoj Jeso'osən' lo'o barcon', beza' to beṇə' Gadaran' capsantən' jašague' le'. Na' be'enə' yo'o yaz de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'ena'.

³ Benga con gwzoe' do capsant. Na' notoch no goquə gwčej le' ni len do gual nic len gden.

⁴ Zan las boso'ocheje' ni'a ne'e ca' gden, pero syempr de'e xio' ca' gwso'onən ca bzoxxj btine' gdenṇə', na' notono goquə nabia' le'.

⁵ Do ža do yel gwde' do lao ya'a ca' na' do capsantən' bisye'e na' bene cuine' zi' len yej.

⁶ Na' catə' ble'ine' zda Jeso'osən' zitə'alə na' gwsa'adoe' jašague'ene' na' bzo xibe'en lao Jeso'osən' be'elaogüe'ene'.

⁷ Nach de'e xio' ca' yo'o yaz yichjla'aždaogüe'ena' gosə'ənen zižjo gosə'anən: —Partlə le', partlə neto' Jeso'os Xi'in Dioz ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' blaο. Diozən' naque' testigw čheto' chatə'əyoito' le' cui əgwčhi' əgwsaco'o neto'.

⁸ Gosə'anən ca' čhedə' Jeso'osən' bene' mendad gože' lega'aquan: —De'e xio' le'e yechoj yichjla'aždao' bengə.

⁹ Nach gož Jeso'osən' lega'aquan: —čBi lele?

Na' gosə'anən: —Legionṇə' leto' čhedə' naquə zanto'.

¹⁰ Na' be'enə' gotə'əyoine' Jeso'osən' par cui əsele'e de'e xio' ca' fuerlə laž be'enə'.

¹¹ Na' to ya'a de'e zo galə'əzə chaš beṇə' choso'oye' coš zan.

¹² Na' de'e xio' ca' gwsa'atə'əyoin le' gwse'en: —Be'ešga latjə žjəyežo'oto' yichjla'aždao' coš ca'.

¹³ Nach Jeso'osən' be'e latjə. Na' besyə'əchoj de'e xio' ca' yichjla'aždao' be'enə' na' jəsyə'əžo'on yichjla'aždao' coš ca'. Nach besyə'ədinsesəb le'e ya'anə' na' jəsyə'əxopəb lo'o nisdə'onə' na' gwsa'atəb gwse'ejəb nisan'. Na' ca do čhopa mil coš can' zjənaquə.

¹⁴ Na' beṇə' ca' chosə'əye' coš ca' besə'əle'ine' de'en bagoquan' na' de'en besə'əzebchgüe' besə'acdoe' nach jəsyə'ədixjue'ine' beṇə' lao' syodan' na' beṇə' nitə' do yoba. Na' beṇə' ca' catə' gwse'enene' xtižə' beṇə' goye coš ca' ja'aque' jəsə'əgüie' de'en bagoquan'.

¹⁵ Na' catə' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən' besə'əle'ine' be'enə' gwyo'o gwyaz de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'ena', bachi'e nyaz xalane'e, na' babezošao' yichjla'aždaogüe'ena', na' besə'əžebe' de'en goquan'.

¹⁶ Na' beṇə' ca' besə'əle'i de'en goquan', gwse'e beṇə' ca' ye'la' can' beyaque ben' gwyo'o de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'ena' na' can' goquə len coš ca'.

¹⁷ Nach beṇə' ca' ža' gan' mbane Gadaran' jse'etə'əyoine' Jeso'osən' yeze'e lažga'aque'ena'.

¹⁸ Na' catə' Jeso'osən' beyo'e lo'o barcon' par yeze'e len disipl čhe' ca', ben' bechoj de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'ena' gotə'əyoine' Jeso'osən' šejlene' le'.

¹⁹ Pero Jeso'osən' bito be'e latjə, gože'ene': —Beyej ližo' gan' ža' family čhio' ca' na' jəyedixjue'iga'aque' catec de'e mban' baben Xancho Diozən' len le', na' can' bacheyašə' čeži'ilaže'e le'.

²⁰ Nach beza' be'enə' gwzolaogüe' jəyede' yoguə' syoda ca' gan' mbane Decapolisən' jəyezenene' catec de'e mban' baben Jeso'osən' len le'. Na' yogue'e besyə'əbanene'.

Jeso'osən' beyone' xi'in Jairon' na' yeto no'olə beṇə' gwdan lao xadoṇ čhe'ena'

²¹ Na' catə' bes'laquə' Jeso'osən' len disipl čhe' ca' yeš'la'alə nisdə'onə' besyə'əchoje' lo'o barcon'. Na' besə'əžin beṇə' zan gan' nite'e cho'a nisdə'onə', na' besyə'əga'ane' na'azə.

22 Nach bžin to beṇə' le Jairo, naque' to beṇə' gwnabia' che yo'odao' che neto' beṇə' Izrael. Na' catə' ble'ine' Jeso'osən' bzo xibe' laogüe'enə'.

23 Na' gotə'əyoichgüeine' le', gože'ene': —Xi'ina' no'olən' bachatbo'. Yo'ošga cano'obo' par niçh yeyaquebo' na' par niçh əbambo'.

24 Nach Jeso'osən' txen len disipl che' ca' ja'aclene' beṇə' gwnabian'. Na' beṇə' zan jəsə'ənaogüe' lega'aque' xte bosə'oçhi'izəjene'.

25 Na' entr beṇə' ca' len to no'olə beṇə' bagoc šižin iz chzoe' bgua'a.

26 Na' babžaglaogüe' gwyeje' lao zan beṇə' güen rmech ca' na' babenditjei zgade xmechen' len lega'aque' na' notono goquə yeyon le'. Con byalə'əch yižgüe' che'enə'.

27 Na' no'olən' babenene' xtižə' Jeso'osən', na' bgüigue'e cožə' Jeso'osən' gan' zde ladjo beṇə' ca' jəsə'ənao le' nach gwdane' xadoṇ che'enə'.

28 Bene' xbab lo'o yichjla'aždaogüe'enə', gwne': —Šə con cana' xadoṇ che'enə', goyacczəda'.

29 Na' le'e gwlezte bgua'a de'en chzo'enə' na' gocbe'ine' de que babeyaquene'.

30 Nach Jeso'osən' lecza gocbe'ine' de que babeyone' to beṇə' len yelə' guac che'enə', na' gwyeçhje' bgüie' beṇə' ca' zjəsə'ənao le', nach gože' lega'aque': —¿Non' bagwdan xadoṇ chia'anə'?

31 Nach disipl che' ca' gwse'ene': —Chle'ido' nitə' beṇə' zan nga, na' choso'oçhi'izəje' le'. Na' nao': “¿Non' gwdan nada?”

32 Pero na' Jeso'osən' bgüie' yogue'e par niçh le'ine' non' gwdan le'.

33 Na' no'olən' de'en gocbe'ine' babeyaquene' na' do chaž chžebze' bgüigue'e bzo xiben' lao Jeso'osən' par gože'ene' dolol can' bagoc che'.

34 Nach Jeso'osən' gože'ene': —Xi'indaogua'a, babeyacdo' chedə' chonlilažo'o nada'. Beyej to šao' to güen na' Diozən' gone' par niçh cuich gue'ido' yižgüen' nac ca'.

35 Ne'e cho'ete Jeso'osən' dižə'an ca' catə' besə'əžin beṇə' gwsa'ac liž Jairon' ben' naquə xa bi'i no'olən' jse'eže'ene': —Bagot bi'i no'ol dao' çhio'onə'. Bitoch gondo' maestrən' zed.

36 Pero Jeso'osən' bito bene' cas che de'enə' jež be'enə', con gože' Jairon': —Bito žebo'. Con benlilažə' nada'.

37 Na' bito be' Jeso'osən' latjə əžja'acquəch beṇə' ca' len le', sino Bedən' len Jacobən' na' Juan beṇə' bišə' Jacob na'azən' ja'ac len le'.

38 Na' cata' besə'əžine' liž beṇə' gwnabian', Jeso'osən' ble'ine' de que beṇə' ca' ža' cha'ašilən' bachso'one' scaṇdl na' bachesə'əbežchgüe'.

39 Nach catə' gwyo'e cha'ašilən', gože' lega'aque': —¿Bixçhen' bachonle scaṇdl na' chbežle? Bito nacho' bi'i guat, con chtasbo'onə'.

40 Na' gosə'əzi'ichizə' beṇə' ca' ža'anə' le'. Nach Jeso'osən' bebeje' yoguə beṇə' ca' ža'anə', na' gwçhe'e xaxna' bi'i guatən' na' beṇə' ca' zja'ac len le' na' gwso'e lo'o cuartən' gan' debo'onə'.

41 Nach bexe'e na' bi'i no'olə guat da'onə' na' bolgüiže'ebo' gože'ebo': —Talita comi—, zeje dižə': “No'ol dao', əchnia' le', beyas.”

42 Nach le'e beyaste bi'i no'ol daon' na' bedabo'. Nacbo' bi'i šižin ize. Nach xaxna'abo'on len beṇə' ca' yelə' ža' lo'o cuartən' besya'əbanchgüeine'.

43 Jeso'osən' bene' mendad cui əso'e dižə' can' goquən', na' lecza bene' mendad len xaxna'abo'on əso'əbo' de'e gaobo'.

6

Bežin Jeso'osən' Nasaretən'

1 Na' Jeso'osən' len disipl che' ca' besa'aque' Capernaunnə' na' jəya'aque' Nasaret gan' gwcha'o Jeso'osən'.

2 Na' ža dezcanzən' gwyeje' yo'odao' che neto' beṇə' Izrael na' gwzoloa bsed əblo'ine' beṇə'. Na' beṇə' zan beṇə' ca' gwse'enene' xtiže'enə', besyə'əbanene' na' gwse'e ljuēžjga'aque': —Ĵnacxa goquən' ņeze benga yoguə' de'en chsed chlo'ine'en ža? ĴNo bzejni'i le' de'en naquə de'e si'innə'?, na' Ĵnac chaquən' chone' miłagr?

3 Nombi'acho benga. Le'enə' carpinter xi'in Marian', na' beṇə' bišə' Jacob, na' Jwse, na' Jodas, na' Simon. Nach zane' ca' nitə' lažcho nga.

Na' de'en gwso'one' xbab de que Jeso'osən' naque' con to beṇə' gwlaž čhega'aque', de'e na'anə' bito gwse'ejle'e che'.

4 Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —La'anə'əczə beṇə' zan chso'e yelə' bala'an che beṇə' ca' chso'e xtižə' Diozən', pero beṇə' gwlaž čhega'aque' ca' na' family čhega'aque' ca' na' beṇə' ca' nitə' ližga'aque' bito chso'e lega'aque' yelə' bala'an.

5 Na' laogüe de'en cui gwse'ejle'e che Jeso'osən', bito bene' zan miłagr Nasaretən' con de'e bene' bħoa ne'enə' to čhopə beṇə' na' besyə'əyaquene'.

6 Na' bebane Jeso'osən' de'en cui gwse'ejle'e che'. Na' gwdechlə gwyeje' len disipl che' ca' na' bzejni'ine' beṇə' ca' ža' yež ca' de'en zjəchi' galə'əza.

Jeso'osən' bsele'e disipl che' ca' šižin jəsə'ədixjui'e xtiže'enə'

7 Jeso'osən' botobe' disipl che' ca' šižin na' bnežjue' lega'aque' yelə' guac par nič asa'aque' yesyə'əbeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə'. Na' bsele'e čhopə güejəga'aque' jəsə'ədixjui'e xtiže'enə'.

8 Na' bene' mendad len lega'aque' bitobi əso'oxe'e tnezən', sino tozə garrot. Gože' lega'aque' de que bito cheyalə' əso'e bsd, ni yet, ni mech.

9 Be'e latjə yoso'oleje' šcue' yel, na' əsa'aze' tozə camis.

10 Na' ze'e sa'aque' catə' gože' lega'aque': —Catə' əžinle liž beṇə' yesyə'əbei yoso'ogüialao le'e, na' atezə sole na' na'atezə yesa'acle par žja'acle ga yoblə.

11 Na' gatə'atezə əžinle ga cui nono yebe' əgüialao le'e, na' nic yoso'ozenague' čhele, le'e yesa'ac latjən'. Na' catə' yesa'aclen', əgws'i'ins ni'alən' par yežib bišten' de'en gwžianṇə', nič əgwlo'ile beṇə' ca' de que de'e malən' chso'one' cui choso'ozenague' xtižə' Diozən' de'en cho'elen'. Diozən' bene' par nič byinj y'i' na' sofr lao' syoda Sodoman' na' syoda Gomorran' por ni che de'en cui boso'ozenag beṇə' ca' che'. Na' de'e li əchnia' le'e catə' əžin ža gon Diozən' castigw zejlicane che yoguə' beṇə' ca' chso'on de'e malən', beṇə' ca' cui yoso'ogüialao le'e yesə'əzaquə'əzi'iche' clezə ca beṇə' ca' gwnitə' Sodoman' na' Gomorran'.

12 Nach gwsa'ac disipl ca' na' jəsə'ədixjui'e de que beṇə'chən' cheyalə' yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə'.

13 Na' leczə besyə'əbeje' zan de'e xio' de'en zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' na' boso'ošone' set lao cuerp che zan beṇə' ca' chsa'acsene na' gwso'one' par nič besyə'əyaquene'.

Can' goquə got Juan ben' bħoa beṇə' nis

14 Na' Erodən' ben' chnabia' beṇə' Galilea ca' benene' dižə' ca naquə yoguə'əloj de'e güen de'en ben Jeso'osən', la' beṇə' zan gosə'ənezene' de'e ca' ben Jeso'osən'. Nach gwna Erodən': —Bengan' de'e Juannə' ben' bħoa beṇə' nis. Babebane' ladjo beṇə' guat ca', na' de'e na'anə' chac chone' miłagr quinga.

15 Nach yebałə beṇə' gosə'əne': —Naque' profet Liazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'.

Nach yebałe' gosə'əne': —Naque' to profet ben' choe' xtižə' Diozən' can' gwso'on de'e profet beṇə' ca' gwnitə' cana'.

16 Pero catə' bene Erodən' xtižə' beṇə' ca' na' gwne': —Bengan' de'e Juannə' ben' bena' mendad gosə'əchogue' yene', na' n̄a'a babebane' ladjo beṇə' guat ca'.

17-18 Quinga goquə' got Juannə'. Erodən' beque'e Erodiasən' ca xo'ole', len Erodiasən' naque' xo'olə Lip biše'enə'. Na' Juannə' gože' Erodən': “Malən' beno' beca'o no'ol che beṇə' bišo'onə' par naque' xo'olo'.” Na' de'en gož Juannə' Erodən' ca', de'e na'anə' Erodən' bene' mendad gosə'əzene' Juannə' na' gosə'əgüe'ene' ližyan', na' boso'ocheje' ni'a ne'e ca' gden.

19 Erodiasən' gwlo'olaže'e Juannə' por ni che de'en gože' Erodən' ca', na' gone'ene' gote'ene', pero bito goquə'.

20 Erodən' gocbe'ine' de que Juannə' zdacze' licha na' de que naque' to beṇə' güen. De'e na'anə' bžeb Erodən' gone' mendad so'ote' Juannə' na' de'e na'anə' bito be' Erodən' latjə bi gone' no'olən' Juannə'. Na' la'anə'əczə' bitotec gwyejni'i Erodən' bi de'en gwna Juannə', bebeine' bzenague' xtiže'enə'.

21 Pero na' gotə' to latjə par got Erodiasən' Juannə'. Catə'an gwye'i Erodən' iz, bene' to l̄ni par beṇə' gwnabia' che' ca', na' par beṇə' gwnabia' che soldad ca', na' par beṇə' blao ca' nita' Galilean' gan' chnabi'enə'.

22 Bi'i no'ol che Erodiasən' gwyo'obo' lo'o cuart gan' chsa'o beṇə' ca' na' bya'abo'. Na' lechgualə' bebei Erodən' na' len beṇə' ca' chsa'olen le' txen can' bya'abo'. Nach Rei Erodən' gože'ebo': —Gwnab bitə'əteza de'en che'endo' na' gona'an.

23 Na' bene' lyebe len lebo' bzoe' jorament de que əgwnežjue'ebo' bitə'əteza de'e ənabebo' le' la'anə'əczə' šə gašjə nasyon gan' chnabi'enə'.

24 Nach bechojbo' na' gožbo' xna'abo'onə': —ǰBin' ənabda'ane' gone'?

Nach xna'abo'onə' gože'ebo': —Gwnabene' gone' le' yichj Juannə' ben' bchoa beṇə' nis.

25 Nach le'e beyo'oseste bi'i no'olən' gan' chaolen rein' beṇə' ca' yelə', na' gožbo' rein': —Beṇ nada' n̄a'atec n̄a'a yichj Juannə' ben' bchoa beṇə' nis bžian to lao plat.

26 Nach rein' gwzochgüe' trist catə' beyož gož bi'i no'olən' le' ca', pero na' baçhla bzoe' jorament len lebo' lao beṇə' ca' zjənaquə' combidən'. De'e na'anə' benšaze' can' gwṇabe bi'i no'olən' le'.

27 Nach le'e bente rein' mendad šej to soldad žjəchogue' zelao yen Juannə' na' əgwži'e yichje'enə' to lao plat.

28 Nach gwyej soldadən' ližya gan' de Juannə' jəchogue' yene'enə' na' bži'en to lao plat. Nach beyože'en jəyenežjue'en bi'i no'olən', na' bi'i no'olən' bnežjwbo'on xna'abo'on.

29 Catə' gwse'ene' disipl che de'e Juannə' de'en goquan', jəsyə'əxi'e cuerp che'enə' na' jəsə'əcuasə'en.

Jeso'osən' bguaogüe' gueyə' mil beṇə' byo

30 Na' catə' besyə'əžin disipl che Jeso'osən' gan' zoe'enə' gwso'elene'ene' dižə' can' jse'ene'enə', na' can' jəsə'ədixjui'e can' na' Diozən'.

31 Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e da, šejcho to latjə ga cui no n̄la' žjencho šlož dezcanz.

Gwne' ca' chedə' beṇə' zan chsa'aš gan' nite'enə', na' cui goquə' latjə par gao Jeso'osən' len disipl che' ca'.

32 Nach Jeso'osən' len disipl che' ca' gwsə'o to lo'o barcw na' gosə'əlague'e nisdə'onə' par besə'əžine' to latjə ga cui no nla'.

33 Pero beṇə' zan besə'əle'ine' lega'aque' catə'an gwsə'aque', na' besyə'əyombi'e Jeso'osən'. Nach gwsə'acdo beṇə' ca' za' yoguə' yež ca' zjəchi' galə'əzə əzja'aque' zaquə' galən' əžin Jeso'osən' len disipl che' ca' na' byobəch besə'əžine' cle ca' Jeso'osən' len disipl che' ca'.

34 Na' catə' besə'əžine' cho'a nisdə'onə' Jeso'osən' ble'ine' beṇə' zan ca' na' beyašə'əlaže'e lega'aque', chedə' gocbe'ine' de que zjənaque' ca' xilə' ca' bian' cui no xane de. Na' Jeso'osən' bzejni'ine' lega'aque' de'e zan.

35 Na' catə' bachexjw že'enə' gosə'əbiguə' disipl che' ca' laogüe'enə' na' gwse'ene': —Bachal na'a na' zocho to latjə ga cui no nla'.

36 Bitobi de che beṇə' quinga par əse'ej əsa'ogüe'. Bzeišgueiga'aque'ne' dižə' nič zjəya'aque' yež ca' de'en zjəchi' galə'əzə par nič žjəšə'əxi'e de'e se'ej əsa'ogüe'.

37 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e gwnežjo de'e sa'ogüe'.

Na' gwse'ene': —Eche'endo' šejcho žjəxi'icho tml pes yetxtilən' par əgwnežjwchon əsa'o beṇə' quinga?

38 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —E Balə yetxtil chechon' de? Le'e güiašc.

Na' catə' gosə'əneze'ne', gwse'ene': —Gueyə' yetxtil na' chopə beḷ ya'a.

39 Nach ben Jeso'osən' mendad gosə'əbe' beṇə' zan ca' lao yixye daquə'anə', xonj güeje'.

40 Na' besə'ədobə to gueyoa güeje' na' šiyon güeje' gosə'əbi'e lao daquə'anə'.

41 Na' Jeso'osən' gwxi'e yetxtil ca' gueyə' na' beḷ ya'a ca' chopə, na' bgüie' yobalə be'e yeḷə' choxčwlen che Diozən' na' bzoxxje' yetxtilən'. Na' bnežjue'en disipl che' ca' par gwsə'o che che beṇə' ca'. Leczə ca' bene' len beḷ ya'a ca' chopə, na' gwsə'o che yoguə' beṇə' ca'.

42 Yogue'e gwsə'ogüe'en xte ca' gwse'eljene'.

43 Na' pedas yetxtil ca' na' beḷ ya'anə' besyə'əga'an bosyo'otobe'en, na' gwsə'acquən šizžin žomə.

44 Na' beṇə' ca' gwsə'o yetxtilən' na' beḷ ya'anə' zjənaquə' gueyə' mil beṇə' byo cui cuent no'olə na' cui cuent bidao'.

Jeso'osən' gwze'e lao nisdə'onə'

45 Gwde na' Jeso'osən' bene' mendad yesyə'əyo'o disipl che' ca' lo'o barcon' par yesyə'əbialaogüe' yesyə'əlague'e yeš'la'alə nisdə'onə' par yesyə'əžine' Bet-saidan', žlac ne'e bega'an le' bzeine' beṇə' zan ca' dižə'.

46 Na' catə' beyož bzei Jeso'osən' beṇə' ca' dižə', gwlo'e' to lao ya'a par jene' orasyon.

47 Na' catə' gol, barcon' gan' zesyə'əyo'o disipl che' ca' bazdan gwcholte nisdə'onə' na' yetozə Jeso'osən' bega'əne' lao ya'anə'.

48 Na' ble'ine' de que naquən zdebə' par yesə'əžiguə'əche' barcon' chedə' chechj be'enə' clelə. Na' do šbal' beyetj Jeso'osən' ya'anə' na' gwze'e tiao nisdə'onə' na' gwyeje' galən' zja'ac disipl che' ca'. Na' bene' ze te yeš'la'alə galən' zja'aque'.

49 Pero na' catə' besə'əle'ine' le' zde' lao nisdə'onə' gwsə'aque'ne' de que naque' to beṇə' guat, na' gwsə'osye'e.

50 Yogue'e besə'əle'ine' le' na' besə'əžebchgüe'. Pero na' le'e bolgüižte' lega'aque' na' gože': —Leyebei, nada'anə'. Bitə žebel.

51 Nach beyo'e lo'o barcw chega'aque'enə' na' le'e gwlezte be'enə'. Na' lechguale besyə'əbanene',

⁵² la' bito gwsa'ache'ine' non' naquə Jeso'osən' la'anə'əczə bguaogüe' beṇə' zan ca' len gueyə'əzə yetxtilan' chedə' neɟənçhol' yichjla'aždaoga'aque'enə'.

Jeso'osən' beyone' beṇə' chsa'acšene beṇə' nitə' Genesaretən'

⁵³ Na' catə' beyoż besyə'əlague'e nisda'onə', besə'əžine' gan' mbane Genesaretən'. Na' besə'əchoje' barcon' na' bosə'ocheje'en cho'a nisda'onə'.

⁵⁴ Na' ze'e besyə'əchoje' barcon' catə'əczlə besyə'əyombia' beṇə' ca' ža' Genesaretən' Jeso'osən'.

⁵⁵ Na' gwsa'ašdoe' yoguə' yež ca' zjəçhi' doxen gan' mbane Genesaretən', na' gosə'əche'e yoguə' beṇə' ca' chsa'acšene zjəxoateze' lao xcamga'aque'enə' par jso'ene' gan' gwse'enene' rson zo Jeso'osən'.

⁵⁶ Na' gatə'ətezə gwyej Jeso'osən' šə lao' syoda, o šə lao' yež ca', con bosə'onite'e beṇə' ca' chsa'acšene do cho'a nezən' na' gwsa'ata'əyoine' Jeso'osən' šə güe'e latə' yesə'əgane' lachga lox xadoṇ' che'enə'. Na' yoguə' beṇə' ca' gosə'əgan len besyə'əyaquene'.

7

De'e mal de'en chçhoj yichjla'ažda'ochon' chonən manch la'ažda'ochon'

¹ Balə beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' gwsa'aque' Jerosalenna' na' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən'.

² Na' catə' besə'əle'ine' de que balə disipl che Jeso'osən' bito bosyo'one'e zan las ze'e sa'ogüe', na' gwsa'ogüe' xya contr disipl ca' lao Jeso'osən'.

³ Ca naquə costombr che yoguə' neto' beṇə' Izrael na' mazəchlə che beṇə' fariseo ca' beṇə' ca' leczə zjənaquə beṇə' gwlaž cheto', bito chsa'ogüe' šə cuinə' yosyo'one'e zan las, la' can' naquə costombr de'en gosə'ənao de'e xaxta'oto' ca'.

⁴ Catə' chja'aque' gan' chac ya'anə' na' catə' chesyə'əžine' ližga'aque' bito chsa'ogüe' xte catə'əch bagwsa'a gosə'əyib cuinga'aque'. Na' dech de'e zan costombr de'e chəsə'ənaogüe' ca de'en chso'one' xi'ilažə' tas plat chega'aque' ca' na' yesə' de ya, na' no mes chega'aque' segon can' na costombr golan'.

⁵ De'e na'anə' beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' gwse'e Jeso'osən': —žBixchen' disipl chio' ca' bito chəsə'ənaogüe' costombr ca' de'en bosyo'ocua'anlen de'e xaxta'ocho ca' chio'o? žBixchen' cui chosyo'one'e zan las antslə ze'e sa'ogüe' can' chonto'?

⁶ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Naquan de'e li can' bzoj de'e profet Isaiazən' ben' be' xtizə' Diozən' cana' che le'e beṇə' goxoayag. Bzoje'en nan: Beṇə' Izrael ca' chəsə'əne' de que nada' Diozən' chso'elaogüe'e pero lo'o yichjla'aždaoga'aque'enə' chesə'əgue'ine' nada'.

⁷ Bitobi zejen de'en chəsə'əne' chso'elaogüe'e nada', chedə' la' choso'osed choso'olo'ine' beṇə' costombr de'en gwsa'aljlaža' benəçhən'.

⁸ Le'e chbejyichjle de'en non Diozən' mendad gonle na' con naozechle costombr golə de'en əbxe benəçhən', ca de'en chi'ichgua yichjle cheyible no yesə' na' no tas plat chele zan las ze'e gwçhinlen na' chi'ichgua yichjle gonle de'e zan de'e zjənac ca'.

⁹ Na' goze'e Jeso'osən' lega'aque': —žEchaquele güençguan' chonle chbejyichjle de'en non Diozən' mendad gonle parzə niç naole costombr chelen'?

¹⁰ Le'e nale de que chzenagle che de'en bzoj de'e Moizezən'. De'e Moizezən' bzoje' can' gož Diozən' le', nan: “Le'e gwnežjo yelə' bala'an xaxna'ale.” Na' leczə bzoje': “Notə'ətezle šə chžia chnitə'əle xaxna'ale cheyalə' gatlē.”

11 Pero na' le'e nale de que notə'atezə beṇə' guac ye'e xaxne'ena': "Bitoch gaquəlena' le'e chedə' yoguə' mech o bien de'en naquə gonə' par gaquəlena' le'e naquan Corban" (zeje dižə' naquan che Diozan').

12 Na' šə' ca' ye'e xaxna' be'ena', le'e natele de que bitoch cheyalə' gaquəlene' xaxne'ena'.

13 Na' de'en naozechle costombr golə' chele de'en nale naquə de'e žialaoch, bachonle lei che Diozan' ca to de'e cui bi bi zaque'e. Na' de'e zan de'e zjənaquə ca de'e quinga chonle.

14 Nach Jeso'osən' bolgüiže' beṇə' ca' zjənžaguən' par gosə'əbigue'e laogu'e'ena', na' gože' lega'aque': —Yoguə'əle le'e gwzenag de'en nga ənia' le'e nič šejni'ilen.

15 Bito nacho de que de'en che'ej chaochon' chonən manch la'aždaochon'. De'e mal de'en chchoj yichjla'ažda'olen' lenṇə' chonən manch la'ažda'olen'.

16 Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag.

17 Cata' beza' Jeso'osan' gan' nitə' beṇə' ca' na' beyo'e liže'ena' disipl che' ca' gosə'ə'nabene' le' bi zejen jemplən'.

18 Nach gože' lega'aque': —ŽElezə lenle bito chejni'ile de que de'en che'ej chaochon' bito gaquə gonən manch la'ažda'ochon'?

19 De'en che'ej chaochon' bito cho'on yichjla'ažda'ochon' sino que chjche'en lo'o le'echon' na' chžin or cheden.

(Can' gwne' blo'e de que yoguə' yelə' guaon' zjənaquan güen par gaochon.)

20 Na' gwne': —De'en chchoj yichjla'ažda'olen' lenṇə' chonən manch la'ažda'olen'.

21 Na' lo'o yichjla'aždao' beṇəch na'anə' chchoj yoguə' xbab mal quinga, ca de'en nan yesə'əgo'o xtoga'aque' na' yesə'əbejyichje' no'ol chega'aque' o be'en chega'aque' par yesyə'əzolene' beṇə' yoblə, na' ca de'en nan so'ote' beṇə'.

22 Na' leczə lo'o yichjla'aždao' beṇəch na'anə' chchoj xbab mal de'en nan yesə'əbanga'aque' bi de'e de che beṇə', na' yesə'əzelaže'e bi de'e de che beṇə', na' so'one' de'e mal, na' yesə'əxoayague' beṇə', na' so'onlene' cuerp chega'aque'ena' de'en naquə de'e yelə' zto', na' sa'acxi'i ljuežjga'aque', na' yoso'ožia yoso'onite'e ljuežjga'aque', na' sa'alazaže'e na' nan so'one' de'en cui zaque'e.

23 Yoguə' de'e mal ca' de'en zjanac ca' chchojən yichjla'aždao' beṇə', na' chac manch la'ažda'oga'aque'ena'.

To no'olə cui naque' beṇə' Izrael chonlilaže'e Jeso'osən'

24 Beza' Jeso'osən' latjən' len disipl che' ca' par ja'aque' galə'əzə gan' mbane Tiro na' Sidon. Na' gwsə'e to lo'o yo'o na' bito gone'e Jeso'osən' no əneze gan' nite'ena', pero bia'aczə bito goquə yesə'əcuasə' cuinga'aque'.

25-26 Na' zo to no'olə Sirofenisia beṇə' chšil dižə' griego na' zo to bi'i no'ol che' yo'o yaz de'e xio'on yichjla'ažda'obo'ona'. Na' lguəgwzə bene no'olan' rson gan' zo Jeso'osən', na' gwyje' bzo xibe' lao Jeso'osən'. Na' gotə'əyoine' Jeso'osən' yebeje' de'e xio' ca' yo'o yaz yichjla'aždao' xi'ine' no'olan'.

27 Pero na' Jeso'osən' gože'ene': —Cheyalə' güe'echo latjə zgua'atec əsa'o bi'i checho ca' na' techlə əgguaə xico'ochon', chedə' bito naquan güen yeca'acho yelə' guao che xi'inchon' na' əgwnežjwchon gao xico'ochon'.

28 Na' gocbe'i no'olan' bsaquə'əlebe Jeso'osən' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael ca beco', nach gože'ene': —Leiczədon' Xana'. Pero xico'ochə ca' bian' nitə' xan mesən' guaquə əsa'ob pedas yelə' guaon' de'en choso'osan xi'incho ca' lao yon'.

29 Nach Jeso'osən' gože'ene': —No'olə, güenchguan' bagwnəo'. Guaqua yeyejo' ližo'. Babechoj de'e xio' de'en gwyo'o gwyaz yichjla'aždao' xi'ino'onə'.

30 Na' cata' bežin no'olən' liže'enə', xi'ine'enə' debo' lao xcambo'onə' na' babechoj de'e xio'onə' gwyo'o gwyaz yichjla'ažda'obo'onə'.

Jeso'osən' beyone' to beṇə' ncuež nague' na' leczə bito goquə əne' binlo

31 Gwde na' Jeso'osən' len disipl che' ca' besa'aque' latjan' gan' mbane Tiro na' besyə'adie' gan' mbane Sidonə' na' yež ca' zjəchi' gan' mbane Decapolis par besyə'əžine' nisdao' Galilean'.

32 Na' galə'əzə nisda'onə' besyə'əžague' beṇə' ca' zjanche'e to beṇə' cuež na' leczə bito goquə əne' binlo, na' gwsa'atə'əyoine' Jeso'osən' əxoə ne'enə' be'enə' par nič yeyaquene'.

33 Jeso'osən' gwche'ene' partlə gan' cui no beṇə' nitə' na' bzeb xbene'enə' lo'o nag be'enə' čhopə lə'a, na' btop xene'enə' xbene'enə' nach gwdane' ložə' be'enə'.

34 Nach Jeso'osən' bgüie' yobalə, na' gwcuə'aləže'e gwne': —iEfata! —zeje dižə' "iByaljo!".

35 Nach byaljo nag be'enə', na' leczə lože'enə' beyaquen, na' goc gwne' binlo.

36 Na' Jeso'osən' bene' mendad len beṇə' ca' cui so'e dižə' che de'en babene', pero mazəchlə gwso'one' gwso'e dižə' čhei.

37 Na' lechguəle besyə'əbane beṇə' ca' na' gwse'e ljuežjga'aque': —Chac chone' yoguə'əlöl na' yoguə' de'en chone' chone'en binlo. Chone' par nič chesyə'əyene beṇə' cuež ca' na' par nič chesyə'əne beṇə' mod ca'.

8

Jeso'osən' bguaogüe' tapa mil beṇə'

1 Na' goquən' besə'əžag beṇə' zan gan' zo Jeso'osən', na' bito bi de čhega'aque' par əsa'ogüe'. Nach Jeso'osən' goxe' disipl che' ca' na' gože' lega'aque':

2 —Lechguəle cheyaš'ada' beṇə' quinga. Bagoc šonə ža nite'e nga len chio'o, na' bitobi de de'e əsa'ogüe'.

3 Šə yosa'aga'aca'ane' sin cui bi əgwnežjua' əsa'ogüe', gosyə'əčholene' tnezən', la' balə' za'aque' zitə'.

4 Nach disipl che' ca' gwse'ene': —Gan' zocho nga naquən to latjə ga cui nono nla'. ĩGaxa əželecho de'e əsa'o yoguə' beṇə' zan quingan'?

5 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —ĩBalə yetxtil chechon' de'

Nach gwse'ene': —Gažən.

6 Nach Jeso'osən' bene' mendad yesə'əbe' beṇə' ca' lao yon'. Na' bexe'e yetxtil dao' ca' gažə na' be'e yelə' choxcwlen che Diozən'. Nach bzojxe'en bnežjue'en disipl che' ca' par gwso'e che yoguə' beṇə' ca'.

7 Na' leczə de to čhopə bel' ya'a dao', na' Jeso'osən' be'e yelə' choxcwlen che Diozən' por lega'aqueb, nach bene' mendad len disipl che' ca' əso'e che che beṇə' ca'.

8 Na' yogue'e gwsa'ogüe' xte ca gwse'eljene'. Nach pedas ca' de'en besyə'əga'annə' bosyo'otobə disipl ca' len, na' gwsa'aquən gažə žomə.

9 Na' beṇə' ca' gwsa'o yetxtilən' len bel' ya'anə' zjanaquə do tapa mile'. Gwde na' bosa' Jeso'osən' lega'aque'.

10 Nach le' gwyo'e to lo'o barcw len disipl che' ca' na' ja'aque' distrit gan' nzi' Dalmanota.

Beṇə' fariseo ca' gosənbene' Jeso'osən' gone' to de'e yesə'əle'ine' le'e yoban'

11 Na' besə'əžin balə beṇə' fariseo gan' zo Jeso'osən' na' gwzolaogwsa'acyože'ene'. Na' gosə'əṇabene' le' gone' to miḷagr de'e yesə'əle'ine' le'e yoban' gwsa'aque'ne' šə cui gaquə gone'enna'.

12 Jeso'osən' gwcua'alaže'e na' gože' lega'aque': —Le'e mbanle na'a chnable gona' to de'e le'ile le'e yoban' par nič ănezele šə Diozən' bsele'e nada'. Pero de'e li chnia', le'e, bitobi bi gona' de'e le'ile le'e yoban'.

13 Na' beyož gwna Jeso'osən' ca' beze'e len disipl che' ca' gan' nita' beṇə' ca', na' besyə'əyo'e lo'o barcon' na' besyə'əlague'e yešla'alə nisdə'onə'.

De'en chsed chlo'i beṇə' fariseo ca' gwxaquə'əleben ca xna' cuazin'

14 Na' disipl che' ca' gwsa'acbe'ine' de que gwsa'anlaže'e əso'oxe'e yetxtil de'en əsa'ogüe'. Toga yetxtilən' de chega'aque' lo'o barcon'.

15 Nach Jeso'osən' bene' mendad len lega'aque' gože': —Legapə cuidad len xna' cuazi che beṇə' fariseo ca' na' che beṇə' ca' chso'on txen len Erodən'.

16 Pero disipl che' ca' bito gwse'ejni'ine' bi zejen de'en gože' lega'aque' ca', nach gwse' ljuēžjga'aque': —Gwne' ca' chedə' gonlaža'əcho gua'acho yetxtilən'.

17 Jeso'osən' gocbe'ine' can' gwse'e ljuēžjga'aque', nach gože' lega'aque': —¿Bixchen' chonle xbab che yetxtilən' de'en gonlaža'əlen'? ¿Escabinə' šejni'ile bi zeje de'en gwnia' le'e? ¿əna' bito chonle xbab chei? ¿Ebia'aczə ne'e nchol yichjla'ažda'olen'?

18 ¿Ebito chle'ile de'en chona'? na' ¿əbito chenele de'en chzejni'ida' le'e? ¿Ebito za'alaža'əle miḷagr de'en babena'?

19 Catə'an bguaogua' gueya'a mil beṇə' byo len gueya'əzə yetxtil dao' ¿balə žomə pedas yetxtilən' botoble de'en besyə'əga'an'?

Nach gwse'ene': —Šižin žomən'.

20 Na' gozna Jeso'osən': —Catə' bguaogua' tapa mil beṇə' byo len gažə yetxtil ¿balə žomə pedas yetxtil ca' botoble de'en besyə'əga'an'?

Nach gwse'ene': —Gažə žomən'.

21 Nach gože' lega'aque': —¿Ebia'aczə bitonə' šejni'ile bi zejen de'en gwnia' le'e?

Jeso'osən' beyone' jelao to beṇə' lchol yež de'en nzi' Betsaida

22 Gwde de'e ca' besə'əžine' Betsaidan'. Na' beṇə' Betsaida ca' jso'e to beṇə' lchol lao Jeso'osən', na' gwsa'atə'əyoine' le' cane'ene' par nič yele'ine'.

23 Na' Jeso'osən' bexe'e na' be'ena' na' gwche'ene' fuerlə yežən' na' gwdeb xene'ena' jlao be'ena' nach gwdane'ene'. Nach gwṇabene' le' šə bachac le'ine' lata'.

24 Beṇə' lcholən' bgüie' na' gože' Jeso'osən': —Chle'ida' beṇə' can' chle'icho yag ca', pero chesə'əde'.

25 Nach Jeso'osən' gwdane' jlao be'ena' de'e yoblə, nach be'ena' bgüiayane'e, na' beyaque jelaogüe'ena' na' bele'ine' binlo'.

26 Nach Jeso'osən' gože'ene': —Bito šejo' lao' yežən', na' nic no yo'o can' babena' len le'.

Na' bose'ene' beyej liže'ena'.

Bedən' gwne' che Jeso'osən' de que Diozən' bsele'ene' par gaqualene' beṇə' ca' bagwleje' par zjanaque' nasyon che'ena'

27 Na' Jeso'osən' len disipl che' ca' gwsa'aque' ja'aque' yež ca' de'en zjəchi' gan' mbane Sesarea de Filipino. Na' lao zja'aque' tnezən' Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —¿Bi chesə'əna beṇə', non' naca' nada'?

28 Nach gwse'ene': —Ba'e' chesə'əne' de que naco' de'e Juan ben' bchoa beṇə' nis. Na' yebale' chesə'əne' de que naco' profet Liaz ben' be' xtižə' Diozən'

cana'. Na' yebale' chesə'əne' de que naco' yeto profet beṇə' leczə be' xtižə' Diozən' cana'.

²⁹ Nach gože' lega'aque': —¿Chexa le'e? ¿bi nale non' naca' nada'?

Nach Bedən' gože'ene': —Le' naco' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəleno' neto' bagwleje' par naquəto' nasyon che'ena'.

³⁰ Nach Jeso'osən' bene' mendad len lega'aque' de que ni toe' cui əso'e dižə' de que len' naque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' beṇə' ca' zjənaquə nasyon che'ena'.

Jeso'osən' gwdixjue'ine' disipl che' ca' de que gate'

³¹ Nach gwzəloə Jeso'osən' bsdə blo'ine' disipl che' ca'. Na' bzenene' lega'aque' de que de'e zan cheyalə' čhi' saquə' le' naque' ben' bselə' Diozən' golje' beṇəch. Na' gwne' de que beṇə' golə beṇə' blao che nasyon Izrael četon' na' beṇə' gwnabia' che bχoz četo' ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' bito se'ejle'e che'. Nach gože' disipl che' ca' de que beṇə' blao ca' so'ote'ene', pero na' yeyon ža yebane' ladjo beṇə' guat ca'.

³² Yoguə' de'e ca' gož Jeso'osən' disipl che' ca' clar. Nach Bedən' gwleje' Jeso'osən' lata' dao' ca'alə par gwdile'ene'.

³³ Pero na' Jeso'osən' gwyechje' na' bgüie' disipl che' ca' na' gwdile' Bedən', gože' gwxiye'ena' de'en čhnabia' yichjla'aždao' Bedən': —Gwčhi'izə' ca'alə Satanas.

Nach gože' Bedən': —Chono' xbab che de'en chacdo' gaquən güen na' bito chono' xbab naquən' chene'e Diozən' gaquə.

³⁴ Nach Jeso'osən' goze'e disipl che' ca' na' yeziquə'əchlə beṇə' ca' zjənzəguan' gože': —Notə'ətezle šə chene'ele gonlilažə'əle nada' na' gwzenagle čhia', cheyalə' əchojyichjle de'en chene'ele gon cuinle par nič gonle con can' chene'e Diozən', na' bitobi gaquele che de'en čhi' saquə'əle la'anə'əczə šə so'ot beṇə' le'e to le'e yag coroz, con gonlilažə'əle nada' na' gwzenagle čhia'.

³⁵ Na' notə'ətezə beṇə' chaquene' gone' par nič cui čhi' saque'e o par nič cui no so'ot le', be'enan' cuiayi'. Na' notə'ətezə beṇə' chsanlaza' cuine' čhi' saque'e o so'ot beṇə' le' čhedə' chonlilaže'e nada' na' čhedə' chejle'e dižə' güen dižə' cobə čhia'anə', be'enan' əbane' zejlicəne.

³⁶ Bitobi de'e güen gaquə che to beṇə' la'anə'əczə nabi'e doxen yežlyon' šə cuiayi'e zejlicəne.

³⁷ La' bitə'ətezə de'e gatə' che' bito gaquəlenən le' par nič cui cuiayi'e zejlicəne.

³⁸ Notə'ətezle šə četo'ile čhia' na' che xtižə'anə' lao beṇə' güen de'e mal ca' beṇə' ca' cui chso'elao' Diozən', leczə ca' nada' yeto'ida' chele, nada' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch. Yeto'ida' chele catə'an yida' de'e yoblə nsa'a yelə' chey che'eni' che Xa' Diozən' na' nčhi'a angl čhia' ca'.

9

¹ Nach goze'e Jeso'osən' lega'aque': —De'e li əchnia' le'e de que balə cabinə' gatle catə'an le'ile can' gon Diozən' əgwlo'e yelə' guac xen che'ena' par nabi'e beṇəčən'.

Jeso'osən' goque' ca to de'e chey che'eni'

² Gwde xop ža gwna Jeso'osən' de'e ca', gwčhe'e Bedən' len Jacobən' len Juannə', con lega'acze' ja'aque' to lao ya'a sibə. Na' lao nite'e lao ya'anə' besə'əle'ine' beža' can' goquə Jeso'osən'.

³ Na' xalane'ena' goctitən na' beyaquən šyiš xilə' juisy. Beyaquən šyiš xilə' juisyəch cle ca che notə'ətezəchlə beṇə' chac čhib lachə' yežlyo nga.

4 Na' besə'əle'ine' Liazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana' na' leczə besə'əle'ine' de'e Moizezən' chso'elene' Jeso'osən' dižə'.

5 Nach gož Bedən' Jeso'osən': —Xantə', güenchgua zocho nga na'a. ¿Egüe'endo gonto' šonə ranš?, ton par le', na' ton par Moizezən' na' yeton par Liazən'.

6 Gože'ene' ca' chedə' bito bene' xbab che de'en gože' tant besə'əžebe'.

7 Nach betj to bejw bcuašə'an lega'aque', na' lo'o bejon' gwse'enene' gwna Diozən': —Benga Xi'ina' ben' chacchgüeida' chei. Che le'ena' le'e gwzenag.

8 Na' choso'ogüiate' ca' catə'əczla con cuich no no besə'əle'ine' sino yetoza Jeso'osən'.

9 Na' gwde na' lao chesyə'əyetje' ya'anə', Jeso'osən' bene' mendad len lega'aque' cui no no əso'elene' dižə' che de'en babesə'əle'ine'ena' xte catə'əch so'ot beṇə' ca' Jeso'osən' ben' bselə' Diozən' golje' beṇəch na' yebane' ladjo beṇə' guat ca'.

10 De'e na'anə' bito bi dižə' gwso'elene' yeziquə'əchlə beṇə'. Pero bito gwse'ejni'ine' bi zejen xtižə' Jeso'osən' de'en gwne' yebane' ladjo beṇə' guat ca' na' gosə'əṇabe' ljuežjga'aque' bi zejennə'.

11 Nach gwse'e Jeso'osən': —Beṇə' ca' choso'osed choso'olo'ine' lein' choso'osedene' neto' de que zgua'atec profet Liazən' ben' gwzo cana' cheyalə' yide' lao yežlyo nga de'e yoblə antslə ze'e yidə ben' əselə' Diozən' par gaqualene' nasyon chechon'. ¿Bixchen' chesə'əne' ca' ža'?

12 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e liczə can' chesə'əne' de que profet Liazən' ben' gwzo cana' leteque' yide' de'e yoblə par yeyone' yoguə'əloj de'en cheyalə' yeyac. Na' leczə ca' nyoj Xtižə' Diozən' nan de que ben' əselə' Diozən' galje' beṇəch na' de'e zan de'e chi' saque'e. Beṇəchən' so'onene' le' ca'aczə to beṇə' cui bi bi zaque'e.

13 Pero na' əchnia' le'e de que babidə ben' bedəyen can' ben Liazən' na' beṇə' Izrael gwlaž checho ca' gwso'onene' le' con ca gwse'enene' can' nyoj Xtižə' Diozən' gaquə.

Beyon Jeso'osən' to bi'i yo'o yaz de'e xio'

14 Na' catə' besyə'əžine' gan' besyə'əga'an disipl ca' yelə', besə'əle'ine' beṇə' zan, zjənyechje' disipl ca'. Na' leczə nitə' beṇə' ca' choso'osed choso'olo' i lei de'en bzoj de'e Moizezən' chsa'acyože' disipl che Jeso'osən'.

15 Nach catə' besə'əle'i yoguə' beṇə' ca' nžaguən' Jeso'osən' besyə'əbanchgüeine'. Nach gwsa'acdoe' jəsə'əšague'ene' na' gwso'olgüiže'ene'.

16 Nach Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —¿Bi dižə'an cho'elenle beṇə' ca' choso'osed choso'olo' i lein'?

17 Nach entr beṇə' ca' zjənžaguən' toe' gože'ene': —Xana', nchi'a xi'ina' nga. Yo'o yaz de'e xio'on yichjla'azda'obo'onə' na' chonən par nič nacho' mod.

18 Na' gatə'ətezə zobo' catə' chnizən lebo' chchixən lebo' lao yon', na' chla' bžin' cho'abo'onə', na' chaoyejə leybo'on na' chatbo' šlat. Bagotə'əyoida' disipl chio' ca' par nič yesyə'əbeje' de'e xi'onə' yo'o yaz yichjla'azda'obo'onə', pero bito gwsa'aque' yesyə'əbeje'en.

19 Nach gož Jeso'osən' beṇə' ca' ža'anə': —Le'e nitə'əle nga, ¿bixchexan' cui chejle'ele chia'? Bachac sša zoa' napa' yelə' chxenlaza' len le'e. ¿Batxan' šejle'ele chia'?

Nach gože' xa bida'onə': —Doa' xi'ino' nga.

20 Na' catə' zjso'ebo' lao Jeso'osən', ble'i de'e xio'onə' Jeso'osən' na' bnizən bida'onə', na' benən par nič lechguale gwyazbo' šonnə', na' bchix btołən lebo' lao yon', xte bla' bžin' cho'abo'onə'.

21 Nach Jeso'osən' gože' xabo'onə': —ǰšna bagoc chachbo' ca'?

Nach xabo'onə' gože' Jeso'osən': —Dezd bida'otebo'.

22 Zan las ben de'e xi'onə' par jechazbo' do lao yi' na' bχopən lebo' do lo'onis par gatbo'. Šə bi de'e guac gono' par gaquəleno' neto', beyašə'əlažə'əšgwei neto'.

23 Jeso'osən' gože'ene': —Šə chejli'o chia', goyona'abo', la' chac chona' bitə'ətezə, con šə chejli'o chia'.

24 Nach xabo'onə' le'e gožte' Jeso'osən': —Chejli'a chio'. Goclenšga nada' par nič šejle'echa' chio'.

25 Na' catə' Jeso'osən' ble'ine' bachesə'əžag beŋə' zan, nach gwdile' de'e xio'onə', gože'en: —De'e xio', chono' par nič bi'i nga nacbo' mod na' ncuežbo'. Chona' mendad yechojo' yichjla'aždao' bi'i nga na' cuatəch yeyo'o yeyazo' de'e yoblə.

26 Nach de'e xio'on bgosya'an lebo' na' benən par nič lechguale fuert gwyazbo' šonnə' de'e yoblə nach bechojən lebo' na' bocua'anən lebo' ca'aczə to bi'i guat. Na' beŋə' zan gosə'əne' de que gotbo'onə'.

27 Pero na' Jeso'osən' bexe'e na'abo'onə' par bezoža'abo'.

28 Nach Jeso'osən' gwyo'e to lo'o yo'o na' disipl che' ca' gosə'əbigue'e gan' zo toze', na' gwse'ene': —ǰBixchexaczan' cui goqua yebejto' de'e xi'onə' ža?

29 Nach gože' lega'aque': —Par nič gaquə yebejle de'e xio' ca' de'en zjanaquə ca de'en bebeja' yichjla'aždao' bi'i nga, cheyałə' co'o gwchejle cui ye'ej gaole nič gontezə gonle orasyon.

De'e yoblə gwdixjue'e Jeso'osən' de que gate'

30 Na' catə' besa'aque' latjən' besyə'ədie' gan' mbane Galilean', pero Jeso'osən' bito gone'ene' yesə'əneze beŋə' gan' zoe'.

31 Con disipl che' ca'azə əbsed əblo'ine'. Na' gože' lega'aque' de que le' naque' ben' bselə' Diozən' golje' benəč. Na' gaque' lao na' beŋə' na' so'ote'ene', nach yeyon ža yebane' ladjo beŋə' guat ca'.

32 Pero na' disipl ca' bito gwse'ejni'ine' dižə' de'en be' Jeso'osən' na' besə'əžebe' par yesə'ənbene' le' bi zejen de'e gože' lega'aque'enə'.

Gwsa'acyožə disipl che' ca' noe' naquə blaoch

33 Jeso'osən' len disipl che' ca' besyə'əžine' liž Jeso'osən' de'en zo Capernaunnə', na' lao bazjənite'e liže'enə' gože' lega'aque': —ǰBi porən' chacyožle tnezən'?

34 Nach disipl che' ca' bito bosyo'oži'e xtize'enə', cheda' gwsa'acquene' zto' de'en gwsa'acyože' entr lega'aque' noe' naquə blaoch.

35 Goche'i Jeso'osən' xbab chega'aque'enə' na' gwchi'e na' goxe' disipl che' ca' par gosə'əbigue'e laogüe'enə', na' gože' lega'aque': —Notə'ətezle šə chene'ele gacle beŋə' blaoch, cheyałə' gonle xbab che cuinle de que bitobi zaquə'əle, na' cheyałə' gaquəlen lježjle ca to mos.

36 Nach goxe' to bidao' na' bzeche'ebo' laoga'aque'enə' nach gwlene'ebo', gože' lega'aque':

37 —Šə chonle güen len bidao' nga o notə'ətezəchlə bidao' laogüe de'en chaquele chia', choncze güen len nada'anə'. Na' catə' chonle güen len nada', leczə choncze güen len Diozən' ben' bselə' nada'.

Ben' cui chon contr chio'o txenczən' chone' len chio'o

38 Nach Juannə' gože'ene': —Maestr, babežagto' to beṇə' cho'e la'onə' par chebeje' de'e xio' de'en yo'o yaz yichjla'aždao' beṇə' na' bžonto' gone' ca' čhedə' bito chone' txen len chio'o.

39 Nach Jeso'osən' gože'ene': —Bito gwžonle gone' ca', čhedə' notə'ətezə beṇə' cho'e la'anə' par gone' to milagr, bito gaquə' bi əṇe' contr nada'.

40 Šə to beṇə' cui chone' contr chio'o, txenczən' chone' len chio'o.

41 Na' notə'ətezə beṇə' gaqualen le'e laogüe de'en naole nada' la'anə' tbaszə nis gone' ye'ejle, be'enə' gon ca' de'e liczə gona' ca soe' mbalaz catə' yežine' yoban'.

Bito cheyałə' goncho ca əxopə beṇə' yoblə gone' de'e mal

42 Probcguazə ben' gon par nič əxopə to beṇə' chonilažə' nada' gone' de'e mal, la'anə'əczə ben' əxopən' cuitec bi zaque'e par len beṇachən'. Nca'alə xneze žalə' yoso'ocheje' yen ben' chon ca' to yej yišə' na' žžasə'əzale'ene' lo'o nisdə'onə' par gate' cle ca soe' gone' ca əxopəch beṇə' so'one' de'e malən'.

43 Šə de'en chonle len na'aləne' chonən par nič əxople gonle de'e malən', güenčhlə žalə' əchog na'aləne' cle ca əxople gonle de'e malən'. Nca'alə xneze nacle beṇə' na' chog yežinle lao Diozən' na' əbanle zejlicane cle ca cuiayi'ilenlen txen lao yi' gabilən' de'en cui chyol.

44 Zejlicanen' yesə'əžaglaochgua beṇə' ca' yesyə'əžin lao yi' gabilən' čhedə' cuat yol yi'inə'.

45 Na' šə de'en chonle len ni'aləne' chonən par nič əxople gonle de'e malən', güenčhlə žalə' əchog ni'aləne' cle ca əxople gonle de'e malən'. Nca'alə xneze yežinle lao Diozən' nacle beṇə' coj na' əbanle zejlicane cle ca cuiayi'ilenlen txen lao yi' gabilən' de'en cui chyol.

46 Zejlicanen' yesə'əžaglaochgua beṇə' ca' yesyə'əžin lao yi' gabilən' čhedə' cuat yol yi'inə'.

47 Na' šə de'en chle'ile len jelaolen' chonən par nič əxople gonle de'e malən' yejni'alə žalə' cuejlen, čhedə' nca'alə xneze nacle beṇə' lchol yežinle yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e na' əbanle zejlicane, cle ca cuiayi'ilenlen txen lao yi' gabilən'.

48 Zejlicanen' yesə'əžaglaochgua beṇə' ca' yesyə'əžin lao yi' gabilən' čhedə' cuat yol yi'inə'.

49 Bxoz ca' chso'ose' zedə' lao xpelə' bia ca' choso'ozeye' chso'elaogüe'e Diozən' par nič belə'an chaquən xi'ilažə'. Na' de'en čhi' Diozən' xneze chy' chzaquə'əcho, chone' ca' par nič chaquəch yichjla'aždao' chio'o chonilažə'əchone' xi'ilažə'.

50 Nezecho de que zedə' naquən güen na' chonən par nič cui chbiayi' yid belə'an, pero šə zedə'an bitoch bi zxi' naquən, bitoch bi zaquə'an na' bito gaquə goncho ca yeyaquən zxi' de'e yoblə. Na' par nič gacle ca zedə' de'en naquə zxi' cheyałə' gacle beṇə' la'aždao' xi'ilažə', na' so cuezle binlo len ljuežjle.

10

Bito yela'acho be'en čecho o no'ol čecho par solencho beṇə' yoblə

1 Jeso'osən' len disipl čhe' ca' besa'aque' Capernaunnə' na' ja'aque' yež ca' zjəchi' gan' mbane Jodean' na' yež ca' zjəchi' yešla'alə yao Jordannə'. Na' besa'əžag beṇə' zan gan' zoe'enə', na' de'e yoblə bzejni'ine' lega'aque' con can' chzejni'iczene' lega'aque'.

2 Nach balə beṇə' fariseo ca' gosə'əbigue'e gan' zo Jeso'osən' par niçh yesə'əbejene' dižə' de'e yesə'əchine' contr le', na' gosə'əṇabene' le' šə de lens par beṇə' nšagna' yele'e xo'ole'.

3 Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Naquən' nyoj lei de'en bzoj de'e Moizezən'? ¿Bin' bene' mendad gonle'?

4 Nach beṇə' fariseo ca' gwse'e Jeso'osən': —De'e Moizezən' be'e latjə əgwcos ben' nšagna'ana' to act ga güe'en dižə' de que besyə'əle'enə', nach cuejyichje' no'ol che'enə'.

5 Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e Moizezən' be'e latjə yela'a no'ol chele chedə' nacle beṇə' yichjla'aždao' žod.

6 Bablabczle can' nyoj Xtižə' Diozən' nan de que catə'an gwxe yežlyon' Diozən' bene' beṇə'chən' beṇə' byo na' no'olə.

7 Na' leczə nan: “Beṇə' byona' le'e xaxne'e par əgwšagne'e si'e to no'olə.

8 Nach beṇə' ca' yoso'ošagna'ana' əsa'aque' tozə.” De'e na'anə' bitoch əsa'aque' chopə beṇə', sino que əsa'aque' tozə beṇə'.

9 De'e na'anə' notono cheyalə' yola'a lega'aque' la' Dioz nan' banone' lega'aque' tozə beṇə'.

10 Na' catə' Jeso'osən' len disipl che' ca' besyə'əžine' yo'o gan' gosə'ənitə' disipl che' ca' gosə'əṇabene' le' bi zejen de'en gože' beṇə' fariseo ca'.

11 Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Notə'ətezə beṇə' chela'a no'ol che'enə' par yeque'e no'olə yoblə tozəczə ca malən' chone' len de'en chon beṇə' chgo'o xtoi.

12 Na' notə'ətezə no'olə yele'e be'en che'enə' par yeque'e beṇə' yoblə, leczə tozəczə ca malən' chon no'olən' len de'en chon beṇə' chgo'o xtoi.

Jeso'osən' bene' orasyon par bidao' ca'

13 Na' ja'ac beṇə' əjso'e bidao' lao Jeso'osən' par niçh əxoa ne'enə' yichjga'acbo' na' gone' orasyon chega'acbo'. Pero disipl che' ca' gosə'ədiļe' beṇə' ca' zjsoa' bidao' ca'.

14 Catə' ble'i Jeso'osən' can' chso'on disipl che' ca', bže'e nach gože' lega'aque': —Le'e güe' latjə la'ac bidao' ca' laogua' nga, na' cui əgwžonle. Na' əchnia' le'e, beṇə' ca' choso'ozexjw yichjga'aque' lao Diozən' ca bidao' ca' choso'ozexjw yichjga'acbo' lao xaxna'aga'acbo' lega'acze'enə' chso'e latjə chnabia' Diozən' lega'aque'.

15 Bidao' ca' bito chso'on cuinga'acbo' xen, na' de'e li chnia' le'e, notə'ətezle šə cui yeyacle ca bidao' par güe'ele latjə ṇabia' Diozən' le'e, bito gaquə yežinle yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e.

16 Nach Jeso'osən' gwłene' bidao' ca' na' gwxoə ne'enə' yichjga'acbo'onə', na' bene' orasyon par lega'acbo'.

Beṇə' güego' ben' goquə beṇə' gwni'a be'elene' Jeso'osən' dižə'

17 Na' ze'e yesa'aque' latjən' to beṇə' güego' gwsa'adoe' bžine' gan' zo Jeso'osən' na' bzo xibe'en lao Jeso'osən'. Na' gože'ene': —Maestr, le' naco' beṇə' güen, gwna nada' bi de'en cheyalə' gona' par gatə' yelə' mban zejlicane chia'.

18 Na' par niçh gonch be'enə' xbab che de'en gwne', Jeso'osən' gože'ene': —¿Bixchen' nao' de que beṇə' güen nada'? Dioz nan' naque' le'ezelaogüe beṇə' güen.

19 Nezdə' bin' na lein': “Cui co'o xtole, na' cui cuejyichjle be'en chele o no'ol chele par solenle beṇə' yoblə; cui gotle beṇə'; cui cuanle; bito gacle testigw fałs contr sa'aljuežjle; bito xoayagle sa'aljuežj beṇə'chle; legwnežjo yelə' bala'an xaxna'ale.”

²⁰ Nach beṇə' güegon' gože' Jeso'osən': —Maestr, yoguə'əloḷ de'e ca' chzenaga' c̄hei dezd xcuidə'tia'.

²¹ Jeso'osən' bgüie' be'enə' na' goquene' c̄he' na' gože'ene': —Tozə de'en ne'e chac fal̄t gonon'. Jəyeyetə' yoguə'əloḷ de'en de c̄hio', na' mech de'en le'ido' c̄he de'e ca' bnežjon beṇə' yašə'. Nach da denao nada' la'anə'əczə šə gonclən byen gato' to le'e yag coroz. Na' catə' yežino' yoban' gan' zo Diozən', so' mbalaz.

²² Pero na' beṇə' güegon' beyož gož Jeso'osən' le' ca', lechgualē trist gwzoe' c̄hedə' la' to beṇə' gwni'achguan' naque', na' beza'achoe' trist.

²³ Nach Jeso'osən' bgüie' beṇə' güegon', na' gože' disipl c̄he' ca': —Zdebəchgua naquən par to beṇə' gwni'a güe'e latjə n̄abia' Diozən' le'.

²⁴ Na' besyə'əbanchgüie' disipl c̄he' ca' can' gože' lega'aque' c̄he beṇə' gwni'anə', nach de'e yoblə goze'e Jeso'osən' lega'aque': —Xi'indaogua'a, de'e li šə to beṇə' zoe' lez gaqualen yelə' gwni'a c̄he'enə' le' zdebəchgua naquən par žjəyezoe' yoban' gan' zo Diozən' c̄hnabi'e.

²⁵ Zdebəchlə naquən c̄he to beṇə' gwni'anə' güe'e latjə n̄abia' Diozən' le' cle ca to camey teb to lo'o nag yešə'.

²⁶ Nach disipl c̄he' ca' catə' gwse'enene' xtiž'e'enə' besyə'əbanchgüeine' na' gwse' ljuežjga'aque': —Notono gaquə yechoj xni'a de'e malən' šə ca'.

²⁷ Jeso'osən' bosgüie' lega'aque' na' goze'e: —Benəc̄hən' bito gaquə so'one' ca yesyə'əchoje' xni'a de'e malən', pero Diozən' guaquə yebeje' beṇə' xni'a de'e malən'. Diozən' chac chone' bitə'ətezə.

²⁸ Nach Bedən' gože' Jeso'osən': —X̄anto', neto' bagwlejšyichjto' family c̄heto' ca' na' len yoguə'əloḷ de'en deito' par chonlilažə'əto' le' na' chzenagto' c̄hio'.

²⁹ Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —De'e li əchnia', šə nole bagwlejšyichjle' ližle, beṇə' bišə'əle, beṇə' zanle, xaxna'ale, xo'olle, xi'inle, o' yežlyo c̄hele c̄hedə' chzenagle chia' na' c̄hedə' chejle'ele c̄he dižə' güen dižə' cobə' chia'anə',

³⁰ Diozən' gone' le'e de'e zaquə'əche lao yežlyo nga clezə ca beṇə' ca' na' de'e ca' gwlejšyichjlen'. Na' leczə gon Diozən' par nič əbanle zejlicane. Gone' le'e de'e ca' la'anə'əczə lao yežlyo nga de de'e zan de'e c̄hi' saquə'əle.

³¹ Beṇə' zan zjənaquə beṇə' blao n̄a'a pero gwžin ža catə' cuich əsa'aque' beṇə' blao. Na' beṇə' zan beṇə' cui zjənaquə beṇə' blao n̄a'a, pero gwžin ža catə' əsa'aque' beṇə' blao.

De'e yoblə gosyixjue'e Jeso'osən' de que gate'

³² Nach Jeso'osən' na' zan disipl c̄he' ca' ja'aque' Jerosalennə'. Na' lao zjəngüe'e nezən' Jeso'osən' gwžialaogüe' laoga'aque'enə', na' besyə'əbanchgüie' disipl c̄he' ca' de'en šeje' Jerosalennə' gan' nita' beṇə' ca' chse'ene so'ot le'. Na' do chesə'əžebze' jəsə'ənaogüe'ene'. Nach partlə gwlej Jeso'osən' disipl c̄he' ca' šižin na' gwzolaogüe' be'elene' lega'aque' dižə' c̄he de'e ca' gaquə' c̄he'.

³³ Na' gože' lega'aque': —Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəc̄h, na' n̄a' šeicho Jerosalennə' gan' gaca' lao na' beṇə' gwnabia' c̄he b̄xoz ca' na' lao na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein'. Yesə'əc̄hoglaogüe'en chia' de que cheyalə' gata', na' leczə so'one' nada' lao na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael.

³⁴ Na' so'one' nada' borl na' soe' nada' golp na' yoso'oža' xene'e cho'alaogua'anə'. Nach so'ote' nada', pero yeyon ža yebana' ladjo beṇə' guat ca'.

Jacobən' na' Juanna' gosə'ənabe' yesə'əbi'e cuit Jeso'osən' gan' nabi'enə'

³⁵ Nach xi'in Sebedeon' Jacobən' len Juanna' gosə'əbigue'e lao Jeso'osən'. Na' gwse'ene': —X̄anto', zedəṇabeto' le' to goclen.

³⁶ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —žBi goclenṇə' chene'ele gona'?

³⁷ Nach gwse'ene': —Chene'eto' gono' par nich cue'eto' cuito'onə' šļa'a güeja catə'an əžin ža ŋabi'o ŋasyon chechonə'.

³⁸ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bito chacbe'ile bi de'en chŋabele nada'. ¿Eguaquə saquə'əzi'ile can' saquə'əzi'anə'? ¿Egwzoile gaquə chele can' gaquə chia'anə'?

³⁹ Nach bosyo'oži'e xtiže'enə' gwse'ene': —Gwzoito'.

Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e liczə chi' saquə'əle can' chi' saca'anə', na' de'e liczə gaquə chele can' gaquə chia'anə'.

⁴⁰ Pero bito naquən par əŋia' nada' non' cue' cuitan' catə'an əžin ža ŋabi'anə'. Xa' Diozən' bagwleje' beŋə' yesə'əbe' cuita'anə'.

⁴¹ Nach disipl ca' yeši, catə' gwse'enene' de'en gwse' Jacobən' na' Juannə' le', besə'əže'e lega'aque'.

⁴² Pero Jeso'osən' goxe' yogue'e par nich gosə'əbigue'e laogüe'enə', na' gože' lega'aque': —Nezele nitə' beŋə' gwnabia' na' beŋə' blaο che to to ŋasyon, na' la fuers chesə'anabi'e beŋə' ca' nitə' xni'aga'aque'enə'.

⁴³ Pero caguə can' cheyalə' gonle. Šə no le'e chene'ele gacle beŋə' blaο, cheyalə' əgwzəxjw yichjle na' gaquəlenle ljuežjle.

⁴⁴ Na' šə no le'e chene'ele gaquachle blaοch ca beŋə' ljuežjle ca', caguə can' cheyalə' gonle sino que cheyalə' gon cuinle ca xmos beŋə' ca' yela'.

⁴⁵ Diozən' bsele'e nada' golja' beŋəch, na' caguə bida' par nich beŋəchən' əsa'aclene' nada', sino que bida' par gaquəlena' beŋəchən', na' par əgwnežjo cuina' chixjua' xtolə' yoguə'əloj beŋəchən' catə'an so'otə' nada'.

Jeso'osən' beyone' to beŋə' lchəj le Bartimeo

⁴⁶ Jeso'osən' len disipl che' ca' na' len beŋə' zan ca' jəsə'ənao Jeso'osən' besə'əžine' syoda Jericon'. Na' catə' besa'aque' syodan' to beŋə' lchəj le Bartimeo, xi'in to beŋə' le' Timeo, chi'e cho'a nezən' chŋabe' carida.

⁴⁷ Na' catə' bene Bartimeon' de que Jeso'osən' be'enə' naquə beŋə' Nasaretən' bazon əžine' gan' chi'enə', nach gwzolao gwŋe' zižjo gwne': —Jeso'os, len' naco' xi'in dia che de'e Rei Dabin'. Beyašə'əlažə'əšguei nada'.

⁴⁸ Beŋə' zan gosə'ədile' beŋə' lchəjən' par nich zoe' žizə, pero nachlə gwŋe' zižjochlə gwne': —Jeso'os, len' naco' xi'in dia che de'e Rei Dabin'. Beyašə'əlažə'əšguei nada'.

⁴⁹ Nach Jeso'osən' gwleze' na' gože' beŋə' ca' zjəsə'ənao le': —Le'e gax be'enə'.

Nach gwsa'axe' beŋə' lchəjən' par bigue'e lao Jeso'osən', na' gwse'ene': —Bebei, gwzecha chedə' chaxe' le'.

⁵⁰ Nach beŋə' lchəjən' bzalə' xadon che'enə' na' bxite'e bgüigue'e lao Jeso'osən'.

⁵¹ Jeso'osən' gože'ene': —žBin' che'endo' gona' len le'?

Nach beŋə' lchəjən' gože' Jeso'osən': —Xana', beŋša par nich yele'ida'.

⁵² Jeso'osən' gože'ene': —Guaquə yeyejo'. De'en chonlilažo'o nada' bač goc can' che'endo'onə'.

Na' le'e bele'itei be'enə' na' gwnaogüe' Jeso'osən' lao zja'aque' Jerosalennə'.

11

Gwso'elaogüe'e Jeso'osən' catə' beyo'e Jerosalennə'

¹ Jeso'osən' len disipl che' ca' na' len beŋə' ca' zjəsə'ənao lega'aque' besə'əžine' galə'əzə Jerosalennə'. Na' galə'əzə Jerosalennə' zjəchi' chopə yež, ton Betfage na' yeton Betania. Zjəchi'in frent to ya'a de'en nzi' Ya'a Olibos. Nach Jeso'osən' gwleje' chopə disipl che' ca'.

² Na' gože' lega'aque': —Le'e žja'ac yež dao' de'en chi' delant, na' catə' šo'ole lao' yežən', le'ile to borrr dao' bia cui nonə' cuia da'ab yag. Na' əsežleb na' əche'ealeb ngala.

³ Na' šə no nabe le'e bixčhen' chsežleb, na' ye'elene' de que nada' Xanle chyažyda'ab, na' de que lğüegwə žjəyesana'ab.

⁴ Nach beŋə' ca' bselə' Jeso'osən' gwsa'aque' zja'aque' na' lao zja'aque'enə' besa'əle'ine'eb da'ab yag cuit puert che to yo'o de'en zo cho'a nezən'. Nach bososeže'eb.

⁵ Na' nitə' balə beŋə' na' gwse'e disipl ca': —čBin' chonle? čBixčhen' chsežle borrr da'onə'?

⁶ Nach disipl ca' gwse'e beŋə' ca' can' gož Jeso'osən' lega'aque' yesə'əne', nach gwso'e latjə bososeže'eb.

⁷ Nach gosə'əche'eb lao Jeso'osən', na' bosoxoa xadon čhega'aquen' cožə'əbən', nach gwžia Jeso'osən' leb.

⁸ Na' lao nez gan' zde'enə' beŋə' zan gwso'elaogüe'ene' na' bosoošiljue' xaga'aque'enə' gan' zde' žie' borran' na' yebale' gosə'əchogüe' xozə' yag de'en ze tcho'a nezən', na' bosə'ənite'en lao nezən'.

⁹ Na' beŋə' zan gosə'əbialao lao Jeso'osən' na' leczə beŋə' zan jəsə'ənao le'. Nach yogue'e gosə'əgüe'e be' lban che' gosə'əne': —Sošgo' mbalaz le' za'o nga, babselə' Xancho Diozən' le'. Goclenšga neto'.

¹⁰ Catec mba gaquə čecho de'en baza' ben' nabia' chio'o can' gwnabia' de'e Rei Dabin' cana'. Lenczə le'e nitə'əle gan' zo Diozən' ledoye'ela'ochē'.

¹¹ Ca' goquə bežin Jeso'osən' Jerosalennə', na' leczə catə'ən gwyo'e yo'odao' əblaonə'. Na' beyož bgüie' yogua' de'en chac lo'o yo'odao' əblaonə' besa'aque' len disipl che' ca' šižin na' ja'aque' Betanian', čhedə' bagol.

Ben Jeso'osən' par nič bgüiž yag yixgüion'

¹² Ža beteyo catə' besa'aque' Betanian' par jəsyə'aque' Jerosalennə' de'e yoblə, gwdon Jeso'osən'.

¹³ Na' zita'ələ ble'ine' to yag yixgüio žia xlague'e. Na' gwyeje' jəgüie' šə žian yixgüion', pero bitobi bželene', con zlega xlague'e žia, čhedə' ca orən' bito naquə tyemp chei.

¹⁴ Nach Jeso'osən' gože' yag yixgüion': —Caneque cuich bi frot cuio'.

Na' gwse'encze disipl che' ca' can' gwne'enə'.

Jeso'osən' bebeje' beŋə' ca' chso'on ya'a chyo'o yo'odao' əblao che beŋə' Izrael ca'

¹⁵ Gwde na' besə'əžine' Jerosalennə' na' catə' gwyo'o Jeso'osən' chyo'o yo'odao' əblaonə' gwzolaogüe' bebeje' yogua'əlo' beŋə' ca' chso'on ya'a chyo'onə'. Nach gwlo'oni'ane'e mes che beŋə' ca' chso'oša' mech, na' leczə ca' bene' len yag siy che beŋə' ca' əgwso'otə' ngolbexə.

¹⁶ Na' Jeso'osən' bito be'e latjə par yesə'əde notə'ətezə beŋə' chyo'o yo'odao' əblaonə' šə zjənoe' yoa'.

¹⁷ Nach bzejni'ine' lega'aque', gože': —Nyojczə Xtižə' Diozən' gan' nan: “Che'enda' yesə'əna beŋə' de que ližə'an naquən to latjə gan' so'on beŋə' orasyon beŋə' ža' yogua' nasyon ca'.” Pero na' le'e babenlen ca to latjə gan' ža' beŋə' bguan.

¹⁸ Na' beŋə' gwnabia' che bχoz ca' na' leczə beŋə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizežən' gwse'enene' can' be' Jeso'osən' dižə'ənə' na' besyə'əyiljlaže'e naclə so'one' par əso'ote'ene'. Besə'əžebe' cuich yoso'ozenag

beṇə' čhega'aque' čhedə' yoguə'əte beṇə' bosə'ozenague' xtiže'enə' na' besyə'əbanene' ca güennə' bzejni'ine' lega'aque'.

¹⁹ Na' catə' bazon gal Jeso'osən' len disipl čhe' ca' besa'aque' syodan' na' jəsyə'əga'əne' Betanian'.

Bgüiz yag yixgüion'

²⁰ Zil beteyo besa'aque' Betanian' par jəya'aque' Jerosalennə' besyə'ədie' gan' zo yag yixgüion' de'en əgwnablažə' Jeso'osən' əbiž. Na' besə'əle'i disipl čhe' ca' babgüiz do loi.

²¹ Nach Bedən' jsa'alazaže'e can' goquən' na' gože' Jeso'osən': —Xana', bgüiašč yag yixgüion' de'en əgwnablažo'o əbiž neje babgüizən.

²² Jeso'osən' gože'ene': —Le'e gonlilažə' Diozən' na' gaquə can' ənabelene'.

²³ De'e li əchnia' le'e, šə do yichj do lažə'əle chonjilažə'əle Diozən' guaquə ye'ele ya'a nga: “Boša' xišna'onə' na' jəyezo' lo'o nisda'onə'", na' gaquə can' chonle mendadən' de'en chejle'ele sin cui chac čop lažə'əle.

²⁴ De'e na'anə' chnia' le'e de que bitə'ətežə de'en chnabele Diozən' catə'an chonle orasyonnə', šə chejle'ele de que gone' can' chnabelene'enə' na' guaquəczən'.

²⁵ Na' catə' solao gonle orasyonnə', šə yosa'alazažə'əle bi de'en baben to beṇə' contr le'e, leyezi'ixen čhe', par ničh leczə Xacho Diozən' ben' zo yoban' yezi'ixene' xtolə'əlen'.

²⁶ Pero šə le'e bito chezi'ixenle čhe sa'aljuežj beṇə'chlen' leczə ca' Xacho Diozən' ben' zo yoban' bito yezi'ixene' xtolə'əlenə'.

Yelə' gwnabia' čhe Jeso'osən'

²⁷ Na' besyə'əžine' Jerosalennə' de'e yoblə. Na' catə' balažə' Jeso'osən' chy'o yo'odao' əblaonə', ben' naquəch bχoz əblaoch na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein', na' len beṇə' golə blao čhe neto' beṇə' Izrael gosə'əbigue'e lao Jeso'osən'.

²⁸ Na' gwse'ene': —¿Nac goquən' gwxi'o yelə' gwnabi'anə', na' non' beṇ le' yelə' gwnabia'anə' par gono' de'e ca' chono'?

²⁹ Jeso'osən' boži'e xtižə'əga'aque'enə' gože': —Leczə de to de'e nabda' le'e. Šə gwnale nada' de'en nabda' le'e nach ənia' le'e non' beṇ nada' yelə' gwnabia' par gona' de'e ca' chona'.

³⁰ Leṇašč nada': ¿non' bselə' de'e Juannə' bide' bčhoe' beṇə' nis? ¿EDioz nan' bsele'ene' o šə beṇə' yoblən'?

³¹ Nach bosə'oxi'e entr lega'aque' gosə'əne': —Šə ye'echone' de que Dioz nan' bsele'e de'e Juannə' par bčhoe' beṇə' nis, na' ye'e chio'o: “¿Bixčhexan' bito gwyejle'ele čhe'?”

³² Na' nic gac ye'echone' de que beṇə' yoblən' əbselə' de'e Juannə'.

Gosə'əne' ca' čhedə' besə'əžebe' bi so'on beṇə' ca' zjənžaguən', la' yogue'e gwse'ejle'e de que de'e liczə Diozən' bsele'e de'e Juannə' par be'e xtiže'enə'.

³³ De'e na'anə' gwse'e Jeso'osən': —Bito nəzeto' non' bselə' de'e Juannə'.

Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Leczə ca' nada' bito ənia' non' beṇ nada' yelə' gwnabia'anə' par gona' de'e ca' chona'.

12

Jempl čhe mos mal ca'

¹ Nach Jeso'osən' gwzolao be'e jempl nga bzejni'ine' lega'aque' de que notə'ətežə beṇə' šə chso'onczə yichjlaoga'aque' cui choso'ozenague' čhe' yesə'əbi'ayi'e. Na' gwne': —To beṇə' goze' zan yag obasən' yežlyo čhe'enə'.

Na' gwlo'e le'ej doxenən. Na' na'atezə bene' to tanc gan' bosososi'e obasən' par bchoj xisein'. Na' lecəzə bene' to campnary gan' yesə'əcua'a beṇə' əsa'ape' güertən'. Nach bene' güertən' lao na' beṇə' par bosə'əgüia bososoye'en, na' gwde na' gwze'e gwyeye' zita'.

² Cata' bžin tyemp par yosyo'otobe' cwsešən', bsele'e to mos che' par žjəyexi'e to tlaw cwsešən' de'en cheyalə' yezi'e.

³ Pero na' beṇə' ca' chsa'apə yag obas che'ena' bososonize' mosən', na' gosə'əyine'ene' nach bosyo'ose'ene' sin cui bi bi bosyo'onežjue'ene'.

⁴ Nach xan yag obasən' bsele'e yeto mosən', na' beṇə' ca' bososoiže'ene' yej, na' yosyo'one' güe' yichje'ena' na' bososoiža bososonite'ene'.

⁵ Nach bosselə' xan yag obasən' yeto mosən', na' beṇə' ca' chsa'apə yag obasən' gwso'ote' le'. Na' gwdechlə xan yag obasən' bosselə'e mos zanch na' beṇə' ca' chsa'apə yag obasən' gosə'əyine' bale' na' yebale' gwso'ote'.

⁶ Na' zo xi'in tlišə' xan yag obasən', na' chacchgüeine' che'. Nach le'ezelaogüe bsele'e le'. Lo'o yichjla'aždaogüe'ena' goquene': "Gwsa'apəlje' xi'inan' respet yosyo'onežjue'ebo' cwsešən'."

⁷ Pero na' beṇə' ca' chsa'apə güertən' catə' besə'əle'ine' xi'ine'ena' nach gwse' ljuēžjga'aque': "Bengan' xi'in xan yag obasən', na' le'ena' yega'an len biennə'. Leda gotchone' par nič yega'anlencho bien che xē'ena'."

⁸ Nach bososonize'ene', gwso'ote'ene', na' besyə'əbeje' cuerp che'ena' fuerlə güertən'.

⁹ Beyož be' Jesosən' jempl nga, gože' beṇə' ca' ža'anə': —žNac chactgüeile gon xan güertən' len beṇə' ca'? Žjəyənitlaogüe' lega'aque', na' yegüe'e yaguən' lao na' beṇə' yoblə.

¹⁰ žEcabiṇə' šejni'ile bi zejen de'en nyoj Xtižə' Diozən' gan' nan:

Yej de'en cui gwso'olazə' mues güen yo'o ca', lennə' banaquən yej squin.

¹¹ Xancho Diozən' babzoe' yejən' gan' cheyalə' son na' de'e zaquə' yebanecho can' bene'ena'.

¹² Nach beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' chosososed chososolo'i lein' len beṇə' golə blao ca' gwse'enene' yesə'əzene' Jesosən' chedə' gwse'ejni'ine' de que Jesosən' be'e jempl nga contr lega'aque' por ni che de'en cui chse'ejle'e che'. Pero bito bi gwso'one' chedə' besə'əzebe' bi so'on beṇə' ca' ža'anə'. De'e na'anə' con besa'aque' gan' zo Jesosən'.

Gosə'anabene' Jesosən' šə yesə'əyixjue' impuest che gobiernən'

¹³ Na' gwde de'e ca' bosososele'e balə beṇə' fariseo ca' len yebalə beṇə' ca' chso'on txen len Erodən' lao Jesosən' par yesə'əbe'enaogüe' əchoj dižə' cho'ena' de'en yesə'əchine' par əsa'ogüe' xya contr le' lao beṇə' gwnabia' che gobiernən'.

¹⁴ Nach catə' besə'əžin beṇə' can' lao Jesosən' na' gwse'ene': —Maestr, nezeto' de que cho'o dižə' li na' bito chžebo' bin' yesə'əna beṇə' yoblə, chedə' bito chono' cuent che beṇə' šə naque' blao o šə bito naque'. Nezeto' can' chsed chlo'ido' beṇə' de'en chene'e Diozən' goncho naquan dižə' li. De'e na'anə' zedenabeto' le' par əṇao' neto' naquan' cheyalə' gonto'. žEnaquən güen chixjwto' impuest che gobiern roman' o šə bito cheyalə' chixjwto'on?

¹⁵ Jesosən' le'e gocbe'iteine' caguə do lažə'əga'aque'ena'. Con chse'enene' ye'e lega'aque' to de'e yesə'əchine' contr le'. Nach gože' lega'aque': —žBixchen' chene'ele cuejle nada' dižə' de'e əgwchinle' contr nada'? Le'e gwlo'i nada' to xmechlen'.

¹⁶ Nach bososolo'ine' le' ton na' catə' ble'i Jesosən' len gože' lega'aque': —žNo diboj cheina' da' laogüennə', na' no lein' nyoj laogüennə'?

Nach gwse'ene': —Che Rei Sesar na'anə'.

17 Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e əgwnežjo Sesarən' de'en naquə che' ža, na' le'e gwnežjo Diozən' de'en cheyalə' əgwnežjwlene'.

Nach beṇə' ca' catə' gwse'enene' xtižə' Jeso'osən' besyə'əbanene' can' gože' lega'aque'.

Gosə'əṇabe' naquən' yesyə'əban beṇə' guat ca'

18 Na' leczə besə'əžin balə beṇə' sadoseo ca' lao Jeso'osən'. Na' beṇə' sadoseo ca' choso'osed choso'olo'ine' de que bito yesyə'əban beṇə' guat ca'. Nach gosə'əṇabene' Jeso'osən' gwse'ene':

19 —Maestr, de'e Moizezən' bzoje' de que šə to beṇə' byo beṇə' nšagna' gate' na' yega'an' no'ol che'enə' sin cui no xi'ine' gwzo, beṇə' bišə' be'enə' bagotən' cheyalə' yeque'e no'oləna' par ničh nita' xi'in dia che de'e beṇə' biše'enə'.

20 Na' goquən' gwnita' gažə bišə'əga'aque', na' beṇə' nechən' bšagne'e na' catə' gote' notono xi'ine' gwzo.

21 Na' beṇə' biše'e əgwchopen' beque'e no'olən', na' leczə got beṇə' əgwchopen' na' notono xi'ine' gwzo. Nach le'egatezə ca' goquə len beṇə' biše'e əgwyonən'.

22 Nach leczə ca' goquə len bišə'əga'aque' ca' yelə' xte besyə'əyatega'aque' besyə'əque'e no'olən' na' besyə'əyatega'aque' gwsa'at na' notoczə no xi'inga'aque' gwnita'. Na' gwde gwsa'at beṇə' ca' leczə got no'olən'.

23 Na' catə' yesyə'əban beṇə' guat ca', žnoe' entr beṇə' ca' gažə gaquə be'en che no'olən'? La' yogue'en bosyo'ošagna'alene' le'.

24 Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bito chonle xbab šao', la' bito nezele naquən' nyoj Xtižə' Diozən', na' nic nezele naquən' naquə yelə' guac che Diozən'.

25 Catə'ən yesyə'əban beṇə' guat ca' bito gacbia' šə zoso'ošagne'e o šə cui. Na' cana' caguə no yosyo'ošagna'ach. Lebze əsa'aque' len angl che Diozən' beṇə' ca' nita' yoban'.

26 Na' ca' naquən' chaquele bito yesyə'əban beṇə' guat ca', žəbito za'alažə'əle can' nyoj Xtižə' Diozən' de'en bzoj de'e Moizezən' can' gož Diozən' le'. Moizezən' ble'ine' to yi' bej de'e chdoljən to lo'o xis yešə'. Na' gož Diozən' de'e Moizezən': “Nada' naca' Dioz che de'e xaxta'ole Abraannə', na' Dioz che de'e xaxta'ole Isaaquən', na' Dioz che de'e xaxta'ole Jacobən'.”

27 Na' nezecho beṇə' ca' nite'e len Diozən' chedə' Diozən' bito naque' Dioz che beṇə' guat, sino naque' Dioz che beṇə' ca' zjamban. De'e na'anə' lechguale clelən' chejni'ile na' chsed chlo'ile Xtižə' Diozən' clela.

De'en naquə de'e blaoch de'en non Diozən' mendad goncho

28 Nach bžin to beṇə' chsed chlo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' lao Jeso'osən', chedə' benene' rson can' gwsa'acyožə beṇə' ca' Jeso'osən' na' gwnezene' de que binlo boži' Jeso'osən' xtižə'əga'aque'enə'. Nach gože' Jeso'osən': —Maestr, lao lei che Diozən' žnon' de'en none' mendad goncho naquən de'e blaoch?

29 Jeso'osən' gože'ene': —De'en naquə de'e žialaoch lao de'e ca' none' mendad goncho nan: “Le'e gwzenag le'e beṇə' Izrael. Tozə Xancho Diozən' zaque'e par güe'ela'ocho.

30 De'e na'anə' cheyalə' gaquecho che Xancho Diozən' do yičh do lažə'əcho, do fuers balor checho”, lennə' naquən de'e žialaoch.

31 Na' de'e əgwchopen' lebze nan len de'e nechən': “Cheyalə' gaquecho che sa'aljuežjcho catg chaquecho che cuincho.” Bito bi de de'en non Diozən' mendad goncho de'en naquəch de'e žialaoch ca de'e ca' čopə.

32 Nach be'enə' chsed chlo'i lein' gože' Jeso'osən': —De'e güen can' nao' maestr. Naquən de'e li can' nao'onə' de que tozə Diozən' zo be'enə' zaquə' par güe'ela'ochō.

33 Na' cheyalə' gaquecho che Diozən' do yichj do lažə'əcho do fuers balor checho. Na' leczə cheyalə' gaquecho che sa'aljuežj be'nachcho catg chaquecho che cuincho. Na' de'e li zaquə'əchən goncho can' na de'e ca' non Diozən' mendad goncho cle ca gotcho bia yixə' na' gwzeychob par güe'ela'ochone'. Zaquə'əchən cle ca' bitə'ətezəchlə de'e chnežjwcho Diozən' cho'ela'ochone'.

34 Jeso'osən' gocbe'ine' boži'i be'enə' xtiže'en len dižə' sin', nach gož Jeso'osən' le': —Bazon go'o latjə nabiə' Diozən' le'.

Na' dezd ža na' bitoch no besyə'əyaxje bi de'e yesə'əñabene' Jeso'osən'.

Cristən' naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin'

35 Na' lao ne'e chsed chlo'i Jeso'osən' be'nə' ca' ža' lo'o yo'oda'onə', gože' lega'aque': —žBixčhen' chesə'əna be'nə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' de que Cristən' naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin'?

36 Cuin de'e Dabin' bzoje' can' blo'i Spirit che Diozən' le' gan' nan:

Xancho Diozən' gože' Xana'an:

“Gwche'edo' cuita' nga nabi'acho txen,

na' gona' par nič niti' de'e ca' chso'on contr le' na' be'nə' contr čhio' ca' xni'onə'.”

37 Na' de'en gwna de'e Dabin' de que Cristən' naque' Xane', žəcabi zejen de que Cristən' naque' mazəchlə ca xi'in dia che' na'azən' ža?

Nach be'nə' zan ca' besyə'əbeine' boso'ozenague' che'.

Xtolə' be'nə' ca' choso'osed choso'olo'i lein'

38 Na' Jeso'osən' lao bzejni'ine' be'nə' ca' gože' lega'aque': —Le'e gon xbab nič cui gonle can' chso'on be'nə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezan'. Lega'aque' chesyə'əbeine' chəsə'əlaže'e zjənyaze' lachə' toņə na' chesyə'əbeine' catə' be'nə' chəsə'əguape' lega'aque' diox na' chəsə'ənope'e na'aga'aque'ene' do lao lquey.

39 Lega'aque' chse'enene' yesə'əbi'e gan' chəsə'əbe' be'nə' blao catə' čhja'aque' yo'odao' na' catə' chac lni.

40 Na' choso'oxoayague' no'olə gozeb ca' par nič no'ol ca' chəsə'ənežjue' lega'aque' ližga'aque'en len bichlə de'en de čhega'aque'. Na' catə' chso'one' orasyonnə' chso'echgüe' dižə' par nič chəsə'əxoayague' be'nə'. Mazəchlə castigw čhega'aque' əgwnežjo Diozən' clezə ca che be'nə' yeziquə'əchlə čhedə' chso'one' de'e mal ca' zjanac ca' len zjənezene' can' na lein'.

To no'olə gozebə be'e Diozən' xmeche'enə'

41 Na' goquən' to žlas catə' čhi' Jeso'osən' lo'o yo'odao' əblaonə' gan' niti' caj ca' gan' čhgo'o xmech neto' be'nə' Izrael par yo'odao' əblaonə'. Na' ble'ine' be'nə' ca' catə' gosə'əgüe'e xmechga'aque'enə' lo'inə', na' leczə ble'ine' be'nə' gwni'a ca' de'e scha'o mečən' gosə'əgüe'e.

42 Na' lao čhgüie' be'nə' ca', bžim to no'olə gozebə no'olə yašə' na' gwlo'e čhopa sentab dao' che'enə' lo'o cajən'.

43 Nach Jeso'osən' goxe' disipl che' ca' na' gože' lega'aque': —De'e li əchnia' le'e, no'olə gozebən' naque' be'nə' yašə', pero bagwlo'e de'e zaquə'əch lao Diozən' ca yoguə' be'nə' ca' yelə'.

44 Lega'aque' gosə'əgo'o xmechga'aque' de'e checho'onən lao yelə' gwni'a čhega'aque'enə', pero no'olə nga lao yelə' yašə' yelə' zi' che'enə' bagwlo'e yoguə' ca ga de'e dao' de che'.

13

Jeso'osən' gwne' de que gwžin ža yosyo'ochinje' yo'odao' əblaonə'

¹ Na' catə' beza' Jeso'osən' yo'odao' əblaonə', to disipl che'enə' gože'ene': — Xanto', bgüiašc catg xoche zjənone' yo'odao' əblao nga, na' catg xoche yěj quinga zjənonenə'en.

² Nach gož Jeso'osən' be'enə': — Chgüiale catec xoche naquə yoguə' de'e ca'. Pero ca naquə de'en chle'ile nga na'a, gwžin ža yosyo'ochinj beņə' doxenən na' notoch no le'i lega'aquən.

De'en gaquə catə'an bazon baozə šo'o fin che yežlyon'

³ Na' ja'aque' ya'a Olibosən' de'en zo yešla'alə bdiņjən' ze frent yo'odao' əblaonə'. Na' catə' bessə'əžine' lao ya'anə' gwche' Jeso'osən'. Nach Bedən', Jacoban', Juannə' len Ndresən' gosə'əbigue'e lao Jeso'osən' na' bgašə'əzə gwse'ene':

⁴ —Chene'eto' ənezeto' do batə'aquən' gaquə de'e nga nao' nga. Na' žnac gaquə gache'ito' catə' bazon baozə gaquə can' na'onə'?

⁵ Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e gapə cuidad par nič notono əxoayag le'e.

⁶ Gwžin ža catə' zan beņə' goxoayag ša' lao yežlyo nga yesə'əne' de que zjənaque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' le'e. Na' beņə' zan yesə'əxoayague'.

⁷ Pero na' le'e bito žeble catə' yenele dižə' de que chac gwdilə, o de que guaquə gwdilə, chedə' can' cheyalə' gaquə. Na' la'anə'əczə šə bachac ca' bitonə' əžin ža par šo'o fin che yežlyon'.

⁸ Ze'e əžin žan' yesyə'ədilə yež contr yež, na' nasyon contr nasyon. Na' leczə zan yež de'e zjəchi' doxenlə yežlyon' xo'ochgua, na' gaquə bgüin na' gaquə bichlə de'en yesə'əzaquə'əzi'e. Na' te gaquə de'e quinga ne'e za'acquəchczə de'en yesə'əžaglao beņə' ža' yežlyon'.

⁹ Na' ca naquə le'e ža, cheyalə' ənezele de que beņə' contr chelen' so'one' le'e lao na' beņə' gwnabia' ca', na' yesə'əyine' le'e lo'o yo'odao' čega'aque' ca'. Yesə'əche'əxaxje' le'e do lao gəbernador ca' na' do lao rei par əsa'ogüe' xya contr le'e de'en chonjilažə'əle nada'. Can' gaquə güe'ele xtižə'anə' lao beņə' gwnabia' ca'.

¹⁰ Na' leczə ze'e əžin žan' šo'o fin che yežlyon', žja'ac beņə' doxen lao yežlyon' yesə'əyixju'e dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in čhia' len beņə' ca' ža' yoguə' nasyon.

¹¹ Na' catə' no yesə'əche'əxaxj le'e lao beņə' gwnabia' ca' bito cue' yichjle nac yoži'ile xtižə'əga'aque'ena'. Lao or na' Spirit che Diozən' əgwzejni'in le'e bin' ye'ega'aclene'. De'e na'anə' le'e ye'ega'aclene' con can' əgwzejni'i Spiritən' le'e, chedə' caguə le'enə' güe'ele xtižə'anə' sino que Spirit na'anə' güe'en len.

¹²⁻¹³ Yoguə' beņə' cui zjənombia' Diozən' yesə'əgue'ine' le'e chedə' chonjilažə'əle nada'. Na' xte no bišə'əle na' no xale so'one' le'e lao na' beņə' par nič so'ote' le'e na' leczə xte no xi'inle so'one' le'e lao na' beņə' ca' so'ot le'e. Pero šə sotezə sole gonjilažə'əle nada' xte catə'əchən' əžin ža gatle, nachən' žjəyezole len Diozən'.

¹⁴ Bablabczle can' bzoj de'e profet Danielən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'. Na' de'en bzoje' nan de que beņə' mal ca' so'one' de'en naquə de'e zban juisy de'en chgue'i Diozən' lo'o yo'odao' əblao che chio'o beņə' Izrael na' yo'oda'onə' bitoch gonən žin. Na' catə' le'ile gaquə de'e quinga, cana' le'e nitə'əle Jodean' cheyalə' əgwxonjle na' žja'acle do ya'ada'ote. (Le'e chlable de'e nga le'e šejni'in.)

15 Na' šə zo to beṇə' chone' dezcanz lao sotea che liže'enə' catə' gaquə de'e ca' bagwnia' gaquə, bito galə' yotobe' šinłaze' ca' ža' liže'enə', con cuejyichje'en.

16 Lecza ca' beṇə' zda do yoba bito galə' yebi'e par žjəyexi'e xadon che'enə' liže'enə'.

17 Na' ca tyempən', lechgualə zdebə gaquən len no'ol ca' zjənoa' bdao', na' no'ol ca' chesə'əguazə' bidao'.

18 Le'e gon orasyon par ničh cui cheyalə' əgwxonjle tyemp catə' chi' de'e zag.

19 Catə' gaquə de'e ca' lechgualə chi' saquə' beṇə' Izrael ca' ža'anə'. Na' dezd catə'an gwxe yežlyon' xte ža neža bito ənacho bagwdi' bagwxaquə' beṇə' can' chi' saquə' beṇə' Izrael ca', na' bito əzinłaze'e gaquə ca' len beṇəchən' de'e yoblə.

20 Žalə' nžia Diozən' bia' yesə'əžaglaogüe' sša ni yeto beṇə' cuich zjəmban catə'an yeyož yesə'əžaglaogüe'enə' žalə' ca'. Pero por ni che de'en chaque Diozən' che beṇə' ca' chso'onłilaža' le', beṇə' ca' bagwleje' par zjənaque' xi'ine', de'e na'anə' cui güe'e latjə yesə'əžaglaogüe' sša.

21 Na' ža, šə no əye'e le'e: "Bgüiašc nga zo Cristən' ben' əbselə' Diozən' par gaquəlene' chio'o", o šə ye'e le'e: "Na'alə zoe'", bito šejle'ele che'.

22 Zan beṇə' goxoayag ša' lao yežlyo nga əse'e le'e de que zjənaque' Cristən' o de que chso'e xtižə' Diozən'. Na' so'one' miłagr na' so'one' de'e naquə yelə' goban, par ničh yesə'əxoayague' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par əsa'aque' xi'ine' pero bito gaquə yesə'əxoayague' lega'aque'.

23 Banezele can' gaquə, la' bagwdixjue'ida' le'e che de'e ca' ze'e gaquə. De'e na'anə' le'e so probnid par ničh cui xoayagle.

Can' gaquə catə' yida' Jesocristan' de'e yoblə

24 Pero na' lao ža ca' cate yeyož chi' saquə' beṇəchən', bgüižən' bitoch əgwse'eni'in na' lecza ca' bio'onə'.

25 Na' beljw ca' zjəžia le'e yoban' yesə'əxopən, chedə' Diozən' əgws'i'inse' yoguə' de'e ca'.

26 Na' cana'ach beṇə' ca' ža' yežlyon' yesə'əle'ine' nada' yida' de'e yoblə to lo'o bejw, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch. Yida' nsa'a yelə' guac xen chia'anə' na' yelə' chey che'eni' chia'anə'.

27 Na' əselə'a angl chia' ca' doxenlə yežlyon' par yosyo'otobe' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' xi'ine' gatə'ətezə zjənasəłase'.

28 Nezele can' chac do nga len yag yixgüion'. Catə' bachezolao chebia xlague'e, chache'ile de que bačh zon yela' yejon'.

29 Na' lecza can' catə'an le'ile gaquə de'e mal ca' bagwnia' gaquə, cana'ach ənezele de que bazon əžin ža šo'o fin che yežlyon'.

30 De'e li əchnia' le'e, bitonə' gat le'e nitə'əle tyemp nga na'a catə' solao gaquə yoguə'əlo' de'e ca'.

31 Ca naquə de'e ca' chle'icho le'e yoban' na' yežlyon' yesə'əde chei, pero ca naquə xtiža'anə' caguə de'e te cui gaquə can' nanṇə'.

32 Pero na' ca naquə bi ža bi orən' šo'o fin che yežlyon' notono no neze, ni que zjəneze angl ca' nitə' yoban', na' ni que nezdə' nada' naca' Xi'in Diozən'. Toza Xa' Dioz nan' neze.

33 De'e na'anə' le'e so probnid, le'e gac ca beṇə' nchoj bišgal chei na' le'e gon orasyonṇə' chedə' bito nezele batən' yida' de'e yoblə.

34 Na' de'en cuezle batən' yida' de'e yoblə gwxaquə'əleben can' chac che to beṇə' chej zita'. Antslə ze'e se'e liže'enə', che'e xmoše' ca' bi de'en so'on to

toe' na' leczə ca' che'e ben' chapə puertən' gape'en do tyempte par niç ca' chapəcze'en catə'an yežine'.

³⁵ Ca'aczən' naquən len le'e, le'e so probnid çhedə' bito nezele batən' yida' de'e yoblə, nadan' gwxaquə'əlebeda' ca' xan yo'onə'. Bito nezele šə yida' do bagol o šə do chel o do šbaļ xen o šə do che'eni'.

³⁶ Le'e so ca beņə' nchoj bišgal çhei, niç sole probnid na' cui senyala' le'e catə'an yida' de'e yoblə.

³⁷ Na' de'e ca' bagwnia' le'e taple leczə əchnia'an par yoguə' beņə' chso'onlilažə' nada'. Ləso probnid par catə'an yida' de'e yoblə.

14

Boso'oxi'e can' so'one' yesə'əzene' Jeso'osən'

¹ Na' goquən' ne'e chac falt yeçhopə ža par galə' lni pascw çhe neto' beņə' Izrael Jerosalennə' catə'an chaoto' yetxtil de'en cui bi xne'i nçixə. Na' beņə' ca' chəsə'anabia' bəxoz ca' na' len beņə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezan' besyə'ayilje' naclə so'one' par yesə'əzene' Jeso'osən' bgašə'əzə na' so'ote'ene'.

² Na' gosə'əne': —Bito gotchone' lao lñina' par niç cui yesə'ədopə beņə' ca' banitə' lao' syodan' na' yesə'ədiləlene' chio'o.

To no'olə bcuase' set zix yichj Jeso'osən'

³ Na' goquən' zo Jeso'osən' Betanian' liž to beņə' le Simon be'enə' güe'i yižgüe' de'en nzi' lepr. Na' lao chi' Jeso'osən' cho'a mesən' chaogüe', bžin to no'olə noxə'e to lmet de'yej fin de'e yožə to clas set de'e nzi' nardo. Na' setən' lechgualē zix çhla'an na' lechgualē le'eyə' zaquə'an. Na' no'olən' gwle'e lmetən' gan' yožə setən' na' bcuase'en yichj Jeso'osən'.

⁴ Nach baļə beņə' ca' nitə' len Jeso'osən' liž Simonnə' besə'əže'e na' gwse' ljuēžja'aque': —ǂBixçhen' con benditjeine' setən' noxə'enə'?

⁵ Güençhlə žalə' bete'en la' mazlə tmlil gueyə' gueyoa le'ine' çhei žalə' ca', na' mech de'en le'ine' çhei əgwnežjue'en beņə' yašə' par gaquəlene' lega'aque'.

Na' gosə'ədile' no'olən'.

⁶ Nach Jeso'osən' gože': —Ljoye'enə'. ǂBixçhen' chdillene'? Güençguan' babene' len nada'.

⁷ Ca' naquə beņə' yašə' ca' syempr nitə'əcze' len le'e, na' guaquə gaquəlenga'aclene' batə'ətezə chene'ele. Pero ca' naca' nada' yešložgan' soa' len le'e.

⁸ De'en bcuasə' no'olən' setən' yichja'anə' na' bežonən' lao cuerp chia'anə' bene' de'en non gone' len nada' žan' yoso'ocuaše'e nada', can' chonle chyeble set zixən' cuerp çhe beņə' guatən'.

⁹ De'e li' əchnia' le'e gatə'ətezə çhixjue'ile dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in chia'anə' leczə çhixjue'ile can' ben no'olə nga len nada'. Na' šanch beņə' əso'e dižə' ca' güennə' bene'.

Jod Iscariotən' bene' Jeso'osən' lao na' beņə' contr ca'

¹⁰ Gwde de'e ca' Jod Iscariotən' ben' goquə txen len disipl ca' šižin, gwyeje' lao beņə' ca' chəsə'anabia' bəxoz çhe neto' beņə' Izrael par gože' lega'aque' de que əgwdie' Jeso'osən' lao na'aga'aque'enə'.

¹¹ Na' beņə' ca' catə' gwse'enene' xtižə' Jodən' lechgualē besyə'əbeine'. Na' gwso'one' lyebe yosə'ənežjue'ene' mech. Nach Jodən' gwzolao gwche'enaogüe' batə'əquən' so latjə gone' Jeso'osən' lao na'aga'aque'enə'.

Lao gwsa'ogüe' xše' Jeso'osən' blo'ine' lega'aque' can' so'one' par žjesyā'azalāže'e bi zejen ca de'en gate'

12 Na' ža nech che lni pascon' catə'an chsa'ogüe' yetxtil de'en cui bi xne'i nchixə na' lecəə chso'ote' xila' dao' par chjəsyā'azalāže'e can' bebej Diozən' de'e xaxta'oga'aque'enə' Egipton'. Na' ža na'anə' gwse' disipl che Jeso'osən' le': — žGan' che'endo' žje'eni'ato' de'en gaochi xše' lni pascon'?

13 Nach gwleje' chopə disipl che' ca' na' bsele'e lega'aque' lao' syodan' gože': —Le'e žja'ac lao' syodan' na' na' yežagle to beṇə' byo beṇə' noa' che'e nisən' ya'ayene'. Na' le'e žjənaotelene'.

14 Na' šo'ole len be'enə' na' ye'ele xan yo'onə': "Maestrən' ne' goṇšgo' to cuart gan' güe'eni'ato' de'en gaolento'one' xše' lni pascon', neto' disipl che'."

15 Nach əgwlo'ine' le'e to cuart xen de'e zo žcuia la'alə, na' lo'o cuartən' zo to mes, na' nita' ga cue'ele na' bichlə de'e chyažjele. Lo'o cuart na'anə' əgwsil'ini'ale de'en gaochi lao lni pascon'.

16 Nach gwsa'ac disipl che' ca' na' catə' besə'əžine' syodan' yoguə'əlo' can' gože' lega'aque'enə' goquə. Nach bososi'ini'e de'en gwsa'ogüe' xše' lni pascon'.

17 Na' catə' beyož gwχen, Jeso'osən' len disipl che' ca' šižin besə'əžine' yo'onə' gan' babososi'ini'e de'en əsa'ogüe'enə'.

18 Na' lao zjachi'e cho'a mesən' chsa'ogüe', Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e li əchnia' le'e, entr to le'e chaolenle nada' txen gonle nada' lao na' beṇə' contr ca'.

19 Nach de'e juisy de'e gwsa'aque' catə' beyož gwne' ca', nach tgüejə tgüejə' gwse'e le': —Xana' žanada'an gona' le' lao na' beṇə' contr ca'?

20 Jeso'osən' gože' lega'aque': —Entr le'e šižinle tole chne' na'alən' lo'o platən' txen len nadan', gonle nada' lao na' beṇə' ca'.

21 Banaquəczən so'ot beṇə' nada' can' nyoj Xtižə' Diozən' nan gaquə čhia' nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəč. Pero probchguazə be'enə' gon nada' lao na' beṇə' contr ca'. Nca'alə xneze žalə' cuiclə golje'enə'.

22 Na' lao chsa'ogüe'enə' gwxi' Jeso'osən' yetxtilən', na' be'e yelə' choxčwlen che Diozən'. Gwde na' bzoxje'en, nach be'en disipl che' ca', gože' lega'aque': —Le'e gaon. Lennə' cuerp čhia'anə'.

23 Nach lecəə bexe'e basən' gan' yožə nis obasən', na' lao noxe'en be'e yelə' choxčwlen che Diozən' nach bosnežjue'en lega'aque' na' yogue'e gwse'eje'en.

24 Nach gože' lega'aque': —Lennə' xchena'anə'. Na' xchena' na'anə' laljə por ni che xtələ' beṇəčən'. Na' de'en laljənṇə' solao gaquə de'e cobə de'en ben Diozən' lyebe gone' par gaquəlene' beṇəčən'.

25 De'e li čchnia' le'e na'a zelao che'eja' nis oban'. Pero de yeto de'e yebeichecho mazəchlə can' chebeicho che'ejcho nis oban', lennə' de'en socho mbalaz zejlicane catə'an socho txen gan' nabi'a len Diozən'.

Jeso'osən' gwne' de que Bedən' cui chebe' šə nombi'ene'

26 Na' beyož gwse'ej gwsa'ogüe' gwsoli'e' to immo, nach besə'əchoje' ja'aque' ya'a de'en nzi' Olibos.

27 Na' lao zjəngüe'e nezən' Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —Neže' yoguə'əle cuejyichjle nada' por ni che de'en gaquə čhia'. Gaquə can' nyoj Xtižə' Diozən' nan: "Gota' beṇə' goye xilə'anə' na' xilə' che' ca' əsa'asələsəb."

28 Pero na' catə' yeyas yebana' ladjo beṇə' guat ca', yobəchda' yeya'a Galilean' cle ca' le'e.

29 Nach Bedən' gože' Jeso'osən': —Nada' cuat cuejyichja' le' la'anə'əczə šə yoguə' beṇə' yeziquə'əchlə yesə'əbejyichjle' le'.

³⁰ Jeso'osən' gože'ene': —De'e li əchnia' le' neže' antslə ze'e cuež lecon' chop las, gaquə šon las cui chchebo' de que nombi'o nada'.

³¹ Nach Bedən' gože' Jeso'osən': —La'ənə'əczə šə chonclən byen guatlencza' le' bito ənia' de que bito nombi'a le'.

Na' leczə ca' əgwse' yoguə' disipl che' ca' le'.

Jeso'osən' bene' orasyon lo'o güert de'en nzi' Getsemani

³² Na' catə' Jeso'osən' len disipl che' ca' besə'əžine' latjən' gan' nzi' Getsemani, gože' lega'aque': —Ngazə lecue' žlac ša'a de'e na' žjena' orasyon.

³³ Na' gwče'e Bedən' len Jacobən' na' Juannə', gwsa'aque' gan' nitə' disipl ca' yela'. Na' Jeso'osən' gwzolaogwzochgüe' trist, na' de'e juisy de'e goquene' lo'o yichjla'ažda'ogüe'enə'.

³⁴ Na' gože' lega'aque': —Tristchgua zo yichjla'aždaogua'anə' xte bachonən yelə' got. Lecueza nga na' sole əna'azle len nada'.

³⁵ Nach gwdie' gwyeje' yelatə' delant na' jete'e goscho'alə lao yon'. Nach bene' orasyonnə' gwnəbene' Diozən' šə guac te ca'azə de'en chi' saque'e.

³⁶ Na' gože' Xe'enə': —Xa' Dioz, le' chac chono' yoguə'əlol. Benšga ca te ca'azə de'en chi' saca'ana', pero bito che'enda' gaquə de'e ənia' nada', sino gaquə con can' ənao' le'.

³⁷ Nach beyeje' gan' nitə' disipl ca' šonə, na' jəyedi'e lega'aque' chəsə'ətase'. Na' gože' Bedən': —Simon žəchtaso'? žEni to or bito bchejdo' əna'azo' len nada'?

³⁸ Le'e na', na' le'e gon orasyon nič cui co'o gwxiye'en le'e nez mal. Nežda' chene'ele əna'azle len nada', pero cui chozile.

³⁹ Na' gozse'e gan' nite'enə' de'e yoblə, jəzene' orasyonnə', na' gwnacze' can' bagwne'.

⁴⁰ Na' catə' bezžine' gan' nite'enə' de'e yoblə, jəyezd'i'cze' disipl ca' šonə chesə'ətase', tant cuich chesə'əzoine' bišgalən'. Na' xte bito zjənezene' bi əse'e le'.

⁴¹ Na' gwze'e de'e yoblə gan' nite'enə' jene' orasyonnə' de'e gwyon lase, na' catə' bezžine' gan' nitə' disipl ca' šonə, na' gože' lega'aque': —žEne'e chtasle? žEne'e chonle dezcanz? Bač goc na'a. Diozən' bsele'e nada' golja' benəch na' na'a bač bžin or gaca' lao na' beņə' mal ca' par so'ote' nada'.

⁴² Le'e secha, le'e šo'o. Baza' ben' gon nada' lažə' na' beņə' contr ca'.

Gosə'əzene' Jeso'osən'

⁴³ Ne'e cho'ete Jeso'osən' dižə'an ca' catə' bžin Jodən' ben' naque' cuent len disipl ca' šižin. Na' žague' zan beņə' boso'oselə' beņə' ca' chesə'ənabia' bχoz che neto' beņə' Izrael na' beņə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən', na' beņə' golə blao che nasyon cheto'onə'. Beņə' ca' zjənžag Jodən' zjənalə'e spad na' zjənle'ne' no yag.

⁴⁴ Jodən' babzejni'ine' lega'aque' can' gone' par əgwdie' Jeso'osən' lao na'aga'aque'enə', gože' lega'aque': —Be'enə' gaogua' bxidən', le'enə' senle' na' gwchejlene' par əche'elene'.

⁴⁵ Nach catə' bžine' gan' zo Jeso'osən' le'e bgüiguə'əte' cuite'enə' na' gože'ene': —Maestr.

Na' gwdaogüe'ene' bxidən', pero caguə do laže'enə' bene' ca'.

⁴⁶ Nach beņə' ca' əzja'ac len Jodən' gwso'oxe'e Jeso'osən' na' gosə'əche'əxaxje' le'.

⁴⁷ Na' to beņə' zecha galə'əzə gwlečj spad che'enə' gwdine'en šla'a nag xmos bχozən' ben' naquəch əblao, gwchogtechgüe'en.

48 Nach Jeso'osən' gože' beṇə' ca': —Za'acle len spad na' len yag zedəxənle nada' ca to beṇə' bguan.

49 Yoguə' ža gwchi'a len le'e bsd blo'ida' beṇə' lo'o yo'odao' əblaonə' na' bito gwxenle nada'. Pero chac de'e quinga par niçh chac complir can' na' Xtižə' Diozən' de'en nyojən' gaquə' chia'.

50 Na' lao or na' bosyo'oxonj yoguə' disipl che' ca' gosə'əbejyichje'ene'.

Beṇə' güegon' ben' bexonj

51 Na' to beṇə' güegon' jənaogüe' Jeso'osən', na' nyaze' to lachə' de'e naquə ca to sabama.

52 Na' ca gwso'oxe'ene' gwso'oxe'e slezə xe'enə' na' le'e bchojte' lo'inə' na' bexonje' ga'alyide'.

Gosə'əche'e Jeso'osən' lao beṇə' golə beṇə' blao ca' chəsə'anabia' nasyon Izraelən'

53 Na' beṇə' ca' gosə'əzen Jeso'osən' gosə'əche'ene' lao Caifasən' ben' naquəch bχoz əblao che neto' beṇə' Izrael. Nach besə'ədobə yoguə' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' len yeziquə'əchlə beṇə' golə blao ca' chəsə'anabia' nasyon cheto'onə'.

54 Nach Bedən' jənaogüe' Jeso'osən' zitə' zitə' xte bžinte' liž bχoz əblaonə' na' gwyo'e chyo'onə'. Na' beṇə' ca' zjanaquə' xə'ag yo'oda'onə' zjəchi'e cho'a yi'inə' par chəsyə'əže'ine'. Nach Bedən' jəchi'e len lega'aque' cho'a yi'inə'.

55 Na' yoguə' bχoz əblao ca' na' yeziquə'əchlə beṇə' golə blao ca' chəsə'anabia' nasyon Izrael cheto'onə' gosə'əyilje' beṇə' əso'e dižə' contr Jeso'osən' par niçh yesə'əçhoglaogüe'en che' de que gate', pero notono besə'əželene'.

56 Beṇə' zan gwso'e dižə' güenlažə' contr Jeso'osən' pero xtižə'əga'aque'enə' bito besyə'ədilən.

57 Nach balə beṇə' gosə'əzeche' na' gwso'e dižə' güenlažə' contr le' gosə'əne':

58 —Beneto' cata' gwne': “Yochinja' yo'odao' əblao nga gwso'on beṇə', na' lao šonə žazə gona' yeto yo'odao' əblao de'en cui gon beṇə'achən'.”

59 Pero bia'aczə bito bedile de'en gosə'əne'enə'.

60 Nach gwzoža' ben' naquəch bχoz əblao gwzeche' gwcholga'aque'enə' gože' Jeso'osən': —čEbito bi nao' ca naquə de'e nga chosə'əcuiš beṇə' quinga le'?

61 Na' Jeso'osən' bitobi gwne'. Nach gož ben' naquəch bχoz əblao le': —čEle len' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəleno' nasyon chechon'? čElen' Xi'in Dioz ben' cho'ela'ocho?

62 Jeso'osən' gože'ene': —Le ben' nao' na' nada'. Diozən' bsele'e nada' golja' beṇə' na' əchnia' le'e gwžin ža le'ile nada' chi'a cuit Xə' Diozən' ben' napə le'ezeləogüe yelə' guac xen na' nabi'a txen len le'. Na' le'ile nada' yetja' yoban' to lo'o bejw.

63 Cata' bene ben' naquəch bχoz əblao xtižə' Jeso'osən' gwšo' gwçhezə' xe'enə' goquene' de'e mal juisy can' gwna Jeso'osən', na' gwne': —čNochxa testigon' chyažjecho?

64 Babenecho chžia chnite'e Diozən' de'en ne' naque' Xi'in Dioz len naque' con to beṇə'achzə. čBi nale? čNac gonchone'?

Nach yoguə' beṇə' ca' ža'anə' gosə'əçhoglaogüe'en che' de que cheyalə' gate'.

65 Nach balə' bosə'oža' xene'enə' cho'alao Jeso'osən', na' bosə'ocuaše'e cho'alaogüe'enə' len to lachə' na' gosə'əbaže'ene', gwse'ene': —Gwneya'ašč čnon' chbažə' le'?

Nach xə'ag yo'odao' ca' leczə gosə'əgape'e xə'ague'enə'.

Bedən' bito gwçhebe' šə nombi'e Jeso'osən'

66 Na' lao chac de'e quinga Bedən' chi'e chy'o' che ben' naquæch bχoz əblaoc na' na' chi'e catə' bžin to no'ol criad çhe ben' naquæch bχoz əblaon'.

67 Na' catə' ble'ine' chi' Bedən' cho'a yi'inə' par cheže'ine', no'olən' bgüiayanə'ene' na' gože'ene': —Łeczə leno' le' naco' txen Jeso'os beņə' Nasaretən'.

68 Pero Bedən' bito gwçhebe' šə naque' txen len Jeso'osən'. Gože' no'olən': —Bito nombi'ane' na' nic ņezda' bi dižə'an cho'o.

Na' gwyeye' jəzeche' cho'a puert saguanna'. Nach le'e gwçhežte to lecw.

69 Nach bezle'i no'olən' le' de'e yoblə na' gože' beņə' ca' ža'anə': —Benga naque' txen len beņə' ca'.

70 Na' de'e yoblə bito gwçhebe' šə nombi'e Jeso'osən'. Na' chaczə šlož beņə' ca' ža'anə' gosə'əze'e Bedən': —De'e liczə le' naco' txen len beņə' ca' çhedə' ca' nga chñio' ngazə nacbia' de que naco' beņə' Galilea.

71 Nach Bedən' bzoe' Diozən' testigw gwne': —Diozən' gone' nada' castigw šə chonlaşa'an əñia' bito nombi'a ben' nale ca'. Chzoa' jorament lao Diozən', bito nombi'ane'.

72 Na' le'e gwçhežte lecon' de'e yoblə. Nach jsa'alažə' Bedən' can' gož Jeso'osən' le' de que ze'e gaquə çhop las cuež lecon' catə' gaquə šon las cui chçhebe' de que nombie'ene'. Na' catə' bene' xbab çhe de'enə' gwçhežyaše'e tant de'e goquene'.

15*Gosə'əçhe'e Jeso'osən' lao Pilatən'*

1 Na' catə' gwyeni'inə' bχoz əblao ca' na' yeziqə'əçhlə beņə' golə blao ca', na' len beņə' ca' choso'osed choso'olo'i lein', na' len yeziqə'əçhlə beņə' ca' chesə'anabia' nasyon Izraelən' besyə'ədobe' par nich boso'oxi'e naclən' so'one' len Jeso'osən' na' boso'oçheje'ene' na' gosə'əçhe'ene' jse'ene'ene' lao na' Pilatən'.

2 Pilatən' gože' Jeso'osən': —¿Elen' naco' rei çhe beņə' Izrael ca'?

Nach Jeso'osən' gože'ene': —Le be'en nao' nan' naca'.

3 Na' de'e zan de'e gosə'əna beņə' gwnabia' çhe bχoz ca' par boso'ocuiše' Jeso'osən'.

4 Nach Pilatən' goze'e Jeso'osən': —¿Ebito chož'i'o xtižə'əga'aque'enə'? ¿Ecabi chendo' catec de'e zan xya nga chsa'ogüe' contr le'?

5 Pero Jeso'osən' ni to xtižə'əga'aque'enə' bito bož'i'e, xte bebançgüeicze Pilatən'.

Gosə'əçhoglaogüe'en so'ote' Jeso'osən'

6 Na' de to costombr çhega'aque' de que ža lñi pascon' əgwsan Pilatən' to pres, con beņə' yesə'əñab beņə' Izrael ca'.

7 Na' ližya na' de to pres beņə' le' Barrabas txen len beņə' ca' boso'oxe gwdilə lao syodan' na' zjənaque' beņə' güet beņə'.

8 Na' beņə' zan ca' bazjənžag gosə'əbigue'e lao Pilatən' na' gosə'əñabene' le' əgwsane' to pres can' naquə costombr çhega'aque'enə'.

9 Nach Pilatən' gože' lega'aque': —¿Echene'ele əgwsana' ben' naquə rei çhe le'e beņə' Izrael?

10 Gwne' ca' çhedə' ņezene' beņə' ca' chesə'anabia' bχoz ca' zjəžiaque'ine' Jeso'osən', de'e na'anə' boso'odie' le' lao ne'enə'.

11 Na' beņə' ca' chesə'anabia' bχoz ca' gosə'əgo'oyele'e beņə' zan ca' ža'anə' par yesə'əñabe' əgwsane' Barrabasən' lgu'a Jeso'osən'.

12 Nach Pilatən' gože' lega'aque': —ǰBixa gona' len Jeso'osən' ben' nale naque' rei che le'e beṇə' Izrael?

13 Nach gws'o'osye'e gwse'e Pilatən': —Bde'e le'e yag corozən'.

14 Pilatən' gože' lega'aque': —ǰBixa de'e mal babene'ena'?

Pero beṇə' ca' gws'o'osye'e yelatə' zizjoch gosə'ane': —Bde'e le'e yag corozən'.

15 Na' Pilatən' gone'ene' soe' güen len beṇə' zan ca'. De'e na'anə' bsane' Barrabasan'. Na' beyoż gosə'ayin soldad ca' Jeso'osən', Pilatən' bene'ene' lao na'aga'aque' par yoso'ode'ene' le'e yag corozən'.

16 Nach gosə'ache' soldad ca' Jeso'osən' chy'o'o che yo'o gan' chi' Pilatən' na' bosyo'otobe' yogua' soldad ca' yela'.

17 Nach gosə'ayine' xa Jeso'osən' na' bos'o'oguacue'ene' to lachə' morad na' gws'o'one' to coron de yeša' na' bos'o'ožine'en yichje'ena'.

18 Na' gws'o'onene' borl gosə'ane': —Biba rei che beṇə' Izrael.

19 Nach soldad ca' gosə'ayine' yichje'ena' to ya, na' bos'o'oža' xene'en le' na' bos'o'ozo xibga'aque'ena' laogüe'ena' chso'one' ca' cho'elao' le'.

20 Na' catə' beyoż gws'o'one'ene' borlən' besyə'ayine' lachə' moradən' bos'o'oguacue'ene' na' bos'o'oguacue'ene' xacze'. Nach gosə'ache'ene' par yoso'ode'ene' le'e yag corozən'.

Boso'ode'e Jeso'osən' le'e yag corozən'

21 To beṇə' Sirene le' Simon xa Ljandr na' Rofo ze'e zeze'e yoba catə' bežague' beṇə' ca' zjanche'e Jeso'osən' par yoso'ode'ene' le'e yag corozən'. Na' la fuers bos'o'ode'e yag coroz che Jeso'osən' coža' Simonna'.

22 Na' gosə'ache'e Jeso'osən' to latjə de'en nzi' Golgota, zejen dižə' latjə che yichj beṇə' guat.

23 Na' bos'o'onežjue'ene' bino corrient de'en nchixən len to rmech zla' de'en nzi' mirra. Pero Jeso'osən' bito güe'ej'e'en.

24 Nach bos'o'ode'ene' le'e yag corozən'. Na' soldad ca' gws'o'one' xala'ane'ena' rif entr lega'aque' par gosə'anezene' bi partən' yechelə to toga'aque'.

25 Na' do cheda ga lsil bos'o'ode'e Jeso'osən' le'e yag corozən'.

26 Na' yichj yag coroz che'ena' bos'o'ozoje' de'en bcuiš le', nan: “Bengan' Rei che beṇə' Izrael ca'.”

27 Na' lecza cana' bos'o'ode'e čhopə beṇə' bguan le'e yechopə yag coroz, toe' gwda cuit Jeso'osən' licha na' yetoe' cuite'en yeglə.

28 Na' de'en goc ca' goc complir can' nyoj Xtizə' Diozən' gan' nan: “So'onene' le' caczən' chso'onene' beṇə' güen de'e mal.”

29-30 Na' beṇə' ca' chse'ej chəsə'ade' gan' da' Jeso'osən' chəsə'əlojə' yichjga'aque'ena' gws'o'onene' borl gwse'ene': —Len' gwnao' guaquə yochinjo' yo'odao' əblaonə' na' šonə žazə yeyono'on, bosla cuino' na' beyetj le'e yag corozən'.

31 Na' lecza ca' beṇə' gwnabia' che bχoz ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' gws'o'one'ene' borl gosə'ane': —Yeziquə'əchlə beṇə' bosle' na' cabi chac yosla cuine'.

32 Šə len' naque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon', na' nacte' rei che chio'o beṇə' Izrael, yoletj cuine' le'e yag corozən' na'a par nich le'icho na' šejle'echo che'.

Na' beṇə' ca' zjəda' le'e yag corozən' cuite'ena' čhopə la'a, lecza gws'o'onene' borl.

Can' goquə catə'an got Jeso'osən'

33 Na' do gobiz goc žčoļ doxen yežlyon' bžinte cheda šonə.

³⁴ Na' do cheda šonə catə' gwne Jeso'osən' zižjo gwne': —Eli, ĺlama sabactani? —zeje dižə': "Dioz ċhia', ĺbixchen' bagwlejiyichjo' nada'?"

³⁵ Na' beṇə' nitə' galə'əzə gwse'enene' can' gwne'enə' nach gosə'əne': —Le'e gwzenagšc, chaxe' Liəzən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'.

³⁶ Nach bchoj to beṇə' gwsa'adoe' jəxi'e to spong na' bosgaže'en bino corrient de'en cui bi nchixə, na' bzo'en to lao ya dao' na' bossine'en cho'a Jeso'osən' par niċh güe'ejə'en na' be'enə' gwne': —Cuezcho yešc šə yidə Liəzən' na' yoletje'ene'.

³⁷ Jeso'osən' bisye'e zižjo nach gote'.

³⁸ Na' ca naquə lachə'an de'en ze lo'o yo'odao' əblao che neto' beṇə' Izrael ĺe' gwchezə'əte gwcholən' gwza'azə yichjei bechojte chē'ela.

³⁹ Na' lao orən' got Jeso'osən', capitan che soldad ca' ben' zecha lao Jeso'osən' benene' can' bisya'a Jeso'osən' na' ble'ine' can' gote' na' gwne': —De'e ĺiczə bengə naque' Xi'ṇ Dioz.

⁴⁰ Na' ĺeczə nitə' zan no'olə latjən' beṇə' gosə'əzecha zitə'ələ par besə'əle'ine' can' goquən'. Na' entr lega'aque' zjəlen no'ol quinga: Maria beṇə' Magdala, na' Maria xna' Jwsen' na' Jacob bi'in naquəch bi'i xcuidə', na' ĺeczə len Salme.

⁴¹ No'ol ca' gosə'əzolao chso'onĺilažə' Jeso'osən' catə'an gwzoe' Galilean' na' gwsa'aclene' ĺe' len bi de'en byažjene', lega'aque' na' yezan no'olə ca' besyə'ənaogüe' Jeso'osən' catə'an beze'e Galilean' par bežine' Jerosalennə'.

Boso'ocuaše'e Jeso'osən'

⁴² Na' ne'e da' Jeso'osən' ĺe'e yag corozən' catə' gwzolao chexjw že'enə', na' ža na'anə' catə'an choso'osi'ini'e ċhe ĺni pascon', na' bachžin or so'omba'əne' ža dezcanzən'.

⁴³ Na' gwzo to beṇə' le' Jwse na' naque' beṇə' Arimatea, na' nacte' to beṇə' blao entr beṇə' ca' chesə'anabia' nasyon Izrael ċheto'onə'. Na' Jwsen' gwzoe' lez əžin ža selə' Diozən' beṇə' nabia' nasyon ċheto'onə'. Na' laogüe de'en bachexjw že'enə' benċheċhlaže'e gwyeye' lao Pilatən' jənabe' cuerp ċhe Jeso'osən'.

⁴⁴ Pilatən' bebanene' de'en byob got Jeso'osən', nach goxe' capitannə' gwnabene' ĺe' šə ĺe bagote'ena'.

⁴⁵ Catə' capitannə' gože'ene' de que bagote', nach Pilatən' be'e ĺatjə žjəyeletj Jwsen' cuerp ċhe Jeso'osən' par yeyo'ene'.

⁴⁶ Na' Jwsen' gwxi'e to lachə' fin nach gwyeye' gan' da' Jeso'osən' na' beletje'ene' ĺe'e yag corozən' nach bolaže'ene' lachə'anə', na' gwlo'ene' to lo'o bloj ba de'e bagwċhe'ene' to ĺe'e yej. Na' beyož bene' de'e ca' bləle' to yej xen de'e bseyjuene' cho'a banə'.

⁴⁷ Na' Maria beṇə' Magdalan' na' Maria xna' Jwsen' yeto, besə'əle'ine' gan' boso'ocuaše'e cuerp ċhe Jeso'osən'.

16

Jeso'osən' bebane' ladjo beṇə' guat ca'

¹ Na' catə' gwde ža dezcanzən' Maria beṇə' Magdalan', na' Maria xna' Jacobən' na' len Salmen' jəsə'əxi'e set zix de'e yoso'oguažje' cuerp ċhe Jeso'osən'.

² Na' zil dmiḡw tempran gwsa'aque' zja'aque' cho'a ban' na' besə'əžine' cho'a ban' do chla'atg bgüižən'.

³ Na' lao zja'aque'ena' gwse'e ĺjuežjga'aque': —ĺNo gaquə yeca'a yejən' de'en da' cho'a ban' par niċh šo'ocho?

4 Na' ca ne'e zja'aque' zitə'alə gan' zo bloj ban' besə'əle'ine' de que yej xennə' de'en da' cho'a ban' bach bega'an.

5 Cata' besə'əžine'ena' gwsə'e lo'o blojan' na' besə'əle'ine' to benə' xcuida' chi'e lo'inə' šla'a lichalə na' nyaze' to lachə' šyiš tonə, na' no'ol ca' besə'əžebe' catə' besə'əle'ine'ene'.

6 Na' gože' lega'aque': —Bito žeble. Nada' nezda' de que cheyiljle Jeso'osən' ben' naquə benə' Nasaret ben' bosə'ode'e le'e yag corozən'. Babebane' ladjo benə' guat ca'. Notoch no nla' nga. Legüia latjə ga nga bosə'əxo'e cuerp che'ena'.

7 Le'e žjəya'ac le'e žjəyedixjue'i Bedən' len disipl ca' yela' de que gwyobe Jeso'osən' yežine' Galilean' ca le'e na' Galilea na' gwle'iczelene', can' gwnacze' le'e.

8 Nach besyə'əchoje' lo'o ban' besa'acdoe' xte gosə'əxize' tant besə'əžebe'. Na' notono gwse'e bin' goquə chedə' besə'əžebe'.

Jeso'osən' blo'e laogüe' Maria benə' Magdalan'

9 Na' zil dmigw tempran catə'an beban Jeso'osən' ladjo benə' guat ca' zgua'atec blo'e laogüe' Maria benə' Magdalan' ben' bebeje' gažə de'e xio' žjəyo'o zjəyaz yichjla'aždaogüe'ena'.

10 Le' jəyedixjue'ine' yeziquə'əchlə benə' ca' de que beban Jeso'osən' ladjo benə' guat ca'. Cata' bžin Marian' chəsə'əbežyašə' benə' ca' na' chəsyə'əgüine'ene' chedə' gwsə'ot benə' mal ca' Jeso'osən'.

11 Na' catə' gwse'ene' de que babeban Jeso'osən' ladjo benə' guat ca' na' de que Marian' bable'ine' le', bito gwse'ejle'e.

Blo'e lao Jeso'osən' čopə disipl che' ca'

12 Na' blo'e lao Jeso'osən' čopə disipl che' ca' lao zja'aque' yoba, pero nža'alə can' besə'əle'ine' le'.

13 Na' jəya'aque' jəsyə'ədixjue'ine' benə' ljuežjga'aque' ca' pero benə' ca' lecca bito gwse'ejle'e che lega'aque'.

Jeso'osən' bene' mendad əso'e xtiže'ena' yoguə' nasyon

14 Na' gwdechlə blo'e lao Jeso'osən' disipl che' ca' šnej lao chsa'ogüe'. Na' gwdile' lega'aque' de'en zjanaque' benə' la'aždao' žod na' de'en cui gwse'ejle'e de que bebane' ladjo benə' guat ca' la'anə'əczə benə' ca' besə'əle'i le' gwse'e lega'aque' ca'.

15 Nach gože' lega'aque': —Le'e žja'ac le'e žjəsəd le'e žjəlo'i benə' ca' ža' yoguə'əloj nasyon dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in čhia'.

16 Na' benə' ca' so'onlilažə' nada' na' yesə'əchoe' nis bito žjəya'aque' lao yi' gabilən'. Na' benə' ca' cui so'onlilažə' nada' yesə'əbiayi'e lao yi' gabilən'.

17 Na' benə' ca' so'onlilažə' nada' gwnežjoga'aca'ane' yelə' guac par so'one' de'e quinga: Len yelə' guac čhia'anə' yesyə'əbeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' benə', na' əso'e gwde gwdele dižə' de'en cui no chac.

18 Guaquə əso'oxe' no bej bia benen na' bitobi gaquə čhega'aque'. Na' šə əse'ejle' benen bitobi gonən len lega'aque'. Guaquə yesə'əxo'a' na'aga'aque'ena' yichj benə' ca' chsa'acšene, na' yesyə'əyaque benə' ca'.

Jeso'osən' beyepe' yoban'

19 Na' catə' beyož be'e Xancho Jeso'osən' dižə'an ca' len lega'aque', bezi' beca'a Diozan' le' yoban' gan' chi'e chnabi'texen len Xacho Diozan'.

20 Na' disipl che' ca' ja'aque' doxenlə jəsə'ədixjue'ine' dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Jeso'osən', na' le' goclene' lega'aque' na' bene' par nich

gwso'one' no milagr len yełə' guac che'enə' par blo'e de que xtižə'əga'aque'enə'
naquən de'e li.
De'e na'azən' chzoja'.

Dižə' Güen Dižə' Cobə De'en Bzoj San Locasən'

De'e nga bzoj Locasən' par Tioflən'

1-4 Señor Tiofl, chzoja' le' dižə' quinga par niç na' ənezdo' de'e li ca naquə de'en babendo' na' de'en bagoc. Benə' zan baç boso'ozoje' che Jeso'osən' ca naquə de'en bagoc complir par neto' chonlilažə'to'one'. Boso'ozoje' en can' bzejni'i benə' ca' neto', benə' ca' besə'əle'i can' goquə dezd golje Jeso'osən'. Na' benə' ca' gwse'en besə'əle'ine' can' goquən' boso'osed boso'olo'ine' benə' yoblə dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən'. Na' nada' catə' beyož gwnabyoža' can' goquən', na' gwyazlaža' a gwzoja'an tcho'a tsəo' par niç ənezdo' Señor Tiofl.

Can' goquə gwdixjue'e to angl de que galjə Juanna'

5 Ca tyemp can' gwnabia' Rei Erodən' gan' nzi' Jodea, na' zo to bxož che benə' Izrael ca' benə' le Zequeria. Bene' žin len xoņj bxož benə' zjele Abias. Na' no'ol che Zequerian' le' Çhabet na' naque' dia che de'e bxož Ronnə'.

6 Na' Zequerian' len Çhabetən' zja'accze' licha par len Diozən', na' gwsone' yoguə'əloł de'en non Xancho Diozən' mendad de'en zjənyoŋ le'e lei che'enə'.

7 Na' notono xi'inga'aque' nitə', çhedə' Çhabetən' naque' no'olə güiž, na' çopte' bazjanaque' benə' golə.

8 Na' goquan' beyalə' Zequerian' len benə' ljuežje' ca' benə' ca' zjanaquə bxož par gwsone' de'en besyə'əyale'e so'one' par gwsone'əlaogüe'e Diozən'.

9 Na' de' costombr che bxož ca' chso'one' rif par chatə'əbia' noe' əchoj par əgwzeye' yal lo'o yo'odao' əbləo' chega'aque'enə' gan' chso'elaogüe'e Xancho Diozən' Jerosalennə'. Nach gwsone' rif na' bchoj Zequerian' par bzeye' yalən' lo'o yo'oda'ona'.

10 Na' žlac bzeye' yalən' gwnitə' yoguə'əloł benə' zan ca' chy'olə gwsone' orasyonə'.

11 Na' to angl che Xancho Diozən' bloe' laogüe' Zequerian', na' gwzecha anglən' cuit mesən' lichalə gan' chəsə'əzeye' yalən'.

12 Catə' ble'i Zequerian' anglən' benit beçolə goc lo'o yichjla'aždaogüe'enə' na' bžebchgüe'.

13 Pero anglən' gože' le': —Bito žebo' Zequeria. Diozən' babzenague' orasyon'chio'ona', na' no'ol çhio' Çhabetən' sanə' to xi'ino', na' əgwsio' le' Juan.

14 Na' so' mbalaz na' yebeido', na' leczə benə' zan yesyə'əbeine' šə bagolje',

15 çhedə' gaque' benə' blao lao Diozən'. Bito ye'eje' bino ni biquə'əchlə de'en chesə'əzože benə', na' catə' galje' yo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'aždaogüe'enə' par nabi'an le'.

16 Na' gone' par niç zan benə' Izrael gwlaž che' ca' yesə'əša' yichjla'ažda'oga'aque'enə' na' so'elaogüe'e Diozən' can' cheyalə' so'elaogüe'ene', Dioz ben' naquə Xanga'aque'.

17 Na' cuialaogüe' lao Xançon' na' gone' par niç benə' ca' cui nitə' binlo len xi'inga'aque' yesyə'ənite'e binlo len xi'inga'aque' de'e yoblə. Na' gone' par niç benə' godenag ca' yesə'əzenague' che Diozən'. Gone' ca' par niç yesə'ənitə' benə' probnid par əso'elaogüe'e Xançon' catə'ən yide'. Na' len xbab de'en yo'o yichjla'aždaogüe'enə' na' len dižə' balə de'en güe'enə' gaque' ca profet Liazən' ben' gwzo cana'.

18 Nach Zequerian' gože' anglən': —ÇNacxa gaquə ənezda' de'e nga? Nada' baç naca' benə' golə na' no'ol çhia'anə' leczə benə' golə.

19 Nach anglən' gože' le': —Nada' naca' angl Gabryel. Zoa' len Diozən' na' zoa' cho'elaogua'ane'. Na' bsele'e nada' zedetixjue'ida' le' dižə' gūen dižə' cobə quinga.

20 Na' le' gaco' mod, cui gaquə ənio' xte que catə'əch əžin ža gaquə de'e nga, čhedə' cui chejli'o xtiža'anə'. Na' de'e liczə gwžin ža gaquə complir can' gwnia'anə'.

21 Na' beṇə' ca' ža' chyo'olə gosə'əbeze' Zequerian', nach besyə'əbanene' čhedə' gwžeine' lo'o yo'odao' əblao gan' chso'elao' beṇə' Izrael ca' Diozən'.

22 Catə' bechoj Zequerian', bene' señy len ne'enə' la' bitoch goquə əne'. Bačh naque' beṇə' mod. Nach gwsa'ache'i beṇə' ca' de que ble'ida'ogüe'ene' lo'o yo'oda'onə'.

23 Na' catə' bde laze'en de'en bene' žin lo'o yo'odao' əblaonə' beyeye' liže'.

24 Gwde na', no'ol che' Čhabetən' bgüendao' bda'onə' lo'o le'enə' na' gueyə' bio' gwzoze'. Na' gwne':

25 —Güenchgua baben Xana' Diozən' len nada', čhedə' babžin ža nži'ilaže'nda', chone' par ničh bitoch so'on beṇəčən' xbab čhia' de que cui bi zaca'a.

Anglən' gwdixjui'e galjə Jesocrisən'

26 Goc xop bio' noa' Čhabetən' bda'onə', Diozən' bozsele'e anglən' ben' le Gabryel, gwyeje' to syoda de'en nzi' Nasaret gan' mbane Galilean'.

27 Bsele'ene' gan' zo to no'ol güego' le' Maria. Na' Marian' ne'e naplažə'əchgua cuine'. Na' to beṇə' le Jwse bačh naquan gwšagna'alene' par gaque' xo'ole'. Na' Jwsen' naque' dia che de'e Rei Dabin'.

28 Na' bžin anglən' gwyo'e gan' zo Marian' na' gože'ene': —Dioxei. Xancho Diozən' nži'ilaže'e le' na' zoe' len le'. Na' gone' par ničh socho' mbalaz ca yoguə'əloj no'ol ca' yelə'.

29 Catə' ble'i Marian' anglən', benit bečhoj goc lo'o yičhjlə'aždaogüe'enə' por ni čhe dižə' de'en gože' le'. Na' bene' xbab bi zejen de'en bguape' le' dioxən' ca'.

30 Nach anglən' gože'ene': —Bito žebo' Maria. Diozən' nži'ilaže'e le'.

31 Na' le' gua' xi'ino', to bi'i byo dao', na' sano'obo', na' əgwsio' labo' Jeso'os.

32 Na' Jeso'osən' gaque' to beṇə' blao na' beṇəčən' yesə'əsi'ene' Xi'in' Dioz, Dioz ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' blao. Na' Xancho Diozən' gone' par ničh nabi'e nasyon Izraelən' can' gwnabia' de'e xaxta'ogüe'e Rei Dabin'.

33 Na' le' nabi'e nasyon Izraelən' zejlicane. Na' cuat te yelə' gwnabia' che'enə'.

34 Nach gož Marian' anglən': —čNacxa gaquə sana' bdao'? la' bitonə' žaga'nda' beṇə' byo.

35 Nach gož anglən' le': —Spirit čhe Diozən' yidən gan' zo'onə', na' yelə' guac čhe Diozən' son len le', Dioz ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' blao. De'e na'anə' bi'i la'aždao' xi'ilažə'an galjənə', yoso'osi'ebo' Xi'in' Dioz.

36 Na' beṇə' xna'o Čhabetən' leczə bačh bgüenda'obo' lo'o le'enə' la'anə'əczə banaque' beṇə' golə. Bagoc xop bio' no'e to bi'i byo dao', len la' gosə'əne' čhe' de que no'olə güižən'.

37 Bito bi bi de de'e ənačo cui chac gon Diozən'.

38 Nach gož Marian' anglən': —Nga zoa' naca' xmose', gaquə čhia' con bi na Xana'an.

Nach beza' anglən' gan' zo Marian'.

Marian' jəlanə'e Čhabetən'

39 Gwde na' le'e gwyejte Marian' to syoda de'e žia lao ya'a gan' mbane Jodean'.

40 Na' bžine' liž Zequerian', gwo'e bguape' Čhabetən' diox.

41 Na' goquən' catə' Čhabetən' benene' cholgüiž Marian' le' nach gočbe'iteine' chxitə' chžia chac bdao' che'enə' lo'o le'enə'. Na' Spirit che Diozən' gwnabi'an yichjla'aždao' Čhabetən'.

42 Na' gwne' zižjo tant bebeine', na' gože' Marian': —Diozən' babene' par nič zocho' mbalaz ca yoguə'əlo' no'ol ca' yela'. Na' Diozən' gone' par nič gaquə' mbalaz che bdao' chio'onə' no'onə'.

43 Nactecxan' le' naco' xna' Xana'an zedə'ano'o nada'.

44 Mer catə' bene naga'anə' chguapo' nada' dioxən', bdao' chia'anə' bebeibo' na' bxitə' bžiabo' lo'o li'anə'.

45 Xancho Diozən' bene' par nič anglən' gwne' le' de'en ze'e gaquə' na' zo' mbalaz de'en gwyejli'o de que gaquə' complir can' gwne'enə'.

46 Nach Marian' gwne':

—Cho'elagua'a Xana' Diozən' do yichj do laža'a.

47 Na' lo'o yichjla'aždaogua'an chebeichgüeida' Dioz ben' chebej nada' xni'a de'e malən'.

48 Babeyašə' beži'ilaže'e nada' naca' xmose' la'anə'əczə' cui bi zaca'a. Na' dezd na'a žtia žtia beṇachən' yesə'əne' de que zoa' mbalaz.

49 Diozən' chac gone' de'e cui no zaquə' gon, na' babene' de'e güen juisy len nada'.

Le'enə' naque' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy.

50 Na' nota'əteza beṇə' chsa'ape'ene' respet do yichj do lažə'əga'aque', Diozən' cheyašə' cheži'ilaže'e lega'aque' na' len xi'in dia čhega'aque'.

51 Bač blo'i Diozən' beṇachən' yelə' guac che'enə', na' babene' par nič beṇə' ya'alažə' ca' baboso'ozexjw yichjga'aque'enə' laogüe'enə'.

52 Babene' par nič beṇə' gwnabia' ca' cuich gosə'anabi'e, na' beṇə' ca' cui gwsa'ac beṇə' blao, Diozən' bcuie' lega'aque' par gwsa'aque' beṇə' blao.

53 Na' beṇə' ca' gwsa'acbe'ine' de que chesə'əyažjene' yelə' chaclen che Diozən', bagoclene' lega'aque'.

Na' beṇə' ca' gwsa'aque'ne' bitobi chesə'əyažjene', bose'e lega'aque' sin cui bi bnežjue' lega'aque'.

54 Nach bagocwlene' chio'o beṇə' Izrael naccho ca xmose'.

Bablo'ine' chio'o de que bito ganlaže'e par yeyašə' yeži'ilaže'e chio'o can' bene' lyebe.

55 Na' de'en beyašə' beži'ilaže'e de'e Abraannə' len xi'in dia che', bene' complir can' gože' le' len yebalə' xaxta'ocho ca'.

Na' zocze' yeyašə' yeži'ilaže'e xi'in dia che de'e Abraannə' zejlicane'.

56 Na' catə' bagoc šon bio' bega'an Marian' len Čhabetən' nach beyeje' liže'enə'.

Golja Juannə' ben' bchoa ben' nis

57 Na' catə' bžin or par san Čhabetən', gwxane' bi'i byo dao' che'enə'.

58 Na' catə' gwse'ene beṇə' gwliž čhega'aque'enə' na' family čhega'aque'enə' de que Diozən' babeyašə' beži'ilaže'e Čhabetən', besyə'əbeichgüeine' len le'.

59 Na' ža xon' beṇə' ca' jəsə'əzo'ebo' señy de'en ne' sirconsision. Na' zejen de que chse'ejle'e che lyebe de'en ben Diozən' len de'e Abraannə'. Na' gwse'ene' si' labo' Zequeria can' le xabo'onə'.

60 Pero xna'abo'onə' gwne': —Nca, cheyalə' si' labon' Juan.

61 Nach lega'aque' gwse'e le': —Notono family chele nitə' beṇə' zjəle ca' na' nic xaxta'ole.

62 Nach gwso'one' señy gosə'əṇabene' x̄abo'onə' nac chene'ene' si' la bda'onə'.

63 Nach bene' señy gwṇabe' to yag la' dao' gan' bzoje': "Si' labo' Juan." Nach yogue' e besyə'əbanene'.

64 Le'e gocte beṇe Zequerian' na' le'e gwzolaote be'e dižə' be'elaogüe'e Diozən'.

65 Na' besə'əžebchgua beṇə' gwliž čhega'aque'enə'. Na' xtižə'aga'aque'enə' gosə' gwllajən doxen yež ca' zjəchi' lao ya'a ca' gan' mbane Jodean'.

66 Na' yoguə'əlol beṇə' gwse'enene' dižə'ənə' gwso'one' xbab lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' che de'e ca', na' gosə'əne':

—¿Bixa gon bdao' na'anə'?

Gosə'əne' ca' čhedə' gosə'ənezene' de que zoczə Diozən' len lebo'.

Dižə' de'en be' Zequerian'

67 Nach gwnabia' Spirit che Diozən' yichjla'aždao' x̄abo' Zequerian'. Na' Zequerian' be'e xtižə' Diozən' gwne':

68 Cho'elaogua'a Xančhon' ben' naquə Dioz che chio'o beṇə' Izrael.

Cheyaše'ene' chio'o naccho ṇasyon' che'

na' babene' par nič gaquə yečojcho xni'a de'e malən'.

69 La' babene' par nič zo to beṇə' napə yelə' guac par yebeje' chio'o xni'a de'e malən',

na' za' be'enə' lao dia che de'e Rei Dabin' ben' goquə xmos Diozən'.

70 Chac can' gwna Diozən' len cho'a de'e profet ca' beṇə' ca' gwleje' par gwsa'aque' lažə' ne'enə' cana'ate.

71 Gwne' de que yosle' chio'o lao na' beṇə' contr čhecho ca'

na' lao na' yoguə' beṇə' čəsə'əgue'i chio'o.

72 Na' leczə gože' de'e xaxta'ocho ca' de que yeyašə' yeži'ilaže'e lega'aque' len xi'in dia čhega'aque'.

Na' can' chone' na'a, chone' par nič chac complir ca naquə de'en bene' lyebe gone' par gaquəlene' chio'o.

73 Ben Diozən' cuine' testigw lao de'e xaxta'ocho Abraanṇə'

de que gaquəczə can' bene' lyeben'.

74 Na' gwne' de que yosle' chio'o lao na' beṇə' contr ca' par nič ca' gaquə güe'ela'ochone' sin cui žebcho.

75 Na' gwne' gone' par nič gaquə la'ažda'ochon' xi'ilažə' par len le'enə'

na' gone' par nič šejcho licha güe'ela'ochone' doxen yelə' mban čhechon'.

76 Nach Zequerian' gože' bida'onə':

Na' le' xi'ina', beṇəčən' yesə'əne' čhio' de que naco' profet beṇə' choe' xtižə' Diozən',

Dioz ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' blao.

Yesə'əne' ca' čhedə' le' cuialaogo' lao Xančhon' na' go'o xtiže'enə'

par nič nič beṇə' probnid par əso'elaogüe'ene' catə'an yide'.

77 Egwsed əgwlo'ido' neto' can' chene'e Diozən' yebeje' chio'o xni'a de'e malən' chio'o naccho beṇə' ṇasyon' che'.

78 Diozən' cheyašə' cheži'ilaže'e chio'o na' bachsele'e to beṇə' gaquəlene' chio'o.

Na' gwxaquə'əlebe be'enə' ca be'eni' che bgüižən'.

79 Le' gwzejni'ine' chio'o beṇəčən' naquən' goncho par nič žjəyechocho gan' zo Diozən' catə' gatcho,

na' əgwzejni'ine' chio'o beṇəčən' naquən' so cuzcho binlo'.

Can' gone' cue'e be'eni' lo'o yichjla'azdao' chio'o gwxaquə'əlebecho ca beṇə' chsa'aš lo'o de'e žcholən'.

⁸⁰ Na' Juannə' ca bcua' chcha'ogü'e', zdate chaquəch yichjla'azdaogü'e'en can' chene'e Diozən'. Na' Juannə' jsoc' latjə dašən'. Na' nan' nezoe' catə'an bžin ža gwzolaogü'e' gwdixjui'e xtižə' Diozən' len beṇə' Izrael ca'.

2

Can' goquə catə'an goljə Jeso'osən'

¹ Na' gwde de'e ca', na' ca tyempən' catə'an gwnabia' Sesar Augusto, bene' mendad te cuent na' əsa'alə' yiš balə beṇə' ža' to to yež de'e zjəchi' doxen ganə' chnabi'e.

² Na' bguale'e yišən' lao chnabia' Sirenio gan' nzi' Siria. Na' naquən de'e nech de'en bguale'e yiš balə beṇə' ža' to to yež.

³ Nach yoguə'əlöl beṇə' jəya'aque' lažga'aque' jəsyə'əde cuinga'aque' cuent par gwsa'alə'əga'aque' yiš.

⁴ Nach Jwsen' naque' dia che de'e Rei Dabin'. Na' beze'e Nasaret gan' mbane Galilean' par beyeje' syoda che de'e Rei Dabin' de'e nzi' Belen. Na' chi' syoda Belennə' gan' mbane Jodean'.

⁵ Beyeje' jəyede cuine' cuent na' zenče'e no'ol che' Marian', pero bitonə' yesə'aca'a ljuežje'. Na' Marian' bano'e bda'onə'.

⁶ Na' goquan' lao nite'e Belennə' bžin or par sane'.

⁷ Na' bi'i nechən' gwxxane' goljbo' bi'i byo dao', na' blaže'ebo' lachə'. Na' gwlo'ebo' to lo'i gan' chsa'o bia yixə', chedə' bito bi latjə gwyo'och mesonnə' par lega'aque'.

Angl ca' boso'ozenene' beṇə' goye xilə' ca' de que bagoljə Goslan'

⁸ Na' lao že' na', le'e yixə' che Belen na'atezəczə ža' beṇə' goye xilə' nechəsə'əne'e chsa'ape' xilə' čhega'aque' ca'.

⁹ Na' angl che Xanchon' bžine' gan' nitə beṇə' goye xilə' ca', na' yelə' chey che'eni' che Diozən' gwyechjən bse'eni'in gan' nite'enə'. Na' besə'əžebchgü'e'.

¹⁰ Na' gož anglən' lega'aque': —Bito žeble, na'a čhixjo'ida' le'e to dižə' güen de'e yeba yezaquə'əlažə'əchgua yoguə'əlöl beṇə'.

¹¹ Lao' syoda che de'e Rei Dabin' bagoljə na'a ben' chac yebej beṇə' xni'a de'e malən'. Naque' Cristən' ben' bselə' Diozən' par gaquəlene' beṇə'chən' na' naque' Xanchon'.

¹² Par yeželele bda'onə' quinga naquə: Žjəyedi'ilebo' lažə'əbo' lachə' na' debo' lo'i gan' chsa'o bia yixə'.

¹³ Beyož gwna anglən' ca' le'e besə'əžinte angl zanch gan' zo angl nechən', za'aque' gan' zo Diozən'. Na' chso'elaogü'e'e le', chəsə'əne':

¹⁴ Ledoye'ela'och Diozən' ben' zo yoban'.

Na' lao yežlyon' gatə' yelə' so cuezə binlo' entr beṇə' ca' chebei Diozən' lega'aque'.

¹⁵ Na' catə' besyə'əsa'ac angl ca' zjəya'aque' yoban', nach beṇə' goye xilə' ca' gwse' ljuežjga'aque': —Yeyejcho Belennə' žjəyegüiacho de'en bagoc, ca naquə Xanchon' bselə'e angl quinga bedəsə'ədixjue'ine' chio'o.

¹⁶ Nach besa'aces beṇə' goye xilə' ca' jəya'aque' Belennə', na' jəsyə'ədi'e Marian' len Jwsen' na' len bda'onə'. Na' bda'onə' debo' lo'i gan' chsa'o bia yixə' ca'.

¹⁷ Beyož besə'əle'ine' can' bagoquan', na' gwso'e dižə' che bda'onə' len yeziquə'əchlə beṇə' ca naquə de'en gwse' angl ca' lega'aque'.

18 Na' yoguə'əloł beṇə' ca' əgwse'ene dižə' de'en gwsoe' beṇə' goye xilə' ca' besyə'əbanene'.

19 Na' Marian' leczə gwlo'o yichje' yoguə'əloł dižə' de'en gwsoe' beṇə' goye xilə' ca' na' bene' xbab lo'o yichjla'aždaogüe'en bi zejennə'.

20 Nach besyə'əsa'ac beṇə' goye xilə' ca' chso'elaogüe'e Diozən' na' chso'e le' yelə' bala'ən che yoguə'əloł de'en bagwse'ene' na' babesə'əle'ine' ca naquə de'en gož anglən' lega'aque'.

Family che Jeso'osən' jso'ebo' lo'o yo'odao' əblaonə'

21 Catə' gwde xon' ža na' jəsə'əzo'ebo' seŋy de'en ne' sirconsision na' bosə'əsi'e labo' Jeso'os, can' ben anglən' mendad catə' ze'e gua'alə Marian' lebo'.

22 Catə' gwde tyempən' babeyac Marian' xi'ilažə' len bda'onə' segon can' na lein' de'en bzoj de'e Moizezən', nach gosə'əlene'ebo' Jerosalennə' par jso'ebo' lao Diozən'.

23 Gwso'one' ca' čhedə' nyojən le'e lein': "Yoguə' bi'i byo dao' bi'i nech cheyalə' gacbo' lao na' Diozən', na' yoguə' bia yixə' bia maš dao' bia nech leczə gaquəb lao na' Diozən'."

24 Na' gwso'elaogüe'e Diozən' gwso'one' can' na lei che Xancho Diozən', nyojən: "Cheyalə' gotle to csad ngolbexə o čhopə plomxtil."

25-26 Na' Jerosalennə' gwzo to beṇə' byo le Simeon. Be'enan' gwyecze' bene' de'e güen lao Diozən' na' be'elaogüe'ene', na' gwleze' batə'əquən' yidə Cristən' ben' gwlej Xancho Diozən' par gaquəlene' beṇachən'. Na' Spirit che Diozən' gwzon lo'o yichjla'aždao' Simeonnə'. Na' bzene Spiritən' le' de que antslə ze'e gate' le'ine' Cristən'.

27 Na' Spiritən' benən par nič gwyeje' yo'odao' əblaonə'. Na' zoe' yo'oda'onə' catə' besə'əžin xaxna' Jeso'osən' zjənlene'ebo' par nič so'one' len lebo' can' na lein'.

28 Nach Simeonnə' gwlene'ebo', nach be'elaogüe'e Diozən' gože'ene':

29 Na'a ža Xana' Dioz, bačh goc can' gwna'onə'.

Be' latjə yeyeda' binlo gan' zo'onə', nada' naca' beṇə' güen žin čhio',

30 čhedə' bable'ida' ben' zedəyelej neto' xni'a de'e malən'.

31 Naque' ben' bžio' bia' əgwse'lo'o par yoguə'əloł beṇə'.

32 Na' cue'e be'eni' lo'o yichjla'aždao' beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael par nič se'ejni'ine' xtižə'onə'.

Na' leczə gone' par nič beṇə' Izrael ca' yesə'əzi'e yelə' bala'ən.

33 Nach xabo'on len xna'abo'on besyə'əbanene' ca naquə dižə' de'en be' Simeonnə' čhebo'.

34 Na' Simeonnə' gwṇabene' Diozən' gone' par nič gaquə güen čhega'aque', na' gože' Marian': —Beṇə' zan beṇə' Izrael ca' yesə'əbiayi'e čhedə' cui so'onlilaže'e xi'ino' nga, na' zane' yesə'əzi'e yelə' mban zejlicane čhedə' so'onlilaže'ene', na' beṇə' zan yoso'ožia yoso'onite'ene' catə' yesə'əzene' che'.

35 Na' gone' par nič gacbia' non' əgwzenag che Diozən' na' non' cui. Na' cacžə ga chaz to cwšiy gaquə lo'o yichjla'aždaogo'onə' tant əžaglaogo' de'en gac che'.

36 Na' leczə gwzo to no'olə gwle Añy yo'odao' əblaonə', na' no'olən' cho'e xtižə' Diozən'. Naque' xi'in' de'e Fanuel, na' naque' dia che de'e Aser. Bšagne'e catə'ən naque' no'ol güego', pero na' gaž izga bguan be'en che'enə'. Na' Añyən' banaque' to beṇə' golə.

³⁷ Bagoc taplalj tap iz got be'en che'enə'. Cuicə chebiže'e yo'odao' əblaonə'. Lechguale cho'elaogüe'e Diozən' do ža do yel, xte gwyaz tgüejə cui gwdaogüe' par nič benche' orasyon lao Diozən'.

³⁸ Na' goquən' bgüigua' Añyan' gan' nita' Jwsen' len Marian', na' be'e yelə' choxcwlen che Diozən' de'en bač bsele'e ben' gaquəlen nasyon Izraelən'. Na' be'e dižə' che Jeso'osən' len yoguə'əlol beñə' ca' ža' Jerosalennə' beñə' chesə'əbeze' batə'əquən' əselə' Diozən' ben' gaquəlene' lega'aque'.

Jəya'aque' Nasaretən'

³⁹ Nach Jwsen' na' Marian' catə' beyož gwso'one' yoguə'əlol de'en non lei che Diozən' mendad so'one', jəya'aque' lažga'aque' Nasaret gan' mbane Galilean'.

⁴⁰ Na' Jeso'osən' zda chcha'ogüe' na' zda chdipe'. Na' ca bcua' chcha'ogüe'ena' zdach chejni'ichene', na' nži'ilažə' Diozən' le'.

Can' ben Jeso'osən' lo'o yo'odao' əblaonə'

⁴¹ Na' xaxne'e ca' yoguə' iz chja'aque' lni pascw de'en chalə' Jerosalennə'.

⁴² Šižin ize Jeso'osən' catə' gosə'əche' xaxne'e ca' le' ja'aque' Jerosalennə'. Segon ca costombr che beñə' Izrael ca' chja'aque' catə' chalə' lnin'.

⁴³ Na' catə' gwde lninə' xaxne'e ca' besa'aque', pero Jeso'osən' bega'ane' Jerosalennə'. Na' xne'ena' len Jwsen' bito gwsa'acbe'ine',

⁴⁴ con gwso'one' xbab šə bazjəyede' len beñə' ca' nžagga'aque' txennə'. Na' tža nez babesa'ac xaxne'e ca' gwzolao chəsyə'əyilje'ene' entr family na' migw čhega'aque' ca'.

⁴⁵ Pero bito besyə'əželene' le', nach besyə'əbi'e jəya'aque' Jerosalennə' de'e yoblə par žjəsyə'ədilje'ene'.

⁴⁶ Na' goquən' beyon žach besyə'əželene' Jeso'osən' lo'o yo'odao' əblaonə', chi'e gwchol beñə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Jeso'osən' chzenague' xtižə'əga'aque'ena' na' de'e zan chnabene' lega'aque'.

⁴⁷ Na' yoguə'əlol beñə' ca' choso'ozenag xtiže'ena' chəsyə'əbanene' che yelə' chejni' che'ena' na' can' choži'e xtižə' beñə' ca' choso'osed choso'olo'i lein'.

⁴⁸ Na' catə' besə'əle'i xaxne'en le' besyə'əbanene', na' gož xne'en le': —Xi'indaogua'a, čbixchen' chondo' neto' ca'? Xao' nga na' nada' bagwdato' beyiljto' le' na' de'e juisy de'e chaqueto'.

⁴⁹ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —čBixchen' cheyilje nada'? čEcuí nezele de que cheyalə' gona' de'en na Xa'anə' gona'anə'?

⁵⁰ Pero xaxne'e ca' bito gwse'ejni'ine' bi zeje de'en gože' lega'aque'ena'.

⁵¹ Na' beyeje' Nasaretən' len xaxne'e ca', bzenague' čhega'aque'. Na' gwlo'o yichj xne'ena' yoguə'əlol de'en goquən'.

⁵² Na' ca naquə' zda gwyejni'iche Jeso'osən' na' zda gwcha'oche', na' Diozən' zda bebeichene' le' na' leczə' ca' benačən' zdach besyə'əbeichene' le'.

3

Juan ben' bčhoa nis gwduxjui'e dižə' güen dižə' cobə' che Diozən'

¹ Catə' goc šino' iz chnabia' Sesar Tiberion', goc Ponsio Pilatən' gubernador che Jodean'. Na' goc Erodən' gubernador che Galilean', na' goc beñə' biše'e Lipən' gubernador che Itorea na' che Traconite. Na' goc Lisantias gubernador che Abilinia.

² Nach Anas na' Caifas gwsa'acquəche' bəxoz əblao che beñə' Izrael ca'. Iz na' xi'in Zequerian', ben' gwle Juan, gwzoe' latjə dašən' na' Diozən' be'elene' le' dižə'.

³ Nach Juannə' gwyeje' yoguə'əlol yež de'e zjənyechj zjəmbi'i yao Jordannə', jətixjue'ine' yoguə' benə' de que cheyalə' yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' na' yesə'ənbene' Diozən' əgwɲitlaogüe'en, na' yesə'əchoe' nis.

⁴ Juannə' bene' can' bzoj de'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'. Quinga nan:

To benə' əne' zižjo latjə dašən', əne': "Le'e so probnid par əgwzenagle che Xanchon' catə'an yide'.

Na' šə sole probnid par əgwzenagle che' catə'an yide', de'en gonle ca' gwxaquə'əleben can' chonle chxi' chloale nez ca' catə' chidə to benə' blao.

⁵ Le'e yoša' yichjla'ažda'olen' par nič gaquən ca to nez güen gan' baboso'ochixə' ya'a yao ca' par beyaquən to leli.

Na' gaquən ca to nez gan' baboso'oxi' baboso'oloe', na' bagosə'əchogüe' xiše'en par beyaquən liča.

⁶ Na' gwžin ža catə' yoguə'əlol benə' yesə'əle'ine' ben' selə' Diozən' par yebeje' benə' xni'a de'e malən'."

⁷ Na' benə' zan ja'aque' gan' gwzo Juannə' par nič bchoe' lega'aque' nisən'. Na' Juannə' gože' lega'aque': —Le'e nacle benə' goxoayag na' naljele. ĵEchaquele de que guaquə yexonjele castigon' de'en əselə' Diozən' par le'e?

⁸ Cheyalə' gonle de'en naquə güen par nič sa'acbe'i benə' yoblə de que baboša' yichjla'ažda'olen'. Na' bito gonle xbab de que Diozən' cui gone' le'e castigw che xtolə'əlen' laogüe de'en nacle xi'in dia che de'e Abraannə'. Bito nacho de que lechguale chyažje Diozən' le'e. Guaquə gone' par nič yej quinga yesyə'əyaquən xi'in dia che de'e Abraannə'.

⁹ Ca naquə le'e šə cui chonle can' chazlažə' Diozən', gwxaquə'əlebele ca to yag frot de'e cui bi frot chbian'. Na' ca naquə yoguə'əte yag frot de'e cui bi frot choŋ, chasə'əchog benə' len na' chasə'əzeye'en.

¹⁰ Nach benə' ca' chasə'əzenag xtiže'enə' gosə'ənbene' Juannə' gwse'ene': —ĵBi ca de'e cheyalə' gonto'?

¹¹ Nach gože' lega'aque': —Ben' napə chopə xadon, cheyalə' əgwnežjue' ton che benə' cui bi de che'. Na' leczə ca' ben' de de'e gaogüe', cheyalə' əgwnežjue' che benə' cui bi de de'e gaogüe'.

¹² Na' catə' benə' gochixjw ca' leczə jəsə'əbigue'e par gwchoa Juannə' lega'aque' nis na' gwse'ene': —Maestr; ĵbi ca de'e cheyalə'əch gonto'?

¹³ Na' gože' lega'aque': —Bito əgwchixjwle de mazəchlə ca de'en cheyalə' əgwchixjwle.

¹⁴ Na' benə' ca' zjənaque' soldad leczə gosə'ənbene' le' gwse'ene': —ĵChexa neto' ža? ĵBi ca de'e cheyalə'əch gonto'?

Nach Juannə' gože' lega'aque': —Bitoch əca'ale la fuers de'en de che benə', na' nic gacle testigw fals contr benə' yoblə par əca'ale xmechga'aque'. Le'e gon banez len laxjwlen'.

¹⁵ Na' benə' Izrael ca' gwnitə' lez yidə Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon chega'aque'enə', gwsa'aque'ne' lo'o yichjla'až daoga'aque' šə Juannə' naque' be'enə'.

¹⁶ Na' Juannə' gocbe'ine' xbab chega'aque'enə' na' gože' yoguə'əga'aque': —Nada' de'e li chchoacza' benə' nis, pero na' ze'e yidə ben' gone' par nič so Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon' na' nabi'an chio'o. Na' Spiritən' naquən ca yi' na' gwxi' gwloan yichjla'ažda'ochon'. Ben' yidə zaquə'əche' ca nada' na' bito zaca'a par gaca' xmoše'.

17 Be'enan' gone' len chio'o can' choncho catə' chdecho trigon' rner na' chzeycho yix bebən'. Na' šə chonlilažə'əchone' yotobe' chio'o par niç socho txen len le', na' beṇə' ca' cui chso'onlilažə' le' əsele'e lega'aque' lao yi' gabilən' de'en cuiczə cheyol.

18 Na' de'e zanch de'e gwna Juannə' gwdixjue'ine' lega'aque' dižə' güen dižə' cobən' na' gwneyoine' lega'aque' se'ejle'en.

19 Nach Juannə' be'e dižə' che gobernador Erodən' ca naquə de'e mal de'en babene'enə' beque'e Erodiasən' ca xo'ole'. La' Erodiasən' naque' xo'olə Lip beṇə' bišə' Erodən'. Na' lecəzə be'e Juannə' dižə' ca naquə yoguə de'e malən' babene'.

20 Na' catə' Erodən' benene' can' choe' Juannə' xtiže'enə' na' bene' yeto' de'e mal, gwlo'e Juannə' ližya.

Can' goquə catə'an gwchoa Jeso'osən' nis

21 Na' žlac ne'e chchoa Juannə' beṇə' nis, beṇə' zan ja'ac laogüe'enə' par bchoe' lega'aque' nisən' na' len Jeso'osən' gwchoe' nisən'. Na' lao orən' Jeso'osən' bene' orasyon na' le'e byaljwte yoban' na' ble'ine' gan' zo Diozən'.

22 Na' betj Spirit che Diozən' bžinən gwzən len le' na' ca orən' naquan ca to ngolbexə. Na' gož Diozən' Jeso'osən': —Le' naco' Xi'ina', na' chacchgüeida' chio'. Cheba chezaquə'əlažə'əchgua' le'.

Dia che Jeso'osən'

23 Na' ca do šichoa ize Jeso'osən' catə' gwzolaogüe' bene' yoguə'əlol de'en zedeyene'. Na' beṇə' ca' gwnitə' na' gwso'one' xbab de que xi'in Jwse na' Jeso'osən'. Na' Jeso'osən' naque' xesoa Eli.

24 Na' Elin' naque' xi'in Matat, na' Matatən' naque' xi'in Lebi, na' Lebin' naque' xi'in Melqui, na' Melquin' naque' xi'in Jana, na' Janan' naque' xi'in Jwse.

25 Na' Jwsen' naque' xi'in Matatias, na' Matatiasən' naque' xi'in Amos, na' Amosən' naque' xi'in Naom, na' Naonnə' naque' xi'in Eslī.

26 Na' Eslin' naque' xi'in Nagai, na' Nagain' naque' xi'in Maat, na' Maatən' naque' xi'in Matatias, na' Matatiasən' naque' xi'in Semei, na' Semein' naque' xi'in Jwse, na' Jwsen' naque' xi'in Joda.

27 Na' Jodan' naque' xi'in Joana, na' Joanan' naque' xi'in Resa, na' Resan' naque' xi'in Sorobabel, na' Sorobabelən' naque' xi'in Salatiel.

28 Na' Salatielən' naque' xi'in Neri, na' Nerin' naque' xi'in Melqui, na' Melquin' naque' xi'in Adi, na' Adin' naque' xi'in Cosam, na' Cosannə' naque' xi'in Elmodam, na' Elmodannə' naque' xi'in Er.

29 Na' Erən' naque' xi'in Josue, na' Josuen' naque' xi'in Elieser, na' Elieserən' naque' xi'in Jorim, na' Jorinnə' naque' xi'in Matat.

30 Na' Matatən' naque' xi'in Lebi, na' Lebin' naque' xi'in Simeon, na' Simeonnə' naque' xi'in Joda, na' Jodan' naque' xi'in Jwse, na' Jwsen' naque' xi'in Jonan, na' Jonannə' naque' xi'in Eliaquim.

31 Na' Eliaquinnə' naque' xi'in Melea, na' Melean' naque' xi'in Mainan, na' Mainannə' naque' xi'in Matata, na' Matatan' naque' xi'in Natan.

32 Na' Natannə' naque' xi'in Dabi, na' Dabin' naque' xi'in Isai, na' Isain' naque' xi'in Obed, na' Obedən' naque' xi'in Boos, na' Boosən' naque' xi'in Salmon, na' Salmonnə' naque' xi'in Naason.

33 Na' Naasonnə' naque' xi'in Aminadab, na' Aminadabən' naque' xi'in Aram, na' Arannə' naque' xi'in Esrom, na' Esronnə' naque' xi'in Fares. Na' Faresən' naque' xi'in Joda,

³⁴ na' Jodan' naque' xi'in Jacob, na' Jacobən' naque' xi'in Isaac, na' Isaaquən' naque' xi'in Abraam, na' Abraannə' naque' xi'in Tare, na' Taren' naque' xi'in Nacor.

³⁵ Na' Nacorən' naque' xi'in Serog, na' Seroguən' naque' xi'in Ragau, na' Ragaun' naque' xi'in Peleg, na' Peleguən' naque' xi'in Eber.

³⁶ Na' Eberən' naque' xi'in Sala, na' Salan' naque' xi'in Cainan, na' Cainannə' naque' xi'in Arfacsad, na' Arfacsadən' naque' xi'in Sem, na' Sennə' naque' xi'in Noe, na' Noen' naque' xi'in Lamec.

³⁷ Na' Lamequən' naque' xi'in Matosalen, na' Matosalennə' naque' xi'in Enoc, na' Enoquən' naque' xi'in Jared, na' Jaredən' naque' xi'in Maalaleel.

³⁸ Na' Maalaleelən' naque' xi'in Cainan, na' Cainannə' naque' xi'in Enos, na' Enosən' naque' xi'in Set, na' Setən' naque' xi'in Adan, na' Adannə' naque' xi'in Dioz.

4

Gwxiye'enə' gwlo'oyelə'an Jeso'osən' gone' de'e mal

¹ Na' Spirit che Diozən' gwnabia'an yichjla'azdao' Jeso'osən'. Na' Jeso'osən' beze'e cho'a yao Jordannə', na' Spiritən' benən par nič gwyeje' latjə dašən'.

² Čhoa ža gwzoe' latjə dašən', na' lao čhoa žan' gwxiye'enə' gwlo'oyelə'an Jeso'osən' gone' de'e malən'. Na' lao de'e čhoa žan' bitobi gwdaogüe', na' catə' gwde čhoa žan' gwdone'.

³ Na' gož gwxiye'enə' le': —Šə len' naco' Xi'in Diozən', gož yej nga yeyaquən yetxtil.

⁴ Nach gož Jeso'osən' len: —Nyojczə Xtižə' Diozən' nan: “Caguə yelə' guao na'azən' əbane chio'o beñač sino leczə chyažjecho yoguə'əlol dižə' de'e na Diozən' par əbancho.”

⁵ Na' gwche' gwxiye'enə' le' to lao ya'a sibə, na' žalnez blo'in le' yoguə' nasyon de'e zjəchi' lao yežlyon'.

⁶ Nach gožan le': —Doxen yelə' chnabia' de'e de lao yežlyo nga naquan lao na'a. Na' əgwnežjua'an con no che'enda'. Goṇa' le' yelə' chnabia' čhia'anə' na' len yoguə' de'en naquə' güen na' yoguə' de'e naquə' de'e žialao čhia' ca naquə' chnabia'a nasyon ca' de'en zjəchi' yežlyo nga.

⁷ Šə le' güe'elaog'o nada' yoguə'əlol de'e quinga əsa'acquən čhio'.

⁸ Nach Jeso'osən' gože' gwxiye'enə': —Gwchi'izə' ca'alə' nga, Satanas. Nyojczən le'e Xtižə' Diozən' nan: “Cheyalə' šejni'alažə'əcho Xancho Diozən', na' tozə le' güe'ela'ocho.”

⁹ Nach gwxiye'enə' gozče'en le' yichjo'o yo'odao' əblao de'en zo Jerosalennə', na' gwlequən le' gan' naquə' le'ezelaogüe' sibə, na' gožen le': —Šə len' naco' Xi'in Diozən' bexitə' nga par che'elə,

¹⁰ la' nyojczən le'e Xtižə' Diozən':

Eselə' Diozən' angl che' ca' par əsa'aclene' le' na' əsa'ape' le'.

¹¹ Na' leczə ca' nan:

Eso'oxe' le' par nič bito əčhego'o no yej.

¹² Nach Jeso'osən' gože'en: —Leczə ca' nyojczən le'e Xtižə' Diozən': “Bito con goncho Xancho Diozən' prueb šə leine' can' ne'enə'.”

¹³ Beyož gotə'əbia' de que cui gwzoi gwxiye'enə' co'oyelə'an Jeso'osən' gone' de'e malən', bebi'izə'an šlož len le'.

Jeso'osən' gwzolaogüe' chyixju'e dižə' güen dižə' cobə che Diozən'

14 Nach Jeso'osən' beyeje' Galilean', na' goclen Spirit che Diozən' le' len yelə' guac cheinə'. Na' yoguə'əlol beṇə' ža' yež de'en nyečh' mbi'i Galilean' gwse'enene' che Jeso'osən'.

15 Nach Jeso'osən' bsed blo'ine' lega'aque' lo'o yo'odao' čhega'aque' ca' na' yoguə'əlol beṇə' ca' gwso'elaogüe'e Jeso'osən'.

Bežin Jeso'osən' Nasaretən'

16 Na' bežin Jeso'osən' Nasaret gan' gwcha'ogüe', na' ca costombr che' de'e de, gwyo'e yo'oda'onə' ža dezcanzən' na' gwzeche' blabe'.

17 Na' ben' yo'o lao ne'i yo'oda'onə' bnežjue'ene' rollo gan' nyoj de'en bzoj de'e profet Isaiazən', ben' be' xtižə' Diozən' cana'. Na' Jeso'osən' bsaše' rollon' na' beželene' partən' gan' nyojən:

18 Zo Spirit che Diozən' len nada',

na' Diozən' gwleje' nada' zedegua'a dižə' güen dižə' cobə len beṇə' yašə'.

Na' babsele'e nada' zedeyena' par nič yesyə'ayaclažə' beṇə' ca' zjanitə' trist. Na' zedətičjue'ida' beṇə' ca' nitə' xni'a gwxiye'enə' de que yebeja' lega'aque' xni'einə'.

Na' zedeyena' par yesə'əle'i beṇə' lchol,

na' beṇə' chyi' chzaquə', zedeyena' par nič cuich čhi' saque'e.

19 Na' zedetičjui'a de que babžin ža bžin or gaquəlen Diozən' beṇəčən'.

20 Na' botobə Jeso'osən' rollon' na' benežjue'en ben' yo'o lao ne'i yo'oda'onə', na' Jeso'osən' gwchi'e. Nach yoguə' beṇə' ca' nitə' yo'oda'onə' čosə'əgüiachgüe'ene'.

21 Na' gwzolo be'e dižə'əna', gwne': —Ža neža bachac can' na Xtižə' Diozən' de'en babenele.

22 Na' yoguə' beṇə' ca' gwse'ene dižə' de'en be'enə' besyə'əbanene' catec mba naquə xtižə' Jeso'osən', na' gwso'e dižə' güen che'enə'. Na' gwse' ljuēžjga'aque': —Čecaguə bengan' xi'in jwsen'?

23 Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Šəquə güe'ele nada' can' na dicho čhelen' de'en na: “Beṇə' güen rmech le', beyon cuino'.” Na' güe'eljalə nada': “De'en babeneto' beno' Capernaum de'e zaquə' yebane beṇə', leczə can' cheyalə' gono' lažcho nga.”

24 Nach goze'e lega'aque': —De'e li čhnia' le'e, beṇə' gwlaž che beṇə' güe' xtižə' Diozən' bito chse'ejle'e che'.

25 Can' goquə ca tyemp che profet Liazən' bito bi bi yejw goquə šon iz yo'o gašə, na' goc bgüin juisy čhega'aque' doxen gan' zelao mbane Izraelən'. De'e li čhnia' le'e, gwnitə' zan no'olə gozebə Izraelən' cana'.

26 Pero bito bselə' Diozən' Liazən' par gaquəlene' ni to lega'aque'. Bselə'ene' yetolə yež de'en nzi' Sarepta ga mbane Sidon par goclene' to no'olə gozebə.

27 Na' leczə can' goquə tyemp che de'e profet Lesion' gwnitə' zan beṇə' Izraelən' beṇə' gwsa'acsene len yižgüe' de'en ne' lepr. Ni to lega'aque' cui beyon Lesion'. Tozə Naaman beṇə' Siria beyon Lesion'.

28 Na' yoguə' beṇə' ca' ža' yo'oda'onə' catə' gwse'enene' dižə' quinga besə'əža'achgüe'.

29 Na' le'e besyə'əzoža'ate' na' besyə'əbeje' Jeso'osən' syodan' na' gosə'əche'ene' to lao ya'a galə'əzə gan' čhi' syodan' gwse'ene'ene' yoso'oxope'ene' par che'elə, pero bito goquə bi so'onene' le'.

30 Con beza' Jeso'osən' bedie' gwcholga'aque'enə'.

Jeso'osən' bebeje' de'e xio' de'en yo'o yaz yičh'jla'adžao' to beṇə'

³¹ Na' jsoe' syoda Capernaum gan' mbane Galilean'. Na' yoguə' ʒa dez-canzən' bsd blo'ine' beṇə' ca' ʒa' lo'o yo'oda'onə'.

³² Na' beṇə' ca' besyə'əbanene' ca' naquə' de'en bsd əblo'ine' lega'aque' chedə' bsd blo'ine' lega'aque' ca'aczə to beṇə' banded gaɣɣw gwche'.

³³ Lo'o yo'odao' na' gwzo to beṇə' yo'o yaz de'e xio' yichjla'aʒdaoɡüe'enə'. Na' bgoŷa'an be'enə' gwnan:

³⁴ —Ljoyeto'onə'. Partlə le', partlə neto' Jeso'os beṇə' Nasaret. ʒEzedeʒiayi'o neto'onə'? Nezcəto' no le': Le' naco' beṇə' la'aʒdao' xi'ilaʒə' juisy na' Diozən' bsele'e le'.

³⁵ Jeso'osən' gwdile' de'e xi'onə' na' goʒe'en: —Sʒago'. Bechoj yichjla'aʒdao' benga.

Na' bchix de'e xi'onə' be'enə' gwchoj beṇə' ca' zjəʒa'anə' nach bechojən, pero bito benen le' zi'.

³⁶ Na' lechguale besyə'əbane beṇə' ca' nach gwse' ljuəʒjga'aque': —Nactequən' con gwne' ca' na' bechoj de'e xi'onə' de'en yo'o yaz yichjla'aʒdao' be'enə'. Nachbia' nape' yelə' chnabia' na' yelə' guac de'en chone' mendad yesyə'əchoj de'e xio' ca' na' chesyə'əchojən.

³⁷ Na' ca' naquə' de'en ben Jeso'osən' gosə' gwllaljə diʒə'anə' doxen Galilean', na' len yeʒ ca' de'en zjənyechj zjəmbi'i galə'əzə Galilean'.

Jeso'osən' beyone' taobi'in che Simonṇə'

³⁸ Na' cata' beze'e yo'oda'onə', na' gwyeje' liʒ Simonṇə'. Na' taobin' che Simonṇə' chacšenene' yo'ochgüe' de'e la na' gwso'olɡüiʒe' Jeso'osən' yeyone' no'olən'.

³⁹ Na' Jeso'osən' gwzeche' cuite' gan' de'enə' na' bcheque'e gwdile' de'e lanə' par bechojən no'olən'. Nach taobi'in che Simonṇə' le'e beyaste' na' goclene' beṇə' ca'.

Jeso'osən' beyone' beṇə' zan

⁴⁰ Na' cata' bachen bgüiʒən', yoguə' beṇə' gosə'əche'e con beṇə' chse'i gwde gwde yiʒgüe' jso'ene' lao Jeso'osən'. Na' Jeso'osən' gwɣxoə ne'en yichj to toga'aque' na' beyone' lega'aque'.

⁴¹ Na' leczə bebej Jeso'osən' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz lo'o yichjla'aʒdao' beṇə' zan ca'. Na' besyə'əchojən gosə'anən ziʒjo: —Len' naco' Xi'in Diozən'.

Jeso'osən' gwdile' lega'aquən na' bito be'e latjə yesə'anən chedə' zjənezczen de que naque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquale' beṇə'chən'.

Jeso'osən' gwde' doxenlə Galilean' bsd blo'ine'

⁴² Na' beteyo cata' gwye'eni', beze'e na' gwyeje' to latjə gan' notono nla'. Na' beṇə' ca' besyə'əyilje'ene' na' ja'aque' gan' zoe'ena'. Na' bito gwse'ene' yeza' Jeso'osən' laʒga'aque'enə'.

⁴³ Jeso'osən' goʒe' lega'aque': —Leczə beṇə' ca' nita' syoda ca' yelə' cheyalə' ʒjəixjue'iga'acda'ane' diʒə' gūen diʒə' cobən' de que Diozən' nabi'e con nota'ətezə beṇə' əsoe' latjə. Diozən' bsele'e nada' par niç ʒjəixjue'iga'acda'ane'.

⁴⁴ Ca' goquən' Jeso'osən' gwde' to to yeʒən' gan' mbane Galilean' na' lo'o yo'odao' chega'aque' ca' bsd blo'ine' lega'aque'.

5

Jeso'osən' bene' par niç gosə'əzene' bia zan bel'ya'a

¹ Na' goquən' lao zecha Jeso'osən' cho'a nisdaon' de'en nzi' Genesaret, gosə'əbiguə' beṇə' zan par boso'ozenague' xtiʒə' Diozən' de'en be'enə'.

2 Na' Jeso'osən' ble'ine' nita' čhopə barcw dao' cho'a nisən'. Na' beṇə' gwɣen beḷ ya'a ca' bač besə'əžaše' lo'o barcw ca' na' bachesyə'əyibe' yixjw beḷ čhega'aque'ena'.

3 Na' Jeso'osən' gwyo'e lo'o barcw čhe Simonṇə' na' gwnabene' le' gocwlen par nič bžigue'e barcw čhe'ena' lata' lo'o nisən'. Na' gwche' Jeso'osən' lo'o barcon' nach bsed blo'ine' beṇə' ca'.

4 Na' ca' beyož be'e dižə'nə' nach gože' Simonṇə': —Bžiguə'əch barcw čhio'onə' gan' naquə nisən' zitjoch, na' le'e əgwzala' yixjw čhelen' par senle belən'.

5 Nach Simonṇə' gože' Jeso'osən': —Maestr, babento' žin bedo yel na' ni to cono no bdoḷe'eto'. Pero laogüe de'e bagwnao' le' ca', yozsala'əchto' yixjw quinga.

6 Na' bosə'əzala'e yixjw čhega'aque'ena', na' cata' besyə'əbejga'aque'en zjanža'achan belən' yelezə yesə'əchezə'an.

7 Na' beṇə' ca' gwnitə' lo'o barcw čhe Simonṇə' gwsa'axe' beṇə' ljuežjga'aque' ca' zjaža' lo'o barcon' yeto par əžjse'eclene' lega'aque'. Na' cata' besə'əžin beṇə' ca' na' bosyo'osša'ache' barcw ca' xte ca' bač gwzolaə chse'etjən xan nisən'.

8 Nach Simonṇə' ben' leczə le Bed cata' ble'ine' can' goquən', bzo xibe' lao Jeso'osən' na' gože'ene': —Bebi'izə'əšga len nada' Xana', čhedə' la' naca' to beṇə' güen de'e mal.

9 Gwne' ca' čhedə' le' txen len beṇə' ca' ža'alene' lo'o barcon' besyə'əbanchgüeine' ca' naquən' gosə'əzene' beḷ zan ca'.

10 Na' leczə ca' besyə'əbane xi'in Sebedeon' čhopə biša'əte Jacobən' len Juanə', beṇə' ca' chso'on žin txen len Simonṇə'. Nach Jeso'osən' gože' Simonṇə': —Bito žebo'. Le' naco' beṇə' gwɣen beḷ. Pero na'a gaco' beṇə' güe' xtiža'a, na' gono' par nič so'ombia' beṇə' nada'.

11 Na' cata' besyə'əžinlene' barcw ca' yo biž, gosə'əbejyichje'en na' len yoguə' šinlazga'aque' nach jəsə'ənaogüe' Jeso'osən'.

Jeso'osən' beyone' to beṇə' che'i yizgüe' de'en nzi' lepr

12 Na' goquən' cata' zo Jeso'osən' to syoda, bžin to beṇə' chacsenchgüeine' len yizgüe' de'en ne' lepr. Na' be'ena' cata' ble'ine' Jeso'osən' bzo xibe' laogüe'ena', na' beḷgüiže'ene' gože'ene': —Xana', gonšguei ben par nič yeyacda'.

13 Nach Jeso'osən' bli ne'ena' gwdane'ene' na' gože'ene': —Guacczə beyaque. Na' le'e beyacteine' ca' naquə yizgüe' de'en che'ine'ena'.

14 Na' Jeso'osən' bene' mendad ni tožə cui no no güe'elene' dižə' ca' naquə de'en babene' len le', na' gože'ene': —Gwyej lao bžozən' nič le'ine' de que bač beyacdo'. Na' gwnežjo'one' to bia yixə' gote' lao Diozən' ca' de'en non de'e Moizezən' mendad par nič yesə'əneze beṇə' de que babeyacdo'ona'.

15 Na' tža tža gwdach dižə' ca' naquə miḷagr ca' de'en chon Jeso'osən'. Na' beṇə' zan besə'ədopə besə'əžague' par bosə'ozenague' xtižə' Jeso'osən' na' par nič beyone' con beṇə' ca' chsa'acšene ca' naquə yizgüe' de'en chse'ine'.

16 Na' tši'i güejə bechoj Jeso'osən' beyeje' latja dašən' par jəyene' orasyonṇə'.

Jeso'osən' beyone' to beṇə' nat to part cuerp čhe'ena'

17 Na' goquən' to ža zo Jeso'osən' lo'o yo'o gan' zoe'ena' čhed chlo'ine' beṇə'. Na' gaḷə'əza zjachi' to čhopə beṇə' Izrael beṇə' ca' babesə'əchoj zjanzi' fariseo par ni čhe can' choso'osed choso'olo'ine'. Na' yebaḷə beṇə' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' zjəlene' lega'aque'. Beṇə' ca' ža' na' za'aque' yoguə'əḷəḷ yež gan' mbane Galilean' len Jodean', na' leczə baḷe'

za'aque' syoda Jerosalennə'. Na' bos'o'zenague' dižə' de'en be' Jeso'osən'. Na' yelə' guac che Xancho Diozən' gwzon len Jeso'osən' par beyone' beṇə' güe' ca'.

18 Na' besə'əžin xonj beṇə' zjənlene' to beṇə' nat to part cuerp che'enə', zjənxo'e'ne' to lao cam dao'. Na' gwsa'aclaš'e' yesə'ədie' na' əžso'ene' lao Jeso'osən'.

19 Na' tant beṇə' zan ža' caguə goquə yesə'əžinlene' beṇə' güe'ena' gan' zo Jeso'osən'. Na' beṇə' ca' gwse'epe' yichjo'olə par bos'o'saljue' na' bos'o'letje'ene' len xcame'ena' nič bžine' lao Jeso'osən' gwchol beṇə' zan ca'.

20 Ca naquə gocbe'i Jeso'osən' de que gws'o'onlilaže'ene', gože' beṇə' güe'ena': —Babezi'ixena' xtolə'onə'.

21 Na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' beṇə' fariseo ca' gwzolao chso'one' xbab: “Benga chžia chnite'e Diozən' de'en chon cuine' ca' Dioz. Notono no gaquə yezi'ixen xtolə' beṇə'chən' šə caguə tozə Diozən'.”

22 Jeso'osən' gocbe'ine' xbabən' de'en gws'o'one'ena' nach gože' lega'aque': —čBixčhen' chonle xbabən' ca' lo'o yichjla'ažda'olenə'?

23 Šə con yapa'ane' de que babezi'ixena' xtolə'ena', bito nezele šə napa' yelə' gwnabia' par yezi'ixena'an. Pero šə yapa'ane': “Gwyas na' gwda”, guatə'əbia' šə napa' yelə' gwnabia'anə' par gaquə can' nia'anə'.

24 De'e nga gona' par nič ənezele de que napa' yelə' gwnabia' lao yežlyo nga par yezi'ixena' xtolə' beṇə'chən', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇə'ch. Nach gože' beṇə' güe'ena': —Gwyas, beyoa' xcamo'onə' na' beyej ližo'onə' to šao' to güen.

25 Na' le'e gwyasseste be'ena', chosə'əgüiate' beṇə' ca' nitə'əna'. Nach beyoa' xcame'ena' gan' xoe'ena' beze'e zjəyede' liže' cho'elaogüe'e Diozən'.

26 Na' yoguə'əlol beṇə' ca' ža'anə' besyə'əbanene' na' gws'o'elaogüe'e Diozən'. Na' do chžebga'aque' gosə'əne': —Na'a bable'icho to de'e zaquə' yebanecho.

Jeso'osən' gwleje' Lebin' par gwlene' disipl che' ca'

27 Gwde na' beza' Jeso'osən' na' ble'ine' to beṇə' gočixjw beṇə' le Lebi, chi'e latjə gan' chčixjue'ena'. Na' Jeso'osən' gože'ene': —Da len nada'.

28 Nach be'ena' le'e gwzož'a'ate' gwlejyichje' yoguə' šinlaze' na' gweyjlene' Jeso'osən'.

29 Nach Lebin' bene' to lni xen liže'ena' par Jeso'osən'. Na' ja'ac beṇə' zan beṇə' gočixjw ca' na' beṇə' yeziquə'əchlə na' gosə'əbe'elene' lega'aque' cho'a mesən' par gwsa'ogüe'.

30 Na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' len beṇə' fariseo ca' gwsa'acyože' disipl che Jeso'osən', gwse'e lega'aque': —Malən' chonle che'ej chaole txen len beṇə' gočixjw na' nochlə beṇə' güen de'e mal ca' beṇə' cui chonlento' txen.

31 Jeso'osən' gože' lega'aque': —Benə' cui chsa'acšene bito chəsə'əyažjene' beṇə' güen rmech. Beṇə' ca' chsa'acšene' lega'aque'ena' chəsə'əyažjene' beṇə' güen rmech.

32 Nada' za'a zedəyena' par nič beṇə' ca' zjəneze de que zjənaque' beṇə' güen de'e mal yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'ena', pero bito zedəyena' par nič beṇə' ca' chsa'aque'ne' bazjənaque' beṇə' güen yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'ena'.

Gosə'ənbene' Jeso'osən' bixčhen' bito gwleje' tgüejə cui əse'ej əsa'ogüe'

33 Nach yebałə beṇə' gwse'ene': —Zan las neto' disipl che Juannə' na' lecza ca' disipl che beṇə' fariseo ca' chzoto' sin cui che'ej chaoto' par cho'ela'oto'

Diozən' na' choncəto' orasyon. Pero na' disipl çhio' ca' chse'ej chsa'ogüe'.
 ¿Bixchen' ža?

³⁴ Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Catə' chac to yelə' gošagna' beñə' migw che be'enə' chšagna'anə' chse'ej chsa'ogüe'. Na' ca'aczən' naquən len nada' na' len disipl çhia' ca', chse'ej chsa'ogüe' lao ne'e zoa' len lega'aque'.

³⁵ Catə'achən' əžin ža yesə'əche'exaxj beñə' contr çhia' ca' nada', cana'achən' əchoj catə' bito əse'ej əsa'o disipl çhia' ca'.

Jeso'osən' gwne' ca' bsaqua'əlebe cuine' ca beñə' gošagna', na' disipl çhe' ca' ca beñə' migw che beñə' gošagna'anə'.

³⁶ Na' gozo'elene' lega'aque' to jempl par niç gwsa'acbe'ine' de que bito gaquə yesə'ənaogüe' costombr gol çhega'aque' na' yesə'ənaotie' de'en chsed chlo'ine'. Gože' lega'aque': —Notono beñə' zo beñə' çhçheze'e xa cobe'en na' yode'en xa gole'enə'. Šə gone' ca' la' gwxinje' xa cobe' na'anə' na' xa gole'en bito gaquən lebe len pedas xa cobe'enə'.

³⁷ Na' leczə ca' notono zo beñə' chgue'e bino cobən' lo'o yid gola. Šə gone' ca' ža, bino cobən' əçhezə'ən yid golən' na' laljə binon' na' cuiayi' yidən'.

³⁸ Cle la' cheyalə' que'e bino cobən' lo'o yid cobe'.

³⁹ Na' ca naquə beñə' baç yo'olaogüe' che'eje' bino golən' bito yene'ene' ye'eje' bino cobən', çhedə' əne': “Bino golən' naquəchən güen.” Leczə can' naquən len beñə' baç yo'o yichje' costombr gól çhe'enə', bito yene'ene' gwzenague' çhe de'e cobən'.

6

Ža dezcanz boso'oleçhj disipl ca' trigon' par gwsa'ogüe'en

¹ Na' gozaquən to ža dezcanz Jeso'osən' gwdie' len disipl çhe' ca' gan' nyaž trigon'. Nach disipl çhe' ca' gosə'əleçhje' trigon', na' gosə'əxobe'en, na' gwsa'ogüe'en.

² Nach besə'əle'i balə beñə' fariseo ca' can' gwso'on disipl ca' na' gwse' lega'aque': —¿Bixchen' chonle de'en bito de lsens goncho ža dezcanzən'?

³ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Ecabi za'alazə'əle de'en bablable can' ben de'e Rei Dabin' catə' le' na' beñə' ljuežje' ca' gosə'ədone'?

⁴ Gwyeje' lo'o yo'odao' əblaonə' na' gwxi'e yetxtil de'en bazjəncua' bçoz ca' par Diozən', na' gwdaogüe'en len beñə' ljuežje' ca' la'anə'əczə cui zjənaque' bçoz. Na' yetxtilən' cui de lsens par gao con to beñə' len, letg bçoz ca' chac əsa'ogüe'en.

⁵ Na' leczə gwna Jeso'osən': —Naquən lao na'a əñia' bin' naquən güen goncho ža dezcanzən', nada' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beñəçh.

Beyaque to beñə' mbižə šla'a ne'en

⁶ Na' yeto ža dezcanz gozeje' lo'o yo'oda'onə' na' bsd blo'ine' beñə' ca' ža'anə'. Na' entr beñə' ca' ža'anə' len to beñə' bambižə ne'e ličan'.

⁷ Na' beñə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' beñə' fariseo ca' nite'e na' chosə'əgüiateze' Jeso'osən', chəsə'əbeze' šə goyone' be'enə' ža dezcanzən' par niç əsa'ogüe' xya contr le'.

⁸ Na' gocbe'i Jeso'osən' xbab çhega'aque'enə' na' gože' ben' mbižə ne'inə': —Da ngalə.

Nach bgüiguə' be'enə' gwzeche' laogüe'enə'.

⁹ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e gonšc xbab çhelen' naquən' na' lein'. ¿Enan goncho de'e güen ža dezcanzən', o šə nan goncho de'e mal? ¿Enan goncho par niç cui sa'at beñə' o šə nan goncho par niç sa'ate'?

10 Jeso'osən' bgüie' yogue'e nach gože' be'enə': —Bli na'onə'.

Nach bli na' be'enə', na' beyaquen.

11 Na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' na' beṇə' fariseo ca' lechguale besə'əže'e, na' gwzolaos bosoxi'e entr lega'aque' naclə so'one' len Jeso'osən'.

Jeso'osən' gwleje' šižin beṇə' bsi'e apostol

12 Na' to ža gozej Jeso'osən' lao ya'an jene' orasyon. Na' bedo yel bene' orasyon lao Diozən'.

13 Na' catə' gwe'eni'ina' bolgüiže' disipl ca' par gosə'abigüe'e gan' zoe'enə' nach gwleje' šižine' na' əbsi'e lega'aque' apostol.

14 Na' beṇə' quingan' gwleje': Simon ben' bsi'e Bed, na' Ndreš beṇə' bišə' Bedən', na' Jacob, na' Juan, na' Lip, na' Bartolome,

15 na' Matio, na' Tomas, na' Jacob xi'in Alfeo, na' Simon Selote,

16 na' Jodas xi'in Jacob, nach Jod Iscariot ben' əbdie' Jeso'osən' lao na' beṇə' contr ca'.

Jeso'osən' bzejni'ine' beṇə' dao' beṇə' zil

17 Na' beyetje' ya'ana' len lega'aque' na' gwzeche' gan' naquə lašə' len disipl che' ca'. Na' leczə nitə' beṇə' zan beṇə' za'ac doxen Jodean', do Jerosalenna' na' do gan' mbane Tiro na' Sidon. Na' Tiron' len Sidonna' zjəchi'in cho'a nisdə'onə'. Na' entr beṇə' ca' nitə' choso'ozenag xtižə' Jeso'osən' zjəlen balə beṇə' chse'i yižgüe', na' Jeso'osən' beyone' lega'aque'.

18 Na' beṇə' ca' zjəyo'o zjəyaz de'e xio' yichjla'azdaoga'aque'enə' Jeso'osən' beje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaze'.

19 Na' yogua' beṇə' besə'əyiljaže'e naclə so'one' par nič yesə'əlapa' na'aga'aquen' le' chedə' len yelə' guac che'enə' chone' par chega'a yižgüe' de'en chse'i to toga'aque'.

Non' zo mbalaz na' non' cui zo mbalaz

20 Na' Jeso'osən' gwlis laogüe'enə' bgüie' disipl che' ca' na' gože' lega'aque': —Mbalaz zo le'e beṇə' yašə' chedə' cho'ele latjə chnabia' Diozən' le'e.

21 Mbalaz so le'e chdonle na'a, chedə' gwžin ža catə' cuich tonle.

Na' mbalaz so le'e chbežle na'a, chedə' Diozən' gone' par nič yebeile.

22 Nada' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch. Na' mbalaz sole šə por ni che de'en chonlilažə'əle nada' chəsə'əgue'i beṇə' le'e, na' šə chesyə'əbeje' le'e lo'o yo'odao' chega'aque'enə', na' šə choso'ožia choso'onite'e le'e, na' šə chəsə'əne' de que nacle beṇə' mal.

23 Leyebeichgüei catə'an chac de'e quinga, na' le'e so mbalaz, chedə' Diozən' gone' par nič gaquəchgua de'e güen chele catə' yežinle gan' zoe'enə'. Can' chso'onene' le'e ca'aczən' gwso'one de'e xaxta'oga'aque'enə' de'e profet ca' gwso'o xtižə' Diozən' cana'.

24 Pero probchguazə le'e beṇə' gwni'a. Chac güen chele na'a, pero caguə par zejlicanen' gaquə güen chele.

25 Probchguazə le'e dechgua de'e chaole na'a. Gwžin ža catə' cuich bi gatə' chele.

Probchguazə le'e zole legr na'a. Gwžin ža catə' yegüine'ele na' cuežyašə'əle.

26 Probchguazə le'e chso'elao' yogua'əloj beṇə' le'e. Ca'aczən' gwso'elao' de'e xaxta'oga'aquen' profet goxoayag ca'.

Cheyałə' gaquecho che beṇə' contr checho

27 Pero le'e chzenagle chia', le'e gaque che beṇə' contr chele ca', le'e gontezə le'e gon de'e güen len beṇə' ca' chəsə'əgue'i le'e.

28 Le'e nabtežə le'e nab par niç beṇə' ca' chso'on contr le'e nite'e mbalaz. Le'e so le'e gon orasyon par beṇə' ca' choso'ožia le'e xyachol.

29 Šə to beṇə' tie' xaguə'alen' šla'a, le'e güe'e de'en yešla'a. Šə to beṇə' əque'e xadon chelen' la fuers, legüe' latjə chine' len xcamislen'.

30 Notə'ətezə beṇə' bi nabene' le'e, gwnežjwlene'en. Šə to beṇə' əque'e bitə'ətezə de'en de chele, bito yəṇablen.

31 Con yogua' de'e güen de'e chene'ele so'on beṇə'chən' len le'e, con ca'atežəczən' cheyalə' gonle len lega'aque'.

32 Šə porzə chaquele che beṇə' ca' chsa'aque chele, çbixa yejlaotgualen'? Le'egatežə ca' chso'on beṇə' güen de'e mal ca', chsa'aque' che beṇə' ca' chsa'aque chega'aque'.

33 Lecžə šə chonle de'e güen porzə len beṇə' ca' chso'on de'e güen len le'e, çbixa yejlaotgualen'? Le'egatežə can' chso'on beṇə' güen de'e mal ca'.

34 Šə porzə chbejle bi de'en chbejle len beṇə' sole lez yesyə'əyone'en le'e, çbixa yejlaotgualen'? Le'egatežə can' chso'on beṇə' güen de'e malən', chesə'əbeje' bi de'en chesə'əbeje' ljuežjga'aque' na' nite'e lez yesyə'ənežjue'en.

35 Pero na' le'e ža, le'e so le'e gague che beṇə' contr chele ca', na' le'e so le'e gon de'e güen. Na' le'e so le'e cuej bi de'en cuejle beṇə' na' bito sole lez yesyə'əyone'en. Šə gonle ca', gwlo'ele de que nacle xi'in Dioz ben' naque le'eželaogüe beṇə' bla, na' Diožən' gone' le'e yelə' bala'an xen. Le'enə' naque' gaxjwlažə' len beṇə' ca' cui chso'e yelə' choxcwlen che' na' yeziqə'əchlə beṇə' güen de'e mal ca'.

36 Cheyalə' yeyašə' yeži'ilažə'əle ljuežj beṇə'chle ca' Xachon' ben' zo yoban' cheyašə' cheži'ilažə'e yogua' beṇə'chən'.

Bito cheyalə' nacho che beṇə' de que zjənapə' dolə'

37 Bito gonle xbab de que zaquə'əle par choglaolen che beṇə' de que zjənapə' dolə'. Šə choglaolen che beṇə' de que zjənapə' dolə', le'egatežə ca' Diožən' choglaogüe'en chele de que naple dolə'. Na' bito bi yosbague'ele beṇə' de que zjənapə' dolə' par niç Diožən' bito bi yosbague'ene' le'e de que naple dolə'. Le'e so le'e yezi'ixen che beṇə' par niç Diožən' yezi'ixene' chele.

38 Le'e so le'e gwnežjo beṇə' šə bi de'en chəsə'əyazjene'. Can' chso'on balə beṇə' lechgualə nale'e choso'ochixe' bi de'en chso'ote'e, chosə'əchiše'e lao medid chega'aque'en na' choso'osi'inse'en na' chso'one' xte ca chezoya'an, ca'aczən' cheyalə' gonle gwnežjwle bi de'en chəsə'əyazje beṇə' par niç leczə ca' gon Diožən' len le'e.

39 Nach Jeso'osən' be'elene' beṇə' ca' ža'anə' yeto jempl. Na' bsaquə'əlebene' beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' ca beṇə' lchol chedə' bito gwse'ejni'ine' de'en naquə de'e li na' de'e na'anə' bito goquə yoso'osed yoso'olo'ine'en beṇə' yoblə. Na' gwne': —çEguaquə to beṇə' lchol cue'e nez yeto beṇə' lcholən'? Bito gague'. Nezecho de que xten žjəsə'əbixe' to lo'o yech.

40 Šə to beṇə' chsedə' len to maestr, bito nacho guaquə əgwsedene' maestrən'. Na' la'anə'əczə šə ben' chsed ta' yichje' yogua'əlo' de'en əgwlo'i maestrən' le', bito gague' beṇə' si'inch ca maestrən', sino cachozəczə gague'.

41 Chle'ile güe' dao' de'en žia cožə' beṇə' ljuežjle na' cabi chele'ile güe' xen de'en žia cožə'əlen'.

42 Che' beṇə' ljuežjle: "Be' latjə gona' rmech güe' daon' de'en žia cožo'o", na' bito chonle rmech güe' xen de'en žia cožə'əlen'. Beṇə' goxoayag le'e, zgua'atec le'e gon rmech güe' xennə' de'en žia cožə'əlen' na' techlə ənezele bi rmechən' chyažjele par gonle rmech güe' daon' de'en žia cožə' beṇə' ljuežjlen'.

De'en choncho chlo'in bin'yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon'

⁴³ Bito n̄acho de que to yag frot güen chbian frot de'e cui naquə güen, na' nic ānacho de que yag frot de'en cui naquə güen chbian frot güen.

⁴⁴ Segon can' naquə frot de'en chbia to to yaguən' n̄ezecho bi c̄las yaguən'. Yag yešə' bito chbian yix̄güion', nic yag bisga' chbian obas.

⁴⁵ To beñə' la'aždao' xi'ilažə' chone' de'e güen, chedə' la' can' nan lo'o yichjla'ažda'ogüe' nan' chone'. Na' ben' chon de'e mal chone' ca' chedə' chzenague' che la'ažda'omale'enə'. Na' yoguə'əte dižə' de'en chchoj cho'achon' la' lo'o yichjla'ažda'ocho na'anə' za'an.

Chopə beñə', na'yo'o de'en gwso'on to toe'

⁴⁶ ;Bix̄chen' che'ele nada' "X̄ana'", na' cui chonle can' nona' mendadən'?

⁴⁷ Na'a n̄ia' le'e can' gwxaquə'əlebe yoguə' non' nao nada' na' chzenague' x̄tiža'anə' na' chone' can' nona' mendadən'.

⁴⁸ Gwxaquə'əlebene' ca to beñə' ben yo'o. Na' gw̄che'ene' zitjw gwleque' lan yo'onə' de'en naquə de'e gual. Na' catə' bchojchgua yaonə', gw̄yechjən liže'enə' na' bito bebix̄ən cuiayi'in, chedə' gwzo chechchguan.

⁴⁹ Na' yoguə' non' cui chzenague' che x̄tiža'anə' gwxaquə'əlebene' ca yeto beñə' ben yo'o. Con bene'en lao yo na'azə sin cui bi lanei gwleque'. Na' catə' bchojchgua yaonə' gw̄yechjən liže'enə', na' bebix̄ən gw̄ziayi'iteczən.

7

Jeso'osən' beyone' xmos to capitan

¹ Na' catə' beyož be' Jeso'osən' dižə'an len beñə' ca', beyeje' Capernaunnə'.

² Na' zo to capitan beñə' bito naque' beñə' Izrael, na' zo to xmosə' chacšenchgüeine' na' yelezə gate'. Na' capitannə' chacchgüeine' che'.

³ Na' catə' bene capitannə' dižə' che Jeso'osən', bselə'e baļə beñə' golə beñə' blao che beñə' Izrael ca' par jse'etə'əyoine' Jeso'osən' šeje' liže'enə' par yeyone' xmosen'.

⁴ Nach catə' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən' gwsa'atə'əyoine' le' gaquəlene' capitannə', na' gwse'e Jeso'osən': —Naque' to beñə' zaque'e par gaquəleno'one',

⁵ chedə' chaquene' che chio'o beñə' Izrael. Na' le' bene' yo'odao' cheto' nga len xmeche'.

⁶ Nach gw̄wej Jeso'osən' len lega'aque'. Pero ze'e yešə'əžine' liže'enə' catə' bselə' capitannə' baļə beñə' migw che'enə' lao Jeso'osən', na' gwse'ene': —Capitannə' ne' de que bito gonzi'ilažo'o yido' liže'enə', chedə' la' n̄ezene' de que bito zaque' par šo'o liže'enə'.

⁷ De'e na'anə' bito beyaxjene' denabene' le' gaquəleno'one'. Con chene'ene' gonšgo' mendadən' na' yeyaque xmosə'enə'.

⁸ Capitannə' ne' de que zoe' xni'a rein', pero lecəə nitə' soldad che' ca' xni'enə'. Na' catə' che'e toe': "Gw̄wej", na' cheje', na' catə' che'e yetoe': "Da", na' chide'. Na' catə' che'e xmosen': "De'e nga gono'", na' chone'en. Na' n̄ezene' de que con ānao' yeyaque xmosə'enə' na' yeyaquene'.

⁹ Na' Jeso'osən' catə' benene' dižə' de'en əgwse' beñə' migw che capitannə' le', bebanene' na' beyechje' gože' beñə' ca' zjəsə'ənao' le'. —Echnia' le'e, bitonə' želda' beñə' gonlilažə' nada' ca chonlilažə' capitannə' nada'. Ni to beñə' Izrael cui chonlilažə' nada' ca bengā.

¹⁰ Nach jəya'ac beñə' ca' bselə' capitannə', na' catə' besyə'əžine' liže'enə' babeyaque xmosə'enə'.

Jeso'osən' bosbane' xi'in to no'olə gozeba

11 Na' gwyej Jeso'osən' to syoda de'en nzi' Nain, nžague' disipl che' ca' na' zan beṇə' yoblə.

12 Bazja'aque' galə'əzə par yesə'əžine' cho'a puert che syodan', na' lei chəsə'əchoj xonj beṇə' cho'a puertən' zjənlene' to beṇə' guat. Na' ben' gotən' naque' beṇə' tlišə', na' xne'en naque' beṇə' gozebə. Na' beṇə' zan beṇə' lao syodan' zjənžague' xna' beṇə' guatən'.

13 Na' catə' ble'i Xanchon' no'olən', beyaše'ene' le', nach gože'ene': —Bito cuežo'.

14 Nach zde' na' jtane' yagant gan' xoa beṇə' guatən', na' beṇə' ca' zjənlen le'enə' gosə'əbeze'. Nach gože' beṇə' guatən': —Beṇə' güego', beyas.

15 Nach beṇə' guatən' beyase' gwchi'e na' gwzolaə cheṇe'. Na' Jeso'osən' beyone' le' lao na' xne'enə'.

16 Na' yogua' beṇə' ca' besə'əžebe' nach gwso'elaogüe'e Diozən' chəsə'əne': —Babla' to profet əblao gan' nga zocho na'a. Na' Diozən' bagocwlene' chio'o naccho nasyon che'enə'.

17 Na' ca naquə de'en ben Jeso'osən' gosə' gwłaljə dižə' che'enə' doxen Jodean' na' yež ca' de'en zjənyechj zjəmbi'i galə'əzə.

Juannə' bsele'e chopə disipl che' gan' zo Jeso'osən'

18 Nach disipl che Juannə' jəsyə'eye'elene' le' dižə' yogua' ca naquə de'e ca' chon Jeso'osən'.

19 Nach gox Juannə' chopə disipl che' ca' nach gože' lega'aque': —Le'e žja'ac gan' zo Jeso'osən' na' ye'elene': “¿Elen' ben' naquən əselə' Diozən' o šə soto' lez yidə beṇə' yoblən'?”

20 Nach disipl ca' catə' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən' gwse'ene': —Juan ben' chčhoa beṇə' nis bsele'e neto' laogo' nga par ənəbeto' le' šə len' ben' naquən əselə' Diozən' o šə soto' lez yidə beṇə' yoblən'.

21 Lao or na'atezə žlac ne'e nitə' disipl che Juannə', Jeso'osən' beyone' beṇə' zan beṇə' ca' chsa'acšene na' beṇə' chse'i yizgüe' gual. Leczə bebeje' de'e xio' ca' de'en zjəyo'o zjəyaz yichjla' aždao' beṇə', na' bene' par nič besyə'əle'i beṇə' lchol.

22 Nach Jeso'osən' boži'e xtižə' beṇə' ca' bselə' Juannə' laogüe'enə' gože' lega'aque': —Le'e žjəya'ac na' le'e žjəyeyež Juannə' doxen de'e ca' bable'ile na' de'e ca' babenele. Bable'ile chona' par nič balə beṇə' lchol chesyə'əle'ine', na' balə beṇə' coj chesyə'əde', na' yebałə beṇə' cuež chesyə'əyenene', na' leczə balə beṇə' gwse'i yizgüe' de'en ne' lepr babesyə'əyaquene'. Bable'ile bosbana' balə beṇə' guat na' babenele cho'a dižə' güen dižə' cobə čhia'anə' len beṇə' yašə' ca'.

23 Mbalaz zo beṇə' chejle'e de que Diozən' bsele'e nada'.

24 Na' catə' besyə'əsa'ac disipl che Juannə' nach Jeso'osən' be'elene' beṇə' ca' zjəndobən' xtižə' Juannə', gože' lega'aque': —¿Nacxa naquə ben' jələ'itgüiczele latjə dašən'? ¿Ešəyechə šayen chaque'? Bito.

25 ¿Nacxan' goque' catə' jələ'ilene'? ¿Enyaze' lachə' šao'? ¿əšə bito? la' beṇə' ca' zjənyaz lachə' šao' nite'e yo'o güenchgua ca no liž rei, na' bito bi chesə'əyazjəne' par yesə'əchoje' ližga'aque'enə'.

26 ¿Noxan' jələ'ilen' ža? ¿Eto profet ben' cho'e xtižə' Diozən'? De'e li naque' to profet. Pero əchnia' le'e cagua con to profetən'.

27 Che bengan' nyojən le'e Xtižə' Diozən' nan:

Nada' Dioz əselə'a to beṇə' cuialaogüe' güe'e xtižo'onə', par nič nitə' beṇə' probnid par əso'elaogüe'e le' catə'an yido'.

28 Echnia' le'e, notono benach ne'e so beṇə' naquəch beṇə' blaoch ca Juannə'.
Na' notə'ətezəchlə beṇə' güe'e latjə nabia' Diozən' le', la'anə'əczə bito
naque' beṇə' blao gwžin ža catə' šejni'ichene' chia' clezə ca Juannə'.

29 Na' balə beṇə' gochixjw ca' na' len yeziqwa'əchlə beṇə' ca' bchoa Juannə'
nis, gwsa'ache'ine' de que de'e li zjənaque' beṇə' mal lao Diozən' catə'
gwse'enene' dižə' de'en be' Juannə' len lega'aque'.

30 Pero na' beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei
de'en bzoj de'e Moisezən' gwso'onczə yichjlaoga'aque' cui besyə'adinjene'
xtolə'əga'aque'ena' can' gone'e Diozən' na' bito bchoa Juannə' lega'aque' nis.

31 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —ĶNac əgwsaqua'əlebetgüeida' le'e
mbanle na'a? na' žnac nacle?

32 Egwsaqua'əlebeda' le'e ca bidao' chedə' cuiczə bi de žleb chele. Ca naqua
bidao' ca' catə' nitə'əbo' do gan' chac ya'a chse' ljuəžjga'acbo': “Bento' legr, bito
gwyo'olažə'əle, na' babento' bgüine bgüēž, peor.”

33 Juan ben' chchoa beṇə' nis bide' laole nga. Bito güe'ej gwdaošəogüe'e can'
chse'ej chsa'o beṇə' yoblə, na' nic güe'ėje' bino. Nach gwnale che': “Yo'o yaz
de'e xi'onə' yichjla'aždaogüe'ena'.”

34 Na' nada' ža, Diozən' bseje'e nada' golja' benach, na' chle'ile che'ej
chaogua' can' che'ej chaole, na' nale chia' de que naca' beṇə' lia na' beṇə'
güe'e zo. Na' leczə nale de que naca' migw che beṇə' gochixjw ca' na' migw
che yeziqwa'əchlə beṇə' ca' chso'on de'e mal.

35 Pero na' Diozən' chone' par nič beṇə' ca' choso'ozenag che' chso'one' ca
nacbja' de que le' naque' le'ezelaogüe beṇə' sin'.

Jeso'osən' gwyeye' liž Simon beṇə' fariseo

36 To beṇə' fariseo bene' combid Jeso'osən' šeje' liže'ena' par əsa'ogüe'. Na'
bžin Jeso'osən' liž be'ena' na' gwchi'e cho'a mesən'.

37 Na' to no'olə beṇə' güen de'e mal beṇə' lao' syodan' gwnezene' de que
Jeso'osən' əžine' liž be'ena'. Na' Jeso'osən' len beṇə' ca' yelə' banite'e cho'a
mesən' par əsa'ogüe' catə' bgüigua' no'olan' cuit Jeso'osən' noxe'e to lmet de
yej de'e yožə to set de'e zaque'e de'e chlə' zix'.

38 Na' no'olan' jəbigue'e galə'əzə xni'a Jeso'osən', na' gwcheže'. Nis əxchež
che'ena' bžonən ni'a Jeso'osən' na' bgüisən. Na' bxi'e ni'ena' len yišə yichje'ena',
na' bnopə'en, na' gwdebe'en set zixən'.

39 Na' beṇə' fariseon' ben' ben Jeso'osən' combid, catə' ble'ine' can' chon
no'olan', na' goquene': —Žalə' be'enga naque' profet, guache'ine' de que
no'olə nga naque' beṇə' güen de'e mal.

40 Nach Jeso'osən' gože'ene': —Simon, de to de'e che'enda' ənia' le'.

Nach Simonṇə' gože' Jeso'osən': —Gwnan Maestr.

41 Jeso'osən' gože'ene': —Gwzo to beṇə', na' gwnita' chopə beṇə' gwsa'ale'e
xmeche'. Toe' golə'e gueyə' gueyoa mech de'en ne' denario, na' ben' yeto
golə'e šiyon denario.

42 Na' chopte beṇə' ca' ni toe' cui de chega'aque' par yesyə'əyixjue' xyan', na'
ben' gwlej mechən' bnitlaogüe' de'en chsa'ale'e che'ena'. Gwnašc nada', žnoe'
entr beṇə' ca' chopə gwsa'aquechene' che'?

43 Nach Simonṇə' gože'ene': —Šəquə ben' əbnitlaogüe' xya chein' de'e xench.

Jeso'osən' gože'ene': —De'e li can' bagwna'ona'.

44 Nach gwyechje' bgüie' no'olan' na' gože' Simonṇə': —ĶEchle'ido' no'olə
nga? Nada' bagwyo'a ližo' nga, na' bito beṇə' nis chib ni'a, pero no'olə nga
bagwdibe' ni'ana' len nis əxchež che'ena', na' bxi'en len yišə yichje'ena'.

⁴⁵ Bito bnopo'o nada', pero na' no'olə nga dezd bla'atia' nga chnope'e n̄i'ana'.

⁴⁶ Bito gwdebo' set yichja'ana', pero no'olə nga bagwdebe' set zixən' n̄i'ana'.

⁴⁷ Na' əchnia' le', xtolē'ena' gwsa'aquan de'e zan, pero babezi'ixena' che'. De'e na'ana' chacchgüeine' chia'. Ben' bito əžinlaža' xtolē'ena' ca xtolə' no'ola nga, cata' yezi'ixena' che' bito gactequene' chia'.

⁴⁸ Nach gože' no'olan': —Babezi'ixena' xtolə'ona'.

⁴⁹ Nach beṇə' ca' chsa'o len Jeso'osan' txen lao mesən' gwzolao chse' ljuežje': —¿Noxa bengā chaclizene' de que le'ena' chezi'ixene' dolə'?

⁵⁰ Nach gož Jeso'osan': —De'en chonlilažo'o nada' babezi'ixena' chio'. Beyej to šao' to güen.

8

No'ol ca' gwsa'aclen Jeso'osan'

¹ Na' techlə gwyej Jeso'osan' to to syoda na' to to yež de'en zjənyečhj zjəmbi'i Galilean', na' jtixjui'e dižə' güen dižə' cobə de que Diozən' nabi'e con notə'ateza beṇə' soe' latjə. Na' zja'aclen beṇə' šižin ca' le', beṇə' ca' zjənzi' apostol.

² Nach xonj no'olə leczə zja'aclene' Jeso'osan', beṇə' ca' babeyone'. Bale' babebeje' de'e xio' de'en zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždaoga'aque'ena', na' yebale' babeyone' lega'aque' cata' gwsa'acsenene'. Na' entr no'ol ca' len ben' le Maria beṇə' Magdala, bebej Jeso'osan' gažə de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždaogüe'ena'.

³ Nach leczə len ben' le Xguan, xo'olə Chosa. Na' Chosan' yo'o lao ne'e chape' liž Erodən' na' yežlyo che' ca'. Na' leczə len ben' le San gwyejlene' Jeso'osan', na' yezan beṇə' yeziquə'əchlə. Na' no'ol ca' bosə'ochine' bitə'atezə de'en gotə' chega'aque' par bosə'ənežjue' de'en byažje Jeso'osan' len disipl che' ca'.

Jempl che beṇə' gozən'

⁴ Na' beṇə' zan besə'adope' gan' zo Jeso'osan' beṇə' za'ac to to syoda ca'. Na' be'e to jempl bzejni'ine' lega'aque' can' gwxaquə'əlebe xtižə' Diozən'. Gwne':

⁵ —To beṇə' gwze'e zde' güen trigw. Na' lao chose' trigon' balən jəsə'əchazən cho'a nez, na' bosə'olej bosə'ošošj beṇə' len, na' bia žia xile'e bia chaš le'e yoban' gwsa'ob len.

⁶ Na' balən jəsə'əchazən ga naquə lao yej, na' cata' bla'aquanṇə' gosə'əbižən chedə' caguə bi gopə' denə'.

⁷ Na' yebalən besə'əgo'onən lao yo ga nchixə xsa yešə' na' bla'aquan txen na' bosə'ololə' yag yešə' ca' lega'aquan.

⁸ Na' yebalən besə'əgo'onən lao yo šao' na' bla'aquan na' gosə'əbian to gueyoa güejə.

Na' beyož be'e dižə' quinga gwne' zižjo gwne': —Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag.

Jeso'osan' gože' disipl che' ca' bixchen' bzejni'ine' beṇə' len jempl

⁹ Nach disipl che' ca' gosə'əṇabene' le' bi zeje jemplən' de'en be'ena'.

¹⁰ Na' gož Jeso'osan' lega'aque': —Diozən' chone' par nič le'e ənezele de'en cui no gwneze antslə de que nabi'e con notə'atezə beṇə' soe' latjə. Pero beṇə' yeziquə'əchlə cho'elenga'aca'ane' jempl chedə' bito chse'ejle'e chia'. Chona' ca' par nič yesə'əle'ine' de'en chona' na' bito sa'ache'ine' bi zejen, na' par nič əse'enene' xtižə'ana' na' cui se'ejni'ine'en.

Jeso'osan' bzejni'ine' bi zeje jempl che beṇə' güen trigon'

11 Na' ca naquə jempl nga zejen quinga: Ca de'en byažən' naquən xtižə' Diozən'.

12 De'en jəsa'əchaz cho'a nezən' zejen ca beṇə' ca' chse'ene xtižə' Diozən' pero na' le'e chzinte gwxiye'enə' chebejən xtižə' Diozən' lo'o yichjla'aždaoga'aque'enə' par ničh cui so'onlilaže'ene' na' cui yesyə'əchoje' xni'a de'e malən'.

13 Na' de'e ca' besə'əgo'on gan' naquə lao yej gwxaquə'əleben ca beṇə' ca' chəsyə'əbei choso'ozenag xtižə' Diozən'. Pero zjənaque' ca to de'e cui bi loi chon, šložga chse'ejle'e che xtižə' Diozən'. Na' catə' chac bi de'e mal čhega'aque' le'e chəsə'əbejyichjte'en cuich choso'ozenague' čhei.

14 Na' de'e ca' besə'əgo'onən lao yo ga nčixə xsa yešə' zejen ca beṇə' ca' bazjənenene' xtižə' Diozən'. Pero lao zjəmbanga'aque' chesyə'əlal chesyə'əžejene', na' chse'enene' yesə'əni'e, na' chəsə'əde' legr. Na' de'e quinga chso'one'enə' choso'olə'ən xtižə' Diozən' de'en bayo'o yichjla'aždaoga'aque'enə', na' de'e na'anə' cui chso'onlilaže'ene' can' čheyalə'.

15 Na' de'e ca' besə'əgo'onən lao yo ša'onə' zejen ca beṇə' la'aždao' güen ca' catə'ən chse'enene' xtižə' Diozən' chəsə'əzi'en chso'onen čhega'aque'. Na' chso'onlilaže'ene' na' chesə'əgo'o chesə'əčhejlaže'e len bitə'ətezə de'en chac čhega'aque' par chso'one' can' čhene'e Diozən'.

Bitobi ngašə' de'e nacho cui no yene le'i

16 Na' Jeso'osən' bsaquə'əlebene' de'en bsdə'əblo'ine'enə' ca to yi', gwne': —Notono no gualə' to yi' na' gwdoše'en to žomə na' nic no gwcuəšə'ən xan xcamei. Syempr chde'e yi'inə' le'e ze'e par ničh əgwse'eni'in len yoguə' beṇə' so'o lo'o cuartən'.

17 Guaquə can' na dicho de'en na: “Yoguə'əlol de'en ngašə' na'a, gwžin ža la'alaon, na' yoguə'əlol de'en cui no gwse'ejni'i antslə, leczə gwžin ža se'ejni'i beṇə' len.”

18 De'e na'anə' le'e co'o yichjle de'en chnia' le'e, čhedə' la' šə chzenagle xtižə'anə' əgwzejni'ichda' le'e. Pero na' šə bito chzenagle čhei, de'e daon' bənezele ganlaza'əlen.

Xna' Jeso'osən' na' biše'e ca' besə'əžine' gan' zoe'

19 Na' xna' Jeso'osən' len beṇə' biše'e ca' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən' na' gwsa'acłaze'e yesə'ədie' pero tant beṇə' zan ža' caguə goquə yesə'əžine' gan' zoe'enə'.

20 Na' gwnitə' beṇə' gwse'e Jeso'osən': —Xna'on len beṇə' bišo'o ca' zjəzeche' na'ate, na' chse'enene' əso'elene' le' dižə'.

21 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Beṇə' ca' choso'ozenag xtižə' Diozən' na' chso'one' can' nan, lenczəga'aque'enə' zjənaque' xna'a na' biša'a.

Jeso'osən' bcueze' be' bdon' lao nisdə'onə'

22 Na' gozac to ža Jeso'osən' gwyo'e to lo'o barcw len disipl čhe' ca', na' gože' lega'aque': —Ełaguə'əcho yešl'a'alə nisdə'onə'.

Nach boso'ose'e barcon'.

23 Lao zda barcon' gwtas Jeso'osən'. Na' gwzolao gwyečj to be' gual lao nisdə'onə' na' barcon' gwzolao gwyožən nisan' na' besə'əxožene' yesə'əbiayi'e.

24 Nach bosyo'osbane' Jeso'osən' gwse'ene': —jMaestr! jMaestr! jBačh čbiayi'icho!

Nach catə' gwyase' ne'e chas chatə' nisdə'onə' na' gwdilə'en len be'enə', na' le'e gosə'əbe'ežiten.

25 Na' gože' lega'aque': —Čheyalə' šejle'echle čhia'.

Nach lega'aque' besə'əžebe' na' besyə'əbanene' na' gwse' lježeje': —Bitolja naquə bengā con to beṇachzə, la' ɥnacxa gon to beṇach par yebeczie' be' gualən' len nisdā'onə'.

To beṇə' Gadara yo'o yaze' de'e xio'

²⁶ Na' besə'əžine' laž beṇə' Gadara ca', to yež de'e chi' delant Galilean' əlaguə'əcho nisdā'onə'.

²⁷ Na' catə' bechoj Jeso'osən' lo'o barcon', to beṇə' lao' syodan' jəšague' le', beṇə' bagwža yo'o yaz de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'en. Na' chde' con cui bi bi xe' chazəche', na' bitoch zoe' yo'o, con bazoe' do capsant.

²⁸⁻²⁹ Na' beṇə' gwlaž che' ca' bosə'ocheje' ni'a ne'e ca gden na' gwsa'ape'ene', pero zan las de'e xio' ca' gwso'onən ca bzoxxjbtine' gdenne' na' leczə gwso'onan ca gwyeye' gan' cui no beṇə' zjənla'. Na' be'enə' catə' ble'ine' Jeso'osən' na' bzo xibe' laogüe'enə' na' de'e xio' ca' bosə'ogosya'an le', zizjo gosə'anān: —Partlə le', partlə neto', Jeso'os. Naco' Xi'in Dioz ben' naquə le'ezeleogüe beṇə' blaō. Chatə'əyoito' le' cui əgwchi' əgwsaco'o neto'.

De'e xio' ca' gosə'anān ca' chedə' Jeso'osən' bene' mendad yesyə'əchojən lo'o yichjla'aždao' be'enə'.

³⁰ Nach Jeso'osən' gožga'aquen': —ɥBi lele?

Na' gosə'anān: —Legion leto'.

Gosə'anān ca' chedə' zanən gwso'on yichjla'aždao' be'en'.

³¹ Na' de'e xio' ca' gwsa'atə'əyoin Jeso'osən' cui gone' ca žjesyə'ədebən lo'o yech gabilən'.

³² Na' to ya'a de'e zo galə'əzə chaš beṇə' choso'oye' coš zan. Nach de'e xio' ca' gwsa'atə'əyoin le' par güe'e latjə žjesyə'əžo'on yichjla'aždao' coš ca'. Na' Jeso'osən' be'e latjə.

³³ Nach besyə'əchoj de'e xio' ca' yichjla'aždao' be'enə' na' jəsyə'əžo'on yichjla'aždao' coš ca'. Na' besyə'ədinses coš ca' le'e ya'anə' na' jesyə'əxopəb lo'o nisdā'onə', na' gwsa'atəb gwse'ejəb nisən'.

³⁴ Na' beṇə' ca' choso'oye' coš ca' besə'əle'ine' de'en bagoquən' na' de'en besə'əžebchgüe' besa'acdoe' nach jesyə'ədixjue'ine' beṇə' lao' syodan', na' beṇə' nitə' do yoba can' bagoquən'.

³⁵ Na' beṇə' ca' catə' gwse'enene' xtižə' beṇə' goye coš ca' ja'aque' jəsə'əgüie' de'en bagoquən'. Na' catə' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən', besə'əle'ine' be'enə' gwyo'o gwyaz de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'enə' bachi'e galə'əzə cuit Jeso'osən', nyaz xalane'e, na' babezošao' yichjla'aždaogüe'enə'. Na' besə'əžebe' de'en goquən'.

³⁶ Na' beṇə' ca' besə'əle'i de'en goquən' gwse'e beṇə' ca' yela' can' beyaque ben' gwyo'o de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'enə'.

³⁷ Nach yoguə'əloḷ beṇə' ca' ža' gan' mbane Gadaran' jse'etə'əyoine' Jeso'osən' yeze'e lažga'aque'enə' chedə' besə'əžebchgüe'. Nach beyo'o Jeso'osən' lo'o barcon' par beze'e.

³⁸ Na' ben' bechoj de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'enə' gotə'əyoine' Jeso'osən' šejlene' le', pero Jeso'osən' bito be'e latjə, gože'ene':

³⁹ —Beyej ližo' na' jəyedixjue' catec de'e mban' baben Diozən' len le'.

Na' beze'e, nach jəyede' doxen lao syodan' jəyezenene' catec de'e mban' baben Jeso'osən' len le'.

Jeso'osən' beyone' xi'in Jairon' na'yeto no'olə beṇə' gwdan lao xadoṇ che'enə'

⁴⁰ Na' catə' bežin Jeso'osən' Capernaunnə' beṇə' zan banitə' chəsə'əbeze'ene' na' besyə'əbeichgüeine' de'e bežine'enə'.

41 Na' bžin to beṇə' le Jairo, ben' naquə beṇə' gwnabia' che yo'odao' che beṇə' Izrael ca'. Na' bzo xibe' lao Jeso'osən' gotə'əyoine' le' šejlene' le' liže'enə'.

42 čhedə' bazon gat bi'i no'ol che'enə'. Nachbo' bi'i tlišə'əzə na' šižin izgueibo'. Na' lao zda Jeso'osən' len le', beṇə' zan gosə'əbiadi'ene' xte bosə'očhi'izojene'.

43 Na' len to no'olə' bagoc šižin iz chzoe' bgua'a na' babenditjei zgade xmechen' len beṇə' güen rmech ca'. Na' notono goquə gon le' rmeditjei.

44 Na' bgüigua' no'olən' čoža' Jeso'osən' na' gwdane' lox xadoṇ che'enə', na' le'e gwlezte bgua'a de'en chzo'enə'.

45 Na' gož Jeso'osən' beṇə' ca' zja'aclen le': —žNon' bagwdan nada'?

Na' yogue'e bito gosə'əchebe' de que gosə'əgane' le'. Nach Bedən' len beṇə' ca' zja'aclen Jeso'osən' gwse'ene': —Maestr, beṇə' zan ža' nga, na' česə'əčhi'izoje' le'.

46 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —To beṇə' bagwdane' nada'. Na' chacbe'ida' de que beyaquene' len yelə' guac čhia'anə'.

47 Nach no'olən' catə' gocbe'ine' de que cabi bgašə' de'en bene'enə', bgüigua'e lao Jeso'osən' do chaž chžebe', na' bzo xibe' laogüe'enə' be'e dižə' lao yogua' beṇə' ca' ža'anə' bixčhen' gwdane'ene' na' can' goquə le'e beyacteine'.

48 Nach gož Jeso'osən' no'olən': —Xi'indaogua'a, babeyacdo' čhedə' chonlilažo'o nada'. Beyej to šao' to güen.

49 Ne'e cho'ete Jeso'osən' dižə'an ca' catə' bžin to beṇə' gwza' liž Jairon' ježe'ene': —Bagot bi'i no'ol dao' čhio'onə'. Bitoch gondo' maestrən' zed.

50 Pero na' catə' bene Jeso'osən' dižə'anə' gože' Jairon': —Bito žebo'. Con benlilažə' nada'.

51 Na' catə' besə'əžine' liž be'enə' Jeso'osən' bito be'e latjə so'o beṇə' ca' zja'aclen le' sino Bedən' len Juannə' len Jacobən' na' len xaxna' bi'i guat na'azə.

52 Na' bačh chacchgua scandl čhedə' yogua' beṇə' ca' ža'anə' čəsə'əbežchgüe', pero gož Jeso'osən' lega'aque': —Bito cuežle. Bito nachbo' bi'i guat, con chtasbo'onə'.

53 Na' gosə'əzi'ičhi'izə'ene' čhedə' zjənezene' de que bagotbo'onə'.

54 Pero Jeso'osən' bexe'e na' bi'i no'olə' guat da'onə' na' bolgüiže'ebo' che'ebo': —No'ol dao' beyas.

55 Nach bebambo' na' le'e beyastebo'. Na' ben Jeso'osən' mendadən' əso'ebo' de'e gaobo'.

56 Na' besyə'əbanchgüei xaxna'abo'on, pero Jeso'osən' bene' mendad cui əso'e dižə' can' goquan'.

9

Jeso'osən' bsele'e disipl che' ca' šižin jəsə'ədixjui'e xtiže'enə'

1 Jeso'osən' betobe' disipl che' ca' šižin na' bnežjue' lega'aque' yelə' guac par ničh əsa'aque' yesyə'əbeje' de'e xio' zjəyo'o zjəyaz yičhjlə'aždao' beṇə', na' leczə par ničh əsa'aque' yesyə'əyone' beṇə' čhsa'acšene.

2 Na' leczə bene' mendad žjəsə'ədixjui'e de que Diozən' nabi'e con notə'əteza beṇə' soe' latjə. Na' bene' mendad yesyə'əyone' no beṇə' güe'.

3 Na' gože' lega'aque': —Bito bi goxə'əle tnezən'. Bito yeyiljle garot goxə'əle, nic gua'ale bsod, ni yet, ni mech, na' bito gua'ale čhopə xadoṇ.

4 Na' gatə'əteza əžinle na' no liže' šo'ole, na'ateza sole na' na'ateza əsa'acle par šejəchle.

5 Na' gatə'əteza yež əžinle ga cui yesə'əgüialaogüe' le'e, catə' yesa'acle yežən' əgws'i'ins ni'alēn' par yežib bište de'en gwžianə'. Gonle ca' par ničh

əgwlo'iga'aquelene' de que de'e malən' chso'one' cui choso'ozenague' xtižə' Diozən' de'en cho'ele.

⁶ Nach disipl ca' ja'aque' to to yež, jəsə'ədiŋxui'e dižə' güen dižə' cobən' na' besyə'əyone' no beŋə' güe'.

Bagwso'ote' Juan ben' bchoa beŋə' nis

⁷ Na' goberñador Erodən' goquene' tolə catə' benene' yoguə'əloj de'en chon Jeso'osən' len disipl che' ca'. Gocžejlaže'e čhedə' balə beŋə' gwse'ene' de que babeban de'e Juannə' ladjo beŋə' guat ca' na' chone' de'e quinga.

⁸ Na' yebale' gwse'ene' de que profet Liazən' babelə' yežlyo nga de'e yoblə na' chone' de'e quinga. Yebale' gosə'əne' de que to profet beŋə' gwzo cana'ate babebane' ladjo beŋə' guat ca' na' chone' de'e quinga.

⁹ Na' Erodən' gwne': —Bena' mendad gosə'əčhogue' yen de'e Juannə', pero žnoxa benga babenda' dižə' čhei?

Na' gwdiljlaže'e naclə gone' par le'ine' Jeso'osən'.

Bguao Jeso'osən' gueyə' mil beŋə'

¹⁰ Na' catə' besyə'əžin disipl ca' gan' zo Jeso'osən' gwse'ene' can' jse'ene'ena'. Na' gwčhe'e lega'aque' partlə na' ja'aque' to latjə gan' mbane syoda de'en nzi' Betsaida.

¹¹ Catə' gwsa'acbe'i beŋə' ca' nitə' gan' gwzo Jeso'osən' de que bagwze'e len disipl che' ca' nach jəsə'ənaogüe' lega'aque'. Jeso'osən' bebeine' bgüialaogüe' lega'aque' na' bsd blo'ine' de que Diozən' ŋabi'e con notə'ətezə beŋə' soe' latjə. Na' beyone' beŋə' ca' chsa'acšene.

¹² Catə' gwzolaə chxoə bgüižən' nach disipl ca' šižin gwse'e Jeso'osən': —Bselə' beŋə' quinga yež ca' de'en nyechj mbi'i nga par yesə'əyilje' gan' yesə'ətase' na' par nič yesə'əželene' de'e se'ej əsa'ogüe' čhedə' latjə gan' zocho nga naquən to ga cui no nla'.

¹³ Pero na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Le'e gwnežjo de'e sa'ogüe'.

Na' gwse'ene': —Gueyə'əga yetxtil na' čopga bel ya'a de čecho. Lete šə si'ichchon par gaquən əsa'o yoguə' beŋə' quinga.

¹⁴ Gosə'əne' ca' čhedə' la' ža' ca' gueyə' mil beŋə' byo. Nach Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —Le'e gon mendad yesə'əbe' šiyon güejə beŋə' ca'.

¹⁵ Nach disipl ca' gwso'one' mendad yesə'əbe' yoguə' beŋə' ca'.

¹⁶ Na' Jeso'osən' gwxi'e gueyə' yetxtilən' na' čopə bel ya'anə', na' bgüie' yobalə be'e yełə' choxcwlen che Diozən', na' bzoxje'en na' bnežjue'en disipl che' ca' par gwso'e che che beŋə' ca'.

¹⁷ Na' yogue'e gwsa'ogüe'en xte ca' gwse'eljene'. Nach pedas ca' besyə'əga'anən' bosyo'otobe'en, na' gwsa'aquən šižin žoma.

Bedən' gwne' de que Jeso'osən' naque' ben' bselə' Diozən'

¹⁸ Na' gozac yeto nitə' disipl che' ca' len le' na' Jeso'osən' chone' orasyon toze'. Nach gože' lega'aque': —žBin' chəsə'əna beŋə' zan ca', non' naca' nada'?

¹⁹ Na' gwse'e le': —Balə' chəsə'əne' naco' de'e Juan ben' bchoa beŋə' nis, na' yebale' chəsə'əne' de que naco' profet Liazən' ben' gwzo cana', na' yebale' chəsə'əne' de que naco' yeto profet beŋə' gwzo cana'ate na' le'ena' babeban ladjo beŋə' guat ca'.

²⁰ Nach gože' lega'aque': —žČhexa le'e? žbi nale? žnon' naca'?

Nach gož Bedən' le': —Len' naco' Crist ben' gwlej Diozən' par gaquəleno' nasyon čechon'.

Jeso'osən' gwdixjue'ine' disipl che' ca' de que gate'

21 Nach Jeso'osən' bene' mendad len lega'aque' de que ni toe' cui əso'e dižə' de que len' naque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon chega'aque'enə'.

22 Na' gože' lega'aque': —Nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' benach. Na' de'e zan de'e chonən' byen chi' saca'a. Na' ca naquə beṇə' golə blao che nasyon Izrael chechon' na' beṇə' blao che bχoz checho ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən', cabi se'ejle'e chia', na' so'ote' nada', pero na' yeyon ža yosban Diozən' nada' ladjo beṇə' guat ca'.

23 Nach gože' yoguə' disipl che ca': —Notə'ətezle šə chene'ele gonlilažə'əle nada' na' gwzenagle chia', cheyalə' əchojyichjle de'en chene'ele gon cuinle par ničh gonle con can' chene'e Diozən', na' bito bi gaquəle che de'en chi' saquə'əle, la'anə'əczə šə so'ot beṇə' le'e to le'e yag coroz, con gonlilažə'əle nada' na' gwzenagle chia'.

24 Notə'ətezle chaquele gonle par ničh cui chi' saquə'əle o par ničh cui no so'ot le'e, cuiayi'ile. Na' notə'ətezle chsanlažə' cuinle chi' saquə'əle o so'ot beṇə' le'e por ni chia' bade yelə' mban zejlicane chele.

25 Bito bi de'e güen gaquə che to beṇə' la'anə'əczə nabi'e doxen yežlyon' šə cuiayi'e cui gata' yelə' mban che' zejlicane.

26 Notə'ətezle šə cheto'ile chia' na' che xtižə'anə', leczə ca' nada' yeto'ida' chele, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' benach. Yeto'ida' chele cata'ən yida' de'e yoblə nsa'a yelə' chey che'eni' chia'anə' na' yelə' chey che'eni' che Xa' Diozən', na' yelə' chey che'eni' che angl che Diozən'.

27 Echnia' de que balle cabiṇə' gatle cata' le'ile can' gon Diozən' əgwlo'e yelə' gwnabia' che'enə'.

Jeso'osən' goque' ca to de'e chey che'eni'

28 Na' goc to xman gwna Jeso'osən' ca', gwyeje' to lao ya'a jene' orasyon, na' gwche'e Bedən' len Juannə' na' Jacobən'.

29 Na' lao bene' orasyonṇə' goc cho'alaogüe'enə' ca de'e chey che'eni', na' xalane'enə' beyaquən šyiš xilə' xte gwṇatitən.

30 Na' lao or na' de'e Moizezən' len profet Liazən' ben' gwzo cana' besyə'əžine' gan' zo Jeso'osən' na' Jeso'osən' be'elene' lega'aque' dižə'.

31 Gwso'e dižə' ca naquən' bazon gate' Jerosalennə'. Na' yelə' chey che'eni' che Diozən' gwyečhjən lega'aque'.

32 Na' Bedən' len beṇə' ca' yechopə lechguəle gwsa'ac šə tasga'aque'. Pero cata' bechoj bišgal chega'aque'enə' besə'əle'ine' Jeso'osən' len yelə' chey che'eni' che'enə', zeche' cho'elene' de'e Moizezən' len profet Liazən' dižə'.

33 Na' žlac besyə'ənītlao de'e Moizezən' len profet Liazən', Bedən' gože' Jeso'osən': —Maestr, güenchgua zocho nga na'a. ¿Eguaquə gonto' šonə' rans, ton par le', na' yeton par Moizezən', na' yeton par Liazən'?

    Gwne' ca' chedə' bito bene' xbab che de'en gwne'.

34 Na' lao gwne' ca' gwyečhj bejon' lega'aque' na' besə'əžebe' laogüe de'en goc ca'.

35 Na' gwse'enene' gož Diozən' lega'aque': —Bengan' xi'ina', ben' chachgüeida' chei. Che le'enə' le'e gwzenag.

36 Na' cata' beyož gož Diozən' lega'aque' ca', besə'əle'ine' yetozə Jeso'osən'. Na' ca tyemp na' bitobi dižə' gwso'elene' yeziquə'əchlə beṇə' ca naquə de'en bagwse'en besə'əle'ine'enə'. Con gwnitə'əteze' žizə che de'e ca'.

Beyon Jeso'osən' to bi'i yo'o yaz de'e xio'

37 Na' beteyo catà' baçh besyà'əyetje' ya'anà', jəsà'əšag beṇà' zan lega'aque' gan' nite'enà'.

38 Na' entr beṇà' zan ca' toe' gwṇe' zizjo na' gože' Jeso'osən': —Maestr, chatà'əyoida' le' gaquəlenšgo' xi'ina' nga, çhedà' nacbo' xi'ina' tlišà'.

39 Chniz de'e xi'onà' lebo', na' le'e çhgosya'aten lebo', na' çhonen par çhazbo' šon xte chla' bžin' cho'abo', na' çhonən lebo' zi', na' çaṇe cheçhojən' lebo'.

40 Bagotà'əyoida' disipl çhio' ca' par niçh yesyà'əbeje' de'e xi'onà' cho'o çhaz yichjla'ažda'obo'onà', pero bito gwsa'aque' yesyà'əbeje'en.

41 Na' Jeso'osən' gože' beṇà' ca' ža'anà': —¿Bixçhexan' cui chejle'ele çhia'? Clellən' çhonle na' naljele. Bachac šša zoa' napa' yelà' çhxnəžà' len le'e. ¿Batxan' šejle'ele çhia'?

Nach gože' xa bida'onà': —Doa' xi'ino' nga.

42 Na' lao zjso'ebo' lao Jeso'osən' bniz de'e xi'onà' lebo', na' benən par niçh leçgualə fuert gwyazbo' šonṇà', na' bçhiç btołən lebo' lao yon'. Na' Jeso'osən' gwdile' de'e xi'onà' par niçh beçhojən lo'o yichjla'ažda'obo'onà' na' beyaquebo'. Gwde na' beyone'ebo' lao na' xabo'onà'.

43 Na' yogue'e besyà'əbanene' besà'əle'ine' yelà' guac çhe Diozən'.

De'e yoblə gwdixjue' Jeso'osən' de que gate'

Na' besyà'əbanene' çhe yoguà' de'en çhon Jeso'osən'. Na' lao nite'e ca', Jeso'osən' gože' disipl çhe' ca'azà:

44 —Legon par niçh dižà' nga šon yichjla'ažda'olen', çhedà' la' nada' gaca' lao na' beṇà', nadan' naca' ben' bselà' Diozən' golja' beṇaçh.

45 Pero na' disipl ca' bito gwse'ejni'ine' dižà' de'en be' Jeso'osən' len lega'aque', çhedà' bito gože' lega'aque' clar bi zejen, na' besà'əžebe' par yesà'əṇabene' le' bi zejen de'e gože' lega'aque'.

Gwsa'acyožə disipl çhe' ca' noe' naquə blaoch

46 Na' gwsa'acyožə disipl çhe' ca' entr lega'aque' noe' naquə beṇà' blaoch.

47 Jeso'osən' goçbe'ine' xbab de'en gwso'one'enà' na' goxe' to bidao' na' bso'ebo' cuite'enà'.

48 Na' gože' lega'aque': —Šà çhonle güen len bidao' nga o len notà'ətezçhla' bidao' laogüe de'en çhaquele çhia', çhonczle güen len nada'anà'. Na' catà' çhonle güen len nada', leczə çhonczle güen len Diozən' ben' bselà' nada'. Na' notà'əteztele catà' çhonle xbab çhe cuinle de que cuitèc bi zaquà'əle, banaquacze beṇà' blaò.

Ben' cui çhon contr çhio'o txenczən' çhone' len çhio'o

49 Nach Juannà' gože'ene': —Maestr, babežagto' to beṇà' cho'e la'onà' par chebeje' de'e xio' de'en yo'o yaz yichjla'aždao' beṇà', na' bžonto' gone' ca' çhedà' bito çhone' txen len çhio'o.

50 Nach Jeso'osən' gože'ene': —Bito gwžonle gone' ca' çhedà' šà to beṇà' cui çhone' contr çhio'o, txenczən' çhone' len çhio'o.

Jeso'osən' gwdile' Jacobən' na' Juannà'

51 Na' laogüe bazon bazə par yezi' yeca'a Diozən' le', gwçhoglaže'e šejle' Jerosalennà'.

52 Na' bselə'e to çhopə beṇà' gosə'əbialao laogüe'enà'. Na' ja'aque' to yež gan' mbane Samarian' par niçh žjəsà'əsi'ini' gan' so Jeso'osən' len disipl çhe' ca'.

53 Pero beṇà' Samaria ca' bito besà'əgüialaogüe' lega'aque', çhedà' Jeso'osən' len disipl çhe' ca' çhja'aque' Jerosalennà'.

54 Na' disipl çhe' ca' çhopə, Juannà' len Jacobən', catà' besà'əle'ine' can' gwso'on beṇà' Samaria ca' nach gosə'əṇabene' Jeso'osən' gwse'ene': —Maestr,

ǰache'endo' gonto' can' ben profet Liazən' ben' gwzo cana', ənabeto' Diozən' asele'e yi' par əgwzeyən beṇə' quinga?

⁵⁵ Pero Jeso'osən' gwyečhje' na' gwdile' lega'aque' gože': —Le'e bito nezele non' chnabia' yichjla'ažda'olen'.

⁵⁶ La' nada' bito bida' par əgwžiyai'a beṇachən', sino bida' par ničh gona' ca cui žžaya'aque' lao yi' gabilən', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇach. Nach ja'aque' yež yoblə'.

Can' gož Jeso'osən' beṇə' ca' gwse'ene yesə'anaogüe'ene'

⁵⁷ Lao zja'aque'ena' to beṇə' gože' le': —Sa'alena' le' gatə'atezə' šejo'.

⁵⁸ Nach gož Jeso'osən' le': —Zjəde liž becoyo'o ca' na' leczə ca' zjəde liž bia ca' zo xile'e bia chaš yoba, pero bito bi xlatja' de gan' gona' dezcanz, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇach.

⁵⁹ Na' Jeso'osən' gože' yeto beṇə': —Denao nada'.

Pero be'ena' gože' le': —Xana' be' latjə zgua'atec yega'anlena' xa'anə' xte cata' əžin ža gate' par ničh əgwcuasa'ane'.

⁶⁰ Na' gož Jeso'osən' le': —Beṇə' ca' zjənaquə len yichjla'ažda'oga'aquen' ca beṇə' guat guaquə yesə'acuaše'e beṇə' guat ca'. Pero le' jətixjue'e de que Diozən' nabi'e con nota'atezə beṇə' soe' latjə.

⁶¹ Nach leczə yetoe' gože' Jeso'osən': —Sa'alena' le' Xana', pero zgua'atec be'ešga latjə žjəyezeida' family chia' dižə'.

⁶² Jeso'osən' gože' le': —Beṇə' bagwzola noagüe' nada' šə bito noagüe' do yichj do laže'e, na' šə yo'o yichje' che de'e ca' bocua'ane', bito zaque'e par gone' xšin Diozən'. Na' gwxaquə'əlebene' ca to beṇə' chgüia traslə žlac chgua'ane' go'on.

10

Jeso'osən' bsele'e gyonši beṇə' žjəsə'ədixjui'e xtiže'ena'

¹ Gwde de'e quinga, Xanchon' gwleje' gyonši beṇə'. Na' bene' mendad yesə'əbialaogüe' əžja'ac čhopə güeje' to to syoda na' to to yež gan' ze'e šej le'.

² Na' antslə ze'e žja'aque' gože' lega'aque': —De'en chona'anə' gwxaquə'əleben ca to cwseš xen de'en chotoba'. Na' chyažjda' beṇə' zan sa'aclene' nada', pero to čhoptale nita'. De'e na'anə' lenabe Xančo Diozən' əselə'əche' beṇə' zanch par əsa'aclene' chio'o čhixjue'echo xtiže'ena'.

³ Na' le'e gon xbab de que nadan' chselə'a le'e žjətixjue'ile xtiža'an len beṇə' ca' gwxaquə'əlebe ca bež, na' le'e gwxaquə'əlebele ca xilə' dao' ladjoga'aque'ena'. Can' chso'on bež ca' chso'otteb xilə' dao', leczə can' se'ene beṇə' so'ote' le'e.

⁴ Bito gua'ale mech, ni xala'anle, ni xelle, na' bito šeile gan' əgguaple beṇə' diox beṇə' yežagle tnez.

⁵ Na' nota'atezə ližei šo'ole, zgua'atec ənale: “Chnablažə'əšga so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen', le'e nitə'əle nga.”

⁶ Šə na' zo to beṇə' chene'ene' so cueze' binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'aždaogüe'ena', na' gaquə can' bagwnablažə'əle par so cueze' binlo. Pero šə bito no zo no chon ca so cueze' binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'aždaogüe'en, bito gaquə ca de'en bagwnablažə'əlen'.

⁷ Na' le'e yo'o na'atezə yega'anle. Bitu yeyiljle ga yoblə sole. Le'e ye'ej le'e gao bitə'atezə de'en so'one' ye'ej gaole. Ca to beṇə' güen žin cheyalə' si'e laxjue', le'egatezə ca' le'e zaquə'əle par so'one' de'e ye'ej de'e gaole.

⁸ Na' cata' əžinle to yež ga əso'elaogüe'e le'e, ye'ej gaotezle de'en so'one' le'e.

⁹ Le'e yeyon beṇə' güe' nitə' yež gan' əžinlen', na' le'e ye'ega'aque': "Babžin ža chene'e Diozən' güe'ele latjə nabi'e le'e."

¹⁰ Pero na' catə' əžinle to yež ga cui yesə'əgüialaogüe' le'e, ležja'ac lao lqueyən' na' le'e ye'ega'aque':

¹¹ "Bište che lažle nga de'en žia ni'ato' quinga yosi'insto'on par nich əgwlo'ito' le'e de que de'e malən' chonle bito chzenagle xtižə' Diozən' de'en cho'eto'onə'. Pero na' chyixjue'ito' le'e de que Diozən' chene'ene' güe'ele latjə nabi'e le'e."

¹² Na' gož Jeso'osən' beṇə' gyonši ca': —Diozən' bene' par nich byinj yi' na' sofr lao' syoda Sodoman' por ni che de'en cui bosə'ozenag beṇə' ca' che'. Na' de'e li əchnia' le'e, žan' gaquə' juisyən' beṇə' ca' cui yoso'ogüialao le'e yesə'əzaquə'əzi'iche' clezə ca beṇə' ca' gwnitə' Sodoman'.

Beṇə' ca' cui choso'ozenag xtižə' Jeso'osən'

¹³ Nach gozna Jeso'osən': —iProbchguazə le'e beṇə' Corazin! iProbchguazə le'e beṇə' Betsaida! Beṇə' ca' nitə' Tiro na' Sidon le'e besyə'ədinjjeine' xtolə'əga'aque'enə' žalə' blo'iga'acda'ane' yelə' guac čhia'anə' ca de'en bablo'ida' le'e. Žalə' goquə' ca' sa'azlje' lachə' zešə' na' zosə'əža'alja cuinga'aque' de par nich sa'acbe'i beṇə' de que babesyə'ədinjjeine' xtolə'əga'aque'enə'.

¹⁴ Saquə'əzi'ichle clezə ca beṇə' ca' nitə' Tiro na' Sidon catə' əžin ža gaquə' juisyən'.

¹⁵ Le'e nitə'əle Capernaunə' chonle xbabən' de que Diozən' gončgüe' le'e yelə' bala'an. Pero bito gone' le'e yelə' bala'an, sino gone' le'e castigw zejlicəne' de'en cui chejle'ele čhia'.

¹⁶ Nach Jeso'osən' goze'e beṇə' gyonši ca': —Benə' gwzenag xtižə'əlen' leczə gwzenague' xtižə'anə', na' beṇə' gonczə yichjlaogüe' cui gwzenague' xtižə'əlen', leczə bito gwzenague' čhia' nada'. Na' beṇə' gonczə yichjlaogüe' cui gwzenague' xtižə'anə', leczə bito gwzenague' xtižə' Diozən' ben' bselə' nada'.

Besyə'əžin beṇə' gyonši ca'

¹⁷ Beṇə' gyonši ca' catə' beyož jəsə'ədixjui'e xtižə' Jeso'osən' besyə'əžine' gan' zoe', na' besyə'əbeichgüeine'. Nach gwse'e Jeso'osən': —Xanto', de'e žan miłagr babento' cho'eto' la'onə' par chebejto' de'e xio' ca' de'en zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' na' choso'ozenaguən čheto'.

¹⁸ Na' gože' le'ega'aque': —Be'ida' can' gwnit yelə' gwnabia' che Satanəsən' to žalnez.

¹⁹ Babena' le'e yelə' guac par nich əgwlej əgwšošjle no bel əznia' na' no bežgoni', na' leczə əgwlej əgwšošjle gwxiye'enə'. Na' bito bi de de'e soi gonen le'e ži'.

²⁰ Pero bito yebeitequele de que de'e xio' ca' choso'ozenaguən chele, sino le'e yebeichgüei de que Diozən' babzoje' lalen' le'e librən' gan' zjənyoj la yoguə'əlol xi'ine' ca'.

Bebeichgüei Jeso'osən'

²¹ Lao or na'ətezə ben Spirit che Diozən' ca bebeichgüei Jeso'osən'. Na' bene' orasyon lao Diozən', gwne': —Xa' len' chnabi'o beṇə' ca' ža' yoban' na' yežlyon'. Na' choṇa' yelə' choxcwlen čhio' de que babzejni'ido' balə beṇə' can' che'endo' so'e latjə nabi'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Babzejni'ido'on beṇə' ca' gwsa'acbe'i chəsə'əyazjene' no əgwsed əgwlo'i le'ega'aque' na' bito bzejni'ido'on beṇə' ca' chso'on xbab de que zjənaque' beṇə' sin' na' beṇə' zjənyejni'i. Beno' ca' ža Xa, chedə' can' gwyazlažə'o.

²² Nach gože' beṇə' ca' ža'anə': —Xa'anə' babene' lao na'a chona' par nich chombia' beṇə' le'. Le' nombi'ayane'e nada' na' nada' nombi'ayana'a le'. Na'

beṇə' ca' bagwleja' par zjənombi'e Xa'anə', chona' par niçh zjənombi'ene'. Na' notono no nochlə zjənombia' Xa'anə' na' ni nada'.

²³ Na' gwyeçhj Jeso'osən' bgüie' disipl che' ca' na' gože' lega'acze': —Mbalaz zole ca de'en chle'ile nada' na' chle'iteile de'e ca' chona'.

²⁴ Echnia' le'e, beṇə' zan profet na' rei gwse'enene' yesə'əle'ine' nada', pero bitoch golə' yesə'əle'ine' nada'. Na' gwse'enene' yesə'ənezene' de'en nezele, pero bitoch golə' yesə'ənezene'en.

Jempl che to beṇə' güen beṇə' Samaria

²⁵ Na' gwzecha to beṇə' chsed chlo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Gone'ene' gone' Jeso'osən' prueb bin' əne' na' gože'ene': —Maestr, çbi cheyalə' gona' par niçh gatə' yełə' mban zejlicane chia'?

²⁶ Na' gož Jeso'osən' le': —çBin' nyojən le'e lein'? çNac nan?

²⁷ Na' ben' chejni'ichgüie che lein' boži'e xtižə' Jeso'osən' gože'ene': —Lei chechon' nan: “Cheyalə' gaquecho che Xancho Diozən' do yichj do lažə'əcho, do fuers balor checho, na' gaquecho che ljuežjcho catg chaquecho che cuincho.”

²⁸ Nach gož Jeso'osən' le': —De'e liczə can' bagwnao'. Can' cheyalə' gono' par abano' zejlicane.

²⁹ Na' be'enə' gone'ene' əgwlo'e de que zdacze' licha can' nanṇə' na' gože' Jeso'osən': —çNon' naquə ljuežja' ben' cheyalə' gaquəda' chei?

³⁰ Na' Jeso'osən' gože'ene': —To beṇə' beze'e Jerosalenṇə' par yežine' Jerico na' jəsyə'əxen beṇə' bguan le'. Na' gosə'əyine' xala'ane'enə' na' gwso'ot gosə'əyine' le' nach besa'aque' bosyo'ocua'ane'ene' caczə to beṇə' guat.

³¹ Na' goquən' to bçox gwdie' tnezən' na' catə' ble'ine' ben' de'enə', nach gwdie' yešla'alə nezən'.

³² Leczə can' ben' to beṇə' goljə lao dia che de'e Lebin'. (Beṇə' ca' yo'o lao na'aga'aque' so'one' mendad lo'o yo'oda'ə' əblaonə'.) Zde' tnezən' na' catə' bžine' gan' ble'ine' de be'enə' na' gwdie' yešla'alə nezən'.

³³ Pero to beṇə' Samaria lao ngüie'e nezən' nlague' xporren' bžine' gan' de be'enə' na' ca ble'ine' le' beyašə'əlaže'ene'.

³⁴ Na' bgüigue'e gan' de'enə', na' bšone' set na' bino lao güe'enə', na' bçheje'en lachə'. Nach boži'e'ene' cožə' xporre'enə'. Na' beçhə'ene' gan' zo to meson gan' bgüia bye'ene'.

³⁵ Na' beteyo gwleje' çopə mech de'en nzi' denario bnežjue'en çan mesonṇə' na' gože'ene': “Bgüia bye bengə na' šə bichlə de'en gono' gast na' chixjua'an catə' zezə'a.”

³⁶ Beyož be' Jeso'osən' dižə' can' goc che ben' jəsyə'əxen beṇə' bguan ca', nach gože' ben' chsed chlo'i lein': —çBi chacdo'? çnoe' beṇə' ca' goquene' de que beṇə' probən' naquə ljuežje' ben' cheyalə' gaquene' chei?

³⁷ Nach ben' chsed chlo'i lein' gože' Jeso'osən': —Ben' beyašə' beži'ilažə' ben' jəsyə'əxen beṇə' bguan ca'.

Nach gož Jeso'osən' le': —Leczə can' cheyalə' gono' dezd na'a, yeyašə' yeži'ilažo'o yoguə'əloł beṇə'.

Jeso'osən' jəlane'e Martən' na' Marian'

³⁸ Na' lao zja'aque' besyə'əžine' to yež, na' to no'olə le Mart bene' le' combid na' Jeso'osən' gwyeje' liže'en.

³⁹ Na' zo to bile' le' Maria. Na' Marian' gwchi'e cuit Jeso'osən' par bzenague' xtiže'enə'.

40 Pero na' Martən' belalchgüeine' bsi'ini'e de'en sa'ogüe'. Na' gwyeje' lao Jeso'osən' na' gože'ene': —Xana', çacabi bi chacdo' de que bila'anə' bocua'anlene' nada' mendadən' toza'? Benšga mendad gaqualene' nada'.

41 Xanchon' gože' le': —Mart, chi'ichgua yichjo' che xmendado'onə' na' chaczejlažo'o laogüe de'en nyanchguan.

42 Maria nga bagwleje' de'en naquəch de'e güen, chi'ichgua yichje' chzenague' chia'. Na' bito gwžoncho gone' ca'. Ležən de'en žialao gonle.

11

Jeso'osən' blo'ine' can' so'one' orasyon

1 Na' gwzo Jeso'osən' to latjə bene' orasyon. Catə' beyož bene' orasyonna' to disipli che' ca' gože'ene': —Xanto', bsd blo'išgüei neto' naquən' cheyalə' gonto' orasyonə', can' bsd əblo'i de'e Juanna' disipli che' ca'.

2 Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Catə' gonle orasyonna' quingan' nale: Xato' benə' zo yoba, chnabto' yoguə'əlol benə' əso'elaogüe'e le'. Chnabto' gono' par niç benə' zan əso'e latjə nabi'o lega'aque'. Gaquəšga can' che'endo'onə' lao yežlyo nga can' chac yoban'.

3 Benšga na'a de'e gaoto' tža tža.

4 Na' bezi'ixenšga cheto'

chedə' leczə neto' chezi'ixento' che sa'aljuežj benačto'onə' bitə'ətezə de'e chso'onene' neto'.

Na' bito go'o latjə gaquə de'e nabia' neto' len xbab cheto'onə' par gonto' de'e malən', mas bcuasə' bcue'ej neto' len de'e malən'.

5 Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Legon xbab nac gaquə šə šejle liž benə' migw chele do chel na' ye'elene': “Migw chia', benšga nada' šonə yetxtil.

6 Bablya' to migw chia' benə' za' zitə', na' bito bi de chia' par əgwnežjua'ane' gaogüe'.”

7 Na' migw chelen' yo'e lo'o yo'ote šə yoži'e xtižə'əlen', əne': “Bito gondo' nada' zed, la' banyeyjw puertən' na' badeto' chtasto' len xi'into'. Bito časa' par gona' de'en chyažjdo'.”

8 Echnia' le'e, la'anə'əczə naque' migw chele bito yene'ene' chase' par gone' le'e yetxtilan', pero šə sole yepəyoe nabelen le' na' gwyasšaze' na' gone' bitə'ətezə de'en chyažjele.

9 Na' chnia' le'e, bitə'ətezə de'en chene'echo gaquə, de de'e goncho par niç gaquən. Šə to de'e chene'echo so'on benə' chio'o, chnabchon. Šə to de'e chene'echo əzelecho, chyiljchon. Šə puert de'en chene'echo əsaljo benə', chnecho cho'a puertən' par niç chsaljue'. Na' ca'aczən' cheyalə' ye'echo Diožən' catə'an de de'en chene'echo gaquə.

10 Na' notə'ətezcho šə bi de'en chnabechone' gone', la' de'e gonczə'ena'. Na' notə'ətezcho šə bi de'en chnabechone' əgwzejni'ine' chio'o, gwzejni'iczene'en. Na' notə'ətezcho šə chnabechone' gaquə to de'en chene'echo gaquə can' chon benə' chne' cho'a puertən', la' de'e gaquəczən'.

11 Na' le'e nacle xa bidao', šə xi'inlen' ənabebo' le'e yetxtil iəgwnežjwlebo' to yej? Na' šə ənabebo' le'e to bej ya'a iəgwnežjwlebo' to bej bia nxobə le'i?

12 Na' šə ənabebo' le'e to žit gaobo' iəgwnežjwlebo' to bežgoni'? Cle bito gonle ca'.

13 Le'e nacle benə' mal pero nezele chnežjwle xi'inlen' de'e güen. Naquəchxe güen gon Xacho Diožən' ben' zo yoban' gone' Spirit che'ena' son lo'o yichjla'aždao' notə'ətezcho ənabechone' len.

Gosə'əne' de que Jeso'osən' bebeje' de'e xio' ca' len yelə' guac che Beelsebo

14 Na' Jeso'osən' bebeje' de'e xio' yo'o yaz yichjla'aždao' to beṇə' mod. Na' catə' bechoj de'e xi'onə' yichjla'aždao' be'enə', goc beṇə', na' beṇə' ca' ža'ana' besyə'əbanchgüeine'.

15 Pero baḷe' gosə'əne': —Chebeje' de'e xio' ca' len yelə' guac che Beelsebo de'en chnabia' de'e xio' ca'.

16 Na' yebale' gwse'enene' so'one' le' prueb naclən' gone', gosə'əṇabene' le' gone' to de'e yesə'əle'ine' le'e yoban' de'e zaquə' yesyə'əbanene'.

17 Pero Jeso'osən' gocbe'ine' xbab de'en gwso'one', na' gože' lega'aque': —Šə beṇə' ža' to nasyon əsa'aque' choplə na' yesyə'ədile' entr lega'aque', əgwžiyai' nasyon chega'aque' na'ana'. Na' šə to family beṇə' əsa'aque' choplə na' yesyə'ədile' entr lega'acze', leczə yenit family chega'aque' na'ana'.

18 Na' leczə šə Satanasən' len de'e xio' chei ca' əsa'aquən choplə na' yesyə'ədilən, cuiayi' yelə' chnabia' chega'acquennə'. Le'e nale de que chebeja' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' len yelə' guac che Beelsebon'.

19 Žalə' naquən can' nale de que chebeja' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' len yelə' guac che Beelsebon', leczə zejen de que beṇə' ljuəžjle ca' chasyə'əbeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' len yelə' guac chein' žalə' ca'. Beṇə' ljuəžjle ca' se'e le'e de que clelən' nale chia' can' chebeja'anə'.

20 Na' de'en chebeja' de'e xio' ca' len yelə' guac che Diozən', chlo'in de que babžin ža catə' Diozən' ṇabi'e notə'ətezle güe'ele latjə.

21 Gwxiye'enə' gwxaquə'əleben ca to beṇə' gual, na' nada' naquəcha' beṇə' gualəch. Na' nezele de que catə' to beṇə' gual chape' ližen' len spad, yoguə' de'en de che' naquən segor.

22 Pero catə' əžin to beṇə' gualəch ca le' na' tiḷəlene'ene', na' ben' naquə gualəch len' gon gan. Na' que'e spad che be'enə' de'en zo'e lez gaquəlenən le'. Na' əca'atie' bichlə de'e de che' na' chise'en len migw che' ca'.

23 Šə cui chonle txen len nada' chonle contr nada'. Na' šə cui chonle ca se'ejle' beṇə' chia', zeje dižə' de que chonle par nič cui yoso'ozenague' chia'.

De'e xi'onə' yeyo'on de'e yoblə lo'o yichjla'aždao' beṇə'

24 Na' šə to de'e xio' de'en yo'o yaz yichjla'aždao' beṇə' yechojən nach lažə'ən nil na'alə yeyiljən ga son mbalaz. Na' šə bitobi latjə želen, nach əṇan: “De'e yoblaczə žjəyežə'a yichjla'aždao' ben' gan' gwyo'o gwyaža' antslə.”

25 Na' yeyejən de'e yoblə gan' zo ben'. Catə' le'in de que bacheyone' xbab güen nach bazoche' binloč, na' yeyo'on de'e yoblə.

26 Nach žjəyetobən yegažə de'e xio' ca' de'en zjənaquə maləch ca len na' txennə' so'on lo'o yichjla'aždao' be'enə'. Na' šə bagwso'onən ca' bachaquəch mal che be'enə' clezə can' goc che' antslə.

Mbalaz nitə' beṇə' ca' choso'ozenag xtižə' Diozən'

27 Lao be' Jeso'osən' dižə' quinga, gwzo to no'olə gwchoj beṇə' ca' zjəža' gan' bsed əblo'ine'enə'. Na' no'olən' gwne' zižjo gože'ene': —Mbalaz zo no'olən' gwxaṇ le' na' bguaže'e le'.

28 Pero na' Jeso'osən' gože'ene': —Naquəchxe mbalaz nitə' beṇə' ca' choso'ozenag xtižə' Diozən' na' chso'one' can' ne'enə'.

Chəsə'əṇabe' gon Jeso'osən' to miḷagr

29-30 Na' beṇə' zan beyechj bebi'i cuit Jeso'osən' na' gwne': —Le'e mbanle ṇa'a naquəchgualə beṇə' yichjla'aždao' mal. Chṇable gona' to miḷagr par nič

ənezele šə le Dioz nan' bsele'e nada'. Pero bito gona' can' chnablenə'. De'e gon Diozən' len nada' par niç ənezele de que le'enə' bsele'e nada' gwxaquə'əleben ca de'en bene' len de'e profet Jonasan' par niç gosə'əneze beṇə' Ninibe ca' de que Dioz nan' bsele'ene'.

³¹ Catə' əžin ža gon Diozən' castigw çhe yoguə' beṇə' chso'on de'e malən', de'e no'olan' gwnabia' beṇə' ca' gwnitə' galən' chlā' bgüižən' cuiten lichalə yebane' len yeziquə'əchlə beṇə' guat ca' na' lao Diozən' gwcuiše' le'e mbanle na'a. Ca naquə' le' ža, gwze'e Seba gan' naquə' zita'əchgua na' bide' nga par bzenague' dižə' sin' de'en be' de'e Rei Salomonṇə' len le'. Na' nada' zoa' nga naquə'cha beṇə' blaoch cle ca de'e Salomonṇə', na' bito chzenagle chia'.

³² Na' catə' əžin ža gon Diozən' castigw çhe yoguə' beṇə' chso'on de'e malən', leczə ža na' yesyə'əban beṇə' Ninibe ca'. Na' yesə'əcuiše' le'e nitə'əle lao dia nga çhedə' besyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' catə' de'e Jonasan' gwdixjue'ine' lega'aque' can' gwna Diozən'. Legonšc xbab de que nada' zoa' nga naquə'cha beṇə' blaoch cle ca de'e Jonasan', na' bito chzenagle chia'.

De'en bsed blo'i Jeso'osən' gwxaquə'əleben ca to yi'

³³ Nach Jeso'osən' bsaquə'əlebene' xtiže'enə' na' len de'en chone'enə' ca to yi'. Gozne': —Notono no ggualə' to yi' na' gwdose'en žomə, na' nic əgwcuəše'en ga yoblə ga cui no le'i len. Syempr chde'en le'e ze'e par niç əgwse'eni'in len yoguə' beṇə' so'o lo'o cuartən'.

³⁴ Žia jelaochon' par niç chle'icho. Con šə bito bi chaquen, chle'iczecho binlo. Pero šə nçhol jelaochon', bito chle'icho. Ca'aczən' naquən len yichjla'ažda'ochon'. Šə naccho beṇə' la'aždao' güen, yo'o be'eni' çhe Diozən' yichjla'ažda'ochon', pero šə naccho beṇə' la'aždao' mal, nçhol yichjla'ažda'ochon'.

³⁵ De'e na'ana' legon par niç gacle beṇə' la'aždao' güen, na' šo'o be'enin' yichjla'ažda'olen'. Bito gacle beṇə' la'aždao' mal na' beṇə' yichjla'aždao' žçhol.

³⁶ Šə nye'eni' yichjla'ažda'olen' na' cui bi de'e mal yo'on, gwse'eni'icžən xnezen' can' chse'eni' to lampara gan' naquə' žçhol.

Jeso'osən' gože' beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' de que zjənapə' dolə'

³⁷ Catə' beyož be' Jeso'osən' dižə' quinga, to beṇə' fariseo bene'ene' combid šeje' liže'en par əsa'ogüe'. Na' gwyo'o Jeso'osən' liž beṇə' fariseon' na' gwchi'e cho'a mesən'.

³⁸ Na' beṇə' fariseon' bebanene' catə' ble'ine' bito bona' Jeso'osən' antslə ze'e gaogüe' can' chosyo'ona' lega'aque' chsa'aque'ne' yebei Diozən' lega'aque' de'en chso'one' ca'.

³⁹ Xançhon' gože' le': —Le'e beṇə' fariseo gwxaquə'əlebele ca tas plat de'en chçhin beṇə' na' cui çha'a chyibe' lo'inə' binlo. Chonle par niç chsa'aque beṇə' de que nacle beṇə' güen, pero chebeile chca'ale bi de'e de çhe beṇə' na' nacle beṇə' mal juisy.

⁴⁰ Cui bi bi xbab de'e zaque'e yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. Chi' yichjle nac gonle par gacle xi'ilažə' len cuerp çhele. Le'egatezə ca' cheyałə' cue' yichjle nac gonle par gacle xi'ilažə' len yichjla'ažda'olen', çhedə' Diozən' ben' ben cuerp çhechon' leczə le'enə' bene' yichjla'ažda'ochon'.

⁴¹ Le'e gwnežjo beṇə' bi de'en deile, beṇə' chəsə'əyažjene'en. Šə gonle ca' nacia' de que nacle beṇə' la'aždao' xi'ilažə'.

⁴² ¡Probçguazə le'e beṇə' fariseo! La'anə'əczə chnežjwle Diozən' to part lao ši part çhe yixgüeç, çhe yej Sant Maria, nach çhe rcaod çhele, bito bi zejen,

cheda' bito chonle de'en naquə güen na' bito chaquele che Diozan'. De'en naquə de'e žialao gonle, gonle de'en naquə güen na' gaquele che Diozan'. Pero bito cuejyichje əgwnežjwle de'e ca' de'en chnežjwle Diozan'.

⁴³ ¡Probchguaza le'e beṇə' fariseo! Chzelaža'əle cue'ele lo'o yo'odao' ca' txen len beṇə' golə beṇə' blaο ca' na' catə' chejle do gan' chac ya'a chene'ele əso'elao' beṇə' le'e.

⁴⁴ ¡Probchguaza le'e chsed chlo'ile lei de'en bzoj de'e Moizezan' na' len le'e beṇə' fariseo! Chene'ele so'on beṇə' xbab chele de que nacle beṇə' güen, pero len yichjla'ažda'olen' nacle beṇə' mal. Na' leczə beṇə' ca' zedəsə'ənao le'e əsa'aque' can' nacle sin cui sa'acbe'ine'.

⁴⁵ To beṇə' chsed chlo'i lein' boži'e xtižə' Jeso'osən' na' gože'ene': —Maestr, laogüe de'en nao' de'e quinga leczə chšašo' cheto'onə'.

⁴⁶ Na' gož Jeso'osən' le': —Leczə ca' le'e chsed chlo'ile lein' ¡probchguazlen'! Chzanchle can' na lein', chonlen ca to yoa' de'e cuiczə no do'i na' chene'ele soa' beṇə' yoblə len, na' le'e bito chene'ele gua'alēn.

⁴⁷⁻⁴⁸ ¡Probchguaza le'e chonle monoment lao ba che de'e profet ca' gwso'e xtižə' Diozan'! Chacle tozə len de'e xaxta'ocho ca' de'en gwso'ote' lega'aque', na' le'e chonle par nič nachi'axejə de que gwso'ote' de'e profet ca' laogüe de'en chonle monoment lao ba che beṇə' ca' gwso'ote'.

⁴⁹ De'e na'anə' lao yelə' sin' che Diozan' gwne' de que əsele'e len le'e profet che' ca' na' apostol che' ca', beṇə' so'e xtiže'en. Na' gwne' de que le'e gotle baļe' na' gwchi' gwsaquə'əle yebale'.

⁵⁰ Na' de'e li bachonle can' gwne'. De'e na'anə' si'ile castigw che yelə' got che yoguə' profet ca' gwso'ote' dezd catə'an gwxe yežlyon' xte ža neža, le'e mbanle na'a.

⁵¹ Zan beṇə' gwso'ot beṇə' yoblə lega'aque'. Na' le'e si'ile castigw che yelə' got che yoguə' beṇə' ca' gwzolaozan len de'e Abelən' ben' bet de'e biše'e Cainna' le' na' zelaon len de'e Zequerian'. Zequeria na'anə' gwso'ote' entr yo'odao' əblaonə' na' entr mes de yěj gan' chso'ote' bia yixə' par chso'elaogüe'e Diozan'.

⁵² ¡Probchguaza le'e chsed chlo'ile lein'! Ca naquə de'en chzejni'ile beṇə' lei che Diozan', bito chzejni'iga'aquele'ne'en liča can' naquən, na' nic chzenagle chei. Na' beṇə' chse'ene'e yoso'ozenag chei, nic cho'ele latjə yoso'ozenague'.

⁵³ Na' catə' beyož be' Jeso'osən' dižə' quinga, nach beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' gwsa'acyožəchgüe' le' na' gwse'enene' yēsə'əbeje' le' dižə'.

⁵⁴ Na' gosə'əbe'enaogüe' əchoj dižə' cho'enə' de'en yosə'əde'ine' par əsa'ogüe' xyə contr le'.

12

Yelə' goxoayag che beṇə' fariseo ca'

¹ Na' goquan' zan mil beṇə' babesə'əžag gan' zo Jeso'osən' xte bosə'əlej bosə'əšoŋ ni'a ljuēžjga'aque'. Na' Jeso'osən' gwzolaoteque' be'e dižə' len disipl che' ca' gože' lega'aque': —Le'e gapə cuidad nič cui əxoayagle beṇə' par əsa'aque'ne' nacle beṇə' güen can' chso'on beṇə' fariseo ca'. Yelə' goxoayag chega'aque'ena' gwxaquə'əleben ca xna' cuazin' de'en chlažə'an par chaquən yetxtil.

² Bitο gonle can' chso'one'ena' cheda' gaquə can' na dicho de'en na: “Yoguə'əloļ de'en ngašə' na'a gwžin ža la'alaon, na' yoguə'əloļ de'en cui no gwse'ejni'i antslə, leczə gwžin ža se'ejni'i beṇə' len.”

3 De'e na'anə' bitə'ətezə de'e ənəle bgašə'əzə, beṇə' zan əse'enene'en, na' de'en ənəle žizizə lo'o cuart çhelen', leczə beṇə' zan yesə'əneze len.

Non' cheyałə' žebcho

4 Migw chia', əchnia' le'e, bito žeble beṇə' ca' əso'ot le'e, çhedə' catə' bagotle bitoch bi gaquə so'onene' le'e.

5 Choṇa' le'e consejw, cheyałə' žeble Diozən' çhedə' catə' bach beque'e yelə' mban çhelen' leczə nape' yelə' guaquən' par yesele'e le'e gabilən'. De'e yoblə əchnia' le'e, cheyałə' žeble Diozən'.

6 Nezecho de que byiṇ dao' ca' bitobi zjəzaquə'ətequəb, pero na' Diozən' ni tob cui chanłaze'e.

7 Na' ca naquə chio'o ža, de'e tant chaque Diozən' çhecho xte nezene' bałə yišə' yichj to tocho žia la'aṇə'əczə bitotec bi zjəzaquə' yišə' yichjchon'. De'e na'anə' bito žeble çhedə' zaquə'əch le'e cle ca bia zan byiṇ dao'.

Cheyałə' güe'echo dižə' len beṇə' de que nombi'acho Jesocrisən'

8 Na' əchnia' le'e, notə'ətezle šə cho'ele dižə' len beṇəçən' de que chejle'ele çhia', leczə ca' nada' gua'a dižə' len angl çhe Diozən' de que nacle xi'ina', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəç.

9 Na' notə'ətezle šə cho'ele dižə' len beṇəçən' de que bito chejle'ele çhia', leczə ca' nada' gua'a dižə' lao angl çhe Diozən' de que bito nacle xi'ina'.

10 Na' notə'ətezle šə güe'ele dižə' contr nada' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəç, Diozən' yezi'ixene' chele šə yedinjele can' nale. Pero notə'ətezle šə güe'ele dižə' contr Spirit çhe Diozən', cuat yezi'ixen Diozən' çhele.

11 Na' šə yesə'əçhe'e le'e lao beṇə' gwnabia' che yo'oda'ona' o lao beṇə' jostis ca' o šə lao yeziquə'əchlə beṇə' ca' zjənapə poder, bito cuec yichjle nac yoži'ile xtižə'əga'aquen', o šə naclə ənəle.

12 Lao or na'atezə Spirit çhe Diozən' əgwlo'in le'e bin' cheyałə' ənəle.

Bito cheyałə' cuec yichjcho tlaozə bi de'en deicho

13 Entr beṇə' zan juisy ca' toe' gože' Jeso'osən': —Maestr, gonšgo' mendad par niç gon beṇə' biša'anə' nada' bien çhe de'e xaxna'ato' de'en cheyałə' si'a.

14 Pero Jeso'osən' gože' le': —Bito naca' nada' juez çhele na' bito naca' beṇə' güe'e laze çhe de'e deile.

15 Nach gože' lega'aque': —Le'e gapə cuidad par niç bito selažə'əle bi gatə' çhele yežlyon', çhedə' bito əbancho laogüe šə deczə zan de'e de çhecho.

16 Na' be'elene' lega'aque' to jempl, gwne': —To beṇə' gwni'a lechguale goc cwseš che'enə'.

17 Na' bene' xbab lo'o yichjla'aždaogüe'en gwne': “¿Nacxa gona? çhedə' bitoch bi latjə de par cwseš chia'anə'.”

18 Nach gozne': “Quinga gona, yochinja' yo'o gan' nga ža' cwseš chia' quinga na' gona' yo'o xench. Na' gwža'ašaogua'a cwsešan' na' bichlə de'e de chia'.

19 Na' laogüe bade de'e chyažjda' par zan iz, bitoch gona' žin. Ye'ej gaoteza' con bi che'enda' na' gona' legr.”

20 Pero Diozən' gože' be'enə': “Beṇə' tont le'. Neže' bžin or gato', na' žnola lao ne'i gaquə yoguə' de'en de chio'onə'?”

21 Can' gac çhe notə'ətezə beṇə' šə con chbec yichje' tlaozə de'en deine' žlac mbane' na' bito chone' ca yebei Diozən' le'.

Diozən' chapə chye' xi'ine' ca'

²² Na' gož Jeso'osən' disipl che' ca': —Echnia' le'e, bito cuec yichjle tloozə de'en ye'ej de'en gaole lao mbanle. Na' leczə ca' bito cuec yichjle tloozə de'en gacwlen'.

²³ Zaquə'əch yelə' mban chelen' ca yelə' guaon'. Le'egatezə ca' cuerp chelen' zaquə'əchən ca xala'anlen'.

²⁴ Legontoš xbab, ca naquə bechj ca' bito chsa'azəb bito chəsyə'əlapəb, nic zo da'a xoa' chęga'acquəb, nic zo gan' ncuə' no guangoš chęga'acquəb ga ža' de'e sa'ob. Pero na' Diozən' chęuaocze' lega'acquəb. Naquəchxen' zaquə'əle ca bia ca' žia xile'e.

²⁵ Na' ni trole bito gaquə yoston cuinle gašj metr šə con cue'e yichjle ətonle.

²⁶ Nezele bito gaquə yoston cuinle na' nic naquən de'e zaque'e. De'e na'anə' bito gontecle xbab che biquə'əchlə de'e chyažjele.

²⁷ Legontoš xbab ca naquə yej ca' de'en zjəze yixə' chesə'əcha'oczən. Bito bi žin chso'onən, nic chsa'aljən do. Na' əchnia' le'e de'e Rei Salomonna' goque' lachə' xoche juisy, pero bito bžinlaže'e xalane'enə' ca yelə' xoche che yej ca'.

²⁸ Diozən' none' xoche yixə' de'en ze yoba len to termzən' zen nach choso'ozeye'en, naquəchxe gon Diozən' len le'e ggü'eczə yichje' gone' yoguə'əte de'en chyažjele, le'e cui chejle'etecle de que gone' de'en chyažjele.

²⁹ Le'e ža, bito gü'e'elažə'əle par gatə' de'e ye'ej de'e gaole. Bito gaquəžejlažə'əle che len.

³⁰ Beṇə' ca' cui chso'elao' Diozən' porzə chei de'e can' chso'elažə'əzeche', che de'en əse'ej de'en əsa'ogü'e' na' che xala'anga'aque'. Pero Xacho Diozən' nezczene' biquə' de'e ca' chyažjele.

³¹ De'en gü'e'elažə'əle, gü'e'ele latjə par nič Diozən' ṇabi'e le'e. Na' yoguə' de'e ca' de'en chyažjelen' gonczə Diozən' len, de'en ye'ej de'en gaole na' xala'anle.

De'e zaquə'əche gatə' checho catə' yežincho yoban'

³² Bito žeble la'anə'əczə naquə to čhopzle. Diozən' chebeine' chnabi'e le'e na' chaclene' le'e.

³³ Le'e yeyotə' de'en deile par nič gatə' de'e əgwnežjwle beṇə' ca' chesə'əyažje. Šə gonle ca' caguə cuiayi' de'en deilen', chedə' la' Diozən' gone' le'e de'e zaquə'əche na' de'e cui te chei catə' yežinle yoban' gan' zo'enə'. Na' bito gac šə'o beṇə' bguan par əque'en, na' ni que gaquə šə'o bia dao' əgwžiyai' len.

³⁴ Gan' de de'en chaquele chei, nan' zo yichjla'azda'olen'.

Cheyalə' socho probnid par catə'an yidə Cristən' yeto

³⁵⁻³⁶ Nach Jeso'osən' bsed blo'ine' lega'aque' naquən' gaquə catə'an yide' de'e yoblə. Na' gwne': —Le'e so probnid par catə'an yida' yeto, le'e so can' nitə' beṇə' chsa'ape' liž xanga'aque' žlac zde' yelə' gošagna', zjanyaze' xala'anga'aque' na' chalə' yi'. Nach catə' yežine' na' əṇe' cho'a puertən' le'e yosə'əsəljtwie' par yeyo'e.

³⁷ Mbalaz gaquə che mos ca' beṇə' ca' nitə' probnid chəsə'əbeze xanga'aque'en catə'an yežine'. Šə nite'e chəsə'əbeze' le' catə'an yežine', nachən' əgws'i'ini'e de'en əsa'ogü'e' na' cuine' gwnežjue' lega'aque' de'en əse'ej əsa'ogü'e'.

³⁸ Mbalaz gaquə chęga'aque' šə chəsə'əbeze' batə'əquən' yežine' la'anə'əczə šə yežine' do chel o šə do šbal.

³⁹ Legon xbab che de'e nga. Žalə' neze xan yo'onə' do bi or əžin beṇə' bguannə' liže'enə', la' gwṇaze' par nič bito gü'e'ele latjə šə' be'enə' liže'enə' par cuane' šinlaze'.

40 Le'e ža, cheyalə' sole probnid, chedə' catə'an cui chonle xbab yida', ca na'an yida' de'e yoblə, nada' naca' ben' bselə' Diozan' golja' beṇaḥ.

Mos ben' chon güen na' mos ben' cui chon güen

41 Bedən' gože'ene': —Xanto' žačo'o jempl nga par netə'əzəto'onə' o šə par yoguə' beṇaḥən'?

42 Nach gož Jeso'osən' Bedən': —Naquən par notə'ətezə beṇə' šə chone' can' chon mos əblao beṇə' naquə beṇə' sin' na' beṇə' chon complir can' cheyalə' gone'. Ben' nac ca' co' xane'enə' lao ne'e liže'enə' par niḥ əggüia əgwyə' mos ca' yelə' na' par niḥ ggone' de'e əsa'o to toe' catə' chžin or əsa'ogüe'.

43 Šə to beṇə' mosən' chontezə chone' con can' non xanen' mendad, mbalaz soe' catə' yežin xane'enə'.

44 De'e li əchnia' le'e xane'en cue'e lao na' xmos'e'enə' yoguə'əlo' de'en deine'.

45 Pero na' šə mosən' gone' xbabən' na' əne': “Bagwžei xanan'”, na' šə solaocle' čine' mos ca' yelə' na' ye'ej gaoxatteze' na' sožene',

46 nach xane'enə' yežine' to ža senyale' le' to or cui nachbe'ine'. Na' por ni che de'en cui chon mosən' can' cheyalə' gone', xane'enə' činchgüe' le' yid sotən' xte ca gate'. Can' chac len notə'ətezə mos ben' cui chon cuaselə' can' cheyalə' gone'.

47 Na' ca naquə mos beṇə' naquə beṇə' godenag, la'anə'əczə banəzene' can' chene'e xane'enə' gone', pero bito chone' ca'. De'e na'anə' bito zoe' probnid catə' yežin xane'enə', na' xane'enə' činchgüe'ene' yid sotən'.

48 Na' beṇə' cui nezene' bin' non xanen' mendad na' chone' de'e leczə zaquə' čine'ene', pero caguə' chintequene'. Notə'ətezə beṇə' yo' lao ne'e gone' de'e zan de'e zaquə'e, cheyalə' gone' yoguə'an. Na' ben' yo' lao ne'e gone' de'e zan de'e zaquə'e, chonchən byen gone' mazəchlə' can' cheyalə' gon ben' cuitec yo' lao ne'e de'e zan de'e gone'.

Yesə'ədilə beṇə' por ni che de'en bidə Jeso'osən'

49 Nach gwna Jeso'osən': —Ca naquə beṇaḥən' yesə'ədile' na' yesə'əšaše' por ni che de'en zedeyena' yežlyo nga, na' de'en so'one' ca' gwxaquə'əleben ca yi'. žalə' bagoclə' de'en zedeyena'anə'!

50 Bida' par čhi' saca'a na' gata'. Lechgualə yo' yichja' čhei xte catə'an əžin ža gaquən.

51 žEchonle xbabən' de que beṇə' ža' yežlyon' yesə'əzo yesə'əbeze' binlo len ljuəžjga'aque' laogüe de'en bida'? Echnia' le'e, bito yesə'əzo yesə'əbezəga'aque' binlo len ljuəžjga'aque' laogüe de'en bida', sino que yesə'ədile' na' yoso'ošaše'.

52 Dezd na'a, šə nitə' gueyə' beṇə' family to yo'o, yesə'ədile' entr lega'aque', čhope' contr šone' na' šone' contr čhope'.

53 Yedilə beṇə' byon' contr xi'ine', na' xi'ine'en contr le'. Na' no'olən' yedile' contr xi'ine' no'olə, na' xi'ine' no'olən' contr le'enə'. Na' yedilə no'olən' contr xo'olize' na' xo'olize'en contr le'.

Bito gwsa'ache'ine' bi zeje de'e ca' chon Jeso'osən'

54 Nach leczə gož Jeso'osən' beṇə' ca' nitə'anə': —Catə' chle'ile čhi' bejw gan' chen bgüizən' na' nale: “Guaquə yejw”, na' can' chac.

55 Na' catə' chečhj to be' de'e za'ate zaquə' galən' čhla' bgüizən' cuiten liča, na' nale: “Guaquə zeyə'”, na' chac zeyə'.

56 jBeṇə' goxoayag le'e! Catə' chle'ile nac chac le'e yoban' na' lao yežlyon' nezele šə guaquə yejw o šə guaquə zeyə'. žBixchen' cui chache'ile bi zeje de'e ca' chona'?

Cheyalə' goncho regl binlo len beṇə' chene'e əche'e chio'o lao jostis

⁵⁷ ¿Bixchen' cui chonle xbab par nich ənezele naquən' cheyalə' gonle?

⁵⁸ Catə' to beṇə' gonle xya che' na' əche'e le'e lao jostis, na' lao ngo'ole nezən' legonlene' regl binlo par nich na' cui che'e le'e lao jostisən'. Šə bito gonle ca' ža, catə' əžinle lao jostisən' gone' le'e lao na' polsian' par yosə'əže'e le'e ližya.

⁵⁹ Echnia' le'e, bito yebeje' le'e xte catə' chixjwle doxen de'en chalə'əlen'.

13

Šə bito yedinjecho xtolə'əchon' la' cuiayi'ichon'

¹ Na' lao or na'atezə entr beṇə' ca' ža' na' gwnitə' balə beṇə' gwso'elene' Jeso'osən' dižə' can' goquə che xonj beṇə' Galilea. Gwse'ene' de que žlac gwso'ot beṇə' Galilea ca' bia yixə' par chso'elaogüe'e Diozən', soldad che Pilatən' jse'ete' lega'aque' chedə' can' ben Pilatən' mendad.

² Nach boži'i Jeso'osən' xtižə'əga'aque'enə' gože' lega'aque': —¿Echonle xbabən' de que beṇə' ca' gwsa'at gwso'onche' de'e maləch cle ca beṇə' Galilea ca' yelə' laogüe de'en goc chega'aque' ca'?

³ Echnia' le'e caguə ca'anə'. Šə bito yedinjele xtolə'əle ca' gwžin ža cuiayi'ile can' gosə'əbiayi' beṇə' ca'.

⁴ Nezele che beṇə' ši'inšon ca', lao zjənite'e Siloen' bxopə to campnary na' gwdenən lega'aque' na' gwsa'ate'. ¿Elecžə chonle xbabən' goc ca' laogüe de'e zjənaquəche' beṇə' maləch lao yoguə' beṇə' ca' ža' Jerosalenṇə'?

⁵ Echnia' le'e caguə ca'anə'. Šə le'e cui yedinjele xtolə'əle ca' gwžin ža cuiayi'ile can' gosə'əbiayi' beṇə' ca'.

Jempl che yixgüion' de'en cui bi frot chbia

⁶ Na' be'elene' lega'aque' jempl nga bzejni'ine' lega'aque' de que cheyalə' yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə'. Na' gože' lega'aque': —To beṇə' zo to yag yixgüio che' gan' ža' yag obas che' ca'. Na' gwyeje' lao yaguən' jəgüie' šə zetgua yixgüion' gaogüe', pero bitobi bželene'.

⁷ Na' gože' ben' chapə güert che'enə': “Bachac šon iz chedəgüia' yag nga šə chbian yixgüio, pero bito bi chbian. Gwchoguan. Lašj con zon nlanən na' nique bi frot chbiazan.”

⁸ Na' gož ben' le': “Xana', ljoyenṇə' zezošgan yetgüizən'. Na' əche'ena' xanein' cueca'an yo beb.

⁹ Na' šə cuian frotən' yetgüiz, bitec de'e güen. Pero šə cuiczə bi cuian nach əchogchon.”

Jeso'osən' beyone' to no'olə ža dezcanz

¹⁰ Na' to ža dezcanz bsed blo'i Jeso'osən' beṇə' ca' ža' to lo'o yo'odao'.

¹¹ Na' zo to no'olə beṇə' bagoc ši'inšon iz yo'o yaz de'e xio'on yichjla'ažda'ogüe'enə'. Na' ben de'e xi'onə' par nich bđobə cuerp che'enə', na' caguə goquəch seche' licha.

¹² Na' catə' ble'i Jeso'osən' le', goxe'ene', nach gože'ene': —No'olə na'a yeyacdo' che yizgüe' chio'onə'.

¹³ Na' bħoə ne'enə' lao cuerp che no'olən', na' le'e bezechate' licha na' be'elaogüe'e Diozən'.

¹⁴ Pero na' beṇə' gwnabia' che yo'oda'onə' bloque' chedə' Jeso'osən' beyone' beṇə' güe'enə' ža dezcanzən', na' gože' beṇə' ca' nita' lo'o yo'oda'onə': —De xop ža par gonle žin. Le'e da lao ža ca' par nich yeyaquale che yizgüe' chelen', pero bito la'acle ža dezcanzən' par yeyaquale.

15 Nach Xanchon' gože'ene': —¡Le'e beṇə' goxoayag! ¿Ecaguə lao ža dezczanzən' bia'aczə chšežle go'on čhele o borr čhele gan' zjəda'ab na' chgua'aga'acleb güe'ej nis?

16 No'olə nga naque' xi'in dia čhe de'e Abraannə' na' ca naquə ben gwxiye'enə' par nič baddobə cuerp čhe'enə' ši'inšon iz, naquəczən liča babeyona'ane' ža dezczanzən'.

17 Lao gwne' ca' beṇə' ca' chəsə'əgue'i le' gwsa'aquene' zto', na' yoguə'əlol beṇə' zan ca' yelə' nitə' na' besyə'əbeichgüeine' len yoguə' de'en ben Jeso'osan', la' lechguale güen zjənaquə de'en bene'enə'.

Yelə' gwnabia' čhe Diozən' gwxaquə'əleben ca xsa moztas

18 Nach gwna Jeso'osan': —Na' əgwlo'ida' le'e par nič ənezele nac gwxaquə'əlebe yelə' gwnabia' čhe Diozən'.

19 Gwxaquə'əleben ca to xsa moztas. To beṇə' goze'en, na' catə' bla'an gwčha'on goquən yag cha'odao'. Na' bia ca' zjəzo xile'e gws'o'on ližda'oga'aquəb lao xoze'e ca'.

Yelə' gwnabia' čhe Diozən' gwxaquə'əleben ca xna' cuazin'

20 Nach de'e yoblə gozne': —¿Nac əgwsaquə'əlebecho yelə' gwnabia' čhe Diozən'?

21 Egwsaquə'əlebecho ca xna' cuazin' de'en gwlec no'olən' len to rob yezj par nič bečha'o doxenən'.

Cheyələ' yeyiljažə'əcho naclə goncho par nič socho binlo len Diozən'

22 Na' gwda Jeso'osan' bsed blo'ine' beṇə' ža' syda ca' na' yež ca' gan' bedie' par bežine' Jerosalennə'.

23 Na' to beṇə' gože' Jeso'osan': —Xanto', ¿acon to čopzə beṇə'an cui žjəya'ac lao yi' gabilən'?

Nach Jeso'osan' gože' lega'aque':

24 —Echnia' le'e, beṇə' zan se'ene'ene' nite'e binlo len Diozən'. Pero gwžin ža catə' cuich gaquə so'one' par nite'e binlo len le'. De'en naquə žialao gonle, čhiljažə'əle naclə gonle par nič sole binlo len Diozən',

25 nič cui gone' len le'e can' ben to xan yo'o catə' bžin or par əgwseyjue' na' gwzože'e bseyjue'. Na' gwdechlə besə'əžin beṇə' bos'o'siže' le'e puert čhe'enə' na' bito bsaljue' par so'e. Na' gwse'ene': “Bsaljwšga par šo'oto!” Na' gože' lega'aque': “Bito nombi'a le'e, nic nezdə' gan' za'acle.”

26 Can' gaquə len balē. Nach solaole ye'elene': “Güe'ej gwdaoto' len le' na' bsed blo'ido' neto' lao lquey lažto'.”

27 Pero na' de'e yoblə əye'e le'e: “Bitoczə nezdə' gan' besa'acle. Le'e žjəya'ac yoguə' le'e beṇə' güen de'e mal.” Can' ye'e le'e.

28 Na' le'ile Abraannə' na' Isaaquan' na' Jacobən' na' yoguə' profet beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' nite'e yoba gan' zo Diozən' chnabi'e, na' le'e bito gac šo'olənə'. Na' cana' cuežyašə'əle na' gaoyeja leylen' catə' gache'ile bito gaquə šo'ole.

29 Beṇə' za'ac doxenlə yežlyon' yesə'əžine' yoba gan' zo Diozən' chnabi'e na' yesə'əbi'e cho'a mes čhe'enə' sa'ogüe'.

30 Na' ža, nitə' beṇə' bito zjənaque' beṇə' blao na'a, pero gwžin ža catə' əsa'aque' beṇə' blao. Na' nitə' beṇə' zjənaque' beṇə' blao na'a, pero leczə gwžin ža catə' lega'aque' bitoch əsa'aque' beṇə' blao.

Begüine'e Jeso'osan' por ni čhe xtolə' beṇə' Jerosalen ca'

³¹ Lao or na'atezə balə beṇə' fariseo ca' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən' na' gwse'ene': —Cheyalə' yexonjo' nga gan' chnabia' Erodən' chedə' chene'ene' gote' le'.

³² Jeso'osən' gože' lega'aque': —Erodən' gwxaquə'ələbene' ca to becoyo'o por yelə' goxoayag che'ena'. Ležja'ac na' ye'elene' de que yeto chopa žazə soa' par yebejacha' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'azdao' beṇə' na' par ničh yeyoncha' beṇə' chsa'acšene, na' caguə sšachən' yeyož gona' de'en cheyalə' gona'.

³³ Pero ca naquə de'en chona' nga na'a, goncha'an gwxe güižj chedə' Jerosalen na' gan' chso'ote' profet ca' chso'e xtižə' Diozən', caguə ngan'.

³⁴ Le'e beṇə' Jerosalennə' chotle profet, na' beṇə' ca' chselə' Diozən' len le'e chšizə'əga'aclene' yej. Zan las go'onda' yetoba' le'e ca to jeid cheyežəb xi'inəb, pero bito be'ele latja.

³⁵ Na' bagwlejəyichja' le'e. Na' əchnia' le'e bitoch le'ile nada' xte catə'əch əžin ža əṇale: “Cho'ela'oto' beṇə' za' nga beṇə' babselə' Xancho Diozən'.”

14

Jeso'osən' beyone' to beṇə' zo le'ena'yi

¹ Na' to ža dezcanz Jeso'osən' gwyeye' liž to beṇə' blao entr beṇə' fariseo ca' par gwsa'ogüe', na' beṇə' fariseo ca' nitə'ənə' besyə'əyatchgüeine' le'.

² Na' laogüe'ena' zecha to beṇə' chacšene, zo le'ena' yi.

³ Na' gož Jeso'osən' beṇə' fariseo ca' na' len beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' de'en bzoj de'e Moizežən': —Segon can' na' lein' žəde lsens yeyoncho to beṇə' güe' ža dezcanzən' o ša bito de lsens?

⁴ Pero notono boži'i xtiže'ena'. Nach Jeso'osən' bexe'e na' be'ena' na' beyone'ene', na' gože'ene': —Baguaquə yeyejo'.

⁵ Na' gož Jeso'osən' beṇə' ca' ža' liž beṇə' fariseon': —Le'e šə zo to borr o to go'on chele, na' əxopəb to lo'o pos, žəcabi yebejleb lğüegwzə la'aṇə'əczə naquən ža dezcanz?

⁶ Na' notono goc yoži'i xtižə' Jeso'osən'.

Beṇə' ca' gwsa'ac combid gan' chac to yelə' gošagna'

⁷ Na' ble'i Jeso'osən' can' chso'on beṇə' ca' zjənaque' combid liž beṇə' fariseon', gosə'əbeje' siyən' gwse'enene' yesə'əbi'e gan' zjəchi' beṇə' blao ca'. Na' Jeso'osən' gože' lega'aque':

⁸ —Catə' to beṇə' gone' le'e combid gan' chac to yelə' gošagna', bito cue'ele gan' cheyalə' cue' beṇə' blao ca'. La' šə cue'ele na' de repent yidə beṇə' naquəch beṇə' blao.

⁹ Na' yidə xan yo'ona' ye'le'e: “Lesoža' ničh cue' benga.” Nach do chaquele zto' cue'ele ga yoblə len beṇə' ca' cui bi bi zjəzaquə'.

¹⁰ Pero na' catə' nacle combid, cue'ele len beṇə' ca' cui bi bi zjəzaquə', na' catə' yidə xan yo'ona' na' ye'le'e: “Beṇə' migw chia', da cui'o len beṇə' blao ca'”, nach si'ichle yelə' bala'aṇ lao beṇə' ca' zjəchi' len le'e cho'a mesən'.

¹¹ Notə'atezcho cho'elao' cuincho, Diozən' gone' par ničh gacbe'icho de que bitobi zaquə'əcho. Na' notə'atezcho choncho xbab de que bitotoc bi zaquə'əcho, Diozən' gone' chio'o yelə' bala'an.

¹² Nach leczə gož Jeso'osən' ben' ben le' combid: —Catə' gono' to lni na' gono' beṇə' combid əsa'ogüe' len le', bito gono' combid porzə beṇə' migw chio' o beṇə' zjənaquə beṇə' gwn'a. Lega'aque' leczə gosyə'əyone' le' combid ližga'aque', na' yosyo'ogüe'e gwzon laogüe de'en benga'aco'one' combidən' bla'aque' ližo'ona'.

13 Catə' gono' to lni, gono' combid beṇə' yašə' ca' na' beṇə' nchog no ni'a na'aga'aque', beṇə' coj, na' beṇə' l'chol.

14 Šə gono' lega'aque' combid, Diozan' gone' par nič so' mbalaz, čhedə' beṇə' ca' bito gaquə yesyə'ayone' le' combid. So' mbalaz catə' Diozan' yosbane' le' ladjo beṇə' guat ca' txen len yeziqə'əchlə beṇə' ca' ja'ac liča lao gosə'əbane'.

Jempl che to beṇə' ben lni

15 Na' to beṇə' chi' cho'a mesən' txen len Jeso'osən' benene' xtize'ena' na' gože'ene': —Mbalaz socho gaocho lao lni de'en gaquə catə' bachnabia' ben' əsələ' Diozan'.

16 Nach Jeso'osən' gwne': —To beṇə' bene' to lni xen na' bene' combid əžja'ac beṇə' zan liže'ena' par əsa'ogüe'.

17 Na' catə' bžin or əsa'ogüe', xan yo'onə' bsele'e xmose'ena' par žjətobe' beṇə' ca' bene' combid əsa'ogüe'. Na' catə' jəye' to toga'aque' gože' lega'aque': “Lešo'o, la' babsi'ini'e de'en gaocho.”

18 Na' to toga'aque' gwse'e be'ena' bixchen' cui zjəzoe' latjə žja'aque' gan' chone' lnin'. Toe' gwne': “Ze'e gwxi'a to yežlyo. Cheyalə' žjəgüia'an. Na' ye'ešgo' xano'on de que bito gac yida'.”

19 Yetoe' gwne': “Ze'e gwxi'a gueyə' cue' go'oṇ na' na'a əžjenga'aca'ab prueb. Ye'ešgo' xano'on si'ixene' chia' bito gaquə yida'.”

20 Na' yetoe' gože'ene': “Ze'e bšagna'a. De'e na'anə' bito gaquə yida'.”

21 Na' mosən' beyeje' na' gože' xane'ena' can' gwse' beṇə' ca' le'. Nach xan yo'onə' ben' chon lnin' bže'e, nach gože' xmose'ena': “Gwyej jtado' yoguə' lqueyən' na' yoguə' nez lao' syodan', na' əgwto'be' beṇə' yašə' ca' na' beṇə' ca' nchog no ni'a na'aga'aque', na' beṇə' coj ca' na' beṇə' l'chol ca' par la'aque' əsa'ogüe'.”

22 Gwde bene' ca' nach gože' le': “Xana', bajətoba' beṇə' ca' gwna'onə' na' nedechzə latjə par beṇə' yoblə'.”

23 Nach xane'ena' gože' le': “Gwyej fuer syodan' na' gono' byen da'ac beṇə' ca' nitə' do tnezən' na' žjəxi'o beṇə' ca' zjəža' yixə', gono' byen da'aque' liža' nga əsa'ogüe' par nič šane' xte ca cuich bi latjə šo'.

24 Na' ca naquə beṇə' ca' bena' combid nechte, bito gua'a latjə əsa'o lega'aque' de'en babsi'ini'anə'.”

De'en cheyalə' goncho par nič naoch Jesocristən'

25 Na' beṇə' zan juisy jəsə'ənaogüe' Jeso'osən'. Na' gwyechje' gože' lega'aque':

26 —Notə'ətezle šə gaquachele che xale, xna'ale, xo'olle, xi'inle, bišə'əle, zanle na' cuinle mazəchlə can' chaquele chia', bito gaquə naole nada' par gacle disipl chia'.

27 Na' notə'ətezle šə laogüe de'en chaquele yoso'ochi' yoso'osaquə' beṇə' le'e o so'ote' le'e to le'e yag coroz de'e nan' bito chonlilažə'əle nada', leczə bito gaquə naole nada' par gacle disipl chia' šə ca'.

28 Šə to le'e chene'ele gonle to campnary, zgua'atec cue'ele nach gonle xbab na' gwzaquə'əle ca do ja'acquə'ətə' chyažjele par gonlen na' šə de mech chelenə' par yeyož campnaryən'.

29 Šə cui əgwchixə əgwtolə' xbab chelen' ja'acquə'ətə' de'en chyažjele, catə' bagwlecle laneinə' na' gache'ile de que bitoch bi mech de par yeyožən. Na' yoguə' beṇə' yesə'əle'lanein' so'one' le'e borl.

30 Na' yesə'əne': “Benga gwzolao bene' to campnary pero bito goquə yesyože' de'en gwzolaogüe'.”

³¹ Na' šə to rei chone' xbab tīle' len yeto rei lec̄zə zgua'atec gongax̄je' xbab šə len si mil soldad che' ca' guaquā gone' gan len rein' yeto ben' yidə len galjə mil soldad.

³² Na' šə chache'ine' cui gone' gan, lao n̄ezə rein' yeto zitə'ələ, əsele'e beṇə' žjəsə'adie' xtižə'en lao rein' yeto yesə'əṇabe' yesyə'ənite'e binl̄o.

³³ Can' naquan len le'e, notə'ətezle šə cui cuejyichjle family chele, bia yixə' chele na' yoguə'əl̄l̄ cuantəchlə bi de'e de chele, bito gaquā ṇaole nada' par gacle disipl chia'.

Gwxaquā'əlebecho ca zedə'

³⁴ Zedə'an naquan güenchgua, p̄ero na' šə bitoch naquan xzi', ĩnacxa goncho par niç yeyaquan xzi'?

³⁵ Bitobi zaquā'an, nic gaquāalenən yežlyon', nic gaquā gwçinchon par beb, lete çh'o'ṇchon. Can' gwxaquā'əlebele šə bitoch chzenagle chia' do yichj do lažə'əle. Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag.

15

Jempl che xilə' bian' goquažje

¹ Na' beṇə' goçixjw ca' na' yeziquā'əchlə beṇə' ca' chso'on de'e mal, yogue'e gosə'əbigue'e gan' zo Jeso'osən' par gwse'enene' xtižə'enə'.

² Na' beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisežən' chəsə'əṇelaogüe'e, chəsə'əne': —Benga chgüialaogüe' beṇə' ca' chso'on de'e malən' na' chaolene' lega'aque'.

³ Nach Jeso'osən' be'e to jempl, gože' lega'aque':

⁴ —Šə nitə' to gueyoa xilə' chele na' gaquažje tob, ĩəcabi yocua'anle bia ca' taplalj tğualj gan' ža'ab latjə dašən' na' žjəyeditljle bian' goquažjēnə' xte ca yeželeleb?

⁵ Na' catə' yeželobən' yebeichgüeile na' yexə'aleb ya'a yenle yeyo'aleb.

⁶ Na' catə' yežinle ližle əgwtole beṇə' migw chele na' beṇə' gwliž chele na' ye'ele lega'aque': “Leyebei len nada', chedə' babežel xilə' chia' bian' goquažje.”

⁷ Echnia' le'e, gobeiche Diožən' na' angl che' ca' catə' to beṇə' chon de'e mal yedinjēne' xtole'enə' clezə can' chəsya'əbeine' len taplalj tğualj beṇə' zjənaquā beṇə' güen lao Diožən' beṇə' bito de xtole'əga'aque' par yesyə'ədinjēne'en.

Jempl che mech de'en gwnit

⁸ Na' no no'olən' šə de ši mech pl̄at che' na' šə nit ton, ĩəcabi əgguale'e to yi' na' gwlo'e' l̄o'o yo'o che'enə' na' yeyiljyože'en xte ca yeželene'en?

⁹ Na' catə' yeželene'en na' əgwtole' no'olə migw che' ca' na' beṇə' gwliž che' ca', na' ye'e lega'aque': “Leyebei len nada' chedə' babeželda' mech çhian' de'en gwnitən'.”

¹⁰ Echnia' le'e, lec̄zə chesyə'əba chesyə'əzaquā'əlažə' angl che Diožən' catə' to beṇə' chon de'e mal chedinjēne' xtole'enə'.

Jempl che ben' benditjei xi'inen' xmeche'

¹¹ Na' lec̄zə gože' lega'aque': —Gwzo to beṇə' na' gwnitə' çhopə xi'inē' beṇə' byo.

¹² Na' bžin ža beṇə' xcuidən' gože' x̄en': “Xa, beṇ nada' de'en cheyalə' si'a de'en deido'.” Nach x̄e'en bnežjue'ene' de'en cheyalə' si'enə'.

¹³ Gwde yeto çhopə ža na' beṇə' xcuidən' btobe' yoguə'əl̄l̄ cuantzə bi de'en de che' na' gwze'e gwyeje' ṇasyon zitə'. Na' porzə de'e cui zaque'e jene'. Na' lao zdalene' de'e malən' benditjēine' xmeche'enə'.

14 Na' catə' beya xmeche'enə', goc to bgüin juisy lao doxen nasyonnə', na' bitoch bi bi gotə' par si'e de'e ye'ej gaogüe' na' bichlə de'e byəžjene'.

15 De'e na'anə' gwyeye' gan' zo to beṇə' nasyonnə' na' gwṇabe' žin. Na' be'enə' bsele'ene' yixə' gan' ža' bia zan xcoše' par nič jəye'eb.

16 Na' tant gwdone' xte gocləže'e gaogüe' de'en chsa'o coš ca', pero ni len cui bosonežjue'ene' gaogüe'.

17 Na' beyone' to xbab šao' na' gwne': "Nitə' mos zan che xa'anə', na' dechgua de'e chsa'ogüe', na' nada' gatəda' yelə' chdon.

18 Yeza'a nga na' yeya'a gan' zo xa'anə', na' yapa'ane': Xa, babena' de'e mal lao Diozən' na' laogo' le'.

19 Na' bitoch zaca'a gono' nada' cuent ca xi'ino', con šə go'o latjə gaca' xmoso'."

20 Nach beze'e beyeye' gan' zo xe'enə'. Na' zitə'ələ ze'e yežine' catə' ble'i xe'en le', na' gwsa'adoe' jəšague'ene', na' gwdele'ene' gwdaogüe'ene' bxid chedə' beyašə' beži'ilaže'ene'.

21 Nach gož xi'ine'enə' le': "Xa, babena' de'e mal lao Diozən' na' laogo' le', na' bitoch zaca'a gono' nada' cuent ca xi'ino'."

22 Na' xe'enə' gože' xmosen': "Jəlej tgot lachə' šao' na' guaco'obo'on. Na' jəxi' to niy na' gwdio'on xbembo'on, na' jəxi' šcue' yel na' gwdio'on ni'abo'onə'.

23 Na' jəxi' go'on da'onə' bian' chanə' na' betəb par gaochob, na' goncho lni.

24 La' xi'ina' nga babena'abo' cuent ca to bi'i guat, pero na'a zobo' mbambo'. Gwlejyichjbo' chio'o, pero na'a babelə'abo'." Na' gwzolao chso'one' lnin'.

25 Na' xi'ine' nechən' zde' yoba catə'en bežin xi'ine'en yeto. Na' catə' zeza' ben' gwyeye' yoban' bazon yežine' liž xe'enə' catə' benene' choso'ocueže' na' choso'oye'e.

26 Na' goxe' to mosən' na' gwṇabene' le' bixchen' chso'one' lnin'.

27 Na' mosən' gože'ene': "Bi'i bišo'onə' babelə'abo' na' xa'onə' babete' go'on dao' bian' chanə' chedə' belə'abo' to šao' to güen."

28 Nach xi'ine' nechən' bže'e, na' bito gone'ene' yeyo'e liž xe'enə'. Nach bchoj xe'enə' gotə'ayoine' le' yeyo'e.

29 Pero xi'ine' nechən' gože' xe'enə': "Zan iz bachac zoa' nga chonteza' žin con can' chono' mendad. Na' bitonə' gaca' beṇə' godenag. Na' ni tozə' šib dao' cuiṇə' gono' nada' par gotə'ab gona' lnin' len beṇə' migw chia' ca'.

30 Na' na'a belə' xi'ino' nga bi'in benditjei yoguə'əlo' de'en bnežjo'obo' gwza'alembo' no'ola sargat, na' beto' par lebo' to go'on dao' bian' chanə'ach."

31 Na' xe'enə' gože'ene': "Xi'indaogua'a, le' zotezo' len nada', na' yoguə'əlo' de'e deida' naquan chio'.

32 Pero cheyalə' goncho lni nga na'a tant chebeicho babelə' bi'i bišo'onə', chedə' babena'abo' cuent ca to bi'i guat, pero na'a zobo' mbambo'. Gwlejyichjbo' chio'o pero na'a babelə'abo'."

16

Jempl che to mos əblao ben' benditjei de'en de che xane'

1 Na' lecza gož Jeso'osən' disipl che' ca': —Gwzo to beṇə' gwni'a na' gwzo to mos əblao che' beṇə' gwyo'o lao ne'e bia yixə' che' ca' na' biquə'əchlə de'en de che'. Na' beṇə' gwni'anə' benene' rson de que xmosen' babenditjeine' de'en de che'.

2 Nach xane'en goxe' le' na' gože'ene': "Babenda' to dižə' can' chono'. Cheyalə' gono' cuent che yoguə'əlo' de'en babchino' chia' chedə' bitoch gaqua gono' xšina'anə' na'a."

³ Nach mosən' bene' xbabən': "¿Bixa gona? Xana'an bacholague' nada' cuich gaquə gona' xšine'enə, na' nic chac gona' žin gual na' gaquəda' zto' šə naba' carida.

⁴ Nežda' bi gona' par nič niṭə' beṇə' yesə'əgüialaogüe' nada' catə' cuich chona' žin che xana'an."

⁵ Na' goxe' yoguə' beṇə' ca' chsa'alə' xmech xane'enə' tgüejə' tgüejə'. Na' gože' beṇə' nechən': "¿Ja' aquə' chalo'o che xana'anə'?"

⁶ Na' be'enə' gože'ene': "Chala'a che tapa mil litr set." Nach gož mosən' be'enə': "Gwche'edo', na' bzoj lao cuentən' de que chalo'o che čhopa mil litr za setən'."

⁷ Gwde na' gože' beṇə' əgwchopen': "¿Ja' aquən' chalo'o che xana'anə'?" Nach be'enə' gože'ene': "Che to mil rob trigw." Nach mosən' gože' be'enə': "Gwche'edo', na' bzoj lao cuent čhio'onə' de que chalo'o che xon' gueyoa robza trigon'."

⁸ Na' xan mos goxoayaguən' gocbe'ine' lechgualə' bib naquə' be'enə' de'en bene' xbab naclən' gone' par nič soe' binlo len lĵuežje' ca' beṇə' ca' chsa'alə' che xane'en. Nada' chnia' le'e de que beṇə' ca' zjəchi' yichjga'aque' porzə' de'en chac lao yežlyon' chso'onchgüe' xbab naclən' so'one' len de'en zjədeine'. Pero zan beṇə' ca' bazjəyo'o be'eni' che Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' bito chso'one' xbab naclən' yesə'əchine' de'en zjədeine'.

⁹ Na'a əchnia' le'e, de'en deile yežlyo nga de'e te čhein', pero legwčin len par nič niṭə' migw čhele, na' catə' babeya bi de'en deile yežlyo nga, niṭə' beṇə' yozene'e le'e catə' yežinle yoban' gan' sole zejlicane.

¹⁰ Šə to beṇə' chone' can' cheyalə' gone' len de'e cuitec zaquə' leczə' gone' can' cheyalə' len de'e zaquə'əchgüei, na' beṇə' cui chone' can' cheyalə' gone' len de'e cuitec zaquə', leczə' bito gone' can' cheyalə' len de'e zaquə'əchgüei.

¹¹ Šə le'e cui chonle can' cheyalə' gonle len de'en deile yežlyo nga de'e te čhei, bito goṇ Diozən' le'e de'e zaquə'əche de'en cui te čhei.

¹² De'en deile yežlyo nga che Dioz na'anə', caguə' chelen'. Na' šə bito chonle can' cheyalə' gonle len de'en naquə' čhe'enə', bito goṇe' le'e de'e zaquə'əche de'e cui te čhei.

¹³ Notono no gaquə' so liž čhopə' xan žin par gaquə' xmosga'aque' tš'i'izə, čhedə' la' šə gone' ca', gue'ine' to xan žinnə' na' gaquene' che yetoe', o gone' žin che toe' do yichj do laže'e na' bito bi respet gape' che xane'en yeto par gone' xšine'enə'. Leczə' ca' le'e bito gaquə' gonle xšin Diozən' do yichj do lažə'əle na' gonte xšinle par gacle beṇə' gwni'a.

¹⁴ Na' leczə' gwniṭə' beṇə' fariseo ca' gwse'enene' xtižə' Jeso'osən' na' gwso'onene' borl, čhedə' gwso'elažə'əche' əsa'aque' beṇə' gwni'a.

¹⁵ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Le'e ža, chonle par nič beṇə'chən' chesə'əne' čhele de que zdaczle licha, pero Diozən' než nle'ine' yichjla'ažda'olen'. Zjəde de'en chsa'aque' beṇə'chən' zjənaquən de'e žialao xən pero baḷən zjənaquən de'e chgue'i Diozən'.

Lei che Diozən' na' beṇə' ca' chnabi'e

¹⁶ Na' gozna Jeso'osən': —Antslə con lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' len de'en boso'ozoj profet ca' bzejni'in chio'o che Diozən'. Pero na'a de'e Juanna' babedə'tixjui'e dižə' gūen dižə' cobən' de que Diozən' nabi'e con notə'ətezə' beṇə' soe' latjə, na' leczə' ca' neto' chyxjue'eto'on. Na' beṇə' zan chesə'əzo chesə'əbi'e naclə' so'one' par nič nabi'a' Diozən' lega'aque'.

¹⁷ Ca' naquə' bitə'ətezə' pont dao' che lei che Diozən' bito te čhei pero ca' naquə' yežlyon' len de'e ca' zjəžia le'e yoban' yesə'əde čhega'aquei.

Bito yela'acho be'en checho o no'ol checho par solencho beṇə' yoblə

¹⁸ Notə'atezə beṇə' chela'a no'ol che'enə' par yequē'e no'olə yoblə, tozəczə ca malən' naquən len de'en chon beṇə' chgo'o xtoe'. Na' yoguə' no beṇə' yošagne'e len to no'olə beṇə' bela'a ben' chei le', leczə tozəczə ca malən' naquən len de'en chon beṇə' chgo'o xtoe'.

Beṇə' gwni'a na Laḥən'

¹⁹ Nach gozna Jeso'osən': —Gwzo to beṇə' gwni'a, na lechgualē xoche goquə xala'ane'enə', na lechgualē gwdaošagüē'e yoguə' ža.

²⁰ Na' to beṇə' yašə' le' Laḥ yoguə' ža bzo beṇə' le' cho'a puert zaguan che beṇə' gwni'anə' par gwṇabe' carida. Na' Laḥən' lechgualē gwžia yežə' doxen cuerp che'enə'.

²¹ Na' tant gwdone' gone'ene' gaogüē' pedas dao' yelə' guao che beṇə' gwni'anə' de'en besə'əxopə lao yon'. Na' beco' ca' ja'aquəb jəsə'əle'eb yežə'an gwžia cuerp che'enə'.

²² Na' catə' got beṇə' probən', nach angl ca' besyə'əzi' besyə'əque'e le' yoban' gan' zoe' len de'e xaxta'ocho Abraannə'. Na' leczə got beṇə' gwni'anə' na' bosa'əcuaše'ene'.

²³ Na' beyeje' gan' ža' beṇə' ca' bagwsa'at. Na' lao chžaglaogüē' na' gwliš laogüē'enə' na' ble'ine' zita'ələ nitə' Abraannə' lene' Laḥən' yoban'.

²⁴ Na' gwṇe' zižjo gwne': “Xa Abraam, beyašə'əlažə'əšgüēi nada', na' bselə' Laḥən' par yosbise' loža'an len lata' nis de'en yexopə xbene'enə' chedə' la' lechgualē chžaglaogua' lo'o yi' nga.”

²⁵ Pero na' Abraannə' gože' le': “Xi'ina' bosa'alažə' catə' lao bguano' yežlyon' porzə de'e šao' de'e güen gotə' chio', na' Laḥ nga porzə de'e mal goc che'. Na' bazoe' mbalaz nga na'a, na' le' chžaglaogo'.

²⁶ Bito gaquə gone' can' che'endo' chedə' la' Diozən' baḥ bzie' to bdiṇj xen ga cui no zaquə' te entr neto' na' le'e par niḥ ca' bito gaquə yidəto' gan' zolen', na' nic gaquə da'ac le'e nga.”

²⁷ Nach beṇə' gwni'anə' gože' Abraannə': “Beṇə' gol dao', chatə'əyoida' le', bselə'əšga Laḥən' liž xə'anə'.

²⁸ Nita' gueyə' beṇə' biša'a, na' che'enda' chixjue'ine' lega'aque' naquən' so'one' par niḥ Diozən' bito əsele'e lega'aque' latjə nga gan' yesə'əžaglaogüē'.”

²⁹ Abraannə' gože' le': “Deczə libr de'en bzoj de'e Moizezən' na' libr de'en boso'ozoj de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən'. Cheyalə' yoso'ozenague' che de'e ca' zjənyojən'.”

³⁰ Na' gože' Abraannə': “Bito beṇə' gol dao'. Žalə' to beṇə' yebane' ladjo beṇə' guat ca' güe'elene' lega'aque' dižə', la' gosyə'ədiṇjene' xtolə'əga'aque'ena'.”

³¹ Nach gož Abraannə' le': “Šə bito choso'ozenague' che de'en bzoj de'e Moizezən' na' de'e profet ca', la'anə'əczə šə yeban to beṇə' ladjo beṇə' guat ca', bito se'ejle'e che Diozən'.”

17*Bito cheyalə' goncho ca əxopə beṇə' yoblə gone' de'e mal*

¹ Nach gož Jeso'osən' disipl che' ca': —Syempr de de'en gonən ca yesə'əxopə beṇə' so'one' de'e malən'. Pero probchguazə beṇə' chone' ca yesə'əxopə' so'one' de'e malən'.

² Nca'alə xneze žalə' yoso'ocheje' yene'enə' to yej yišə' na' žjəsə'əzale'ene' lo'o nisdə'onə' clē ca soe' gone' ca əxopə beṇə' gone' de'e malən' la'anə' tozə beṇə' cuitec bi zaquə' len beṇə'chən'.

³ Le'e gon xbab chele, šə to beṇə' bišə'əcho beṇə' bachonlilažə' Diozən' gone' mal contr tole, ben' bene' contr cheyalə' gatə'əyoine' le' yediṇjene' xtole'enə', na' šə yediṇjene' xtole'enə' cheyalə' yezi'ixene' che'.

⁴ La'anə'əczə gaž las lao tža gone' de'e mal contr beṇə' biše'enə', šə gaž laste əne': "Babeyəda' che de'en beṇə', bezi'ixen chia'", na' cheyalə' yezi'ixene' che'.

Gwse'enene' so'onlilažə'əche' Diozən'

⁵ Nach gwse' apostol ca' Xanchon': —Gaquəlenšgo' neto' par niḅ gonlilažə'əchto' Diozən'.

⁶ Nach gož Xanchon' lega'aque': —Xsa yag moztasən' naquən de'e dao' riza'. Na' la'anə'əczə de'en chonlilažə'əle Diozən' gwxaquə'əleben ca to xsa moztasən' laogüe de'en cuiṇə' gonlilažə'əchgualene', guac ye'ele yag yixgüio nga: "Boša' xisna'o nga na' žjəyozo' lo'o nisdə'onə'", na' gwaquəczə can' ṇalənə'.

De'en cheyalə' so'on mos ca'

⁷ Ca naquə' costombr chelen' šə mos chelen' chgua'anə' go'on o chapə chye' xilə', catə' chele'e goyebən' bito che'elene': "Beyo'o ngalə gwche'edo' gaogo' xše'."

⁸ Cle che'elene': "Bsi'ini'a de'en ye'ej gaogua' na' gwдио' de'en gaogua'anə'. Te yedaogua'anə' nach gaogo'."

⁹ Na' bito cho'elene' yelə' choxwlen catə' babene' de'en gožlene' gone'.

¹⁰ Na' leczə ca' le'e nacle disipl chia', catə' babenle yoguə'əlo' de'en nona' mendad gonle cheyalə' ənale: "Bito bi zaquə'əto' par gonə' yelə' choxwlen cheto', chedə' de'en babento'onə' la' de'e cheyalə'əczə gonto'onə'."

Jeso'osən' beyone' ši beṇə' chse'i yizgüe' de'en nzi' lepr

¹¹ Lao zda' Jeso'osən' Jerosalenə' len disipl che' ca' na' gwdie' gan' zjəndil distrit che Samaria len Galilean'.

¹² Na' besə'əžine' to cho'a yež dao' na' besə'əchoj ši beṇə' zjesə'əšague' Jeso'osən', beṇə' ca' chse'i yizgüe' de'en nzi' lepr, na' gosə'əzeche' zitə'ələ.

¹³ Na' gosə'əne' zižjo gwse'ene': —Maestr Jeso'os, beyašə'əlažə'əšguei neto'.

¹⁴ Na' Jeso'osən' catə' ble'ine' lega'aque' gože' lega'aque': —Ležjəya'ac lao bxož ca' niḅ yesə'əgüie' le'e.

Na' goquən' lao zezyə'əngüe'e nezən' besyə'əyaquene'.

¹⁵ Nach toe' catə' gocbe'ine' de que baḅ beyaquene' na' bebi'e na' gwne' zižjo be'elaogüe'e Diozən'.

¹⁶ Na' bzo xibe' lao Jeso'osən' na' be'ene' yelə' choxwlen. Be'enə' ben ca' naque' to beṇə' Samaria.

¹⁷ Nach gwna Jeso'osən': —Ši beṇə' can' beyona'. ¿Ganxa beṇə' ca' yegan'?

¹⁸ Tozə beṇə' zitə' nga bebi'e par cho'elaogüe'e Diozən'.

¹⁹ Nach gož Jeso'osən' be'ena': —Bezoža' na' beyej to šao' to güen. Babey-acdo' chedə' chonlilažo'o nada'.

Yelə' chnabia' che Diozən'

²⁰ Na' goquən' beṇə' fariseo ca' gosə'əṇabene' le' batxan' yidə ben' əselə' Diozən' par ṇabi'e ṇasyon Izraelən'. Nach boži' Jeso'osən' xtižə'əga'aque'enə' gwne': —Ca naquən' ṇabi'enə' bito naquən to de'e le'icho.

²¹ Notono no cheyalə' əne': "Bgüiašc nga chnabi'e", o "Na' chnabi'e", chedə' bazoe' ṇa'a entr le'e chnabi'e.

²² Nach gože' disipl che' ca': —Gwžin ža catə'an ṇale: "Žalə'əga ṇa'a baḅ zocho yoban' gan' chnabia' ben' bselə' Diozən'." Pero bito gaquə can' chṇablažə'ələnə'.

²³ Nitə' beṇə' əse'e le'e: "Bġüiašc nga chnabi'e", o "Bġüiašc na' chnabi'e", pero le'e bito naole beṇə' ca' əse'e le'e ca'.

²⁴ Can' chac catə' chep yesə'n' chse'eni'in doxenlə le'e yoban' to de repentzə, leczə can' gaquə catə'an əžin ža yida' de'e yoblə, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch yida' to de'e repentzə na' yoguə'əlol beṇə' yesə'əle'ine' nada'.

²⁵ Zgua' atec de de'e zan de'e cheyalə' chi' saca'a, na' nezda' de que beṇə' ca' ža' na'a bito se'ejle'e čhia'.

²⁶ Leczə can' goquə ca tyemp che Noenə', leczə can' gaquə catə'an bazon əžin ža yida' de'e yoblə, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch.

²⁷ Beṇə' gwnitə' ca tyemp che Noen' gwža'azeche' gwse'ej gwsa'ogüe' na' gwso'elaozechga'aque' bosə'əšagne'e na' bosə'ošague' na' no xi'inga'aque' xte catə'an bžin ža gwyo'o Noen' lo'o barcon', na' goc to yejw sio' juisy nach gosə'əbiayi' yoguə' beṇə' ca' cui gwso'o lo'o barcon'.

²⁸ Leczə can' goquə ca tyemp che Lotən'. Beṇə' Sodoma ca' gwža'azeche' gwse'ej gwsa'ogüe', gwso'ote'e no bia yixə' čhega'aque' na' bichlə de'e de čhega'aque', na' gosə'əzi'e bi de'en besə'əyažjene' na' gwsa'az gwsa'ane' na' gwso'on ližga'aque'.

²⁹ Pero na' žan' beza' Lotən' Sodomān', Diozən' bene' par nič lechguale byinj yi' na' sofr yobanə' na' gosə'əbiayi' yogue'e.

³⁰ Can' gaquə catə'an yida' de'e yoblə, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch, na' yoguə'əlol beṇə' yesə'əle'ine' nada'.

³¹ Na' žan' yida' šə na'aclə zo to beṇə' chone' dezcanz lao sotea che' liže'enə' na' šinlaze'enə' ža'an lo'o yo'onə', cui yeyetje' par yetobe' šinlaze'enə', con cuejyichje'en. Na' leczə ca' ben' zo do yoba bito gaquene' yeyej liže'.

³² Le'e žjsa'alažə' can' goc che no'ol che Lotən'.

³³ Notə'ətezə beṇə' chaquene' gone' par nič cui čhi' saque'e o par nič cui no got le', be'enan' cuiayi'. Na' notə'ətezə beṇə' chsanlažə' cuine' čhi' saque'e o so'ot beṇə' le' por ni čhia', bade yelə' mban che'enə' zejlicane'.

³⁴ Echnia' le'e, quinga gaquə že'enə' catə'an yida' de'e yoblə: Čhopə beṇə' zjədie' chasə'ətase', toe' yezi' yeca'a Diozən' na' toe' yega'an.

³⁵ Na' čhopə no'olə nitə' t xen chso'ote', toe' yezi' yeca'a Diozən', na' toe' yega'an.

³⁶ Na' čhopə beṇə' nitə' do yoba, toe' yezi' yeca'a Diozən' na' leczə yega'an toe'.

³⁷ Catə' gwse'enene' dižə' quinga, gwse'ene': —čGan' gaquə de'e quinga Xanto'?

Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Ngale'en chonen che ben' ne': "Gan' de bia guat nan' chesə'əžag šod ca'."

18

Jempl che to no'olə gozebə len to juez mal

¹ Na' be'elene' lega'aque' to jempl par nič bsd blo'ine' lega'aque' de que cheyalə' so'ontezə so'one' orasyon sin cui žjəxaguə'əlažə'əga'aque'. Na' gože' lega'aque':

² —Gwche' to syoda gan' gwzo to juez. Na' juezən' bito gw dape' Diozən' respet na' nic gwche' yichje' šə chsa'azlažə' beṇəchən' can' chone'enə'.

³ Na' lao syodan' gwzo to no'olə gozebə na' goxjzə cheje' lao juezən' na' che'e le': "Bosla nada' lao na' beṇə' contr čhia'ana'."

⁴ Bagoc šša bito bzenague' che', pero gw delə bene' xbabən' na' gwne': "Bito čapa' Diozən' respet na' nic čhi' yichja' šə chsa'azlažə' beṇəchən' can' chona'.

5 Pero yosla' no'oləŋ nga lao na' beŋə' contr che' la' lechguale zed chone'ene' nada'. Šə bito gona' yelə' jostis che'enə' bitoch soida' tant zed chedeyenene' nada'."

6 Nach gož Xanchon' lega'aque': —Le'e gon xbab che de'en gwna juežən' ben' cui zda liča.

7 Naquəchxe gon Diožən' gwzenague' che beŋə' ca' bagwleje' par zjənaque' xi'ine', beŋə' ca' chso'olğüüz le' do ža do yel. Goslacze' lega'aque' lao na' beŋə' contr chega'aque' ca' la'anə'əczə šə əsa'aquene' de que bachžeine'.

8 Echnia' le'e, to žalnezdao' Diožən' yosle' lega'aque' lao na' beŋə' contr chega'aque' ca'. Pero catə' nada' yida' yežlyo nga yetlas, nadan' naca' ben' bselə' Diožən' golja' benach, cuili ne'e niṭə' beŋə' ne'e chso'onližə'e e nada' par yosla' lega'aque' lao na' beŋə' contr chega'aque' ca'.

Jempl che to beŋə' fariseo len to beŋə' gochixjw

9 Na' gwnita' balə' beŋə' zjənapəchgua confyanz cuinga'aque' de que zjənaque' beŋə' güen lao Diožən' ca de'en chso'one'enə'. Beŋə' ca' zjənone'en de que beŋə' yeziquə'əchlə bito bi zjəzaque'e. Na' Jeso'osən' be'e jempl nga par beŋə' ca' zjənapəchgua confyanz cuinga'aque', gwne':

10 —Chopə beŋə' ja'aque' lo'o yo'odao' əblaonə' jse'ene' orasyon, to'e beŋə' fariseo na' ben' yeto beŋə' gochixjw.

11 Beŋə' fariseon' gwzeche' na' bene' orasyonnə' cho'elao' cuine' na' gwne' quinga: "Diož, chona' yelə' choxcwlen chio' chedə' bito chona' can' chso'on yeziquə'əchlə beŋə'. Bito chca'a bi de'e de che beŋə' yoblə, na' bito chona' bichlə de'e mal. Bito naca' beŋə' ggo'o xtoi, nic chbejyichja' no'ol chia' par solena' beŋə' yoblə, na' nic naca' beŋə' mal can' naquə beŋə' gochixjw nga.

12 Chopə ža lao to xman chzoa' cui chaogua'. Na' yoguə'əloł gan de'en chona', chona'an ši cue'elə na' chnežjua' tcue'en par yo'oda'onə'."

13 Na' beŋə' gochixjən' gwzechateze' zitə'ələ, na' xte nic cheyaxjene' əlis laogüe'enə' əggüie' yoban', na' chbažə' lcho'enə' gwne': "Diož, beyašə'ələžə'əšguei nada' beŋə' güen de'e mal."

14 Ca'aza de'e gwna beŋə' gochixjən'. Na' əchnia' le'e, Diožən' bezi'ixene' che beŋə' gochixjən', na' beyeje' liže' sin cui bi xtole'e gotə'. Caguə ca' beŋə' fariseon'. Na' notə'ətezcho cho'elao' cuincho, Diožən' gone' par nič gache'icho de que bitobi zaquə'əcho. Na' notə'ətezcho choncho xbab de que bitotec bi zaquə'əcho, Diožən' gone' chio'o yelə' bala'an.

Jsoa' beŋə' bidao' lao Jeso'osən'

15 Na' ja'ac beŋə' jso'e bidao' lao Jeso'osən' par nič əxoə ne'enə' yichjga'acbo' na' gone' orasyon chega'acbo'. Na' catə' besə'əle'i disipl ca' can' chso'one'enə', gosə'ədile' lega'aque'.

16 Pero na' Jeso'osən' goxga'aque'ebo' na' gože' disipl che' ca': —Le'e güe' latjə la'ac bidao' ca' laogua' nga, na' cui əgwžonle. Na' əchnia' le'e, beŋə' ca' chəsə'əzexjw yichjga'aque' lao Diožən' can' chəsə'əzexjw yichj bidao' ca' lao xaxna'aga'acbo', lega'acze'enə' chso'e latjə chnabia' Diožən' lega'aque'.

17 Bidao' ca' bito chso'on cuinga'acbo' xen, na' de'e li chnia' le'e, notə'ətezle šə cui yeyacle ca bidao' par güe'ele latjə nabia' Diožən' le'e, bito gaquə yežinle yoban' gan' zo Diožən' chnabi'e.

Beŋə' güego' ben' goquə beŋə' gwni'a

18 To beŋə' gwnabia' gože' Jeso'osən': —Maestr, le' naco' beŋə' güen, gwna nada' bi de'en cheyalə' gona' par nič gatə' yelə' mban zejlicane' chia'.

19 Na' par nič gon be'enə' xbab che de'en ne', Jeso'osən' gože'ene': —¿Bixčhen' nao' de que naca' beṇə' güen? Dioz nan' naque' le'ezelaogüe beṇə' güen.

20 Le' nezdə' bin' na lein': "Cui co'o xtole, na' cui cuejyichjle be'en chele o no'ol chele par solenle beṇə' yoblə; cui gotle beṇə'; cui cuanle; bito gacle testigw fals contr sa'aljuežjle; gwnežjwle yelə' bala'an xaxna'ale."

21 Nach gož be'en le': —Yoguə'əloł de'e quinga chona'an dezd xcuida'a.

22 Nach catə' bene Jeso'osən' xtiže'en na' gože'ene': —Tozə de'en ne'e chac falt gonə'. Jəyeyetə' yoguə'əloł bi de'e de chio', na' mech de'en le'ido' che de'e ca' bnežjon beṇə' yašə', nach da denao nada'. Na' catə' yežino' yoban' gan' zo Diozən', de'e zaquə'əche gatə' chio'.

23 Pero na' be'enə' catə' beyož benene' dižə' de'en gož Jeso'osən' le', gwzechə' trist, chedə' la' goque' to beṇə' gwni'achgua.

24 Na' bgüia Jeso'osən' beṇə' gwni'anə', na' gwne': —Zdebəchgua naquən par to beṇə' gwni'a güe'e latjə par nič ṇabia' Diozən' le'.

25 Zdebəchlə naquən par to beṇə' gwni'a güe'e latjə ṇabia' Diozən' le' cle ca par to camey teb to lo'o nag yešə'.

26 Na' beṇə' ca' bosə'ozenague' xtiže'enə' gwse'ene': —¿Noxan' yechoj xni'a de'e malən' ža?

27 Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'en cui gaquə gon beṇəchən', bito ṇacho cui gaquə gon Diozən' len.

28 Nach Bedən' gože' le': —Neto' bagwlejyichjto' family cheto' ca' na' len de'en deito' par chonlilažə'əto' le' na' chzenagto' chio'.

29 Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —De'e li chnia', šə nle bagwlejyichjle ližle, xo'olle, bišə'əle, xaxna'ale o xi'inle chedə' cho'ele latjə chnabia' Diozən' le'e,

30 Diozən' gone' le'e de'e zaquə'əche lao yežlyo nga na'a clezə ca de'e ca' na' beṇə' ca' bagwlejyichjle. Na' catə' yežinle yoban' gone' par nič əbanle zejlicanə.

De'e yoblə gosyixjue'e Jeso'osən' de que gate'

31 Na' gwlej Jeso'osən' apostol ca' šižin ca'alə, na' gože' lega'aque': —Na'a šejcho Jerosalennə' gan' gaquə yoguə'əloł de'en baboso'ozoj de'e profet ca' chia', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch.

32 Gaca' lao na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael, na' so'one' nada' borl na' yesə'əzi'ichize'e nada', nach yoso'oža' xene'e cho'alaogua'ana'.

33 Yesə'əyine' nada' yid sot nach so'ote' nada', pero yeyon ža yebana' ladjo beṇə' guat ca'.

34 Pero disipl che' ca' bito gwse'ejni'ine' de'en gože' lega'aque'. Zjənchol yichjla'ažda'oga'aque'enə', de'e na'anə' bito gwse'ejni'ine'en.

To beṇə' lchol beṇə' Jerico bele'ine'

35 Nach lao bazon əžin Jeso'osən' Jericon', to beṇə' lchol chi'e cho'a nezən' chnabe' carida.

36 Na' benene' chesə'əde beṇə' zan, na' gwṇabe' bin' chac.

37 Nach gwse'ene': —Jeso'os beṇə' Nasaretən' chdie' laogo'onə'.

38 Na' gwṇe' zizjo gwne': —Jeso'os, len' naco' xi'in dia che de'e Rei Dabin', jbeyašə'əlažə'əšgwei nada'!

39 Nach beṇə' ca' zjəžialao lao Jeso'osən' gosa'ədile' beṇə' lcholən' gwse'ene' de que cheyalə' soe' žizə, pero nachle gwṇe' zizjochlə gwne': —Len' naco' xi'in dia che de'e Rei Dabin', jbeyašə'əlažə'əšgwei nada'!

⁴⁰ Jeso'osən' gwleze' nach bene' mendad əzjsə'e beṇə' l'cholən' laogüe'enə' na' catə' bgüiguə' beṇə' l'cholən' lao Jeso'osən' nach gože'ene':

⁴¹ —¿Bi che'endo' gona' len le'?

Nach beṇə' l'cholən' gože'ene': —Xana' benšga par ničh yele'ida'.

⁴² Jeso'osən' gože'ene': —Bele'i. De'en chonlilažo'o nada' bačh goc can' che'endo'ona'.

⁴³ Na' le'e bele'iteine' na' gwnaogüe' Jeso'osən' be'elaogüe'e Diozən', na' lecza ca' yoguə' beṇə' ca' besə'əle'ine' can' goquən' gwso'elaogüe'e Diozən'.

19

Jeso'osən' na' Saqueon'

¹ Nach Jeso'osən' gwyo'e Jericon' na' gwdeze' yešla'a syodan'.

² Na' zo to beṇə' le' Saqueo. Naque' beṇə' gwnabia' che beṇə' gochixjw ca', na' naque' beṇə' gwni'a.

³ Gwdiljlaže'e naclə le'ine' Jeso'osən' pero bito goquə, chedə' nitə' beṇə' zan len Jeso'osən' na' Saqueon' goque' to beṇə' b'checw dao'.

⁴ De'e na'anə' gwsa'adoc' gwdie' lao beṇə' ca' par jəsepe' to lao yag yixgüio ničh goc ble'ine' Jeso'osən', chedə' bazon te Jeso'osən' na'.

⁵ Pero na' catə' bžin Jeso'osən' xan yaguən', bgüie' lao yaguən' na' gože'ene': —Saqueo, beyetjodo', chedə' cheyalə' yega'ana' ližo'on neže'.

⁶ Nach Saqueon' beyetjoe' chebeine' nach beče'ene' liže'enə' na' be'elaogüe'ene'.

⁷ Pero na' beṇə' ca' zjənžag len Jeso'osən' catə' besə'əle'ine' can' goquən', yogue'e gosə'ənelaogüe'e gosə'əne': —Bazde' liž to beṇə' güen de'e mal par so'enə'.

⁸ Na' Saqueon' gwzeche' nach gože' Xanchon': —Xana', gašjə de'en deida' gwnežjua'an beṇə' yašə', na' de'en bagwcua'a che beṇə' ca' bxoayaga' ničh gosə'əyixjue' mazəchlə ca de'en cheyalə' yesə'əyixjue', yonežjua' lega'aque' tap tantən'.

⁹ Na' Jeso'osən' gože'ene': —Neža babebej Diozən' le' lao de'e malən' len family chio', na' de'e li banacle xi'in dia che de'e Abraanṇə' laogüe de'en bachonlilažə'əle Diozən' can' ben de'e xaxta'ochə' Abraanṇə'.

¹⁰ Ca naca' nada', bselə' Diozən' nada' golja' benəch par zedəlo'ida' beṇə' ca' bachəsə'əbiayi' de que nži'ilaža'a lega'aque' na' par ničh can noe' so'onlilaža' nada' yebejəga'aca'ane' xni'a de'e malən'.

Jempl che ši beṇə' bnežjw xanga'aque'en lega'aque' chopə' gueyoa pes güejə

¹¹ Na' žlac nežjənžag beṇə' chse'enene' dižə' de'en choe' Jeso'osən', be'elene' lega'aque' to jempl chedə' banite'e galə'əzə' Jerosalennə' na' gwsa'aque'ne' de que le'e solaote nabi'e nasyon Izraelən'.

¹² Nach gwne': —Lao to family blao bchoj to beṇə' gwyeye' to nasyon zita' jene' de'en cheyalə' gone' par ničh solao nabi'e nasyon che'enə' catə' yežine'.

¹³ Na' antslə zese'e gwleje' ši mos che'enə' na' bnežjue' to toe' chopə' gueyoa pes güejə. Nach gože' lega'aque': “Mech nga gonele negosy lao cui zoa'.”

¹⁴ Pero beṇə' gwlaž che' ca' besə'əgue'ine' le'. Nach catə' beyož gwze'e boso'osele'e beṇə' lao xane'enə' ben' naquə rein' jse'eže'ene': “Bito chene'eto' nabi'a' benga neto'.”

¹⁵ Nach catə' bežin be'enə' laže'en de'e yoblə gwzolao gwnabi'e, nach bene' mendad əžja'ac xmose' ca' ši laogüe'enə', beṇə' ca' bocua'anlene' mechən'. Gone'ene' əneze'ne' ja'aqua'ətə' gwso'one' gan len mechən' de'en bocua'anlene' to toga'aque'.

16 Beṇə' nechən' bʒine' laogüe'enə' na' gože'ene': "Xana', xmecho' de'en bocua'anleno' nada' benən gan ši tant ca de'en bocua'año'."

17 Nach xane'en gože'ene': "Babeno' de'e güen. Naco' mos güen na' syempr chono' complir can' cheyalə' gono'. Beno' can' cheyalə' gono' len de'e da'on bocua'anlena' le', na' de'e nan' gona' par nich nabi'o ši syoda."

18 Na' beṇə' əgwchopen' bʒine' lao xane'enə' na' gože'ene': "Xana', xmecho' de'en bocua'anleno' nda' benən gan gueyə' tant ca de'en bocua'año'."

19 Nach gože' le': "Le' nabi'o gueyə' syoda."

20 Nach bʒin yetoe' lao xane'enə' na' gože'ene': "Xana', nga de xmecho' de'en bocua'anleno' nada'. Bablažə'əchecha'an bey nga."

21 Bžeba' le' la' naco' to beṇə' znia. Chono' gan de'en cui beno' žin chei, na' chzi'o cwseš che de'en chsa'az beṇə' yoblə'."

22 Nach gož xanen' le': "De'en bagwnao' ca' chlo'in de que napo' dolə'. Naco' mos mal. Chacdo' de que naca' to beṇə' znia, de que chona' gan de'en cui bena' žin chei, na' chzi'a cwseš che de'en chsa'az beṇə' yoblə'."

23 Na' šə chacdo' chona' ca', žbixchen' cui gwlejo' xmecha'an beṇə' yoblə' par nich yezi'an len yichjei na'a babela'a?"

24 Nach gože' beṇə' ca' zžezcha cuite'enə': "Yeca'ale xmecha'an de'en bocua'anlena'ane' na' gwnežjwlen ben' banoxə' čhopa mil."

25 Nach gwse'ene': "Xanto', banoxə'əcze' ši tant ca de'en bocua'anleno'one'."

26 Nach gož beṇə' gwnabia'an lega'aque': "Echnia' le'e, ben' chon güen len de'en chnežjua'ane', gwnežjochcza' che'. Pero na' be'enə' cui chgon žin de'en chnežjua'ane', yeca'a de'e da'on noxe'enə'."

27 Na' ca' naquə beṇə' ca' chsaə'gue'i nada', beṇə' ca' bito chse'ene nabi'aga'aca'ane', le'e žjəxi'iga'aque' na' gotga'aclene' laogua' nga."

Gwso'elaogüe'e Jeso'osən' catə' beyo'e Jerosalennə'

28 Na' cata' beyož be' Jeso'osən' jempl nga, gwze'e zde' Jerosalennə'.

29 Na' catə' bgüigue'e yež Betfage na' Betania, gan' zo ya'a de'en nzi' ya'a Olibos, na' gwleje' čhopa disipl che' ca'.

30 Na' gože' lega'aque': —Le'e žja'ac yežən' chi' na', na' catə' šo'ole lao' yežən' le'ile to borr dao' da'ab yag, bia cui noṇə' cuia. Na' əsežleb na' əche'eleb ngala'.

31 Šə non' ye'e le'e: "žBixchen' chsežleb?" na' ye'elene': "Xanto' nan' chyažjene'eb."

32 Nach beṇə' ca' bselə' Jeso'osən' gwsa'aque' na' besə'əle'ine'eb da'ab gan' gož Jeso'osən' lega'aque' ca'.

33 Nach lao chosə'əseže'eb, xamb ca' gwse'e lega'aque': —žBixchen' chsežle borr da'onə'?

34 Nach disipl ca' gwse'e lega'aque': —Čhedə' Xanto'on chyažjene'eb.

35 Nach gosə'əche'eb lao Jeso'osən' na' besə'əxoa xadon čhega'aquen' cožə'əbən', nach bosə'ožie' Jeso'osən' cožə'əbən'.

36 Na' lao zde' Jerosalennə' žie' cožə' borrən', lao nez gan' zde'enə' bosə'ošiljw xala'an beṇəčan'.

37 Na' gosə'əbigue'e galə'əza Jerosalennə' na' besə'əžine' gan' yesyə'əyetje' ya'a Olibosən'. Nach yoguə'əlol disipl zan che' ca' zja'aclene' le' gwzolao lechguale besyə'əbeine' na' gwzolao gwso'elaogüe'e Diozən' zizjo gwso'e dižə' che yoguə'əlol de'en babesə'əle'ine' de'e zaquə' yebanecho.

38 Nach gosə'əne': —Sošga Rei čechon' mbalaz ben' baza' nga bselə' Xancho Diozən' le'. Ledoye'ela'och Diozən' txen len beṇə' ca' nitə' gan' zoe'enə' čhedə' babene' par nich beṇəčan' gaquə' nite'e binlo len le'.

³⁹ Na' entr beṇə' zan ca' gwnitə' balə beṇə' fariseo. Nach to ɕhope' gwse'e Jeso'osən': —Maestr, ben mendar n̄itə' disipl ɕhio' ca' žizə.

⁴⁰ Nach boži'i Jeso'osən' xtižə'əga'aque'enə' gwne': —Echnia' le'e, žalə beṇə' quinga nite'e žizə, yej quinga so'osya'an əso'ela'on nada'.

⁴¹ Na' lao bežine' galə'əzə Jerosalennə' bgüie' syodan' na' bene' xbab ɕhe beṇə' lao syodan' na' gwchežyāše'e.

⁴² Na' gwne': —žalə' bachejni'ile n̄a'a nac gonle par sole binlo len Diozən'! Pero na'a nengašə'an len le'e.

⁴³ Gwžin ža gwžin or cata' beṇə' contr ɕhele so'one' to yež de yej de'en šeɕh syodan' par niɕ notono gac yeɕhoj syodan'.

⁴⁴ Na' əso'ote' le'e na' xi'inle ca', na' yosyo'ochinje' syodan' na' yesye'eyosłase' yej ca'. Can' gaquə' ɕhedə' bito chejle'ele de que Diozən' babselə' nada' laolen' par gaquələna' le'e.

Jeso'osən' bebeje' beṇə' ca' chso'on ya'a yo'odao' əblaonə'

⁴⁵ Na' Jeso'osən' bžine' yo'odao' əblaonə' na' gwzolaogüe' bebeje' yoguə'əlo beṇə' ca' chso'on ya'a chy'ona'.

⁴⁶ Na' gože' lega'aque': —Nyojczən' le'e Xtižə' Diozən': “Liža'an naquən to latjə gan' so'on beṇə' orasyon”, pero na' le'e babenlen ca to latjə gan' ža' beṇə' bguan.

⁴⁷ Na' bsd blo'ine' beṇə' ca' ža' yo'odao' əblaonə' yoguə' ža. Na' bɕox əblao ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'ine' lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' nochlə beṇə' blao ɕhe beṇə' Izrael ca' besyə'əyiljlaže'e naclə so'one' par əso'ote' le'e.

⁴⁸ Pero bito besə'əželene' naclə so'one' len le', ɕhedə' yoguə' beṇə' yez-iquə'əchlə besyə'əbeichgüeine' xtiže'enə'.

20

Yelə' gwnabia' ɕhe Jeso'osən'

¹ To ža lao bsd blo'i Jeso'osən' beṇə' ca' lo'o yo'odao' əblaonə' na' chyixjui'e dižə' güen dižə' cobə ɕhe Diozən', besə'əžin bɕox əblao ca' na' nochlə beṇə' gola beṇə' blao ɕhe beṇə' Izrael ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein'.

² Na' gwse'ene': —Gwnašc neto', žnac goquən' gwxi'o yelə' gwnabi'an na' non' beṇ le' yelə' gwnabia'anə' par gonoo' de'e ca' chono'?

³ Na' boži'e xtižə'əga'aque'n gwne': —Leczə de to de'e nabda' le'e, lenašc nada',

⁴ žnon' bselə' de'e Juannə' bide' bɕhoe' beṇə' nis? žEDioz nan' bsele'ene' o šə beṇə' yoblən'?

⁵ Na' boso'oxi'e gosa'əne': —žBi n̄acho? La' šə n̄acho de que Diozən' bsele'e de'e Juannə' par bɕhoe' beṇə' nis, nach əne' ɕhio'o: “žBixɕhen' bito gwyejle'ele ɕhe'?”

⁶ Na' šə n̄acho de que bide' to gwłazze', nach yoguə' beṇə' quinga yosə'əšiže'e ɕhio'o yej ɕhedə' ɕhse'ejni'ine' de que de'e Juannə' goque' to profet beṇə' bselə' Diozən' par be'e xtiže'enə'.

⁷ Nach gwse'e Jeso'osən' de que bito zjənezene' non' bselə' de'e Juannə'.

⁸ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Leczə ca' nada' bito ən̄ia' non' beṇ nada' yelə' gwnabia' par gona' de'en chona'.

Jempl ɕhe mos mal ca'

⁹ Na' be'e jempl nga bzejni'ine' beṇə' ca' choso'ozenag ɕhe' de que notə'əteza beṇə' šə choncza yichjlaogüe' cui chejle'e ɕhe' cuiayi'e. Na' gwne': —To beṇə'

goze' zan yag obasən' na' bocua'ane'en lao na' beṇə' ca' yoso'ogüia yoso'oye'en, na' gwze'e gwyeje' ga yoblə na' jəyega'ane' sša.

10 Cata' bžin ža par yesə'atobe' cwsešən', bsele'e to mos che'enə' lao beṇə' ca' chsa'ape' yag obasən' par nič yosyo'onežjue'ene' to tlawc che cwsešən' de'en chesalə' si' xane'en. Na' beṇə' ca' chsa'apə yag obasən' gosə'ayine' mosən' na' bosyo'ose'ene' sin cui bi bi bosyo'onežjue'ene'.

11 Nach xanga'aque'en bsele'e yeto mosən', na' leczə gosə'ayine'ene' na' gwso'one'ene' borl, na' bosyo'ose'ene' sin cui bi bi bosyo'onežjue'ene'.

12 Nach bselə' xanga'aquen' mos əgwyone, na' leczə gwso'otlate'ene' xte gwso'onene' güe' na' besyə'abeje'ene' fuerlə.

13 Nach xan yag obasən' gwne': "¿Nacxa gona? Egwseła'a xi'ina' bi'in chacchgüeida' chei, la' šəquə gwsa'apəlje'ebo' respet."

14 Pero beṇə' ca' chsa'apə yag obasən' cata' besə'əle'ine' xi'ine'ena' gosə'əne' entr lega'acze': "Bengan' xi'in xan yag obasən' na' len' si' biennə'. Leda gotchone' par nič si'icho bien che xē'enə'."

15 Nach besyə'abeje'ene' fuerlə güertən' na' gwso'ote'ene'. Na' ¿nacxa bent-gua xan yaguən' len lega'aque'ena' ža?

16 Jəyənitiłaogüe' lega'aque', na' begüe'e yaguən' lao na' beṇə' yoblə. Na' beṇə' ca' ža'ana' cata' gwse'enene' dižə' quinga de'en be' Jeso'osən' gosə'əne': —¿Catec de'e mal juisy de'e ca' goquən'!

17 Na' Jeso'osən' bgüiachgüe' lega'aque' na' gože' lega'aque': —¿Bixa zəjen ža, de'en nga nyojən' le'e Xtižə' Diozən' chia' de'en gwxaquə'ələbədə' ca' yejsquin?, nan:

Yej de'en cui gwso'olažə' mues güen yo'o ca', len banaquən' yej squin.

18 Na' yoguə' no cui šejle' chia' gwxaquə'ələbene' ca' beṇə' əxopə lao yej na' cue'əžoše'. Na' yoguə' no cuiṇə' šejle' chia' cata' babžin žan' gaquə' juisyən', gwxaquə'ələbene' ca' beṇə' əxopə yej laogüe'ena' na' əgwšošjən' le'.

Gosə'əṇabene' Jeso'osən' šə yesə'əyixjue' impuest che gobiern

19 Na' lao or na'atezə beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' na' beṇə' gwnabia' che bəxoz ca' gwse'enene' yesə'əzene'ene' chedə' gwse'ejni'ine' de que Jeso'osən' be'e jemplən' por ni che de'en cui chse'ejle'e che'. Pero bito bi gwso'one' chedə' besə'əžebe' bi so'on beṇə' ca' ža'ana' beṇə' bachse'ejle'e che Jeso'osən'.

20 Na' dezd or na'atezə gwzolaos gosə'əbe'enaogüe' Jeso'osən' par əchoj to dižə' cho'ena' de'en yesə'əchine' par əsa'ogüe' xya che' lao beṇə' gwnabia' che gobiernən'. De'e na'ana' bosə'əsele'e beṇə' chso' on t xen len lega'aque' lao Jeso'osən' gwsa'aque'ne' yesə'əxoayague'ene' nič gone' xbab de que do lažə'əga'aque' chse'enene' yesə'ənezene' bi de'en naquən' güen so'one'.

21 Nach gwse'e le': —Maestr, nezet' de que cho'o dižə' li, na' naquən' liča de'en chsed chlo'ido' beṇə' ca', na' tozə can' chono' len notə'ətezə beṇə'. Na' nezet' de que dižə' lin' cho'o chsed chlo'ido' beṇə' can' chene'e Diozən' goncho.

22 Na' chene'eto' nezet' ¿əcheyalə' chixjwto' impuest che gobiernən', o šə cui?

23 Pero gocbe'i Jeso'osən' caguə do lažə'əga'aque'ena' chse'ene' ca', con chse'enene' yoso'oxoayague' le', na' gože' lega'aque':

24 —Le'e gwlo'i nada' to xmechlen'. ¿No diboj chein' da' no lein' nyoj laogüen'?

Nach gwse'ene': —Che Rei Sesar na'ana'.

²⁵ Nach gože' lega'aque': —Le'e agwnežjo Sesarən' de'en naquə che' ža, na' le'e agwnežjo Diozən' de'en cheyalə' agwnežjwlene'.

²⁶ Na' bito gwsa'ac so'one' xtiže'enə' cllə lao beṇə' ca' ža'anə', na' besyə'abanene' can' boži'e xtižə'əga'aque'enə', na' bitoch bi gosə'əne'.

Catə' yesyə'əban beṇə' guat ca'

²⁷ Na' leczə besə'əžin balə' beṇə' sadoseo ca' beṇə' ca' cui chse'ejlə'e de que yesyə'əban beṇə' guatən', nach gosə'əṇabene' le'

²⁸ gwse'ene': —Maestr, de'e Moisezən' bzoje' can' cheyalə' goncho. Na' gwne': “Šə to beṇə' byo beṇə' nšagna' gate' na' yega'an' no'ol che'ena' sin cui no xi'ine' gwzo, beṇə' bišə' ben' bagotən' cheyalə' yeque'e no'olənə' par ničh nita' xi'in dia che ben' bagotən'.

²⁹ Na' goquən' gwnitə' gažə bišə'əga'aque', na' toe' bšagne'e na' catə' gote' notono xi'ine' gwzo.

³⁰ Na' beṇə' biše'e agwchope beque'e no'olən', na' leczə gote' na' notono xi'ine' gwzo.

³¹ Na' beṇə' biše'e agwyone leczə beque'e no'olən', na' leczə ca' goquə len le', nach beṇə' bisə'əga'aque' ca' yetap besyə'əque'e no'olən' na' gwsa'ate' na' notono xi'inga'aque' gwnitə'əczə.

³² Gwdelə leczə got no'olən'.

³³ Na' catə' yesyə'əban beṇə' guat ca', žnoe' entr lega'aque' gaquə be'en che'? la' yogue'e bosə'ošagna'alene' le'.

³⁴ Na' Jeso'osən' boži'e xtižə'əga'aque'enə' na' gože' lega'aque': —Beṇə' ca' nita' lao yežlyo nga chosə'əšagne'e na' leczə chosə'ošague' na' no xi'inga'aque'.

³⁵ Pero na' beṇə' ca' na Diozən' čhega'aque' de que zjəzaque'e par yesyə'əbane' ladjo beṇə' guat ca' na' par žjasyə'əzoe' len le' zejlicane, catə'n yesyə'əžine' gan' zo Diozən' bito nachia' šə zjənaque' beṇə' zjənšagna' o šə cui, na' caguə no yesyə'əšagna'ach na'anə'.

³⁶ Bitoch sa'ate'. Lebze əsa'aque' len angl ca'. Na' zjənaque' xi'in Dioz čhedə' babosban Diozən' lega'aque' ladjo beṇə' guat ca'.

³⁷ Na' leczə de'e Moisezən' bzoje' can' goquə ble'ine' to yi' bel de'e chdoļjən to lo'o xis yešə' sin cui bzeyən len. Na' gwne' che Xancho Diozən' de que naque' Dioz che de'e xaxta'ocho Abraanə', na' Dioz che de'e xaxta'ocho Isaaquən' na' Dioz che de'e xaxta'ocho Jacobən'. De'e na'anə' nezecho de que beṇə' guat ca' yesyə'əbane'.

³⁸ Na' nezecho beṇə' ca' nite'e len Diozən' čhedə' Diozən' bito naque' Dioz che beṇə' guat, sino naque' Dioz che beṇə' zjəmban. Na' yoguə beṇə' bagwso'onlilažə' Diozən' ne'e zjəmbane' par chso'elaogüe'ene'.

³⁹ Na' balə beṇə' chosə'osed chosə'olo'ine' lei de'en bzoj de'e Moisezən' gwse'e Jeso'osən': —Maestr, binlo boži'o xtižə'əga'aque'enə'.

⁴⁰ Na' bitoch besyə'əyaxjene' jbi yesə'əṇabene' le'.

Cristən' naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin'

⁴¹ Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bixchen' chəsə'əna beṇə' che Cristən' de que naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin'?

⁴² Cuin de'e Dabin' bzoje' le'e libr gan' žia Salmos, gwne':

Xancho Diozən' gože' Xana'anə':

“Gwche'edo' cuita' nga nabi'acho txen.

⁴³ Na' gona' par ničh nita' de'e ca' chso'on contr le' na' beṇə' contr čhio' ca' xni'onə'.”

44 Na' de'en gwna de'e Dabin' de que Cristən' naque' Xane', ꞥacabi zejen de que Cristən' naque' mazəchlə ca xi'in dia che'enə' ža?

Xtolə' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'ine' lei de'en bzoj de'e Moizezən'

45 Na' gože' disipl che' ca' len yoguə' beṇə' yeziqə'əchlə boso'ozenag che', gože' lega'aque':

46 —Le'e gon xbab nič cui gonle can' chso'on beṇə' ca' choso'osed choso'olo'ine' lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Lega'aque' chesyə'əbeine' chəsə'əlaže'e zjənyaze' lachə' tonə, na' chesyə'əbeine' catə' beṇə' chəsə'əguape' lega'aque' diox na' chəsə'ənope'e na'aga'aque'enə' do lao lquey. Lega'aque' chse'enene' yesə'əbi'e gan' chəsə'əbe' beṇə' blao catə' chja'aque' yo'odao' na' catə' chac lni.

47 Na' choso'oxoayague' no'olə gozebə ca' par nič no'ol ca' chəsə'ənežjue' lega'aque' ližga'aque' len bichlə de'en de čega'aque'. Na' catə' chso'one' orasyon, chso'echgüe' dižə' parzə nič choso'oxoayague' beṇə'. Mazəchlə castigw čega'aque' əgwnežjo Diozən' clezə ca che beṇə' yeziqə'əchlə čhedə' chso'one' de'e mal ca' zjanac ca' len zjənezene' can' na' lein'.

21

To no'olə gozebə be'e Diozən' xmeche'enə'

1 Jeso'osən' bgüie' gan' bosonežjo beṇə' ca' mechən' par yo'odao' əblaonə', na' ble'ine' beṇə' gwni'a ca' gosə'əgüe'e xmechga'aque' lo'ina'.

2 Na' leczə ble'ine' to no'olə gozebə no'olə yašə' gwlo'e čhopə sentab dao' che'enə' lo'i gan' gosə'əgüe'e mechən' par yo'oda'onə'.

3 Nach Jeso'osən' gwne': —De'e li əchnia' le'e, no'olə gozebən' naque' beṇə' yašə', pero bagwlo'e de'e zaquə'əch lao Diozən' ca yoguə' beṇə' ca' yelə'.

4 Lega'aque' gosə'əgo'o xmechga'aque' de'e checho'onən lao yelə' gwni'a čega'aque'enə', pero no'olə nga lao yelə' yašə' yelə' zi' che'enə' bagwlo'e yoguə' ca ga de'e de che'.

Gwžin ža yosyo'ochinjə' yo'odao' əblaonə'

5 Na' ca naquə' balə disipl ca' gwso'e dižə' catec xoche naquə' yo'odao' əblaonə' ca naquə' gwso'one'en de yej xoche de'e zaque'e na' yo'on bi de'en bosonežjo beṇə'.

6 Nach gože' lega'aque': —Ca naquə' yo'odao' əblaonə' de'en chle'ile nga, gwžin ža yosyo'ochinj beṇə' doxenən' na' notoch no le'i len.

De'en gaquə' catə'an bazon baozə šo'o fin che yežlyon'

7 Na' gosə'ənabene' Jeso'osən' gwse'ene': —Maestr ꞥdo batə'əquə' gaquə' de'e nga nao' nga? na' žnac gaquə' gacbe'ito' catə' bazon baozə gaquə' can' na'onə'?

8 Na' gože' lega'aque': —Le'e gon xbab nič notono əxoayag le'e par nič šejle nez yoblə. Beṇə' zan beṇə' goxoayag la'aque' yesə'əne': “Nadan' Cristən' na' bazon gaquə' juisyən'.” Pero le'e bito əgwzenagle xtižə'əga'aque'enə'.

9 Na' catə' yene'ele dižə' de que chac gwdiłə o de que guaquə' gwdiłə, bito žebble, čhedə' zgua'atec de'e quinga cheyalə' gaquə'. Pero na' bitonə' žin žan' par šo'o fin che yežlyon'.

10 Nach gože' lega'aque': —Ze'e šo'o fin che yežlyon' yediłə yež contr yež na' nasyon contr nasyon.

11 Na' leczə zan yež de'e zjəchi' doxenlə yežlyon' xo'ochgua, na' gaquə' bgüin, na' cue'e yižgüe'. Na' yesə'əžebchgua beṇə'chən' catə' yesə'əle'ine' de'en gaquə' le'e yoban'.

12 Pero ze'e gaquə yoguə de'e quinga catə yesə'əzene' le'e, na' yoso'oči' yoso'osaque'e le'e, na' so'one' le'e lao na' b̄xoz ca' na' yesə'əyixjwga'aque' le'e ližya. Na' yesə'əche'əxaxje' le'e do lao rei na' lao gobernador par sa'ogüe' xya chele chedə' chonlilažə'əle nada'.

13 Na' lao chac de'e quinga, le'e güe'ech xtižə'anə'.

14 Pero na' bito gonle xbab nac yoži'ile xtižə'əga'aque'en catə' əžinle lao beṇə' gwnabia' ca' gan' sa'ogüe' xya chele.

15 Nada' gona' le'e xbab na' yelə' sin' par nič gaquə yoži'ile xtižə'əga'aque'enə' sin cui bi yesə'əne' na' bito gaquə so'one' par se'ejle' beṇə' yoblə de que babenle de'e mal.

16 Na' tant yesə'əgue'i beṇə' le'e xte xaxna'ale ca' na' beṇə' bišə'əle na' bišə'əljuežjle na' beṇə' migw chele ca' so'one' le'e lao na' beṇə' contr chele ca' na' əso'ote' balle.

17 Na' casi yoguə beṇə'chən' yesə'əgue'ine' le'e chedə' chonlilažə'əle nada'.

18 Na' le'e gon xbab de que chapə chye Diozən' le'e. Na' bito güe'e latjə cuiayi'ile.

19 Na' gone' yelə' mban zejlicane chelen' šə sole co'o gwchejlažə'əle len yoguə'əloj de'en so'onene' le'e.

20 Na' catə' le'ile soldad zan zjənyechj zjəmbi'e Jerosalennə', na' ənezele de que bazon cuiayi'in.

21 Na'a ža, le'e nitə'əle distrit che Jodean' cheyalə' yexonjle catə'an bachac ca' na' žja'acle do ya'ada'ote. Na' le'e nitə'əle lao' syodan' yesa'acdole, na' le'e nita'əle fuerlə syodan' bito gonle xbab yeyo'ole.

22 Cana' gwnežjo Diozən' castigw che beṇə' ca' ža' syodan' por ni che xtolə'əga'aque'enə' par nič gaquə can' nyojən le'e Xtižə' Diozən'.

23 Na' ca tyempan' lechguale zdebə gaquə len no'ol ca' zjənoa' bdao' na' no'ol ca' chəsə'əguazə' bdao'. Lechguale chi' saquə' beṇə' ca' ža' doxenlə Jodean', chedə' Diozən' əža'achgüe' lega'aque'.

24 Soldad ca' so'ote' baləga'aque' len spad, na' yebale' yesə'əche'əxaxj soldad ca' nasyon ca' de'en zjachi' doxenlə yežlyon'. Na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael yosyo'očinje' yo'o ca' de'en ža' Jerosalennə' na' yoso'olej yosə'əšoše'en. Pero na' babžia Diozən' bia' əžin ža catə' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael bitoch yesə'ənabi'e nasyon Izraelən'.

Yida' Jesocrisən' de'e yoblə

25 Ca naquə bgüiž, bio' na' beljw ca', gaquə de'e yebanecho len lega'aquan. Na' beṇə' ža' yežlyon' sa'aquene' tolə na' sa'acžejlaže'e tant šsag gon nisda'ona' de'en gwłis be'enə' len.

26 Na' beṇə' ža' yežlyo nga sa'ate' šlat tant yesə'əžebe' de'en gaquə, chedə' Diozən' əgws'i'ınse' yoguə' de'e ca' chle'icho le'e yoban'.

27 Na' cana'ach beṇə' ža' yežlyon' yesə'əle'ine' nada' yida' de'e yoblə to lo'o bejw, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇə'ch. Yida' len yelə' guac xen chia'anə' par nič gwlo'a de que naca' le'ezelaogüe beṇə' blao.

28 Na' cata' solao gaquə de'e quinga, le'e gondiplažə' na' le'e yebei, chedə' bazon əžin ža catə' yida' de'e yoblə par yosla' le'e lao yoguə' de'e mal.

29 Na' Jeso'onən' be'elene' lega'aque' to jempl na' gože' lega'aque': —Le'e ggüiašc can' chon yag yixgüion' o bitə'ətezə yag yoblə.

30 Catə' chle'ile bachebia xlague'e nach nezele de que bač zon yela' yejon'.

31 Na' leczə ca' catə' le'ile gaquə de'e quinga bagwnia' ze'e gaquan', cana'ach ənezele de que bazon əgwlo'e' Diozən' yelə' gwnabia' che'enə'.

32 De'e li əchnia' le'e, bitonə' gat le'e nitə'əle tyemp nga catə' solao gaquə yoguə'əlo' de'e ca'.

33 Ca naquə de'e ca' chle'icho le'e yoban' na' yežlyon' yesə'əde čhei, pero ca naquə xtiža'anə' caguə de'e te cui gaquə can' nannə'.

34 Na' le'e gon xbab par ničh cui gacle beṇə' lia na' beṇə' güe'e zo na' par ničh cui sole yela' yežejele. Nčho'li yičh'jla'aždao' beṇə' ca' zjənaque' beṇə' lia na' beṇə' güe'e zo na' beṇə' ca' chesyə'alal chesyə'əžeje. Bito nite'e probnid catə'an selə' Diozən' castigw čega'aque'.

35 Na' leczə yoguə' beṇə' yeziqua'əchlə ža' yežlyon' beṇə' cuinə' so'on'li'laža' nada' bito nite'e probnid.

36 Pero le'e ža, leso probnid dote tyemp, le'e gon orasyon par ničh catə' gaquə de'e quinga Diozən' gaquəlene' le'e par ničh cui bi gaquəle na' par ničh yedəsole len nada', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇə'čh.

37 Na' yoguə' ža gwzo Jeso'osən' bsed blo'ine' beṇə' ža' lo'o yo'odao' əblaonə'. Nach yoguə' že' beyeje' lao ya'a de'en nzi' ya'a Olibos.

38 Na' yoguə' zil tempran besə'əžin beṇə' zan par boso'ozenague' čhe' lao bsed blo'ine' lega'aque' lo'o yo'odao' əblaonə'.

22

Boso'oxi'e can' so'one' yesə'əzene' Jeso'osən'

1 Na' goquən' bazon baozə lni pascon' de'en čhalə' Jerosalennə' catə'an čhsa'ogüe' yetxtil de'en cui bi xne'i nčhičə.

2 Na' bχoz əblao ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' besyə'əyilje' naclə so'one' par ədolə' Jeso'osən' sin cui no gacbe'i na' əso'ote'ene'. Gwso'one' ca' čhedə' besə'əžebe' šə bi so'one beṇə' lega'aque'.

3 Nach gwyo'o gwyaz Satanəsən' yičh'jla'aždao' Jod Iscariotən' ben' naquə cuent len apostol ca' šižin'.

4 Gwyeye' lao bχoz əblao ca' na' lao beṇə' ca' zjənaquə gwnabia' che xə'ag yo'odao'n' na' bosə'əxi'e naclə so'one' par gone' Jeso'osən' lao na'aga'aque'.

5 Na' lechguale besyə'əbeine', na' gwso'one' lyebe yosa'ənežjue'ene' mech.

6 Na' Jodən' gwxcn'laže'e len lega'aque' na' gwzolao gwche'enaogüe' batə'əquən' so latjə gone' Jeso'osən' lao na'aga'aquen' catə' cui ža' beṇə' zan len le'.

Gwsa'ogüe' xše' na' Jeso'osən' blo'ine' lega'aque' can' so'one' par žjesyə'əzalaze'e ca de'en gate'

7 Na' bžin žan' catə'an čhsa'ogüe' yetxtil de'en cui bi xne'i nčhičə. Na' ža na'anə' naquən žan' catə' chso'ote' xilə' dao' par čhjəsyə'əzalaze'e can' bosla Diozən' de'e xaxta'oga'aque'enə' lao na' beṇə' Egipto ca'.

8 Nach Jeso'osən' gwleje' Bedən' len Juannə' na' gože' lega'aque': —Le'e žja'ac na' le'e žje'esi'ini'a de'en gaocho lao lni pascon'.

9 Nach gwse'ene': —žGan' che'endo' žje'eni'aton'?

10 Nach gože' lega'aque': —Catə' bagwyo'ole syodan' na' yežagle to beṇə' byo ben' noa' che'e nis ya'a yene'. Le'e žjənaotelene' na' šo'ole len le' lo'o yo'onə'.

11 Na' ye'ele xan yo'onə': “Maestrən' ne' gonšgo' to cuart gan' güe'eni'ato' de'en gaolento'one' xše' lni pascon' neto' displ čhe'.”

12 Nach əgwlo'ine' le'e to cuart xen de'en zo žcuia la'alə, na' lo'o cuartən' zo to mes na' bichlə de'e čhyažjecho. Lo'o cuart na'anə' əgwsi'ini'ale de'en gaocho lao lni pascon'.

13 Nach gwsa'aque', na' yoguə'əloł cayaŋə'nə' gože' lega'aque'enə' goquə. Nach bosə'əsi'ini'e de'en gwsa'ogüe' lni pascon'.

14 Na' catə' bžin or, gwchi'e cho'a mesən' len disipl che' ca'.

15 Nach gože' lega'aque': —Lechuale gwzelaža'a gaogua' yelə' guao che lni pascon' nga len le'e antslə ze'e chi' saca'a par gata'.

16 Chnia' le'e, zelao na'a gaogua'an. Xte catə'əch babloe' Diozən' yelə' gwnabia' che'enə', cana'ach gaogua'an de'e yobla.

17 Na' gwxi'e basən', be'e yelə' choxcwlen che Diozən' nach gwne': —Le'e si'in na' le'e ye'ej yoguə'əle latə' güejə de'en yožə lo'o bas nga.

18 Chnia' le'e zelao na'a che'ēja' bino che oban' nga. Xte catə'əch babloe' Diozən' yelə' gwnabia' che'enə', cana'ach ye'ēja'an de'e yobla.

19 Nach gwxi'e yetxtilən' na' be'e yelə' choxcwlen che Diozən' na' bzojje'en na' bnežjue'en lega'aque'. Na' gože' lega'aque': —De'e nğan' cuerp chia' de'en chsanlaža'a por ni che le'e. Quinga gonle par žəyezalažə'əle bi zejen par le'e ca de'en so'ote' nada'.

20 Na' leczə bexe'e basən' catə' babeyož gwsa'ogüe' xšen' na' gože' lega'aque': —De'en yožə lo'o bas nga zejen de'e cobə de'en non Diozən' lyebe gone' par gaquələne' le'e. Na' solao gone' can' none' lyeben' chedə' so'ote' nada' na' laljə xchena'anə' por ni chele.

21 Na' de'e li ben' gone' nada' lao na' beŋə' ca' so'ot nada' chaolene' nada' txen nga.

22 Banaquəczən chia' gata', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beŋəch, pero įprobhguazə be'enə' gon nada' lao na' beŋə' ca'!

23 Nach disipl ca' gosə'əzolaogüe' gosə'əŋabene' ljuežjga'aque' noe' entr lega'aque'n' gon de'e malən' nac ca'.

Gwsa'acyože' entr lega'acze' noen' naquəch blaο

24 Na' leczə gosə'əzolaogüe' gwsa'acyože' entr lega'acze' noen' naquəch beŋə' blaο.

25 Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Nitə' rei che to to nasyon ca' na' chəsə'nabi'e beŋə' nita' xni'aga'aque'. Na' beŋə' gwnabia' ca' chse'enene' asoe' beŋə' dižə' chega'aque' de que zjənaque' beŋə' güenchgua.

26 Pero caguə can'. Šə no le'e nacle beŋə' blaοch, bito cheyalə' yene'ele aso'elao' beŋə' le'e. Na' šə no le'e nacle beŋə' chgüia chye beŋə' chso'elao' Diozən', cheyalə' sole par gaquələn ljuežjle.

27 Le'e gon xbab non' naquəch beŋə' blaο, žəbe'enə' chi' cho'a mesən', o šə xmose' ben' chon mendadən'? Clarczən' naquən de que ben' chi' cho'a mesən' naquəche' blaο. Ca naquə nada' zoa' par gaquələna' le'e la'anə'əczə naca' Xanle.

28 Le'e bito chbejyichjle nada' lao yoguə'əloł de'en chy' chzaca'a.

29 Na' ca naquə Xa'anə' bano'e chia' par nič nabia', leczə nada' bano'a chele par nič nabia'ale.

30 Na' gona' par nič ye'ej gaole txen len nada' catə' yežinle gan' nabia'a. Na' leczə gona' par nič le'e əggüia əgwyele family ca' šižin, beŋə' ca' zjənaquə xi'in dia che de'e Izraelən'.

Jeso'osən' gwne' de que Bedən' cui chebe' šə nombi'ene'

31 Nach Jeso'osən' gože' Simon Bedən': —Ben xbab čio', bagwŋab Saturanə' gaco' lao ne'in par nič gonən le' prueb šə güejyichjo' cuich gonlilažo'o nada'. Na' de'en gonən len le' gwxaquə'əleben ca de'en chon to beŋə' catə' chdie' trigon' rner par chega'an de'e güen.

32 Pero na' nada' babena' orasyon par le' par niç ca' bito cuejyichjo' can' chonlilažo'o nada'. Na' cata' babedinjdo' xtolo'onə', btiplažə' beṇə' bišo'o quinga.

33 Nach Bedən' gože'ene': —Xana', bagwçhoglaža'a sa'alena' le' caguə ližya na'azə sino xte gatlencza' le'.

34 Na' Jeso'osən' gože'ene': —Bed, əchnia' le' bito cuež lecon' neže' antslə ze'e gaquə šon las cui çhçhebo' de que nombi'o nada'.

Jeso'osən' gože' disipl çe' ca' de que bazon yoso'oçhi' yoso'osaguə' beṇə' lega'aque'

35 Na' gože' disipl çe' ca': —ÇEde de'e byažjele cata' bselə'a le'e jətixjue'ile xtiža'anə'? Bselə'a le'e sin cui bi'ale mech na' nic bsod, na' nic bi'ale xelle.

Nach gwse'ene': —Bitobi byažjəto'.

36 Na' gože' lega'aque': —Pero ṇa'a ža šə naple mech cheyalə' gua'alēn, na' leczə ca' gua'ale bsod. Na' šə bito bi spad çhelenə' de, le'e gotə' xadoṇ çhelen' par si'len.

37 Echnia' le'e gonle ca' çhedə' gaquə chia' can' nyojczən le'e Xtižə' Diozən', nan: “So'onene' le' can' chso'one' len beṇə' chon de'e mal.” Na' bacheyož chac yoguə'əloj de'en nyojan chia'.

38 Na' gwse'ene': —Xanto', bgüiašc nga no'ato' çhopə spad.

Nach gože' lega'aque': —Guaquəczən.

Jeso'osən' bene' orasyon lo'o güert de'en nzi' Getsemani

39 Nach bechoje' yo'onə' na' ca' naquə costomb çhe' beyeje' ya'a de'en nzi' Olibos nach disipl çe' ca' jəsə'anaogüe'ene'.

40 Na' cata' besyə'əžine' latjan' gože' lega'aque': —Le'e gon orasyonṇə' niç cui co'o gwxiye'enə' le'e nez mal.

41 Na' gwle'e lega'aque' zitə' ca' gan' zelao əžin to yej de'e gwzalə' to beṇə', na' bzo xibe' na' bene' orasyonṇə'.

42 Gwne': —Xa, beṇšga par niç cui çhi' saca'a šə can' çhazlažo'o, pero bito che'enda' de'e nia' nada' gaquə, sino gaquə can' əṇao le'.

43 Na' to angl beṇə' za' yoban' blo'elaogüe' le' na' be'e le' fuers balor.

44 Na' žlac leçgualə çžaglaogüe' len yichjla'aždaogüe'enə' gwzloao çžaglaoche' chone' orasyonṇə' xte beyaçlojje' na' nis yes çe'enə' beyaquən ca' tlabə güeja' chen de'en naquə çhelsoṇ besə'əyinjten lao yon'.

45 Na' bezeche' na' cata' bežine' gan' nita' disipl çe' ca' jəyedi'e lega'aque' çəsə'ətase' tant nite'e trist.

46 Na' gože' lega'aque': —ÇBixçhen' chtasle? Le'e çhas, le'e gon orasyon niç cui co'o gwxiye'en le'e nez mal.

Jodən' bdie' Jeso'osən' lao na' sołdad ca'

47 Na' ca' necho'ete Jeso'osən' dižə'ənə' cata' bžin ben' le' Jod, ben' naquə cuent lao disipl ca' šižin, na' nçhe'e beṇə' zan. Na' bgüigüe'e gan' zo Jeso'osən' na' gwdaogüe'ene' bxidən', pero caguə do laže'en bene' ca'.

48 Nach gož Jeso'osən' le': —Jod, çəlen to bxid gono' nada' lao na' beṇə' quinga, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəçh.

49 Na' cata' besə'əle'i disipl çe' Jeso'osən' can' gaquə çe'enə' gwse'ene': —Xanto', çəgwyinto' beṇə' quinga spad çheto'onə'?

50 Na' toe' gwɖinen' mos çe' beṇə' gwnabia' çe' bçoz ca', na' gwçhogtechgüe' nague' liçhan'.

51 Pero Jeso'osən' gože'ene': —Ljoye'enə'.

Nach gwdane' nag mosən' na' beyone' le'.

⁵² Jeso'osən' gože' bχoz əblao ca' na' beṇə' gwnabia' che xa'ag yo'odaonə', na' beṇə' golə beṇə' blao ca', beṇə' ca' zja'ac zjəsə'əxene'ene', gože' lega'aque': —¿Eca to beṇə' bguannə' chsaquə'əlebele nda' za'acle len spad len yag zedexenle nada'?

⁵³ Yoguə' ža gwchi'a len le'e lo'o yo'odao' əblaonə' na' bito gwχenle nada'. Pero na'a babžin or par gonele nada' con can' chene'ele, na' babžin or gaquə' can' chene'e gwxiye'enə' de'en chnabia' beṇə' ca' chsa'aš lo'o de'e žcholən'.

Bedən' bito gwchebe' šə nombi'e Jeso'osən'

⁵⁴ Nach gosə'əzene' Jeso'osən' na' gosə'əche'ene' liž ben' naquəch bχoz əblao che ṇasyon Izraelən'. Nach Bedən' zjənaogüie' Jeso'osən' zita' zita'əla.

⁵⁵ Na' boso'oxene' yi' chy'o cħe bχoz əblaonə' na' gosə'əbi'e cho'a yi'inə', na' gwche' Bedən' len lega'aque'.

⁵⁶ Na' to no'olə' criad ble'ine' le' chi'e cho'a yi'inə', na' bgüie' le' na' gwne': —Leczə len bengə naque' txen len Jeso'osən'.

⁵⁷ Pero Bedən' bito gwchebe' šə nombi'e Jeso'osən', na' gwne': —No'olə, bito nombi'ane'.

⁵⁸ Na' chacczə šlož yeto beṇə' ble'ine' Bedən' na' gože'ene': —Lenczon' naco' txen beṇə' ca'.

Nach Bedən' gože'ene': —Beṇə', bito lena' lega'aque'.

⁵⁹ Gwde to or yetoe' gwne': —De'e liczə naquə' bengə txen len Jeso'osən', chedə' naque' beṇə' Galilea.

⁶⁰ Na' Bedən' gože'ene': —Beṇə', bito nezdə' bi dižə'an cho'o.

Na' lao necho'ete Bedən' dižə'an ca' le'e gwchežte to lecw.

⁶¹ Na' Xanchon' gwyechje' bgüie' Bedən', na' jəsə'alazə' Bedən' dižə' de'en gož Xanchon' le' catə'an gwne': “Bito cuež lecon' neže' antslə ze'e gaquə' šon las cui chebo' de que nombi'o nada'.”

⁶² Na' Bedən' bechoje' gan' ža' beṇə' ca' na' gwchežyašə'əchgüe'. Na' de'e juisy de'e goquene'.

Gosə'əzi'ičižē'e Jeso'osən'

⁶³ Na' xa'ag yo'odao' ca' beṇə' ca' gwso'oxə' Jeso'osən' gwso'onene' borl na' gwso'ot gosə'əyine' le'.

⁶⁴ Na' boso'ocħeje' to lachə' lao Jeso'osən' na' gosə'əyine' le'. Na' gwse'ene': —Gwṇeya'ašc žnon' chyin le'?

⁶⁵ Na' gwyanch dižə' de'en gosə'əne' contr le' gosə'əzi'ičižē'ene'.

Gosə'əche'e Jeso'osən' lao beṇə' golə beṇə' blao cħe ṇasyon Izraelən'

⁶⁶ Na' catə' gwyeni'ina' beṇə' golə beṇə' blao cħe ṇasyon Izraelən' na' bχoz əblao ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' besyə'əžague' na' gwso'one' mendad par gwyej Jeso'osən' laoga'aque'enə' gan' chəsə'anabi'enə'. Nach gwse'ene': —Gwnašc neto' šə len' naco' ben' gwlejš Diozən' par gaquəleno' ṇasyon cħechon'.

Nach gože' lega'aque':

⁶⁷ —Žalə' nia' de que naca' Cristən' ben' gwlejš Diozən' par gaquəlena' ṇasyon cħechon' bito šejle'ele chia'.

⁶⁸ Na' žalə' bi ṇabda' le'e nic yoži'ile xtižə'anə'.

⁶⁹ Nadan' naca' ben' bsələ' Diozən' golja' beṇəch, na' dezd na'a cui'a cuit Diozən' par nič ṇabi'a txen len le', Dioz ben' chnabia' doxenlə.

⁷⁰ Nach yogue'e gwse'ene': —¿Elen' naco' Xi'in Diozən'?

Na' gože' lega'aque': —Le can' nale nan' naca'.

71 Nach gosə'əne': —ǵNochxa testigw chyažjecho? Chio'on babenecho ŋa'a chžia chnite'e Diozən' de'en ne' ca'.

23

Bosə'əcuiše' Jeso'osən' lao Pilatən'

1 Na' yogua'əlol beŋə' zan ca' gosə'əzeche' nach gosə'əche'ene' lao Pilatən'.

2 Na' gwzoloa bosə'əcuiše' Jeso'osən' gosə'əne': —Bagwchoglaoto' che benga de que cheyalə' gate' ca de'en chta chŋe' ŋasyon Izraelən'. Na' leczə chžone' chixjwto' impuest de'en chŋab Rei Sesarən'. Nach leczə ne' de que le' naque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' ŋasyon cheto'onə' na' naque' to rei.

3 Nach Pilatən' gože'ene': —ǵElen' naco' rei che beŋə' Izrael ca'?

Nach Jeso'osən' gože'ene': —Le can' nao' nan' naca'.

4 Nach Pilatən' gože' bχoz ca' na' beŋə' zan ca' nžag laogüe'enə': —Bitobi chla'alaon šə bi dolə' napə benga.

5 Pero na' gosə'əneche' gosə'əne': —Chta chŋe' yogua'əlol beŋə' ža' Jodea nga len de'en chsed chlo'ine'. Gwzoloa bsed blo'ine' Galilean' pero lenczə nga bachsed chlo'ine' ŋa'a.

Pilatən' bsele'e Jeso'osən' lao Erodən'

6 Catə' bene Pilatən' can' gosə'əne', gwŋabe' šə Jeso'osən' naque' beŋə' Galilea.

7 Na' catə' gocbe'ine' de que Jeso'osən' ze'e Galilean' gan' chnabia' gubernador Erodən', na' bsele'ene' lao Erodən', la' ca or na' zo Erodən' Jerosalennə'.

8 Catə' Erodən' ble'ine' le' bebeine' chedə' bagoc sša chene'ene' le'ine'ene'. Babenene' xtižə' Jeso'osən' na' gwzoe' lez le'ine' to de'e zaquə' yebanene'.

9 Nach de'e zan gwŋabene' Jeso'osən', pero ni to dižə' che'enə' cui boži'i Jeso'osən'.

10 Bχoz əblao ca' na' beŋə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' gosə'əzeche' galə'əzə na' bosə'əcuiše'ene' len zan dižə'.

11 Na' Erodən' len soldad che' ca' gwzoloa gosə'əzi'ichiže'ene' na' gwso'onene' borl. Nach catə' beyož bosə'əguacue'ene' to lachə' xoche juisy, bosə'əsele'ene' lao Pilatən'.

12 Na' dezd ža na' gwsa'ac Erodən' len Pilatən' migw, chedə' antslə besə'əgue'i lježjga'aque'.

Gosə'əchoglaogüe'en gat Jeso'osən'

13 Nach Pilatən' betobe' bχoz əblao ca' na' beŋə' gwŋabia' ca' nach len beŋə' ža' gan' chso'one' yelə' jostisən'.

14 Na' gože' lega'aque': —Le'e bedəgua'ale benga laogua' nga, na' gwŋnale che' de que chta chŋe' beŋə' Izraelən'. Nada' bach gwŋabyožəda'ane' laole nga, na' ca xyan' de'en chaole che', ni to de'e xinj cui chželda' šə bin' none'.

15 Na' leczə ca' Erodən' bitobi xtole'e bželene', na' bossele'ene' laoto' nga. Na' naquən clar bitobi ben benga de'e cheyalə' gate'.

16 Na' ŋa'a con gona' mendad yesə'əyine'ene' na' əgwsana'ane'.

17 Gwne' ca' chedə' gotə' to costombr chęga'aque' de que əgwsane' to beŋə' pres lao yogua' lŋi pascon'.

18 Na' yogua' beŋə' ca' ža' na' gwso'osye'e, tozə ca gosə'əne': —ǵEchotęga bęga gate', na' əgwsano' Barrabasən'!

19 Na' ca naquə Barrabasən' gosə'əyixjue'ene' ližya chedə' le' bxię' gwdiłə' lao syodan' na' goque' to beŋə' güet beŋə'.

20 Na' Pilatən' de'e yoblə gwnabene' lega'aque' šə əgwsane' Jeso'osən'.

21 Pero gwsosye'e gosə'əne': —İBde'e le'e yag corozən! İBde'e le'e yag corozən!

22 Na' de'e əgwyon lase gož Pilatən' lega'aque': —İBi de'e mal bene'enə? Ni to de'e xinj cui cheželda' šə bin' none'. Na' con gona' mendad yesə'əyine'ene' nach əgwsana'ane'.

23 Pero con gwsosye'e yelatə zizjoch gosə'ənabe' par əgwde'ene' le'e yag corozən'. Na' Pilatən' gwzolaogü'e bzenague' čhega'aque'.

24 Na' gwčhoglaogü'e'en de que gaquə can' gosə'ənabene' le'.

25 Na' bsane' Barrabasən' ben' zjənyixjue' ližyan' ben' gosə'ənabe' əgwsane' la'ana'əczə Barrabasən' goque' ben' bxe gwdilən' na' beñə' güet beñə'. Na' Pilatən' bene' Jeso'osən' lao na'aga'aque'ənə' par so'one' len le' can' chse'ene'.

Boso'ode'e Jeso'osən' le'e yag corozən'

26 Na' lao zjəncə'ene' fuerlə syodan' besyə'əžague' to beñə' Sirene le' Simon, ze'e zeze'e fuerlə syodan'. La fuers bosə'əde'e yag coroz čhe Jeso'osən' cože'ena' na' gwnaogü'e' Jeso'osən'.

27 Na' beñə' zan zjəsə'ənao le' na' zjəlen zan no'olə. Na' no'ol ca' gwzolaogwsosye'e gosə'əbeže' čhe'.

28 Pero na' Jeso'osən' gwyechje' na' gože' lega'aque': —No'olə lao' syoda Jerosalen, bito cuežle chia', yejni'a lecuež čhele na' čhe xi'ınle.

29 Na' de'e li gwžin ža catə' yesə'əne': “Mbalaz nitə' no'olə güiz no'olə cui no gwıan na' cui no bi'i čhe' zo par əgguaž'e.”

30 Ca na' yesə'ənablaže'e yesə'əbixə ya'a ca' par čhenən' lega'aque', yesə'ənablaže'e əca'a bdiņj gotən' lega'aque'.

31 Šə so'ot beñə' nada' len cui bi xtoła'a de, įnaquəchxe so'one' len le'e nacle beñə' güen de'e malən'!

32 Na' leczə gosə'əče'e čhopə beñə' güen de'e malən' par boso'ode'e lega'aque' le'e yag corozən' can' gwsosye'e len Jeso'osən'.

33 Na' catə' besə'əžine' latjə ganə' nzi' “Yichj Beñə' Guat”, boso'ode'e Jeso'osən' le'e yag corozən', na' leczə boso'ode'e beñə' mal ca' čhopə le'e yag corozən' len le'. Toe' gwda' cuit Jeso'osən' licha na' yetoe' cuite' yegla.

34 Na' Jeso'osən' gwne': —Xa, bezi'ixen čhe yoguə' beñə' quinga čəsə'əgue'i nada', la' caguə zjəneze' bin' chso'one'ena'.

Na' gwsosye'e xala'ane'ena' rif par bosyo'ole'.

35 Na' beñə' zan gosə'əzeche' na' besyə'əyate'ene'. Na' beñə' gwnabia' čhega'aque' ca' gwsosye'e borl, čəsə'əne': —Yeziquə'əchlə beñə' bosle'. Šə de'e li naque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon čhechon', žbixchen' cui chosla cuine'?

36 Nach soldad ca' leczə gwsosye'e borl gosə'əbigue'e galə'əzə gan' zo yag corozən' na' bososye'e' ene' binagr.

37 Nach gwse'ene': —Šə len' naco' Rei čhe beñə' Izraelən', bosla cuino'.

38 Na' yichj yag coroz čhe'ena' gwzo to de'en nyojən ca de'en bcuiš le', na' nan: “Bengan' Rei čhe beñə' Izrael ca'.” Na' byojən dižə' griego, dižə' latin na' dižə' ebreo.

39 To beñə' mal ben' da' le'e yag corozən' cuit Jeso'osən' leczə gwzi' ichiže'ene', gože'ene': —Šə len' naco' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon čhechon', bosla cuino' na' leczə bosla neto'.

40 Pero na' ben' yeto gwdile' le' gože'ene': —İEbito chžebo' Diozən'? len badacho le'e yag corozən' par gatcho.

41 Na' de'en gatcho naquən licha, chedə' n̄a'a chzi'icho castigw che xtolə'əchon' laogüe naccho beṇə' güen de'e malən'. Pero benga bitobi dolə' nape'.

42 Nach gože' Jeso'osən': —Jeso'os, žjəsa'alazə'əšgo' nada' catə' əžin ža nabi'o.

43 Na' gož Jeso'osən' le': —De'e li əchnia' le', neža soczo' len nada' gan' zo Diozən'.

Can' goquə catə'an got Jeso'osən'

44 Na' catə' bžin do gobiž goc žčhoj doxen lao yežlyon' xte do cheda šonə.

45 Bito bse'eni' bgüižən'. Na' ca naquə lachə'an de'en ze lo'o yo'odao' əblaonə' gwchəzə gwcholeṇ xte goquən čhoplə.

46 Nach Jeso'osən' bisye'e gwne': —Xa, chon cuina' lao na'o. Bezi' spirit čhi'anə'.

Na' beyož gwne' ca' gote'.

47 Na' catə' ble'i capitan che soldad ca' de'e quinga, be'elaogüe'e Diozən' na' gwne': —De'e ličzə benga naque' beṇə' zda licha.

48 Na' beṇə' zan besə'əžag par besə'əle'ine' can' chac. Na' yoguə'əlole' catə' babesə'əle'ine'en jəya'aque' gosə'əbažə' lčho'oga'aque'enə'.

49 Na' yoguə' beṇə' ca' gwso'ombia' Jeso'osən' na' zjəlen no'olə' ca' jəsə'ənao' le' catə'an beze'e Galilean' gosə'əzeche' zitə'ələ besə'əle'ine' de'e ca' goquən'.

Bosə'əcuaše'e Jeso'osən'

50 Na' zo to beṇə' lao' syoda Arimatea gan' mbane Jodean' na' le' Jwse. Naque' txen len beṇə' ca' chesə'ənabia' lao beṇə' Izrael ca'. Jwsen' naque' to beṇə' güen, beṇə' zda licha.

51 Gwzoe' lez əžin ža selə' Diozən' beṇə' nabi'e nasyon Izraelən'. Bito bene' txen len beṇə' ca' catə'an gosə'əchoglaogüe'en so'ote' Jeso'osən'.

52 Be'ena' gwyeje' lao Pilatən' na' gwṇabe' cuerp che Jeso'osən'.

53 Na' beletje'ene' le'e yag corozən' na' blaže'ene' to lachə' na' gwlo'ene' to lo'o bloj ba. Na' naquən to ba cobə ga cuiczə no no ne'e šo'o.

54 Na' goc de'e quinga žan' catə'an chso'eni'e che lni pascon', na' babžin or par so'omba'aṇe' ža dezczanzən'.

55 Na' no'ol ca' za'ac len Jeso'osən' Galilean' jəsə'ənaogüe' Jwsen' par besə'əle'ine' ba che Jeso'osən' na' can' gwxoə cuerp che'enə'.

56 Nach besə'aque' na' jəsyə'əyənšaogüe'e to de'en člə' zix de'en none' len mirra na' aloes. Na' ža dezczanzən' gwso'one' dezczanz segon can' na' lein'.

24

Jeso'osən' bebane' ladjo beṇə' guat ca'

1 Na' bal dmigw no'olə' ca' ja'aque' cho'a bloj ban' de'e yoblə na' gwso'oxe'e de'e ca' bagwso'onšaogüe'e de'e člə' zix.

2 Na' catə' besə'əžine'enə' besə'əle'ine' bitoch bi yežən' da' cho'a ban'.

3 Na' gwso'e lo'o bložən' na' bito besyə'əželene' cuerp che Xancho Jeso'osən'.

4 Lao chsa'aque'ne' tolə' che de'e quinga, besə'əle'ine' čhopə beṇə' zjəzecha cuitga'aque'enə' na' zjənyaze' lachə' de'e chactitchgua.

5-6 Na' no'ol ca' besə'əžebe' na' besə'əčhequə' yichjga'aque'enə' besə'əgüie' lao yolə. Nach gwse' beṇə' ca' no'ol ca': —čBixčhen' cheyiļle Jeso'osən' nga gan' bgaše'e? Notoch no nla' nga. Babebane' ladjo beṇə' guat ca' na' mbancze'. Ležjsa'alazə' can' gwne' catə' nezole Galilean'.

7 Gwne' de que le' naque' ben' bselə' Diozən' golje' beṇaḥ na' cheyalə' gaque' lao na' beṇə' mal ca' na' so'ote' le' yoso'ode'ene' le'e yag corozən, na' yeyon ža yebane' ladjo beṇə' guat ca'.

8 Na' no'ol ca' jəsyə'ezaləže'e de que gwne' ca'.

9 Na' besyə'əsa'aque' cho'a ban' na' jəsyə'ədixjue'ine' apostol ca' šnej na' len yeziquə'əchlə beṇə' ca' nitə' txen len lega'aque' yoguə' de'e ca'.

10 Na' beṇə' ca' jəsyə'ədixjue'ine' apostol ca' zjənaque' beṇə' quinga: Maria beṇə' Magdala, na' Xguan, na' Maria xna' Jacob, na' len yebalə' no'olə'.

11 Na' apostol ca' bito gwse'ejle'e che no'ol ca', gwsa'acquene' con chesə'ənaze'ənə'.

12 Pero na' Bedən' le'e gwzechadote' na' gwsa'adoe' bžine' cho'a ban' na' bcheque'e na' ble'ine' lachə' ca' zjəchi'in lao yon', na' beze'e bebanchgüeine' che de'e ca' ble'ine'.

Blo'elao Jeso'osən' čhopə disipl che' ca' lao zja'aque' Emaus

13 Na' leczə ža dmigw na'anə' čhopə disiplən' ja'aque' yež de'e nzi' Emaus, do šnej kilometros zitə' par Jerosalennə'.

14 Na' boso'ošile' entr lega'aque' che yoguə' de'e ca' bagoquan'.

15 Na' nechso'one' xbab na' nechso'ete' dižə' che de'e ca' catə' Jeso'osən' bgüigue'e len lega'aque' na' gwza'alene' lega'aque' txen.

16 Pero bito gwsa'acbe'ine' noxan' zdalen lega'aque'.

17 Nach gože' lega'aque': —žBi dižə'an cho'ele entr le'e lao ngo'ole nezən'? žBixchen' za'acchgualə trist?

18 Na' toe' ben' le' Cleofas boži'e xtiže'en gože'ene': —žNacxa chactguan' bagwza'o Jerosalennə' na' cuiṇə' gacbe'ido' de'e ca' ze'e goc lao syodan'? žEde'en naco' beṇə' zitə' ža?

19 Na' gože' lega'aque': —žBi goquan' nale ca'?

Nach gwse'ene': —De'en goc che Jeso'os beṇə' Nasaret. Goque' profet, na' Diozən' len beṇaḥən' besyə'əbeine' le' can' blo'e yelə' guac che'ənə' na' can' be'e dižə'ənə'.

20 Pero na' bəxoz əblao četo' ca' len beṇə' gwnabia' četo' ca' gwso'one'ene' lao na' beṇə' ca' na' gosə'əchoglaogüe'en che' de que cheyalə' gate', na' boso'ode'ene' le'e yag corozən'.

21 Bachac šonə ža na'a goc de'e quinga. Na' len neto' gwzoto' lez de que Dioz nan' bsele'ene' par yebeje' nasyon četo'onə' xni'a beṇə' zitə'.

22 Na' no'ol ca' zjənaquə txen len neto' bale' gwso'e dižə' de'en chebaneto'. ja'aque' cho'a ban' be'i,

23 na' bito besyə'əželene' cuerp che'ənə'. Catə' besyə'əla'aque' gosə'əne' de que besə'əle'idaogüe'ene' angl ca' beṇə' gwse'e lega'aque' de que babebane' ladjo beṇə' guat ca'.

24 Na' leczə to čhopə beṇə' byo beṇə' ca' zjənaquə txen len neto' ja'aque' cho'a ban' na' besə'əle'ine' cayanə'an gosə'əna no'ol ca' naquə, pero bito besə'əle'ine' Jeso'osən'.

25 Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —žProb le'e! Cui chejni'ile na' cui chejle'ele yoguə' de'en boso'ozoj profet ca'.

26 Benən byen Crist ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' beṇaḥən' gwxaquə'əzi'e yoguə' de'e quinga bagoc, pero na' de'e yoblə yezi'e yelə' chnabia' che'ənə' len yelə' bala'an che'ənə'.

27 Na' be'e dižə' len lega'aque' gwzolaoteque' len de'en bzoj de'e Moizezən' na' len de'en boso'ozoj profet ca' yelə', nach bsd blo'ine' lega'aque' yoguə' de'en nyoj che'ənə' le'e Xtižə' Diozən'.

²⁸ Na' besə'əžine' gaḷə'əzə yežən' gan' zja'aque'. Na' Jeso'osən' bene' ca šejəche' delant.

²⁹ Pero beṇə' ca' gwso'one' byen yega'ane' len lega'aque', gwse'ene': —Yega'aŋczo' len neto' čhedə' bachexjw že'enə' na' bagwde or par šejəcho'. Na' gwyo'e par yega'anlene' lega'aque'.

³⁰ Na' lao zjəchi'e cho'a mesən' txen, Jeso'osən' gwxi'e yetxtilan' na' be'e yelə' choxwlen che Diozən', na' bzoxxe'en na' bnežjue'en lega'aque'.

³¹ Cana'ach besyə'əyache'ine' de que le'enə', na' lao ne'e nite'e ca' benit-laogüe'.

³² Nach gwse'e ljuēžjga'aque': —Lechgualē bebei la'ažda'ochon' catə' be'elene' chio'o dižə' tnezən' na' cuaselol bsed blo'ine' chio'o can' nyojən che' le'e Xtizə' Diozən'.

³³ Na' lao or na'atezə le'e besyə'əsa'acte' jəya'aque' Jerosalennə', na' besyə'əžine' gan' zjəndopə zjənzag apostol ca' šnej len beṇə' ca' yela'.

³⁴ Na' beṇə' šnej ca' gwse'e beṇə' ca' ze'e besyə'əžin: —De'e liczə babeban Xanchon'. Bablo'elaogüe' Simonə'.

³⁵ Nach beṇə' ca' chopə gwse'e lega'aque' de'en goquə lao zjəngüe'e nezən', na' gwse'e lega'aque' de que besyə'əyache'ine' de que le'enə' lao bzoxxe' yetxtilan' par sa'ogüe'en.

Jeso'osən' blo'elaogüe' disipl che' ca'

³⁶ Na' ca ne'e chso'ete' dižə' catə'əczla gwzecha Jeso'osən' gwcholga'aque'enə' nach gože' lega'aque': —Leso binlo len xbab de'en yo'o lo'o yičhjlə'ažda'olen'.

³⁷ Pero na' lechgualē besə'əžebe' na' besyə'əbanene' čhedə' gwsa'aquene' de que chesə'əle'ida'ogüe'ene' de'e beṇə' guat na'anə'.

³⁸ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —čBixčhen' chaquale tolə? na' čbixčhen' chonle xbabən' ca' lo'o yičhjlə'ažda'olen'?

³⁹ Le'e ggüiašč ni'a na'a quinga par nič ənezele de que nada'anə'. Le'e can nada' par nič ənezele. Žalə' naca' beṇə' guat bito naquə žit belə' chia' ca de'e nga chle'ile nga.

⁴⁰ Nach lao gwne' ca', blo'ine' lega'aque' ni'a ne'e ca'.

⁴¹ Na' ca naquə bitonə' se'ejle'e tant chesyə'əbanene' na' tant chesyə'əbeine', Jeso'osən' gože' lega'aque': —čEde latə' de'e gaogua'?

⁴² Nach bosə'ənežjue'ene' lata' bel' ya'a gaogüe', nach bosə'ənežjue'ene' to pedas chixə' bia ser de'en yožə ši'imb.

⁴³ Gwxi'en na' gwdaogüe'en laoga'aquen'.

⁴⁴ Nach gože' lega'aque': —Bagwni'a le'e catə'an nezolena' le'e de que cheyaḷə' gaquə yoguə'əlol de'e ca' zjənyoj chia' le'e lei de'en bzoj de'e Moizezən', na' le'e libr de'en boso'ozoj de'e profet ca', na' leczə ca' le'e libr gan' žia Salmos ca'. Na' de'e ca' zjənyoj chia' bač goquan na'a.

⁴⁵ Nach ben Jeso'osən' par nič gwse'ejni'ine' de'e ca' zjənyojən che' le'e Xtizə' Diozən'.

⁴⁶ Na' gože' lega'aque': —Benən byen goc can' nyojən de que nada' gata' na' yebana' ladjo beṇə' guat ca' yeyon ža, nadan' naca' ben' gwlej Diozən' par gaquəlena' benəčən'.

⁴⁷ Na' le'e cheyaḷə' güe'ele xtižə'anə' len beṇə' ža' yoguə' nasyon, na' solaoteclē güe'elen Jerosalennə'. Güe'ele xtižə'anə' de que cheyaḷə' yesyə'ədinje benəčən' xtolə'əga'aque'enə' par nič Diozən' yezi'ixene' čhega'aque'.

⁴⁸ Na' le'e nacle testigw na' güe'ele dižə' che de'e quinga bable'ile de'en bagoc chia'.

⁴⁹ Na' lecə əselə'a Spirit che Xa' Diozən' yedəson len le'e can' bene' lyebe. Na' le'e yega'an lao' syoda nga xte catə' Xa' Diozən' gone' le'e yełə' guac de'en za' yoban'.

Beyep Jeso'osən' yoban'

⁵⁰ Na' Jeso'osən' gwche'e lega'aque' ja'aque' gan' nzi' Betania, na' gwłis ne'e ca' gwñabene' Diozən' gone' par niçh nite'e mbalaz.

⁵¹ Na' goquən' beyož gwñabe'en, Diozən' bezi' beque'ene' yobanə'.

⁵² Na' disipl ca' besyə'əga'ane' gwso'elaogüe'e Jeso'osən' yešlož dao' na' jəya'aque' Jerosalennə' chesyə'əbeine' xte juisy.

⁵³ Nach gwnitə'əteza gwnite'e lo'o yo'odao' əblaonə' chso'elaogüe'e Diozən'. De'e na'azən' chzoja' ña'a.

Dižə' Güen Dižə' Cobə De'en Bzoj San Juannə'

Ben' naquə Xtizə' Diozən' golje' goque' beṇəçh

¹ Catə' gwxe yežlyonə' bazoczə ben' naquə Dižə'anə'. Zoe' len Diozən' na' ben' naquə Dižə'anə' leczə naque' Dioz.

² Dezd nechte zoe' len Diozən'.

³ Na' Diozən' bene' par niçh ben' naquə Dižə'an bene' yoguə'əlol beṇəçh, angl, bia chsa'aš, na' yeziqə'əchlə de'e zjəde. Bitobi bi de de'e gwxe de'e gwzil de'e cui ben' le'.

⁴ Le' nse'e yelə' mban zejlicane. Na' beṇə' ca' zjənapə' yelə' mban zejlicane, yo'o be'eni' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'.

⁵ Na' ben' naquə Dižə'anə' nse'e be'eni' par yichjla'aždao' beṇəçhən'. Na' la'anə'əczə chacchgua de'e malən' yežlyo nga gan' ble'enə', de'e malən' bito chgapə'an be'eni' che'enə'.

⁶ Diozən' bsele'e to beṇə' le' Juan.

⁷ Bide' bedəye'e dižə' che ben' nsa' be'eni'ina' par niçh yoguə'əlol beṇəçhən' guaquə so'onlilaže'e ben' nsa' be'eni'ina' catə' se'enene' xtizə' Juannə'.

⁸ Caguə Juan na'anə' nse'e be'eni'ina', sino bide' bedəye'e dižə' che ben' nsa' be'eni' par beṇəçhən'.

⁹ Babžin ža bla' be'eni' che Diozən' yežlyo nga par šo'on lo'o yichjla'aždao' beṇəçhən', na' chse'eni'in len notə'əteze'.

¹⁰ Ben' naquə Dižə'anə' gwzoe' yežlyon'. Na' la'anə'əczə len' bene' yežlyon', beṇə' ca' ža' yežlyon' bito gwsa'acbe'ine' non' naque'.

¹¹ Golje' entr neto' naquəto' beṇə' nasyon che'enə', na' casi yoguə' neto' naquəto' beṇə' nasyon che' bito gwyejle'eto' che'.

¹² Con beṇə' chse'ejle'e che', beṇə' chso'onlilaže'ene', chone' par niçh zjənaque' xi'in Dioz.

¹³ Zjənaque' xi'ine' caguə por ni che gwsa'alje' zjənaque' beṇə' belə' chen, na' caguə por ni che de'en gwzelažə' beṇə' byon' na' no'olə, na' caguə por ni che gone'e beṇə' byon' so xi'ine'. Dioz nan' bene' xi'ine' lega'aque'.

¹⁴ Na' ben' naquə Dižə'anə' golje' goque' beṇəçh na' gwzoe' len neto'. Ble'ito'one' na' gocbe'ito' de que naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e la' len' naque' Xi'in tlišə' Xacho Diozən'. Lechgualə nži'ilaže'e beṇəçhən' na' chzejni'ine' beṇəçhən' yoguə'əlol dižə' li che Diozən'.

¹⁵ Juannə' bzejni'ine' che' gwne': —Che be'ena'anə' babi'a dižə' gwnia' de que ben' ze'e əchoj zaquə'əche' ca nada', chedə' bazoczə le'enə' antslə ze'e soa' nada'.

¹⁶ Na' Xi'in Diozən' laogüe de'en lechgualə nži'ilaže'e chio'o, zotezə zoe' chaclenchgüe' yoguə' chio'o chonlilažə'əchone'.

¹⁷ De'e Moizezən' bzejni'ine' de'e xaxtao' neto' beṇə' Izrael lei che Diozən', na' Jesocrstan' bedəlo'e de que nži'ilažə' Diozən' chio'o beṇəçh na' chzejni'ine' chio'o yoguə'əlol dižə' li che Diozən'.

¹⁸ Ni to cui nonə' le'i Diozən'. Xi'ine' tlišə'anə' ben' chaquene' chei babzejni'iczene' beṇəçhən' can' naquə yichjla'aždao' Diozən'.

Juan ben' bçhoa beṇə' nis be'e dižə' che Jeso'osan'

¹⁹ Beṇə' blao che nasyon Izrael cheto'on ža' Jerosalennə' bososele'e balə bçoz lao ben' le Juan len yebalə beṇə' gwsa'aljə lao dia che de'e Lebi beṇə'

zjəyo'o lao na'aga'aque' so'one' mendad lo'o yo'odao' əblao che neto' beṇə' Izrael. Boso'osele'e beṇə' ca' lao Juannə' par niçh gosə'ənezene' non' naque'.

²⁰ Na' gože' lega'aque' clar: —Caguə nadan' Cristən' ben' naquən əselə' Diozən' par gaquəlene' nasyon che chio'o beṇə' Izraelən'.

²¹ Na' gwse'ene': —¿Noxa le' ža? ¿əšə len' Liazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'?

²¹ Na' gože' lega'aque': —Caguə nada'anə'.

Nach gosə'əze'ene': —¿Ešə len' ben' naquən yidə par güe'elene' neto' xtižə' Diozən'?

Na' boži'en gwne': —Bitoczə.

²² Nach gwse'ene': —¿Noxaczə le'? niçh žjəyeyežto' beṇə' ca' boso'osele'ə neto'. ¿Bi natgo' che cuino'?

²³ Nach gože' lega'aque': —Nada' naca' ben' chṇe zižjo latjə dašən', əṇia: “Le'eyoša' yichjla'azda'olen' par niçh əgwzenagle che Xançhon' catə'n yide'enə'”, can' gwna de'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'.

²⁴ Na' beṇə' ca' ja'ac lao Juannə' boso'osele'ə beṇə' fariseo ca' lega'aque'.

²⁵ Na' gwse'ene': —¿Bixçhen' chçho' beṇə' nis šə cui naco' Cristən', na' šə cui naco' Liazən' na' šə ni ben' naquən yidə par güe'elene' neto' xtižə' Diozən'?

²⁶ Na' Juannə' boži'e xtižə'əga'aque'enə' gože': —Nada' chçhoa' beṇə' nis, pero na' entr le'e zo to beṇə' cui nombi'ale.

²⁷ Be'enə' ze'e əchoje' na' zakuə'əche' ca nada' na' bito zaca'a par gaca' xmose'.

²⁸ Yoguə' de'e quinga goquən yež de'en nzi' Betabara. Na' yežən' chi'in yešla'alə yao Jordannə' gan' chçhoa Juannə' beṇə' nis.

Jeso'osən' gwxaquə'əlebene' ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'

²⁹ Beteyo ble'i Juannə' za' Jeso'osən' gan' zoe'enə' na' gože' neto' ža'ato'onə': —Le'e güiašč nga za' ben' bselə' Diozən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' bia ca' çotçho par chnitlao xtolə'əçhon'. Le'enə' yeque'e xtolə' beṇəçhən' con beṇə' so'onlilažə' le'.

³⁰ Çhe bengan' bi'a dižə' catə'n gwnia' de que ben' ze'e əchoj zakuə'əche' ca nada', çhedə' bazoczə le'enə' antslə ze'e soa' nada'.

³¹ Bito gocbe'ida' nada' cate non' naque'. Pero na'a za'a chçho'a beṇə' nis par niçh yeziqə'əçhlə beṇə' Izrael sa'əche'ine' non' naque'.

³² Na' Juannə' be'eche' dižə' çhe Jeso'osən' gwne': —Spirit çhe Diozən' de'en zo yoban' len Diozən' ble'ida' beṭjən ca to ngolbexə na' bžinən gwzon len Jeso'osən'.

³³ Bito gocbe'ida' nada' non' naque' žalə' que Diozən' ben' bselə' nada' par chçhoa' beṇə' nis gwne' nada': “Le'ido' yetj Spirit chia'anə' gan' zo ben' gon ca so Spirit chia'anə' lo'o yichjla'azda'olen' na' nabi'an le'e. Na' catə' əžin Spirit chia'anə' gan' zo be'enə', son len le'.”

³⁴ Nada' bable'ida' goc can' gwne'enə' na' cho'a dižə' de que bengan' Xi'in Diozən'.

Beṇə' ca' gosə'ənaogüe' Jeso'osən' de'e neche

³⁵ Ža beteyo zecha Juannə' len çhopə neto' disipl çhe'.

³⁶ Na' ble'ine' gwde Jeso'osən', na' gože' neto': —Le'e ggüiašč na' zda ben' bselə' Diozən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' bia ca' çotçho par chnitlao xtolə'əçhon'.

³⁷ Na' çhopte neto' gože' ca' jenaoto' Jeso'osən'.

³⁸ Na' beyechj Jeso'osən' na' ble'ine' banaoto'one'. Na' gože' neto': —¿Bixçhen' naole nada'?

Na' gožto'one': —Maestr, ¿ga zo'?

³⁹ Nach gože' neto': —Le'e šo'o na' le'ile.

Na' gwyejlento'one' na' ble'ito' gan' zoe'enə, na' bega'anlento'one' do yeto čhop or, čhedə' ca orən' banaquə ca do cheda tap.

⁴⁰ Nada' lena' Ndresə beṇə' bišə' Simon Bedən' beneto' dižə' de'en be' Juannə' na' gwnaoto' Jeso'osən'.

⁴¹ Na' Ndresən' antslə ze'e gone' bichlə jəyeni'e Simon bišə'enə' na' gože'ene': —Babežaglaoto' Mesiasən'—, zeje dižə' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaqualene' nasyon Izrael četon'.

⁴² Nach Ndresən' gwčhe'e Simon bišə'enə' gan' zo Jeso'osən'. Na' lao chgüia Jeso'osən' le' gože'ene': —Len' Simon xi'in Jonas. Pero yesə'asi' beṇə' le' Sefas—, zeje dižə' Bed.

Jeso'osən' gwleje' Lipən' na' Natanaelən' par əžja'aclene' le'

⁴³ Beteyo Jeso'osən' gwčhoglaogüe'en yeyeje' Galilean', na' bežague' Lipən' na' gože'ene': —Yo'o len nada'.

⁴⁴ Lipən' naque' beṇə' Betsaida, laž Ndresən' na' laž Bedən'.

⁴⁵ Nach Lipən' bežague' Natanaelən' na' gože'ene': —Babežaglaoto' ben' bzoj Moizezən' xtiže'e le'e libra' ca' gan' leczə bzoje' lein', na' čhe leczə'en boso'ozoj beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'. Len' Jeso'osən' beṇə' Nasaret, xi'in Jwsen'.

⁴⁶ Na' gož Natanaelən' le': —¿Bat benecho Nasaret na' ačhoj beṇə' güen?

Na' gož Lipən' le': —Yo'o nič ənezdo'.

⁴⁷ Na' catə' Jeso'osən' ble'ine' bachžin Natanaelən' baozə, gwne' čhe': —Na' za' to beṇə' Izrael gwlaž čhecho ben' naquə beṇə' güen, na' ni latə'əzə cui naque' beṇə' goxoayag.

⁴⁸ Na' gož Natanaelən' le': —¿Nac chac nombi'o nada'?

Na' Jeso'osən' gože'ene': —Antslə ze'e əne' Lipən' le', catə'an zecha'o xan yag yixgüionə', ble'ida' le'.

⁴⁹ Nach Natanaelən' gože'ene': —Maestr, len' naco' Xi'in Dioz. Len' naco' Rei ben' chbezəto' yedəṇabia' neto' beṇə' Izrael.

⁵⁰ Na' Jeso'osən' gože'ene': —¿Epor ni čhe de'en gwnia' de que ble'ida' le' xan yag yixgüion' čejli'o de que Diozən' gwleje' nada' par gaquələna' nasyon čhechon' ža? De'e zaquə'əche ca de'e nga ze'e za'ac.

⁵¹ Nach Jeso'osən' gože'ene' neto': —De'e li əchnia' le'e, le'ixejle yoban' gan' zo Diozən' na' angl čhe' ca' əse'ep se'etje' yežlyo nga gan' zoa', la' Dioz nan' bsele'e nada' golja' beṇəch.

2

Gotə' to yelə' gošagna' yež de'en nzi' Cana

¹ Gwde šonə ža nach gotə' to yelə' gošagna' yež de'enə' nzi' Cana distrit čhe Galilea, na' gwyej xna' Jeso'osən'.

² Na' leczə gwsa'axe' Jeso'osən' len neto' disipl čhe' nič gwyejto' gan' chac yelə' gošagna'anə'.

³ Na' caguə goque binon' par əse'ej yoguə' beṇə' ca' ža'anə'. Nach xna' Jeso'osən' gože'ene': —Bito bi bino dech čhega'aque'.

⁴ Na' gož Jeso'osən' le': —Nagüe, ¿bixčhen' čhi'o nada' ca'? Ze'e əžin or gaquələna' beṇə' quinga.

⁵ Na' xne'enə' gože' beṇə' ca' chso'on mendadən': —Le'e gon bitə'ətezə de'e əne'.

6 Na' nitə' xop yej ga chož nis. Yej ca' zjanac ca' choso'ochin beṇə' Izrael gwlaž cheto' ca' par chsa'a chəsə'əyib cuinga'aque' segon can' na lei cheto'onə'. Na' to to yej ca' chožan do xon' che'e o do ši che'e nisan'.

7 Na' gož Jeso'osən' beṇə' güen mendad ca': —Le'e yosša' yej ca' nisan'.

Na' gosə'əgue'en xte ca' gosə'əža'an.

8 Nach gože'e lega'aque': —Le'e gašə' latə'an na'a, na' le'e žjənežjon' be'en chgüe'ej chguaon'.

Nach gwsa'aše'en jəsə'ənežjue'en be'en chgüe'ej chguaon'.

9 Na' bnix be'en nisan' banaquən bino, pero bito gwnezene' ga gwza'annə', con beṇə' ca' gwsa'ašə' len na' zjəneze. Nach goxe' ben' chšagna'anə'

10 na' gože'ene': —Yoguə' beṇə' chdie' zgua'atec bino šao', na' catə' beṇə' ca' ža'anə' bazjəne'eje' zilən', nach cho'e lega'aque' de'e corrient. Pero na' le' bzago'o bino šao' nga xte na'ach.

11 De'e nga ben Jeso'osən' Cana distrit che Galilean' goquən miłagr nech de'en bene' par blo'e de que nse'e yelə' guac che Diozən'. Na' neto' disipl che' benlilažə'əto'one'.

12 Gwde na' gweyeto' Capernaum len le' na' len xne'enə' na' beṇə' biše'e ca'. Na' jəsoto' na' to chopə' šonə' ža.

Jeso'osən' bebeje' beṇə' ca' chso'on ya'a chyo'o yo'odao' əblaonə'

13 Na' bazon galə' lni pascw che neto' beṇə' Izrael catə'an gweyeto' len Jeso'osən' Jerosalennə'.

14 Catə' bžinto' chyo'o yo'odao' əblao che neto' beṇə' Izrael na' ža' beṇə' chəsə'əyotə' go'on' na' xilə' na' ngolbexə, na' len beṇə' ca' zjəchi' choso'oše'e mech.

15 Nach Jeso'osən' bene' to sot de do na' bebeje' yoguə'əlo' beṇə' ca' ža' chyo'o che yo'odao' əblaonə' len xilə' ca', len go'on' ca'. Na' beslase' xmech beṇə' goša' mech ca', na' gwlo'on'i'ane'e mes chega'aque' ca'.

16 Na' gože' beṇə' ca' chso'otə' ngolbexən': —Le'e yebej yoguə'əlo' bia quinga nga. Cui gonle ya'a nga liž Xa'anə'.

17 Nach jəyeza'alažə' neto' disipl che' can' nyoj Xtižə' Diozən' gan' nan: “De' tant chi' yichja' che ližo'onə' xte cheyožlaža'a.”

18 Na' beṇə' ca' zjənaquə' beṇə' blao che nasyon Izrael cheto'on ža'anə' gwse'ene': —Ži yelə' guac əgwlo'ido' neto'onə' par ničh ənezeto' šə' napo' yelə' gwnabia' par bebejo' beṇə' ca'?

19 Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e yočinj' yo'odao' nga na' šonə' žaza yeyona'an.

20 Nach beṇə' blao ca' gwse'ene': —Xopeyon iz gwso'one' yo'odao' nga, žəna' le' yeyono'on šonə' žaza?

21 Pero Jeso'osən' gwne' ca' che cuerp che'enə', chsa'aque'əlebene'en ca' yo'oda'onə'.

22 Nach catə' bžin ža bebane' ladjo beṇə' guat ca', neto' disipl che' jəyeza'alažə'əto' can' gwne'enə'. Na' gweyje'eto' can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojən de que Jeso'osən' yebane' ladjo beṇə' guat ca', na' leczə' gweyje'eto' de'en gože' neto'.

Jeso'osən' nezene' bin' yo'o lo'o yichjla'aždao' beṇə'chən'

23 Žlac gwzo Jeso'osən' Jerosalennə' lao lni pascon', beṇə' zan gwso'on'liłaze'ene' catə' besə'əle'ine' miłagr ca' de'en bene'.

24 Pero na' Jeso'osən' bito ben cuine' lao na' beṇə' ca' chedə' baneze nle'ine' yichjla'aždao' beṇə'chən'.

²⁵ Na' bito byažjene' no əgwzejni'i le' can' naquə yichjla'aždao' be_na_{ch}ən' chedə' le' nezene' bin' yo'o lo'o yichjla'aždao' to toe'.

3

Jeso'osən' na' ben' le Nicodemo

¹ Na' zo to be_na' fariseo ben' le' Nicodemo. Na' naque' be_na' blao che nasyon Izrael cheton'.

² Nicodemon' gweje' lao Jeso'osən' še'elə' na' gože'ene': —Maestr, ne_zeto' de que Diozən' bsele'e le' par chzejni'ido' neto', chedə' la' notono no chac gon ca naquə mi_lagr ca' chono' šə cui zo Diozən' len le'.

³ Na' gož Jeso'osən' le': —De'e li əchnia' le' šə non' cui galjə yeto bito gaquə soe' ca nabia' Diozən' le'.

⁴ Nach gož Nicodemon' le': —¿Nacxa gon to be_na' galje' šə banaque' be_na' golə? ¿Eguaquəch yeyo'e lo'o le'e xne'e na' galje' yeto?

⁵ Nach gož Jeso'osən' le': —De'e li əchnia' le', šə non' cui galjə len nis na' len Spirit che Diozən', bito gaquə soe' ca nabia' Diozən' le'.

⁶ Be_na' zjənaque' belə' chen chəsə'əzan chəsə'əbeque' xi'inga'aque' lecəə bi'i belə' chen. Be_na' ca' chon Spirit che Diozən' par ni_{ch} chsa'alje', Spiritən' chnežjon lega'aque' yelə' mban zejlicane.

⁷ Biton yebando' can' gwnia' le' de que chonən byen galjə yoguə'əle yeto.

⁸ Ca naquə be'enə' de'en chechj, gatə'ətezə chene'en chechjən, na' chendo' cholən, na' nic ne_zdo' gaxa za'anə' na' nic ne_zdo' gaxa šejənə'. Can' naquən che yoguə'əlo_l be_na' chon Spirit che Diozən' par ni_{ch} chsa'alje'.

⁹ Nach Nicodemon' gože'ene': —¿Nacxa chactguan' par chac can' na'onə'?

¹⁰ Na' Jeso'osən' gože'ene': —Le' naco' be_na' blao entr be_na' ca' choso'osed choso'olo'i be_na' Izrael gwlaž checho ca' xtizə' Diozən', čana' cui chejni'ido' de'e ngan'?

¹¹ De'e li əchnia' le', de'e ne_zeto'onə' chyixjue'eto' na' de'e bable'ito'onə' cho'eto' dižə' chei, na' cui chzenagle.

¹² De'en chac yežlyo ngan' bagwnia' le'e na' cui chejle'ele. ¿Nacxa gaquən' šejle'ele šə nia' le'e de'en chac yoban'?

¹³ Ni to be_na' cui zo yežlyo nga be_na' babeyep yoban' par nezene' can' chac yoban'. Pero ca naca' nada' ža, gwzoa' yoban' len Diozən' na' bsele'e nada' yežlyo nga par golja' be_na_{ch}, na' zotezə zoa' len Diozən' ben' zo yoban'. De'e na'anə' ne_zda' can' chac yoban'.

¹⁴ Na' can' gwli_s de'e Moizezən' bel de bronsən' to le'e yag latjə dašən', can' cheyalə' yesə'alise' nada' to le'e yag, nadan' bsele' Diozən' golja' b'e_na_{ch}.

¹⁵ Na' gaquə chia' ca' par ni_{ch} notə'ətezə be_na' gonlilažə' nada' bito cuiayi'e, sino gatə' yelə' mban zejlican che'.

Chaque Diozən' che be_na_{ch}ən'

¹⁶ Le_{ch}gualə' chaque Diozən' che chio'o be_na_{ch} na' be_n Xi'ine' tlišə'ənə' par ni_{ch} na' notə'ətezcho chonlilažə'əchone' bito cuiayi'icho mas de yelə' mban zejlicane checho.

¹⁷ Diozən' bsele'e Xi'inən' yežlyo nga caguə par ni_{ch} əchoglaogü'e'en che chio'o be_na_{ch} de que napcho dolə', sino par ni_{ch} gone' ca cui yeyecho lao yi' gabilən'.

¹⁸ Chio'o chonlilažə'əcho Xi'in Diozən' ba_{ch} nchoglaon checho de que bito bi dolə' napcho, pero be_na' cui chso'onlilažə' le' nchoglaon chega'aque' de que zjənapə' dolə' chedə' bito chso'onlilažə'e Xi'in tlišə' Diozən'.

¹⁹ Can' chac, beṇə' ca' cui chso'onlilažə' le' banchoglaon cḥega'aque' de que zjənapə' dolə', por ni cḥe de'en bəbidə Xi'in Diozən' yežlyon' nse'e be'eni' par yichjla'aždao' beṇəcḥən', na' cḥasyə'əbeichene' de'e žcḥolan' cle ca be'eni' cḥe'enə' cḥedə' chso'one' de'e malən'.

²⁰ Beṇə' ca' chso'on de'e malən' cḥəsə'əgue'ine' be'eni' cḥe'enə', na' bito chse'enene' əgwse'eni'in lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə', cḥedə' bito chse'enene' la'alaon de que de'e malən' chso'one'.

²¹ Caguə ca' chio'o cḥzenagcho cḥe dižə' li cḥe Diozən' par choncho can' cḥeyalə' goncho. Chio'o cho'echo latjə chse'eni'in lo'o yichjla'ažda'ochon' cḥedə' cḥene'echo goncho ca sa'acbe'i beṇə' de que Diozən' cḥaclene' chio'o len bi de'en chonchon'.

Juan ben' bḥoa beṇə' nis be'e dižə' cḥe Jeso'osən' de'e yoblə'

²² Gwde na' neto' disipl gwyejto' len Jeso'osən' yež dao' ca' zjəchi' gan' mbane Jodean'. Na' žlac bega'antə'onə' Jeso'osən' bene' par niç neto' bḥoato' beṇə' nis.

²³ Na' Juannə' leczə cḥcḥoe' beṇə' nis yež de'en nzi' Enon de'en chi' galə'əzə yež Salim, gan' dechgua nis. Na' ja'ac beṇə' na' gosə'əcḥoe' nisən'.

²⁴ Cana' bitonə' gatə' Juannə' ližyan'.

²⁵ Na' gotə' to bžšə' entr disipl cḥe Juannə' na' entr yeto cḥopə beṇə' Izrael gwlaž cḥeto' ca' cḥe de'en cḥəsə'əcḥoe' beṇə' nis.

²⁶ Na' disipl cḥe Juannə' ja'aque' laogü'e'enə' na' gwse'ene': —Maestr, ben' gwzo len le' yešla'alə yao Jordannə', ben' cho'o xtiže'e, le' bachḥoe' beṇə' nisən' na' yoguə'əzə beṇə' cḥja'ac ga'an zoe'enə'.

²⁷ Nach Juannə' gože' lega'aque': —Notono no əye'elao' šə cui gon Diozən' par niç so'elao' beṇə' le'.

²⁸ Le'e nezele can' bagwnia' de que bito naca' nada' Cristən' ben' bselə' Diozən' par gaquəlene' nasyon cḥechon'. Nada' naca' ben' bselə' Diozən' par cho'a xtižə' Cristən' niç nitə' beṇə' probnid par yoso'ozenague' cḥe' catə'an yide'enə'.

²⁹ Catə' cḥəsə'əšagna' beṇə', beṇə' byo ben' cḥšagna' le'enə' cḥzi'e no'olən'. Na' beṇə' migw cḥe ben' cḥšagna'anə', zeche' cuite'enə' cḥebeichgüeine' cḥenene' cḥšil ben' cḥšagna'anə'. Ca'aczən' chac len nada' ža, lechguəle cḥebeida' de'en cḥso'elao' beṇə' Cristən'.

³⁰ La' le'enə' cḥeyalə' šejəchlə gaque' beṇə' blao; pero ca naquə nada', šejəchlə te cḥia'.

Ben' za' gan' zo Diozən'

³¹ Ca naquə ben' za' gan' zo Diozən', le' naque' blaoch ca notə'ətezəchlə beṇə'. Na' ca naquə notə'ətezəchlə beṇə' ža' yežlyo nga, be'en cḥe yežlyo nga zjənaque' na' xtižə' yežlyo ngan' chso'e. Pero na' ben' za' gan' zo Diozən', le' naque' beṇə' blaoch ca notə'ətezəchlə beṇə'.

³² Le' cho'e dižə' cḥe de'en bable'ine' gan' zo Diozən' na' cḥe de'en babenene' na', na' notono no cḥzenag xtiže'enə'.

³³ Na' šə non' choso'ozenag xtižə' ben' za' gan' zo Diozən' choso'olo'e de que zjəneze' Diozən' cho'e dižə' li.

³⁴ Na' Xi'in Diozən' ben' bsele'enə' cho'e xtižə' Diozən' cḥedə' Diozən' chone' par niç zotezə zo Spirit cḥe'enə' len le' dote tyemp.

³⁵ Diozən' cḥaquene' cḥe Xi'ine'enə' na' babene' ca cḥejni'ine' yoguə'əlol par niç le' əgwzejni'ine' beṇəcḥən'.

36 Na' chio'o chonlilažə'əcho Xi'in Diozən' de yelə' mban zejlicane checho. Na' beṇə' ca' chso'onczə yichjlaoga'aque' cui chso'onlilaže'ene', bito gatə' yelə' mban zejlicane chega'aque' sino yesə'əzi'e castigw zejlicane.

4

Jeso'osən' be'e dižə' len to no'olə Samaria

1 Na' beṇə' fariseo ca' gwsa'acbe'ine' de que beṇə' zanch jəsə'ənaogüe' Jeso'osən' cle ca Juannə' na' de que beṇə' zanch chchoe' nis cle ca Juannə'.

2 Pero caguə cuin Jeso'osən' bchoe' lega'aque' nis sino neto' disipl che' bcho'ato' beṇə' nis.

3 Na' ca naquən' gwneze Jeso'osən' can' bagwsa'acbe'i beṇə' fariseo ca' de que beṇə' zan žsə'ənao le' nach beza'ato' distrit che Jodean' na' beyejto' distrit che Galilean'.

4 Par bežinto' Galilean' bedeto' distrit che Samaria na'alə.

5 Ca' goquən' bežinto' to yež de'e nzi' Sicar distrit che Samaritan'. Naquə yežən' galə'əzə len yežlyon' de'en bnežjw de'e Jacobən' de'e xi'ine' Jwsen'.

6-8 Na' žia to pos na' de'e nzi' "Pos che de'e Jacobən'". Jeso'osən' bach chjxaque'ene' ngüe'e nezən' na' gwchi'e cho'a posən'. Bach naquə ca do gobiz'. Na' neto' gwyejto' lao' yežən' par si'ito' de'e gaoto'. Na' bžin to no'olə Samaritan' par güe'e nis, na' Jeso'osən' gože'ene': —Doa' lata' nis ye'eja'.

9 Na' no'olə Samaritan' gože'ene': —Žalə' nezdo' de'en chene'e Diozən' gone' le' na' žalə' chache'ido' non' naca' nada' chapa'a le': "Doa' lata' nis ye'eja'", le' əṇabdo'on nada' na' nada' goṇa' le' nis de'e chon yelə' mban zejlicane.

10 Na' Jeso'osən' gože'ene': —Žalə' nezdo' de'en chene'e Diozən' gone' le' na' žalə' chache'ido' non' naca' nada' chapa'a le': "Doa' lata' nis ye'eja'", le' əṇabdo'on nada' na' nada' goṇa' le' nis de'e chon yelə' mban zejlicane.

11 Na' no'olən' gože'ene': —Señor, caguə noxo'o bi gašə'ədo'onṇə' na' pos nga naquən žitjw. Žgaxa si'o nis de'en chon yelə' mban zejlicane de'en nao' ca'?

12 Žechacdo' de que zaquə'əcho' le' ca de'e xaxta'ocho Jacobən' ben' bocua'an len neto' pos nga ga güe'eje' na' xi'ine' ca' na' bia yixə' che' ca'?

13 Na' gož Jeso'osən' le': —Notə'ətezə beṇə' ye'ej nis nga bia'acza əbilachene'en de'e yoblə.

14 Pero na' notə'ətezə beṇə' ye'ej nisən' de'en əgwnežjua' nada' cuatəch əbilene'en la' gatə' yelə' mban zejlicane che'ena'. Na' nis de'en əgwnežjua'ane' gaquən lo'o yichjla'aždaogüe'en ca to nis de'e chxita' chžia chaldin na' de'e cuat yebizən.

15 Na' no'olən' gože'ene': —Señor, beṇ nada' nisən' nao' ca' par niç cuich əbilda' na' cuich yida' dexia'an nga.

16 Jeso'osən' gože'ene': —Beyej jəyene be'en chio'onə' na' le'e da nga.

17 Nach gož no'olən' le': —Notono be'en chia' zo.

Na' gož Jeso'osən' le': —Leicədo' can' nao' de que notono be'en chio' zo,

18 la' gueyə' be'en chio' bagwnitə' beṇə' nšagna'aleno', na' ca naquə ben' zoleno' na'a caguə nšagna'aleno'one'ena'. De'e li can' bagwnao'.

19 Na' gož no'olən' le': —Señor, bachache'ida' de que le' chyixjue'ido' bi de'en na Diozən'.

20 De'e xaxta'o neto' beṇə' Samaria gwsə'elaogüe'e Diozən' ya'an zo na', na' le'e nale de que Jerosalen na'anə' cheyałə' güe'ela'ocho Diozən'.

21 Na' gož Jeso'osən' le': —No'olə, gwyejle' chia' de que gwžin ža catə' bitoch gonən byen žje'ela'ole Xacho Diozən' ya'an zo na' na' ni Jerosalennə'.

22 Le'e nacle beṇə' Samaria bito nombia'ale ben' chejṇi'alažə'əle. Neto' beṇə' Izrael nombi'ato' Diozən' ben' chejṇi'alažə'əto'. Na' entr neto' beṇə' Izrael ahoj ben' chac yebej beṇəčan' xni'a de'e malan'.

23 Gwžin ža na' na'a baza'an beṇə' ca' chse'ejṇi'alaže'e Xacho Diozən' can' chazlaže'ena' əso'elaogüe'ene' do yichj do lažə'əga'aque' na' segon de'en naquə de'e li, čhedə' Xacho Diozən' chyljje' beṇə' əso'elao' le' ca'.

24 Diozən' bito naque' beṇə' belə' chen. Na' beṇə' ca' chse'ejṇi'alaže'e le' cheyalə' so'elaogüe'ene' do yichj do lažə'əga'aque' na' segon de'en naquə de'e li.

25 Na' gož no'olən' le': —Nezda' de que yidə ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' chio'o, ben' nzi' Mesias o Crist. Catə' yide' na' čhixjue'ine' chio'o yoguə'əloj de'e quinga.

26 Nach Jeso'osən' gože'ene': —Nada'an naca' ben' nao' ca' na' cho'elena' le' dižə'.

27 Na' lei cho'elene' no'olən' dižə' catə' bežin neto' disipl čhe'. Na' bebaneto' de'en cho'elene' to no'olə dižə' pero ni toto' cui gwṇabeto'one' bi dižə'an cho'elene' no'olən' o bixčen' chšillene'ene'.

28 Nach no'olən' bcua'an čhe'e čhe'enə' na' beyeje' yežən' jəyeže' beṇə' gwlaž čhe' ca':

29 —Leda legüia to beṇə' bagwne' nada' yoguə'əte de'en babena'. Ćšə bengalizən' Cristən'?

30 Na' besə'əžaše' yežən' ja'aque' gan' zo Jeso'osən'.

31 Žlac zjəyeda no'olən' gotə'əyoito' Jeso'osən' che'eto'one': —Maestr, gwdao.

32 Na' Jeso'osən' gože' neto': —Bito nezele de to yelə' guao čhia'.

33 Nach gwnato' entr neto': —Ćšə nolizə babedegua' de'e gwdaogüe'ena'?

34 Na' gož Jeso'osən' neto': —Par nada' naquən ca to yelə' guao chona' can' chene'e ben' əbselə' nada' nič gaquə yoguə' de'en chene'ene' gaquə.

35 Le'e nale: “Ne'e dech yetap bio' par yedobə cwsešən'.” Na' nada' əchnia' le'e, de yeto cwseš de'e cheyalə' yedobə, beṇə' ca' yoso'ozenag čhe Diozən' šə güe'elenchga'acchone' xtiže'ena'. Legon xbab de que bagolə gatə'əyoiga'aquechone' yoso'ozenague' čhe'.

36 Ben' chon par nič beṇə' choso'ozenague' čhe Diozən' chaclene' beṇə' par nič chəsə'əzi'e yelə' mban zejlicane. Na' Diozən' chone' ca zoe' mbalaz por ni čhe de'en chaclene' lega'aque'. Can' chac, ben' chyixjui'e xtižə' Diozən' de'e neche na' ben' chon par nič beṇə' choso'ozenague' čhei txennə' chasyə'əbeine'.

37 De'e li can' na dižə'an de'en de: “Beṇə' yoblən' chaz na' beṇə' yoblən' chelap.”

38 Nada' bač chselə'a le'e ca beṇə' yesyə'alape' gan' cui gwso'one' žin. Beṇə' yoblə bagosə'yixjui'e xtižə' Diozən' na' le'e gonle par nič beṇə' ca' gwse'ene'ne' xtiže'ena' yoso'ozenague' čhei.

39 Na' zan beṇə' ža' lao' yež Sicarən' gan' mbane Samarian' gwso'onlilaže'e Jeso'osən' por ni čhe de'en gwna no'olən': “Bagwne' nada' yoguə'əte de'e babena'.”

40 Na' catə' besə'əžin beṇə' Sicarən' gan' zoe'ena' gwsa'atə'əyoine' Jeso'osən' yega'ane' len lega'aque', na' bega'ane' čhopə ža.

41 Na' beṇə' zanch gwso'onlilaže'ene' por ni čhe dižə' de'en be' cuin Jeso'osən'.

42 Na' gwse'e no'olən': —Na'a chonlilažə'əto'one' caguə por ni čhe de'en gwnao' na'azən' sino por ni čhe de'en babeneto' cho'e dižə' cuincəto'. Baņezeto'

de que de'e liczə bengan' Cristən' ben' gwlej Diozən' par yebeje' beṇaḅhən' xni'a de'e malən' con beṇə' se'ejle'e che'.

Jeso'osən' beyone' xi'in to beṇə' blao

⁴³ Na' catə' goc ḅopə ža zoto'onə', beza'ato' beyejto' Galilean'.

⁴⁴ Na' cuin Jeso'osən' bagwnacze' de que beṇə' gwlaž che notə'ətezə profet beṇə' cho'e xtižə' Diozən' bito chso'ene' yeḷə' bala'aṅ na' nic chse'ejle'e che'.

⁴⁵ Pero na' catə' bežinto' Galilean', beṇə' Galilea ca' besyə'əbeine' na' bosozenague' che Jeso'osən' chedə' leczə lega'aque' ja'aque' Jerosalennə' par lni pascon' na' besə'əle'ine' yoguə' de'e güen de'en bene' bedote lao lniṇə'.

⁴⁶ Na' gozejto' len Jeso'osən' yetši'i yež Canan' distrit che Galilean' gan' bene' par niḅ beyac nisən' bino. Na' yež Capernaunnə' zo to beṇə' blao beṇə' chon žin che rein' na' chacšenchgüei xi'ine'ena'.

⁴⁷ Xa bi'ina' catə' benene' rson bežinto' Galilean' zeza'ato' Jodean', bide' lao Jeso'osən' na' gotə'əyoine' le' šeje' žjəyeyene' xi'ine'ena', chedə' bazon gatbo'.

⁴⁸ Na' Jeso'osən' gože'ene': —Šə cui le'ile miḷagr na' bichlə de'e zaquə' yebanele, bito šejle'ele chia'.

⁴⁹ Nach ben' chon žin che rein' gože' le': —Señor, yo'ošga antslə cuinə' gat bi'i chia'anə'.

⁵⁰ Na' Jeso'osən' gože'ene': —Beyej. Bito gat bi'i ḅhio'onə'.

Nach gwyejle' be'ena' de'en gož Jeso'osən' le' na' beze'e.

⁵¹ Na' lao bazengüe'e nezən' jəsə'əšag xmose' ca' le' na' gwse'ene': —Bacheyaque bi'i ḅhio'onə'.

⁵² Nach gwnəbene' lega'aque' bi or gwzolao beša'alaza'əbo'. Na' lega'aque' gwse'ene': —Neje cheda to gobiž bechojbo' de'e lan'.

⁵³ Nach xabo'onə' gocbe'ine' or na'anə' gož Jeso'osən' le' de que bito gat bi'i che'ena'. Nach benlilaže'e Jeso'osən', le' na' family che'ena' na' yoguə' beṇə' ža' liže'ena'.

⁵⁴ De'e nga goc ḅop las ben Jeso'osən' miḷagr catə' ze'e beze'e Jodean' na' bežine' Galilean'.

5

Jeso'osən' beyone' to beṇə' nat to part cuerp che'ena'

¹ Gwdena' gola' to lni che neto' beṇə' Izrael Jerosalennə' na' gwyej Jeso'osən'.

² Jerosalen na' žia to tanc de'en nzi' Betesda dižə' ebreo. Žian galə'əzə cho'a puert che syodan' de'en nzi' “Che xilə' ca'”. Na' nyechj mbi'i cuit cue'ej tanquən' gueyə' ca cha'ašil dao'.

³ Na' beṇə' zan beṇə' güe' zjəde' lo'o cha'ašil da'onə', no beṇə' lchol, beṇə' coj, na' no beṇə' zjənat to part güejə cuerp chega'aque'ena'. Zjədie' chəsə'əbeze' batə'əquən' ta nisən'.

⁴ To angl betje' tgüejə bte' nisən', na' con beṇə' chyobe chetj lo'o nisən' catə'an cheyož chta anglən' len, le'ena' cheyaque che bitə'ətezə yižgüe' de'e che'ine'.

⁵ Na' entr beṇə' ca' len to beṇə' byo bagoc ši'inšonachoa iz chacšenene'.

⁶ Na' Jeso'osən' ble'ine' be'ena' na' gocbe'ine' de que bagwža de' ca'. Na' gože'ene': —¿Eche'endo' yeyacdo'?

⁷ Na' beṇə' güe'ena' gože'ene': —Señor, caguə no beṇə' zo cue'e nada' lo'o tanquən' catə'an chda nisən'. Na' žlacte əzya'a nada' par šo'a, beṇə' yoblə chyōbene' chetje' lo'o nisən'.

⁸ Nach gož Jeso'osən' le': —Gwyas na' botobə xta'onə' na' gwda.

⁹ Na' le'e beyactei be'enə' na' botobe' xte'ena' na' gwzolao chde'. Goc de'ena' ža dezcanz.

¹⁰ Nach beṇə' blao che neto' beṇə' Izrael gwse'e ben' beyaquen': —Ža dezcanz na'a. Bito de lsens yeyoa' xta'onə'.

¹¹ Nach gože' lega'aque': —Ben' beyone nada' gože' nada': “Botobə xta'onə', beyoa'an na' gwda.”

¹² Na' gwse'ene': —¿Noxan' gož le': “Botobə xta'onə' na' gwda?”

¹³ Na' ben' beyaquene' bito nezene' non', chedə' Jeso'osən' babebi'ize'e gan' ža' beṇə' zan ca'.

¹⁴ Gwdechlə bedil Jeso'osən' le' lo'o yo'odao' əblaonə' na' gože'ene': —Bač beyacdo' na'a. Bitoch bi de'e mal gono' par nič cui gac čio' to de'e maləč.

¹⁵ Nach beza' be'enə' na' gwdičjue'ine' beṇə' blao che nasyon Izrael četo'on de que Jeso'os na'anə' beyone le'.

¹⁶ Na' de'e na'anə' beṇə' blao ca' boso'olagzejə boso'olagzide' Jeso'osən' čəsə'əyiljlaže'e naclən' so'one' par so'ote'ene' de'en bene' miłagr ca' ža dezcanzən'.

¹⁷ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Xa'anə' chelalene' yoguə' ža, na' leczə ca' nada'.

¹⁸ Nach beṇə' blao che nasyon četo'on mazəchlə gosə'əyiljlaže'e naclən' so'one' par so'ote'ene' por ni che de'en gwne' de que Diozən' naquə Xe', caguə tloazə de'en cui bembə'ane' ža dezcanz na'anə'. Na' de'en gwne' de que Diozən' naque' Xe' zejden de que tozəczə can' zaque'e len Diozən'.

Yelə' chnabia' che Xi'in Diozən'

¹⁹ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —De'e li chnia' le'e, bito gaquə bi gona' to gwłazza', nadan' naca' Xi'in Diozən'. De'en chle'ida' chon Xa'anə', lenṇə' chona'. Yoguə'əloł de'en chon Xa'anə', leczə lenṇə' chona'.

²⁰ Xa'anə' chaquene' chia', na' chlo'ine' nada' yoguə' de'en chon cuine'. Na' əgwlo'ine' nada' de'e zaquə'əč ca de'e quinga de'e gona' par nič yebanele.

²¹ Xa' Diozən' chbeje' beṇə' na' chone' ca chatə' yelə' mban zejlicane' čega'aque' par nič cui əsa'aque' ca beṇə' guat len yičhja'ažda'oga'aque'enə'. Na' ca'aczən' chona' nada' naca' Xi'ine', chbeja' beṇə' par chnežjua' yelə' mban zejlicane' čega'aque'.

²² Bito chčhoglao Xa' Diozən' che ni to beṇə' šə nape' dolə', sino babene' nada' yelə' chnabia'anə' par əchoglaogua'an che beṇəčən' šə non' napə dolə'anə', nadan' naca' Xi'ine'.

²³ Xa' Diozən' chene'ene' de que yoguə'əloł beṇə' so'one' nada' yelə' bala'an can' čso'e le' yelə' bala'an. Ben' cui chon nada' naca' Xi'in Dioz yelə' bala'an, lente Xa' Dioz na'anə' cui cho'e yelə' bala'an, chedə' len' bsele'e nada'.

²⁴ De'e li chnia' le'e, ben' chzenag xtiža'anə' na' chonjlaže'e Diozən' ben' əbselə' nada' de yelə' mban zejlicane' che'. Na' cuat si'e castigon', chedə' bitoch naque' len yičhja'aždaogü'en ca beṇə' guat, sino bade yelə' mban zejlicane' che'.

²⁵ De'e li chnia' le'e gwžin ža catə'an beṇə' ca' zjənaque' len yičhja'ažda'oga'aque'enə' ca beṇə' guat əse'enene' xtiža'a nada' Xi'in Dioz, na' beṇə' ca' yoso'ozenag čhia' yesə'əbane' zejlicane'. Na' bač chzolao chac ca' na'a.

²⁶ Xa' Diozən' nse'e yelə' mban zejlicane' na' chac gwnežjue'en beṇəčən', na' ca'aczə babene' par nič nada' nsa'a yelə' mban zejlicanen' na' chac chnežjua'an che beṇəčən', nadan' naca' Xi'ine'enə'.

²⁷ Na' leczə bene' nada' yelə' chnabia'anə' par nič əchoglaogua'an non' napə dolə' chedə' bsele'e nada' golja' beṇəč.

²⁸ Bito yebanele de'e nga. Gwžin ža catə' yoguə'əloł beŋə' guat ca' ža' lo'o ban' əse'enene' əŋia' lega'aque'.

²⁹ Na' beŋə' ca' gwso'on de'e güen žlac gosə'əbane' yesyə'əchoje' par yesə'əbanche' zejlicane. Na' beŋə' ca' gwso'on de'e mal žlac gosə'əbane' yesyə'əchoje' par əsa'aque' castigw.

Jeso'osən' bzejni'ine' de que nape'yelə' chnabia'

³⁰ Bito bi gaquə' gona' de'e bia'azəlaža'a. Chzenaga' bin' na Xa'anə' par nič nezda' naquən' chchoglaogua'an che beŋə'chən' šə non' napə dolə'. Na' chchoglaogua'an che to toe' can' cheyalə'əczə gaquə' chedə' bito chona'an de'e bia'azəlaža'a. Chona'an con can' chene'e Xa'anə' ben' əbselə' nada'anə'.

³¹ Žalə' toza' nada' cho'a dižə' non' naca', bito naquən de'e šejle'ele čhia'.

³² Pero zo Xa'anə' cho'e dižə' non' naca', na' nezda' de que dižə' de'en cho'e čhia'anə' naquən de'e li.

³³ Bač bselə'əle beŋə' lao Juannə' par jəsə'əŋabene' le' čhia'. Na' Juannə' be'e dižə' li non' naca'.

³⁴ Pero ca naca' nada' bito chyažjda' ənezda' dižə' de'e güe' ni to beŋə'chən' čhia'. Parzə nič le'e šejle'ele čhia' na' gona' ca cui yeyejle lao yi' gabilən', de'e na'anə' che'enda' yosa'alažə'əle de'en gwna Juannə' čhia'.

³⁵ Juannə' goque' ca to lampara de'e chse'eni'ichgua, na' gone'ele bebeile šloč can' bsed əblo'ine'enə'.

³⁶ De to de'e cho'en xtiža'a de'e zaquə'əche ca dižə' čhia' de'en choe' Juannə'. Nada' chona' yoguə'əloł de'en chon Xa'anə' lao na'a gona', na' de'en chona' cho'en dižə' de que le'enə' bsele'e nada'.

³⁷ Na' leczə Xa'anə' ben' bselə' nada' cuine' babe'e xtiža'a. Na' bitonə' gwzenagle xtiže'enə' nic ne'e le'ile can' naque'enə'.

³⁸ Bitonə' gone' chele xtiže'enə' chedə' bito chonlilažə'əle nada' naca' ben' əbsele'enə'.

³⁹ Chsedyanə'əle Xtižə' Diozən' de'en nyojən, chaquele napple yelə' mban zejlicane laogüe de'en chsedlen. Na' de'e ca' zjənyojən chso'en xtiža'a.

⁴⁰ Pero cui chene'ele gonlilažə'əle nada' par gaple yelə' mban zejlicane.

⁴¹ Par nada' bito bi nonən šə beŋə'chən' so'one' nada' yelə' bala'an o šə cui.

⁴² Nada' nombi'a le'e na' nezda' cabi chaquele che Diozən'.

⁴³ Xa'anə' bsele'e nada' na' beŋe' nada' yelə' chnabia' par chona' con can' ne'enə' na' cabi chejle'ele čhia'. Na' šə beŋə' yoblə yide' to gwłazze', gwyejle'ele che'.

⁴⁴ Bito gaquə' šejle'ele čhia' chedə' la' chi' yichjle chonle ca so'on ljeužjle ca' le'e yelə' bala'an na' cui cheyilje naclən' gonle par nič Diozən' gone' le'e yelə' bala'an. Tozə le'enə' cho'e yelə' bala'an de'en naquə' de'e zaquə'e.

⁴⁵ Bito gonle xbab de que nada' gua'a le'e part lao Xa'anə'. De'e Moizezən', ben' zole lez gaqualen le'e lao Diozən', le'enə' güe'e le'e part lao Xa'anə'.

⁴⁶ Žalə' gwyejle'ele che de'e Moizezən' na' šejle'etele len čhia' nada', chedə' čhia' nadan' bzoje'.

⁴⁷ Na' ca naquən' cui chejle'e de'en bzoje'enə', žnacxa gonczle šejle'ele de'en bagwnia' le'e?

6

Jeso'osən' bguaogüe' gueyə' mil beŋə' byo

¹ Gozde de'e ca' gwyejto' len Jeso'osən' yešla'alə Nisdəo' Galilean'. Na' nisdə'onə' leczə nzi'in Nisdəo' Tiberias.

2 Na' beṇə' zan bedəsə'ənao le' cḥedə' besə'əle'ine' miḷagr ca' de'en chone' cheyone' beṇə' güe' ca'.

3 Na' gwloeto' to lao ya'a len Jeso'osən' na' na' gwche'eto' len le'.

4 Na' bazon baözə galə' lṇi cḥe neto' beṇə' Izrael de'en nzi' lṇi pascw.

5 Na' catə' bgüia Jeso'osən' na' ble'ine' de que baza'ac beṇə' zan gan' zoe'enə', na' gože' Lipən': —¿Gaxa si'icho de'e əsa'o yogua' beṇə' quinga?

6 Jeso'osən' gwne' ca' parzə niḥ ye' Lipən' nac chaquene' cheyaḷə' gonto', la' baṇezczene' naquan' gone'.

7 Na' gož Lipən' le': —Tmil pes cabi gaquen si'icho de'e əsa'ogüe' lata' güejən.

8 Na' zo to disipl cḥe Jeso'osən', ben' le Ndrəsən, bišə' Simon Bedən'. Na' Ndrəsən' gože' Jeso'osən':

9 —Nga zo to bi'i byo na' de gueyə' yetxtil de sebad cḥebo' na' yeḥopə bel ya'a. Pero bi de gon de'e quinga la' beṇə' zannə'.

10 Nach Jeso'osən' gože' neto': —Le'e gon mendad yesə'əbe' beṇə' ca'.

Chi'ichgua yixye daquə' latjən', nach gosə'əbe' beṇə' ca' laogüeinə'. Naquə ca do gueyə' mil beṇə' byo cui cuent no'olə na' cui cuent bidao'.

11 Nach gwxi' Jeso'osən' yetxtil ca'. Na' beyož be'e yeḷə' choxcwlen cḥe Diozən' beṇə' cḥe cḥe neto' disipl par be'eto' cḥe beṇə' ca' bazjachi'. Na' ḷeczə ca'atezəczə bene' len bel ya'a ca'. Be'eto' lega'aque' con catə'ətə' de'e gwse'enene'.

12 Na' catə' beyož gwse'eljene' nach gože' neto': —Le'e yetobə pedas ca' de'en bega'an par niḥ cui bi cuiayi'.

13 Nach botobəto' pedas ca' de'en besyə'əga'an beyož gwsa'o beṇə' ca', na' goquan šižin žomə lao gueyə' yetxtil de sebadən'.

14 Na' beṇə' ca' catə' besə'əle'ine' miḷagr de'en ben Jeso'osən' nach gosə'əne': —De'e ḷiczə bengan' profetən' ben' bagwlezcho selə' Diozən' yežlyo nga par gaquəlene' chio'o.

15 Na' catə' gocbe'i Jeso'osən' de que gwse'enene' yesə'əche'exaxjene' par so'onene' rei cḥega'aque'ena', nach bebi'ize'e gozeje' ya'ada'onə' toze'.

Gwda Jeso'osən' lao nisdə'onə'

16 Na' catə' bexjw že'enə' neto' disipl cḥe Jeso'osən' beyetjto' cho'a nisdə'onə'.

17 Na' beyo'oto' to lo'o barcw par zjəyedato' Capernaunə'. Bagol, na' Jeso'osən' bitonə' yele'e gan' zjəyedato'onə'.

18 Na' chas chatə' nisdə'onə' la' to be' fuert cheḥj.

19 Ca do ḥopə legw babeza'ato' lao nisdə'onə' catə' ble'ito' zeza' Jeso'osən' lao nisən' galən' zda barcon'. Na' bžebto'.

20 Nach gože' neto': —Nada'anə'. Bito žeble.

21 Nach neto' chebeito' bego'oto'one' lo'o barcon'. Nach le'e bežinteto' cho'a nisdə'onə'.

Beṇə' zan chasyə'əyilje' Jeso'osən'

22 Na' beteyo beṇə' ca' besyə'əga'an yešla'alə nisdə'onə' bito besyə'əželene' Jeso'osən'. Gwsa'acbe'ine' caguə bi barcw gotə'əch sino yetoga de'en beyo'oto', na' gosə'ənezene' bito beyo'o Jeso'osən' lo'o barcon' gan' beyo'o neto'.

23 Nach besə'əžin to ḥopə barcw ca' de'en za'ac syoda de'en nzi' Tiberias, besə'əžinən galə'əza gan' əgwsa'ogüe' catə'an gwde be' Xancho Jeso'osən' yeḷə' choxcwlen cḥe Diozən'.

24 Na' catə' besə'əle'i beṇə' ca' caguə no Jeso'osən' nḷa'anə', na' ni neto' disipl cḥe', nach besyə'əyo'e lo'o barcw dao' ca' na' ja'aque' Capernaunə' chesyə'əyilje'ene'.

Jeso'osən' naque' yelə' guao de'e chnežjon yelə' mban zejlicane che beṇə' chso'onlilaže'ene'

²⁵ Na' catə' besyə'əželene' Jeso'osən' yeš'la'alə nisdə'onə' na' gwse'ene': —Maestr, ¿batə'əquə' belə'o ngan'?

²⁶ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e li chnia' le'e, cheyiljle nada' caguə por ni che bagwyejni'ile bi zejen miłagr ca' bable'ile beṇə', sino por ni che de'en gwdaole na' beljele.

²⁷ Bito cue'e yichjle gonle par nič gatə' de'e ye'ej gaole de'en chde chei, sino lecue'e yichj le'e gon par nič gaquə ye'ej gaole de'en gon le'e yelə' mban zejlicane. Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəč na' nada' gona' de'en ye'ej gaole par nič əbanle zejlicane. Na' Diozən' babene' par nič nezele bsele'e nada'.

²⁸ Na' gwse'ene': —¿Bi cheyalə' gonto' par nič yebei Diozən' neto'?

²⁹ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —De'e nga gonle par nič yebei Diozən' le'e, gonlilažə'əle nada' ben' əbsele'enə'.

³⁰ Nach gwse'ene': —¿Bi miłagr gono' par nič gonlilažə'əto' le'? ¿Bi gono' le'ito' ža?

³¹ De'e xaxta'ocho ca' gwsə'ogüe' mana latjə dašən', can' nyoj Xtižə' Diozən' nan: "Yelə' guao de'e za' yoban' be'e lega'aque' gwsə'ogüe'."

³² Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e li achnia' le'e, caguə de'e Moizezən' bnežjue' lega'aque' yelə' guao de'en za' yoban', sino Xa' Dioz na'anə'. Na' Xa'anə' babselə'e par le'e to yelə' guao de'e zaquə'əche na' de'e li za'an yoban'.

³³ Na' yelə' guao de'en babselə' Xa' Diozən', za'an yoban' na' betjən yežlyon' na' chnežjon yelə' mban zejlicane che notə'ətezə beṇə' chao len.

³⁴ Nach gwse'ene': —Señor, beṇšga neto' yelə' guaon' nao' ca' yedote.

³⁵ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Nada' naca' yelə' guao de'en chnežjon beṇə' yelə' mban zejlicane. Notə'ətezə beṇə' chse'ejle' chia' yesyə'əbei la'žda'oga'aque'enə' zejlicane, na' de'en chso'onlilaže'e nada', nite'e mbalaz zejlicane.

³⁶ Na' bagwniacza' le'e, la'anə'əczə bable'ile nada' naca' yelə' guaonə', bitoczə chonlilažə'əle nada'.

³⁷ Yoguə' beṇə' ca' chbej Diozən' par əsa'aque' nada' txen, chžin ža catə' chso'onlilaže'e nada'. Na' notə'ətezə beṇə' ca' chso'onlilažə' nada', chebeida' chsa'aque' nada' txen.

³⁸ Nada' za'a yoban' na' betja' yežlyon' caguə par nič gona' de'e bia'azəlaža'anə', sino par nič gona' can' chene'e Xa'anə' ben' əbsele' nada'.

³⁹ Na' de'en ngan' de'en chene'e Xa'anə' ben' əbsele' nada', de que yoguə'əlol beṇə' bagwleje' par əsa'aque' nada' txen, ni toe' cui gua'a latjə cuiay'i'e sino que yosbanga'aca'ane' ladjo beṇə' guat ca' šə bagwsa'ate' catə' əžin ža šo'o fin che yežlyon'.

⁴⁰ Xa'anə' chene'ene' de que yoguə'əlol beṇə' se'ejni'ine' non' naca' nada' na' so'onlilaže'e nada', par nič əgwnežjue' lega'aque' yelə' mban zejlicane, na' nada' yosbanga'aca'ane' ladjo beṇə' guat ca' šə bagwsa'ate' catə'an əžin ža šo'o fin che yežlyon'.

⁴¹ Na' beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' besə'əže'eše'e che Jeso'osən' de'en gwne': "Nada' naca' yelə' guao de'en za' yoban'."

⁴² Na' gosə'əne': —¿Ecaguə bengan' Jeso'os xi'in' jwse ben' nombia'acho na' leczə ca' xne'enə'? ¿Bixchexa nga nalize' de que ze'e yoban' betje' yežlyon'?

⁴³ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bito že'ešə'əle chia' entr le'e.

44 Ni to cono no gonlilažə' nada' šə Xa'anə' ben' əbselə' nada' cui gone' ca se'ejle'e chia'. Na' beṇə' ca' chse'ejle'e chia' yosbanga'aca'ane' ladjo beṇə' guat ca' šə bagwsa'ate' catə' əžin ža šo'o fin che yežlyon'.

45 Gan' nyoj de'e ca' bosozoj de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' nan: "Na' yoguə'əlole' əgwsed əgwlo'i Diozən'." Nachən' yoguə'əlole' non' ņeze can' na' Xa'anə' na' choso'ozenag che', yoguə' beṇə' can' chso'onlilažə'e nada'.

46 Bito nacho zo nochlə beṇə' bable'ine' Xa'anə' sino toza' nada', la' nandan' za'a gan' zo Xa' Diozən'.

47 De'e li chnia' le'e, beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' de yelə' mban zejlicane chega'aque'.

48 Nada' naca' yelə' guao de'en chnežjon beṇə' yelə' mban zejlicane.

49 Xaxta'ocho ca' gwsa'ogüe' manan' latjə dašən', pero bia'aczə gwsa'ate'.

50 Nandan' cho'a dižə' de que naca' yelə' guao de'en za' yoban' de'en chnežjon yelə' mban zejlicane che beṇə' ca' chsa'ogüe'en par nič ca' cuich žjənaque' len yichjla'ažda'oga'aque'enə' ca beṇə' guat.

51 Nandan' naca' yelə' guao de'en za' yoban'. Nsa'a yelə' mban zejlicanə' na' chac chnežjua'an beṇə'chən'. De'e na'anə' beṇə' ca' sa'o yelə' guao nga yesə'əbane' zejlicane. Na' yelə' guao de'e əgwnežjua' əsa'ogüe' naquən cuerp chia'anə', na' əgwnežjua'an par nič notə'ətezə beṇə'ch guaquə yesə'əzi'e yelə' mban zejlicanə'.

52 Nach gwche' bžaš entr beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' gosə'əne': —čNacxa gone'en gon cuerp che'enə' gaocho?

53 Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e li chnia' le'e, Diozən' bsele'e nada' golja' beṇə'ch, na' šə cuiṇə' gaole cuerp chia'anə' na' šə cuiṇə' ye'ejle xchena'anə', bito de yelə' mban chele zejlicane.

54 Beṇə' ca' chsa'o cuerp chia'anə' na' chse'eje' xchena'anə' de yelə' mban zejlicane chega'aque', na' šə bagwsa'ate' catə' əžin ža šo'o fin che yežlyon', yosbanga'aca'ane' ladjo beṇə' guat ca'.

55 Na' cuerp chia'anə' naquən yelə' guao de'e le'ezelaogüe de'e zaque'e, na' xchena'anə' de'en chse'eje'enə' naquən le'ezelaogüe de'e zaque'e.

56 Na' beṇə' ca' chsa'o cuerp chia'anə' na' chse'eje' xchena'anə' nitə'ətezə nite'e len nada' na' nada' zotezə zoa' len lega'aque'.

57 Xa'anə' ben' to zejlicane le'enə' bsele'e nada', na' zoa' chedə' le' chone' ca zoa', na' ca'atezəczən' ben' gao cuerp chia'anə' soe' chedə' gona' ca soe'.

58 Cuerp chia'anə' naquən yelə' guao de'en za' yoban'. Na' yelə' guao nga bito naquən ca manan' de'en gwsa'o xaxta'ocho ca' na' bia'aczə gwsa'ate'. Beṇə' ca' chsa'ogüe' yelə' guao nga nia' ca' nite'e zejlicane.

59 De'e quinga əbsəd əblo'i Jeso'osən' lo'o yo'odao' Capernaunnə'.

Xtižə' Jeso'osən' chnežjon yelə' mban zejlicane che beṇə' ca' choso'ozenag chei

60 Na' beṇə' zan beṇə' ca' zjəsa'ənao Jeso'osən' catə' gwse'enene' can' gože' lega'aque' nach gosə'əne': —Zi'ichgua naquə dižə' quinga. čNoxaczə šejle'e che'?

61 Na' goche'i Jeso'osən' de que chəsa'əže'eše'e por ni che de'en gože' lega'aque', na' gozne': —čEpor ni che de'en gwnia' can' chene'ele yebigua'əle gosxanlə?

62 čNaquəchxa gonlen' šə le'ile nada' yeyepa' gan' gwzoo' antslə? nandan' bselə' Diozən' golja' beṇə'ch.

63 Caguə por ni che de'en goljle beṇə'ch de yelə' mban zejlicane chele sino šə yo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'olen' de yelə' mban zejlicane chele.

Dižə' de'en babi'a len le'e zaquə'an par yichjla'ažda'olen' na' əbanle zejlicane šə šejle'ele chei.

⁶⁴ Ne'e nitə' balle cui chonlilažə'əle nada'.

Jeso'osən' gwne' ca' cheda' dezd gwzolaə zjəsə'ənao beṇə' le' nezene' noquə' beṇə' ca' cui gwso'onlilaže'ene' na' non' əgwde le' lao na' beṇə' ca' chəsə'əgue'i le'.

⁶⁵ Na' gože' lega'aque': —Chac can' gwnia'anə' de que notono no chac gonlilažə' nada' šə Xa'anə' ben' əbselə' nada' cui chone' par niç gonlilaže'e nada'.

⁶⁶ Nach besyə'əbi'ižə' beṇə' zan beṇə' bagosə'adalene' Jeso'osən', bitoch gosə'ənaogüe'ene'.

⁶⁷ Na' Jeso'osən' gože' šižinte neto': —ǰElen le'e chene'ele žjəya'acle?

⁶⁸ Na' gož Simon Bedən' le': —Xanto', notono nochlə de no zaquə' əgwzenagto' chei. Nezeto' de que le' chono'yelə' mban zejlicane che notə'ətezə' neto' chzenagto' xtižo'onə'.

⁶⁹ Neto' bachejle'eto' na' banezetə' de que len' naco' Cristən' ben' bagwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon'. Naco' Xi'in Dioz ben' zo zejlicane.

⁷⁰ Na' Jeso'osən' gože' neto': —Nada' gwleja' le'e šižinle na' nezda' de que tole chzenagle che gwxiye'enə'.

⁷¹ Gwne' ca' che Jod Iscariotən' xi'in Simonṇə' la' Jod nan' əgwdi'ene' lao na' beṇə' ca' chəsə'əgue'i le', len nacte' txen neto' šižinto'.

7

Beṇə' bišə' Jeso'osən' bito gwso'onlilaže'e le'

¹ Cata' bagwde de'e ca' Jeso'osən' gwzacze' chsed chlo'ine' beṇə' ca' ža' distrit che Galilean'. Bito gone'ene' yeyeje' Jodean' par soe' na' cheda' beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' chəsə'əyiljilaže'e naclən' so'one' par so'ote'ene'.

² Na' bazon gałə'əzə' lṇi che neto' beṇə' Izrael de'en nzi' "lṇi che yo'o de laguə'".

³ Na' beṇə' bišə' Jeso'osən' gwse'ene': —Bito yega'aṇo' nga, sino gwyej Jodean' par niç disipl chio' ca' ša' na' yesə'əle'ine' de'e ca' chono'onə'.

⁴ Ni to beṇə' cui chone' bgašə'əzə to de'e chone' šə chene'ene' gombia' beṇə' le'. Šə de'e li chono' milagr, ben par niç yesə'əneze yoguə'əloł beṇə' can' chono'onə'.

⁵ Beṇə' biše'e ca' gosə'əne' ca' cheda' ni lega'aque' cui gwso'onlilaže'e le'.

⁶ Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Bitonə' žin ža par gwlo'a non' naca', pero ca naquə le'e ža, guaquə žja'acle lṇin' batə'ətezən'.

⁷ Beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' bito chəsə'əgue'ine' le'e, pero chəsə'əgue'ine' nada', cheda' chzejni'iga'acda'ane' de que chso'one' de'e malən'.

⁸ Le'e žja'ac lṇinə'. Nada' bito sa'a ṇa'a cheda' bitonə' žin ža chia'anə' par sa'a lṇin'.

⁹ Na' beyož gože' lega'aque' ca' bega'ane' Galilean' yeto chopə ža.

Jeso'osən' gwyeje' Jerosalennə' gan' yo'o lṇinə'

¹⁰ Nach gwde gwsa'ac beṇə' biše'e ca' əzja'aque' lṇinə' leczə gwza' le' zde' lṇinə', pero caguə zaquə'əlao sino bgašə'əzə.

¹¹ Na' beṇə' blao che nasyon Izrael cheto'onə' besyə'əyilje' le' lao lṇinə' na' gosə'əne': —ǰGanxa be'ena'anə'?

12 Na' beṇə' ca' zjənžag lao ḷḷinə' zane' gwso'e dižə' che Jeso'osən' len ḷjuežjga'aque'. Na' caguə tozə can' gosə'əne' che'. Ba'le' gosə'əne': —Naque' beṇə' güenna'.

Na' yeba'le' gosə'əne': —Abi, chonḷeizene' beṇə'əna'.

13 Pero ni toe' cui gwso'e dižə' che' zaquə'əlao chedə' besə'əžebe' beṇə' blao che ḷnasyon cheto'onə'.

14 Na' do gašjə zda ḷḷinə' catə' gwyo'o Jeso'osən' lo'o yo'odao' əblao che neto' beṇə' Izrael na' gwzolaə chsed chlo'ine'.

15 Na' chəsyə'əbane beṇə' blao ca', chəsə'əne': —¿Bixa chejni'i bengan' len caguə babsede' can' nsed chio'onə'?

16 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'en chlo'ida'anə' caguə de'e chaljəlažə'anə', sino ben' əbselə' nada' blo'ine'en nada'.

17 Notə'ətezə beṇə' chene'ene' gone' can' chene'e Diozən', le' əṇezene' šə de'en chlo'ida'anə' naquən che Diozən' o šə naquən de'e bia'azəlažə'a.

18 Beṇə' ca' chso'e dižə' de'e bia'azəlažə'aga'aque' chəsyə'əyilje' no so'e lega'aque' yelə' bala'aṇ. Caguə ca' nada' chedə' cheyilja' naclə gona' par ničh Diozən' ben' bselə' nada' si'e yelə' bala'aṇ. De'e na'anə' guaquə' gapple confyans de que nada' cho'a dižə' li, na' bito chxəoyaga' beṇə'.

19 Le'e cho'ela'ole de'e Moizezən' ben' bzoj lei che Diozən', len ni tole cui chonḷe can' nannə'. ¿Bixchen' chyiljlažə'əle naclən' gonḷe par gotle nada'?

20 Na' beṇə' ca' zjənžaguən' gwse'ene': —Chac tonto'. ¿No chyiljlažə' naclə gone' par gote' le'?

21 Jeso'osən' gože' lega'aque': —Tozə miḷagr de'en babena' ža dezcanzən' na' de'e na'anə' yoguə'əle chebanele.

22 De'e Moizezən' bzoje' de que cheyalə' socho seṇy de'en ne' sirconsision. Pero caguə gwzolaon len le' sino len de'e xaxta'ocho ca' beṇə' ca' gwnitə' antslə ca' le'. Na' le'e chzole bi'i byo dao' ca' seṇy de'en ne' sirconsision ža dezcanzən'.

23 Na'a ža, šə chaquele chonən byen gwzole no bidao' seṇy de'en ne' sirconsision ža dezcanzən' par gonḷe complir can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən', ¿bixchen' chžə'ale nada' de'en beyona' to beṇə' ža dezcanzən' len yoguə'əloḷ de'en chac che'?

24 Bito con gonḷe xbab de que to de'e chle'ile chon beṇə' naquən de'e mal, sino le'e co'o rson ničh əṇezele šə de'e li chone' de'e mal o šə chone' de'e güen.

Jeso'osən' be'e dižə' de que gwze'e gan' zo Diozən'

25 Nach to chəpə beṇə' Jerosalen ca' gosə'əne': —¿Ecaguə bengan' chəsyə'əyilje' par ničh so'ote'ene'?

26 Le'e ggüiašc can' cho'e dižə' nga zaquə'əlao na' bitobi chse'ene'. De repentlja beṇə' gwnabia' ca' bach chso'one' xbab de que naquə'ce' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' ḷnasyon chechon'.

27 Pero na' nezecho ga beṇə' be'enga, mas catə' yidə Cristən' ni to cono əṇeze ga be'enə'.

28 Ne'e chsed chlo'i Jeso'osən' lo'o yo'odao' əblao che neto' beṇə' Izrael catə'an gosə'əne' ca'. Nach gwne' zižjo gože' lega'aque': —Nada' nombi'ale na' nezele ga beṇə' nada'. Na' caguə con za'a de'e bia'azəlažə'anə'. De'e li zo ben' əbselə' nada' la'anə'əczə le'e bito nombi'alene'.

29 Nada' nombia'ane' chedə' gan' zoe' nan' gwza'a na' len' bselə'e nada'.

30 Nach chəsə'əyiljlažə'e naclən' so'one' par yesə'əzene' Jeso'osən', pero notono no gwzen le' chedə' bitonə' əžin ža par gaque' lao na'aga'aque'enə'.

31 Na' beṇə' zan gwso'onlilaže'e Jeso'osən' na' gosə'əne': —Catə'an yida Cristən' bitolja gone' miḷagr zanch can' chon benga.

Ḥa'ag yo'odao' ca' ja'aque' par žjəsə'əxene' Jeso'osən'

32 Na' beṇə' fariseo ca' gwse'enene' beṇə' zan chso'e dižə' che Jeso'osən'. Nach boso'oxi'e len bχoz əblao che nasyon Izrael chton' boso'osele'e xa'ag yo'odao' chto' ca' par žjəsə'əxene' le'.

33 Na' Jeso'osən' chsed chlo'ichene' gwne': —Gwzocha' yeto tyemp dao' len le'e nach yeya'a gan' zo ben' əbselə' nada'.

34 Yeyilje nada' na' cabi yeželele nada', la' gan' soa' nada', le'e bito gaquə yidle.

35 Nach beṇə' blao che nasyon Izrael chton' gosə'əne' entr lega'aque': —¿Ga yeyej bengan' cui yeželechone'? ¿Ešə šejlene' beṇə' gwlaž checho ca' zjənaselas entr beṇə' griego ca' na' žjəsədene' beṇə' griego ca'?

36 ¿Bi zeje dižə' de'e nga gwna benga? Gwne': “Yeyilje nada' na' cui yeželele nada'.” Na' leczə gwne': “Ga'an soa' nada', le'e bito gaquə yidle.”

Jeso'osən' be'e dižə' che Spirit che Diozən'

37 Na' ža le'ezelaogüe na' ža xen che lninə' gwzecha Jeso'osən' gan' chsed chlo'ine' na' gwne' zizjo: —Notə'ətezle šə de'e tant chene'ele gatə' yelə' mban zejlicəne chele xte banacle ca to beṇə' chbillaže'e, legonlilažə' nada' na' goṇa' yelə' mban zejlicəne chele.

38 Le'e chonlilažə'əle nada', so de'en nābia' yichjla'ažda'olen' can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojən, gonən par nič gaquəlenle yeziqə'əchlə beṇə' par yesə'əzi'e yelə' mban zejlicəne. De'e na'anə' saquə'əlebele ca yao ca de'en chso'onən par nič yežylən de tcho'alaoga'aquən chosčha'on bitə'ətezə.

39 Jeso'osən' gwne' ca' chedə' gwnezene' Spirit che Diozən' yedəson lo'o yichjla'aždao' chio'o chonlilažə'əcho le' par nič gaquəlencho beṇə' yesə'əzi'e yelə' mban zejlicəne. Na' ca naquə Spiritən' bitonə' yedəson lo'o yichjla'aždao' beṇə' ca orən', chedə' beṇə' ca' chəsə'əgue'i Jeso'osən' bitonə' so'ote'ene', na' bitonə' güe' Diozən' le' yelə' bala'an xen.

Gwsa'aque' choplə por ni che Jeso'osən'

40 Beṇə' ca' ža'anə' gwse'enene' chsed chlo'i Jeso'osən' na' baḷe' gosə'əne': —De'e liczə bengan' profetən' ben' naquən yidə.

41 Na' yebale' gosə'əne': —Bengan' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon'. Pero baḷe' gosə'əne': —¿Ena' nācho de que Galilea na' əchoj Cristən'?

42 ¿Ecaguə na Xtižə' Diozən' de'en nyojən de que Cristən' galje' lao dia che de'e Rei Dabin' na' de que galje' yež Belen laž de'e rein'?

43 Na' gotə' bžəš entr beṇə' ca' ža'anə' na' gwsa'aque' choplə por ni che Jeso'osən'.

44 Baḷe' gwsa'aque' cheyalə' yesə'əzene'ene', pero bito gwso'one' ca'.

Beṇə' gwnābia' che beṇə' Izrael ca' bito gwse'ejle'e che Jeso'osən'

45 Na' xa'ag yo'odao' che neto' beṇə' Izrael besyə'əžine' lao beṇə' ca' boso'oselə' lega'aque'. Na' bχoz əblao che nasyon chton' na' beṇə' fariseo ca' gwse'e lega'aque': —¿Bixčhen' cui əgwche'elene'?

46 Na' xa'ag yo'odao' ca' gwse'e lega'aque': —Xte ža nežə' ni tozə beṇə' cuinə' ne' güen ca güennə' chne bengan'.

47 Nach beṇə' fariseo ca' gwse'e lega'aque': —¿Elente le'e bagwwoayagle?

48 Ni tozə neto' naquəto' beṇə' blao na' naquəto' beṇə' fariseo cuiṇə' šejle'eto' che'.

49 Pero beṇə' zan quinga ža' nga bito zjənombi'e lei de'en bzoj de'e Moizezən, na' bazjəmbi'ayi'e.

50 Na' Nicodemon', ben' gwyej lao Jeso'osən' še'elə, lenə' beṇə' blao ca'. Na' Nicodemon' gože' lega'aque':

51 —Lei chechon' bito cho'en latjə choglaochon che to beṇə' de que malən' bene' sin cui gü'e dižə' nac goquə na' sin cui əžaš əche'enə bixa bene'enə'.

52 Nach gwse' beṇə' ca' le': —¿Ena' nacho leno' len' naco' beṇə' Galilea? Bsed na' ənezdo' de que ni to profet cuiṇə' əchoj Galilean'.

Besyə'adole'ene' to no'olə len xtoe'

53 Na' besa'aque' jəya'aque' ližga'aque'.

8

1 Nach Jeso'osən' gwyeye' ya'a de'en ne' Ya'a Olibos.

2 Na' beteyo catə' gwyeni' gwyeye' de'e yoblə yo'odao' əblao che neto' beṇə' Izrael. Na' yoguə' beṇə' ca' ža' na' gosə'əbigue'e laogü'e'enə' na' Jeso'osən' gwchi'e na' gwzolaogü'e' chsed chlo'ine' lega'aque'.

3 Nach beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' len beṇə' fariseo ca' bedəsə'əgü'e'e to no'olə beṇə' besyə'adole'ene' len xtoe'. Na' boso'ozeche'ene' gwchol beṇə' ca' lao Jeso'osən'.

4 Na' gwse'e Jeso'osən': —Maestr, no'ol nga babedolə'əto'one' mer delene' to xtoe'.

5 Na' lei de'en bzoj de'e Moizezən' chonən mendad gotcho no'ol ca' chso'on ca' əgwsīžə'əga'acchone' yej. ¿Bixa ənao' le'? ¿bi cheyalə' gonechone'?

6 Gwse'e Jeso'osən' ca' chedə' gwse'enene' yesə'əbeje'ene' dižə' de'e yesə'əchine' contr le'. Nach Jeso'osən' con bcheque'e na' bzoje' lao yon' len xbene'.

7 Na' gwnitə'əcheche' chəsə'əṇabene' le' nacxa əṇe'enə'. Nach gwche'eša'ogü'e'e na' gože' lega'aque': —Guaquə con to le'e beṇə' cui de xtolə'e solaole əgwsīžə'əle no'olə nga yejən'.

8 Nach bcheque'e de'e yoblə bzoje' lao yon'.

9 Na' beṇə' blao ca' beṇə' ca' chəsə'əcuiš no'olən' catə' gwse'enene' de'en gož Jeso'osən' lega'aque', gosə'əṇezene' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' de que yogue'e de xtolə'əga'aque'. Nach gwzolaə besyə'əchoj tgüejə tgüejə', gwzolaotec besyə'əchoj beṇə' ca' zjəngoləch nach beṇə' ca' yelə' xte bega'an yetozə Jeso'osən' len no'olən' ladjo beṇə' ca' choso'ozenag che'.

10 Na' catə' bebe'ešao' Jeso'osən' caguə no beṇə' ca' ble'ichene' laogü'e'enə' sino yetozə no'olən'. Na' gože'ene': —No'olə, ¿gan beṇə' ca' choso'ocuiš le'? ¿Eni toe' cui ben le' castigw?

11 Nach no'olən' gože'ene': —Ni toe' Señor.

Nach Jeso'osən' gože'ene': —Ni nada' bito goṇa' le' castigw. Beyej na' cuich gonə' de'e malən'.

Jeso'osən' nse'e be'eni' par yichjla'aždao' beṇəchən'

12 Na' Jeso'osən' gozoe' dižə'ən yetši'i len beṇə' ca' ža'anə', gože' lega'aque': —Nada' nsa'a be'eni' par yichjla'aždao' beṇəchən'. Beṇə' ca' chso'onlilaže'e nada' na' choso'ozenague' chia' bitoch chso'ontezə chso'one' de'e malən'. Yo'o be'eni'in lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' chedə' zjanape' yelə' mban zejlicəne.

13 Nach beṇə' fariseo ca' gwse'ene': —Le'etezə cho'o dižə' che cuino', na' bito naquən de'e se'ejle' beṇə'.

14 Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —La'anə'əczə cho'a dižə che cuina', xtiža'anə' naquən de'e li. Nada' nezdə' gan' gwza'a na' gan' yeya'a, pero le'e bito nezele gan' gwza'a na' gan' yeya'a.

15 Le'e con to chosbaguə'əle nada' de que napa' dolə' por ni che bi de'en chle'le chona'. Nada' bito za'a par choglaogua'an che beņə' de que zjənapə' dolə'.

16 Pero na' šə catə' choglaogua'an che notə'atezə beņə' de que zjənapə' dolə', zaquə'əczə can' ənia'anə' chedə' bito choglaogua'an che beņə' to gwłazza' sino con can' na Xa'anə' ben' bsele' nada'.

17 Lei chechon' de'en bzoj de'e Moizezən' nyojən nan de que dižə' de'en əso'e chopə testigw cheyalə' šejle'echo de que naquən de'e li šə tozə can' yesə'əne'.

18 Nada' cho'a dižə' che cuina' na' Xa'anə' leczə cho'e dižə' chia', na' le'enə' bsele'e nada'. Neto' naquəto' testigw ca' chopə.

19 Na' gwse'ene': —¿Gaxa zo xa'onə'?

Na' gwna Jeso'osən': —Ni nada' ni Xa'anə' cui nombi'ale. Žalə' nombi'ale nada' leczə nombi'ale Xa'anə'.

20 Dižə' ca' be' Jeso'osən' bsed blo'ine' gan' chəsə'əgüe'e mech lo'o yo'odao' əblao che neto' beņə' Izrael. Na' ni to cono gwxen le' chedə' cuinə' žin ža par gague' lao na' beņə' ca' chəsə'əgue'i le'.

Jeso'osən' gwne': "Gan' yeya'anə' le'e cabi gaquə da'acle"

21 Na' gož Jeso'osən' lega'aque' yetši'i: —Nada' yeya'a, na' le'e yeyilje nada', pero gan' yeya'anə' le'e cabi gaquə da'acle, chedə' le'e gatle catə' cuinə' yedinjele xtolə'əle ca'.

22 Na' beņə' blao che nasyon Izrael cheto'on gosə'əne': —¿Eyeyot cuine'enə' ža, de'en ne' gan' yeyeje' bito gaquə šejcho?

23 Na' gože' lega'aque': —Le'e chzenagle che gwxiye'enə', na' nada' chzenaga' che Diozən'. Le'e chonle can' chso'on yeziquə'əchlə beņə' cui zjənombia' Diozən', na' nada' bito chona' ca'.

24 De'e na'anə' gwnia' le'e de que gatle catə' cuinə' yedinjele xtolə'əlen'. Šə cui chejle'ele de que nada' naca' doxen can' gwnia'anə', gatle sin cui yedinjele xtolə'əle ca'.

25 Na' gwse'ene': —¿No naco' le'enə'?

Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Nada' naca' ben' bagwnia' le'e bedote.

26 Ne'e dech de'e zan de'e ənia' chele gwzejni'ida' ca naquə xtolə'əle ca'. Xa'anə' bsele'e nada' par cho'a dižə' len beņə'əchən' de'en babenda' gwne'. Na' Xa' na'anə' cho'e dižə' li.

27 Jeso'osən' be'e dižə' che Xe' Diozən', na' lega'aque' bito gwse'ejni'ine' šə che Dioz nan' cho'e dižə'.

28 Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Diozən' bsele'e nada' golja' beņə'əch, na' te gotle nada' le'e yag corozən' cana' ənezele de que naca' ben' gwnia'anə'. Na' leczə ənezele de que cabi bi chona' de'e bia'azəlaža'a, sino con bin' babzejni'i Xa'anə' nada', leņə' chnia'.

29 Xa'anə' babselə'e nada' na' zocze' len nada'. Bito chbejyichje' nada' chedə' do tyempte chona' de'en chazlaže'enə'.

30 Na' žlac choe' Jeso'osən' dižə' quinga beņə' zan gwso'onlilaže'e le'.

Noquə'ən zjənaquə xi'in Dioz na' noquə'ən niṭə' xni'a de'e malən'

31 Na' Jeso'osən' gože' balə beņə' gwłaz cheto' ca' bachse'ejle'e che': —Šə sotezə sole gonle de'e chnia' le'e gwlo'en de que de'e licza banacle dišipl chia'.

32 Na' šə sotezə sole gonle de'en chnia' le'e, nach ənezele bi zeje dižə' li chia'anə', na' šə baņezele bi zejen, bitoch gacle ca esclabos.

³³ Na' gwse'ene': —Dia che de'e Abraannə' naquəto' na' xte ža neža bitonə' gacto' ca esclabos. žBixəchen' nao' le' de que bitoch gaquəto' ca esclabos?

³⁴ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —De'e li chnia' le'e, yogua' beṇə' chso'on de'e malən' nite'e xni'a de'e malən' ca esclabos.

³⁵ Beṇə' naquə esclabo caguə do tyempte gague' cuent len familyən' gan' naque' esclabo, pero beṇə' golje' lao familyən', do tyempte gague' cuent len familyən'.

³⁶ Na' šə nada' Xi'in Diozən' gona' ca əchojle xni'a de'e malən' par nič cuich gacle ca esclabos, de'e liczə əchojlen'.

³⁷ Nežda' de que nacle xi'in dia che de'e Abraannə' pero bia'aczə chey-iljlažə'əle naclən' gonle par nič gotle nada', na' chonle ca' chedə' bito chone chele xtiža'anə'.

³⁸ Nada' cho'a dižə' che de'en bablo' i Xa'anə' nada', na' le'e chonle can' na xalen'.

³⁹ Na' gwse' beṇə' ca' Jeso'osən': —Neto' naquəto' xi'in dia che de'e Abraannə'.

Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Žalə' nacle doalje xi'in dia che de'e Abraannə' gonle can' ben de'e Abraannə' žalə' ca'.

⁴⁰ Na' la'anə'əczə babzejni'ida' le'e dižə' li de'en babsed blo'i Diozən' nada', le'e chene'ele gotle nada'. De'e Abraannə' cabi bene' can' chonlen'.

⁴¹ Tozəczə can' chonle len xalenə'.

Nach gwse'e le': —Tozə Diozən' naque' Xato' na' bito chzenagto' che nochlə beṇə'.

⁴² Na' Jeso'osən' gož'e' lega'aque': —Žalə' Diozən' naquə xale guaquele chia', chedə' nada' gwza'a gan' zo Diozən'. Caguə za'a de'e bia'azəlaža'anə'. Len' əbsele'e nada'.

⁴³ žBixəchen' cui chejni'ile de'en chnia' le'e? Bito chejni'ile chedə' la' bito chene'ele gwzenagle xtiža'anə'.

⁴⁴ Gwxiiye' nan' naquə xale. Nachən' chebeile chonle can' chene'ennə'. Len' naquən güet beṇə' dezd catə'an gwxe yežlyon', na' cui chdalenən dižə' li che Diozən' chedə' cui yo'o dižə' lin' lo'o yichjla'azda'ogüe'ennə'. Catə' chnen de'e güenlažə' chnen con can' naquə cuinei chedə' naquən güenlažə' na' yogua' dižə' güenlažə' za'an chei.

⁴⁵ Na' cabi chejle'ele chia' nada', chedə' nada' əchnia' le'e dižə' li.

⁴⁶ Ni tole cui gaquə əgwlo'ele de que babena' bi de'e malən'. Nada' cho'a dižə' li, žbixəchen' cui chejle'ele chia'?

⁴⁷ Beṇə' ca' zjənaquə xi'in Dioz choso'ozenague' che xtiže'enə'. Na' ca naquə le'e cui nacle xi'ine', de'e na'anə' bito chzenagle che'.

Ze'e galjə de'e Abraannə' bazoczə Cristən'

⁴⁸ Na' beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' gwse'ene': —Leiczeto' can' nato' de que le' naco' beṇə' Samaria na' de que chac tonto'onə'.

⁴⁹ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Bito chac tonta'. Nada' əchnežjua' yeļə' bala'an che Xa'anə' na' le'e chnitle yeļə' bala'an chia'anə'.

⁵⁰ Nada' caguə chyiļja' no goṇ nada' yeļə' bala'anə'. Xa'anə' chone' nada' yeļə' bala'an, na' len' əgwlo'e non' napə dolə' na' non' cui napə dolə'.

⁵¹ De'e li chnia' le'e, notə'ətezə beṇə' choso'ozenag xtiža'anə', cuat nabia' yeļə' gotən' lega'aque'.

⁵² Nach beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' gwse'ene': —Na'a babeyož gwnežeto' de que chac tonto'onə'. De'e xaxta'ocho Abraannə' gote' na' lecəž

de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'. Na' le' nao' de que beṇə' ca' choso'ozenag χhio' cuat ṇabia' yeḷə' gotən' lega'aque'.

⁵³ ¿Ezaquə'əcho' le' ca de'e χaxta'ocho Abraannə'? Len' gote' na' lecza ca' de'e profet ca'. ¿Noxan' chacdo' naco'?

⁵⁴ Na' gwna Jeso'osən': —Žalə' nada' choe' cuina' yeḷə' bala'an, cabi zaquə' yeḷə' bala'annə'. Pero Xa'anə' chone' nada' yeḷə' bala'an, ben' nale naquə' Dioz χhelen'.

⁵⁵ Le'e bito nombia'alene', pero nada' nombi'ane'. Žalə' nia' cui nombia'ane' gaca' beṇə' güenlažə' ca le'e. Nada' nombia'ane' ža, na' chzenaga' xtiže'enə'.

⁵⁶ De'e χaxta'ocho Abraannə' bebeine' gwyejle'e de que le'ine' tyemp ni zoa' yežlyo ni. Na' bable'ine'en ṇa'a na' zoe' mbalaz.

⁵⁷ Na' gwse' beṇə' blao χhe ṇasyon Izrael χheton' le': —Ni šiyon iz cuiṇə' žino'. ¿Ena' neze'ido' de'e Abraannə'?

⁵⁸ Na' gož' Jeso'osən' lega'aque': —De'e li əchnia' le'e, ca ze'e galjə de'e Abraannə' bazocza' nada'.

⁵⁹ Nach gosə'azi'e yej par yoso'ošize'ene'en. Na' Jeso'osən' bocuaše'e na' beze'e yo'odao' əblaonə'. Bito gwsa'acbe'ine' catə' bedie' gwcholga'aque'enə' zjəyede'.

9

Jeso'osən' bene' par niχ ble'i to beṇə' golje' nχhole'

¹ Na' txen chdato' len Jeso'osən' catə' ble'ito' to beṇə' byo beṇə' golje' nχhole'.

² Na' gožto'one': —Maestr, ¿no napə dolə' de'en goljə bengan' nχhole'? ¿əḷe' o šə χaxne'enə'?

³ Na' Jeso'osən' gože' neto': —Benga golje' nχhole' caguə por ni χhe xtəle'enə', na' caguə por ni χhe xtələ' χaxne'enə', sino par niχ la'alaon can' gon Diozən' len le'.

⁴ Čheyalə' goncho xšin Diozən' ben' bselə' nada' žlac ṇede latjə. Gwžin catə' cuich gatə' latjə gonchon.

⁵ Žlac ṇezoa' yežlyo nga chgua'a be'eni' lo'o yichjla'aždao' beṇə'.

⁶ Beyož gwne' ca' gwcho'on xene'en lao yon' na' bene' beṇjw len xen' χhe'enə'. Na' gwdebe' beṇjon' jelaə beṇə' lχholən'.

⁷ Na' gože'ene': —Gwyejjəyedib jelaogo'onə' cho'a tanc de'en nzi' Siloe—. Na' Siloe zejen dižə' Nselə'.

Na' gwyeje' na' beyib jelaogüe' ca'. Na' beze'e jəyede' bachle'ine'.

⁸ Na' beṇə' gwliž χhe' ca' na' beṇə' ca' besə'əle'i le' yoguə' las catə' ne'e nχhole' gosə'əne': —¿Ecaquə' bengan' bable'icho bedote χi'e χhṇabe' caridan'?

⁹ Baḷe' gosə'əne': —Bengan'.

Na' baḷe' gosə'əne': —Cabi naquə' le' sino ca naquə' bengan' naque'.

Na' le' gwne': —Nada'anə'.

¹⁰ Na' gwse'ene': —¿Nacxa goquən' gwzolao chle'ido'?

¹¹ Na' gože' lega'aque': —To beṇə' le Jeso'os bene' beṇjw na' gwdebe'en jelaogua'anə' na' gože' nada': “Gwyej cho'a tanc de'en nzi' Siloen' na' jəyedibən.” Na' gwya'a na' beyiba'an, na' gwzolao chle'ida'.

¹² Nach gwse' beṇə' ca' le': —¿Ganxa be'enə'?

Na' gože' lega'aque': —Bito ṇezda'.

Beṇə' fariseo ca' gosə'əṇabene' be'enə' nac goquən' chle'ine'

¹³ Na' gosə'əṇe' ben' goquə beṇə' lχholən' gan' niṭə' beṇə' fariseo ca'.

14 Na' naquə ža dezcanz catə'an ben Jeso'osən' beŋjon' de'en gwdebe' jelao be'enə' par ble'ine'.

15 Na' beŋə' fariseo ca' lecə gosa'əŋabene' le' nac goquən' bachle'ine'. Na' le' gože' lega'aque': —Ben' beyone nada' gwdebe' beŋjon' jelaogua'anə' na' beyiban' na' gwzolao chle'ida'.

16 Nach to čopə beŋə' fariseo ca' gosa'əne': —Nezecho bito zo Diozən' len benga čhedə' bito chomba'aŋe' ža dezcanzən'.

Na' bale' gosa'əne': —Nac gon to beŋə' güen de'e mal gone' miłagr quinga?

Na' gwsa'aque' čhoplə entr' lega'aque'.

17 Nach de'e yoblə gwse'e be'en goljə nčholən': —Nac bi nao' le' čhe ben' ben' par nič chle'ido'?

Na' le' gwne': —Naque' to profet beŋə' bselə' Diozən'.

18 Na' beŋə' blao čhe ŋasyon Izrael četon' bito gwse'ejle' čhe ben' šə len' golje' nčhole' na' ŋa'a bachle'ine' xte que gwsa'axe' xaxne'enə'.

19 Na' gosa'əŋabene' lega'aque' gwse'ene': —Nac bengan' xi'inlen' ben' nale golje' nčhole'? Nacxa goquən' chle'ine' ŋa'a?

20 Na' gwse' xaxne'e ca' lega'aque': —Nezeto' de que bengan' xi'into'onə', na' de que golje' nčhole'.

21 Mas nac čhaquən' bachle'ine' bito nezeto', nic nezeto' noxa ben par nič bachle'ine'. Le' bazečzene'. Lenabe le', güe'ecze' dižə' naquan' goc čhe'.

22 Xaxne'e ca' gosa'əne' ca' de'en besə'əžebe' beŋə' blao čhe ŋasyon Izrael četo'onə', čhedə' lega'aque' bač zjənone'en de que notə'ətezə beŋə' güe'e dižə' de que Jeso'osən' naque' Cristən' ben' gwlej' Diozən' par gaquəlene' ŋasyon četon', cabi əso'e latjə šo'oche' lo'o yo'oda'onə'.

23 De'e na'anə' gosa'əna xaxne'e ca': "Bazečzene'. Lenabe le'."

24 Nach de'e yoblə gwsa'axe' ben' goljə nčhol gwse'ene': —Be'elao' Diozən' na' gwzo'one' testigw de que clelən' babe'eləno' neto' dižə' bače. Neto' nezeto' de que Jeso'osən' naque' to beŋə' güen de'e mal.

25 Na' gwne': —Šə naque' beŋə' güen de'e mal, bito nezda'. De'en nezda', nada' goca' beŋə' lčhol na' ŋa'a chle'ida'.

26 Na' de'e yoblə gwse'ene': —Nac bi benene' le'enə'? Nac benen' par nič bachle'ido'?

27 Na' gože' lega'aque': —Bagwnia' le'e na' cui čzenagle. Nac bi xčhen' čhene'ele yenele de'e yoblə? Nac Elen le'e čhene'ele gacle disipl čhe'enə'?

28 Na' gwsa'ade'ene' dižə' gwse'ene': —Le' naco' disipl čhe', pero neto' naquəto' disipl čhe de'e Moizezən'.

29 Nezeto' de que Diozən' be'elene' de'e Moizezən' dižə' cho'a, pero benga bito nezeto' gan' ze'enə'.

30 Na' ben' goljə nčholən' gože' lega'aque': —Nac tequən' le'e cui nezele ga ze'enə', len babene' par nič chle'ida'.

31 Na' nezecho de que Diozən' cabi čzenague' čhe beŋə' ca' čso'on de'e mal. Con beŋə' čso'ene' yelə' bala'an na' čso'one' can' čhene'ene'enə', lega'acze' čzenag Diozən' čhei.

32 Dezd gwxe yežlyon' ni to conoŋə' yene de que bagwzo beŋə' čhene' par nič chle'i beŋə' goljə nčhol.

33 Žalə' cui zo Diozən' len le' caguə bi miłagr gaquə gone'.

34 Na' beŋə' blao ca' gwse'ene': —Pendejw, len' goljə nčholə' yelə' beŋə' mal čhio'onə', žəna le' əgwseddo' neto'onə'?

Na' besyə'əbeje'ene' fuer.

Benə' ca' zjənçhol yichjla' ažda' oga' aque' enə'

³⁵ Gocbe'i Jeso'osən' de que babesyə'əbeje' be'enə' fuer, na' jəšague'ene' gože'ene': —¿Echonlilažo'o le' Xi'ın Diozən'?

³⁶ Na' gož ben' le': —¿Noxa'an ža? señor, par niç gonlilaža'ane'.

³⁷ Na' gož Jeso'osən' le': —Nada'ana' ben' bable'ido' antslə na' nada'ana' cho'elena' le' dižə'.

³⁸ Nach be'enə' bzo xibe' be'elaogü'e Jeso'osən', gwne': —Xana', chonlilaža'a le'.

³⁹ Na' gwnach Jeso'osən': —Nada' za'a yežlyo nga par niç la'alaon che be'nachən' non' zjənapə dolə' na' non' cui zjənapə dolə'. Za'a chgua'a be'eni' par be'nə' ca' chsa'acbe'ine' zjənçhol yichjla' ažda' oga' aque' enə', na' za'a par yeca'a be'eni' che be'nə' ca' chsa'aque'ne' cui zjənçhol yichjla' ažda' oga' aque' enə'.

⁴⁰ Na' baļə be'nə' fariseo ca' nitə' gaļə'əzə gwse'enene' de'e nga. Na' gwse'e Jeso'osən': —¿Echacdo' len neto' nçhol yichjla' ažda' oto'onə'?

⁴¹ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Žalə' cui chejni'ile bito bi xtolə'əle de. Pero por ni che de'en nale de que chejni'ile, de'e na'ana' deczə xtolə'əlen'.

10

Jempl che xle'ej xilə' ca'

¹ De'e li çhnia' le'e, be'en cui cho'o cho'a puert xle'ej xilə' ca' na' ga yoblə chepe' par cho'e, be'nə' bguan be'enə'.

² Be'en cho'o cho'a puertən', le'enə' goye xilə'anə'.

³ Na' be'en chapə puert che xle'ej xilə' ca' chsaljue' par niç cho'o be'nə' goyebən'. Na' xilə' ca' choso'ozenaguəb xtiže'ena' çhedə' zjənombi'ab le', na' chaxe'eb cho'e laga'aguəb catə' chbeje'eb.

⁴ Na' catə' bagwleje' yoguə' bia che' ca' lo'o xle'ejga'aguəbən', chbialaogü'e laoga'aguəbən' na' chjəsə'ənaob le' çhedə' zjənombi'ab ši'enə'.

⁵ Na' bito žjəsə'ənaob be'nə' yoblə, sino yesə'əxonjəb le' çhedə' cui zjənombi'ab ši'enə'.

⁶ Jeso'osən' be'e jempl nga par bzejni'ine' be'nə' ca' ža'anə', pero bito gwse'ejni'ine' bi zejen de'en gože' lega'aque' ca'.

Jeso'osən' chgüia chye' chio'o ca to goye xilə' be'nə' chgüia chye' bia che' ca' binlə

⁷ Nach gozņe Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e li əchnia' le'e, nada' gwxaquə'əlebəda' ca cho'a puert che xle'ej xilə' ca'.

⁸ Yoguə' be'nə' goxoayag ca' babla'ac antslə ca nada' çəsə'əne' de que Diozən' bsele'e lega'aque' pero gwxaquə'əlebəga'aque'ne' ca be'nə' bguan. Na' ca xilə' ca' cui choso'ozenaguəb xtižə' be'nə' cui zjənombi'ab, ca'aczən' be'nə' ca' chso'onlilažə' nada' cui choso'ozenague' che be'nə' goxoayag ca'.

⁹ Nada' gwxaquə'əlebəda' ca cho'a puert che xle'ej xilə' ca'. Xilə' ca' çəsə'əyo'əb lo'o xle'ejga'aguəb na' çəsə'əçhojəb par çəsə'əyiljəb de'e chsa'ob. Na' ca xle'ej xilə' ca' chcue'ejən lega'aguəb par niç cui bi gac çhega'aguəb, ca'aczən' chcue'ēja' be'nə' ca' chso'onlilažə' nada' par niç cui bi gac çhega'aque'.

¹⁰ Be'nə' goxoayag ca' gwxaquə'əlebəga'aque'ne' ca be'nə' bguan be'nə' ca' chda'ac lechguale con to de'e yesə'əbane', na' so'ote', na' yesə'anitlaogü'e. Nada' za'a par niç chnežjua' yelə' mban zejlicane che be'nə' ca' chso'onlilažə' nada' na' par niç nite'e mbalaz juisy.

11 Nada' chgüia chya' beñə' ca' chso'onlilažə' nada' can' chon to beñə' goye xilə' beñə' chgüia chye' xilə' che' ca' binlo. Na' de'en chgüia chyega'aca'ane' chsanlažə' cuina' so'ot beñə' nada'.

12 Baļə beñə' ca' choso'oye' xilə' chesə'əzi'e laxjwga'aque', la' xilə' ca' bito zjənaquəb bia chega'aque'. De'e na'anə' chəsə'əbejyichje'eb na' choso'oxonje' cata' chəsə'əle'ine' za' no becoyo'o, chedə' bito zjənaque' xan xilə' ca'. Chso'e latjə chniz becoyo'onə' xilə' ca' na' choslasəb lega'aqueb.

13 Chesə'axonje' chedə' bito zjənzi'ine' xilə' ca' de'en cui zjənaquəb bia chega'aque', con zjənaque' goyeb.

14 Nada' chgüia chya' beñə' ca' chso'onlilažə' nada' ca to beñə' goye xilə' beñə' chgüia chye' xilə' che' ca' binlo. Na' nombi'a beñə' ca' chso'onlilažə' nada', na' lega'aque' zjənombi'e nada'.

15 Nombi'aga'aca'ane' ca' Xa'anə' nombi'e nada' na' nada' nombi'a Xa'anə'. Na' de'en chgüia chyega'aca'ane' chsanlažə' cuina' so'ot beñə' nada'.

16 Na' nitə' beñə' ga yoblə beñə' cui zjənaquə beñə' Izrael beñə' so'onlilažə' nada' na' yoso'ozenague' chia'. Leczə lega'aque' cheyalə' əgwto'ba' par niç yoguə'əloj no so'onlilažə' nada' əsa'aque' tozə' len ljuežjga'aque' na' toza' nada' ggüia gwya' yoguə'əlojga'aque'.

17 Chsanlažə' cuina' so'ot beñə' nada' pero techlə yebana'. Na' chaquəche Xa'an chia' de'en chazlažə'a chona' ca'.

18 Ni to cono yeque'e yelə' mban chia'anə' sino chsanlažə' cuina' so'ot beñə' nada'. Napa' yelə' gwnabia'anə' par gwsanlažə' cuina' so'ote' nada', na' napa' yelə' gwnabia' par yeyas yebana' ladjo beñə' guat ca'. Na' Xa'anə' babene' mendad gona' ca'.

19 Na' de'e yoblə gwsa'ac beñə' blao che nasyon Izrael cheton' choplə por ni che dižə' ca' de'en gwse'enene' be'e.

20 Zan beñə' ca' gosə'əne': —Chac tonte'enə', bito chacbe'ine' bi dižə'an cho'e. ¿Bixchen' chzenagle che'?

21 Na' bale' gosə'əne': —Dižə' quinga caguə'naquən ca che beñə' chac tontən'. ¿Eguaquə gon to beñə' chac tont par le'i beñə' lchol'?

Beñə' blao che beñə' Izrael ca' cuiczə gwse'enene' se'ejle'e che Jeso'osən'

22 Na' Jerosalennə' chac lni che yo'odao' əblao che neto' beñə' Izrael de'en ne' "Dedication". Na' naquə tyemp zag.

23 Na' Jeso'osən' chde' cha'ašil che yo'odao' əblaonə' part de'en chəsə'əne' "Cha'ašil che Salomon".

24 Na' gwse'ečj beñə' blao che nasyon Izrael cheton' Jeso'osən' na' gwse'ene': —¿Bixchen' ne'e chono' par chaczejlažə'əctecto' šə len' Cristən ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon cheton'? Šə le'enə' Cristən', gwna neto' clar.

25 Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Bagwnia' le'e na' cui chejle'ele. Miļagr ca' de'en babena' len yelə' guac che Xa'anə' chəsə'əlo'en de que le'enə' bsele'e nada'.

26 Na' le'e bito chejle'ele chia' chedə' cui nacle txen len beñə' ca' chso'onlilažə' nada'.

27 Nombi'a beñə' ca' chso'onlilažə'e nada' na' lega'aque' choso'ozenague' chia'.

28 Na' nada' chnežjoga'aca'ane' yelə' mban zejlicane, na' cuat yesə'əbiayi'e. Ni to cui no no əca'axaxj lega'aque' lao na'anə'.

²⁹ Xa'anə' bagwleje' lega'aque' par niçh chgüia chyega'aca'ane'. Na' ni to cui no no gaquə əca'axaxj lega'aque' lao na' Xa'anə' chedə' nape' le'ezelaogüe' yelə' chnabia' xen.

³⁰ Nada' na' Xa'anə' tozə can' naquə yichjla'ažda'oto'onə', tozə can' naquə yelə' guac cheto'onə' na' tozə can' chonto'.

³¹ Nach beṇə' blao che ṇasyon Izrael cheton' gosə'əzi'e yej par yoso'ošiže'ene'en.

³² Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —De'e zan de'e güen bable'ile bena' len yelə' guac che Xa'anə'. ¿Non' de'e ca' babena' chonən par əgwšizə'əle nada' yejən'?

³³ Na' beṇə' blao ca' gwse'e le': —Caguə por ni che bi de'e güen de'en babeno'on əgwšizə'əto' le' yejən', sino por ni che chzia chnito'o Diozən'. Con beṇəchəzə' le' na' nao' de' que naco' Dioz.

³⁴ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Le'e chsedle Xtižə' Diozən' de'en nyoj gan' nan: “Nada' gwnia' de' que le'e nacle ca' Dioz.”

³⁵ Na' Xtižə' Diozən' de'en nyojən caguə de'e te cheinə'. Na' lenṇə' nan de' que Diozən' gwne' che beṇə' ca' əbnežjue' xtiže'enə' de' que gwsa'aque' ca' Dioz.

³⁶ Ca' naquə Diozən' gwne' zjənaque' ca' cuine', ¿bixchen' nale de' que chzia chnita'a Diozən' de'en gwnia' naca' Xi'ine'? Le'enə' gwleje' nada' par gaqualena' beṇəchən' na' bselē'e nada' yežlyo nga.

³⁷ Žalə' de'e ca' chona'anə' bito zjənaquən de'en chon Xa'anə', bito šejle'ele chia'.

³⁸ Pero na' de'en zjənaquən de'en chone'enə', cheyalə' šejle'ele de' que naca' Xi'ine' la'aṇə'əczə cui chejle'ele xtižə'anə'. Šə šejle'ele che de'e ca' chona'anə' na' ənezele de' que Xa'anə' zoe' len nada' na' nada' zoa' len le'.

³⁹ Na' de'e yoblə bosə'əsyə' naclən' gaquə ədole'e, pero bito besyə'əželene' naclən' so'one'.

⁴⁰ Na' gwsa'ato' len Jeso'osən' jəsoto' yešla'alə yao Jordannə' gan' gwzo de'e Juannə' antslə catə'an bchoe' beṇə' nis.

⁴¹ Na' zan beṇə' bda'aque' gan' zoto' par bosə'ozenague' xtižə' Jeso'osən' na' gosə'əne' che': —La'aṇə'əczə de'e Juannə' ni to miłagr cui bene', yoguə'əlol de'en gwne' che benga naquən de'e li.

⁴² Na' beṇə' zan beṇə' nitə' na' gwso'onlilaže'e Jeso'osən'.

11

Can' goquə catə'an got ben' le Laçh

¹⁻² Na' goquən chacšene to beṇə' Betania beṇə' le Laçh. Betania nan' naquən laž Maria na' Marta, na' lega'aque'enə' zjənaque' beṇə' zan Laçhən'. Maria nga ben' bcuase' set zix ni'a Xancho Jeso'osən' na' bxie' ni'ena' len yišə' yichje'enə'.

³ Na' beṇə' zan Laçhən' bosə'osele'e rson gan' zo Jeso'osən' gwse'ene': —Xanto', be'en chacdo' chei chacšenene'.

⁴ Na' catə' gwneze Jeso'osən' na' gwne': —Yižgüe' che'enə' bito naquən de'e gattece', sino par əye' Diozən' yelə' bala'aṇən' chacšenene' na' par niçh nada' si'a yelə' bala'aṇ, nada' naca' Xi'ine' Diozən'.

⁵⁻⁶ Gwde gwneze Jeso'osən' de' que chacšene Laçhən', nebega'aṇe' yeçhopə ža gan' zoe'enə' la'aṇə'əczə chaquene' che Martən', che beṇə' bile'enə' na' che Laçhən'.

⁷ Nach gože' neto': —Ləšo'o Jodean' de'e yoblə.

⁸ Nach gožto'one': —Maestr, bi ža na'azən' gwsa'aclačə' beṇə' blao che ṇasyon chechon' yoso'ošiže'e le' yej. ¿Ena' de'e yoblə šejə' na'anə'?

⁹ Na' gwna Jeso'osən': —¿Ecaguə šizīn orən' naquə težan'? Beṇə' chda teža bito chčhegü'e chedə' la' nye'eni'inə'.

¹⁰ Mas beṇə' chda še'elə chčhegü'e chedə' cuich nye'eni'. Ca'aczə naquən len nada', bito bi bi gaquə chia' žlac cuiṇə' əžin ža par so'ote' nada'.

¹¹ Gwde gwne' ca' gozne' neto': —Beṇə' migw čhecho Lačhən' bagwtase', na' ša'a žjəyesbana'ane'.

¹² Na' gožto'one': —Xanto', šə bachtase'enə' goyacczene'.

¹³ Jeso'osən' gwne' ca' chedə' gwnezene' bagot Lačhən', na' neto' bento' xbab de que gwne' ca' che bišgalən'.

¹⁴ Nach Jeso'osən' gwne' neto' clar: —Bagot Lačhən'.

¹⁵ Na' chebeida' cui gwzoa' lao chacšenene', par ničh na'a gona' ca šejle'echle chia'. Le'e šo'o gan' de'enə'.

¹⁶ Nach beṇə' ljuežjto' Tomasən' gože' neto': —Le'e šo'o par ničh len chio'o so'ote' šə bachso'ote' Jeso'osən'.

Tomas na'anə' ben' bosososi'e Didimo chedə' naque' beṇə' cuaš.

Jeso'osən' chosbane' beṇə' guat ca'

¹⁷ Nach gwyejto' len Jeso'osən' Betanian', na' catə' bžinto'onə' gwse' beṇə' ca' le' de que bagoc tap ža bosocuaše'e Lačhən'.

¹⁸ Na' Betanian' chi'in galə'əzə Jerosalennə' ca do gašjə legw.

¹⁹ Na' beṇə' zan beṇə' Izrael gwlaž cheto' ca' ža' Jerosalennə' besə'əžine' gan' zo Martən' na' Marian' par chso'e lega'aque' yelə' chxenlažə' de'en got beṇə' zanga'aque'enə'.

²⁰ Nach Martən' catə' gwnezene' bazon əžinto' na' bchoje' bedəšague' neto', na' Marian' bito bchoje' ližga'aque'enə'.

²¹ Nach Martən' gože' Jeso'osən': —Xana', žalə' gwzo' catə'an gocšene beṇə' zana'anə' bito gote' žalə' ca'.

²² Pero la'anə' bagote', nezdə' de que Diozən' gone' bitə'atezə de'en ənabdo'one'.

²³ Nach gož Jeso'osən' le': —Goban beṇə' zano'onə'.

²⁴ Nach Martən' gože'ene': —Nezdə' de que gobane' catə'an yesyə'əban beṇə' guat ca' žan' šo'o fin che yežlyon'.

²⁵ Na' gož Jeso'osən' le': —Nada' chac chosbana' beṇə' guat ca' na' nada' nsa'a yelə' mban zejlicane par beṇə' ca' chso'onlilažə' nada'. De'e na'anə' beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' la'anə'əczə sa'ate', de yelə' mban zejlicane čhega'aque'.

²⁶ Na' nota'atezə beṇə' chso'onlilažə' e nada' zjənapə' yelə' mban zejlicane na' cuat nabia' yelə' gotən' lega'aque'. ¿Echejli'o de'e nga'?

²⁷ Na' gože'ene': —Xana', chejli'a de que naco' Xi'in Dioz. Chejli'a de que naco' Cristən' ben' babselə' Diozən' yežlyo nga par gaquəlene' neto'.

Jeso'osən' gwcheže' cho'a ba che Lačhən'

²⁸ Beyož gwna Martən' ca' nach beyeje' na' jəyeyeže' Maria bile'enə' žižiza: —Baza' Maestrən' na' chne' le'.

²⁹ Na' Marian' catə' benene' can' gož Martən' le' le'e gwzoža'ate' bide' gan' zoto' len Jeso'osən'.

³⁰ Na' caguə babžinto' lao yežən' ca orən', nenaguə'əto' gan' bedəšag Martən' neto'.

³¹ Na' beṇə' Jerosalen ca' nitə' len Marian' liže'enə', beṇə' ca' chso'e lega'aque' yelə' chxenlažə', catə' besə'əle'ine' gwza' Marian' nach gosə'ənaogü'e'ene' chsa'aque'ne' cho'a ba na'an zde' zjəčeže'.

32 Na' Marian' cata' ble'e gan' zoto'onə' ble'ine' Jeso'osən', na' bzo xibe' laogüe'enə' na' gože'ene': —Xana', žalə' le' gwzo' nga cata'ən chacšene beṇə' zana'anə', bito gote' žalə' ca'.

33 Na' cata' ble'i Jeso'osən' chbež Marian' na' leczə chəsə'abež beṇə' Jerosalen ca' nžague'enə', de'e juisy de'e goquene' na' bžaglaogüe' lo'o yichjla'ažda'ogüe'enə'.

34 Na' gože' lega'aque': —¿Ga abcuaša'əlene'?

Na' lega'aque' gwse'ene': —Xanto', yo'o na' le'ido'.

35 Na' gwchež Jeso'osən'.

36 Na' gosə'əna beṇə' Jerosalen ca': —Le'e ggüiašc catequən' chaquene' che'.

37 Na' balə beṇə' ca' gosə'əne': —Le' ngan' bene' par nič ble'i beṇə' lchə' ca'.
¿Ecu' gaquən' žalə' bene' par nič cui gat Lačən'?

Jeso'osən' bosbane' Lačən' ladjo beṇə' guat ca'

38 Na' de'e yoblə de'e juisy de'e goque Jeso'osən' lo'o la'aždaogüe'enə'. Nach yogua'əto' gwyejto' cho'a ban' len Jeso'osən'. Na' ban' naquən to bloj na' da' to yej cho'inə'.

39 Nach gož Jeso'osən': —Leca'a yejən'.

Na' Mart zan de'e beṇə' guatən' gože'ene': —Xana', bachla' ben' zban, la' bač goc tap ža na'a gote'.

40 Na' gož Jeso'osən' le': —Bagwnia' le' šə chonlilažo'o nada' nach šejni'ido' bi zeje ca' de'en gwlo'e Diozən' ye'ə' guac xen che'enə'.

41 Nach beṇə' ca' gosə'əque'e yejən'. Na' Jeso'osən' gwliš laogüe'en yobala gwne': —Xa', choxcwleno' babzenago' chia'.

42 Nada' nezda' de que syempr chzenago' chia'. Pero ənia' ca' par nič beṇə' ca' ža' nga se'ejle' de que len' əbselo'o nada'.

43 Na' beyož gwne' ca' lao orasyonə', belgüiže' de'e beṇə' guatən' gwne' zizjo gože'ene': —Lač bechoj.

44 Nach le'e bechojte Lačən', zjəncšeləyoy ni'a ne'e ca' cint de lachə' na' to bey nazjə laogüe'enə'. Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Le'e yozaše' lachə'ənə' na' le'e gwsane' yeyeje'.

Boso'oxi'e yesə'əzene' Jeso'osən'

45 Na' zan beṇə' Jerosalen ca' beṇə' ca' zja'ac len Marian' besə'əle'ine' mi'agr de'en ben Jeso'osən' na' gwso'onlilaže'e le'.

46 Pero balə' ja'aque' lao beṇə' fariseo ca' jse'eže' lega'aque' can' bene' bosbane' Lačən'.

47 Nach bəox əblao che' nasyon Izrael cheton' na' beṇə' fariseo ca' besə'ətobe' yogua'ə'ol beṇə' ca' chəsə'ənabia' nasyon cheton'. Nach boso'oxi'e gosə'əne': —¿Nacə gonchon? la' mi'agr zannə' chon bengə.

48 La' šə gaquecho ljoye'enə', yogua' beṇə' so'onlilaže'e le', nach da'ac beṇə' nasyon Roma na' yoso'oziaye'e yo'odao' əblao checho nga na' len nasyon chechon'.

49 Entr beṇə' golə beṇə' blao ca' toe' le Caifas na' naquəche' bəox əblao ca izən'. Na' gože' lega'aque': —Le'e caguə bi nezelen'.

50 Nic chonle xbab de que napən chio'o cuentan' tozə ben' gotcho lgua'a cuiayi' yogua'əcho len nasyon checho nga.

51 Caifasən' naquəche' bəox əblao ca izən' na' caguə con gwne' ca' to gwłazze'enə'. Dioz nan' bene' par gwdixjui'e de que so'ote' Jeso'osən' por nasyon Izrael cheto'onə'.

⁵² Na' caguə so'ote'ene' par nasyon c̄heto' na'azəna'. Leczə so'ote'ene' par niç yoguə beṇə' ca' bagwlej̄ Diozən' par əque'e ca xi'ine' gatə'ətezə nasyon, yesyə'əyaque' tozə so'elaogüe'ene'.

⁵³ Na' ža na' gwzolaos bosoxi'e naclən' so'one' par so'ote'ene'.

⁵⁴ Na' de'en nan' bitoch gwda Jeso'osən' zaquə'əlao entr beṇə' gwlaž c̄heto' ca'. Na' gwza'ato' gwyejto' to yež de'en nzi' Efrain, chi'in galə'əzə latjə dašən'. Na' gwzoto' na' len le'.

⁵⁵ Na' lni pascw c̄he neto' beṇə' Izrael bazon baözə. Na' beṇə' zan beṇə' za'ac to to yež ja'aque' Jerosalennə' antslə ze'e galə' lni pascon' par gwso'on cuinga'aque' xi'ilažə' can' na lei c̄heto'onə'.

⁵⁶ Na' besyə'əyilje' Jeso'osən', na' ca nite'e chyo'o yo'odao' əblao c̄heton' gwse'e ljuežje': —žBi xbab chontgualə? žəgüide' lni nga?

⁵⁷ Gosə'əne' ca' c̄hedə' b̄xoz əblao c̄he nasyon Izrael c̄heton' na' beṇə' fariseo ca' bagwso'one' mendad de que notə'ətezə beṇə' ənezene' gan' zo Jeso'osən' gwzenene' lega'aque' par niç yesə'əzene'ene'.

12

Marian' chgüe'e set zix̄ ni'a Jeso'osən'

¹ Na' xop ža antslə lni pascon', gwyejlento' Jeso'osən' Betanian' gan' zo Laçən' ben' bosbane' ladjo beṇə' guat ca'.

² Na' bałə beṇə' Betania ca' bosoxi'ini'e to xše' par Jeso'osən', na' Martən' bdie' de'en güe'ej gwdaoto' len le'. Na' Laçən' chi'e cho'a mesən' txen len Jeso'osən' na' len neto' na' beṇə' ca' yela'.

³ Na' Marian' de tya set zix̄ c̄he' de'e zaquə'əchgüei na' gwlo'en ni'a Jeso'osən'. Na' bxie' ni'enə' len yišə' yichje'enə'. Na' doxen yo'onə' gwla'achgua ze set zix̄ən' gwlo'e ni'enə'.

⁴ Na' zo Jod Iscariotən', ben' naquə' neto' txen. Le'enə' banaquən əgwdie' Jeso'osən' lao na' beṇə' ca' chəsə'əgue'ile'. Jodən' naque' xi'in to beṇə' le Simon. Na' Jodən' gwne':

⁵ —žBix̄chen' cui bete'e set zix̄ nga? Zaquə'an do tmił gueyə' gueyoa. Na' mechən' de'en le'ine' c̄hei əgwnežjue'en beṇə' yašə' žalə' ca'.

⁶ Jodən' bene' xbabən' ca' caguə' por ni c̄he beyaše'ene' beṇə' yašə' ca' sino por ni c̄he naque' beṇə' bguan. Len' beṅe'e mech de'en bçhin yoguə'ato' na' gwlejlane' mechən'.

⁷ Nach Jeso'osən' gože'ene': —Ljoye'enə'. Babene' de'en non gonene' nada' žan' əgaša'anə'.

⁸ Ca naquə' beṇə' yašə' ca', syempr nitə'əcze' len le'e, pero nada' caguə' syempr soa' len le'e.

B̄xoz əblao ca' bosoxi'e so'ote' Laçən'

⁹ Na' beṇə' zan beṇə' Izrael gwlaž c̄heton' gwsa'acbe'ine' de que Jeso'osən' zoe' na'. Na' ja'aque', pero caguə' por ni c̄he Jeso'os na'azən', sino par besə'əle'ine' Laçən', ben' bosban Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'.

¹⁰ Na' b̄xoz əblao c̄he nasyon c̄heton' leczə bosoxi'e so'ote' len Laçən',

¹¹ chedə' beṇə' zan beṇə' Izrael gwlaž c̄heton' ja'aque' na' gwso'onlilaže'e Jeso'osən' por ni c̄he le'.

Jeso'osən' beyo'e Jerosalennə'

¹² Na' beteyo gwza'ato' Betanian' len Jeso'osən' na' gwyejto' Jerosalennə'. Na' ca orən' beṇə' zan chəsə'əžag Jerosalennə' beṇə' zja'ac lni pascon'. Na' gosə'ənezene' de que Jeso'osən' yežine' Jerosalennə'.

13 Na' de'e na'anə' besə'əchoje' bedəsə'əleze' neto', zjənoxe'e no zin, na' chəsə'əgü'e be' lban che' chəsə'əne': —Le' naco' Rei che nasyon Izrael chechon', goclenšga neto'. Sošgo' mbalaz le' baza'o nga, babšelə' Xancho Diozən' le'.

14 Na' bžel to borr dao' bia gwžia Jeso'osən' lao zde'. Goc can' nyojczən nan:

15 Le'e ža'ale Jerosalennə' bito žeble.

Le'e ggüiašč baza' Rei chelen' žie' to borr dao'.

16 Na' neto' disipl che' bito gwyejni'ito' categazə de que goc che' con can' bosə'ozož de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'. Gwde gwso'ot beṇə' Jeso'osən' na' Diozən' be'ene' yelə' bala'an xen, na' canan' jəweza'alazə'əto' dižə' ca' zjənyoç che' na' gocbe'ito' gwso'one'ene' le' can' nyojənnə'.

17 Beṇə' ca' gwnitə' len Jeso'osən' catə'an bolgüiže' Lachən' na' bosbane'ene' par bechoje' lo'o ban' gwso'e dižə' len beṇə' ca' ža' syodan' can' bene'ena'.

18 De'e na'anə' bedəsə'əleze'ene' chedə' gosə'əneze' ca' miłagr de'en bene'.

19 Na' gosə'əna beṇə' fariseo ca' entr lega'aque': —Bachle'ile cuicəə bi de gonchon'. Yoguə' beṇachən' zjəsə'ənao le'.

To chopə beṇə' griego gwse'ene' əso'elene' Jeso'osən' dižə'

20 Na' zjəlen balə' beṇə' griego, beṇə' ja'ac lṇinə' par gwso'elaogü'e Diozən'.

21 Beṇə' quinga besə'əžine' gan' zo Lip beṇə' Betsaida distrit che Galilean'. Na' gwsa'atə'əyoine' Lipən' gwse'ene': —Gwzi'ixenšga, chene'eto' güe'elento' Jeso'osən' dižə'.

22 Nach gwyej Lipən' jəye' Ndresən'. Nach Ndresən' len Lipən' jəsə'əye' Jeso'osən'.

23 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Na'a bachžin ža so'ot beṇə' nada' par niç Diozən' gone' nada' yelə' bala'an xen. Len' bsele'e nada' golja' beṇə'.

24 De'e li əchnia' le'e, šə to trigon' cui yexinjən catə' əxopən lao yon', chega'aṇczə tozən, pero šə yexinjən na' yela'an, de'e zan trigon' yeyaquən.

25 Notə'ətezə beṇə' chaquene' gone' par niç cui çhi' saque'e o par niç cui no so'ot le', be'enan' cuiayi'. Na' notə'ətezə beṇə' chsanlazə' cuine' çhi' saque'e o so'ot beṇə' le' por ni çhia', bade yelə' mban zejlicane che'ena'.

26 Na' notə'ətezə beṇə' chene'ene' gone' xšina'anə', cheyalə' gonlilaže'e nada' na' gwzenague' çhia'. Na' ga'an soa' na' so ben' gon xšina'anə'. Na' beṇə' ca' so'on xšina'anə', Xa'anə' güe'e lega'aque' yelə' bala'an.

Jeso'osən' gwduxje'e de que so'ot beṇə' le'

27 Bachžaglaogua' lo'o yiçhjlə'aždaogua'anə'. ¿Echaquele ṇabda' Xa'anə' yosle' nada' lao de'e ca' ze'e gaquə' çhia' na'a? Abi. Babida' par niç gaquəczə çhia' ca'anə'.

28 Nach bene' orasyonṇə' gwne': —Xa', ben par niç le' si'icho' yelə' bala'an.

Nach Diozən' ben' zo yoban' gwne' gože'ene': —Babena' ca gwxi'a yelə' bala'an, na' ze'e goncha' ca si'icha'annə'.

29 Beṇə' zan zjənzague' neto' ca orən' na' catə' gwse'ene' de'en gwna Diozən', bale' gosə'əne' de que gwṇinnə'. Na' yebale' gosə'əne': —To anglən' əgwne' le'.

30 Na' Jeso'osən' gože' neto': —Diozən' gwne' nada' zižjo caguə par niç nada' ənezda' de que chzenague' çhia'anə', sino par niç əneze le'ene'.

31 Bachžin ža catə' Diozən' əgwnežje' castigw zejlicane che beṇə' ca' cui zjənombia' le'. Na' bachžin ža catə' gwxiye'ena' de'en chnabia' beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' nit yelə' gwnabia' çheina'.

³² Na' catə' gwso'ote' nada' le'e yag corozən', gona' par niçh yoguə'əlo' beṇə' bagwlej Diozən' par əsa'aque' xi'ine' so'onlilaže'e nada'.

³³ Na' de'e ngan' gwne' chzejni'ine' neto' de que so'ot beṇə' le' yoso'ode'ene' to le'e yag coroz.

³⁴ Nach balə beṇə' zan ca' ža'anə' gwse'ene': —Neto' babeneto' choso'osed choso'olo'i beṇə' can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojən, na' nezeto' nan de que Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon' soe' zejlicane. Na' le' nao' de que Diozən' bsele'e le' goljo' beṇəch. ¿Bixchen' nao' le' de que so'ot beṇə' le' to le'e yag coroz? ¿Ebselə' Diozən' le' goljo' beṇəch?

³⁵ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Nada' za'a par əchgua'a be'eni' lo'o yichjla'aždao' beṇəchən'. Na' yeto term da'ogan' soa' par əgwsed əgwlo'ida' le'e. Le'e sejlə' xtiža'ana' žlac ne'e de latjə par niçh cui cuiayi'ile zejlicane. Beṇə' ca' cui chse'ejlə'e xtiža'ana' bito chsa'acbe'ine' de que yesə'əbiayi'e. Zjənaque' ca to beṇə' chda gan' naquə žcho' na' bito chacbe'ine' gan' chde'.

³⁶ Le'e gonlilaža' nada' na' žlac ne'e de latjə par niçh šo'o be'eni' chian' lo'o yichjla'ažda'olen' na' par niçh əgwnežjwle be'eni' che yeziquə'əchlə beṇə'. Gwde gwna Jeso'osən' ca' beze'e bocuaše'ene' lega'aque'.

Zan beṇə' Izrael ca' bito gwso'onlilaže'e Jeso'osən'

³⁷ La'aṇə'əczə besə'əle'i beṇə' Izrael gwlaž cheton' ben Jeso'osən' zan miłagr, casi yogue'e bito gwso'onlilaže'ene'.

³⁸ Na' de'en goc ca' goc complir can' bzoj de'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana', nan:

Xanto', casi notono no choso'ozenag dižə' de'en chyixjue'eto'onə'.

Na' casi notono chsa'acbe'i de que babesə'əle'ine' blo'o yelə' guac chio'onə'.

³⁹ Bito goquə se'ejlə'e, chedə' chac chega'aque' can' na yeto de'en bzoj de'e profet Isaiazən', nan:

⁴⁰ Diozən' babene' par niçh nažjo yichjla'aždao' beṇə' quinga na' par niçh zjənaque' beṇə' godenag.

Babene' par niçh chəsə'əle'ine' pero cabi chsa'acbe'ine' bi zejen de'en chəsə'əle'ine'enə',

na' chse'enene' pero bito chse'ejni'ine' bi zejen de'en chse'enene'enə'.

Gosyə'ədinjljei xtolə'əga'aque'enə na' gwso'elje' latjə yocobə Diozən' yichjla'ažda'oga'aque'enə' žalə' chse'ejni'ine'en na' žalə' chsa'acbe'ine' bi zejen.

⁴¹ De'e quinga gwna de'e profet Isaiazən' chedə' ble'ine' yelə' chey che'eni' che Jeso'osən' na' be'e dižə' che'.

⁴² La'aṇə'əczə beṇə' zanch lao nasyon Izrael cheton' bito gwse'ejlə'e che Jeso'osən', bia'aczə zane' gwso'onlilaže'ene', na' len no beṇə' gwnabia' cheto' ca'. Pero na' bito gwso'e dižə' de que chso'onlilaže'ene' chedə' besə'əžebe' cabich əso'e beṇə' fariseo ca' latjə par so'e lo'o yo'oda'onə'.

⁴³ Gwse'enchene' so'e beṇəchən' lega'aque' yelə' bala'aṇ cle ca so'one' ca güe' Diozən' lega'aque' yelə' bala'aṇ.

Xtižə' Jeso'osən' zjənaquən de'e žialao xen

⁴⁴ Na' Jeso'osən' gwne' zižjo gože' lega'aque': —Beṇə' ca' chso'onlilaža' nada' caguə nadə'əzan' chso'onlilaže'e sino lenczə Xa'anə' ben' əbselə' nada'.

⁴⁵ Ben' chle'i nada' leczə chle'ine' Xa'anə' ben' bselə' nada'.

⁴⁶ Nada' za'a yežlyo nga par niçh chgua'a be'eni' lo'o yichjla'aždao' beṇə' ca' chso'onlilaža' nada'. Chgua'a be'eni' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' par niçh cuich so'ontezə so'one' de'e malən'.

⁴⁷ Na' notə'ətezə beṇə' chse'ene xtiža'anə' na' bito choso'ozenague' chei caguə nada' choglaogua'an chega'aque' de que zjənapə' dolə, chedə' bito za'a yežlyo nga par nič choglaogua'an che beṇəchən' de que zjənapə' dolə' sino par nič gona' ca cui žjəya'aque' lao yi' gabilən' šə so'onlilaže'e nada'.

⁴⁸ Xtiža'anə' de'en babi'a len lega'aque' choglaon chega'aque' de que zjənapə' dolə' chedə' bito chse'ejle'e chia' na' nic choso'ozenague' che xtiža'anə'. Choglaon chega'aque' de que zjənapə' dolə' catə' əžin ža šo'o fin che yežlyon'.

⁴⁹ Dižə' de'en babi'anə' bito bi'an de'e bia'azəlaža'a. Xə'anə' bsele'e nada' na' le'enə' none' mendad bin' cheyałə' nia' na' bin' əgwseđ əgwlo'ida' beṇə'.

⁵⁰ Na' notə'ətezə beṇə' yoso'ozenag che xtižə' Xə'anə' de'en none' mendad cho'elena' beṇəchən', əgwnežjue' yełə' mban zejlicane chega'aque'. De'e na'anə' cho'elena' le'e dižə' con can' bagwna Xə'anə'.

13

Gwdib Jeso'osən' ni'a disipl che' ca'

¹ Na' ca naquə Jeso'osən', bedote chaquene' che neto' chonlilažə'əto' le' yežlyo nga. Na' nezene' de que bachžin ža yeze'e yežlyo nga par yeyeje' gan' zo Xə'enə'. De'e na'anə' catə' ze'e za'alə lni pascon' blo'ichene' neto' can' lechguale' chquene' cheto'.

² Na' bach gwlo'o gwxiye'ena' xbabən' lo'o yichjla'aždao' Jod Iscariot xi'in Simonṇə' par əgwde' Jeso'osən' lao na' beṇə' contr che' ca'.

³ Na' neze Jeso'osən' de que Xə'enə' babene' par nič nape' le'ezelaogüe yełə' chnabia' xen, na' nezene' de que gan' zo Dioz nan' gwze'e na' gan' zo Dioz nan' yeyeje'.

⁴ Na' lao chaoto' xše'enə' Jeso'osən' gwzože'e na' gwcua'a xadoṇ che'enə' na' gwxi'e to lachə' na' bcheje'en lsine'enə'.

⁵ Nach gwxi'e nisən' gwde'en to lo'o ša' na' gwzolaogüe' gwdibe' ni'ato'onə' ca to mos. Na' bosbiže' ni'ato'onə' len lachən' de'e nchej lsine'enə'.

⁶ Na' catə' bžine' gan' chi' Simon Bedən', Bedən' gože' le': —Xəana' žəle' chibo' ni'anə'?

⁷ Na' gož Jeso'osən' le': —De'e nga chona' cabi chejni'ido'on na'a, pero gwyejni'ido'on telə.

⁸ Na' gož Bedən' le': —Le' cuat chibo' ni'anə'.

Na' Jeso'osən' gože'ene': —Šə cui ga'a chiba' le' caguə leno' nada'anə'.

⁹ Na' Bedən' gože'ene': —Xəana' caguə ni'a na'azən', sino doxencza'.

¹⁰ Nach gož Jeso'osən' le': —Beṇə' nošə' nazjə, ni'e na'azə chyažje chibe', la' banaquəczə doxen cuerp che'enə' xi'ilaza'. Ca naquə le'e ža, naquəczle xi'ilaza' la'aṇə'əczə caguə yoguə'ale.

¹¹ Jeso'osən' nezene' non' əgwde le' lao na' beṇə' contr che' ca', na' de'e na'anə' gwne': “Caguə yoguə'əle nacle xi'ilaza'”, na' zejen caguə yoguə'əto' naquəto' beṇə' la'aždao' xi'ilaza'.

¹² Na' catə' beyož gwdibe' ni'ato'onə', na' beyaz xadoṇ che'enə' na' bebi'e de'e yoblə cho'a mesən'. Na' gože' neto': —žEchejni'ile bi zejen de'en babena' len le'e?

¹³ De'e nga zejen. Le'e nsi'ile nada' Maestr na' Xəanle, na' güenczən' nale chedə' can' naca'.

¹⁴ Na' nada' naca' Xəanlen' na' nactia' Maestr chelen' bagwdiba' ni'alen' ca to mos, de'e na'anə' le'e leczə cheyałə' gaqualen ljuēžje ca to mos.

¹⁵ Bagwdiba' ni'alen' parzə nič gwlo'ida' le'e de que cheyałə' gonle can' babena'anə'.

16 De'e li əchnia' le'e notə'ətezə mos bito naque' blaoch ca xane'enə, ni ben' chej mendadən' cui naque' blaoch ca ben' chselə' le'.

17 Šə chejni'ile de'e quinga na' gonle can' nia'anə, nachən' sole mbalaz.

18 Caguə nia' ca' che yoguə'alen'. Nada' nəzda' nac naquə yichjda'aždao' le'e bagwleja' par nacle disipl' chia'. Pero na' gwleja' le'e par niç gaquə complir can' na Xižə' Diozən' de'en nyojən nan: "Be'en gwdaolena' txen bablej bšoše' nada'."

19 Nada' əchnia' le'e de'e nga nā'a antslə cuiṇə' gaquən, par niç catə' gaquən šejle'ele de que nada' naca' ben' bagwnia' le'e.

20 De'e li əchnia' le'e ben' cho'elao' notə'ətezə beṇə' əchselə'a, nada'anə' cho'elaogü'e. Na' ben' cho'elao' nada', ben' əbselə' nada' na'anə' cho'elaogü'e.

Jeso'osən' be'e dižə' che ben' naquən əgwde le' lao na' beṇə' ca' chəsə'əgue'i le'

21 Beyož gwna Jeso'osən' de'e ca' bachžaglaogü'e lo'o yichjla'aždao'gü'e'enə, na' gwne' clar: —De'e li əchnia' le'e de que to le'e əgwdele nada' lao na' beṇə' ca' chəsə'əgue'i nada'.

22 Nach neto' bgüia' lao ljuežjto' chaqueto' noto' chein' ne' ca'.

23 Nach nada' chi'a cuite'enə' chedə' chacchgüeine' chia'.

24 Na' Bedən' bene' señy len nada' par niç gwṇabda' Jeso'osən' no chein' gwne' ca'.

25 Nach bgüiga'a bao goža' Jeso'osən': —Xana', ĺnon'?

26 Nach gož Jeso'osən' nada': —Be'en əgwnežjua' to pedas yetən' catə' bablo'oja'an xojən', le'enə'.

Nach blo'oje' yetən' xojən' na' bnežjue'en Jod Iscariot xi'in Simonṇə'.

27 Na' beyož bnežjue' Jodən' yetən' le'e gwyo'o gwyazte Satanasən' de'en chnabia' de xio' ca' lo'o yichjla'aždao' Jodən'. Nach Jeso'osən' gože'ene': —De'en gon'o'onə' benən' lgüegwə.

28 Na' ni to neto' ža'ato'onə' cui gwyejni'ito' bixchen' gože' le' ca'.

29 Jodən' noxe'e bols mechən' na' de'e na'anə' baləto' bento' xbab de que Jeso'osən' gože' le' šeje' žjəxi'e de'e chyažjeto' lao ḷnin' o de que cheyalə' əgwnežjue' lata' mechən' beṇə' yašə' ca'.

30 Na' catə' beyož gwdao Jodən' pedas yetən' de'en bnežjw Jeso'osən' le', le'e bchojte'. Na' ca orən' bagol.

To de'e cobə de'e non Jeso'osən' mendad goncho

31 Na' gwde bchoj Jodən' Jeso'osən' gwne': —Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch, na' na'a so'ot beṇə' nada' na' gone' nada' yelə' bala'aṇ xen. Na' leczə Diozən' si'e yelə' bala'aṇ xen ca de'en gaquə chia'.

32 Na' ca naquə Diozən' si'e yelə' bala'aṇ ca de'en gaquə chia', leczə le'enə' gone' nada' yelə' bala'aṇ, na' le'e solaote gone' nada' yelə' bala'aṇnə' nā'a.

33 Xi'in daogua'a, yešlož da'ogan' soa' len le'e. Na' yeyilje nada', na' can' goža' beṇə' blao che nasyon Izrael' chechon', leczə can' əchnia' le'e nā'a de que gan' yeya'a bito gaquə sa'alenle nada'.

34 Nach to de'e cobə chona' mendad gonle, de que gaque che ljuežjle tole yetole can' chacda' chele, leczə can' le'e gaque che ljuežjle tole yetole.

35 Na' yesə'əzeze yoguə'əloj beṇə' de que nacle disipl' chia' šə gaquele che ljuežjle tole yetole.

Jeso'osən' ne' de que Bedən' cui chebe' de que nombi'ene'

36 Na' gož Bedən' le': —Xana', ĺgan' yeyejo'?

Na' gož Jeso'osən' le': —Gan' yeya'a bito gaquə denaogo' nada' na'a, pero tela denaogo'.

³⁷ Na' gož Bedən' le': —Xana' çbixçhen' cui gaquə denaogua' le' na'a? Gwsanlažə' cuina' so'ot beṇə' nada' laogüe de'en chacda' çhio' šə chonclən byen.

³⁸ Na' gož Jeso'osən' le': —çEchacdo' gwsanlažə' cuino' so'ot beṇə' le' laogüe de'en chacdo' chia'? De'e li əchnia' le' de que bito cuež lecon' antslə ze'e gaquə šon las cui chçhebo' de que nombi'o nada'.

14

Benə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' zjənombi'e Xe' Diozən'

¹ Bito gaquəžejlažə'əle chia' nada'. Lejonlilažə' Diozən', na' leczə lejonlilažə' nada'.

² Gan' zo Xa' Diozən' naquən ca to yo'o xen gan' ža' de'e zan quart. Gwnia' le' žalə' cui bi quart de par le'e. Na' yeya'a žjəyeyenšaogua'a quart par to tole.

³ Na' catə'ən babeyož jəyeyenšaogua'a quart çhelen', yida' yetši'i na' yechi'a le'e socho txen par niç gan' soa' na' so le'e.

⁴ Banombi'ale gan' yeya'a na' bənezele naquən' gonle par yeda'acle na'.

⁵ Na' gož Tomasən' le': —Xanto', bito nezetə' gan' yeyejo'. çNa' nacxa gaquən' ənezetə' nac gonto' par yela'ato' na'?

⁶ Jeso'osən' gože'ene': —De'en cheyalə' gonle gonlilažə'əle nada' par niç yežinle gan' zo Xa'anə'. Nada' nezdə' na' chzejni'ida' yoguə'əloj de'en naquə de'e li çhe Diozən'. Na' nada' nsa'a yelə' mban zejlicane par beṇə' ca' chso'onlilažə' nada'. Ni to cono yežin gan' zo Xa'anə' šə cui gonlilaže'e nada'.

⁷ Žalə' nombi'ayanə'əle nada', lente Xa'anə' nombi'ale žalə' ca'. Na' dezd na'a banombi'alene' na' bable'ilene'.

⁸ Na' gož Lipən' le': —Ben par niç le'ito' Xa'onə'. Lezən de'en chene'eto'.

⁹ Jeso'osən' gože'ene': —Lip, sša xen bagwzoa' len le'e, çana' cuina' gombi'o nada'anə'? Notə'ətezə beṇə' bable'i nada' lenczə Xa'anə' bable'ine'. çBixçhen' nao' gona' par niç le'ile Xa'anə'?

¹⁰ çCui chejli'o de que nada' zoa' len Xa'anə' na' Xa'anə' zoe' len nada'? Dižə' quinga cho'a nada', caguə cho'an de'e bia'azəlažə'anə'. Xa' na'anə' zoe' len nada' na' len' chone' par niç cho'a dižə' quinga na' chona' yoguə'əloj de'en chona'.

¹¹ Le'e šejle' chia' ca de'en ənia' de que zoa' len Xa'anə' na' le' zoe' len nada'. Na' šə cui chejle'ele xtiza'anə', le'e šejle' chia' por ni çhe de'en bable'ile chona'anə'.

¹² De'e li əchnia' le'e ben' chonlilažə' nada', ca de'e ca' chona' leczə gone'en. Na' de'e zaquə'əch ca de'e ca' gone' çhedə' nada' yeya'a gan' zo Xa'anə'.

¹³ Na' yoguə' de'e ənabele Xa'anə' gona' laogüe de'en chonlilažə'əle nada', gona'an par niç Xa'anə' si'e yelə' bala'an ca de'en gona' naca' Xi'ine'.

¹⁴ Bitə'ətezə de'e ənabele gona' por ni çhe de'en chonlilažə'əle nada', nada' gona'an.

Jeso'osən' bene' lyebe seje'e Spirit çhe Diozən'

¹⁵ Šə chaquale chia' cheyalə' gonle can' nona' mendad gonle.

¹⁶ Na' nabda' Xa'anə' par əsele'e Spirit che'enə' len le'e par gaquəlenən le'e can' babena' nada'. Na' son len le'e zejlicane. Spirit çhe Diozən' əgwzejni'in le'e de'en naquə de'e li.

¹⁷ Benə' ca' cui zjənombia' Diozən' bito chso'elaogüe'e Spiritən' chedə' bito chesə'əle'ine'en na' nic zjənombi'en. Pero le'e nombi'alēn chedə' zon len le'e nā'a na' gwžin ža catə' son lo'o la'ažda'olen'.

¹⁸ Bito gwcua'ana'a le'e ca gozebə. Gūida' yeto nga gan' zole.

¹⁹ Na' yešlož da'ozə na' benə' ca' cui zjənombia' Diozən' cabich yesə'əle'ine' nada', pero le'e gwle'ile nada'. Na' laogüe de'en zoa' nsa'a yelə' mban zejlicane che benə' chso'onjilažə' nada', de'e na'anə' le'e sole zejlicane.

²⁰ Na' catə' əžin ža la' Spirit che Diozən' son lo'o la'ažda'olen' canan' ənezele de que nada' zoa' len Xa'anə', na' le'e zole len nada', na' nada' zoa' len le'e.

²¹ Ben' neze can' nona' mendad na' chone' can' əni'anə', bena'an chaque chia'. Na' ben' chaque chia' leczə chaque Xa'anə' che', na' gwzochcza' gaquəda' che' na' gona' par niç ənezene' de que zotezə zoa' len le'.

²² Na' Jodən' pero caguə Jod Iscariotən' gože' le': —Xanto' ž'biçchen' gono' par niç neto' le'icheto' le' na' cui gono' par niç benə' yoblə yesə'əle'ichene' le'?

²³ Na' Jeso'osən' gože'ene': —Le'e chaquele chia' chzenagle xtiža'anə'. Na' Xa'anə' leczə chaque'ne' chele na' neto' desoto' len le'e.

²⁴ Benə' ca' cui chsa'aque chia' bito choso'ozenague' xtiža'anə'. Dižə' de'en chenele ənia' le'e, caguə cho'an de'e bia'azəlažə'anə', sino cho'a dižə' de'en chene'e Xa'anə' ben' əbselə' nada'.

²⁵ De'e quinga bagwnia' le'e žlac ne'e zoa' len le'e.

²⁶ Na' Xa'anə' əsele'e Spirit che'enə' son lo'o la'aždao' le'e chonjilažə'əle nada' niç gaquəlenən le'e. Na' Spiritən' əgwzejni'in le'e yoguə'əloł de'en cheyalə' ənezele na' gonən ca žjəyeza'alažə'əle yoguə'əloł de'en bagwnia' le'e.

²⁷ Chona' par niç so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' ca binlo zo chbeza' len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'aždaogua'anə'. Nada' chona' ca zo chbezachle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' cle ca chso'on beṇačən' par so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. Bito gaquəžjlažə'əle, nic žeble.

²⁸ Babenele can' bagwnia' de que yeya'a gan' zo Xa'anə', na' de que yida' de'e yoblə gan' zolen'. Žalə' chaquele chia' can' cheyalə'əna', gobeile de'en yeya'a, chedə' Xa'anə' zaquə'əche' ca nada'.

²⁹ Na'a ža bagwnia' le'e de'e ca' antslə cuiṇə' sa'aquən par niç catə' sa'aquən šejle'ele de que naca' ben' bagwnia' le'e.

³⁰ Bitoch gua'a dižə' zan len le'e chedə' baza' gwxiye' de'en chnabia' benə' ca' cui chso'onjilažə' nada' na' tiłəlenən nada'. Pero bito soin nada'.

³¹ Chona' con can' non Xa'anə' mendad par niç əneze beṇačən' de que chacda' che Xa'anə'. Na'a ža lešo'o šejəchcho.

15

Jeso'osən' gwxaquə'əlebene' ca to yag oba

¹ Nada' gwxaquə'əlebəda' ca to yag oba de'en naquə le'ezelaogüe yag zaque'e. Xa'anə' gwxaquə'əlebene' ca ben' chonši'i yaguən'.

² Na' le'e chonjilažə'əle nada' gwxaquə'əlebele ca xozə' yaguən'. To to xoze'e ca' cui bi frot chbian, chchogue'en. Na' to to xoze'e ca' de'e chəsə'əbia frot, chpe'en par niç chbiachən frot zanch.

³ Can' banaquə yichjla'ažda'olen' chedə' chzenagle xtiža'anə' de'en babi'a len le'e.

⁴ Lesotezə leso len nada' par niç nada' gaquə sotezə soa' len le'e. Ca che xozə' yag frotən', bito bi frot cuian to gwlažzen šə cui zon nca'an le'e yaguən', can'

naquən len le'e, bito gaquə gonle de'en chazlažə' Diozən' šə cui sotezə sole len nada'.

⁵ De'e yoblə əhia' de que nada' gwxaquə'əlebəda' ca yag oban' na' le'e ca xoze'enə'. Notə'ətezle šə zotezə zole len nada' na' nada' zotezə zoa' len le'e, gonchguale de'en chazlažə' Diozən'. Pero cuiczə gac gonle de'en chazlažə'enə' to gwlažle.

⁶ Beṇə' cui zotezə zo len nada' əhoje' ca'alə, ca che xozə' yag oban' de'e ca chchog ben' chonš'i' yaguən' na' chəsə'əbižən. Nach chtobe'en chade'en yi' par chse'eyən.

⁷ Šə le'e zotezə zole len nada' na' šə yo'o yichjle xtižə'anə' do tyempte, bitə'ətezə de'e chene'ele ənable len orasyonnə' de'e si'iczlənə'.

⁸ Yelə' bala'an chzi' Xa'anə' catə'an chonchguale can' chazlažə'enə', na' bach chlo'ele de que chonlilažə'əle nada' na' chzenagle chia' can' cheyalə' gonle šə bachonchguale de'en chazlažə'enə'.

⁹ Ca Xa'anə' chaquene' chia', leczə ca' nada' bachacda' chele. Le'e so legon ca gache'ile de que chacda' chele.

¹⁰ Šə chonle can' nona' mendadən', nachən' gache'ile de que chacda' chele, ca nada' chona' can' non Xa'anə' mendadən' na' chache'ida' de que chaquene' chia'.

¹¹ Bagwnia' le'e ca' par ničh sole mbalaz ca mbalazən' zoa' nada'. Che'enda' sole mbalaz juisy.

¹² De'e nga chona' mendad gonle, gaquale che ljuežjle tole yetole can' chacda' chele.

¹³ Notono nla' beṇə' chaquechene' che ljuežje' mazəchlə can' chaque ben' chsanlažə' cuine' so'ot beṇə' le' par gaquəlene' beṇə' migw che' ca'.

¹⁴ Le'e nacle migw chia' šə chonle can' nona' mendadən'.

¹⁵ Bitoch ənia' le'e mos chia' chedə' beṇə' zjənaquə mos bito zjənezene' bi chon xanga'aque'enə'. Bania' le' migw chia', chedə' yoguə'əloł de'e ca' babenda' gwna Xa'anə' babzejni'ida'an le'e.

¹⁶ Caguə le'e gwlejlə nada' par naca' Xanle. Nada' bagwleja' le'e par chonlilažə'əle nada'. Na' chselə'a le'e par ničh šejəchle gonchguale can' chazlažə' Xa'anə' na' caguə de'e te che de'e ca' gonlen'. Na' šə gonle can' chazlažə'enə', yoguə'əloł de'en ənabele Xa'anə' laogüe de'en chonlilažə'əle nada', goṇe'en.

¹⁷ De'e nga de'en chona' mendad gonle, de que gaquale che ljuežjle tole yetole.

Beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' chəsə'əgue'ine' beṇə' ca' choso'ozenag che Jeso'osən'

¹⁸ Bito yebanele de'en chəsə'əgue'i beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' le'e. Legon xbab de que zgua'atec nadan' besə'əgue'ine' antslə ca le'e.

¹⁹ Žalə' nacle txen len beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən', gwsa'aque'ne' chele can' chsa'aque'ne' che beṇə' ca' zjənaque' txen. Nada' bagwleja' le'e par naole nada', na' bitoch nacle txen len beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən', na' de'e na'anə' chəsə'əgue'ine' le'e.

²⁰ Le'e žjsa'alažə' de'en bagwnia' le'e: "Notə'ətezə mos bito naque' blaoch ca xane'enə'." Can' baboso'olagzejə boso'olagzide' nada', leczə can' yoso'olagzejə yoso'olagzide' le'e. Žalə' boso'ozenague' xtižə'anə', leczə gosə'əzenague' xtižə'əlen'.

²¹ Na' yoguə' de'e ca' so'one' len le'e chedə' le'e chonlilažə'əle nada' na' lega'aque' bito zjənombi'e Xa'anə' ben' bselə' nada'.

22 Žalə' nada' cui bida', na' žalə' cui bia'a dižə' len lega'aque', bito zjənapə' dolə' ca naquən' chəsə'əgue'ine' nada'. Na' na'a cuiczə bi de bi yoso'ode'ine' par yesə'əne' cui bi dolə' zjənapə'.

23 Ben' chgue'i nada', lenczə Xa' nan' chgue'ine'.

24 Žalə' cui bena' entr lega'aque' milagr de'e cuina' gon ni to beṇə' yoblə, bito zjənapə' dolə' ca naquən' chəsə'əgue'ine' nada'. Pero na'a babesə'əle'ine' de'e ca' chona' na' bia'aczə chəsə'əgue'ine' nada' na' len Xa'anə'.

25 Pero na' chac ca' par ničh chac complir can' na Xtižə' Diozən' gan' nyojən nan: "Besə'əgue'ine' nada' sin cui bi de'e mal bena'."

26 Bagwnia' le'e de que selə'a Spirit che Xa' Diozən' par gaquəlenən le'e na' par əgwzejni'in le'e de'en naquə de'e li. Spiritən' sa'an gan' zo Xa'anə' la' selə'an par güe'en xtižə'anə'.

27 Na' leczə ca' le'e güe'ele xtižə'anə', čhedə' bagwzole len nada' dezd catə'an gwzolo chyxjui'a xtižə' Xa' Diozən'.

16

1 Bagwnia' le'e de'e ca' par ničh cui yebiguə'əle gosxanlə.

2 Yesyə'əbeje' le'e lo'o yo'odao' čhega'aque' ca'. Na' bazon əžin ža catə' notə'ətezə beṇə' se'enene' so'ote' le'e so'one' xbab yebei Diozən' lega'aque' de'en so'one' ca'.

3 So'one' ca' len le'e čhedə' cui zjənombi'e Xa'anə' na' ni nada' cui zjənombi'e.

4 Na' bagwnia' le'e ca' par ničh catə' əžin ža gac ca' žžəsə'alazə'əle de que bagwnia' le'e can' gaquən.

De'e chon Spirit che Diozən'

Catə'an gwleja' le'e par nacle disipl chia' bito gwnia' le'e yoguə' de'e ca' gac chele, čhedə' gwnezdə' soča' len le'e.

5 Na' la'anə'əczə yeya'a na'a gan' zo Xa'anə' ben' əbselə' nada', ni tole cui čhnabele nada' bi zejen de'en yeya'anə'.

6 Na' de'en bagwnia' le'e de'e ca' bachacchgüeile lo'o la'ažda'olen'.

7 Pero de'e li əchnia' le'e napən le'e cuent yeya'a, la' šə cui yeya'a Spirit che Diozən' de'en gaquəlen le'e bito yedəson lo'o la'ažda'olen'. Na' de'en yeya'anə' əselə'an len le'e.

8 Na' catə'əch yidə'an əgwzejni'in beṇə'čən' de que zjənapə' dolə', əgwzejni'in lega'aque' de que naca' le'ezelaogüe beṇə' güen, na' əgwzejni'in lega'aque' de que gatə' castigw zejlicəne che notə'ətezə beṇə' cui choso'ozenag chia'.

9 Egwzejni'in lega'aque' de que zjənapə' dolə' de'en cui chso'onlilaže'e nada'.

10 Egwzejni'in lega'aque' de que naca' le'ezelaogüe beṇə' güen čhedə' yeya'a gan' zo Xa'anə' na' bitoch le'ile nada'.

11 Na' əgwzejni'in lega'aque' de que gatə' castigw zejlicəne che notə'ətezə beṇə' cui choso'ozenag chia', čhedə' gwxiye' de'en čhnabia' beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' bančoglaon čhei de que si'in castigw zejlicəne.

12 Nedech de'e zan de'e ənia' le'e, pero zdebə naquən na'a par šejni'ilen.

13 Pero catə' yedəso Spirit che Diozən' lo'o la'ažda'olen' par əgwzejni'in le'e de'en naquə de'e li, əgwšed əgwlo'in le'e yoguə'əlol de'en čheyalə' ənezele chia' nada'. Bito güe'en dižə' de'e bia'azəlaže'i' sino güe'en bitə'ətezə dižə' de'en čzene Xa'anə' len na' čhixjue'in le'e biquə' de'e ze'e za ac.

14 Goṇan nada' yełə' bala'an, čhedə' əgwzejni'in le'e čhia' nada'.

15 Xa'anə' babene' ca nezdə' yoguə'əlol de'en nezene' na' de'e na'anə' gwnia' de que Spirit che'enə' əgwzejni'in le'e de'e ca' nezdə'.

Jeso'osən' gože' disipl che' ca' de que nite'e trist to tyemp dao' na' techlə yesyə'əbeine'

16 Yeto tyemp dao' le'e bitoch le'ile nada'. Na' techlə yeto tyemp dao' yoblə na' yezle'ile nada' nach yeya'a gan' zo Xa'anə'.

17 Na' balə neto' disipl che' gož ljuēžto': —*¿Bi zejen de'e nga che'e chio'o de que yeto tyemp da'ozə na' bitoch le'ichone' na' de que techlə yeto tyemp dao' yoblə na' yezle'ichone'?* *¿Na' bi zejen de'en ne' yeyeje' gan' zo Xe'enə'?*

18 *¿Bi zejen de'en ne' yeto tyemp da'ozə ža? Cui li bixchen' ne' ca'.*

19 Na' goche'i Jeso'osən' de que chene'eto' nabeto'one' bi zejenə', na' gože' neto': —*¿Ede'e ngan' de'en chnabe ljuēžle? ¿Echene'ele ənezele bi zejen ca de'en gwnia' le'e de que yeto tyemp da'ozə na' bitoch le'ile nada', na' techlə yeto tyemp dao' yoblə na' yezle'ile nada'?*

20 De'e li chnia' le'e de que bazon cuežle na' yegüine'ele na' beṇə' ca' cui zjanombia' Diozan' yesyə'əbeine'. Yeyašə'alazə'əle pero con to tyemp da'ozən' na' techlə yebeile.

21 Šə catə' chzan to no'olə, chžaglaogüe' lao chaque' bes che yelə sannə'. Pero na' catə' bagoljə bda'onə' bitoch chone' xbab che de'en bžaglaogüe'enə' de'e tant chebeine' de que bagoljə yeto beṇach yežlyo nga.

22 Leczə can' len le'e, na'a sole trist, pero catə' yežagcho de'e yoblə cana' yebeile lo'o la'ažda'olen'. Na' ni to cono yeca'a yelə' chebei chelen'.

23 Na' catə' babžin ža soa' gan' zo Xa'anə' de'e yoblə bito yažjele bi ənable gona' par le'e. De'e li əchnia' le'e bitə'atezə de'e ənabele Xa'anə' laogüe de'en chonjilažə'əle nada', gone'en par le'e.

24 Xte na'a cuiczə bi ne'e nabele Xa'anə' ye'elene' de que chnablen por ni che de'en chonjilažə'əle nada'. Na' na'a leṇabe Xa'anə' bi de'en ənabelene' ye'elene' ca', na' gone' can' ənabelene' par ničh sole mbalaz juisy.

Jesocrisən' babene' par ničh gwxiye'enə' cuich nabia'an chio'o

25 De'e zan de'e ca' bagwnia' le'e babzejni'ida'an len jempl. Ežin žan' catə' bitoch əgwzejni'ida' le'e len jempl sino clar chixjue'ida' le'e che Xa'anə'.

26 Na' catə' babžin ža soa' gan' zo Xa'anə' de'e yoblə, cana'ach ənabele Xa'anə' bi de'en ənabelene' ye'elene' de que chnablen por ni che de'en chonjilažə'əle nada'. Na' bito ənia' le'e de que nada' naba' lao Xa'anə' par ničh gaquəlene' le'e.

27 Cuinczə Xa'anə' chaque' chele por ni che de'en bachequele chia' na' de'en bachejle'ele de que gwza'a gan' zoe'enə'.

28 Gan' zo Xa'anə' gwza'a babida' yežlyo nga. Na' na'a yeza'a yežlyo nga na' yeya'a gan' zo Xa'anə'.

29 Na' neto' disipl che' gožto'one': —*Na'a cho'o dižə'an clar. Bito cho'o dižə' len jempl de'e cui chejni'ito'.*

30 Na' chacbe'ito' de que než nle'ido' xbab che beṇachən'. Bito chyažjdo' no əna le' bin' chse'ene'ene' yesə'ənezele'. De'e na'anə' chejle'eto' de que gwza'o gan' zo Diozan'.

31 Na' gwna Jeso'osən' neto': —*¿Ena'a chejle'ele ža?*

32 Gwžin or na' na'a bəza'an catə' gasə'alasle. To tole ca'ale xnez che chele na' əgwzua'anle toza'. Pero caguə zoa' toza'anə' chedə' Xa'anə' zoe' len nada'.

33 Bagwnia' le'e ca' par ničh so cuezle binjo len xbab de'e yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' laogüe de'en chonjilažə'əle nada'. Yežlyo nga chi' saquə'əle, pero bito žeble, nada' babena' par ničh gwxiye'enə' cuich nabia'an le'e.

17

Jeso'osən' bene' orasyon par niç gaquəlen Diozən' disipl çe' ca'

1 Gwde gwna Jeso'osən' ca', bgüie' yobala na' gwne': —Xa', babžin or par gaquə chia' can' babžio' bia' gaquə. Ben nada' yelə bala'an par niç leczə ca' nada' gona' le' yelə' bala'an, nadan' naca' Xi'ino'.

2 Babeŋo' nada' yelə' chnabia' lao yogua' beŋach par niç chnežjua' yelə' mban zejlicane çe yogua'əloł noquə' beŋə' ca' bagwlejo' par chso'onlilaže'e nada'.

3 Na' beŋə' ca' zjənapə yelə' mban zejlicanen' zjənombi'e le' ca tozon' zaco'o par güe'ela'oto', na' leczə zjənombi'e nada' Jesocrist ben' əbseło'onə'.

4 Babeŋa' le' yelə' bala'an yežlyo nga ca de'en babeyož bena' yogua'əloł de'en gwlo'o lao na'a gona'.

5 Na'a ža Xa', ben par niç yezi'a yelə' bala'an chia'anə' catə' yela'a gan' zo'onə' ca yelə' bala'an de'en gwdapa' catə'an gwzoa' len le' antslə ze'e xē yežlyo nga.

6 Bagwlejo' balə beŋach par chso'onlilaže'e nada' na' bablo'iga'acda'ane' naquən' naquə yichjla'aždaogo'onə' na' naquən' chono'. Zjənaque' xi'ino', na' beno' par niç chso'onlilaže'e nada' na' chso'one' can' nono' mendadən'.

7 Na' bazjənezene' de que yogua'əloł de'en chona' na' yogua' dižə' de'en cho'a za'an çe cuino'.

8 Babe'elena' lega'aque' dižə' de'en beno' mendad güe'elenga'aca'ane', na' bazjənonen' čega'aque'. Na' bachsa'ache'ine' de que de'e liczə gwza'a gan' zo'onə', na' chse'ejle'e de que len' əbseło'o nada'.

9 Chnabda' le' gaquəleno' lega'aque'. Caguə chnabda' le' gaquəleno' yogua' beŋachən', sino gaquəleno' beŋə' ca' zjənaquə xi'ino', beŋə' ca' gwlejo' par chso'onlilaže'e nada'.

10 Na' yogua' beŋə' ca' chso'onlilažə' nada' zjənaque' xi'ino'. Na' ca'aczən' naquən, nota'atezə beŋə' zjənaquə xi'ino' leczə zjənaque' xi'ina'. Echzi'a yelə' bala'an de'en chso'onlilaže'e nada' na' de'en chso'one' bichlə de'en chso'one'enə'.

11 Na' na'a caguə socha' yežlyo ngan', pero beŋə' quinga ŋitə'əcze' yežlyo nga. Nada' bazeza'a gan' zo'onə'. Xa', naco' le'ezelaogüe beŋə' la'aždao' xi'ilažə'. Na' ca naquə beŋə' ca' gwlejo' par chso'onlilaže'e nada', bcuasə' bcue'ejga'aque' len de'e malən' por yelə' chnabia' čhio'onə'. Bcuasə' bcue'ejga'aque' len de'e malən' par niç əsa'aque' tožə len ljuəžjga'aque'enə' ca čhio'o naccho tožə.

12 Bedote žlac zoa' len lega'aque' babcuasə' bcue'ejga'aca'ane' len de'e malən' por yelə' chnabia' čhio'onə'. De'e na'anə' ni toga'aque' cui gwžiai'y' sino tožə ben' banaquəczən cuiayi'e par niç gaquə complir can' na Xtizo'onə' de'en nyojən.

13 Na' na'a bazeza'a gan' zo'onə', na' cho'a dižə' quinga lao orasyonŋə' žlac ne'e zoa' yežlyo nga par niç lega'aque' ŋitə'əchgüe' mbalaz ca mbalazən' zoa' nada'.

14 Nada' babe'elenga'aca'ane' xtižo'onə'. Pero na' beŋə' ca' cui zjənombia' le' čəsə'əgue'ine' beŋə' ca' chso'onlilažə' nada' por ni çe de'en cuich zjənaque' txen len lega'aque', ca nada' cui naca' txen len beŋə' ca' cui zjənombia' le'.

15 Na' ca naquə beŋə' ca' chso'onlilažə' nada', caguə chnabda' le' yeca'aga'aco'one' lao yežlyo ngan', sino chnabda' le' par əgwcuasə' əgwcuə'ejga'aco'one' len de'en chon gwxiye'enə'.

16 Bito zjənaque' txen len beŋə' ca' cui zjənombia' le' ca nada' cui naca' txen len beŋə' ca' cui zjənombia' le'.

¹⁷ Ben par niçh beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' so'on cuinga'aque' lažə' na'onə' laogüe de'en bazjənombi'e dižə' li chio'onə'. Yoguə'əloḷte de'en babzejni'ido' lega'aque' naquan de'e li.

¹⁸ Len' bselo'o nada' yežlyo nga par chzejni'ida' beṇəçən' dižə' li chio'onə', na' leczə' ca' nada' bachselə'a lega'aque' par yoso'ozejni'ine' beṇəçən' dižə' li chio'onə'.

¹⁹ Zoa' chon cuina' lažə' na'onə' çhedə' chacda' che beṇə' ca' chso'onlilažə' nada'. Na' chona' ca' par niçh lega'aque' so'on cuinga'aque' lažə' na'onə' laogüe de'en bazjənombi'e dižə' li chio'onə'.

²⁰ Na' ca naquə chṇaba' gaquəleno' beṇə' ca', bito chṇaba' gaquəleno' lega'acze' sino leczə' gaquəleno' beṇə' ca' so'onlilažə' nada' catə' əse'enene' dižə' de'en əsoe' beṇə' ca'.

²¹ Xa', ben par niçh yoguə'əloḷe' əsa'aque' tozə len ljuežjga'aque' ca le' naco' tozə len nada' na' nada' naca' tozə len le'. Ben ca əsa'aque' tozə laogüe de'en zjəngode'e txen len chio'o, par niçh beṇə' ca' cui zjənombia' le' se'ejle'e de que len' əbselo'o nada'.

²² Babeno' par niçh chsa'acbe'i beṇə' de que nono' nada' yelə' bala'an, ca'aczən' chona' nada' par niçh chsa'acbe'ine' de que chnežjua' lega'aque' yelə' bala'an. Na' chona' ca' par niçh əsa'aque' tozə len ljuežjga'aque' ca chio'o nacho tozə.

²³ Lega'aque' zjəngode'e txen len nada' na' nada' ngoda'a txen len le' niçh yoguə'əcho gaccho toza na' ca' beṇə' ca' cui zjənombia' le' yesə'əneze' de que len' əbselo'o nada' na' de que çacdo' che beṇə' ca' zjəngoda' txen len nada' can' çacdo' chia'.

²⁴ Xa', bachacdo' chia' antslə ze'e xe yežlyo nga. De'e na'anə' beṇo' nada' yelə' chey che'eni'inə'. Na' che'enda' de que beṇə' ca' bagwlejo' par chso'onlilažə'e nada' nite'e len nada' gan' so'anə' par niçh yesə'əle'ine' yelə' chey che'eni' chia'anə'.

²⁵ Xa', le' naco' le'eze'laogüe beṇə' güen, na' ca naquə beṇə' ca' cui chso'onlilažə' nada' bito zjənombi'e le', pero nada' nombi'a le' na' beṇə' ca' bagwlejo' par chso'onlilažə'e nada' bazjəneze' de que len' əbselo'o nada'.

²⁶ Na' babena' par niçh zjəneze' can' naquə yichjla'aždaogo'onə' na' can' chono', na' ne'e gonchza' ca yesə'əneze'. Chzejni'iga'acda'ane' can' naquə yichjla'aždaogo'onə' na' can' chono' par niçh əsa'acbe'ine' de que çacdo' çhega'aque' can' çacdo' chia' nada' na' par niçh sotezə soa' len lega'aque'.

18

Jodən' bdie' Jeso'osən' lao na' soldad ca'

¹ Na' ca beyož gwna Jeso'osən' de'e ca', neto' disipl che' gwza'ato' len le' gwyejto' šla'a yao Sedron gan' gotə' to güert, na' gwyo'oto' len le'.

² Na' Jodən' ben' banaquan gone' Jeso'osən' lao na' beṇə' ca' çəsə'əgue'i le' nombi'e güertən', çhedə' zan las bagwyejto' len Jeso'osən' lo'o güertən'.

³ Na' bçoz əblao ca' na' beṇə' fariseo ca' boso'osele'e çonj soldad na' len xa'ag yo'odao' ca' zja'aclene' Jodən' par jəsə'əxene' Jeso'osən' lo'o güertən'. Zja'aque' gan' zo Jeso'osən' zjanoxe'e lintern, yi' yech na' spad.

⁴ Jeso'osən' baṇezene' yoguə'əloḷ de'en gaquə che', nach bchoje' jəšague' lega'aque' nach gože': —çNon' cheyilje?

⁵ Na' gwse'ene': —Jeso'os beṇə' Nasaret.

Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Nada'anə'.

Na' len Jodən' lega'aque', ben' banaquən gone' Jeso'osən' lao na'aga'aque'enə'.

⁶ Na' catə' gože' lega'aque': "Nada'anə'", le'e besyə'əbiguə'əte' gosxanlə na' gosə'əbixə' gwsa'ate'e lao yon'.

⁷ Na' de'e yoblə gože' lega'aque': —¿Non' cheyilje?

Na' lega'aque' gosə'əze'ene': —Cheyiljto' Jeso'os benə' Nasaret.

⁸ Na' gwna Jeso'osən': —Bagwnia' le'e de que nada'anə'. Na' šə nandan' cheyilje, le'e güe' latjə žjəya'ac benə' quinga.

⁹ Gože' ca' par nič goc complir can' gwne' de que ni to benə' ca' bagwlej Diozən' par chso'onlilaže'ene' cui yesə'əbiayi'e.

¹⁰ Na' Simon Bedən' no'e to spad na' golje'en gwčhogue' nag licha xmos benə' gnwabia' che bħoz ca'. Na' mosən' le' Malco.

¹¹ Na' Jeso'osən' gože' Bedən': —Bego'o spad chio'onə' lo'o liže. ¿Echaquele gonle par nič cui chi' saca'a can' babsi' Xa'anə' xneze chi' saca'a?

Gosə'əche'e Jeso'osən' lao ben' le Anas

¹² Nach soldad ca' len capitán chega'aque'enə' na' zjəlen xa'ag yo'odao' che nasyon Izrael cheton' gosə'əzene' Jeso'osən' na' boso'ocheje'ene'.

¹³ Na' gosə'əche'ene' zgua'atec lao Anas xta'obin' che Caifasən'. Caifasən' naquəche' bħoz əblao che nasyon cheton' ca izən'.

¹⁴ Na' Caifas na'anə' babnežjue' benə' blao che nasyon Izrael cheton' consejon' de que napən lega'aque' cuent tozə ben' so'ote' lgua'a yesə'əbiayi' yogue'e len nasyon cheto'onə'.

Bedən' bito gwchebe' šə lene' Jeso'osən'

¹⁵ Simon Bedən' na' nada' jənaoto' Jeso'osən'. Na' nombia' bħoz əblaonə' nada'. De'e na'anə' goc gwyo'a len Jeso'osən' chyo'o che bħoz əblaonə'.

¹⁶ Na' Bedən' bega'əne' cho'a puertən' fuerlə. Na' bechoja' na' be'elena' no'olən' chapə cho'a puertən' dižə', nach gwlo'o no'olən' Bedən' chedə' nombia' bħoz əblaonə' nada'.

¹⁷ Nach no'olən' chapə cho'a puertən' gože' Bedən': —¿Ecagua leno' len' naco' disipl che be'enə'?

Na' gwne': —Bito lena' nada'.

¹⁸ Na' mos ca' na' xa'ag yo'odao' ca' bagosə'əbeque' yi' ya'alj chedə' chac zag. Na' zjəzeche' cho'a yi'inə' par chəsəyə'əže'ine'. Na' len Bedən' zeche' len lega'aque' cho'a yi'inə' par cheže'ine'.

Gosə'ənbene' Jeso'osən' che de'en chsed chlo'ine'

¹⁹ Na' bħoz əblaonə' gwñabene' Jeso'osən' che neto' disipl che' na' che de'en chsed chlo'ine'.

²⁰ Nach Jeso'osən' gože'ene': —Nada' zaquə'əlao babi'a dižə' len benə'chən'. Syempr babsed blo'ida' lo'o yo'odao' checho ca' na' lecza' ca' lo'o yo'odao' əblaonə' gan' chəsə'əžag yoguə' benə' Izrael gwlaž chechon'. Bito bi bi dižə' ne'e gua'a bgašə'əzə.

²¹ ¿Bixchen' chñabdo' nada'? Gwñabe benə' ca' bagwse'ene' de'en babsed bablo'ida'. Lega'aque' zjənezene' bi dižə'an babe'elenga'aca'ane'.

²² Gwde gwna Jeso'osən' ca', to xa'ag yo'odao' benə' zechan' gwdape'e xague'enə', nach gože'ene': —¿Eca' choži'o xtižə' ben' naquə bħoz əblaonə'?

²³ Nach gož Jeso'osən' le': —Šə bi de'e mal bagwnia', be' dižə' che bi de'e malən'. Na' šə gwnia' de'e güen, žbixchen' chgapo'o nada'?

²⁴ Nach Anasən' bdie' gjoen' ncheje' lao Caifasən' ben' naquəch bħoz əblaonə'.

De'e yoblə Bedən' bito gwçhebe' šə lene' Jeso'osən'

25 Na' Bedən' ne'e zeche' cho'a yi'inə' par cheže'ine' na' beṇə' ca' zjəzecha na' gosə'əze'ene': —¿Ecuagə lecəə lenon' naco' disipl che be'ena'?

Na' bito gwçhebe', na' gwne': —Bito lena' nada'.

26 To xmos beṇə' gwnabia' che bχoz ca' naque' family che ben' əgwçhog Bedən' nague', na' gože' Bedən': —¿Ecuagə zle'ida' le' len Jeso'osən' lo'o güertən'?

27 Na' Bedən' de'e yoblə bito gwçhebe', na' le'e gwchežte to lecw.

Gosə'əche'e Jeso'osən' lao Pilatən'

28 Na' do che'eni'ilas bχoz əblao ca' gosə'əbeje' Jeso'osən' gan' zo Caifasən' na' gosə'əche'ene' gan' chon Pilatən' yelə' jostisən'. Na' lega'aque' bito gwso'e len Jeso'osən' gan' chon Pilatən' yelə' jostisən' chedə' segon costombr chega'aque' bito gaquə əsa'ogü'e' de'e ca' gwso'one' par xšə' lni pascon' šə so'e lo'o yo'o che beṇə' ca' cui chəsə'ənao costombr chega'aque' ca'.

29 De'e na'anə' Pilatən' bchoje' gan' nitə' beṇə' blao che nasyon Izrael çheton' na' gože' lega'aque': —¿Bi ben bengan'? ¿Ede bi de'e chaole xya?

30 Na' gwse'ene': —Žalə' benga cui naque' beṇə' mal bito əgwdeto'one' lao na'onə'.

31 Na' gož Pilatən' lega'aque': —Le'e yeche'e na' le'e gon yelə' jostis che'ena' segon lei çhelen'.

Na' beṇə' blao che nasyon Izrael çheton' gwse'ene': —Bito bi lsens çheto' de par no gotto'.

32 Ca goquən' goc complir can' gwna Jeso'osən' bzejni'ine' naquən' gaquə so'ote'ene'.

33 Nach Pilatən' beyo'e gan' chone' yelə' jostisən', na' goxe' Jeso'osən' nach gože'ene': —¿Elen' naco' Rei che beṇə' Izrael ca'?

34 Jeso'osən' gože'ene': —¿Econ de'e babidzən yichjo'onə' nao' ca', o šə beṇə' yoblə gosə'əne' le' ca'anə'?

35 Pilatən' gože'ene': —¿Echacdo' naca' nada' beṇə' Izraelən'? Beṇə' gwlaž çhio' ca' na' bχoz əblao çhele can' bosə'odie' le' lao na'a nga. ¿Bi de'e xinjan' beno'?

36 Nach Jeso'osən' goze'ene': —Nža'alə can' chnabia' nada' na' nža'alən' chəsə'ənabia' notə'ətezəchlə beṇə' gwnabia'. Yelə' gwnabia' çhi'anə' bito za'an che beṇə' ža' yežlyo nga. Žalə' za'an che beṇə' ža' yežlyo nga beṇə' ca' chəsə'ənabi'anə' yesə'ədi'le' par niç cui gaca' lao na' beṇə' Izrael gwlaž çhia' quinga. Pero yelə' chnabia' çhia'anə' bito za'an che yežlyo nga.

37 Nach gož Pilatən' le': —¿Ena' rein' naco'?

Na' gwna Jeso'osən': —De'e lin' bagwnao' de que nada' naca' rei. Babida' yežlyo nga golja' par niç nabi'a na' par niç əgwzejni'ida' beṇə'çən' dižə' li che Diozən'. Beṇə' ca' bachoso'ozenag che dižə' li che Diozən' lecəə çhosə'ozenague' çhia'.

38 Nach gož Pilatən' le': —Cuili bin' naquə dižə' lin'.

Gosə'əçhoglaogü'e'en so'ote' Jeso'osən'

Na' beyož gwna Pilatən' ca' bchoje' yetš'i' gan' nitə' beṇə' blao che nasyon Izrael çheton' na' gože' lega'aque': —Bito bi chla'alaon šə bi dolə'əna' napa benga.

39 Na' ca' naquə de costombr çhele de que to beṇə' presən' gwsana' lao lni pascon', çəchene'ele gwsana' benga naquə Rei che le'e beṇə' Izrael?

40 Nach gwso'osye'e gosə'əne': —Bito gwsano' be'ena'. Barrabas na' əgwsano'.

Len Barrabasən' naque' to beṇə' bguan.

19

1 Nach ben Pilatən' mendad gosə'əyine' Jeso'osən'.

2 Na' soldad ca' gwsə'one' to coron de xis yešə' na' bosə'ožine'en yichje'enə'. Na' bosə'ogwacue'ene' to clas lachə' morad ca' de'en chəsə'əçhin rei ca'.

3 Na' gwo'onene' borl gosə'əne': —Biba Rei che beṇə' Izrael.

Na' gosə'əgape'e xague'enə'.

4 Nach Pilatən' bchoje' chyo'onə' de'e yoblə na' gože' beṇə' Izrael ca' ža'anə': —Na'a cueja'ane' par nič ənezele ca xyan' de'en chaole che', ni to de'e xinj cui cheželda' šə bin' none'.

5 Na' bchoj Jeso'osən' chyo'onə', zo coron de yešə'əna' yichje'enə', na' nyaze' lachə' moradən'. Na' gož Pilatən' lega'aque': —Le'e ggüia, nga zecha be'enə'.

6 Na' bχoz əblao ca' na' xa'ag yo'oda' ca', catə' besə'əle'ine' le' gwsə'osye'e gosə'əne': —jBde'e le'e yag corozən! jBde'e le'e yag corozən!

Pilatən' gože' lega'aque': —Le'e leçhe'e na' legwde'e le'e yag corozən' chedə' ca xyan' chaole che', ni to de'e xinj cui cheželda' šə bin' none'.

7 Na' gwse' beṇə' blao che nasyon Izrael çeton' le': —Segon lei çeto' de'en de cheyalə' gotchone' chedə' ne' naque' xi'in Dioz la'anə'əczə naque' con to benəçzə.

8 Bachžeb Pilatən' ca de'en bachaquən', na' catə' benene' gosə'əne' ca' che Jeso'osən' nachlə bžebəche'.

9 Nach beyo'o Pilatən' len Jeso'osən' de'e yoblə gan' chone' yelə' jostisən'. Na' gože' Jeso'osən': —çGa beṇə' le'?

Pero Jeso'osən' bito boži'e xtiže'enə'.

10 Nach Pilatən' gože'ene': —çEcuì choži'o xtižə'anə'? çEcuì nezdə'onə' nada' napa' yelə' chnabia' par gwsana' le' na' napa' yelə' chnabia' par əgwda' le' le'e yag corozən'?

11 Jeso'osən' gože'ene': —Bito bi yelə' gwnabia' napo' len nada' žalə' Diozən' cui nonə'en le'. Na' ben' əbde nada' lao na'onə' dolə' xench nape' cle ca le'.

12 Nach gwdiłjlažə' Pilatən' naclə gone' əgwsane'ene'. Pero beṇə' blao che nasyon Izrael çeton' gwsə'osye'e gosə'əne': —Šə əgwsano' bengə, contr Rei Sesar nan' gono' šə ca'. Notə'ətezə beṇə' ne' de que naque' rei, contr Rei Sesarən' chone'.

13-14 Nach Pilatən' beyož benene' de'en əgwse' beṇə' ca' le', gwleje' Jeso'osən' chyo'onə'. Na' leczə bchoj le' chyo'onə' gan' nao yej, gan' nzi'in dižə' ebreo Gabata. Na' gwchi'e gan' chbi'e catə' chone' yelə' jostisən'. Nach gože' beṇə' blao che nasyon Izrael çeton': —Nga zo Rei çelen'.

Na' do gobiz catə'an gože' lega'aque' ca', na' beṇə' Izrael gwlaž çeto' ca' chosə'osi'ini'e par lni pascon' žanə'.

15 Nach lega'aque' gwsə'osye'e gosə'əne': —jGwcue'e! jBde'e le'e yag corozən'!

Na' gož Pilatən' lega'aque': —çErei çele nga gona' mendad yosə'ode'ene' le'e yag corozən'?

Nach bχoz əblao ca' gwse'ene': —Caguə rei çeto' bengə. Tozə Sesarən' naque' rei çeto'.

16 Ca' goquan' bdie' Jeso'osən' lao na'aga'aque'enə' par te'e le'e yag corozən'.

Bosə'ode'e Jeso'osən' le'e yag corozən'

17 Nach gosə'əche'e Jeso'osən' fuerlə syodan' gan' bosə'oda' soldad ca' le' le'e yag corozən'. Latjən' nzi'in Golgota dižə' ebreo, zejen dižə' latjə che yichj beṇə' guat. Na' gwze'e zde' noa' coroz che'enə'.

18 Na' Golgota na' bosu'ode'ene' le'e yag corozan'. Na' len yechopə beṇə' yoblə bosu'ode'e le'e yechopə yag coroz tǵueje' cuite'ena', Jeso'osan' gwyo'e gwchol.

19 Na' Pilatən' bene' mendad byoj to chopə letr de'e gwda' yichj yag coroz che Jeso'osan', bosu'ozoje'en nan: "Jeso'os beṇə' Nasaret, Rei che beṇə' Izrael."

20 Bosu'ozoje'en dižə' ebreo, dižə' griego na' dižə' latin. Na' zan beṇə' Izrael gwlaž cheton' bosu'olabe' de'ena' byojən', cheda' gan' gwda' Jeso'osan' le'e yag corozan' naquən galə'əzə syodan'.

21 De'e na'anə' beṇə' ca' zjənaquə bχoz əblao che nasyon Izrael cheton' gwse'e Pilatən': —Bša'an par nič cui nan de que naque' rei che neto' beṇə' Izrael, sino nan de que len' gwne' naque' rei cheto'.

22 Na' Pilatən' gwne': —De'en bena' mendad bosu'ozoje', banyojənnə'.

23 Nach soldad ca', beyož bosu'ode'e Jeso'osan' le'e yag corozan' gosə'əzi'e xalane'e ca' na' gwso'one'en taplə, to part gūejən gosə'əzi'e. Na' lecəzə ca' gosə'əzi'e xe'ena' de'en naquə ca xadoṇ cha'o. Pero lachə'ənə' naquən de to golizə. Bito bi dia nyazən.

24 Na' gwse'e ljuežje': —Bito əgwzoxjchon' sino gonchon rif. Yešč no yechelən.

Na' gwso'one' ca' par nič goc can' nyoj Xtizə' Diozən' gan' nan: "Yosyo'ole'e xalana'anə' entr lega'aque' na' so'one'en rif." Na' ca'anə' gwso'on soldad ca'.

25 Na' cuit coroz che Jeso'osan' zecha xne'ena' len beṇə' bile'ena' na' len Maria no'ol che Cleofas na' Maria beṇə' Magdala.

26 Na' cata' Jeso'osan' ble'ine' zecha xne'ena' galə'əzə na' nada' zecha' cuite'ena', nach gože'ene': —Naogūe, benga gaque' ca xi'ino'.

27 Nach gože' nada': —Bži'ilažə' xna'a nga ca xna'onə'.

Na' lao žanə' nada' gwcua'ane' bena'ane' ca family chia'acza'.

Can' goquə catə'an got Jeso'osan'

28 Jeso'osan' nezene' de que bač goc yoguə'əloj de'en cheyalə' gaquən. Na' par nič gaquə can' na' Xtizə' Diozən' de'ena' nyojən gwne': —Chbilda' nis.

29 Na' de lata' bino corrient de'e yožə to lo'o xguaguə dao'. Na' to beṇə' bosgaže'e to sponj len bino corrientən' na' bosšine'en cho'a Jeso'osan' bso'en to lao xis de'en ne' isopo.

30 Na' beyož gwχop Jeso'osan' bino corrientən' gwne': —Bač goc yoguə'əloj de'en cheyalə' gaquən'.

Na' bchequə' yichje'ena' gote'.

To soldadən' gode'e lanz cuit le'e Jeso'osan'

31 Nach beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' gosə'əzəbene' Pilatən' gone' mendad yesə'əyišjw soldad ca' ni'a beṇə' ca' zjəda' le'e yag corozan' nič yob sa'ate' par nič ca' yesyə'əque'e lega'aque'. Bito gwse'enene' yesyə'əga'an cuerp ca' le'e yag corozan' xte yeteyo, cheda' yeteyon' naquən ža dezcanz na' ža lni xen.

32 Nach Pilatən' bene' mendad ja'ac soldad ca' na' gosə'əyišjue' chopə la'a ni'a ben' bosu'ode'e to šla'a cuit Jeso'osan'. Na' lecəzə ca' gwso'one' len ben' gwda' le'e yag corozan' cuite'en yešla'a.

33 Na' cata' besə'əžine' gan' da' Jeso'osan', besə'əle'ine' bagote', na' bito gosə'əyišjue' ni'e ca'.

34 Pero to soldadən' gode'e lanzən' cuit le'e Jeso'osan', na' le'e bchojten chen len nis.

35 Nada' ble'ida' can' goquən' na' nezda' de que dižə' de'en cho'a naquən de'e li. Na' cho'a dižə'ənə' par nič lencəzə le'e šejle'ele.

³⁶ Goc ca' par niçh goc complir can' na Xtižā' Diozān' de'en nyojān gan' nan: "Ni to žit yo'e cui yesā'āyišjue'."

³⁷ Na' len yeto gan' nan: "Yoso'ogüie' ben' āgwsa'ade'e lanzān'."

Boso'ocuaše'e Jeso'osān'

³⁸ Na' gwde na' Jwse beṇā' Arimatea gwṇabene' Pilatān' gwnežjue' lsens yeque'e cuerp che Jeso'osān'. Na' Pilatān' be'e lsens. Nach gwyej Jwsen' na' beque'e cuerpān'. Jwsen' naque' disipl che Jeso'osān' pero bgašā'āzā por ni che bžebe' beṇā' blaō che nasyon Izrael cheton'.

³⁹ Na' leczā gwyejlen Nicodemon' le' ben' bagwyej antslā gan' zo Jeso'osān' to še'ela. Na' Nicodemon' no'e to de'e chlā' zix de'e none' len mirra na' aloes, ca do tapa robān'.

⁴⁰ Na' boso'ochele' cuerp che Jeso'osān' sint de lachā' na' len de'en chlā' zixān', ca costombr che neto' beṇā' Izrael catā'an chcuāšā'ato' beṇā' guat.

⁴¹ Na' galā'āzā gan' gwso'ote' Jeso'osān' le'e yag corozān' gotā' to güert. Na' lo'o güertān' bazo to bloj ba de'e cobā de'e bagwche'en Jwsen' le'e yej ga cuiczā no beṇā' guat ne'e šo'o.

⁴² Na' boso'ocuaše'e Jeso'osān' lo'o bloj banā' laogüe de'e zon galā'āzā chedā' chsa'achyenene' por ni che de'e naquā yeteyo ža dezcanz na' ža xen che lni pascon'.

20

Beban Jeso'osān' ladjo beṇā' guat ca'

¹ Na' bal dmigw Maria beṇā' Magdalan' gwyeye' cho'a bloj ban'. Na' ble'ine' yejān' da' cho'inā' babga'an.

² Nach beza'adoe' beyede' ga'an zoto' len Simōn Bedān', nach gwne' neto': —Babesyā'ābeje' Xānchon' lo'o ban', na' bito nezecho galā besyā'āyo'ene'.

³ Nach gwza'ato' len Bedān' gwyejto' cho'a bloj ban'.

⁴ Chopteto' gwsa'adoto' pero nada' gwsa'adocha' ca Bedān' na' zgua'atec nada' bžina'.

⁵ Na' bcheca'a bgüia' lo'o ban' na' ble'ida' lachā' ca' gan' zjāchi'in, pero bito gwyo'a.

⁶ Le'e bla'ate Simon Bedān' na' le' gwyo'e lo'o ban' na' leczā ble'ine' lachā' ca' gan' zjāchi'in.

⁷ Na' bey de'en bosyo'oguzje' laogüe'ena' bito lenān lachā' ca' yelā', ndobān chi'in ca'ālā.

⁸ Na' la'ana'āczā nada'āteca' byob bžina', gwdechla' gwyo'a lo'o ban', na' catā' ble'ida' de'e ca' gwyejli'a de que beban Jeso'osān'.

⁹ La' ca oran' bito ne'e šejni'ito' Xtižā' Diozān' de'ena' nyojān nan de que yeban Jeso'osān' ladjo beṇā' guat ca'.

¹⁰ Na' beza'ato' beyej ližto'.

Maria beṇā' Magdalan' ble'ine' de que mbanczā Jeso'osān'

¹¹ Na' Marian' bega'āne' chbeže' cho'a bloj ban'. Na' lao chbeže'ena' bcheque'e bgüie' lo'inā'.

¹² Na' ble'ine' chōpā angl zjānyaze' lachā' šyis zjāchi'e lo'o ban', toe' chi' zda yichjlei na' yetoe' chi' zda xni'alei gan' gotā' cuerp che Jeso'osān'.

¹³ Nach gwse'e no'olān': —žBixchen' chbežō' no'olā?

Na' le' boži'en gože' lega'aque': —Chedā' babesyā'āyo'e Xāna'anā', na' cabi nezdā' galā jasyā'āsane'ene'.

14 Ca beyoż gwna Marian' ca', gwyechje' bgüie' traslæ na' ble'ine' Jeso'osæn' zeche' cože'ena', pero bito beyombia' Marian' le'.

15 Nach goż Jeso'osæn' le': —No'olæ ħbixċhen' chbežo'? ħNon' cheyiljo'?

Na' Marian' bene' xbab de que ben' chapæ güert na'anæ, na' gože'ene': —Šo le' babeyo'one'ena', gwna nada' galæ ħajesano'one'ena' na' nada' yeyo'ane'.

16 Jeso'osæn' gože' le': —Maria.

Na' Marian' gwyechje' de'e yoblæ na' gože'ene': —Raboni—, naquæn diža' ebreo na' zejen Maestr.

17 Jeso'osæn' gože' le': —Bito goxo'o nada', la' bito ne'e yeyepa' ga'an zo Xa'anæ'. Beyej lao disipl ħhia' ca' yela' beñæ' ca' zjænaquæ ca biša'a na' zana' na' gožga'aque' de que yeyepa' ga'an zo Xa'anæ', ben' leczæ naque' Xale. Naque' Dioz ben' cho'elaogua'a na' leczæ naque' Dioz ben' cho'ela'ole.

18 Nach beza' Maria beñæ' Magdalan' bedayedixje'ine' neto' disipl de que bable'ine' Xanchon'. Na' be'elene' neto' diža' de'en goż Jeso'osæn' le'.

Disipl ħe Jeso'osæn' besæ'æle'ine' de que mbancze'

19 Na' ca bejxw že' Za dmigon' neto' disipl ħe' nżagto' txen. Na' zjæneyjw puert ca' por ni ħe de'en bzebo' beñæ' blaø ħe nasyon Izrael ħeton'. Catæ'æczla goċbe'ito' bazeċa Jeso'osæn' gwċhołto'onæ'. Nach gože' neto': —Leso binło len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

20 Ca beyoż gwne' ca' blo'ine' neto' lo'o taque'e ca' na' cuit le'ena'. Na' bebeito' ble'ito' Xanchon'.

21 Nach gože'e neto' yetši'i': —Leso binło len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. Can' bselæ' Xa'anæ' nada' yežlyo nga par chona' xšine'ena', ca'aczæn' æċselæ'a le'e par gonle xšina'anæ'.

22 Beyoż gwne' ca' blobe' neto' nach gože' neto': —Le'e si' Spirit ħe Diozæn'.

23 Beñæ' ca' yesyæ'adinje xtolæ'æga'aque'ena' naple yelæ' ħnabia' par ye'ega'aclene' de que bagwnitlaon. Pero beñæ' ca' cui yesyæ'adinje xtolæ'æga'aque'ena' naple yelæ' ħnabia' par ye'ega'aclene' de que bito nitlaon.

Tomasæn' ble'ine' de que mban Jeso'osæn'

24 Na' Tomas ben' boso'osi'e Didimo laogüe de'en naque' beñæ' cuaš, lene' neto' šižiñto', pero bito zoe' len neto' catæ'an bedæyelo'elao Jeso'osæn'.

25 Na' neto' gožto'one': —Bable'ito' Xanchon'.

Nach Tomasæn' gože' neto': —Xte que le'ida' taque'e ca' na' ægwzebæ xbenæ'ana' gan' gwdebæ clab ca', na' ægwzebæ na'anæ' cuit le'ena', nach šejli'a.

26 Gozde to xman zezzoto' lo'o yo'onæ' de'e yoblæ, na' zo Tomasæn' len neto'. Na' leczæ zjæneyjw puert ca', catæ'æczla bezla' Jeso'osæn' na' gozzeċe' gwċhołto'onæ', na' gwne': —Leso binło len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

27 Nach gože' Tomasæn': —Bgüia lo'o taca'a quinga na' bzeb xbeno'onæ'. Na' bzeb na'onæ' cuit li'a nga par niċh šejli'o. Na' cui gaco' to beñæ' cui ħejle'.

28 Nach Tomasæn' gože'ene': —Xana', na' Dioz ħia'.

29 Nach goż Jeso'osæn' le': —Xte que ble'ido' nada' nach gwyejli'o. Mbalazæċ len beñæ' cui yesæ'æle'i nada' na' se'ejle'e.

Libr nga nyojæn par niċh šejle' beñæ' de que Jeso'osæn' naque' Xi'in Dioz

30 Na' de'e zan miłagr de'e ben Jeso'osæn' gan' zoto'onæ' pero bito bzojga'aca'an nga.

31 Pero zjænyoj de'e quinga par niċh sotezæ sole šejle'ele de que Jeso'os na'an Xi'in Diozæn' ben' gwlej Diozæn' par gaquælene' beñæċæn', na' par niċh gatæ' yelæ' mban zejlicane ħeċe laogüe de'en ħonłilaža'ælene'.

21

Jeso'osən' blo'elaogüe' gažə disipl che' ca'

¹ Gwde goc de'e ca', Jeso'osən' bozloe' laogüe' neto' disipl che' yetši'i cho'a nisdəo' Galilea de'en leczə nzi' Tiberias. Quinga blo'elaogüe' neto':

² Txen zoto'onə' Simon Bedən', len Tomasən', na' Natanaelən' na' nada' na' beṇə' biša'a na' yeçhopə disiplən'. Natanaelən' naque' beṇə' Cana, to yež de'e chi' gan' mbane Galilean'. Na' Tomasən' de'en naque' beṇə' cuaš nachən' boso'osi'ene' Didimo.

³ Simon Bedən' gože' neto': —Ša'ayetošca' gwxen bel'.

Na' gožto'one': —Leczə gwza' neto'.

Nach gwza'ato' gwyejto' cho'a nisdə'onə' na' gwyo'oto' to lo'o barcw. Pero že'enə' cuiczə no no bdole'eto'.

⁴ Na' che'eni'ilas bla' Jeso'osən' cho'a nisdə'onə' pero na' neto' bito beyombi'ato' šə le'enə'.

⁵ Jeso'osən' gwṇe' zižjo gože' neto': —Xi'inda'ogua'a čgan bel' ya'a gaocho?

Na' boži'ito' xtiže'enə' gožto'one': —Notono de.

⁶ Nach gože' neto': —Le'e gwzalə' yixjw bel' çhelen' cuit barcon' lichalə na' əzeleleb.

Nach bzalə'əto' yixjw bel' çheto'onə' na' xte caguə gwzoito' yecuetə'on lo'o barcon' tant bel' zan gwža' lo'inə'.

⁷ Nach nada' goža' Bedən': —Xancho na'anə'.

Nach Simon Bedən' cate goža'ane': “Xancho na'anə'”, le'e beyacwte' xalane'enə', la' de'e cho'o lo'oləzən' nacue' par niç chone' žinnə', na' le'e bexitə'əte' lao nisan' par niç byob bežine' gan' zo Jeso'osən'.

⁸ Na' neto' zeyo'oto' lo'o barcw da'onə' ze'e zenxobəto' yixjw belən' gan' ža' bel' ya'a ca'. Caguə nactequəch zita' cho'a nisdə'onə', ca do yeto gueyoa metrzan'.

⁹ Na' catə' bežinto' cho'a nisdə'onə' beyetjto' lo'o barcon' na' ble'ito' chi' yi' ya'aljən' na' xoa to bel' ya'a laogüen', na' len yet.

¹⁰ Jeso'osən' gože' neto': —Le'e yeyoxə' la' bel' ya'a ca' ze'e gwxenle nilə.

¹¹ Na' Simon Bedən' gwyeje' gan' chi' barcon' na' jəyeseže' yixjw belən' gan' nchejən. Nach bexobəto'on yo bižlə. Na' ža'an to gueyoa ši'inəyon bel' xen. Na' bito gwchezə yixjon' la'anə'əczə bia zannə' gwža' lo'inə'.

¹² Jeso'osən' gože' neto': —Le'e da gaole xsil.

Na' ni toto' cui beyaxjeto' ye'eto'one': “čNo le'?” la' gocbe'ito' de que Xancho na'aczənə'.

¹³ Jeso'osən' bgüigue'e gwxi'e yetən' na' bene' che' çheto'. Na' leczə ca' bene' len belən'.

¹⁴ De'e nga beyon las blo'elao Jeso'osən' neto' disipl che' lao bebane' ladjo beṇə' guat ca'.

Jeso'osən' be'elene' Simon Bedən' dižə'

¹⁵ Na' ca bedaoto'onə' Jeso'osən' gože' Simon Bedən': —Simon xi'in Jonas čəçaquəchdo' čhia' can' chsa'aque beṇə' quinga čhia'?

Na' boži'en gože': —Xana' le' nəzdo' de que chacda' čhio'.

Jeso'osən' gože' le': —Bsed blo'i beṇə' ca' ze'e gwzolao chso'onlilažə' nada'.

¹⁶ Na' de'e əgwçhop lase gože'ene': —Simon xi'in Jonas čəçacdo' čhia'?

Na' Bedən' gože'ene': —Xana' le' nəzdo' de que chacda' čhio'.

Jeso'osən' gože' le': —Bgüia bye beṇə' ca' chso'onlilažə' nada'.

¹⁷ De'e əgwyon lase gože'ene': —Simon xi'in Jonas, čəçacdo' čhia'?

Na' Bedən' gocchgüeine' de'e gože'ene' de'e gwyon lase: “¿Echacdo' chia'?”
 Na' gože' le': —Xana' le' neze nle'ido' yogua'əloł. Le' nezdo' de que chacda' chio'.
 Jeso'osən' gože' le': —Bsed blo'i beṇə' ca' chso'onlilažə' nada'.

¹⁸ De'e li əchnia' le' catə' goco' beṇə' güego' cuino' bochej doxpeyo'onə' na' gwyeyo' con ga nazən chio'. Pero catə' gaco' beṇə' gola, əgwli na'onə' na' beṇə' yoblə yocheje' doxpeyo'onə' na' yesə'əche'e le' ga cui che'endo'.

¹⁹ Na' de'en gože'ene' ca' zeje dižə' de que Bedən' gone' ca si' Diozən' yelə' bala'an ca de'en gaquə Bedən' lao na' beṇə' mal ca' par so'ote'ene'. Gwde gwna Jeso'osən' can' gaquə che Bedən' nach gože' Bedən': —Da len nada'.

Jeso'osən' goquene' che Juanna'

²⁰ Na' beyechj Bedən' ble'ine' nada' naogua' lega'aque' na' bene' xbab can' chaque Jeso'osən' chia', la' nada'an gwchi'a cuit Jeso'osən' žen' gwdaoto' xše'enə' txen catə'an goža'ane': “Xana', ¿noxaczxən' əgwde le' lao na' beṇə' ca'?”

²¹ Nach Bedən' gože' Jeso'osən': —Xana' ¿nac gaquə che benga?

²² Jeso'osən' gože' le': —Šə che'enda' ne'e zoczə benga xte catə'an yida' yetlas ¿bixa zedən' chaco'? Con gwzotezə gwzo beṇlilažə' nada' na' bzenag chia'.

²³ De'e na'anə' gwditj dižə'anə' entr beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' de que nada' bito gata'. Pero Jeso'osən' caguə gože' Bedən' cui gata'anə' sino gože'ene': “Šə nada' che'enda' ne'e zoczə' xte catə'an yida' yetlas ¿bixa zedən' chaco'?”

²⁴ Nada'an naca' disiplən' ben' goquene' chei na' nezda' can' goquə yogua' de'e quinga babzoja'. Na' leczə le'e nezczəle de que dižə' lin' cho'a.

²⁵ Zanch de'e de de'e ben Jeso'osən' de'e cui zjənyoj. Žalə' zjənyoj yogua'an na' tgüejə tgüejən libr zan juisy zjəde žalə' ca'.

De'e na'azən' chzoja'.

De'en Gwso'on Apostol Ca'

Jeso'osən' bene' lyebe sele'e Spirit che Diozən'

¹⁻² Teofilo dao', ca' naquə libr de'en bzoja' de'e nech, bzoja' che yoguə'əlo' de'e güen de'e ben Jeso'osən' na' de'en bsd blo'ine' dezd catə'an gwzolaogüe' bsd blo'ine' xte catə'an beyepe' yoban'. Žlac bsd blo'ine'enə' gwleje' apostol che' ca' na' len yelə' chnabia' che Spirit che Diozən' bene' mendad naquən' so'one'.

³ Nach gwde gwso'ot beṇə' Jeso'osən', jəyeloe' laogüe' apostol che' ca'. Na' de'e zan de'e bene' par niç gosə'əneze' de que mbancze'enə', na' gwdalene' lega'aque' choa ža na' bzejni'ine' lega'aque' can' chene'e Diozən' nabi'e beṇə' so'e latjə.

⁴ Na' žlac ne'e zo Jeso'osən' len apostol che' ca' bene' mendad cui yesyə'əžaš'e syoda Jerosalennə' lgüegwzə. Gože' lega'aque' yesyə'əga'ane' yesə'əbeze' xte catə'an baçh goc can' ben X'e Diozən' lyebe gaquə, ca de'en bzejni'ine' lega'aque'.

⁵ Jeso'osən' goze'e lega'aque': —De'e zaque'enə' ca naquə Juannə' bchoe' beṇə' nis, pero entr yeto chopə ža, nada' gona' par niç gaquə to de'e zaquə'əche, gona' par niç yedəso Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'olen' nabi'an le'e.

Jeso'osən' beyepe' yoban'

⁶ Na' catə' bazjəndopə zjənžague' len Jeso'osən' gwse'ene': —Xantə' žəbabžin ža gono' ca yechoj nasyon Izrael chechon' xni'a beṇə' zitə' ca'?

⁷ Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bitə naquən par niç le'e ənezele bi ža bi orən' gon Xačo Diozən' de'e ca' babži'e bia' gone'.

⁸ Pero na' catə' yedəso Spirit che'enə' len le'e, gaquəlenən le'e len yelə' guac che'enə' par niç güe'ele xtiža'anə' syoda Jerosalen nga, na' doxen ga mbane Jodean', na' Samaritan' na' doxenlə lao yežlyon'.

⁹ Beyož gwna Jeso'osən' ca', lao chəsə'əgüia disipl che' ca' le' beyepe' yoban' to lo'o bejw na' bitoch besə'əle'ine' le'.

¹⁰ Na' ne'e chəsə'əgüiachgua disipl che' ca' le'e yoban' gan' besə'əle'ine' beyepe', catə'əczla gwsa'acbe'ine' bazjəzecha chopə angl len lega'aque' beṇə' zjənyaz lachə' šyiš.

¹¹ Na' beṇə' ca' chopə gwse'e lega'aque': —Beṇə' Galilea, žbixchen' chgüiale le'e yoban'? Catezəczən' ble'ile beyep Jeso'os nga yoban' catə'an bechoje' ladjwlen', ca'atezəczən' le'ile yide' de'e yoblə.

Gosə'əbeje' Matias par gaque' apostol lgua'a Jodən'

¹² Nach besa'aque' ya'a de'en nzi' ya'a Olibos jəya'aque' Jerosalennə', na' naquə galə'əzə Jerosalennə' to catə'ətə'an de lsens sa'aque' ža dezcanzən' segon costombr che beṇə' Izrael ca'.

¹³ Na' catə' besə'əžine' Jerosalennə' apostol ca' šnej na' beṇə' ca' zjənžague' besyə'əgüie' gan' nite'enə' lo'o cuartən' zo žcuia la'alə. Apostol ca' šnej beṇə' quinga: Bedən', Jacobən', Juannə', Ndrəsən', na' Lipən', Tomasən', Bartolomen', Mtion' na' Jacob xi'in Alfeo, na' Simon ben' chon txen len partid de'en nzi' Cananista, na' Jodasən' beṇə' bišə' Jacobən'.

¹⁴ Yoguə' ža gwnitə'ətezə gwnitə' apostol ca' šnej gwso'one' orasyon txen len beṇə' ca' zjənaquə bišə' Jeso'osən' na' len Maria xna' Jeso'osən' na' len yeziqə'əchlə no'ol ca' zjənzəgue'.

¹⁵ Na' ca tyemp na' Bedən' gwzeche' ladjo to gueyoa galjə beṇə' ljuəžj chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' par be'elene' lega'aque' dižə'an, na' gože' lega'aque':

¹⁶ —Beṇə' bišə', Spirit che Diozən' beṇən' par nič de'e Rei Dabin' bzoje' na' be'e dižə' che Jodən' ben' gwče'e beṇə' ca' gosə'əzen Jeso'osən' gan' jesə'əšague'ene'. Na' beṇən' byen goc complir can' nyoj Xtizə' Diozən' che'.

¹⁷ Jodən' goque' txen len neto' apostol, na' bene' txen len neto' yoguə'əloj de'en gwyo'o lao na'ato' bento'.

¹⁸ Na' Jodən' gwxi'e to pedas yežlyo len laxjue' de'en gwxi'e par de'e malən' bene' bdie' Jeso'osən' lao na' beṇə' ca'. Pero na' bexope' gan' golə'ədite'ena' na' gošj le'ena' na' doxen xjlo'ena' bchoj.

¹⁹ Yoguə'əloj beṇə' ža' Jerosalennə' gosə'ənezene' can' goc che'ena' na' de'e na'ana' bosə'əsi'e yežlyon' Aseldama na' xtižə'əga'aque'ena' zeje dižə' yežlyo chen.

²⁰ Na' de'en gwso'one' ca' goc can' nyoj to Salmo nan:

Liže'ena' gaquən to yo'o daš, notono no so' na'.

Na' leczə' nyojən nan:

Na' te beṇə' yoblə gwlane' xlatje'ena'.

²¹ Na' nita' beṇə' entr chio'o nga beṇə' bagwso'on txen len chio'o bedote lao gwдалen Xancho Jeso'osən' chio'o.

²² Bagwso'one' txen dezd cata' de'e Juannə' bchoe' le' nis xte cata'an beyepe' yoban', na' cheyalə' cuejcho toe' gone' txen len neto' apostol güe'eto' dižə' can' beban Xancho Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'.

²³ Na' gosə'əbeje' chopə beṇə', toe' Jwse ben' le Barsabas, na' leczə le' Josto, na' ben' yeto Matias.

²⁴⁻²⁵ Nach gwso'one' orasyon gwse'e Diozən': —Xanto' le' nombi'o yichjla'aždao' yoguə'əloj beṇə'. Entr beṇə' ca' chopə blo'išguei neto' noe' bagwlejo' par tie' gwlane' xlatjə Jodən' par gaque' apostol na' gone' xšino'onə' txen len neto', ca' naquə Jodən' gwlejyichje' de'en ngo'o lao ne'ena' gone' na' bazjəyede' gabil gan' naquən yeyeje' yelə' güen de'e mal che'ena'.

²⁶ Nach gwso'one' rif par gosə'ənezene' non' bagwlej Diozən' na' Matiasən' bchoje' na' gwso'onene' cuent len apostol ca' šnej.

2

Can' goquə cata'an bidə Spirit che Diozən'

¹ Na' bžin ža lni de'en ne' Pentecostes, na' apostol ca' na' yoguə'əloj beṇə' ca' bagwso'onlilažə' Jesocristən' zjəndopə zjənzəgue' txen tozə latjə.

² Na' to de repentzə goc to sšag le'e yoban' ca' sšag che to be' bdon' gual na' nenxejə lo'o yo'o gan' zjəchi'ena'.

³ Na' besə'əle'ine' to de'en naquə ca' yi' beł na' bžinte lata' güejə de'ena' chalə'əniṇ gan' zjəchi' to toe'.

⁴ Ca' goquə bedənabia' Spirit che Diozən' yichjla'aždao' to toe', na' Spiritən' beṇən' par nič gosə'əzolaogüe' gwso'e gwde gwdelə dižə' de'e gwse'ejni'i beṇə' zita' ca'.

⁵ Na' ca tyempən' beṇə' zan beṇə' Izrael ca' ža' Jerosalennə' beṇə' chso'elao' Diozən', za'aque' zan yež yoblə lao yežlyon'.

⁶ Na' cata' gwse'ene' sšaguən' de'en goquə lo'o yo'o gan' ža' apostol ca', zan beṇə' Izrael ca' besə'əžague', na' lechgualə besyə'əbanene' chedə' to toe'

gwse'enene' chso'e beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocrstən' dižə' de'e chəsə'əne toe'.

⁷ Bito gwse'ejni'ine' bin' chac na' besyə'əbanene', gosə'əne': —¿Ecagua beṇə' Galilea beṇə' quinga chso'e dižə'əna'?

⁸ ¿Nactexa chaquən' to tocho chenecho chso'e dižə' can' chso'e beṇə' gwlaž checho ca' dižə'?

⁹ Bałcho naccho beṇə' Partia na' bałcho beṇə' Media, na' bałcho beṇə' Elam, na' bałcho beṇə' Mesopotamia. Na' yebałcho beṇə' Jodea, na' yebałcho beṇə' Capadosia, yebałcho beṇə' Ponto, yebałcho beṇə' Asia,

¹⁰ yebałcho beṇə' Frigia na' beṇə' Panfilia, na' yebałcho beṇə' Egipto, na' yebałcho za'acho yež Africa ca' de'en zjəchi' delant Sirene. Na' entr chio'o za'acho Roman' bałcho goljcho naccho beṇə' Izrael na' yebałcho ben cuincho beṇə' Izrael.

¹¹ Na' bałcho naccho beṇə' Creta na' beṇə' Arabia. Na' gatə'ətezə beṇə' naccho, yoguə'əcho chenecho chso'e beṇə' Galilea quinga xtižə'əchon' de'en chaccho, chso'e dižə' che de'e zan de'e baben Diozən' de'e zaquə' yebanecho.

¹² Na' yoguə' beṇə' ca' besə'ədobə choso'ozenague' besyə'əbanene' na' gwsa'aczejlaže'e che de'en chaquən', na' zane' gosə'əne': —¿Bi zejen de'e nga chaquən'?

¹³ Na' yebałe' gwso'one' borl gosə'əne': —Beṇə' quinga chesə'əzožene'.

Dižə' de'en be' Bedən' len beṇə' Izrael ca' besə'əžag

¹⁴ Na' Bedən' gwzeche' lao beṇə' ca' txen len apostol ca' yešnej na' be'e dižə'ən zižjo gože' beṇə' ca' zjənžaguən': —Le'e beṇə' Jodea na' notə'ətezəchle zole Jerosalennə', che'enda' gwzenagle chia' na' gonle xbab che de'en ze'e nia' le'e.

¹⁵ Beṇə' ljuežja' quinga bito chəsə'əzožene' can' chaquele, la' ne'e naquə tempran.

¹⁶ Bachac can' bzoj de'e profet Joelən' ben' be' xtižə' Diozən' cana', bzoje' de'en gwna Diozən', nan:

¹⁷ Cata' bazon əžin tyemp par šo'o fin che yežlyon'

nada' Dioz gona' par niçh Spirit chia'anə'

yedəson len beṇə' ža' doxen lao yežlyon'.

Na' gona' par niçh xi'inle ca' so'e xtiža'anə'

na' beṇə' byo xcuidə' ca' yesə'əle'idaogüe'ene' bi de'en gona' par yesə'əle'idaogüe'ene',

na' güe'elena' beṇə' byo golə' ca' dižə' lao bišgal čega'aque'enə'.

¹⁸ Na' yoguə' beṇə' ca' chso'on xšina'anə' la'anə' beṇə' byo o la'anə' no'olə, yedəso Spirit chia'anə' len lega'aque' par niçh so'e xtiža'anə'.

¹⁹ Gona' par niçh gaquə de'en cui nonə' le'i le'e yoban' na' lao yežlyon'.

Gwlo'a yełə' guac chia'anə' len chen, len yi' na' len žen de'en naquə ca bejw.

²⁰ Cuich əgwse'eni' bgüižən',

nach bio'onə' yeyaquən xna ca color che chen antslə ze'e əžin ža yida' de'e yoblə

par čhoglaogua'an che yoguə'əłol beṇə' šə non' napə dolə', nadan' naca' Xanle.

Gaquən to ža žialao xen,

na' gwlo'a yełə' guac xen chia'anə'.

²¹ Na' gaquə de que notə'ətezə beṇə' yesə'əṇab goclen laogua',

nada' naca' Xanle gona' par niçh cui žjəya'aque' lao yi' gabil.

Can' gwna Diozən' na' bzoj de'e profet Joelən' len, ben' be' xtiža' Diozən' cana'.

²² Na' le'e beṇə' Izrael gwlaž chia', legwzenag chia'. Ca naquə Jeso'osən' ben' naquə beṇə' Nasaretən', Diozən' blo'ine' le'e de que naque' beṇə' zaque'e. Diozən' bene' par niçh Jeso'osən' bene' miłagr na' bichlā de'e zaquə' yebanecho par ble'ile, can' nezczenenā'.

²³ Lao yelə' neze che Diozən' bin' ze'e gaquə che Jeso'osən', bsi'e xneze par niçh jodən' benene' lao na'alen' na' benle par niçh beṇə' mal ca' gwso'ote'ene' bosō'ode'ene' le'e yag corozən'.

²⁴ Pero na' Diozən' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca', cheda' bito gwzoi yelə' gotən' nabia'an le'.

²⁵ Quinga bzoj de'e Rei Dabin' xtižə' Jeso'osən' gan' nyoj Xtižə' Diozən' nan: Nezda' de que Xana' Diozən' zoe' len nada' do tyempte na' chaclene' nada' par niçh cui bi chžeba'.

²⁶ De'e na'anə' zoa' mbalaz na' cho'a dižə' can' chebeida' na' nezda' yolis yosbane' nada' ladjo beṇə' guat ca' cata' bagota'.

²⁷ Dioz chia' nezda' bito yocua'aṇo' nada' gan' ža' beṇə' guat ca', ni que go'o latjə gožə' cuerp chia'anə', nadan' naca' Xi'ṇon' na' naquə la'aždaogua'anə' xi'ilažə'.

²⁸ Bablo'ido' nada' naquən' gona' par niçh əbana' zejlicane' na' lechgualē mbalaz soa' yedote de'en zoleno' nada'.

²⁹ Beṇə' Izrael, nezecho de que de'e xaxta'ocho Rei Dabin' gote' na' bosō'ocuaše'ene'. Na' nombi'acho yo'o de'en zo gan' bosō'ocuaše'ene'.

³⁰ Na' de'e Rei Dabin' ža' be'e dižə' can' bzejni'i Diozən' le' cana'. Gwne' naquən' segor can' ben Diozən' lyebe de que to beṇə' galjə lao dia che'enə' nabi'e Izraelən' can' gwnabia' le'enə'.

³¹ Diozən' bene' par niçh de'e Rei Dabin' gwnezene' can' gaquə na' de'e na'anə' be'e dižə' che Cristən' ben' babselə' Diozən' par chaclene' nasyon chechon'. Gwne' de que Cristən' yebane' na' bito yega'aṇe' gan' ža' beṇə' guat ca' na' nic gožə' cuerp che'enə'.

³² Na'a ža, Diozən' bolis bosbane' Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca' na' neto' naquəto' testigw de que beyas bebane'enə'.

³³ Na' Diozən' len yelə' guac che'ene' bene' par niçh beyep Jeso'osən' gan' zoe'enə' na' chnabi'e txen len le'. Na' Diozən' bnežjue'ene' Spirit che'enə' can' bene' lyebe. Na' Jeso'os na'anə' babene' miłagr nga de'en babenele' na' de'en bable'ile, babene' par niçh zedəso Spiritən' len neto'.

³⁴ Caguə de'e Rei Dabi na' ben' beyep yoban', sino de'e Dabin' bzoje' che Jeso'osən' gwne':

Xancho Diozən' gože' Xana'anə':

“Gwche'edo' cuita' nga nabi'acho txen,

³⁵ na' gona' par niçh nitə' de'e ca' chso'on contr le' na' beṇə' contr chio' ca' xni'onə'.”

³⁶ Na' yoguə' chio'o beṇə' Izrael cheyalə' nezecho de'en ngan' che Jeso'osən' ben' betle bda'alene' le'e yag corozən'. Diozən' gwleje'ene' par niçh naque' Xançon' na' naque' Cristən', zeje dižə' ben' bsele'e par chaclene' nasyon chechon'.

Can' gwna Bedən' gože' beṇə' Izrael ca' zjənžaguan'.

³⁷ Na' cata' beṇə' ca' zjənžaguan' gwse'enene' xtiže'enə' de'e juisy de'e gwsa'aquene' lo'o la'ažda'oga'aque'enə', nach gwse'e Bedən' na' apostol ca' yelə': —Beṇə' gwlaž, žbin' cheyalə' gonto' ža?

³⁸ Nach Bedən' gože' lega'aque': —Cheyalə' yedinjele xtolə'əle ca' par nič Diozən' yezi'ixene' chele na' choale nis par yesə'əneze beṇə' de que bachonlilažə'əle Jesocrisən'. Nach Diozən' goṇe' le'e Spirit che'enə' son lo'o yichjla'ažda'olen'.

³⁹ Diozən' goṇe' notə'ətezle Spirit che'enə' can' none' lyebe, le'e na' xi'inle ca' na' notə'ətezə beṇə' zita', la' chnežjue'en yoguə' beṇə' chbeje' par chsa'aque' xi'inē'.

⁴⁰ Nach Bedən' be'elene' lega'aque' dižə' zan, na' gwṇeyoine' lega'aque' gože': —Leyechoj lao de'e malən' de'en chso'onchgua beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən'.

⁴¹ Ca' goquən' beṇə' ca' gwse'ejle' che dižə' de'en be' Bedən' gosə'əchoe' nis. Na' lao žanə' šoṇa mil beṇə' ca' gwso'onlilaže'e Jeso'osən' na' gwsa'aque' txen len yeziqə'əchlə beṇə' bachso'onlilažə'əcze' le'.

⁴² Yogue'e gwnitə'ətezə gwnite'e gosə'ənaogüe' de'en boso'osed boso'olo'i apostol ca' lega'aque' na' gwsa'aque' tozə len yeziqə'əchlə beṇə' gwso'onlilažə' Jeso'osən' na' gwse'ej gwsa'ogüe' txen na' gwnitə'ətezə gwnite'e gwso'one' orasyonnə' txen.

Can' gwso'on beṇə' ca' gwso'onlilažə' Cristən' de'e neche

⁴³ Na' yoguə'əzə beṇə' besyə'əbanene' can' gwso'on apostol ca' miłagr zan len yelə' guac che Diozən'.

⁴⁴ Na' beṇə' ca' bachso'onlilažə' Jesocrisən' gwsa'aque' tozə na' gwso'one' tozə yoguə'əloj de'en zjədeine'.

⁴⁵ Na' gwso'ote'e byen čhega'aque'enə' na' bichlə de'e ca' zjədeine' na' mech de'en besə'əle'ine' čhein' gosə'əyise'en entr yoguə'əloga'aque' segon de'en besə'əyažje to toe'.

⁴⁶ Na' tža tža besə'ədopə besə'əžague' yo'odao' əblaonə' na' leczə gwse'ej gwsa'ogüe' txen liž to toga'aque' na' gwnite'e mbalaz na' besyə'əbeine' gwso'one' txen.

⁴⁷ Gwnitə'ətezə gwnite'e gwso'elaogüe'e Diozən'. Na' gwsa'azlažə' beṇə' yeziqə'əchlə can' gwso'one'enə'. Na' tža tža Xancho Diozən' bene' par nič gwyanch beṇə' ca' gwso'onlilažə' Jesocrisən'.

3

Besyə'əyone' to beṇə' coj

¹ Na' to ža Bedən' na' Juannə' ja'aque' yo'odao' əblaonə' do cheda šoṇə, or catə' chso'on beṇə' Izrael ca' orasyon segon costombr čhega'aque'enə'.

² Na' gwzo to beṇə' nxinj ni'enə' dezd goljtie' na' yoguə' ža gosə'əbec beṇə' le' cho'a puert che yo'oda'onə' puert de'en nzi' "De'e Xoche", par gwṇabe' carida lao beṇə' ca' chja'ac yo'oda'onə'.

³ Nach catə' besə'əžin Bedən' na' Juannə' yo'oda'onə' na' be'enə' nxinj ni'enə' bolgüiže' lega'aque' yoso'onežjue'ene' mech.

⁴ Nach Bedən' na' Juannə' gosə'əbeze' na' bosə'əgüiachgüe'ene' na' Bedən' gože'ene': —Bgüia neto'.

⁵ Na' be'enə' bene' xbab yoso'onežjue'ene' mechən'.

⁶ Pero Bedən' gože'ene': —Bito bi mech chia' de goṇa' le', pero de to de'e gona' gaquələna' le'. Por yelə' guac che Jesocrisən' ben' naquə beṇə' Nasaretən' chona' mendad gwzožə' na' gwda.

⁷ Nach Bedən' bexe'e na' licha be'en bsože'ene', na' le'e gocte gwzeche' na' ni'e ca' le'e besyə'əyacten gual na' leczə ca' bechj ni'e ca'.

⁸ Na' catə' gocbe'ine' babesyə'əyac ni'e ca' gual bxite'e yelə' chebei che'enə'. Na' gwyo'e cha'ašil che yo'oda'onə' len lega'aque' chxite'e na' cho'elaogüe'e Diozən'.

⁹ Na' beṇə' ca' ža' cha'ašilən' besə'əle'ine' can' chde' chxite'e na' cho'elaogüe'e Diozən'.

¹⁰ Na' gwsa'acbe'ine' de que naque' ben' chbe' chṇab carida yoguə' ža cho'a puert che yo'oda'onə' puert de'en nzi' "De'e Xochē", na' lechguale besyə'əbanene' de que babeyaque ni'enə'.

Bedən' be'e xtižə' Diozən' cha'ašil che yo'oda'onə'

¹¹ Na' to cha'ašil che yo'oda'onə' nzi'in "Che de'e Salomonə". Cha'ašil na' gwyej ben' beyaque ni'enə' len Bedən' na' Juannə'. Bito bsane' lega'aque', con beṇe'e na'aga'aque'enə', na' yoguə' beṇə' ca' ža' yo'oda'onə' besə'əžagsese' par jəsə'əgüie'ene' chedə' besyə'əbanchgüeine' de'en babeyaque be'enə'.

¹² Na' catə' Bedən' ble'ine' de que bazjənžag beṇə' zan gan' nite'enə' nach be'elene' lega'aque' dižə' gože' lega'aque': —Le'e beṇə' gwlaž chia' beṇə' Izrael, chebanele can' babeyaque be'enga. De repent chaquele de que por yelə' guac cheton' bento' par ničh beyaque be'enga o šə' chaquele beyaquene' por ni che de'en chonchguato' can' chazlažə' Diozən', pero caguə' ca'anə'.

¹³ De'e xaxta'ocho Abraannə', Isaaquən' na' Jacobən' gwso'elaogüe'e tozə' Diozən' ben' cho'ela'ocho, na' Dios na'anə' bnežjue' yelə' bala'an xen che Xi'ine' Jeso'osən'. Pero le'e bdele Jeso'osən' lao na' jostis ca' par gwso'ote'ene' na' bžonle catə' Pilatən' gone'ene' əgwsane'ene'.

¹⁴ Can' beṇle len Jeso'osən' la'anə'əczə' naque' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy na' naque' le'ezelaogüe beṇə' güen. Nach gwṇable bosan Pilatən' to beṇə' güet beṇə' de ližyan' lguə'a Jeso'osən'.

¹⁵ Na' ca' naquə' Jeso'osən' ben' əbxe yelə' mban zejlicanen', le'enə' betle pero na' Diozən' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca'. Neto' ble'ito'one' na' cho'eto' dižə' de que bebane' ladjo beṇə' guat ca'.

¹⁶ Na' chle'ile benga cui goquə' sa' na' nombi'alene', na' cheyalə' ənezele de que Diozən' beyone' ni'enə' chedə' chonlilažə'əto' Jeso'osən'. De'e yoblə' nia' de que de'en chonlilažə'əto' Jeso'osən' de'e na'anə' Diozən' bene' par ničh beyacšao' ni'a benga can' chle'ilen'.

¹⁷ Beṇə' bišə' dao', nezdə' de que le'e na' beṇə' golə' blao chele ca' betle Jeso'osən' laogüe de'en cui gwyejni'ile de que Dios nan' bsele'ene'.

¹⁸ Naque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaqualene' nasyon chechon'. Can' goquə' goc complir de'e ca' ben Diozən' mendad bos'o'ozoj de'e profet ca' che Cristən' antslə' ze'e sele'ene'. Gwso'e dižə' de que yoso'ochi' yoso'osaquə' beṇə' le' na' so'ote'ene'.

¹⁹ Na'a ža leyoša' xbab chelen' na' le'e yedinje xtolə'əle ca' par ničh Xancho Diozən' gwnitlaogüe'en na' par ničh gone' ca' sole mbalaz.

²⁰ Nach Xancho Diozən' sele'e Jeso'osən' yežlyo nga yetlas ben' gwleje' gwlatle par naque' Cristən'.

²¹ Pero chonən byen yega'an Jesocristən' yoban' xte catə' əžin ža gon Diozən' par ničh yežlyon' yeyaquan de'e cobə. La' Diozən' bene' par ničh de'e profet ca' beṇə' ca' gwleje' par gwsa'aque' lažə' ne'enə' na' gwso'e xtiže'enə' cana'ate bos'o'ozoj de que yeyaquan de'e cobə.

²² De'e Moizezan' be'elene' de'e xaxta'ocho ca' dižə' gože' lega'aque': "Xancho Diozən' sele'e yeto beṇə' lao dia chelen' par güe'elene' le'e xtiže'enə' can' bsele'ene' nada'. Che be'enan' gwzenagle bitə'ətezə' əne'.

23 Na' Diozən' gone' par nich yesə'əbiayi' yoguə' beṇə' ca' cui yoso'ozenag che be'enə' əsele'e." Can' gož de'e Moizezən' de'e xaxta'ocho ca'.

24 Le'egateza ca' yoguə'əloḷ de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' gwzolaozən' len de'e Samuelən' na' beṇə' ca' gwsa'ac gwdechlə gwso'e dižə' che tyemp nga zocho ṇa'a na' che de'e ca' bachac ṇa'a.

25 De'e profet ca' zjənaque' xaxta'ocho na' lyebe de'en ben Diozən' len de'e Abraannə' de que gone' güen len xi'in dia che'enə' naquən par chio'o. Gožə' de'e Abraannə': "Por xi'in dia chio' beṇə' ṇitə' to to ṇasyon ṇite'e mbalaz."

26 Can' chac, Diozən' gwleje' Xi'inen' bsele'ene' por ni checho na' gone' par nich to tole sole mbalaz šə yediṇjele xtolə'əle ca'.

4

Bedən' na' Juannə' nite'e lao beṇə' gwnabia' ca'

1 Ne'e chso'elente Bedən' na' Juannə' beṇə' ca' dižə' catə' besə'əžin balə bχoz che beṇə' Izrael ca', na' beṇə' gwnabia' che yo'odao' əblao chega'aque'enə' na' beṇə' sadoseo ca' beṇə' ca' cui chse'ejle'e de que yesyə'əban beṇə' guat ca'.

2 Beṇə' sadoseo ca' chəsə'əže'e de'en choso'osed choso'olo'i Bedən' na' Juannə' beṇə' ca' zjənžaguən', choso'ozejni'ine' lega'aque' de que gwžin ža catə' yesyə'əban beṇə' guat ca' chedə' beban Jeso'osan'.

3 Na' beṇə' blao ca' gosə'əzene' Bedən' len Juannə' na' gosə'əyixjue' lega'aque' ližyan' sin cui gwsa'ogüe' xya chega'aque' can' cheyalə, chedə' bachexjw že'enə' na' bito golə'əch so'one' yelə' jostis chega'aque'enə' že'enə'.

4 Na' ca' naquə' beṇə' ca' gwse'ene' choe' Bedən' na' Juannə' xtižə' Diozən' zane' gwso'onḷiləže'e Cristən', na' t xen len beṇə' ca' bagwso'onḷiləže'ene' antslə gwnitə' gueyə' mil beṇə' byo cui cuent no'ola.

5-6 Na' beteyo beṇə' gwnabia' che beṇə' Izrael ca', beṇə' golə' blao ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' besə'ədopə besə'əžague' Jerosalennə' len Anasan' ben' naquəch bχoz əblao na' len Caifasən' na' Juannə' na' Ljandr na' nochlə beṇə' ca' zjənaque' bišə' lježj ben' naquəch bχoz əblaon'.

7 Nach gwso'one' mendad jəsə'əxi'e Bedən' na' Juannə' na' gosə'əṇabene' lega'aque': —¿Non' ben lsens chele par beyonle be'enə' nxiṇjən'? o ¿non' ben mendad par beyonlene'?

8-9 Na' ca' naquə' Spirit che Diozən' gwnabia'an yichjla'aždao' Bedən' nach benən' par nich gožə' beṇə' ca': —Le'e beṇə' gwnabia' na' beṇə' golə' beṇə' blao che Izraelən', chnabile nac goquən' beyonto' be'enə' nxiṇj ṇi'enə'.

10 Yoguə'əle cheyalə' gwzenagle na' ənia' le'e, de que le'e betle Jesocristən' be'enə' naquə' beṇə' Nasaret, bda'alene' to le'e yag coroz, pero Diozən' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca', na' Jesocrist nan' bene' yelə' guac beyaque benga.

11 Jesocristən' naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e, pero bito bzenagle che'. De'e na'anə' gwxaquə'əlebene' ca' to yej de'en naquə' le'ezelaogüe de'e güen na' le'e gwxaquə'əlebele ca' beṇə' güen yo'o beṇə' jəsə'əcho'on yejən' de'e naquəch yej güen, pero yejən' banaquən yej squin ṇa'a.

12 Tozə Jesocristən' guaquə' yebeje' beṇə' xni'a de'e malən', na' notono nochlə zo doxen lao yežlyon' beṇə' gaquə' yebej chio'o xni'a de'e malən' sino tozə Jesocristən'.

13 Besyə'əbane beṇə' gwnabia' ca' can' boži'i Bedən' na' Juannə' xtižə'əga'aque'enə' sin cui besə'əžebe', len nachbia' zjənaque' beṇə' yixə' na' bito zjənsedteque'. Nach gwsa'acbe'ine' de que beṇə' ca' bito chesə'əžebe' chedə' bagosə'adalene' Jeso'osan'.

14 Na' de'en zecha ben' beyaque ñi'enə' txen len Bedən' na' Juannə' bito besyə'əžele beṇə' gwnabia' ca' bi xya sa'ogü'e' cḥega'aque'.

15 Nach besyə'əbeje' apostol ca' fuerlə žlac bosə'oxi'e' entr ljuēžjga'aque' naclə so'one'.

16 Na' beṇə' gwnabia' ca' gwse'e ljuēžjga'aque': —¿Bi goncho len beṇə' quinga? Yoguə' beṇə' ža' Jerosalen nga zjənezene' de que gwso'one' to miłagr xen na' bito gaquə ye'echo beṇə' de que bito gwso'one' miłagrən'.

17 Letechozə goncho par niḥ cui gasə' laljə dižə' de'en chso'enə'. De'e na'anə' cheyalə' ye'echo lega'aque' gata' castigw gual cḥega'aque' šə so'eche' xtižə' Jeso'osən'.

18 Nach gwsa'axe' Bedən' na' Juannə' de'e yoblə na' gwse'e lega'aque' cuich so'e dižə' cḥe Jeso'osən' na' cuich no yoso'osed yoso'olo'ine' cḥe'.

19 Nach Bedən' na' Juannə' bosyo'oži'en gwse'e lega'aque': —Legon xbab cḥe de'e nga, žəchaquele chene'e Diozən' gwzenagto' cḥele o šə chene'ene' gwzenagto' cḥe'enə' ža'?

20 Bito gaquə cuezəto' cuich güe'eto' dižə' cḥe de'e ca' bable'ito' na' babeneto' cḥe Jeso'osən'.

21-22 Na' de'e zan de'e gwse' beṇə' gwnabia' ca' lega'aque' par yoso'ošebe' lega'aque'. Pero na' bito besə'əželene' naclə so'one' lega'aque' castigw cḥedə' beṇə' zan chso'e yelə' choxcwlen cḥe Diozən' de'en beyaque be'enə'. Mazəchlə cḥoa izene' na' dezd goljtie' cui goquə se'e. Na' beṇə' gwnabia' ca' cui gwse'enene' yoso'oše'e beṇə' zan ca', de'e na'anə' bosyo'osane' Bedən' na' Juannə'.

Gosə'əṇabene' Diozən' gaquəlene' so'e xtiže'enə' sin cui yesə'əžebe'

23 Na' Bedən' len Juannə' catə' bosyo'osan beṇə' gwnabia' ca' lega'aque' jəya'aque' gan' nitə' yeziquə'əchlə beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' na' gwso'elene' lega'aque' dižə' yoguə'əloł can' əgwse' bəxoz əblao ca' na' beṇə' golə blao ca' lega'aque'.

24 Na' beṇə' ca' catə' gwse'enene' dižə'en tozə can' gwso'one' xbab len lega'aque' na' gwso'one' orasyonṇə' lao Xacho Diozən' gosə'əne': —Xanto' Dioz, len' beno' yoban' na' yežlyon' na' nisda'onə'. Len' beno' beṇə'ch, bia ca' chsa'aš na' biquə'əchlə de'e zjəde, na' len' chnabi'o doxenlə.

25 Na' Spirit cḥio'onə' benən par niḥ de'e Rei Dabin' bzenague' cḥio' na' bzoje' dižə' quinga de'en nan:

Beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael chsa'ase' contr le' Xanto' Dioz, pero bitoczə gaquə can' chso'one' xbabən'.

26 Beṇə' gwnabia' cḥe ṇasyon ca' na' cḥe yež ca' txenṇə' zjənaque' chso'one' contr le' Xanto' Dioz,

na' contr Xi'ino' Cristən' ben' bseļo'o par gaquəlene' ṇasyon Izrael cḥeto' nga.

27 Na' lao' syoda ngan' besə'ədobə Rei Erodən' na' Ponsio Pilatən' na' beṇə' cui zjənaque' beṇə' Izrael, na' len beṇə' Izrael ca'. Na' yogue'e gwso'one' txen par gwso'ote' Xi'ino' Jeso'osən' ben' naquə beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy, ben' gwlejo' par gaquəlene' ṇasyon cḥeto' nga.

28 Gwso'one' can' bsi'o xneze gaquə na' can' gwduxjxi'io cana'ate.

29 Na' ṇa'a ža Xanto', bgüia can' chso'on beṇə' gwnabia' ca' chse'enene' yoso'ošebe' neto' beṇə' güen žin cḥio', na' goclen neto' par niḥ cui žebto' güe'eto' xtižə'onə'.

30 Na' catə' güe'eto' xtižə'onə' blo'ešga yelə' guac cḥe Xi'ino' Jeso'osən' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisyən' ca de'en gaquə no miłagr, na' yesyə'əyaque no beṇə' chsa'acšene na' gaquə bichlə de'e yesyə'əbane beṇə'.

31 Na' catə' beyoʒ gwso'one' orasyonnə' ca' Diozən' bene' par niç gwxo' gan' zjəndopə zjənʒague'enə' na' Spirit çe'enə' bedənbə'achən yichjla'aʒda'oga'aque'enə' na' goclenən lega'aque' par gwso'e xtiže'enə' sin cui besə'ažebe'.

Gwso'one' de'en zjəde çe'ga'aque' tozə

32 Na' yoguə' beṇə' ca' gwso'onlilažə' Cristən' tozə can' goquə yichjla'aʒda'oga'aque'enə'. Na' yoguə' bi de'en zjəde çe'ga'aque'enə' gwso'one'en tozə na' notono gwna: “Chia' de'e nga”, o “Chia' de'e na”, la' naquən çe yoguə'ağa'aque'.

33 Na' apostol ca' gwnitə'ətezə gwnite'e bosozejni'ine' beṇə' de que Jeso'osən' bebane' ladjo beṇə' guat ca'. Na' Diozən' goclenchgü'e' lega'aque' len bi de'en gwso'one' na' bene' par niç beṇə' yeziquə'əchlə gwsa'apəchgü'e' lega'aque' respet.

34 Can' goquə bito bi bi goquə falt bi de'en besə'əyāžje beṇə' ca' gwso'onlilažə' Cristən', chedə' beṇə' ca' gotə' yežlyo çe'ga'aque' o ližga'aque' tgüejə gwso'otəga'aque'en.

35 Na' mech de'en besə'əle'ine' çe to ton bosozejni'ine' apostol ca' na' apostol ca' gosə'yise'en len beṇə' ca' yelə' con noe' byāžjene'en.

36 Can' ben to beṇə' Chipre beṇə' le Jwse. Naque' beṇə' goljə lao dia çe de'e Lebin' na' apostol ca' bosə'əsi'ene' Bernabe, zejen dižə' ben' chtipe' lažə'əcho.

37 Jwse na'anə' bete'e to yežlyo çe'enə' na' mech de'en ble'ine' çeina' bnežjue'en apostol ca'.

5

De'e mal de'en ben Ananias na' Safira

1 Na' zo to beṇə' le Ananias na' no'ol çe'enə' Safira, na' Ananiasən' bete'e to yežlyo çe'enə'.

2 Pero na' bosoxi'e entr lega'acze' yosoxoayague' apostol ca' yoo'onežjue' to partzə mech de'en besə'əle'ine' çeina' na' se'e lega'aque' de que doxenənnə'. Nach gwyej Ananiasən' na' bnežjue' mechən'.

3 Nach Bedən' gože'ene': —Ananias, žbixchen' bzenago' çe gwxiye'enə' par chacdo' əxoayago' Spirit çe Diozən', nao'neto' de que choṇo' doxen mechən' de'en ble'ido' çe yežlyon' len bagwlo'oša'ole to partən' par cuinlen'?

4 Čhio' yežlyon' catə' cuiṇə' goto'on, na' čhio' mechən' de'en ble'ido' catə' beto'on na' zaco'o par beno' bi che'endo' len len. De'e malən' beṇle ca de'en goquele əxoayagle len de'en beṇle neto'. Caguə contr neto'onə' babenle de'en benlažə'əle sino contr Dioz na'anə'.

5 Nach Ananiasən' catə' benene' xtižə' Bedən' to bgüixze' na' gote'. Na' yoguə' beṇə' ca' gwse'enene' dižə' can' goquən' lechgualə besə'ažebe'.

6 Na' besə'əžin beṇə' xcuidə' ca' gan' bgüixə de'e Ananiasən' na' bosyə'əchele' cuerp çe'enə' to lachə' na' besyə'əyo'ene' gan' bosocuaše'ene'.

7 Na' gwde do šon' or gote' bžin no'ol çe'enə' na' gwyo'e yo'onə' sin cui nezene' šə bin' bagoc çe de'e be'en çe'enə'.

8 Na' Bedən' gože'ene': —Ca naquə yežlyon' de'en betə'əlen' žəleine' to ca'atə'tən' ble'ile çe'in' ža?

Na' Safiran' gože'ene': —To ca'atə'tən'.

9 Nach Bedən' gože' no'olən': —Čbixchen' goco' tozə len be'en čhio'onə' chaquele gonle Diozən' prueb šə leine' can' ne' bito əxoayagcho? Cho'a puert nga zjəzəcha beṇə' ca' baboso'ocuaše' be'en čhio'onə' na' na'a so'e le'.

10 Na' le'e bgüixte Safiran' lao Bedän' na' gote'. Na' catä' gwso'o beñä' xcuidä' ca' lo'o yo'onä' besä'äle'ine' bagote' nach gwso'ene' jäsä'acuaše'ene' cuit de'e be'en che'enä'.

11 Na' yoguä' beñä' ca' chso'onlilažä' Cristän' besä'äžebe' can' goquän' na' leczä besä'äžeb yeziqüä'ächlä beñä' gwse'ene dižä' can' goquän'.

Gwso'one' de'e zan milagr

12 Na' apostol ca' gwso'one' de'e zan milagr entr beñä' ca' ža' Jerosalennä'. Na' beñä' ca' chso'onlilažä' Xancho Jesocristän' chäsä'adopä chäsä'äžague' txen cha'ašil che yo'odao' äblaonä' gan' nzi' "Che Salomonnä".

13 Na' yeziqüä'ächlä beñä' ca' ža' Jerosalennä' lechgualä gwsa'apäga'aque'ene' respet, la'anä'aczä besä'äžebe' par yesä'äžague' txen len lega'aque'.

14 Pero na' zane' gwso'onlilažä'e Xancho' na' besä'äžague' txen, zan beñä' byo na' no'ola.

15 Na' catä' no beñä' gwsa'acšene gosä'äyixjue' lega'aque' tnezän' do lao cam o do lao yagla' gosä'äbeze' catä' te Bedän' na' gwse'enene' nite'e gan' yesä'ächele' bñen che Bedän' par nič yesä'äyague'ne' šä bi yižgüen' chse'ine'.

16 Na' beñä' ca' ža' yež ca' zjächi' galä'äzä Jerosalennä' ja'aque' Jerosalennä' zjänche'e beñä' ca' cha'acšene na' beñä' ca' zjäyo'o zjäyaz de'e xio' ca'. Na' por yelä' guac che Diozän' apostol ca' gwso'one' par nič besä'äyague beñä' ca' gwsa'acšene na' besä'äbeje' de'e xio' ca' zjäyo'o yichjla'aždao' beñä'.

Boso'olagzejä boso'olagzide' Bedän' len Juannä'

17 Nach ben' naquäch bñoz äblao na' yeziqüä'ächlä beñä' sadoseo ca' beñä' ca' cui chse'ejle'e de que yesä'äban beñä' guat ca', besä'äague'ine' apostol ca'.

18 Na' gosä'äzene' lega'aque' na' gosä'äyixjue' lega'aque' ližyan'.

19 Na' to angl beñä' za' gan' zo Xancho Diozän' bžine' ližyan' še'elä na' bsaljue' puert ca' na' bebeje' lega'aque'.

20 Na' gože' lega'aque' žja'acquäche' yo'odao' äblaonä' na' so'eche' dižä' len beñä' ca' chäsä'äžaguän' naquän' so'one' par yesä'äzi'e yelä' mban zejlicanen'.

21 Nach de'en gwse'enene' can' gož anglän' lega'aque', ja'aque' yo'odao' äblaonä' catä' gwy'e'eni'ina' na' boso'osed boso'olo'ine' beñä' ca' zjänžaguän'.

Na' ben' naquäch bñoz äblao txen len beñä' golä blao ca' chäsä'anabia' nasyon Izraelän' besä'ädobe' par gwso'one' jontän' nach gwso'one' mendad žjäsä'äxi'e apostol ca' gan' zjädie' ližyan'.

22 Pero catä' besä'äžin xä'ag yo'odao' ca' ližyan' caguä no apostol ca' nla'. Na' jäya'aque' lao beñä' gwnabia' ca' jäsyä'ädixjui'e.

23 Chse'e beñä' ca': —Nyeyjw chečh ližyan' na' soldad ca' nite'e cho'a puertän' chsa'ape'en pero catä' bsaljwto' puertän' caguä no apostol ca' ža' lo'o ližyan'.

24 Na' ben' naquäch bñoz äblao na' beñä' gwnabia' che soldad ca' chsa'apa yo'oda'onä', na' bñoz golä blao ca' catä' gwse'enene' rsonnä' besä'äbanene' na' gwsa'aczejläze'e bi zeje ca' de'en bagoquän'.

25 Na' lao chsa'aczejläže'ena' bžin to beñä' gože' lega'aque' de que apostol ca' beñä' ca' gosä'äyixjue' ližyan' ž'e'e cha'ašil che yo'odao' äblaonä' choso'osed choso'olo'ine'.

26 Nach beñä' gwnabia' che soldad gop ca' gwyje' len xä'ag yo'odao' ca' jäsyä'äxi'e apostol ca' dižä' šao'. Bito gwso'one' znia len lega'aque' chedä' besä'äžebe' beñä' ca' choso'ozenag xtižä' apostol ca' šä yoso'ošize'e lega'aque' vej.

27 Na' catə' besə'əžin apostol ca' lao beṇə' gwnabia' ca' beṇə' ca' chso'on jontən' nach ben' naquəch bχoz əblao gože' lega'aque':

28 —Bač bento' mendad cui güe'ele dižə' che Jeso'osən' na' cuich əgwsed əgwlo'ile beṇə' che le'ena', na' mazəchlə babe'elenle yoguə' beṇə' Jerosalen ca' xtize'ena'. Na' bachosbaga'əle neto' che de'en gwso'ote'ene'.

29 Nach Bedən' na' apostol ca' yelə' gwse'e le': —Naquəčan de'e žialao xench gwzenagto' che Diozən' cle ca' che beṇə'čan'.

30 Le'e betle Jeso'osən' bda'alene' to le'e yag coroz pero Dioz ben' cho'ela'ocho na' ben' be'elao' de'e xaxta'ocho ca' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca'.

31 Na' na'a Diozən' babnežjue'ene' yelə' bala'an xen na' yelə' gwnabia' xen par ničh chnabi'e na' chebeje' beṇə' xni'a de'e malən'. Na' le'ena' chene'ene' gaquəlene' yoguə' chio'o beṇə' Izrael par ničh yedinjecho xtələ'əchon' na' yezi'ixene' checho.

32 Neto' nezeto' can' ben Diozən' len Jeso'osən' na' cho'eto' dižə' chei, na' leczə Spirit che Diozən' nezczen na' cho'en dižə' chei na' Diozən' babsle'e Spirit che'ena' zon lo'o yichjla'aždao' beṇə' ca' choso'ozenag che'.

33 Na' lechguale besə'əža'a beṇə' gwnabia' ca' catə' gwse'ene' can' gož Bedən' lega'aque' na' gwse'ene' so'ote' apostol ca'.

34 Pero na' lao jontən' zo to beṇə' fariseo beṇə' le Gamaliel. Chsed chlo'ine' beṇə' lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' gwsa'apəchgua beṇə' le' respet. Na' Gamalielən' gwzeche' lao jontən' na' bene' mendad yesə'əchoj apostol ca' fuerlə žlac güe'elene' beṇə' ca' ža'anə' dižə'.

35 Nach gože' beṇə' ca' ža'anə': —Beṇə' gwlaž, cheyalə' gongaxjcho xbab nac goncho len beṇə' quinga par ničh goncho de'en naquə de'e sin'.

36 Le'e yosa'alažə' can' goquə catə' bchoj ben' le Teudas gwne' de que naque' beṇə' zaque'e. Na' do tap gueyoa beṇə' bosso'ozenag che' na' gwsa'aquene' txen. Pero na' bžin ža gwso'ot beṇə' le' na' besyə'əyasələs beṇə' ca' gwsa'aque' le' txen, caguə bi goquəch so'one'.

37 Nach gwdechlə to beṇə' Galilea ben' le Jodas bchoje' ca tyempən' bosso'oguale'e yiš balə beṇə' ža' to to yež, na' beṇə' zan gwsa'aquene' txen na' leczə bžin ža gwso'ote'ene' na' beṇə' ca' gwsa'aque' le' txen leczə besyə'əyasələse'.

38 Na' de'e na'anə' chona' le'e consejw nga, ljoye' beṇə' quinga, bito bi gonecho lega'aque'. La' šə de'en choso'osed choso'olo'ine'ena' naquən che lega'acze' gwžin ža catə' yenitən.

39 Na' šə de'en choso'osed choso'olo'ine'ena' naquən che Diozən', bito bi gaquə goncho par cui gasələsan. Cheyalə' gapcho cuidad par ničh cui tija'lencho Diozən'.

40 Na' gwsa'azlažə' beṇə' gwnabia' ca' can' gož Gamalielən' lega'aque'. Nach gwsa'axe' apostol ca' na' gosə'əyine' lega'aque' na' gwso'one' mendad cuich no yoso'osed yoso'olo'ine' che Jeso'osən' batə'ətezəchlə. Nach bosso'osane' lega'aque'.

41 Na' ca' naquə apostol ca' catə' besyə'əchoje' gan' gotə' jontən' chesyə'əbeine' de que Diozən' bsi'e xneze bosso'ochi' bosso'osaguə' beṇə' lega'aque' por ni che de'en choso'osed choso'olo'ine' che Jeso'osən'.

42 Na' yoguə' ža bosso'osed bosso'olo'iche apostol ca' che Jesocristən' do liž beṇə' na' do catə' chja'aque' yo'odao' əblaonə'.

6

Benə' ca' chso'onlilažə' Cristən' gosə'əbeje' gažə benə' par gwsa'aque' comision chega'aque'

¹ Na' ca tyempən' zda chanch benə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' na' benə' ca' chso'e dižə' griego gwzolaŋ chəsə'əže'eše'e chedə' no'olə gozeb ca' entr lega'aque' bito chəsə'əzi'e lebe len no'olə gozeb ca' entr benə' ca' chso'e dižə' ebreo catə' chəsə'əyise' de'en chse'ej chsa'o to toga'aque'.

² Nach apostol ca' šižin bosyo'otobe' yeziquə'əchlə benə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' na' gwse'e lega'aque': —Bito naquən güen par neto' cuezəto' cuich əgwsed əgwlo'ito' benə' xtižə' Diozən' par nič chisto' de'en əse'ej əsa'o benə'.

³ De'e na'anə' benə' bišə', lecuej gažə benə' entr le'e, benə' chnabia' Spirit che Diozən' yichjla'ažda'oga'aque'enə', benə' zjənaquə' benə' sin' na' benə' chso'on de'e güennə', na' le'e gon lao na'aga'aque' yesə'əyise' de'en əse'ej əsa'o benə' ca'.

⁴ Na' neto' sotezə soto' gonto' orasyonnə' na' əgwsed əgwlo'ito' benə' xtižə' Diozən'.

⁵ Na' gwsa'azlažə' yoguə' benə' ca' gwso'one' can' gwse' apostol ca' lega'aque', na' gosə'əbeje' to benə' le Esteban, benə' chonlilažə'əchgua Diozən' na' chnabi'achgua Spirit che Diozən' yichjla'aždaogü'e'enə'. Na' leczə gosə'əbeje' Lip na' Procoro na' Nicanor na' Timon, na' Parmenas na' Nicolas benə' Antioquia, benə' ben cuine' benə' Izrael.

⁶ Na' bosə'ozoe' lega'aque' lao apostol ca' par nič apostol ca' gwso'one' orasyon chega'aque' na' bosə'o'oxoa na'aga'aque'enə' yichj benə' ca' par gwso'o lao na'aga'aque'enə' žinnə' de'en so'one'enə'.

⁷ Na' benə' zanch gwse'enene' xtižə' Xancho Jesocristən', na' zan benə' Jerosalennə' gwso'onlilaže'ene' na' leczə zan bχoz ca' bosə'ozenague' na' gwse'ejle'e xtiže'enə' de'en bosə'osed bosə'olo'ine'.

Gosə'əzene' Estebannə'

⁸ Na' ca naquə Estebannə' gwzochgua yelə' guac che Diozən' len le' na' Diozən' goclenggü'e' le'. De'e na'anə' bene' milagr na' bichlə de'e zaquə' yesyə'əbane benə' lao benə' ca' ža' Jerosalennə'.

⁹ Na' zo to yo'oda'onə' de'en chəsə'əne' "Yo'odao' che Benə' ca' Gwsa'ac Esclabos". Benə' ca' chəsə'ədoḡə chəsə'əžag na' za'aque' Sirene na' Alejandria, na' Silisia na' Asia, na' bałə benə' ca' gwzolaŋ gwsa'acyože' Estebannə'.

¹⁰ Pero na' bito besyə'əželene' nac yosyo'oži'e xtižə' Estebannə' chedə' Spirit che Diozən' bnežjon le' yelə' sin' na' bzejni'in le' bin' gwne'.

¹¹ Nach gosə'əgo'oyele'e to čopə benə' par bosə'o'oxoayague' gosə'əne' de que Estebannə' babžia bnite'e de'e Moizezən' ben' bzoj lei che benə' Izrael ca' na' leczə gosə'əne' de que babžia bnite'e Diozən'.

¹² Na' benə' ca' gwsa'acyože' Estebannə' bosə'ota bosə'one' benə' lao syodan' na' benə' golə' blaŋ che benə' Izrael ca' na' benə' ca' chosə'osed chosə'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Na' ja'accdoe' gan' zo Estebannə' na' gwso'oxe'ene' na' gosə'əche'ene' gan' ža' benə' ca' chəsə'ənanbia' Izraelən'.

¹³ Nach besyə'əyilje' benə' soe' dižə' güenlažə' benə' gosə'əne' che': —Benga cuiczə žizə' zoe' chžia chnite'e yo'odao' əblao nga' lei de'en bzoj de'e Moizezən'.

¹⁴ Babeneto' ne' de que Jeso'os benə' Nasaretən' yochinje' yo'odao' əblaŋə' na' yoše'e costombr checho ca' de'en ben de'e Moizezən' mendad naŋcho.

15 Na' beṇə' gwnabia' ca' na' notə'ətezəchlə beṇə' ca' zjəchi' gan' chso'one' yeḷə' jostisən' besə'əgüie' cho'alao Estebannə' na' besə'əle'ine' chactitən ca' cho'alao angl.

7

Choe' Estebannə' diž'

1 Nach ben' naquach bꞥoz əblaonə' gože' Estebannə': —ꞥEnaquən ca' nga' chəsə'əna beṇə' quinga'?

2 Nach Estebannə' gože' lega'aque': —Le'e beṇə' golə' na' le'e beṇə' xcuidə', legwzenag' chia' len to' chopə' de'e əṇia' le'e. Diozən' ben' naquə' le'ezeḷəogüe beṇə' zaque'e bloe' laogüe' de'e xaxta'ocho' Abraannə' catə'ən' gwzoe' Mesopotamian' antslə' ze'e žjasoe' Arannə'.

3 Na' Diozən' gože'ene': “Bchoj' lažo'onə' na' ladjo beṇə' family' chio' na' gwyej' jəso' latjə' gan' gwlo'ida' le'.”

4 Nach de'e Abraannə' bchoje' gan' ža' beṇə' Caldea' ca' na' jəsoe' Arannə'. Na' bžin' ža' got' de'e x'e'enə' na' gwdechlə' Diozən' gwꞥhe'e' de'e Abraannə' nga' gan' zocho.

5 Diozən' bito' bnežjue' de'e Abraannə' yežlyonə' gaquən' che', ni to' pedas' da'ozən', sino' bene' lyebe' de' que' gaquən' che' beṇə' ca' ze'e' za'ac' lao' dia' che'ena' catə' bagote', la'anə'əczə' cui' no' xi'ine' ne'e' so' catə'ən' gož' Diozən' le' ca'.

6 Nach Diozən' leczə' gože'ene' de' que' xi'ine' dia' che'ena' žjasə'ənite'e' laž' beṇə' zitə' tap' gueyoa' iz' gan' əsa'aque' esclabos' na' yesə'əžaglaochgüe'.

7 Nach Diozən' gože'ene': “Nada' gwnežjua' castigw' che' nasyonnə' gan' so'one' xi'ine' dia' chio' ca' esclabos' na' gona' ca' yesyə'əchoj' xi'ine' dia' chio'onə' na' da'aque' əso'əlaogüe'e' nada' nga'.”

8 Nach Diozən' bene' lyebe' len' de'e Abraannə' de' que' gone' güen' len' xi'ine' dia' che'ena'. Na' bene' mendad' so' Abraannə' to' seṇy' de'en' ne' sirconsision', le' na' len' beṇə' byo' ca' za'ac' lao' dia' che'ena' par' gachbia' de' que' chse'ejle'e' che' lyebe' de'en' bene'ena'. De'e' na'anə' catə' goljə' xi'ine' Isaaquən' bzo'əbo' seṇyən' to' xmanzebo', na' leczə' can' ben' de'e' Isaaquən' catə' goljə' xi'ine' Jacobən'. Na' ca'aczə' ben' de'e' Jacobən' len' de'e' xi'ine' ca' šižinnə' beṇə' ca' gwsa'ac' šižin' dia' che' chio'o' beṇə' Izrael.

9 Na' xi'ine' de'e' Jacobən' be'en' le' Jwse', beṇə' biše'e' ca' gwsa'acxi'ine' le' na' gwso'ote'ene' gosə'əzi' beṇə' Egipto' ca' le'. Pero' Diozən' gwzoe' len' Jwsen'.

10 Na' goclene'ene' na' bebeje'ene' lao' yoguə'əloḷ' de'en' bžaglaogüe'ena'. Na' Diozən' bene' par' nich' de'e' Rei' Faraonnə' ben' chnabia' Egipton' bebeine' le' na' gwleje' le' par' goque' gubernador' che' Egipton' na' Faraonnə' bzo'ene' bgüia' bye' ližen'.

11 Na' gwꞥhe' to' bgüin' doxen' Egipton' na' leczə' can' goquə' Canaannə' na' de'e' xaxta'ocho' ca' bito' besə'əželene' de'e' əsa'ogüe' na' besə'əžaglaochgüe'.

12 Pero' na' bžin' ža' bene' de'e' Jacobən' rsonnə' de' trigw' Egipton' na' bsele'e' de'e' xaxta'ocho' ca' tš'i' jəsə'əxi'en'.

13 Na' bečhop' ši'i' ja'aque' catə' ben' Jwsen' ca' besyə'əyombia' beṇə' biše'e' ca' le', na' gwꞥeze' Faraonnə' ca' zjənaquə' family' che' Jwsen'.

14 Na' Jwsen' bene' mendad' žjəsyə'əxi'e' xaga'aque' Jacobən' na' yoguə'əloḷ' bišə' ljeužje' ca', naquə' ca' do' gyonšino'e'.

15 Can' goquə' gwyej' Jacobən' Egipton' na' Egipto' na' gote', na' leczə' na' gwsa'at' xi'ine' ca' beṇə' ca' zjənaquə' xaxta'ocho'.

16 Na' gwdechla besya'ayo'e cuerp chega'aque'enə' na' jasyə'acuaše'ene' to lo'o bloj ba gan' nzi' Siquem, to yežlyo de'en gwxi' Abraanə' de'en gwso'otə' xi'in Amor beṇə' Siquem.

17 Na' catə' bazon əžin tyemp əgwnežjo Diozən' lega'aque' yežlyon' can' bene' lyebe len de'e Abraanə', bazda chan beṇə' Izrael ca' ža' laž beṇə' Egipto ca'.

18 Na' ca' chac beža' rei che Egipton' na' rei cobən' bito gwnezene' can' goquəlen Jwsen' nasyon Egipton'.

19 Na' rei nga gwdiljlaže'e bin' əbde'ine' par bene' mal len de'e xaxta'ocho beṇə' Izrael ca', na' bene' mendad žjasə'əcho'on xi'inga'aque'enə' par niç yenit dianə'.

20 Na' ca tyempən' goljə de'e Moizezən' na' bebei Diozən' le' na' xaxne'enə' bosyo'oscha'ogüe' le' šonə bio'.

21 Pero na' bžin ža benən byen jəsə'əcho'one'ebo', na' xi'in rein' to no'ola beželene'ebo' na' beyo'ebo' liže'enə' boscha'ogüe'ebo' ca xi'ine'.

22 Ca' goquən' bsd de'e Moizezən' tcho'a tšao' yelə' sin' che beṇə' Egipto ca', na' bene' de'e zaque'e na' be'e dižə' de'e zaque'e.

23 Na' čhoa ize de'e Moizezən' catə' gwnan žjəlane'e beṇə' Izrael gwlaž che' ca'.

24 Na' jəle'ine' to beṇə' Egipton' chči' chsaque'e to beṇə' Izraelən', na' goclene' beṇə' Izraelən' na' bete' beṇə' Egipton'.

25 De'e Moizezən' bene' xbab se'ejni'i beṇə' Izrael gwlaž che' ca' de que Diozən' gaquəlene'ene' par yosle' lega'aque' lao na' beṇə' Egipto ca', pero na' bito gwse'ejni'i beṇə' Izrael ca'.

26 Na' beteyo gosə'ədilə čhopə beṇə' Izrael ca' entr lega'acze'. Na' bžin de'e Moizezən' goquene' gone' par niç yenite'e binlo, na' gože' lega'aque': "žBixčhen' chdiləlen ljuežjle ca' entr beṇə' gwlažzle?"

27 Nach ben' napə dolə'anə' bžigue'e de'e Moizezən' ca'alə gože'ene': "žNo gwna le' gaco' beṇə' gwnabia' par gono' yelə' jostis četo'onə'?"

28 žElezə che'endo' goto' nada' can' beto' beṇə' Egipton' nejen'?"

29-30 Na' catə' bene de'e Moizezən' can' gož be'enə' le', nach bxonje' jəsoe' čhoa iz gan' nzi' Madian la'anə'əczə naque' beṇə' zitə' len beṇə' ca'. Na' bšagne'e na' na' gwnitə' čhopə xi'ine'.

Na' goc čhoa iz zoe'enə' catə' bloe' lao to angl le' latjə dašən' galə'əza ya'a Sinai. Yo'o anglən' to lo'o yi' bel' chdoljən to lo'o xis yešə'.

31 Na' catə' ble'i de'e Moizezən' can' chaquən' bebanene', nach bgüigue'e yelə'tə' par ble'iša'ogüe'ene' na' benene' cholgüž Xancho Diozən' le' che'ene':

32 "Nada' naca' Dioz na' de'e xaxta'ogo'o Abraanə', Isaaquan' na' Jacobən' gwso'elaogüe'e nada'." De'e Moizezən' bžebe', caguə cheyaxjene' əggüie'.

33 Na' gož Xancho' le': "Gwlečj xelo'onə' par gapo' nada' respet la' latjə gan' zecha'onə' naquan chia'.

34 Nada' ble'ida' yelə' yašə' yelə' zi'inə' chde nasyon chia' Izraelən' Egipton' na' babenda' can' chso'onyašə'əga'aque'. De'e na'anə' gaquəlenga'aca'ane'. Da niç əsela'a le' Egipton'."

35 Diozən' gože'ene' ca' la'anə'əczə antslə beṇə' Izrael ca' cui gosə'əzi'e che' na' gwse'ene': "žNo gwna le' gaco' beṇə' gwnabia' par gono' yelə' jostis četo'?" Diozən' bsele'e de'e Moizezən' par gwnabi'e de'e xaxta'ocho ca' na' par niç bejeje' lega'aque' lao na' beṇə' Egipto ca', na' angl che Diozən' ben' gwyo'o lo'o yi' belən' gwzoe' goclene'ene'.

36 Na' de'e Moizezən' bejeje' lega'aque' Egipton' bene' zan miłagr na' bichlə de'e zaquə' yebanecho Egipton', na' nisdao' Exnan' na' latjə dašən' lao čhoa iz.

37 Na' de'e Moizez na'anə' gože' de'e xaxta'ocho ca': "Xancho Diozən' se'le'e yeto beṇə' lao dia chele par gü'e'elene' le'e xtiže'enə' can' bsele'e nada'. Che be'enan' əgwzenagle."

38 De'e Moizezən' gwzoe' len de'e xaxta'ocho ca' latjə dašən'. Na' anglən' be'elene' le' dižə' lao ya'a Sinain' gože' le' dižə' de'e zaquə' əgwzenagcho chei na' de'e cui te chei. Na' de'e Moizezən' bzejni'ine'en de'e xaxta'ocho ca' zjəndopə zjənžag galə'əzə ya'anə'. na' Moizezən' bzoje' dižə'anə' par chio'o.

39 Pero na' de'e xaxta'ocho ca' bito boso'ozenague' che de'e Moizezən', boso'ozo'ene' ca'alə. Gwse'enene' žjəya'aque' Egipton'.

40 Na' lao zda de'e Moizezən' lao ya'a Sinain', gwse'e beṇə' biše'e Ronnə': "Ben lgua'a lsaquə' de'en šejni'alažə'əcho, de'e yesə'əbialao lao chio'o tnezən'. La' ca naquə Moizezən' ben' bebej chio'o Egipton' culli bin' bagoc che'."

41 Nach gwso'one' to me'e go'on dao' de or na' gwso'ote' no bia yixə' par gwso'elaogü'e'eb na' gwnite'e chesyə'əbeine' len de'en gwso'one' len nī'a na'aga'aque'enə'.

42 De'e na'anə' Diozən' gwlejyichje' nasyon Izraelən' na' be'e latjə gwse'ejni'alaže'e bgüižən', bio'onə' na' beljw ca'. Na' nyoj de'en gwna Diozən' can' gwso'one' nan:

Le'e beṇə' Izrael, caguə nadan' be'ela'ole cata'ən betle bia yixə' latjə dažən' lao choa iz.

43 Benle no lgua'a lsaquə'ən gwyejni'alažə'əle, na' bi'ale yo'o de lachə'ən gan' gwyejni'alažə'əle lgua'a lsaquə' de'en ne' Moloc, na' bi'ale beljon' gwyejni'alažə'əle de'en nzi' Renfan.

Na' de'en bagwlejyichje' nada' de'e na'anə' cueja' le'e gan' zolen' na' selə'a le'e zitə' gan' nzi' Babilonia.

44 Na' žlac chaše' latjə dašən' de'e xaxta'ocho ca' gwso'one' to yo'o de lachə' gan' ža' yej ta'a ca' gan' nyoj lei chega'aque'enə'. Na' gwso'one'en con can' gož Diozən' de'e Moizezən' na' con can' blo'ine' le'.

45 De'e xaxta'ocho ca' boso'osa'ate' yo'o de'e lachə' chega'aque'enə' na' yej ta'a ca' gan' nyoj lei chechonə' con ga ja'aque', gwzolaozən tyemp che de'e Moizezən' na' gwzelaon tyemp che de'e Rei Dabin'. Na' gwde got de'e Moizezən' de'e Josuen' gwche'e lega'aque' yežlyon' de'en ben Diozən' lyebe gwnežjue' lega'aque', na' Diozən' bene' beṇə' ca' ža' yej ca' lao na'aga'aque' cata' gosə'ədiləlene' lega'aque'.

46 Na' Diozən' bebeine' de'e Rei Dabin', na' de'e Dabin' gone'ene' gone' to yo'oda' par Diozən', Dioz ben' leczə gwyejni'alažə' de'e Jacobən' cana'ate.

47 Pero na' Diozən' bito be'e latjə gon de'e Dabin' yo'oda'onə', sino de'e xi'ine' Salomonnə' bene'en.

48 Na' bito ənacho de que Diozən' ben' chnabia' doxenlə zoe' do lo'o yo'o de'e chon beṇə'ən', sino chac can' gwna Diozən' de'en bzoj to profet beṇə' be' xtiže'enə' cana' nan:

49 Nada' zoa' yoban' chnabia' na' guaquə gona' par nič gaquə con bin' che'enda' lao yežlyon'.

žEna' chaquele gonle to liža'anə' ža?

Nada' bito chyažjda' yo'o gan' gona' dezcanz.

50 Nada' bena' yoguə'əte de'e zjəde.

51 De'en cui chzenagle, de'en cui chejle'ele lo'o la'azda'olen' naquəchgualə beṇə' žod can' gwsa'ac de'e xaxta'ocho ca'. Cuiczə chzenagle che Spirit che Diozən'.

52 De'e xaxta'ocho ca' leczə boso'oči' boso'osaque'e de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' na' gwso'ote' lega'aque' cata'ən gwso'e dižə' can' selə'

Diozən' Xi'ine'ena' ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' güen. Na' catə' bide'ena' le'e əbdelene' lao na' beṇə' ca' gwso'ote'ene'.

⁵³ L'a'ana'aczə nombi'ale lein de'en bnežjw angl ca' de'e Moisezən' cana', bitoczə chzenagle chei.

Gwso'ote' Estebannə'

⁵⁴ Na' catə' Estebannə' gože' lega'aque' ca' lechguale besə'aloque' xte gwsa'oxoṇə' leyga'aque'ena'.

⁵⁵ Pero na' Estebannə' chnabi'achgua Spirit che Diozən' le', bcos laogüe'en chgüiachgüe' yobalən' na' ble'ine' yelə' chey che'eni' che Diozən' na' ble'ine' zecha Jeso'osən' cuit Diozən' chnabi'e txen len le'.

⁵⁶ Nach Estebannə' gwne': —Le'e ggüiašc nla'axeṇə' yoban' na' nla' zecha Jeso'osən' ben' goljə beṇə'ch cuit Diozən' chnabi'e txen len le'.

⁵⁷ Nach beṇə' ca' zjənžaguən' chso'osya'adie' na' bosu'oseyiw nagga'aque'ena' nach tši'iza ja'acdoe' gan' ze' Estebannə'.

⁵⁸ Nach gosə'əbeje' Estebannə' fuerlə syodan' na' bosu'ošiže'ene' yej. Na' beṇə' ca' bosu'ošiže' le' yejən' bosu'onežjo xaga'aquen' de'en zjənchele'ena' to beṇə' güego' beṇə' le Saul par nič gwdape'en.

⁵⁹ Na' žlac choso'ošiže'e Estebannə' yejən', Estebannə' bene' orasyonṇə' gwne': —Xana' Jeso'os, bezi' nada' yoban'.

⁶⁰ Nach bzo xibe' lao yon' na' gwne' zižjo gwne': —Xana' bito gwnežjo' castigw che beṇə' quinga de'en bagwso'onene' nada'.

Na' beyož gwne' ca', gote'.

8

Saulən' blagzejə blagzide' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən'

¹⁻² Na' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Jerosalennə' jəsə'əcuəše'e de'e Esteban', na' gosə'əbežchgüe' che'.

Na' ca' naquə Saulən' ža, gwyazlaže'e de'en gwso'ote' de'e Estebannə'. Na' gwde gwso'ote' de'e Estebannə' beṇə' blao ca' gosə'əzolaogüe' bosu'olagzejə bosu'olagzide' beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' Jerosalennə', na' zan beṇə' ca' chso'elao' Jesocristən' besə'əxonje' ja'aque' do Jodean', do Samarian', pero bito len apostol ca'.

³ Na' Saulən' gwzolaogüe' cheje' liž to to beṇə' ca' chso'elao' Jesocristən' chjəxobe' no beṇə' byo na' no no'olə par chche'e lega'aque' ližyan'.

Beṇə' Samaria ca' gwse'enene' dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən'

⁴ Pero na' beṇə' ca' chso'elao' Jesocristən' lao besə'əxonje' ja'aque' doxenlə jəsə'ədixjui'e xtižə' Jesocristən'.

⁵ Na' to beṇə' le Lip beṇə' leczə chonlilažə' Jesocristən' bžine' to syoda ga mbane Samarian' na' be'e dižə' che Jesocristən'.

⁶ Na' bene' miłagr na' catə' besə'əle'ine' miłagran' de'en bene' len lega'aque' beṇə' zan besə'ədobə bosu'ozenague' che'.

⁷ Bebeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz lo'o yichjla'aždao' beṇə' zan, na' catə' besyə'əchojən' chso'osya'adi'an. Na' zan beṇə' nat to part güejə cuerp čhega'aque'ena' beyone' na' beyone' no beṇə' coj.

⁸ Na' lechguale besyə'əbei beṇə' ca' ža' syodan'.

⁹ Na' lao' syodan' zo to beṇə' goža' beṇə' le Simon. De'e zan de'e bene' antslə de'e besyə'əbane beṇə' Samaria ca', bxoayague' lega'aque' gože' de' que naque' beṇə' zaque'e.

10 Na' žlac bene' de'e ca' yoguə' beṇə' lao' syodan' bosozenague' che' tcho'a tšao', beṇə' gol ca' na' xte no bi'i xcuidə' na' gosə'əne' che': —Lele bengan' nse'e yelə' guac che Diozən'.

11 Zan iz bosozenagteze' che' čhedə' bentontene' yičhja' aźda'oga'aque'enə' len yelə' goža' che'enə'.

12 Pero catə' Lipən' gwdixjui'e dižə' cobə che Jesocristən' len lega'aque' na' bzejni'ine' lega'aque' can' ŋabia' Diozən' notə'atezə beṇə' soe' latjə, na' gwse'ejle'e che', na' gosə'əchoe' nis, beṇə' byo na' no'olə.

13 Na' lenczə Simonṇə' gwyejle'e che', na' gwchoe' nis na' goque' tozə len Lipən' gwdalene' le', na' bebanene' ca naquə mīlāgr ca' de'en chon Lipən' na' yeziquə'əchlə de'e zaquə' yebanczecho.

14 Nach apostol ca' nitə' Jerosalennə' gwse'enene' de que beṇə' Samaria ca' bachosozenague' xtižə' Diozən', nach bososele'e Bedən' len Juannə' Samarian'.

15-16 Na' catə' besə'əžine'ena' gwso'one' orasyonnə' par nič so Spirit che Diozən' lo'o yičhja'aźdao' beṇə' Samaria ca', čhedə' ca orən' bitonə' son lo'o la' aźda'oga'aque'enə' la'aṇə'əczə bagosə'əcho'e nisən' gosə'əne' so'onlilaže'e Jeso'osən'.

17 Nach bosoxoa na' apostol ca' yičhja'aque'enə' par gwzo Spiritən' lo'o yičhja'aźda'oga'aque'enə'.

18 Na' ble'i Simonṇə' can' chso'on apostol ca' choso'oxoa ne'en yičh beṇə' par chzo Spiritən' len lega'aque', na' bšabene' lega'aque' mech.

19 Gože' lega'aque': —Legon par nič nada' gaquə xoa na'anə' yičh beṇə' na' so Spiritən' len lega'aque' can' chonle.

20 Nach Bedən' gože'ene': —Cuiayi'ilenə' xmecho'onə' de'en chonlizo' xbabən' de que guac si'o yelə' chnabia' che Diozən' len mech.

21 Bitə zaco'o par gono' ca naquə de'e nga chonto' čhedə' yičhja'aźda'ogo'onə' naquən mal lao Diozən'.

22 De'en cheyalə' gono', bedinje ca naquə de'e malən' chono' na' gwnab goclen lao Diozən' par nič yezi'ixene' čhio' ca naquə xbabən' yo'o lo'o yičhja'aźda'ogo'onə'.

23 Nachbia' chnabia' de'e malən' le' de'en yo'o lo'o yičhja'aźda'ogo'onə' na' ngo'on le' nez malən' gan' cuiayi'o.

24 Nach Simonṇə' boži'en gože' le': —Leṇab goclen lao Xancho' par nada' nič ni to de'e nga bač gwnao' cui gaquəšga chia'.

25 Na' lao zjəya'ac Bedən' len Juannə' Jerosalennə' gwso'eche' xtižə' Diozən' len beṇə' ža' yež zan gan' mbane Samarian' na' gwso'e dižə' can' bagoclen Diozən' lega'aque'.

Lipən' na' beṇə' Etiopian'

26 Nach Xancho Diozən' bsele'e to angl par gože' Lipən': —Gwey gan' xoa nez de'en chetj Jerosalennə' na' chden latjə dašən' par yež de'en nzi' Gasa.

27-28 Nach Lipən' gwlo'e nezən' na' lao zde'enə' ble'ine' to beṇə' Etiopia zeyo'e to lo'o carret zeze'e gwyeje' Jerosalennə' je'elaogü'e Diozən'. Le' naque' to beṇə' eunoco na' naque' tesorer che no'olə gwnabia' che beṇə' Etiopia ca' no'olən' le' Candase, na' yo'ote lao na' tesorerən' yoguə'əolte byen che no'olə gwnabia'anə'. Na' lao zeyo'e lo'o carretən' chlabe' libr de'en bzoj de'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'.

29 Nach Spirit che Diozən' gožən Lipən': —Jəyexen carretən' na' gwyejlene' txen.

30 Nach gwejdoch Lipən' par jəyexene' carretən' na' benene' chlab ben' libr de'en bzoj de'e profet Isaiazən'. Nach gože'ene': —¿Echejni'ido' de'en chlabo'onə'?

31 Na' tesorerən' boži'en gože' Lipən': —¿Nacxa gaquə šejni'ida'anə'? la' cagua no nla' no əgwzejni'ine'en nada'anə'.

Nach gotə'əyoine' Lipən' par niç gwloe Lipən' gwche'elene'ene'.

32 Na' part de'en chlabe'ene' nyojən' nan:

Ca to xilə' bia nxobə beṇə' par gote'eb,
na' ca to xilə' dao' bia cui chosya'a catə' chšibe'eb,
can' gone', bito bi əṇe' catə'an yesə'əzi'ichiz'e'ene'.

33 Na' yesə'əque'e yelə' bala'an che'ene'.
Na' bito so'one' yelə' jostis che' can' cheyalə' gaquən.
Na' tant beṇə' mal ša' ca tyempən',
so'ote'ene' la'anə'əczə' bito bi de'e mal none'.

34 Nach tesorerən' gože' Lipən': —Benšga goclen gwna nada' no chein' na profetən' ca', ¿əche cuine'en ne' ca' o šə che beṇə' yoblə'?

35 Nach Lipən' gwzolaogüe' bzejni'ine' bi zejen part gan' chlab tesorerən' na' leczə gož Lipən' le' che dižə' güen dižə' cobə che Jeso'osən'.

36 Na' ca' chac besə'əžine' ga žia nis, nach tesorerən' gože' Lipən': —Nga žia nis. ¿Ecabi gaquə čhoa' nisən' na'a?

37 Nach Lipən' gože'ene': —Šə chejli'o che Jesocristən' do yičj do lažo'o, guaquə cho' nisən'.

Nach gwne': —Chejli'a de que Jesocristən' naque' Xi'in Diozən'.

38 Nach bene' mendad buezə ben' chsa' carretən' len, nach betj Lipən' len tesorerən' jəsə'əžo'e lo'o nisən' par niç Lipən' bcho'ene' nis.

39 Na' catə' besy'əchoje' lo'o nisən', Spirit che Diozən' le'e beche'ete Lipən' ga yoblə, na' bitoch ble'i tesorerən' le'. Na' mbalaz beza' tesorerən' beyo'e lo'o carretən'.

40 Nach Lipən' bžine' yež de'en nzi' Asoto na' gwzolaogüe' gwduxjui'e dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' to to yež de'e zjəchi' galə'əzə xte bžinte' Sesarean'.

9

Diozən' bocobe' yičjla'aždao' Saulən'

1 Na' Saulən' con chdacze' cho'e dižə' can' chene'ene' gote' beṇə' ca' chso'onlilažə' Xancho Jesocristən' na' chdacze' cheyiljlažə'e naclə gone' gote' lega'aque'. Na' de'e na'anə' gweyje' lao beṇə' gwnabia' che bxož che nasyon Izraelən'.

2 Na' Saulən' gwṇabene' beṇə' gwnabia'anə' to yiš de'e goxe'e yoso'olab beṇə' ža' to to yo'odao' ca' nita' Damascon' na' güe'en dižə' əṇan de que nape' yelə' gwnabia' par sene' beṇə' ca' bachso'onlilažə' Jesocristən' na' gwcheje' lega'aque' par əche'e lega'aque' Jerosalennə', la'anə' beṇə' byo o no'olə.

3 Na' bnežjue'ene' yišən' nach gwlo'e nezən' na' bazon əžine' Damascon' catə' to de repentzə to be'eni' de'e za' yoban' gweychjən le'.

4 Na' bgüixə' lao yon'. Na' lao de'ene' benene' che' to beṇə' le': —Saul, ¿bixchen' nlagzejə nlagzido' nada'?

5 Nach Saulən' boži'en gože': —¿No le' Señor?

Nach be'ene' gože'ene': —Nada' Jeso'osən' nlagzejə nlagzido'. Na' de'en chono' contr nada', chone zi' cuino' can' chac che to go'on bia'an chlibə lao ya la de'en zo lao garrošən'.

6 Na' do chaž do chžebze' gože': —Xana' Jeso'os, ¿bin' che'endo' gona'?

Nach Xanchon' gože'ene': —Beyas na' gwyej syoda Damascon' na' to beṇə' aṇe' le' de'en cheyalə' gono'.

7 Na' beṇə' ca' žag Saulən' benit beḥol' goc lo'o yichjla'aždaoga'aque'ena' de'e tant besə'əžebe' de'en goquən' na' de'en gwse'ene' xnen' na' cui no besə'əle'ine'.

8 Nach beyas Saulən', pero cata' beḡa jelaogüe'ena' con cuich ble'ine'. Na' beṇə' ca' nžague'ena' gwso'oxe'e ne'ena' gosə'əche'ene' Damascon'.

9 Na' šonə ža gwzoe' sin cui ble'ine' na' bito güe'ej gwdaogüe'.

10 Na' zo to beṇə' chonlilažə' Xancho Jesocrisən' Damascon' beṇə' le Ananias, na' Ananiasn' ble'idaogüe'ene' Xanchon'. Na' Xanchon' gože'ene': —Ananias.

Na' boži'en gože': —Nga zoa' Xana'.

11 Nach Xanchon' gože'ene': —Gwžoža' na' gwyej liž Jodas de'en zo lao lqueyən' de'en nzi' “De'e Licha”, na' nabo' to beṇə' le Saul beṇə' Tarso. Bache'one' orasyon.

12 Na' babena' par ble'idaogüe'ene' le' gwyo'o yo'o gan' zoe'ena' na' bxo'a na'onə' jela'ogüe'ena' par ničh yele'ine'.

13 Nach Ananiasn' boži'en gože': —Xana', babenda' beṇə' zan chso'e xtižə' bengca naquə de'e mal juisyən' babene' Jerosalennə' len beṇə' ca' bagwlejo' par zjənaque' lažə' na'onə'.

14 Na' chəsə'ane' ze'e nga noxe'e yiš che bxo'z əblao ca' par sene' yoguə'əlo'neto' chonto' orasyon cholgüižto' le'.

15 Nach Xancho Jesocrisən' gože'ene' Ananiasn': —Gwyej, la' bagwleja' Saulən' par ničh šeje' entr beṇə' Izrael ca' na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael na' do lao rei' par əgwzejni'ine' lega'aque' chia' nada'.

16 Na' gwlo'ida'ane' ca naquə de'e yašə' de'e zi' de'e gaquə che' de'en əgwzenague' chia'.

17 Nach Ananiasn' gwyeye' gan' zo Saulən' na' gwyo'e lo'o yo'onə' na' bxo'a ne'ena' jela' Saulən' gože'ene': —Saul dao', Xancho Jeso'osən' ben' əblo'e' laogüe' le' tnez gan' za'onə' babselə'e nada' par zedə'ana'a le' par ničh yele'ido' na' yedə'abia' Spirit che Diozən' le'.

18 Nach le'e besyə'əyiŋjte de'e ca' ža' jelaogüe' ca' zjənaquən ca no yid bdi'ej na' le'e bele'iteine'. Nach le'e gwžoža'ate' par gwyeye' gan' gwchoe' nisən'.

19 Na' gwdechlə beyaogüe' na' beyaclaže'e. Na' bega'aṇe' Damascon' yeto chopə ža len beṇə' ca' chso'onlilažə' Xanchon'.

Saulən' be'e xtižə' Diozən' Damascon'

20 Na' lğüegwə gwzolao gwyeye' to to yo'odao' par be'e dižə' che Jeso'osən' de que naque' Xi'in' Diozən'.

21 Na' yoguə' beṇə' ca' chse'ene' dižə' de'en be'ena' chesyə'əbanene' na' chse' ljuējga'aque': —žCaguə' bengan' chda choṇit cholane' beṇə' ca' chso'on orasyonə' lao Jeso'osən' Jerosalennə'? na' žcaguə par na'aczən' bide' nga ṇa'a, par əgwcheje' beṇə' ca' na' žjue'e lega'aque' lao bxo'z əblao ca'?

22 Pero na' Saulən' tža tža goquəch be'e dižə' len yelə' chnabia' che Diozən' na' Diozən' goclene'ene' par be'e dižə' che Jeso'osən' clar de que naque' ben' bselə' Diozən' par chaclene' beṇə'chən', na' beṇə' Izrael ca' ža' Damascon' bito besə'əželene' bin' yesə'əne' chedə' gwsa'acbe'ine' de que de'en che'e lega'aque' naquən de'e li.

Saulən' bito goque' lao na' beṇə' Izrael contr che' ca'

²³ Na' catə' bagoc sša cho'elen Saulən' beṇə' Damasco ca' xtižə' Jesocristən' nach boso'oxia beṇə' Izrael ca' so'ote' Saulən'.

²⁴ Na' gosə'anite'e chsa'ape' to to cho'a puert che ze'enə' de'en nyechj syodan' par yesə'əzene' Saulən' so'ote'ene' batə'ətezə yechoje' pero na' Saulən' gočbe'ine' ca' naquən' bazjəchi'inaogüe'ene'.

²⁵ Nach beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' besyə'əletje'ene' le'e ze'enə' še'ela besyə'əgüe'ene' to lo'o žomə cuent goc bechoje' lao' syodan'.

Gwyej Saulən' Jerosalennə'

²⁶ Na' catə' bežin Saulən' Jerosalennə' gone'ene' lene' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' na', pero yoguə'əlole' besə'əžebe' le', bito gwse'ejle'e šə de'e li bachonlilaže'e Jesocristən'.

²⁷ Nach Bernaben' gwčhe'e Saulən' ja'aque' gan' ža' apostol ca' na' be'elene' lega'aque' dižə' can' goquə che Saulən' lao ngüe'e nezən' zde' Damascon' gože' lega'aque' de que Xancho Jeso'osən' be'elene' Saulən' dižə'. Na' leczə gož Bernaben' lega'aque' de que Saulən' babe'e xtižə' Jeso'osən' Damascon' sin cui chžebe'.

²⁸ Nach apostol ca' gwse'ejle'e can' goc che Saulən', nach gwzolao gwdalen Saulən' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Jerosalennə'.

²⁹ Na' sin cui bi chaž chžebe' gwzolaogüe' chzejni'ine' beṇə' Izrael ca' dižə' che Xancho Jeso'osən'. Na' be'e dižə' len beṇə' ca' chsa'ac por dižə' griego, bzejni'ine' lega'aque' xtižə' Diožən' clar, pero na' lega'aque' gwse'enczene' so'ote'ene'.

³⁰ Na' gwsa'ache'i beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Jerosalennə' de que beṇə' ca' bazjəchi'inaogüe' so'ote'ene', nach gosə'əčhe'ene' ja'aque' syoda Sesarean' na' bosyo'osele'ene' par syoda Tarson'.

³¹ Na' ca' naquə beṇə' ca' chsa'ədoṇə chsa'əžague' chso'elaogüe'e Jesocristən' doxenlə Jodean', Galilean' na' Samarian' gosə'anite'e binlo, notoch no no boso'ochi' boso'osaguə' lega'aque', na' gwyejəch gwso'onlilažə'ache' Xancho Jeso'osən' na' boso'ozenague' che' con bin' bzejni'ine' lega'aque'. Na' Spirit che Diožən' btipachən lažə'əga'aque' na' benən par gwyanga'aque'.

Beyaque ben' le Eneas

³² Ca naquə Bedən' cheje' to to yež gan' ža' beṇə' ca' bagwlej Diožən' par zjənaque' lažə' ne'enə' par chjəlane'e lega'aque', na' to ža gwyeye' jəlane'e beṇə' ca' ža' Lida.

³³ Na' yež Lidan' jti'e to beṇə' le' Eneas, beṇə' bachac xon' iz die' camən' čhedə' nat to part cuerp che'enə'.

³⁴ Nach gož Bedən' le': —Eneas, Jesocristən' cheyone' le'. Gwyas na' btob xcamo'onə'.

Nach le'e gwyaste be'enə'.

³⁵ Na' yoguə'əloj beṇə' ža' Lidan' na' beṇə' ža' yež de'en nzi' Saron besə'ale'ine' be'enə' babeyaquene', na' gosə'əbejyichje' costombr čhega'aque' de'en zjənaogüe' par gwso'onlilaže'e Xancho Jesocristən'.

Dorcasən' bebane' ladjo beṇə' guat ca'

³⁶ Na' ca tyemp na' to syoda de'en nzi' Jope zo to no'olə le Tabita na' leczə le' Dorcas. Na' chonlilaže'e Jesocristən' na' zotezə zoe' chone' de'e güen, chaclene' no beṇə' yašə' beṇə' chyažj chčhine.

³⁷ Pero na' gocšene Dorcasən' na' gottechgüe' na' besyə'əguazje'ene' na' beyož na' gosə'əxo'ene' lo'o yo'o de'en naquə čhop cuia.

³⁸ Na' galə'əzə chega'an yež Lidan' len Jopen' na' beṇə' ca' chso'elao' Je-socrisṭən' Jopen' gosə'ənezene' de que Bedən' zoe' Lidan'. Nach bosə'osele'e chəpə beṇə' jse'eta'əyoine' Bedən' gwse'ene': —Benšga gocolen yo'o len neto' nā'atec nā'a.

³⁹ Nach Bedən' le'e gwza'ate' gwyeye' len beṇə' ca', na' catə' besə'əžine' Jopen' gosə'əche'ene' lo'o yo'o gan' xoa beṇə' guatən' na' le'e gosə'əbiguə'ate yoguə' no'olə gozeb ca' laogü'e'enə' chəsə'əbeže' choso'olo'ine' le' lachə' de'en ben de'e Dorcasən' lao bguane', no bestid na' no camis.

⁴⁰ Nach Bedən' gwleje' yoguə'əlol beṇə' ca' chyo'olə na' bzo xibe' bene' orasyon. Na' beyechje' chgüie' cuerp che no'olən' na' gože'ene': —Tabita, gwyas.

Nach le'e beṇə'ate jelao de'e Dorcasən' chgüie' Bedən' na' le'e bebe'ete'.

⁴¹ Nach Bedən' beṇə'e ne'enə' bosəže'ene' nach goxe' no'olə gozeb ca' na' yeziquə'əchlə beṇə' ca' zjənaque' lažə' na' Diozən' na' blo'ine' lega'aque' de que babəban Dorcasən'.

⁴² Na' yoguə'əlol beṇə' Jopen' gwse'enene' rson can' goquən', na' beṇə' zanch gwso'onlilaže'e Xancho Jesocrisṭən'.

⁴³ Na' Bedən' bega'ane' Jopen' zan ža, gwzoe' liž to beṇə' le Simon, beṇə' gocol yid.

10

Bedən' na' Cornelion'

¹ Na' Sesarea na' zo to beṇə' le Cornelio, naque' capitan che to gueyoa soldad, na' zjənzi'e "Beṇə' Italia".

² La'anə'əczə Cornelion' cui naque' beṇə' Izrael, txen len family che' ca' chso'elaogü'e'e Diozən' na' Cornelion' zotezə zoe' chape' Diozən' respet na' chaclenteze' beṇə' yašə' beṇə' chyažj chchine, na' chontezə chone' orasyon lao Diozən'.

³ Na' goc che' to ža do cheda šonə ble'idaogü'e'ene' to angl che Diozən' gwyo'e gan' zo'enə' na' anglən' gože'ene': —Cornelio.

⁴ Nach Cornelion' chgüiachgü'e' lao anglən' na' do chžebe' gože'ene': —¿Bixan' ža Xana'?

Nach gož anglən' le': —Diozən' nezene' can' zotezə zo' chono' orasyon na' chnežjo' de'en chəsə'əyažje beṇə' yašə', na' Diozən' chene'ene' gaquəlene' le'.

⁵ De'e nga gonə' nā'a, bselə' beṇə' žjəsə'əxi'e to beṇə' zo Jopen' beṇə' le Simon na' leczə le Bed.

⁶ Zoe' liž to beṇə' gocol yid na' be'enə' leczə lie' Simon, na' liž ben' zon cho'a nisdə'ona'. Na' Simon Bedən' əne' le' bin' cheyalə' gonə'.

⁷ Catə' beza' anglən' Cornelion' goxe' chəpə mos che' ca' na' to soldad beṇə' chaclen le', na' soldadən' leczə cho'elaogü'e'e Diozən'.

⁸ Na' Cornelion' bzejni'ine' lega'aque' yoguə'əlolte can' goquən' nach bsele'e lega'aque' Jopen'. Na' gosə'əgü'e'e nezən' əzja'aque'.

⁹ Na' beteyon' galə'əzə bazja'aque' par yesə'əžine' lao' syoda Jopen' catə' Bedən' gwlo'e yichjo'o che yo'o gan' zo'enə' ca do gobiž par jene' orasyon'.

¹⁰⁻¹¹ Na' lao chone' orasyonna' gwdonchgü'e' xte gone'ene' gaogü'e' lğüegwzə. Na' žlac chac de'en gaogü'e'enə' ble'idaogü'e'ene' le'e yoban' chetj ca to lachə' xen na' nchej dap squinten na' chetjən par lao yon'.

¹² Na' lo'inə' zjəža' yoguə' claste bia yixə' ža' yežlyon', bia žia tap nī'a ne'i na' bia zjənxbə' le'i lao yon', na' len bia žia xile'e bia chaš le'e yoban'.

¹³ Nach benene' gož Diozən' le': —Gwyas Bed na' bet bia ca' gwdao.

14 Nach Bedən' gože'ene': —Bito gaoga'aca'ab Xana'. Ni šlinzə cuiṇə' gaogua' bia zban ca' zjənac ca' na' bia cui de lsens len lei cheto'onə' gaoto'.

15 Nach Diozən' gože' le' de'e əgwchope: —Bian' baçh gwnia' gaogo' bito əṇao' de que bia əzbangə'aquən'.

16 De'e gwyon lase gož Diozən' le' ca' nach begüe lachə'an le'e yoban'.

17 Žlac chaczejlažə' Bedən' bi zejen ca naquə de'en ble'idaogüe'ene'enə' besə'əžin beṇə' ca' əbselə' Cornelion' cho'a puert che Simon gocol yidən' bagosə'əṇabe' gan' zo liže'enə'.

18 Nach zižjo gosə'əṇabe' šə le na' zo to beṇə' leczə le' Simon Bed.

19 Pero Bedən' nechone' xbab che de'en ble'idaogüe'ene' catə'əczlə gož Spirit che Diozən' le': —Šonə beṇə' chasyə'əyilje' le'.

20 Gwzoža' na' beyetj gwyejlenga'aque' na' bito gaquəžejlažo'o la'aṇə'əczə cui zjənaque' beṇə' Izrael la' nada' əbselə'əga'aca'ane'enə'.

21 Nach Bedən' beyetje' jašague' beṇə' ca' əbselə' Cornelion' nach gože' lega'aque': —Nga zoa', nadan' Simon Bedən'. žBin' cheyilje nada'?

22 Nach gwse' beṇə' ca' le': —To capitan beṇə' le Cornelio əbselə'e neto'. Le' zdacze' chone' de'e güen na' cho'elaogüe'e Diozən', na' yoguə'əlo beṇə' Izrael ca' chso'e xtize'e de que naque' beṇə' güen. To angl che Diozən' gože' le' deṇabe' šejo' liže'enə' niçh əgwzenague' chio' šə bin' yo'one'.

23 Nach gwlo'o Bedən' lega'aque' yo'o na' besyə'əga'anlene' le' tže'. Nach beteyon' Bedən' gwyase' gwyejlene' lega'aque' na' gwche'e to chopə beṇə' Jopen' beṇə' chso'onližə' Jesocristan'.

24 Na' ža əgwchop žei besə'əžine' Sesarean'. Na' Cornelion' baçh nto'be' bišə' ljuežje' na' beṇə' ca' nžaguəche' migw, baže'e liže'enə' chesə'əbeze'.

25 Na' catə' bžin Bedən' liž Cornelion' le'e bchojte Cornelion' bšague'ene' na' bzo xibe' laogüe'enə' be'elaogüe'ene'.

26 Na' Bedən' bosə'ože'ene' gože'ene': —Bezoža'. Leczə beṇəçh nada'.

27 Na' ne'e cho'elene' le' dižə'an ca' gwyo'e lo'o yo'on na' ble'ine' beṇə' zan baža' lo'o yo'onə'.

28 Nach gože' lega'aque': —Le'e nezczele de que lei che neto' beṇə' Izrael nan de que bito cheyalə' šo'oto' liž beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael na' nan bito cheyalə' gonto' txen len le'e cui nacle beṇə' Izrael. Pero baçh bzejni'i Diozən' nada' de que ni tozə beṇə' cui cheyalə' gona' xbab che' de que naque' beṇə' zban par šo'a liže'enə'.

29 De'e na'anə' catə' bselə'əle beṇə' ca' bedə'sə'əxi' nada' bito goquəžejlaža'a šə naclə gona' sino habida' do laža'a na' na'a che'enda' əṇezda' žbin' gwnió' nada'?

30 Nach Cornelion' gože'ene': —Na'a chac tap ža leczə do cheda šonə zoa' sin cui bi naogua', na' chona' orasyon liža' nga, catə'əczlə ble'ida' to beṇə' byo laogua'anə' nyaze' to lachə' de'e chey che'eni'.

31 Nach gože' nada': “Cornelio, ca naquə orasyon chio'onə' chono', baçh bzenag Diozən' len na' nezene' chnežjo' de'e chyažj chchine beṇə' yaša'.

32 Bselə' to chopə beṇə' žjasə'əxi' e to beṇə' zo Jopen' beṇə' le Simon Bed. Zoe' liž to beṇə' leczə le Simon, to beṇə' gocol yid. Liž beṇə' gocol yidən' zon galə'əza cho'a nisdə'onə'. Na' catə' la' Bedən' ližo' nga güe'elene' le' dižə'.”

33 Nachən' le'e bselə'ətia' beṇə' ca' par bedə'sə'əxi' e le', na' choxcwlientio' de'en baçh bido'. Na' nezcze Diozən' de que yoguə'əto' niṭə'əto' əgwzenagto' yoguə'əlo' de'en baben Diozən' mendad əṇao'.

Bedən' be'e dižə' liž Cornelion'

³⁴ Nach Bedən' gwzolaogüe' be'e dižə'an gwne': —De'e li bach nezdə' notono nla' beṇə' əṇacho nzo Diozən' le' to šla'azə.

³⁵ Sino que gatə'atezə beṇə' ṇasyon con beṇə' chso'elao' Diozən' do yichj do lažə'əga'aque' na' chso'one' de'e güen, Diozən' chebeine' lega'aque'.

³⁶ Diozən' bsele'e Jesocristən' par naque' Xan yoguə'əlöl beṇə', na' bsele'ene' entr neto' beṇə' Izrael, na' gwdixjue'ine' neto' de que guaquə' soto' binlo len le' šə gonlilažə'əto' Xi'ine' Jesocristən'.

³⁷ Nezczele can' goquə Galilean' na' doxen Jodean'. De'e Juannə' gwdixjui'e xtižə' Diozən' na' bchoe' beṇə' nis. Na' gwdechlə Jeso'os beṇə' Nasaretən' gwduxjui'e xtižə' Diozən'.

³⁸ Diozən' gwleje' Jeso'osən' par chaclene' chio'o beṇach na' be'ene' Spirit che'enə' na' yelə' chnabia'. Na' gwda Jeso'osən' bene' de'e güen na' beyone' yoguə'əlöl beṇə' ca' chsaquə'əzi' gwxiye'ena', chedə' Diozən' zoe' len le'.

³⁹ Neto' nezeto' na' cho'eto' dižə' ca' naquə' yoguə' de'e güennə' de'e ben Jeso'osən' na' de'en bsed blo'ine' Jodean' na' Jerosalenṇə', na' leczə' ble'ito' can' gwsə'ote'ene' boso'ode'ene' to le'e yag coroz.

⁴⁰ Pero na' Diozən' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca' beyon ža na' ben Diozən' par nič Jeso'osən' blo'e laogüe' neto'.

⁴¹ Caguə yoguə'əlöl beṇə' besə'ale'ine' Jeso'osən' catə'an bebane' ladjo beṇə' guat ca', pero Diozən' gwleje' neto' par cho'eto' xtižə'ena' na' bene' par nič ble'ito'one'. Na' neto' güe'ej gwdaolento'one' txen gwde bebane' ladjo beṇə' guat ca'.

⁴² Na' Jeso'osən' bene' mendad chixjue'ito' beṇachən' de que Diozən' əbzoe' le' par əchoglaogüe'en che yoguə'əlöl beṇə' šə non' napə dolə', beṇə' ca' zjəmban na' beṇə' ca' bagwsa'at, na' neto' cho'eto' dižə' de que can' gone'.

⁴³ Na' libr ca' de'en boso'ozoj yoguə' profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'ate zjənyojən chesə'anən de que notə'atezə beṇə' so'onlilažə' Jesocristən' Diozən' yezi'ixənə' xtolə'əga'aque'ena'.

Spirit che Diozən' gwyo'on lo'o yichjla'aždao' balə beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael

⁴⁴ Ne'e cho'ete Bedən' dižə'an ca' catə' Spirit che Diozən' gwyo'on lo'o yichjla'aždao' yoguə' beṇə' ca' choso'ozenag dižə' de'en choe'ena'.

⁴⁵ Na' beṇə' Izrael ca' chso'onlilažə' Jesocristən', beṇə' ca' žag Bedən' catə'an besə'əžine' liž Cornelion', besyə'əbanene' de que Spirit che Diozən' gwyo'on lo'o yichjla'aždao' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael.

⁴⁶ Gwsa'ache'ine' gwyo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'aždao' beṇə' ca' ža' liž Cornelion' chedə' gwso'elaogüe'e Diozən' na' gwso'e gwde gwdelə dižə' de'en cui gwse'ejni'ine'.

⁴⁷ Nach Bedən' gože' beṇə' Izrael ca' žague': —Bito bi de de'e gwžon yesə'əchoa beṇə' quinga nisən', la' nachbia' bazo Spirit che Diozən' len lega'aque' can' zon len chio'o.

⁴⁸ Nach Bedən' bene' mendad gosə'əchoe' nis par gosə'əneze beṇə' de que chso'onlilažə'e Jesocristən'. Na' gwsa'atə'əyoine' le' par bega'ane' yeto čopə ža.

11

Bedən' gože' beṇə' Jerosalen ca' can' goquan'

¹ Na' apostol ca' na' yeziquə'əchlə beṇə' ca' ža' Jodean' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' gwse'ene' de que leczə' len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael bachso'one' chega'aque' xtižə' Diozən'.

2 Nach Bedən' beze'e beyeje' Jerosalennə' gan' nitə' beṇə' Izrael ca' chso'onlilažə' Jesocristən' na' gwsa'acyože' le'.

3 Gwse'ene': —ǰBixchen' bagwyejo' gan' ža' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael na' jtaolenga'aco'one'? Malən' babeno'.

4 Nach Bedən' gwzolaogüe' be'elene' lega'aque' dižə'an tcho'a tšao' ca naquən' goquə che', gože':

5 —Lao zoa' lao' syoda Jopen' chona' orasyon Diozən' bene' par nič ble'idaogüe'eda' ca to lachə' xen nchej dapte squinei ca' chetjən le'e yoban' za'an gan' zo'anə'.

6 Na' bgüiayana'an na' ble'ida' lo'inə' ža'an bia yixə' ca' chaš yežlyon' bia žia tap ni'a ne'i, na' ble'ida' bia zjənxobə le'i lao yo, na' bia žia xile'e bia chaš le'e yoban' na' balə bia ca' zjənacob bia əznia.

7 Na' benda' gwna Diozən' nada': "Gwyas Bed, na' bet bia ca' gwdao."

8 Nach božia'an gwnia': "Xana', bito gaoga'aca'ab. Ni šlinzə cuiṇə' gaogua' bia zban ca' zjənac ca' chedə' cui de lsens len lei cheto'onə'."

9 Na' de'e əgwchop lase Diozən' gwne': "Bian' bač gwnia' gaogo' bito əṇao' de que zjənacob bia zban."

10 Šon š'i' gože' nada' ca' nach begüe lachə'an le'e yoban'.

11 Ze'e beyož ble'idaogüe'eda' de'ena' catə' bla'ac šonə beṇə' byo gan' zoa'anə' beṇə' za'ac Sesarean'.

12 Na' Spirit che Diozən' bzejni'in nada' de que cheyalə' ša'alenga'aca'ane' sin cui gaquəžejaža'a, na' gwcħi'a beṇə' bišə'əcho quinga xop gwyejto', na' bžinto' Sesarean' liž ben' le' Cornelio.

13 Nach Cornelion' be'elene' neto' dižə' can' blo'e lao to angl le' liže'ena' na' anglən' gože'ene': "Bselə' beṇə' əžja'ac syoda Jopen' žjəsə'əxi'e to beṇə' le' Simon Bed.

14 Be'ena' əṇe' le' na' family čchio' nac gonle par nič yechojle xni'a de'e malən'."

15 Nach catə' bžina' liž Cornelion' gwzolaogua' bi'a dižə'an len lega'aque', na' Spirit che Diozən' bedəson lo'o yičjla'ažda'oga'aque'ena' can' babedəson len čchio'o.

16 Nach jsa'alaza'a xtižə' Xancho Jesocristən' can' gwne': "De'e zaque'ena' can' ben juanna' bchoe' beṇə' nis, pero de'e zaquə'əche' gac čhele ca de'en yedəso Spirit che Diozən' lo'o yičjla'ažda'olen' ṇabia'an le'e."

17 Na' ca naquən' baben Diozən' par nič zo Spirit che'ena' lo'o yičjla'aždaoga'aque'ena' can' babene' len čchio'o, nacbia' zon len notə'ətezcho chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən'. Na' čnoxa naca' nada'anə' par gwžona' gon Diozən' de'en chene'ene' gone'?

18 Na' ca beyož bosozenague' xtižə' Bedən' bitoch bi bi gosə'əne' contr Bedən' de'en gwyeje' liž Cornelion', sino gwso'e yelə' choxcwlen che Diozən', gosə'əne': —Na'a nezecho de que lecza len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael chazlažə' Diozən' yesyə'adinjene' xtola'əga'aque'ena' nič əgwnežjue' yelə' mban zejlicane čhega'aque'.

Beṇə' ca' chso'elao' Jesocristən' Antioquian' gan' mbane Siria

19 Na' gwde gwso'ot beṇə' blao che beṇə' Izrael ca' Estebannə' gosə'əzolaoga'aque' bosə'očħi' bosə'osaquə'əchgüe' yeziquə'əchlə beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' nach beṇə' ca' chso'onlilaže'ene' gwsa'asə'asə'ase', bale' ja'aque' do Fenisia, do Chipre na' do Antioquia ga mbane Siria. Na' lao chesə'əde'ena' bosə'osed bosə'olo'ine' con beṇə' zjənaquə beṇə' Izrael xtižə' Jeso'osən', bito bosə'osed bosə'olo'ine'en beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael.

20 Pero na' to chōpə beṇə' Ćhipre na' beṇə' Sirene beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən' catə' leczə besə'əxonje' ja'aque' Antioquian', na' na' gosə'əzolaogüe' gosə'əyixjue'ine' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael dižə' güen dižə' cobə che Xancho Jesocristən'.

21 Na' Xanchoṇ' goclene' lega'aque' len yelə' guac che'enə' na' beṇə' zan gosə'əbejyichje' costombr chega'aque' de'en zjənaogüe' na' gwso'onlilaže'e Xanchoṇ'.

22 Na' catə' gwse'ene beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Jerosalennə' ca naquən' bachac Antioquian', nach bosə'ose'e Bernaben' par gwyeje' Antioquian'.

23 Na' catə' bžin Bernaben' Antioquian' ble'ine' de que de'e li bagoclenchgua Diozən' beṇə' ca', na' lechgualə bebeine'. Nach gwneyoine' lega'aque' nitə'ateza nite'e yoso'ozenague' che Xanchoṇ' do yichj do lažə'aga'aque'.

24 Bernaben' naque' to beṇə' güen, na' chonlilažə'əchgüe' Jesocristən' na' Spirit che Diozən' chnabia'an yichjla'aždaogüe'enə'. Na' de'e na'anə' zanch beṇə' Antioquian' gwso'onlilaže'e Jesocristən'.

25 Gwde na' Bernaben' gwze'e zde' Tarson' par jəyedilje' Saulən', nach catə' beželene' le', gwche'ene' Antioquian'.

26 Na' gosə'anite'e Antioquian' tgüiz gwso'one' txen len beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elao' Jesocristən' na' bosə'osed bosə'olo'ine' beṇə' zanch. Na' Antioquia na'atequən' gwzolaə bosə'osi'e beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' beṇə' cristian chedə' choso'ozenague' che Cristən'.

27 Lao nitə' Bernaben' na' Saulən' Antioquian' besə'əžin bałə beṇə' Jerosalen beṇə' chsa'aš choso'ozenene' de'en bagož Diozən' lega'aque'.

28 Na' entr beṇə' ca' besə'əžinnə' to beṇə' le Agabo gwzeche' lao beṇə' ca' zjəndopə zjənžag chso'elao' Jesocristən' be'e dižə' can' babzejni'i Spirit che Diozən' le' de que doxenlə yežlyon' gatə' to bgüin juisy. Na' catə' bžin ža gwnabia' ben' le Claudio doxen gan' mbane Roma, cana' goc bgüinnə' can' gwna Agabon'.

29 Nach beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elao' Jesocristən' Antioquian' bosə'oxi'e yesə'ətobe' mech par nič yosə'əsele'en əsa'aclene' beṇə' ljuežjga'aque' ca' chso'elao' Jesocristən' gan' mbane Jodean'. Na' bosə'oxi'e de que to toe' yoso'onežjue' segon ja'aque'ətə' de'e gaquə yoso'onežjue'.

30 Na' gwso'one' can' bosə'oxi'enə' nach bosə'osele'e Saulən' len Bernaben' Jodean' par jəsə'ənežjue' mechən' beṇə' ca' zjənaque' comisyon che beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Jerosalennə'.

12

Gwso'ote' Jacobən' na' gosə'əyixjue' Bedən' ližyan'

1 Na' ca tyempən' Rei Erodən' bene' contr beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' na' bene' mendad gosə'əzene' bałə' na' bosə'oči' bosə'osaque'e lega'aque'.

2 Nach bene' mendad gwso'ote' Jacob beṇə' bišə' Juannə' gosə'əchogue' yene'en len spad.

3 Na' goche'i Rei Erodən' chesyə'əbei beṇə' Izrael ca' de'en bene' mendad gwso'ote' Jacobən', nach bene' mendad gosə'əzene' Bedən' catə' bžin tyemp che lni pascon', lnin' catə'ən chsa'ogüe' yetxtil de'en cui bi xne'i nchixə.

4 Nach Erodən' gwdixjue' Bedən' ližyan' na' bsele'e ši'into soldad beṇə' gwsa'ape' ližyan', tap güeje' do ža do yel. Erodən' bene' xbab cueje'ene' ližyan' te lni pascon' par gone' yelə' jostis che' lao lcue' na' so'ote'ene'.

⁵ Soldad ca' gwsa'apə'əchgüe' Bedən' lao die' ližyan', pero na' ca naquə beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' gwso'onchgüe' orasyon lao Diozən' par Bedən'.

Diozən' bebeje' Bedən' ližyan'

⁶ Na' to že' ca gwɣezə ngüia Erodən' cueje' Bedən' ližyan' par so'ote'ene', Bedən' de' chtase' ladjo čopə soldad na' ncheje' čopə gden, na' leczə nitə'əte soldad beṇə' chsa'ape' cho'a puert che ližyan'.

⁷ Catə'əczla to de repentzə to angl beṇə' bselə' Xancho Diozən' bžine' lo'o ližyan' gan' de Bedən', na' gwyeni'ichgua lo'o ližyan'. Anglən' bte' cuit le'e Bedən' bosbane'ene' gože'ene': —Na'atec na'a gwyas.

Na' lao or na' le'e besyə'əyežte gdenṇə' zjənchej na' Bedən'.

⁸ Nach gož anglən' le': —Bego'o dobey čhio'onə' na' bolej xelo'on.

Nach ben Bedən' ca'. Nach goze' anglən' le': —Bechelə xadon čhio'onə' na' beyo'o len nada'.

⁹ Nach bechoj Bedən' zenaogüe'ene', pero bito gocbe'ine' šə de'e li angl nan' chon ca' len le', con goquene' šə chle'ida'ogüe'ene'.

¹⁰ Beyož besyə'ədie' čop cuente gan' nitə' soldad ca' chsa'ape' ližyan', besyə'əžine' gan' zo puert saguannə' de'en naquə de ya gan' chəsə'əchoje' par čhja'aque' lao syodan', con to gwłazzə puertən' byaljon par nič besyə'əchoje', na' ca to cuadr babesa'aque' nach anglən' bocua'ane' Bedən' toze'.

¹¹ Cana'ach gocbe'i Bedən' de que de'e li babechoje' ližyan', nach gwne': —Bacheyacbe'ida' de'e liczə Xana' Diozən' babsle'e angl čhe'enə' par bosle' nada' lao na' Erodən' na' lao de'e ca' chsa'aque beṇə' Izrael gwłaz čhia' ca' so'one' len nada'.

¹² Na' nechonte Bedən' xbabən' ca' gwze'e gwyeye' liž Maria xna' Juan ben' leczə le Marcos. Na' liž Maria na' zjəndopə zjənžag beṇə' zan chso'one' orasyon.

¹³ Nach bsiže' cho'a puert saguannə' na' le'e bchojte to bi'i no'olə le Rode par jəgüiabo' no de'enə'.

¹⁴ Na' catə' bžimbo' par əsaljwbo' puertən' beyombia'abo' ši'i Bedən' na' de'e tant bebeibo' bito bsaljwbo' puertən' sino beyejdobo' gan' ža' beṇə' ca' jəyeyežbo' lega'aque' de que Bed nan' zecha cho'a puertən'.

¹⁵ Nach beṇə' ca' gwse'e: —¿Ecaguə chac tonto'onə'?

Pero lebo' gwzoczbo' segor de que le'enə'. Nach lega'aque' gwse'ebo' de que to angl beṇə' chapə čhye' Bed na'anə'.

¹⁶ Pero Bedən' ne'e chsižcze' cho'a puertən'. Nach ja'aque' par boso'osaljue'. Catə'əczla besə'le'ine' de que le'enə' besyə'əbanene' xte juisy.

¹⁷ Nach Bedən' bene' señy len ne'enə' par nič gwnite'e žiza boso'ozenague' be'e dižə' can' goquə bebej Xancho Diozən' le' ližyan'. Nach leczə gože' lega'aque' de que cheyalə' yesə'əzenene' Jacobən' na' yeziqwa'əchlə beṇə' ljuežjga'aque' ca' can' bagoquən'. Nach beze'e zjəyede' ga yoblə.

¹⁸ Nach catə' gwyeni'inə' yełə' goban juisy gwnitə' soldad ca' na' gwso'echgüe' dižə' gosə'əne' bixacxə goquə len Bed na'anə'.

¹⁹ Na' ca naquə Rei Erodən', bene' mendad jəsyə'ədilje' Bedən' na' gwṇabene' soldad gop ca' nac goquən' bele'. Pero soldad ca' bitobi rson boso'onežjue'. Nach bene' mendad gwso'ote' soldad ca'. Nach gwza' Erodən' Jodean' par jzoe' Sesarean'.

Got Rei Erodən'

²⁰ Erodən' ža, čhža'achgüe' beṇə' Tiro na' beṇə' Sidon ca'. Beṇə' ca' besə'əyažjene' yesə'əzi'e de'en əse'ej əsa'ogüe' gan' čhnabia' Erodən'. De'e

na'anə' boso'ocodə ljuežj beṇə' Tiron' na' beṇə' Sidon ca' par jəsə'ənežjue' Blaston' to regal, ben' naquə lao ne'i liž Erodən' nach Blaston' gwṇe' fabor lega'aque' lao rein'. Gwso'one' ca' par nič bzenag rein' čhega'aque' cata' ja'aque' laogüe'enə' jəsə'əṇabe' yesyə'anite'e binlo len le'.

²¹ Nach Rei Erodən' bžie' bia' to ža əgwtoḃe' lega'aque' par əgwzoe' lban laoga'aque'enə'. Na' cata' bžin žan' rein' gwyaze' xalane'e de'en naquə xoche de'en chaze' cata' chone' yelə' jostisən' nach gwchi'e xišne'e gan' chnabi'e na' bzoe' lban lao beṇə' ca' že'e ža'anə'.

²² Nach beṇə' ca' gwso'osye'e gosə'əne': —Diozən' cho'e dižə' caguə beṇəčən'.

²³ Na' lao or na' bselə' Xancho Diozən' to angl par nič bene' ca gocšene rein' gwžia bel bia lo'o le'enə' na' gote'. Goc che' ca' čhedə' be'e latja gwso'elao' beṇə' le' lguə'a əso'elaogüe'e Diozən'.

²⁴ Pero ca naquə xtižə' Xancho Jesocristən' gosə' gwłaljəchən na' beṇə' zanch gwse'ejle'e čhein'.

²⁵ Na' Bernaben' len Saulən' beyož gwso'one' yoguə' de'en naquə so'one' Jerosalennə' nach besa'aque' jəya'aque' Antioquian'. Na' gosə'əche'e to beṇə' le Juan na' lete' Marcos.

13

Bernaben' na' Saulən' ja'aque' jəsə'ədixjui'e xtižə' Jesocristən' yež zita'

¹ Na' entr beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' Antioquian' zjəlen beṇə' chəsə'əzenene' beṇə' yoblə bi de'e che'e Diozən' lega'aque', na' zjəlen beṇə' choso'osed choso'olo'ine' xtižə' Diozən'. Na' lega'aque' Bernaben', na' Simon ben' zjənsi'e Negr, na' Losio beṇə' Sirene, na' Saul, na' Man-aen. Na' Manaennə' bgolə gwcha'ogüe' txen len Rei Erodən' ben' gwnabia' Galilean'.

² Na' to ža cui bi zjəne'ej zjənao beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən', zjəndopə zjənžague' chso'one' orasyonṇə'. Cata'əczla gož Spirit che Diozən' lega'aque': —Lecuej Bernaben' len Saulən' par so'one' xšina'anə' con gatə'teze sələ'əga'aca'ane'.

³ Nach beṇə' ca' gwso'onche' orasyonṇə' sin cui zjəne'ej zjənaogüe', nach boso'oxoa na'aga'aque'enə' yichj Saulən' len yichj Bernaben'. Gwso'one' ca' par gosə'əgüe'e xšin Diozən' lao na' Bernaben' len Saulən'. Gwde na' boso'ozeine' lega'aque' dižə'.

Apostol ca' gwso'e xtižə' Jesocristən' Čipre

⁴ Nach Spirit che Diozən' bselə'ən Bernaben' len Saulən' yež gan' nzi' Seleusia. Na' na' gwso'e lo'o barcon' par besə'əžine' Čipre. Na' Čipren' naquən to isla de'en či' lo'o nisdə'onə'.

⁵ Besə'əžine' yežən' nzi' Salamina gan' mbane Čipren' na' gosə'əzolaogüe' gosə'əyixjui'e xtižə' Diozən' lo'o yo'odao' che beṇə' Izrael ca'. Na' zjənče'e Juan ben' leczə le Marcos par chaclene' lega'aque'.

⁶ Na' ca' gwsa'aše' gosə'ədie' doxen Čipren' par besə'əžine' gan' ne' Pafos. Na' Pafos na' jəsə'ədie' to beṇə' goža' le' Barjesos. Naque' beṇə' Izrael na' chxoayague' ne' de que chzenene' bi de'en che' Diozən' le'.

⁷ Barjesosən' naque' migw che gubernador ben' le Sergio Paulo. Sergio Paulən' naque' to beṇə' chejni'ichgüei. Na' le' goxe' Bernaben' na' Saulən' chedə' gone'ene' yoso'ozenene' le' xtižə' Diozən'.

8 Na' Barjesosən' leczə nzi' yeto le Elimas, zejen dižə' beṇə' goža'. Le' gone'ene' cui šejle' Sergio Paulən' xtižə' Bernaben' na' Saulən'. Nach bžone' par cui yoso'osed yoso'olo'i beṇə' ca' xtižə' Diozən'.

9 Na' ca naquə Spirit che Diozən' chnabia'achguan yichjla'aždao' Saulən', ben' leczə le Pab, nach bcos laogüen' bgüiachgüe' Elimasən'.

10 Nach gože'ene': —Naco' xi'in gwxyie'ena' yelə' goxoayag chio'onə' na' yelə' beṇə' mal chio'onə'. Bito chazlažo'o bitə'ətezə' de'e güennə' na' bito chbezo' can' chžono' yesə'ənao beṇə' dižə' li che Xanto' Diozən'.

11 De'e na'anə' Xanto' Diozən' gone' castigw chio' na' əcholo' to tyemp, cui gaquə' le'ido' be'eni'inə'.

Nach le'e əgwcholte', gwde ca to bejw lo'o jelaogüe'ena', nach gwzolaogüe' chgan chtobe' cheylje' no goxə' ne'ena' par yegüe'ene' nez.

12 Gobernadorən' ble'ine' can' goquən' na' gweyje'le' xtižə' Xancho Jesocristən', na' bebanchgüeine' can' nanṇə'.

Pabən' na' Bernaben' ja'aque' Antioquia gan' mbane Pisidia

13 Nach Pabən' len beṇə' ca' nžague'ena' besa'aque' Pafosən' gwso'e lo'o barcon' par besə'əžine' gan' nzi' Perge distrit che Panfilia. Na' Juan ben' leczə chse'e Marcos gwlejyichje' lega'aque' beyeje' Jerosalennə'.

14 Na' Pabən' len Bernaben' gwsa'aque' Pergen' na' besə'əžine' Antioquian' distrit che Pisidia. Na' catə' bžin ža dezcanzən' ja'aque' yo'oda'onə' na' jesə'achi'ena'.

15 Na' ca beyož bguab libr gan' nyoj lei che Diozən' na' de'en boso'ozož de'e profet beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana', beṇə' ca' zžənaquə gwnabia' che yo'oda'onə' boso'osele'e to beṇə' gan' chi' Pabən' len Bernaben' na' gože' lega'aque': —Beṇə' bišə' šə de bi dižə' chene'ele güe'ele əneyoile beṇə' quinga, guaquə ənalen na'a.

16 Nach gwžoža' Pabən' na' bene' seṇy len ne'ena' par nič ṇite'e žizə yoso'ozenague', nach gwzolaogüe' gwne': —Le'e beṇə' Izrael na' nota'ətezəchle chaple Diozən' respet, le'e gwzenag.

17 Ca naquə Diozən' ben' cho'elao' chio'o beṇə' Izrael gwleje' de'e xaxta'ocho ca' par bene' lega'aque' to nasyon xen catə'an ne'e nite'e zžənaquə' beṇə' zitə' Egipton', pero bžin ža bebej Diozən' lega'aque' Egipton' len yelə' guac che'ena'.

18 Na' ca čoa iz bguo'o bčhejlaže'e len lega'aque' žlac gwsa'aše' latjə dašən'.

19 Diozən' bonitlaogüe' gažə nasyon gan' ne' Canaan par nič bnežjue' de'e xaxta'ocho ca' yežlyon'.

20 Diozən' bene' ca gosə'əde tgüejə tgüejə beṇə' gwnabia' ca' gwso'on yelə' jostis čhega'aque'ena' lao tap gueyoa šiyon iz, xte bžinte tyemp che de'e profet Samuelən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'.

21 Nach gosə'əṇabe' so to rei par nabi'e lega'aque' na' Diozən' bnežjue' lega'aque' Rei Saulən' par gwnabi'e čoa iz. Saulən' goque' xi'in ben' gwle Sis, beṇə' goljə lao dia che Benjamin.

22 Gwde na' Diozən' bocui'ize'e Saulən' nach bzoe' Rei Dabin' xi'in Jese par gwnabi'e. Na' Diozən' gwne' che Rei Dabin': “Bač ble'ida' Dabi xi'in Jesen', yichjla'aždaogüe'ena' naquən tozə len yichjla'aždaogua'anə'. Le' gone' yoguə'əlol can' che'enda'anə'.”

23 Nach lao dia che Rei Dabin' gwlej Diozən' Jeso'osən' na' bene' par nič chac yebeje' chio'o beṇə' Izrael xni'a de'e malən' can' bene' lyebe.

24 Antlə ze'e solao əgwsed əgwlo'i Jese'osən', de'e juannə' gwdixju'i'e lao yoguə' beṇə' Izrael ca' de que cheyalə' yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'ena' na' yesə'əchoe' nis.

25 Na' catə' bžin ža beyož ben de'e Juannə' yoguə'əlo' de'en yo'o lao ne'e gone', gože' beṇə' ca': "Nada' bito naca' ben' chonle xbab naca'. Caguə nada'anə' ben' chbezele par gaqualene' nasyon chechon'. Ze'e za' be'enə' na' de'e tant zaquə'əche' ca nada' xte bito zaca'a par lechja' xele'enə'."

26 Beṇə' bišə', chio'o naccho xi'in dia che de'e Abraannə' na' entr chio'o nitə' yebalə beṇə' chsa'apə Diozən' respet la'anə'əczə cui zjənaque' beṇə' Izrael. Par chio'onə' bselə' Diozən' dižə' can' gonlilažə'əcho Jeso'osən' par yebeje' chio'o xni'a de'e malən'.

27 Beṇə' Jerosalen ca' na' beṇə' gwnabia' chega'aque' ca' bito gwsa'acbe'ine' de que Diozən' bsele'e Jeso'osən'. Bito gwse'ejni'ine' de que che Jeso'os nan' bosoozoj de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' le'e libr ca' choso'olabe' lo'o yo'odao' ca' yoguə' ža dezcanz. Na' de'en gosə'əchoglaogüe'en gwso'ote' Jeso'osən' goc complir can' nyojan.

28 Sin cui bi xtolə' Jeso'osən' gotə', gosə'əṇabene' Pilatən' gone' mendad so'ote'ene'.

29 Beyož gwso'one' complir yoguə'əlo'te segon can' nyoj Xtižə' Diozən' gaquə che', besə'əžin beṇə' bosyo'oletje'ene' le'e yag corozən' na' bosə'əcuaše'ene'.

30 Pero na' Diozən' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca'.

31 Na' nitə' beṇə' ca' əja'aclen Jeso'osən' Galilean' par Jerosalennə' na' beyož bebane' ladjo beṇə' guat ca' gwdalene' lega'aque' zan ža. Na' lega'aque'ena' chso'elene' beṇə' dižə' de que de'e li mbancze'ena'.

32 De'e na'anə' leczə neto' chyixjue'ito' le'e dižə' güen dižə' cobə che Jeso'osən' par nič ənezele de que bačh goc complir lyebe de'en ben Diozən' len de'e xaxta'ocho ca'.

33 Na' chio'o naccho xi'in dia chega'aque'ena' nezecho baben Diozən' complir lyebe de'en bene' len lega'aque' ca de'en bolis bosbane' Jeso'osən'. Goc can' nyojan' le'e Salmo əgwchopen' nan: "Le' naco' xi'ina'. Neža babena' par nič solao nabi'o len nada'."

34 Na' nyojəchczə Xtižə' Diozən' ga yoblə nan: "Gona' güen len le'e can' bena' lyebe len de'e Rei Dabin'." Na' de'en nan ca' zejen de que Diozən' gwne' yolis yosbane' Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca' na' bitoch güe'e latja gat Jeso'osən' de'e yoblə.

35 Le'egatezə ca' yeto part yoblə che Salmosən' nan: "Nezda' bito go'o latja gožə' cuerp chia'anə', nada' naca' xi'ino' na' naquə la'əzdaogua'anə' xi'ilažə' juisy'."

36 Žlac bguan de'e Rei Dabin' ža, goclene' de'e xaxta'ocho ca' con can' gone'e Diozən', na' cata' gote' bosoo'cuasaše'ene' ga bazjəngəša' de'e xaxta'ocho ca' bagwsa'at, na' gožə' cuerp che'ena'. De'e na'anə' nezecho de que caguə nyoj Salmosən' che cuine'en.

37 Jeso'osən' ben' bolis bosban Diozən', le'ena' cui gožə' cuerp che'ena'.

38 Na' cheyalə' ənezele beṇə' bišə', Jeso'osən' ben' cho'a dižə' chei chezi'ixene' xtolə' beṇə' ca' chso'onlilažə' le'.

39 Bito chac nitlao xtolə' chio'o beṇə'ch por ni che choncho bi de'en na lei de'en bzoj de'e Moisezən', pero notə'ətezcho šə chonlilažə'əcho Jesocristən', Diozən' chnitlaogüe' xtolə'əcho ca'.

40 Le'e gapə cuidad par cui gac chele can' bosoozoj de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' gan' nan:

41 Le'e gon xbab, le'e chonle borl,

gwžin ža cuiayl'ile por ni che de'e cui chejle'ele.

Le'e yebane, chedə' nada' Dioz ze'e gona' de'e zaquə' yebanele tyemp nga zole na'a,

na' bito šejle'ele la'aṇə'əczə šə no ʔna le'e can' gaquən'.
Can' gwna Pabən' bzejni'ine' beṇə' ca' ža' lo'o yo'oda'onə'.

42 Beyož bzejni'i Pabən' beṇə' Izrael ca' nach besyə'əchoje' lo'o yo'oda'onə'.
Beṇə' ca' cui gwsa'alje' beṇə' Izrael sino gwso'on cuinga'aque' beṇə' Izrael
gwsa'atə'əyoine' Pabən' len Bernaben' par əžja'aque' de'e yoblə yežag xman
ža dezcanzən' žjəsə'əzejni'ine' lega'aque' de'e yoblə.

43 Beṇə' zan beṇə' Izrael ca' na' beṇə' zan beṇə' bagwso'on cuinga'aque'
beṇə' Izrael gwse'ejle'e de'en choso'osed choso'olo'i Pabən' len Bernaben'
catə'an besyə'əžaše'. Na' Pabən' len Bernaben' gosə'əṇeyo'ine' lega'aque' par
nich ṇitə'atezə ṇite'e so'onlilaže'e Jesocristən' ben' bselə' Diozən' par chaclene'
chio'o.

44 Na' catə' bežag xman ža dezcanzən', casi yoguə'əlol beṇə' lao' syodan'
besə'əžag par bosə'ozenague' xtižə' Diozən'.

45 Pero beṇə' Izrael ca' cui chso'onlilažə' Jesocristən' besə'əle'ine' catec
beṇə' zannə' nžag na' gwsa'acxi'ine', nach gosə'əṇelaogü'e contr Pabən' na'
gwso'onle'ega'aque' che dižə'an chzejni'i Pabən'.

46 Nach Pabən' len Bernaben' sin cui chəsə'əžebe' gwse'e beṇə' ca':
—Babento' complir can' gone'e Diozən' babzejni'ito' zgu'a'atec le'e nacle beṇə'
Izrael xtiže'enə'. Pero na' de'en cui chene'ele əgwzenagle ža, zeje dižə' de que
bito chene'ele gatə' yelə' mban zejlicane chelen' na' de'e na'anə' əgwzejni'ito'on
beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael.

47 Xanto' Diozən' bač bene' mendad gonto' can' nyojan nan:
Bač nzoa' le'e par co'ole be'eni' chia'anə' lo'o yichjla'aždao' beṇə' ca' cui
zjənaquə beṇə' Izrael
par nich beṇə' ca' ža' doxenlə yežlyon' əsa'acbe'ine' naclən so'one'
nich yesyə'əchoje' xni'a de'e malən'.

48 Na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael beyož gwse'ene'ene' gwne' ca'
besyə'əbeine' nach gosə'əne' güenchguaczən' naquə xtižə' Diozən'. Nach yoguə'
beṇə' ca' bagwlej Diozən' par gatə' yelə' mban zejlicane chega'aque'enə'
gwso'onlilaže'e Jesocristən'.

49 Ca' goquə gosə' gwłaljə xtižə' Xancho Jesocristən' doxen distritən'.

50 Pero na' beṇə' Izrael ca' cui gwso'onlilažə' Jesocristən' bosə'ota bosə'one'
beṇə' blao che syodan' na' no'olə əblao ca' zjənaochgua costombr che beṇə'
Izrael ca' par nich bosyə'olague' Pabən' len Bernaben' na' besyə'əbeje'
lega'aque' fuer syodan' na' distritən'.

51 Nach Pabən' len Bernaben' bosə'osi'ins ṇi'aga'aque' par bežib bište yon'
de'en žiannə'. Gwso'one' ca' par bosə'olo'e de que bito zjanape' dolə' de'en cui
chse'ene beṇə' ca' yoso'ozenague' che Diozən', nach besə'aque' jəya'aque' gan'
ne' Iconio.

52 Pero beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' gwnitə'əchguacze' mbalaz, na'
Spirit che Diozən' gwnabia'an yichjla'ažda'oga'aque'enə'.

14

Pabən' na' Bernaben' besə'əžine' Iconion'

1 Na' goquən' besə'əžin Pabən' len Bernaben' Iconion' na' ja'aque' yo'odao'
che beṇə' Izrael ca' par gwso'e xtižə' Jesocristən' len beṇə' ca'. Na' Spirit
che Diozən' goclenən' lega'aque' par gwso'e dižə'an, na' beṇə' zan beṇə' Izrael
ca' gwso'onlilaže'e Jesocristən' na' lecə zan beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael
gwso'onlilaže'ene'.

² Pero beṇə' Izrael ca' cui gwso'onlilažə' gosə'əgo'oyele'e beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael par niç gwso'one' xbab mal contr Pabən' len Bernaben'.

³ Na' ca naquə beṇə' zan bagwso'onlilažə' Jesocristən' Iconion', Pabən' len Bernaben' besyə'əga'əne' sša syoda Iconion' par gwso'ecze' xtižə' Xancho Jesocristən' sin cui besə'əžebe'. Na' Xancho Jesocristən' goclene' lega'aque' len yelə' guac che'enə' par niç gwso'one' miłagr na' bichlə de'e besyə'əbane beṇə' niç ca' gwsa'acbeine' de que dižə' lin' chsoe' Pabən' len Bernaben' na' de que lechguale nzi'ilažə' Xancho Jesocristən' beṇə'əçən'.

⁴ Na' beṇə' ca' ža' lao' syodan' gwsa'aque' çoplə. Bałe' gosə'əde'e beṇə' Izrael ca' na' bałe' gosə'əde'e apostol Pabən' len Bernaben'.

⁵ Nach yoguə' beṇə' ca' cui gwsa'azlažə' can' choso'osed choso'olo'i apostol ca', beṇə' Izrael ca' na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael, gosə'anite'e yelə' goxia' len jostis ca' par so'one' contr Pabən' len Bernaben' na' yoso'ošiže'e lega'aque' yej.

⁶ Pero ca naquə Pabən' len Bernaben' gwsa'acbeine' can' bazjəngüia beṇə' ca' so'one' len lega'aque', nach besyə'əsa'aque' jəya'aque' gan' ne' Listra na' Derbe, na' yeziquə'əchlə yež ca' gan' mbane Licaonia.

⁷ Na' bosə'ozentezene' dižə' cobə che Jesocristən' gatə'ətezə ja'aque'.

Bosə'ošiže'e Pabən' yej lao zoe' Listran'

⁸ Na' Listra na' jəsyə'ədie' to beṇə' nxiņje' dezd goljte', con cui bi bi fuers balor əgwsa'ate'e ni'e ca' par se'e.

⁹ Na' chi'iteze' chzenague' choe' Pabən' dižə'anə'. Nach Pabən' bgüie'ene' na' gocbe'ine' chejle' be'enə' de que Diozən' nape' yelə' guac par gone' ca gaquə se'e.

¹⁰ Nach Pabən' bolgüiže'ene' clar gože'ene': —Gwzoža'.

Nach le'e gwzoža'ate be'enə' na' gwzolao chde'.

¹¹ Beṇə' zan ca' ža'anə' choso'ogüie' can' ben Pabən' na' gosə'əne' dižə' Licaonia: —Baç gwse'etj Xancho ca' chejni'alažə'əcho gan' zocho nga na' lega'aque'en zjənaquə' ca beṇə'əç.

¹² Na' gosə'əne' de que Bernaben' naque' xanga'aque' Jopiter ben' chse'ejni'alaže'e, na' de que Pabən' naque' xanga'aque' ben' nzi' Mercurio chedə' len' choe' dižə'.

¹³ Na' yo'odao' gan' zo xanga'aque' Jopiter ben' chse'ejni'alaže'e zon catezə chso'e lao' syodan'. Nach bxož che Jopiterən' gwze'e nche'e go'on ca' na' bazjənonə'eb xoche len yej. Nach bxožən' len beṇə' ca' ža'anə' besə'əžine' gan' nita' apostol ca' gwse'enene' so'ote' go'on ca' par se'ejni'alaže'e lega'aque'.

¹⁴⁻¹⁵ Pero apostol Bernaben' len Pabən' catə' gwsa'acbe'ine' can' so'on beṇə' ca', gosə'əcheze' xaga'aque'enə' chedə' bito gwse'enene' so'on beṇə' lao' syodan' ca'. Gwse'ebe' ladjo beṇə' ca' gwse'e lega'aque' zižjo: —Beṇə' bito gonle ca'. Leczə beṇə'əç neto'. Za'ato' par chyixjue'ito' le'e de que cheyalə' gwša' yichjla'ažda'olen' na' cuejyichjle costombr quinga de'en naole la' lega'aquən bito bi zjəzaquə'ən. Cuejyichjga'aclen niç güe'ela'ole Diozən' ben' zo zejlicəne, ben' ben yoban', yežlyon', nisda'onə', beṇə'əç, bia ca' chsa'aš, na' bitə'ətezə de'en chle'icho le'e yoban', lao yežlyon' na' lo'o nis.

¹⁶ Ca naquə tyemp ca' de'en bagosə'əde, Diozən' gwdape' yelə' chxenlažə' ca de'en gosə'əda beṇə' gwža' to to nasyon gwso'one' con can' gwse'enene'.

¹⁷ Pero Diozən' syempr zocze' chone' güen len yoguə'əloł beṇə'əçən' par niç yesə'əņezene' de que zocze' naque' Dioz. Le'enə' chone' par niç çac yejon'

nich ca' chac de'en chazcho, na' chatə' de'en che'ej chaocho par nich socho mbalaz.

¹⁸ Na' la'anə'əczə gwse' Pabən' len Bernaben' beṇə' Lистра ca' de'enə', canə gosə'əzoinə' par nich cui gwso'ot beṇə' ca' go'oṇ ca' par se'ejni'alažə'e lega'aque'.

¹⁹ Ca' chac xonj beṇə' Izrael beṇə' nitə' Iconio na' Antioquian' gan' mbane Pisidia, besə'əžine' Listran', nach gosə'əgo'oye'le'e beṇə' Lистра ca' par gwsa'aque' txen bosə'ošiče'e Pabən' yej. Na' gwsa'aquene' šə bach gwso'ote'ene' nach gosə'əxobe'ene' fuerlə syodan'.

²⁰ Pero beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' jəsə'ədobe' gan' de'enə' nach beyase' na' beyeje' lao syodan' de'e yoblə. Nach beteyo beza' Pabən' len Bernaben' par jəya'aque' Derben'.

²¹ Na' leczə gosə'əyixjui'e dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' lao' syoda Derben' na' beṇə' zan gwso'onlilažə'e Jesocristən'. Gwde na' besyə'əsa'aque' jəsyə'aque' Listran', Iconion' na' Antioquian' de'e yoblə.

²² Na' to to syoda ca' gan' jəya'aque'enə' bosə'otipe' lažə' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' na' gosə'əṇeyoine' lega'aque' par nich nitə'ətezə nitə'e so'onlilažə'e Jesocristən'. Na' leczə bzejni'ine' lega'aque' de que notə'ətezcho šə chene'echo ṇabia' Diozən' chio'o, de'e zan de'e gaquə de'e čhi' saquə'əcho.

²³ Na' to to yež can' besyə'ədie'enə' gosə'əbeje' beṇə' golə beṇə' blaο par bosə'ogüia bosə'oye' beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən'. Na' Pabən' len Bernaben' ze'e yesa'aque' to to yež gwso'one' orasyonṇə' txen len beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžaguən' sin cui gwsa'ogüe', gosə'əṇabe' lao Xancho Jesocristən' gaquəlene' yoguə' beṇə' ca' bach chso'onlilažə'ene'.

Pabən' na' Bernaben' jəya'aque' Antioquian' gan' mbane Siria

²⁴ Gwde na' besə'ac Pabən' len Bernaben' na' besyə'ədie' distrit che Pisidia par besə'əžine' distrit che Panfilia.

²⁵ Na' gosə'əyixjui'e dižə' che Jesocristən' yež de'en nzi' Perge gan' mbane Panfilian'. Beyož na' gwsa'aque' ja'aque' gan' ne' Atalia.

²⁶ Na' Atalian' besa'aque' besyə'əyo'e lo'o barcw par besyə'əžine' Antioquian' gan' mbane Sirian' gan' gwsa'aque'. Na' ca naquə beṇə' Antioquia ca' lega'aque' gosə'əṇabene' Diozən' gaquəlene' Pabən' len Bernaben' par žjse'ene' xšin Diozən' catə' cuiṇə' əsa'aque' žja'aque' yež ca' par žjse'ene' xšin Diozən' de'en babeyož gwso'one' na'a.

²⁷ Na' catə' besyə'əžin Pabən' len Bernaben' Antioquian', bosyə'otobe' beṇə' ca' chso'elao' Jesocristən' nach gwso'e dižə' yoguə'əlo' can' goquəlen Diozən' lega'aque' žlac jəsə'ədise' dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' na' can' ben Diozən' par nich beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael gwso'onlilažə'e Jesocristən'.

²⁸ Sša besyə'əga'anə' gosə'ənite'e len beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Antioquian'.

15

Apostol ca' bosə'oxi'e len beṇə' Jerosalen ca' naclə cheyalə' so'on beṇə' catə' so'onlilažə'e Jesocristən'

¹ Ca tyempən' to čhopə beṇə' gwsa'ac Jodean' besə'əžine' Antioquian' na' gosə'əzolaogüe' bosə'osed bosə'olo'ine' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' de que cheyalə' yesə'əzoe' seṇy de'en ne' sirconsionṇə' can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən' par nich cui žjəya'aque' lao yi' gabilən'.

2 Pero Pabən' len Bernaben' gwsa'acyože' beṇə' Jodea ca' de'en choso'osed choso'olo'ine' ca'. Nach beṇə' Antioquia ca' beṇə' ca' bachso'onlilažə' Jesocristən' gosə'əchoglaogüe'en de que Pabən' len Bernaben' na' len yeto čopə beṇə' ljuəžjga'aque' ca' əžja'aque' Jerosalennə' par žjəsyə'anite'e yelə' goxi'a len apostol ca' na' beṇə' gola blao che beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən' Jerosalennə' naclə' cheyalə' so'one' che de'en choso'osed choso'olo'i beṇə' ca'.

3 Nach beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' bosə'osele'e lega'aque' əžja'aque' Jerosalennə'. Na' gosə'ədie' Fenisia na' Samaria na' gwso'elene' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' dižə' de que ca naquə beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael baboso'oša' yichjla'ažda'oga'aque'ena' par choso'ozenague' che Diozən'. Nach beṇə' Fenisia ca' na' beṇə' Samaria ca' besyə'əbeichgüeine'.

4 Na' catə' besə'əžin Pabən' len Bernaben' Jerosalennə' beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elao' Jesocristən' nach beṇə' golə beṇə' blao čhega'aque' ca' na' apostol ca' besə'əšaglaoga'aque'ene' choso'oguape' lega'aque' diox. Nach Pabən' len Bernaben' gwse'e lega'aque' yoguə'əlol can' bagoclen Diozən' lega'aque'.

5 Na' balə beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' zjənaque' beṇə' fariseo nach gosə'əzože'e gosə'əne': —Ca naquə beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən', cheyalə' nita'əga'aque' seŋy de'en ne' sirconsisionnə' na' cheyalə' so'one' can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən' la'anə'əczə cui zjənaque' beṇə' Izrael.

6 Nach besə'ədobə apostol ca' na' beṇə' golə blao ca' par bosə'oxi'e naclə' gaquəczən'.

7 Šša bagoc chso'e dižə' catə'əczla gwzoža' Bedən' gože' lega'aque': —Beṇə' bišə', le'e nezczele de que cana'ate gwlej Diozən' nada' par jətiχjui'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael nič gwso'onlilaže'ene'.

8 Na' ca naquə Diozən' ža, nombi'e yichjla'aždao' yoguə'əlolte beṇə'. Na' de'en bsele'e Spirit che'ena' zon lo'o yichjla'aždao' balə beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael can' zon lo'o yichjla'aždao' chio'o, blo'ine' chio'o de que chazlaže'e can' chso'onlilaže'e Jesocristən'.

9 Na' bito nəcho de que nža' bene' len chio'o na' nža' chone' len lega'aque', sino beya'a beyibcze' la'aždaoga'aque'ena' catə'an gosə'əzolaogüe' chso'onlilaže'e Jesocristən'.

10 Na' ža, žbixčhen' cui chejle'ele che de'en bagož Diozən' nada'? žBixčhen' chonlene' prueb šə leine' can' ne'ena'? Chene'ele gonle byen yesə'anao beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael costombr checho ca'. Tant zdebə zjənaquən xte ni chio'o na' ni xaxta'ocho ca' cui goquə so'one' yoguə'əlol can' nanə'.

11 De'e na'anə' bito naquan güen ye'ega'acchone' yesə'anaogüe' costombr ca', čhedə' cuin Xancho Jeso'osən' babene' par nič cui žjəya'aque' lao yi' gabilən' laogüe de'en nži'ilaže'e lega'aque' ca'aczən' babene' len chio'o, na' bito nəcho de que zaquə'əcho par bene' ca' len yoguə'əlolcho.

12 Nach yoguə' beṇə' ca' ndopə nžaguən' gwnite'e žizə par bosə'ozenague' gwsoe' Bernaben' len Pabən' dižə' ca' naquə ben Diozən' par nič gwso'one' miłagr na' yeziquə'əchlə de'e zaquə' yebanecho entr beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael.

13 Na' catə' beyož gwsoe' Bernaben' len Pabən' dižə'ənə', lao ne'e nita' beṇə' ca' žizə gwzoža' Jacobən' gože' lega'aque': —Beṇə' bišə' le'e gwzenag dižə' nga gua'a.

14 Simon Bedən' baçh be'e dižə' can' babloe' Diozən' yelə' guac che'enə' len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael na' can' bagwleje' bale' par chso'elaogüe'ene'.

15 Na' de'en chon Diozən' ca' chotilən de'e ca' bosozoj profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' can' na de'e nga:

16 Te na' yida' de'e yoblə na' gona' par niç ṇabia' xi'in dia che de'e Rei Dabin', la'anə'əcza na'a cui no xi'in dia che'enə' chesə'anabia' na' gona' par niç socze' ṇabi'e.

17 Na' zan beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael so'onlilaže'e nada' Xanga'aque'. Beṇə' ca' ža' yoguə' ṇasyonṇə' so'ombi'e nada', con noga'aque'enə' gwleja' par so'ombi'e nada'.

18 Can' gwna Xancho Diozən', ben' chzejni'i chio'o can' gaquə dezd ža gwlasda'ote.

19 Na' laogüe de'en nyoj Xtiže'enə' nan ca', nada' əchnia' le'e de que cabi cheyalə' gonecho beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael bichlə zed, beṇə' ca' bagosə'əbejyichj costombr chega'aque'enə' de'en gosə'ənaogüe' par chso'onlilaže'e Diozən'.

20 Con gwzojga'acchone' ye'ega'acchone' de que bito sa'ogüe' no yelə' guao de'en chəsə'əne' naqun che lgu'a lsaquə'an chse'ejni'alažə' beṇə', na' bito sa'ogüe' bia ca' chso'ote' choso'ošoque' do lba'abən', na' bito sa'ogüe' chen chega'acobən'. Na' bito yesə'əzolene' no'olə cui naquə no'ol chega'aque' na' nic no'ol ca' yesə'əzolene' beṇə' cui naquə be'en chega'aque'.

21 Dezd gwłalte nitə' beṇə' to to syodan' choso'ozejni'ine' can' na lei de'en bzoj de'e Moizežən', na' choso'olabe'en lo'o yo'odao' əblao chechon' yoguə' ža dezcanz. De'e na'anə' cheyalə' goncho mendad so'on beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael ca' cui əsa'aque beṇə' ca' chəsə'ənao de'en na lein' de que malən' chso'on beṇə' ca'.

22 Na' apostol ca' len beṇə' golə blao ca' na' yeziquə'əchlə beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' gwsa'azlaže'e can' gwna Jacobən', na' bosozoj əchoj chopə beṇə' entr lega'aque' par əžja'aclene' Pabən' len Bernaben' Antioquian'. Nach gosə'əbeje' Jodas Barsabasən' na' Silasən' beṇə' zjənaquə beṇə' blao entr beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Jerosalennə'.

23 Na' bosozojje' to cart de'e gwso'oxə' beṇə' ca' na' le'e cartən' gwse'e lega'aque':

"Neto' apostol, na' beṇə' golə blao, na' nochlə neto' chonlilažə'əto' Jesocristən' chguapto' le'e diox, le'e nacle beṇə' ljeužjto' chonlilažə'əchone', le'e nitə'əle Antioquian' na' do gan' mbane Siria na' Silisia.

24 Bagwnezetə' de que to chopə beṇə' besə'əchoj entr neto' babla'aque' gan' nitə'əlen' chso'one' šejlažə'əle len dižə'an baboso'əchixə bosozojize' yichjla'ažda'olen' chəsə'əne' de que cheyalə' sole seŋy de'en ne' sirconsionṇə' na' gonle yoguə'əloj can' na lei de'en bzoj de'e Moizežən'. Bitə' nezeto'onə' gwsa'aque' na' caguə mendad cheto'onə' bedəsə'əyeže' le'e ca'.

25 Topə txen naquəto' gwyazlažə'əto' gwlejtə' chopə beṇə' quinga chselə'əga'actə'one' gan' nitə'əlen' len apostol ca' chacchgüeito' chei Bernaben' na' Pabən'.

26 La' lega'aque' baboso'osanlažə' yelə' mban chega'aque'enə' par chso'one' xšin Xancho Jesocristən'.

27 Chselə'əto' Jodasən' na' Silasən' na' lega'aque' yoso'ozejni'ine' le'e dižə' cho'a che yoguə' de'en nato' le'e cart nga.

28 Chazlažə'əto' de'en babzejni'i Spirit che Diozən' neto' de'en ənato' cui gonle, na' de'e ca' chonən byen cui gonle zjənaquə tapzən.

29 Bito cheyalə' gaole yełə' guao de'en chəsə'əne' che lgua'a lsaquə'an chse'ejni'alažə' beṇə'. Na' bito gaole bia ca' chso'ote' choso'ošoquə' do lba'abən'. Na' bito gaole chen chega'acobən'. Na' bito solenle no'olə cui naquə no'ol chele na' nic no'olən' solene' beṇə' cui naquə be'en che'. Šə bito chonle de'e quinga chonto' mendad cui gonle, güennə' gonle šə ca'. De'e na'azən' chzozto' le'e cart nga."

30 Nach boso'ozei beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' apostol ca' na' beṇə' ca' yečhopə dižə' nach gwsa'aque' əzja'aque' Antioquian'. Na' catə' besə'əžine' Antioquian' bosyo'otobe' yoguə' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' na' bosonežjue' lega'aque' cartən' zjənoxe'ənə' par boso'olabe'en.

31 Na' beyož boso'olabe' cartən' besyə'əbeine' ca' naquə consejw de'en nyoj le'inə'.

32 Na' ca' naquə Jodasən' na' Silasən' leczə choso'ozenene' beṇə' bi de'en bagož Diozən' lega'aque'. Nach gwso'elene' beṇə' Antioquia ca' dižə' na' bosotipe' lažə'əga'aque' par nič nitə'ətežə nite'ə so'onlilažə'e Jesocristən'.

33 Zan ža gwnite' Antioquian' na' catə' bžin ža par yesa'aque' žjəya'aque' gan' nitə' beṇə' ca' bososele' lega'aque', beṇə' Antioquia ca' bosozeine' lega'aque' dižə' gwse'e de que to šao' to güen yesyə'əžine'.

34 Pero na' ca' naquə Silasən' gwchoglažə'e yega'əne' na'azə.

35 Nach leczə Pabən' len Bernaben' gwnitə'əcze' Antioquia na'azə, na' txen len zan beṇə' Antioquia ca' bososed boso'olo'ine' beṇə' xtižə' Diozən' na' bosozejni'ine' lega'aque' bi zejen.

Pabən' gwyeye' de'e yoblə gan' bajətxjui'e xtižə' Diozən'

36 Na' catə' bagwde to tyemp Pabən' gože' Bernaben': —Šejcho yoguə'əloj syoda ca' gan' bač žtixjue'echo xtižə' Xancho Jesocristən' par zjəyecho nac chsa'ac beṇə' ca' chso'onlilažə'ənə'.

37 Nach Bernaben' goclažə'e yesə'əče'e Juan ben' leczə le' Marcos.

38 Pero Pabən' bene' xbab bito naquan güen yesə'əče'ene', chedə' Juan Marcosən' gwlejyichje' lega'aque' Panfilian', bito bega'anlene' lega'aque' par so'one' xšin Diozən'.

39 Na' gotə' to bžəš gual entr Pabən' na' Bernaben' xte gosə'əbejyichj lježjga'aque'. Bernaben' gwze'e gwče'e Marcosən' gwso'e to lo'o barcw par ja'aque' Čhipren'.

40 Nach Pabən' gwze'e gwče'e Silasən', na' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Antioquian' gosə'ənabe' lao Xancho Diozən' gaquəlene' Pabən' na' Silasən' gata'ətežə žja'aque'.

41 Nach Pabən' len Silasən' gosə'ədie' Sirian' na' Silisian' par bosotipe' lažə' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' to to yež.

16

Temtion' gwzolaogü'e chonlene' Pabən' len Silasən' xšin Diozən'

1 Na' catə' Pabən' na' Silasən' besə'əžine' Derben' na' gosə'ədie' par besə'əžine' Listran'. Na' Listra na' zo to beṇə' chonlilažə' Jesocristən' na' le' Temtio. Xna' Temtion' naque' beṇə' Izrael na' chonlilažə'e Jesocristən', na' x'e'enə' naque' beṇə' griego.

2 Na' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Listran' na' Iconion' gwso'e xtižə' Temtion' de que zocze' chone' güen.

3 Nach Pabən' gwṇabe' šejlen Temtion' lega'aque', nach gwṇchi'ene' gan' bosozo'ene' seṇy de'en ne' sirconsision par niḥ gwsa'azlažə' beṇə' Izrael ca' ža'anə' aḥe'ene' gone' xšin Diozən'. Bzo'ene' seṇyən' ḥedə' la' yogue'e zjənezene' de que xə'ena' bito naque' beṇə' Izrael.

4 Nach gwsa'aque' zja'aque' to to syoda na' ḥəsə'əyixjue'ine' beṇə' ca' ḥso'onlilažə' Jesocrisən' noquə'ənnə' cui cheyalə' so'one' can' gosə'əḥoglaos apostol ca' na' beṇə' golə' blao ḥe beṇə' ca' ḥso'onlilažə' Jesocrisən' Jerosalennə'.

5 Nach beṇə' ca' ḥəsə'ədopə ḥəsə'əžag ḥso'elaogüe'e Jesocrisən' gwnitə'ətezə gwnite'e gwso'onlilažə'əche' Jesocrisən' na' gwyanche' tža tža.

Pabən' ble'idaogüe'ene' to beṇə' Masedonia chatə'əyoine' le' šeje' laže'ena'

6 Ca naquə' Spirit ḥe Diozən' bito be'en latjə šej Pabən' na' Silasən' na' Temtion' Asian' žjəsə'ədixjuie' xtižə' Diozən', de'e na'anə' ja'aque' Frigia na' Galasia.

7 Na' besə'əžine' galə'əzə gan' mbane Misia. Na' gwsa'aclaže'e əžja'aque' gan' nzi' Bitinia, pero leczə' bito be'e Spiritən' latjə əžja'aque'ena'.

8 Nach gosə'ədie' Misian' xte besə'əžinte' gan' nzi' Troas.

9 Na' že' na' Pabən' ble'idaogüe'ene' zecha to beṇə' byo beṇə' Masedonia laogüe'ena' na' be'ena' gotə'əyoine' le' gože'ene': "Yo'o Masedonian' par gaquə'leno' neto'."

10 Nach bsi'ini'a ḥeto' par gwza'ato' gweyjtə' Masedonian' la' gweyjni'ito' de que Diozən' chene'ene' žjezeneto' beṇə' ca' dižə' güen dižə' cobə ḥe Jesocrisən', na' nada' Locas gwy'alena' Pabən' len Silasən' na' Temtion'.

Pabən' na' Silasən' ja'aque' Filiposən'

11 Troas na' gwza'ato' gwyo'oto' lo'o barcon' zdato' liḥa par galən' ne' Samotrasia, nach beteyo bžinto' gan' nzi' Neapolis.

12 Nach Neapolis na' gwza'ato' par bžinto' gan' ne' Filipos gan' mbane Masedonian'. Filiposən' naquən to syoda blao gan' ža' beṇə' Roma. Na' gwzoto' na' to ḥopə ža.

13 Na' catə' bžin ža dezcanzən' bchojto' fuerlə syodan' par gweyjtə' cho'a yaon' gan' ḥja'aque' ḥjse'ene' orasyonṇə', nach gwche'eto' par be'elento' no'ol ca' bazjənžaguən' dižə' güen dižə' cobə ḥe Jesocrisən'.

14 Na' entr no'ol ca' ḥoso'ozenaguən' len to beṇə' le Lidia. Naque' beṇə' syoda Tiatira na' chote'e lachə' fin de color morad. Lidian' cho'elaogüe'e Diozən' na' Xancho Diozən' bene' par niḥ gone'ene' bzenague' tcho'a tšao' ca naquə' dižə' de'en be' Pabən'.

15 Na' le'e gwchoate' nis len family ḥe' ca'. Nach gwdenə' gotə'əyoine' neto' gwne': —Šə de'e liczə' chejle'ele de que chonlilažə'a Xancho Jesocrisən', le'e šo'o yega'anle ližə'anə'.

Nach gweyjtə' jəyega'antə' liže'ena' ḥedə' bencze' byen.

16 Na' goquən to žlas lao zdato' gan' chac orasyonṇə' bežagto' to no'ol güego' no'olə yo'o yaz de'e xio' lo'o yichjla'azda'obo'onə' na' chonən' par niḥ chac ḥneya'abo', na' gan xen chombo' par xambo' ca' de'en ḥneya'abo'.

17 Nach bedənaobo' neto' nžagto' Pabən' ḥosya'abo' nabo': —Beṇə' quinga zjənaque' beṇə' güen xšin Diozən' ben' ḥnabia' doxenlə. Na' lega'aque' ḥoso'olo'ine' naquən' cheyalə' goncho par niḥ cui yeyejcho lao yi' gabilən'.

18 Zan ža gwnaobo' neto' nabo' ca' xte bžin ža goque Pabən' zed nach gwyečhje' gože' de'e xio'onə': —Por yelə' guac che Jesocristən' chona' mendad yechojo' lo'o yichjla'aždao' bi'i nga.

Nach le'e bechojten.

19 Catə' gwsa'acbe'i xambo'onə' cuich bi gan so'one' len lebo' nach gosə'əzene' Pabən' len Silasən' na' jso'e lega'aque' gan' ža' beŋə' gwnabia' ca' galə'əžə gan' chac ya'a.

20 Nach catə' besə'əžinlene' lega'aque' lao beŋə' gwnabia' ca' nach gwse'e: —Beŋə' Izrael quinga chsa'aše' chəsə'əbeque' de'e zed lao' syoda nga.

21 Na' choso'olo'ine' costombr de'e cabi cheyalə' ŋao neto' naquəto' beŋə' Roma.

22 Na' beŋə' ca' ža' lao ya'anə' lecžə gwsa'ase' contr Pabən' len Silasən', nach beŋə' gwnabia' ca' gwso'one' mendad gosə'əlečhje' xaga'aque'enə' par gosə'əyine' lega'aque' xis.

23 Beyož gosə'əyinchgüe' lega'aque', nach boso'ože'ene' ližyan' nach gwse'e ben' chapə ližyan' de que gapəchgüe' cuidad len lega'aque'.

24 Catə' gwse'e ben' chapə ližyan' ca' nach be'enə' bže'e lega'aque' lo'o cuart ližyan' de'en zo le'ezelaogüe' gan' naquə bižə'əte na' bchide'e ŋi'aga'aque'enə' len yag sep.

25 Na' do chelyanə' Pabən' len Silasən' nite'e chso'one' orasyon na' chso'olə' no imno chso'elaogüe'e Diozan' na' pres ca' yeziquə'əchlə choso'ozenague'.

26 Na' to de repentžə gwxo'ochgua, na' bse'esə'əchguan lan yo'o ližyan' xte bsaljən yoguə' puert ca'. Nach yoguə' pres ca' ža'anə' beŋə' ca' zjənchej gdenŋə' besyə'əyež gdenŋə' na'aga'aque'enə' nach yag sepən' bosanən ŋi'aga'aque'enə'.

27 Nach ben' chapə ližyan' bebanene' na' ble'ine' zjənyaljo puert ca' nach le'e goljte' spad che'enə' goclaže'e yeyot cuine', goquene' bačh besyə'əxonj pres ca'anə'.

28 Nach bisya'a Pabən' gože'ene': —Bito bi gone cuino'. Nga zoczə yoguə'əto'.

29 Nach ben' chapə ližyan' gwŋabe' to yi' nach gwyo'odoe' zjəgüie' gan' de Pabən' len Silasən' na' do chalə' chxize' bzo xiben' laoga'aque'enə'.

30 Na' le'e bebejte' lega'aque' ližyan' nach gože' lega'aque': —žBi cheyalə' gona' par ničh cui yeya'a lao yi' gabilən'?

31 Nach gwse'ene': —Ben'ilažə Xanto' Jeso'osən' le' na' family chio' na' gone' ca cui yeyejle lao yi' gabilən'.

32 Nach le'e gwzolaote Pabən' len Silasən' gwso'elene' be'enə' na' family che' ca' xtižə' Xanchon'.

33 Nach lao or na'atežə be'enə' gw dibe' lao güe' che Pabən' na' che Silasən'. Nach bosə'əčho'e be'enə' nis len family che' ca'.

34 Nach gwche'e Pabən' len Silasən' liže'enə' par bye'ej bguaogüe' lega'aque'. Na' do family be'enə' besyə'əbeichgüeine' de'en bachso'on'ilaže'e Jesocristən'.

35 Catə' gwye'eni'inə' beŋə' gwnabia' ca' boso'osele'e polsia par jse'eže' ben' chapə ližyan' de que yosane' beŋə' ca' žjəya'aque'.

36 Nach gož be'enə' chapə ližyan' Pabən': —Ca naquə beŋə' gwnabia' ca' bačh boso'osele'e rson yosana' le'e. Na' baguaquə žjəya'acle to šao' to güen.

37 Nach Pabən' gože' polsia ca': —Bagosə'əyine' neto' lao lcue' sin cui gwso'one' yelə' jostis šə bi nonto'onə', len naquato' beŋə' ŋasyon Roma. žEna' ŋa'a chse'enene' yosyo'osane' neto' žižizənə'? Da'ac cuinga'aque' desye'eleje' neto'.

³⁸ Nach polsia ca' jesyə'əyeže' beṇə' gwnabia' ca' can' gož Pabən' lega'aque'. Na' beṇə' ca' besə'əžebchgüe' catə' gosə'əņezene' de que Pabən' na' Silasən' zjənaque' beṇə' nasyon Roma.

³⁹ Nach ja'ac beṇə' gwnabia' ca' gan' zjəde Pabən' na' Silasən' jəsyə'əye'exene' lega'aque' na' besyə'əbeje' lega'aque' dižə' šao' nach gwsa'atə'əyoine' lega'aque' yesa'aque' syodan'.

⁴⁰ Cata' bechoj Pabən' len Silasən' ližyan' nach ja'aque' liž Lidian' de'e yobla par jesyə'etipe' lažə' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən', nach besa'aque'.

17

Beṇə' mal ca' boso'ota boso'one' beṇə' Tesalonica ca' so'one' contr apostol ca'

¹ Catə' besyə'əsa'ac Pabən' len Silasən' besyə'ədie' gan' ne' Anfipolis na' Apolonia. Na' le'e besyə'əžinte' to syoda de'en nzi' Tesalonica ga zo to yo'odao' ga chja'ac beṇə' Izrael ca'.

² Na' Pabən' ca' costombr c̄hecze' gwyeje' lo'o yo'oda'onə' na' lao šonə ža dezcanz ca' bzejni'ine' lega'aque' xtižə' Diozən'.

³ Bzejni'ine' lega'aque' de que Xtižə' Diozən' de'en boso'ozoj de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' cho'en dižə' c̄he Cristən' nan de que yoso'ochi' yoso'osaquə' beṇə' le' na' so'ote'ene' na' techlə yeyas yebane' ladjo beṇə' guat ca'. Nach leczə gože' lega'aque': —Jeso'osan' ben' cho'a dižə' c̄hei, le'ena' Cristən' ben' bselə' Diozən' par chaclene' chio'o.

⁴ Beyož be'e dižə'əna' zan beṇə' Izrael ca' gwse'ejle'e c̄he' na' gwsa'aque' txen len Pabən' na' Silasən', na' zan beṇə' griego beṇə' gwso'elao' Diozən' na' zan no'olə blao leczə gwse'ejle'e c̄he'.

⁵ Pero na' beṇə' Izrael ca' cui gwse'ejle'e xtižə' Diozən' gwsa'acxi'ine' Pabən' len Silasən' nach boso'otobe' xonj beṇə' mal chsa'aš lao lqueyən' na' txen zjənaque' boso'ota boso'one' beṇə' ca' ža' lao' syodan'. Nach ja'acyalcze' liž ben' le Jason chasyə'əyilje' Pabən' len Silasən' par yesə'əc̄he'e lega'aque' na' so'one' lega'aque' lao na' beṇə' syodan'.

⁶ Pero catə' besə'əžine'ena' notono Pabən' len Silasən' nita'əna'. Nach gosə'əxobe' Jasonə' lene' yeto c̄hopə beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' jso'e lega'aque' lao beṇə' ca' chəsə'ənabia' syodan'. Na' catə' besə'əžine' lao beṇə' gwnabia' ca' gwse'e lega'aque' zižjo: —Ca naquə beṇə' quinga chsa'aše' chəsə'əbeque' de'e zed doxenlə na' na'a babla'aque' gan' nga zocho nga.

⁷ Na' Jason ni bəbgüialaogüe' lega'aque' liže'ena', na' yogue'e chso'one' contr lei c̄he Rei Sesar de'en naocho na' chəsə'əne' de que zo yeto rei beṇə' le Jeso'os.

⁸ Besə'əža'achgua beṇə' lao' syodan' na' beṇə' gwnabia' c̄hega'aque' ca' catə' gwse'enene' can' chəsə'əna beṇə' ca'.

⁹ Nach Jasonə' len beṇə' ljuēžje' ca' boso'ožie' mech par niç bosyo'osan beṇə' gwnabia' ca' lega'aque'.

Pabən' na' Silasən' ja'aque' Berean'

¹⁰ Nach beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' lgüegwzə lao že' na' bosyo'ose'e Pabən' len Silasən' par jəya'aque' gan' ne' Berea. Na' catə' besyə'əžine'ena' ja'aque' lo'o yo'odao' c̄he beṇə' Izrael ca'.

¹¹ Beṇə' Berea ca' zjənaquache' beṇə' šao' cle ca beṇə' Tesalonica ca' na' besyə'əbeje' boso'ozenague' xtižə' Jesocristən' de'en boso'ozejni'i Pabən' len Silasən' lega'aque', na' tža tža besyə'əyilje' gan' nyoj de'e ca' boso'ozejni'ine' par niç gosə'əņezene' šə le can' nan.

12 Na' zanga'aque' gwso'onlilaže'e Jesocristan', na' lecza zan beṇə' griego ca' na' zan no'olə blao.

13 Nach beṇə' Izrael ca' ža' Tesalonican' beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Jesocristan', gwse'enene' rson de que Pabən' len Silasən' banite'e Berean' choso'ozenene' xtižə' Diozən'. Nach gwsa'aque' ja'aque' Berean' par jəsə'əta jəsə'əṇe' beṇə' lao' syodan'.

14 Pero beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristan' Berean' le'e boso'osa'ate' Pabən' gwyeje' cho'a nisdə'onə' pero na' besyə'əga'əṇ Silasən' len Temtion'.

15 Na' beṇə' ca' gosə'əgo'o lao ne'e jso'e Pabən' syoda Atenas de'en chi' gan' nzi' Gresia. Na' catə' besa'aque'enə' Pabən' bene' mendad əž'ja'ac Silasən' len Temtion' lgüegwzə gan' zoe'enə'.

Pabən' bsed blo'ine' beṇə' Atenas ca'

16 Na' lao zoe' Atenasən' chbeze' beṇə' ca', cuili biczən' chaque yichjla'aždaogüe'enə' chgüie' catequən' že'e ža' lgu'a lsaquən' chse'ejni'alažə' beṇə' Atenas ca'.

17 De'e na'anə' bzejni'ine' beṇə' Izrael ca' lo'o yo'odao' čhega'aque'enə' len yeziqə'əchlə beṇə' ca' chso'onlilažə' Diozən'. Na' lecza yoguə' ža gwyeje' gan' chac ya'a par je'e xtižə' Diozən' len beṇə' ca' ža'anə'.

18 Na' beṇə' ca' bazənao de'en choso'osed choso'olo'i epicoreo ca' na' estoico ca' gosə'əzolaogüe' gwso'elene' Pabən' dižə'. Nach bale' gosə'əṇe': —žBi nga əṇa de'e güe' dižə' nga chio'o?

Nach yebale' gosə'əṇe': —Zedəzenljeine' chio'o čhe yeto čhopə beṇə' cobən' šejni'alažə'əcho.

Gosə'əṇe' ca' čhedə' Pabən' bzejni'ine' lega'aque' dižə' čhe Jeso'osən' na' bzejni'ine' lega'aque' can' beban Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'.

19 Nach gosə'əče'e Pabən' to latjə gan' ne' Areopago gan' chesə'ədobe' par chso'e consejw na' catə' besə'əžine'enə' nach gwse'ene': —Chene'eto' əgwzejni'ido' neto' bi de'e cobən' chsed chlo'ido'.

20 La' dižə' de'e cuiczə' ṇe'e yeneton' cho'o, na' chene'eto' əṇezetə' bi zejəṇə'.

21 Na' ca dostomb' čhe beṇə' Atenas ca' na' čhe beṇə' zita' ca' ža' Atenasən' con čaše' no güe' dižə' o gozenag dižə' šə bi de'e cobə de'e de.

22 Nach Pabən' gwzeche' gwcholga'aque'enə' gan' ne' Areopagon' na' gože' lega'aque': —Le'e beṇə' Atenas, chacbe'ida' de que chejni'alažə'əchgualə lgu'a' lsaquə' ca'.

23 Catə' gwdia' tnezən' ble'ida' latjə gan' nitə' de'e ca' chejni'alažə'əlen'. Na' entr latj ca' gan' nitə' de'e ca' chejni'alažə'əlen' ble'ida' to latjə gan' nyojən nan: "Par Xancho be'ena' cui no nombia". Ca naquə' be'ena' chejni'alažə'əle sin cui nombi'alene' čhe be'ena'anə' əchyxjue'ida' le'e.

24 Dioz ben' ben yežlyon' na' yoguə'əte de'e de laogüen', len' chnabi'e yoban' na' yežlyon'. Bito zoe' do lo'o yo'o de'e ben beṇə'čən' par se'ejni'alažə'e le'.

25 Bito de de'e əṇacho gon beṇə'čən' par gaquəlene' Diozən' žalə' na'aclə bi chyažjəne'. Dioz na'anə' cho'e yelə' mban čhe yoguə'əlo beṇə', chgüe'e lega'aque' biš na' cho'e lega'aque' yoguə'əte de'e zjənapə'.

26 Na' tozə chen bene' beṇə'čən' beṇə' ža' doxen lao yežlyon'. Na' bsi'e xṇeze bat nitə' to to beṇə' na' gan' ṇite'e.

27 Diozən' bnite'e yoguə' beṇə'čən' lao yežlyon' par nič ca' yesyə'əyilje' naclə so'one' par nič ca' so'ombi'ene' na' so'onlilaže'e tozə le'. De'e li Diozən' bito zoe' zita' len to to chio'o.

²⁸ Le'enə' chone' par niç zocho na' par mbancho na' par chdacho, can' gwnaczə to beṇə' poeta çhele ben' be' dižə' xoche gwne': "De'e li naccho dia çhe Diozən'."

²⁹ Na' əchnia' le'e de'en naccho xi'in dia çhe Diozən' bito cheyalə' gonliçho xbab de que le' naque' ca no lgua'a lsaquə' de or, de plat o de yej, de'e ca chsa'aljlažə' beṇəçən' chso'one'.

³⁰ Antslə Diozən' be'e latjə gwso'on beṇəçən' con can' gwna xbab çhega'aque'enə' yelə' cui chejni'i çhega'aque'. Pero na'a Diozən' chone' mendad de que yoguə'əlol beṇə' ža' doxenlə yežlyon' yesyə'ədiṇjene' xtolə'əga'aque'enə'.

³¹ La' Diozən' bambeje' Jesocristən' par əçhoglaogü'e'en çhe chio'o beṇəç šə nocho napcho dolə'. Na' Diozən' banžie' bia' batən' çhoglaogü'e'en çhe chio'o beṇəç. Na' de'en bosban Diozən' Jesocristən' ladjo beṇə' guat ca' nezecho de que de'e li çhoglaogü'e'en çhe chio'o beṇəç na' zdacze' liçha ca de'en gone' ca'.

³² Catə beyož gwse'enene' gwna Pabən' de que yesyə'əban beṇəçən' ladjo beṇə' guat ca' balə' gwso'onene' borl na' yebale' gwse'ene': —Na' gwzenagyetsi'ito' can' cho'o dižə'anə' yetolə ža.

³³ Ca' goquə beza' Pabən' Areopagon' gan' ža' beṇə' ca'.

³⁴ Pero na' balə beṇə' Atenas ca' gwsa'aque' Pabən' txen na' gwso'onlilaže'e Jesocristən'. Na' entr beṇə' ca' gwsa'ac Pabən' txen, len to beṇə' byo le Dionisio na' yeto no'olə le Damaris. Na' Dionisio' naque' to beṇə' gwnabia' ca' chso'e conjeon' Areopagon'.

18

Can' goquə žlac gwzo Pabən' Corinton'

¹ Gwde goc de'e ca' Pabən' beze'e Atenasən' par gwyeye' gan' ne' Corinto gan' leczə mbane Gresian'.

² Catə bžine' Corinton' bežague' to beṇə' Izrael le Aquila beṇə' yež Ponto, na' no'ol çhe'enə' le' Prisila. Ze'e besyə'əžingale' Corinton' zeya'aque' Italia, çhedə' Rei Claudion' ben' çhnabia' Italian' bene' mendad besyə'əžaš yoguə'əlol beṇə' Izrael ca' ža' Roman'.

³ Nach gwyey Pabən' ližga'aque'enə' na' gwzoe' len lega'aque'. Na' txen gwso'one' yo'o de lachə' çhedə' leczə chac gon Pabən' len na' lenṇə' naquə žin çhe Aquilan' na' Prisilan'.

⁴ Na' yoguə' ža dezcanz Pabən' gwyeye' yo'odao' çhe beṇə' Izrael ca' na' jəzejni'ine' lega'aque' çhe Jesocristən' par niç so'onlilaže'ene' na' lenczə beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael chja'ac yo'oda'onə'.

⁵ Na' catə' gwsa'ac Silasən' len Temtion' Masedonian' par besə'əžine' gan' zo Pabən' besə'əle'ine' can' chon Pabən' cho'eczə laže'e chyixjui'e xtižə' Jeso'osən' na' chzejni'ine' beṇə' Izrael ca' de que Jeso'osən' naque' Cristən' ben' çhasə'əbeze' əselə' Diozən' par gaquəlene' lega'aque'.

⁶ Pero beṇə' Izrael ca' besə'əže'e apostol Pabən' na' bosə'ožia bosə'onite'ene'. Nach Pabən' bse'esə xe'enə' par blo'e de que bito bi dolə' nape' che de'e malən' chso'one', na' gože' lega'aque': —Bito bi dolə' napa' nada' de'en cuiayi'ile zejliçane. Le'e nape dolə'anə'. Na' dezd ṇa'a žjəsed žjəlo'ida' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael.

⁷ Nach bechoje' lo'o yo'oda'onə' na' beze'e bežine' liž to beṇə' le Josto. Josto na'anə' zotezə zoe' cho'elaogü'e'e Diozən' na' liže'enə' zon cuit yo'oda'onə'.

⁸ Na' zo to beṇə' le Crispo beṇə' naquə beṇə' gwnabia' çhe yo'oda'onə'. Na' Crispon' len yoguə'əlol family çhe'enə' gwso'onlilaže'e Xancho Jesocristən'.

Le'egatezə ca' beṇə' zan beṇə' Corinto ca' bosə'ozenag ɕhe de'en əbsed blo'i Pabən' gwso'onlilaže'e Jesocristən' na' gosə'əchoe' nis.

⁹ Na' goquan' to že' ble'idaogüe'e Pabən' Xancho Jesocristən', na' Xanchon' gože' Pabən': —Bito žebo'. Gwzotezə gwzo be' xtiža'anə' na' bito so' žizə.

¹⁰ Nada' zocza' len le' na' bito gua'a latjə no bi gone le', ɕhedə' beṇə' zan ža' lao' syoda nga beṇə' so'onlilažə' nada'.

¹¹ Ca' goquan' bega'an Pabən' tgüiz yo'o gašjə Corinton' par bsd blo'ine' lega'aque' xtižə' Diozən'.

¹² Na' ca tyempən' be'ena' le Galion naque' gubernador na' chnabi'e gan' nzi' Acaya. Nach beṇə' Izrael ca' ža' Corinton' beṇə' ca' cui chso'onlilažə' gwsa'aque' tozə' par gwso'one' contr Pabən'. Nach gosə'əɕhe'ene' jso'ene' gan' chon gubernadorən' yelə' jostisən'.

¹³ Na' catə' besə'əžine'enə' gwse'e gubernadorən': —Ca naquə' bengə ža, chde' chgo'oyele'e to to beṇə' par niɕh so'one' bi de'e cobə par se'ejni'alaže'e Diozən' na' nža'alən' na lein' šejni'alažə'əchone'.

¹⁴ Baɕh zotequan' əne Pabən' catə'əczla gož Galionnə' beṇə' Izrael ca': —Ca naquə' de'e nga chaole xya nga, žalə' naquan to no fałt o to no de'e malchgua, gona'an yelə' jostis.

¹⁵ Pero naquan ɕhe dižə'əzə na' ɕhe la beṇə' na' ɕhe lei ɕhelen'. Le'e gwye' naclə gonle. Nada' bito co'o lao na'a gona' yelə' jostis ɕhe de'en nac ca'.

¹⁶ Nach bošaše' lega'aque' gan' chone' yelə' jostisən'.

¹⁷ Nach beṇə' ca' cui zjənaqua beṇə' Izrael bosə'onize' Sostenesən' be'ena' naquə' beṇə' gwnabia' ɕhe yo'oda'onə'. Na' gwso'ot gosə'əyine' le' lao Galionnə' però bito bi cas ben Galionnə' lega'aque'.

Pabən' beyeje' Antioquian' par jətxju'e xtižə' Diozən' de'e gwyone

¹⁸ Gwde goc ca' yezan ža gwzoch Pabən' Corinton' nach catə' beze'ena' bzeine' beṇə' ca' bachso'onlilažə' Jesocristən' dižə' nach beze'e beyo'e to lo'o barcw. Na' beyeje' Sirian' na' gwɕhe'e Prisilan' na' be'en ɕhe' Aquilan'. Na' catə' besə'əžine' Sencrean' besyə'əchoje' lo'o barcon' par ja'aque' lao yežən'. Na' antslə ze'e yesa'aque' Sencrean' bšib yichj Pabən' par blo'e de que baɕh bene' complir to de'en bene' lyebe lao Diozən'.

¹⁹ Nach besyə'əyo'e lo'o barcon' par besyə'əžine' Efeson' gan' besyə'əga'an Aquilan' na' Prisilan'. Na' Pabən' gožeje' lo'o yo'odao' ɕhe beṇə' Izrael ca' par be'elene' lega'aque' xtižə' Diozən'.

²⁰ Na' beṇə' ca' ža' lo'o yo'oda'onə' gwsa'atə'əyoine' le' yega'anəche' len lega'aque', però bito gone'ene'.

²¹ Nach bzeine' lega'aque' dižə' gože': —Chonən byen soa' lni de'en šo'o Jerosalennə', però güidəczza' delana'a le'e yetši'i šə Diozən' güe'e latjə.

Nach beze'e Efeson'.

²² Catə' bžine' Sesarean' nach gwdie' gwyeje' Jerosalennə' na' bguape' diox beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' na', nach beze'e beyeje' Antioquian' gan' mbane Sirian'.

²³ Gwde to tyemp gwzoe' Antioquian', nach gwyeje' gan' mbane Galasian' na' Frigian' jətip'e lažə' beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elao' Jesocristən' to to yež.

Apolosən' gwduxju'e xtižə' Diozən' Efeson'

²⁴ Na' tyemp na' bžin to beṇə' Izrael Efeson' na' le' Apolos. Apolosən' naque' beṇə' Alejandria, na' chac cho'e dižə' lao' lcue' na' bansede' binlo can' na xtižə' Diozən' de'en nyojən'.

²⁵ Apolosan' gwnezene' che de'e güen ca' ben Xancho Jeso'osan' na' de'e ca' bsd blo'ine'. Na' do yichj do laze'e be'e dižá' bzejni'ine' tcho'a tšao' de'en nezene' che Jeso'osan' la'ana'aczá con de'en əbsed əblo'i de'e Juanna' na' can' bchoe' beňá' nis na'azən' nezene'.

²⁶ Nach Apolosan' sin cui chaž chžebe' gwzolao be'e dižá' che Xancho' lo'o yo'odao' che beňá' Izrael ca'. Na' gwse'ene' Prisilan' na' be'en che' Aquilan' can' chzejni'i Apolosan' nach gosá'ache'e le' partla na' bosozzejni'ichene' le' cuaselol can' na' Diozan' che Jeso'osan'.

²⁷ Na' ca naquə Apolosan' gone'ene' šeje' gan' ne' Acaya, na' beňá' ca' chso'onlilažá' Jesocristan' Efeson' besyá'əbeine' de'en gone'ene' šeje' na' bosozoje' to cart de'e bexe'e par beňá' ca' chso'onlilaže'e Jesocristan' Acayan' par nich yoso'ozenag beňá' ca' che' na' so'one' güen len le'. Na' catá' bžin Apolosan' Acayan' godlenhgüe' beňá' ca' bagoclen Diozan' par chso'onlilaže'e Jesocristan'.

²⁸ Na' laolcue' bsd blo'ine' beňá' Izrael ca' de que cləlan' chso'one' xbab che Jeso'osan', na' bzejni'ine' lega'aque' can' nyoj Xtizá' Diozan' de que Jeso'osan' naque' Cristan' ben' chəsá'əbeze' yidá par gaquəlene' lega'aque'. Na' Diozan' godlene' Apolosan' par nich cui bi gosá'əna beňá' Izrael ca' ca dižá' de'en be'ena'.

19

Can' goquə žlac gwzo Pabən' Efeson'

¹ Na' žlac zo Apolosan' Corinton', Pabən' beze'e na' bedie' yež ca' zjəchi' do ya'ada'oná' na' bežinte' Efeson'. Efeso na' bežague' balá beňá' ca' bachso'onlilažá' Jeso'osan'.

² Nach gože' lega'aque': —žEzedəso Spirit che Diozan' lo'o yichjla'ažda'olen' catá'an gwzolao chonlilažá'əle Jesocristan'?

Nach beňá' ca' gwse'ene': —Bito ne'e yeneto' šá zo Spirit che Diozan'.

³ Nach goze'e lega'aque': —žNacxan' gwchoale nisən' ža?

Nach gwse'ene': —Gwchoato' nisən' can' bzejni'i de'e Juanna'.

⁴ Nach gož Pabən' lega'aque': —De'e Juanna' bchoe' beňá' ca' besyá'ədinje xtolá'əga'aque'ena' nis pero na' leczá gože' lega'aque' de que cheyalá' so'onlilaže'e be'ena' ze'e selá' Diozan' par gaquəlene' nasyon Izraelən', na' be'ena' ne' ca' le'ena' Jeso'osan'.

⁵ Beyož bosozəzague' can' gwna Pabən' nach gosá'əchoe' nisən' de'e yobla par besá'əlo'e de que chso'onlilaže'e Xancho Jeso'osan'.

⁶ Nach Pabən' gwxoə ne'ena' yichjga'aque'ena' na' Spirit che Diozan' bedəson lo'o yichjla'aždao' to toga'aque' na' benən par nich gosá'əne' gwde gwdele dižá' na' leczá gosá'əyixjui'e bi de'en gož Diozan' lega'aque'.

⁷ Na' entr yoguə'əga'aque' zjənaquə ca do šizine'.

⁸ Na' ca do šon bio' bsd blo'i Pabən', na' sin cui chaž chžebe' be'e xtižá' Diozan' len beňá' ca' chəsá'ədopə chəsá'əžag lo'o yo'oda'oná' chzejni'ine' lega'aque' par nich gwse'ejele' zane' de que Diozan' chnabi'e con notá'ətež beňá' chso'e latjá.

⁹ Pero besá'əchoj balá beňá' zjənaquə yichjla'aždao' žod beňá' cui gwse'ejele'eczə na' delant beňá' ca' ža'ana' bosozžia bosozonite' de'en əbsed əblo'i Pabən' che Jesocristan'. Pabən' bechoje' gan' že'ena' na' leczá bebeje' beňá' ca' bachso'onlilažá' Jesocristan', na' gwche'e lega'aque' gan' zo to yo'o scuel che to beňá' le Tiranno na' lo'o yo'o scuelən' bsd əblo'ichene' lega'aque' yoguə' ža.

10 Na' lao chop iz ben Pabən' ca', yoguə'əloł beṇə' ža' Asian' beṇə' zjənaquə beṇə' Izrael na' beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael gwse'enene' xtižə' Xancho Jeso'osən'.

11 Na' Diozən' bene' par ničh Pabən' bene' miłagr de'e besyə'əbanchgüeine'.

12 No bey na'azə na' no lachə na'azə šə babchelən cuerp che Pabən' nach chjasyə'əsane'en gan' zjəde beṇə' güe' ca' na' le'e chasyə'yacteine' che yižgüe'en chse'ine', na' beṇə' ca' yo'o yaz no de'e xio' yičhjlə'ažda'oga'aque'enə' leczə chesyə'əchojən.

13 Nach balə beṇə' Izrael ca' beṇə' ca' chsa'aš chso'one' rmech len yelə' goža' chega'aque'enə' na' leczə chasyə'əbeje' de'e xio', gwsa'aclače'e yesə'əchine' la Xancho Jeso'osən' par yesyə'əbeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz beṇə' ca' na' gosə'əne': "Chonto' mendad yechojle por yelə' chnabia' che Jeso'osən' ben' choe' Pabən' xtiže'enə'."

14 Zo to beṇə' Izrael na' le Eseba na' naque' beṇə' gwnabia' che bχoz ca'. Na' nitə' gažə xi'ine' na' xi'ine' ca' gažən' choso'ozetje' la Jeso'osən' gwse'enene' yesyə'əbeje' de'e xio' ca'.

15 Na' to šlas catə' gwse'e to de'e xio'on ca' na' boži'in xtižə'əga'aque'enə' gožən lega'aque': —Nezda' non' Jeso'osən' na' nombi'a Pabən', pero le'e bito nacle txen len lega'aque'.

16 Nach de'e xio'onə' benən par ničh be'enə' bxite'e bnize' beṇə' ca' na' benene' lega'aque' con can' chene'ennə', xte gosə'əbi'e güe' na' xte gwsa'aque'ni' zi', nach bosyo'oxonje' liž be'enə' ga'alyidga'aque'.

17 Na' yoguə'əloł beṇə' ca' nitə' Efeson' beṇə' Izrael ca' na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael gosə'əneze'ni' can' goquan'. Nach yogue'e besə'əžbe' na' gwso'eche' yelə' bala'an che Xancho Jeso'osən'.

18 Na' zan beṇə' ca' bachso'onlilažə' Jesocristən' gosə'əxoadole'e lao beṇə' ca' chəsə'ədope chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' gwse'e lega'aque' ca malən' bagwso'one' antslə.

19 Nach zan beṇə' bagwsa'ac beṇə' goža' na' beṇə' gone ya'a bosə'otobe' libr chega'aque'enə' na' gwso'oxe'en bosə'ozeye'en delant beṇə' ljuēžjga'aque' ca' bachso'elao' Jesocristən', na' besyə'əbeje' cuent ca do ja'aque'əta' zjənyeyjue' libr ca' na' bžinən šiyon mil mech plət.

20 Na' ca naquə xtižə' Xancho Jesocristən' gosə' gwłaljəchən' na' gwyanch beṇə' bosə'ozenague' chei.

21 Gwde goc de'e ca' Pabən' bene' xbab yeyeje' Jerosalennə' catə' yeyož šeje' gan' mbane Masedonian' na' Acayan'. Na' leczə gwne' de que catə' yežine' Jerosalennə' cheyalə' šeje' Roman'.

22 Nach bsele'e chopə beṇə' ca' chsa'aclen le' Masedonian', Temtion' len Eraston', žlac bega'anəch le' Asian' yeto chopə ža.

Beṇə' ca' gwso'on contr Pabən' gwso'onchgüe' scandl Efeson'

23 Na' zan beṇə' Efeso ca' besə'əže'e Pabən' de'en bsed əblo'ine' che Jeso'osən', nach gwsa'aš gwso'olje' lao' syodan' gwso'onchgüe' scandl.

24 Quingan' goquə. Zo to beṇə' le Demetrio na' chone' yo'odao' dao' de plət de'en naquə ca yo'odao' gan' zo xnax Diana ben' chse'ejni'alaže'e, na' chda'ochguan na' gan xen chone' na' leczə ca' beṇə' ca' chso'on žin txen len le'.

25 Nach btobe' beṇə' ca' chso'on žin txen len le' na' yeziqə'əchlə beṇə' leczə zjənlan chso'on žinnə' nac ca' nach gože' lega'aque': —Nezele de que ca naquə žin nga nlancho choncho, chonlenchguachon gan.

26 Na' babenczele na' bable'iczele can' chonljizə to de'e le Pab chsed chlo'ine' beṇə' lao' syoda Efeso nga na' casi yoguə' beṇə' ža' doxente Asian' che'e lega'aque' de que yoguə'əloṭte lguə'a lsaquə' de'e chso'on beṇə'ən bito zjəzaquə'ən par šejni'alažə'əchon. Na' beṇə' zan bachoso'ozenag che'.

27 Le'e gonšč xbab naclə goncho la' nxož bin' yesə'əne' checho por ni che žin de'e nga choncho, na' caguə' ležən, sino leczə nxož so'one' par nič yo'odao' che xnax Diana chechon' yega'aṇən ca to de'e cui bi bi zaque'e na' leczə ca' yelə' xoche che'enə' na' yelə' zaquə' che'enə'. Xož gac che' ca' la'anə'əczə beṇə' ža' doxenlə Asia nga na' doxen yežlyon' chse'ejni'alaže'e le'.

28 Beyož gwse'enene' gwna Demetrion' ca' besə'əlocchgüe' che de'en chsed chlo'i' Pabən', nach gwsə'osye'e gosə'əne': —Beṇə' zaquə'əchgüei xnax Diana chechon', la' le'enə' xnax che chio'o beṇə' Efeso.

29 Nach to scandl juisy bachac lao' syodan' de'en gwsa'aque' tozə bosə'əṇize' beṇə' ca' zjəle Gayo na' Aristarco, na' gosə'əxobe' lega'aque' xte besə'əzinte' gan' chəsə'ədoba' yoguə' beṇə' lao' syodan'. Gayon' na' Aristarcon' zjənaquə' beṇə' Masedonia na' chsa'aše' t xen len Pabən'.

30 Pabən' goclaže'e šo'e gan' zjəndoba beṇə' ca' par güe'elene' lega'aque' dižə' pero beṇə' Efeso ca' chso'onlilažə' Jesocristən' bito gwso'e latjə šeje'.

31 Na' yebałə beṇə' migw che Pabən', beṇə' zjənaquə' beṇə' gwnabia' Asian', bosə'osele'e rson gwse'e Pabən' de que bito šeje' gan' zjəndoba beṇə' ca'.

32 Na' beṇə' ca' zjəndopə zjənžaguən' chso'one' to scandl juisy. Gwde gwde chso'osya'a to toga'aque', nique nejni'a bin' chəsə'əne'. Na' caguə' yoguə'əga'aque' zjəneze' bi parən' zjəndobe'.

33 Na' beṇə' ca' besə'əža'a Pabən' leczə besə'əže'e notə'ətezachlə beṇə' Izrael. Nach beṇə' Izrael ca' zjənžaguən' bosə'ožigue'e to beṇə' le Ljandr par gwzeche' lao beṇə' ca' ža'anə' par güe'e dižə' cuent cuich yesə'əže'e lega'aque'. Na' Ljandrən' gwłis ne'enə' par bene' señy nite'e žizə yoso'ozenague' rsonṇə' de'en gwzoe' laoga'aque'enə'.

34 Pero cata' besə'əle'ine' le' gwsa'acbe'ine' de que naque' to beṇə' Izrael, nach tš'i'izə besyə'əzolaogüe' gwso'osye'e gosə'əne': —Beṇə' zaquə' juisy xnax Diana che chio'o beṇə' Efeso.

Ca do čop or gwso'osye'e gosə'əne' ca'.

35 Nach be'enə' naquə' scriban cata'əchgua goc bebec žie' lega'aque' nach gože' lega'aque': —Le'e beṇə' syoda Efeso, yoguə' beṇə' ža' doxenlə yežlyon' zjəneze' de que naquən' lao na'acho əggüia əgwyecho yo'odao' che xnax Diana chechon'. Le'enə' naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e la' lguə'a lsaquə' che'enə' bxopən yoba na'ate par lao yežlyon'.

36 De'e na'anə' ža bito gaquə' no əna de'e yoblə. Na' le'e so žizə, bito bi gonlə sin cui gongaxjle xbab naquən' gonlə.

37 Ca naquə' beṇə' quinga nche'ele nga, bito ənacho bi bagosə'əbane' lo'o yo'odao' checho ca' na' nique ənacho choso'ožia choso'onite'e xnax Diana chechon'.

38 Na' Demetrion' nga len beṇə' ljuežje' ca' yelə', šə chac bi de'e chac čhega'aque' len beṇə' yoblə, nitə'əczə beṇə' gwnabia' so'one' yelə' jostis čhega'aque'enə' šə žja'aque' par nič əžjse'e lega'aque' part.

39 Na' šə bichlə de'e chnəble gaquə', partlə gaquə' jont čei par čhoglaon.

40 Ca naquə' scandl de'e nga chac na'a nxožchguə' əbague'echo de que choncho contr gobiern' ca de'en nga že'e ža'acho nga, na' nic bi bi de ye'ega'acchone' šə yesə'əṇabene' chio'o che scandl juisyən' choncho.

41 Beyož gože' lega'aque' ca' bene' mendad besyə'əžaše'.

20

Pabən' gwyējəche' Masedonian' na' Gresian'

1 Nach catə' beyoʒ gwche' ži de'e zedən', Pabən' goxe' beṇə' Efeso ca' chso'onlilažə' Jesocristən' gan' zo'enə' na' lao banite'enə' btipe' lažə'əga'aque', nach bzeine' lega'aque' dižə'. Gwde na' beze'e gwyējəche' Masedonian'.

2 Na' gwdie' to to yež ca' zjəchi' Masedonian' btipchgüe' lažə' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən', nach gwyējəche' Gresian'.

3 Na' gwzoe' Gresian' šon bio', na' catə' bžin ža yeze'e par yeyo'e lo'o barcon' yeyeje' Sirian', gwņezene' de que zjəchi'inao beṇə' Izrael ca' le', nach mejor beždie' doxen gan' mbane Masedonia na'alə, belə'atie' Filiposən' gan' zoa' ca' orən'.

4 Na' Sopater len Aristarco len Segundo len Gayo len Tiquico len Trofimo na' lecza' len Temtion' ja'aclene' le' Asian'. Sopateron' naque' beṇə' Berea, Aristarcon' na' Segundo zjənaque' beṇə' Tesalonica, na' Gayon' naque' beṇə' Derbe. Na' Tiquicon' len Trofimon' zjənaque' beṇə' Asia.

5 Nach gosə'əbialao beṇə' ca' na' jəsə'əleze' neto' Troasən'.

6 Gwdech lṇin' catə'ən chsa'ogüe' yetxtil de'en cui bi xne'i nchixə, nada' len Pabən' gwza'ato' Filiposən' gan' zo'anə' na' gwyo'oto' lo'o barcon' na' goc gueyə' ža catə' bžinto' Troasən' gan' banitə' beṇə' ca' jəsə'əlezə' neto' nach gwzoto' na' gažə ža.

Can' goquə lao zo Pabən' Troasən'

7 Na' catə' bžin ža dmigw besə'ədobə beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Troasən' gwse'ej gwsa'ogüe' par chjəsyə'əzalaze'e bi zejen par chio'o de'en bšanlažə' cuin Xancho Jesocristən' gwso'ot beṇə' le'. Na' de'en bazon yeza' Pabən' ca gwxezə be'e xtižə' Diozən' len lega'aque' xte bžinte do chel.

8 Na' lo'o yo'o gan' ndopə nžagto' naquən de šon cuia na' cuartən' de'en zo le'ezelaogüe la'alə, zechguan yi' na' lo'i nan' že'eto'.

9 Na' to bi'i güego' lebo' Eutico žiabo' cho'a bentannə'. Na' Pabən' zdonza' zda dižə' de'en cho'enə' na' ca' žia bi'in cho'a bentannə' gwtasbo' na' lao chtasbo'on bexopəczlabo' lao yo che'elə. Na' bi'i guatzə besyə'əlise'.

10 Nach betj Pabən' bžine' gan' jəsyə'ədixjue'əbo'onə' le'e bchequə'əte' laobo'onə' gwdele'əbo'. Nach gože' beṇə' ca': —Bito bi gaquele, mbanczbo'.

11 Na' begüie' de'e yoblə nach gwsa'ogüe' na' bezolaogüe' cho'e dižə'ənə' len lega'aque', na' ne'e cho'ete'en ca' catə' gwyə'eni'. Nach beze'e.

12 Nach catə' besyə'əsa'ac beṇə' ca' besyə'əbeichgüeine' besyə'əche'e bi'i güego'on mbambo'.

Gwsa'aque' Troasən' na' ja'aque' gan' nzi' Mileto

13 Nach bxi'ato' len Pabən' de que yebialaoto' yeyejto' lo'o barcon' xte gan' nzi' Ason, na' le' gwyazlažə'əche' yeyede' yo bižlə yela'ate' Asonnə'. Ca' goquən' beyo'oto' lo'o barcon' par bežinto' Asonnə'.

14 Na' Ason na' bežagto'one' nach txen beyo'olento'one' lo'o barcon' par bežinto' gan' nzi' Mitilene.

15 Nach na' bessa'ato' besyo'oto' lo'o barcon' na' beteyo bežinto' galə'əza ganə' nzi' Quio. Nach zjəzdato' na' gwde yeto ža bežinto' ganə' nzi' Samos. Na' bechojto' lo'o barcon' na' gwyejto' gan' nzi' Trogilio na' na' bega'anto' tže' bento' dezcanz. Nach beteyo besyo'oto' lo'o barcon' de'e yoblə par bežinto' Mileton'.

16 Ca' bento' par niçh cui gwdeto' Efeson' la' Pabən' bito gone'ene' šeichene' yež ca' zjachi' Asian', chedə' bachachbyenchgüeine' šə galə' soe' Jerosalennə' par ža lni Pentecostesən'.

Pabən' be'e dižə' len beṇə' golə blao che beṇə' ca' chso'elao' Jesocrisṭən' Efeson'

17 Mileto na' zoto' bselə' Pabən' rson par bda'ac beṇə' golə beṇə' blao ca' entr beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag so'elaogüe'e Jesocrisṭən' Efeson'.

18 Na' catə' besə'ala'aque'enə' Pabən' gože' lega'aque': —Nezczele ca güennə' babena' entr le'e dezd catə'an bida' Asian' de'e neche.

19 Gwzoa' bena' xšin Diozən' do yichj do laža'a. Bito ben cuina' xen, na' zan laš gwchežəchgua' chele, na' de'e zan de'e boso'oçhi' boso'osaquə' beṇə' Izrael ca' nada'.

20 Bzejni'ida' le'e yoguə' de'en byažjele šejni'ile sin cui bžeba'. Bzejni'ida'an le'e catə'an chdopə chžagle na' leczə liž to tole.

21 Bzejni'itezada' beṇə' zjənaquə beṇə' Izrael na' beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael can' chene'e Diozən' yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' na' can' cheyalə' so'onlilaže'e Xancho Jesocrisṭən'.

22 Na' na'a yeya'a Jerosalennə' chedə' babzejni'i Spirit che Diozən' nada' de que chonən byen yeya'a, na' bito nezda' bin' gaquə chia' na'.

23 Con de'en nezda' de'en babzejni'i Spirit che Diozən' nada' de que to to syoda gan' yedia' ədola' a gaca' pres na' leczə gaquə bichlə de'e chi' saca'a.

24 Bito chi' yichja' che yoguə' de'e ca' chi' saca'a. La'anə'əczə šə so'ote' nada', chzanczəda' yelə' mban chia'anə'. Chi' yichja' ša'alao gona' yoguə'əlol de'en naquə lao na'a gona' na' mbalaz zoa' lo'o yichja'azdaogua'anə' žlac chona'an. Xancho Jesocrisṭən' gwleje' nada' par yo'o lao na'a chyixjui'a dižə' güen dižə' cobə catequən' nži'ilaža' Diozən' benachən' na' chixjui'an žlac ne'e yo'a biš xne.

25 Nadan' bzejni'ida' le'e ca naquən' chnabia' Diozən' con nota'ətezə beṇə' chso'e latjə pero na'a zoa' segor de que ni tole bitoch le'ile nada' lao yežlyo nga.

26 De'e na'anə' əchnia' le'e de que bito bi dolə' napa' nada' šə nole cuiayi'.

27 La' baçh bzejni'ida' le'e yoguə'əlol de'en chene'e Diozən' ənezele sin cui bi bcuaša'a.

28 De'e nan' ža cuēc yichjle che yoguə'əlol de'en babzejni'ida' le'e na' legwsed legwlo'i yežiquə'əchlə beṇə' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Xancho Jesocrisṭən' de que cheyalə' yoso'ozenague' chei. Legon ca' chedə' Xancho Jesocrisṭən' bnežjw cuine' gwdixjue' xtolə'əchon' catə'an gwso'ot beṇə' le', na' Spirit che Diozən' bagwleje' le'e par əgğüia əgwyele yežiquə'əchlə beṇə' chso'onlilaža' Jesocrisṭən'.

29 Nezda' catə' cuich zoa' len le'e la'ac beṇə' se'enene' yesə'əxoayague' le'e par niçh cuejyichjle cuich gwzenagle che Jesocrisṭən'.

30 Na' entr le'e yesə'əchoj beṇə' yoso'osed yoso'olo'ine' le'e por dižə' güenlažə' lgua'a dižə' li, se'enene' naole de'en yoso'osed yoso'olo'ine'.

31 De'e na'anə' legapə cuidad niçh cui no yesə'əxoayag le'e. Na' ležjza'alažə' de que šon iz bagwzoa' bsed blo'ida' le'e na' gwñeyoida' le'e teža na' še'elə' na' xte bcuežən nada' por le'e.

32 Na'a ža beṇə' bišə', Diozən' gwcuasə' gwcue'eje' le'e len de'e malən' na' xtiže'enə' əgwzejni'ichən le'e can' nži'ilaže'e le'e. Xtiže'enə' gaqualenən le'e sotezə sole gonlilažə'əle Jesocrisṭən' na' leczə gaqualenən le'e par niçh

žjəyazole len Diozən' t xen len yeziqwa'əchlə beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'.

³³ Bitonə' selaža'a bi de'en de che beṇə', nic xmechga'aque'ena' na' ni xala'anga'aque'.

³⁴ Nezczele ni'a na'a bgona' žin par nič bžel bi de'en byažj de'en bčhinda' t xen len beṇə' ca' gosə'anitə' len nada'.

³⁵ Na' bena' žinṇə' ca' par nič leczə blo'ida' le'e can' gonle gaqualenle beṇə' ca' chac falṭ bi de'en chəsə'ayažjene'. Na' žjsa'alažə'əle xtižə' Xancho Jesocrisṭən' de'en gwne': "Mbalazəch zocho catə' chnežjwcho bi de'en chnežjwcho beṇə' cle ca catə'an chso'one' chio'o bi de'en chso'one'."

³⁶ Na' beyož be'e Pabən' dižə'an bzo xiben' t xen len yogua' beṇə' ca' gwsə'one' orasyonṇə'.

³⁷ Na' yogua'əga'aque' gosə'əbežchgüe' che Pabən' na' gosə'əyele'ene' na' gwsa'ogüe'ene' bxid.

³⁸ Nach ja'aclene' le' gan' beyo'e lo'o barcon'. De'e juisy de'e gwsa'aquene' de'en gože' lega'aque' de que ni yešlaszə cuich yesə'əle'ine' le'.

21

Pabən' beyeje' par Jerosalennə'

¹ Beyož bzeišazə ljuežjto' dižə' len beṇə' ca', na' beyo'oto' lo'o barcon' zjədato' liča bežinto' gan' ne' Cos. Na' beteyo bežžinto' gan' ne' Rodas. Na' Rodas na' bezsa'ato' na' bežžinto' Patara. Na' bechojto' lo'o barcon'.

² Na' to jəyetilzəto' chza' yeto barcw yobla chza'an šejən Fenisia na' beyo'oto' lo'inə'.

³ Na' lao zjəyedato' lo'o barcon' ble'ito' isla de'en ne' Chipre, chi'in na'acho yeglə. Na' bedeto' zjəyedato' gan' mbane Siria. Nach catə' bežinto' Tiron' gan' bosyo'oletje' yoa' de'en zonsa'anə' na' beyetjto'.

⁴ Na' jəyediljto' gan' nita' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocrisṭən', na' catə' beželeto' gan' nite'ena' bega'anlenga'acto'one' to xman. Nach gwsa'atə'əyoine' Pabən' cui šeje' Jerosalennə' čhedə' Spirit che Diozən' babžejni'in lega'aque' de que gaquə de'en gac che' Jerosalennə'.

⁵ Na' catə' beza'ato'onə' do xi'in do xo'oləga'aque' gwsa'aque' len neto' cho'a syodan', nach bzo xibto' bento' orasyonṇə' len lega'aque' cho'a nisdə'onə'.

⁶ Beyož na' bzei ljuežjto' dižə' nach beyo'oto' lo'o barcon'. Na' besa'aque' zjəya'aque' ližga'aque'.

⁷ Na' de'en beza'ato' Tiron' bežinto' gan' ne' Tolemaida na' Tolemaida na'azə bezyetjto' lo'o barcon'. Na' jəlanə'əto' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocrisṭən' Tolemaidan' na' gwzoto' len lega'aque' tža.

⁸ Na' beteyo beza'alento' Pabən' na' bežinto' Sesarean' na' jəyega'anto' liž Lipən' ben' naquə t xen len beṇə' ca' yeṇop zjənaque' comisyon che beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocrisṭən' Jerosalennə'. Na' Lipən' zotezə zoe' cho'e dižə' che Jesocrisṭən'.

⁹ Lipən' nita' tap xi'inə' no'ol güego' na' choso'ozenebo' beṇə' bi de'en bagož Diozən' lega'acbo'.

¹⁰ Zan ža gwzoto' liž Lipən' na' lao zoto'onə' bla' to beṇə' Jodean' beṇə' le Agabo. Chzenene' beṇə' bi de'en bagož Diozən' le'.

¹¹ Na' catə' ble'ena' gwṇabe' doxpey Pabən' na' bčhejən ni'a ne'e ca' na' gože'ene': –Spirit che Diozən' babžejni'in nada' de que beṇə' Izrael ca' ža' Jerosalennə' yoso'očeje' ni'a na'o ca' can' babčhej ni'a na'anə' len doxpeyo' nga, nach so'one' le' lao na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael.

12 Catə' beyož beneto' can' gwna Agabən', neto' len beṇə' Sesarea ca' gotə'əyoito' Pabən' par cui šejəche' Jerosalennə'.

13 Nach Pabən' gwne': —Bito cuežle chia' o gonle ca soa' trist. Nada' zocza' par əcheja' na' gata' Jerosalennə' laogüe de'en chyixjui'a xtižə' Xancho Jeso'osən'.

14 Na' gočbe'ito' bito bi gaquə gonto' par cui šeje' Jerosalennə', na' bitoch bi gožto'one', con gožto'one': —Gaquə con de'en əna Xanchon'.

15 Nach beyo'eni'ato' beza'ato' zjədato' par Jerosalennə'.

16 Na' gwsa'ac to čopə beṇə' Sesarea ca' chso'onlilažə' Jesocristán' len neto' na' entr lega'aque' len to beṇə' Čipren' ben' le Mnason. Bagoc zan iz chonlilaže'e Jesocristán', na' bazo liže' Jerosalennə'. Nach bxia'ato' zjəsoto' liže'enə'.

Pabən' bežine' Jerosalennə' na' jəlane'e Jacobən'

17 Na' catə' bežinto' Jerosalennə' beṇə' bišə'əcho ca' ža'anə' besyə'əbeichgüeine' na' bosu'oguape' neto' diox.

18 Na' beteyo gwyejlento' Pabən' jəyeto' Jacobən' na' bžinto'onə' bazjəndopə zjəžag yoguə' beṇə' golə beṇə' blao che beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristán' na'.

19 Nach bguap Pabən' lega'aque' diox na' beyožən' be'elene' lega'aque' dižə' tcho'a tšao' ca naquən' baben Diozən' par nič zan beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael bachso'onlilaže'e Jesocristán' gan' be'elene' lega'aque' xtižə' Diozən'.

20 Na' catə' beyož bosu'ozenague' de'en gož Pabən' lega'aque' nach gwso'elaogüe'e Diozən'. Na' gwse'e Pabən': —Beṇə' bišə' nezdə' de que zan mil beṇə' Izrael ca' bagwso'onlilaže'e Jesocristán' na' yoguə'əlolə' chsa'aque'ne' chonən byen ŋaochə costombr de'en na lei de'en bzəj de'e Moizezən'.

21 Na' bazjənenene' rson de que le' chdao' chsed chlo'ido' yoguə' beṇə' Izrael ca' že'e zita' de que cuich cheyalə' yesə'ənaogüe' costombr de'en na lei de'en bzəj de'e Moizezən'. Le'egatezə' ca' bazjənenene' rson de que chsed chlo'ido' cuich cheyalə' yoso'ozoe' xi'ingə'aque'enə' seŋy de'en ne' sirconsisionnə' can' naquə costombr chechon'.

22 ¿Nacxa gaquan' ža? la' zane' yesə'əžag nga catə' yesə'əneze' de que bač zo' nga de'e yoblə.

23 Quinga goncho. Nita' tap beṇə' nga beṇə' zjənon to lyebe lao Diozən' na' na'a chse'ənene' so'one' complir ca de'en zjənone' lyebe.

24 Gwche'ega'aque' yo'odao' əblaonə' na' gono' txe' len lega'aque' čixjo' bia ca' əgwnežjwle bəxozən' gote'. Gono' ca' par nič yexi' yeyachle can' na lein' de'en bzəj de'e Moizezən' na' techlə guaquə əgwžib yichjga'aque'enə' ca costombr checho de'en de yeyož goncho complir lyebe'. Gono' ca' len lega'aque' par nič yoguə'əlol beṇə' əsa'acbe'ine' de que chono' can' na leinə' na' de que bito chzo'on ca'alə can' chəsə'əne'.

25 Babzəjto' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristán' ga yoblə beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael, na' gožga'acto'one' de'en chaqueto' cui cheyalə' so'one'. Gožga'acto'one' cui sa'ogüe' yelə' guao de'en chəsə'əne' naquan che lgu'a lsaquə'ən chse'ejni'aləžə' beṇə', na' cui sa'ogüe' chen, na' cui sa'ogüe' bia chat chbe' ši'ib. Na' leczə gožga'acto'one' cui yesə'əgo'o xtoga'aque'.

Gosə'əzene' Pabən' yo'odao' əblaonə'

26 Beteyo gwza' Pabən' gwche'e beṇə' ca' tap par yesyə'əxi' yesyə'əyache' yo'odao' əblaonə' can' na lei de'en bzəj de'e Moizezən'. Nach Pabən' gwyo'e gan' zo bəxozən' gwdixjue'ine' le' bi žan' əza'a əsa'aque' xi'ilažə' nič yoso'onežjue' bəxozən' bia ca' gote'enə'.

27 Na' bach zon gaquə gažə ža chso'one' de'en chso'one' par chesyə'axi' chesyə'ayache', nach gozej Pabən' lo'o yo'odao' əblaonə'. Na' besə'ələ'i balə beṇə' Izrael ca' za'ac Asian' le', nach bosota bosona' beṇə' ca' nitə'anə'. Nach gosə'əzene' Pabən'.

28 Gwso'osya'adie' gosə'one': —Le'e beṇə' Izrael, ledogaquəch tozə. Benga chde' doxenlə chsed chlo'ine' beṇə' de que bito naccho beṇə' güen na' de que bito bi zaquə' lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' nic yo'odao' əblao checho nga. Na' na'a yeto de'e mal juisy banone' len yo'odao' əblao nga de'en naquə che Dioz chechon', babže'e beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael lo'inə'.

29 Gwso'one' xbabən' ca' chedə' antslə besə'ələ'ine' Pabən' lao' syodan' chdalene' to beṇə' Efeso le Trofimo na' gwsa'aque' gwche'ene' lo'o yo'odao' əblaonə'.

30 Na' gwso'onchgüe' zda zṇe. Nach le'e besə'ədobte beṇə' zan cho'a yo'odao' əblaonə' nach gwso'e gwso'oxe'e Pabən' na' besyə'əxobe'ene' fuerlə yo'odao' əblaonə', na' le'e besyə'əseyjwte puert ca'.

31 Na' bachczə chso'ote'ene' catə' bžin rsonnə' lao beṇə' gwnabia' che soldad ca' de que doxen lao' syoda Jerosalennə' bachac scandlən'.

32 Nach le'e gwza'ate beṇə' gwnabia'anə' gwche'e soldad ca' na' capitān ca', əzja'acse'e gan' ža' beṇə' zan ca'. Na' catə' beṇə' ca' chso'ot Pabən' besə'ələ'ine' bachəsə'əžin beṇə' gwnabia'anə' len soldad che' ca' gan' nite'enə', nach le'e gosə'əbezte' bitoch gosə'əyine' Pabən'.

33 Nach catə' bžin beṇə' gwnabia'anə' gan' ža' beṇə' ca', bene' mendad gwso'oxə' soldad che' ca' Pabən' na' bosə'ocheje'ene' chopə gden. Nach gwṇabene' beṇə' ca' ža'anə' bi le be'enə' na' bin' none'.

34 Na' gwso'osya'adia beṇə' ca' ža'anə', na' gwde gwde gosə'əna to toe', na' gwdeczə cui gwyejni'i beṇə' gwnabia'anə' bixaczxan' chac tant scandl chso'one'. Nach bene' mendad gosə'əche' soldad che' ca' Pabən' cuartelən'.

35-36 Nach yoguə beṇə' zan ca' jəsə'ənaogüe' lega'aque' chso'osye'e chso'one' to scandl juisy. Na' catə' besə'əžine' cho'a scaler che cuartelən' gosə'əlen soldad ca' Pabən' chedə' ne'e gwse'enche beṇə' ca' yoso'onize'ene' na' yogue'e gwso'osye'e gosə'əne': —Le'e gote'.

Pabən' be'e dižə' lao beṇə' ca' zjənžaguən'

37 Na' bach chso'e len Pabən' lo'o cuartelən' catə'əczla gože' beṇə' gwnabia'anə': —¿Egaguə güe'elena' le'e to chopə dižə'?

Nach beṇə' gwnabia'anə' gože'ene': —¿Echaco' dižə' griego?

38 ¿Ecaguə len' beṇə' Egipto ben' gwda btob tap mil beṇə' güet beṇə' bat ngaza na' gwche'e lega'aque' latjə dašən' gan' chso'one' contr gobiernən'?

39 Nach Pabən' gože'ene': —Caguə le' nada'. Nada' naca' beṇə' Izrael na' lažə'anə' naquən to syoda blao gan' mbane Silisia de'en nzi' Tarso. Benšga goclen be' latjə güe'elena' beṇə' quinga dižə'.

40 Nach beṇə' gwnabia'anə' gože'ene' ya'o. Nach Pabən' gwzeche' lao scalerən' na' bene' seŋy len ne'enə' par nita' beṇə' ca' žizə yoso'ozenague' xtiže'enə', na' legosə'anitə'ətie' žizə. Nach gwzolaogüe' be'e dižə'an len lega'aque' dižə' ebreo.

22

1 Gože' lega'aque': —Beṇə' bišə' legwzenag ca naquə rson chia' nga gwzoa' laolen'.

2 Catə' gwse'ene'ene' dižə' ebreon' choe' Pabən', gosə'anitə'əche' žizə. Nach Pabən' gože' lega'aque':

³ —Nada' naca' beṇə' Izrael. Golja' syoda Tarso gan' mbane Silisian' pero bida' syoda nga na' ni gwcha'ogua'. Na' bseda' len to maestr əblaon' be'enə' le Gamaliel. Le' bzejni'ine' nada' cuaselol can' na lei che de'e xaxta'ocho ca'. Na' godca' lechgualə chona' yoguə'əlol can' chene'e Diozən' cayanə'əczən' le'e chaqule chonle na'a.

⁴ Na' blagzejə blagzida' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən'. Go'onda' gotga'aca'ane' na' gwxena' beṇə' byo ca' na' no'ol ca' chso'onlilažə' le' gwche'ega'aca'ane' gwže'e ližyan'.

⁵ Beṇə' gwnabia' che bxož ca' na' yoguə'əlol beṇə' golə beṇə' blao ca' chəsə'anabia' ṇasyon Izraelən' zjənezene' can' bena'. Lega'aque' gwso'one' yiš de'e beṇə'a əzya'a Damascon' par niç gaquə sena' balteza beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən' par che'ega'aca'ane' Jerosalen ni gonga'acto'one' castigw.

Paban' be'e dižə' can' goquə bembie Jesocristən'

⁶ Na' goquan' lao əzya'a Damascon' na' mer do gobiž bazon əžina'anə' catə'əczla to be'eni' juisy de'en za' yoban' gwyechjən nada'.

⁷ Xte bgüixə' lao yon' na' benda' to beṇə' gože' nada': "Saul, žbixchen' nga nlagzejə nlagzido' nada' quinga?"

⁸ Nach božia'an goža'ane': "¿No le' Señor?" Nach gwne': "Nada' Jeso'os beṇə' Nasaret. Nadan' nlagzejə nlagzido'."

⁹ Beṇə' ca' əzya'alena'anə' besə'əžebchgüe' besə'əle'ine' be'eni'inə' pero bito gwse'enene' de'en gwna Jeso'osən' nada'.

¹⁰ Nach goža'ane': "¿Bin' cheyalə gona' ža Xana'?" Nach Xana' Jeso'osən' gwne': "Beyas na' gwyejteza Damascon', na' to beṇə' zo na' əne' le' bin' cheyalə gono'."

¹¹ Nach be'eni'inə' xte benən ca gwçola', nach beṇə' ca' nžaga'anə' gwso'oxe'ene' na'anə' par bžinto' Damascon'.

¹² Na' Damasco na' zo to beṇə' le Ananias beṇə' cho'elaogüe'e Diozən' do yichj do laže'e can' na lei chechon', na' yoguə'əlol beṇə' gwlaž checho ca' ža'anə' chso'e xtižə' Ananiasən' de que naque' beṇə' chon de'e güen.

¹³ Ananiasən' bide' bedənie' nda' na' catə' ble'enə' gože' nada': "Saul biša'a, bele'i." Catə' gwne' ca' le'e bele'iteida', nach goc ble'ida' le'.

¹⁴ Nach gože' nada': "Diozən' ben' cho'ela'ocho, ben' leczə gwso'elao' de'e xaxta'ocho ca', bagwleje' le' par niç bable'ido' Xi'ine'enə' ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' güen. Bagwleje' le' par niç babendo' be'elene' le' dižə', na' par niç šejni'ido' doxen can' chene'ene' gono'.

¹⁵ Go'o xtiže'enə' len beṇə' zan beṇə' že' lao yežlyo nga na' əgwzejni'iga'acdo'one' de'e ca' babendo' na' bable'ido'.

¹⁶ Na' na'a ža, bito cuezəcho'. Yo'o par niç çho'o nis. Na' gono' orasyon lao Xancho Jesocristən' ənabdo'one' yeya'a yeyibe' yichjla'ažda'ogo'onə'."

Paban' be'e dižə' can' goquə jəsed jəlo'ine' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael

¹⁷⁻¹⁸ Nach gwde na' beyeda' Jerosalen nga na' gwya'a lo'o yo'odao' əblaonə' jena' orasyon na' lao chona'annə' ble'idaogüe'eda' Jesocristən'. Na' gože' nada': "Na'atec na'a bechoj Jerosalen nga la' bito yoso'ozenag beṇə' quinga çhio' ca' naquə dižə' de'en go'o chia'."

¹⁹ Nach goža'ane': "Xana', zjənezczəga'aque'ne' de que nada'anə' gwya'a to to yo'odao' ca' na' jeta'jtina' beṇə' ca' chso'onlilažə' le' na' bseyjwga'aca'ane' ližya.

²⁰ Le'egateza ca' lencza' naquəto' txen na' gwyazlažə'əçhguə' catə'an gwso'ote' de'e Esteban' ben' be'e xtižo'onə', na' nada' gwdapa' xadon' che beṇə' ca' gwso'ot le'."

21 Pero Jesocristən' gože' nada': "Bchoj la' əselə'a le' zitə' par go'o xtiža'ana' len beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael."

Pabən' be'elene' beṇə' gwnabia' che soldad ca' dižə'

22 To ca'atə'əzə boso'ozenague' che Pabən', nach gwso'osye'e gosə'əne': — Le'e got be'enə'. Bito cheyalə' soche' yežlyon'.

23 Gwso'osya'adie' xte juisy. Na' de'e tant chəsə'əloque' xte boso'ozalə' xaga'aque'enə' lao be' na' leczə gwsa'aše'e bište yon' na' boso'ozalə'en.

24 Catə' ble'i beṇə' gwnabia' che soldad ca' can' chso'one'enə' nach bene' mendad yesə'əyine'ene' yid sot ničh güe'e dižə' bi de'e malən' babene' de'en chso'osya'a beṇə' ca' contr le'.

25 Na' bazjəncheje' Pabən' par yesə'əyine'ene' catə' gože' capitannə' ben' zecha galə'əzə: —Segon can' na' lein', bito de' lsens čhinle nada' yid sotən' čhedə' la' naca' beṇə' nasyon Roma na' niquəṇə' gatə'əbia' šə bin' nona'.

26 Beyož gože' capitannə' ca' le'e gwyetje' capitannə' lao beṇə' gwnabia' che soldad ca', ježe'ene': —Gapgo' cuidad bin' gonecho ben' bandolə' la' naque' beṇə' nasyon Roma.

27 Nach beṇə' gwnabia' che soldad ca' gwyetje' lao Pabən', gože'ene': —Gwna nda' žəle beṇə' nasyon Roma le'?

Nach Pabən' gože'ene': —Beṇə' nasyon Roma nada'.

28 Nach beṇə' gwnabia' che soldad ca' gože' Pabən': —Mech xen gw-x-aquə'ada' nada' par ničh naca' cuent len beṇə' nasyon Roman'.

Nach Pabən' gože'ene': —Nada' golja' naca' beṇə' nasyon Roman'.

29 Nach beṇə' ca' banita' probnid par yesə'əyine' Pabən' le'e besyə'əbižə'əte' cuite'enə', na' leczə ca' beṇə' gwnabia' che soldad ca' bžebe' čhedə' gosə'əneze' bito de' lsens len lein' par yoso'ocheje' notə'ətezə beṇə' naquə beṇə' nasyon Roman' šə cuiṇə' čhoglaon bi de'e mal none'.

Pabən' zeche' lao beṇə' golə blao ca' chəsə'ənabia' Izraelən'

30 Nach beteyo beṇə' gwnabia' che soldad ca' boseže' Pabən'. Na' bene' mendad besə'ədobə bχoz əblao ca' na' beṇə' golə blao ca' chəsə'ənabia' nasyon Izraelən' par ničh əneze' bi porən' choso'ocuiše' Pabən'. Na' catə' babesə'ədobə beṇə' gwnabia' ca', gwleje' Pabən' nach bzeche' le' delant lega'aque'.

23

1 Nach Pabən' bgüie' beṇə' golə blao ca' chəsə'ənabia' nasyon Izraelən', na' gože' lega'aque': —Beṇə' bišə', xte ža neža zoa' lao Diozən' chona' complir de'en ngüe'e lao na'a gona' na' lo'o la'aždaogua'anə' nežda' de que chazlaže'e can' chona'anə'.

2 Nach Ananias ben' naquəch bχoz əblaonə' bene' mendad len beṇə' ca' zjəzecha cuit Pabən' yesə'əbaže'e cho'enə'.

3 Nach Pabən' gože'ene': —Diozən' gone' le' castigw, goxoayag. Le' chi'o nga par gonə' yelə' jostis chia'anə' can' na' lein', na' chono' contr lein' de'en benližo' mendad yesə'əbaže'e cho'anə'.

4 Nach beṇə' ca' zjənitə' cuite'enə' gwse'ene': —Bito yoži'o xtiže'enə' ca', la' le'enə' bχoz əblaoch.

5 Nach Pabən' gože' lega'aque': —Beṇə' bišə' bito nežda' šə be'enə' naquəch bχoz əblaoch. Ža'alə nežda' bito goža'ane' ca', čhedə' nyoj Xtižə' Diozən' nan: "Bito yoži'o dižə' pesad len beṇə' gwnabia' čhelen'."

6 Na' Pabən' gocbe'ine' de que beṇə' golə blao ca' chəsə'ənbə' nasyon Izraelən' zjənaque' čhoplə. Bal'e' zjənzi'e sadoseo na' yebale' zjənzi'e fariseo por ni che can' chse'ejle'e na' can' choso'osed choso'olo'ine'. Nach gwne', gože': —Beṇə' bišə' nada' naca' beṇə' fariseo, la' xi'iq beṇə' fariseo nada'. Na' zoa' nga chonlə yelə' jostis čhia' por ni che de'en chejli'a de que yesyə'əban beṇə' guat ca'.

7 Ca beyož gwne' ca' gwzoloa to bžəš entr beṇə' fariseo ca' na' beṇə' sadoseo ca' na' gwsa'aque' čhoplə.

8 Goc ca' čhedə' beṇə' sadoseo ca' chəsə'əne' de que bito yesyə'əban beṇə' guat ca', na' bito chse'ejle'e de que nitə' angl ca' na' spirit ca', pero na' beṇə' fariseo ca' chəsə'əne' nitə' angl na' spirit na' leczə chəsə'əne' yesyə'əban beṇə' guat ca'.

9 Xte bachso'osya'a beṇə' fariseo ca' len beṇə' sadoseo ca' chəsə'əšaše'. Nach gosə'əzoža' to čhopə beṇə' ca' zjənsed lein' beṇə' ca' zjənaquə beṇə' fariseo, gosə'əne': —Ni to de'e mal cui non benga. Na' bito naquən güen goncho contr le'. Čhexa šə babsed blo'i no spiritən' o no anglən' le'? Caguə de'e si'innə' goncho contr Diozən'.

10 Can' chəsə'ədilə chəsə'əšaše'ena' xte bačh chžeb beṇə' gwnabia' che soldad ca' šə yoso'ozoxj yoso'onitlaocze' Pabən'. Nach beṇə' mendad besə'əžin soldad ca' par besyə'əbejxaxje' Pabən' ladjo beṇə' ca' na' besyə'əče'ene' cuartelən' de'e yoblə.

11 Na' že' beteyon' bžin Xancho Jesocristən' gan' de Pabən' na' gože'ene': —Bito žebo' Pab. Can' babi'ox tižə'anə' Jerosalen nga, ca'aczən' go'on Roman'.

Boso'oxi'e so'ote' Pabən'

12 Na' beteyon' balə beṇə' Izrael ca' besə'ədobe' par boso'oxi'e so'ote' Pabən'. Na' boso'ozo'e jorament gosə'əne': —Diozən' goṇe' chio'o castigw šə ye'ej šə gaoch antslə cuiṇə' gotcho Pabən'.

13 Mazlə čhoa beṇə' ca' boso'oxia' so'ot Pabən'.

14 Nach ja'aque' gan' ža' bžox əblao ca' na' beṇə' golə blao ca' chəsə'ənbə' Izraelən', gwse'e lega'aque': —Neto' bačh bzoto' jorament gon Diozən' neto' castigw šə ye'ej šə gaoto' mientrzə cui gotto' Pabən'.

15 Na' na'a ža, le'e yedopə legon jont par ničh le'e len beṇə' ljeužle ca' ənabele beṇə' gwnabia' che soldad ca' cueje'ene' gwxe par yide' laolen' na' con gwde'itezele de que par əšaš əche'ənəchle šə bi de'e xinjən' none'ena'. Na' neto' cue'enaoto'one' tnezən' par gotto'one' antslə ze'e le'e gan' ža'alən'.

16 Pero na' zo to bi'i byo che beṇə' zan Pabən', na' benebo' ca' naquən' bazəngüie' so'one'. Nach gwyejbo' cuartelən' par jəzenebo' Pabən'.

17 Nach Pabən' goxe' to capitannə' na' gože'ene': —Gwče' bi'i nga lao beṇə' gwnabia' che soldadən'. De to de'e ye'ebo' le'.

18 Nach capitannə' gwče'e bi'inə' lao beṇə' gwnabia' che soldadən' na' catə' besə'əžine'ena' gože' beṇə' gwnabia'anə': —Ca' naquə Pabən' ben' de pres goxe' nada' na' gwṇabe' goclen laogua'anə' par ničh zedəgua'a bi'i nga laogo' nga. De to čhopə dižə' güe'elembə' le'.

19 Nach beṇə' gwnabia' che soldad ca' bexe'e na' bi'in na' gwče'ebo' ga cui nonə' bene, nach gože'ebo': —ČBin' de ənao' nada'?

20 Nach bi'inə' gožbo' le'. —Ca' naquə beṇə' blao che beṇə' Izrael ca' bačh boso'oxi'e yedəsə'ənbəne' le' cuejo' Pabən' gwxe par əselə'one' gan' chəsə'ədopə beṇə' gwnabia' ca', na' con yoso'ode'ine' yesə'əne' de que yoso'əšaš yoso'oče'ene' šə bitequən' none'.

21 Pero bito šejli'o čhega'aque' čhedə' mazlə čhoa beṇə' ca' banaquən yesə'əbe'enaŋ le' tnezən' par so'ote'ene' con šə babnežyw cho'a xtižo'o əselo'one', na' beṇə' ca' baboso'ozoe' jorament gon Diozən' lega'aque' castigw šə se'ej šə sa'ogüe' mientrzə cuiṇə' so'ote'ene'.

22 Nach beṇə' gwnabia' che soldad ca' bose'e bi'inə' na' gože'ebo': —Cuidad no güe'eleno' dižə' ca' naquə rsonṇə' de'en babedəgo'o laogua' nga.

Boso'osele'e Pabən' lao gubernadorən' ben' le Fels

23 Nach beṇə' gwnabia' che soldad ca' goxe' čhopə capitan che' ca' na' gože' lega'aque' de que cheda ga še'elə yesə'anite'e probnid len čhopə gueyoa soldad beṇə' əsa'ac ṇia'aze' na' gyon ši beṇə' yesə'əbia' cabey nach yəčhopə gueyoaga'aque' əso'oxe'e lanz par əžja'aque' Sesarean'.

24 Na' leczə gože' lega'aque' yesə'əyilje' cabey bia cuiə Pabən', nič ca' cui bi gaquə che' lao zjso'ene' lao gubernadorən' ben' le Fels.

25 Nach bzoye' to cart de'e əbgoxe'e lega'aque' par gubernadorən' na' nan:

26 “Señor Gobernador:

Nada Claudio Lisias chzoja' le' gubernador Felix, əchguapa' le' diox.

27 Ca' naquə beṇə' Izrael ca' gosə'əzene' bengə na' bazjəngüie' so'ote'ene' ža'aque' gwyə'a na' gwčhi'a soldad čhia' ca' par jəyesla'ane' čhedə' gwṇezda' de que naque' beṇə' nasyon Roma.

28 Na' de'en go'onda' əṇezda' bi porən' choso'ocuiše'ene' joa'ane' lao beṇə' gwnabia' čhega'aque' ca' gan' chəsə'ədobe'.

29 Nach gwṇezda' de que choso'ocuiše' le' por ni che bizə falt che' len lei čhega'aque'ənə', pero bito əṇacho bi de'e mal none' par so'ote'ene' o gate'e ližyan'.

30 Nach ṇa'a babla' rson laogua'anə' de que beṇə' Izrael ca' baboso'oxi'e yesə'əbe'enaogüe'ene' par so'ote'ene' na' de'e na'anə' əchseła'ane' laogo'onə' lgüegwə. Na' babena' mendad len beṇə' ca' choso'ocuiš le' da'aque' laogo'onə' par yesə'əne' le' šə bin' chsa'ac čhega'aque' len le'. Si'ixenšgo' che yoguə'ələl de'en chṇeyoišgueida' le'.

Claudio Lisias.”

31 Nach soldad ca' besyə'əbeje' Pabən' can' ben beṇə' gwnabian' mendad. Na' bedo yel gosə'əgüe'e nezən' len le' besə'əžinte' gan' nzi' Antipatris.

32 Nach gwṇeni'inə' besyə'əbi'i soldad ca' ja'ac con ṇi'ei jəya'aque' cuar-telən', na' porzə beṇə' güiab ca' ja'aclene' Pabən'.

33 Catə' besə'əžine' Sesarean' boso'onežyue' gubernadorən' cartən' zjənoxe'enə' nach gwso'one' Pabən' lao ne'e.

34 Na' beyož blab gubernadorən' cartən' gwṇabene' Pabən' ga be'enə'. Gotə'əbia' de que Pabən' naque' beṇə' Tarso gan' mbane Silisia.

35 Nach gože'ene': —Na' əṇezda' šə bi'in ənao' catə' la'ac beṇə' ca' choso'ocuiš le'.

Nach bene' mendad boso'oseyue' Pabən' lo'o yo'o gan' chbe' Rei Erodən' catə'an chone' yelə' jostisən'.

24

Pabən' be'e dižə' lao gubernadorən' ben' le Fels

1 Na' catə' bač goc gueyə' ža zo Pabən' Sesarean', nach bžin be'en naquəch bxož əblao ben' le Ananias na' nche'e to čhopə beṇə' golə beṇə' blao na' len to beṇə' le Tertolo beṇə' chac cho'e dižə' lao' lcue'. Nach gwsə'ogüe' xya contr Pabən' lao gubernadorən'.

2 Nach gubernadorən' bene' mendad gwyej Pabən' laogüe'enə' na' Ter-tolon' gwzolaogüe' chcuise'ene', che'e gubernadorən': —Si'ixenšgo' Señor Gob-ernador ca naquə za'ato' laogo' nga ža, la' de'en zocho binlo juisy naquən por le' na' de'e zan de'e güen de'e bachac por ni che can' chnabi'o neto'.

3 Na' gatə'tezə zoto' syempr nato' choxcwleno'onə' Señor Gubernador, tant chebeito' can' chnabi'o neto'.

4 Na' par nič cui gonšgueito' le' zedte, chatə'əyoišgueida' le' əgwzenago' šlož dao' ca naquə nga ənato'.

5 Ca naquə bengə zo laogo' nga par gono' yelə' jostis che'enə', bač nezeto' de que naque' to beṇə' güec de'e zed juisy. Na' chde' entr neto' beṇə' Izrael ža'ato' doxenlə yežlyon' chta chne' neto' par nič gaquəto' čhoplə, la' naque' beṇə' blao che beṇə' ca' zjənzi' beṇə' Nasaret por ni che de'en chəsə'anaogüe' de'en əbsed əblo'i de'e beṇə' Nasaretən' gwle Jeso'os.

6 Na' de'e mal juisy ngüie' gone' len yo'odao' əblao četo'onə' de'en gone'ene' gwže'e beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael lo'inə'. De'e na'anə' gw-xento'one', na' gone'eto' gonto' yelə' jostis che' segon can' na lei četo'onə'.

7 Pero na' gwyaz Lisias ben' naquə beṇə' gwnabia' che soldad ca', na' la fuers beque'ene' lao na'ato'onə'.

8 Na' bene' mendad de que notə'tezəto' chene'eto' əgwcuisto'one' cheyalə' əgwcuisto'one' laogo' nga. Guac ənabdo' Pabən' bin' goquə par nič ənezdo' che de'e ca' chcuisto'one'.

9 Nach beṇə' Izrael ca' nžague'enə' gwsa'aque' tozə gosə'əne' de que le can' naquən.

10 Nach gubernadorən' bene' seňy len Pabən' par nič əne'. Nach gwzo-laogüe' gwne': —Ca naquə nezda' de que bač goc zan iz chono' yelə' jostis che nasyon nga, de'e na'anə' ža chebeida' gwzo rson čhia'anə' laogo'onə'.

11 Na'a chac šižin žazə gwyə'a Jerosalennə' par əje'elaogua'a Diozən'. Na' guaquə ənabga'acdo'one' šə le can'.

12 Na' bito ənacho chacyoža' no beṇə' lo'o yo'odao' əblaonə' na' bitonə' yesə'əle'ine' nada' ša'a do lo'o yo'odao' ca' yelə' par zjəta žjənia' beṇə', na' nic lao syodan'.

13 Na' bito bi de so'on beṇə' quinga par yesə'əlo'e de que napa' dolə' can' choso'ocuiše' nada'.

14 Con nia' le' clar de que cho'elaogua'a Dioz ben' gwso'elao' de'e xaxta'oto' ca', na' naogua' costombr cobə par cho'elaogua'ane' de'en chəsə'əna zan beṇə' gwlaž čhia' ca' zjənaquə costombr mal. Pero bito zjənaquən costombr mal, la' chejli'a che yogua' libr ca' gan' zjənyo'j Xtižə' Diozən' de'en bzoj de'e Moizezən' na' yeziquə'əchlə beṇə' gwso'e xtiže'enə' cana'.

15 Na' zoa' lez de que Diozən' yolis yosbane' beṇə' guat ca'. Yolis yosbane' beṇə' güen na' beṇə' mal, ca'aczən' beṇə' gwlaž čhia' ca' nite'e lez gone'.

16 Na' zotezə zoa' chi' yichja' chona' can' chene'e Diozən' par nič nezda' lo'o yichjla'aždaogua'anə' de que bito napa' dolə' lao Diozən' na' nic lao beṇə'čən'.

17 Bagoc zan iz zoa' zitə', pero na'a ža babeyeda' Jerosalennə' par bnežjua' mech de'en btoba' par beṇə' yašə' ca' chəsə'əyažj chəsə'əchine' na' jua'a de'e jua'a lo'o yo'odao' əblaonə'.

18 Na' goquən' zoa' lo'o yo'odao' əblaonə' babexi' beyacha' can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən', na' chnežjua' de'e ca' chnežjua' par Diozən'. Ca' chona' catə' to čopə beṇə' Izrael za'ac Asian' bla'aque' gan' zoa'anə'. Bito ənacho nochlə ntopa' na' bitobi scandl chona'.

19 Na' lega'aque' žalə' bda'aque' laogo' nga par yoso'ocuiše' nada' šə bin' chsa'ac čhega'aque' len nada'.

20 O beŋə' quinga nitə' nga guac yesə'ane' šə bi de'e malən' nona' catə'əna' boso'odie' nda' lao beŋə' gwnabia' čhega'aque' ca'.

21 Tozə de'en gwnia' laoga'aque'en, catə'ən gožəga'aca'ane': "Ca naquə nga chonlə yelə' jostis čhia'anə', chonlən čhedə' chejli'a de que gwžin ža yesyə'əban beŋə' guat ca'."

22 Catə' bene gubernador Felsən' gwna Pabən' ca', bitoch gone'ene' gone' yelə' jostis čhe Pabən' ca oran', čhedə' la' baŋezczene' čhe de'en chejle'e chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən'. De'e na'anə' par gwcho'one' čhega'aque' sša gože' lega'aque': —Catə' yidə Lisiasən' ben' naquə beŋə' gwnabia' čhe soldad ca', cana' yeyož gwzenaga' ca' naquə de'e nga chaole xya nga.

23 Nach Felsən' bene' mendad len to capitan čhe' par beče'e Pabən' gaquəche' pres na' gatə' lsens par gone' bitə'ətezə chene'ene' na' guaquə žjəsə'əlanə' beŋə' migw čhe' ca' le' par əso'ene' šə bi de'e chyažjene'.

24 Goc to čhopə ža beza' gubernador Felsən' Sesarean' catə' bezžine' len no'ol čhe'enə'. Naque' no'olə Izrael na' le' Drosila. Na' gox Felsən' Pabən' na' bzenague' be' Pabən' dižə' can' cheyalə' gonlilažə'əcho Jesocristən'.

25 Nach Pabən' be'elene' le' dižə' can' cheyalə' goncho par gaccho beŋə' güen lao Diozən' na' can' bito cheyalə' güe'echo latjə ŋabia' la'ažda'omalchon' chio'o, na' can' əžin ža cata' Diozən' čhoglaogüe'en čhe to to chio'o beŋəch šə nocho napcho dolə'. Na' gubernador Felsən' bžebe' xte juisy ca' naquə dižə' de'en choe' Pabən'. Nach gože'ene': —To ca'atə'ətə' gwzenaga' ŋa'a. Guaxcza' le' catə' gatə' to latjə čhia'.

26 Gubernadorən' goquene' cueze' par nič Pabən' əgwnežjue'ene' mech par yosane' le', na' de'e na'anə' goxe'ene' telizə be'elene' le' dižə'.

27 Ca' chac gwde čhop iz, na' le'e bžine tyemp gwde ben' le Porsio Festo goque' gubernador. Na' de'en gone'e Felsən' yega'ane' binlo len beŋə' Izrael ca' catə' cuich naque' gubernadorən', de'e na'anə' ze'e yechoje' bene' mendad ze'e deczə Pabən' pres.

25

Pabən' chzo rson čhe' lao gubernadorən' ben' le' Festo

1 Na' catə' bžin Feston' Sesarean' gan' ŋabi'e, gwzoe' šonə ža na' gwze'e gwyje' Jerosalennə'.

2 Nach bχoz əblao ca' na' nochlə beŋə' blao čhe beŋə' Izrael ca' ja'aque' jesə'əye'ene' par boso'ocuiše' Pabən'.

3 Na' gwsa'atə'əyoine' Feston' gone' goclen gaquə can' chəsə'əŋabe', gonšgue' mendad əžjsə'e Pabən' Jerosalennə'. Gwsa'atə'əyoine' le' gone' ca' par nič lega'aque' yesə'əbe'enaogüe' Pabən' par so'ote'ene' tnezən'.

4-5 Nach Feston' gože' lega'aque' de que Pabən' naque' segor Sesarean' na' leczə gože' lega'aque': —Nada' bito yega'ana' Jerosalennə' sino le'e cheza'atia'. Beŋə' ca' zjənaquə blao entr le'e guaquə əsa'aque' len nada', na' šə bi de'e xiŋjən' non be'enə', guaquə yoso'ocuiše' le' Sesarean' gan' chona' yelə' jostisən'.

6 Na' gwzoe' len lega'aque' ca do xon' o ši ža na' beyeje' Sesarean'. Nach beteyo gwchi'e gan' chone' yelə' jostisən' na' bene' mendad gwyje' Pabən' laogüe'enə'.

7 Nach catə' bžin Pabən' laogüe' enə' banitə' beṇə' Izrael ca' za'ac Jerosalennə' na' le'e gwse'echjte' le' na' gosə'əzolaogüe' chosə'əcuiše' ene' chəsə'əne' de que de'e zan de'e mal juisy de'e chone', pero na' bito bla'alaon šə chso'e dižə' lin'.

8 Nach Pabən' bzo rson che'enə' gwne': —Ni tozə falt cuinə' gapa' len lei che neto' beṇə' Izrael, na' ni len yo'odao' əblao cheto'onə' na' nic len Rei Sesar ben' chnabia' doxen nasyon Roman'.

9 Nach Feston' ca naquə gone' ene' soe' binlo len beṇə' Izrael ca' gože' Pabən': —Ĵegüe' endo' sa'o nič gona' yelə' jostis chio'onə' Jerosalennə' ca naquə yoguə' de'e quinga choso'ocuiš beṇə' quinga le'?

10 Nach Pabən' gwne': —Laogo' len' zecha', banzo Rei Sesarən' le' par gono' yelə' jostis, na' nga cheyalə' gaquə yelə' jostis chia'anə'. Ca naquə beṇə' Izrael quinga, le' nezczədo' de que bito bi bi ne'e gona' contr lega'aque'.

11 Žalə' bi falt bagwdapa' o bichlə de'e babena' de'e cheyalə' gata', bito nia' cui gata'. Pero de'en cui bi bi nona' ca naquə de'en choso'ocuiš beṇə' quingan' nada', notono no zaquə' əgwde nada' laoga'aque'enə'. Na' na'a chṇaba' tia' lao Rei Sesarən' nič cuine' gone' yelə' jostis chia'anə'.

12 Nach Feston' len beṇə' gwnabia' che' ca' yelə' bosoxi'e naquən' so'one', nach gože' Pabən': —Lao Rei Sesar na'anə' bagwṇabo' tio', na' laogüe' na'anə' šejo'.

Feston' bdie' Pabən' lao Rei Agripan'

13 Na' ca' chac gwde to chopə ža catə' Rei Agripan' na' no'ol che' Berenise bla'aque' Sesarean' par bedəsə'əguape' Feston' diox.

14 Na' gwnite'e zan ža, na' be'elen Feston' Rei Agripan' dižə' ca naquən' chac len Pabən', gože' ene': —Zo to beṇə' nyixjw Felsən' pres nga.

15 Na' catə' gwya'a Jerosalennə' bxož əblao ca' na' len nochlə beṇə' golə beṇə' blaog che nasyon Izraelən' gosə'əṇabe' choglaogua'an che' de que nape' dolə'.

16 Pero na' gožəga'aca'ane' ca naquə costombr che chio'o beṇə' nasyon Roma bito gaquə gwdecho beṇə' sa'aque' castigw sin cui yesy'ədillaogüe' beṇə' ca' choso'ocuiš lega'aque' na' gata' latjə yoso'ozo rson chega'aque' ca naquə de'en choso'ocuiše' ene'.

17 Na' catə' bla'aque' nga beteyo le'e gwche'etia' gan' chona' yelə' jostisən', nach bena' mendad gosə'əbeje' Pabən'.

18 Na' beyož bosoxi'e beṇə' ca' le', ni tozə de'en chacda' choso'osbague' ene' le' cui bi gosə'əne'.

19 De'en chaczə chega'aque' len le', cui chejni'alažə' Pabən' can' chse'ejni'alažə' lega'aque' na' chso'e dižə' che to de'e beṇə' guat beṇə' gwle Jeso'os, na' Pabən' ne' de que mbancze'.

20 Na' nada' ža, cui bežellažə'a bi gona' ca de'en chac chega'aque', nach goža' Pabən' šə chene' ene' yeza' alene' nada' Jerosalennə' par nič gaquə yelə' jostis che' enə' ca naquə de'e ca' choso'osbague' ene' le'.

21 Per na' gwnab Pabən' šeje' gaquə yelə' jostis che' enə' lao Rei Sesarən'. Nach bena' mendad beyejue' mientr gwdi'ane' lao Rei Sesarən'.

22 Nach Rei Agripan' gože' Feston': —Łeczə che'enda' gwzenaga' can' choe' ben' dižə'anə'.

Nach che' Feston' le': —Gwxə əgwzenago'.

23 Nach beteyon' de'e juisy chacchgua besə'əžin Rei Agripan' na' len Berenise, nach gwso'e gan' chi' gubernadorən', na' łeczə zjəlen beṇə' gwnabia' che soldad ca' na' yeziqə'əchlə beṇə' blaog che syodan'. Nach ben Feston' mendad jesə'əxi'e Pabən'.

²⁴ Nach Feston' gwne': —Rei Agripa na' yoguə'əloł le'e ža'ale nga len neto', ca naquə bengā chgüiale nga, beṇə' zan beṇə' Izrael ca' ža' Jerosalennə' na' beṇə' ca' ža' nga bagosə'əne' nada' de que beṇə' mal bengā, chəsə'əṇabe' de que cabich cheyalə' əban bengā yežlyon'.

²⁵ Pero na' chgüia' nada' de que bito bi bi none' par čhoglaogua'an gate', na' bagwṇabe' tie' lao Rei Sesarən' na' bačh goža'ane' šeje'ena'.

²⁶ Pero na' cui de bixa de'e gwzoja' rein' par yapa'ane' bin' none'. De'e na'anə' bačh gwleja'ane' laole nga, na' catec naco' le' Rei Agripa, par ničh na' yeyož əgwzenagcho čhe' na' gatə' de'e gwzoja'.

²⁷ La' chacda' bito bi rson napa' con əgwsełə'a to pres sin cui gwzoja' šə de bi de'en none'.

26

Pabən' bzo'e' rson čhe' lao Rei Agripan'

¹ Nach Rei Agripan' gože' Pabən': —Guaquə nio' par əgwzo' rson čhio'onə'. Nach Pabən' bze ne'en lao beṇə' ca' gwzolaogüe' bzo rson čhe'ena' gwne':

² —De'e mba juisy nga bagoc čhia', Rei Agripa, ca naquə nga de to latjə' na'a gwzo rson čhia'anə' laogo' nga ca naquə de'en choso'ocuiš beṇə' Izrael gwlaž čhecho ca' nada'.

³ Le' nezdə' ca naquə costombr čhe chio'o beṇə' Izrael, na' ca naquə beṇə' gwlaž čhecho ca' chsa'acyože' entr lega'acze'. De'e na'anə' ža chatə'yoišgueida' le' par gapəšgo' yelə' chxenłəžə' əgwzenago' čhia'.

Pabən' be'e dižə' can' bene' catə' cuiṇə' gonłilaže'e Jesocristən'

⁴ Yoguə'əloł beṇə' Izrael gwlaž čhecho ca' zjənezcene' nac gwzoa' dezd gwzolao bgüego'otia', gwzoa' Jerosalennə' entr lega'aque'.

⁵ Na' zjənezcene' de que nada' dezd bgüego'otia' naca' beṇə' fariseo, na' neto' beṇə' fariseo naochto' yoguə'əloł costombr de'en de ca naquən' chejṇi'alazə'əcho Diozən' mazəchlə' ca nota'ətezachlə beṇə' Izrael.

⁶ Na' beṇə' gwlaž čhecho ca' bachəsə'əṇabe' gono' yelə' jostis čhia' laogüe de'en chejli'a de que gwžin ža catə' Diozən' yosbane' beṇə' guat ca' can' bene' lyebe len de'e xaxta'ocho ca'.

⁷ Beṇə' zan lao šižin family čhe chio'o beṇə' Izrael nite'e chso'elaogüe'e Diozən' do yichj do lažə'əga'aque' na' do ža do yel nite'e lez gaquə complir ca naquə lyebe'. Na' ni čhe de'en zoa' lez yosban Diozən' beṇə' guat ca', de'e na'anə' choso'ocuiš beṇə' Izrael ca' nada' Rei Agripa.

⁸ ¿Bixčhexan' chaque le'e caguə de'e no šejle'ena' de que Diozən' cholis chosbane' beṇə' guat ca'?

Antslə Pabən' blagzejə' blagzide' beṇə' ca' chso'onłilažə' Jesocristən'

⁹ Antslə nada' godca' de'e cheyalə' gona'an benteca' contr beṇə' ca' chso'onłilažə' Jeso'os ben' naquə beṇə' Nasaret.

¹⁰ Beṇə' zan beṇə' Jerosalen ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'ena' bseyjua' ližya segon can' na' yiš de'en bexa'a de'en gwso'on bxož čhecho ca' beṇə' ca' zjənaquə beṇə' blaö. Na' catə' bxož əblao ca' gosə'əčhoglaogüe'en so'ote' beṇə' ca' chso'onłilažə' Jesocristən' lena' bda' cho'a xtižə'a.

¹¹ Na' de'e zan las gwyə'a to to yo'odao' jəsaquə'əzi'iga'aca'ane' par ničh yoso'ožia yoso'onite'e Jesocristən'. Na' de'e tanttec bgue'iga'acda'ane' gwyə'a blagzejə' blagzidəga'aca'ane' syoda čhe nasyon ca' yelə'a.

Pabən' be'e dižə' can' goquə bembie' Jesocristən'

12 Na' lecčə güen de'e na' əzya'a Damascon'. Noxa'a yiš de'en gwso'on b̄oxo checho ca' beṇə' ca' zjənaquə beṇə' blao de'en chon mendad gona' ca'.

13 Pero na' lao əzya'a ngua'a nezən' ca' do gobiž catə'əczla ble'ida' to be'eni' juisy de'e za' le'e yoban' xte bnitlaon be'eni' che bgüižən' na' to gwyechjzən nada' len beṇə' ca' žaga'anə'.

14 Na' xte bgüixə yoguə'əto' lao yon'. Ca' deto' lao yon' catə' benda' to beṇə' chne' dižə' ebreo gwne': "Saul, žbixchen' nlagzežə nlagzido' nada'? De'en chono' contr nada' chone zi' cuino' can' chac che to go'on bian' chlibə' lao ya la de'en zo lao garrošən'."

15 Nach bolgüižə'ane' chapa'ane': "¿No le Señor?" Nach gwna Xancho Jeso'osən': "Nada' Jeso'osən' nlagzežə nlagzido'."

16 Pero na'a beyas la' bač bloe' laogua' le' par nič gono' xšina'anə' na' go'o dižə' che yoguə'əlo' de'e quinga bač ble'ido', na' yeziquə'əchlə de'e ze'e le'ichdo' catə' yozloe' laogua' le'.

17 Na' na'a əsela' la' le' gan' ža' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael na' bito gua'a latjə no got le', ni beṇə' Izrael na' nic beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael.

18 Ešela'a le' par nič əgwzežni'ido' lega'aque' nac so'one' par nič šo'o be'eni' chia'anə' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' na' yesə'əbejyichje' de'e malən'. Na' yesyə'əchoje' xni'a gwxiye'enə' na' yoso'ozenague' che Diozən' na' nitlao xtolə'əga'aque'enə', na' əsa'aque' txen len yoguə'əlo' beṇə' ca' yela' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' por ni che de'en chso'onlilaže'e nada'."

Pabən' bzenague' can' gož Jesocrisən' le'

19 Na'a ža Señor Rei, bzenaga' ca' naquə de'en bzejni'i Jeso'osən' nada' len de'en ble'idaogüe'eda'.

20 Zgua'atec Damasco na' gwzolaogua' bzejni'ida' beṇə' ca' ža'anə' che Jesocrisən', na' lecčə ca' Jerosalennə' na' doxen gan' mbane Jodean'. Na' lente beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael gwduxje'iga'acda'ane' de que cheyalə' yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' na' yoso'ozenague' che Diozən', na' so'one' ca' gachia' de que babesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə'.

21 Na' por ni che de'en chzejni'ida' beṇə', de'e na'anə' beṇə' Izrael gwlaž checho ca' gosə'əzene' nada' lo'o yo'odao' əblao chechon' na' gwsa'aclaže'e so'ote' nada'.

22 Pero na' Diozən' zocze' chaclene' nada' par nič zocza' cho'a xtiže'enə' xte ža neža len yoguə'əlo' beṇə', la'anə' bi'i xcuidə' na' la'anə' beṇə' gola. Bito naxho bilə bagwnia' sino ca' de'en gosə'ənacžə de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana', na' can' gwna de'e Moisežən' che de'en za' gaquə ca tyemp chega'aque'enə'.

23 Gwso'e dižə' de que Crisən' ben' selə' Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon' cheyalə' saquə'əzi'e na' le' gaque' beṇə' nech yebane' ladjo beṇə' guat ca' na' cuich gate'. Na' lecčə gwso'e dižə' de que Crisən' gwzenene' chio'o naccho beṇə' Izrael na' len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael naquən' goncho par nič šo'o be'eni' che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon'.

Pabən' gone'ene' gone' par nič Rei Agripan' gonlilaže'e Jesocrisən'

24 Na' ca' cho'e dižə'anə' par chzo rson che'enə' catə'əczla gwne Feston' zižjo gože'ene': —Chac tonton' Pab. De'e tanttec chsedo' na'anə' bač chac tonto'.

25 Nach Pabən' gože' Feston': —Bito chac tonta' Señor Gobernador. Dižə' lin' cho'a na' de'e yejni'anə'.

²⁶ Ca naquæ Rei Agripa nga, ñezene' che de'e quinga cho'a dižə' chei na' de'e na'anə' cho'a dižə'n clar laogüe' nga. Zoa' segor cabi ñacho cui ñezene' che' de'e ca', la' caguæ goquæ de'e ca' do gazə zo bižə' de'e ngašə'anə'.

²⁷ Le' Rei Agripa, ¿achejli'o ca naquən' boso'ozoj de'e profet ca' beñə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'? Nada' ñezda' de que chejli'o.

²⁸ Nach Rei Agripan' gože' Pabən': —¿Echacdo' len to çhopə bi'in bagwna'onə' gonlilažə'ətia' Jesocrisən'?

²⁹ Nach Pabən' gože'ene': —Chona' orasyon lao Diozən' de que šə to çhopə dižə' o šə zan dižə' de'e bagwnia' le', le' na' yoguə'əloj beñə' ca' choso'ozenag can' ənia' nga so'onlilaže'e Jesocrisən' can' chonlilaža'ane', pero sin cui gacle pres ca nada' nga ncheja' naca' pres.

³⁰ Na' beyož gwna Pabən' ca' bežoža' Rei Agripa' len no'ol che' Berenisen' na' len gobernador Feston' na' beñə' ca' gosə'əbe' len lega'aque'.

³¹ Nach bežaše' jəsyə'ədohe' ga yoblə nach gwse'e ljuežje': —Bito əñacho bi chon benga de'e zaquə' gate' o gate'e ližya.

³² Nach Rei Agripan' gože' Feston': —Guaquæ yezan benga žalə' cuiñə' nabe' tie' lao Rei Sesarən' par gone' yelə' jostis che'enə'.

27

Boso'osele'e Pabən' Roman'

¹ Nach boso'oxi'e yoso'osele'e neto' Italian' tlaο nis. Na' Pabən' len yeto çhopə pres ca' gwsa'aque' lao na' to capitan beñə' le Jolio. Naque' capitan che zan soldad che rein' beñə' zjənzi'e "Batallon Augusto". Na' nada' Locas zoa' len Pabən'.

² Nach gwyo'oto' to lo'o barcw de'e za' Adramitio par əžinən Asia. Na' za'alən Aristarcon' neto'. Naque' beñə' syoda Tesalonica de'en chi' gan' mbane Masedonian'.

³ Beteyo bžinto' Sidonə' na' Jolion' bencze' güen len Pabən' be'e latjə par gwyeje' gan' ža' beñə' migw che' ca' par boso'onežjue'ene' bi de'en byažjene'.

⁴ Na' gozsa'ato'onə' na' zdato' to lcue'ej latə' yežlyo de'e nga'an lo'o nisdə'onə' de'en nzi' Çipre, çhedə' be'enə' cheçhən clelə, na' yežlyo na'anə' bcue'ejən neto' len be'enə'.

⁵ Na' beyož gwde'to' lao nisdəo' de'en de cho'i gan' zjəmbane distrit ca' de'en zjənzi' Silisia na' Panfilia nach bžinto' syoda gan' nzi' Mira de'en chi' gan' mbane distrit che Lisia.

⁶ Na' na' bžele capitannə' to barcw de'en za' syoda Alejandria na' chza'an šejən Italian', na' bene' mendad gwyo'oto' lo'inə' na' lenczə le'.

⁷ Nach gwza'ato' zdato' lao nisən' de'e yoblə. Zan ža zdato' šo'olažə' na' do canə gwde'to' galə'əzə gan' ne' Gnido. Na' por ni che can' gwyeçhj be'enə' de'e na'anə' cui be'en latjə šejto' licha na' de'e na'anə' gwcua'ato' zdato' to lcue'ej yelatə' yežlyo de'e nga'an lo'o nisdə'onə' de'en nzi' Creta, part de'en zo galə'əzə syodan' de'en nzi' Salmon, la' na' cuitec gwyeçhj be'enə' fuert.

⁸ Na' zdato' do canə to lcue'ejən' na' bžinto' ganə' nzi' Buenos Puertos galə'əzə yež de'en nzi' Lasea.

⁹ Na' gocze gwde zan ža zdato' na' baçh chonən zdebə par šejəçhto' lao nisən' çhedə' baçh bžin tyemp catə' cheçhjçhua be' zaguən'.

¹⁰ Na' Pabən' gwñeyoine' beñə' ca' che'e lega'aque': —Chgüia' de que ca naquæ biaj nga naquən leçhualə zdebə na' nxož caguəgazə cuiayi' de'en noa' barcon' sino lenczə len na' len yelə' mban checho šə šejəçcho.

11 Pero na' capitan che soldad ca' bzenaguæche' che ben' nsa' barcon' na' che xan barcon' cle ca che de'en gož Pabən' lega'aque'.

12 Na' latjə gan' zoto' bito naquən par əgwdeto' tyemp zaguən', na' gwyan beŋə' ca' gwsa'aquene' šə gaquə güenç sa'ato' na' əžinto' yež gan' ne' Fenise par niç na' zoto' te de'e zaguən'. Fenisen' naquən puert che Creta gan' cuitec cheçhj be' de'en za' la'alə na' che'elə.

Gwyechj to be' gual lao nisdə'onə'

13 Na' gwzoloa cheçhj to be' gol de'e za'ate che'elə, nach beŋə' ca' choso'osa' barcon' gwsa'aquene' de que guaquə can' chse'ene'ene', nach gozsa'ato' zdato' lao nisən', zdato' galə'əzə Cretan'.

14 Pero na' caguə gwža catə' za' to be' gual de'e nzi' Noreste de'e cheçhjən contr galən' zda barcon'.

15 Na' bžiguə'əxaxjən barcon', caguə bi goquəç gonto'. Na' gwlejiyçhjšaza cuinto' len barcon' nžiguə'n neto'.

16 Na' ca' zdato' to lcue'ej yežlyo dao' de'e nzi' Claudia de'e chi' lo'o nisdə'onə' gan' cuitec gwyechj be'enə'. Na' barcw cha'o gan' yo'oto'onə' nxobən to barcw dao', na' canə goc becueto'on lo'i de'e cha'onə'.

17 Na' ca beyož becueto' barcw da'onə' lo'i de'e cha'onə', na' bçhejto' barcon' ryat par gwlo'oto' fuets chei. Na' laogüe de'e bžebto' gaguə'ato' gan' naquə yox, bletjto' lachə' de'en chon par niç chza' barcon' niç cuich bžiguə'ətec be'enə' len. Na' zdato' lao nisən' con can' gwyey barcon'.

18 Pero na' bžaglaochguato' çhedə' gwyechjçhgua to be' gual juisy nach beteyo boso'ošašzaze' yoa' ca' nsa'annə' boso'ozalə'en lo'o nisən'.

19 Na' ža gwyon žeinə' goclenga'acto'one' bessəzəto' šinlaz barcon'.

20 Na' zan ža bito bolo'e lao bgüižən' na' še'elən' ni que zjənla'azə beljw ca'. Na' de'e tant gwyechjçhgua be'enə' xte bitoch gwzoto' lez yelato'.

21 Na' goquən' baç gwža cui chaoto', nach Pabən' gwzože'e ladjo beŋə' ca' na' gwne': —Le'e beŋə', žalə' əbzenagle chia' catə'an gwnia' cui sa'acho Cretan' bito chac checho quinga žalə' ca' na' bito gwžiyai' šinlazchon'.

22 Pero na' chnia' le'e le'e yebei çhedə' ni to le'e cui cuiayi' yelə' mban çhelen', lete barcw nga cuiayi'in.

23 Na' ca naquə cho'elaogua'a Diozən' na' baben cuina' lažə' ne'enə', de'e na'anə' bablo'e lao angl che'enə' nada' neže', na' anglən' gwne' nada':

24 “Bito žebo' Pab. Syempr cheyalə'əczə tio' lao Rei Sesarən', na' əchnia' le' de que Dioz na'anə' gone' par niç ni to beŋə' ca' za'ac len le' cui sa'at.”

25 Na'a ža, le'e yebei, çhedə' nežda' de que Diozən' gone' par niç gaquə can' bagwna anglən' nada'.

26 Pero bia'aczə yecho'onən chio'o yo biž de'e nga'an latə' lo'o nisən'.

27 Na' že' goc žda'obiž zdato' nilə' na'alə lao nisdə'o de'enə' nzi' Adria. Na' ca do chel beŋə' ca' zjənsa' barcon' gwsa'acbe'ine' de que baç zdato' serczə to yo biž.

28 Nach boso'oletje' to plom lo'o nisən' par boso'ochixə' ca do ja'acquə'ətə' zitjw naquə nisən', na' beyož boso'ochixə'ennə' goquən ši'intochoa metr. Nach gosə'əzdie' yelatə' na' bosə'əzchixə'en de'e yoblə na' ca orən' goquən gažəchoa metr.

29 Na' besə'əžebe' žjti'i barcon' yej lo'o nisən' nach boso'oletje' tap ya xen de'en ne' ancla, boso'ocheje'en zda xni'alei par gwso'oxə'en barcon' na' bazjəzelaže'e še'eni'.

³⁰ Nach beṇə' ca' zjənsa' barcon' gwsa'aclaš'e yesyə'əxonje' na' bosu'oletje' barcw da'onə' con chosə'əde'itezene' yoso'oletje' ancla ca' de'en yoso'ocue' laolei.

³¹ Nach Pabən' gože' capitannə' na' len soldad ca': —Šə beṇə' quinga cuich nite'e lo'i nga, ni tocho cui yelacho.

³² Nach soldad ca' gosə'əchogue' don' zjəncə'a barcw da'onə' na' bosu'osane'en.

³³ Nach do šbal Pabən' gwzolaogwneyoine' beṇə' ca' de que cheyalə' sa'ogüe', che'e lega'aque': —Na'a chac žda'obiž zole cui chtasle na' cui chaole.

³⁴ Na'a ža, chatə'əyoišgueida' le'e le'e gao par ničh sole binlo, la' de'e li ni tole cui cuiayi'ile.

³⁵ Na' beyož gwne' ca' bexe'e to yetxtilən' na' be'e yelə' choxcwlen che Diozən' lao yoguə'əloł neto' ža'ato' lo'o barcon' nach gwxi'e to pedasən gwzo-laogüe' chaogüe'en.

³⁶ Nach yoguə'əlołto' bebeicheto' na' lecəə gwdaoto'.

³⁷ Čhopə gueyoa gyonši'intoto'onə' ža'ato' lo'o barcon'.

³⁸ Na' gwde gwdaoto' con ca beljeto' na' ca naquə trigon' de'e ne'e zjənsə'e, gwso'ose'en lo'o nisən' ničh barcon' cuich goctequən ži'i.

Goxj barcon'

³⁹ Na' cata' gwyeni' bito zjənombi'e yežlyon' gan' besə'əžine' pero na' choso'ogüie' de to latjə ga žia nisən' žizə na' bade to lašə' de'e naquə porzə yox. Nach gwsa'aque' tozə par ničh žjəče' barcon' lašə' lao yoxən'.

⁴⁰ Nach gosə'əchogue' do che ancla ca' na' gosə'əbejyichjga'aque'en lo'o nisən'. Nach bosu'oseže' do de'en bosu'ocheje' yag de'en chsa' barcon' liča na' bosu'olise' lachə' de'en zo yichjen' par bžiguə' be'enə' len, nach əzja'aque' cho'a nisən'.

⁴¹ Pero na' jəsə'ədi'e ga chedił nisdə'onə' len to de'e yoblə, na' jšo'lo laogüen' lo'o yoxən' na' caguə goquəch tan. Na' nisən' gwzolaogwzoxjən xni'einə' de'e tant fuers nsa'an.

⁴² Nach gwsa'aclašə' soldad ca' so'ote' pres ca' ničh ni toe' cui yesyə'əxoe' lao nisən' na' yosyo'əxonje'.

⁴³ Pero na' capitannə' gone'ene' yosle' Pabən' na' bžone' ca naquən' bachsa'aclašə' soldad ca' so'one', nach bene' mendad len pres ca' šə noe' chac chxoə lao nisən', guaquə lega'acteque' yesyə'əxite'e lao nisən' na' yesyə'əchoje' yo biž.

⁴⁴ Na' bene' mendad de que beṇə' ca' cui chac yesyə'əxoa lao nisən' yoso'occhine' no yagla' o bichlə šinlaz barcon' par yesyə'əxoe' lao nisən'. Ca' gwso'one' na' yogue'e besə'əžine' binlo yo bižən'.

28

De'en goc che Pabən' žlac zoe' Malta

¹ Na' cata' beyož bžin yoguə'əto' yo bižən' gwnezeto' de que latjənə' nzi'in Malta na' naquən to yežlyo de'en nga'an latə' lo'o nisən'.

² Na' beṇə' ca' ža'anə' mbachgua gwso'elaogüe'e neto', bosu'oxene' to yi' xen na' gwsa'axe' yoguə'əlołto' gan' nite'enə' chedə' bagwzolaogwejon' na' chacchgua žag.

³ Nach Pabən' btobe' xonj xis na' lao chcue'en lao yi'inə' bechojczlə to bel bia benen lo'inə' na' gwdi'inəb ne'enə' xte golə'əditəb.

4 Na' choso'ogüia beṇə' ca' nalə'ədit beḷən' na' Pabən', nach gwse'e ljuežje': —De'e li benga naque' beṇə' güet beṇə'. Baḥ bele' lao nisən' pero na' Diozən' bito cho'e latjə əbane'.

5 Nach bse'esə' ne'enə' lao yi'inə' niḥ bexopə beḷən' na' bito bi goquene'.

6 Nach beṇə' ca' baḥ chəsə'əbeze' bat solao gatə' Pabən' yi o əbixəcle' to de repentzə gate'. Na' ca' gosə'əbeze' sša na' choso'ogüie' bito bi bi chaquene' nach gwso'one' xbab yoblə chəsə'əne' de que naque' to beṇə' cheyalə' šejni'alažə'əcho.

7 Beṇə' blao che doxen Maltan' le' Poblion' na' de bien che' galə'əzə, na' mbachgua be'elaogüe'e neto' na' gwzoto' šonə ža len le'.

8 Na' goquən' xə Poblion' de' cam chacšenene' yo'e de'e la na' che'ine' yiž chen. Nach Pabən' gwyo' e gan' de'enə' na' beyož bene' orasyon gwxoə ne'enə' yichj beṇə' güe'enə' na' beyone' le'.

9 Beyož bene' ca' yeziquə'əchlə beṇə' ca' ža' latjən' beṇə' chsa'acšene leczə bda'aque' na' beyone' lega'aque'.

10 Na' beṇə' ca' de'e zan de'e gwso'one' cheto'. Na' catə' bžin ža beza'ato', bosyo'oze'e lo'o barcon' yoguə' de'e ca' chyažjeto'.

Pabən' bžine' Roman'

11 Bega'anto' Maltan' šon bio' nach gwza'ato' zjəzdato' lao nisən' yo'oto' to lo'o barcw de'en za' Alejandria de'e gwlezə latjən' mientr gwde de'e zaguən'. Na' mben le'e barcon' lguə'a lsaquə' ca' zjənzzi' Castor na' Polocs.

12 Na' bžinto' gan' ne' Siracosa na' gwzoto' šonə ža.

13 Na' gozsa'ato' par bžinto' gan' ne' Regio. Na' na' bega'anto' tza. Na' gwzolao chechj be' de'en za' che'elə, na' beteyo bezzinto' ganə' nzi' Poteoli na' na' bechojto' lo'o barcon'.

14 Na' bežagto' beṇə' ljuežjto' ca' chso'onlilažə' Jesocrisən' Poteoli na' gosə'əṇabe' gwzoto' len lega'aque' to xman. Na' gwdenə' gwza' ni'ato' par zdato' Roman'.

15 Pero na' antslə ze'e žinto' Roman' gosə'əṇeze beṇə' ljuežjto' ca' ža'anə' de que əžinto' na' bedəsə'əleze' neto' latjə gan' nzi' lao ya'a che Apio, na' gan' ne' Šonə Ranš. Na' catə' ble'i Pabən' lega'aque', be'e yelə' choxcwlen che Diozən' na' bebeine' lo'o yichjla'azda'ogüe'enə'.

16 Na' ca bžinto' Roman' capitannə' bene' pres ca' yelə' lao na' beṇə' gwnabia' che soldad ca', pero na' Pabən' gotə' lsens soe' ca'azə na' gwzo to soldad gwdapa le'.

Pabən' be'e xtižə' Jesocrisən' Roman'

17 Na' goquən' beyon ža Pabən' goxe' beṇə' blao che beṇə' Izrael ca' ža' Roman' na' catə' beyož besə'ədobe'enə' gože' lega'aque': —Beṇə' bišə', bito naḥo bi bena' contr beṇə' gwlaž checho ca' o contr costombr che de'e xaxta'ocho ca'. Pero na' Jerosalen na'ate gwso'one' nada' pres lao na' beṇə' Roma ca'.

18 Na' beṇə' ca' beyož gosə'əṇabyože' gwsa'aclašə'e yoso'osane' nada' chedə' cui bi bi xtola'a de par ənaḥo gata'.

19 Pero na' beṇə' gwlaž ca' ža' Jerosalennə' boso'ožoncze' par yoso'osan beṇə' ca' nada'. De'e na'anə' benən byen gwnaba' tia' lao Sesarən', pero bito naḥo gwa' a part beṇə' gwlaž chia' ca'.

20 Na' de'e nin' chac baḥ goxa' le'e par le'ida' le'e na' par güe'elena' le'e dižə'. Na' chnia' le'e por ni che de'en zocho lez yesyə'əban beṇə' guat ca', balə beṇə' gwlaž checho ca' gosə'əzene' nada' na' boso'ocheje' nada' gden ni.

21 Nach beṇə' ca' gwse'ene': —Bito bi bi cart ne'e la' laoto' nga de'e za' Jodean' de'e güe' dižə' šə bin' chac len le', na' notono no beṇə' gwlaž ne'e la'ac yesə'əne' mal čhio' o əsa'ogüe' xya contr le'.

22 Pero na' chaqueto' güenczən' yeneto' go'o dižə' ca' naquən' chono' xbabən', la' neto' nezeto' dōxenlə chəsə'əne' contr le'e chejle'ele che Jesocrisṭən'.

23 Na' boso'ožie' bia' to ža par žžəsə'əye' le' na' beṇə' zan zžənaque' ja'aque' gan' zo'enə'. Nach Pabən' be'e dižə' len lega'aque' can' chon Diozən' chnabi'e notə'ətezə beṇə' chso'e latjə. Na' bžejni'ine' lega'aque' can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' can' na de'en boso'ozoj de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' par nič se'ejle'e che Jeso'osən'. Bedo ža be'e dižə'an len lega'aque'.

24 Na' bałə beṇə' ca' gwse'ejle'e ca' naquə dižə' de'en be'ena' na' yebałe' cabi gwse'ejle'e.

25 Na' ca' chac gwsa'aque' čhoplə, na' bazon yesa'aque' cata' gož Pabən' lega'aque': —De'e li can' gož Spirit che Diozən' de'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana' gožən le' gwwoje'en par de'e xaxta'ocho ca', nan:

26 Gwyej gož beṇə' gwlaž čhio' ca' de que Diozən' ne':

De'e li yenele pero cabi šejni'ile bin',
na' de'e li gwle'ile pero cabi gache'ile bi zejen.

27 Cuiczə bi rson chazle.

Bač nažjoczə yichjla'ažda'olen' na' bito chzenagle dižə' lin',
bito chonle cas chei, na' nic chejni'ilen, na' ni que chedinjele xtolə'əle ca'.
Na' de'e na'anə' bito yebeja' le'e xni'a de'e malən'.

28 Na' le'e cheyalə' ənezele de que na'a par delant Diozən' chsele'e beṇə' chəsə'əyixjui'e xtiže'enə' len beṇə' ca' cui zžənaquə beṇə' Izrael par nič yoso'ozenague' che' na' yebeje' lega'aque' xni'a de'e malən'.

29 Beyož gwna Pabən' ca' besyə'əžaš beṇə' Izrael ca' chsa'acyože' xte juisy.

30 Pero na' Pabən' gwzoe' nya' čhop iz to yo'o ga chyixjue' na' gwwozce' gwleze' yoguə'əloł beṇə' jəsə'əlanə' le'.

31 Na' sin cui chaž cui chžebe' na' sin cui no nə əbseyjw əbžon gwdičjue'ine' lega'aque' ca' naquən' chnabia' Diozən' notə'ətezə beṇə' chso'e latjə, na' clar bsd blo'ine' lega'aque' xtižə' Xancho Jesocrisṭən'.

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Beṇə' Roma Ca'

Pabən' chguape' diox beṇə' ca' chso'elao' Cristən' Roman'

¹ Nada' Pab naca' beṇə' güen žin che Jesocrisṭən'. Diozən' gwleje' nada' par naca' apostol na' bsele'e nada' par nič ačyixjui'a de'e güen de'e cobə che'ena'.

² Ca ni'ite ben Diozən' mendad boso'ozoj profet ca' Xtiž'e'ena' ca naquə lyebe de'en bene' de que əgwsele'e dižə' güen dižə' cobə che'ena'.

³ De'e güen de'e cobən' cho'en dižə' che Xi'in Diozən', Xancho Jesocrisṭən'. Jesocrisṭən' golje' yežlyo nga lao dia che de'e Rei Dabin'.

⁴ Na' nezecho de que Jesocrisṭən' leczə naque' doalje Xi'in Diozən' čhedə' bebane' ladjo beṇə' guat ca'. Na' de'en bebane'ena' nezecho de que nape' yelə' guac che Spirit che Diozən'.

⁵ Chonlilažə'a Jesocrisṭən' na' de'e na'anə' Diozən' banoe' čhia' nłana' žin che apostol. Gwleje' nada' par chona' ca ša' beṇə' so'onlilažə' le' yoguə' nasyon na' so'one' can' ne'ena' par nič si'e yelə' bala'an.

⁶ Na' lenczə le'e gwlej Jesocrisṭən' par nič nacle xi'ine', len beṇə' ca' yelə' beṇə' leczə chso'onlilažə' le' na' chso'one' can' ne'ena'.

⁷ Nada' Pab chzoja' cart nga par yoguə' le'e nitə'əle Roman' ca le'e chaque Diozən' chele. Diozən' gwleje' le'e par nič nacle lažə' ne'ena'. Chona' orasyon par nič Xačho Diozən' na' Xancho Jesocrisṭən' əsa'aclene' le'e na' so'one' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'azda'olen'.

Pabən' gone'ene' žjəlane'e beṇə' Roma ca'

⁸ Chona' orasyon cho'a yelə' choxcwlen che Diozən' por le'e, na' Jesocrisṭən' chaclene' nada' par chona' orasyonṇə'. Cho'a yelə' choxcwlen che' ca naquə doxenlə yežlyonə' chsoe' beṇə' dižə' de que yoguə' le'e chonlilažə'əle Jesocrisṭən'.

⁹ Diozən' nezene' yoguə' las catə' chona' orasyonṇə' chṇaba' gaquəlene' le'e. Le'ena' cho'elaogua'a do yichj do lažə'a ca de'en chyxjui'a de'e güen de'e cobə de'en chzejni'in che Xi'ine'ena'.

¹⁰ Na' chṇaba' lao Diozən' güe'e latjə par delana'a le'e na'a.

¹¹ La' zelažə'əchgua' delana'a le'e par dezejni'ida' le'e de'en babsed bablo'ine' nada' par nič sole gonlilažə'əchlene'.

¹² Che'enda' delana'a le'e par güe' ljuežjcho balor nga ngalə, čhedə' la' le'e na' nada' chonlilažə'əcho Jesocrisṭən'.

¹³ Beṇə' bišə', che'enda' ənezele de que zan las bago'onda' yida' delana'a le'e pero xte na'a bitonə' gac. Che'enda' yedəyena' par nič gonchle can' chazlažə' Diozən' can' bajena' entr yeziquə'əchlə beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael.

¹⁴ Nezdə' cheyalə' gua'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocrisṭən' len beṇə' ca' ža' syda, na' len beṇə' yixə' na' leczə ca' len beṇə' chsa'ac letr na' beṇə' cui chsa'ac letr.

¹⁵ De'e na'anə' che'enčgüeida' gona' ga zelao saquə'əda' čhixjue'ida' le'e de'e güen de'e cobə che Jesocrisṭən', le'e ža'ale Roman'.

Dižə' güen dižə' cobən' nsa'an yelə' guac che Diozən' par beṇə' chse'ejle'e čhei

¹⁶ Diozən' nape' yelə' guac xen. Na' dižə' güen dižə' cobə che'ena' nsa'an yelə' guac che'ena', par nič ca' beṇə' chse'ejle' čhei, le' yebeje' lega'aque' xni'a de'e malən'. Diozən' che'enčgüeine' yebeje' chio'o beṇə' Izrael xni'a de'e malən'

na' lecza chene'ene' yebeje' chio'o cui naccho beṇə' Izrael xni'a de'e malən'. De'e na'anə' bito cheto'ida' che dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən'.

17 Dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' chzejni'in chio'o de que Diozən' ne' naccho beṇə' güen laogüe'ena' chedə' chonḷilažə'əcho Jesocristən' na' can' choncze' len notə'ətezə beṇə' chso'onḷilažə' le'. Can' nyoj Xtize'ena', nan: "Šə chonḷilažə'əcho Diozən', le'ena' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'ena', na' de'e na'anə' guata'əczə yelə' mban checho zejlicane šə chonḷilažə'əchone'."

De xtolə' beṇəchən'

18 Na' Diozən' chlo'ine' chio'o beṇəch, zoze' yoba na'ate, can' əgwnežjue' castigw zejlicane che yoguə' beṇə' ca' cabi chso'elao' le' na' nic chso'one' can' cheyalə' so'one'. Na' yelə' güen de'e mal chega'aque'ena' bito cho'en latjə yesə'əneze beṇə' yoblə de'en naquə de'e li.

19 Bazjəneze' de'en de de'e guaquə nezecho che Diozən' chedə' Diozən' bablo'ine'en yoguə'əcho.

20 Na' bito bi bi de de'e yoso'ode'i beṇə' cui chso'elao' Diozən' yesə'əne' cui zjəneze' šə zoe'ena'. La' gwzolaozən dezd catə'an əbxi'e yežlyonə' xte ža neža chgüiacho beṇə' ca' na' bia ca' na' de'e ca' bene'ena'. De'e na'anə' caguə naquən zdebə gombi'acho de'e ca' cui zjənla' che Diozən', ca yelə' gwnabia' che'ena' de'en de zejlicane na' de'en cheyalə' güe'ela'ochone'.

21 Na' ca naquə beṇə' ca' cui chso'elao' Diozən', zjəneze' de que zo Diozən' pero bito chso'elaogüe'ene', nic chso'e yelə' choxcwlen che'. Ca naquə xbab chega'aque'ena' bito bi zaquə'an na' bazjənchol yichjla'ažda'oga'aque'ena'.

22 Chəsə'əne' zjənaque' beṇə' sin' pero chso'one' xbab de'e cui bi zaquə'.

23 Choso'ozoe' Diozən' ca'alə, bito chso'elaogüe'ene', len Dioz nan' naque' le'ezelaogüe beṇə' zaquə'e na' zoe' zejlicane. Bito chso'elaogüe'ene', chso'onchso'one' de'e yoblə, chso'ela'ozeche' no lgu'a lsaquə' beṇəch beṇə' te chei, na' lecza chso'elaogüe'e lgu'a lsaquə' bia zo xile'e, bia yixə' bia žia tap ni'a ne'i na' bia zjənxobə le'i.

24 Ca naquə beṇə' ca' chso'on de'e ca' zjənac ca', Diozən' bagwlejjichje' lega'aque' par chso'one' de'e mal can' nan lo'o yichjla'ažda'oga'aque'ena' na' de'e na'anə' chso'onchgüe' yelə' zto' che cuerp chega'aque'ena'.

25 Bagwlejjichje' lega'aque' par chso'one' de'e ca' chedə' lega'aque' bagosə'əbejjichje' dižə' li che'ena' par chse'ejle'e de'e güenlažə'. Chse'ejni'alažə'əzeche' na' chso'ela'ozeche' de'e ca' ben Diozən' na' bito chso'one' cas che Diozən' ben' ben yoguə'əlol beṇəch na' yoguə' bia chaš na' yeziquə'əchlə de'e ca' yelə'. Bito chso'one' cas che' la'anə'əczə naque' ben' cheyalə' güe'ela'ochə zejlicane. La' can' naquan.

26 De'e na'anə' Diozən' bagwlejjichje' lega'aque' par chso'one' yelə' zto' can' nan lo'o yichjla'ažda'oga'aque'ena'. Ca naquə no'ol ca' bito chəsə'əque'e beṇə' byo, lete chasyə'əzolentežə le'e ljuəžj no'olzaga'aque' par ničh chso'one' de'e cui cheyalə' so'one'.

27 Na' le'egatežəczə ca' chso'on beṇə' byo ca' chasyə'əzolen ljuəžj beṇə' byoga'aque' lgu'a de'e yesə'əca'a no'ol chega'aque'. Na' naquan to yelə' zto' de'en chso'on beṇə' byo con beṇə' byoga'ac, tant chəsə'əzelažə' ljuəžjga'aque'. Na' de'en chac che cuerp chega'aque'ena' naquan to castigw de'en cheyalə' yesə'əzi'e lao yelə' güen de'e mal chega'aque'ena'.

28 Na' laogüe de'e cui chse'ene' so'one' cas che Diozən', Diozən' bagwlejjichje' lega'aque' len xbab mal chega'aque'ena', na' chso'one' de'e cui cheyalə' so'one'.

²⁹ Por de'e cui cheyałə' so'one'en chso'one'. Zjənaljene'. Chesya'əbeine' chso'one' contr beɲə'. Chəsə'əzelaže'e bi de che beɲə' yoblə, na' no bia yixə' čhega'aque' na' no beɲə' nitə' ližga'aque'. Zjənaque' beɲə' xi'a juisy na' leczə chsa'acxi'i ljuežje'. Syempr chso'ot ljuežje', chəsə'ədile', choso'oɣoayague', na' chasyə'əyone' clelələ dižə' de'e chse'ene'ene'. Na' zjənaque' beɲə' gočhitj dižə'.

³⁰ Chəsə'əne' mal che beɲə' yoblə. Chəsə'əgue'ine' Diozən'. Bitobi respet zjənombi'e par beɲə' yoblə. Chsa'alazaže'e. Zjənaque' beɲə' güe'elao' cuine. Chəsə'əyiljlaže'e na' chəsə'əželene' can' chso'one' de'e mal. Bito choso'ozenague' che xaxna'aga'aque'.

³¹ Bito chse'ejni'ine'. Bito chso'one' complir bi lyebe de'e chso'one'. Bito chsa'aque'ne' che beɲə' yoblə. Zjənaque' beɲə' ggo'olaže'e. Bito zjənombi'e yelə' cheyaše'e ljuežje'.

³² Zjənezczene' binlo de que Dioz nan' nchoglaogüe'en cheyałə' yeyejcho lao yi' gabilən' šə goncho can' chso'one'ena'. Pero lega'aque' ne'e zja'accze' chso'one' ca' na' chesyə'əbeine' chso'on beɲə' yoblə can' chso'one'ena'. *Pab*

2

Diozən' zdacze' licha ca de'en chone' beɲə'chən' castigw che xtolə'əga'aque'ena'

¹ De'e nan' notə'ətezə naccho bito gaquə ənacho bito bi xtolə'əcho de catə' choncho xbab che beɲə' yoblə de que naque' beɲə' mal, čhedə' catə'ən choncho xbab che beɲə' yoblə de que naque' beɲə' mal, chio'otezən' chchixə cuincho. Chacbe'icho de que beɲə' yoblə chone' de'e mal len leczə can' chon chio'o.

² Nezecho šə choncho de'e ca' zjənac ca' Diozən' ne' čhecho de xtolə'əcho, na' zdacze' licha de'en ne' ca'.

³ De repent chaquecho de que Diozən' bito gone' castigw čhecho ca de'en choncho xbab che beɲə' yoblə de que chso'one' de'e mal len leczə can' choncho. Bito cheyałə' gaquecho de que cui gone' castigw chaquecho, la' goncze'en.

⁴ De repent bito choncho cas ca naquə de'e güenchgua de'en chon Diozən' len chio'o lao yelə' beɲə' güen che'enə' na' yelə' xenlažə' che'enə'. Na' de repent bito choncho cas che' laogüe de'en cui le'e chontie' chio'o castigw. Diozən' chone' güen len chio'o par nič gaquəchgüeicho lo'o yichjla'azda'ochonə' che de'e mal de'en choncho par nič ca' yedinjechon.

⁵ Pero nacteccho beɲə' žod šə bito chedinjechon do yichj do lažə'əcho ca naquə xtolə'əchon'. Na' šə bito chedinjechon choncho ca gonch Diozən' chio'o castigw catə' əžin ža Diozən' əgwlo'e de que le' zdacze' licha ca de'en gone' castigw zejlicane che xtolə'əchon'.

⁶ Gone' chio'o castigw o gone' par nič gaquə de'e güen che chio'o beɲə'chə' regon nac babencho.

⁷ Diozən' gone' chio'o yelə' mban zejlicane šə zotezə zocho choncho de'e güen, čhedə' šə choncho ca' chlo'echo de que cheyiljlažə'əcho naclə gaquə par nič yežincho gan' zo'ena', na' par nič gone' chio'o yelə' bala'an, na' par nič socho zejlicane.

⁸ Na' šə chnecho contr Diozən' na' cabi chzenagcho che dižə' li che'enə', chzenagzechcho che de'e malən', lechgualə əžə'alazažə' Diozən' chio'o na' gone' chio'o castigw zejlicane.

⁹ Zgua'atec chio'o beɲə' Izrael benecho xtižə' Diozən', na' šə choncho de'e mal čhi'saquə'əcho na' əžaglaochon. Na' chio'o cui naccho beɲə' Izrael gwdechlə

benecho xtiže'enə', pero leczə çhi' saquə'əcho na' əžaglaochə šə choncho de'e malən'.

¹⁰ Na' šə choncho de'e güennə' gwžin ža cata' Diozən' gone' par niç gaccho beṇə' blao, na' gone' chio'o yelə' bala'an, na' gone' par niç socho binlo len yichjla'ažda'ochon'. Gone' güen len chio'o beṇə' Izrael, pero na' leczə gone' güen len chio'o la'anə'əczə cui naccho beṇə' Izrael.

¹¹ Tozə can' chon Diozən' len yogua' chio'o beṇəçh.

¹² Yogua' chio'o šə babencho de'e mal sin cuinə' gombi'acho lei de'en bzoj de'e Moizezən', Diozən' əçhoglaogüe'en checho cuiayi'icho por ni che de'en babencho de'e malən' la'anə'əczə šə cui nezecho can' na lein'. Na' yogua' chio'o banombi'acho lein', Diozən' əçhoglaogüe'en checho cuiayi'icho por ni che de'en cui bencho can' nannə'.

¹³ Caguə con yenecho lei na'anə' na' əṇa Diozən' checho bitobi xtolə'əcho de. Pero šə choncho can' na lein', Diozən' əṇe' checho bitobi xtolə'əcho de.

¹⁴ Notə'ətezə beṇə' cui naquə beṇə' Izrael na' cui nombi'e lei de'en bzoj de'e Moizezən', zolə cata' chone' to çhopə can' na lein' con de'e chidzən lo'o yichjla'aždaogüe'e. La'anə'əczə cui nombi'e lein', de'en chon yichjla'ažda'ogüen' mendad gone' naquən ca to lei.

¹⁵ Ben' chon ca' ža chlo'e de que lo'o yichjla'aždaogüe'e na' yo'o de'en naquə ca lein'. Na' cata' chone' de'en chone', lo'o yichjla'aždaogüe'e na' chone' xbab de que de'e malən' chone' o chone' xbab de que de'e güennə' chone'.

¹⁶ Gwžin ža cata' Diozən' gone' par niç Jesocrstən' əçhoglaogüe'en che xbab che chio'o beṇəçh de'en bencho bgašə'əzə, šə bencho xbab güen o šə bencho xbab mal. Can' chnia' cata' əchyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocrstən'.

Benə' Izrael ca' gwsa'aque' de que gwnite'e binlo len Diozən' çhedə' zjənbombi'e lein'

¹⁷ Bal le chonle xbab de que zole binlo len Diozən' çhedə' nacle beṇə' Izrael na' nsedle lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Cha'aləžə'əle de que cho'ela'ole Diozən'.

¹⁸ Nezele de'en cho'olažə' Diozən'. Nezele de'en naquə de'e güen. Cho'ele dižə' çhei de que naquan de'e güen, çhedə' la' lei na'anə' nsedle.

¹⁹ De'e tant chaquele chejni'ile che Diozən' chonle xbab de que nezele par co'ole beṇə' nez na' par əgwzejni'ile beṇə' ca' zjənçhol yichjla'ažda'oga'aque'enə'.

²⁰ Na' chonle xbab de que nezele par əgwzejni'ile beṇə' cui chse'ejni'i na' par gacle maestr che bi'i xcuidə'. Laogüe de'en nsedle lei de'en bzoj de'e Moizezən' chaquele chejni'ile na' chaquele nezele de'en naquə de'e li.

²¹ Le'e chsed chlo'ile beṇə' yoblə, çbixçhen' cui cholo'i cuinle? Chsed chlo'ile bito no cuan, len chbanle.

²² Chsed chlo'ile de que bito no co' xtoi na' bito no cuejyichj be'en çhei o no'ol çhei par solene' beṇə' yoblə, len choncze yogua' de'en nale cui no gon. Na' chgue'ile lgu'a lsaquə' ca' de'en chse'ejni'alažə' beṇə', len bia'acza çhjelanle bitə'ətezə de'en zjədə do lo'o yo'o gan' zjəža' lgu'a lsaquə' ca'.

²³ Cha'aləžə'əle de'e nsedle lei de'en bzoj de'e Moizezən', pero laogüe de'e cui chonle can' na lein', chnitle yelə' bala'an che Diozən'.

²⁴ De'e li chonle can' nyox Xtižə' Diozən' gan' nan: "De'en chonle de'e mal, zan beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael çəsə'əṇe' contr Diozən'."

²⁵ Chio'o beṇə' Izrael nsa'acho to seŋy lao cuerp chechon' de'en ne' sirconsision, na' zejən de que Diozən' gaqualene' chio'o can' bene' lyebe. Na' seŋyan' zaquə'an par chio'o šə choncho can' na lein'. Pero šə cui choncho can' na lein', bitobi zaquə' seŋy de'en zochonə'.

²⁶ Šă cui nsa'acho seŋy de'en ne' sirconsisionnă' pero choncho can' na lein', gaccho cuent ca beŋă' nsa'acză seŋy de'en ne' sirconsisionnă' la'ană'acză cui nsa'achon.

²⁷ Balle bito bi seŋy de'en ne' sirconsisionnă' nsa'ale, pero chonle complir can' na lein'. Na' laogüe de'en chonle complir can' na lein', chonle ca nachia' de que decză xtola' beŋă' ca' zjənsa' seŋy de'en ne' sirconsisionnă', chedă' nyoj lein' na' zjənombi'en, pero bito chso'one' can' nannă'.

²⁸ Zan beŋă' chsa'alje' lao dia che Izraelən' na' əzja'accze' chso'one' can' naquă costumbr che beŋă' Izraelən', pero lao Diozən' bito zjənaque' beŋă' Izrael, na' nic zaquă' seŋy de'en choso'ozo cuerp chega'aque'enă'.

²⁹ Pero chio'o de'e li naccho beŋă' Izrael šă chonlilažə'əcho Diozən' can' cheyalə' gonlilažə'əchone'. Na' de'en babocobə Diozən' yichjla'ažda'ochon' gwxaquă'əleben ca seŋy de'en ne' sirconsision, na' zejən de que bagwleje' chio'o par naccho xi'ine'. Babše'e yichjla'ažda'ochon', caguă con nsa'acho to seŋy lao cuerp chechon'. Na' šă chonlilažə'əchone', Diozən' əŋe' de que choncho güen, la'ană'acză šă notono no nochlă əŋa de que choncho güen.

3

¹ ¿Bi de'e güen zedegua'an che chio'o beŋă' Izrael laogüe de'en naccho beŋă' Izrael? ¿Bi de'e güen de'e zedegua'an de'en zocho seŋy de'en ne' sirconsisionnă'?

² De'e xen de'e zedegua'an. Na' to de'en zedegua'an ca de'en əbnežw Diozən' xaxta'ocho ca' Xtiže'enă' de'en nyojən'.

³ Na' balə' cui gwse'ejle'e chei. Pero bito gwde Diozən' ca'ază cui gone' can' na Xtiže'enă' la'ană'acză balə' cui gwse'ejle'e chei.

⁴ Goncze' can' ne'enă'. Yogu' laste əŋacze' de'e lină' la'ană'acză šă yogu'əlol beŋă' yese'əne' dižă' güenlažə'ənă'. Chac cană' bzoj to profet gože' Diozən': Le' əgwlo'ido' beŋăchən' de que cho'o dižă' li. Na' ca naquă beŋă' ca' chso'on xbab de que bito chono' complir can' na'onă', əsa'acbe'ine' de que chonczo' can' na'onă'.

⁵ Quinga chəsə'əna balə beŋă' cui chse'ejni'i che Diozən'. Chəsə'əne' de que de'e mal de'en choncho chlo'in beŋăchən' de que Diozən' naque' beŋă' chon de'e güen. Na' chəsə'əne' de que Diozən' bito zde' licha de'en gone' castigw che de'e mal de'en chonchon'.

⁶ Lechgualə clelən' chso'one' xbabən'. Žalə' de'e li can' chsa'acquene'enă' bitocză gaquă gon Diozən' yelə' jostis che chio'o beŋăch can' cheyalə'ənă'. Pero la' goncze'en.

⁷ Na' beŋă' ca' chso'on xbabən' ca' lecză chəsə'əne' de que catə' chso'onlaže'e chso'one' ca chesy'ayache'i beŋă' de que Diozən' naque' beŋă' güen ca naquən' cho'e por dižă' li. De'e na'ană' chsa'acquene' de que bito cheyalə' chgloao Diozən' chega'aque' de que zjənapə' dolə' ca de'en chso'onlaže'e.

⁸ Balə beŋă' chso'one' contr neto', na' chso'one' cho'ato'onă' chəsə'əne' de que nato' ¿bixchen' cui goncho de'e malən' par niç gaquă de'e güennă'? Ca cheyalə'aczən' əgwnežjo Diozən' castigw che non' ŋa ca'.

Notono nla' no cui napə dolə'

⁹ ¿Bixan' ža? ¿Enaquach chio'o beŋă' Izrael beŋă' güen chle ca chio'o cui naccho beŋă' Izrael? Bito. Can' bagwnia', tozəcză can' chac che chio'o beŋă' Izrael na' che chio'o cui naccho beŋă' Izrael, yogu'əcho zocho xni'a de'e malən'.

¹⁰ Can' nyojcză Xtižə' Diozən' nan:
Notono zo beŋă' zda licha, ni tlišə'əze'.

11 Notono nla' beṇə' chejni'i che Diozən',
na' notono nla' beṇə' cheyilje'ene'.

12 Yoguə' beṇəchən' bagosə'aque'e nez mal.
Yogue'e bitobi zjəzaque'e.

Ni tlišə'əzə beṇə' chon de'e güen notono nla'.

13 Len xtižə'əga'aque'ena' chəsə'əxoayaguene'en beṇə',
na' ca benen che bgüizə' gwxaquə'əlebe dižə' de'en chso'ena'.

Ca zbannə' chlā' cuerp che bia guatən' catə'an bachožə'an, ca' zbannə' naquə
xtižə'əga'aque'ena'.

14 Por dižə' mal dižə' əzban ža' cho'aga'aque'ena'.

15 Con bizə' de'en choso'ode'ine' par chso'ote' beṇə'.

16 Gatə'ətezə' chja'aque' con la' ggo'o yelə' yašə' yelə' zin' chja'aque'.

17 Na' bito chesə'əzo chesə'əbeze' binlo len ljuežjga'aque'ena'.

18 Bito chsa'ape' Diozən' respet.

19 Na' nezecho ca naquə yoguə' de'en na lei che Diozən' goncho, nyojən par
chio'o na' xaxta'ocho ca' beṇə' ca' bnežjue' lein'. Pero ca naquə cui choncho
can' nannə', ni tozə' chio'o bito gaquə əṇacho de que naccho beṇə' güen. De'e
na'anə' Diozən' əchoglaogüe'en checho de que si'icho castigw che xtolə'əchon'
can' əchoglaogüe'en che yeziquə'əchlə beṇəchən'.

20 Ni to chio'o beṇəch bito na Diozən' checho de que naccho beṇə' güen
por ni che bi de'en choncho de'en na lein', cheda' la' ni tocho bito choncho
cayanə'an nannə'. Lei na'anə' chzejni'in chio'o de que choncho de'e malən'.

Cheyalə' gonlilažə'əcho Jesocrisən' par nič gaccho beṇə' güen lao Diozən'

21-22 Diozən' bablo'e can' ne' che notə'ətezcho de que naccho beṇə' güen
laogüe'ena' šə chonlilažə'əcho Jesocrisən'. Lein' na' de'en bosozojə' profet
ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' lecza chso'en dižə' de que can' gone'.
Chio'o chonlilažə'əcho Jesocrisən' bito chon Diozən' cuent checho šə bi de'e
choncho complir de'en na lei che'ena'. Na' notə'ətezcho tozəczə can' chon
Diozən' len chio'o la'əṇə'əczə šə naccho beṇə' Izrael o šə cui naccho.

23 Yoguə'əlołcho babencho de'e mal na' de'e na'anə' ni tocho bito gaquə
əṇacho de que naccho beṇə' güen ca beṇə' güennə' naquə Diozən'.

24 Nži'ilažə'e chio'o chonlilažə'əcho Cristo Jeso'osən'. Na' caguə bi chzi' Dioz
na'anə' ne' checho de que naccho beṇə' güen laogüe'ena', cheda' la' bagwdixjw
Cristo Jeso'osən' xtolə'əchon'.

25 Antslən' bagwdapə' Diozən' yelə' chxenlažə'əna' bagwzoinə' bguo'o
bcheje' che de'e mal de'en bagwso'on beṇəchən' tši'i, na' bito blo'e can'
chnežjue' castigw che notə'ətezə beṇə' chso'on de'e malən'. Pero na'a par blo'e
de que le' chnežjwcze' castigw che beṇə' chso'on de'e malən', gwleje' Cristo
Jeso'osən' par gwdixjue' xtolə' beṇəchən'. Na' Diozən' chñitlaogüe' xtolə' con
beṇə' chso'onlilažə' Cristo Jeso'osən'.

26 Na' de'en əbsele'ene'ena' nezecho de que Diozən' zdacze' liča de'en ne' che
yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Jeso'osən' de que naccho beṇə' güen laogüe'ena'.

27 Bito cheyalə' güe'elao' cuincho əṇacho de que naccho beṇə' güen. Ni
tocho cui naccho beṇə' güen por ni che bi de'e güen de'en choncho. Pero šə
chonlilažə'əcho Jeso'osən' Diozən' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'ena'.

28 Can' chejni'ichon, šə chonlilažə'əcho Jeso'osən' Diozən' ne' de que naccho
beṇə' güen laogüe'ena' sin cui chone' cuent checho šə bi de'e choncho complir
de'en na lein'.

29 ¿Diozən' naque' Xan chio'o beṇə' Izrael na'azən'? ¿Ecaguə lecza naque' Xan
chio'o cui naccho beṇə' Izrael?

³⁰ Cle naque' Xan yogua'əloł beɲə'. Na' ne' che yogua'əcho šə ba-chonlilažə'əcho Jeso'osən' naccho beɲə' güen laogüe'ena'. Tozəczə can' chone' len chio'o nsa'əcho seɲy de'en ne' sirconsisionɲə' na' len chio'o cui nsa'əchon.

³¹ ¿Echoncho lei de'en bzoj de'e Moisezən' ca to de'e cui bi zaque'ena' laogüe chonlilažə'əcho Jeso'osən'? Bito chonchon ca to de'e cui bi zaque'e, sino cho'elechchon balorən'.

4

Abraannə' benlilaže'e Diozən' na' de'e nan' goque' beɲə' güen lao Diozən'

¹ De'e xaxta'ocho Abraam be'ena' naccho dia, ¿bixa əɲacho che'ena'?

² Žalə' por ni che de'e güen de'en bene' na'anə' gwna Diozən' de que naque' beɲə' güen laogüe'ena', zaque'əcze' par be'elao' cuine' žalə' ca'. Pero bito be'elao' cuine' lao Diozən'.

³ Le'e Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan: "Abraannə' benlilaže'e Diozən' na' de'e nan' gwchoglaon che' de que naque' beɲə' güen lao Diozən'."

⁴ Catə' to beɲə' chone' žin chone' gan laxjue'ena' na' bito ɲacho de que xan žinɲə' chone' to goclen catə'an chnežjue'ene' laxjue'ena'. Na' ca'aczən' naquən len chio'o, žalə' babencho cayaɲə'an non Diozən' mendad goncho bito naquən to goclen de'en chon Diozən' len chio'o catə'an ne' naccho beɲə' güen laogüe'ena' žalə' ca'.

⁵ Pero naquəczən to goclen. Diozən' ne' de que naccho beɲə' güen laogüe'ena' šə chonlilažə'əchone' sin cui choncho xbab de que de'e güen de'en choncho chaclenən par əne' de que naccho beɲə' güen laogüe'ena'. Na' Diozən' chone' par ničh chio'o cui be'ela'ochone' antslə chaccho beɲə' güen laogüe'ena' catə' chonlilažə'əchone'.

⁶ Leczə de'e Dabin' be'e dižə' che goclenɲə' de'en chon Diozən' len chio'o chonlilažə'əchone' ca de'en ne' naccho beɲə' güen laogüe'ena' sin cui chone' cuent šə bichlə de'e güen de'en choncho.

⁷ De'e Dabin' gwne':

Mba zocho šə babezi'ixen Diozən' checho che de'e malən' bencho.

Mba zocho šə babɲitlaogüe' xtolə'əchon'.

⁸ Mba zocho šə chčhoglao Diozən' checho de que caguə bi xtolə'əcho denə'.

⁹ Chio'o nsa'əcho seɲy de'en ne' sirconsisionɲə' bito cheyalə' goncho xbab de que chio'ozən' gaquə socho mba can' gwne'ena'. Lenczə beɲə' ca' cui zjənsa' seɲyan' guaquə ɲite'e mba can' gwne'ena'. Nezecho de'en benlilažə' de'e Abraannə' Diozən' de'e na'anə' gwne' che' de que naque' beɲə' güen laogüe'ena'.

¹⁰ Na' gwne' che de'e Abraannə' de que naque' beɲə' güen laogüe'ena' antslə ze'e soe' seɲy de'en ne' sirconsisionɲə', caguə beyožlən'.

¹¹ Na' gwdechlə gwzoe' seɲyan' par gwɲezene' de que Diozən' bagwne' ca' che'. De'e Abraannə' gwzolaogüe' chonlilaže'e Diozən' catə'an ze'e sole' seɲyan' na' cana' gwna Diozən' naque' beɲə' güen laogüe'ena'. De'e na'anə' nezecho de que Diozən' ne' ca' che notə'ətezə beɲə' cui zjəzo seɲy de'en ne' sirconsisionɲə' con šə chso'onlilaže'ene'. Na' lao Diozən' de'e Abraannə' naque' xaxtao' yogua' chio'o chonlilažə'əcho Diozən'.

¹² Na' leczə nezecho de que Diozən' ne' che chio'o nsa'əcho seɲyan' de que naccho beɲə' güen laogüe'ena' šə chonlilažə'əchone'. Na' ne' ca' caguə por ni che de'en zocho seɲyan' sino por ni che de'en chonlilažə'əchone' can' benlilažə' de'e Abraannə' le'.

Abraannə' benlilaže'e Diozən' na' de'e na'anə' Diozən' bene' lyebe de'e bene' len le'

13 De'e Abraannə' benlilaže'e Diozən', na' de'e na'anə' Diozən' bene' lyebe gone' par niçh Abraannə' len xi'in dia che' ca' yesə'anabi'e doxenlə yežlyon'. Bito ben Diozən' cuent che Abraannə' šə bene' complir can' na lei che'enə' sino de'en benlilaže'e Dioz na'anə' gwne' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə' na' leczə de'e na'anə' bene' lyebe yesə'anabi'e yežlyon'.

14 Nitə' beṇə' chsa'aque'ne' por ni che de'en zjənaoga'aque' lein' yesə'anabi'e yežlyon'. Žalə' na'aclə lega'aque' yesə'anabi'e yežlyonə', bito bi zaquə' de'en chso'onlilažə' beṇə' Diozən', na' leczə ca' bito gon Diozən' complir can' bene' lyebe len xi'in dia che de'e Abraannə' žalə' chac ca'.

15 De'en gwdixjw Diozən' lei che'enə' na' beṇə'chən' cui choso'ozenague' chei, Diozən' gwnežjue' lega'aque' castigw zejlicane che xtolə'əga'aque'enə'. Žalə' cui zjəneze'ne' bi de'e ca' cheyalə' so'one', bitobi xtolə'əga'aque' de, pero zjənezczenen'.

16 Ca' chaquən', chio'o chonlilažə'əcho Diozən' nabi'acho yežlyon'. Tant nzi'ilažə' Diozən' chio'o chone' ca nabi'achon par niçh gaquə can' bene' lyebe len yoguə' chio'o chone' cuent ca xi'in dia che de'e Abraannə'. Caguə gaquə ca' len beṇə' ca' zjəsə'anəo lei na'azən' sino leczə len notə'ətezə beṇə' chso'onlilažə' Diozən' can' benlilažə' de'e Abraannə' le', la' lao Diozən' de'e Abraannə' naque' xaxtao' yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Diozən'.

17 Can' nyojczə de'en gwna Diozən': "Banzo' le' gaco' xaxtao' beṇə' ša' nasyon zan." Na' Diozən' nape' yelə' guac par yosbane' beṇə' guat ca' na' Diozən' chone' par niçh chac bitə'ətezən' ne'enə'. De'e na'anə' cho'e dižə' che beṇə' ze'e za'ac ca' chio'o beṇə'chə'cho'echo dižə' che beṇə' banita'.

18 Bito gwneze Abraannə' nacxa gaquən' gaquə can' gwna Diozən'. Pero gwyejle'e che Diozən' na' gwzoe' lez de que Diozən' goncze' le' xaxtao' beṇə' ša' nasyon zan. Con gwyejle'e de que gaquə can' gož Diozən' le': "Beṇə' zan əsa'ac xi'in dia chio'."

19 Con gwzocze' benlilaže'e Diozən' la'anə'əczə gocbe'ine' banaque' beṇə' golə par so xi'ine'. Bazoe' casi to gueyoa iz, na' no'ol che' Saran' bitoch zoe' xlaogüe'e sane'.

20 Gwzoteze' benlilaže'e Diozən' na' bito goquə šejlaže'e che lyebe de'en ben Diozən' len le', sino que gwzoe' chech benlilaže'ene' na' be'elaogüe'ene'.

21 Abraannə' gwneze'ne' de que Diozən' guac gone' ca de'en bene' lyeben'.

22 Na' laogüe de'en benlilaže'e Diozən' de'e nan' gwchoglaon che' de que naque' beṇə' güen lao Diozən'.

23 Na' nyojən de que de'en benlilaže'ene' na'anə' gwchoglaon che' de que naque' beṇə' güen lao Diozən'. Pero caguə nyojən par de'e Abraam na'azənə'.

24-25 Leczə nyojən par chio'o, la' leczə de'en chonlilažə'əcho Diozən' nchoglaon checho de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'. Diozən' bsele'e Xancho Jeso'osən' par gwso'ot beṇə' le' na' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca'. Goc ca' len Jeso'osən' par niçh gwdixjue' xtolə'əchon' na' par niçh Diozən' ne' che chio'o chonlilažə'əchone' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'.

5

Zocho binlo len Diozən' šə chonlilažə'əcho Jesocrisən'

1 Diozən' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' chedə' chonlilažə'əcho Jesocrisən', na' Xancho Jesocris na'anə' babene' par niçh zocho binlo len Diozən'.

² De'en chonlilažə'əcho Jesocrisən' nzi'ilažə' Diozən' chio'o na' gwzocz'e' əzi'ilaž'e' chio'o. Chebeicho nezecho goŋ Diozən' chio'o yelə' bala'an' xen ca de'en de che'.

³ Na' leczə' chebeicho catə' chzaquə'əzi'icho, la' nezecho šə chgo'o chchejlažə'əcho catə'an chzaquə'əzi'icho nachən' gwchejczecho catə'an de bichlə de'en saquə'əzi'icho.

⁴ Šə chgo'o chchejlažə'əcho catə'an chzaquə'əzi'ichon', Diozən' chebeine' can' choncho. Na' catə' chebeine' can' choncho, nezecho de que gaquəlenche' chio'o.

⁵ Na' catə'an nezecho de que gaquəlench Diozən' chio'o, bito chž'a yichjcho chedə' nezecho babsele'e Spirit che'enə' par zon len chio'o, chnen lo'o la'ažda'ochon' nan de que Diozən' chacchgüeine' checho.

⁶ Lao ne'e zochi xni'a de'e malən', Crisən' bnežjw cuine' gwso'ot beŋə' le'. Ben Crisən' ca' par gwdixjue' xtolə' chio'o cui be'ela'ocho Diozən'. Na' gwso'ote'ene' catə' bžin orən' banžia' Diozən' bia'.

⁷ Ca naquə' chio'o beŋəč, zdebə chonən par əchebcho gwnežjo cuincho so'ot beŋə' chio'o lgu'a'a to beŋə' yoblə la'anə'əczə šə lgu'a'a to beŋə' zda liča. Pero gwchojja to beŋə' yeyaxjene' gwnežjo cuine' so'ote'ene' lgu'a'a to beŋə' naquə beŋə' ži'ilažə'.

⁸ Pero catə'an chio'o nenaccho beŋə' güen de'e mal, Diozən' bsele'e Crisən' bnežjw cuine' por ni checho gwso'ot beŋə' le'. De'e na'anə' nezecho lechguəle' chaque Diozən' checho.

⁹ Diozən' ne' de que naccho beŋə' güen laogüe'enə' chedə' Crisən' blalj xchene'enə' par gwdixjue' xtolə'əchon'. Na' leczə' ca' nezecho de que Crisən' bagoclene' chio'o chonlilažə'əchone' par nič ca' Diozən' bito goŋe' castigw checho zejlicane.

¹⁰ Beŋə' contr che Dioz nan' goccho. Pero na' Xi'ine' Crisən' bnežjw cuine' por ni checho gwso'ot beŋə' le'. Ben Crisən' ca' par bozoe' chio'o binlo len Diozən'. Na' nezecho leczə' zo Crisən' chone' par nič gaquə yichjla'ažda'ochon' güen can' naquə yichjla'ažda'ogüe'enə' chedə' ngodə'əcho txen len le'.

¹¹ Na' leczə' dech de'en chebeicho. Leczə' chebeicho de'en nombi'əcho Diozən', chedə' la' Jesocrisən' na'anə' bač bozoe' chio'o binlo len Diozən'.

De'e Adannə' bxi'e de'e malən' yežlyo nga, na' Jesocrisən' bedəyene' par nič chac de'e güen

¹² Yelə' godenag che beŋə' nechən' ben' gwle Adannə', gwzolao de'e malən' yežlyo nga, na' de'e mal nan' nsa' yelə' gotən'. Na' de'e nan' den de que yoguə' beŋə'ən' chsa'ate' na' yogue'e chso'one' de'e mal.

¹³ Gwso'onczə beŋə'ən' de'en malən' dezd tyemp che Adannə' antslə cuinə' chixjw Diozən' lei che'enə'. Na' catə' cuinə' chixjue' lei che'enə' nža'alə can' gwchoglaogüe'en che beŋə'ən' catə'an gwso'one' de'e malən'.

¹⁴ Pero na' gwzolaozən dezd tyemp che de'e Adannə' bžinte tyemp che de'e Moizezən' beŋən byen yoguə' beŋə' gwsa'ate' can' chsa'ate' na'a, chedə' yogue'e gwso'one' de'e malən', la'anə'əczə de'e mal de'en gwso'one' bito naquən ca de'e mal de'en ben de'e Adannə'. De'e Adan na'anə' bedəyene' par nič gwxe yelə' gotən' yežlyo nga, pero na' Jesocrisən' ben' banaquəczən yidə dezd cana'ateczə, le'enə' bedəyene' par nič de yelə' mban zejlicane che notə'ətezcho chonlilažə'əchone'.

¹⁵ De'e xen nža' yelə' goclen de'en ben Diozən' len chio'o catə'an bsele'e Jesocrisən' na' ca de'e malən' de'en ben de'e Adannə'. Por ni che de'e malən' de'en ben de'e Adannə' beŋə' zan gwsa'at. Pero na' Diozən' bene' to de'e

zaque'e, bene' to yelə' ži'ilažə' xen na' to yelə' goclen xen par beŋə' zan. Diozən' chaclene' chio'o ca de'en bsele'e Jesocrisən' par cheyašə' cheži'ilaže'e yoguə' chio'o beŋəch.

¹⁶ Nža' de'e malən' de'en ben de'e Adannə' ca goclen de'en ben Diozən' len beŋəchən'. Por ni che de'e malən' de'en ben de'e Adannə', de'e na'anə' Diozən' gwchoglaogü'e'en che chio'o beŋəch de que si'icho castigw zejlicane. Pero na' dadzən' goclen Diozən' chio'o ca de'en bsele'e Xi'ine' Jesocrisən', na' chio'o chonlilažə'əchone' ne' de que naccho beŋə' güen laogü'e'enə' la'anə'əczə babencho de'e zan de'e mal.

¹⁷ Por ni che tozə be'enə' ben de'e malən' de yelə' got che chio'o beŋəch. Pero na' Diozən' lechguale nži'ilaže'e chio'o, na' dadzə ne' che chio'o chonlilažə'əchone' de que naccho beŋə' güen laogü'e'enə'. De'e na'anə' de yelə' mban checho zejlicane na' nabi'acho txen len Jesocrisən'.

¹⁸ Can' naquən, por ni che de'e mal de'en ben de'e Adannə', Diozən' gwchoglaogü'e'en de que to chio'o beŋəch si'icho castigw che xtolə'əchon'. Na' por ni che de'en naquə Jesocrisən' beŋə' güen lao Diozən', Dioz na'anə' ne' che yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Jesocrisən' de que naccho beŋə' güen laogü'e'enə' na' chone' chio'o yelə' mban zejlicane.

¹⁹ Na' de'en cui əbzenag de'e Adannə' che Diozən', de'e na'anə' yoguə' chio'o beŋəch naccho beŋə' güen de'e mal. Pero na' de'en əbzenag Jesocrisən' che Diozən', yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Jesocrisən' naccho beŋə' güen lao Diozən'.

²⁰ Diozən' gwduxjue' lei che'enə' na' de'e na'anə' gwcha'o gw Xench de'e malən' chedə' beŋəchən' bito boso'ozenague' chei. Pero cata' gwcha'o gw Xen de'e malən', de'e xen gwcha'o gw Xench yelə' ži'ilažə' che Diozən' par nič bezi'ixene' che chio'o chonlilažə'əchone'.

²¹ Gwcha'o gw Xench yelə' ži'ilažə' che'enə' par nič gwaquə əŋe' che yoguə' chio'o beŋəch de que naccho beŋə' güen laogü'e'enə' šə gonlilažə'əcho Xancho Jesocrisən'. Na' can' de yelə' got che yoguə' chio'o beŋəch de'en naccho beŋə' güen de'e malən' leczə nži'ilažə' Diozən' yoguə' chio'o beŋəch na' chone' chio'o yelə' mban zejlicane šə chonlilažə'əchone'.

6

Diozən' bene' par nič cuich šo'o čazcho de'e malən'

¹ ČNaxxan' cheyalə' goncho na'a baŋezecho de que nži'ilažə' Diozən' chio'o? ČEcon šejczcho goncho de'e malən' par nič yezi'ixentezə yezi'ixen Diozən' chechon'?

² Caguə can' cheyalə' goncho. Diozən' babene' par nič cuich šo'o čazcho de'e malən' šə gwzenagcho che'. De'e nan' bito cheyalə' sochcho əgwzenagcho che la'ažda'omalchon'.

³ Bagwchoacho nisən' par nič ca' nachia' de que ngoda'əcho txen len Jesocrisən'. Na' ca de'en gwchoacho nisən' zejen ca gotcho len Crist na'anə'.

⁴ Na' de'en zejen ca gotcho len Cristən', leczə zejen ca bgašə'əcho len le'. Goc ca' par nič ca de'en bolis bosban Xacho Diozən' le' len yelə' guac xen che'enə', gwša'əcho yelə' čho yelə' čbez chechon' na' socho ca beŋə' cobə.

⁵ Ndil ngoda'əcho Cristən' txennə' catə'an beyas bebane' ladjo beŋə' guat ca'. De'e na'anə' cheyalə' yocobə xbab chechon' par nič gaquə yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'aždaogü'e'enə'.

6 Ca de'en ndil ngodə'əcho Cristən' txen catə'an gwso'ote'ene' le'e yag corozən', zejen de que la'ažda'omalchon' gotən. Gotən par nič bitoch nabia'an chio'o na' par nič bitoch šo'o čhaz de'e malən' yichjla'ažda'ochon'.

7 Beṇə' bagot bitoch chnabia' la'ažda'omalen' le'.

8 Na' ca naquə'gotlencho Cristən' chejle'echo de que zoch mbancho len le' na' de que sochcho əbancho len le'.

9 Nezecho de que Dioz nan' bosbane' Cristən' ladjo beṇə' guat ca'. Na' bitoch so'ote'ene' de'e yoblə. Yelə' gotən' bitoch soin le' de'e yoblə.

10 Ca de'en gwso'ote' Cristən', tš'i'izən' bnežjw cuine' par nič bebeje' chio'o xni'a de'e malən'. Bitoch so'ote' le' yetlas. Na' na'a zoe' chnežjue' Diozən' yelə' bala'an.

11 Legon xbab de que Diozən' babene' par nič cuich šo'o čhazcho de'e malən'. Pero na' leczə' legon xbab de que ndil ngodə'əcho txen len Cristən' catə'an beyas bebane' ladjo beṇə' guat ca'. De'e na'anə' mbancho par əgwnežjwcho Diozən' yelə' bala'an. Gonle xbabən' ca' čhedə' ngodə'əcho txen len Xancho Cristo Jeso'osən'.

12 Bito güe'echo latjə šo'o čhaz de'e malən' cuerp čhechon' de'en gat par goncho ca de'e malən' zelažə' la'ažda'ochon'.

13 Bito gon cuincho lao na' gwxiye'enə' par goncho de'e mal len cuerp čhechon'. Cheyalə' gon cuincho lao na' Diozən' par goncho de'e güennə'. Gon cuincho lao ne'enə' čhedə' bitoch naccho len yichjla'ažda'ochon' ca beṇə' guat, sino bade yelə' mban zejlicane čhechon'.

14 Antslə goquecho goncho can' na lein', pero de'en cui goc goncho can' nannə', blo'in chio'o de que zoch xni'a de'e malən'. Pero na'a de'en nzi'ilažə' Diozən' chio'o babebeje' chio'o xni'a de'e malən', na' de'e na'anə' chac chon cuincho lao ne'enə' par goncho de'e güennə'.

Cheyalə' cuejyichjcho cuich goncho de'e malən'

15 ¿Egontezcho de'e malən' de'en nezecho nzi'ilažə' Diozən' chio'o na' de'en bito chebeine' chio'o por ni che šə choncho can' na lei che'enə'? Bito.

16 Nezecho catə' chzenagcho che to beṇə' na' catə' cho'echo latjə chnabi'e chio'o, xni'a be'enan' zoch. Na' leczə ca' šə chdalenczcho de'e malən' na' chzenagcho chei, xni'e'i nan' zoch na' bito žjəyecho len Diozən' šə ca'. Pero šə chon cuincho lao na' Diozən' na' chzenagcho che' nachən' zdaczcho choncho de'e güennə'.

17 Antslən' gwzoch xni'a de'e malən'. Pero choxcwlen Diozən' lenczə le'e bachzenagle na'a do yichj do lažə'əle de'en bablo'ito' le'e.

18 Diozən' babebeje' chio'o xni'a de'e malən'. De'e na'anə' banon cuincho lao na' Diozən' par šejcho goncho de'e güennə'.

19 Cho'a dižə'anə' can' zoch xni'a non' chzenagcho chei par nič šejni'ile. Ca'atezən' ben cuinle lao na' gwxiye'enə' par benle de'en naquə yelə' zto' na' bichlə de'en bito cheyalə' goncho, leczə can' cheyalə' gon cuincho lao na' Diozən' par goncho de'e güennə' nič gaquə yichjla'ažda'ochon' güen can' naquə yichjla'aždao' Diozən'.

20 Catə'an ne'e zoch xni'a de'e malən', bito bzenagcho che Diozən' par goncho de'e güen.

21 Na' bitobi de'e güen ble'icho lao de'e mal ca' de'en jənaochonə'. Bache'to'icho na'a che de'e ca' benchonə'. Žalə' chonchcho de'e mal ca' zjənac ca' bito žjəyecho len Diozən'.

²² Pero Diozən' babebeje' chio'o xni'a de'e malən' na' babene' par niçh non cuincho lao ne'ena'. De'e na'ana' zda chaquəch yichjla'ažda'ochonə' can' naquə yichjla'aždao' le'ena' na' žjəyecho len Diozən' zejlicane.

²³ Šə zocho choncho de'e malən' yeyejcho lao yi' gabilən'. Pero šə ngodə'əcho txen len Xancho Cristo Jeso'osən', Diozən' chone' chio'o dadzə yelə' mban zejlicanen'.

7

Lein' chnabi'an beṇačhən' žlac zjəmbane'

¹ Beṇə' bišə' le'e nombi'ale lein' na' nezele de que lein' chnabi'an chio'o žlac mbancho na'azə.

² To no'olə csad, žlac mban be'en che'ena' cheyalə' soe' len le', la' can' chon lein' mendad. Xte catə'əch gat be'en che'ena' cana'achən' babechoj latje' len lei de'en chon mendad soe' len be'en che'ena'.

³ Na' šə no'olən' yeque'e beṇə' yoblə len mban be'en che'ena', beṇə' ggo'o xtoin' naque'. Pero šə bagot be'en che'ena' babechoj latje' len lein'. Guaquə yošagna'alene' beṇə' yoblə, na' bito nacho naque' beṇə' ggo'o xtoi laogüe de'en yošagne'e de'e yoblə.

⁴ Can' naquən beṇə' bišə', ngodə'əcho txen len Cristən', na' de'e bnežjw cuine' gwsə'ote'ene', de'e na'ana' baṇezecho bito chaccho beṇə' güen lao Diozən' por ni che choncho bi de'en na lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Cristən' beyas bebane' ladjo beṇə' guat ca' na' chio'o baben cuincho lao ne'ena' par niçh goncho can' chene'e Diozən'.

⁵ Antslə nezochə chzenagcho che la'ažda'omalchon'. Na' catə'an gwnezecho ca de'en non lei de'en bzoj de'e Moizezən' mendad goncho, nachlə be'elažə'əchcho bzenagcho che de'e malən' de'en yo'o yichjla'ažda'ochonə' na' bencho con can' gone'echo. Žalə' ne'e choncho ca' bito žjəyecho len Diozən'.

⁶ Pero na'a babocobə Spirit che Diozən' yichjla'ažda'ochon' na' nezecho bito chaccho beṇə' güen lao Diozən' por ni che choncho bi de'en na lein'. Antslə bencho bi de'e güen parzə niçh goncho complir can' byoj lein' gwłalte nan naquən cheyalə' goncho. Pero na'a choncho can' chene'e Diozən' chedə' babocobə Spirit che'ena' yichjla'ažda'ochon'.

Yo'o de'e malən' yichjla'ažda'ochon'

⁷ Bitə cheyalə' goncho xbab de que lei de'en bzoj de'e Moizezən' naquən de'e mal. Bitə gocbe'ida' nda' chona' de'e malən' žalə' cui bzejni'i lein' nada' bi de'en cui cheyalə' gona'. Na' bitə əgwnežda' de que de'e malən' chona' chzelažə'a bitə'atežə de'e de che beṇə' žalə' que lein' nan: "Bitə selažə'əle bitə'atežə de'e de che beṇə'."

⁸ Nach catə' gwnežda' can' na lein, de'e mal de'en yo'o yichjla'aždaogua'ana' nachle benən ca gwzelažə'əcha'. Na' bitə gocbe'ida' de xtołə'a žalə' cui bembia' lein'.

⁹ Gwzoa' to tyemp sin cui bembia' lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Pero catə' gwnežda' bin' nonən mendad gona', nachle bzenaguəcha' che de'e malən' de'en yo'o yichjla'ažda'ogua'ana'. De'e na'ana' gwnežda' si'a castigw zejlicane che xtołə'a.

¹⁰ Na' ca naquə lei de'en bzoj de'e Moizezən', naquən par gwzenaga' chei niçh ca' gata' yelə' mban zejlicane chia'. Pero de'en cui bzenaga' chei de'e na'ana' gwnežda' si'a castigw zejlicane.

¹¹ Ca de'en nombi'a lein', de'e malən' de'en yo'o yichjla'aždaogua'anə' bxoayaguən nada', benən ca bito bzenaga' che de'en nonən mendad gona'. Na' de'e na'anə' gwnežda' si'a castigw zejlicane che xtolə'anə'.

¹² Ca naquə lei de'en bzoj de'e Moizezən', za'an che Diozən'. To to de'en nonən mendad goncho za'an che Diozən' na' zjənaquən de'e licha na' de'e güen.

¹³ ¿Lei de'en naquə de'e güenə' benən par niç si'a castigw zejlicane che xtolə'anə'? Bito naquə len. De'e malən' de'en yo'o yichjla'aždaogua'anə' bito be'en latjə gona' can' cheyalə' gona'. Na' de'en cui chona' can' na lein', de'e nan' gwnežda' si'a castigw zejlicane che xtolə'anə'. Ca chac nan' nla'alaon naca' beṇə' mal de'en cui chona' can' na lein', na' nla'alaon de que de'e mal juisjən' chona' cui chona' can' none' mendad gona'.

¹⁴ Naquən clar de que lein' guaqualenən nada' len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'aždaogua'anə' žalə' chzenaga' chei. Pero nada' naca' beṇə' la'aždao' mal, zoa' yo'o yaza' de'e malən'.

¹⁵ Bito chona' de'e güen de'en che'enda' gona'. De'e mal de'en cui che'enda' gona' lelənnə' chona'. Bito cheyache'ida' chia' bixçhen' chona' ca'.

¹⁶ Che'enda' gona' can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən', pero bito chona'an yogua' las. Na' catə' cui chona' can' nanṇə' leçhualə de'e chacda', çhedə' nežda' lein' naquən de'e güen.

¹⁷ Caguə nada'anə' chona' de'en cui che'enda' gona'. De'e mal de'en yo'o yichjla'aždaogua'a nan' chonən par niç chona' de'en cui che'enda' gona'.

¹⁸⁻¹⁹ Nežda' bito naca' beṇə' güen, çhedə' yo'o de'e malən' lo'o yichjla'aždaogua'anə'. Che'enda' gona' de'e güenə', pero bito chona'an. De'e mal de'en cui che'enda' gona' lelənnə' chona'.

²⁰ Na' ca de'en chona' de'en cui che'enda' gona', caguə chona'an nada'anə'. De'e mal de'en yo'o yichjla'aždaogua'a nan' nžiguə'an nada' chona' de'e mal de'en cui che'enda' gona'.

²¹ Na' syempr catə'an che'enda' gona' de'e güenə', de'e mal de'en yo'o yichjla'aždaogua'anə' chžonən gona'an.

²² Chebeida' lei che Diozən' lo'o yichjla'aždaogua'anə'.

²³ Pero na' chache'ida' de de'en yo'o yichjla'aždaogua'anə' de'en cui cho'en latjə gona' can' nežda' cheyalə' gona'. De'e mal de'en yo'o yaz cuerp chia'anə' chnabi'an nada'.

²⁴⁻²⁵ Lo'o yichjla'ažda'ochon' chene'echo goncho de'en non lei che Diozən' mendad goncho, pero na' la'ažda'omalchon' chonczən ca choncho de'e malən'. ¡Prob chio'o! ¿No soi la'ažda'omalchon' de'enə' chnabia' chio'o? Nezecho si'icho castigw zejlicane šə soczcho gwzenagcho chei. Choçxwlen Diozən', chone' par niç Xancho Jesocristən' soine' la'ažda'omalchon'.

8

Cheyalə' goncho can' chene'e Spirit che Diozən'

¹ De'e na'anə' Diozən' ne' che chio'o šə ngoda'əcho txen len Cristo Jeso'osən' de que bito bi xtolə'əcho de. Chio'o ngoda'əcho txen len Cristo Jeso'osən' bachoncho can' chene'e Spirit che Diozən'. Bito choncho can' na la'ažda'omalchon'.

² Nežda' Spirit che Diozən' chnabi'an nada' na' chonən yelə' mban zejlicane chia' laogüe de'en ngoda'a txen len Cristo Jeso'osən'. Catə' gwzoa' xni'a de'e malən' lennə' benən par niç gwçhoglao Diozən' chia' si'a castigw zejlicane. Pero Spirit che Diozən' babebejən nada' xni'a de'e malən'.

3-4 Lei de'en bzoj de'e Moizezan' bito gwzoin par yebejan chio'o xni'a de'e malən' chedə' naccho beŋə' la'aždao' mal. Diozan' gwzoinə' bebeje' chio'o xni'a de'e malən' de'en bsele'e Xi'ine'en golje' yežlyo nga, gocczə cuerp che'ena' ca cuerp che chio'o beŋə' güen de'e mal. Na' Xi'in Dioz na'anə' gwdixjue' xtolə'əchon' par niçh chio'o beŋəçh guaquə yechojcho xni'a de'e malən' na' guaquə šejcho liçha goncho can' non lein' mendad, con šə goncho can' chene'e Spirit che Diozan' na' bito goncho can' na la'ažda'omalchon'.

5 Šə zoczcho choncho can' na la'ažda'omalchonə', yo'o yichjcho de'en chene'en goncho. Pero šə zocho choncho can' na Spirit che Diozan' yo'o yichjcho can' nan na'anə'.

6 Na' šə con yo'o yichjcho de'en chene'e la'ažda'omalchonə', si'icho castigw zejlicane. Pero šə con yo'o yichjcho de'enə' chene'e Spirit che Diozan', guata' yelə' mban zejlicane checho na' so cuezcho binjo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochonə'.

7 Contr Dioz nan' choncho šə con yo'o yichjcho de'en chene'e la'ažda'omalchon' goncho. Na' šə con yo'o yichjcho len, bito chzenagcho che lei che Diozan', na' nique gaquəczə gwzenagcho che Diozan' šə ca'.

8 Šə zocho choncho can' na la'ažda'omalchon' bito gaquə naquəchlə goncho par niçh yebei Diozan' chio'o.

9 Pero chio'o ža, šə zo Spirit che Diozan' lo'o la'ažda'ochonə', bitoch zocho choncho can' na la'ažda'omalchon', sino zocho chzenagcho che Spiritən'. Na' šə cui zo Spirit che Cristən' lo'o la'ažda'ochonə', de'en leczə naquən Spirit che Diozan', bito naccho xi'in Dioz.

10 Cristən' zoe' len chio'o chonlilažə'əchone', na' Diozan' ne' de que naccho beŋə' güen laogüe'ena'. Na' de'e na'anə' de yelə' mban zejlicane checho la'anə'əczə gatcho len cuerp chechon' por ni che de'e malən'.

11 Diozan' bolis bosbane' Cristo Jeso'osən' ladjo beŋə' guatən'. Na' šə Spirit che Diozan' zon lo'o la'ažda'ochon', leczə gwžin ža catə' Diozan' yolis yosbane' chio'o len cuerp checho quinga de'enə' sa'at. Yolis yosbane' chio'o chedə' yo'o Spirit che'enə' lo'o la'ažda'ochon'.

12 Can' ža beŋə' bišə', bito cheyalə' goncho can' na la'ažda'omalchon'.

13 Si'icho castigw zejlicane šə zoczcho choncho de'en chene'e la'ažda'omalchonə'. Pero šə güe'echo latjə gaquəlen Spirit che Diozan' chio'o par niçh cuich gwzenagcho che la'ažda'omalchon', nachən' gatə' yelə' mban zejlicane checho.

14 Na' yoguə' chio'o šə chzenagcho che de'en chsed chzejni'i Spirit che Diozan' chio'o goncho, naccho xi'in Dioz.

15 Diozan' beŋe' chio'o Spirit che'enə' catə'an gwcue'e chio'o ca xi'ine'. Na' de'e na'anə' bito chžebcho Diozan' can' chžebcho to beŋə' znia catə' choncho xšine'ena'. Lgua'a žebchone' cholgüižchone' che'echone': "Xa."

16 Spirit che Diozan' nan lo'o yichjla'ažda'ochon' de que chio'o naccho xi'in Dioz.

17 Na' šə naccho xi'in Dioz, gwžin ža catə' yoguə' de'en de che Cristən' gaquən checho txen lencho le'. Gaquən checho con šə gwsanlažə' cuncho yoso'oçhi' yoso'osaquə' beŋə' chio'o por ni che de'en chonlilažə'əcho Cristən', can' bos'oçhi' bos'oosaque'e le'ena'. Na' šə yoso'oçhi' yoso'osaque'e chio'o, Diozan' goŋe' chio'o yelə' bala'aŋ xen ca de'en babnežjue' che Cristən'.

18 Yežlyo nga de'en chzaquə'əzi' chzaquə'əyašə'əcho. Pero nada' chona' xbab caguə de'e bi de'enə' ca de'en yebeicho catə'an əžin ža gon Diozan' chio'o yelə' bala'aŋ xen ca de'en napə Cristən'.

19 Diozən' bene' beṇaḥ, bene' bia chsa'aš na' bene' cuantzə bi de'en zjəde. Na' yoguə'əcho len lega'aquən bazocho lao juisy batə'əquən' goṇ Diozən' yelə' bala'aṇ de'en si' chio'o naccho xi'ine', na' leczə len yoguə' bia ca' chsa'aš chsəə'əbezəb batə'əquən' əžin ža gone' ca'.

20 Na' yoguə' de'e ca' ben Diozən' caguə zjanac ša'onə'. Na' caguə con ca gwse'ene'enna' zjənaquən. Ze'e gonša'oche' lega'aquənə', na' ze'e gonša'oche' yoguə' bia chsa'aš na' leczə ca' chio'o beṇaḥ. Na' leczə Dioz nan' bene' par niḥ chsəə'əbezən na' par niḥ chsəə'əbezə beṇaḥən' na' par niḥ leczə chsəə'əbezə bia ca' chsa'aš.

21 Chsəə'əbezən batə'əquən' əžin ža yesyə'əyaquən binlo juisy na' bito te chega'aquən. Na' leczə can' chsəə'əbezə bia ca' əsa'ac chega'aquəb. Na' ca'aczən' gac che chio'o naccho xi'in' Dioz, catə'an si'icho yelə' bala'aṇ xen de'en goṇ Diozən' chio'o, yeyac cuerp chechon' de'e cobə na' cuatəch soi yelə' gotən' chio'o.

22 Na' nezecho, xte ža neža yoguə' de'e ca' ben Diozən' chso'onən ca beṇə' chbežgüe', chsəə'əžaglaon ca to no'olə beṇə' chzan. Na' leczə yoguə' bia ca' chsa'aš chsəə'əbezgüe'eb chsəə'əžaglaob ca to no'olə beṇə' chzan.

23 Na' caguə de'e ca'azən'. Leczə len chio'o chbežgüe'echo. Diozən' babene' chio'o Spirit che'ena' par niḥ nezecho gwžin ža gaquəch güen checho. Na' chbežgüe'echo lo'o la'ažda'ochon' chbezcho batə'əquən' goṇ Diozən' cuerp cobe chechon' par əgwlo'e de que banque'e chio'o ca xi'ine'.

24 Catə'an bebej Diozən' chio'o xni'a de'e malən', ca nan' gwzolao chbezcho gwžin ža gaquəch güen checho. To de'e bagoc bitoch socho lez cuezcho gaquən. Notono zo no neze'e lez gaquə de'en nezene' bagoc.

25 Pero ca naquə de'en zocho lez gwžin ža gaquəch güen checho, zocho chgo'o chchejlažə'əcho batə'əquən' gaquən.

26 Ca naquə Spirit che Diozən' zon chaclenən chio'o chedə' bitotec bi chac goncho sin cui zon len chio'o. Bito chac goncho orasyon can' cheyalə' gonchon, poro na' Spirit che Diozən' chnen fabor chio'o laogüe'ena' la'aṇə'əczə cui cheželecho naclə güe'elenchone' dižə' che de'en chnalazə'əcho.

27 Na' Diozən' ngüia nye' la'ažda'ochon' na' leczə ca' chejni'ine' bin' chene'e Spirit che'ena' catə'an chnen fabor chio'o bagwleje' par naccho lažə' ne'ena'. Na' can' chene'e Diozən' nen fabor chio'o.

Diozən' de'e chio'o, de'e na'anə' notono no soi chio'o

28 Na' nezecho de que lao yoguə' de'en chaquən', Diozən' chone' par niḥ gaquə güen che chio'o chaquecho che'. Chio'on baḥ gwleje' par chonjilažə'əchone' segon can' gwchoglaogüe'en.

29 Nombia' Diozən' chio'o dezd gwlatte, na' əbsi'e xneze par niḥ tozə gaquə yichjla'ažda'ochon' len yichjla'aždao' Xi'ine' Jesocristən'. Bene' par niḥ Jesocristən' naque' beṇə' nech entr chio'o beṇə' biše'e zan.

30 Na' ca naquə əbsi' Diozən' xneze par niḥ gaquə yichjla'ažda'ochon' tozə len yichjla'aždao' Xi'ine' Jesocristən', leczə gwleje' chio'o par chonjilažə'əchone' na' bagwchoglaogüe'en checho de que naccho beṇə' güen laogüe'ena'. Na' leczə can' goṇcze' chio'o yelə' bala'anna'.

31 Catec güenna' chon Diozən' len chio'o de'en bsi'e xneze gac checho yoguə' de'e ca'. Na' nezecho Diozən' de'e chio'o, na' de'e na'anə' notono no soi chio'o.

32 Diozən' bito bžone' saquə'əzi' Xi'ine'ena' por ni che yoguə'əloj chio'o ca de'en bsele'ene' gwso'ot beṇə' le'. Na' can' bsele'e Xi'ine' Jesocristən' par chio'o, ca'aczən' gone' yoguə' de'e güenna' dadzə len chio'o.

³³ Diozən' bagwleje' chio'o par naccho xi'ine' na' bagwçhoglaogüe'en checho de que bito bi xtolə'əcho de. De'e na'anə' notono no soi əgwcuış chio'o laogüe'ena'.

³⁴ Notono zo no gaquə gon par niç əna Diozən' checho de que de xtolə'əchon'. Por ni chechon' bsanlažə' cuin Cristən' gwso'ot beṇə' le' na' Diozən' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca'. Na' na'a chi'e cuit Diozən' chnabi'e txen len le', na' chne' fabor chio'o.

³⁵ Ķede de'e əgwžon par niç Cristən' cuich gaquene' checho? ĶEgwžon no de'e mal de'en gaquə checho? ĶEgwžon no de'e yašə' de'e zi' de'e gaquə checho? ĶEgwžon no yelə' xi'a che beṇə' chgue'i chio'o? ĶEgwžon no yelə' chbil chdon checho? ĶEgwžon laogüe de'en cui de xala'ancho? ĶEgwžon šə bi lxož de'e za' len chio'o? ĶEgwžon par niç Cristən' cuich gaquene' checho šə to beṇə'əclə noxe'e cwšiyən' gote' chio'o? Bitobi bi de de'e əgwžon par niç Cristən' cuich gaquene' checho.

³⁶ Can' nyojczə Xtižə' Diozən' nan:

Por ni che chonlilažə'əto' le', chse'ene beṇə' so'ote' neto' do tyempte.

Chso'one' xbab de que neto' naquəto' ca to xilə' bia so'ote'.

³⁷ Pero catə'an za'ac bi de'e mal gac checho, bito chac chop lažə'əcho, sino chebeichgüeicho la' nezecho zoczə Cristən' chaquene' chechon'.

³⁸ Nada' nezdə' de que notono gaquə gwžon par niç Diozən' len Cristən' cuich əsa'aquene' checho. Yelə' gotən' bito gaquə bi gonən, ni yelə' mbannə', ni no angl bzelaο, ni nochlə beṇə' blao che angl bzelaο, ni angl bzelaο beṇə' gwnabia', ni de'e chac checho na'a na' šə bichlə de'e ze'e za'ac.

³⁹ Ni de'e de le'e yoban', ni de'e de gabilən', ni bichlə de'en ben Diozən' bito gaquə yesə'əžonən par niç Diozən' cuich gaquene' checho. Nic yesə'əžon no beṇə', nic yesə'əžon bitə'ətezə de'e gac checho par niç Diozən' cuich gaquene' checho, la' Diozən' bsele'e Xancho Cristo Jeso'osən' blo'ine' chio'o can' chaquene' checho.

9

Diozən' gwcue'e beṇə' Izrael ca xi'ine'

¹⁻² De'en ngoda'a txen len Cristən' cho'a dižə' li nia' de que zochgua trist, na' chacchgüeida' lo'o la'ažda'ogua'anə' ca naquə zan beṇə' gwlaž chia' ca' bito chso'onlilažə'e Cristən'. Spirit che Diozən' chonən par niç nezdə' lo'o yichjla'ažda'ogua'anə' de que cho'a dižə' li catə' nia'

³ xte zelažə'a cuiayi'a žalə' na'anə' yecui'izə' Diozən' nada' cuit Cristən' par niç beṇə' gwlaž chia' ca' so'onlilažə'ene'. Che'enda' so'onlilažə'ene' cheda' lega'aque' gwsa'alje' zjənaque' beṇə' Izrael ca nada'.

⁴ Diozən' gwcue'e chio'o beṇə' Izrael ca xi'ine'. Na' gwzoe' len de'e xaxta'ocho ca' to lo'o bejw de'en chey che'eni'. Na' bene' lyebe gaquəlene' lega'aque'. Na' lecəə bnežjue' lega'aque' lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Na' Dioz nan' əblo'ine' lega'aque' naquan' se'ejni'alažə'ene'. Na' lecəə benche' lyebe de'e bene' len lega'aque'.

⁵ Beṇə' golə blao beṇə' za' che'elte zjənaque' xaxtao' chio'o beṇə' Izrael. Cristən' ben' bselə' Diozən' par gaquəlene' benəchən' golje' lao dia che beṇə' Izrael. Le' naque' Dioz na' chnabi'e yoguə'əte, chnabi'e benəch na' bia ca' chsa'aš, na' yoguə'əloj cuantzə de'e zjəde. Cheyalə' socho gü'e'ela'ochone' zejlicane. Can' gonšgaczcho.

⁶ Clelən' choncho xbabən' šə chaquecho de que Diozən' bito bene' complir ca lyebe de'en bene'. De'e li caguə yoguə' beṇə' ca' əgwsa'aljə lao dia che Izraelən' zjənaque' beṇə' Izrael lao Diozən'.

⁷ Na' caguə beṇə' ca' əgwsa'aljə lao dia che de'e Abraannə' chon Diozən' cuent zjənaque' xi'in dia che de'e Abraannə'. Quinga gož Diozən' Abraannə': "Xi'in dia che Isaac gona' cuent lao dia chio'onə'."

⁸ De'e nga chlo'in chio'o de que caguə ni che de'e goljcho lao dia che beṇə' Izraelən' naccho xi'in Dioz. Naccho xi'in Dioz chedə' chejle'echo che lyebe de'en bene' len de'e Abraannə', gwne' de que əque'e ca xi'ine' con beṇə' so'onlilažə' le'.

⁹ Catə'an ben Diozən' lyebe len de'e Abraannə' gwne': "Łeczə ca tyemp nga na'a yida' yetgüiz, na' cana' bazo to bi'i che Sar ni."

¹⁰ Na' łeczə be' Diozən' dižə' len de'e Rebequən' catə'an gwzoe' bi'e bi'i cuaš ca', xi'in de'e xaxta'ocho Isaaquən'.

¹¹ Łe'e sa'aljə bi'i cuaš ca'anə', na' ni de'e güen ni de'e mal cuiṇə' so'ombo'. Na' lao cuiṇə' gatə'əbia' naquən' so'ombo', gwlej Diozən' tobo' par gaquə güen chebo'. Con bagwchoglaogüe' can' gaquə chega'acbo' na' bene' can' bansi'e xnezen'.

¹² De'e na'anə' gože' de'e Rebequən': "Bi'in galjə nech sobo' xni'a bi'in yedenao lebo'."

¹³ Na' nyojczə de'en gwna Diozən' che bi'i cuaš ca': "Chacda' che Jacobən' na' chgue'ida' Esa'on'."

¹⁴ Bito cheyalə' goncho xbab de que Diozən' bito zde' licha de'en gwne' ca'. Zdacze' lichan'.

¹⁵ Ze' Diozən' de'e Moizezan': "Yeyašə'əlažə'a len beṇə' che'enda' yeyašə'əlažə'a, na' əži'ilaza'a len beṇə' che'enda' əži'ilaza'a."

¹⁶ Quinga naquən: Diozən' nži'ilaze'e chio'o caguə por ni che che'enecho əži'ilaze'e chio'onə'. Na' caguə por ni che zocho lao juisy əži'ilaze'e chio'onə' nži'ilaze'e.

¹⁷ Nyojczə Xtizə' Diozən' can' gože' de'e Rei Faraonnə': "Nada' bena' par nič naco' rei parzə nič gona' len le' ca yesə'əneze beṇə' can' naquə yelə' guac chia'anə'. Gona' par nič yoguə'əloł beṇə' ža' yežlyon' yesə'ənezene' non' naca' nada'."

¹⁸ Can' naquən, Diozən' cheyašə'əlaže'e beṇə' chene'ene' yeyašə'əlaže'e, na' chone' par nič nitə' beṇə' žod beṇə' chene'ene' cui yoso'ozenague' che'.

¹⁹ Na' de'en chon Diozan' ca de' repent chonle xbab nale: "Chio'o beṇəch choncho con can' banžia' Diozən' bia'. ¿Bixchen' ne' de xtołə'əchon'?"

²⁰ Pero ¿no naquə chio'on ža par gaquəyožcho Diozən'? ¿Egüe' to yesə' ben' ben len: "¿Bixche nga beno' nada' quinga?" Nezecho bito ye'en le' ca'.

²¹ Beṇə' güen yesə' xguaguən', chac gone' no yesə' par gonən žin len de'e naquə de'e xoche. Na' le'e gon' na'atezə łeczə gone' yesə' par gonən žin len de'e cui naquə xoche.

²² Ca cheyalə'əczən' nžia' Diozən' bia' gwnežjue' castigw zejlicane che beṇə' ca' cui choso'ozenag che', na' can' nžie' bia' gone' bichlə par gwlo'ine' yelə' guac che'enə'. Na' de'e cheyalə'əczən' can' nžia' Diozən' bia' gone' chedə' bagwzoinə' bagwdape' yelə' chxenlaza' len lega'aque' la'anə'əczə zjəzaque'e par yesə'əzi'e castigw zejlicanen', na' yesyə'əžine' lao yi' gabilən'.

²³⁻²⁴ Na' ca cheyalə'əczən' ca de'en bsi'e xnezenə' antslə par gone' chio'o chonlilažə'əchone' yelə' bala'an, chio'o cheyašə' cheži'ilaze'e. Bene' ca' par nič nachbia' lechguale de'e güen juisy chone' chaclene' chio'o gwleje' par chonlilažə'əchone' entr beṇə' Izrael na' entr beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael.

²⁵ Can' na le'e libr de'en bzoj de'e profet Oseasən', Diozən' gwne':
 Beṇə' cui zjənaquə xi'ina' na' nia' lega'aque' xi'ina'.
 Na' beṇə' ca' cui goquada' čhega'aque' yapəga'aca'ane' de que chacda'
 čhega'aque'.

²⁶ Na' leczə nan:

Gan' gož Diozən' beṇə' ca': "Le'e bito nacle xi'ina'",
 leczə na'anə' ye'e lega'aque' de que zjənaque' xi'ine', Dioz ben' zo zejlicane.

²⁷ Leczə can' gwna de'e profet Isaiazən' čhe beṇə' Izrael ca': "La'anə'əczə chio'o
 beṇə' Izrael šancho ca yox de'e chi' cho'a nisdao' balgachon' yechojcho xni'a
 de'e malən'.

²⁸ La' Xancho Diozən' gone' can' bančhoglaogüe'en len chio'o beṇəch, na' to
 žalnez gone' yoguə'əlol de'en bangüie' gone'."

²⁹ Leczə de'e Isaiazən' gwne' antslə:

Žalə' Xancho Diozən' ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xen cui bocua'ane' to
 čhopə beṇə' lao nasyon Izrael čhechon',

can' goc čhe beṇə' Sodoma na' beṇə' Gomorra ca' goc čecho žalə' ca'.

*Con beṇə' čhso'onlilažə' Cristən' nchoglaon čhega'aque' de que zjənaque'
 beṇə' güen lao Diozən'*

³⁰ Quingan' naquən, beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael bito besyə'əylje'
 naclən' so'one' par nič Diozən' əne' de que zjənaque' beṇə' güen laogüe'enə',
 pero bale' bač čhso'onlilažə'e Cristən' na' Diozən' ne' čhega'aque' de que
 zjənaque' beṇə' güen laogüe'enə'.

³¹ Na' beṇə' Izrael ca' jəsə'ənaogüe' to lei de'e chon mendad naclən' so'one'
 par nič əsa'aque' beṇə' güen lao Diozən'. Pero bito gwso'one' can' nannə'.
 De'e nan' Diozən' gwčhoglaogüe'en čhega'aque' de que bito zjənaque' beṇə'
 güen laogüe'enə'.

³² Na' gwčhoglaogüe'en čhega'aque' ca' čhedə' caguə gwso'onlilažə'e Dioz
 na'anə' con gwsa'acquene' so'one' can' na lein' par nič əsa'aque' beṇə' güen
 laogüe'enə'. De'e na'anə' gwxaquə'əlebəga'acquene' ca beṇə' jti'i to yej.

³³ Goc can' nyojczə Xtižə' Diozən' nan:

Gan' nzi' Sion na' əselə'a to beṇə' gwxaquə'əlebne' ca to yej de'e əčhego'o
 beṇə' na' ca to yej de'en zjəsə'əžo'e na' yesə'əbixə'.

Na' beṇə' so'onlilažə' ben' gwxaquə'əlebe ca yejən' bitobi zto' əsa'acquene' čhe
 de'en so'onlilažə'ene'.

10

¹ Beṇə' bišə', do yichj do laža'a che'enda' par nič beṇə' Izrael gwlaž čhia'
 ca' yesyə'əchoje' xni'a de'e malən', na' de'e na'anə' chona' orasyon čnəba'
 gaquəlen Diozən' lega'aque'.

² Nezda' can' chse'enene' de'e zan de'e so'one' chsa'acquene' par yebei
 Diozən'. Pero bito zjənezene' bin' chene'e Diozən'.

³ Bito chse'ejni'ine' naquən' baben Diozən' par nič ne' čhe beṇə' de que
 zjənaque' beṇə' güen laogüe'enə'. Le'e lega'acteze' chse'ene'ene' yesyə'əylje'
 naquən' so'one' par nič əsa'aque' beṇə' güen lao Diozən'. Bito chse'ene'ene'
 so'onlilažə'ene' par nič əne' čhega'aque' de que zjənaque' beṇə' güen
 laogüe'enə'.

⁴ Pero notə'ətezə beṇə' chonlilažə' Cristən', Diozən' ne' čhe' de que naque'
 beṇə' güen laogüe'enə' la'anə'əczə šə cui chonyane'e can' na lein'.

⁵ De'e Moisezən' bzoje'en de que notə'ətezə beṇə' chone' cuaseləl can' na lein'
 nachən' naque' beṇə' güen lao Diozən' na' gaquə bane' zejlicane.

6-7 Pero nža'alən' nyoj Xtižə' Diozən' che beṇə' ca' na Diozən' zjənaquə beṇə' güen laogüe de'en chso'onlilaže'ene'. Nan: "Bito goncho xbab lo'o la'ažda'ochon' gaquecho: Notono no gaquə cue yoban' o notono no gaquə yetj gan' ža' beṇə' guat ca'", žalə' na'aclə chyažjecho žjəxi'icho Cristən' nich gonlilažə'əchone'.

8 Na' leczə nyojən' nan: "Banombia'acho dižə' de'en chaclen chio'o. Choncho xbab chei na' cho'echo dižə' can' nan." Na' lenṇə' dižə' de'en chzejni'ito' beṇə' par nič so'onlilaže'e Cristən'.

9 Quingan' cheyalə' goncho par nič Diozən' yebeje' chio'o xni'a de'e malən'. Cheyalə' güe'echo dižə' len beṇə' yoblə par nič yesə'əneze' de que chonlilažə'əcho Xancho Jeso'osən', na' leczə cheyalə' šejle'echo do yičj do lažə'əcho de que Dioz nan' bolis bosbane' Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'.

10 Diozən' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' šə chejle'echo do yičj do lažə'əcho de que cuine'enə' bolis bosbane' Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'. Na' šə cho'echo dižə' len beṇə' yoblə par nič yesə'əneze' de que bachonlilažə'əcho Xancho Jeso'osən', nachan' Diozən' yebeje' chio'o xni'a de'e malən'.

11 Xtižə' Diozən' de'en nyojən' nan: "Notə'atezə beṇə' chso'onlilažə' Diozən' bitobi zto' sa'aque' che de'en chso'onlilaže'ene'."

12 Chio'o beṇə' Izrael na' chio'o cui naccho beṇə' Izrael, tozəczə can' chon Diozən' len yoguə'əcho, la' Xancho Jeso'osən' naque' Xan yoguə'əloj beṇə'. Le' lechguale cheyašə' cheži'ilaza'e yoguə'əcho con šə chṇabcho gaquəlene' chio'o.

13 Can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojən': "Notə'atezə beṇə' yesə'əṇab goclen laogua' nada' naca' Xanle, guaquəlenca' lega'aque'."

14 Pero žnacxa so'on beṇə' yesə'əṇabe' goclen laogüe'enə' šə bito chso'onlilaže'ene'? Na' žnacxa so'one'en so'onlilaže'e le' šə cuinə' se'enene' xtiže'enə'? Na' žnacxa gaquə əse'enene' xtiže'e na'anə' šə cui zo beṇə' güe' xtiže'enə' len lega'aque'?

15 Žnacxa so'on beṇə' yesə'əyixjui'e dižə'əna' šə bito zo no chselə' lega'aque' par yesə'əyixjui'en? Can' nyojczə Xtižə' Diozən' nan: "Chebeichgüeicho len beṇə' chesə'əyixjui'e guac socho binlo len Diozən', chesə'əyixjui'e dižə' güen dižə' cobə che'enə'."

16 Pero la'anə'əczə catə' chse'ene beṇə' dižə' güen dižə' cobə che Diozən', cagua yogue'e choso'ozenague' chei. De'e Isaiazən' gwne': "Xana' casi notono no choso'ozenag dižə' de'en chyixjue'eto'onə'."

17 Cheyalə' əse'ene beṇə' dižə' güen dižə' cobə de'en gwzejni'in lega'aque' che Cristən' par so'onlilaže'ene'.

18 Pero chṇaba': žəcabi ne'e se'ene beṇə' Izrael ca' dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən'? Bač gwse'enene'en. Bač chac can' nyoj Xtižə' Diozən' nan:

Doxenlə yežlyon' bač gosə' gwlaljə dižə'əna'.

Zbi'izcan yežlyon' babselə' Diozən' xtiže'enə'.

19 Na' chṇaba' de'e yoblə: žəcui gwse'ejni'i beṇə' Izrael ca' dižə' de'en chzejni'in che Crist na'anə'? Zse'ejni'iczene'en. De'e Moizezən' gwdixjui'e can' gwna Diozən', gwne':

Nada' Dioz gona' güen len beṇə' ca' cui zjənaquə ṇasyon čhia'.

De'e na'anə' gue'ile lega'aque'.

Na' gona' güen len beṇə' ža' ṇasyon ca' beṇə' cui bi chse'ejni'i,

na' de'e na'anə' əža'ale.

20 Na' de'e profet Isaiazən' bito bžebe' gwdixjui'e can' gwna Diozən': Beṇə' cui besyə'əyilj nada', bedəsyə'adi'e nada'.

Na' beṇə' cui gosə'əṇab nada', na' bena' par niç gwso'ombi'e nada'.

²¹ Na' de'e profet Isaiazən' leczə gwɔdixjui'e can' gwna Diozən' che beṇə' Izrael ca', gwne': "Do tyempte chaxa' beṇə' ca' cui choso'ozenag chia' par niç yoso'ozenague'. Beṇə' žod beṇə' godenag zjənaquəga'aque' len xtiža'anə'."

11

Diozən' bito bechojlaže'e beṇə' Izrael ca'

¹ Bito cheyalə' goncho xbab de que Diozən' bechojlaže'e chio'o naccho dia che Izraelən'. Leczə beṇə' Izrael nada', za'a lao dia che de'e Abraam, naca' xi'in xesoa de'e Benjamin.

² Bito bechojlažə' Diozən' chio'o naccho dia che Izraelən', chio'on gwleje' gwłalte par naccho nasyon che'ena'. Legon xbab can' nyojən le'e libr Xtižə' Diozən' can' ben Liazən' orasyonə' laogü'e'ena' cana', gwne' contr beṇə' Izrael gwlaž che', gwne':

³ "Bagwso'ot beṇə' Izrael quinga profet chio' ca' Xana'. Bagosə'əgo'oni'ane'e mes de yej chio' gan' cheyalə' əso'elaogü'e le'. Yetoga nada' zoa' na' leczə chse'ene'ene' so'ote' nada'."

⁴ Pero Diozən' boži'en gože'ene': "Ne'e nitə' gaža mil beṇə' bagwleja' par zjənaque' lažə' na'anə' beṇə' cuiṇə' yesə'əzo xibe' to lao lgua'a lsaquə' de'en chse'ejni'alažə' beṇə' de'en nzi' Baal."

⁵ Leczə can' naquən xte ža ņeža, la'anə'əczə bito naccho beṇə' zan, pero Diozən' bagwleje' chio'o par cho'ela'ochone' cheda' nži'ilaže'e chio'onə'.

⁶ Diozən' gwleje' chio'o par cho'ela'ochone' cheda' chebeine' chaclene' chio'o. Gwleje' chio'o caguə por ni che bichlə de'e güen de'en benchonə'. Žala' Diozən' gwleje' chio'o laogüe bencho de'e güen, bito naquən con to goclenə de'en gwleje' chio'o.

⁷ Ca naquə beṇə' Izrael gwlaž chia' ca', zane' bito besə'əzelene' naclən' so'one' par niç Diozən' yebeine' lega'aque'. Pero chio'o chonlilažə'əcho Diozən', cuine'ena' gwleje' chio'o par cho'ela'ochone' na' chebeine' chio'o, la'anə'əczə beṇə' Izrael ca' yela' bito gwse'ejni'ine' bi'in chene'e Diozən'.

⁸ Chac chega'aque' canə' nyoj Xtižə' Diozən' nan: "Diozən' bene' par niç zjənaque' ca beṇə' cuiczə zjənanə' cuiczə zjəntei. Na' xte ža ņeža gwxaquə'ələbəga'aquene' ca beṇə' cui chəsə'əle'i len jlaoga'aquən' na' ca beṇə' ncuež nagga'aquən'."

⁹ Leczə bzoj de'e Dabin' gwne':

Gaquəšga yoguə' de'en chəsyə'əbeine'ena' ca to ga gaon lega'aque' na' ca to ga zjəsə'əxope' na' ca to ga sa'acšgue' castigw.

¹⁰ Yesə'əcholsğa yichjla'ažda'oga'aque'ena',

na' yedote yesə'əzaquə'əzi'išgue' can' chzaquə'əzi'i beṇə' nlegw cože'ena' no'e yoa' zi'i.

Diozən' babene' par niç balə beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael chso'onlilaže'ene'

¹¹ Ca naquə bagwyo'o yejan' ni'a beṇə' Izrael ca', bito cheyalə' goncho xbab de que leczə gosə'əbixe'ena'. Pero ca de'en cui bosə'ozenague' che Diozən', goc ca' par niç lenczə le'e cui nacle beṇə' Izrael yechojle xni'a de'e malən' con le'e chonlilažə'əlene'. Na' leczə goc ca' par niç beṇə' ca' cuiṇə' so'onlilažə' Diozən', beṇə' gwsa'alja' lao dia che Izraelən', yesə'əzelaže'e gon Diozən' len lega'aque' can' bachone' len le'e cui nacle beṇə' Izrael, le'e chonlilažə'əlene'.

¹² Na' ca de'en cui bosə'ozenag beṇə' Izrael ca', goc ca' par niç yeziquə'əchlə beṇə' ža' yežlyon' nite'e mbalaz šə so'onlilaže'e Diozən'. Na' ca

de'en cuich chon Diozən' cuent che zan beṇə' Izrael ca' de que zjənaque' nasyon che'enə', goc ca' par niçh le'e cui nacle beṇə' Izrael zole mbalaz, le'e chonlilažə'əle Diozən'. Naquəchxa de'e mban' gaquə catə' yoguə'əloṭte beṇə' Izrael ca' so'one' ca yebei Diozən' lega'aque' de'e yoblə.

13 Le'e cui nacle beṇə' Izrael, che'enda' ənezele de que nada' naca' apostol che Diozən' na' bsele'e nada' cho'a xtiže'enə' entr le'e cui nacle beṇə' Izrael. Chona' xte ga zelao saquə'ada' par niçh zan le'e cui nacle beṇə' Izrael gonlilažə'əle Diozən'.

14 Chona'an par niçh leczə yeziquə'əchlə beṇə' Izrael gwlaž chia' ca' yesə'azelaže'e gon Diozən' len lega'aque' can' chone' len le'e cui nacle beṇə' Izrael, na' con yoguə' no so'onlilažə' le', yebeje' lega'aque' xni'a de'e malən'.

15 Diozən' babnite'e zan beṇə' Izrael ca' ca'alə, na' laogüe de'en babnite'e lega'aque' ca'alə babozoe' zan le'e cui nacle beṇə' Izrael binlo len le'. Pero na' gwžin ža catə' gon Diozən' ca yesə'əbiguə' beṇə' Izrael ca' len le' de'e yoblə. Na' lechguale de'e mban' gaquə catə' baben Diozən' ca besyə'əbigue'e de'e yoblə len le'.

16 Nezecho de costombr che chio'o beṇə' Izrael catə' choncho yetxtil chnežjwcho Diozən' to bləḷ dao' cuazin', na' zejen de que doləḷ cuazi nan' naquən' che'. Can' naquən len chio'o beṇə' Izrael. Balcho banon Diozən' chio'o cuent ca xi'ine', pero na' chene'ene' de que yoguə'əcho gaccho xi'ine'. Na' catə' nacho de que to lo yag naquən che Diozən', leczə che' xoze'e ca'.

17 Chio'o beṇə' Izrael gwxaquə'əlebecho ca xozə' yag olibən' de'en naquə güen. Na' Diozən' bnite'e balcho ca'alə. Na' de'en bene' ca' gwxaquə'əleben ca de'en chon to beṇə' catə' chçhogue' xozə' yaguən'. Na' yoguə' le'e cui nacle beṇə' Izrael gwxaquə'əlebele ca xozə' yag olibo de'en ze yixə', na' bene' le'e ca to yag de'e chone' injert, bozoe' le'e lao yag güennə'. Na' loin' noxə'an le'e na' leczə noxə'an xoze'e ca' yelə', na' xniže'in chguazə'an le'e na' chguazə'əten xoze'e ca' yelə'.

18 Bito gaquəle de que naquəchle beṇə' güen cle ca beṇə' Izrael ca', beṇə' ca' gwxaquə'əlebəga'aque' ca xozə' yag de'en gwçhoguən'. Caguə le'e chnežjwle yelə' mban che lo yag na'anə', sino que lo yag na'alən' chonən le'e yelə' mbannə'.

19 Le'e cui nacle beṇə' Izrael de repent nale: "Gwçhogue' xozə' yaguən' par niçh bene' neto' injert."

20 Na' de'e liczə can' nalenə'. Na' laogüe de'e cui gwso'onlilažə' beṇə' Izrael ca' Dioz nan', bene' len lega'aque' ca xozə' yag de'en bagwçhogue'ənə'. Na' babozoe' le'e lguə'a lega'aque' laogüe de'en chonlilažə'əle Cristən'. De'e nan' ža, bito gonle xbab de que Diozən' chebeichene' le'e cle ca beṇə' Izrael ca', sino leso legon xbab par sotezə sole gonlilažə'əlene'.

21 Diozən' bito gwzi'ixene' che beṇə' ca' chsaquə'əlebene' ca xozə' yaguən' de'en zjənaquə doalje, na' leczə bito si'ixene' che le'e šə bito sotezə sole gonlilažə'əlene'.

22 Legonšc xbab chele can' nži'ilažə' Diozən' beṇə' chso'onlilažə' le', na' can' chbejyichje' beṇə' cui chso'onlilaže'ene'. Diozən' gwlejyichje' beṇə' Izrael ca' besə'əxopə cui gwso'onlilaže'ene', na' nži'ilaže'e le'e cui nacle beṇə' Izrael laogüe de'en chonlilažə'əlene'. Pero šə cui sotezə sole gonlilažə'əlene', leczə cuejyichje' le'e.

23 Na' de'e yoblə Diozən' yozoe' beṇə' Izrael ca' na' yeyone' lega'aque' injertar lao xozə' yaguən' šə so'onlilaže'e Cristən'. Diozən' nape' yelə' guac par gone' ca' len lega'aque'.

24 Le'e nacle ca xožá' yag olibo de'e ze yixá', na' gwçhog Diozán' le'e, na' bene' le'e injertar bozoe' le'e lao xozá' yag olibo güenná'. Bezole gogle injertar lao xozá' yag olibo güenná', len caguá nacle xoze'e doaljen'. Nezecho leczá gwžin ža catá' yeyon Diozán' injertar de'e yoblá xozá' yag olibo de'e ca' zjánaquá xoze'e doaljé.

Gwžin ža yebej Diozán' yoguá' beňá' Izrael ca' xni'a de'e malán'

25 Beňá' bišá', che'enda' aňezele de'e nga de'e cui no gwneze antslá par nič cui gaquele de que yelá' beňá' sin' çhelen' nži'ilažá' Diozán' le'e. Balá beňá' Izrael ca' zjánaquá' beňá' yičhj žod, bito chse'ejni'ine' bi'in chene'e Diozán'. Na' nic se'ejni'iczene'en xte que catá'əch əžin ža bach de yelá' mban zejlicane che beňá' ca' cui zjánaquá beňá' Izrael, con yoguá' beňá' ca' əgwnežjo Diozán' yelá' mban čhega'aque'.

26 Nach yoguá' beňá' Izrael ca' yebej Diozán' lega'aque' xni'a de'e malán' can' nyojczá Xtiže'ena', nan:

To beňá' syoda Sion yebeje' beňá' xni'a de'e malán'.
Na' yelá' güen de'e mal che xi'in dia che de'e Jacobán', le' yeque'en.

27 Na' de'e ngan' chona' lyebe gona' len xi'in dia che de'e Jacobán', yeca'a de'e mal čhega'aque'ena' de'en chso'one'ena'.

28 Can' naquan. De'en chso'on beňá' Izrael ca' contr Diozán', bito chse'ejle'e che dižá' güen dižá' cobá che'ena', de'e na'aná' Diozán' gwleje' le'e cui nacle beňá' Izrael par gone' le'e cuent len nasyon che'ena'. Pero Diozán' chaquene' čhega'aque' laogüe de'en gwleje' de'e xaxta'oga'aque'ena' par gwsa'aque' nasyon che'.

29 Na' Diozán' bito cheyejene' che de'e ca' chnežjue' beňáčhán', na' nic cheyejene' che beňá' ca' mbeje' par zjánaquá' nasyon che'ena'.

30 Ca naquá le'e, antslá bito bzenagle che Diozán', pero na'a ža bachzenagle che' na' bacheyašá' cheži'ilaže'e le'e laogüe de'en cui boso'ozenag beňá' Izrael ca' che'.

31 Diozán' cheyašá' cheži'ilaže'e le'e laogüe de'en cui choso'ozenag beňá' Izrael ca'. Pero gwžin ža catá' leczá yeyašá' yeži'ilaže'e beňá' Izrael ca' de'e yoblá.

32 Diozán' gwlejyichje' yoguá' beňáčhán' par nič cui boso'ozenague' che'. Bene' ca' par nič leczá yeyašá' yeži'ilaže'e yoguá'əlolga'aque'.

33 Lechgualé beňá' sin' Diozán'. Nezene' yoguá'əlol. Bito gaquá aňezecho de'en nžie' bia' gaquá. Bito gaquá šejni'iyane'echo de'en chone'ena'.

34 Nyoj Xtiže'ena' nan: "Bito gaquá aňezecho yoguá' xbab che Xancho Diozán'. Bito bi de de'e əgwsed əgwlo'ichone' chio'o."

35 Na' nan: "Bito gaquá goncho byen čhixjw Xancho Diozán' šá biclā de'e babe'echone'."

36 Diozán' bene' yoguá'əlol, bene' bia chsa'aš, bene' beňáčh, na' yez-iquá'əchlā de'e zjəde. Diozán' chgüia chye' yoguá'əlol, chgüia chye' beňáčhán' na' bia chsa'aš na' yoguá' cuantzə de'e zjəde. Len' bene' beňáčh na' yez-iquá'əchlā de'e zjəde par nič si'e yelá' bala'an. Ledoye'ela'oche' zejlicane. Can' gonšgaczcho.

12

Cheyalá' gon cuincho lažá' na' Diozán'

1 Beňá' bišá', bacheyašá' cheži'ilažá' Diozán' chio'o. De'e na'aná' chñeyoida' le'e legon cuerp çhelen' lažá' na' Diozán' na'a mbanle. Le'e güe'en ca to regal.

Cheyalə' gaccho beṇə' la'aždao' xi'ilažə' par niç gon cuincho lažə' na' Diozən' cheda' can' cho'olažə'e. Šə choncho ca', do yichj do lažə'əchon' cho'ela'ochone'.

² Bito goncho can' chso'on beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən'. Cheyalə' güe'echo latjə par niç Diozən' gwše'e xbab chechon', par niç ənezecho bi'in chene'ene'. Diozən' chene'ene' goncho de'en naquə de'e güen na' con yoguə' de'en cho'olažə'e.

³ Diozən' bano'e chia' naca' apostol na' de'e na'anə' zaquə'an əṇia' naquən' cheyalə' goncho. Bito cheyalə' gon cuincho xen, sino que syempr goncho xbab de que no'e che to tocho chonlilažə'əchone' bi xšine'enə' goncho na' bito gaquə goncho xšine'enə' žalə' le' cui chaclene' chio'o.

⁴ Zan part nsa' cuerp chechon'. Pero to to partən' caguə tozə žin de'e chso'onən.

⁵ Leczə can' naquən len chio'o. Beṇə' zannə' naccho chonlilažə'əcho Cristən', però yoguə'əcho ngodə'əcho txen len le' na' gwxaquə'əlebecho ca tozə cuerp.

⁶ Diozən' lao yelə' chaclen çhen' len chio'o, no'e checho de que gwde gwdele de'e gaquə gon to tocho. Šə balcho chac chixjue'echo bi de'en bagwna Diozən' chio'o cheyalə' chixjue'echon segon can' bano'e' Diozən' checho laogüe de'en chonlilažə'əchone'.

⁷ Šə Diozən' bano'e checho gaquəlencho beṇə', cheyalə' gaquəlenchone' do yichj do lažə'əcho. Na' šə Diozən' bano'e checho əgwšed əgwlo'icho beṇə', cheyalə' əgwšed əgwlo'iga'aquechone' binlo.

⁸ Šə Diozən' bano'e checho əneyoicho beṇə' yoblə par so'one' de'e güen, cheyalə' sotezə socho əneyoiga'aquechone'. Na' šə' bano'e checho bi de'e əgwnežjwcho beṇə' yoblə, cheyalə' gwnežjwchon do yichj do lažə'əcho. Šə bano'e checho gaccho beṇə' bla par əggüia əgwyə ljuežj chio'o cho'ela'ochone', cheyalə' cue' yichjcho par əggüia əgwyega'acchone' can' chene'e Diozən'. Šə noe' Diozən' checho yeyašə' yeži'ilažə'əcho beṇə' yoblə, cheyalə' yebeicho na' yeyašə' yeži'ilažə'əchone'.

Can' cheyalə' gon notə'ətezcho chonlilažə'əcho Cristən'

⁹ Cheyalə' gaque che ljuežjcho do yichj do lažə'əcho. Na' cheyalə' cuejyichjcho de'e malən' na' gue'ichon, par niç ca' zejli goncho de'e güenṇə'.

¹⁰ Can' cheyalə' gaquecho che bišə' goljcho, ca'aczən' cheyalə' gaque che ljuežjcho. Cheyalə' gapəchcho respet beṇə' ljuežjcho cleza ca cuincho.

¹¹ Bito gaccho beṇə' xagüed. Do yichj do lažə'əcho goncho bita'ətezə de'en goncho, con yoguə' de'en chene'e Xancho Diozən' goncho.

¹² Na' cheyalə' yebeicho cheda' nezecho soch Diozən' gone' güen len chio'o. Leczə cheyalə' co'o gwchejlažə'əcho cata' chyi' chzaquə'əcho. Na' leczə cheyalə' gontezə goncho orasyon do tyempte.

¹³ Cheyalə' gaquəlencho šə bi de'e chesə'əyazje beṇə' ljuežjcho beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'. Na' cheyalə' yeyaše'echo beṇə' zitə'.

¹⁴ Cheyalə' ṇabcho gaquə de'e šao' de'e güen che beṇə' choso'ochi' choso'osaquə' chio'o. Cheyalə' ṇabcho gaquə de'e güen çhega'aque', caguə de'e mal.

¹⁵ Cheyalə' yebeicho txen len beṇə' çəsyə'əbei. Cheyalə' cuežcho len beṇə' çəsa'əbež.

¹⁶ Yoguə'əcho cheyalə' goncho tozə xbab checho. Bito ga'alažə'əcho. Cheyalə' yolgüižcho beṇə' yašə' beṇə' cui bi chac, na' bito gon cuincho beṇə' sin'.

¹⁷ Šə bi de'e mal chon beṇə' len chio'o, bito əṇacho leczə de'e mal yoži'ichon len le'. Cheyalə' cue' yichjcho par niḥ goncho de'e güen, par niḥ yesə'əna yeziqə'əchlə beṇə' de que le naquəczə güen de'en chonchonə'.

¹⁸ Cheyalə' goncho xte ga zelao saquə'əcho par niḥ ca' socho binlo len yoguə'əlol beṇə'.

¹⁹ Beṇə' bišə' dao', cheyalə' əgwzej əgwdecho ca'alə bitə'əzə de'en chso'one beṇə' chio'o. Gwyeczə Diozən' nac gone' len beṇə' ca' chchi' chsaquə' chio'o. Xtiž'e'ənə' nyojən nan: "Quinga na Xancho Diozən': Nadan' co'olaža'ane' na' nadan' gona'ane' castigw."

²⁰ Na' leczə nan: "Šə beṇə' contr chechonə' chbiḷ chdone', cheyalə' güe'echone' de'e ye'ej de'e gaogüe'. Šə goncho güen len le' de repent lechguəle yejeyene' che de'e malən' chone' len chio'o."

²¹ Cata' chso'on beṇə' de'e malən' len chio'o, bito güe'echo latjə ṇabia' de'e malən' chio'o par yoži'icho de'e mal len lega'aque'. Yoži'icho de'e güennə' len lega'aque' par niḥ yesy'əyejene' che de'e malən' chso'one'.

13

¹ To tocho cheyalə' əgwzenagcho che jostis ca' beṇə' ca' chəsə'ənabia', chedə' Dioz nan' nite'e yoguə'əlolga'aque' par niḥ chəsə'ənabi'e.

² Šə bito chzenagcho che jostis ca', choncho contr de'en nžia Diozən' bia' goncho. Na' šə bito chzenagcho chega'aque', chyiljzə xtolə'əchon' par gaccho castigw.

³ Ca naquə jostis ca' beṇə' ca' chəsə'ənabia', bito cheyalə' žebga'acchone' šə choncho de'e güen, pero beṇə' ca' chso'on de'e mal, lega'acquen' cheyalə' yesə'əžebe' jostis ca'. Šə chene'echo socho sin cui žebcho jostis ca', cheyalə' goncho de'e güen par niḥ ca' yesə'əna jostis ca' de que de'e güennə' choncho.

⁴ Jostis ca' chso'one' xšin Diozən' par niḥ socho güen. Pero šə choncho de'e mal, cheyalə' žebga'acchone'. Caguə con zjəndolə'alizene' yelə' chnabia' na'anə', par so'one' castigon' zjəndole'ene'en, chedə' Diozən' banežjue'en ca xšin beṇə' jostis ca' chso'one' castigw beṇə' ca' chso'on de'e malən'.

⁵ De'e nan' cheyalə' əgwzenagcho che jostis ca' par niḥ cui si'icho castigw, na' leczə par niḥ gacbe'icho lo'o yichjla'ažda'ochon' de que de'e güennə' choncho.

⁶ Na' leczə de'e na'anə' cheyalə' chixjwcho no che bien na' goncho no žinlao'. Con yoguə' de'e yoso'ochixjue' chio'o na' šə bi de'e yoso'ogone' chio'o, cheyalə' gwzenagcho chega'aque' chedə' Dioz nan' chone' mendad goncho ca'.

⁷ Chixjwcho šə bi chalə'əcho che beṇə'. Šə chalə'əcho gwzon che beṇə', yogo'ochon. Šə chalə'əcho che bien, chixjwchon. Šə chalə'əcho che impuest, chixjwchon. Na' gapcho respet beṇə' cheyalə' ədap respet. Na' güe'ela'ochə beṇə' cheyalə' əye'elao'.

⁸ Ni to cui no galə'əcho chei sin cui chixjwchon. Na' de'en naquə de'e žialao goncho, gaguecho che sa'aljuežjcho tocho yetocho. Na' šə bachaque che sa'aljuežjchon', bachonczocho can' non lei che Diozən' mendad goncho.

⁹ Lein' nan: "Bito co'o xtole na' bito cuejyichje be'en chele o no'ol chele par solenle beṇə' yobla, bito gotle beṇə', bito cuanle, bito gacle testigw faš, bito selažə'əle bitə'ətezə de'e de che beṇə'." Na' dech de'en na lein', pero na' šə choncho can' nyojən nan: "Legaque che sa'aljuežjle catg chaque che cuinle", leczə chonczocho complir yoguə' de'e ca' yelə' de'en nannə'.

¹⁰ Bazoczcho choncho cuaselol can' na lein' šə chaquecho che yeziqə'əchlə beṇə'. Čhedə' šə chaquecho čhega'aque' bitobi de'e mal goncho contr lega'aque'.

¹¹ Catə'an gwzoloa benlilažə'əcho Cristə'n' gwnezecho gwžin ža yide' de'e yoblə. Na' na'a bazon baozə əžin ža əžin orə'n' yide'. De'e na'anə' bitoch cheyalə' gaccho ca beṇə' čhtas, beṇə' cui bi xbab chon.

¹² Na' ca naquə'n' bazon əžin ža par yide'enə', cheyalə' cuejyichjcho cuich goncho de'e malə'n' de'en bencho catə'an ne'e nchoj lo'o yichjla'ažda'ochon'. Na' na'a bagwyo'o be'eni' che Diozə'n' lo'o yichjla'ažda'ochon' cheyalə' goncho de'e güen.

¹³ Le'e do gonch can' cheyalə' goncho na'a bayo'o be'eni' che'enə' lo'o yichjla'ažda'ochon'. Bitoch cheyalə' lencho lni gan' chac scandl, na' bitoch cheyalə' gaccho beṇə' güe'e zo, na' beṇə' zargat, na' beṇə' ggo'o xtoi. Na' leczə bitoch cheyalə' tiləlen ljuetzjcho, na' bitoch gue'icho beṇə'.

¹⁴ Cheyalə' gon cuincho lažə' na' Xancho Jesocristə'n' par nič gaquə yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'ažda'ogüe'enə', na' bitoch goncho can' chene'e la'ažda'omalchon' goncho.

14

Bito cheyalə' ənacho che ljuetzjcho de que de'e malə'n' chso'one'

¹ Šə to beṇə' bachonlilaže'e Cristə'n' nechaczējaže'e na' bitoch ne'e šejni'ine' naquə'n' cheyalə' gone', legwlene' par gaquə' txen len le'e. Pero can' naquə xbab che'enə', bitoch cheyalə' gaquəyožlene'.

² Zo beṇə' chone' xbab de que bitoch nape' dolə' šə gaogüe' bitə'atezə yelə' guao. Pero zo beṇə' bitoch ne'e šejni'ine' šə gaquə gaogüe' bitə'atezə yelə' guao sin cui gape' dolə', na' de'e na'anə' šə chaogüe' porzə yixə' cuan.

³ Ben' chao bitə'atezə yelə' guao bitoch cheyalə' gue'ine' ben' cui chao bitə'atezə yelə' guao. Na' ben' cui chao bitə'atezə yelə' guao bitoch cheyalə' əne' che ben' che'ej chao bitə'atezə de que malə'n' chone' che'ej chaoteze'. Nezecho de que Dioz nan' banone' čopte' ca xi'ine'.

⁴ ¿Noxa naquə chio'o na'anə' par əgwlažə' checho šə nac chon ben' bagwcua' Diozə'n' ca xi'ine'? Dioz nan' naquə' Xan xi'ine' ca' na' le'enə' nezene' che to tocho šə choncho güen o šə choncho mal. Na' Xancho Cristə'n' gone' ca šejczcho goncho de'e güen čhedə' nape' yelə' guac par gone' ca'.

⁵ Nita' beṇə' chso'one' xbab de que nchoj to ža xen na' de'e žialao lao yogua' ža ca' yelə'. Pero na' leczə nita' beṇə' chso'one' xbab de que tozəczə can' zjənaquə yogua'əte ža ca'. To tocho cheyalə' socho do yichj do lažə'əcho gonlilažə'əcho de que choncho can' cheyalə' gonchonə'.

⁶ Beṇə' ca' chso'on' xbab de que de ža de'e žialaoch cle ca ža ca' yelə' chso'one' xbabə'n' ca' par chso'elaogüe'e Xancho Cristə'n'. Na' beṇə' ca' chso'on' xbab de que tozəczə can' zjənaquə yogua'əte ža ca', leczə de'en chso'elaogüe'e Xancho Cristə'n' chso'one' xbabə'n' ca'. Na' ben' chao bitə'atezə yelə' guao, chaogüe'en par cho'elaogüe'e Xancho Cristə'n', čhedə' leczə yelə' choxcwlen che Dioz nan' cho'e. Na' ben' cui chao bitə'atezə yelə' guao leczə par cho'elaogüe'e Xancho Cristə'n' na'anə' cui chaogüe'en čhedə' leczə chnežjue' yelə' choxcwlen che Diozə'n'.

⁷ Ni to chio'o cui zocho par nič goncho con de'e bia'azəlažə'əcho. Na' ni to chio'o cui gatcho šə tant chene'echo gatcho.

⁸ Lao zocho mbancho, zocho par goncho can' chene'e Xancho Cristə'n'. Na' gatcho catə'an əne' gatcho. Can' naquə'n' gatcho o mbancho, naquəczcho lao na' Xancho na'anə'.

9 Par nan' got Cristən' na' beyas bebane' de'e yoblə ladjo beṇə' guat ca' par niḥ ca' naque' Xan beṇə' zjəmban na' Xan beṇə' bagwsa'at.

10 Pero bito cheyaḷə' ənacho de que beṇə' bišə'əcho ca' zjanape' dolə' šə por ni che de'en cui chso'one' can' choncho na'azən'. Na' leczə bito cheyaḷə' gue'icho beṇə' bišə'əcho ca'. Yoguə'əcho techo lao Cristən' par əchogbi'en checho šə de xtolə'əcho o šə cui bi de.

11 Nyojczə gan' na Xancho Diozən' ne':

De'e li nada' naca' Dioz zoa' mbana',
na' de'e na'anə' yoguə' beṇə' desə'əzo xibe' laogua'anə'
na' yogue'e əso'elaogü'e e nada'.

12 Can' naquən, yoguə'əchon' əgwdecho cuent lao Diozən' šə biquə' de'e babencho lao bguancho.

Bito goncho ca yesə'əxopə beṇə' yoblə so'one' de'e mal

13 Na' bito cheyaḷə' ənacho che ni to beṇə' bišə'əcho ca' de que zjanape' dolə' šə por ni chezə cui chso'one' can' choncho na'anə' ənacho chega'aque' ca'. Pero chio'o cheyaḷə' cuejyichjcho cuich goncho bichlə de'en choncho šə chonən par niḥ beṇə' bišə'əcho ca' chsa'aczejlaže'e o chesə'əxope' chso'one' de'e malən'.

14 Bitobi yelə' guao de de'e chonən manch yichjla'ažda'ochon', nada' nəzda' chedə' ngoda'a txen len Xancho Jeso'osən'. Pero šə to beṇə' chone' xbab de que de yelə' guao de'e chonən manch yichjla'ažda'ochon', par len' naquən mal šə gaogü'e'en.

15 Šə por ni che bi yelə' guao de'en chaochonə' chaque beṇə' bišə'əchonə' tolə, bitoch cheyaḷə' gaochon, chedə' por ni che beṇə' bišə'əcho na'anə' Cristən' bnežjw cuine' gwso'ot beṇə' le'. De'e na'anə' cheyaḷə' gaquecho che' na' bito goncho ca cuejyichje' cuich gonlilaže'e Cristən' na' cuiayi'e.

16 Šə choncho to de'e chaquecho naquan güen par chio'o pero par beṇə' bišə'əcho ca' naquən mal, bito gonchon par niḥ cui yesə'əne' choncho de'e mal.

17 Šə bazocho chnabia' Diozən' chio'o, de'en che'ej chaochon' bito naquən de'e žialao xen. De'e naquə de'e žialao xen šejcho liča, socho binlo len beṇə' yoblə na' gon Spirit che Diozən' ca socho mbalaz.

18 Ben' zda liča, na' zoe' mbalaz, na' zoe' binlo len beṇə' yeziquə'əchlə, bena'anə' cho'elao' Cristən', na' Diozən' chebeine' le', na' yeziquə'əchlə beṇə' leczə chəsə'əne' de'e güenə' chone'.

19 De'e na'anə' cheyaḷə' goncho ca socho binlo tocho yetocho, na' leczə ca' gaquəlen lježjcho par niḥ ca' gonlilaže'əchcho Diozən'.

20 Diozən' babebeje' lježj chio'o chonlilaže'əchone' xni'a de'e malən' par niḥ so'one' de'e güen. Na' bito cheyaḷə' goncho par niḥ so'one' de'e malən'. De'e na'anə' šə por ni che de'en chaochto to de'en chaochto na'azən' gonən par niḥ beṇə' bišə'əchon' gone' de'e malən', bitoch cheyaḷə' gaochon. Bito bi yelə' guao de de'e chonən manch yichjla'ažda'ochon'. Pero malən' choncho šə chaochto de'en chon par niḥ beṇə' bišə'əchonə' gone' de'e malən'.

21 Nca'alə xnezen' cuich gaochto belə'anə' na' niquəch ye'ejcho binon', na' nic goncho bichlə de'en choncho šə chonən par niḥ beṇə' bišə'əchonə' gaquəzejlaže'e o əxope' gone' de'e mal o cui gwzenague' che Diozən'.

22 Šə choncho xbab de que bito naquan dolə' ca de'en choncho bitə'əteza de'en choncho, chopzcho lencho Dioz nan' nəzecho. Bito ye'echo beṇə' yoblə so'one' can' chaque chio'o güen goncho. Šə bito chaczejlaže'əcho che bitə'əteza de'en choncho de que naquən güen, nachən' zocho mbalaz.

²³ De xtolə' ben' chao to yelə' guao šə chacžejlaže'e chaquene' de que bitolja cheyalə' gaogü'e'ennə', chedə' bito chonlilaže'e de que de'e güennə' chone' chaogü'e'en. De xtolə'əcho šə choncho bitə'atezə de'en chaqucho bito cheyalə' goncho. Napcho dolə' chedə' cabi chonlilažə'əcho de que de'e güennə' choncho par chio'o.

15

Bito goncho porzə de'en əna chio'o

¹ Chio'o bachejni'išaogü'e'echo na' bənezecho naquən' cheyalə' goncho. De'e na'anə' cheyalə' gapcho yelə' chxenlažə' len beṇə' ca' chse'ejni'i lata'əlaszə. Bito cheyalə' goncho con porzə de'en əna chio'o.

² Cheyalə' goncho de'e güen de'e chsa'azlažə' sa'aljuežjcho, par niç ca' so'onlilažə'əche' Diozən'.

³ Goncho ca' chedə' ni Cristən' bito bene' con de'e gwyazlažə'əzə le'. Na' nyojczən de que Cristən' gože' Diozən': "Beṇə' contr chio' ca' tant chəsə'əže'e le', na' lena' boso'ožia boso'onite'e."

⁴ Na' Xtižə' Diozən' de'en boso'ozoj beṇə' cana' nyojən chzejni'in chio'o, par niç zotezcho chgo'o chçhejlažə'əcho catə' de de'en chsaquə'əzi'icho. Na' Xtižə' Diozən' de'en nyojən leczə chtipəchan lažə'əcho. De'e na'anə' zocho lez gaquə güen çhecho de'en gon Diozən' len chio'o.

⁵ Diozən' chone' par zotezcho chgo'o chçhejlažə'əcho bitə'atezə de'en chac checho na' chtipe' lažə'əcho. Na' na'a chnaba' gone' par niç tozə ca gaquə yichjla'ažda'olen', chedə' can' chene'e Cristo Jeso'osən'.

⁶ Chnaba' gone' ca' par niç tozə ca nale güe'ela'ole Diozən', Xa Xancho Jesocristən'.

Cristən' bene' par niç beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael gaquə əso'elaogü'e' Diozən'

⁷ Ca' ža, le'e so güen tole yetole can' ben Cristən' gwcue'e to tocho ca xi'ine'. Legon ca' par niç Diozən' si'e yelə' bala'an.

⁸ Echnia' le'e de que Cristo Jeso'osən' bide' par goclene' zgua'atec beṇə' Izrael ca'. Bedayene' complir ca lyebe de'en ben Diozən' len xaxtao' chio'o beṇə' Izrael, par niç blo'e de que Diozən' cho'e dižə' li.

⁹ Na' leczə bidə Cristən' par niç beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael gaaquə əso'elaogü'e' Diozən' de'en cheyašə' cheži'ilažə' Diozən' lega'aque'. Chac can' nyoj Xtižə' Diozən' nan:

De'e nan' ža güe'elaogua'a le',

gola' gan' ža' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael par güe'elaogua'a le'.

¹⁰ Na' yeto gan' nan:

Le'e cui nacle beṇə' Izrael, leyebei txen len beṇə' Izrael ca', beṇə' ca' gwlej Diozən' par zjənaquə nasyon çhe'.

¹¹ Na' leczə nan:

Yoguə' le'e cui nacle beṇə' Izrael, legüe'elao' Xancho Diozən'.

Yoguə'əle cheyalə' güe'ela'olene'.

¹² Na' leczə de'en bzoj de'e profet Isaiazən' nan:

To beṇə' yidə ben' za' lao dia çhe de'e Isain'.

Le' nabi'e yoguə'əlol beṇə'.

Na' balə beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael yesə'əbeze' gaquəlen be'enə' za'anə' lega'aque'.

¹³ Diozən' chone' par niç nezecho zotezə zoe' chaclene' chio'o. Na' gonšgue' par niç sole mbalaz juisy na' so cuezle binlo juisy len xbab de'en yo'o lo'o

yichjla'ažda'olen' laogüe de'en chonlilažə'əle Cristən'. Na' šə bazole mbalaz juisy na' bachzo chbezle binlo juisy len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen', nachən' Spirit che Diozən' gonən par sotezə sole yebeile de'en gaquälench Diozən' le'e.

14 Benə' bišə', nezda' de que Diozən' babene' par ničh nacle benə' güenchgua na' chejni'ichgüeile. Nezda' chac choe' ljuěžjle consejw tole yetole.

15 Pero de'en gwlej Diozən' nada' par gona' xšine'enə' cheyaxjda' chzoja' le'e clar che de'e ca' bañezczele par ničh yosa'alažə'əga'aclen.

16 Gwleje' nada' par ničh chona' xšin Jesocristən' ladjo benə' ca' cui zjənaquə benə' Izrael. Na' cho'elenga'aca'ane' dižə' güen dižə' cobə che Diozən' par ničh Diozən' yebeine' lega'aque' catə' so'onlilaže'ene'. Na' Spirit che'enə' gonən par ničh əsa'aque' benə' la'aždao' xi'ilažə' par ničh Diozən' šo'olaže'e lega'aque'.

17 De'en ngoda'a txen len Cristo Jeso'osən' chebeida' cho'a dižə' che xšin Diozən' de'en chona'.

18 Bito cheyaxjda' gua'a dižə' che bi de'e baben benə' yoblə, sino cho'a dižə' che de'en baben Cristən' ca' naquən' goclene' nada' chona' xšine'enə'. Le' bene' par ničh bia'a dižə' len benə' ca' cui zjənaquə benə' Izrael, na' goclene' nada' bena' ca' par ničh bałe' bachoso'ozenague' che'.

19 Spirit che Diozən' goclenən nada' len yelə' guac cheinə' par ničh bena' miłagr na' bichlə de'e zaquə' yesyə'əbane benə'. Goclenən nada' par ničh babi'a dižə' güen dižə' cobə de'e chzejni'in che Cristən' doxen, gwzoloaža' Jerosalennə' bi'an, nach bežintia' gan' nzi' Ilirico.

20 Babena' byen bajji'a dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' gan' ža' benə' cuiñə' se'ene len. Bito gwy'a ga bajse'eczə benə' yoblə xtižə' Cristən'.

21 Can' nyojczə Xtižə' Diozən' nan:

Ca' naquə benə' ca' cui nonə' čixjue'i lega'aque' xtižə' Diozən', lega'aque' yesə'ənezene'en.

Na' benə' ca' cuiñə' se'enen, se'ejni'ine'en.

Pabən' bene' xbab šeje' Roman'

22 Ca' chaquən' ža, zan las catə'an go'onda' yida' gan' nita'əlen' bito goquə yida'.

23 Cana'aten' zelažə'a yida', pero xte na'ach babeyož bena' de'en nžia' Diozən' bia' gona' latjə nga.

24 Na' catə' ša'a España'n' cana' che'enda' tia' əgwlaņa'a le'e. Mbalaz soa' yeyož əgwlaņa'a le'e, nach gaquälənle nada' par ša'a España'n'.

25 Pero na'a yeya'a Jerosalennə' žjəyesana' de'e chəsə'əyažje benə' ca' nita'ənə', benə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'.

26 Benə' Masedonia ca' na' benə' Acaya ca' gwsa'azlaže'e boso'otobe' mečən' par benə' yašə' prob ca' ža' entr benə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' benə' nita' Jerosalennə'.

27 Na' de'en gwsa'azlaže'e boso'otobe' mečən' naquən to goclen de'e cheyalə' yesyə'əyontocze' len benə' Izrael ca'anə'. Caguə benə' Izrael lega'aque', pero bazjəlene' benə' Izrael ca' chəsə'əzi'e de'en chaclen yichjla'ažda'oga'aque'enə', na' de'e na'anə' cheyalə' sa'aclene' benə' Izrael ca' len de'en chəsə'əyažj chəsə'əčhinene'.

28 Catə' yeya'a Jerosalennə' žjəyenezjoga'aca'ane' mečən' de'en bdošan', cana' tia' əgwlaņa'a le'e catə'an ša'a España'n'.

29 Nada' nezda' catə' la'a gan' nita'əlen' na' güe'elencha' le'e dižə' güen dižə' cobə che Cristən', lechguəle mban' gon Diozən' len chio'o.

³⁰ Chaquecho che Xancho Jesocristən' na' Spirit che Diozən' chonən par nich gaque che ljuežjcho tocho yetocho. De'e na'anə' ža beṇə' bišə', chṇaba' godlen len le'e gacle nda' txen goncho orasyon lao Diozən' xte ga zelao saque'echo par nich gaquəlene' nda'.

³¹ Nabehone' gone' ca cui gaca' lao na' beṇə' Jodea ca', beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Cristən', na' leczə ṇabcho par nich beṇə' Jerosalen ca' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' so'olaže'e de'en güe'ega'aca'anə'enə'.

³² Can' goncho orasyonṇə', na' šə Diozən' güe'e latjə, nada' yebeida' yida' delana'a le'e, na' gona' dezcanz gan' nitə'əlenə'.

³³ Diozən' ben' chon par chzo chbezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon', gaquəlene' yoguə'əle. Ca'ašgaczən' gaquə.

16

Pabən' chguape' diox beṇə' ca' nombi'e

¹ Chṇeyoida' le'e leḡon txen len beṇə' zanchō Febe catə'ən le'e gan' zolenə'. Lene' nchoje' naque' comisyon che beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' lao yež Sencrean'.

² Leḡon txen len le', chedə' can' cheyalə' gon chio'o naccho lažə' na' Diozən'. Can' chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən' leczə can' chonlilažə' Feben' le'. Leḡaclene' šə bi de'e chyažj chṇinene', chedə' beṇə' zan bagoclene', na' leczə ca' bagoclene' nada'.

³ Leḡguap Prisilan' na' be'en che' Aquilan' diox. Leḡa'aque' bagwso'one' žin che Cristo Jeso'osən' txen len nada'.

⁴ Boso'osanlažə' cuinga'aque' sa'ate' par gwsa'aclene' nada' nich cui gwso'ot beṇə' nada'. Chselə'a yelə' choxcwlen chega'aque' can' gwso'one', na' leczə ca' yoguə' beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Diozən' ga yoblə leczə choso'osele'e yelə' choxcwlen chega'aque'.

⁵ Leḡguap diox beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag liž Prisilan' na' Aquilan' chso'elaogüe'e Diozən'. Leczə leḡguap diox Epeneton' be'enə' chacda' chei. Le' naque' beṇə' nech benlilaže'e Cristən' entr beṇə' Acaya ca'.

⁶ Leḡguap diox Marian', la' babenchgüe' žin par le'e.

⁷ Leḡguap diox beṇə' gwlaž chia' Andronico na' Jonias. Txen gotə'əto' ližya len leḡa'aque'. Na' leḡa'aque' zjənaque' beṇə' blao entr neto' apostol, na' leḡa'aque' byob gwso'onlilaže'e Cristən' ca nada'.

⁸ Leḡguap diox Ampliasən'. Chonlilaže'e Xancho Cristən', na' chacda' che'.

⁹ Leḡguap diox Orbano ben' chon txen len chio'o choncho xšin Cristo Jeso'osən', na' leczə ca' Estaquis be'enə' chacda' chei.

¹⁰ Leḡguap diox Apelles ben' bablo'echgua de que chonlilaže'e Cristən'. Leczə leḡguap diox beṇə' ca' nitə' liž Aristobolo.

¹¹ Leḡguap diox beṇə' gwlaž chia' Erodion, na' beṇə' nitə' liž Narsison' beṇə' chso'onlilažə' Xancho Cristən'.

¹² Leḡguap diox Trifena na' Trifosa beṇə' güen žin che Xancho. Na' leczə ca' leḡguap diox Persida be'enə' chacda' chei. Babenchgüe' xšin Xancho'.

¹³ Leḡguap diox Rofo. Le' naque' beṇə' blao entr chio'o chonlilažə'əcho Xancho'. Na' leczə leḡguap diox xne'enə' be'enə' leczə naquə ca xna'a.

¹⁴ Leḡguap diox Asincrito, Flegonte, Ermas, Patrobas, Ermes na' len beṇə' bišə'əcho ca' nitə' len leḡa'aque'.

¹⁵ Legguap diox Filologo na' Jolia na' Nereo na' beṇə' zane', na' Olimpás, na' yoguə' beṇə' yeziqʷə'əchlə nitə' len ləga'aque' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'ena'.

¹⁶ Na' catə' chežagle leyolguiž lježjle dižə' šao' par niç gacbia' de que chaque che lježjle. Na' beṇə' ca' nitə' nga na' len beṇə' ca' nitə' ga yoblə chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogü'e Cristən', yoguə'əga'aque' choso'oguape' le'e diox.

¹⁷ Chṇeyoida' le'e beṇə' bišə' par gaple cuidad len beṇə' ca' zjənaquə' beṇə' gotil' na' chso'one' par niç beṇə' yeziqʷə'əchlə chso'one' de'e mal. Beṇə' ca' chso'on ca' chso'one' contr de'en babsedcho che Diozən'. Na' bito gonle txen len ləga'aque'.

¹⁸ Beṇə' ca' chso'on ca' bito choso'ozenague' che Xancho Jesocristən', con chso'one' de'e bia'azəlažə'əga'aque'. Xochegua chso'e dižə' choso'opeine' beṇə' ca' chse'ejle'edazə, na' choso'oxoayague' ləga'aque'.

¹⁹ Yoguə' beṇə' zjənezene' de que le'e chzenagle che Diozən', na' de'e na'anə' chebeida'. Na' che'enda' sole cü'e yichjle par gonle de'e güen caguə par gonle de'e mal.

²⁰ Na' Diozən' ben' chon par chzo chbezcho binlo ləczə le' gone' par niç lgüegwə əgwlej əgwšošjle xtižə' gwxiye'enə'. Na' Xancho Jesocristən' sotezə soe' gaquälənsəgacze' le'e.

²¹ Temtio' ben' chonlen nada' žin chguape' le'e diox. Na' ləczə ca' bišə' lježja' quinga choso'oguape' le'e diox, Losion', Jasonṇə' na' Sosipaterən'.

²² Nada' Tersio chzoja' cart nga con can' na Pabən', ləczə əchguapa' le'e diox, ca naquə le'e chonlilažə'əle Xancho' can' chonlilažə'ane' nada'.

²³ Chguap Gayon' le'e diox. Nada' Pab zoa' liže'enə'. Na' ləczə liže' na' chəsə'əžag beṇə' ca' chso'elao' Cristən'. Erasto ben' naquə tesorer che syodan' chguape' le'e diox, na' beṇə' bišə'əcho Cuarto.

²⁴ Chṇaba' gaquälən Xancho Jesocristən' yoguə'əlolle. Na' ca'ašgacžən' gaquə.

Cho'elaogü'e Diozən'

²⁵⁻²⁷ Ledoye'ela'och Diozən' zejlicane, Dioz ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' sin'. Len' nape' yelə' guac par chaclene' chio'o niç sotezə socho gonlilažə'əchone' na' chaclencze' can' na de'en əchyixjui'a che Jesocristən'. De'en əchyixjui'a na'anə' naquən to dižə' güen dižə' cobə de'en cui no gwneze dezd ža gwlasda'ote, pero na'a Diozən' bablo'ine'en chio'o. Diozən' babene' ca baṇezechon, babzejni'ine' chio'o bi zejen de'en boso'ozoj de'e profet ca'. Dioz ben' zo zejlicane bene' mendad par niç yoguə' chio'o beṇəch ənezecho dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' par əgwzenagcho che' na' gonlilažə'əcho Jesocristən'. Na' Jesocrist na'anə' gaquälene' chio'o par güe'ela'och Diozən' zejlicane. Na' ca'ašgacžən' gaquə. *Pab*

Cart Nech De'en Bzoj San Pabən' Par Beṇə' Corinto Ca'

Pabən' chzoje' beṇə' ca' chso'elao' Cristən' Corinton'

¹⁻² Nada' Pab chzoja' le'e cart nga. Nezczele de que Diozən' gwleje' nada' par naca' apostol che Jesocristən', chedə' can' gwnalaže'e. Chzoja' cart nga par le'e bagwlej Diozən' niçh chdopə chžagle cho'ela'ole Jesocristən' lao' syoda Corinton'. Nada' len beṇə' bišə'əcho Sostenesən' chguapto' le'e diox. Diozən' bagwleje' le'e can' gwleje' neto' par naccho lao ne'ənə' laogüe de'en ngodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən'. Chzoja' cart nga par yoguə'əloḷ beṇə' gatə'ətezə nite'e, beṇə' chso'on orasyon chso'olğüiže' Xancho Jesocristən'. Naque' Xanga'aque' na' leczə naque' Xancho.

³ Chṇaba' lao Xacho Diozən' na' lao Xancho Jesocristən' əsa'aclenšgue' le'e na' so'one' par so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Cristən' chone' par niçh chocho mbalaz

⁴ Syempr cho'a yelə' choxcwlen che Diozən' can' chone' par niçh Cristo Jeso'osən' chaclene' le'e.

⁵ De'en chonlilažə'alene' chaclenchgüe' le'e par niçh chejni'ile yoguə' de'e ca' babzejni'i Diozən' le'e na' cho'ele dižə' chei.

⁶ Na' bachonle ca nachia' de que xtižə' Cristən' de'en chejle'ele naquan de'e li.

⁷ Chaclen Diozən' le'e len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' par gonlilažə'əchlene' na' par niçh gonchle can' chazlaže'enə' žlac chbezcho yida Xancho Jesocristən' yetlas.

⁸ Diozən' gaquəlene' le'e soczle gonle can' chazlaže'enə' par niçh catə'an yida Xancho Jesocristən' yetlas notono gaquə əne' de que nape dolə'.

⁹ Diozən' zotezə zoe' chone' complir can' ne'ənə'. Le'enə' bagwleje' le'e par niçh naquə yichjla'ažda'olen' tozə len yichjla'aždao' Xi'ine' Jesocristən' ben' naquə Xanchon'.

Beṇə' ca' chso'elao' Cristən' Corinton' bito zjənaque' tozə

¹⁰ Beṇə' bišə', laogüe de'en chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən' chṇeyoida' le'e gonle txen len lježjle na' bito tilə gwšašle. Tozə xbab gonle na' tozə can' əgwžiale bia'.

¹¹ Beṇə' bišə', beṇə' ca' nitə' liž Cloe baboso'ozenene' nada' de que chdilə chšašle.

¹² Enia' chdilə chšašle, chedə' balle nale: "Naogua' de'en chsed chlo'i Pab." Na' yeballe nale: "Naogua' de'en chsed chlo'i Apolos." Na' yeballe nale: "Naogua' de'en chsed chlo'i Bed." Na' yeballe nale: "Naogua' de'en bsd blo'i Cristən'."

¹³ ŽEchaquele bselə' Diozən' Cristən' par yebeje' to chopzle xni'a de'e malən'? ŽEna' chaquele nada' Pabən' gwso'ote' le'e yag corozən' par gwdixjua' xtolə'əle ca'? Na'alje žəpor la nada'anə' gwchoale nisən'? Bitə.

¹⁴ Crispo na' Gayo na'azən' bcho'a nis. Na' choxcwlen Diozən' notoch no zo entr le'e beṇə' yesə'əne' de que leczə nada' bcho'aga'aca'ane' nis.

¹⁵ Bitə che'enda' no əna de que por la' na'anə' gwchoe' nisən'.

¹⁶ Na' leczə nada' bchoa' beṇə' ca' nitə' liž Estefanasən' nis. Na' bitoch chjsa'alaža'a šə noch zo beṇə' bcho'a nis.

17 Nezda' Cristan' bito bsele'e nada' par gwcho'a bena' nis. Bsele'e nada' par chyixjui'a diža' güen diža' cobə che'enə'. Na' catə' chyixjui'an bito cho'a diža' zdebə de'e cui se'ejni'i bena'. Bito che'enda' no gaque de que nada' naca' bena' sin', chedə' šə so'one' xbab che yelə' sin' chia'anə' bito əsa'aque'ne' de que de'e zaque'ena' ca de'en bnezjw cuin Cristan' gwso'ot benə' le' le'e yag corozan'.

Cristan' bedalo'e yelə' chnabia' na' yelə' sin' che Diozan'

18 Benə' ca' cui choso'ozenag che Diozan' yesə'əbiayi'e zejlicane. Lega'aque' bito chse'enene' no güe'elen lega'aque' diža' can' gwso'ot benə' Cristan' le'e yag corozan'. Pero Cristan' babene' par nič chio'o cui yeyejcho lao yi' gabilən'. Na' nezecho de que zaquə'əchgua diža' de'en cho'echo de que gwso'ote'ene' le'e yag corozan', chedə' diža' nan' chzejni'in benə' de que Diozan' nape' yelə' guac par chocobe' yichjla'aždao' notə'ətezcho chonlilažə'əchone'.

19 Chac can' na Xtižə' Diozan' de'en nyojan':

Nada' gona' par nič nacbia' de que benə' sin' ca' caguə de'e li zjənsine'enə', na' gona' par nič benə' ca' chse'ejni'i de'e zan lao yežlyo nga bito bi bi de gon ca de'en chse'ejni'ine'enə'.

20 Nita' benə' bazjənsed yelə' sin' che beṇačən', na' nita' benə' choso'osed choso'olo'i lei che Diozan', na' nita' benə' chso'e diža' che de'en chac lao yežlyo nga. Benə' ca' chsa'aque'ne' chso'one' xbab sin', pero lao Diozan' bito bi bi zaquə' xbab čhega'aque'ena'.

21 Diozan' naque' benə' sin' na' le'enə' bene' par nič yelə' sin' che beṇačən' bito chaclənən benə' par so'ombi'ene'. Pero na' con benə' se'ejle' xtiže'ena' de'en chyixjue'eto', Diozan' chazlaže'e yebeje' lega'aque' xni'a de'e malən', la'anə'əczə benə' ca' cui zjənombia' Diozan' chsa'aque'ne' de que bito bi bi zaquə' diža' de'en chyixjue'eto'.

22 Ca naquə benə' Izrael ca' cui chso'onlilažə' Cristan', chəsə'əṇabe' yesə'əle'ine' miłagr par yesə'əneze'ne' šə le Dioz nan' bsele'e Cristan', na' le'egatez ca' benə' ca' cui zjənaquə benə' Izrael na' cui chso'onlilaže'e Cristan', zjəchi' yichjga'aque' porzə che bitə'ətezə diža' cobə de'en chsa'aque'ne' naquən diža' sin'.

23 Pero na' neto' chyixjue'eto' can' gwso'ote' Cristan' le'e yag corozan'. Na' catə' chyixjue'eto'on benə' Izrael ca' bito chsa'azlaže'e na' bito chse'ejle'e čhei. Na' leczə benə' ca' cui zjənaquə benə' Izraelan' catə' chse'enene' diža' de'en chyixjue'eto', leczə chsa'aque'ne' de que bito bi bi zaquə'an.

24 Pero chio'o bagwlej Diozan' par naccho xi'ine', chio'o naccho benə' Izrael na' chio'o cui naccho benə' Izrael, nezecho de que Diozan' chlo'e yelə' chnabia' che'enə' na' yelə' sin' che'enə' ca de'en bsele'e Cristan' gwso'ote'ene' por ni checho.

25 Na' de'en bsele'ene' gwso'ot benə' le' por ni čechon' beṇačən' chsa'aque'ne' de que bito bi zaquə' de'en chon Diozan', na' chsa'aque'ne' de que bito bi yelə' chnabia' napə Diozan'. Na' ca de'en bsele'ene' chlo'en de que Diozan' lechgualə benə' sin' naque' cle ca beṇačən' na' lechgualə chnabi'ache' ca beṇačən'.

26 Le'e gon xbab benə' bišə', Diozan' gwleje' chio'o par naccho xi'ine'. Bito naquə zanco benə' sin' segon can' chso'on beṇačən' xbab čhecho, na' nic naquə zanco benə' gwnabia', na' nic naquə zanco benə' blaə.

27 Diozan' gwleje' chio'o par naccho xi'ine', la'anə'əczə bito naccho benə' sin' na' la'anə'əczə bito naccho benə' gwnabia'. Gwleje' chio'o par nič chzejni'ine' benə' ca' cui zjənombi'ene' de que yelə' sin' na' yelə' gwnabia' čhega'aque'ena' bito bi zjəzaquə'an laögüe'ena'.

²⁸ Chio'o cui naccho beṇə' blao na' cui bi zaquə'əcho par beṇəchən'. De'e na'anə' beṇə' ca' cui zjəṇombia' Diozən' chəsə'əgue'ine' chio'o. Pero Dioz na'anə' gwleje' chio'o par naccho xi'ine' niç sa'acbe'ine' de que bitobi bi zaquə' xbab çhega'aque'enə' ca de'en choso'ozoe' Diozən' ca'alə.

²⁹ Na' Diozən' babene' par niç notono no gaquə' güe'elao' cuine laogüe'enə'.

³⁰ Dioz na'anə' babene' par niç ngodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən'. Diozən' banone' chio'o beṇə' sin' çhedə' Cristən' naque' beṇə' sin'. Banone' par niç naccho beṇə' güen laogüe'enə', çhedə' Cristən' naque' beṇə' güen laogüe'enə'. Banone' la'ažda'ochon' xi'ilažə' çhedə' Cristən' naque' beṇə' la'aždao' xi'ilažə'. Na' leczə' le'enə' babene' par niç cui bi xtolə'əchon' de, çhedə' Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon'.

³¹ Na' nyoj Xtizə' Diozən' nan: "Bito cheyalə' güe'elao' cuincho sino cheyalə' güe'ela'ocho Xancho Diozən'."

2

Pabən' be'e xtižə' Cristən' ben' gwso'ot beṇə' mal ca' le'e yag corozən'

¹ Beṇə' biša', catə' bedəya'a xtižə' Diozən' gan' zolen' bito bi'a dižə' zdebə de'e cui šejni'ile, na' caguə' bi'a dižə' par niç gonle xbab de que nada' naca' beṇə' sin'.

² Gwnia' lo'o la'aždaogua'a de que žlac soa' len le'e bito bi bichlə dižə' gua'a sino que gua'a dižə' che Jesocristən' na' can' gwso'ote'ene' le'e yag corozən', na' bena' can' gwnia' lo'o la'aždaogua'anə' catə'an bida' gan' zolenə'.

³ Gocbe'ida' bito bi gaquə' gona' par niç šejle'ele dižə' de'en gua'anə' na' de'e na'anə' leçhguale bžeba' na' golə' gwxiza' catə' bena' xbab šə gwzenagle chia'.

⁴ Na' catə' bi'a dižə' che Cristən' bito bi'a dižə' len yelə' sin' chia' par niç gonle can' gwni'anə'. Spirit çhe Diozən' gocwlenən le'e len yelə' guac çheinə' par niç gocbe'ile de que dižə' lin' bi'a.

⁵ Bi'a dižə'an ca' par niç notono no gaquə' əna de que chonlilažə'əle Diozən' por ni che yelə' sin' chia'anə'. Nezczecho de que Dioz nan' gocwlene' le'e len yelə' guac çhe'enə' par niç chonlilažə'əlene'.

Spirit çhe Diozən' chonən par niç chejni'ito'

⁶ Na' de'e li chaclen Diozən' neto' par niç cho'eto' dižə' sin' len beṇə' ca' bachse'ejni'i xtiže'enə'. Pero na' yeziquə'əchlə beṇə' ža' yežlyo nga bito chsa'aquene' de que xtižə'əto'on naquan de'e sin'. Na' ni que chsa'aque beṇə' gwnabia' ca' ža' yežlyo nga de que cho'eto' dižə' sin'. Na' ca naquə' beṇə' gwnabia' ca' ža' yežlyo nga, gwžin ža catə' te yelə' gwnabia' çhega'aque'enə'.

⁷ Na' dižə' sin' de'en cho'eto', Dioz nan' babzejni'ine'en neto'. Notono gwneze dižə' sin' che'enə' antslə, pero na'a babzejni'ine'en neto'. Lao yelə' beṇə' sin' çhe Diozən' gwçhoglaogüe'en nac gone' par niç gone' chio'o yelə' bala'an.

⁸ Na' ni tožə beṇə' gwnabia' beṇə' ža' yežlyo nga bito gwse'ejni'ine' yelə' sin' çhe Diozən'. La' žalə' gwse'ejni'ine'en, bito bosə'ode'e Xancho Jesocristən' le'e yag corozən', ben' naquə' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e.

⁹ Na' Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan:

Notono ne'e le'i de'e šao' de'e güen de'en gon Diozən' len beṇə' ca' chsa'aquene' che',

na' nic nonə' yesə'əneze can' gone',

na' nic nonə' gon xbab çhei lo'o yichjla'aždaogüe'enə'.

¹⁰ Pero na'a ža, Diozən' babene' par niç Spirit çhe'enə' bzejni'in chio'o ca naquə' de'e güen de'en chone' len chio'o chaquecho çhe'. Tcho'a tšao'

chejni'i Spirit che Diozən' can' chone'enə', na' leczə nez nle'in de'en ngašə' len beṇəčan'.

¹¹ Notono no neze bi xbab chon beṇə' yoblə, chedə' con to tocho nezecho bi xbabən' choncho. Na' nic no neze bi xbabən' chon Diozən'. Spirit che' na'azən' nezen bi xbabən' chone'.

¹² Na' Diozən' bsele'e Spirit che'enə' zon lo'o la'ažda'ochon' par niçh chnezecho yoguə'alə' de'e šao' de'e güen de'en chon Diozən' len chio'o laogüe de'en nzi'ilaze'e chio'o. De'e na'anə' bitoch choncho xbab ca xbab de'en chso'on beṇə' yeziquə'əchlə ža' yežlyo nga.

¹³ Neto' cho'eto' dižə' che de'e ca' chon Diozən' len chio'o, pero caguə cho'eto'on lao yelə' beṇə' sin' cheto'onə'. Spirit che Dioz nan' chzejni'in neto' dižə' de'en cho'eto'onə'. Na' beṇə' ca' bayo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə', lega'acze'enə' chse'ejni'ine' de'en chsed chlo'iga'aqueto'one'.

¹⁴ Na' beṇə' ca' cui yo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə', bito gaquə se'ejni'ine' de'en chsed chlo'i Spiritən' chedə' chsa'aque'ne' bito bi bi zaquə'an par lega'aque'. Bito chse'ejni'ine'en chedə' bito yo'o Spiritən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' par gaquəlenən lega'aque' se'ejni'ine'en.

¹⁵ Chio'o bayo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon', de'e na'anə' chaclənən chio'o par niçh chacbe'icho che bitə'atezə de'en goncho šə naquən güen o šə naquən mal gonchon. Pero na' beṇə' yeziquə'əchlə bito chse'ejni'ine' de que de'en chene'e Spirit che Diozən' gon chio'o naquən de'e güen.

¹⁶ Na' Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan: "Notono zo no chejni'i xbab che Xancho Diozən' to gwlažze'. Na' Diozən' bito bi de de'e əgwsed əgwlo'i beṇəčan' le'." Pero Diozən' babene' par niçh choncho xbab can' chazlažə' Cristən'.

3

Txenṇə' gwso'one' xšin Diozən'

¹ Beṇə' bišə', catə' bi'a xtižə' Diozən' len le'e, bito bi'an can' cho'an len beṇə' ca' bachoso'ozenag che Spirit che Diozən', chedə' le'e ne'e chzenagle che la'ažda'omallen'. La'anə'əczə bachonlilažə'əle Cristən' gwxaquə'əlebele ca bidao'.

² Catə' ze'e gwzolaole chonlilažə'əle Cristən' gwxaquə'əlebele ca bidao' ne'e chsa'ažə' laogüe de'en cuiṇə' šejni'iša'ogüe'ele de'e ca' chene'e Diozən' šejni'ile. De'e na'anə' bsd blo'ida' le'e de'e ca' cui naquə zdebə' šejni'ile, na' xte ža neža ne'e chsed chlo'ida' le'e ca' chedə' cuiṇə' gac šejni'ile de'en naquə zdebə'.

³ Nachbia' bitonə' gac šejni'ile de'en naquə zdebə, chedə' ne'e chzenagle che la'ažda'omallen'. De'en chgüe'i ljuežjle na' chdilə chžašle zeje dižə' chzenagczle che la'ažda'omallen' can' chso'on beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Cristən'.

⁴ Chzenagle che la'ažda'omallen' ca de'en na baļle: "De'en chsed chlo'i Pabən' naogua", na' yebaļle nale: "De'en chsed chlo'i Apolosən' naogua." De'e na'anə' nia' chonle can' chso'on beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Cristən'.

⁵ ¿Noxa nada' Pab na' noxa Apolosən'? Neto' naquəto' beṇə' güen xšin Diozən' na' neto' be'elento' le'e xtiže'enə'. Na' cuiṇə' Diozən' bene' par niçh baļle beṇlilažə'əle Cristən' catə' bi'a dižə' güen dižə' cobə che'enə' len le'e na' leczə bene' par niçh yebaļle beṇlilažə'əle Cristən' catə'an Apolosən' be'elene'en le'e.

⁶ Zgua'atec nadan' be'elena' le'e xtižə' Diozən' na' gwxaquə'əlebəda' ca to beṇə' chaz. Na' laogüe de'en leczə bsd blo'i Apolosən' le'e, gwxaquə'əlebele ca be'en chyil. Na' can' chon Diozən' niçh chcha'o chxen de'en chazcho, leczə can' bene' par niçh gwyeyje'ele xtiže'enə' de'en be'elento' le'e.

7 Bitotec bi zaca'a nada' de'en be'elena' le'e xtižā' Diozān', na' nic Apolosān' de'en bsd blo'ichene'en le'e. Dioz nan' zaquā' chedā' le'enā' bene' par ničh gwyejle'ele xtiže'enā'.

8 Ben' chyixjue'e xtižā' Diozān' de'e neche na' ben' chyixjue'en de'e gwchope, txennā' chso'one' xšin Diozān' na' tozaczā' can' cheyalā' gapāga'acchone' resp. tpen. Na' Diozān' gone' par ničh to toe' yesā'anite'e mbalaz segon can' gwso'one' xšine'enā'.

9 Neto' ža, txennā' chonto' xšin Diozān' entr le'e. De'e na'anā' gwxaquā'alebeto' ca beņā' goz go'oņ na' le'e gwxaquā'alebele ca yežlyon' gan' chac žinnā'.

Na' leczā le'e chdopā chžagle cho'ela'ole Cristān' yoguā'ale txen gwxaquā'alebele ca to yo'o che Diozān' na' neto' gwxaquā'alebeto' ca beņā' ben yo'onā'.

10 Diozān' goclene' nada' par ničh naca beņā' nech bena' xšine'enā' entr le'e. De'e na'anā' gwxaquā'alebāda' ca beņā' bxe lan yo'o. Na' bena' xšine'enā' ca chon to mues beņā' chacchgua. Na' nitā' beņā' yoblā beņā' leczā boso'osed boso'olo'ine' le'e na' lega'aque' gwxaquā'alebāga'aquene' ca beņā' gosā'abec ze'enā'. Na' šā nochlā beņā' yoso'osed yoso'olo'ine' le'e, cheyalā' so'one' xbab par ničh yoso'osed yoso'olo'ine' le'e porzā de'en naquā de'e li.

11 Le'e chdopā chžagle cho'ela'ole Jesocristān' yoguā'ale txennā' gwxaquā'alebele ca to yo'o de'en chac, na' Jesocristān' gwxaquā'alebene' ca lan yo'onā'. Na' šā no chene'e agwxe laneinā' de'e yoblā, bitoch gaquā, chedā' tozā Jesocristān' zaque'e par gonlilāžā'achone'.

12 Nezecho chcheje bitā'atezā ze'e de'e chxe beņā' lao lan yo'onā' segon šā none'en de or, de pļat, de yej fin, de yag, de yix, o de dod. Can' gwxaquā'alebe de'en yoso'osed yoso'olo'ine' beņā' le'e.

13 Na' catā' ažin ža choglao Diozān' che yoguā'aloļ beņā', cana'ach la'alaon che to to beņā' boso'osed boso'olo'ine' le'e šā boso'osed boso'olo'ine' le'e de'en naquā de'e li, o šā cui. Na' šā boso'osed boso'olo'ine' le'e de'en naquā de'e li, gwxaquā'alebāga'aquene' ca to beņā' ben yo'o de or de pļat o de yej fin chedā' de'e ca' bito chse'eyān. Pero na' šā boso'osed boso'olo'ine' le'e clelā, gwxaquā'alebāga'aquene' ca to beņā' ben yo'o de yag, de yix, o de dod chedā' de'e ca' chse'eyān. Catā' ažin žan' choglao Diozān' che yoguā'aloļ beņā', gone' ca la'alaon šā de'en ben to to beņā' güen xšine'enā' naquan de'e zaque'e o šā bito bi zaquā'an. Ca'aczān' nļa'alaon che to to yo'o segon naquan' zjānaquan.

14 Beņā' ca' boso'osed boso'olo'ine' le'e de'en naquā de'e li, cuin Diozān' gone' ca yesā'azi' benā' ca' yelā' bala'aņ.

15 Pero beņā' ca' boso'osed boso'olo'ine' le'e clelā gwxaquā'alebāga'aquene' ca beņā' šey ližen'. Na' nacchguaze gaquā yesā'choje' par cui se'eye', bito bi yelā' bala'aņ yesā'azi'e chedā' bito boso'osed boso'olo'ine' le'e can' cheyalā'.

16 Chio'o chdopā chžagcho cho'ela'ocho Jesocristān', yoguā'acho txennā' gwxaquā'alebecho ca to yo'odao' gan' chso'elao' beņā' Diozān' chedā' Spirit che'enā' zon lo'o yičhjlā'ažda'ochon'.

17 Na' šā to beņā' gone' par ničh chio'o chdopā chžagcho cho'ela'ocho Cristān' cuejyichjcho dižā' li che Diozān', Diozān' gwnežjue' castigw zejlicānā' che ben' gon ca, chedā' bagwlej Diozān' chio'o par naccho lažā' ne'enā' na' zo Spirit che'enā' lo'o yičhjlā'ažda'ochon'.

18 Šā nocho chaquecho nsi'incho, bito cheyalā' xoayagcho. Cheyalā' gache'icho de que bitotec bi zaquā' xbab chechon' ničh ca' Diozān' gone' chio'o yelā' sin' che'enā'.

19 Beṇə' ca' cui zjəṇombia' Diozən' yeḷə' sin' čhega'aque'enə' bitobi zaquə'an lao Diozən'. La' nyojczə Xtižə' Diozən' nan: "Beṇə' ca' chsa'aque'ne' zjənaque' beṇə' sin', Diozən' gone' par ničh yesə'əbiayi'e por ni čhe xbab mal čhega'aque'enə'."

20 Na' yeto gan' nyojən nan: "Xancho nan' neze de que xbab čhe beṇə' sin' ca' bito gaquəlenən lega'aque' par so'ombi'ene'."

21 Ca naquə neto' əbsed əblo'ito' le'e, bito gonle xbab de que naquəto' le'ebeyože beṇə' zaquə'e. Dioz na'aczən' bsele'e yoguə'əto' par chaclento' le'e na' bsi'e xneze par ničh bitə'ətezəchlə de'e zjəde na' de'e ca' chac chsa'aclenən le'e.

22 Diozən' bsele'e nada' na' Apolosən' na' Bedən' par chaclento' le'e. Na' bene' yežlyon' par ničh leczə chaclenən chio'o. Na' chone' par ničh bitə'ətezə de'en chac checho lao mbancho o catə'an gatcho əsa'aclenən chio'o ṇa'a na' batə'ətezəchlə.

23 Na' laogüe de'en cho'ela'ocho Cristən' ngoda'əcho txen len le' can' ngode'e txen len Xe' Diozən'.

4

De'en gwlo'o Diozən' lao na' apostol ca' par gwso'one'

1 Cheyalə' gonle xbab de que naquəto' beṇə' güen xšin Cristən'. Diozən' babzejni'ine' neto' de'en cui nō gwneze antslə, de'e na'anə' Cristən' ngüe'e lao na'ato' chsed chlo'ito'on beṇə'.

2 Na' chonən byen gonto' complir de'en ngüe'e lao na'ato' gonto'.

3 Na' ca naca' nada' bitobi nonən len nada' la'anə'əczə šə jostis o šə le'e chaquəle de que bito chona' can' cheyalə' gona'. Bito nia' šə chona' can' cheyalə' gona' o šə cui.

4 Nada' chacda' de que bito bi dolə' napa' len bitə'ətezə de'e chona', pero caguə ni čhe de'e na'anə' əṇa Diozən' chia' de que bito bi xtolə'a de. Xancho Cristən' əṇe' šə chona' can' cheyalə' gona' o šə cui.

5 De'e na'anə' bito cheyalə' bi əṇacho čhe notə'ətezə beṇə' šə chone' can' cheyalə' gone' o šə cui. Catə'əchən' yidə Xancho Cristən' yeto, ca na'achən' gone' par ničh ənezecho de'en cui nonə' neze ṇa'a. Gone' par ničh yeyache'icho xbab de'en yo'o lo'o yičhjlə'aždao' to tocho, na' cana'achən' Diozən' əṇe' šə nochon' chon güen.

6 Beṇə' bišə', babi'a xtižə' Apolosən' na' xtižə'a par ničh šejni'ile can' na xtižə' Diozən' de que bito cheyalə' güe'ela'ocho čhe to beṇə' šə naquən' chsed chlo'ine' na' niquə gue'icho čhe yetoe'.

7 ¿Echaquəle de que zaquə'əchle cle ca beṇə' ca' yeḷə'? ¿Ede bi de'e de čhele de'e cui beṇ Diozən'? Bito bi de. Nezele naquən de'e beṇ Diozən' le'e, de'e na'anə' bito cheyalə' ga'alazə'əle len de'en deilen'?

8 Chacljeile bitoch bi chyažjele, na' de que bazole mbalaz la'anə'əczə cui chac četo' ca'. Yebeito' žalə' de'e ličzə zole mbalaz na' soto' mbalaz txen len le'e žalə' ca'.

9 Diozən' bsele'e neto' apostol naquəto' ca to beṇə' le'ezelaogüe cui zaquə'e o ca beṇə' nchoglaon čhe' gate'. Na' Diozən' bsi'e xneze par ničh angl ca' na' beṇə' ca' ža' yežlyon' chəsə'əgüie' can' chac četo' can' chəsə'əgüia beṇə' to comedy.

10 Beṇə'achən' chsa'aque'ne' bito bi bi zaquə'əto' por ni čhe de'en chonto' xšin Cristən'. Pero na' le'e ža, chonle par ničh chsa'aque'ne' nacle beṇə' sin' la'anə'əczə ngoda'əle txen len Cristən'. Neto' nezetə' caguə bi chac gonto', pero

le'e chaquele chac gonle bitə'ətezə. Chso'elao' beṇə' le'e na' chəsə'əgue'ine' neto'.

¹¹ Xte ža neža zan las cui de de'e ye'ej de'e gaoto', na' bito bi xala'anto' de, na' chəsə'əbažə' beṇə' neto', na' nič bi ližto' de.

¹² Na' len ni'a na'ato' chonto' žin par nič chon cuinto' mantener. Na' catə' choso'ožia choso'onitə' beṇə' neto', nachle chṇabto' nite'e mbalaz, na' catə' choso'oči' choso'osaquə' beṇə' neto', chgo'o chčhejlažə'əto' ca de'en choso'oči' choso'osaquə'e neto'.

¹³ Na' catə' beṇə' chṇe' cllə'ə cheto', nachle cho'elenga'acto'one' dižə' šao'. Na' xte ža neža nitə' beṇə' chəsə'əgue'ine' neto' ca chəsə'əgue'ine' no beb na' can' chsə'əgue'ine' no de'e naquə zban.

¹⁴ Na' ca naquə de'e ca' de'en bach bzoja' le'e, bito bzoja'an par nič gaquele zto'. Nacle ca xi'ina' na' chacda' chele. De'e na'anə' choṇa' le'e consejw quinga.

¹⁵ Nitə'əlja ši mil beṇə' choso'osed choso'olo'ine' le'e che Cristən', pero toza' nada' naca' ca xale chedə' zgua'atec nada' gwdixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Cristo Jeso'osən' len le'e par nič chonjilažə'əlene'.

¹⁶ Na' de'en naca' ca xale de'e na'anə' chṇeyoida' le'e gonle can' chona'anə'.

¹⁷ De'e na'anə' bsela'a Temtion' gan' zolenə'. Banona'ane' ca xi'ina' beṇə' chacda' chei laogüe de'e bsed blo'ida'ane' par chonjilažə'e Xancho Cristən'. Na' zoteze' chone' complir can' cheyalə' gone'. Na' Temtio na'anə' gone' par nič əžjsa'alažə'əle de'en babsed bablo'ida' le'e che Cristən' ca de'en chsed chlo'ida' beṇə' ca' chəsə'əadopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' gatə'ətezə nite'e.

¹⁸ Balle nale de que bito bi zaca'a parzə nič chon cuinle xen na' chonle ca laogüe de'en chonle xbab de que bitoch yida' gan' zolenə'.

¹⁹ Pero caguə chžach yida' gan' zolenə' šə Xancho Diozən' gü'e latjə. Na' catə' yida' cana' degüia' gonle can' nalenə'.

²⁰ Ca naquə beṇə' ca' chnabia' Diozən' lega'aque', Diozən' chone' par nič gaquə so'one' can' chso'e dižə'ən. Caguə con chəsə'ənazə'enə'.

²¹ ¿Nac chene'ele gona'? ¿Egüida' gan' zolenə' par gona' le'e castigw o šə yida' gwlo'a can' chacda' chele sin cui bi dižə' əṇia' le'e? Legon xbab naquən' chene'ele gona'.

5

To beṇə' gwzolen no'ol che xe'enə' ca xo'oləcze'

¹ Chso'echgua beṇə' xtižə'əle de que zo to beṇə' byo entr le'e beṇə' zolene' no'ol che xe'enə' ca xo'oləcze'. Beṇə' ca' cui chso'elao' Diozən' bito chžinlažə'e de'e yelə' zton' chso'one' ca de'e yelə' zto'onə' chon be'enə'.

² Na' la'anə'əczə' chac ca' cho'elao' cuinle. Bito gü'e'elao' cuinle. Cheyalə' yegüine'ele na' cuich gü'e'ele latjə gone' txen len le'e.

³ La'anə'əczə' bito zoa' na' len le'e, bagwchoglaogua'an can' cheyalə' gonle len be'en chon de'e malən'. Na' le'e ža, le'e gon cuent lažə'əle de que naquəczcho txenṇə' šə bachonle ca'.

⁴ Na' catə' bandopə nžagle cho'ela'ole Xancho Jesocristən', zocze' chaclene' le'e len yelə' chnabia' che'enə', na' nada' choncza' txen len le'e.

⁵ Catə' bandopə nžagle txen, legwžon gon be'enə' txen len chio'o chonjilažə'əcho Jesocristən' na' le'e cueje' ca'alə' par nič gon Satanəsən' con nac chene'en len le'. De repent šə čhi' saquə'e na'a len cuerp che'enə' goša'alja yichjla'aždaogüe'enə' nič cui si'e castigw zejlicane catə'ən əžin ža choglaio Xancho Jesocristən' naquən' gac che to to beṇə'chən'.

⁶ Bito naquæn güen can' chonle cho'elao' cuinle chaquele chebei Diozæn' le'e. Nezele cata' choncho yetxtil lata' xne'in chonæn par niç cheyas doxen coazin'. Le'egatezæczæ ca' cata' cho'ele latjæ chcha'o chxench bitæ'ætezæ de'e mal entr le'e, yoguæ'ælen' chaple dolæ' çhedæ' yoguæ'ælen' çhonlenle ben' chon de'e malæn' txen.

⁷⁻⁸ Benæ' Izrael gwlaž çheto' ca' chsa'ape' cuidad cui chsa'ogüe' yetxtil de'e nçixæ xne'i lao lni pascon' na' chsa'ape' cuidad par niç cui bi bi xna' cuazin' chega'an lo'o yo'o ližga'aque' lao lni'. Ca'atezæczæn' chio'o çhonlilažæ'æcho Cristæn' cheyalæ' gapcho cuidad do tyempte par niç cui bi de'e mal goncho na' cui bi de'e mal ta' æhen yichjla'ažda'ochon'. Cheyalæ' cuejyichjcho de'e malæn' çhedæ' Cristæn' gwdixjue' xtolæ'æchon' par bebeje' chio'o xni'a de'e malæn'. Na' de'en gwso'ote' le' por ni çhecho gwxaquæ'ælebene' ca xilæ' daon' bian' chso'ot benæ' Izrael ca' lao lni pascon'. De'en çhonlilažæ'æcho Cristæn' ža, cheyalæ' cuejyichjcho de'e malæn' na' goncho porzæ de'e güen.

⁹ Bzoja' to cart par le'e na' gwnia' de que bito cheyalæ' socho binlo len benæ' chgo'o xtoi na' be'enæ' çhbejyichj no'ol çhei o be'en çhe' par chzolene' benæ' yoblæ.

¹⁰ Cata' nia' cabi cheyalæ' socho binlo len lega'aque', bito cho'a dižæ' çhe benæ' ca' cui naccho txen cho'ela'ocho Cristæn' sino que cho'a dižæ' çhe ljuežjcho benæ' leczæ chso'elao' Cristæn'. Na' leczæ ca' nia' bito socho binlo len benæ' çhæsæ'azelazæ' bi de'e de çhe benæ', nic len benæ' çhæsæ'æca'a bi de'e de çhe benæ', na' nic len benæ' chso'elao' lguæ'a lsaquæ'. Nia' ca' çhe ljuežjcho benæ' ca' naccho txen cho'ela'ocho Cristæn'. Žalæ' cui chac socho binlo len benæ' ca' cui chso'elao' Cristæn', bitoch gac socho yežlyo nga žalæ' ca'.

¹¹ Šæ entr le'e nitæ' benæ' nacho bišæ'æcho benæ' çhæsæ'æža' xtoga'aque' o benæ' çhæsæ'æbejyichj no'ol çhega'aquei o be'en chega'aquei par çhæsæ'æzolene' benæ' yoblæ, o benæ' çhæsæ'æzelazæ' bi de'e de çhe benæ', o benæ' chse'ejni'alažæ' lguæ'a lsaquæ', o benæ' choso'ožia choso'onitæ' ljuežjga'aque', o benæ' güe'e zo, o benæ' bgüan, bito cheyalæ' sole binlo len lega'aque'. Na' bito cheyalæ' gaolenga'aclene' txen.

¹² Benæ' ca' çhæsæ'ædopæ çhæsæ'æžag chso'elaogüe'e Cristæn' txen len chio'o cheyalæ' çhoglaochon çhega'aque' cata' æsa'ape' dolæ', pero bito bi cheyalæ' ænacho çhe benæ' ca' cui chso'elao' Cristæn' txen len chio'o.

¹³ Diozæn' æne' çhe benæ' ca' cui chso'elao' Cristæn' de que zjænape' dolæ'. Na' ca naquæ be'enæ' çhon de'e malæn' ben' cho'elao' Cristæn' txen len chio'o, cheyalæ' cuejchone' ca'alæ.

6

Bito ye'echo benæ' cui zjænombia' Diozæn' so'one' yelæ' jostis çhechon'

¹ Cata' chaole xya tole yetole çhjänabele benæ' ca' cui choso'ozenag çhe Diozæn' par so'one' yelæ' jostis çhelen' lguæ'a nabele benæ' ca' bagwlej Diozæn' par zjænaque' lažæ' ne'enæ. ¿Ebito chach'e ile cllæn' chonle?

² ¿Ecabi nezele de que gwžin ža cata' chio'o naccho lažæ' na' Diozæn' goncho yelæ' jostis çhe benæ' yeziquæ'æchlæ ža' yežlyo nga? Na' ca naquæ goncho yelæ' jostis çhega'aque'en, guaquæczæ goncho yelæ' jostis çhe de'e ca' cuitæ zjæzaquæ'e.

³ Leczæ ægwžin ža goncho yelæ' jostis çhe angl ca'. Na' naquæchxen' gaquæ goncho yelæ' jostis çhe de'e chso'on benæ' lao yežlyo nga.

⁴ Na' cata' gaquæyožæ ljuežjle, bito cheyalæ' žja'acle lao benæ' ca' cui chso'onlilažæ' Cristæn' par so'one' yelæ' jostis çhelen', çhedæ' bitotec bi zjæzaquæ'e par chio'o çhdopæ çhžagcho cho'ela'ocho Cristæn'.

5-6 Che'enda' gaquæchgüeile lo'o yichjla'ažda'olen' ca de'en chja'acle lao jostis ca' cui chso'onjilažə' Cristən' chjətaole xya tole yetole le'e nacle bišə'əcho. ¿Eniga tole cui nacle beŋə' si'inŋə' par gon yelə' jostis che ljuežjle cata' bin' chac chele?

7 Lechguale clelən' chonle batə'ətezə chaole xya tole yetole. Mbalazəch zole žalə' chdele ca'alə šə bi de'en chone ljuežjlen' le'e, na' mbalazəch zole žalə' güe'ele latjə yesə'aque'le bi de'e de chele.

8 Chebanda' can' chonle contr ljuežjle na' chca'ale bi de'e de čhega'aque' la'anə'əczə zjənaque' txen len chio'o chonjilažə'əcho Cristən'.

9 Bito goncho xbabən' clellə. Notə'ətezcho šə zotezcho choncho de'e malən' bito gaquə yežincho yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e. Nitə' beŋə' chəsə'əgo'o xtoi na' beŋə' chso'on bichlə de'e yelə' zto' de'en nac ca'. Nitə' beŋə' chso'elao' lguə'a lsaquə'. Nitə' beŋə' chəsə'əbejyich' no'ol chei o be'en čhei par chəsə'əzolene' beŋə' yoblə, na' beŋə' chəsə'əzolentezə le'e ljuežj beŋə' byoga'aque' lguə'a de'e yesə'əca'a no'ol čhega'aque', na' no'ol ca' chəsə'əzolentezə ljuežj no'oləga'aque' lguə'a yesə'əque'e beŋə' byo.

10 Nitə' beŋə' chəsə'əban na' beŋə' chəsə'əzelažə' bi de che beŋə'; na' beŋə' güe'e zo; na' beŋə' choso'ožia choso'onitə' ljuežjga'aque'; na' beŋə' chəsə'əxoayague' par nič yesə'əque'e bi de'e de beŋə'. Ni to beŋə' chon de'e mal ca' cui gaquə yesyə'əžine' yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e.

11 Bałcho bencho de'e mal ca' antslə. Pero na'a de'en chonjilažə'əcho Xancho Jesocristən', Spirit che Dioz chechon' babocobən yichjla'ažda'ochon' par nič naccho beŋə' la'aždao' xi'ilažə', naccho lažə' na' Diozən' na' naccho beŋə' güen laogüe'enə'.

Cheyalə' goncho len cuerp chechon' ca si' Diozən' yelə' bala'an

12 Nitə' beŋə' chəsə'əne' de que de lsens par goncho bitə'ətezə, pero nezecho caguə yoguə' de'en gonchon' naquən güen par chio'o. Na' la'anə'əczə šə chəsə'əna beŋə' de que de lsens par goncho bitə'ətezə, bito cheyalə' güe'echo latjə par nič bi de'en goncho ŋabia'an chio'o.

13 Leczə nitə' beŋə' chəsə'əne': "Nsa' le'echon' par yelə' guao, na' deczə yelə' guaon' par lenŋə." De'e liczə can' chəsə'əne'enə', pero na' le'echon' len yelə' guaon', əžin ža cata' gon Diozən' par nič te čhega'aquan. Na' cuerp chechon' bito naquən par nič co'o xtocho o par nič goncho bichlə yelə' zto' de'en nac ca'. Naquə cuerp chechon' par nič socho güe'ela'ochə Xancho Cristən', na' Xancho' zoczə' par gaquəlene' chio'o.

14 Diozən' bosbane' Xancho Cristən' ladjo beŋə' guatən', na' leczə ca' əžin ža cata' yosbane' chio'o ladjo beŋə' guatən' len yelə' guac čhe'enə'.

15 ¿Ecabi nezele de que ngodə'əcho txen len Cristən' par nič nabi'e cuerp chechon'? Na' de'en ngodə'əcho txen len le', bito cheyalə' so xtocho beŋə' gon cuerp chechon' lao ne'e.

16 Cata' to beŋə' chatə'əlene' xtoe' cuerp čhega'aque'enə' chsa'aquən tozə, can' nyoj de'en gwna Diozən': "Beŋə' ca' čhopə əsa'aque' tozə cuerp."

17 Pero chio'o ngodə'əcho txen len Xancho Cristən' na' naquə yichjla'ažda'ochon' tozə len le'.

18 De'e na'anə' bito co'o xtocho na' bito goncho bitə'ətezəchlə de'e ca' zjənac ca'. De'e mal ca' yeziquə'əchlə bitotec chso'onən contr cuerp chechon', pero šə co'o xtocho o šə goncho bichlə de'e yelə' zto' de'en nac ca', lega'aquən chso'onən contr cuerp chechon'.

19 Spirit che Diozən' zon lo'o yichjla'aždao' to tocho ca to beṇə' zo lo'o yo'o che'. Dioz nan' bsele'e Spirit che'enə' zon lo'o la'ažda'ochon' par chnabia'an chio'o. Caguə chio'o əṇacho naquən' gonchon'.

20 Xancho Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon' par niç naccho xi'in Dioz. De'e na'anə' cheyalə' goncho len cuerp chechon' na' len yichjla'ažda'ochon' ca si' Diozən' yelə' bala'an.

7

Cho'e dižə' cheyelə' gošagna'anə'

1 Na' de'e ca' bzojle nada' le'e cartən', de de'en che'enda' nia' le'e. Šə no beṇə' byo bito chene'ene' si'e no'olə gaque' xo'ole', güennə' chone'.

2 Pero na' de'e nxož co'o xtole, de'e na'anə' naquəchən güen əgwšagna'ale par niç ca' to to beṇə' byo so xo'ole' na' to to no'olə so be'en che'.

3 Na' le'e beṇə' byo, yeyatə'əlen no'olə che chele. Le'egatezəcə ca' le'e no'olə yeyatə'əlen be'en che chele.

4 Ca naquə no'olən' caguə le' əne' nac gone' len cuerp che'enə'. Le'egatezə ca' beṇə' byon' leczə caguə le'enə əne' nac gone' len cuerp che'enə'. Çopte'en cheyalə' yoso'ozenag che ljuežjga'aque'.

5 Na' le'e beṇə' nšagna' bito əgwžonle yeyatə'əlen be'en chele o no'ol chele. Pero de'e gaquəczən' šə yelə' goxia che çople cuezle to term güejə par niç sotezle gonle orasyon. Na' te termən' yeyatə'əlen be'en chele o no'ol chele de'e yoblə par niç Safanasən' cui gaquə co'oyelə'an le'e gonle de'e malən' laogüe de'e tant nan solen ljuežjle.

6 De'e quinga nia' chedə' de lsens par niç to to beṇə' byo si' xo'ole' na' to to no'olə si' be'en che', pero bito naço de que chon Diozən' mendad goncho ca'.

7 Chebeida' žalə' yoguə'əle sole ca nada', cui no xo'ola' zo. Pero na' nža' can' baben Diozən' par zo to tocho na' nža' can' chene'ene' goncho.

8 Le'e cuiṇə' gwšagna'ale, chacda' naquəchən güen yega'anle can' zoa' nada' na' cui əgwšagna'ale. Na' le'e bagot be'en chele o no'ol chele, chacda' leczə naquəchən güen cui yošagna'ale.

9 Pero na' le'e beṇə' byo šə lechguəle nan solenle no'olən', na' le'egatezə ca' le'e no'olə šə lechguəle nan solenle beṇə' byo, mejor əgwšagna'ale par niç ca' bito nabia' yelə' chzelažə'anə' le'e.

10 Le'e no'olə le'e nšagna'ale, chona' mendad bito yela'ale be'en chele. Na' bito gaquele de que nadəza'an ənia' ca'. Naquən to de'e chon Xancho Cristən' mendad cui goncho.

11 Na' šə no'olən' yele'e be'en che'enə', cheyalə' yega'anə' sin cui yeque'e beṇə' yoblə o cheyalə' yeyeje' žəyazolene' be'en che'enə' de'e yoblə. Na' le'e beṇə' byo le'e nšagna'ale, bito yela'ale xo'ollenə'.

12 Na' le'e beṇə' yeziquə'əchlə, ənia' can' chona' xbab cheyalə' gonle, la'anə'əczə Xancho Cristən' bito bi gwne' che de'e ca'. Šə entr le'e zo to beṇə' zo xo'ole' no'olə cuiṇə' gonlilažə' Cristən', na' šə zo no'olən' gan par soteze' yega'anlene' be'en che'enə', bito cheyalə' yela'a beṇə' byon' le'.

13 Na' šə entr le'e zo to no'olə na' cuiṇə' gonlilažə' be'en che'enə' Cristən', šə be'en che'enə' zoe' gan par yesə'ənite'e, bito cheyalə' yesyə'əle'e.

14 Bito naquən mal lao Diozən' par no'olən' chonlilažə' Cristən' solene' be'en che'enə' la'anə'əczə šə be'en che'enə' cuiṇə' gonlilažə'e Cristən'. Leczə bito naquən mal lao Diozən' par beṇə' byon' chonlilažə' Cristən' solene' no'ol che'enə' la'anə'əczə no'olən' cuiṇə' gonlilažə'e Cristən'. Žalə' chgue'i

Diozən' yesə'əzolen ljuəzjga'aque' leczə gwgüe'i Diozən' bi'i çhega'aque'ena', pero Diozən' chaquene' che xi'inga'aque'ena'.

15 Pero na' šə beṇə' byon' o no'olən' ben' cui chonlilažə' Cristən' bitoch chene'ene' solene' be'en che' o no'ol che' ben' chonlilažə' Cristən', bito gwžonle yesyə'ala'aga'aque'. Bito chonən byen yesyə'əga'anlen ljuəzjga'aque' çhedə' la' Diozən' chene'ene' socho binlo len be'en checho o no'ol checho.

16 Le'e no'olə le'e chonlilažə'ale Cristən', šə sotezle len be'en chele be'en cuiṇə' gonlilaže'e Cristən', de repent gwaquəlenlene' par niç gonlilaže'e Cristən'. Na' le'e beṇə' byo le'e chonlilažə'ale Cristən', šə sotezle len no'ol çhelen' la'anə'əczə cuiṇə' gonlilaže'e Cristən', de repent gwaquəlenlene' par niç gonlilaže'ene'.

17 Na' ca naquə žin de'en nlanle catə' gwlej Diozən' le'e par chonlilažə'ale Cristən' gwaquəczə gonchlen. Na' šə banšagna'ale catə'an gwlej Diozən' le'e par chonlilažə'ale Cristən', con ca'aczən' cheyalə' so cuezle, çhedə' can' no'e Xancho Cristən' chele gonle. Leczə can' babena' mendad len beṇə' ca' çəsə'ədopə çəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' gatə'ətezəchlə, leczə can' chona' mendad len le'e.

18 Šə bazole seṇy de'en ne' sirconsionnə' catə'an gwlej Diozən' le'e par chonlilažə'ale Cristən' bito gonle par niç yenit seṇyən'. Na' šə balə cuiṇə' sole seṇy de'en ne' sirconsionnə' catə'an gwlej Diozən' le'e par chonlilažə'ale Cristən', bito gonle byen par solen.

19 Bito naquən to de'e žialao len chio'o šə nsa'acho seṇy de'en ne' sirconsionnə' o šə cui nsa'achon. De'en naquə de'e žialao len chio'o, goncho con can' non Diozən' mendad.

20 Con can' naccho yoguə'əcho catə'an gwlej Diozən' chio'o par chonlilažə'əcho Cristən', šə nsa'acho seṇy de'en ne' sirconsionnə' o šə cui nsa'achon, ca'atezəczən' cheyalə' so cuezcho.

21 Šə nacle esclabo catə'an gwlej Diozən' le'e par chonlilažə'ale Cristən', bito bi gaquele che de'ena'. Pero na' šə guatə' latjə çixjwle niç əchojle xni'a xanlen', leçhixjw niç əchojle.

22 Na' la'anə'əczə nacle esclabo catə' Diozən' gwleje' le'e par chonlilažə'ale Xancho Cristən', nacle beṇə' zaque'e lao Xancho'. Na' la'anə'əczə cui naccho esclabo catə' Diozən' gwleje' chio'o par chonlilažə'əcho Cristən', pero na'a ža Cristən' banaque' Xancho. De'e nan' cheyalə' gwzenagcho che'.

23 Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon' par niç naccho xi'in Dioz. De'e na'anə' cheyalə' gwzenagəchcho che' cle ca gwzenagcho che bi de'en chesə'ana beṇə'.

24 Beṇə' biša', šə nacle esclabo catə'an gwlej Diozən' le'e par chonlilažə'ale Cristən', bito bi gaquele. Gwaquə so cuezle ca' na'a ngodə'ale Diozən' txen.

25 Bito bi mendad ben Xancho Cristən' can' goncho par len no'ol güego' ca'. Pero nada aṇia' le'e can' çacda' cheyalə' goncho par len lega'aque'. Na' laogüe de'en babeyašə' beži'ilažə' Xancho' nada' na' çaclene' nada' par chona' complir can' cheyalə' gona'anə', dižə' de'e nga cho'a naquən de'e zaque'e par əgwzenagle çhei.

26 De'en çacda' nada', notə'ətezə beṇə' šə nšagne'e catə'an gwlej Diozən' le' par chonlilaže'e Cristən', con can' cheyalə' so cueze', o šə bito nšagne'e, leczə can' çacda' naquən güen so cueze'. Nia' ca' por ni che can' çhi' saquə'əcho tyemp nga zocho na'a.

27 Le'e nšagna'ale bito yela'ale xo'olle, na' le'e cui no xo'olle zo, bito çhilje xo'olle.

28 Pero na' notə'ətezle bito gaple dolə' šə əgwšagna'ale, na' ni le'e no'ol güego' bito gaple dolə' šə əgwšagna'ale. Pero de'en gac chele de'e zan de'e çhi' saquə'əle lao yežlyo ngan', lenə'ə' cui che'enda' gac chele ənia' ca'.

29 Beṇə' bišə', che'enda' nia' le'e de que bito socho zan iz par goncho xšin Diozən'. De'e na'anə' šə nitə' xo'olle, cheyalə' gwzenagle che Diozən' na' gonczle xšine'enə' can' gonlen žalə' cui no xo'olle zo.

30 Na' šə chegüine'echo por ni che bi de'en chac checho, cheyalə' soczcho goncho xšin Diozən' cacza chon beṇə' cui bi bi chac chei. Na' šə de de'en cheba chezaquə'əlažə'əcho, cheyalə' gonczcho xšin Diozən' can' goncho žalə' cui chac to de'e güen checho de'en goncho xbab chei. Na' šə bagwxi'icho to de'e gwçhincho, bito cheyalə' gonteccho xbab chei sino cheyalə' gonczcho xšin Diozən' can' goncho žalə' cui gwxi'ichon.

31 Ca naquə zocho yežlyo nga na' chçhincho bi de'e ca' de'en de yežlyo nga, bito cheyalə' cue'echgua yichjcho che bi de'en deicho o bi de'en chac checho chedə' de'e te chei yežlyo nga chle'icho ṇa'a.

32 Na' che'enda' bito bi cuec yichjle che de'en chac yežlyo nga. Šə to beṇə' cui zo xo'ole', deczə latjə par gone' xbab che xšin Xancho Diozən' de'en chone', na' deczə latjə par güe'elažə'e gone' de'en yebei Xançon'.

33 Pero šə to beṇə' zo xo'ole', chbe' yichje' che de'en chac yežlyo nga na' can' gone' par niç yebei xo'olen'.

34 Na' leczə nža' can' chac len no'olan' nšagna' na' no'olan' cui nšagna'. No'olan' cui nšagna' nlatje' par cue' yichje' che de'en chene'e Xancho Diozən' na' par gon cuine' lažə' ne'enə' niç gone' can' chene'e Diozən' len cuerp che'enə' na' len yichjla'ažda'ogüe'enə'. Pero no'olan' zo be'en chei, chbe' yichje' che de'en chac yežlyo nga na' nac gone' par yebei be'en che'enə'.

35 Bagwnia' le'e ca' par niç gaquəlenən le'e, caguə de'e əgwžona' əgwšagna'alənə'. Con che'enda' güe'elažə'əle par gonle de'e güen na' güe'elažə'əle par gonle xšin Xançon' sin cui bi gwžon gonlen.

36 Na' šə to beṇə' chaquene' bito chone' güen ca de'en cui chšague' na' xi'ine' no'olan', na' šə no'olan' bangole' na' chene'ene' əgwšagne'e, naquəczən güen gwšag xə'enə' ne'e šə can' chazlažə'e gone'. Bito chone' de'e mal šə əgwšague' na' xi'ine' no'olan' len ben' chṇab le' par gaque' xo'ole'.

37 Pero šə to beṇə' zoe' chaquene' chone' güen len xi'ine' no'olan' de'en bito chene'ene' no si' le', con šə cui chene'e xi'ine'en əgwšagne'e na' šə chaquene' cui de bichlə de'en chonən byen par əgwšagna' xi'ine'enə', de lens par gone' can' chazlažə'e na' choncze' güen can' bagwçhoglažə'e gone'.

38 Na' leczə chon ben' güen be'enə' chšague' na' xi'ine' no'olan', pero güençh chon be'enə' cui chšague' na' xi'ine' no'olan'.

39 Na' ca naquə notə'ətezə no'olə ca' zjənšagna', cheyalə' yesə'ənite'e len be'en chega'aque' ca', chedə' can' chon lein' mendad. Pero šə sa'atclə be'en chega'aque' ca', guac yesyə'əque'e beṇə' yoblə, con šə beṇə' chso'onlilažə' Xancho Cristən'.

40 Pero chacda' nada' yesə'ənitə'əche' mbalaz šə yesyə'əga'ane' sin cui no yesyə'əque'e cle ca yesyə'əque'e beṇə' yoblə. Na' chacda' xbab çhian' naquən tozə len xbab che Spirit che Diozən'.

8

Yelə' guao de'en choso'ožia beṇə' lao lguə'a lsaquə'ən chse'ejni'alažə'e

¹ Bal le nale bito cheyalə' gaocho yelə' guao de'en choso'ožia beŋə' lao lɣua'a lsaquə'ən chse'ejni'alaže'e, na' yeballe nale bito gonən mal gaochon chedə' nezecho bito bi zjəzaquə' lɣua'a lsaquə' ca'. Na' əchnia' le'e bito cheyalə' gon cuincho xen laogüe de'en chaquecho lechɣuale nezecho to de'en nezecho, sino cheyalə' gaquecho che yeziquə'əchlə beŋə' chso'onlilažə' Cristən' na' gaquələnga'acchone'.

² Na' šə chaquecho lechɣuale nezecho to de'en nezecho, cheyalə' gache'icho de que bito bi bi de de'en chejni'icho can' cheyalə' šejni'ichon.

³ Pero šə chaquecho che Diozən', chebeine' chio'o.

⁴ Na' ca naquə gwɳable šə guac gaocho yelə' guao de'en choso'ožia beŋə' lao lɣua'a lsaquə'ən chse'ejni'alaže'ena', de'e liczə can' nalenə', lɣua'a lsaquə' ca' caguə bi zjəzaquə'ən. Diozən' naquə Xancho, na' le'ena' cheyalə' šejni'alažə'əcho.

⁵ De'e zan de'e de yoban' na' yežlyon' de'en chse'ejni'alažə' beŋə' chəsə'əne' zjanaquan xanga'aque'.

⁶ Pero chio'o nezecho tozə Xacho Dioz nan' zo na' tozə Xancho Jesocristən' par güe'ela'ocho na' par güe'ega'acchone' yelə' bala'aŋ. Na' Xacho Dioz na'anə' bene' par niç Xancho Jesocristən' bene' yoguə'əloj beŋə' na' yoguə' bia chsa'aš, na' yoguə' bichlə de'e zjəde.

⁷ Balə beŋə' bišə'əcho bito chse'ejni'ine' ca de'en chejni'icho. Ne'e chsa'aque' beŋə' zaquə' lɣua'a lsaquə' ca', na' de'e na'anə' chsa'aque' chso'one' de'e mal catə' chsa'ogüe' yelə' guao de'en choso'ožia beŋə' lao lɣua'a lsaquə'ən chse'ejni'alaže'e, chedə' cuinə' se'ejni'isaogüe'ene' de que bitobi zjəzaquə' lɣua'a lsaquə' ca'.

⁸ Bitobi zaquə' yelə' guaon' par niç Diozən' yebeichene' chio'o. Diozən' chebeine' chio'o caguə por ni che de'en chaocho bitə'ətezə yelə' guaon' len caguə por ni che šə cui chaochon.

⁹ Pero bito cheyalə' goncho par niç beŋə' ljuežjcho ca' yesə'əxope' so'one' de'e mal laogüe de'en cuinə' se'ejni'isa'ogüe'ene' de que bitobi zjəzaquə' lɣua'a lsaquə' ca'.

¹⁰ Le'e nacle beŋə' chejni'i, na' šə cue'ele na' ye'ej gaole gan' chso'on beŋə' lni che lɣua'a lsaquə', de repent no beŋə' chso'onlilažə' Jesocristən' yesə'əle'ine' le'e na' leczə se'enene' sa'ogüe' de'en choso'ožia beŋə' lao lɣua'a lsaquə'ən chse'ejni'alaže'e. Na' balə' əsa'aque' de que əsa'ape' dolə' šə sa'ogüe'en chedə' ne'e chsa'aque' beŋə' zaquə' lɣua'a lsaquə' ca'.

¹¹ Na' chio'o bachejni'icho de que bito bi zjəzaquə' lɣua'a lsaquə' ca', bito cheyalə' goncho bitə'ətezə de'e gon par niç beŋə' bišə'əcho ca' cuich so'onlilaže'e Cristən' na' yesə'əbiayi'e. Cristən' bnežjw cuine' gwso'ot beŋə' le' lenczə por ni che beŋə' bišə'əcho ca' beŋə' ca' cuinə' se'ejni'isaogüe'e de que bito bi zjəzaquə' lɣua'a lsaquə' ca'.

¹² Contr beŋə' bišə'əcho can' choncho šə choncho par niç sa'ogüe' de'en choso'ožia beŋə' lao lɣua'a lsaquə'ən chse'ejni'alaže'ena'. Na' catə' choncho contr lega'aque', leczə contr Crist nan' choncho, na' chapcho dolə' laogüe'ena'.

¹³ De'e na'anə' nia' šə por ni che belə' de'en chaogua' gonən par niç beŋə' bišə'əcho ca' yesə'əxope' so'one' de'e mal, cuatəch gaogua'an par niç cui yesə'əxope' so'one' de'e malən'.

9

1 Nezele de que nada' naca' apostol, na' napa' yelə' chnabia' par ənia' naquən' gona'. Nezele de que bable'ida' Xancho Jeso'osən' na' de que chonlilažə'əlene' chedə' nada' be'elena' le'e dižə' güen dižə' cobə che'enə'.

2 La'anə'əczə šə be'nə' ca' yelə' bito chse'ejle'e de que naca' apostol, pero le'e chejle'ele. Na' de'en chonlilažə'əle Xanchon' ben' bselə' nada' chlo'ele de que de'e li naca' apostol che'enə'.

3 De'e nga nia' chzoa' rson lao be'nə' ca' chəsə'əne' cui bselə' Diozən' nada' par naca' apostol.

4 Nada' napa' yelə' chnabia' par naba' gonle nada' mantener žalə' ye'enda' gonle ca'.

5 Deczə lsens par əgwšagna'a len no'olə chonlilažə' Cristən'. Na' žalə' gwšagna'a deczə lsens par əchi'ane' con ga ša'a, can' chon Bedən' na' apostol ca' yelə' na' be'nə' ca' zjənaquə bišə' Xancho Jesocristən'.

6 Zakuə'əczə Bernaben' na' nada' par cuich gonto' žin len ni'a na'ato' nič gonle neto' mantener žalə' ca', la' yeziquə'əchlə be'nə' ca' choso'osed choso'olo'i xtižə' Diozən' bito chso'one' žin len ni'ana'aga'aque'.

7 Ca naquə soldad bito chyixjue' che gast che'enə' sino que nitə'əczə be'nə' chəsə'əyixjw len. Na' notono gazə zan yag oban' šə cui gaogüe' frot dao' chein' cata' yesə'əbian, na' nic no əgwyə xonj baquə' šə cui ye'eje' lata' leč chebən'.

8 Ca de'en nia' ca' bito naquən xbab che be'nəch, sino leczə can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən'.

9 Quinga bzoje' le'e lein': "Bito əgwseyjwle cho'a go'on ca' žlac choso'olej choso'ošošəb trigon' par chchoj xeinə'." Caguə por ni che de'en chi' yichj Diozən' go'on ca'azən' bene' mendad par bzoj de'e Moizezən' ca'.

10 Chzejni'ine' chio'o de que naquəczən güen goncho mantener be'nə' ca' chso'on xšin Diozən' entr chio'o, na' leczə de'e na'anə' nyojən de que ben' chgua'an go'on na' ben' chonšao' trigw cheyalə' yesə'əzi'e lata' güejə cwseš che de'en chso'one'.

11 Bač gocleno' le'e par nič chejni'ile xtižə' Diozən' na' de'e na'anə' bito naquən mazəchlə de'en cheyalə' gonle žalə' nabto' gonle neto' mantener.

12 Chonle mantener yeziquə'əchlə be'nə' choso'osed choso'olo'ine' le'e na' neto' zakuə'əchto' par gonle neto' mantener cle ca lega'aque'.

Pero bito chnabto' gonle neto' mantener. Chgo'o chchejlažə'ato' bitə'ətezə de'en chac cheto' par nič cui bi bi gwžon šanch chio'o chzenagcho che dižə' güen dižə' cobə che Cristən'.

13 Ca'aczn' chac len be'nə' ca' chso'on mendad lo'o yo'odao' əblao che neto' be'nə' Izrael, chsa'aque' mantener len de'en chəsə'ənezjo be'nə' Izrael ca' lega'aque'. Na' bəxoz ca' choso'ozey bia yixə' par chso'elaogüe'e Diozən', chosyo'ocua'ane' lata' güejə de'e chsa'ogüe' che bia ca' chso'ote'enə'.

14 Na' ca'aczn' baben Xancho Jesocristən' mendad de que be'nə' ca' choso'ozenag che dižə' güen dižə' cobə che'enə' cheyalə' so'one' mantener be'nə' ca' chəsə'əyixjui'en len lega'aque'.

15 Pero nada' ža, bitonə' naba' gonle nada' mantener, na' caguə chzoja' de'e nga na'a par nič gonle ca'. Yebeichləda' gata' caguə ca naba' gonle nada' mantener, chedə' lechgualə chebeida' can' guac ənia' de que bito bi bi gan chona' de'en əchyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' len le'e.

16 Bito gaquə ənia' de que to goclen xennə' chona' laogüe de'en chyixjue'ida' be'nə' dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən'. Diozən' gwleje' nada' par chyixjui'an na' chonən byen gona' con can' ne'enə', na' probchguazə nada' žalə' cui chzenaga' par chixjui'a dižə' güen dižə' cobə che'enə'.

17 Žalə' chyixju'i'an por ni che de'en na xbab chia'an gona' ca', naba' gonle nada' mantener. Pero bito naxho de que naquən xbab chia' gona' ca'. Diozən' gwleje' nada' par əchyixju'i'an na' de'e na'anə' cheyalə' chixju'i'an.

18 Na' cheba chezaquə'alaža'a de'en cui chnaba' gonle nada' mantener ca de'en chyixju'i'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' len le'e. Bitobi laxju'a chzi'a ca de'en chyixju'i'an, la'anə'əczə zaca'a par gonle nada' mantener.

19 Chzexjw yichja' chon cuina' ca xmos yoguə'əlol beņə' par niç šanch beņə' so'onlilažə' Cristən', la'anə'əczə Diozən' none' nada' beņə' gwnabia'.

20 Catə' zoa' len beņə' Izrael ca' chona' con can' chon neto' beņə' Izrael na' leczə chona' yoguə' de'e ca' zjənyoj le'e lei de'en bzoj de'e Moizezən', la'anə'əczə nezdə' bito chyazjən gona' ca' par niç yebei Diozən' nada'. Pero naogua' costombr ca' par niç ca' lega'aque' yoso'ozenague' chia' na' so'onlilaže'e Cristən'.

21 Na' catə' zoa' len beņə' cui zjənombia' lei de'en bzoj de'e Moizezən' bito naogua' costombr ca' de'en chon lein' mendad naoto', par niç ca' beņə' ca' cui zjənombia' lei de'en bzoj de'e Moizezən' yoso'ozenague' chia' na' so'onlilaže'e Cristən'. Bito naxho cui chzenaga' che lei che Diozən', chedə' la' zoa' chzenaga' che Cristən'.

22 Catə' zoa' len beņə' cuiņə' se'ejni'išaogüe'ene' can' chene'e Diozən' goncho, bito chona' de'e sa'aguene' zjənaquən de'e mal goncho la'anə'əczə nezdə' bito zjənaquən mal. Chi' yichja' naclə gona' par niç yoso'ozenague' chia' na' so'onlilažə'əche' Cristən'. Chona' xte gan' zelao chzaquə'ada' par chaquəlena' yoguə'əlol beņə' par niç ca' šə bale' so'onlilaže'e Cristən'.

23 Yoguə'əlol de'en chona', chona'an par niç se'ejle' beņə' dižə' güen dižə' cobə che Cristən', chedə' la' che'enda' šancho na' txen socho mbalaz.

24 Nezecho catə' beņə' chso'one' carrer yogue'e chsa'acdoe' par niç chatə'əbia' noe' chon gan, na' tozə ben' chon gan chzi'e premio. Pero na' chio'o, to tocho cheyalə' güe'elažə'əcho goncho cayaņə'n chene'e Diozən' par niç ca' gaquə gone' ca so to tocho mbalaz catə'an yežincho gan' zoe'enə'.

25 Beņə' deportist ca' chəsə'əgo'o chəsə'əchejlaže'e cui chso'one' con can' na cuerp chəga'aque'ena' par niç chsa'aque'che' beņə' gual. Chso'one' ca' chedə' chse'enene' so'one' competir na' yesə'əzi'e to premio, la'anə'əczə naquən to premio de'e te chei. Na' chio'o bito cheyalə' güe'echo latjə naba' la'ažda'omalchon' chio'o par niç Diozən' gone' ca socho mbalaz catə' yežincho gan' zoe'enə'. Na' premio de'en goņ Diozən' chio'o caguə de'e te chein'.

26 Ca naquə beņə' deportist ca', la'anə'əczə šə chsa'acdoe', bito so'one' gan šə cui zjənezene' ga zelao yesə'əžine'. Na' šə beņə' chso'one' bocsear, cheyalə' yesə'ənezene' nac yoso'oçhitje' ponetən' par niç so'one' gan. Na' nada' gwxaquə'əlebəda' ca to deportist beņə' chacchgua laogüe de'en chona' do yichj do laža'a yoguə'əlol can' na Diozən'.

27 Na' bito chzenaga' che la'ažda'omala'an bitə'ətezə de'e mal de'en nan gona' len cuerp chia'anə'. Žalə' chzenaga' che la'ažda'omala'an bito yebei Diozən' nada' la'anə'əczə bagwdixju'i'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' len beņə' yoblə.

10

Bito cheyalə' goncho txen len beņə' ca' chse'ejni'alažə' lguə'a lsaquə'

1 Beņə' bišə', che'enda' ənezele de que Diozən' gwzoe' len yoguə'əlol de'e xaxtao' neto' beņə' Izrael, beņə' ca' besyə'əchoj Egipton'. Yogue'e jəsə'ənaogüe bejon' gan' yo'o Diozən' na' yogue'e gosə'ədie' Nisdao' Exnan' lao goquən choplə par bla' yo biž.

2 Na' yoguə'əlole' gwsa'aque' txen len de'e Moizezan' ca de'en gwche' lega'aque' gosə'adie' nisda'onə' na' gatə'ətezəchlə ja'aque' bedote gwzo Diozən' len lega'aque' lo'o bejon'.

3 Na' yoguə'əloj de'e xaxta'oto' ca' gwsa'ogüe' tozə clas yelə' guao de'en bnežjw Diozən' lega'aque'.

4 Na' yogue'e tozə nis de'en bnežjw Diozən' lega'aque' gwse'eje'. Na' Cristən' gwxaquə'əlebene' ca yejən' gan' bchoj nisən' de'en gwse'eje', çhedə' Cristən' gwdalene' beṇə' ca' na' goclene' lega'aque'.

5 Na' la'anə'əczə Diozən' bene' güen len yogue'e con to çhoptue' gws'o'one' can' chazlažə' Diozən', na' de'e na'anə' Diozən' bene' par niç gosə'əbiayi' beṇə' ca' yelə' latjə dašən'.

6 Beṇə' ca' gosə'əzelaže'e gatə' bi de'e gatə' çhega'aque' de'en cui gone'e Diozən' gwnežjue' lega'aque'. Na' de'en goc çhega'aque' chzejni'in chio'o de que bito cheyalə' selažə'əcho goncho bi de'en naquə de'e mal.

7 Bito cheyalə' šejni'alažə'əcho lgua'a lsaquə' nic bitə'ətezəchlə de'en chse'ejni'alažə' beṇə' ca' cui zjənonmbia' Diozən'. Zan beṇə' Izrael ca' gwse'ejni'alaže'e lgua'a lsaquə' na' nyoj Xtizə' Diozən' cho'en dižə' can' gwso'one' lao lgua'a lsaquə' go'oṇ dao' bian' gwse'ejni'alaže'e, nan: "Gosə'əbi'e gwse'ej gwsa'ogüe' na' gosə'ənite'e gwso'one' legr'."

8 Na' leczə ca' bito cheyalə' co'o xtocho o goncho bichlə de'e yelə' zto' de'en nac ca'. To ža zan beṇə' Izrael ca' bosə'oža' xtoga'aque', na' lao ža na' gwsa'at šoṇeçhoa milga'aque'.

9 Bito cheyalə' goncho Xancho Diozən' prueb šə leine' can' ne'enə'. Zan beṇə' Izrael ca' gwso'onene' prueb šə leine' can' ne'enə', na' Diozən' bsele'e beļ əznia gwsə'ob lega'aque' na' zane' gwsa'at.

10 Zan beṇə' Izrael ca' besə'əže'ešə'e len Diozən'. De'e na'anə' Diozən' bsele'e to angl bete' lega'aque'. Na' chio'o ža bito cheyalə' əže'ešə'əcho len Diozən'.

11 Yoguə' de'e ca' goc çhega'aque' zjənyoṇən par çəsə'əzejni'in naquən' cheyalə' gon chio'o zocho tyemp nga babidə Xancho Jesocristən'.

12 De'e na'anə' notə'ətezcho šə çhaquecho zocho çonlilažə'əcho Jesocristən', cheyalə' gapcho cuidad par niç cui goncho de'e malən'.

13 Bitə'ətezə de'e mal de'en chgo'oyelə' gwxiye'en chio'o goncho, bito nacho zdebəchlə çac çeçho cle ca çhe notə'ətezəchlə beṇə'. Na' Diozən' zocze' çaclene' chio'o can' ne'enə'. Choṇe' chio'o fuers balor par niç cui gwzenagcho çhe gwxiye'enə', na' chzejni'ine' chio'o naquən' goncho par niç soicho cui goncho de'e malən'.

14 De'e na'anə' xi'indaogua'a, bito gonle txen len beṇə' ca' chse'ejni'alažə' lgua'a lsaquə'.

15 Bachejni'ile. De'e na'anə' legon xbab çhe de'e quinga chzejni'ida' le'e par niç ənezele de que çona' le'e to consejw güen.

16 Na' ca naquə de'en che'ej çhaocho par çhjəyeza'alažə'əcho bi zejen par chio'o de'en gwso'ote' Cristən', yelə' çhoçwlen çhe Dioz nan' cho'echo catə'an che'ej çhaochon. Na' ca de'en che'ej çhaochon' zejen de que chio'o çonlilažə'əcho Cristən' naccho tozə, çhedə' Crist na'anə' bnežjw cuine' gwso'ote'ene' na' blalx ççhene'enə' par gwduxjue' xtola'əchon'.

17 Tozə yetxtilan' chzoxjcho na' yoguə'əcho çhaocho latə' güejən par çhjəyeza'alažə'əcho bi zejen de'en gwso'ote' Cristən'. La'anə'əczə naccho beṇə' zan, de'en çhao yoguə'əcho tozə yetxtilan' chlo'en de que yoguə' chio'o çonlilažə'əcho Cristən' naccho ca tozə family laogüe de'en ngodə'əcho txen len le'.

18 Na' legon xbab che de'e nga. Benə' Izrael gwlaž chia' ca' catə' chso'ela'ogü'e Diozən' chso'ote' bia yixə' to lao mes de'en naquə par Diozən'. Na' baltezə benə' chsa'ogü'e xpelə' bian' chso'ote' lao mesən' naquəga'aque' txen chso'elaogü'e Diozən'.

19 Na' ca'aczən' naquan len chio'o, šə gaocho yelə' guao de'en choso'ožia benə' lao lguə'a lsaquə'an chse'ejni'alaže'enə', so'one' xbab de que zocho lez gaquəlen lguə'a lsaquə' ca' chio'onə'. Bito ənachə de que lguə'a lsaquə' ca' zjəzaquə'an par əsa'aclenən benə', na' nic bi zaquə' ca de'en chjəsə'əžie' yelə' guao'n' laoga'aquen'.

20 Che'enda' ənezele de que benə' ca' cui zjənombia' Diozən' catə' chjəsə'əžie' yelə' guao'n' lao lguə'a lsaquə'an chse'ejni'alaže'enə', caguə par Dioz na'anə' chjəsə'əžie'en, sino par de'e xio' ca'anə'. Na' bito che'enda' gonlenle de'e xio' ca' txen.

21 Bito cheyalə' ye'ej gaocho de'en che'ej chaocho par chjəyeza'alažə'əcho bi zejen par chio'o de'en gwso'ot benə' Xancho Cristən' šə leczə ye'ej gaocho de'en chjəsə'əžia benə' par de'e xio' ca'.

22 Contr Dioz nan' choncho šə che'ej chaocho de'en chjəsə'əžia benə' par de'e xio' ca', na' šə che'ej chaochon choncho ca chža'a Diozən' chio'o. Na' bito ənachə naquəchcho benə' gualəch cle ca Diozən' par nič cui bi gac checho šə goncho contr le'.

Bito goncho de'en naquə mal par ljuežjcho

23 Na' la'anə'əczə chəsə'əne': "De lsens par goncho bitə'ətezə", cheyalə' žjəsə'alažə'əcho de que caguə yoguə' de'en gonchon' naquən güen par chio'o. Na' la'anə'əczə šə chaquecho deczə lsens par goncho bitə'ətezə, caguə yoguə'ənnə' gaquəlenən chio'o.

24 Ni tocho bito cheyalə' goncho bitə'ətezə de'en goncho šə naquən mal par ljuežjcho, la'anə'əczə chaquecho naquən to de'e güen par chio'o.

25 Bitə'ətezə belə' de'en chso'ote'e ya'anə' legaon sin cui ənable šə boso'ožie'en lao lguə'a lsaquə'an chse'ejni'alaže'e. Nia' ca' par nič cui gaquəžejlažə'əle šə naple dolə' por ni che de'en gaolen.

26 Nezecho de que guac si'icho bitə'ətezə belə' de'en chso'ote'e ya'anə', chedə' Xtižə' Diozən' nyojən nan: "Che Xancho Diozən' yežlyo nga, benəchən', bia yixə' na' yoguə' de'e zjəde lao yežlyon'."

27 Na' catə' benə' cui chso'onlilažə' Cristən' so'one' chio'o combid ližga'aque'enə' par əxjtaochə, šə šejcho par gaotezcho bitə'ətezə de'en so'one' gaocho. Bito ənabga'aquechone' šə boso'ožie'en lao lguə'a lsaquə'an chse'ejni'alaže'enə'. Diozən' bito chene'ene' gaquəžejlažə'əcho šə napcho dolə' por ni che šə bi de'en gaocho.

28 Na' šə no ye' chio'o de que baboso'ožie' belə'an to lao lguə'a lsaquə'an chse'ejni'alaže'e, bito gaochon šə ca' par nič be'en ye' chio'o ca' cui gone' xbab de que lenczchon' chejni'alažə'əcho lguə'a lsaquə' ca' na' par nič cui gone' xbab de que napcho dolə' šə gaochon.

29 Bito ənachə de que naquan de'e mal gaochon, pero par nič ben' gwna chio'o de que baboso'ožie'en lao lguə'a lsaquə'an cui gaquene' de que choncho de'e mal, de'e na'anə' cui gaochon.

De repent chonle xbab bixchen' cheyalə' cuejyichjcho cui goncho bitə'ətezə de'en goncho šə por ni che de'en gonchon' əsa'aque benə' ljuežjchon' de que napcho dolə'.

30 Na' de repent chonle xbab bixchen' əna ljuežjchon' choncho de'e mal chaocho to yelə' guao šə cho'echo yelə' choxcwlen che Diozən' por len.

³¹ Quinga naquən, bitə'ətezə de'en goncho cheyalə' gonchon ca gaquəlenən beṇə' yoblə par niç əso'elaogü'e Diozən', na' bito ye'ej gaocho de'en gonən par niç beṇə' yoblə cui əso'elaogü'e Diozən'.

³² Na' bito goncho par niç notə'ətezə beṇə' yesə'əxope' so'one' de'e malən', la'anə'əczə šə beṇə' Izrael, o šə beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael, na' la'anə'əczə naque' l'juežj chio'o bagwlej Diozən' par chdopə chžagcho cho'ela'ocho Cristən' o šə cui naque'.

³³ Ca'aczə nada' ža, bitə'ətezə de'en chona' əchyljəlaža'a naclən' chona'an par niç gaquəlenən beṇə' yoblə. Choncha' xbab che de'en gaquəlen beṇə' yeziquə'əchlə cle ca chona' xbab che de'en gaquəlen nada', chedə' che'enda' beṇə' zan yesyə'əchoj xni'a de'e malən'.

11

¹ Nada' ža chchojyichja' de'en che'enda' gona' par niç chona' de'en naquə güen par beṇə' yeziquə'əchlə. Na' legonšga ca' chedə' nada' chona' can' ben Cristən'.

Can' cheyalə' so'on no'ol ca' lao coltən'

² Lechgualə chebeida' de que chonle xbab chia' yoguə' las na' de que chjsa'alazə'əle de'en bsd blo'ida' le'e. Güenchuan' chonle chzenagle che de'e ca' bsd blo'ida' le'e.

³ Na' che'enda' ənezele de que notə'ətezə beṇə' byo cheyalə' əgwzəxjw yichje' par niç Cristən' nabi'ene'. Na' no'ol ca' cheyalə' yesə'əzəxjw yichjga'aque' par niç be'en chega'aque' ca' yesə'ənabi'e lega'aque', can' chon Cristən' chzəxjw yichje' par niç Diozən' chnabi'ene'.

⁴ Le'e beṇə' byo catə' gonle orasyon na' catə' chixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e, bito gwzo xlapə'əlen'. La' šə nzotezlen naquən to yelə' zto' par le'e na' zəjen de que beṇə'əchən' chnabi'e le'e, caguə Crist na'azən'.

⁵ Na' le'e no'olə catə' gonle orasyon o catə' chixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e, le'e gwcuəša' yichje' can' chonczele batə'ətezə chchojle niç nachia' de que beṇə' byo ca' chəsə'ənabi'e le'e. Yoguə'əcho nezecho naquən to yelə' zto' che no'olən' catə'ən nšib yichje'en pelon, na' ca'aczə naquən len le'e no'olə šə cui chcuaša' yichjlen' catə'ən chonle orasyon o catə'ən chyixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e.

⁶ Na' šə cui chonle can' naquə costombr chele de'en chcuaša' yichjlen' batə'ətezə chchojle, yejni'a əgwšib yichjlen'. Na' šə chaquele zto' par əgwšiblen, mejor əgwcuəša'əczlen can' chso'on no'ol ca' yelə'.

⁷ Na' ca naquə le'e beṇə' byo, bito cheyalə' əgwcuəša' yichjlen' catə' gonle orasyon na' catə' chixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e, chedə' Diozən' bene' le'e par niç naple yelə' chnabia' can' napə le'enə' na' par əgwlo'ele ca güennə' chone'enə'. Na' le'e no'olə, Diozən' bene' le'e par əgwlo'ele ca güennə' chso'on be'en chelen'.

⁸ Diozən' bito bene' beṇə' byon' len costiy che no'olən' sino que gwleje' costiy che beṇə' nechən' par bene'en no'olən'.

⁹ Na' Diozən' bito bene' beṇə' byon' par gaquəlene' no'olən' sino que bene' no'olən' par gaquəlene' beṇə' byon'.

¹⁰ De'e na'anə' no'ol ca' cheyalə' yesə'əlo'e de que chəsə'ənabia' beṇə' byo ca' lega'aque'. Cheyalə' so'one' ca' chedə' angl ca' chəsə'əgüie' naquən' chon chio'o beṇə'.

¹¹ Pero ngodə'əczcho txen len Xancho Jesocrisən' la'anə'əczə šə naccho beṇə' byo o šə naccho no'olə, na' de'e na'anə' bito cheyalə' so'on no'olə ca' xbab

de que bito chəsə'əyazjəne' beṇə' byo na' nic neto' beṇə' byo gonto' xbab de que bito chyažjeto' no'olə.

12 Naquən de'e li can' ben Diozən' gwleje' costiy che beṇə' byo nechən' par bene'en no'olə nechən', na' nezecho yoguə'əte beṇə' byo gwıxan no'olə lega'aque'. Na' Dıoz na'anə' bene' beṇəch, bene' bia ca' chsa'aš, na' bene' bitə'ətezəchlə de'e zjəde.

13 Legon xbab chele na' gacbe'ile de que caguə de'e šo'olažə'əcho šə no no'olə gone' orasyon sin cui əgwcuəšə' yıchje'enə', chedə' can' naquə costombr chechon'.

14 Na' leczə nezecho bito chazlažə'əcho šə beṇə' byon' cui əgwšib yıchje'enə', con güe'e latjə ətonən. Naquən to yelə' zto' che' šə gone' ca'.

15 Pero na' no'olən' xochechgua yišə' yıchje'en šə žian de'e tonə. Diozən' none' par niç yıšə' yıchj no'ol ca' chaquən de'e tonə par chcuašə'an yıchjga'aque'enə'.

16 Na' šə nole bito chazlažə'əle de'e quinga babzoja' na' šə chaquele əgwšašle chei, əṇia' le'e clar de que neto' apostol bito cho'eto' latjə so'on no'ol ca' orasyon lao ndopə nžagcho sin cui yoso'ocuašə' yıchjga'aque'enə', na' nic chsoe' beṇə' ljuežjto' ca' latjə so'one' ca' gatə'ətezəchlə ža' beṇə' bagwlej Diozən' par chəsə'ədupə chəsə'əžague' chso'elaogüe'e Cristən'.

Catə'an gwse'ej gwsa'ogüe' txen bito jəsyə'əza'alažə'e can' bnežjw cuin Xancho Jesocristən' por ni chega'aque'

17 Leczə de de'e yoblə de'en əṇia' le'e na' ca naquə lennə' bito gaquə əṇia' de que chonle güen. De'en chonle lao chdopə chžagle txen par cho'ela'ole Cristən' chonən mal len le'e lguə'a de'e gaquəlenən le'e.

18 Enia' ca' chedə' babenda' dižə' de que catə' chdopə chžagle par cho'ela'ole Cristən' bito chonle txen len beṇə' ljuežjle. Na' de repent dižə' de'en babenda' naquən de'e li.

19 De'e li nıtə' balə beṇə' entr le'e cui chso'one' txen len yoguə'əle. Na' de'en cui chso'one' txen chloe'en non' chonlilažə' Cristən' do yıchj do lažə'e na' non' cui.

20 Na' catə' chežagle par chaole txen, bito chonle ca žjəyeza'alažə'əle de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' por ni checho catə'an gwso'ote'ene', la'anə'əczə chedopə chežagle par žjəyeza'alažə'əlen.

21 To tole che'ej chaole de'en noxə'əle sin cui chbezə ljuežjle ca'. Bito chonlen tozə par niç yoguə'əle gaolen. De'e na'anə' balle ne'e chdonle catə' chedaole na' yeballe chzožele de'e tant che'ej chaoxatle.

22 Nca'alə xneze yega'an ližle ye'ej gaole cle ca ye'ej gaole lao beṇə' cui de chega'aque' šə cui əgwnežjwle chega'aque'. Chonga'aquele ljuežjle ca beṇə' cui bı zjəzaquə', la'anə'əczə txen len chio'o bagwlej Diozən' lega'aque' par chso'elaogüe'e Jesocristən': Chonle ca chsa'aque'ne' tolə de'en cui de chega'aque'. Bitə gonle xbab əṇia' de que güennə' chonle de'en chonle ca'.

Che'ej chaocho par chjəyeza'alažə'əcho de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' por ni checho

23 Xancho Jeso'osən' bene' par niç nezdə' can' chene'ene' goncho par žjəyeza'alažə'əcho de'en bnežjw cuine' por ni checho catə'an gwso'ote'ene'. Na' babzejni'ida' le'e de que že'enə' catə'an Jodən' bdie' Xancho Jeso'osən' lao na' beṇə' mal ca', Xancho na'anə' bexe'e to yetxtılən'.

24 Na' lao noxe'en be'e yelə' choxcwlen che Diozən'. Nach bzoxxje'en, na' gwne': "Legao yetxtil nga. Lennə' naquən cuerp chia' de'en əgwnežjua' por ni chele. Quinga gonle par žjəyeza'alažə'əle ca de'en gwnežjua'an."

25 Beyož gwsa'ogüe' yetxtilən' bexe'e to tas nis oban' na' leczə be'e yelə' choxcwlen che Diozən'. Na' gože' benə' ca': "De'en yožə lo'o tas nga zejen de que Diozən' solao gone' de'e cobə de'en none' lyebe gone' par gaqualene' le'e. Na' gone'en chedə' so'ote' nada' na' laljə xchena'anə' por ni chele. Na' batə'ətezə ye'ejlen can' ye'ejlen na'a, le'e yosa'alažə' ca de'e gwnežjo cuina' por ni chele."

26 Na' nada' Pab cheznia' le'e, yoguə' las catə'an gaocho yetxtilən' na' catə'an ye'ejcho nis oban' de'en che'ej chaocho par chjəyeza'alažə'əcho ca de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' por ni checho, choncho ca yesə'əneze benə' de que gwdixjue' xtola'əchon' catə'an gwso'ote'ene'. Na' can' gonchcho xte catə'an yide' de'e yoblə.

Can' cheyalə' goncho catə' che'ej chaocho par chjəyeza'alažə'əcho de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' por ni checho

27 De'e na'anə' šə bito güe'ela'əcho Xancho Jesocristən' do yichj do lažə'əcho bito naquən güen ye'ej gaocho de'en che'ej chaocho par chjəyeza'alažə'əcho ca de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' por ni checho. Na' leczə bito naquən güen ye'ej gaochon catə' cui zocho binlo len Diozən' o len ljuežjcho. Gapcho dolə' šə ye'ej gaochon ca', chedə' goncho ca cui bi zaquə' de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' blalj xchene'enə' por ni checho.

28 Catə'an che'ej chaocho par chjəyeza'alažə'əcho ca de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' por ni checho, to tocho cheyalə' gonyanə'əcho xbab šə zocho binlo len Diozən' na' len ljuežjcho ca' par nič ye'ej gaocho de'en de ye'ej gaocho.

29 Na' šə che'ej chaochon sin cui goncho xbab ca de'en bnežjw cuin Xancho' por ni checho Diozən' goņe' chio'o castigw.

30 Na' de'en che'ej chaolen sin cui chonle xbab bi zejen, de'en na'anə' balə benə' ljuežjlen' bagwsa'at na' zanle chacšene.

31 Pero na' šə gonyanə'əcho xbab naquən' goncho par nič socho binlo len Diozən' na' len ljuežjcho, nachən' bito goņ Diozən' chio'o castigw por ni che can' che'ej chaochon'.

32 Catə' napcho dolə' na' che'ej chaochon, Xancho Diozən' chone' chio'o castigw par nič cheyacbe'icho de que de'e malən' choncho. Chone' ca' par nič cui si'icho castigw zejlacə can' gac che benə' ca' cui chso'elao' le'.

33 De'e na'anə' benə' bišə', catə' ədopə əžagle txen par ye'ej gaole, lecueza ljuežjle ca' par nič ye'ej gao yoguə'əle txen.

34 Šə de'en chbil chdonle na'azə, nca'alə xneze yega'an ližle ye'ej gaole, caguə ca goņ Diozən' le'e castigw can' chonle catə'an chdopə chžagle. Na' ne'e deczə de'en che'enda' gwzejni'ida' le'e naquən' gonle, pero catə' yida' de'e yoblə gan' zolenə' cana'ach əgwzejni'ida' le'e che de'e ca'.

12

Spirit che Diozən' chaclenən to tocho par goncho bi de'en chene'en goncho

1 Benə' bišə', de de'en che'enda' ənezele che de'en chon Spirit che Diozən' chaclenən chio'o chonli:lažə'əcho Jesocristən'.

² Nezele catə'ən cuinə' gombi'ale Diozən' banxoayagle par chejni'alažə'əle lguə'a lsaquə' ca' con can' bzejni'i beŋə' le'e, la'anə'əczə lguə'a lsaquə' ca' bito zjənye'en biš xne.

³ Pero na'a ža, che'enda' ənezele de que Spirit che Diozən' bito chonən par niç no əna de que Jeso'osən' naque' beŋə' maldit. Na' notono no əna de que Jeso'osən' naque' Xane' šə cui chon Spirit che Diozən' par əne' ca'.

⁴ Tozə Spirit che Diozən' zon na' nža' nža' can' chaclenən to tocho par goncho bi de'en goncho na' par ənezecho bi de'en nezecho.

⁵ Tozə Xancho Jesocristən' cho'ela'ocho la'anə'əczə nža' nža' can' chac gon to tocho xšine'enə'.

⁶ Leczə tozə Dioz nan' zo la'anə'əczə nža' nža' can' chone' len to tocho par niç choncho xšine'enə'.

⁷ Na' Spirit che Diozən' zon len to tocho par niç ca' chac choncho de'en chaclenən lježjcho.

⁸ Spirit che Diozən' chonən par niç balcho cho'echo dižə' che Diozən' de'en naquən lechuale dižə' sin', na' leczə Spirit na'anə' chaclenən yebalcho par chejni'icho che Diozən' na' par cho'echo xtiže'enə'.

⁹ Na' Spirit na'anə' chonən ca balcho chonlilažə'əchguacho Diozən' par niç chac bitə'ətezə de'en chnabechone' gaquə. Na' leczə Spirit na'anə' chonən par niç balcho chac choncho ca chəsyə'əyaque beŋə' chsa'acšene.

¹⁰ Na' Spiritən' chonən par niç balcho choncho milagr, na' balcho chyixjue'echo bi de'en bagwna Diozən' chio'o. Na' leczə Spirit nan' chaclenən yebalcho par niç chnezecho che bitə'ətezə de'en chso'on beŋə' šə za'an che Spirit che Diozən' o šə che de'e xio'onə'. Na' Spirit na'acuzən' chaclenən yebalcho par chchoj catə' cho'echo gwde gwde la dižə' de'en cui chejni'icho, na' chaclenən yebalcho par chozejni'iga'aquechone' bi zeje dižə' de'en cho'echon'.

¹¹ Tozə Spiritən' chaclenən yoguə'əcho par niç choncho yoguə' de'e ca' chene'en gon to tocho.

Yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Cristən' naccho tozə, can' naquə cuerp chechon'

¹² Cuerp chechon' nsa'an zan part pero de'en zjəngodə'ən txen naquən tozə cuerp. Ca'acza naquən len yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Cristən', naccho tozə can' naquə cuerp chechon'.

¹³ Balə chio'o naccho beŋə' Izrael na' yebalcho bito naccho beŋə' Izrael. Balcho naccho beŋə' esclabos na' yebalcho bito naccho. Pero yoguə'əcho gwchoacho nis par chlo'en de que Spirit che Diozən' babenən ca ngodə'əcho txen len Cristən'. Na' tozə Spirit na'anə' zon lo'o yichjla'aždao' yoguə'əcho.

¹⁴ Cuerp chechon' nsa'an zan part, na' nža' naquə to to partən'.

¹⁵ Žalə ni'achon' ənan: "Bito naca' tozə len cuerpən' chedə' bito naca' ne'inə'", caguə ni che de'en ənan ca'anə' cui naquən tozə len cuerpən'.

¹⁶ Le'egatezə ca' žalə' nagchon' ənan: "Bito naca' nada' tozə len cuerpən' chedə' bito naca' jelaogüei."

¹⁷ Žalə' doxen cuerp chechon' naquən jelaicho, bito gaquə yenecho. Le'egatezə ca' žalə' doxen cuerpən' naquən nagcho, bito gaquə le'icho.

¹⁸ Pero Diozən' bsi'e xneze par niç cuerp chechon' nsa'an zan part de'e chso'on žin con can' gwyazlaže'e.

¹⁹ Bito nya' cuerp chechon' žalə' nsa'an tozə part.

²⁰ Cuerp chechon' nsa'an zan part pero de'en zjəngodə'ən txen naquən tozə cuerp.

²¹ De'e na'anə' jelaochon' bito gaquə ye'en na'achon': "Bito chyažjda' le'." Na' nic gaquə ye' yichjchon' ni'achon': "Bito chyažjda' le'."

²² La'anə'əczə cuerp chechon' nsa'an balə part de'e cuitec bi fuers chei de, bia'aczə lechguale chyažjchon.

²³ Na' part ca' nsa' cuerp chechon' de'en chaquecho cuitec bi zaquə', chi' yichjchon ca de'en cheyacw xacho. Na' part ca' de'e cui chene'echo le'i beṇə', chcuəšə'əchon len xacho de'en chacwcho.

²⁴ Pero part de'en nsa' cuerp chechon' de'en banaquə xoche bito chcuəšə'əchon. Na' Diozən' none' cuerp chechon' ca chi' yichjcho che part ca' de'en cui zjənaquə xoche.

²⁵ Ca'aczən' bsi'e xneze par nič chio'o cho'ela'ocho Cristən' goncho txen tocho yetocho na' cue' yichjcho gaquəlen ljuēžjcho.

²⁶ Na' šə bin' chac che tocho, yoguə'əcho chi' saquə'əcho txen. Na' šə chac güen che yetocho, yoguə'əcho socho mbalaz.

²⁷ Yoguə'əcho ngodə'əcho txen len Cristən' na' to tocho gwxaquə'əlebecho ca to part cuerp che'enə'.

²⁸ Na' entr chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ocho Cristən', Dioz nan' gwleje' neto' naquəto' apostol, na' de'en ngüe'e lao na'ato' gonto' naquən de'e zaquə'əchgüei. Na' lecze'en gwleje' yebale' par chəsə'əyixjui'e de'en ne'enə'. Na' de'en chso'one'enə' lecze' naquən de'e zaquə'e. Na' yebale' gwlej Diozən' par choso'osed choso'olo'ine' xtiže'enə'. Na' de'en choso'osed choso'olo'ine' xtiže'enə' lecze' naquən de'e zaquə'e. Na' lecze' gwlej Diozən' beṇə' chso'on miłagr na' beṇə' chso'on par chəsyə'əyaque beṇə' chsa'acšene, na' beṇə' chsa'aclen yeziquə'əchlə beṇə' šə bi de'en chəsə'əyazjzene'. Na' gwleje' beṇə' chəsə'ənabia' chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ocho Cristən', na' gwleje' beṇə' chso'e gwde gwdele dižə' de'en cui chse'ejni'ine' con catə' chon Spiritən' ca chso'en.

²⁹ Pero caguə yoguə'əcho naccho apostol. Na' Diozən' bito gwleje' yoguə'əcho par chixjue'echo bi de'en bagwne' chio'o, na' nic gwleje' yoguə'əcho par əgwsed əgwlo'icho xtiže'enə', na' nic gwleje' yoguə'əcho par goncho miłagr.

³⁰ Caguə yoguə'əcho chac goncho ca yesyə'əyaque beṇə' chsa'acšene, na' caguə yoguə'əchon' chon Spirit che Diozən' par güe'echo gwde gwdele dižə' de'en cui chejni'icho, na' caguə yoguə'əchon' chac yozejni'icho bi zejen dižə' de'en chon Spiritən' ca chso'e.

³¹ Chonle güen šə chzelažə'əle gaquəlen Spirit che Diozən' le'e gonle de'e ca' de'en naquəch de'e zaquə'e. Pero əgwlo'ida' le'e yeto de'e gonle de'en naquə de'e žialao xench.

13

Cheyalə' gaque che ljuēžj beṇəchcho

¹ La'anə'əczə šə chaccho gwde gwdele dižə' de'en chsa'ac beṇəchən' na' de'en chsa'ac angl ca', pero šə bito chaquecho che ljuēžj beṇəchcho, bito bi bi zaquə'əcho. Con gwxaquə'əlebecho ca pedas ya de'en chso'on sšag na' ca platiy de'en choso'osiž beṇə' gocuež ca' la' xtižə'əchon' bitobi bi zaquə'an.

² Na' la'anə'əczə šə bagocwlen Spirit che Diozən' chio'o par nič chyixjue'echo bi de'en bagwne' chio'o len yelə' len guac che Spiritən', bito bi zaquə'əcho šə bito chaquecho che ljuēžj beṇəchcho. La'anə'əczə šə nezecho yoguə'əlo' de'en cui no gwneze antslə, len la'anə'əczə šə chejni'icho yoguə'əlo' de'en naquə de'e zaquə'e, bitoczə bi zaquə'əcho šə cui chaquecho che ljuēžj

benachchon'. Na' la'anə'əczə šə lechguale chonlilažə'əcho Diozən' par nič chone' bitə'ətezə de'e zdebə de'en chnabechone' gone', bitoczə bi zaquə'əcho šə cui chaquecho che ljuežj benachcho.

³ Na' šə cui chaquecho che ljuežj benachchon' bito bi zedəgua'an par chio'o la'anə'əczə šə əgwnežjwcho beŋə' yašə'an yogua' de'en deicho. Le'egatezə ca' šə cui chaquecho che ljuežj benachchon' bitobi zedəgua'an par chio'o la'anə'əczə šə əgwnežjo cuincho yoso'ozeye'.

⁴ Šə chaquecho che ljuežj benachcho, napcho yelə' chxenlažə' len lega'aque', na' choncho güen len lega'aque'; bito chgue'iga'aquechone' šə chac güen chega'aque'; na' bito cho'elao' cuincho; na' bito cha'alazə'əcho.

⁵ Na' catə' chaquecho che ljuežj benachcho, bito choncho nacze len lega'aque', bito choncho xbab che cuinzcho, bito naccho beŋə' xtišjw, na' bito naccho beŋə' ggo'olazə'e.

⁶ Na' catə' chaquecho che ljuežj benachcho bito chebeicho šə non' chon de'e mal, sino que chebeicho šə non' chon de'e güen.

⁷ Šə chaquecho che ljuežj benachcho chapcho yelə' chxenlažə' bitə'ətezə de'en chso'one beŋə' chio'o, na' choncho xbab güen che yogua'əlol beŋə', na' zocho lez so'on beŋə' güen yogua' las, na' chgo'o chchejlažə'əcho len bitə'ətezə de'en chac.

⁸ Cuat əžin ža catə' cuich cheyalə' gaquecho che ljuežj benachcho. Pero gwžin ža catə' cuich gon Diozən' par nič no chixjue'e bi de'en bagožə'ene'. Na' gwžin ža catə' Spirit che'enə' gonən ca cuich əso'e gwde gwdelel dižə' de'e cui chse'ejni'i beŋə' yoblə. Na' leczə gwžin ža catə' te che yogua'əlol de'en neze chio'o benach lao yežlyo nga.

⁹ Bitonə' nezecho yogua'əlol de'e ənezecho na' niqenə' gac chixjue'echo yogua'əlol de'en bagwna Diozən' chio'o.

¹⁰ Pero gwžin ža catə' gaquə cayanə'an chene'e Diozən' gaquə, na' cana'achən' cuich bi bi yega'an de'en cui gaquə cayanə'an chene'e Diozən'.

¹¹ Catə' goccho bidao' be'echo dižə' can' chsoe' notə'ətezə bidao' dižə', na' leczə xbab chechon' goquən ca xbab chega'acbo'onə', na' gwejni'icho con can' chse'ejni'ibo'. Na' na'a bagwcha'och bitoch choncho can' chso'on bidao'.

¹² Pero bitonə' šejni'icho binlo che Diozən'. De'e na'anə' gwxaquə'əlebecho ca beŋə' chgüie' beŋə' yoblə to lo'o spejw de'e cuitec chloe' binlo. Pero gwžin ža catə' šejni'iyane'echo che Diozən' can' chejni'ine' checho na'a.

¹³ Na'a ža, de'e quinga šonə chon Diozən' mendad goncho zejlicane: gonlilažə'əchone', socho lez gaquə güen checho, gaquecho che Diozən' na' che ljuežj benachcho. Pero de'en naquə de'e žialaoch goncho entr šonə de'e quinga, gaquecho che Diozən' na' che ljuežj benachcho.

14

Beŋə' ca' chso'elen Diozən' gwde gwdelel dižə' de'en cui chse'ejni'ine'

¹ Cheyalə' güe'elažə'əcho par gaquechecho che Diozən' na' che ljuežj benachcho, na' leczə cue' yichjcho gaquəlen Spirit che'enə' chio'o par goncho xšine'ena'. Na' mazəchlə cheyalə' cue' yichjcho par gaquəlenən chio'o chixjue'echo de'en əna Diozən' chio'o.

² Balcho chon Spiritən' par nič chchoj catə' cho'elencho Diozən' gwde gwdelel dižə' de'en cui chejni'icho. Na' catə' cho'elencho Diozən' gwde gwdelel dižə'an ca', caguə beŋəch na'anə' cho'elenchon chedə' bito chse'ejni'ine' dižə'an. Spirit nan' chonən par nič cho'echo dižə' de'en chejni'i tozə Diozən'.

3 Pero catà' chyixjue'echo de'en bagwna Diozàn' chio'o choncho par nich ljeuzjcho ca' nità'etezà nite'e so'onlilaže'e le', na' chtipcho lažà'aga'aque', na' lecza cho'ega'acchone' balor par nite'e mbalaz.

4 Catà' Spirit che Diozàn' chonàn par nich cho'elenchone' gwde gwdelà dižà' de'en cui chejni'icho, yichjla'ažda'ocho na'agan' chaclenàn. Pero catà' Spirit che Diozàn' chaclenàn par nich chyixjue'echo de'en bagwna Diozàn' chio'o, chaclenàn yogua' chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ocho Cristàn'.

5 Yebeida' žalə' Spiritən' gonən par nich yogua'əle güe'elenle Diozàn' gwde gwdelà dižà', pero gobeichda' žalə' gaquəlenən yogua'əle par chixjue'ele de'en ye'e le'e. Ben' chyixjue'e de'en bagož Diozàn' le', chone' to de'e zaquə'ache cle ca de'en chon ben' cho'elen Diozàn' gwde gwdelà dižà'. La' šə cui no zo no əgwzejni'i yeziquə'əchlə beṇə' chso'elao' Cristàn' bi dižə'n cho'e, bito no gaquəlenən.

6 Beṇə' bišə', nezdə' bito gaquəlenən le'e šə güe'elena' Diozàn' gwde gwdelà dižà' catə'n yida' dezlanə'a le'e. Pero guaquəlenən le'e šə əgwzejni'ida' le'e bi de'en babsed bablo'i Diozàn' nada'. Na' guaquəlenczən šə əgwzejni'ida' le'e bichlə de'en nezdə' che Diozàn'. Guaquəlenczən šə chixjue'ida' de'en əṇa Diozàn' nada'. Na' lecza guaquəlenən šə gwsed gwlo'ida' le'e bi zeje xtiže'enə'.

7 Ca naquə flaudən', šə tozə can' gwcuež beṇə' gocuežən' len dote tyemp, notono gacbe'i bi piesən' hcueže'. Le'egatezə ca' arpən' šə tozə can' ggoł beṇə' gocuežən' len dote tyemp, notono gacbe'i bi piesən' chgołe'.

8 Catə' zo to beṇə' hcueže' cornetən' par nich chəsə'əneze soldad ca' naquən' so'one', šə bito əgwcueže'en clar, bito se'ejni'ine' naquən' cheyalə' so'one'.

9 Le'egatezə ca' chio'o ža, šə güe'elencho Diozàn' dižà' de'en cui chse'ejni'i beṇə', bito gaquəlenən lega'aque'.

10 Nezecho de que beṇə' ža' doxen yežlyo nga gwde gwdelà dižà' de'e chsa'aque', na' to toga'aque' chse'ejni'i xtižə' ljeuzjga'aque'.

11 Na' šə chio'o bito chaccho dižə' de'e chac yeto beṇə', nezecho le' naque' beṇə' zitə' na' chio'o naccho beṇə' zitə'.

12 Na' le'e chi' yichjle gaquəlen Spirit che Diozàn' le'e, ca'aczən' co' yichjle gonle xšine'enə' par gaquəlen ljeuzjle. Gonle ca' nich yogua'əle chdopə chžagle cho'ela'ole Cristàn' sotezə sole gonlilažə'əlene'.

13 Na' šə Spiritən' gonən ca' əchoj catə' güe'elencho Diozàn' gwde gwdelà dižà', cheyalə' nabecho Diozàn' gaquəlenche' chio'o par nich əgwzejni'icho beṇə' bi zejen dižə' de'en cho'elenchone'enə'.

14 Na' catə' choncho orasyonṇə' šə Spirit che Diozàn' chonən par cho'elenchone' dižà' de'e cui chejni'icho, bito bi xbab choncho lo'o yichjla'ažda'ocho' catə'n cho'e'chon, con chacbe'icho de que Dioz na'aczən' cho'ela'ocho.

15 Quingan' cheyalə' goncho, catə' goncho orasyonṇə' güe'echo dižə' de'en əgwzejni'i Spirit che Diozàn' chio'o, pero goncho xbab che dižə' de'en cho'e'chon'. Na' catə' gołcho, gołcho bi de'en əgwzejni'i Spirit che Diozàn' chio'o, na' lecza goncho xbab che de'en chołchon'.

16 Legon xbab nac gaquə šə güe'echo yelə' choxcwlen che Diozàn' len dižə' de'en cui chejni'icho yogua'əcho. Beṇə' cuiṇə' yesə'əneze naquən' choncho lao chdopə chžagcho cho'ela'ocho Cristàn', bito se'ejni'ine' bin' nacho na' de'e na'ana' bito əso'e yelə' choxcwlen che Diozàn' txen len chio'o.

17 Bito gaquəlenən lega'aque' šə goncho orasyon len dižə' de'e cui se'ejni'ine' la'ana'əczə šə de'e li güe'echo yelə' choxcwlen che Diozàn' binlo.

18 Cho'a yelə' choxcwlen che Diozən' de que Spirit che'enə' chonən par nich cho'elencha'ane' gwde gwdeḷə dižə' mazəchlə ca chonən len notə'atezəchle.

19 Pero catə' ndopə nžagcho cho'ela'ocho Cristən' la'aṅə' gueya'əzə dižə' de'en chejni'i yoguə'əcho gwsed gwlo'ida' le'e zejəchen cle ca gua'a ši mil dižə' de'en cui chejni'icho.

20 Beṅə' bišə, naquəczən güen gaccho ca bi'i che'eṅ dao' laogüe de'en cui goncho de'e mal. Pero cheyalə' šo'ocho xbab che beṅə' cha'o na' bito šo'ocho xbab che bi'i cuiṅə' šejni'i.

21 Xtižə' Diozən' nyojən nan: "Nada' Dioz gona' par nich beṅə' zitə' ca' əso'elene' beṅə' Izrael ca' dižə' de'e cui se'ejni'ine', na' yesyə'əbane beṅə' Izrael ca', pero bia'aczə bito yoso'ozenague' čhia'." Can' na Xaṅcho Diozən'.

22 Šə nitə' beṅə' cui chse'ejle'e che Diozən' na' choso'ozenague' catə' güe'elenle Diozən' gwde gwdeḷə dižə' de'en cui chejni'ile yesyə'əbanene' na' sa'acbe'ljeine' de que zoczə Diozən' len le'e. Na' ca naquə' chio'o cho'ela'ocho Cristən', baṅezecho de que zoczə Diozən' len chio'o. Na' catə' to beṅə' chyixjue'ine' bi de'en bagož Diozən' le', chaclenən chio'o chonlilažə'əcho Cristən' la'aṅə'əczə cui chaclenən beṅə' cui chso'onlilaže'ene'.

23 Legon xbab nac gaquə šə lao ndopə nžagcho txen cho'ela'ocho Cristən' yoguə'əcho solao güe'elenchone' gwde gwdeḷə dižə' de'e cui chejni'icho. Na' šə da'acclə beṅə' cui chso'onlilažə' Cristən' o beṅə' cuiṅə' yesə'əneze naquən' choncho cho'ela'ochone', əse'enene' cho'elenchone' gwde gwdeḷə dižə' na' so'one' xbab de que chac tontchon'.

24 Pero nža'an šə to tocho chyixjue'echo bi de'en bagwna Diozən' chio'o. Šə yezidəclə to beṅə' cuiṅə' gonlilažə' Cristən' o to beṅə' cuiṅə' neze naquən' choncho cho'ela'ochone', gacbe'ine' de que de xtole'e catə' to tocho chyixjue'echo bi de'en bagwna Diozən' chio'o.

25 Na' catə' gacbe'ine' de que la'aždaogüe'enə' naquən mal lao Diozən' gwzolja xibe' güe'elaogüe'ene' na' əṅe' de que zoczə Diozən' len chio'o chonlilažə'əcho Cristən'.

Cheyalə' gwsa'əcho coltən' binlo na' cui gonchon chac yazə

26 Na'a ža beṅə' bišə', catə'ən chdopə chžagle txen balle golle to imno, na' balle de de'e əgwsed gwlo'i ljuežjle, na' balle güe'ele dižə' che to de'en babzejni'i Spirit che Diozən' le'e, na' balle güe'ela'ole Diozən' güe'elenlene' gwde gwdeḷə dižə' de'en cui chejni'ile, na' yeballe yozejni'ile dižə' de'en gwso'elen beṅə' ljuežjle ca' Diozən'. Naquəczən güen gonle yoguə' de'e ca' con šə gonlen ca sa'acclənən beṅə' ljuežjle ca' so'onlilažə'əche' Cristən', beṅə' ca' nacle txen cho'ela'olene'.

27 Na' šə nole güe'elenle Diozən' gwde gwdeḷə dižə' de'en cui chejni'ile, legüe'elene'en pero do čhopzle o šonzle na' tgüejə tgüejle. Nach te na' əchoj to beṅə' yozejni'ine' bi zeje dižə' de'en be'elenle Diozən'.

28 Na' šə cui no zo no yozejni'i bi zeje dižə' ca', bitoclə güe'elenle Diozən' dižə'ən nac ca' zizjo lao ndopə nžagle txen. Con lo'o la'ažda'ole na'azə güe'elenlene'enə'.

29 Na' le'e bagocwlen Spiritən' par chyixjue'i ljuežjle de'en bagwna Diozən' le'e, leczə to čhopzle o šonzle əchojle chixjue'elen lao ndopə nžagle, nich beṅə' ca' yelə' yoso'ozenague' na' so'one' xbab šə de'en na to tole za'an che Diozən'.

30 Na' šə lao choe' toe' dižə'ən Diozən' əgwzejni'ine' yetoe' to de'e chixjui'e, ben' bacho'eczə dižə'ən cheyalə' cueze' žlac güe' ben' yeto dižə'əna'.

³¹ Chacenczə Spiritən' yoguə'əle par niçh tǵüejə tǵüejle chixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e, chozejni'i lǵuežjle na' chtiplažə' lǵuežjle.

³² Spirit che Diozən' chonən par niçh balle chac chixjue'elen bi de'en bagwna Diozən' le'e. Na' chixjue'elen con catə'əzən' chache'ile naquən güen par chixjue'elen.

³³⁻³⁴ Diozən' chene'ene' əgwsa' colt chechon' binlo na' cui ša'acho chac yazə.

Na' gatə'ətezə chəsə'ədopə chəsə'əžag beŋə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'ənə', bito cheyalə' soe' no'ol ca' dižə' lao coltən'. Cheyalə' yesə'əlo'e de que choso'ozenague' che chio'o beŋə' byo la' can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojən'.

³⁵ Na' šə de bi de'e chse'ene'e no'ol ca' yesə'əneze', cheyalə' yesə'ənabe' be'en che to toga'aque' catə' yesyə'əžine' ližga'aque', chedə' naquən to yelə' zto' šə no'olən' güe'e dižə' lao ndopə nžagcho cho'ela'ocho Diozən'.

³⁶ Le'e beŋə' Corinto, bito cheyalə' gonle xbab de que le'ezən' zaquə'əle par ənale naquən' gon chio'o chonlilažə'əcho Cristən'. Caguə zgua'atec le'en gwdisle xtižə' Diozən', len caguə le'ezən' nombi'alen.

³⁷ Balle nale chon Spirit che Diozən' par niçh chixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e, na' balle nale de que Spirit che Diozən' chaclenən le'e par chonle bichlə de'en chene'e Diozən'. Šə de'e li chaclen Spiritən' le'e nachən' guacbe'iczele de que mendad che Xancho Crist na'anə' chzoja' le'e yoguə' de'e quinga.

³⁸ Šə nole cui chejle'ele de que Cristən' chone' par niçh chzoja' de'e quinga, bito chaclen Spirit che Diozən' le'e šə ca'.

³⁹ Na'a ža beŋə' bišə', de'e yoblə chnia' le'e, lenabe Diozən' gaqualen Spirit che'enə' le'e par niçh chixjue'ele de'en əna Diozən' le'e. Na' šə Spirit che Diozən' gonən par niçh beŋə' lǵuežjle ca' əso'elene' Diozən' gwde gwdele dižə', bito gwžonle əso'elene'en le'.

⁴⁰ Pero bitə'ətezə de'en gonle lao coltən', legwsa'an binlo, na' bito gonlen chac yazə.

15

Beban Jesocristən' ladjo beŋə' guat ca'

¹ Beŋə' bišə', che'enda' yosa'alazə'əle dižə' güen dižə' cobə che Cristən' de'en babe'elena' le'e antslə. Babzenagle chei na' zotezə zole chdalenlen.

² Na' šə talenczle dižə' güen dižə' cobə che Cristən' de'en babe'elena' le'e, nezele de que žjəyezole len Diozən'. Pero šə bito talenle dižə' güen dižə' cobə che'enə' bitobi zejen de'en nale de que bachejle'ele che dižə' güen dižə' cobə che'enə'.

³ Diozən' bzenene' nada' de'en zjənaquə de'e žialao xench ca bitə'ətezəchlə na' bach bsd blo'ida'an le'e. Gwnia' le'e de que gwso'ot beŋə' Cristən' gwduxjue' xtolə'əchon', con can' byoj Xtižə' Diozən' gaquə.

⁴ Leczə bgašə' Cristən' pero na' beyas bebane' ladjo beŋə' guat ca' beyon ža con can' byoj Xtižə' Diozən' gaquə.

⁵ Na' bi'a dižə' can' ben Cristən' beyož bebane' ladjo beŋə' guat ca', jəyeloe' laogüe' Bedən' na' gwde na' jəyeloe' laogüe' yeziquə'əchlə disipl che' ca' lao nite'e txen, beŋə' ca' gwsa'ac šižine' antslə.

⁶ Na' gwde na' jəyezloe' laogüe' mazlə gueyə' gueyoa beŋə' zjəniti' tši'iza chso'elao' le'. Na' zan beŋə' ca' nežjəmban na'a la'aŋə'əczə bagwsa'at bale'.

⁷ Le'egatezə ca' jəyezloe' laogüe' Jacobən' nach gwde na' jəyezloe' laogüe' yoguə' apostol ca'.

8-9 Na' le'ezelaogüe bedeyeloe' laogüe' nada'. Na' gwxaquä'älebäda' ca to bi'i goljä sin cuiñä' žin ža, čhedä' ca tyempän' bitonä' gonlilaža'a Cristän', gwda' bchi' bsaca'a beñä' ca' bagwlej Diozän' par čhasä'ädopä čhasä'ážague' čso'elaogüe'e Cristän'. De'e na'anä' čacda' naca' le'ezelaogüe apostol beñä' cui bi zaquä' entr beñä' ljuežja' ca', na' čacda' bitoczä zaca'a par naca' apostolan'.

10 Pero bia'aczä nži'ilažä' Diozän' nada'. De'e na'anä' gwleje' nada' par naca' apostol če'enä', na' de'e na'anä' bagocwlene' nada' par nich choncha' xšine'enä' mazächlä ca de'en čso'on yoguä' apostol ca' yelä'. Pero bito änačo toza' nada' chona' xšine'enä' sino que Dioz na'aczän' čaclene' nada' par chona'an.

11 Na' bachejle'ele če dižä' güen dižä' cobä če Cristän' de'en babzejni'ida' le'e na' de'en baboso'ozejni'i apostol ca' yelä' le'e.

Yesyä'äban beñä' guat ca'

12 Na' bač bsed blo'ito' le'e de que Cristän' beyas bebane' ladjo beñä' guat ca'. Pero le'e ža, žbixčhen' na bačle de que bito yesyä'äban beñä' guat ca'?

13 Žalä' naquän de'e li can' nalen' de que Diozän' bito yosbane' beñä' guat ca', bitolja bosbane' Cristän' žalä' ca'.

14 Na' žalä' cui bosban Diozän' Cristän' ladjo beñä' guat ca', bito bi zaquä' xtize'enä' de'en babe'elento' le'e na' bitobi zejen de'en chonlilažä'äčhona' žalä' cui bebane'.

15 De'en babsed blo'ito' le'e de que Diozän' bosbane' Cristän' ladjo beñä' guat ca', babe'eto' dižä' güenlažä' žalä' bito naquän de'e li. Žalä' de'e li bito yosbane' beñä' guat ca', bito bosbane' Cristän' žalä' ca'.

16 De'e na'anä' bito čheyalä' gončo xbab de que Diozän' bito yosbane' beñä' guat ca', čhedä' la' bosbane' Cristän'.

17 Bito bi bi zedägua'an de'en chonlilažä'ächo Cristän' žalä' cui bosban Diozän' le' ladjo beñä' guat ca'. Bito gaquä' ägwnitlaogüe' xtolä'ächon' žalä' cui bebane'.

18 Beñä' ca' bagwsa'at beñä' gwso'onlilažä' Cristän' žlac gosä'äbane' ba-gosä'äbiayi'e na' bito nite'e len Diozän' na'a žalä' cui beyas beban Cristän' ladjo beñä' guat ca'.

19 Probčguazä chio'o žalä' yežlyo ngazän' zocho lez gaquälän Cristän' chio'o. Čxöayagzä cuinčo mazächlä ca notä'ätezächlä beñä' žalä' ca'.

20 Na' de'e liczä Dioz nan' bolis bosbane'ene' ladjo beñä' guat ca', par nich nezecho de que ca'aczän' gone' len beñä' yeziquä'ächlä beñä' čso'onlilažä' le'.

21 To beñä'an ben par nich čhsa'at beñäčän', na' to beñä'an gon par yesyä'äbane'.

22 Adan nan' ben par nich čhsa'at yoguä' beñäčän', na' Crist nan' gon par yesyä'äban yoguä' beñä' čso'onlilažä' le'.

23 To tocho yebancho con catä'an babsi'e xneze. Zgua'atec Cristän' bebane' ladjo beñä' guat ca', na' catä'an yide' yeto le'egatezäczä ca' yesyä'äban beñä' ca' bagwsa'at, con beñä' gwso'onlilažä'ene'.

24-26 Cristän' čhnabi'e doxenlä. Na' ägwlej ägwšošje' yoguä' beñä' contr če' ca' na' bichlä de'e ca' čso'on contr le', na' que'e yelä' gwnabia' če de'e xio' ca' na' če angl bzelaö ca' na' če notä'ätezächlä beñä' gwnabia' beñä' cui čso'elao' le'. Na' catä' Cristän' babeyož blej bšošje' yoguä' beñä' contr če' ca' na' bichlä de'e ca' čso'on contr le', nach gwcueze' yelä' gotän' na' šo'o fin če yežlyon'. Na' cana'äčän' Cristän' cue'e lao na' Xe' Diozän' yoguä' de'en nlane' čhnabi'e na' yoguä' non' čhnabi'e.

²⁷ Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan: "Diozən' bansi'e xneze de que gwžin ža catə' Cristən' nabi'e yoguə'əloł beŋə' na' biquə'əchlə de'en zjəde." Pero ca de'en nan de que Cristən' nabi'e yoguə'əloł beŋə' na' biquə'əchlə de'en zjəde, bito nacho zejen de que leczə Cristən' nabi'e Xē' Diozən'.

²⁸ Na' catə' Cristən' bagwlo'e lao na' Xē' Diozən' yoguə'əte beŋə' na' len yeziquə'əchlə de'e zjəde, cana'ach əgwlo'e de que leczə le' yo'e lao na' Xē' Diozən'. Nach yoguə'əloł beŋə' əsa'acbe'ine' de que Diozən' naque' xanga'aque', na' leczə ca' sa'acbe'i angl na' de'e xio' ca'.

²⁹ Nitə' beŋə' chəsə'əchoe' nis de'e non che beŋə' ca' bagwsa'at. Bito so'one' ca' žalə' cui chse'ejle'e de que gwžin ža yesyə'əban beŋə' guat ca'.

³⁰ Nada' ža, do tyempte nitə' beŋə' chse'enene' so'ote' nada' laogüe de'en cho'a xtižə' Cristən'.

³¹ Beŋə' bišə', de'e li yoguə' ža chsanlažə' cuina' gaquə bitə'ətezə de'e gaquə chia'. Che'enda' nezele de que chsanlažə' cuina' can' banzele de que chebechigüeida' de'en chonlilažə'əle Xancho Jesocristən'.

³² Na' guac ənacho de que por bež əznian' jətijələna' catə'an jsoa' Efeson' chedə' gwso'onchgua beŋə' ca' contr nada'. Pero ža'alə cui yesyə'əban beŋə' guat ca', bitobi bi zaquə' ca de'en goquə chia'. Na' žalə' bito yesyə'əban beŋə' guat ca' yejni'a gonecho che de'en na: "Ye'ej gaotezcho, la' gwxezən' gatcho."

³³ Bito güe'ele latjə no əxoayag le'e, chedə' de'e li can' nyojən nan: "Šə socho t xen len beŋə' chso'on de'e mal, la' solao goncho can' chso'one'enə'."

³⁴ Legwša' xbab chelen' na' cuich gonle de'e malən'. Nia' ca' chedə' balle bitonə' gombi'ale Diozən' na' che'enda' gaquəchgüeile lo'o la'azda'olen' de'en cui nombi'alene'.

De'e cobə yeyac cuerp che beŋə' ca' yesyə'əban ladjo beŋə' guat ca'

³⁵ De repent gwñabljeile nada' nac gaquən' yesyə'əban beŋə' guat ca' o nac gaquə cuerp chega'aque'enə' catə'an yesyə'əbane'.

³⁶ Nchöl yichjla'azda'olen' šə chaquele cui gaquə yesyə'əbane'. Nezecho de que to to xoa' dao' de'en chazcho cheyalə' yexinjən par yela'an yel dao'.

³⁷ Na' bito ənacho de que catə'an chazchonŋə' chazcho yel dao'. Na' can' šə biquə'əchlə de'e chene'echo la'ac, con xsei nan' gazcho.

³⁸ Na' Diozən' chone' par ničh chla' de'en chazchon' na' to ton chaquən' segon bi de'en chazchon'.

³⁹ Ca'acən' naquən' caguə tozə ca' naquə cuerp chechon' len cuerp che bia ca' chsa'aš. Nža'an naquə cuerp che beŋə'chən' na' nža'an naquə cuerp che bia žia tap ni'ane'i, na' nža'an naquə che bia chsa'aš lo'o nis, na' nža'an naquə che bia chsa'aš lao be'.

⁴⁰ Na' nža'an zjənaquə beŋə'ch ca' na' bia ca' chsa'aš lao yežlyon', na' nža'an zjənaquə de'e ca' chle'icho le'e yoban'. Nža' yelə' xoche che de'e ca' chle'icho le'e yoban' na' nža' yelə' xoche che beŋə'ch ca' na' bia ca' chsa'aš lao yežlyo nga.

⁴¹ Nža' can' chse'eni' bgüižən' na' nža' can' chse'eni' bio'onə' na' leczə nža' can' choso'ose'eni' to to beljw ca'.

⁴² Le'egatezəczə ca' catə' yesyə'əban beŋə' ca' gwso'onlilažə' Cristən' žlac gosə'əbane', nža'an gaquə cuerp chega'aque'enə'. Cuerp chega'aque'enə' de'en besə'əgašə' lo'o ban' bagwso'ožə'an, pero catə' yesyə'əbane' ladjo beŋə' guat ca' yeyac cuerp chega'aque'enə' de'e cobə na' bitoch sa'ate'.

⁴³ Bitobi bi zaquə' cuerp che beŋə' guat ca', la' zjənaquən' cuerp šen. De'e na'ana' chcuəšə'əchon. Pero catə'an yesyə'əbane' yetlas, šə gwso'onlilažə'e Cristən' žlac gosə'əbane', yesyə'əyac cuerp chega'aque'enə' de'e zaquə'əche na' de'e gualəch clezə can' əgwsa'acquən antslə.

44 Cuerp che beṇə' guat ca' de'en chcuasə'əchon' zjənaquən de belə' chen, pero nza'an yesyə'əyaquən catə'an yesyə'əbane' šə gwso'onlilaže'e Cristə'n'. Cana'achən' yesyə'əyaquən por cuerp cobə de'en gon can' əṇa Spirit che Diozən'. Na'a zjənaquə cuerpən' de belə' chen, pero gwžin ža gatə' cuerp cobə de'en gon can' əṇa Spirit che Diozən'.

45 Xtižə' Diozən' nyojən nan de que Adannə' ben' naquə beṇə' nechən' gwzoe' bguane'. Pero na' zo yeto beṇə' gwxaquə'əlebene' ca Adannə', le'enə' Cristə'n'. Na' de'en bebane' ladjo beṇə' guat ca' chone' yelə' mban zejlicanən'.

46 Na'a naccho beṇə' belə' chen pero gwžin ža catə'an gatə' cuerp cobə chechon' de'en gon can' əṇa Spirit che Diozən'.

47 Adannə' ben' goquə beṇə' nech, Diozən' bene' le' len bište yo na' gwzoe' yežlyo ngazə. Pero ben' gwxaquə'əlebe ca Adannə' de'en bxie' yelə' mban zejlicanə bazocze' yoban' antslə ze'e yide' galje' yežlyo nga, le'enə' Xancho Cristə'n'.

48 Na' chio'o beṇəch cuerp chechon' naquən can' goquə cuerp che de'e Adannə' de'en ben Diozən' len bište yon', na' de'e na'anə' naccho beṇə' che yežlyo nga. Pero na' chio'o chonlilažə'əcho Cristə'n' gwžin ža catə' gatə' cuerp cobə checho de'en gaquə ca cuerp che Cristə'n' ben' zo yoban'.

49 Na'a nənaccho ca ben' ben Diozən' len bište yon' pero gwžin ža gaccho ca Cristə'n' ben' zo yoban'.

50 Beṇə' bišə' əchnia' le'e catə'an yežincho žjəyezochə len Diozən' zejlicanə bito gaquə əbanecho cuerp chechon' de belə' chennə'. De'e te che cuerp chechon' na' de'e na'anə' bito gaquə əbanechon' catə' žjəyezochə len Diozən' zejlicanə.

51 Na'a əchnia' le'e de'en cui nonə' neze antslə, caguə yoguə'əchon' gatcho, pero yoguə'əchon' yežə' can' gacchon'.

52 Xtitnez yežə' can' gacchon' catə'an cuež trompet che Diozən' par šo'o fin che yežlyon'. Cuež trompet che Diozən' par yesyə'əban yoguə' beṇə' bagwsa'at con beṇə' gwso'onlilažə' Cristə'n'. Na' canan' yeyac cuerp chega'aque'enə' de'e cobə de'en cui te chei na' leczə can' yeyac cuerp che chio'o ne'e mbancho.

53 Cuerp checho de'en mbanecho yežlyo nga na'a de'e te chein' chedə' gožə'an catə'an gatcho. Pero catə'an yeyac cuerp chechon' de'e cobə bito gožə'an na' bito te chei.

54 Na' catə' bade cuerp cobə checho de'en cui gožə' na' de'en cui te chei, cana'achən' bagoc complir can' nyoj Xtižə' Diozən' nan: "Diozən' gwzoinə' bcueze' yelə' gotən' chedə' le'enə' chone' yelə' mban zejlicanə."

55 Na' cana'achən' əṇacho: "Bitoch soi yelə' gotən' chio'o na' bitoch gonən' chio'o gan."

56 De yelə' got che chio'o beṇəch chedə' choncho de'e malən'. Na' de'en nezecho bin' non lei che Diozən' mendad goncho nachle chzenaguəchcho che de'e malən'.

57 Choxcwlen Diozən' bsele'e Xancho Jesocristə'n' ben' chon par nič cuich chzoi de'e malən' chio'o, na' le'enə' babene' par nič chio'o chonlilažə'əchone' šə gatcho leczə əžin ža yebancho ladjo beṇə' guat ca'.

58 De'e na'anə' beṇə' bišə' dao', lesotezə leso legonlilažə' Xancho Jesocristə'n' sin cui žjəxaquə'əlažə'əle na' sin cui gaquəžejlažə'əle. Na' zejli legonchgua xšin Xancho'n' la' nezczele de que bito gaquə dadən'.

Choso'otobe' mech par chsa'aclene' beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' Jerosalennə'

¹ Na'a ža che'enda' əṇia' le'e naquən' gonle catə' əgwtole mechən' par gaquəlenle beṇə' Jerosalen ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'. Legon can' bena' mendad so'on beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' to to yež de'en zjəchi' Galasian'.

² Na' yoguə' ža dmigw to tole cuejle latə' güejə mech segon ca de'en beṇle gan lao xmannə' na' co'oša'olen par nič den catə'an yida' dezlana'a le'e. Legon ca' par nič bito əgwtohlen catə'an yida'anə'.

³ Na' catə'an yida'anə' cana' əselə'a beṇə' ca' bagwlejlen' par əxjsə'mechlen' Jerosalenne', na' əgoxə'ətega'aca'ane' to čopə cart.

⁴ Pero šə gwxenlāžə'əcho de que nada' ša'a na' sa'aclene' nada' txen.

Pabən' chone' xbab žjəlane'e lega'aque'

⁵ Na' yida' gan' zolen' catə' yeyož tia' Masedonian', čhedə' leczə cheyałə' ša'a žjəlana'a beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' na'.

⁶ Na' de repent yega'ana' len le'e do tbio' o čop bio' o šə yega'anca' dote tyemp zaguən'. Na' catə' yeza'a gan' zolen' le'e gaquəlenle nada' par yeya'a ga yoblə.

⁷ Bito yida' delana'a le'e na'a čhedə' to teza'an šə baza'a, la' che'enda' desoa' šša len le'e catə'an yida'anə' šə Xancho Diozən' güe'e latjə.

⁸ Che'enda' yega'ana' Efeso nga xte catə' gałə' lni de'en ne' Pentecostes.

⁹ Yega'ana' čhedə' beṇə' zan nitə' nga beṇə' chse'ene'e yoso'ozenague' che xtizə' Diozən' pero leczə nitə' beṇə' zan cui chse'enene' čixjui'an.

¹⁰ Na' catə' yidə Temtion' gan' zolen' cheyałə' gaplene' respet par nič cui žebe' əgwsed əgwlo'ine' le'e, čhedə' leczə can' chona' nada' xšin Xancho Diozən' ca'aczən' chon le'.

¹¹ De'e na'anə' ža bito gonle xbab de que bitobi zaque'e, sino que cheyałə' sole güen len le' na' len beṇə' ca' žague'enə' catə' la'aque' gan' zolenə'. Na' catə' yesa'aque' cheyałə' gaquəlenga'aclene' par deya'aque' gan' zoa' nga to šao' to güen la' chbezəga'aca'ane'enə'.

¹² Na' ca naquə beṇə' bišə'əcho Apolosən' ža, leczə gotə'əyoida'ane' par yidəlene' Temtion' na' len beṇə' bišə'əcho ca' desə'alane'e le'e, pero bene' xbabən' mejor bito yide' na'a. Pero güide' catə' soe' to latjə.

Yeto čopə de'en che' Pabən' beṇə' Corinto ca'

¹³ Cheyałə' gapple cuidad par nič cui xoayagle len de'e malən', na' cheyałə' sotezə sole gonlilažə'əle Diozən' con can' chonlilažə'əczlene'. Bito žeble sino leso legon can' chene'e Diozən'.

¹⁴ Na' legaque che Diozən' na' che beṇə'čhən' bitə'ətezə de'en chonle.

¹⁵ Na' na'a ža beṇə' bišə', de to de'e che'enda' əṇia' le'e. Nezele de que family che Estefanas zjənaque' beṇə' nech gwso'onlilažə'e Cristən' Acayan', na' baṇezczele can' chso'onczə', lechguale chsa'aclene' notə'ətezəchlə beṇə' bazjənaque' lažə' na' Diozən'.

¹⁶ De'e na'anə' əchnia' le'e de que cheyałə' əgwzenagle che lega'aque' na' lenczə che notə'ətezəchlə beṇə' chso'onchgua xšin Diozən' na' che beṇə' ca' chsa'aclenchgua beṇə' bišə'əcho ca'.

¹⁷ Chebeida' babla'ac Estefanasən', Fortonaton' na' Acaicon' gan' zoa' nga, na' bagwsa'aclene' nada' par nič bitoch zoa' trist de'en cui zole nga len nada'.

¹⁸ Lechguale bagwso'one' ca chebeida', can' bagwso'one' len le'e. De'e na'anə' cheyałə' gapəga'acchone' respet.

¹⁹ Na' n̄a'a ža əchnia' le'e de que beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' doxen Asian' chəsə'əguape' le'e diox. Na' leczə len Aquila na' no'ol che' Prisilan' nach zjələnczə beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' ližga'aque'enə', leczə chəsə'əguapchgüe' le'e diox. Lega'aque' chso'onl̄ilažə'əcze' X̄ancho Jesocristən' can' chonl̄ilažə'əchone' chio'o.

²⁰ Na' yoguə'əloḷ beṇə' bišə'əcho ca' nitə' nga chəsə'əguape' le'e diox. Na' catə' chežagle leyolgüiž ljuežjle dižə' šao' par nič gachia' de que chaque che ljuežjle.

²¹ Cuincza' nada' Pabən' chzoja' part dao' che cart nga par əchguapa' yoguə'əle diox.

²² Na' šə nənchixə nole cuinə' gonle cas par gaquele che X̄ancho Jesocristən', cuiayi'išazəchle zejlicaṇen'. X̄ancho Jesocristən' yide' de'e yobla.

²³ Na' n̄a'a ža, X̄ancho Jesocrist nan' sotezə soe' gaquəlenšgacze' le'e.

²⁴ Na' chnia' le'e de que chacchgüeida' che yoguə'əle laogüe de'en chonl̄ilažə'əle Cristo Jeso'osən'. De'e na'azən' əchnia' le'e. *Pab*

Cart Egwchope De'en Bzoj San Pabən' par Beṇə' Corinto Ca'

Pabən' chzoje' beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' Corinton'

¹⁻² Nada' Pab naca' apostol che Jesocristən' con can' gwnalažə' Diozən'. Nada' chzoja' cart nga par le'e bagwlej Diozən' niçh chdopə chžagle cho'ela'ole Cristən' lao' syoda Corinton', na' notə'ətezəchle bagwlej Diozən' par nacle lažə' ne'enə', le'e nitə'əle doxen gan' mbane Acayan'. Nada' len beṇə' bišə'əcho Temtion' chonto' orasyon chṇabto' lao Xacho Diozən' na' Xancho Jesocristən' əsa'aclenšgue' le'e na' so'one' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

De'e ca' gwdi' gwxaqua' Pabən'

³ Cheyalə' socho güe'ela'ocho Xacho Diozən'. Le' naque' Xa Xancho Jesocristən' na' Xancho Jesocristən' leczə cho'elaogüe'e le'. Xacho Diozən' cheyašə' cheži'ilaza'e e chio'o na' le'enə' cheyonxenlaže'e e chio'o šə bi de'en chac checho.

⁴ Ca naqua nada' ža, le'enə' cheyonxenlaže'e nada' catə' chyi' chzaca'a par niçh leczə chac cheyonxenlažə'a beṇə' yoblə catə' chəsə'əyi' chəsə'əzaque'e. Na' can' chon Diozən' cheyonxenlaže'e nada' leczə can' cheyonxenlažə'a beṇə'.

⁵ Lechguale chyi' chzaca'a can' gwdi' gwxaqua' Cristən', pero na' con zoczə Diozən' cheyonxenlažə'əchgüe' nada' chedə' chonlilažə'a Cristən'.

⁶ Chyi' chzaca'a laogüe de'en chzejni'ida' le'e can' gonle par žjəyazole len Diozən'. Chac chia' ca' par niçh cheyonxenlažə'a le'e len bi de'en chyi' chzaqua'əle. Na' de'en cheyonxenlažə' Diozən' nada' catə' bin' chac chia', chone' ca' par niçh nada' cheyonxenlažə'a le'e. De'e na'anə' chonlilažə'əle Cristən' na' chgo'o chchejlažə'əle catə'an chyi' chzaqua'əle can' chyi' chzaca'a nada'.

⁷ Na' zotezə zoa' chbeza' de que le'e co'o gwchejlažə'əle catə' saqua'əzi'ile. Nezda' de que con can' chyi' chzaca'anə' leczə can' chyi' chzaqua'əle, na' can' cheyonxenlažə' Diozən' nada', leczə can' cheyonxenlaže'e le'e.

⁸ Beṇə' bišə', che'enda' ənezele catequan' gwxaqua'əzi' gwxaqua'əyaša'a catə'an gwzoa' Asian' xte cuihcə bi goqua gona', con beyož bedolažə'a na' xte bžincə catə' bena' xbab la' gatca'anə'.

⁹ De'e li bena' xbab lo'o yichjla'ažda'ogua'anə' de que la' gatca'anə'. Pero na' goc chia' ca' par niçh cui bena' xbab de que gwzoicəzəda' nadə'əza' yocuižə'a de'en chyi' chzaca'anə'. Na' de'en goc ca' benən par niçh chonlilažə'əcha' Diozən', Dioz ben' yosban beṇə' guat ca'.

¹⁰ Na' catə'an bena' xbab la' gatca'anə', Diozən' bosle' nada' par cui gota'. Na' nechoslacze' nada'. Na' con bazoczə' lez chbeza' yosle' nada' šə bazezocla' cho'a yelə' gotən'.

¹¹ Yosle' nada' chedə' lenczə le'e chaclenle nada' chonle orasyonṇə' laogüe'enə' chṇabelene' yosle' nada'. Na' beṇə' zan naccho choncho orasyon lao Diozən' par niçh gaqualene' nada'. Na' te gaqualene' nada', yogua'əlojcho güe'echo yelə' choxwlen che Diozən' de'en bagoclene' nada'.

Pabən' gwžeine' šeje' Corinton'

¹² Nezda' lo'o yichjla'aždaogua'anə' de que chona' güen len yogua'əloj beṇə' na' mazachlə chona' güen len le'e. De'e na'anə' cho'a dižə' de que do yichj do lažə'a

chona' güen len yogua'əloj beṇə' chedə' Diozən' babeyone' la'ažda'ogua'anə' xi'ilažə'. Bito chona' con can' na xbab čhia'anə', sino chona' can' na Diozən' por yelə' chaclen čhe'enə'.

¹³ Cart quinga chzoja' le'e, bito cheyalə' gonle xbab šə' naquəchlə' zejen sino can' nyojən nan' šejni'ilen. Na' zoa' lez šejni'ilen.

¹⁴ Bačgacə' čejni'ile de que do yichj do laža'a chona' yogua'əloj de'en chona', na' che'enda' šejni'ilen binlo. Na' cata'ən əžin ža yidə' Xancho Jeso'osən' de'e yoblə, che'enda' yebeile de'en babe'elena' le'e xtiže'enə', ca nada' chebeida' de'en chejle'ele čhei.

¹⁵ Na' zoa' segor šejni'ile de que do yichj do laža'an chona' bita'ətezə de'en chona'. De'e na'anə' gwzelaža'a yida' de'e yoblə delana'a le'e par nič gaquəlencha' le'e.

¹⁶ Gwzelaža'a tia' əgwlaṇa'a le'e cata'ən gwya'a Masedonian' de'e yoblə, na' cata' beza'a Masedonian', leczə gwzelaža'a yedia' əgwlaṇa'a le'e. Na' go'onda' le'e gaquəlenle nada' par yeya' a Jodean'.

¹⁷ De'e ličə go'onda' yedia' əgwlaṇa'a le'e. Bito chaca' šayečə šayen can' chsa'ac beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən', to əṇia' gona' to de'e gona' na' to əṇia' cui gona'an. Lečgualə de'e chacda' cata' cui chac gona' can' bagwnia' gona'.

¹⁸ Diozən' chone' complir can' ne'enə'. Na' ņezene' bito goca' šayečə šayen cata'ən gwnia' yida' de'e yoblə delana'a le'e la'anə'əczə cui bida'.

¹⁹ Nada' len Silbanon' na' Temtion' gwdixjue'ito' le'e xtižə' Jesocrist Xi'in Diozən'. Cristən' bito chaque' šayečə šayen. Syempr chone' complir can' ne'enə'.

²⁰ Yogua' de'en ben Diozən' lyebe gone', babsele'e Jesocristən' par bedəyene'en. De'e na'anə' ņacho "Amen" cata'ən cho'ela'ocho Diozən' na' zejen de que ņezecho chon Diozən' complir can' ne'enə'.

²¹ Baben Diozən' par nič le'e len nada' zotezə zocho chonlilažə'əcho Cristən'. Na' bagwleje' chio'o par nič choncho xšine'enə'.

²² Bsele'e Spirit čhe'enə' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' par nič nacbia' naccho xi'ine' na' par nič ənezecho de que gwžin ža cata' gaquə lao na'acho de'en gonəch Diozən' chio'o.

²³ Bito bida' Corinton' de'e yoblə delana'a le'e čhedə' beyejda' bitolə detila' le'e. Diozən' ņezene' dižə' lin' cho'a əṇia' ca'. Šə chonlaža'a Diozən' gone' nada' castigw.

²⁴ Le'e bazotezə zole chonlilažə'əle Cristən', bito nato' le'e de'e niczən' šejle'ele. Lete de'en chonto' len le'e, chaclento' le'e par ņita'əchle mbalaz.

2

¹ Ca naquə bečoglaža'a, bitolə bida' de'e yoblə delana'a le'e par nič cui gwdiləcha' le'e čhe de'e malən' chonlen', čhedə' bito go'onda' socho trist.

² La' ža'alə bida' dezoa' le'e trist notono nla' no so'on ca soa' mbalaz.

³ Le'e cheyalə' gonle par nič soa' mbalaz. De'e na'anə' bzoja' cartən' gotə'yoida' le'e cuejyichjle de'e malən' par nič cata'ən yida' de'e yoblə delana'a le'e cui soa' trist can' chonlen'. Bzoja' le'e čhedə' ņezda' de que yogua'əle yebeile gonle ca soa' mbalaz.

⁴ Tristčgua zoa' cata' bzoja' cart de'en bseja'a na' čegüi'inchgüeida' lo'o yichjla'aždaogua'anə' xte gwčeža'. Bzoja' cartən' caguə par nič sole trist sino par nič ənezele de que nada' chacchgüeida' čhele.

Cheyalə' yezi'ixencho čhe beṇə' ca' chso'on de'e malən'

⁵ De'e li gwzoa' trist can' ben tole, pero caguə nadə'əzan' gwzoa' trist, casi yoguə' le'e gwzole trist por ni che de'en ben be'enə'. Nia' casi yoguə'əle cheda' bito nezza' šə yoguə'əczle gwzole trist.

⁶ Ca naquə le'e gwyantle par bchoj yelə' goxia' chelen' benlene' castigw, achnia' le'e bach goc to ca'atə'ətə' gaque' castigw.

⁷ Bito cheyalə' gonchlene' castigon'. Cheyalə' yezi'ixenle che' na' güe'elene' yelə' chxenlazə' par nich cui cuejyichje' Diozən' por ni che de'en zochgüe' trist.

⁸ Chneyoida' le'e legon par nich ənezene' de que chaquele che'.

⁹ Bzoja' le'e par ənezda' šə gwzenagle chia' ca naquə yoguə'əloj de'en gwnia' gonle.

¹⁰ Na' ca naquə chezi'ixenle che be'enə', lencza' nada' chezi'ixena' che'. Na' šə bi de'en bene' len nada', nezze Cristən' de que babezi'ixena' che' cheda' che'enda' gaquəlena' le'e.

¹¹ Cheyalə' yezi'ixencho che' par nich cui soi gwxiye'enə' chio'o par goncho bichlə de'e mal. Nezczecho ca naquən' chene'en əxoayaguən chio'o.

Pabən' go'onchgüeine' yežaque' Titonə'

¹² Catə' bežina' Troas par chixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Cristən', Xancho Diozən' bene' par nich gwnitə' beņə' gwse'enene' yoso'ozenague'en.

¹³ Pero benchgua' xbab che beņə' bišə'əcho Titonə' de'en cui bežaga'ane' na'. De'e na'anə' bzeida' beņə' bišə'əcho ca' dižə' nach beza'a beya'a Masedonian'.

Cristən' bebeje' chio'o xni'a de'e malən' par nich chnabi'e chio'o

¹⁴ Choxcwlen Diozən' babebəj Cristən' chio'o xni'a de'e malən' par nich chnabi'e chio'o, na' na'a ngodə'əcho txen len le'. Na' lecza' chon Diozən' par nich gatə'əteza' zocho na' gatə'əteza' chejcho choncho ca chsa'acbe'i beņə' ca beņə' güenņə' naquə Cristən'.

¹⁵ Chebei Diozən' de'en choncho ca chsa'acbe'i beņə' ca beņə' güenņə' naquə Cristən'. Baļə beņə' ca' babesyə'əchoj xni'a de'e malən' na' yebalə' bachəsə'əbiayi'.

¹⁶ Nitə' choncho ca chsa'acbe'i beņə' ca beņə' güenņə' naquə Cristən', beņə' ca' cui chso'onlilaže'ene' chsa'acbe'ine' de que yesə'əbiayi'e. Pero na' beņə' ca' chso'onlilažə' Cristən' chəsya'əbeine' de'en chlo'echo ca beņə' güenņə' naque'enə', cheda' bade yelə' mban chega'aque' zejlicaņe na' yesyə'əžine' gan' zo Diozən'. ĶNo chio'o chonlilažə'əcho Cristən' zaquə'əcho par əgwlo'echo ca beņə' güenņə' naque'enə' ža'alə cui zo Diozən' chaclene' chio'o?

¹⁷ Nitə' beņə' zan choso'oxoayague' chəsə'əše'e can' na xtižə' Diozən' parzə nich beņə' ca' choso'opeine' len xtižə'əga'aque'enə' choso'onežjue' lega'aque' mech. Nada' bito chona' ca'. Do laža'a zotezacza' chyixjui'a xtižə' Diozən' cheda' le'ena' bene' mendad chyixjui'an. Diozən' neze nle'ine' naquən' chona' chyixjui'a xtiže'enə', nada' ngoda'a txen len Cristən'.

3

De'e cobə de'en non Diozən' lyebe gone' par gaquəlene' benachən'

¹ Chezonljale xbab de que cho'elao' cuina' ca dižə' de'en cho'a, pero caguə ca'anə'. Nezczele de que chona' xšin Diozən' do laža'a. Na' bito chonən byen goxa'a cart par nich ənezele nac naca', na' nic chonən byen gwzojle cart de'e goxa'a cata' ša'a ga yoblə can' chonən byen len baļə beņə'.

² Lechgualə chacda' chele. Nada' gwdixjue'ida' le'e dižə' güen dižə' cobə che Cristən' par bocobə yichjla'ažda'olen'. De'e na'anə' bito chyažjda' cart

de'en na de que naca' beṇə' güen, la' yoguə' no zjənombia' le'e zjənezene' can' goquəlena' le'e par chonlilažə'əle Cristən'.

³ Catə'an be'elena' le'e xtižə' Cristən' benlilažə'əlene' na' bene' par niç Spirit che Dioz ben' zo zejlicane bocobən yichjla'ažda'olen'. Na' de'en nachbia' babocobə yichjla'ažda'olen' zaquə'əchən cle ca to cart de'en nyoj le'e yiš na' cle ca lei che Diozən' de'en byoj le'e çhopə yej ta'a.

⁴ De'en chonlilažə'əle Cristən' nezdə' de que le'enə' chaclene' nada' par chona' xšine'enə' can' chebei Diozən'.

⁵ Ca naquə nada' bito de cho'a əṇia' de que to gwłazza' chona' xšin Diozən'. Bito gaquə əṇia' ca', la' Dioz nan' zoe' chaclene' nada' na' chone' par niç chac chona' xšine'enə'.

⁶ Dioz na'anə' babene' par niç chac chyixjui'a can' naquə de'e cobə de'en none' lyebe gone' par gaquəlene' chio'o benəç. De'e cobən' de'en none' lyebe gone' bito naquən ca lei che'enə' de'en nyojən chzejni'in chio'o de que cuiayi'icho de'en cui choncho complir yoguə'əlol can' nannə'. Diozən' none' lyebe goṇ Spirit che'enə' yelə' mban zejlicane che notə'ətezcho gonlilažə'əchone'.

⁷ Catə' bzoj Diozən' lei che'enə' le'e yej ta'a ca' na' bnežjue'en de'e Moizezən', de'e zan de'e bene' par gosə'əneze beṇə' Izrael ca' catequən' zaquə' lei che'enə' de'en chzejni'in chio'o benəç de que cuiayi'icho. Na' de'e tant goctit cho'alao de'e Moizezən' xte bito goquə yesə' əgüia beṇə' Izrael ca' cho'alaogüe'enə'. Pero šə'oləžə' bega'a yelə' chactit che cho'alaogüe'enə'.

⁸ Zaquə'əczə lein' pero na' zaquə'əch dižə' güen dižə' cobə che Cristən' de'en chyixjue'ida', la' notə'ətezcho chonlilažə'əchone', Spirit che Diozən' chonən yelə' mban zejlicane checho.

⁹ Diozən' blo'e de que zaquə'əczə lein' la'anə'əczə nan de que yoguə' chio'o benəç de xtolə'əcho de'en cui choncho complir can' nannə'. Pero zaquə'əch dižə' güen dižə' cobə che Cristən' çhedə' la' notə'ətezcho chonlilažə'əchone', Diozən' none' chio'o beṇə' güen.

¹⁰ Na' na'a de'en babidə Cristən', zaquə'əchgua dižə' güen dižə' cobə che'enə', na' de'e na'anə' lein' baç naquən ca to de'e cui bi zaquə'.

¹¹ De'e te chei lein' la'anə'əczə naquən to de'e zaquə'e. Pero ca naquə dižə' güen dižə' cobə che Cristən' caguə de'e te cheinə'. De'e na'anə' zaquə'əch dižə' güen dižə' cobə che'enə'.

¹² Nada' nezdə' de que caguə de'e te chei dižə' güen dižə' cobə che Cristən'. De'e na'anə' cho'a dižə' chei clar.

¹³ Moizezən' bcuašə' cho'alaogüe'enə' len to lachə' niç cui besə'əle'i beṇə' Izrael ca' nac goc bega'a yelə' chactit che cho'alaogüe'enə'. Nada' bito chcuša'a dižə' güen dižə' cobə che Cristən', sino chyixjui'an niç çəsə'əneze yoguə'əlol beṇə'.

¹⁴ Beṇə' Izrael ca' bito gwse'ejni'ine' de'en chebei Diozən' na' xte ža neža catə' choso'olabe' lei de'en bzoj de'e Moizezən', bito chse'ejni'ine' bi zejen. Con beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' chse'ejni'ine' bi zejen, na' casi yoguə' beṇə' Izrael gwłəž chia' ca' bito chso'onlilažə'ene'.

¹⁵ De'e li xte ža neža yoguə' las catə' choso'olabe' lei de'en bzoj de'e Moizezən' bito chse'ejni'ine' bi zejen.

¹⁶ Pero catə'əch chzoloə chso'onlilažə'e Xancho Cristən', cana'achən' chse'ejni'ine' bi zejen lei de'en bzoj de'e Moizezən'.

¹⁷ Na' ca naquə chio'o chonlilažə'əcho Xancho Cristən', zo Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon' chaclenən chio'o par choncho can' chene'e Diozən'.

Bitoch choncho xbab de que por ni che ša choncho de'en na lein' chebei Diozən' chio'o. Na' Spirit che Diozən' leczə naquən Spirit che Xancho Cristən'.

¹⁸ Ca to spejw chlo'en cho'alaō beŋə', ca'aczə dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Xancho Cristən' chlo'in yoguə' chio'o chonlilažə'əchone' de que naque' le'ezelaogüe beŋə' zaque'e. Na' Spirit che Xancho Cristən' zon lo'o yichjla'aždao' chio'o chejni'icho dižə' güen dižə' cobə che'ena' chaclenan chio'o par ničh zdach chaquəchcho beŋə' šao' beŋə' güen can' naquə Cristən'.

4

¹ Yelə' beŋə' güen che Diozən' gwleje' nada' par chyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən'. Na' de'e na'anə' bito chjəxaquə'əlaža'a ca de'en chyixjui'an.

² Bitobi chona' de'e əgwcuəša'a o de'e gaquəda' zto' par yesə'əneze beŋə'. Bito chxoayaga' beŋə', na' bito chzejni'ida' xtižə' Diozən' clelə. Nada' chsd chlo'ida' beŋə' xtižə' Diozən' tcho'a tšao' na' yoguə'əlole' zjəneze' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' de que cho'a dižə' li. Na' leczə neze nle'i Diozən' can' babena'.

³ Con beŋə' ca' bachəsə'əbiayi' por ni che de'en cui chso'onlilažə'ene' lega'acze' bito chse'ejni'ine' dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' de'en chyixjui'a.

⁴ Gwxie' nan' chnabia'an lega'aque' na' chonən par nchol yichjla'ažda'oga'aque'enə'. De'e na'anə' bito cho'o be'eni'in lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' la'anə'əczə chzenga'acda'ane' dižə' güen dižə' cobə che Cristən'. Le'enə' naque' le'ezelaogüe beŋə' zaque'e, na' naquə yichjla'aždaogüe'enə' cayanə'an naquə yichjla'aždao' Diozən' na' tozə can' chso'one'.

⁵ Bitobi dižə' cho'a par güe'elao' cuina'. Con chyixjui'a de que cheyalə' gwzenagcho che Xancho Jesocristən'. Na' nada' chyonch' con zocza' par gaquəlena' le'e xte ga zelao saquə'əda' chedə' chacda' che Jeso'osən'.

⁶ Chyixjue'eto' dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' chedə' Dioz ben' ben par ničh chatə' be'eni' yežlyo nga leczə le'enə' babene' par ničh be'eni' che'enə' yo'on lo'o yichjla'ažda'ochon'. Na' de'e na'anə' ca naquə chio'o banombi'acho Jesocristən' nezecho de que Diozən' naque' le'ezelaogüe beŋə' zaque'e chedə' yichjla'aždao' Diozən' naquən cayanə'an naquə yichjla'aždao' Jesocristən' na' tozə can' chso'one'.

Apostol ca' gwnitə'ətezə gwnite'e gwso'onlilažə'e Diozən'

⁷ Chio'o ni latə'əzə cui zaquə'əcho par chzejni'icho beŋə' che Cristən', pero Diozən' chaclene' chio'o par chzejni'iga'aquechone'en. De'e na'anə' chsa'acbe'i beŋə' de que por yelə' guac xen che Dioz nan' choncho de'en choncho, caguə por ni che de'e zaquə'əcho gonchonə'.

⁸ Na' ca naquə nada' syempr chyi' chzaca'a pero bito chbejyichja' xšine'enə'. Zan las catə' cuichczə chežellaža'a naclə gona', pero nezdə' zo Diozən' chaclene' nada'.

⁹ Choso'olagzejə choso'olagzidə beŋə' nada' pero Diozən' bito chbejyichje' nada'. Choso'oči' choso'osaquə' beŋə' nada' pero bito choe' Diozən' latjə par so'ote'nada'.

¹⁰ Gatə'ətezə cha'a con do tyemp choso'oči' choso'osaquə' beŋə' nada' na' chse'enene' so'ote' nada' can' gwso'ot beŋə' mal ca' Jeso'osən'. Diozən' cho'e latjə chyi' chzaca'a yoguə' de'e quinga par ničh nla'alaon de que zocza' Jeso'osən' chaclene' nada' par chona' can' chazlažə'enə'.

¹¹ Nada' žlac ne'e mbana' syempr chjti'a beŋə' choso'ochi' choso'osaque'e nada' laogüe de'en chse'enene' so'ote' nada'. Chəsə'ague'ine' nada' chedə' əchyixjui'a xtižə' Jeso'osən'. Na' la'əŋə'əczə' chac ca' na' la'əŋə' chaxə' cuerp chia'anə' zoczə' Jeso'osən' chaclene' nada' par chona' can' chazlaže'enə'.

¹² Gwžinlja ža so'ote' nada', pero caguə de'e bi de'enə', con la' bade yelə' mban zejlicane chelen' de'en babzejni'ida' le'e xtižə' Diozən' na' banonen chele.

¹³ De'e Dabin' bzoje' to Salmo gan' nan: "Chonlilaža'a Diozən' na' de'e na'anə' cho'a dižə' che'." Can' benlilažə' de'e Dabin' Diozən', ca'acžən' chonlilaža'ane' nada'. De'e na'anə' cho'a xtiže'enə'.

¹⁴ Diozən' bosbane' Xancho Jeso'osən' ladjo beŋə' guat ca'. Na' nezecho can' bosbane'ene'enə', lecžə' can' yosbane' chio'o na' yeyejcho gan' zoe'enə' par nič žjəyecho txen len le'.

¹⁵ Yoguə'əlol de'en babžaglaogua', bžaglaogua'an par gaquəlena' le'e. De'e na'anə' bagwyanch chio'o chonlilažə'əcho Xancho Jeso'osən', na' banaccho beŋə' zan cho'echo yelə' choxwlen che Diozən' catequən' nži'ilaže'e chio'o.

¹⁶ Na' bito chjxaquə'əlaža'a ca de'en chyixjui'a xtižə' Xancho Jeso'osən' la'əŋə'əczə' tža tža zda chaxə' cuerp chia'anə'. Tža tža chonəch Diozən' nada' fuers balor par yichjla'aždaogua'anə'.

¹⁷ Yob te che bitə'ətezə' de'e dao' de'en chžaglaochi' lao zocho yežlyo nga. Pero de'e ca' chžaglaochon' chsa'aclenən chio'o nič socho probnid žjəyecho mbalaz juisy len Diozən' zejlicane.

¹⁸ Chio'o bito chi' yichjcho che de'e ca' chle'icho yežlyo nga, chi' yichjcho che de'e ca' cui chle'icho. De'e ca' chle'icho zjəde yežlyo nga, de'e yesə'əde cheinə', pero de'e ca' cui chle'icho yežlyo nga caguə de'e yesə'əde cheinə', zjənaquən par zejlicane.

5

¹ Ca naquə cuerp chechon' gwxaquə'əleben ca to ranšžə. Žalnez te chei catə'n gatcho. Pero na' nezecho Diozən' gone' par nič žjəyecho zejlicane yoban' gan' zoe'enə'. Na' gan' žjəyechochon' gwxaquə'əleben ca to yo'o gual chedə' naquan to de'e ben Diozən' na' caguə de'e te cheinə'.

² De'e li žlac nezoa' mbana' yežlyo nga chbežəyaša'a lo'o la'aždaogua'anə' zelaža'a xte juisy goŋ Diozən' cuerp cob chia'anə' de'en gata' chia' yoban'.

³ Zelaža'a gata' cuerp cobə chia' sin cui gata' chedə' bito che'enda' soa' sin cuerp.

⁴ Cuerp chechon' de'e te chein'. De'e na'anə' chbežəyaša'a lo'o la'aždaogua'an, caguə de'en che'enda' gata', pero de'en zelaža'a goŋ Diozən' cuerp cobə chian' de'en cui te chei na' žjəyecho' len le' zejlicane.

⁵ Dioz na'anə' babocobe' yichjla'ažda'ochon' na' le'enə' babsel'e Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' par nič ca' nezecho gwžin ža goŋe' chio'o to cuerp cobə de'en cui te chei.

⁶ De'e na'anə' yichjla'aždaogua'anə' zon mba bitə'ətezə' chac. Nežda' žlac zoa' mbana' len cuerp chia'anə', bito gaquə soa' yoban' gan' zo Xancho Jesocristən'.

⁷ Pero la'əŋə'əczə' cui chle'ida' Xancho' zoczə' chonlilaža'ane'.

⁸ Na' yichjla'aždaogua'anə' zon mba de'en nežda' žjəyecho' len Xancho Jesocristən' catə'n gata'. De'e na'anə' yejni'a gata' na' gožə' cuerp chia'anə' cle ca socha' yežlyo nga.

⁹ Na' žlac ne'e mbana' cho'elaža'a chona' ca chebei Diozən' nada' na' ca yebeine' nada' catə'n bagota'.

10 Chona' ca' chedə' chonən byen yoguə'əcho techo lao Cristən' par əchogbi'en che to tocho segon naquən' bencho lao bguancho, šə bencho de'e güen o šə bencho de'e mal. Eçhogbi'en che to tocho šə socho mbalaz o šə si'icho castigw.

Nota'ətezə bəna' chso'onlilažə' Cristən' nite'e binlo len Diozən'

11 Na' nada' ža ca naquən' nezdə' de que cheyalə' əgwdecho cuent lao Cristən' che yoguə'əloł de'en chonchon', chona' xte ga zelao saquə'ada' par se'ejle'e beṇə' che xtiže'enə'. Diozən' nezene' de que chona' xšine'enə' do laža'a, na' leczə zoa' lez de que le'e baṇezelen.

12 De'e yoblə nia' de que bito cho'elao' cuina' sino che'enda' ənezele can' chona' niçh yebeile na' güe'ele dižə' len beṇə' ca' chəsə'ənelao' chia' ye'ega'aclene' de que chona' xšin Diozən' do laža'a. Beṇə' ca' chəsə'ənelao' chia' chso'elao' cuinga'aque' por ni che šə bi de'en bazjənsede', na' che señyan' zjəzoe' na' che no lao dia chei gwsa'alje'. Na' bito bi nonən len lega'aque' nac zjənaquə yichjla'ažda'oga'aque'enə'.

13 Šə chaquele chac tonta'anə' por ni che can' babena', leḡon xbab de que par be'elaogua'a Dioz nan' babena' bi de'en babena'. Na' šə chonle xbab zo šə'ocza yichjla'aždaogua'anə', leḡon xbab de que par chaquələna' le'enə' chona' bi de'en chona'.

14 Lechgualə chaque Cristən' checho, na' de'e na'anə' bitobi chona' de'e bia'azəlaža'a. Chona' con can' chene'ene' chedə' bsanlažə' cuine' gwsə'ote'ene' por ni che yoguə' chio'o beṇəçh, na' de'e na'anə' guaquə əṇacho de que yoguə'əcho gotcho.

15 Por ni che yoguə' chio'o beṇəçən' Cristən' bsanlažə' cuine' gwsə'ote'ene' par niçh bitoch goncho con de'e bia'azəlažə'əcho sino goncho can' chene'e le', chio'o bade yelə' mban zejlicane checho. Por ni che chio'on bsanlažə' cuin Cristən' gwsə'ote'ene' na' leczə por ni chechon' bebane' ladjo beṇə' guatən'.

16 Catə'an cuinə' gonlilažə'a Cristən' bəna' xbab de que cui zaque'e, chedə' bəna' xbab che' na' che yoguə'əte beṇə' de que zjəzaque'e segon nac zjənaque', na' nac chso'one', na' bi de'e de chega'aque'. Pero ṇa'a bitoch chona' xbabən' ca' che Cristən' o che notə'ətezəçhlə beṇə'.

17 Chio'o bandil ngodə'əcho len Cristən' Diozən' babocobe' yichjla'ažda'ochon'. Na' bitoch chebeicho de'e ca' bebeicho antslə, na' leczə bitoch choncho can' bencho antslə. Bazocho ca beṇə' cobə, na' banža' yelə' chzo yelə' chbez chechon'.

18 Ca de'en banaccho ca beṇə' cobə, goc ca' chedə' Diozən' bocobe' yichjla'ažda'ochon'. Ben Diozən' par bezochə binlo len le' ca de'en bnežjw cuin Cristən' por ni checho. Na' Diozən' no'e chia' chaquələna' beṇə' par niçh yesyə'anite'e binlo len le'.

19 Diozən' bsi'e xneze ben Cristən' par niçh notə'ətezə beṇə' chso'onlilažə' le' chəsyə'anite'e binlo len Diozən', na' bitoch chone' cuent che de'e mal ca' bagwsə'one'. Na' de'e na'anə' noe' Diozən' chia' chyixjue'ida' beṇəçən' naquən' so'one' par yesyə'anite'e binlo len le'.

20 Cristən' bsele'e nada' ca lḡie'e, na' Diozən' chone' par niçh chneyoida' le'e ca cuinczə Cristən', le'e cuina' gonlilažə'əlene', par yezole binlo len Diozən'. De'e na'anə' leyenitə' binlo len le'.

21 Cristən' bitobi de'e mal bene', pero par niçh cui si'icho castigw che de'e mal chechon' de'en choncho, Diozən' bene' par niçh Cristən' gwxaquə'əzi'e caczə nacho lele'en bene' de'e malən'. Na' laogüe de'en gwxaquə'əzi' Cristən' lḡua'a chio'o, Diozən' banone' chio'o beṇə' güen can' naquə' cuine' chio'o chonlilažə'əcho Cristən'.

6

¹ Nada' chona' xšin Diozən' txen len le'. De'e na'anə' chneyoida' le'e legon can' chazlaža' Diozən' par niç gacbia' de que chaclenən le'e ca de'en chonlilaža'əle Diozən' ben' nzi'ilaža' le'e.

² Nyoj can' gwna Diozən':

Catə' bžin tyemp de'en bžia' bia' gona', bzenaga' çhio'.

Na' catə' bžin ža bena'an, cana'achən' goquəlena' le'.

Can' nyojən. Na' ža neža babžin tyempən' gwne' ca', la' ža neža zocze' par yebeje' le'e xni'a de'e malən' le'e cuiṇə' gonlilaža'əlene'.

³ Bito chona' de'e əgwžon par niç beṇə' cui so'onlilaže'e Criston' niç ca' cui nono nelao' che xšin Diozən' de'en chona'.

⁴ Lgua'a de'e gona' ca', bitə'ətezə' de'e chona' chona'an ca chsa'acbe'i beṇə' de que chona' can' cheyaḷə' so'on beṇə' güen xšin Diozən'. Chgo'o chchejlaža'a catə' choso'ochi' choso'osaquə' beṇə' nada' na' catə' chzaquə'əzi' chzaquə'əyaša'a, na' catə' za'ac bichlə de'e mal len nada'.

⁵ Leczə chgo'o chchejlaža'a catə' chjəti'a beṇə' chəsə'əyin nada', na' catə' chəsə'əyixjue' nada' ližya, na' catə' chəsə'əbiadi'e nada' chəsə'əne' de que naca' beṇə' mal, na' catə' chjxaquə'əda' por ni che yoguə'əḷḷ de'en chona', na' catə' chžaglaogua' chbeja' yel bišgal, na' catə' chbil chdona'. Yoguə' de'e quinga chjti'a pero chgo'o chchejlaža'a.

⁶ Chona' ca chsa'acbe'i beṇə' de que chona' can' cheyaḷə' so'on beṇə' güen xšin Diozən'. Chlo'a de que bito bi de'e mal da' əchen yichjla'aždaogua'anə'. Chlo'a de que chejni'ida' can' chene'ene' goncho, napa' yelə' chxenlaža' len beṇə' yoblə, chona' güen len beṇə' yoblə, chona' can' na Spirit che Diozən', na' do laža'a chacda' che beṇə' yoblə.

⁷ Cho'a xtiže'enə' de'en naquə de'e li, na' de'en baben Diozən' par niç naca' beṇə' güen laogü'e'nə' de'e na'anə' chone' nada' yelə' guac che'enə' par chona' xšine'enə' na' par chdiləlena' gwxiye'enə'.

⁸ Chona' ca chsa'acbe'i beṇə' de que chona' can' cheyaḷə' so'on beṇə' güen xšin Diozən' la'anə'əczə šə chso'elaogü'e'e nada' o šə chəsə'əgue'ine' nada' na' la'anə'əczə šə chəsə'əne' güen çhia' o šə chəsə'əne' mal çhia'. Dižə' de'en cho'a naquan de'e li, la'anə'əczə nitə' beṇə' chəsə'əne' naca' beṇə' goxoayag.

⁹ Na' la'anə'əczə nitə' beṇə' chsa'aquene' bito bselə' Diozən' nada', le'e nezele de que Diozən' bselə'e nada' naca' apostol. Zan las chona' xbab gatzca'anə', però nembana'. Ca de'en chon Diozən' par chac çhia' yoguə' de'e quinga chžaglaogua', chone' ca' par niç gaquəcha' beṇə' güen, caguə chone' par niç gata'anə'.

¹⁰ La'anə'əczə de'e zan de'e chac par soa' trist, syempr chebeida' lo'o la'aždaogua'anə'. La'anə'əczə nga'aṇ yaša'a, chona' ca beṇə' zan nite'e mbalaz. La'anə'əczə bito bi de çhia', Diozən' chone' bitə'ətezə de'en chyažda'.

¹¹ Con yoguə' dižə' de'en nežda' na' de'en naquə güen babi'an len le'e beṇə' Corinto de'en chacchgüeida' chele.

¹² Na' ca naquan' cui zole binlo len nada', naquan por ni che de'en cuitec chaquele çhia', caguə de'en cui chacda' chele.

¹³ Chatə'əyoichgüeida' le'e can' chatə'əyoida' no xi'ina' leso legaque çhia' can' chacchgüeida' chele.

Spirit che Diozən' zon lo'o yichjla'aždao' beṇə' chso'onlilaža' le'

¹⁴ Bito cheyaḷə' əgwcodə' lježjcho len beṇə' cui chso'onlilaža' Cristən'. Ben' zda licha bito gaquə gone' txen len ben' chon de'e mal. Na' ben' yo'o be'eni'

che Diozən' lo'o yichjla'aždaogüe'enə' bito naquə yichjla'aždaogüe'en tozə len yichjla'aždao' ben' cui yo'o be'eni' che Diozən'.

¹⁵ Cristən' bito chac gone' txen len de'e gwxiye'enə'. Na' ben' chonjilažə' Cristən' bito cheyalə' gaque' txen len ben' cui chonjilažə' Cristən'.

¹⁶ Na' chio'o cho'ela'ocho Dioz ben' zo zejlicane bito gaquə goncho txen len bitə'etezə de'en naquə che lgu'a lsaquə' de'en chse'ejni'alažə' beṇə', čhedə' Spirit che Diozən' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' ca beṇə' zo ližə'. Chac can' gwna Diozən':

Soa' len lega'aque' na' talenga'aca'ane'.

Gaca' ben' so'elaogüe'e, na' lega'aque' əsa'aque' xi'ina'.

¹⁷ De'e na'anə' cheyalə' goncho can' gwna Xancho Diozən':

Le'e yechoj entr beṇə' ca' cui chso'elao' nada' na' bitoch gonle txen len lega'aque'.

Bitoch gonle de'e malən'.

Legon par niçh yebeida' le'e.

¹⁸ Na' nada' gaca' Xale na' le'e gacle xi'ina'.

Can' na' Dioz ben' napə' le'ezelaogüe yelə' guac xennə'.

7

¹ Beṇə' bišə'ədaogua'a, nezecho gon Diozən' len chio'o can' na lyebe quinga de'en babi'a dižə' čhei. De'e na'anə' cheyalə' cuejyichjcho cuich goncho bitə'etezə de'e mal na' bitə'etezə xbab mal de'en choncho, par niçh cui bi de'e mal ta' əchen cuerp chechon' o yichjla'ažda'ochon'. Na' ca de'en napcho Diozən' respet, cheyalə' gwzenaguəchcho che' par niçh yichjla'ažda'ochon' šejəch gaquəchən xi'ilažə'.

Beṇə' Corinto ca' gosə'əbejyichje' de'e malən'

² Na' chṇeyoida' le'e, legaque čhia' can' chacda' chele. Ni to beṇə' cui bi bi chonda'ane'. Bito bi bi chona' par əgwxinjən yichjla'aždao' beṇə' yoblə. Bito chxoayaga' beṇə'.

³ La'anə'əczə balle nale de que chona' ca', bito chdila' le'e. Bagwnia'acza' antslə lechguale chacda' čhele. Chacda' čhele ṇa'a mbana' na' leczə xte ža yelə' gotə' ne'e guaquəczəda' čhele.

⁴ Lechguale chebeida' le'e na' zoa' segor gonle can' chene'e Diozən'. Babey-acxenlažə'a de'en bla' rson ca güennə' chonle, na' zochgua' mbalaz, la'anə'əczə de'e zan de'e čyi' chzaca'a.

⁵ Catə' bežina' Masedonian' de'e li bito gotə' latjə yezi'ilažə'a. Do tyempte boso'ochi' boso'osaquə' beṇə' ca' nada', na' bžeba' lo'o yichjla'aždaogua'ana' godca' nac gonle.

⁶ Pero Diozən' syempr cheyonxenlaže'e beṇə' nita' trist. Le' beyonxenlaže'e nada' de'en bela' Titonə'.

⁷ Beyacxenlažə'a caguə de'en bele'e na'azən' sino por ni che rson de'en zenə'enə' de que bebeichgüeine' can' chonle. Be'e dižə' de que zelažə'əchguale yida' de'e yoblə delana'a le'e. Na' leczə ne' de que chegüi'inchgüeile lo'o yichjla'ažda'olen' ca naquə de'e mal de'en benlen' na' chi' yichjle gonle can' gwnia' le'e. Na' bebeichgüeida' de'en bele'enə' pero mazəchlə bebeida' dižə' de'en be'e čhele.

⁸⁻⁹ Chache'ida' tristən' bzoa' le'e ca de'en gwnia' le'e le'e cartən'. Gwdechlə beyejda' ca naquən' bzoa' le'e tristən', pero na'a bitoch cheyejda' čhedə' šložzən' gwzole trist. Caguə chebeidan' bosgüi'inda' yichjla'ažda'olen'. Con chebeida' de que lao zole chegüi'inlažə'əle lo'o yichjla'ažda'olenə' bedinjele de'e mal čhele

de'en benle. Na' chebei Diozən' de que bedinjelen. Can' naquən bitobi de'e mal benən len le'e de'en bzoja' le'e cartən', sino goclenən le'e.

¹⁰ Chebei Diozən' catə' notə'ətezə benə' zo trist chedinjene' che de'e malən' babene', na' Diozən' chezi'ixene' che ben' chedinje xtole'enə' par niçh cui yeyeje' lao yi' gabilən'. Na' šə babedinjecho xtole'əcho ca' cuat socho trist de'en bedinjechon. Benə' zan ža' yežlyo nga bito chesyə'ədinjene' xtole'əga'aque'enə' catə' nite'e trist, na' de'e na'anə' gwžin ža žjəya'aque' lao yi' gabilən'.

¹¹ Chebei Diozən' can' bedinjele xtole'əlen' catə'ən gwzole trist. Na' de'en gwzole trist, lechguale gone'ele benle can' chene'e Diozən' gonle, na' lechguale gone'ele nezdə' de que bito benle txen len ben' ben de'e malən', na' bžə'ale por ni che de'e malən' ben be'enə', na' bžeblye chaquele šə yida' yedeyena' le'e castigw. Lechguale gone'ele gonle ca yebeida'. Lechguale gwche' yichjle gonle can' na Diozən'. Na' leczə de'en gwzole trist benən par niçh bnežjwle castigw che ben' ben de'e malən'. Na' lao yoguə'əloł de'e quinga bagoc, naquən clar de que bitoch bi xtole'əle de.

¹² Bito bzoja' le'e parzə niçh ben' ben de'e malən' si'e castigw, nique naxo parzə niçh ben' goguə de'e mal chei yeyacxenlaže'e. Leczə bzoja' le'e par niçh lao Diozən' gocbe'ile de que ne'e chaquele čhia' na' ne'e chene'ele gonle can' nia'anə'.

¹³ Na' babeyacxenlaža'a de'en bzenagle čhia'.

Na' bebeichgüeida' čhedə' benle ca bebei Titonə'. Yoguə'əle benle ca zoe' mbalaz.

¹⁴ Be'elaogua'a le'e catə' bi'a dižə' len Titonə' na' benle can' goža' Titon' gonle. De'e na'anə' bito chacda' tolə. Yoguə'əloł de'en bagwnia' le'e babi'a dižə' li, na' leczə catə'ən bi'a dižə' len Titonə' be'elaogua'a le'e benle par niçh nacbia' bi'a dižə' li.

¹⁵ Na' chaquəchene' chele čhedə' chone' xbab can' yoguə' le'e bzenagle che' na' chone' xbab can' gwche'echgua yichjle par benle can' gože' le'e.

¹⁶ Na' chebeida' zoa' segor gonle yoguə'əloł can' cheyalə' gonle.

8

Besə'əzanene' de'en gotə' čhega'aque' par gwsa'aclene' benə' yoblə

¹ Benə' bišə', chene'eto' ənezele can' bagoclen Diozən' tcuen tcuen benə' ca' chəsə'ədope' chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' gan' mbane Masedonian'.

² Lao yelə' yašə' yelə' zi' čhega'aque'enə' bagoclen Diozən' lega'aque' par nite'e mbalaz. Na' la'anə'əczə bazjənaquəchgüe' benə' yašə', besyə'əbeine' bosə'ənežjue' de'en besə'əyažje benə' chso'elao' Cristən' Jodean'.

³ Nezdə' na' cho'a dižə' de que to toe' bosə'onežjochgüe' de'e besə'əyažje benə' ca' la'anə'əczə cui bi gotə' par cuinga'aque', na' con xbab čhega'aque'enə' gwso'one' ca'.

⁴ Gosə'əneyoine' nada' gua'a latjə yoso'onežjue' mech par əsa'aclene' benə' Jodea ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'.

⁵ Na' gwso'onche' mazəchlə can' bena' xbab so'one' de'en gwso'on cuinga'aque' lažə' na' Xancho Cristən' na' lažə' na'anə' čhedə' gwsa'acbe'ine' can' chene'e Diozən' so'one'. Na' leczə bosə'onežjue' mechən'.

⁶ Nezecho de que Titon' bide' gan' zole na' btipe' lažə'əle par btoble mechən'. Na' catə' gwnezdə' de'en gwso'on benə' Masedonia ca', gotə'əyoida' Titonə' yeyede' yeto gan' zolen' par niçh gaquəlene' le'e yeyož əgwtole mechən'.

⁷ Güenčguan' chonle ca de'en lechguale chonlilažə'əle Cristən', na' cho'echguale xtiže'enə', na' de'e zan de'e chejni'ile che Diozən', na' chonle

xšine'enə' do yichj do lažə'əle, na' chacchgüeile čheto'. Na' de'e na'anə' chñeyoida' le'e gonšgacze güen əgwtole de'e sčha'o par əgwnežjwle beñə' Jodea ca'.

⁸ Bito chona' mendad əgwnežjwle mechən', con babi'a dižə' len le'e can' boso'onežjo beñə' mech. Na' šə gonle can' gwso'on lega'aque' gwlo'ele de que do lažə'əlen' chaquele che Diozən'.

⁹ Nezele de que Xancho Jesocrisən' nape' yelə' gwnabia' na' yelə' bala'an xen. Pero de'en nži'ilažə'e chio'o bzanene' gwlejyichje' yelə' gwnabia' na' yelə' bala'an che'enə' par nič bedəyene' ca si'icho yelə' bala'an xen.

¹⁰ Godgüize gone'ele gaquəlenle beñə' yašə' ca' na' gwzolao btoble mechən'. Na' na'a chnia' le'e de que naquən güen yeyož əgwtohlen.

¹¹ Na' gwnežjwle de'en de čhele xte ga zelao saque'ele par nič yeyož gonle can' gone'ele gonle.

¹² Šə to beñə' chene'ene' əgwnežjue' to de'e əgwnežjue', gobeicze Diozən' can' gone'enə' la'añə'əczə latə'əzə de'en gaquə əgwnežjue', pero na' šə cui bi de che' bito əñə Diozən' cheyalə' əgwnežjue' de'e cui de che'.

¹³ Bito nia' de que gonle ca cuich bi bi yega'an čhele na' gatə' che beñə' yoblə.

¹⁴ Con che'enda' gatə' de'e chyažje yoguə'əle. Na'a de che le'e, na' cheyalə' gaquəlenle lega'aque' chəsə'əyažjene' na'a. Čhexa šə gwžin tyemp cata' gatə' che lega'aque' na' le'e əyažjele, lega'aque' cheyalə' sa'aclene' le'e par nič gatə' de'e chyažje yoguə'əle.

¹⁵ Nach gaquə can' nyoj Xtižə' Diozən', nan: "Ben' betobə de'e sčha'o bito gotə'əch mazəchlə ca de'en byažjene', na' ben' betobə latə' da'ozən' gotə' che' de'en byažjene'."

Titon' na' beñə' ljužje' ca'

¹⁶ Choxcwlen Diozən' bene' par nič Titonə' che'enchgüeine' gaquəlene' le'e ca'acžən' che'enda' nada' gaquəlena' le'e.

¹⁷ Cata' gotə'əyoida'ane' yeyede' gan' zolen' par gaquəlene' le'e, le' gwne' ya'o, caguə de'en gotə'əyoida'ane' na'azə sino de'en bache'enchgüeiczene' yeyede' gan' zolen' par gaquəlene' le'e.

¹⁸ Čšelə'a yeto beñə' bišə'əcho len Titonə'. Na' tcuen tcuen beñə' ca' chəsə'ədope chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocrisən' chso'e dižə' güen che beñə' bišə'əchonə' catequən' xoche chzejni'ine' beñə' ca naquə dižə' güen dižə' cobə che Jesocrisən'.

¹⁹ Nachən' bagosə'əbeje'ene' par sa'alene' nada' cata' žjəyesana' mechən' de'en chtobcho par gaquəlencho beñə' bišə'əcho yašə' ca' nitə' Jodean'. Chtobchon par nič Xancho Diozən' chzi'e yelə' bala'an na' par nič nla'alao de que chene'echo gaquəlencho beñə' chyažj chčhine.

²⁰⁻²¹ Yo'o yichja' gona' de'en naquə güen lao Xancho Diozən' na' lao beñə'ən'. De'e na'anə' le' sa'alene' nada' par nič notono əñə de que bito chona' can' cheyalə' gona' len mech xen de'en goxə'anə'.

²² Na' leczə len Titon' čšelə'əto' yeto beñə' bišə'əcho. Zan las bable'ito' de que do yichj do lažə'e chone' xšin Diozən'. Nezene' de que le'e lechguəle chene'ele gonle can' cheyalə' gonle, na' de'e na'anə' banachguan yide' gan' zolen' par gaquəlene' le'e.

²³ Šə no nabe le'e bixčhen' za' Titon' na' beñə' bišə'əcho ca' yečhopə, leye'ega'aque' de que Titon' chone' txen len nada' chonto' xšin Diozən' par chaclento' le'e. Na' beñə' ca' yečhopə ža, tcuen tcuen beñə' ca' chəsə'ədope

chəsə'əžag chso'elaogü'e Cristən' chəsə'əsələ'e lega'aque' par sa'aclene' le'e, na' chso'one' ca chzi' Cristən' yelə' bala'an.

²⁴ Na'a ža chneyoida' le'e legon güen len lega'aque' par nič yesə'əneze tcuen tcuen beñə' ca' chəsə'adopə chəsə'əžag chso'elaogü'e Cristən' de que chaquele che Diozən'. Na' legon par nič la'alaon de que dižə' lin' gwnia' catə'an be'elaogua' le'e.

9

Boso'otobe' mech par gwsa'aclene' beñə' ca' chso'onlilažə' Cristən' Jodean'

¹ Bito chonən byen gwzoja' le'e de que cheyalə' əgwnežjwle mech par gaquälənle beñə' Jodea ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə',

² chedə' nezdə' de que le'e chene'ele gaquälenga'aclene'. Cho'elaogua' le'e cho'a dižə' len beñə' Masedonia ca' chapəga'aca'ane' de que le'e beñə' Acaya gone'ele gaquälənle beñə' yašə' ca' godgüize na' gwzolao btoble mechən'. Na' de'en benle ca' do yichj do lažə'äle leczə' zan beñə' Masedonian' chse'enene' sa'aclene' lega'aque'.

³ Na' na'a chselə'a beñə' bišə'əcho ca' gan' zolen' na' sa'aclene' le'e yeyož əgwtohlen par nič ca' sole probnid əgwnežjwlen. Che'enda' la'alaon de que dižə' lin' bi'a be'elaogua' le'e de que gaquälənle beñə' yašə' ca'.

⁴ Čhexa šə əsa'aclə to čopə beñə' Masedonian' catə' yeyeda' gan' zolen'? Šə bito ne'e yeyož əgwtohle mechən' catə' yeyeda', gaquada' zto' de'en gožəga'aca'ane' ca' güenə' gonle na' leczə' le'e gaquele zto' de'en cui benle complir de'en gwzolao benle.

⁵ De'e na'anə' zencuialaogua' beñə' bišə'əcho ca' šonə zeya'aque' gan' nitə'älənə' chedə' chacda' chonən byen sa'aclene' le'e yeyož əgwtohle mech de'en benle lyebe əgwtohle par gaquälənle beñə' yašə' ca'. Legwtobən antslə cuiñə' yeyeda' par nič baden catə' yeyeda', na' gachia' de que gonlen do yichj do lažə'äle caguə gonlen la fuers.

⁶ Ben' chaz latə'əzə, latə'əzə chelape', na' ben' chaz de'e scha'o, de'e scha'o chelape'. Ca'aczən' chac len chio'o, šə zanecho de'e scha'o par gaquäləncho beñə', nachən' socho mbalaz juisy.

⁷ To tole cheyalə' əgwnežjwle ja'aquə'ətə' de'e yebeile əgwnežjwle chedə' lechguälə chebei Diozən' ben' chebeine' chnežjue' de'e chnežjue' par xšin Diozən'. Bito cheyalə' əgwnežjwcho de'e əgwnežjwcho la fuers sino əgwnežjwchon do lažə'əcho.

⁸ Diozən' nape' yelə' guac par chaclenchgü'e chio'o len bitə'ətezə de'e chyažjecho. Na' chac gone' ca gatə' yoguə'əlo de'e chyažjecho do tyempte par nič gaquə əgwnežjwcho bi de'e chyažje beñə' yoblə na' goncho bichlə de'en naquə güen.

⁹ Nyoj Xtizə' Diozən' can' ben to beñə' nan:

Bagoclene' beñə' zan, bnežjue' de'e besə'əyažje beñə' yašə'.

Na' cuat ganlažə' Diozən' de'e güenə' de'en ben be'enə'.

¹⁰ Diozən' chone' par nič chatə' no xoa' biñ na' bitə'ətezəchlə de'en chazcho, na' le'enə' chone' par nič chatə' de'e che'ej de'e chaocho. Le'egatezə ca' le'enə' gone' ca gatə' bichlə de'e chyažjecho na' gone ca čha'o xenchən par nič šejəch goncho de'e güenə'.

¹¹ Na' bitə'ətezə de'en chac chele Diozən' chone' par nič chebeile chnežjwle de'e scha'o de'e chəsə'əyažje beñə' yoblə na' catə' neto' žjənežjoto' beñə' yašə' ca' de'en babtoble, nach əso'e yelə' choxwlen che Diozən'.

¹² Na' catə' chio'o chnežjwcho de'e chəsə'əyažje yeziqə'əchlə beṇə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' chaclenga'acchone' par nič chatə' de'en chəsə'əyažjene', na' lecza ca' choncho par nič beṇə' ca' chaclencho chso'echgüe' yelə' choxcwlen che Diozən'.

¹³ Na' catə' yeyoż əgwtole de'e scha'o de'en əgwnežjwcho beṇə' yašə' ca' əgwlo'en de que do yičj do lažə'əle chzenagle che dižə' güen dižə' cobə' che Cristən'. Na' catə' beṇə' yašə' ca' yesə'əzi'e de'en əgwnežjwle lega'aque' nach əso'elaogüe'e Diozən' can' chselə'əle de'e scha'o mech de'e gaquəlenən lega'aque' na' əso'elaogüe'e Diozən' can' chaclenle notə'ətezəchlə beṇə' chso'elao' Cristən'.

¹⁴ Na' so'one' orasyon par yesə'əṇabe' yelə' chaclen che Diozən' par le'e na' əsa'aquene' chele yesyə'əbeine' can' bagocwlenchgua Diozən' le'e len xbab de'en yo'o lo'o yičjla'ažda'olen' par nič chnežjwle de'en chəsə'əyažje beṇə' yoblə.

¹⁵ Choxcwlen Diozən' ca naquə' goclen xen de'en bene' len chio'o beṇə'ch catə'ən bselə'e Xi'ine'enə' por ni checho. Bito de dižə' de'e güe'echo catec zaquə'ən de'en bselə'ene'.

10

Yelə' chnabia' che Pabən' de'en naque' apostol

¹ Na' ca naca' nada' Pab de yeto de'e nia' le'e can' gonle. Chəsə'əna beṇə' de que nada' chžeba' par bi gona' o par bi nia' le'e catə'ən zoa' len le'e na' con catə' zoa' zita' chzoja' le'e ca beṇə' cui chžeb. Bito naquən ca' sino chona' len le'e can' benteza ben Cristən' len beṇə' lao yelə' chxenlažə' che'ena' na' yelə' beṇə' gažjwlažə' che'ena'.

² De'e na'anə' chneyoida' le'e legon ca cui gonən byen tiła' le'e catə'ən yida'. Bangüia' tiła' beṇə' ca' chəsə'əne' chona' con can' na xbab chia'anə'.

³ La'anə'əczə' naca' beṇə'ch bito chona' con can' na xbab chia'anə' ca de'en chonchgua' xte ga zelao saquə'ada' par nič beṇə' yoblə yoso'ozenague' che Cristən'.

⁴ Nežda' de que bitə'ətezə' de'en chac chon cuinza' bito chaclenən nada' par gona' ca yoso'ozenag beṇə' che Cristən'. Pero Diozən' chaclene' nada' par chzoa' ca'alə' bi de'en chžon par nič beṇə' yoso'ozenague' che Cristən'.

⁵ Na' len yelə' chnabia' che' de'en babene' nada', chona' ca chəsə'əzexjwyičj beṇə' lao Cristən' par choso'ozenague' che' na' chso'one' xbab güen can' chene'e Cristən'. Chona' ca cuich chso'on cuinga'aque' xen sino chəsə'əbejyichje' bitə'ətezə' de'en chžon par se'ejle'e dižə' li che Diozən'.

⁶ Chbeza' par nič yogua' le'e gwzenagle che Cristən' do yičj do lažə'əle, pero na' notə'ətezele šə' cui gwzenagle, zoa' dispuest par gona' le'e castigw.

⁷ Legon xbab šə' de'en chəsə'əna beṇə' naquən de'e li. Nitə' beṇə' chəsə'əne' zjənezene' bselə' Cristən' lega'aque'. Beṇə' ca' cheyalə' so'one' xbab de que lecza Cristən' bselə'e nada'.

⁸ Žalə' güe'echa' dižə' mazəchlə can' babi'an antslə' ənia' de que Cristən' bselə'e nada' na' beṇə' yelə' chnabia' par bi de'en chona', guatə'əbia' de que cho'a dižə' li. Xancho Cristən' bselə'e nada' na' beṇə' nada' yelə' chnabia' par nič gaquəlena' le'e, caguə' par gona' ca cuejyichje' cuich gonlilažə'əlene'enə'.

⁹ Echnia' ca' par nič cui gonle xbab de que chzoja' cart quinga par əgwšeba' le'ena'.

¹⁰ Beṇə' ca' chəsə'ənelao' chia' chəsə'əne' de que cart ca' chzoja' zjənaquən de'e žialao. Na' chəsə'əne' bito chžeba' bi əṇia' le'e le'e cartən' pero bito cheyaxjda' par bi gona' catə' zoa' len le'e na' de que xtižə'anə' bito bi zaquə'an.

¹¹ Beṇə' ca' chəsə'ənelao' chia' cheyalə' yesə'əneze' de que can' nia' le'e cart ca' de'en chzoja' le'e catə' zoa' zitə', leczə can' əṇia' na' leczə can' gona' catə'an soa' len le'e.

¹² Bito che'enda' gonlebada' beṇə' ca' chso'elao' cuinga'aque'. Beṇə' ca' chsa'aque'ne' de que chso'oniane'e can' cheyalə' so'onə' na' chsa'aque'ne' de que güenchguan' choso'osed choso'olo'ine' chedə' tozə can' choso'osed choso'olo'i yogue'e, len bito bi zaquə' de'en chso'one' xbabən' ca'.

¹³ Nada' bito güe'elao' cuina' əṇia' de que bena' bi de'e güen šə cui bena'an cuina'. Con gua'a dižə' che de'en babena' gan' babselə' Diozən' nada', na' nezdə' de que lenczə gan' zole na'anə' bselə'e nada'.

¹⁴ Na' ca naca' nada' babida' be'elena' le'e xtižə' Diozən' catə'an cui noṇə' güe'elene'en le'e, de'e na'anə' naquəczən əṇia' le'e can' cheyalə' gonle.

¹⁵ Bito cho'a dižə' che xšin Diozən' de'en ben beṇə' yoblə ga cui bselə' Diozən' nada' par chixjui'a xtiže'enə'. Nada' zoa' lez de que le'e gonlilažə'əchle Cristən' na' catə' cuich chyažjele əggüia əgwyə' le'e, nach ša'acha' ga yoblə gan' əselə' Diozən' nada' par chixjui'a xtiže'enə'.

¹⁶ Na' chixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Cristən' ga yoblə gan' cui no ne'e chixjue'en. Na' gua'a dižə' che xšin Diozən' de'en baben cuina' lgu'a güe'elao' cuina' che de'en baben beṇə' yoblə.

¹⁷ Bito cheyalə' güe'elao' cuincho sino cheyalə' güe'ela'ocho Xancho Diozən'.

¹⁸ La'anə'əczə šə əṇa to beṇə' de que chone' güen, caguə de'e na' šejle'echo de que le güennə' chone'. Pero šə Diozən' güe'elaogüe'ene' nachən' nezecho be'enə' chone' güen.

11

Pabən' na' beṇə' ca' gwso'on cuinga'aque' ca apostol

¹ Žalə'əšga əgwzenagle yeto chopə dižə' de'en əṇia' le'e la'anə'əczə šə gaquele bito bi zjəzaquə'an. Legwzenag žlac əṇia'an.

² Nada' bzejni'ida' le'e xtižə' Cristən' na' de'e na'anə' che'enchgüeida' gaquele che tozə Cristən' ca to no'ol güego' naplažə' cuine' na' chaquene' che tozə ben' si' le'. Ca'aczən' chene'e Diozən' gaquele che Cristən'.

³ Chxožda' yesə'əxoayag beṇə' le'e par nič cuich gonlilažə'əle Cristən' do lažə'əle na' cuich gaquele che tozə le', can' bxoayag belən' de'e no'olə nechən' ben' gwle Eb yelə' bia bib chebən'.

⁴ ¿Egüenchguan' chonle ža? Babla'ac beṇə' gan' zolen' choso'ozejni'ine' le'e che Jeso'osən' nža'alə can' babzejni'ida' le'e. De'en choso'ozejni'ine'en zdan clelə len dižə' güen dižə' cobə che Cristən' de'en bagwyejle'ele chei. Pero le'e bito chaquele zdeba chzenagle chega'aque'.

⁵ Malən' chonle banonle beṇə' ca' ca apostol chele na' chonga'aclene' xen. ¿Ecabi leczə zaca'a nada' can' zjəzaque'enə'?

⁶ La'anə'əczə cui chac cho'a dižə' güenchgua, chejni'ida' de'en cho'a dižə' chei. Bable'iczele yoguə'əte de'en babena' na' nezczele de que chejni'ida' xtižə' Diozən' de'en cho'elena' le'e.

⁷ ¿Echaquele malən' bena' cui bi laxjua' gwxi'a catə'an be'elena' le'e dižə' güen dižə' cobə che Diozən'? Nada' ben cuina' ca to beṇə' cui bi zaquə' de'en cui bi laxjua' gwxi'a parzə nič bena' ca zole mbalaz.

8 ¿Egwñacho malən' bena' gwxi'a mech de'en gwso'on beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' ga yoblə? Gwxi'an par niç be'elena' le'e xtižə' Diozən' sin cui benle nada' mantener.

9 Catə' gwzoa' len le'e la'anə' cui gotə' de'en byažjda', bito gwñabda'an le'e. Beṇə' bišə'əcho ca' zeya'ac Masedonian' lega'acle' gwso'one' de'en cui gotə' chia'. Na' gwdapa' cuidad cui bi zed benda' le'e par gonle nada' mantener, na' batə'ətezəchlə bitoczə bi bi zed gonda' le'e.

10 Can' nezdə' chaclen Cristən' nada' par cho'a dižə' li, ca'aczən' nezdə' de que cuat gonda' le'e zed par gonle nada' mantener. Chebeida' guaquə nia' de que bito bi gan chona' de'en chyixjui'a xtižə' Diozən' len le'e o len beṇə' ža' gatə'ətezəchlə gan' mbane Acayan'.

11 Caguə de'en cui chacda' chelen' cui gonzədə' le'e zed gonle nada' mantenerən'. Diozən' nezene' chacda' chele.

12 Goncha' can' choncza' cui bi laxjua' chzi'a par niç beṇə' ca' chəsə'əna cui naca' apostol cuich yesə'əželene' bi yesə'əne' chia'.

13 Lega'aque' chse'enene' goncho xbab de que zjənaque' apostol, pero bito zjənaque'. Choso'osed choso'olo'ine' dižə' güenlažə' na' chəsə'əxoayague' par niç chaquele de que Crist nan' əbsele'e lega'aque'.

14 Bito yebanecho de'en chəsə'əxoayague', chedə' la' ca'aczən' chxoayag gwxiye'en chio'o par niç chaquecho de que de'en chene'en goncho naquən to de'e güen.

15 Na' de'en chon gwxiye'enə' ca', beṇə' ca' choso'ozenag chei lecəə choso'oxoayague' par niç gaquele de que choso'ozejni'ine' beṇə' de'en naquə de'e güen. Gwžin ža gon Diozən' par niç gatə' castigw chęga'aque' segon de'e mal de'en chso'one'enə'.

De'en gwdi' gwxaquə' Pabən' de'en naque' apostol

16 De'e yoblə əchnia', bito gaquele de que chona' xbab de'e cui bi zaquə'. Le'e chzenagle che beṇə' ca' de'e liczə chso'on xbab de'e cui bi bi zaquə'. Ca'aczə legwzenag chia' žlac gonlebədə' lega'aque' gua'a to çhopə dižə' che de'e güenə' de'en chona'.

17 Gua'a dižə'an ca' la'anə'əczə nezdə' Cristən' bito be'e dižə'an ca'. Gona' ca' beṇə' chon xbab de'e cui zaque'e.

18 Beṇə' zan chso'e dižə' de que zjənaque' beṇə' güen por ni che can' zjənaque', o por ni che šə bi de'en bagwso'one' o bi de'en bagoc chęga'aque'. Ca'aczən' nada' gua'a dižə' che cuina' chedə' zjəde de'en nac ca' de'e gua'a dižə' chei.

19 De'e tant non cuinle beṇə' sin' de'e na'aljan' chebeile chzenagle che beṇə' ca' chso'on xbab de'e cui bi zaque'e.

20 De'en chzenagle chęga'aque' bazjənzoe' le'e xni'aga'aque'enə' ca esclabos chęga'aque' Choso'oxoayague' le'e par niç chnežjwle lega'aque' bi de'en de chele na' par niç chontezle bin' chəsə'əne'. Chso'elao' cuinga'aque' na' chəsə'əbažə'e le'e par niç chzenagle chęga'aque', na' le'e chebeile chonle can' chəsə'əne'enə'.

21 Gobeichljeile žalə' chonda' le'e can' chso'on lega'aque'enə'.

Leczə guaquəczə gua'a dižə' par əgwlo'ida' le'e de que naca' beṇə' blao can' chso'on beṇə' ca', la'anə'əczə šə gaquele de que bito bi zaquə'an.

22 Chso'elao' cuinga'aque' de que gwsa'aljələne' beṇə' chso'e dižə' ebreo. Leczə ca' nada' gollələna' beṇə' chso'e dižə' ebreo. Chso'elao' cuinga'aque' de que zjənaque' beṇə' Izrael. Pero leczə beṇə' Izrael nada'. Chso'elao' cuinga'aque' de que zjənaque' xi'in dia che de'e Abraanə'. Pero leczə xi'in dia che de'e Abraam na' nada'.

23 Chəsə'əne' de que Crist nan' bsele'e lega'aque' par chso'one' xšine'enə'. Leczə len' əbsele'e nada'. Na' güe'ela'och cuina' can' chso'elao' cuin lega'aque' nia' can' bagoc chia'. Lechgualə babena' xšin Diozən' mazachlə ca lega'aque'. Na' zan las bagota'a ližya por ni che de'en əchyixjui'a xtižə' Cristən', na' leczə zan las bagosa'əyin jostis ca' nada'. Na' zan las babelazə cui gota' por ni che de'en ca' bagoc chia'.

24 Gueyə' las gosə'əyin beṇə' Izrael gwlaž chia' ca' nada' yid sot tğualjechoa las.

25 Šon las beṇə' jostis ca' gosə'əyine' nada' xis. Na' yetlas bosə'ošizə' beṇə' nada' yej xte yelatə'əzə cui gwsə'ote' nada'. Na' lao zya'a yež zitə' to lo'o barcw, leczə šon las boçinj nisda'on barcon' na' caṇe bžina' yo biž. Na' lao šon lasən' beyinjəṇə' tš'i'i gwxa lao nisda'onə' tza tyel to lao yag.

26 Na' lao gwy'a jətxijui'a xtižə' Cristən' zan las bela' cui gota' o so'ot beṇə' nada'. Zan las goc zdebə' tia' yao ca', zo catə' goca' lao na' beṇə' bguan, na' zo catə' beṇə' Izrael gwlaž chia' ca' gwse'enene' so'ote' nada', na' leczə zo catə' beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael gwse'enene' so'ote' nada'. Na' yelatə'əzə cui gota' do syodan' na' do ga cui no beṇə' ža'. Na' bašə'gata' lao nisda'onə'. Na' do tyemp chxožda' cuiayi' xšin Diozən' por ni che beṇə' ca' chsa'aš chəsə'əne' de que zjəlene' chio'o pero caguə do lažə'əga'aque'enə'.

27 Na' lao beṇə' xšin Diozən' zan las jxaquə'əchgüeida' na' zan las bğuo'o bçheja' cui gwtasa'. Nombi'a yelə' chbil chdon chedə' zan las cui gotə' de'e ye'ej gaogua'. Na' zan las beyaga' cui gotə' xa' de'e byažjda'.

28 Na' de'e zanch de'e chyi' chzaca'a de'en cui cho'a dižə' çhei. Pero mazəchlə chyi' chzaca'a, de'en chi'ichgua' yichja' yoguə' ža nac chac çhe le'e chdopə' chžagle cho'ela'ole Cristən' to to yež.

29 Na' notə'ətezle catə' cui chozile par gonyanə'əle can' chene'e Diozən', chzochgua' trist ca'aczə əṇacho nada'an cui chona'an. Le'egatezə ca' catə' beṇə' chəsə'əxope' le'e par chonle de'e mal, lechgualə de'e chacda' de'en che'enchgüeida' yebeja' le'e lao de'e malən'.

30 Chacda' chyažjele gua'a dižə' çhe cuina', na' de'e na'ana' güe'ešaza' dižə' çhe de'e ca' chəsə'əlo'e can' chac falt fuers balor chia', na' can' bito zaca'a bi gona' žalə' cui zo Diozən' len nada'.

31 Dioz ben' cheyalə' güe'ela'ocho zejlicəne' nezczene' cho'a dižə' li. Len' naque' Xa Xancho Jesocristən' na' Xancho Jesocristən' leczə cho'elaogüe'e le'.

32 Na' catə'ən gwzoa' Damascon' ben' goquə' gubernador žlac gwnabia' Rei Aretas bnite'e beṇə' gwsa'apə' cho'a puert de'en zo le'e ze'e de'en nyechj syodan' par yesə'əzene' nada' catə' yechoja'.

33 Pero beṇə' bišə'əcho ca' gosə'əgüe'e nada' to lo'o žomə' soa na' bosyo'oletje' nada' le'e ze'e çhe syodan' cho'a to bentan par niç ca' cui gwsa'acbe'ine' par yesə'əzene' nada'.

12

Pabən' be'e dižə' çhe de'en ble'ida'ogüe'ene' na' de'en bzejni'i Jesocristən' le'

1 Chonən byen gua'a dižə' çhe cuina' la'aṇə'əczə cui gaquəlenən nada'. Na' gua'a dižə' çhe balə de'en bable'idaogüe'eda' na' çhe balə de'en babzejni'i Xancho Jesocristən' nada'.

2-3 Goc žda' iz ben Diozən' par niç gwy'a yoban' na' nezdə' bžina' gan' zo'enə', na' bachonlilažə'a Cristən' ca orən'. Pero bito gocbe'ida' šə' gwy'a do cuerp chia' o šə' cui. Dioz na'azən' nezene' naquən' goquə'.

⁴ Con nezda' de que bžina' mer gan' zo Diozən' na' benda' chsoe' beṇə' ca' ža' na' dižə' de'e cui chsa'ac beṇəchən' yežlyo nga na' naquən dižə' de'en cui de lsens əgwzejni'ida' beṇə'.

⁵ Žalə' nan čhia' güe'elao' cuina' güe'elao' cuina' de'en baben Diozən' len nada'. Pero con gua'a dižə' čhe de'e ca' choso'olo'e' can' bito zaca'a bi gona' žalə' cui zo Diozən' len nada'.

⁶ Žalə' gua'a dižə' ca mban' baben Diozən' len nada' cata'an gwya'a yoban' naquən dižə' li, pero so'onlja beṇə' xbab de que naquəcha' beṇə' zaque'e mazəchlə can' naca'. Bito gue'echa' dižə' čhe de'enə' čhedə' la' che'enda' yogua' beṇə' so'one' xbab čhia' segon bin' chəsə'əle'ine' chona' na' segon can' chyxjui'a xtižə' Diozən'.

⁷ Diozən' bito chene'ene' gon cuina' xen por ni čhe de'e ca' ble'idaogüe'eda' na' de'e ca' bzejni'ine' nada' de'e cuiṇə' se'en yesə'əle'i yeziqə'əchlə beṇə'. De'e na'anə' bene' par ničh čžaglaogua' len to de'en chac čhe cuerp čhia' nga. De'en čžaglaogua' len len gwxaquə'əleben caczə ga cha'a to yešə'. Na' lechguale chon gwxiye'en ca gaquəda' tolə de'en chac čhia' ca'. Dioz nan' chone' par ničh chac čhia' ca' ničh cui gona' xbab de que lechguale zaca'a.

⁸ Šon las gwṇabda' Xancho Cristən' gone' par ničh yega'a de'en čžaglaogua' len cuerp čhi'anə'.

⁹ Nach Xančon' gwne': "Bito gona' ca cuich əžaglaogo'. Con sotezə soa' gaquələna' le'. Lezən de'en chyažjdo'. Na' ca naquən' cui chac bi gono', nada' gaquələna' le' len yelə' guac čhia'anə'." Ca' gože' nada'. De'e na'anə' chebeiləda' cho'a dižə' can' cui chac bi gona', čhedə' de'en chac čhia' ca' člo'en ca yelə' gaaquən' napə Cristən' par chaclene' nada'.

¹⁰ De'en chonlilaža'a Cristən' chebeida' bitə'ətezə de'en chlo'e' can' chyažjda' yelə' chaclen čhe'enə'. Chebeida' catə' choso'ožia choso'onita' beṇə' nada'. Chebeida' catə' chac falt bi de'en chyažjda'. Chebeida' catə' choso'olagzeje choso'olagzidə beṇə' nada'. Chebeida' catə' bichlə de'e čžaglaogua'. Chebeida' čhedə' catə' chac čhia' ca' chaclench Cristən' nada' len yelə' guac che'enə'.

Pabən' gwche'echgua yičhje' beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' Corinton'

¹¹ Babenle byen bi'a dižə' čhe cuina' la'aṇə'əczə nezda' bitotec bi zaquə'an güe'echo dižə'an ca'. Žalə' le'e cho'ele dižə' de que nada' naca' beṇə' zaque'e, bito benən byen bi'a dižə' quinga. Nezda' bitobi zaca'a žalə' cui zo Diozən' len nada', pero lechguale zaquə'əcha' cle ca beṇə' ca' banonele apostol čhele, beṇə' ca' chonle xen.

¹² Diozən' bablo'e de que naca' doalje apostol čhe'enə'. Bagoclene' nada' bguo'o bčhejlaža'a bena' xšine'enə' entr le'e la'aṇə'əczə de'e zan de'e bagoc čhia'. Goclene' nada' bena' xšine'enə' len yelə' guac čhe'enə' na' leczə len yelə' guac čhe'enə' bena' miłagr na' bichlə de'e zaquə' yesyə'əbane beṇə'.

¹³ Tozə ca güenṇə' bena' len le'e na' can' bena' len beṇə' ca' chəsə'ədope chəsə'əžag chso'ela'ogüe'e Cristən' ga yoblə. ¿Echaquele bencha' güen len lega'aque' cle ca can' bena' len le'e de'en cui gwṇabda' le'e gonle nada' mantener? Lesi'ixen čhia' šə malən' bena'.

¹⁴ Bazoa' probnid par yida' dezlaṇa'a le'e de'e gwyon lase. Na' catə' yida' bito gua'a latje gonle nada' mantener. Bito che'enda' gonle nada' bi de'en de čhele, che'enda' gon cuinle lažə' na' Cristən'. Bito naquən par bidəo' ca' so'ombo' mantener xaxna'aga'acbo', sino xaxna'aga'acbo' nan' cheyalə' so'one' lega'acbo' mantener.

15 Ca'aczən' naquən len nada' ža, yebeida' əzanda' bitə'ətezə de'en de čhia' na' lente cuina' par gaquəlenča' le'e gwzenagle che Cristən'. La'anə'əczə lechuale chacda' čhele, pero nachle bitotēc chaquele čhia'.

16 Balle čhnelaole čhia' nale de que čhxoayaga' le'e de'en bito bi'a latjə gonle nada' mantener parzə nič cuejəlana' mečən' de'en chtoble par gaquəlenle beŋə' bišə'əcho ca' zjənaque' beŋə' yašə'.

17 Ĵecabi ŋezele bito bxoayaga' le'e len notə'ətezə beŋə' babsela'a gan' zolen'?

18 Gwŋeyoida' Titon' bide' bedəlane'e le'e na' bsela'a beŋə' bišə'əchon' yeto len le'. Ĵecabi ŋezele de que bito bxoayag Titon' le'e? Na'alje Ĵecabi tozə can' chona' len can' bene'enə'? Na' can' che'enda' gaquəlena' le'e ca'aczən' gone'ene'.

19 De repent chaquele cho'a dižə' quinga parzə nič le'e cui gonle xbab de que chona' bi de'e mal. Pero caguə ca'anə'. Nežda' ngoda'a txen len Cristən' na' de que Diozən' neze nle'ine' naquən' chona' na' bin' ənia'. De'e na'anə' cho'a dižə' quinga, beŋə' bišə' dao', par nič chaquəlena' le'e.

20 Chžeba' əželda' šə bi de'en cui chonle güen can' che'enda' gonle catə'an yida' gan' zolen', na' šə əželda' chonle de'e malən' bito šo'olažə'ale can' gona' castigw čhelen'. Chona' xbab, čhexa šə chdiłə chšašle na' chgue'i ljuəžjle, o šə əchloc ljuəžjle na' chonle parzə nič gaquə güen che cuinzle. Na' čhexa šə čhnele mal che ljuəžjle na' čhexa šə nacle beŋə' gočhitj dižə' o šə chon cuinle xen o šə ža'ale chac yazə.

21 Chžeba' de que catə'an yida' dezłana'a le'e zanle cuiŋə' cuejyichjle ca de'en chgo'o xtole na' chbejyichjle be'en čhele o no'ol čhele par chzolenle beŋə' yoblə na' bitə'ətezəchlə yelə' zto' de'en chonle len cuerp čhelen'. Na' Dioz čhia'an gone' par nič yeto'ida' na' yegüi'inda' che nolen' cui gwlejyichjle de'e malən' chonle.

13

Pabən' gwdixjui'e de que gwnežjue' castigw che beŋə' ca' chso'on de'e malən', na' chguape' beŋə' Corinto ca' diox

1 De'e gwyon lase dezłana'a le'e na'a. Na' gaquə can' nyoj Xtizə' Diozən' nan: "Catə' no gao xyə che to beŋə' de que nape' dolə', čhoglaochon che' de que nape' dolə' šə yotilən ca yesə'əna čhopə o šonə testigw beŋə' chso'e dižə' de que babene' de'e mal."

2 Bagoža' beŋə' ca' chso'on de'e malən' antslə catə'an bedəłana'a le'e de'e əgwchope de que bito yeyašə'ada' lega'aque' šə cui yesyə'ədiŋjene' xtolə'əga'aque'enə'. Na' de'e yoblə na'a lao cuiŋə' yezida' gan' zolen' nia' notə'ətezəchlə bachonle de'e malən' bito yeyašə'ada' le'e catə'an yida'.

3 Na' catə' gona' castigw che le'e cui chediŋjele xtolə'əlen' cana'achən' ənezele de que de'en čhnia' za'an che Cristən', can' nale chene'ele ənezele. Na' bito načo de que Cristən' bito gaquə gone' castigw čhelen', la' nape' yelə' guac xen, na' bablo'e yelə' guac che'enə' len le'e.

4 De'e li Cristən' ben cuine' ca beŋə' cui bi chac gon catə'an gwso'ot beŋə' le' bosə'ode'ene' le'e yag corozən'. Pero zocze' na'a chedə' Diozən' bosbane'ene' len yelə' guac che'enə'. Le'egatezə ca' naca' nada' ca beŋə' cui bi bi chac gon. Pero nežda' ngoda'a txen len Cristən' na' catə'an yezida' gan' zolen' gwlo'ida' le'e can' zo yelə' guac che Diozən' len nada'.

5 Legonyanə' xbab čhele šə de'e liczə chonlilažə'ale Jesocristən'. Na' sə de'e li chonlilažə'əlene' gache'ile de que zoe' len le'e. Pero šə chache'ile bito zoe' len le'e guache'iczele de que caguə chonlilažə'əlene'enə'.

⁶ Pero zoa' lez gacbe'ile de que zocze' len le'e par niç ca' gacbe'iteile de que naca' doalje apostol che'.

⁷ Chona' orasyon chnaba' gaqualen Diozan' le'e par niç cuejyichje cuich gonle de'e malən'. Bitobi nonən len nada' šə gona' ca gacbe'ile de que bselə' Diozan' nada' o šə cui, con šə le'e sotezle gonle de'e güen.

⁸ La' šə chzenagle che dižə' li che Jesocristan' bito əyazjən gona' castigw chele. Con gwnežjua' castigw che beŋə' ca' cui choso'ozenag chei.

⁹ Chebeida' catə' le'e chonle de'e güen na' bito chyažjən gwlo'a yelə' chnabia' chia'anə' par gona' castigw chele, la' leczə chona' orasyon chnaba' gaqualen Diozan' le'e par niç gonle xbabən' can' cheyalə' gonle de'e yoblə.

¹⁰ Babzoja' de'e quinga antslə ze'e yida' gan' zolenə' par niç yedinjele xtolə'əlen' na' cui goŋa' castigw chelen' catə'an yida'anə'. Diozan' bsele'e nada' naca' apostol che'enə' par niç gona' ca so'onlilažə'əch beŋə' le', caguə par gona' ca yesə'əbejyichje' cuich so'onlilaže'ene'.

¹¹ Na'a ža beŋə' bišə', babzoja' de'en go'onda' ənezele. Le'e gon xbab can' cheyalə' gonle de'e yoblə. Legwzenag consejw quinga chona' le'e. Legac tozə len ljuežjle. Leso binlo tole yetole. Diox ben' chaque checho na' ben' chon par chzo chbezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla' ažda' ochon' sošgue' len le'e.

¹² Catə' chežagle leyolgüiž ljuežjle dižə' šao' par niç gacbia' de que chaque che ljuežjle.

¹³ Yoguə' beŋə' ca' nitə' nga beŋə' ca' bagwlej Diozan' par zjanaque' lažə' ne'enə' choso'oguape'e le'e diox.

¹⁴ Xancho Jesocristan' sotezə soe' gaqualenšgue' le'e. Na' Diozan' gonšgue' par niç gacbe'ichele de que chaquene' chele. Na' Spirit che Diozan' gonšgan par niç yoguə'əle gonle tozə xbab. De'e na'azən' əchnia' le'e. *Pab*

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Benə' Galasia Ca'

Pabən' chguape' diox benə' ca' chso'elao' Cristən' Galasian'

¹⁻² Nada' Pab chzoja' le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Cristən' yež ca' de'en zjəchi' gan' nzi' Galasia. Chgupto' le'e diox txen len yoguə' benə' bišə'əcho ca' nita' nga. Caguə' benəch na'anə' gwlej nada' o bsele'e nada' par naca' apostol. Jesocristən' txen len Xe' Diozən' ben' bosban le' ladjo benə' guat ca', lega'aque'en gosə'əbeje' nada' par naca' apostol.

³ Chona' orasyon par nič Xacho Diozən' na' Xancho Jesocristən' əsa'aclene' le'e na' so'one' ca' so' cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'azda'olen'.

⁴ Benə' ca' ža' yežlyo nga tyemp nga zocho na'a nite'e xni'a de'e malən'. Jesocristən' bnežjw cuine' gwso'ot benə' le' par gwdixjue' xtolə'əchon' nič ca' bebeje' chio'o xni'a de'e malən'. Bene' ca' čhedə' can' gwyazlažə' Xacho Diozən' gone'.

⁵ Ledoye'ela'och Diozən' zejlicane. Can' gonggaczo.

Bitoch bi dižə' de de'e guac ənacho dižə' güen dižə' cobə

⁶ Diozən' gwleje' le'e par nič Xi'ine' Cristən' chaclene' le'e. Na' chebanda' can' chonlen' lguəgwə' bachbejyichjle Diozən'. Na' lgu'a'a de'e gwzenagle dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Jesocristən' de'en be'elena' le'e, bachzenagzechle che yeto de'en chaquele naquə' dižə' güen dižə' cobə.

⁷ Pero bito naquən dižə' güen dižə' cobə. Benə' ca' choso'osed choso'olo'ine' to de'e zda clelə na' chso'one' ca' chacžejlažə'əle che de'en bsed əblo'ito' le'e.

⁸ Žalə' neto' əchyixjue'eto' yeto de'en bito naquən lebe len dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' de'en babsed bablo'ito' le'e, Diozən' gone' par nič cuiayi'ito' zejlicane, na' la'anə' to angl benə' za' yoban' čixjui'e xtižə' Cristən' clelə, leczə' cuiayi'e.

⁹ Can' bagwnia' antslə, leczə' can' chnia' na'a. Notə'ətezə' benə' čixjui'e de'en bito naquən lebe len dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' de'en babsed blo'ito' le'e, Diozən' gone' par nič cuiayi'e zejlicane.

¹⁰ Echnia' ca' par nič yebei Diozən' len nada', caguə' par nič yebei benəchən' nada', na' caguə' par so'olažə'e can' chona' na'anə'. Žalə' chi' yichjla' naclə gona' par nič so'olažə' benəchən' can' chona' bito chzenaga' che Cristən' žalə' ca'.

Diozən' gwleje' Pabən' par goque' apostol

¹¹ Benə' bišə', che'enda' ənezele de que dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' de'en babe'elena' le'e bito naquən xbab che benəch.

¹² Caguə' benəch na'anə' bzenene' nada' dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Jesocristən' na' nique ənacho benəch na'anə' bene' ca' gwyejni'ichda'an. Cui'n Jesocristən' bzejni'ine' nada' dižə' güen dižə' cobən'.

¹³ Babenczele dižə' can' bena' antslə catə'n ne'e naogua' costombr che neto' benə' Izrael. Lechguale' blagzejə' blagzida' benə' ca' chso'onjilažə' Cristən', go'onda' yonitlaoga'aca'ane'.

¹⁴ Na' gwche'echgua' yichja' che costombr de'en gosə'ənao de'e xaxta'ogua'a ca' can' gwse'ejni'alažə'e Diozən', na' bichlə de'en gwso'one' gwsa'aque'ne' par yebei Diozən' lega'aque' laogüe de'en gosə'ənaogüe'en. Bsedəcha' de'e ca'

mazəchlə can' boso'osed zan beṇə' Izrael ljuəzja' ca' beṇə' ca' gwsa'aljə ca tyempən' golja'anə'.

¹⁵ Catə' cuiṇə' galja' Diozən' bsi'e xneze gona' xšine'enə'. Gwleje' nada' par gona'an chedə' nzi'ilaž'e'e nada'.

¹⁶ Na' catə' bžin ža ben Diozən' can' gwchoglaogüe'en gone', nach bzejni'ine' nada' de que Jeso'osən' naque' Xi'ine'. Bzejni'ine' nada' par ničh chjətičjui'a xtiže'enə' len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. Na' dezd ža na' notono gwṇabda' əgwzejni'ine'en nada'.

¹⁷ Na' nic gwya'a Jerosalennə' par ničh beṇə' ca' zjənaquə apostol antslə ca nada' yoso'osed yoso'olo'ine' nada' che Jeso'osən'. Zgua'atec gwya'a gan' nzi' Arabia, na' Arabia na' beza'a bežina' Damascon'.

¹⁸ Gwde šon iz gwya'a Damascon' nach gwya'a Jerosalennə' jəlanə'a Bedən' na' jsoa' len le' žda'obiž.

¹⁹ Pero bito bžaga' apostol ca' yelə' sino tozə Jacob beṇə' bišə' Xənchon'.

²⁰ Nezcze Diozən' de que de'e nga chzoja' le'e naquan de'e li.

²¹ Nach gwya'a yež ca' zjəchi' gan' nzi' Siria na' Silisia.

²² Na' ca naquə beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' yež ca' zjəchi' gan' nzi' Jodea, bitonə' so'ombi'e nada' ca orən'.

²³ Con bazjənenene' rson de que bitoch chlagzejə chlagzida' beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' na' de que bachyixjui'a xtiže'enə', len antslə go'onda' gona' ca yesə'əbejyichj beṇə' ca' len.

²⁴ Na' beṇə' Jodea ca' chso'onlilažə' Cristən' gwso'ela'oche' Diozən' de'en bachonlilažə'a Cristən'.

2

Apostol ca' yelə' gwza'azlaž'e'e can' ben Pabən'

¹ Na' gwde žda' iz gwya'a Jerosalennə' nach gwya'a de'e yoblə len Bernaben', na' leczə gwchi'a Titon'.

² Diozən' bene' mendad ša'a, na' de'e na'anə' gwya'a. Na' btoba' beṇə' ca' zjənaquə blao entr beṇə' ca' chso'elao' Cristən' Jerosalennə' na' lega'acze' bzejni'ida' bin' chyixjui'a len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael catə'an cho'elena' lega'aque' dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən'. Bzejni'iga'acda'ane' bin' chsed chlo'ida' chedə' go'onda' əsa'azlaž'e'e de'en chsed chlo'ida' beṇə' ca' par ničh ca' cui yesə'əne' de que bito bi zaquə de'en chona' na' de'en babena'.

³ Ca goquan' bito cholə gwso'one' byen so beṇə' ljuəzja' Titon' señy de'en ne' sirconsision, la'aṇə'əczə cui naque' beṇə' Izrael.

⁴ Goc ca' la'aṇə'əczə gwnitə' beṇə' gosə'əne' cheyalə' soe' señyan'. Gwnitə' beṇə' gosə'əlen beṇə' bišə'əcho ca' Jerosalennə' ca orən', parzə ničh yesə'əgüie' šə naoto' costombr ca' de'en nyoj le'e lei che neto' beṇə' Izrael. Gwse'enene' gwso'one' byen yoguə' beṇə' so'onlilaž'e'e Cristən' yesə'ənaogüe' costombr ca' len la' nezecho chebei Diozən' chio'o por ni che de'en chonlilažə'əcho Cristən', caguə por ni che šə choncho complir bi de'en na lein'.

⁵ Pero nada' na' Bernaben' ni lata'əzə bito bzenagto' che beṇə' ca'. Con gwzochechtezəto' bento' par ničh gaquə talenchle dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' de'en babe'elento' le'e na' de'en naquə de'e li, sin cui bi bichlə gonle.

⁶ Na' beṇə' ca' gwsa'ac blao entr beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' Jerosalennə', bito gwse'enene' gwša'a can' chsed chlo'ida' che Cristən'. Enja' ca' la'aṇə'əczə

bito bi nonən len nada' šə gwsa'aque' beṇə' blao o šə cui gwsa'aque', la' par len Diozən' tozəczə can' zaquə' yoguə'əloḷ beṇə'.

⁷ Gwsa'acbe'ine' de que Diozən' ngü'e' lao na'a əchyixjui'a dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael can' ngü'e'en lao na' Bedən' chyixjui'en len beṇə' Izrael gwlaž čheto' ca'.

⁸ Diozən' len yelə' guac che'ena' chaclene' Bedən' par nič chyixjui'e xtižə' Cristən' len beṇə' Izrael gwlaž čheto' ca'. Na' ləczə'ena' chaclene' nada' len yelə' guac che'ena' par nič əchyixjui'a xtižə' Cristən' len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael.

⁹ Jacobən' len Bedən' na' len Juannə' zjənaquəche' beṇə' blao entr beṇə' ca' chəsə'ədoṗə chəsə'əžag chso'elaogü'e' Cristən' Jerosalennə'. Na' catə' lega'aque' gwsa'acbe'ine' can' chaclen Diozən' nada' par chona' xšine'ena' nach gwso'oxe'e na'anə' len na' Bernaben' par boso'olo'e de que chsa'azlaže'e can' chonto' txen len lega'aque'. Na' gwsa'aquene' güenczən' gonto' xšin Diozən' entr beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael na' lega'aque' so'one'en entr beṇə' Izrael gwlaž čheto' ca'.

¹⁰ Tozə de'en gwse'e neto' gonto', gaquə'ento' beṇə' yašə' ca' chso'elao' Cristən'. Na' de'e līczə chi'ichgua yichja' gaquə'lena' beṇə' yašə' ca'.

Pabən' gwdiłe' Bedən' Antioquian'

¹¹ Na' gwdechłə gwya'a Antioquian'. Na' žlac zoa' na' bidə Bedən' gan' nitə' beṇə' ca' chəsə'ədoṗə chəsə'əžag chso'elaogü'e' Cristən' na' gwdiłə'ane' can' chone', chedə' bla'alaon chone' de'e mal.

¹² Quingan' goquə catə' ze'e bžine' Antioquian', gwzolaogü'e' che'ej chaogü'e' txen len beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' la'aṇə'əczə cui zjənaque' beṇə' Izrael, pero gwdechłə catə' besə'ažin beṇə' Jerosalen ca' beṇə' ca' bselə' Jacobən', bitoch gone'ene' ye'ej gaogü'e' txen len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. Bžebe' bi yesə'ana beṇə' ca' chso'on xbab de que notə'ətezə beṇə' chonlilažə' Cristən' cheyalə' soe' seṇy de'en ne' sirconsion.

¹³ Nach beṇə' Izrael ca' yelə' nitə' Antioquian' chso'onlilaže'e Cristən' ləczə besyə'əbiže'e cuich əgwse'ej əgwsa'ogü'e' txen len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael, na' gosə'əgo'oyele'e Bernaben' par nič lencze' bebiže'e. Na' besyə'əbiže'e parzə nič yesyə'əbei beṇə' Jerosalen ca' lega'aque', la'aṇə'əczə gosə'əneze'ne' naquən güen əse'ej əsa'ogü'e' txen len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael.

¹⁴ Gocbe'ida' bitoch chso'one' can' cheyalə' gon chio'o nombi'acho dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' na' de'en naquə de'e li. De'e na'anə' gwdiłə' Bedən' lao yoguə' beṇə' ca' chəsə'ədoṗə chəsə'əžag chso'elaogü'e' Cristən', gožə'ane': "Le' naco' beṇə' Izrael, pero bagwlejiychjo' costombr che chio'o beṇə' Izrael par chono' txen len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. De'e na'anə' bito cheyalə' gono' byen so'on beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael can' na costombr che chio'o beṇə' Izrael."

Con beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən' zjənaque' beṇə' güen lao Diozən'

¹⁵ Neto' goljəto' naquəto' beṇə' Izrael, na' bito goljəto' entr beṇə' ca' cui chso'elao' Diozən'.

¹⁶ Diozən' bito əne' de que naccho beṇə' güen laogü'e'ena' por ni che bi de'en choncho. Con beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' zjənaque' beṇə' güen lao Diozən'. Lenczə neto' bachonlilažə'əto' Cristən' par nič Diozən' ne' čheto' de que banaquəto' beṇə' güen laogü'e'ena'. Bito ne' ca' che notə'ətezcho por ni che šə choncho bi de'en na ləin' goncho.

17 Na' notá'atezə chio'o naccho beṇə' Izrael, antslə ze'e əna Diozən' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə', bzejni'ine' chio'o de que tozə ca beṇə' malən' naccho len yeziqə'əchlə beṇə' güen de'e mal ca', pero la'anə'əczə bzejni'ine' chio'o de que tozə ca beṇə' malən' naccho len yeziqə'əchlə beṇə' güen de'e mal ca' bito ənacho de que Crist nan' bene' par nich naccho beṇə' mal. Na' šə can' chaquecho lechgualə clelən' choncho xbabən'.

18 Chio'o babechojcho xni'a costombr ca' de'en zjənyoj le'e lei chechon' na' šə yozo cuincho xni'aga'aqueinə' de'e yoblə, le'e nacbia'ate de que de'e malən' choncho.

19 Lein' chzejni'in chio'o de que naccho beṇə' mal par nich nezecho bito naccho beṇə' güen lao Diozən' por ni che de'en choncho bi de'en na lein'. Na' na'a chio'o chonlilažə'əcho Cristən' con yo'o yichjcho sotezə socho gwzenagcho che Diozən'.

20 Nada' nezda' de que ndil ngoda'a t xen len Cristən' catə'an gwso'ote'ene' le'e yag corozən'. Na' bitoch zoa' to gwłaza' sino Cristən' zolene' nada'. Na' de'en chona' na'a chona'an con can' na Xi'in Diozən' ben' chonlilažə'a. Len' chaquequene' checho na' bnezjw cuine' gwso'ote'ene' por ni checho.

21 Diozən' nzi'ilažə'e chio'o na' bsele'e Cristən' par nich gonlilažə'əchone' na' gaccho beṇə' güen lao Diozən'. Na' bito che'enda' gwzoa' ca'alə de'en bene' ca', gaquəda' de que por ni che bi de'en chona' naca' beṇə' güen lao Diozən'. Žala' por ni che de'en choncho bi de'en na lein' əna Diozən' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' bito byažjən əgwnežjo cuin Cristən' por ni checho žalə' ca'.

3

Naccho beṇə' güen lao Diozən' chedə' chonlilažə'əcho Cristən', caguə por ni che de'en choncho complir can' na lein'

1 Le'e beṇə' Galasia, nchol yichjla'ažda'olen' ca de'en baboso'oxoayag beṇə' le'e par chaquele cheyalə' naole costombr ca' de'en na lein'. Clar juisy babzejni'ida' le'e can' gwso'ote' Cristən' le'e yag corozən' por ni checho.

2 De'e ngazən' chṇabda' le'e: ¿Ezo Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'olen' por ni che de'en chonle complir can' na lein'? Bito, sino zon lo'o yichjla'ažda'olen' por ni che de'en bachonlilažə'əle Cristən'.

3 Spirit che Diozən' zon lo'o yichjla'ažda'olen' dezd catə'an gwzolao chonlilažə'əle Cristən'. Na'alje ¿əde'e tant nchol yichjla'ažda'ole na'anə' chaquele chyažjən so señyən' lao cuerp chelen' par yeyož gonle can' chene'e Diozən'?

4 De'e zan de'e baboso'oçhi' bososaquə' beṇə' le'e laogüe de'en chonlilažə'əle Cristən'. Na' ¿bixa paran' bguo'o bchejlažə'əle len de'e ca' šə na'a sole señy de'en ne' sirconsisión? Pero bitolja ənacho de que sole señyən', la' šə solen cuejyichjle de'en chonlilažə'əle Crist na'anə'.

5 Nezczele de que Diozən' babene' Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'ažda'olen' na' chone' miłagr entr le'e, chedə' bachonlilažə'əle Cristən' na' bachzenagle che', caguə chac ca' por ni che de'en chonle complir bi de'en na lein'.

6 Na' ca'aczən' nyoj Xtizə' Diozən' cho'en dižə' che de'e Abraanṇə' nan de que benlilažə'e Diozən' na' de'e na'anə' Diozən' gwne' che' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə'.

7 Cheyalə' ənezele de que yoguə' beṇə' chso'onlilažə' Diozən' can' benlilažə' de'e Abraanṇə' le', lao Diozən' zjənaque' xi'in dia che de'e Abraanṇə'.

8 Diozən' bsi'e xneze par nich chone' len le'e cui nacle beṇə' Izrael can' chone' len neto' beṇə' Izrael, ca de'en ne' che notá'atezcho chonlilažə'əchone' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'. De'e na'anə' gože' de'e Abraanṇə' dižə'

güen dižə' cobə nga: “Gona' güen len beṇə' ca' ža' yoguə' ṇasyon, beṇə' ca' so'onḷilažə' nada' can' chonḷilažo'o nada'.”

⁹ Na' can' naquən, Diozən' chone' güen len beṇə' ca' chso'onḷilažə' le' can' bene' güen len de'e Abraannə' por ni che de'en beṇḷilažə' de'e Abraannə' le'.

¹⁰ Na' notə'ətezə beṇə' chon xbab de que gaque' beṇə' güen lao Diozən' por ni che šə chone' bi de'en na lei de'en bzoj de'e Moizezən', de'e mal juisy gaquə che' šə ca', čhedə' notono no yesə'əzoi par so'one' cayanə'ən nannə'. Can' nyoj Xtižə' Diozən' nan: “De'e mal juisy gaquə che notə'ətezə beṇə' šə cui ṇitə'ətezə ṇite'e so'one' complir yoguə'əlol can' na lein' dote tyemp.”

¹¹ Na' Xtižə' Diozən' nyojən nan: “Diozən' ne' che beṇə' chso'onḷilažə' le' de que zjənaque' beṇə' güen laogüe'ena', na' de'e na'anə' guatə'əczə yeḷə' mban čega'aque' zejḷicane.” Na' de'en nan ca' ṇezecho de que Diozən' bito əṇe' che notə'ətezcho de que naccho beṇə' güen laogüe'ena' por ni che šə choncho bi de'en na lein' goncho.

¹² Beṇə' zan čhsa'aque' so'one' can' na lein' sin cui chso'onḷilaže'e Diozən', con yo'o yichjga'aque' de'en nan: “Notə'ətezə beṇə' chon cuaseləḷ can' na lein' gaquə bane' zejḷicane.”

¹³ Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon' par nič ca' cui gaquə de'e mal juisy čecho ca de'en cui čzoičo par goncho cuaseləḷ can' na lein'. Bnežw cuine' goc de'e mal juisy che' lgu'a' chio'o. Goc čhe' can' nyojən nan: “De'e mal juisy čac che notə'ətezə beṇə' chso'ote' choso'ode'ene' le'e yag.”

¹⁴ Goc ca' par nič lenczə beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael so'onḷilaže'ene' na' ṇite'e mbalaz ca mbalazən' gwzo de'e Abraannə' laogüe de'en beṇḷilaže'e Diozən'. Na' chio'o chonḷilažə'əcho Jesocristən' ža, Diozən' bseḷe'e Spirit čhe'ena' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' can' bene' lyebe.

Lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' lyebe de'en ben Diozən' len de'e Abraannə'

¹⁵⁻¹⁶ Ca naquə Diozən' bene' lyebe len de'e Abraannə' can' gone' güen len xi'in dia čhe'ena', be'e dižə' che tozə xi'in dia che de'e Abraannə', na' che Crist nan' be'e dižə'ən ca'. Beṇə' bišə', quingan' naquən len notə'ətezə beṇə' choso'ozə' yiš, catə' babeyož bosozə' en bito gaquə əṇa to'e de que cui gone' can' nannə' na' bito gaquə gwzanch yetoe' can' nannə'.

¹⁷ Na' lyebe de'en ben Diozən' len de'e Abraannə' ža, gwxaquə'əleben ca to yiš de'en choso'ozə' beṇə', čhedə' la' Diozən' bito gwš'e can' bene' lyebe len de'e Abraannə'. Ne'e choncze' con can' gože'ene'ena'. Na' bagwde tap gueyoa šichoa iz ben Diozən' lyebe len de'e Abraannə' nach bene' par nič bzoj de'e Moizezən' lei čhe'ena'. Na' la'anə'əczə Diozən' bnežjue' lein' bito ənacho cuich chone' can' bene' lyebe len de'e Abraannə'.

¹⁸ Žalə' Diozən' ne' de que beṇə' ca' chso'on cuaseləḷ can' na lein' zjənaque' beṇə' güen, bito chaclene' beṇə' can' bene' lyebe gaquəlene' žalə' ca'. Pero cuine'en ne' che chio'o chonḷilažə'əchone' de que naccho beṇə' güen laogüe'ena' por ni che lyebe de'en bene' len de'e Abraannə'.

¹⁹⁻²⁰ Leczə byažje lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Diozən' bnežjue'en par beṇə' ca' gwnitə' bedote catə'ən cuinə' yidə Cristən' par nič gwsa'acbe'ine' de que chso'one' contr can' non Diozən' mendad so'one'. Cristən' golje' lao dia che de'e Abraannə' na' che le'ena' be' Diozən' dižə' catə'ən bene' lyebe len de'e Abraannə'. Na' ca naquə lein' Diozən' bene' par nič angl ca' bosozə'onežjue'en de'e Moizezən'. Na' Diozən' bčhine' de'e Moizezən' par bzejni'ine' beṇə' Izrael ca' can' na lein'. Pero catə' ben Diozən' lyebe len de'e Abraannə' notono no bčhine' par əgwzejni'ine' de'e Abraannə'.

Lein' čhzejni'in chio'o de que choncho de'e mal

21 Na' bito cheyałə' goncho xbab de que lei de'en bzoj de'e Moizezən' chonən contr can' non Diozən' lyebe gone'. Pero lein' bito gaquə yocobən yichjla'ažda'ochon'. Žala' gaquə yocobən yichjla'ažda'ochon' guaquə goncho can' na lein' nach gaccho beņə' güen lao Diozən' žala' ca'.

22 Pero Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan de que yogua'əloł beñačən' yesə'əzi'e castigw zejlicane por ni che xtolə'əga'aque'enə'. Na' nyojən ca' par nič con beņə' so'onlilažə' Jesocristən' bito yesə'əzi'e castigon', sino gaquə güen čhega'aque' can' ben Diozən' lyebe len de'e Abraanə'.

23 Ca naquə neto' beņə' Izrael catə'an bitonə' əgwzejni'i Diozən' neto' de que cheyałə' gonlilažə'əto' Cristən', nchoglaon čheto' de que si'ito' castigw zejlicane čhedə' nombi'ato' lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' bito chonto' can' nannə'.

24 Par neto' lein' gwxaquə'əleben ca to mos əznia beņə' chgüia chye' xi'in beņə', de'e zan de'e che'əbo' gombo' na' de'e cui gombo'. Pero na'a babilə' Cristən' na' baltezəto' chonlilažə'əto'one' Diozən' ne' de que naquəto' beņə' güen laogüe'enə' na' can' ne' che notə'ətezcho.

25 Na' de'en babilə' Cristən' bitoch gwxaquə'əlebe lein' ca to mos əznia par neto' beņə' Izrael, neto' bachonlilažə'əto'one'.

26 Yogua' chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' naccho xi'in Dioz.

27 Na' notə'ətezcho šə bagwchoacho nisən' par blo'echo de que ngodə'əcho txen len Jesocristən', bachzolao chac yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'ažda'ogüe'enə'.

28 Na' tozəczə can' zaquə'əcho lao Diozən' šə naccho beņə' Izrael o šə cui naccho, šə naccho beņə' esclabo o šə cui naccho, na' šə naccho beņə' byo o šə naccho no'olə. Yogua'əcho banaccho tozə laogüe de'en ngodə'əcho txen len Jesocristən'.

29 Na' de'en ngodə'əcho txen len Jesocristən', lao Diozən' naccho xi'in dia che de'e Abraanə' na' len chio'onə' gon Diozən' güen can' bene' lyebe gone' len xi'in dia čhe de'e Abraanə'.

4

1 To beņə' gwni'a šə zo xi'ine', bi'inan' si' byen čhe'enə'. Pero na' žlac ne'e nacbo' bidao' bito ŋacho mbalazəch chac čhebo' cle ca che to mos la'anə'əczə gwžin ža gaquə lao na'abo' yogua' de'en de čhe xabo'onə'.

2 Beņə' ca' nitə' lo'o yo'o ližbo'onə' ne'e choso'ogüia choso'oye'əbo' na' ne'e chesə'anabi'əbo' žlac cuiņə' čha'obo' na' žlac əžin ža co'o xabo'onə' lao na'abo' de'en deine'enə'.

3 Can' goquə len neto' beņə' Izrael, žlac cuiņə' yidə Cristən' gwxaquə'əlebetə' ca xi'in beņə' gwnia'anə'. Diozən' bene' mendad ŋaoto' yogua'əloł costombr de'en na lein'. Na' de'e na'anə' par neto' lein' gwxaquə'əleben ca beņə' ca' čəsə'anabia' xi'in beņə' gwni'anə' žlac cuiņə' žin ža si'ibo' de'en de čhe xabo'onə'.

4 Pero catə' bžin ža bžia Diozən' bia' bsele'e Xi'ine'enə' yežlyo nga, gwxa to no'olə le'. Na' Xi'in Diozən' leczə bzenague' čhe lein'.

5 Na' le'enə' bedəyene' par nič yogua' chio'o chonlilažə'əchone' zocho mbalaz ca mbalazən' so xi'in beņə' gwni'anə' catə'an əžin ža gaquə lao na'abo' byennə'. Cristən' bedəyene' par nič nezecho bitoch chonən byen ŋaoco costombr ca' de'en zžənyoj le'e lei che neto' beņə' Izrael.

6 Na' de'en bagwcuə' Diozən' chio'o ca xi'ine', babselə'e Spirit čhe'ena' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' de'en leczə naquə Spirit čhe Xi'ine' Cristən'. Na' Spiritən' chaclənən chio'o par nič cholgüižcho Diozən' che'echone': "Xa."

⁷ Diozən' bagwcue'e chio'o ca xi'ine' caguə par cue'e yichjcho costombr ca' de'en non lein' mendad. Gwcue'e chio'o ca xi'ine' par ničh chac güen checho can' bene' lyebe gaquə che xi'in dia che de'e Abraannə'.

Pabən' chi' yichje' naquən' chso'on benə' ca' chso'onlilažə' Cristən'

⁸ Antslə catə'an cuiṇə' gombi'ale Diozən' gwyejṇi'alažə'əle bi de'e ca' cui zjəzaquə' par šejṇi'alažə'əcho, na' lega'aquən gosa'anabi'an xbab chelen'.

⁹ Pero na'a banombi'ale Diozən' o šə güenč əṇacho de que Diozən' banombi'e le'e. Chebanchgüeida' chele de'en chebiguə'əle gosxanlə na' bachezo cuinle xni'a costombr ca' che biquə' de'en ye'ej gaocho, che ža ca', na' che cuerp chechon'. Costombr ca' bito gwsa'aquən par yesə'əbejən chio'o xni'a de'e malən' na' lecžə caguə bi zjəzaquə'ən na'a par əsa'aclenan chio'o.

¹⁰ Bagwzolaə naole costombr che neto' benə' Izrael che lṇi ca', che ža ca', che bio' ca', che tyemp ca' na' che iz ca'.

¹¹ Chžeba' šə cuich əgwzenagle che de'en babsed blo'ida' le'e, la' šə cuich gwzenagle chei, cuiayi' de'en bena' entr le'e.

¹² Benə' bišə', chatə'əyoida' le'e gonle can' babena' nada' de'en babchojyichja' costombr che neto' benə' Izrael de'en zjənyoj le'e lein' ničh zoa' chona' žin entr le'e: Na' ca' naquə bedəsoa' len le'e bito ṇacho de que babenle mal len nada'.

¹³ Nezceze chacšenda' de'en bida' de'e neche, na' gwɔdixjui'a dižə' güen dižə' cobə de'en chzejṇi'in che Cristən' len le'e.

¹⁴ Na' de'en chacšenda' ca orən' zaquə'ən par gue'ile nada', pero bito bgue'ile nada', sino bzenagczle xtiž'a'anə'. Na' do yichj do lažə'əle bgüialaole nada' ca'aczə chgüialaogüe to angl che Diozən' o ca'aczə cuin Jesocristən'.

¹⁵ Mbalaz gwzole de'en benle ca' len nada', na' žibixchen' cuich chonle ca' na'a ža? Nezda' de'e tant goquele chia' xte bebeile bzanele bitə'ətezə de'en deile na' lente cuinle par goclenle nada'.

¹⁶ žEpor ni che de'en cho'elena' le'e dižə' lṇin' bachaquele de que naca' benə' contr chele ža?

¹⁷ Benə' ca' choso'osed choso'olo'i le'e na'a lechgualə zjəchi' yichjga'aque' le'e, pero caguə par ničh so'one' güen len le'ena' sino par ničh yesə'əbeje' le'e cuich gonle txen len neto'onə' na' par ničh cue'e yichjle lega'acze'ena'.

¹⁸ Naquəczən güen yesə'əbe'eyichj benə' le'e do tyempte, caguə catə'əzən' zoa' len le'e na' con šə so'one' güen len le'e.

¹⁹ Xi'indaogua'a, de'e yoblə chžaglaogua'a lo'o la'ažda'ogua'anə' por ni che le'e can' chžaglaə to no'olə benə' chzan, na' əžaglaochcza' xte catə'əch gaquə yichjla'ažda'olen' can' naquə yichjla'aždao' Cristən'.

²⁰ Žalə'əšga zoa' len le'e na'a, nža'alə can' gaquə ṇia' le'e. De'e li lechgualə chacžejlažə'a chele.

De'e Agar na' de'e Sarən'

²¹ Le'e chene'ele naole costombr che neto' benə' Izrael de'en zjənyoj le'e lei de'en bzoj de'e Moizezən', žəbitonə' yenele can' na' de'en nyojənnə'?

²² Nan de que gwnitə' chopə xi'in de'e Abraannə' bi'i byo, tobo gwxaṇ to no'olə naquə esclabo che' na' yetobo' gwxaṇ no'ol checze' no'olan' bito naquə esclabo.

²³ Na' bi'in gwxaṇ no'olə esclabon' goljbo' chedə' gwzolen de'e Abraannə' le' pero bi'in gwxaṇ no'ol checze' goljbo' chedə' Diozən' bene' par ničh goc complir can' bene' lyebe de que sane' la'anə'əczə naque' benə' güiž.

²⁴ Na' de'en goc che no'ol ca' chzejni'in chio'o che chopte lyebe de'en ben Diozán' naclán' gaquəlene' beṇə' Izrael ca'. No'olə esclabo ben' le Agar gwxaquə'əlebene' ca lei de'en ben Diozán' mendad bzoj de'e Moizezən'. Bzoje'en par de'e xaxta'o neto' beṇə' Izrael lao ya'a Sinain' beṇə' ca' gwxaquə'əlebe ca esclabos.

²⁵ Na' doxen nasyon Izraelən' gwxaquə'əleben ca de'e Agarən' no'olə esclabo che de'e Abraannə'. Diozán' bnežjue' de'e xaxta'oto' ca' lein' lao ya'a Sinain' gan' nzi' Arabia, na' xte ža neža beṇə' Izrael gwlaž cheto' ca' zjənaque' ca esclabos chedə' chsa'aquene' chonən byen yesə'ənaogüe' yogua' costombr ca' de'en na lein'.

²⁶ Pero yogua' chio'o chonlilažə'əcho Cristən', babozoe' chio'o binlo len Diozán', na' naqun to goclen de'en bene'. De'e na'anə' nezecho bito chonən byen naochi costombr ca' de'en na lein'.

²⁷ Diozán' bene' par nich to profet beṇə' be' xtiže'ena' cana' bzoje'en de que beṇə' zanch so'onlilažə' Cristən' cle ca beṇə' ca' yesə'ənao costombr ca' de'en na lein'. Na' quinga na de'en bzoje'ena'.

Bebei no'olə güiž, no'olə cui no chzan,
Bisya'a yelə' chebei chio', le' cuiṇə' gaco' bes che yelə' sannə', chedə' sano' bi'i zan.

Na' le' cui no xi'ino' ne'e so,
Nita'əch xi'ino' clezə can' nita' xi'in no'olən' bagwxan to xi'in be'en chio'onə'.

²⁸ Ca naquə' Isaaquən' xi'in de'e Abraannə' goljbo' por yelə' guac che Diozán' chedə' can' bene' lyebe len de'e Abraannə'. Le'egatezə ca' chio'o ža, por yelə' guac che Dioz na'anə' bachone' chio'o cuent ca xi'in dia che de'e Abraannə' chedə' can' bene' lyebe gone'.

²⁹ Bi'i che de'e Agarən', bi'in goljə por ni che de'en gwzolen de'e Abraannə' le' blagzejə blagzido' Isaaquən' bi'in ben Spirit che Diozán' par gwxa de'e Sarən' no'olən' goquə beṇə' güiž. Le'egatezə ca' ža neža beṇə' Izrael ca' chesə'ənao costombr ca' de'en na lein' choso'olagzejə choso'olagzide' chio'o chonlilažə'əcho Cristən'.

³⁰ Na' Xtižə' Diozán' de'en nyojən nan de que Diozán' gože' de'e Abraannə': "Bebej no'olə esclabon' len bi'i che'ena', chedə' bi'i che'ena' bito əgwnežjua'abo' de'en nona' lyebe əgwnežjua' bi'in gwxa no'ol chio'onə'."

³¹ De'e na'anə' beṇə' bišə' nezecho laogüe de'en chonlilažə'əcho Cristən' gwxaquə'əlebecho ca xi'in de'e Sarən' no'olən' bito goquə esclabo, caguə ca xi'in de'e no'olə esclabon'.

5

Bito chonən byen naochi costombr de'en na lein'

¹ Catə'an benlilažə'əcho Cristən' le' bebeje' chio'o lao yogua' de'en choncho chaquecho chebei Diozán' chio'o laogüe de'en chonchon'. De'e na'anə' bito naochi yebeiche Diozán' chio'o šə naochi costombr ca' can' na lei che neto' beṇə' Izrael.

² Nada' Pab əchnia' le'e to de'e žialao. Šə sole señy de'en ne' sirconsisionə' na'a bachonlilažə'əle Cristən', bito bibi zaquə'an de'en bagwzolao chonlilažə'əlene' šə ca'.

³ Echnia' clar de que notə'ətezə beṇə' soe' señy de'en ne' sirconsision, lecza cheyalə' gone' complir yogua'əloj bitə'ətezəchlə de'en na lein'.

⁴ Na' šə chaquele gonle cuaselol can' na lein' par nich gacle beṇə' güen lao Diozán', bachzole Cristən' ca'alə šə can' chaquele, na' bitoch chonle cas can' nzi'ilažə' Diozán' chio'o.

⁵ Chio'o chonlilažá'əcho Jesocristán' zo Spirit che Diozán' lo'o la'ažda'ochon' na' chonən ca baņezecho de que Diozán' əŋe' naccho beņə' güen laogüe'enə' catə' yežincho gan' zoe'enə'.

⁶ Ca naquə chio'o chonlilažá'əcho Jesocristán' bito bi nonən len Diozán' šə socho seņy de'en ne' sirconsision, o šə cui zochon. La' de'en naquə de'e žialao xen len Diozán', sotezə socho gonlilažá'əcho Cristán' na' gaquecho che ljuėžjcho par nič gacbia' de que chonlilažá'əchone'enə'.

⁷ To tyemp babenle can' chebei Diozán', pero na'a chebanda' babe'ele latjə chəsə'əžon beņə' cuich naole de'en naquə de'e lin'.

⁸ Dioz ben' gwlej le'e par nacle xi'ine', bito nacho le'enə' chone' par nič chzenagle che beņə' ca'.

⁹ Na' de'en bachzenagle che consejw malən' yobəch əgwzenagle che bitə'ətezəchlə de'e chon contr xtižə' Diozán'. Chonle can' na dicho nga: "Latə'əzə xna' cuazin' chonən par nič cheyas doxen cuazin'."

¹⁰ Pero na' zoa' lez gon Xancho Jesocristán' par nič yezolao naole de'e ca' babzejni'ida' le'e. Na' notə'ətezə zjənaquə beņə' ca' chso'on par nič chaczejlažə'əle, Diozán' əgwnežjue' castigw čhega'aque'.

¹¹ Na' ca naca' nada', niťə beņə' chəsə'əne' chsed chlo'ida' de que yoguə' chio'o chonlilažá'əcho Cristán' cheyałə' socho seņy de'en ne' sirconsision. Bitolja zjənlagzejə zjənlagzidə beņə' nada' žalə' chsed chlo'ida' ca'. Len bito gaquə zdebə no gwzenag žalə' ca', čhedə' bitoch gonən byen so'onlilažə'e Cristán' ben' gwso'ote' boso'ode'ene' le'e yag corozán'.

¹² Yebeichlada' žalə' beņə' ca' chso'on par nič chaczejlažə'əle šə chebei Diozán' le'e de'en cui zole seņyan' yesə'əchog cuinga'aque' yelata'.

¹³ Beņə' bišə', Diozán' gwleje' chio'o par chonlilažá'əcho Cristán'. De'e na'ana' bitoch chonən byen naocho costombr ca' can' na lei che neto' beņə' Izrael. Pero bito de lsens goncho bitə'ətezə de'e mal de'en na la'ažda'omalchon' goncho. De'en chene'e Diozán' goncho, gaque che ljuėžjcho na' gaquəlen ljuėžjcho tocho yetocho.

¹⁴ Na' bazoczcho choncho yoguə'əloł can' na lein' šə choncho can' nyojən nan: "Goque che sa'aljuėžjo' catg chaque che cuino'."

¹⁵ Pero šə chacyožə ljuėžjcho o chdiləlen ljuėžjcho chžiyai'icho de'en non Diozán' par naccho tozə.

Can' goncho šə gwzenagcho che Spirit che Diozán'

¹⁶ De'en naquə de'e žialao xen goncho, cheyałə' sotezə socho goncho can' chene'e Spirit che Diozán'. Na' šə goncho ca' bito gwzenagcho che la'ažda'omalchon'.

¹⁷ Catə' chzenagcho che la'ažda'omalchon' bito cho'en latjə əgwzenagcho che Spirit che Diozán'. Na' ca naquə de'en chene'e la'ažda'omalchon' goncho naquən contr de'en chene'e Spirit che Diozán'. Pero šə choncho can' chene'e Spirit che Diozán', bito choncho can' na la'ažda'omalchon'. Na' de'en zo Spiritən' len chio'o bito choncho can' goncho žalə' cui zon len chio'o.

¹⁸ Na' šə chzenagcho che de'en chsed čzejni'i Spirit che Diozán' chio'o goncho, bitoch naocho costombr ca' de'en na lei de'en bzoj de'e Moizezən'.

¹⁹ Šə chzenagcho che la'ažda'omalchon' choncho notə'ətezəlen de'e mal quinga: Chbejyichjcho no'ol checho o be'en čhecho par chzolencho beņə' yoblə; chgo'o xtocho; chebeicho bichlə de'e yelə' zto' de'en zjənac ca';

²⁰ čejni'alaza'əcho lgua'a lsaquə'; naocho de'en chso'on beņə' ca' chesə'ənelen de'e xio'; bito zocho binlo len ljuėžjcho; chdilə chšašcho; chgüe'i

ljuežjcho; chloccho; chi' yichjcho gaquə güen che cuinzcho sin cui choncho xbab nac gaquə che ljuežjcho; naccho beṇə' gotil; bito choncho txen len ljuežjcho;

²¹ chzelažə'əcho bi de'en de che beṇə' yoblə; chotcho beṇə'; naccho beṇə' güe'e zo; chlencho no lni gan' chac scandl; na' choncho bichlə de'e mal de'en zjənaquə ca de'e mal quinga bagwnia'. Na' de'e yoblə chnia' le'e can' bagwnia'acza' antslə, bito yežincho yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e šə choncho de'e mal ca' zjənac ca'.

²² Na' šə chzenagcho che Spirit che Diozən', goncho yoguə' de'e quinga: Gaquecho che ljuežj beṇəchcho; socho mbalaz de'en nombi'əcho Diozən'; socho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon'; gapcho yelə' chxenlažə' len ljuežj beṇəchcho bitə'ətezə de'en chso'onene' chio'o; goncho güen len beṇə' yeziquə'əchlə na' əži'ilažə'əga'acchone'; goncho complir šə bin' ye'echo beṇə' goncho;

²³ gaccho beṇə' gaḡjwlažə'; bito güe'echo latjə ṇabia' la'ažda'omalchon' chio'o. Na' šə bachzenagcho che Spirit che Diozən', bito bi bi lei de de'en əṇa choncho de'e mal.

²⁴ Na' chio'o bangodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən' bitoch cho'echo latjə ṇabia' la'ažda'omalchon' chio'o par goncho bi de'en chzelažə'ən.

²⁵ Spirit che Diozən' babenən yelə' mban zejlicane chechon', na' de'e na'anə' cheyalə' socho goncho can' chene'əṇṇə'.

²⁶ Na' bito cheyalə' gon cuincho xen gaquecho lechguale chebei Diozən' chio'o, la' šə goncho ca' yesə'əža'a beṇə' ljuežjchon' chio'o na' yesə'əgue'ine' chio'o.

6

Cheyalə' gaquəlen ljuežjcho

¹ Beṇə' bišə', šə to beṇə' ljuežjchon' babxope' bene' to de'e mal, chio'o chzenagcho che Spirit che Diozən' cheyalə' gaquəlenchone' par ničh yezoe' binlo len Diozən' de'e yoblə. Na' güe'echone' consejw dižə' šao' əžjsa'alažə'əcho de que lecza ca' chio'o nxož əxopcho goncho de'e malən'.

² To tocho cheyalə' gaquəlen beṇə' ljuežjcho ca' bitə'ətezə de'e chsa'ac chega'aque'. Šə goncho ca' goncho complir can' chene'e Cristən' gonchon'.

³ Na' šə goncho xbab de que naccho beṇə' blao len cui naccho, chxoayagza cuinchon' šə ca'.

⁴ To tocho cheyalə' goncho xbab šə de'en babenchon' naquən de'e güen o de'e mal. Na' yebeicho šə babencho de'en naquə güen, pero bito goncho xbab de que güenč chon chio'o clezə ca beṇə' yoblə.

⁵ La' to tochon' choglao Diozən' checho šə bencho güen o šə bencho mal.

⁶ Šə no choso'osed choso'olo'i chio'o xtižə' Diozən', bito goncho rgüin len lega'aque'. Cheyalə' əgwnežjoga'acchone' lata' šə bi de'e šao' de'e güen de'e de checho.

⁷ Bito güe'ele latjə no əxoayag le'e, bito gaquə əgwzochio Diozən' ca'alə. La' segon de'en chonchon' gone' par ničh socho mbalaz o par ničh si'icho castigw. Can' chac, con de'en chazcho nan' chelapcho.

⁸ Ben' chon can' chene'e la'ažda'omale'ena' gwžin ža cuiayi'e zejlicane, pero ben' chon can' chene'e Spirit che Diozən', Spiritən' gonən par ničh əbane' zejlicane.

⁹ Na' bito cheyalə' žjəxaquə'əlažə'əcho par goncho de'e güenna', čhedə' la' gwžin ža catə' Diozən' gone' par nič socho mbalaz juisy, con šə cui cuejyichjcho goncho can' chene'ene'enə'.

¹⁰ Cheyalə' goncho güen len yoguə'əlo' beŋə' batə'ətezə zo latjə, pero mazəchlə cheyalə' goncho güen len yeziquə'əchlə beŋə' chso'onlilažə' Cristən'.

Yeto čhopə de'en che' Pabən' lega'aque'

¹¹ Le'e güiašč letr cha'o quinga, la' cuina'an chzoja'an le'e.

¹² Beŋə' ca' chso'on byen sole seŋy de'en ne' sirconsision chso'one' ca' čhedə' chse'enene' yesyə'əbei beŋə' lega'aque' šə baboso'ozoe' le'e seŋyən'. Chso'one' byen solen par nič cui no gwlagzejə gwlagzidə lega'aque' can' choso'olagzejə choso'olagzidə beŋə' neto' laogüe de'en chzeneto' ca naquən' bnezjw cuin Cristən' gwso'ote'ene' le'e yag corozən' por ni čhecho.

¹³ Beŋə' ca' zjəzo seŋy de'en ne' sirconsisionŋə' zjəchi' yichjga'aque' lei de'en bzoj de'e Moizežən', pero ni lega'aque' cui chso'one' can' nanŋə'. Con chse'enene' sole seŋyən' par nič əso'elao' cuinga'aque' na' yesyə'əbei beŋə' lega'aque'.

¹⁴ Ca naca' nada', bitoczə güe'elao' cuina', na' bitobi nonən len nada' šə beŋəchən' yebeine' nada'. Güe'ela'ogua'a Xancho Jesocristən' na' le'enə' che'enda' yebeine' nada'. De'en ŋezda' bnezjw cuine' gwso'ot beŋə' le' le'e yag corozən' por ni čhecho bitobi nonən len nada' šə beŋəchən' yesyə'əbeine' nada'.

¹⁵ Ŋezda' bito bi nonən šə zochə seŋy de'en ne' sirconsisionŋə' o šə cui zochon, pero de'e zaquə'əchgüei de'en babocobə Diozən' yichjla'ažda'ochon'.

¹⁶ Chio'o naccho doaljə beŋə' Izrael lao Diozən' šə bachonlilažə'əcho Jesocristən' na' šə cuich naocho costombr de'en zjənyoj le'e lein'. Na' le'e šə bachi' yichjle tloazə can' chene'ene'enə', Diozən' gonšgue' par so cuezəchle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' na' soteze' yeyašə' yeži'ilažə'e le'e.

¹⁷ Na' par delant bitoch bi xbab clelə gonle che de'en babzoja' le'e. Legwzenag čhia' čhedə' cuerp čhia'anə' nsa'an yiž che de'en baboso'ochi' baboso'osaquə' beŋə' nada' por ni čhe de'en əchyixjui'a xtižə' Xancho Jeso'osən'.

¹⁸ Beŋə' bišə, Xancho Jesocristən' sotezə soe' gaquəlenšgacze' le'e len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. De'e na'azən' chzoja' ŋa'a. *Pab*

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Beṇə' Efeso Ca'

Apostol Pabən' bzoje' cart par beṇə' ca' chso'elao' Jesocrisṭən' Efeson'

¹ Nada' Pab naca' apostol che Jesocrisṭən' con can' gwnalažə' Diozən'. Na' chzoja' cart nga par le'e nitə'əle Efeson', le'e bagwlej Diozən' par nacle lažə' ne'enə'. Zotezə zole chzenagle che' na' ngodə'əle txen len Cristo Jeso'osan'.

² Chona' orasyon chṇaba' lao Xacho Diozən' na' Xancho Jesocrisṭən' asa'aclene' le'e na' so'one' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Diozən' chaclene' chio'o ngodə'əcho txen len Jesocrisṭən'

³ Ledoye'ela'och Diozən' ben' naquə Xa Xancho Jesocrisṭən' na' leczə cho'elao' Xancho Jesocrisṭən' le'. Ca naquan' ngodə'əcho len Crisṭən', Diozən' bagoclene' chio'o len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon' par niḥ baḥ chzo chbezcho binlo can' socho catə'an yežincho yoban'.

⁴ Chio'o ngodə'əcho txen len Crisṭən', catə' cuinə' xe yežlyon' Diozən' gwleje' yoguə' chio'o par niḥ gaquə la'ažda'ochon' xi'ilažə' na' par niḥ cui bi xtolə'əcho gatə' laogüe'enə'.

⁵ Chaque Diozən' checho. De'e nan' bsi'e xnezenə' antslə par niḥ gwcue'e chio'o ca xi'ine', na' de'e na'anə' bsele'e Jesocrisṭən' por ni checho. Diozən' gwcue'e chio'o chedə' can' gwyazlažə'e na' can' gone'ene'.

⁶ Bsele'e Xi'ine' Jesocrisṭən' ben' chaquene' chei par goclene' chio'o par niḥ ca' güe'ela'ochone' laogüe de'ena' nži'ilažə'əteque' chio'o.

⁷ Tant nži'ilažə' Diozən' chio'o, bsele'e Jesocrisṭən' bnežjw cuine' blaj xchene'enə' par gwdixjue' xtolə'əchon' catə'an gwso'ote'ene' par niḥ ca' Diozən' bezi'ixene' xtolə'əcho ca'.

⁸ Diozən' nži'ilažə'əchgüe' chio'o, bene' chio'o zan clas yelə' sin' na' bene' par niḥ chache'icho ca güennə' chone' len chio'o.

⁹ Na' bzejni'ine' chio'o len Crisṭən' cui no gwneze antslə de'en gone'ene' gaquə, ca naquə de'en bžie' bia' gon Crisṭən'.

¹⁰ Bžie' bia' de que gwžin ža catə' Crisṭən' ṇabi'e doxenlə na' gone' par niḥ yoguə'əloḷ beṇə' ža' yoban' na' beṇə' ža' yežlyon' txen yoso'ozenague' che'.

¹¹ Na' chio'o ngodə'əcho txen len Crisṭən', Diozən' bsi'e xneze par gwcue'e chio'o ca xi'ine' par niḥ gaquə lao na'əcho de'en gone' chio'o naccho xi'ine'. Na' zoe' chone' par niḥ gaquə yoguə'əloḷ can' gwchoglaogüe'en na' can' chene'ene' gaquə.

¹² Na' ca naquə neto' chbezəto' yidə Crisṭən' na' chonḷilažə'əto'one' antslə ca le'e, bsi'e xneze par niḥ zgua'atec neto' be'ela'oto'one' laogüe de'en naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e.

¹³ Na' le'e ngodə'əle txen len Crisṭən', chedə' leczə bzenagle che dižə' güen dižə' cobə de'en naquə de'e li. Na' nan de que cui yeyejcho lao yi' gabilən' šə gonḷilažə'əcho Crisṭən'. Na' catə'an benḷilažə'əle Crisṭən' bla' Spirit che Diozən' zon lo'o yichjla'ažda'olen'. Zon len chio'o chonḷilažə'əchone' can' bene' lyebe par niḥ nezecho bagwcue'e chio'o ca xi'ine'.

¹⁴ Na' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' par niḥ nezecho de que gwžin ža catə' gaquə lao na'əcho de'en gonəch Diozən' chio'o naccho xi'ine'. Na' gaquan lao na'əcho catə' gone' cuerp cobə chechon'. Beṇə' chio'o Spirit che'enə' par niḥ güe'ela'ochone' de'en naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e.

Pabən' gwṇabe' de que Diozən' aḡwsed aḡwlo'ine' beṇə' ca' chso'onḷilažə' Cristən'

¹⁵ Babenda' dižə' ca naquən' chonḷilažə' əle Xancho Jeso'osən' na' ca naquən' chaquele che yoguə' beṇə' ca' yelə' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'.

¹⁶ De'e na'anə' nada' catə' chona' orasyonnə' yoguə' laste cho'a yelə' choxcwlen che Diozən' can' chonlen'.

¹⁷ Na' chnaba' de que Diozən' gone' par niç šejni'ichele che' na' gombi'achlene'. Xancho Jesocristən' leczə cho'elaogü'e Diozən' ben' naquə Xə' na' ben' naquə le'ezelaogü'e beṇə' zaque'e.

¹⁸ Chnabda' Diozən' šo'o be'eni' che'enə' lo'o yichjla'ažda'olen' par niç ənezele bi de'e güennə' zocho lez gone' len chio'o bagwleje' naccho xi'ine'. Na' chnaba' gone' par niç šo'o be'eni' che'enə' lo'o yichjla'ažda'olen' par niç ənezele catec yelə' bala'an xen juisy gone' chio'o bagwleje' par naccho lažə' ne'enə'.

¹⁹ Leczə chnabda'ane' šo'o be'eni' che'ena' lo'o yichjla'ažda'olen' par niç ənezele de que yelə' guac xennə' nape' par gaquəlene' chio'o chonḷilažə'əchone'. Bablo'ine' beṇəchən' can' naquə yelə' guac xen che'enə'.

²⁰ Blo'en ca de'en bosbane' Cristən' ladjo beṇə' guatan' na' nzo'ene' cuiten' gan' chi'e chnabi'e par niç ca' Cristən' chnabi'e txeṇ len le'.

²¹ De'e na'anə' Cristən' chnabi'ache' ca notə'ətezə angl. Chnabi'ache' ca beṇəch, na' ca de'e xio', na' ca bi de'en chse'ejni'alažə'e na' ca notə'ətezəchlə napə yelə' gwnabia' na'a na' tyemp de'en ze'e za'.

²²⁻²³ Diozən' bene' par niç zoczə Cristən' chnabi'e yoguə'əlol beṇə' na' biquə'əchlə. Na' can' zoczə Cristən' chnabi'e doxenlə, leczə ben Diozən' par niç zoczə Cristən' chnabi'e chio'o cho'ela'ochone'. De'e na'anə' chio'o cho'ela'ochone' gwxaquə'əlebecho ca to cuerp. Na' Cristən' gwxaquə'əlebene' ca yichj cuerpən', chedə' chnabi'e chio'o can' chon xbab de'en yo'o lo'o yichjchon' chnabi'an cuerp chechon'.

2

Chio'o chonḷilažə'əcho Diozən' bito yeyejcho lao yi' gabḷən' chedə' nži'ilažə'e chio'o

¹ Diozən' babocobe' yichjla'ažda'olen' can' babocobe' cheto'onə'. Antslə goccho len yichjla'ažda'ochon' ca beṇə' guat laogü'e de'en cui bzenagcho che Diozən'.

² Con gwzoczcho bencho de'e malən' can' chso'on yeziquə'əchlə beṇə' ca' ža' yežlyo nga. Bencho can' chene'e gwxiye'enə' de'en chnabia' de'e xio' ca'. Lega'aquan zjənyečj zjəmbi'in beṇəchən' na' chəsə'anabi'an yichjla'aždao' beṇə' ca' cui chse'ene yoso'ozenag che Diozən'.

³ Ca'aczən' ben yoguə'əcho antslə, bito bzenagcho che Diozən'. Con gwdaczcho bencho con can' gwna la'ažda'omalchon', na' bencho con can' gwna xbab chechon'. De'e na'anə' gwchoglaogü'e'en checho gone' chio'o castigw zejlicane, can' gone' len yeziquə'əchlə beṇəch de'en cui choso'ozenague' che'.

⁴⁻⁶ Goccho ca beṇə' guat len yichjla'ažda'ochon' chedə' bito bzenagcho che Diozən'. Pero Diozən' lechguale cheyašə' cheži'ilažə'e chio'o na' chacchgüeine' checho. Na' de'en nži'ilažə' Diozən' chio'o, de'e nan' bene' par niç cui yeyejcho lao yi' gabḷən'. Bžin ža ben Diozən' len chio'o can' bene' len Cristən' catə'an bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca'. Diozən' bocobe' yichjla'ažda'ochon' par niç cuich naccho ca beṇə' guat na' bene' ca ndil ngodə'əcho Cristən' txeṇ par niç baç chzo chbezcho binlo can' socho catə'an bachi'ilenchone' yoban' gan' chi'enə'.

⁷ Bene' ca' par niçh tyemp de'enə' ze'e za' əgwlo'e catequan' n'zi'ilaže'e chio'o na' catec de'e güennə' chone' len chio'o ngodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən'.

⁸⁻⁹ De'en n'zi'ilažə' Diozən' chio'o bene' par niçh chio'o chonlilažə'əchone' bito yeyejcho lao yi' gabilən'. Con to godlennə' bene' ca', caguə por ni che bencho bi de'e güennə'. De'e na'anə' notono chio'o cheyalə' güe'elao' cuincho de'en cui yeyejcho lao yi' gabilən'.

¹⁰ Na' par niçh goncho de'e güen Diozən' bocobe' yichjla'ažda'ochonə' na' bene' par niçh ndil ngodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən'. Bsi'e xnezenə' antslə par niçh sotezə socho goncho de'e güen.

Cristən' bene' par niçh beṇə' Izrael ca' na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael nite'e binlo toe' yetoe'

¹¹ Le'e gon xbab de que tyemp de'en bagwde bito bembiale Cristən'. Bito nacle nasyon che Diozən' can' naquə neto' beṇə' Izrael. Bito bi lyebe ben Diozən' par gaquəlene' le'e ca lyebe de'en bene' len neto' beṇə' Izrael. Bito gwzole lez gaquəlen Diozən' le'e na' bito bembiale Diozən'.

¹² Na' le'e gon xbab de que tyemp de'en bagwde bito bembiale Cristən'. Bito nacle nasyon che Diozən' can' naquə neto' beṇə' Izrael. Bito bi lyebe ben Diozən' par gaquəlene' le'e ca lyebe de'en bene' len neto' beṇə' Izrael. Bito gwzole lez gaquəlen Diozən' le'e na' bito bembiale Diozən'.

¹³ Antslə bito gwzole binlo len Diozən', pero na'a le'e len neto' bangodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən' na' Diozən' chaclene' chio'o chedə' Cristən' bnežjw cuine' blalj xchene'ena' por ni che xtolə'əchon' catə'an gwso'ote'ene'ena'.

¹⁴ Na' antslə neto' beṇə' Izrael na' le'e cui nacle beṇə' Izrael goccho beṇə' contr tocho yetocho. Pero na'a Cristən' babene' par niçh naccho tozə na' zocho binlo tocho yetocho.

¹⁵ De'en bnežjw cuin Cristən' por ni checho catə'an gwso'ote'ene', bitoch chonən byen cue' yichjcho par goncho yoguə'əlol can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən', ca costombr ca' de'en nan na' bichlə de'en chonən mendad goncho. Yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Cristən' bene' chio'o ca tozə yež, neto' beṇə' Izrael na' le'e cui nacle beṇə' Izrael. De'e na'anə' zocho binlo tocho yetocho.

¹⁶ Cristən' bnežjw cuine' gwso'ote'ene' le'e yag corozən' par bozoe' chio'o binlo len Diozən'. De'e na'anə' naccho tozə na' bito chgue'i ljuežjcho.

¹⁷ Par le'e cui nacle beṇə' Izrael na' neto' naquəto' beṇə' Izrael, Cristən' bedəye'e dižə' can' gaquə socho binlo len Diozən'.

¹⁸ Na' de'en chonlilažə'əcho Cristən', tozə Spirit che Diozən' chaclenən chio'o par niçh chac cho'elencho Xacho Diozən' dižə'.

¹⁹ De'e na'anə' le'e cui nacle beṇə' Izrael bitoch nacle ca beṇə' zitə' len neto', sino banacle beṇə' ljuežjto' na' banactele beṇə' family che Diozən' txen len neto' bagwlej Diozən' par naccho lažə' ne'ena'.

²⁰ Na' yoguə'əcho gwxaquə'əlebecho ca to yo'o de yej. Neto' chsed chzejni'to' le'e che Cristən' naquəto' ca laneina', neto' apostol na' len yez-iquə'əchlə beṇə' chso'e xtižə' Cristən'. Na' Jesocristən', gwxaquə'əlebene' ca yej squin nech che to yo'o.

²¹ Na' de'en ngodə'əcho txen len Cristən', gwxaquə'əlebecho ca yej ca' de'en zjəncua' zjəngodə'əən gan' chac yo'o de yejən'. Zjəngodə'əən txen par niçh ša' yo'onə' na' par niçh gaquan' gual. Can' naquan' gwxaquə'əlebecho ca to yo'o gan' zo Diozən', chedə' ngodə'əcho txen len Xancho Jesocristən'.

²² Neto' len le'e txennə' naccho ca to yo'o gan' zo Diozən' chedə' zo Spirit che'ena' lo'o yichjla'aždao' chio'o chonlilažə'əcho Cristən'.

3

Diozən' bsele'e Apostol Pabən' jetixjui'e xtiže'enə' len beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael

¹ Nada' Pab dia' ližya nga chedə'an əchyixjui'a xtižə' Cristo Jeso'osən' len le'e cui nacle beṇə' Izrael.

² Le'e chache'ile chia' ca naquən' nži'ilažə' Diozən' nada' na' bsi'e xneze par niçh chzejni'ida' le'e xtižə'enə'.

³ Chache'ile ca naquə Diozən' blo'ine' nada' de'en cui no gwneze antslə, can' chzoja' le'e to chopə dižə' le'e cart nga.

⁴ Na' catə' gwlable de'en chzoja' nga gache'ile de que nada' chejni'ida' de'en cui no gwneze che Cristən'.

⁵ Antslə Spirit che Diozən' bito bzejni'in beṇə' de'en cui no gwneze che Cristən', pero na'a neto' apostol che Diozən' babzejni'in neto' len, na' leczə babzejni'in yeziquə'əchlə beṇə' chso'e xtižə' Cristən'. Babzejni'in neto' bagwlej Diozən' par naquəto' lažə' ne'enə'.

⁶ Babzejni'in neto' de que notə'ətezcho šə bachejle'echo che dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən', nachən' bangodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən'. De'e na'anə' le'e cui nacle beṇə' Izrael na' len neto' beṇə' Izrael txennə' si'icho de'en goṇəch Diozən' chio'o naccho xi'ine', na' txennə' ngodə'əcho naccho ca tozə family, na' txennə' chaclen Diozən' chio'o can' babene'lyebe.

⁷ Diozən' gwleje' nada' len yelə' guac che'enə' par niçh əchyixjui'a dižə' güen dižə' cobəna'. Na' bano'e chia' chyixjui'an chedə' nži'ilažə'e nada'.

⁸ Nada' chacda' ni latə'əzə' cui zaca'a entr chio'o bagwlej Diozən' par naccho lažə' ne'enə', pero Diozən' no'e chia' chyixjue'ida' beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael catec de'e güen juisy gone' len yoguə'əloł chio'o chonliłažə'əcho Cristən'. Tant de'e šao' de'e güen gaquə checho, cabi bi de de'e saquə'əlebe de'e güen de'en gone' len chio'o.

⁹ Diozən' bene' yoguə'əloł beṇə', yoguə'əloł bia chaš, na' yoguə'əloł de'e de. Na' dezd ža gwlasda'ote bito be' Diozən' latjə yesə'əneze beṇəchən' bin' babžie' bia' gaquə. Pero na'a no'e chia' chzejni'ida' yoguə'əloł beṇə' de que bachac can' nžie' bia'.

¹⁰ Na' Diozən' chlo'ine' angl əblao ca' na' angl gwnabia' ca' beṇə' nitə' yobanə' de que nape' de'e zan clas yelə' sin', chlo'ine' lega'aque' de'e güennə' de'en chone' len chio'o ncodə' ljuəzjcho cho'ela'ocho Cristən'.

¹¹ Chone' can' nžie' bia' dezd nechte catə'an gwchoglaogüe'en sele'e Xancho Jesocristən'.

¹² Na' chio'o ngodə'əcho txen len Cristən' bito chžebcho Diozən', sino chebe'icho nezecho de que chac cho'elencho Diozən' dižə' chedə' chonliłažə'əcho Cristən'.

¹³ La'anə'əczə' dia' ližya nga laogüe de'en bagwdixjue'ida' le'e dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən', chatə'əyoida' le'e bito yeyašə'alažə'əle ca naquə' nga chyi' chzaca'a. Leyebei chedə' chac chia' ca' par niçh chaquəlena' le'e.

Cristən' lechquale chaquene' che chio'o chonliłažə'əchone'

¹⁴ Catə' chona' xbab ca güennə' baben Diozən' par niçh nacle tozə len neto' beṇə' Izrael, chzo xiba' chona' orasyon lao Xa Xancho Jesocristən'.

¹⁵ Le'enə' bxie' yoguə' family che chio'o zocho lao yežlyo nga na' che beṇə' ža' yoban'.

16 Chnaba' lao Xacho Diozən' gon Spirit che'enə' fuers balor par yichjla'ažda'olen' par nič gonle yoguə'əloł can' chene'ene'. Na' Dioz na'anə' gone' par nič gata' fuers balor che yichjla'ažda'olen' cheda' naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e na' nape' le'ezelaogüe yelə' guac xen.

17 Chnaba' socze gonlilažə'əle Cristən' par nič sotezə soe' len le'e. Na' lecza ca' le'e sotezə sole gaquele che Diozən' can' cheyalə' gaquele che', na' gaquele che ljuežjle can' cheyalə' gaquele čhega'aque'.

18 Chnaba' de'e quinga par nič le'e txen len yeziqə'əchlə beṇə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'ena' šejni'ile de que lechguale chaque Cristən' che chio'o. Na' yelə' chaque che'enə' len chio'o gwxaquə'əleben caczə gan' nžiljw nisda'onə', pero mazəchlə can' nžiljw nisda'onə' chaquene' checho. Na' nezecho de que tonchgua de yežlyon', pero mazəchlə can' denṇə' chaque Cristən' checho. Na' lechguale zitjw minṇə', pero mazəchlə ca zitjon' naquəṇṇə' chaque Cristən' checho. Le'egatezə can' yoban' lechguale sibə zen, pero mazəchlə ca sibən' zennə' chaque Cristən' checho.

19 Chnaba' gon Diozən' par nič ənezele de que Cristən' chaquechene' checho mazəchlə ca de'en chon notə'ətezcho xbabən'. Na' lecza gon Diozən' par nič gaquə yichjla'ažda'olen' tozə can' naquə yichjla'ažda'ogüe'enə' par nič ca' gacle can' naque'enə'.

20 Diozən' chac chone' yoguə'əloł. De'e na'anə' chac chone' mazəchlə ca de'en chnabechone' o de'en choncho xbab gone'ena'. Na' chone' par nič Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' chaclenən chio'o len yelə' guac che'enə'.

21 Chio'o ncodə' ljuežjcho cho'ela'ochio Cristən', ledoye'ela'och Diozən' ṇa'a na' zejlicane cheda' ngodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən'. Na' can' gonšgaczcho.

4

Spirit che Diozən' babeyonən yichjla'ažda'ochon' tozə

1 Nada' dia' ližya nga cheda' əchyixjui'a xtižə' Xancho Jesocristən'. Bagwlej Diozən' le'e par nacle xi'ine' can' gwleje' neto'. De'e na'anə' chatə'əyoida' le'e šejšgacze gonle can' cheyalə' gon yoguə' chio'o bagwlej Diozən' par naccho xi'ine'.

2 Chatə'əyoida' le'e bito gon cuinle xen. Legac beṇə' gačjwlažə' na' legapə yelə' chxenlažə' len beṇə' yoblə. Chatə'əyoida' le'e gaque che ljuežjle na' gwdele ca'alə šə bi chac chele entr tole yetole.

3 Babeyon Spirit che Diozən' yichjla'ažda'olen' tozə. Na' chatə'əyoida' le'e leso binlo tole yetole par nič sotezə sole gaquə yichjla'ažda'olen' tozə.

4 Yoguə' chio'o cho'ela'ochio Diozən' naccho ca tozə family. Na' tozə Spirit che Diozən' zon lo'o yichjla'aždao' yoguə'əcho, na' tozə can' zocho lez gon Diozən' güen len chio'o cheda' bagwleje' yoguə'əcho par naccho xi'ine'.

5 Tozə Xancho Jesocristən' naquə, na' tozə can' chonlilažə'əchone', na' tozə can' zejen de'en gwchoacho nisən'.

6 Tozə Diozən' zo ben' naquə Xa yoguə' chio'o. Le'enə' chnabi'e yoguə'əcho, na' chchine' yoguə'əcho par choncho xšine'ena', na' zocze' len yoguə'ətecho.

7 Na' segon can' chaclen Cristən' chio'o, no'e checho gwde gwdele de'e gaquə gon to tocho.

8 Chac can' nyoj de'en gwna Diozən' che Cristən':

Catə'an beyepe' yoban' bene' de'e xio' ca' gan,
na' be'e che benəchən' gwde gwdele de'e gaquə so'on to toga'aque'.

9 Na' de'en gwne': "Beyepe' yoban'", zejen de que betje' na' bl'e' lao yežlyo nga antslə ze'e yeyepe' yobanə'.

10 Na' ben' betjən' leczə le'enə' beyepe' yoban' gan' zo Diozən'. De'e na'anə' zoe' chnabi'e doxenlə.

11 Le'egatezə le'enə' no'e che baļə chio'o par niç naccho apostol, na' baļcho no'e checho chyixjue'echo bi de'en bagwne' chio'o. Yebaļcho no'e checho chje'echo dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che'. Yebaļcho no'e checho chgüia chyecho beņə' chso'elao' le' na' chsed chlo'iga'aquechone'.

12 Cristən' no'e checho chaclen ljuježj chio'o bagwlej Diozən' par naccho lažə' ne'enə' par niç yoguə'əcho choncho xšine'enə' na' zda chonlilažə'əchcho Cristən', chio'o naccho ca family che'.

13 Na' zocho chaclen ljuježjcho tocho yetocho par niç gaccho tozə gonlilažə'ocho Xi'ın Diozən' na' gombi'achone'. Cana' gacyaņə'əcho can' cheyaļə' gaccho, gaccho beņə' šao' beņə' güen can' naquə Cristən'.

14 Bito cheyaļə' šo'ocho xbab ca che to bidao', šejcho qui šejcho ca'alə' ņaoccho to to yelə' chejni'alažə' de'en chsa'aljlažə' beņə' güenlažə' na' beņə' gwxiye' ca' par chasə'əxoayague' chio'o.

15 Cheyaļə' ņaoccho de'en naquə de'e li, na' zejli gague che ljuježjcho tocho yetocho. Cheyaļə' šejcho gaquəchcho beņə' šao' beņə' güen can' naquə Cristən' ben' chnabia' chio'o.

16 Ca naquə cuerp chechon', to to partən' ngodə'ən na' noxə' ljuježe len belə' na' len bin de'en nca'an niç to to partən' chonən žin che chei na' niç cuerpən' naquən gual. Ca'aczən' chio'o cho'ela'ocho Cristən' ngodə'əcho txen tocho yetocho. Na' catə' to tocho choncho de'en noe' Diozən' checho goncho, nachən' Cristən' chone' par niç yoguə'əcho txen zda chaquəchcho beņə' šao' beņə' güen na' zda chaquechecho che ljuježjcho.

Diozən' babocobe' yichjla'aždao' chio'o chonlilažə'əchone'

17 Na'a əchnia' le'e de'en non Xancho Jesocristən' mendad əgwzejni'ida' le'e de que bito cheyaļə' goncho can' chso'on beņə' ca' cui zjənombia' Diozən'. Xbab chega'aque'enə' bito bi zaquə'ən.

18 Nchoļ yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Na' laogüe de'en zjənaque' beņə' gode-nag, bito chse'ejni'ine' bin' chazlažə' Diozən'. De'e na'anə' bitobi yelə' mban zejlicane' chega'aque' de ca naquə de'en choņ Diozən' chio'o.

19 Bito bi zto' zjənombi'e che de'e malən' chso'one'. Chso'ontezə' bitə'ətezə de'e mal de'en nan so'one'. Do tyempte con chso'elaže'e chso'one' yoguə' cłaste yelə' zto'.

20 Le'e nezele de que Cristən' bito chene'ene' goncho de'en nac ca'.

21 La' babzenagle che dižə' li de'en chzejni'in che Jeso'osən' na' babletje' xbabən' yichjla'ažda'olen'.

22 Antslə gwadacho bencho con can' na la'ažda'omalchon'. La'ažda'omalchon' chebein de'e malən' na' de'e na'anə' chxoayaguən chio'o par niç goncho de'e mal can' chzelažə'əņə'. Pero baņezele de que cheyaļə' cuejyichjcho cuich gwzenagcho che la'ažda'omalchon'.

23 Na' leczə nezele de que cheyaļə' gwša'əcho xbab de'en choncho lo'o yichjla'ažda'ochon'.

24 Cheyaļə' güe'echo latjə yocobə Diozən' yichjla'ažda'ochon' par niç sotezə socho goncho de'e güen can' chon le', na' par niç gaccho beņə' la'aždao' xi'ilažə' can' naquə le'. Goncho ca' chedə' banombi'əcho xtižə' Diozən' de'en naquə de'e li.

25 De'e na'anə' bitoch gonlažə'əcho sino güe'elen ljuježjcho dižə' li chedə' ncodə' ljuježjcho naccho ca tozə family.

²⁶ Cata' chža'acho bito cheyalə' goncho de'e mal. Cheyalə' yeyacxenlažə'əcho lğüegwəzə lao yelə' chža'a chechon', bito ža'acho do ža.

²⁷ Bito güe'echo latjə nabia' gwxiye'enə' chio'o par goncho de'e mal.

²⁸ Šə nocho naccho beṇə' bguan, bitoch cheyalə' cuancho. Cheyalə' so tacho goncho žin de'en naquə de'e güen, par niç gatə' de'e əgwnežjwcho beṇə' chyəžj chçhine.

²⁹ Bito güe'echo dižə' zban dižə' de'e cui zaque'e. Cheyalə' güe'echo dižə' güen dižə' de'e zaque'e par gaquəlen lata'ən beṇə' əse'ene len. Güe'echo dižə' de'e gaquəlen beṇə' ljuežjcho ca' par niç so onlilažə'əche' Jesocristən'.

³⁰ Na' bito goncho ca so Spirit che Diozən' trist, la' zo Spiritən' lo'o yichjla'ažda'ochon' par niç nezecho gwžin ža gon Diozən' chio'o cuerp cobən' na' gone' par niç gaquə yichjla'ažda'ochon' cayaṇə'ən chene'ene'.

³¹ Cheyalə' cuejyichjcho yoguə' de'e malən'. Bitoch co'olažə'əcho. Bitoch əloccho. Bitoch əža'acho. Bitoch güe'echo dižə' loc dižə' lžej. Bitoch əgwžia gwnitə'əcho beṇə'. Na' bitoch gaccho beṇə' xi'a.

³² Cheyalə' goncho güen len ljuežjcho na' lecəzə cheyalə' yeyaše'e ljuežjcho tocho yetocho. Cristən' bagwdixjue' xtolə'əchon' par niç babezi'ixen Diozən' checho. Na' can' babezi'ixene' checho, ca'aczən' cheyalə' yezi'ixen che ljuežjcho tocho yetocho cata' bi de'en chso'one beṇə' ljuežjchon' chio'o.

5

Chio'o naccho xi'in Dioz cheyalə' goncho can' chon Diozən'

¹ Na'a ža cheyalə' goncho can' chon Diozən' čheda' banaccho xi'ine' na' chaquene' checho.

² Cheyalə' sotezcho gaquecho che ljuežjcho can' chaque' Cristən' checho. La' por ni chechonə' bnežjw cuine' gwdixjue' xtolə'əchon' cata'ən gwso'ote'ene'enə', na' chebei Diozən' de'en bene' ca'.

³ Bito cheyalə' co'o xtocho na' bito cheyalə' cuejyichj be'en checho o no'ol checho par solencho beṇə' yoblə, na' bito goncho bichlə de'e yelə' zto'. Na' cuat selažə'əczcho goncho de'e mal ca' de'en zjənac ca'. Bagwlej Diozən' chio'o par naccho lažə' ne'enə'.

⁴ Na' de'en banombi'acho Diozən' bito cheyalə' goncho de'en naquə de'e yelə' zto' yelə' zla'an na' bito güe'echo dižə' zban na' nic güe'echo dižə' de'e cui nca'a xneze. De'en cheyalə' goncho, güe'echo yelə' choxcwlen che Diozən'.

⁵ Banezecho de que be'enə' chgo'o xtoi na' be'enə' chejyichj no'ol čhei o be'en čhe' par chzolene' beṇə' yoblə, na' lecəzə ca' be'enə' chzelažə' gon bichlə de'e yelə' zto', ni to beṇə' ca' bito bi de'e güen yesə'əzi'e ca de'en si' chio'o cho'echo latjə chnabia' Cristən' na' Diozən' chio'o. Na' šə no chebeine' chone' de'e yelə' zto', tozəczə ca mal naquən len de'en chso'on beṇə' chse'ejni'alažə' lguə'a lsaquə'.

⁶ Bito güe'echo latjə no əxoayag chio'o len dižə' güenlažə'. Diozən' gwnežjue' castigw zejlicane che beṇə' ca' cui choso'ozenague' che', chso'ela'ozeche' chso'one' de'e mal ca' bagwnia' ca'.

⁷ Bito gonga'acchone' txen goncho de'e malən'.

⁸ Antslən' nchol yichjla'ažda'ochon', pero na'a bayo'o be'eni' che Xancho Jesocristən' lo'o yichjla'ažda'ochon'. De'e na'anə' ledoyen de'e güenṇə' can' cheyalə' gon chio'o bayo'o be'eni' che Xancho' lo'o yichjla'ažda'ochon'.

⁹ Na' de'en bayo'o be'eni' che'enə' lo'o yichjla'ažda'ochon' goncho de'e güen na' goncho de'e zda licha na' güe'echo dižə' li.

10 Na' cheyalə' gwsedcho par ənezecho bin' chazlažə' Xancho' niç goncho.

11 Bito goncho txen len beṇə' ca' zjənçhol yichjla'ažda'oga'aque'enə' na' chso'one' de'e cui bi zaquə'an. Cheyalə' ye'ega'acchone' de que de'e malən' chso'one'.

12 Na' ca de'en chso'on beṇə' ca' do bgašə'əzə, naquən de'e cheyalə' gaquecho zto' güe'echo dižə' çhei.

13 Pero chio'o yo'o be'eni' che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon', catə' ye'ega'acchone' de que de'e malən' chso'one', yesyə'əyacbe'ine' de que le malən' chso'one'. Be'eni' che Dioz na'anə' chlo'in chio'o šə de'en choncho naquən de'e güen o šə naquən de'e mal.

14 De'e na'anə' che'echo beṇə':

Nacle len yichjla'ažda'olen' ca beṇə' guat de'en cui chzenagle çhe Diozən'. De'e na'anə' le'e gwzenag çhe' par niç Cristan' gone' le'e be'eni' che'enə'.

15 Cheyalə' ggüiacho naquən' chzo chdacho. Cui tacho ca beṇə' cuiczə nabe'i sino tacho ca chda beṇə' chejni'i.

16 Do tyempt cheyalə' goncho de'e güen, çhedə' tyemp nga na'a zan beṇə' nitə' chso'one' de'e mal.

17 Bito goncho ca beṇə' cui bi xbab nye'. Cheyalə' šejni'icho na' goncho can' chene'e Xancho Jesocristən'.

18 Bito gaccho beṇə' güe'e zo beṇə' cui bi yelə' zto' nombia'. De'en cheyalə' goncho'n, güe'echo latjə' nabi'a Spirit çhe Diozən' yichjla'ažda'ochon'.

19 Catə' chdopə chžagcho txen cheyalə' golcho no imno na' gwlabcho no salmo na' golcho no de'en na Spirit çhe Diozən' golcho. Leczə golcho lo'o la'ažda'ochon' par güe'ela'ocho Xancho Jesocristən'.

20 Cheyalə' güe'echo yelə' choxcwlen çhe Xacho Diozən' zejli bitə'ətezə de'e chac checho na' lao yoguə'əloj de'en babene' chio'o, çhedə' la' chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən'.

To tocho cheyalə' solencho family checho can' chazlažə' Cristən'

21 Ca de'en napcho Diozən' respet cheyalə' əgwzəxjw yichjcho tocho yetocho.

22 Na' ca naquə le'e no'olə le'e nšagna'ale, le'e gwzenag çhe be'en çhele. Šə gone' ca' lenczə çhe Xancho Jesocristən' chzenagle.

23 Le'e gwzenag çhe be'en çhe to tole çhedə' lega'aque' chəšə'anabi'e le'e ca Cristan' chnabi'e chio'o cho'ela'ochone'. Chio'o gwxaquə'əlebecho ca to to part çhe cuerp çhe Cristən' na' le'enə' babebeje' chio'o xni'a de'e malən'.

24 Na' ca naquə chio'o cho'ela'ochone' Cristən' cheyalə' gwzenagcho çhe', le'egatezə ca' le'e no'olə le'e nšagna'ale, legwzenag yoguə' bin' na be'en çhe to tole.

25 Na' le'e beṇə' byo le'e nšagna'ale, le'e gaque çhe no'ol çhelen' to tole can' chaque Cristən' che yoguə' chio'o cho'ela'ochone' na' bnežjw cuine' por ni çhecho catə'an gwso'ote'ene'.

26 Bnežjw cuine' par niç beya'a beyibe' la'aždao' chio'o chonlilažə'əchone'. Na' catə' gwchoacho nisan' be'echo dižə' gwnacho de que chonlilažə'əcho Cristən'. De'e na'anə' bene' la'ažda'ochon' xi'ilažə'.

27 Na' bene' par niç əžincho laogüe'enə' sin cui bi manch da' əchen la'ažda'ochon', na' sin cui bi xtołə'əcho de, na' nic bichlə de'e mal yo'o yaz lo'o la'ažda'ochonə' de'e cui chazlažə' Diozən'. Cristən' bene' par niç chio'o cho'ela'ochone' gaquə la'ažda'ochon' xi'ilažə' na' bito bi xtołə'əcho gatə'.

²⁸ Can' nži'i Cristən' chio'o, ca'aczən' le'e beṇə' byo le'e nšagna'ale cheyalə' ži'ile no'ol che tole can' nži'ile cuerp çhelen'. Ben' nži'i xo'ole' nži'icze' cuine' ca de'en chone' ca'.

²⁹ Notono zo beṇə' chgue'ine' cuerp çhe'enə' sino nži'ine'en na' chapəši'en, can' chon Cristən' nži'ine' chio'o na' chapəši'e chio'o cho'ela'ochone'.

³⁰ Cristən' nži'ine' chio'o na' chapəši'e chio'o çhedə' la' to to chio'o gw-xaquə'əlebecho ca to to part çhe cuerp çhe'enə', ca žit de'en yo'e na' ca xpele'enə'.

³¹ Na' nyojczə Xtižə' Diozən' nan: "Beṇə' byonə' le'e xaxne'e par əgwšagne'le si'e to no'olə na' əsa'aque' tozə."

³² De'en babzoja' nga naquən de'e cui no gwneze antslə na' naquən de'e žialao xen par chio'o. Na' zejen de que chio'o cho'ela'ocho Cristən' naccho tozə len le'enə'.

³³ Na' leczə zejen de que to to le'e beṇə' byo cheyalə' gaquəle çhe no'ol çhelen' can' chaquəle çhe cuinle. Na' leczə ca' le'e no'olə le'e nšagna'ale, to tole cheyalə' gapple respet be'en çhelen'.

6

¹ Le'e bidao' bi'i xcuida', le'e əgwzenag çhe xaxna'ale. Gonle ca' çhedə' le'e len neto' ngodə'əcho txen len Xancho Cristən' na' naquəczən de'e cheyalə' gonlen'.

²⁻³ Na' de'e nga ben Diozən' mendad goncho gwne': "Legwnežjo yelə' bala'an xaxna'ale. Na' šə gonle ca' gaquə güen çhele na' gaquə banle sša lao yežlyo nga." Na' entr yogua' de'e ca' bene' mendad goncho de'e ngan' naquə de'e žialao de'en nsa' lyebe, nan de que gaquə güen çhe beṇə' choso'ozenague' çhei na' de que gaquə yesə'əbane' sša lao yežlyon'.

⁴ Na' le'e xaxna' bidao', leyoşgol leyoşcha'o bi'i çhele ca' par yoso'ozenagbo' çhe Xancho Cristən'. Bito con gonle ca yesə'əža'a yesə'əlocbo', pero legüe'ega'acbo' consejw šao' consejw güen.

⁵ Na' le'e mos legwzenag yoguə'əloj can' na xan žinnə' na' legapəga'aque' respet. Na' legon xšinga'aque'enə' do yichj do lažə'əle. Legon ca' çhedə' leczə çhe Crist nan' chzenagle catə'ən chzenagle çhega'aque'.

⁶ Bito gonleile xan žinnə' gonlizle ca beṇə' chonchgua žinnə' catə'əzən' chgüie' le'e. Legon žinnə' do yichj do lažə'əle can' chene'e Diozən' çhedə' nacle beṇə' güen xšin Cristən'.

⁷ Na' cheyalə' güe'elažə'əle gonle žin çhe beṇə' niç yebei Xancho Cristən' le'e, caguə par niç yebei ben' naquə xan žin na'azənə'.

⁸ Nezecho šə choncho de'e güen le'egatezəczə ca' gon Xancho Cristən' güen len chio'o nota'ətezə naccho, la'anə'əczə šə syempr choncho xšin beṇə' yoblə o šə cui.

⁹ Na' le'e beṇə' xan žin, leczə cheyalə' gonle güen len beṇə' güen žin çhelen'. Bito co'oga'aclene' šeb, çhedə' nezele Xancho' ben' zo yoban' lecze' Xan beṇə' güen žin ca'anə'. Na' lao Diozən' ben' zo yobanə' tozə can' zaquə' chio'o beṇəçh.

Naquən' cheyalə' goncho par niç de'e malən' cui gonən chio'o gan

¹⁰ Na'a ža beṇə' bišə', cheyalə' gwçhincho fuers balor de'en choj Cristən' par yichjla'ažda'ochon', na' cheyalə' güe'echo latjə gaquəlene' chio'o len yelə' guac xen che'enə'.

¹¹ Cheyalə' goncho yoguə'əloj can' chene'e Diozən' par niç socho çheçh cui šejle'echo çhe gwxiye'enə' catə'ən chyiljlažə'ən naclən' gonən par əxoayaguən chio'o.

12 Caguə chdiləlencho benəç benə' naquə belə' chennə' sino que chdiləlencho de'e xio' ca', na' angl bzelaο ca', na' de'e ca' yeziquə'əchlə de'en chəsə'ənabia' benə' mal ca' ža' yežlyo nga, benə' ca' chsa'aš lo'o de'e žchołən'. Chdiləlencho de'e mal ca' gan' chsa'ašən par niçh ca' cui šejle'echo chega'acquən.

13 De'e na'anə' cheyalə' goncho yoguə'əloł can' chene'e Diozən' par niçh soicho gwxiye'enə' len bichlə de'e mal ca' catə'an se'ene'en yesə'əgo'oyelə'an chio'o par goncho de'e malən'. Nach cheyalə' sotezə socho cui šejle'echo chega'acquən. Na' šə goncho yoguə'əloł can' chene'e Diozən', saquə'əlebecho ca to soldad benə' noxə' spad che'enə' na' nyaze' xe' de'en naquə de'e ya par chcue'ejən le' catə' chdiləlene' benə' contr che' ca'.

14 Na' par niçh soczcho cui šejle'echo che gwxiye'enə' na' bichlə de'e mal ca', cheyalə' güe'echo por dižə' li. Na' de'en güe'echo dižə' lin' saquə'əleben ca dobey de'en chchej soldadən' lsine'enə'. Na' cheyalə' goncho porzə de'e güen niçh gwcue'ejən chio'o ca xa soldadən' de'en naquə de ya chcue'ejən cho'alcho'enə'.

15 Leczə ca' cheyalə' sotezə socho šejle'echo che dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in chio'o par zochο binłə len Diozən'. Na' šə sotezə socho šejle'echo chei, guaqualenczən chio'o socho probnid par tiłəlencho gwxiye'enə' na' bichlə de'e mal ca' ca spat de'en nłej soldadən' chaclenən le'.

16 Pero na' de'en naquan de'e žialao xench ca biquə'əchlə de'en choncho, cheyalə' sotezə socho gonłiləžə'əcho Diozən'. Na' ca de'en gonłiləžə'əcho Diozən' guaqualenczən chio'o ca to escodo de'en chcue'ej soldadən' par niçh xis goxita' ca' de'en chsa'alə'əniñ cui chəsə'əyidjon le'. Gwxiye'enə' bito gaquə co'on xbab mal lo'o yichjla'azda'ochon' šə sotezə socho gonłiləžə'əcho Diozən'.

17 Na' cheyalə' yosa'aləžə'əcho de que Diozən' baçh bebeje' chio'o xni'a de'e malən'. Na' šə yosa'aləžə'əcho de que babebeje' chio'o xni'a de'e malən' gaquəlenən chio'o ca to lapə' de ya de'en zo yichj soldadən' chaclenən le' niçh benə' contr che' ca' bito chso'one' le' gan. Na' leczə cheyalə' güe'echo xtižə' Diozən' de'en chzejni'i Spirit che'enə' chio'o. Na' de'en güe'echon gaquəlenən chio'o par niçh gwxiye'en cui soin chio'o, can' chaclen spad che soldadən' le' par chdiləlene' benə' contr che' ca'.

18 Do tyemp cheyalə' goncho orasyon lao Diozən' na' nabcho gaquəlene' chio'o can' chzejni'i Spirit che'enə' chio'o goncho. Cheyalə' gaccho benə' banləžə' par niçh goncho orasyonnə' sin cui žjəxəquə'əlažə'əcho, ənabcho gaquəlen Diozən' yoguə' benə' ca' yelə' bagwleje' par zjənaque' lažə' ne'enə'.

19 Na' leñab gaquəlen Diozən' nada' par niçh ənezda' bin' chyalə' ənia' na' par niçh bito žeba' gua'a dižə' gwzejni'ida' benə' yoblə che Cristən', na' naquan to de'e güen de'e cobə de'en cui no gwneze antslə.

20 Par niçh gua'a dižə' güen dižə' cobə na'anə' bselə' Diozən' nada' ca lgüe'e, na' por ni che de'e na'anə' zoa' nga naca' pres. De'e na'anə' leñabe Diozən' gaquəlene' nada' par gua'a xtižə' Cristən' sin cui žeba' cheda' can' cheyalə' gua'anə'.

Apostol Pabən' btipe' lažə'əga'aque'

21 Na' par niçh ənezele can' chac chia' na' bin' chona', əchselə'a benə' bišə'ada'ochο Tiquicon'. Le'enə' zotezə zoe' chone' can' cheyalə' gone' par chaclene' nada' chona' xšin Xancho Jesocristən'.

22 Echselə'ane' par niçh əgwzejni'ine' le'e əne' yoguə'əte can' chac cheto' ni, na' par niçh güe'e le'e balor.

²³ Beṇə' bišə', chonlilažə'əle Xancho Jesocristən' na' Xe' Diozən'. De'e na'anə' so'onšgue' par niçh yoguə'əle so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' na' so'onšgue' ca gaquele che ljuežjle.

²⁴ Na' Diozən' sotezə soe' gaquəlenšgacze' yoguə' le'e chaquele che Xancho Jesocristən' tozə can' chaquele che'. De'e na'azən' chzoja' na'a. *Pab*

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Beṇə' Filipos Ca'

Pabən' chzoje' beṇə' ca' ža' Filiposən' lao die' ližyan'

1-2 Nada' Pab chzoja' cart nga par le'e nitə'əle Filiposən' yoguə' le'e nacle lao na' Diozən' laogüe de'en ngodə'əle txen len Cristo Jeso'osən'. Na' leczə chzoja'an par le'e naquə lao na'ale chgüia chyele yeziquə'əchlə beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' na' le'e nchojle nacle comision che le'e chonlilažə'əle Cristən' na'. Temtion' na' nada' chṇabto' sa'aclenšga Xacho Diozən' na' Xancho Jesocristən' le'e na' so'one' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen', neto' naquəto' beṇə' güen xšin Jesocristən'.

Pabən' chone' orasyon par beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' Filiposən'

3 Batə'ətezə chona' xbab chele cho'a yelə' choxcwlen che Diozən' can' chonlen'.

4 Na' yoguə' las chebei la'ažda'ogua'anə' cata' chṇaba' gaquəlen Diozən' le'e.

5 Cho'a yelə' choxcwlen che' de que dezd catə'an gwzola chonlilažə'əle Jesocristən' xte ža neža, choncho txen par nič beṇə' zan se'ejle'e che dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che'enə'.

6 Diozən' bagwzolaogüe' chone' to de'e güen lo'o yichjla'ažda'olen'. Na' nežda' gwzoteze' goncze' ca' par nič babeyožən catə'an əžin ža yidə Jesocristən' de'e yoblə.

7 Na' naquəczən güen de'en nežda' gwzotezə Diozən' goncze' de'e güen lo'o yichjla'ažda'olen' chedə' chachgüeida' chele. Diozən' nži'ilažə'e chio'o txen na' le'e chonle txen len nada' la'aṇə'əczə dia' ližya nga chsd chlo'ida' de que dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Jesocristən' naquən de'e li, na' chona' par nič beṇə' zanch chso'onlilažə'ene'.

8 Nezcze Diozən' chachgüeida' che yoguə'əle can' chaque Jesocristən' checho.

9 Na' chona' orasyon par le'e chṇaba' gonšgacə Diozən' par nič šejəch gaquəchele che ljuəžjle, na' gonšgue' le'e yelə' sin' par nič šejni'ile bin' chazlažə' Diozən' yoguə' las.

10 Gonšgue' ca' par nič gache'ile noquə'əṇṇə' naquə güenchgua gonle yoguə' laste nič yichjla'ažda'olen' gaquən xi'ilažə', na' cui bi dolə' gapple catə'an əžin ža yidə Cristən' yeto.

11 Na' can' sotezə sole gonle de'e güen chedə' zo Jesocristən' chaclene' le'e. Na' šə sotezə socho goncho de'e güen, nachən' əyejləo Diozən' na' leczə əso'eləo' beṇə' le'.

Pabən' cho'e dižə' de que naque' tozə len Cristən' de'en chi'yichje' tloazə de'en chene'e Cristən'

12 Beṇə' bišə', che'enda' ənezele de'en dia' ližya nga beṇə' zan chso'ombi'e dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Jesocristən'.

13 Yoguə' soldad ca' beṇə' ca' chsa'apə liž rein' bazjəneze' de que dia' ližya nga laogüe de'en ahyixjui'a xtižə' Cristən' na' beṇə' ža' doxenlə lao' syodan' bazjəneze'.

14 Na' casi yoguə' beṇə' bišə'əcho ca' bachsa'apəche' balor par chso'onlilažə'e Xancho Cristən' laogüe de'e bagwse'enene' de que bito chžeba' la'aṇə'əczə

dia' ližya nga. Na' de'e na'anə' lega'aque' chso'eche' xtižə' Diozən' sin cui chəsə'əžbe'.

15 De'e li nitə' balə beṇə' do lažə'əga'aque' chso'one' güen chəsə'əyixjui'e xtižə' Cristən'. Pero yebalə' caguə do lažə'əga'aque'enə' chəsə'əyixjui'en, con chse'enene' yoso'ozenag beṇə' čhega'aque' cle ca čhia' nada'.

16 Beṇə' ca' chəsə'əgue'i nada' chəsə'əyixjui'e xtižə' Cristən' parzə nič əyejlaoga'aque', caguə chəsə'əyixjui'en do lažə'əga'aque'enə'. Con chse'enene' so'one' par nič lechguale de'e gaquəda' lao dia' ližya nga.

17 Beṇə' ca' chsa'aque' čhia' na' chsa'aque'ne' che Cristən' chəsə'əyixjui'e xtiže'enə' do lažə'əga'aque'. Zjəneze' de que Diozən' babe'e latjə dia' ližya nga par chsed chlo'ida' de que dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Jesocristən' naquən de'e li.

18 Nitə' beṇə' chəsə'əyixjui'e xtižə' Cristən' pero caguə do lažə'əga'aque'. Na' nitə' beṇə' yoblə chəsə'əyixjui'en do lažə'əga'aque'. Pero naquətezə chəsə'əyixjui'e xtižə' Cristən' chebeida', na' batə'ətezəchlə gobeichzəda'.

19 Nezdə' yechoja' güen len yoguə' de'e ca' chac čhia' čhedə' chonle orasyon čhia' na' chaclen Spirit che Jesocristən' nada' de'en leczə' naquən Spirit che Diozən'.

20 Na' de'en che'enchgüeida' na' zoa' lez yeyož gona' yoguə'əloj can' chene'e Diozən' nič cui gaquəda' zto' laogü'e'enə', na' cui žeba' bitə'ətezə gaquə čhia', šə socha' o šə gata'. Na' ca' sa'acbe'i beṇə' can' bagwsa'acbe'ine' bedote de que Cristən' naque' le'ezelaoğüe beṇə' šao' beṇə' güen.

21 Quinga naquən len nada': Na'a mbana' naca' tozə len Cristən' na' čhi' yichja' tlaozə de'en chene'ene', na' catə' gata' mbalazəchlə soa' len le'.

22 Šə socha' guaquə goncha' xšin Diozən' par nič so'ombia' beṇə' le'. Pero bito gaquə əñia' non' naquəch güen, šə socha' o šə gata'.

23-24 Che'enda' žjəyzoa' len Cristən', la' lechguale mbalazəch soa' len le', pero le'e chyažjele socha' par gaquələna' le'e. De'e na'anə' bito gaquə əñia' šə güench socha' o šə güench gata'.

25 Zoa' segor chyažjele socha' par gaquələna' le'e na' de'e na'anə' nezdə' socha' len le'e na' gona' par nič šejəch gonlilažə'əlene' na' sole mbalaz de'en chonlilažə'əlene'.

26 Na' güe'ela'ochgualə Cristo Jeso'osən' catə' babene' ca soa' len le'e de'e yoblə.

27 Na' šə socha' len le'e o šə cui, leğon byen leğon can' cheyalə' goncho laogüe de'en bachzenagcho che dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən'. Leğon par nič yenda' rson de que yoguə'əle nitə'əczle chech chzenagle che Spirit che Diozən' na' yenda' de que tozə can' chon yoguə'əle xbab na' de que txen chonle xte ga zelao saque'ele par se'ejle'e beṇə' che dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən'.

28 Leğon par nič yenda' rson de que bito chžeble beṇə' contr chele ca' bitə'ətezə de'e chso'one' par choso'ošbe' le'e. Na' šə bito chžeble beṇə' ca' choso'ošbe' le'e gwsa'acbe'iljeine' de que Diozən' əgwnežjue' lega'aque' castigw zejlicane' na' gone' par nič le'e cui yeyejle lao yi' gabilən'. Na' le'enə' gone' par nič cui žebe na' par nič əsa'acbe'ine' de'e ca'.

29 De'en chaque Diozən' checho babsi'e xneze par nič chonlilažə'əcho Cristən' na' le'egatezə ca' de'en chaque Diozən' checho babsi'e xneze par nič chy' chzaquə'əcho laogüe de'en cho'echo xtižə' Cristən'.

³⁰ Bable'ile can' boso'ochi' boso'osaguə' beṇə' nada' antslə laogüe de'en chona' xšin Diozən' na' chenczele rson de que leczə can' chac chia' na'a. Na' can' chac chia' nada' leczə can' chac che le'e de'en leczə chonle xšin Diozən'.

2

Cristən' gwlejjyichje' yoguə' de'e güen de'en de che' par bide' yežlyo nga, pero na'a naque' le'ezelaogüe beṇə' blaocḥ

¹ Cristən' chtipe' lažə'əle. Chaquene' chele na' de'e na'anə' chebeile chzenagle che'. Nezczele bazo Spirit che Diozən' len le'e. Na' leczə bachon Cristən' par niçh chaquele che ljuežjle na' cheyašə'əga'aquele.

² De'e na'anə' chṇeyoida' le'e legac tozə len ljuežjle. Na' le'e gaque che ljuežjle tole yetole na' tozə ca legon yoguə'əle xbab. Legon ca' par niçh lechguale yebeida'.

³ Bito gonle ca gaquə güen che cuinzle, na' nic gonle ca əso'elao beṇə' le'e. Bito gon cuinle xen. Na' to tole legon xbab güen che notə'ətezə can' chonle len beṇə' zjənaquəch beṇə' blaoc ca le'e.

⁴ Na' to tole le'e yeyiljlažə' naclə gonle par niçh gaquə güen che ljuežjle caguə che cuinzle.

⁵⁻⁷ Naquə yichjla'aždao' Cristo Jeso'osən' cayanə'an naquə yichjla'aždao' Xe' Diozən' na' nape' yelə' gwnabia' na' yelə' bala'an tozəczə can' napə Xe'enə'. Pero bito que bchojyichj Cristo Jeso'osən' yelə' gwnabia' che'enə' na' yelə' bala'an che'enə'. Bchojyichje' de'e ca' par niçh golje' goque' beṇəch na' goque' ca notə'ətezə beṇə' güen žin. Na' chio'o leczə cheyalə' goncho xbab ca xbabən' ben Cristo Jeso'osən'.

⁸ Bzenague' che Diozən', bzexjw yichje' be'e latjə gwso'ot beṇə' le' boso'ode'ene' le'e yag corozən' can' chso'one' len beṇə' ca' zjənaquə beṇə' mal juisy.

⁹ Na' de'en bsanlažə' cuine', Diozən' be'ene' yelə' bala'an xen mazəchlə ca de'en gotə' che' antslə. Na' Diozən' bito cho'e notə'ətezəchlə beṇəch o angl yelə' bala'an xen ca de'en be'e Cristo Jeso'osən'. Na' bene' par niçh naque' le'ezelaogüe beṇə' blaoc.

¹⁰⁻¹¹ Bene' ca' par niçh yoguə' beṇə' ža' yoban' na' beṇə' ža' yežlyo nga na' nochlə beṇə' bagwsa'at, na' len yoguə' angl ca' yesə'əzo xibga'aque' lao Cristo Jeso'osən' yesə'əne' de que naque' Xanga'aque'. Na' len yoguə' de'e xio' ca' na' angl bzelao ca' yesə'əzo xibga'aquən laogüe'enə', yesə'anən de que naque' Xanga'aque'. Na' Xacho Diozən' si'e yelə' bala'an catə'an gaquə ca'.

Chio'o chonlilažə'əcho Cristən' gwxaquə'əlebecho ca beljw de'en choso'ose'eni' lao naquə žčhol

¹² Na'a ža chacda' chele na' chebeida' de que chzenagczle che Diozən' catə'an zoa' len le'e. Na' chata'əyoida' le'e gwzenagle che' mazəchlə na'a cui zoa' len le'e. Legon yoguə'əlol de'en chene'e Diozən' par niçh la'alaon de que babebeje' le'e xni'a de'e malən', na' legonan do yichj do lažə'əle na' con cuidad, la' nezczele Diozən' gone' chio'o castigw šə cui goncho can' chene'ene'.

¹³ Dioz na'anə' chocobe' xbab chelen' par niçh chene'ele chonle de'e güen can' chazlažə'enə' na' lecze'enə' chaclene' le'e par niçh chonlen.

¹⁴ Legon bitə'ətezə əṇa Diozən' gonle sin cui əže'ešə'əle na' sin cui gaquəyožle.

¹⁵ Legon ca' par niçh cui bi dolə' gaple na' cui bi de'e mal šo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. Diozən' chene'ene' de que chio'o naccho xi'ine' bitobi de'e mal ta' əchen yichjla'ažda'ochon', la'anə'əczə yežlyo nga chdacho entr

beṇə' ca' chso'on clelə na' beṇə' zjənaquə beṇə' mal juisy, na' de'e na'anə' gwxaquə'əlebecho ca beljw ca' de'en choso'ose'eni' lao naquə žčhoḷ.

16 Na' legwzejni'i beṇə' dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' par nič se'ejle'e chei na' gatə' yelə' mban zejlicane chega'aque'. Šə gonḷe ca' yebeida' le'e catə'an əžin ža yidə Cristən' de'e yoblə, čhedə' la' zejen de que bzenagle che de'en bsd blo'ida' le'e, caguə con bendada' xšin Diozən' bedote.

17 Le'e chebeile de'en chonḷilažə'əle Cristən', na' nada' chebeida' de'en babi'a xtižə' Cristən' len le'e par nič chonḷilažə'əlene'. Na' gwzocza' yebeida' len le'e la'anə'əczə šə so'ot beṇə' nada' por ni che de'en əchyixju'i'a xtižə' Cristən'.

18 Le'egatezə ca' le'e yebei txen len nada'.

Temtion' na' Epafroditon'

19 Na' zoa' lez yon Xancho Jeso'osən' par nič yob gaquə selə'a Temtion' gan' zolen' par yeyo'e rson nac chac chele. Na' lechguale yeyacxenḷažə'a catə' bagwnežda' nac chac chele.

20 Notoch no zo no əselə'a beṇə' gon xbab chele do yičj do laže'e can' chon Temtion'.

21 Beṇə' yeziquə'əchlə zjəchi' yičjga'aque' bi de'en chse'enene' gaquə chega'aque', na' bito zjəchi' yičjga'aque' əye'elao' Cristo Jeso'osən'.

22 Nezele can' bachon Temtion' güen yoguə' laste. Na' ca naquən' chona' par nič so'ombia'ach beṇə' dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristo Jeso'osən', chaclene' nada' can' chon to beṇə' len xə'.

23 De'e na'anə' bagwleja'ane' par əselə'ane' gan' zolen' na' əselə'ane' lgüegwzə catə' bagotə'əbia' šə gochoja' ližyan' o šə cui.

24 Na' chonḷilažə'a de que Xancho Cristo Jeso'osən' gone' par nič lencza' nada' yob yida' gan' zolen'.

25 Pero na' por mientrzə chacda' chonən byen yoselə'a beṇə' bišə'əcho Epafroditon' par yeyede' gan' zolen'. Bselə'əlene' nga par goclene' nada', na' babene' txen len nada' ca naquə xšin Diozən' de'en bento' na' len yoguə' can' bagwdilələnto' gwxiye'enə'.

26 Che'enchgüeine' yežagle de'e yoblə, čhedə' zoe' tris de'en benele rson gocšenene'.

27 De'e ḷi bašə gate', pero na' Diozən' beyašə' beži'ilaže'ene' na' bene' par nič beyaquene'. Na' caguə Epafrodito na'azən' beyašə' beži'ilaže'e sino lencza' nada'anə' par nič bito gotə'əch de'e soa' trist.

28 De'e na'anə' chosa'ane' yeyede' lgüegwzə par nič ca' yebeile na' lencza' nada' cuitec soa' trist che le'e šə ca'.

29 Legon güen len le' catə' yele'e na' legwlo'ine' de que chebeichgüeine' can' babene'enə', čhedə' nacle txen chonḷilažə'əle Xancho Cristo Jeso'osən'. Beṇə' ca' chso'on can' baben Epafroditon' zjəzaque'e par güe'ega'acchone' yelə' bala'an.

30 Epafroditon' bsanḷažə' cuine' gate' par gone' xšin Cristən' de'en bselə'əlene' nga gone', na' de'e ḷi gocšenchgüeine' xte yelatə'əzə cui gote'. Gocwlenchgüie' nada' can' gon le'e žalə' zole nga.

3

Can' goncho par gaccho beṇə' güen lao Diozən'

1 Na'a ža beṇə' bišə', ɲedech de'en əɲia' le'e. Cheyaḷə' sotezə socho yebeicho ɕhedə' ngoda'əcho txen len Xancho Cristən'. Bito ɕhadə' zed ɕhoja' ɕhe de'en babzojczə' antslə, ɕhedə' ɕhyažjele gonchle xbab ɕhei.

2 Legapə cuidad niɕ cui gwzenagle ɕhe beṇə' ca' ɕhəsə'əne' cheyaḷə' sole seŋy de'en ne' sirconsision. Lega'aque' leɕgualə zjənaljəga'aque' na' ɕho'sone' de'e mal.

3 Na' ɕhio'o de to seŋy ɕhecho par ɲezecho naccho xi'ɲ Dioz. Seŋyən' naquən ca de'en baben Diozən' ɕhio'o Spirit ɕhe'enə' par ɕhaclenən ɕhio'o ɕho'ela'ochone'. Chebeicho de'en ɕhonlilažə'əcho Cristo Jeso'osən' na' ɲezecho bito ɕhyažjecho seŋy lao cuerp ɕhechon' par gaccho xi'ɲ Diozən'.

4-6 Nada' naca' beṇə' Izrael na' golja' lao dia ɕhe de'e Benjaminə' na' bos'o'ozoe' nada' seŋy ɕhe sirconsisionə' to xmanžada'. Na' goljəlena' dižə' ebreo laogüe de'en zjənaquə xaxna'a ca' beṇə' ebreo. Na' ca naquə lei de'en bzoj de'e Moizezən', goca' txen len beṇə' fariseo ca' beṇə' ca' zjəɕhi'ichgua yichjga'aque' to to pont ɕhe lein'. Na' de'e tant gwche' yichja' ɕhe de'e ca' zjəsə'ənao beṇə' Izrael gwlaž ɕhia' ca' xte blagzejə blagzida' beṇə' ca' ɕho'sonlilažə' Cristən'. Na' ca naquə de'en na lein' cheyaḷə' goncho na' de'en nan cui goncho, bzenaga' ɕhe yoguə'ən xte ga zelao gwxaquə'əda'. Žalə' ɕhadə' chebei Diozən' nada' por de'e ca', guaquə gona' xbab de que chebeichene' nada' mazəchlə can' chebeine' len beṇə' ca' yeziqə'əchlə.

7 Yoguə'ənnə' bena' xbab əsa'aclenən nada' par niɕ Diozən' yebeine' nada', pero ɲa'a bachabe'ida' bito gwsa'aclenən nada'. Na' benən byen gwlejeyichjga'aca'an par niɕ benlilažə'a Cristən'.

8 De'en banombi'a Cristo Jeso'osən' ben' naquə Xana' zaquə'əɕgwan par nada'. De'e na'anə' bitoch bibi zjəzaquə' yoguə'əloj de'e ca' goquəda' antslə əsa'aclenən nada'. De'en banombi'ane' na'anə' bagwnit yoguə' de'e ca' bebeida' antslə, na' ɲa'a nona' lega'aquən ca to beb de'e gwcho'ona' par niɕ gombia'acha'ane'.

9 Na' leczə nona' lega'aquən ca to beb de'e gwcho'ona' par niɕ gacbia' de que ngoda'a txen len Cristən'. Che'enda' əɲa Diozən' ɕhia' de que naca' beṇə' güen laogüe'enə'. Ene' ca' por ni ɕhe de'en ɕhonlilažə'a Cristən', caguə por ni ɕhe de'en chona' ɕmplir bi de'en na lein'.

10 Che'enda' gombia'acha' Cristən', na' che'enda' yocobəche' yichjla'aždaogua'anə'. De'en beyas bebane' ladjo beṇə' guat ca'anə' ɕac yocobe' yichjla'aždaogua'anə'. Na' che'enda' ɕhi' saca'a de'en chona' xšin Cristən' can' gwdi' gwxaquə'enə' na' leczə che'enda' gacbe'ichda' bi zejən de'en ngoda'a txen len le' catə'ən gwso'ot beṇə' le'.

11 Can' ɕhzo ɕheza' ɲa'a ɕhedə' leɕgualə che'enda' yolis yosban Diozən' nada' ladjo beṇə' guat ca' catə' bagota'.

Cho'elažə'a chona' par niɕ gaquə yichjla'ažda'ogua'an can' naquə yichjla'aždao' Cristo Jeso'osən'

12 Bito əɲia' de que bach naquə yichjla'aždaogua'anə' can' che'enda' gaquən, la' bito ɲe'e gaquən can' naquə yichjla'aždao' Cristo Jeso'osən'. Pero na' cheyiljəlažə'a naclə gona' par niɕ ca' gaquə yichjla'ažda'ogua'anə' can' naquə yichjla'aždao' Cristo Jeso'osən', la' par nan' gwleje' nada' naca' xi'ine'.

13 Beṇə' bišə' ɲezda' bitonə' gac yichjla'ažda'ogua' can' che'enda' gaquən, pero babchojyichjla' yoguə'əloj de'en goquə de'e zaquə'e par nada' antslə, len bi de'en bena', ɕhedə' bagocbe'ida' bitobi zjəzaquə'ən. Na' tlaozə de'en

chi' yichja' na'a de'en cho'elaža'a chona' can' chene'e Diozən' par niç gaquə yichjla'ažda'ogua'anə' can' naquə yichjla'aždao' Cristo Jeso'osən'.

¹⁴ Zaquə'əchguan par nada' de'en gwlej Diozən' nada' par yežina' yoban' gan' zo'enə' laogüe de'en chonlilaža'a Cristo Jeso'osən'. Na' de'e na'ana' cho'elaža'a chona' can' chsa'azlaže'enə' par niç gon Diozən' ca gaquə yichjla'ažda'ogua'anə' can' naquə yichjla'aždao' Cristo Jeso'osən'.

¹⁵ Na' baltezcho šə bazda chaccho can' chene'e Cristən' gaccho cheyalə' cuejyichjcho de'e ca' goquecho zjənaquən de'e zaque'e par chio'o antslə na' cheyalə' cue' yichjcho par goncho ca gaquə yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'ažda'ogüe'enə'. Na' šə nole ņe'e yo'ole bichlə xbab yoblə Diozən' gone' ca gacbe'ile.

¹⁶ Na' cheyalə' šejəchcho goncho can' babzejni'i Diozən' chio'o goncho.

¹⁷ Beṇə' bišə' yoguə'əle leḡon can' chona' nada', na' can' chso'on yeziku'əchlə beṇə' ca' bachso'on can' chonto'onə'.

¹⁸ De'e yoblə ənia' le'e can' bagwnia' zan las antslə, de que nitə' beṇə' zan beṇə' chso'one' ca chṇezecho de'en chsa'aque'ne' bito bi zaquə'an de'en gwdixjw Cristən' xtolə'əchon' le'e yag corozən'. Chbeža' de'en nitə' beṇə' chso'on ca'.

¹⁹ Yesə'əbiayi' beṇə' ca' chedə' la' lgu'a so'ela'ogüe'e Diozən' con chso'elažə' chse'ej chsa'ogüe' na' chso'one' bichlə de'en na cuerp chega'aque'enə'. Chesyə'əbeine' chso'one' de'en naquə de'e yelə' zto', na' zjəchi' yichjga'aque' tlaozə de'en chac yežlyo nga.

²⁰ Na' chio'o ža, bitoch choncho xbab de que yežlyo nga naquən lažcho, sino choncho xbabən' de que lažchon' naquən yoban' gan' za' Xancho Jesocristən' ben' babebej chio'o xni'a de'e malən' na' yide' nga de'e yoblə.

²¹ Na' catə'an yide'enə' gone' par niç cuerp checho de belə' chennə' yeyaquən to cuerp cobə de'en gaquə lechguale güen can' naquə cuerp che le'enə'. Gone' ca' chedə' nape' yelə' guac par niç bitə'ətezə de'e zjəde yoso'ozenaguən che'.

4

Cheyalə' yebeicho de'en chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən'

¹ Beṇə' bišə' dao', chacda' chele na' che'enchgüeida' le'i ljuežjcho. Chebeichgüeida' de'en zotezə zole chonlilažə'əle Jesocristən', na' por le'e sochgua' mbalaz. De'e na'ana' gonchechlažə'əšgacze gonlilažə'əle Xancho Jesocristən'.

² Na' chatə'əyoida' le' Ebodia na' leczə ca' le' Sintique, lesošga binlo leḡon txen tole yetole chedə' choptele chonlilažə'əle Xancho'.

³ Na' le' Sinsigos, len' babeno' xšin Diozən' do yichj do lažə'o txen len nada', leczə chneyoida' le' gaquə'eno' beṇə' zanco Ebodian' na' Sintiquen' chedə' lega'aque' leczə gwso'one' xšin Diozən' txen len nada' catə'an gwdixjui'a dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Jesocristən' gan' zolen'. Na' lenczə Clementən' na' yebalə beṇə' ljuežjcho ca' gwso'one' txen len nada'. Na' zjənyoj laga'aque'enə' le'e libr che Diozən' gan' zjənyoj la yoguə' beṇə' bazjənapə yelə' mban zejlicane.

⁴ Le'e yebei do tyempte de'en chonlilažə'əle Xancho Jesocristən'. De'e yoblə achnia', le'e yebei.

⁵ Leḡon par niç yoguə'əlol beṇə' yesə'ənezene' de que nacle beṇə' gačjwlažə' chedə' bazon yidə Xancho' de'e yoblə.

⁶ Bito gaquele tolə bitə'ətezə de'en chac çhele. Legon orasyon lao Diozən' çhe yoguə' de'en chac na' nable yelə' chaclen çhe'enə' na' lecəzə güe'elene' yelə' choçcwlen catə' bi de'en əñabelene'.

⁷ Šə gonle ca' Diozən' gaquəlene' le'e par so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' do tyempte xte ni que gache'ile bixçhen' bazo chbezle ca'. Gaquəlene' le'e çhedə' ngoda'əcho txen len Cristo Jeso'osən'.

Cue' yichjcho çhe de'e ca' zjənaquə de'e güen

⁸ Na' yeto' consejw de'en nga çhona' le'e beñə' bišə', cue' yichjle par güe'ele por dižə' li, par gonle ca beñə' yoblə əsa'ape' le'e respet, par gonle de'e zda licha, na' par gonle de'e cui bi de'e mal nsa'. Cue' yichjle par gacle beñə' šao', na' par gonle de'en zjəneze beñaçən' zjənaquən de'e güen. Bitə'ətezə de'e zaque'e lao Diozən' na' bitə'ətezə de'en chebei Diozən', çhe lega'quənnə' cue' yichjle.

⁹ Bzenagle çhia' catə' bzejni'ida' le'e bin' cheyalə' gonle, na' baben bable'iczele çhona' ca'. Lesotezə leso legon can' bagwnia' le'e. Na' šə gonle ca', Dioz ben' çhon par çho çbezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon' sotezə soe' gaquəlene' le'e.

Can' gwsa'aclen beñə' Filipos ca' Apostol Pabən'

¹⁰ Chebeichgüeida' lao Xancho Cristo Jeso'osən' de que de'e yoblə na'a baç blo'ile can' çhonle xbab çhia' ca de'en bselə'əle de'en goquəlen nada'. Na' nežda' çhonzle xbab çhia'anə', pero cuiñə' goñən gaquəlenle nada' antslə.

¹¹ Na' chebeida' de'en bselə'əlenə', caguə por ni çhe de'e byažjda' bi de'en byažjda'. Diozən' babzejni'ine' nada' par niç zoa' mbalaz catə' de de'en çhyažjda' na' catə' cui bi de'e.

¹² Yo'olaocza' yelə' yašə' yelə' zi', na' yo'olaocza' yelə' šao'. Diozən' babzejni'ine' nada' par zoa' mbalaz bitə'ətezə chac la'anə' catə' de de'e che'e çhaogua' o la'anə' catə' çhdona', na' la'anə' catə' de bichlə de'en çhyažjda' o catə' cui bi de'e.

¹³ Chac çhona' bitə'ətezə de'e cheyalə' gona', çhedə' ngoda'a txen len Cristən' ben' çhon nada' fuers balor.

¹⁴ Pero ca naquən' goclenle nada', naquən de'e güençhua de'en çhonle txen len nada' lao de'en çhyi' çhzaca'a.

¹⁵ Na' le'e nitə'əle Filiposən' nezele can' goquəlenle nada' catə'ən bagoc to tyemp dao' bedətxjue'ida' le'e dižə' güen dižə' cobə de'en çhezni'in çhe Cristən' de'e neche, na' babenən byen beza'a Masedonian'. Caguə nochlə beñə' ca' çesə'ədopə çesə'əžag par çho'elaogüe'e Cristən' gws'o'on txen len nada' par yoso'osele'e mech de'en gaquəlen nada', pero na' le'e bselə'əle de'en bçhina'.

¹⁶ Na' caguə ca na'azan' bselə'əlen, lecəzə bselə'əlen yeto çhop las catə' gwzoa' Tesalonican' par bi de'en byažjda'.

¹⁷ Caguə de'e çhelaža'a bi de'en çhonle nada' sino çhelaža'a gonçhle de'e güen par niç Diozən' yebeichene' le'e.

¹⁸ Doxen de'en bselə'əle len Epafroditon' baç gwxi'an na' bitoch bi bi çhyažjda', de'e scha'o bade chia' na'a. Na' de'en bselə'əlen' gwxaquə'əleben ca to yal de'en çhla' zix de'e çzey bçoxən' lao Diozən'. Diozən' chebeichgüeine' can' babenlen'.

¹⁹ Yo'o lao na' Dioz çhechon' yoguə'əlole de'en de par əgwnežjue'en con non' çhene'ene'. Na' gone' de'e güen juisy par niç gatə' yoguə'əlole de'e çhyažjele, çhedə' ngoda'əle txen len Cristo Jeso'osən'.

²⁰ Ledoye'elaoch Xacho Diozən' zejlicane. Can' gonšgaczo.

Bzeine' lega'aque' dižə'

²¹ Le'e gguap diox yoguə'əlo| beṇə' Filipos ca' beṇə' zjənaquə lažə' na' Diozən' laogüe de'en zjəngode'e txen len Jesocristən'. Na' beṇə' bišə'əcho ca' nitə' txen len nada' nga choso'oguape' le'e diox.

²² Na' leczə ca' yoguə' beṇə' Roma quinga beṇə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' choso'oguape' le'e diox, na' mazəchlə beṇə' ca' chso'on žin liž rein' choso'oguape' le'e diox.

²³ Xancho Jesocristən' sošgue' gaquəlenšgacze' le'e len xbab de'en yo'o lo'o yičhja'ažda'olen'. De'e na'azən' de'en chzoja' ṇa'a. *Pab*

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Benə' Colosas Ca'

Pabən' chzoje' benə' ca' chso'elao' Jesocristən' Colosasən'

1-2 Nada' Pab naca' apostol che Jesocristən' con can' gwnalazə' Diozən'. Nada' chzoja' le'e nitə'əle Colosasən' le'e banacle lažə' na' Diozən' laogüe de'en ngoda'əle txen len Cristən', chedə' txen len neto' naccho family che'ena'. Benə' bišə'əcho Temtion' na' nada' chnabto' lao Xacho Diozən' sotezə soe' gaquəlenšgacze' le'e na' gonšgue' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Pabən' chone' orasyonnə' par benə' ca' chso'onlilažə' Cristən' Colosasən'

3 Yoguə' las catə' chona' orasyon par le'e cho'a yelə' choxcwlen che Diozən' par le'e, Dioz ben' naquə Xa Xancho Jesocristən'.

4 Babenda' rson can' chonlilažə'əle Jesocristən' na' can' chaquele che yeziquə'əchlə benə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'ena'.

5 Cho'a yelə' choxcwlen che Diozən' de que lenle zocho lez žjəyecho len Diozən', can' gwyejni'ile catə'ən gwzoloa bzenagle che dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' de'en naquən de'e li.

6 Dižə' li che Jesocristən' de'en chzenagle chei bagosə'əlasən doxenlə na' benə' ca' choso'ozenag chei ga yoblə leczə chso'one' güen na' choso'ozejni'ine'en benə' yoblə can' chon le'e dezd žan' catə'ən bzenaglen de'e nech na' gwnezele de que de'e li nži'ilažə' Diozən' le'e.

7 Epafras da'onə' bzejni'ine' le'e xtižə' Cristən' lguə'a nada'. Chone' xšin Cristən' can' chona' par chaclene' le'e na' zotezə zoe' chone' complir can' cheyalə' gone'.

8 Epafras na'anə' bagwne' nada' can' baben Spirit che Diozən' par nič chaquele che ljuəžjle na' chachteile chia'.

9 De'e na'anə' dezd catə'ən gwnezdə' can' chonlen', yoguə' laste chona' orasyon lao Diozən' par le'e chnaba' gon Spirit che'ena' le'e yoguə' claste yelə' sin' na' yelə' chejni'i par nič ca' ənezele tcho'a tšao' can' chene'ene' gonle.

10 Chnaba' ənezele can' chene'ene' gonle par nič ca' šejəchle gonle can' cheyalə' gon chio'o nombi'acho Xancho' na' gonle doxen can' chazlažə'ena', gonle yoguə' claste de'e güen, na' šejəch gombia'achle Diozən'.

11 Na' chnaba' gaquəlen Diozən' le'e len yelə' guac xen che'ena' par nič gapple yelə' chxenlažə' na' sotezə sole gonlilažə'əlene' bitə'ətezə de'en chac na' sole mbalaz. Chnaba' gaquəlene' le'e ca' chedə' nape' le'ezelaogüe yelə' guac xen.

12 Na' leczə güe'ele yelə' choxcwlen che Xacho Diozən' chedə' le'ena' bene' par nič txen len yeziquə'əchlə benə' ca' bagwleje' par zjənaque' lažə' ne'ena' gaquə žjəyecho len le' gan' chey che'eni'ichgua.

13 Diozən' babebeje' chio'o xni'a gwxiye'ena' de'en chnabia' benə' ca' chsa'aš lo'o de'e žcholən' na' bene' par nič chnabia' Xi'ine' Jesocristən' chio'o ben' chaquene' chei.

14 Xi'ine' Jesocrist na'anə' gwdixjue' xtolə'əchon' par nič Diozən' chezi'ixene' checho.

Cristən' chozoe' chio'o binlo len Diozən'

15 Yichjla'aždao' Cristən' naquən cayanə'an naquə yichjla'aždao' Xe' Diozən' ben' cui no chle'i, na' tozə can' chso'one'. Bazoczə Cristən' catə'an cuiṇə' xe yežlyon', catə'an cuiṇə' nitə' angl ca' na' benəch ca', na' catə' cuiṇə' gatə' bitə'ətezə de'en zjəde.

16 Le'enə' bene' yoban' na' yežlyon' na' bene' beṇə' ža' yoban' na' beṇə' ža' yežlyon', na' bia yixə' ca', na' biquə'əchlə de'en zjəde yoban' na' yežlyon'. Bene' par nič zjəde de'e ca' chle'icho na' de'e ca' cui chle'icho. Bene' par nič nitə' angl əblao ca', nitə' spirit mal ca' chəsə'anabia'an beṇə' ca' cui choso'ozenag che Diozən', nitə' de'e xio' na' nitə' biquə'əchlə de'e ca' zjənapə' poder. Na' Crist nan' bene' par nič nitə' de'e ca', na' nitə' beṇə' ca', nič si'e yelə' bala'an.

17 Cristən' bazoczə' catə'an cuiṇə' nitə' benəch, angl, bia yixə' na' biquə'əchlə de'en zjəde, na' noe' che to toe' zjənaque' can' zjənaque' na' to ton zjənaquən can' zjənaquən, chedə' Cristən' none' mendad par chac ca'.

18 Na' Crist na'anə' chnabi'e chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ochone' na' len' bene' chio'o yelə' mban zejlicanen'. Len' naque' beṇə' nech bebane' ladjo beṇə' guat ca' par chnabi'e na' de'e na'anə' naque' le'ezelaogüe beṇə' blao na' chnabi'e yoguə'ələl beṇə' na' biquə'əchlə.

19 Diozən' chazlaže'e de que cayanə'an naquə yichjla'aždaogüe'enə' ca'aczən' naquə yichjla'aždao' Xi'ine' Cristən', cayanə'an naquə yelə' guac che Diozən' ca'aczən' naquə yelə' guac che Cristən', na' tozəczə can' chso'one'.

20 Na' lecəzə chazlažə' Diozən' de que yoguə' beṇə' ža' yoban' na' beṇə' ža' yežlyo nga guac yesə'anite'e binlo len le' laogüe de'en blalj xchen Cristən' le'e yag corozən'.

21-22 Goccho beṇə' contr che Diozən' antslə por ni che xbab malən' de'en gwyo'o lo'o yichjla'ažda'ochon' na' por ni che de'e malən' bencho. Pero na'a Cristən' babozoe' chio'o binlo len Diozən' ca' de'en bnežw cuine' por ni checho catə'an gwsə'ote'ene'enə'. Babozoe' chio'o binlo len Diozən' par nič ca' gaccho beṇə' la'aždao' xi'ilažə' na' bito bi dolə' gapcho catə'an yežincho gan' zo Diozən' na' catə'an əche'e chio'o laogüe'enə', na' notono soi əgwcuış chio'o lao Diozən'.

23 Na' yežincho laogüe'enə' sin cui bi dolə' napcho šə zotezə zocho chonlilažə'əcho Cristən', šə zocho len tozə xbab, na' šə zocho lez žjəyezochə len Diozən' laogüe de'en babzenagcho che dižə' güen dižə' cobə che Cristən'. Dižə' güen dižə' cobə che' na'anə' bagosə' gwłaljən gatə'ətezə ža' benəchan' na' Dioz nan' gwleje' nada' Pab par nič əchyixjui'an.

Pabən' chaclene' beṇə' ca' chesə'əadopə chesə'əžag chso'elaogüe'e Cristən'

24 Chebeida' la'anə'əczə chy'i chzaca'a laogüe de'en əchyixjui'a xtižə' Cristən' len le'e cui nacle beṇə' Izrael, na' che'enda' gaquə' chia' bichlə de'en ne'e chac falt par yeyož gaquələna' le'e. Cristən' gwdi' gwxaque'e par goclene' chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ochone', chio'o gwxaquə'əlebecho ca cuerp che'enə', na' can' chac chia' par chaquələna' le'e.

25 Diozən' gwleje' nada' par chona' xšine'enə' entr le'e cui nacle beṇə' Izrael par nič ca' gwzejni'ida' le'e doxen can' na' xtiže'enə'.

26 Dezd gwłalte de de'en bito no gwyejni'i can' na' xtiže'enə' pero na'a babzejni'i Diozən' chio'o len, chio'o bagwleje' par naccho lažə' ne'enə'.

27 Diozən' chene'ene' ənezecho de que lechgualə de'e güen juisy chone' len notə'ətezcho chonlilažə'əchone' la'anə'əczə cui naccho beṇə' Izrael. De'e na'anə' bachzejni'ine' chio'o de'en cui no gwneze antslə de que chio'o chonlilažə'əcho Cristən' ngodə'əcho txen len le' na' de'e na'anə' zocho lez žjəyezochə len Diozən' gan' chey che'eni'ichgua.

28 Cho'elento' yoguə'əloł beṇə' dižə' che Cristən' chatə'əyoiga' aqueto'one' par niç yoso'ozenague' che' na' chzejni'iga' aqueto'one' naquən ne'. Cho'eto' xtiže'en len yoguə' clas yelə' sin' par niç ca' catə' yežincho lao Diozan' yoguə' beṇə' ca' bosozenag cheto' əsa'aque' cayanə'an chene'e Diozan' əsa'aque' laogüe de'en zjəngode'e txen len Cristən' can' ngoda' chio'o.

29 Na' de'e na'ana' chonchgua' xte ga zelao chzaquə'əda' əchyixjui'a xtiže'enə' len doxen fuers balor de'en chon Cristən' nada'.

2

1-2 Na' che'enda' ənezele can' chona' xte ga zelao chzaquə'əda' par niç əchtipa' lažə'əle na' lažə' beṇə' ca' nitə' Laodisean' na' yeziquə'əchlə beṇə' ca' chso'ənliləžə' Cristən' do na', beṇə' cuinə' gombi'aga'aca'. Chona' xte ga zelao chzaquə'əda' par niç yoguə'əle gaque che ljuəžjle tole yetole na' par niç nezele tcho'a tšao' can' cheyalə' gonle xbab yoguə' laste na' par niç šejni'ile che Cristən'. Cui no gwneze antslə de'en bachzejni'i Diozan' chio'o che Cristən'.

3 Na' šə bin' chene'echo nezecho, doxen yelə' sin' na' yelə' chejni'i che Diozan' napə Cristən' len par chzejni'ine'en chio'o.

4 Echnia' ca' par niç cui no yopei le'e len dižə' yoblə par xoayagle.

5 La'anə'əczə bito zoa' na' len le'e, syempr chona' xbab chele na' chebeida' de'en chonle can' cheyalə' gonle na' zotezə zole chonliləžə'əle Cristən'.

6 De'e na'ana' con can' babsedle che Jesocristən' na' can' bachonliləžə'əlene' ca Xanle, con ca'ašgacən' sotezə sole len le'.

7 Na' le'e sotezə leso legonliləžə' Cristən' can' babzejni'i Epafrasən' le'e par niç gacle ca to yag de'e chaz loinə' zitjw na' chcha'ochguan. Na' le'e güe'echgua yelə' choxcwlen che Diozan' can' chaclene' le'e.

Cristən' babocobe' yichjla'ažda'ochon'

8 Le'e gapə cuidad par niç notono yesə'əxoayag le'e len xbab chega'acze' par naole de'en choso'osed choso'olo'ine'. Lega'aque' choso'osed choso'olo'ine' de'en cui bi zaquə' che costumbr gol ca' de'en zjədə, che de'en ye'ej gaoch, che ža ca' na' che cuerp chechon' lgu'a a yoso'osed yoso'olo'ine' che Cristən'.

9 Cristən' lao goque' beṇə' belə' chen goc yichjla'aždaogüe'enə' doxen can' naquə yichjla'aždao' Diozan' na' ca'acən' naque' na'a. Gwdape' yelə' guac cayanə'an napə Diozan' na' ca'acən' nape'en na'a. Bene' tozəczə can' chon Diozan' na' ca'acən' chone' na'a.

10 Na' Cristən' chnabi'ache' ca notə'ətezə angl əblao na' notə'ətezə de'e xio'. Na' chio'o laogüe de'en ngoda'əcho txen len Cristən' bitoch bi bi chyažjəchecho par so cuzcho binlo.

11 Na' leczə de'en ngoda'əcho txen len le' zocho to seņy de'en zejen ca seņy de'en ne' sirconsionnə'. Bito naquən seņy de'en bzo beṇə' lao cuerp chechon', sino de'en bagwlejšyichjcho cuich chzenagcho che la'ažda'omalcho na'ana'. Cristən' babocobe' yichjla'ažda'ochon'.

12 Na' ca de'en bagwəchocho nisən' zejen ca gotcho na' bgašə'əcho txen len Cristən' na' leczə zejen ca bolis bosban Diozan' chio'o ladjo beṇə' guat ca'. Diozan' bolis bosbane' Cristən' ladjo beṇə' guat ca', na' catə'an benliləžə'əchone' par bocobe' yichjla'ažda'ochon', canan' bene' par niç cuich nacho ca beṇə' guat.

13 Antslə gwxaquə'əlebecho ca beṇə' guat len yichjla'ažda'ochon' chedə' bito bzenagcho che Diozan', bzenagzechcho che la'ažda'omalchon'. Pero na' can' ben Diozan' par niç Cristən' bebane' ladjo beṇə' guat ca', leczə can' bocobe'

yichjla'ažda'ochon' par nič cuich naccho ca beṇə' guat na' babezi'ixene' yoguə'əte xtolə'əchon'.

¹⁴ Diozən' bsele'e Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon' le'e yag corozən' par nič cui si'icho castigw por ni che de'en cui bencho complir yoguə'əloj can' na lei che'enə' de'en nyojən'. De'e na'anə' lein' bitoch güe'en dižə' contr chio'o can' benən antsla.

¹⁵ Diozən' beque'e yelə' gwnabia' che angl bzelaο ca' na' de'e xio' ca' par nič cuich yesə'anabia'an chio'o. Blo'ine' beṇəchən' de que banitə'an xni'enə' catə'an Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon' le'e yag corozən'.

Cheyalə' cuec yichjcho de'e ca' zjəzaquə' len Diozən'

¹⁶ De'e na'anə' bito gwzenagle che beṇə' ca' chəsə'əna chonle de'e mal ca de'en bito naole costombr ca' de'en na lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' bichlə costombr chega'aque'enə' de'en chəsə'əne' cheyalə' ye'ej gaocho, o goncho lni, o can' goncho catə' naquə bio' che'en, o de'en cheyalə' gomba'ancho ža de'en chsa'aque'ne' naquən de'e žialao.

¹⁷ Diozən' bene' par nič de'e Moizezən' bzoje' che costombr ca' parzə nič bzejni'ine' chio'o latə' dao' che Cristən' antslə ze'e yide'. Pero na'a babidə Cristən' na' costombr ca' bito zjəzaquə'an can' zaquə' de'en nombi'acho Cristən'.

¹⁸ Nita' beṇə' choso'osed choso'olo'ine' de que cheyalə' gon cuincho ca to de'e cui bi zaquə' na' cheyalə' güe'ela'ocho no angl na' goncho bichlə de'en chəsə'əne' besə'əle'idaogüe'enə'. Bito gwzenagle chega'aque' catə' əse'e le'e de que cui chonle can' cheyalə' gonle. Con chso'on cuinga'aque' xen chedə' choso'ozenague' che la'ažda'omalga'aque'enə'.

¹⁹ Lega'aque' bito zjəngode'e t xen len Cristən' ben' chnabia' chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ochone'. Pero chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ochone' ngodə'əcho t xen len le' na' len ljuežjcho ca' ca to to part che cuerp chechon' ngodə'an t xen len bečj bniə' ca'. Na' de'en ngodə'əcho t xen len Cristən' Diozən' chaclene' chio'o par nič chaquəchcho beṇə' šao' beṇə' güen.

²⁰ Ca naquən' ngodə'əcho t xen len Cristən' catə'an gote', bito cheyalə' cue'ech yichjcho che costombr de'en zjəsə'ənao beṇə' ca' cui choso'ozenag che Diozən', costombr che de'en ye'ej gaocho, che ža ca' na' che cuerp chechon'. La' chio'o bitoch naccho t xen len beṇə' ca' cui choso'ozenag che Diozən' na' de'e na'anə' bito cheyalə' goncho can' chso'one'enə'.

²¹ De'e na'anə' bito gwzenagle che beṇə' ca' chəsə'əna: "Bito goxə'əle de'e nga, bito ye'ej gaole de'e na', na' bito canle de'en yeto."

²² Costombr ca' za'aquən che beṇəchən', la' yoguə' de'e ca' de'en chəsə'əne' cui goxə'əcho, cui ye'ej gaocho na' cui cancho, de'en chčinchon chəsə'əde chei.

²³ Chsa'aque beṇə' de que costombr ca' zjənaquən de'e sin'. Len de'e chsa'aljlažə' beṇəch ca'azənə' par chse'ejni'alazə'e angl ca' na' par chso'on cuinga'aque' ca to de'e cui bi zaquə' na' par chəsə'əžaglaogüe' len cuerp chega'aque'enə', pero bito sa'aclenən chio'o par nič cui əgwzenagcho che la'ažda'omalchon'.

3

¹ Can' bolis bosban Diozən' Cristən' ladjo beṇə' guat ca', leczə can' babocobe' yichjla'ažda'ochon'. De'e na'anə' cheyalə' cuec yichjcho che de'e ca' zjənaquə de'e zaque'e gan' zo Cristən' chnabi'e t xen len Diozən'.

² Cheyalə' cue' yichjcho che de'e ca' zjəzaque'e len Diozən' caguə de'e ca' zjəzaque'e len beṇəchən'.

³ Bagwlejyichjcho cuich chzenagcho che la'ažda'omalchon' na' mbancho par goncho can' chene'e Diozən'. Na' zocho txen len Diozən' laogüe de'en ngoda'acho txen len Cristən' la'aņə'əczə cui chsa'acbe'i beņə'.

⁴ De yelə' mban checho zejlicane chedə' chonlilažə'əcho Cristən' na' Cristən' zotezə zoe' len chio'o. Na' catə' yide' de'e yoblə gone' par nich yichjla'ažda'ochon' yeyož gaquən ca yichjla'aždaogüe'ena' na' gone' par nich cuerp chechon' yeyaquən to cuerp cobə de'en gaquə lechgualə güen can' naquə cuerp che le'ena'.

Can' bencho antslə na' can' cheyalə' goncho na'a

⁵ Na' laogüe de'en babocobe' yichjla'ažda'ochon', cheyalə' cuejyichjcho de'e mal ca' de'en chene'e la'ažda'omalchon' goncho žlac zocho yežlyo nga. Bito co'o xtocho nic cuejyichjcho no'ol checho o be'en checho par solencho beņə' yoblə. Bito goncho bichlə de'e yelə' zto'. Bito yebeicho bitə'atezə de'en naquə de'e yelə' zto'. Bito selažə'əcho goncho bitə'atezə de'e mal. Na' bito selažə'əcho de'e zan de'e gatə' checho, chedə' tozəczə ca mal naquən len de'en chso'on beņə' chse'ejni'alaže'e lgua'a lsaqua'.

⁶ Gwžin ža catə' Diozən' gone' castigw zejlicane che beņə' ca' chso'ela'ozeche' chso'one' de'e mal ca' zjanac ca'.

⁷ Antslə gwdaczle beņle de'e malən' ca de'e ca' bagwni'anə'.

⁸ Pero na'a cheyalə' cuejyichjle yoguə' de'e mal ca'. Bito aža'a ljuežjle na' bito locle. Bito gaquəxi'i ljuežjle, bito gwžia əgwnitə' ljuežjle, na' bito güe'ele dižə' zban.

⁹ Bito güe'ele dižə' güenlažə' len ljuežjle. Bitoch gonle de'e ca' chedə' bagwzolao chbejyichjle cuich chzenagle che la'ažda'omallen' len de'e mal ca' de'en nan gonle.

¹⁰ Diozən' ben' ben yoguə'əcho babocobe' yichjla'ažda'ochon', na' chzejni'ine' chio'o par nich zda chaquəch yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'aždaogüe'ena'.

¹¹ Bitobi nonən par len Diozən' šə naccho beņə' Izrael o šə cui naccho beņə' Izrael. Bitobi nonən par le' šə zocho seņy de'en ne' sirconsision o šə cui zochon. Na' leczə bitobi nonən par le' šə naccho beņə' zite' la'aņə'əczə šə za'acho yež de'e lechgualə ne'e naquə serrado. Na' le'egatezə ca' bitobi nonən par le' šə naccho esclabos o šə cui naccho esclabos. De'en naquə de'e žialao xen, gonlilažə'əcho Cristən'. Na' notə'ətezə naccho šə bachonlilažə'əchone' ngoda'acho txen len le'.

¹² Diozən' bagwleje' chio'o par naccho lažə' ne'ena' na' chaquene' checho. De'e na'anə' legon can' cheyalə' gon chio'o bagwlej Diozən' par naccho xi'ine'. Le'e yeyašə' leyeži'ilažə' ljuežjle na' legon güen len ljuežjle. Bito gon cuinle xen. Le'e gac beņə' gaxjwlažə', na' le'e gapə yelə' chxenlažə' len ljuežjle.

¹³ Na' le'e gwde ca'alə šə bi chac chele entr tole yetole, na' le'e yezi'ixen che ljuežjle šə chaquale bi babenene' le'e. Con can' babezi'ixen Cristən' checho ca'aczən' cheyalə' yezi'ixencho che ljuežjcho.

¹⁴ Na' de'en naquəch de'e žialao xench lao yoguə' de'e ca', cheyalə' gague che ljuežjcho chedə' šə chaquecho che ljuežjcho nachən' leczə goncho bitə'atezəchlə de'en chene'e Diozən' goncho.

¹⁵ Diozən' gwleje' chio'o par so cuezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon' na' par socho binlo len ljuežjchon'. De'e na'anə' legon ca gaquəlen Diozən' le'e so cuezle ca', la' yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Cristən'

banaccho ca tozə family. Na' le'e güe' yelə' choxcwlen che Diozən' can' chaclene' le'e.

¹⁶ Lesotezə lesə legon xbab che de'e ca' babzejni'i Cristən' chio'o. Le'e gwzejni'i beṇə' ljezjle ca' na' le'e gatə'ayoiga'aque' len yoguə' clas yelə' sin' par yoso'ozenague' che Cristən'. Legol no salmos na' no imnos, na' bichlə de'en na Spirit che Diozən' golle, güe'ele yelə' choxcwlen che' lo'o yichjla'ažda'olen' can' chaclen Xancho' le'e.

¹⁷ Na' bitə'atezə de'e gonle na' bitə'atezə dižə'an güe'ele, legonən na' le'e güe'en par niç Xancho Jeso'osən' si'e yelə' bala'an. Na' do tyempte güe'ele yelə' choxcwlen che Xacho Diozən' can' chaclen Xancho Jeso'osən' le'e.

Quingan' cheyalə' gon chio'o babocobə Diozən' yichjla'ažda'ochon'

¹⁸ Le'e no'olə le'e nšagna'ale, le'e gwzenag che be'en che to tole can' cheyalə' gon chio'o chonjilažə'əcho Xancho Cristən'.

¹⁹ Na' le'e beṇə' byo le'e nšagna'ale, leqaue che no'ol che to tole na' bito gonle znia len lega'aque'.

²⁰ Na' le'e bi'i xcuidə', le'e gwzenag che xaxna'ale yoguə'əlo' bin' se'e le'e, chedə' can' chazlažə' Xancho' gonle.

²¹ Na' le'e nacle xaxna' bi'i xcuidə', bito con gonle ca yesə'əža'a yesə'əlocho', la' šə gonle ca' bitobi de gost nitə'əbo' na' bitoch yoso'ozenagbo' chele.

²² Na' le'e nacle mos, cheyalə' əgwzenagle yoguə'əlo' can' na xan žinnə'. Bito gonlele xan žinnə' gonlizle ca beṇə' chonchgua žinnə' catə'əzən' chgüie' le'e. Pero le'e do yichj do lažə'əle legon žinnə' laogüe de'e chaple Diozən' respet na' cui chene'ele əže'e le'e.

²³ Na' bitə'atezə de'en gonle, gonlen do yichj do lažə'əle par niç yebei Xancho Cristən' le'e, caguə par niç yebei xan žin na'azənə'.

²⁴ Legon ca' chedə' nezczele de que Xancho Cristən' gone' par niç chio'o choncho can' chazlažə'ena' yežincho gan' zoe'ena'. Na' de'en gone' par niç yežincho gan' zoe'ena' zaquə'əchən ca laxjwchon'.

²⁵ Na' notə'atezə zjənaquə beṇə' ca' chso'on de'e malən', Xancho' əgwnežjue' castigw che to toga'aque' segon naquən' gwsone'.

4

¹ Na' le'e xan žin, legon güen len beṇə' ca' chso'on xšinlen', chedə' nezele leza zo Xanle ben' zo yoban'.

² Legac beṇə' banlažə' par niç sotezə sole gonle orasyon, güe'ele yelə' choxcwlen che Diozən' can' chaclene' le'e.

³ Na' lenabe Diozən' gone' par niç gaquə latjə güe'elencha' beṇə' xtiže'ena' niç yesə'əneze' de'en cui no gwneze antslə che Cristən'. La' por ni che de'en bi'a xtižə' Crist na'anə' dia' ližya nga.

⁴ Lenabe Diozən' əgwzejni'ine' nada' niç ənezda' naquən' yapəga'aca'ane' par niç se'ejni'ine'en.

⁵ Na' žlac na'a ne'e de tyemp par gonlen, legon güen len beṇə' ca' cui zjənaquə txen len chio'o can' chejni'ile cheyalə' goncho.

⁶ Legüe' dižə' šao' dižə' güen na' dižə' de'en naquə de'e zaquə'ə yoguə' laste. Na' legon xbab par niç ənezele naclən' cheyalə' yoži'ile xtižə' to to beṇə'.

Chguape' beṇə' migw che' ca' diox

⁷ Tiquicon' əne' le'e yoguə'əlo' can' chac chia'. Le' naque' beṇə' bišə'əcho na' chacda' che'. Zotezə zoe' chone' complir can' cheyalə' gone' par chaclene' nada' chona' xšin Xancho Cristən'.

⁸ Echselä'ane' par niçh ənezele can' chac chia' na' par niçh əgwtipē' lažə'əle.

⁹ Na' txen len le' choselä'a beṇə' bišə'əcho Onesimon' ben' naquə beṇə' gwlaž chele na' ben' chaquecho chei. Lenczə le' zotezə zoe' chone' complir can' cheyalə' gone'. Echselə'əga'aca'ane' par niçh yesə'ane' le'e yoguə' de'en chonto' nga.

¹⁰ Aristarcon' ben' de ližya nga len nada' chguape' le'e diox. Na' Marcos beṇə' sobrin che Bernaben' leczə chguape' le'e diox. Bagwnia' can' cheyalə' gonle güen len Marcosən' catə' le'e gan' zolen'.

¹¹ Na' Jeso'os ben' zjənsi'e Josto leczə chguape' le'e diox. Caguə nochlə beṇə' Izrael chsa'aclene' nada' len de'en chona' par niçh nabia' Diozən' beṇə' zanch sino beṇə' ca' šonzə. Na' zocha' mbalaz laogüe de'e chsa'aclene' nada'.

¹² Nach leczə beṇə' gwlaž chele Epafrasən' ben' chon xšin Cristən' chguape' le'e diox. Yoguə' laste catə' chone' orasyonṇə' chṇabchgüe' əgwzejni'i Diozən' le'e yoguə'əlol de'en chene'ene' gonle na' par niçh yeyož gonlen na' gacle cayanə'an chene'e Diozən' gacle.

¹³ Che'enda' ənezele can' chonchgüe' orasyon par le'e chonlilažə'əle Cristən' Colosas, Laodisea na' Ierapolis.

¹⁴ Na' lenczə Locas ben' naquə beṇə' güen rmech ben' chacda' chei chguape' le'e diox na' leczə' ca' Demasən' chguape' le'e diox.

¹⁵ Le'e gguapšga diox beṇə' bišə'əcho ca' ža' Laodisean', len Ninfas na' beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e Diozən' liže'ena'.

¹⁶ Na' catə' yeyož gwlabl cart nga, əgwnežjwlen beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e Diozən' Laodisean' par niçh yoso'olabe'en. Na' leczə le'e gwlab cartən' de'en bselä'a par beṇə' Laodisea ca'.

¹⁷ Na' le'e ye' Arquipon' de que chneyoida'ane' gone' seguir len xšin Diozən' de'en chone'ena' par niçh yeyož gone' yoguə'əlol de'en gwlej Xancho Cristən' le' gone'.

¹⁸ Part dao' che cart nga nada' Pab chzoja'an cuincza'. Bito ganlažə'əle can' dia' ližya nga. Diozən' sošgue' gaquəlenšgacze' le'e. De'e na'azə chzoja' na'a. Pab

Cart Nech De'en Bzoj San Pabən' Par Beṇə' Tesalonica Ca'

Pabən' len beṇə' ljuežje' ca' boso'ozoje' beṇə' ca' chso'elaogüe'e Jesocrisṭən'

¹ Nada' Pab chzoja' le'e nitə'əle Tesalonican', le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Xacho Diozən' na' Xancho Jesocrisṭən' laogüe de'en ngoda'əle txen len lega'aque'. Na' nada' lena' Silbano na' Temtion' chṇabto' lao Xacho Diozən' na' lao Xancho Jesocrisṭən' əsa'aclene' le'e na' so'one' ca so cuezle binḷo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Besa'əloe' beṇə' Tesalonica ca' de que chso'onḷilažə'e Jesocrisṭən'

² Yoguə' laste catə' chonto' orasyon cho'eto' yelə' choxcwlen che Diozən' par yoguə'əle, na' chṇabto' gaquəlene' le'e.

³ Na' catə' chonto' orasyon lao Xacho Diozən' chjsa'alažə'əczəto' yoguə'əloḷ de'e güen de'en chonḷe laogüe de'en chonḷilažə'əle Diozən' na' chaquəle che'. Na' chjsa'alažə'əczəto' can' chgo'o chchejlažə'əle catə'ən chzaquə'əzi' chzaquə'əyašə'əle chedə' zole lez yidə Xancho Jesocrisṭən' yeto.

⁴ Nezetə' beṇə' bišə', de que Diozən' chaquene' chele na' bagwleje' le'e par nacle xi'ine'.

⁵ Na' Spirit che Diozən' goclenən le'e len yelə' guac chein' par nich gwnezele de que dižə' güen dižə' cobə de'en bzejni'ito' le'e che Jesocrisṭən' naquən de'e li. Caguə naquən con to dižə'. Na' nezzele can' bentezə bento' de'e güen entr le'e par nich goclentə' le'e.

⁶ Na' le'e zole chonḷe can' bento' na' can' ben Xancho Jesocrisṭən'. Na' Spirit che Diozən' chonən ca chebeile la'anə'əczə de'e zan de'e bagwdi' bagwx-aquə'əle por ni che de'en babzenagle de'en gwdixjue'ito' le'e che Jesocrisṭən'.

⁷ Beṇə' ca' chso'onḷilažə' Jesocrisṭən' Masedonian' na' Acayan' bazjəneze' can' chonḷe na' de'e na'anə' zjəneze' naquən' cheyalə' so'one'.

⁸ Babenḷe ca zjəneze beṇə' che Xancho Jesocrisṭən' chedə' doxenḷən' banasə' nḷaljən, caguə Masedonian' na' caguə Acaya na'azən'. Na' le'egatezə ca' yoguə'əzə beṇə' bazjəneze' can' chonḷilažə'əle Diozən', na' de'e nan' bitoch bi de anato' chele.

⁹ Na' beṇə' zan chso'e dižə' ca güennə' benḷe len neto' catə'ən bedəlanə'əto' le'e na' can' goquə gwzolaə chonḷilažə'əle Diozən'. Bagwlejyichjle cuich chejni'alažə'əle lgua'a lsaquə' chele ca' na' na' bachonḷilažə'əle Diozən', na' bacho'ela'ole Diozən' ben' zo zejlicane. Len' zaquə' par güe'ela'ocho.

¹⁰ Na' chso'e dižə' can' chbezle əchoj Xi'ine' Jeso'osən' yoban' yide' yežlyo nga yetlas, be'en bosban Diozən' ladjo beṇə' guat ca'. Na' de'en chonḷilažə'əcho Jeso'osən', Diozən' bito gone' chio'o castigw catə'ən əžin ža gone' castigw zejlicane che beṇə' ca' cui chso'onḷilažə' Jeso'osən'.

2

Xšin Diozən' de'e ben Pabən' Tesalonican'

¹ Le'e nezzele beṇə' bišə', catə'ən bedəlanə'əto' le'e na' gwdixjue'ito' le'e dižə' güen dižə' cobə che Diozən' zochgua yelə' guac che'ena' len neto'.

² Nezele can' gwdi' gwxaquə'əto' Filiposən', can' boso'ožia boso'onitə' beṇə' ca' neto' lao gwdixjue'ito' che Jesocrisṭən'. Pero na' Diozən' bene' ca cui

bžebto' gwdixjue'ito' le'e dižə' güen dižə' cobə che'enə' la'anə'əcza de'e zan de'e besə'əžon par chixjue'eto'on.

³ De'en chatə'əyoito' le'e gwzenagle che Diozən', bito nacho chonto' clelə na' nic chzelažə'əto' gonto' bi de'e mal, na' nic chene'eto' əxoayagto' le'e.

⁴ Diozən' nezene' de que zotezə zoto' chzenagto' che', na' de'e na'anə' gwleje' neto' par chyxjue'eto' dižə' güen dižə' cobə che'enə'. Ca' chaquan' chzeneto'on le'e. Chyxjue'ito'on le'e caguə par ničh yebei beņə' de'en chonto' na'anə', sino par ničh yebei Diozən' can' chonto'onə'. Le' nezene' yoguə'əte xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon'.

⁵ Nezele can' chonto', ni šlinzə cuinə' gwpeito' le'e len dižə' de'en cho'eto'onə', na' niqenə' xoayagto' le'e par ničh gonle neto' bi de'en de chele. Cuin Diozən' nezene' de que can' naquən.

⁶ Na' nic chyljlažə'əto' naclə gonto' par ničh əso'elao' beņə' neto'. Nique ənacho chene'eto' par ničh le'e güe'ela'ole neto', na' nic chene'eto' yeziquə'əchlə beņə' əso'ela'ogüe'le neto'. Zaquə'əto' par gonto' ca gwzenagle cheto' la fuers par ni che de'en bselə' Cristən' neto' par cho'eto' xtiže'enə', pero bito chonto' ca gwzenagle cheto' la fuers.

⁷ Nži'ito' le'e caczə nži'i to no'olə xi'ine' bi'i chosgol choscha'ogüe'.

⁸ Na' de'en chaqueto' chele, cho'elento' le'e dižə' güen dižə' cobə che Diozən'. Na' caguə de'e na'azən' chonto', sino leczə chsanlažə' cuinto' chonto' xte ga zelao chzaque'eto' par chaclento' le'e chedə' chaqueto' chele.

⁹ Za'alaza'əczle beņə' bišə', catə'an gwzoto' len le'e lechguale bento' žin xte jxaque'eto' par ben cuinto' mantener. Bento' žin teža na' do še'elə par ničh cui bi gast əbzoto' le'e. Can' bento' gwdixjue'ito' le'e dižə' güen dižə' cobə che Diozən'.

¹⁰ Txenczən' nacle len Diozən' nezele ca güennə' bento' catə'an gwzolento' le'e chonlilažə'əle Jesocristən'. Benzəto' con can' chazlažə' Diozən'. Bento' par ničh ni to cui no gwna de que napəto' dolə'.

¹¹ Nezele can' gotə'əyoito' le'e gwzenagle che Diozən' na' can' əbtipto' lažə' to tole can' chon to beņə' byo len xi'ine'.

¹² Bento' mendad de que gonšgacze de'e güen can' cheyalə' gon chio'o bagwlej Diozən' par nabi'e chio'o na' par gone' chio'o yelə' bala'an.

¹³ Bito chbezəto' cho'eto' yelə' choxcwlen che Diozən' can' bzenagle xtiže'enə' cata'an gwdixjue'ito'on le'e. Zache'iczele bito naquən xtižə' beņachən' sino naquən dižə' de'en chon Diozən' par cho'eto'. Na' de'en gwyeyje'ele xtižə' Dioz na'anə' chša'an xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

¹⁴ Beņə' bišə', le'e bagoc chele can' goc che beņə' ca' chasə'ədopə chəsə'əžag cho'elaogüe'e Jesocristən' zan part Jodean', beņə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' ca chio'o chonlilažə'əchone'. Na' le'egatezə ca' baboso'ochi' boso'osaquə' beņə' Izrael ca' beņə' gwlaž chega'aque' ca' chso'onlilažə' Jesocristən', na' can' boso'ochi' boso'osaquə' beņə' gwlaž chele ca' le'e.

¹⁵ Beņə' Izrael ca'anə' gwso'ote' Xancho Jeso'osən' can' gwso'ote' beņə' ca' gwso'elene' lega'aque' xtižə' Diozən' cana'. Na' leczə can' gwso'one' boso'olagzejə boso'olagzide' neto'. Na' xte ža neža par de'e cui chazlažə' Diozən' chso'one', na' leczə chso'one' contr yoguə'əloł beņachən'.

¹⁶ Beņə' Izrael ca' choso'ožone' əgwzejni'ito' beņə' cui žjənaquə beņə' Izrael bi de'en cheyalə' goncho par ničh cui yeyejcho lao yi' gabilən'. Can' chso'one' de'e na'anə' do tyemp choso'ozanch xtolə'əga'aque'enə'. Bagwchoglaio Diozən' chega'aque' de que zejlicane yesə'əzi'e castigon'.

Pabən' gone'ene' žjezlane'e beņə' ca' nita' Tesalonican'

17-18 Na' neto' beṇə' bišə', bachacchgüeito' chedə' bitochəṇə' le'i ljuežjcho, pero chonto' xbab chele. Nada' Pab zan las go'onda' delana'a le'e, na' bchoj catə' beyiljlažə'əto' naclə gonto' par niç yežagcho de'e yoblə. Pero catə' gone'eto' yidəto' par delana'əto' le'e, Satanasən' de'en chnabia' de'e xio' ca bito be'en latjə.

19 Zoto' lez sotezə sole gonlilažə'əle Xancho Jesocrisən'. Na' leczə chebeito' can' chonlilažə'əlene' na'a. Na' catə'an yide' yeto, soto' mbalaz güe'eto' dižə' can' chonlen'.

20 Le'e chonle ca si'ito' yelə' bala'an na' le'e chonle ca zoto' mbalaz.

3

1-2 Na' cuich bchejeto' laogüe de'en cui chle'i ljuežjchon'. De'e na'anə' bselə'əto' beṇə' bišə'əcho Temtion' gan' zolenə' na' bega'an netəzəto' Atenas nga. Temtion' naque' beṇə' güen xšin Diozən' na' chone' txen len neto' chyixjue'eto' dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in beṇə' che Cristən'. Bselə'əto'one' btipəche' lažə'əle na' bedəyene' ca benlilažə'əchle Cristən'.

3 Bselə'əto'one' gan' zolenə' par niç ni tole cui gaquəžejlažə'əle bixçhen' chy' chzaquə'əle, chedə' la' baṇezele Diozən' nsi'e xneze techo yelə' yašə' yelə' zi' yežlyo nga.

4 Catə'an gwzolento' le'e antslə bzeneto' le'e de que yoso'oçhi' yoso'osaquə' beṇə' chio'o. Na' nezele de que bachac can' gwnato'onə'.

5 Na' laogüe cuich chchejda' de'en cuichəṇə' le'i ljuežjcho, bselə'a Temtion' gan' zolenə' par niç gwnezda' šə zdaczle chonlilažə'əle Cristən'. Go'onda' ənezda' šə bagwzoi gwxiye'enə' bxoayaguən le'e. La' šə babxoayaguən le'e, bendadto' xšin Dioz na'anə' entr le'e šə ca'.

6 Beyacxenlaza'əteto' catə' belə' Temtion' de'en bide' gan' zolenə'. Bedəyezejni'ine' neto' ca güenə' chonle chonlilažə'əle Cristən' na' chaquele che yoguə'əloj beṇə'. Na' leczə gwne' can' chi' yichjle neto' na' can' zelažə'əle yežagcho de'e yoblə leczə can' chene'e neto'.

7 Ca'aczən' beṇə' bišə', ne'e chžaglaoto' na' ne'e chy' chzaquə'əto' pero babeyondiplažə'əto' gwnezeto' de que zotezə zole chonlilažə'əle Cristən'.

8 De'e li babeyacxenlaza'əto' na' zoto' mbalaz de'en zotezə zole chonlilažə'əle Xancho Cristən'.

9 Na' de'e na'anə' lechgualə chebeito' lao Diozən' can' chonle na' cho'echguato' yelə' choxçwlen che' can' chaclene' le'e.

10 Lechgualə chonto' orasyon do ža do yel chṇabeto'one' gone' ca le'i ljuežjcho niç əgwzejni'icheto' le'e par niç šejəchle gonlilažə'əchlene' chedə' bitonə' gonlilažə'əlene' can' chene'e Diozən'.

11 Chṇabeto' Xacho Diozən' na' len Xancho Jesocrisən' əso'e latjə yedəzlanə'əto' le'e.

12 Na' chṇabeto' Xanchon' gone' ca gaquəche che ljuežjle tole yetole na' gone' ca gaquəchele che yoguə' beṇəç con cətezən' chaqueto' che le'e.

13 Chṇabczəto'one' gone' ca gaquə la'azda'olen' xi'ilažə' lao Xacho Diozən' sin cui bi dolə' gaple catə'an yidə Xancho Jeso'osən' de'e yoblə nche'e yoguə'əloj beṇə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'.

4

Pabən' bzejni'ine' can' chene'e Diozən' yesə'əzo yesə'əbeze'

1 Na'a ža beṇə' bišə', bač bsed blo'ito' le'e gonle can' chene'e Diozən', na' bač zole chonle ca'. Na' de'en chonlilažə'əle Xancho Jesocrisṭən' chatə'əyoito' le'e na' chonto' mendad əžja' aquəchle gonchle de'en chene'e Diozən'.

2 Baṇezzele de que de'en bento' mendad gonle naquən de'en na Xancho Jeso'osən'.

3 Diozən' chene'ene' sotezə socho gaccho beṇə' la'aždao' xi'ilažə'. Na' bito chene'ene' cuejyichjcho no'ol checho o be'en checho par solencho beṇə' yoblə, na' bito chene'ene' əgwža' xtocho.

4 Na' leczə chene'ene' əneze totole naquən' cheyalə' čhilje xo'ollen' sin cui gaple dolə' na' sin cui no əna de que chonle de'e mal.

5 Bito gonlebele beṇə' ca cui chso'onlilažə' Diozən' na' čhilje xo'olle par gonle can' chzelažə' la'ažda'omallen', sino čhiljlene' par solenlene' can' chene'e Diozən'.

6 Ni tole bito cheyalə' solenle no'ol che beṇə' yoblə čhedə' la' contr be'en che' na' gonle šə gonle ca'. Babe'eto' dižə' antslə par bosniseto' le'e de que Xancho chnežjue' castigw che beṇə' chso'on bitə'ətezə de'e malən' zjənac ca'.

7 Diozən' gwleje' chio'o par gaccho beṇə' la'aždao' xi'ilažə', caguə par co'o xtocho o goncho bichlə de'e mal ca' zjənac ca'.

8 De'e na'anə notə'ətezle šə nacle beṇə' godenag len de'e ca' chsed chlo'ito' le'e, che Dioz nan' cui chzenagle, caguə che netəzəto'. Le'enə' beṇə' chio'o Spirit che'enə' čhedə' chene'ene' gaccho beṇə' la'aždao' xi'ilažə'.

9 Bito chyažjele gwzoja' le'e par ənezele de que cheyalə' gaque che ljuežj chio'o chonlilažə'əcho Diozən'. Dioz na'anə' babsedene' le'e par nič chaque che ljuežjle tole yetole.

10 Na' can' bachaquele che yoguə' beṇə' bišə'əcho ca' nitə' doxen Masedonian'. Na' chatə'əyoito' le'e beṇə' bišə', legaquəche čhega'aque'.

11 To tole le'e yeyiljažə' naclən' gonle žin par nič sole binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' na' bito con ggüiale bi chso'on beṇə' yoblə. Na' gonle bitə'əzə žin yixə' o žin de'e de yo'o can' bento' mendad.

12 Le'e gon ca' par nič beṇə' ca' cui zjənaquə txen len chio'o bito yesə'əne' mal chele, na' leczə par nič cui gaquə falt šə bi de'en chyažj čchinele.

Can' gaquə catə'an yidə Jesocrisṭən' de'e yoblə

13 Le'egatezə ca' beṇə' bišə', chene'eto' ənezele can' gac che beṇə' guat ca', beṇə' ca' gws'o'onlilažə' Diozən' lao gosə'anite'e yežlyon'. Chene'eto' ənezelen par nič cui sole trist ca' tristən' chəsə'anitə' beṇə' yeziquə'əchlə cats' chat no chat čhega'aque' la' cui nite'e lez žjəsyə'əzoe' len Diozən'.

14 Nezecho gwso'ot beṇə' Jeso'osən' na' bebane' ladjo beṇə' guat ca'. Le'egatezə ca' nezecho de que Diozən' gone' par nič yidə Jeso'osən' de'e yoblə na' nche'e beṇə' ca' bagwsa'at con beṇə' gwso'onlilažə' le'.

15 Na' dižə' nga chzeneto' le'e naquən xtižə' Xancho Jeso'osən' de'en none' mendad gwzeneto'. Chio'o mbancho na'a chonlilažə'əchone', šə ne'e mbancho catə'an yide' de'e yoblə, bito nacho yobəch yežaglaochone' cle ca' beṇə' ca' bagwsa'at.

16 Na' ca' naquə Xancho Jeso'osən', cuine'en yetje' le'e yoban', na' əne' zižjo gone' mendad yesyə'əban beṇə' guat ca', na' to angl əblaonə' əne', na' yenecho cuež trompet che Diozən'. Nach beṇə' ca' bagwsa'at beṇə' ca' gwso'onlilažə' Cristən' lega'actequə' yesyə'əbane' ladjo beṇə' guat ca'.

17 Na' te na' chio'o chonlilažə'ačhone' šə ne'e mbancho yežlyo nga, gon Diozən' par ničh txen len lega'aque' šepcho le'e yobanə' to lo'o bejw na' yežaglaecho Xancho Jeso'osən' le'e yobanə'. Nach žjəyecho len le' zejlicane.

18 De'e na'anə' ledogwtipəchlažə' ljuēžjcho tocho yetocho güe'echo dižə' can' gaquə.

5

1 Beṇə' bišə', bito chyažjen gwzoja' le'e par gwzenda' le'e bi ža bi orən' yida Xancho Jeso'osən' yeto.

2 Nezele de que gwžin ža əgwnežjue' castigw che beṇə' ca' chso'on de'e malən'. Senyale' lega'aque' can' chon to beṇə' bguan beṇə' chda še'ela.

3 Na' šlac chəsə'əna beṇə' zan: "Mban' zocho, bitobi gaquə checho", catə' to de repentza əžin ža əgwnežjue' castigw chega'aque'ena'. Can' chac che no'olə catə' to de'e repentza chaque' bes che yelə' saṇṇə', ca'atezəczən' gaquə che beṇə' ca' cui zjanitə' probnid catə'an əgwnežjo Xancho Jeso'osən' castigw chega'aque'ena'. Bito gaquə yoso'oxonje'.

4 Pero chio'o beṇə' bišə', chio'o cui nchol yichjla'ažda'ochon', de'e na'anə' bito adolə'əcho senyal Xancho' chio'o catə'an əžin ža əgwnežjue' castigw che beṇə' ca' cui chso'onlilaže'ene', na' bito gac checho can' chac che beṇə' chzenyal bguannə' le' to de repentza.

5 Bayo'o be'eni' che Diozən' lo'o yichjla'aždao' yoguə' chio'o, na' de'e na'anə' bito choncho de'e mal can' chso'on beṇə' ca' ne'e nchol yichjla'ažda'oga'aquen'.

6 Cheyalə' gonyanə'əcho xbab naquən' chene'e Diozən' goncho na' nabia' cuincho par goncho can' chazlaže'ena' par ničh bito bi gac checho catə' əgwnežjo Xancho Jeso'osən' castigw che beṇə' ca' cui chso'onlilaže'ene'. Beṇə' ca' cui chso'on cas che' gwxaquə'əlebəga'aquene' ca beṇə' zjəntas.

7 De'en zjančhol yichjla'ažda'oga'aque'ena' gwxaquə'əlebəga'aquene' ca beṇə' zjəntas na' ca beṇə' chəsə'əzože.

8 Pero chio'o bayo'o be'eni' che Diozən' lo'o la'ažda'ochon'. De'e na'anə' cheyalə' nabia' cuincho par goncho can' chazlaže'ena'. Cheyalə' gonlilažə'əcho Diozən' na' gaque che ljuēžjcho na' yebeicho de'en nezecho žjəyecho len Diozən'. Šə goncho yoguə' de'e ca' gaquəlenən chio'o par ničh bitobi gac checho catə' gwnežjo Xancho Jeso'osən' castigw che beṇə' ca' cui chso'onlilaže'ene'. Gaquəlenən chio'o ca xa soldad de'en naquə de'e ya chalenə' le' par ničh cui bi chac che' catə' chdiləlen beṇə' le'.

9 Caguə gwlej Diozən' chio'o par ničh gone' castigw chechon'. Gwleje' chio'o par ničh chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən' na' cui yeyejcho lao yi' gabilən'.

10 Jesocrist na'anə' bnežjw cuine' por ni checho catə'an gwso'ot beṇə' le' par ničh sotezə socho len le' lao mbancho na' lecə ca' catə' bagotcho.

11 De'e na'anə' le'e gwtiplažə' ljuēžjle tole yetole na' le'e gaclen ljuēžjle par ničh sotezə sole gonlilažə'əchle Jesocristən' con can' chonczle.

Pabən' bzejni'ine' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' can' cheyalə' so'one'

12 Chatə'əyoito' le'e beṇə' bišə', gapple respet beṇə' ca' chso'on xšin Xancho Jesocristən' entr le'e choso'ogüia choso'oye' le'e na' choso'ozejni'ine' le'e naquən' cheyalə' so cuezle.

13 Gapəchguaga'aclene' respet na' gaquəchgüeile chega'aque' chedə' la' xšin Xancho nan' chso'one'. Na' le'e len lega'aque' le'e so binlo tole yetole.

14 Le'egatezə ca' beṇə' bišə', le'e güe' consejw beṇə' cui chse'ene so'on žin, na' le'e gwtiplažə' beṇə' chsa'aquene' zdebə choso'ozenague' che Jesocristən', na'

le'e gaclen beṇə' cuiṇə' se'ejni'išaogüe'ene' naquən' cheyaḷə' so'one'. Leso legapa yelə' chxenlažə' len yogua'əloḷ beṇə'.

¹⁵ Šə bi de'e mal chso'on beṇə' len le'e legon byen cui yoži'ile de'e mal len lega'aque'. Zejli leyeyiljažə' naclən' gonle güen len ljuējje tole yetole na' len nota'ətezəchlə beṇə'.

¹⁶ Do tyempte le'e yebei.

¹⁷ Lesotezə leso legon orasyon.

¹⁸ Legüe' yelə' choxcwlen che Diozən' bitə'ətezə de'en chac chele, chedə' can' chene'ene' gon chio'o chonlilažə'əcho Cristo Jeso'osan'.

¹⁹ Bito gwžonle gon Spirit che Diozən' can' chene'en len le'e o len beṇə' yoblə.

²⁰ Le'e gon xbab de que to de'e zaque'e chso'on beṇə' chəsə'əyixjui'e de'en bagož Diozən' lega'aque'.

²¹ Na' legonyanə' xbab che yogua'əloḷ dižə' de'en chso'e par niç gonen chele yogua' de'en naquə güen.

²² Na' bito gonle bitə'ətezə de'e naquə de'e mal.

²³ Diozən' chone' ca chzo chbezcho binḷo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon'. Na' chṇabda'ane' gone' par niç gacle beṇə' la'aždao' xi'ilažə'. Na' lecəə gonšgue' par niç bito bi de'e mal gonle len yichjla'ažda'olen' na' nic len cuerp chelen' par niç bito bi dolə' gaple catə'an yidə Xancho Jesocristən' yeto.

²⁴ Diozən' ben' bagwleje' chio'o par naccho xi'ine' chone' complir can' ne'enə', na' de'e na'anə' gone' par niç güe'elažə'əle gonle can' chazlaže'enə', na' gone' par niç cui gaple dolə'.

Pabən' gwṇabe' gaquəlen Diozən' beṇə' Tesalonica ca'

²⁵ Beṇə' bišə' le'e so le'e gon orasyon par neto'.

²⁶ Na' catə' chežagle leyolgüiž ljuējje dižə' šao' par niç gacbia' de que chaque che ljuējje.

²⁷ Can' na Xancho Jesocristən', chona' mendad gwlable cart nga par əse'ene yogua'əloḷ beṇə' bišə'əcho ca' nitə' gan' zolenə'.

²⁸ Na' sotezə sošga Xancho Jesocristən' gaquəlenšgue' le'e. De'e na'azən' chzoja' ṇa'a. *Pab*

Cart Egwchope De'en Bzoj San Pabən' Par Benə' Tesalonica Ca'

Pabən' len benə' ljuežje' ca' boso'ozoje' benə' ca' chso'elaogüe'e Jesocrisən'

1-2 Nada' Pab chzoja' le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Xacho Diozən' na' Xancho Jesocrisən' lao' syoda Tesalonican'. Na' nada' lena' Silbanon' na' Temtion' chnəbto' lao Xacho Diozən' na' Xancho Jesocrisən' əsa'aclenšgue' le'e na' so'onšgue' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Catə'n yidə Crisən' de'e yoblə Diozən' əgwnežjue' castigw che benə' ca' chso'on de'e malən'

³ Benə' bišə', neto' cheyalə' sotezə soto' güe'eto' yelə' choxcwlen che Diozən' por le'e can' chonczəto'. Naquən güen chonto' ca' la' zda chonlilažə'əchle Diozən' na' zdach chaquele che ljuežje'.

⁴ De'e na'anə' chebeito' cho'eto' xtižə'alen' len yeziquə'əchlə benə' ca' bagwlej Diozən' par chəsə'ədopə chəsə'əžague' chso'elaogüe'e Jesocrisən' ga yoblə. Cho'eto' dižə' ca güenə' chonle de'en chgo'o chchejlažə'əle len de'en choso'olagzejə choso'olagzidə benə' le'e na' can' zotezə zole chonlilažə'əle Diozən' la'añə'əczə de'e zan de'e chžaglaole.

⁵ Na' ca naquə zotezə zole chonlilažə'əle Diozən' nezecho de que zdacze' licha par choglaogüe'en nac gaquə che to to benəch. Na' le' cho'ə latjə chyi' chzaquə'əle par nič əne' de que zaque'ele par yeyejle yoban' gan' zoe' chnabi'e.

⁶ Na' naquəczən licha can' chon Diozən' chchi' chsaque'e benə' chosə'əchi' chosə'əsaquə' le'e.

⁷ Le'e na' len neto' chyi' chzaquə'əcho na'a, pero Diozən' gone' ca cuezə yoguə'əte de'en chyi' chzaquə'əchon' catə'n le'icho yetj Xancho Jesocrisən' le'e yoban' len angl che' ca' benə' ca' zjənapə yelə' guac. Yide' nyechje' yi' bej.

⁸ Na' gwnežjue' castigw che benə' ca' cui zjənombia' Diozən', na' nic gwse'ejle'e che dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in chio'o che Xancho Jesocrisən'.

⁹ Lega'aque' əsa'aque' castigw zejlicəne. Cuat yesyə'əžine' lao Diozən', nic əse'en yesə'əle'ine' yelə' guac xen che'enə' na' yelə' chey che'eni' che'enə'.

¹⁰ Yidə Jesocrisən' de'e yoblə catə'n əžin žanə', par nič chio'o chonlilažə'əchone' na' bagwlej Diozən' chio'o par naccho lažə' ne'enə' yoguə'əcho güe'echone' yelə' bala'an' na' yebanecho ca güenə' naque'. Txen len le'e güe'echone' yelə' bala'an' na' yebanecho ca güenə' naque', chedə' lenle chejle'ele che dižə' de'en be'elento' le'e.

¹¹ De'e na'anə' chontezəto' orasyon par le'e. Chnəbto' Diozən' gaquəlene' le'e gonle ca əne' de que zaquə'əle par de'en gwleje' le'e nacle xi'ine'. Na' chnəbto' gaquəlene' le'e len yelə' guac che'enə' par nič yeyož gonle yoguə' de'e güen de'en bagwchoglaole gonle na' len biquə'əchlə de'en chene'ele gonle laogüe de'en chonlilažə'əlene'.

¹² Chnəbto' gonle ca si' Xancho Jesocrisən' yelə' bala'an', na' le' gone' ca si'ile yelə' bala'an' chedə' Xacho Diozən' na' Xancho Jesocrisən' chsa'aclene' le'e.

2

Echoj ben' gonchgua de'e malən'

¹ Benə' bišə', de'e yoblə əchnia' le'e ca naquən' yidə Xancho Jesocristən' yeto par deyetobe' chio'o žjəyecho txen len le'.

² Babzejni'ito' le'e can' gaquə, na' de'e yoblə chatə'əyoito' le'e legonyaə' xbab par niçh cui cuejyichje' de'en babsed bablo'ito' le'e. Na' leczə bito gaquəžejlažə'əle šə no yidəclə dezejni'ine' le'e de que Spirit che Diozən' bagwanan de que babžin ža əgwnežjo Xancho Jeso'osən' castigw che beṇə' ca' cui chso'onlilažə'ene'. Na' nic gaquəžejlažə'əle šə bi rson yenele o šə la'aclə no cart faš de'e chon choa'a ənia' de que babžin žan'.

³ Bito güe'ele latjə no xoayag le'e šə bi əṇe' o šə bi de'e gone'. La' catə'an ze'e yidə Xancho Jeso'osən' par əgwnežjue' castigon' beṇə' zan əsa'ase' contr Diozən' na' leczə cana' əchoj to beṇə' blao beṇə' gonchgüe' de'e mal contr Cristan'. Be'enan' əgwnežjo Xancho Jeso'osən' castigw che' zejlicane.

⁴ Gon cuine' xen na' gone' contr Diozən' na' contr bitə'ətezəchlə de'en chse'ejni'alažə' beṇə'. Na' cui'e lo'o yo'oda'o' əblao gan' chse'ejni'alažə' beṇə' Diozən' na' əṇe' de que naque' Dioz.

⁵ Cheyalə' əžja'alažə'əle de que catə'an gwzoa' len le'e bzejni'ida' le'e can' gaquə catə'an yidə Jesocristən' de'e yoblə na' can' gaquə catə'an ze'e yide'.

⁶ Na' nəczzele de'en chžon əchoj ben' gonchgua de'e malən', pero catə'an babžin ža bžin or nan' əchoje'.

⁷ Bachac de'e malən' na'a de'en naquə contr Diozən' pero nengašə'ən. Na' gwžin ža la'alaon catə' cuich zo de'en chžon gaquə de'e malən'.

⁸ Cana'achən' əchoj beṇə' blao ben' gonchgua de'e malən'. Pero Xancho Jeso'osən' yide' nse'e yelə' guac xen che'enə' na' yonitlaogüe'ene' la' catə' le'ine' Xancho' na' yenele' dižə' de'en güe' Xancho' nach gate'.

⁹ Na' ca nauən' əchoj ben' gonchgua de'e malən', Satanas de'en chnabia' de'e xio' ca' gonən par niçh əchoje' na' gonən par niçh gapəchgüe' yelə' guac na' par niçh gone' miłagr na' bichlə de'e zaque'e yesyə'əbane beṇə' parzə əxoayague' lega'aque'.

¹⁰ Yoguə' claste de'e mal gone' əxoayague' beṇə' ca' banaquən əgwnežjo Xancho Jeso'osən' castigon' zejlicane. Na' ca naquə dižə' li de'en zaquə' par se'ejle'e par niçh cui žjəya'aque' lao yi' gabilən', bito yesyə'əbeine'en. De'e na'anə' əgwnežjue' lega'aque' castigw zejlicanen'.

¹¹ Na' de'e na'anə' Diozən' gone' par niçh gaquə yichjla'ažda'oga'aque'enə' žçhol' na' yoso'ozenagzeche' che dižə' güenlažə'anə'.

¹² Nach Xancho Jeso'osən' əgwnežjue' lega'aque' castigon' zejlicane chedə' besyə'əbeichene' de'e malən' na' bito gwse'ejle'e che dižə' li che Xancho'.

Diozən' chbeje' beṇə' par gone' ca cui žjəya'aque' lao yi' gabilən'

¹³ Benə' bišə', chaque Xancho Jesocristən' chele. Na' ca naquə neto' ža, cheyalə' sotezə soto' güe'eto' yelə' choxcwlen che Diozən' de'en gwleje' le'e catə'an cuiṇə' xə yežlyon' par niçh bene' ca cui yeyeje' lao yi' gabilən'. Na' catə'an gwzolaole chejle'ele che dižə' li che Diozən' nach bsele'e Spirit che'enə' chonən par niçh nacle beṇə' la'aždao' xi'ilažə'.

¹⁴ Par cui yeyeje' lao yi' gabilən' gwlej Diozən' le'e. Na' de'en gwejele'ele che dižə' güen dižə' cobə che Diozən' de'en be'elento' le'e, əžin ža catə'an cuiṇ Diozən' gone' le'e yelə' bala'an ca de'en de che Xancho Jesocristən'.

¹⁵ De'e na'anə' beṇə' bišə', lesotezə leso legonlilažə' Diozən'. Na' le'e talentezə de'en bzejni'ito' le'e, šə dižə' de'en be'elento' le'e o šə de'en babzojto'.

¹⁶⁻¹⁷ Xacho Diozən' chaquene' checho. Na' de'en nži'ilažə'e chio'o na'anə' bsele'e Xi'ine'enə'. Can' ben Diozən' par niçh zocho mbalaz zejlicane na' par

nich zocho lez gone' güen len chio'o. Na' chñabda' cuin Xancho Jesocristan' txen len Xacho Diozan' yoso'otipšgue' lažə'əle na' əsa'aclenšgue' le'e par nich gonle porzə de'e güen na' güe'ele por dižə' güen.

3

Gwñab Pabən' so'one' orasyon par le' len beñə' ljuežje' ca'

1 Na'a ža beñə' bišə', gonšgale orasyon par neto' nich yob žjətižjue'ito' che Xancho Jesocristan' doxenlə na' par nich beñə' yeziqə'əchlə yob so'one'en chega'aque' catə' se'enene'en can' baben le'e.

2 Bia'aczə nitə' beñə' mal beñə' cui so'onlilažə' Xancho Jesocristan' na' zjənaljəga'aque'ne'. De'e na'anə' leczə nābšgale par nich beñə' ca' bito yešə'əžone' chixjue'eto' xtižə' Xancho Jesocristan'.

3 Xancho Jesocristan' zotezə zoe' chone' complir can' ne'enə na' leczen' gaquəlene' le'e par nich sotezə sole gonlilažə'əlene'. Na' leczə le'enə' əgwcuasə' gwcue'eje' le'e len de'e malən'.

4 Na' zoto' segor de que chaclencze' le'e par nich chonle can' babento' mendadən' na' zoto' lez gaquəlene' par nich niətə'əczle gonle ca'.

5 Na' chñabda' Xancho Jesocristan' gone' ca gaquəchele che Diozan'. Na' leczə chñabda'ane' gone' ca sotezə sole gonlilažə'əlene' can' ben Jesocristan' gwzotezə gwzoe' benlilažə'əchgüe' Xə' Diozan' lao yoguə'əlołte de'en gwdi' gwxaque'e yežlyo nga.

Pabən' bene' mendad so'one' žin par so'on cuinga'aque' mantener

6 Beñə' bišə', chzeneto' le'e can' chon Xancho Jesocristan' mendad. Bito cheyalə' gonle txen len no beñə' bišə'əchon' šə naque' beñə' xagüed o šə bito chzenague' che de'en əbsed əblo'ito' le'e.

7 Neto' syempr bento' žin catə'an gwzoto' len le'e, na' de'e na'anə' nezczele de que cheyalə' sole gonle žin.

8 Bito be'eto' latjə no gon neto' mantener, sino que bento' žin pesad teža na' lente do še'elə par nich ben cuanto' mantener na' nich ca' bito əbsoto' le'e gast.

9 Zaquə'əczəto' par gonle neto' mantener catə'an gwzoto' bento' xšin Diozan' gan' zolenə' pero ben cuanto' mantener nich blo'ito' le'e de que can' cheyalə' gonle.

10 Catə'an gwzoto' len le'e bento' mendad gwnato': "Šə no cui gone' žin, bito güe'ele latjə gaogüe'."

11 Pero na' babeneto' dižə' de que balle bito bi žin chonle, con nitə'əle chgüiale bin' chso'on beñə' yoblə.

12 Na' šə nole chgüedle na' bito bi bi žin chonle, chonto' mendad na' chatə'əyoito' le'e gonle can' chene'e Xancho Jesocristan'. Legonšazə byen leyezolaə legon žinnə' par nich gon cuinle mantener, na' leso lecuezə binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

13 Na' yoguə'əle beñə' bišə', bito žjəxaquə'əlažə'əle gonle de'e güen.

14 Chonto' mendad əgwzenagle che yoguə' de'en babzojto' le'e. Na' šə no gon godenag, le'e gwzoe' to šlə'alə. Bitoch gonle txen len le' par nich gaquene' zto' che de'en chone'ena'.

15 Pero la'anə'əczə šə babzolene' to šlə'alə, bito gue'ilene', sino əgwzejni'ilene' dižə' šao' chedə' la' naque' beñə' bišə'əcho.

Pabən' gwñabene' Diozan' gaquəlene' beñə' Tesalonica ca'

16 Xancho Jesocristan' chone' ca chzo chbezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon'. Na' le'enə' gonšgacze' par nich so cuezle binlo len xbab

de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' dote tyemp bitə'ətezə de'en chac. Sošgacze' len yoguə'əle.

¹⁷ Na' chzenda' le'e de que cuincza' nada' Pabən' chzoja' part dao' che cart nga əchguapa' le'e diox. Can' choncza' len yoguə' cart de'en əchseła'a par niç nacbia' de que nadan' chseła'an, la' banombi'acze can' chzoja'.

¹⁸ Xancho Jesocristən' gaquəlenšgue' yoguə'əle. De'e na'azən' chzoja' na'a.
Pab

Cart Nech De'en Bzoj San Pabən' Par Temtion'

Pabən' chzoje' cart par Temtion'

¹ Nada' Pab naca' apostol che Jesocristən'. Diozən' babebeje' chio'o xni'a de'e malən' na' zocho lez gon Cristo Jeso'osən' par niçh žjəyezochō len Diozən'. Lega'aque' enə' gwso'one' mendad par naca' apostol.

² Na' chzoja' le' Temtio dao'. Banona' le' ca xi'ina' laogüe de'en bsed blo'ida' le' par chonlilažo'o Xancho Cristo Jeso'osən'. Chona' orasyon chnaba' lao Xacho Diozən' na' lao Xancho Cristo Jeso'osən' əsa'aclenšgue' le', na' yesyə'əyašə' yesyə'əži'ilaže'e le', na' so'onšgue' ca so cuezo' binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ogo'onə'.

Nitə' beṇə' choso'osed choso'olo'ine' dižə' güenlažə'

³ Catə'n gwza'a Efeson' par gwy'a Masedonian', goža' le' yega'ano' Efeson'. Bena' mendad yega'ano' par niçh əgwzejni'ido' balə beṇə' nitə' na' de que cuich yoso'osed yoso'olo'ine' bitə'ətezə dižə' de'en cui zdan txen len xtižə' Diozən'. Na' che'enda' sotezo' gono' ca'.

⁴ Na' leczə bzejni'iga'aque' de que bitoch cue' yichjga'aque' che de'e xaxta'ocho ca'. Dia chega'aque' ca' zjənaque' beṇə' zan. Na' de'e zan cuent chso'e chega'aque'. Gaquəyožcho šə cue' yichjcho che de'e ca'. Na' bito chsa'aclenən chio'o par niçh gonlilažə'əcho Diozən' can' chene'ene' goncho.

⁵ Cheyalə' əgwzejni'icho beṇə' par niçh so'onlilaže'e Diozən' do yichj do lažə'əga'aque' na' so'e latjə yeya' yeyib Diozən' yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Na' šə so'one' ca' nachən' sa'acbe'ine' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' de que bito bi de'e mal chso'one'. Egwzejni'icho lega'aque' so'one' ca' par niçh əsa'aque' che Diozən' na' che ljuežjga'aque'.

⁶ Nitə' beṇə' bagosə'əque'e nez malən'. Bito chso'onlilaže'e Diozən' do yichj do lažə'əga'aque'. Bito chso'e latjə yeya' yeyibe' yichjla'ažda'oga'aque'enə' na' zjəneze' de que chso'one' de'e mal. De'e na'anə' chso'echgüe' dižə' de'e bito bi zaquə'n.

⁷ Chse'enene' yoso'osed yoso'olo'ine' beṇə' yoblə lei de'en bzoj de'e Moisezən' len bito chse'ejni'ine' bi dižə'n chso'e na' nic chse'ejni'ine' bi zeje de'e ca' chəsə'əne' zjənaquan de'e žialao xen goncho.

⁸ Na' nezecho de que lein' naquən güen con šə gwçhinchon par əgwzejni'icho beṇə' de que bito cheyalə' so'one' de'e mal.

⁹ Cheyalə' nezecho de que beṇə' ca' bachso'on can' chene'e Diozən' bito chəsə'əyažjene' to lei de'e gwzejni'in lega'aque' de que cheyalə' so'one' de'e güen. Diozən' bnežjue' lein' par beṇə' ca' cui chso'on can' nan na' par beṇə' godenag ca' na' par beṇə' ca' cui chso'elao' le', na' par beṇə' ca' chso'ontezə chso'one' de'e malən', na' par beṇə' ca' cui chso'on cas che Diozən', na' par beṇə' ca' chesə'əgue'i de'en naquə de'e zaque'e lao Diozən', na' par beṇə' ca' chso'ot xaxna'aga'aque', na' par yeziqə'əchlə beṇə' güet beṇə'.

¹⁰ Na' leczə bnežjue' lein' par beṇə' ca' chesə'əgo'o xtoga'aque' na' par beṇə' ca' chesə'əbeyijichje' no'ol chega'aque' o be'en chega'aque' par chəsə'əzolene' beṇə' yoblə, na' par beṇə' byo ca' chesyə'əzolentezə ljuežj beṇə' byoga'aque', na' par beṇə' chəsə'əche'e beṇə' yoblə la fuers na' chesə'ədi'ene' lao na' beṇə' yoblə, na' par beṇə' güenlažə', na' par beṇə' ca' chsa'ac testigw fals contr

ljuežjga'aque' lao jostis, na' par notə'atezəchlə beṇə chso'on contr dižə' güen de'en chsed chlo'icho che Diozən'.

¹¹ Lei na'anə' chonan t xen len dižə' güen dižə' cobə che Diozən' ben' cho'ela'ocho. Na' le'enə' babene' lao na'a par chyixjui'a dižə' cobə che'enə' de'en naquə de'e güen juisy.

Pabən' be'e yelə' choxcwlen che Diozən'

¹² Cho'a yelə' choxcwlen che Xancho Jesocrisən', chedə' le'enə' chone' fuers balor'chia' par chyixjui'a xtiže'enə'. Na' le'enə' gwleje' nada' par gona' xšine'enə' chedə' gwnezene' de que zotezə zoa' chona' complir can' cheyalə' gona'.

¹³ Lechgualə bachaclene' nada', len antslə ze'e gombi'ane' bžia bnita'ane' na' gwzi'ichiža'ane', na' bchi' bsaca'a beṇə' ca' chso'onlilaže'ene'. Beyašə' beži'ilaže'e nada' la'anə'əczə bena' ca' chedə' cuiṇə' gonlilaža'ane' na' bito gočbe'ida' bin' chona'.

¹⁴ Na' Xancho Cristo Jeso'osən' blo'ine' nada' catequan' nži'ilaže'e nada' ca de'en chaclene' nada' par nič bachonlilaža'ane' na' bachacda' che yeziquə'əchlə beṇə' laogüe de'en ngoda'a t xen len Cristo Jeso'osən'.

¹⁵ Dižə' quinga naquən de'e li na' zjəzaquə'ən par šejle'echo, de que "Jesu-cristən' bide' yežlyo nga par nič chebeje' beṇə' xni'a de'e malən'." Na' nada' chacda' goca' le'ezelaogüe beṇə' güen de'e mal.

¹⁶ Pero la'anə'əczə goca' le'ezelaogüe beṇə' güen de'e mal, Jesocrisən' beži'ilaže'e nada' par nič blo'e catec yelə' chxenlažə' nape'. Na' de'en beži'ilaže'e nada' yogua' beṇə' ze'e so'onlilaže'ene' na' ze'e yesə'əzi'e yelə' mban zejlicane sa'acbe'ine' de que nape' yelə' chxenlažə' xen.

¹⁷ Ledoye'elaoch Rei chechon' na'a na' zejlicane, ben' cui te chei na' zoe' zejlicane. Cheyalə' güe'echone' yelə' bala'an. Le'enə' cui no chac le'i, na' naque' beṇə' sin'. Tozə' le' zaque'e par güe'ela'ochone'. Na' can' naquəczan.

¹⁸ Xi'inđa'ogua'a Temtio, de'e quinga chzoja' le' le'e cart nga, chona' mendad gono' xšin Diozən' do yichj do lažo'o la'anə'əczə catə' naquən zdebə. Che'enda' žjəsa'alažo'o can' gwso'on beṇə' golə blao entr chio'o chonlilažə'əcho Cristən', bagwso'e dižə' bosə'ozenene' chio'o de que bagwlej Diozən' le' par gono' xšine'enə'. Benšga xšin Diozən' can' gosə'əne'.

¹⁹ Na' leczə gwzo chech gonlilažo'o Cristən', na' gono' ca ənezdo' lo'o yichjla'aždaogo'o de que bitobi de'e mal chono'. Balə beṇə' bito besyə'ədiṇjene' xtolə'əga'aque'enə' la'anə'əczə gosə'ənezene' lo'o yichjla'aždaoga'aque'enə' de que bagwso'one' de'e malən', na' de'e na'anə' bitoch chso'onlilaže'e Diozən'.

²⁰ Can' bagwso'on Imeneo na' Ljandr. Chžona' so'on beṇə' ca' t xen len chio'o chonlilažə'əcho Cristən' na' chṇabda' Diozən' güe'e latjə gon Satanasən' con nac chene'en len lega'aque' par nič əsa'acbe'ine' de que bito cheyalə' yoso'ožia yoso'onite'e Diozən'.

2

Nac cheyalə' goncho orasyonṇə'

¹ Na' chnia' le' de yeto de'en naquə de'e žialao gon yogua'əcho. Catə' ndopə nžagcho par cho'ela'ocho Diozən' cheyalə' goncho orasyon par yogua'əlol beṇə', nabcho gaquəlen Diozən' lega'aque', na' güe'echo yelə' choxcwlen che Diozən' por lega'aque'.

² Leczə cheyalə' goncho orasyonṇə' par no rei na' par yogua' beṇə' gwnabia' ca', par nič gaquə so cuezcho binlo, na' par nič bitobi əgwžon güe'ela'əcho Diozən'. Cheyalə' goncho de'en naquə güen laogüe'enə' na' lao beṇəchən'.

³ Naquən güen goncho orasyonnə' ca', la' Diozən' ben' babebej chio'o xni'a de'e malən' cho'olaže'e goncho ca'.

⁴ Diozən' chene'ene' yebeje' yoguə' beṇə' xni'a de'e malən'. Leczə chene'ene' yesə'əneze' na' se'ejle'e dižə' li che'enə'.

⁵ Tozə Diozən' zaque'e par güe'ela'ochone', na' tozə ben' zo fabor chio'o lao Diozən', le'enə' Jesocristán' ben' golvə beṇəch.

⁶ Jesocrístan' bnežjw cuine' gwdixjue' xtola' yoguə' beṇəch. Dezd gwlatle Diozən' bsi'e xneze nítə' beṇə' yesə'əyixjui'e che Jesocrístan' na' catə'an bžin žan' bžie' bia'anə', gosə'əyixjui'e de que Jesocrístan' bnežjw cuine' gwso'ote'ene' por ni checho.

⁷ Na' leczə de'e na'anə' gwlej Diozən' nada' par naca' apostol che' na' par ačyixjui'a dižə' li che'enə'. Bsele'e nada' chsed chlo'ida'an beṇə' ca' cui zjonaquə beṇə' Izrael par nič so'onlilaže'ene'. Cho'a dižə' li notono chxoayaga' ənia' ca'.

⁸ Na' yeto de'e che'enda' gonle, yoguə' latjə gan' chdopə chžagle par cho'ela'ole Diozən', beṇə' byo ca' cheyalə' so'one' orasyonnə' lao ndopə nžagle. Cheyalə' gaquə la'ažda'oga'aque'en xi'ilažə', na' notono yesə'əže'e na' notono sa'acyože' par nič Diozən' əgwzenague' chega'aque' catə' so'one' orasyonnə'.

⁹ Na' leczə no'ol ca' cheyalə' yoso'opa'a cuinga'aque' ca cui nite'e zban. Pero bito cheyalə' cue' yichjga'aque' porzə par nite'e xoche, o par yesə'əgualə'e bga o ret de or o de perlas. Na' bitotec yesə'əbe' yichjga'aque' gaquə yišə' yichjga'aque'en xoche o par yesə'əzi'e xaga'aque' de le'eyə'.

¹⁰ Cheyalə' nite'e so'one' de'e güen, can' chene'e Diozən' so'on notə'ətezəchlə no'olə bagwso'on lyebe de que əso'elaogüe'ene'.

¹¹ No'olə ca' cheyalə' yesə'əzəxjw yichjga'aque' yoso'ozenague' che beṇə' ca' choso'osed choso'olo'ine' xtižə' Diozən' na' bitobi dižə' əso'e lao coltən'.

¹² Bito cho'a latjə par nič no'ol ca' yoso'osed yoso'olo'ine' xtižə' Diozən' lao coltən', con nítə'əteze' žizə. Na' bito yesə'anabi'e beṇə' byo.

¹³ Chnia' ca' la' Diozən' zgua'atec bene' Adannə' na' techlə bene' Ebən'.

¹⁴ Na' catə' gwxiye'en beṇən par nič beṇə' nech ca' gwso'one' de'e malən' bito bxoayaguən Adannə', sino bxoayaguən no'ol che'enə' par nič besə'əxope' gwso'one' de'e malən'.

¹⁵ De'e na'anə' no'ol ca' chəsə'əžaglaogüe' catə' chəsə'əzane'. Pero žjəsyə'anite'e len Diozən' zejlicane šə nítə'ətezə nite'e so'onlilaže'ene'. Leczə cheyalə' sa'aquene' che Diozən' na' əsa'ac la'ažda'oga'aque'enə' xi'ilažə' na' bito so'e latjə ṇabia' la'ažda'omalga'aque'enə' lega'aque'.

3

Nac cheyalə' so'on beṇə' ca' choso'ogüia choso'oye' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocrístan'

¹ De'e li can' chesə'əne': "Notə'ətezə beṇə' šə chene'ene' əggüia əgwye' yeziqə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Jesocrístan', chene'ene' gone' to žin de'en zaquə'əchgua."

² Catə' cuejle to beṇə' par əggüia əgwye' yeziqə'əchlə beṇə' chso'onlilazə' Jesocrístan', lecuej to beṇə' zotezə zoe' chone' ca notono gaquə əne' de que de'e malən' chone'. Lecuej beṇə' zo tozə no'ol chei, beṇə' cui choe' latjə ṇabia' la'ažda'omale'enə' le', beṇə' chnabia' cuine' par chone' can' chazlažə' Diozən', beṇə' chon ca beṇə' yoblə chsa'ape'ene' respet, beṇə' chebei chgüialaogüe' beṇə' liže'enə', na' beṇə' neze nac əgwšed əgwlo'ine' xtižə' Diozən' binlə.

³ Bito cuejle beṇə' güe'e zo, o beṇə' naquə beṇə' gotil, o beṇə' chzelažə' gone' gan mechən', o beṇə' chon znia par ničh yoso'ozenag beṇə' che', sino cuejle beṇə' naquə gačjwlažə'.

⁴ Lecuej beṇə' chnabia' xi'ine' ca' binlo len notə'atezəchlə beṇə' nitə' liže'enə'. Lecuej beṇə' chon byen yoso'ozenag xi'ine' ca' che' na' beṇə' chon ca chsa'apbo' le' respet bitə'atezə de'en chone'.

⁵ La' šə to beṇə' bito chac nabi'e family che'enə' binlo, bito nezene' nac gone' par əgguia əgwy'e beṇə' ca' bagwlej Diozən' par chesə'ədopə chesə'əžague' chso'elaogüe'e Jesocrisṭən'.

⁶ Bito cuejle to beṇə' ze'e gwzolaə chonlilaže'e Diozən', la' šə cuejle to beṇə' cobə gonlja cuine' xen can' ben de'e gwxiye'enə' na' si'e castigw ca castigon' si' lennə'.

⁷ Cuejle beṇə' chon par ničh beṇə' ca' cui zjənaque' txen len chio'o yesə'ənezene' de que chone' de'e güen, la' šə cui zotezə zoe' chone' de'e güen, gwžinlja ža catə' yoso'ožia yoso'onitə' beṇə' le' na' əxope' lao na' de'e gwxiye'enə'.

Nac cheyalə' sa'ac beṇə' ca' əsa'aque' comisyon che chio'o chonlilažə'əcho Jesocrisṭən'

⁸ Na' catə' cuejle beṇə' ca' əsa'ac comisyon che le'e chonlilažə'əle Jesocrisṭən' gan' zolen', lecuej beṇə' zjəzaquə' par gapəga'achone' respet, na' beṇə' bito zjənaquə beṇə' goxoayag, beṇə' cui zjənaquə beṇə' güe'e zo, beṇə' cui chesə'əzelažə' so'one' gan mechən' len xšin Diozən'.

⁹ Lecuej beṇə' nitə'atezə nite'e chse'ejle'e che de'en babzejni'i Diozən' chio'o che Jesocrisṭən' de'en cui no gwneze antslə, beṇə' chso'on ca chesə'ənezene' lo'o yičhjlə'ažda'oga'aque'enə' de que chso'one' can' chazlažə' Diozən'.

¹⁰ Cheyalə' ggüiale can' chso'on beṇə' ca' chaquele cuejle par əsa'aque' comisyon chele šə chso'one' can' bagwnia' cheyalə' so'one', na' šə yesə'əchoje' binlo sin cui bi bi falṭ chega'aque' əžel, nachən' cuejle lega'aque' par əsa'aque' comisyonnə'.

¹¹ Leczə ca' no'ol ca' chso'on xšin Diozən' cheyalə' əsa'aque' beṇə' zjəzaque'e par gapəga'acchone' respet, cheyalə' əsa'aque' beṇə' cui choso'ožia choso'onitə'e beṇə' yoblə, cheyalə' əsa'aque' beṇə' cui chso'e latjə nabi'a' la'ažda'omalga'aque'en lega'aque', na' cheyalə' əsa'aque' beṇə' nitə'atezə nite'e chso'one' complir con can' chene'e Diozən'.

¹² Na' catə' cuejle beṇə' ca' əsa'ac comisyon che le'e chonlilažə'əle Jesocrisṭən' gan' zole, lecuej beṇə' zjəzo tgüejzə no'ol chei na' lecuej beṇə' chesə'anabia' xi'inga'aque' na' notə'atezəchlə beṇə' nitə' ližga'aque' can' chazlažə' Diozən'.

¹³ Beṇə' ca' zjənchoj par zjənaque' comisyonnə' šə so'one' binlo yesə'əzi'e yelə' bala'an xen, na' leczə so'onlilažə'əchgüe' Jesocrisṭən' na' bito yesə'əžebe' laogüe'enə'.

Notono gwneze antslə de'en babzejni'i Diozən' chio'o

¹⁴⁻¹⁵ Zoa' lez yob yida' delana'a le', pero bzoja' de'e ca' chedə' bito nezda' batən' gaquə yida' na' che'enda' ənezdo' nac cheyalə' gon chio'o naccho family che Diozən'. Dioz ben' zo zejlicane bagwleje' chio'o par chdopə chžagcho cho'ela'ocho Jesocrisṭən' na' de'e na'anə' naccho family che'. Na' Diozən' babzejni'ine' chio'o dižə' li che'enə' par chzejni'ichon beṇə'.

¹⁶ Notono gwneze antslə de'en babzejni'i Diozən' chio'o na'a, na' chejle'echon na' naquən de'e žialao xen. Jesocrisṭən' bide' golje' benach, na' Spirit che Diozən' blo'en de que naque' doalje xi'in Dioz.

Angl ca' besyə'əbeine' besə'əle'ine' le'.

Na' bžin ža beyepe' yoban' bezi'e yelə' gwnabia' che'enə' na' yelə' bala'an che'enə'.

Na' beṇə' ca' chso'e xtiže'enə' bagosə'əyixjui'en yoguə' nasyon, na' zan beṇə' ža' doxen yežlyo nga bachso'onlilaže'ene'.

4

Ežin ža yesə'əbejyichj beṇə' dižə' li che Diozən'

¹ Clar bagwna Spirit che Diozən' de que əžin ža balə beṇə' yesə'əbejyichje' dižə' li che Diozən'. Yesə'əbejyichje'en ca de'en yoso'ozenague' che beṇə' ca' yoso'osed yoso'olo'i dižə' güenlažə', na' yoso'ozenague' che beṇə' ca' yoso'osed yoso'olo'i dižə' de'en za'ac che de'e xio' ca'.

² Beṇə' goxoayag ca' beṇə' ca' yoso'osed yoso'olo'i dižə' güenlažə' na' bitoch bibi əsa'aquene' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' catə'an yesə'əxoayague' o catə'an so'one' bichlə de'e mal.

³ Yoso'ožone' no yoso'ošagna', na' yesə'əne' de que bito gaquə gaocho balə yelə' guao la'aṇə'əczə Diozən' bene' par nič zjəden. Na' bene' yoguə' yelə' guao ca' par nič chio'o chonlilažə'əchone' na' nombi'acho de'en naquə de'e li gaoga'acchon na' güe'echone' yelə' choxcwlen.

⁴ Na' de'en bene' yoguə' de'e ca' nezecho zjənaquən güen na' bito zjənaquən par gue'iga'aquechon, con güe'echo Diozən' yelə' choxcwlen par de'e ca' chone' chio'o.

⁵ Zjənaquən güen par gaoga'acchon chedə' cho'echo Xtiže'enə' catə' choncho orasyon cho'echo yelə' choxcwlen che' par lega'aquən.

Nac cheyalə' so'on beṇə' ca' yoso'osed yoso'olo'ine' xtižə' Jesocristən'

⁶ Na' Temtio, par nič yebeichgüei Jesocristən' can' chono' xšine'enə' cheyalə' əgwzejni'ido' beṇə' bišə'əcho beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' de'e ca' bagwnia' le'. Šə gono' ca' gaquəlenən le' par sotezə so' gonlilažə'əcho' Jesocristən' na' talencho' dižə' li che Diozən' de'en bachdaleno' na'a.

⁷ Bito gone chio' dižə' güenlažə' de'en chsa'aljlažə' beṇə' ca' cui chso'elao' Diozən'. Chso'e dižə' ca dižə'an chsoe' balə no'ola' gol ca' len bidao' ca' de'e cui zaquə' šejle'echo chei. Pero na' le' bsd par nič šejəch goncho' can' chene'e Diozən'.

⁸ Nezecho de que catə' choncho jersisy chaclenən cuerp chechon', na' catə' choncho can' chene'e Diozən' caguə cuerp checho na'azən' chaclenən, sino chaclencan chio'o par zocho mbalaz na'a lao mbancho na' ca'aczə catə' žjəyecho len Diozən'.

⁹ Naquən de'e li na' zaquə'an par šejle'echo chei.

¹⁰ Na' Diozən' chone' par nič de yoguə' de'e chyažje yoguə' beṇə' par nič zjəmbane', na' chone' yelə' mban zejlicane che chio'o chonlilažə'əchone'. Na' de'en zocho lez žjəyecho len Dioz ben' zo zejlicane, chonchguacho xšine'enə' na' chgo'o chchejlažə'əcho catə' chəsə'əzi'ichizə' beṇə' chio'o.

¹¹ Bsd blo'i beṇə' de'e quinga babzejni'ida' le' na' gono' mendad so'one' can' bagwnia'.

¹² La'aṇə'əczə ne'e naco' beṇə' xcuida' bito go'o latjə yesə'əzo beṇə' le' ca'alə cui yoso'ozenague' chio'. Len bitə'ətezə əṇao' na' len yoguə' de'en chono' blo'i beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' nac cheyalə' so'one', na' naquən' cheyalə' sa'aquene' che Diozən' na' che ljuežjga'aque' na' nac cheyalə' niṭə'ətezə niṭe'e so'onlilaže'e Jesocristən', na' nac cheyalə' so'one' par nič la'ažda'oga'aque'enə' əsa'acquən xi'ilažə'.

¹³ Mientr yida' gan' zo'onə' gwlec yichjo' blab Xtizə' Diozən' de'en nyojən len beṇə' ca' chesə'adopə chesə'əzag chso'elaogüe'e Jesocrstən' na' gwdixjue'i dižə' güen dižə' cobə che'enə', na' bzejni'i beṇə' bi zeje xtižə' Diozən'.

¹⁴ Ben yoguə'əlo' de'en gwlej Diozən' le' par gono' catə'ən bosə'oḥoa na' beṇə' golə beṇə' blao ca' yichjo'on na' bosə'ozenene' le' de que Diozən' gwleje' le' par gono' xšine'enə'.

¹⁵ Gwlec yichjo' ben yogua' can' gwnia' par niçh yoguə' beṇə' yesə'əle'ine' can' zdach chono' can' chene'e Diozən'.

¹⁶ Gwdapə' cuidad ben con can' chazlažə' Diozən', na' bsed blo'i beṇə' so'one' ca'. Šə' gono' ca' gaquəlenən beṇə' ca' choso'ozenag xtižə'o'onə' par yesyə'əchoje' xni'a de'e malən' na' leczə' gaquəlenən le'.

5

Can' cheyalə' goncho len beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən'

¹ Šə' bi de'en chon to beṇə' golə, bito tilə'one' sino gwṇeyoine' can' cheyalə' gone', ben can' chono' len xao'. Na' šə' bi de'en chon to beṇə' xcuidə' bzejni'ine' ca' bišo'o.

² Na' šə' bi de'en chon to no'olə' golə, bzejni'ine' can' chono' len xna'o, na' šə' bi de'en chon to no'olə' xcuidə' bzejni'ine' ca' to zano' par niçh notono gaquə'əne' de que de'e malən' chono'.

³ Cheyalə' goncho mantener no'ol ca' bagwsa'at be'en chega'aque', šə' zjənaque' doalje gozebə.

⁴ Pero šə' nitə' xi'inga'aque' o xesoaga'aque' bzejni'i beṇə' ca' de que cheyalə' so'one' lega'aque' mantener chedə' beṇə' gol ca' babosyo'osgole' lega'aque'. Chazlažə' Diozən' goncho mantener beṇə' golə lao family che checho.

⁵ No'ol ca' zjənaquə' doalje gozebə, beṇə' ca' notono family chega'aque' nitə', nite'e lez gaquəlen Diozən' lega'aque' na' chso'ontezə' chso'one' orasyon teža na' še'elə. De'e na'anə' zjəzaque'e par goncho lega'aque' mantener.

⁶ No'olə' gozeb ca' chso'on xbab so'one' con can' chse'enene' zjənaquəga'aque' ca beṇə' guat len yichjla'ažda'oga'aque'enə' de'en cui choso'ozenague' che Diozən'.

⁷ Yoguə' de'e ca' bagwni'anə' gono' mendad so'on beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' par niçh notono gaquə'əne' de que chio'o chonlilažə'əcho Cristən' bito choncho can' cheyalə' goncho.

⁸ Šə' nocho cui gaquəlencho no parient checho len de'en chəsə'əyazjene', bito choncho can' cheyalə' gon chio'o chonlilažə'əcho Cristən' na' napəchcho dolə' cle ca beṇə' ca' cui zjənombia' Cristən'. Na' peorəch šə' cui choncho mantener no'ol checho, xi'incho, na' xaxna'acho.

⁹ Quinga nezele noe' no'olə' gozeb ca' cuejle par niçh le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Cristən' gonle lega'aque' mantener. Šə' banite'e gyon iz o mazlə, na' šə' gwnitə' tgüejə' be'en chega'aque'.

¹⁰ Na' šə' beṇə' zan chəsə'əne' bagwso'onchgüe' de'e güen ca de'en bosə'əsgole' no bidao' o chəsə'əgüialaogüe' beṇə' zitə' ližga'aque'enə', o chsa'aclenchgüe' yeziquə'əchlə beṇə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə', o chsa'aclene' beṇə' chəsə'əyi' chəsə'əzaque'e, o šə' bagwso'onchgüe' bitə'ətezəchlə de'e güen nachən' zjəzaque'e par cuejga'aclene'.

¹¹ Pero bito cuejle no'olə' gozeb ca' zjənaquə' beṇə' xcuidə' la' gwžinlja ža se'enene' yesə'əbejyichje' xšin Cristən' na' se'enene' yesyə'əšagne'e de'e yoblə.

12 Na' šə yesə'əbejyichje' xšin Cristən' əsa'ape' dolə' de'en cuich so'one' can' gwso'one' lyebe.

13 Na' no'olə gozebə xcuidə' ca' bito gonga'aclene' mantener. De'en yesə'əlaže'e liž beñə', so'olaogüe' cui so'one' žin na' əsa'aque' beñə' güilj gwxañ dižə' na' yesə'əgüiazeche' bin' chso'on beñə' yoblə, na' so'e dižə' che de'en cui cheyalə' so'e dižə' chei.

14 Chacda' güen šə no'olə gozebə xcuidə' ca' yesə'əšagne'e de'e yoblə na' yesə'əzane' na' yoso'osgol xi'inga'aque', na' yosə'əgüia yoso'oye' xmen-dadga'aque' de'e de ližga'aque', par nič notono beñə' contr checho gaquə əne' de que de'e malən' choncho.

15 Baļə no'olə gozebə xcuidə' ca' bagosə'əbejyichje' Cristən' par zjəš'ənaogüe' Satanasnə' de'en chnabia' de'e xio' ca'.

16 Notə'ətezə beñə' chso'onlilažə' Cristən' šə lao family chega'aque'enə' nitə' no'ol ca' bagwsa'at ben' chega'aque', cheyalə' so'one' lega'aque' mantener par nič beñə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' bito so'one' lega'aque' mantener, sino so'one' mantener no'ol ca' zjənaquə doalje gozebə.

17 Beñə' ca' bagwlejlə par zjənaque' beñə' golə beñə' blao lao le'e chonlilažə'əle Cristən' šə chso'one' binljo de'en ngo'o lao na'aga'aque' so'one', zjəzaque'e par gaple lega'aque' respet na' par chixjwle che gast chega'aque'enə', na' mazəchlə šə noe' chesə'əyixjui'e xtižə' Diozən' na' choso'osed choso'olo'ine' bi zejennə'.

18 Zjəzaque'e par gonlə ca' la' nyojən lə'e Xtižə' Diozən' nan: "Bito əgwseyjwle cho'a go'on ca' par nič cui gaquə sa'ob žlac choso'olej choso'ošəšəb trigon' par chchoj xeinə'." Na' leczə nyojən nan: "To beñə' güen žin cheyalə' si'e laxjue'."

19 Bito gono' cas šə no gao xyan' contr to beñə' golə beñə' blao lao le'e chonlilažə'əle Cristən' šə cui zo yeto o yəchopə testigw beñə' əso'e dižə' de que de'e malən' chon be'enə'.

20 Pero šə de'e li chone' de'e malən', cheyalə' tiļə'one' lao yoguə' beñə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' par nič yeziquə'əchlə beñə' ca' chso'elao' Jesocristən' yesə'əžebe' so'one' de'e malən'.

21 Diozən' na' Xancho Jesocristən' na' angl beñə' ca' zjənchoj par chso'one' mendad che Diozən' zjənaque' testigw chia' de'en chona' mendad gono' can' bagwnia' le' le'e cart nga. Tozacə can' gono' len notə'ətezə beñə', ni toe' cui gono' xench.

22 Bito yob cuejo' notə'ətezə beñə' par gaque' beñə' golə beñə' blao lao le'e chonlilažə'əle Cristən', la' šə əxope' gone' de'e mal lenczo' le' gapo' dolə' šə ca'. Ben par nič gactezə gaquə yichjla' ažda'ogo'onə' xi'ilažə'.

23 De'en chacšendo' telizə, bitoch ye'ejo' slezə nis, sino güe'ej latə' bino par nič gaquəlenən li'onə'.

24 Nachiaxejə de'e mal de'en chso'on baļə beñə' antslə ze'e əžin ža əsa'aque' castigw che xtolə'əga'aque'enə'. Pero na' yebaļe' bito yob gache'icho šə chso'one' de'e mal.

25 Na' leczə can' naquən len beñə' chso'on de'e güennə'. Baļe' nachiaxejə de'e güennə' chso'one', na' yebaļe' bito nachia' pero gwžin ža la'alaon.

6

1 Yoguə' mos beñə' ca' chso'onlilažə' Cristən' cheyalə' əsa'ape' xanga'aque'enə' respet, par nič xanga'aque' ca' bito yesə'əne' contr Diozən' ben' cho'ela'ocho na' contr de'en chsed chlo'icho.

² Na' šə xanga'aque' ca' lecə chso'onlilaže'e Cristən', mos ca' bito cheyałə so'one' xbab cui yoso'ozenague' čhega'aque' por ni čhe de'en zjənaque' txen chso'onlilaže'e Cristən'. Mazachlə cheyałə so'one' žinŋə' do yichj do lažə'əga'aque' čhedə xanga'aque' beŋə' ca' chso'one' žin čhei chso'onlilaže'e Cristən' na' Diozən' chaquene' čhega'aque'. Gwdixjue' de'e ca' babzejni'ida' le' na' bsd blo'in.

Cheyałə' socho content len de'e de čecho laogüe de'en chonlilažə'əcho Jesocrisən'

³ Nitə' beŋə' choso'osed choso'olo'ine' dižə' de'en cui zdan lebe len de'en bagwnia' le' na' len dižə' güen čhe Xancho Jesocrisən' na' len bitə'ətezəchlə de'en chzejni'icho beŋə' par chso'elaogüe'e Diozən'.

⁴ Beŋə' ca' choso'osed choso'olo'ine' cələ chso'on cuinga'aque' xen chsa'aque' zjənezene' len la' bitobi chse'ejni'ine'. Beŋə' ca' chso'on ca' con zjəchi' yichjga'aque' chesə'ədilə chesə'əšašlene' beŋə' yoblə, na' chso'e dižə' čhe no pont dao' de'en choso'osed choso'olo'ine' de'en cui naquə de'e žialao. De'en chesə'ədilə chesə'əšaše' čhe bizə de'en nac ca' chonən par nič chsa'acxi'i ljuējga'aque', na' chsa'acyože' beŋə', na' choso'ožia choso'onite'e beŋə', na' chso'one' xbab mal čhe beŋə',

⁵ na' chesə'əža'a ljuējga'aque' toe' yetoe'. Beŋə' ca' chso'on ca' choso'ozenague' čhe la'ažda'omalga'aque'enə' na' bito zjənombi'e de'en naquə de'e li. Malən' chso'one' choso'osed choso'olo'ine' čhe Diozən' parzə nič so'one' gan. Bito gono' txen len beŋə' ca' chso'on ca'.

⁶ De'e liczə de'e xen de'e zedegua'an par chio'o šə cho'ela'ochio Diozən' na' šə zocho mbalaz len de'e dao' de čecho.

⁷ Can' na dicho nga: "Ga'alchon' catə'ən bla'acho yežlyo nga na' ga'alchon' yeza'acho."

⁸ Cheyałə' socho mbalaz šə de de'en che'ej de'en chaocho, na' šə de xala'ancho, na' gan' chtascho.

⁹ Beŋə' ca' zjəchi' yichjga'aque' gatə' de'e zan šinlazga'aque', de'e zan bien čhega'aque' o mech xen čhega'aque' choso'ozenague' čhe de'e malən'. Can' chac chesə'əxope' lao na' gwxiye'en. Choso'ozenague' čhe la'ažda'omalga'aque'enə' par chso'one' de'e zan de'e cui zjəzaquə' na' de'en chso'on mal len lega'aque'. Beŋə' ca' chso'on ca' yesə'əbiayi'e na' əsa'aque' castigw zejlicəne.

¹⁰ La'ažda'omalchon' gwzenaguən čhe bitə'ətezə de'e mal šə chebeichgüeicho mechən'. Bałə beŋə' de'en chesyə'əbeichgüeine' mechən' bagosə'əbejyichje' dižə' li čhe Diozən' na' de'e zan de'en chesə'əžaglaogüe' yełə güen de'e mal čhega'aque'enə'.

Cheyałə' cuec yichjcho goncho xšin Diozən' do yichj do lažə'əcho

¹¹ Pero na' le' naco' beŋə' güen xšin Diozən', bito yebeido' de'e ca' zjənac ca', sino güe'elažo'o gono' de'en naquə güen lao Diozən', na' šejəch goncho' can' chene'ene'enə' na' gonlilažə'əcho'one', na' gaquəchdo' čhe' na' čhe beŋə'achən', na' sotezə so' gonlilažo'o Diozən' catə' de de'e saquə'əzi'o, na' gaquəcho' beŋə' gaxjwlažə'.

¹² Ca to deportist chone' do yichj do laže'e yoguə' de'en cheyałə' gone' par nič si'e premio, le'egatezə ca' le' gwlec yichjo' ben xšin Diozən' do yichj do lažo'o laogüe de'en chonlilažo'one'. Gwlec yichjo' de'en žjəyozo' len Diozən' zejlicəne čhedə Diozən' gwleje' le' par žjəyozo' len le', na' bi'o dižə' li lao beŋə' zan de que chonlilažo'one'.

13 Ca'aczən' be' Jesocristən' dižə' li lao Ponsio Pilatən' de que chonlilaže'e Diozən'. Na' n̄a' lao Jesocristən' na' lao Diozən' ben' chnežjo yelə' mban che beñaçhən', na' bia chsa'aš, na' biquə'achlə de'e zjəmban,

14 chona' mendad gono' yoguə' de'en nezd' chene'e Diozən' gono'. Benən xte ca yidə Xancho Jesocristən' de'e yoblə par niçh notono gaquə əna de que cui chono' can' chene'e Diozən'.

15 Yidə Jesocristən' de'e yoblə catə' əžin ža əžin or əgwžia Diozən' bia' yide'. Tozə Diozən' chnabi'e doxenlə, na' le'enə' cho'ela'ocho. Le'enə' naque' Rei ben' chnabia' yoguə' rei ca' yelə', na' naque' Xancho ben' chnabia' yoguə' beñə' gwnabia' ca' yelə'.

16 Tozə le' chone' chio'o yelə' mban zejlicane na' tant yo'o yelə' chey che'eni' che'enə' gan' zo'enə' xte notono nochlə gaquə bigue'e gan' zo'enə'. Notono beñə' lao yežlyo nga ne'e le'ine' le' na' notono no gaquə le'ine' le'. Cheyalə' güe'ela'ochone' la' le'enə' chnabi'e zejlicane. Na' can' gonšgacžcho.

17 Na' ca naquə beñə' ca zjənaque' beñə' gwni'a yežlyo nga, ben mendad bito əsa'aque' beñə' ya'alazə', na' bito so'one' xbab nite'e mbalaz por ni che yelə' gwni'a chega'aque'enə' chedə' ca naquə yelə' gwni'ano' de'e te chein'. Cheyalə' nite'e lez gon Diozən' ca nite'e mbalaz, la' le'enə' chone' chio'o yoguə' de'en naquə de'e güen par niçh yebeichon.

18 Beñə' gwni'a ca' cheyalə' cue' yichjga'aque' par so'one' porzə de'e güen, so'one' de'en chebei Diozən', yesə'əchine' xmechga'aque'enə' par əsa'aclene' beñə', na' bito əsa'aque' beñə' rgüin.

19 Šə bach chso'one' ca', bachso'one' can' chene'e Diozən' gon chio'o de yelə' mban zejlicane checho na' gaquəlenən lega'aque' tyemp de'en zeza'.

Yeto de'en gože' Temtion'

20 Temtio dao' gwlecchgua yichjo' yoguə' de'en babzejni'i Diozən' le'. Bitobi cas gono' che bitə'ətezə de'en yesə'əna beñə' ca' chso'onlaza' chəsə'əne' de que xtizə'əga'aque'enə' naquən de'e sin', chedə' bitobi zaquə'an lao Diozən'.

21 Beñə' ca' chesə'əna ca' bagosə'əbejyichje' dižə' li che Diozən' na' bitoch chso'onlilaže'ene'.

Na'a ža gaquəlenšga Diozən' le'. De'e na'azən' chzoja'. *Pab*

Cart Egwchope De'en Bzoj San Pabən' Par Temtion'

Pabən' chzoje' Temtion'

¹ Nada' Pab naca' apostol che Jesocristán' con can' gwnalažə' Diozən'. Gwleje' nada' par naca' apostol par nič chyixjui'a can' bene' lyebe de que gatə' yelə' mban zejlicane che notə'ətezə beŋə' gonlilažə' Jesocristán'.

² Na' chzoja' le' Temtio dao', len' banona' ca xi'ina'. Chona' orasyon chnaba' lao Xacho Diozən' na' lao Xancho Jesocristán' əsa'aclenšgue' le' na' yesyə'əyašə' yesyə'əži'ilaže'e le' na' so'onšgue' ca so cuezo' binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ogonə'.

Cheyalə' güe'echo dižə' che Jesocristán'

³ Do yichj do laža'a cho'elaogua'a Diozən' can' gwso'on de'e xaxtaogua'a ca', na' nežda' lo'o yichjla'ažda'ogua'an de que chona' can' chazlažə' Diozən'. Na' yogua' laste cata' chona' orasyonŋə' cho'a yelə' choxcwlen che' par le'.

⁴ Chjza'alaza'a can' gwchežə' catə' beza'a gan' zo', teža na' še'elə chze-lažə'əchgua' le'i ljuežjcho par nič yebeichgüeida' lo'o yichjla'aždaogua'an.

⁵ Na' chona' xbab can' chonlilažo'o Diozən' do yichj do lažo'o can' chso'on xna'agolo' Loida na' xna'o Eunise bedote, na' zoa' segor de que chonlilažo'one' can' chso'on lega'aque'.

⁶ De'e na'anə' chñeyoida' le', ben xte ga zelao saquə'ədo' par gono' ca de'en ben Diozən' lao na'o gono' catə'an bxoə na'ato'onə' yichjo'onə' par blo'eto' de que Diozən' gwleje' le' par gono' xšine'enə'.

⁷ Diozən' babene' chio'o Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'ažda'ochon'. De'e na'anə' bito cheyalə' žebcho. Na' de'en zo Spirit che'enə' len chio'o, nezecho chaclen Diozən' chio'o len yelə' guac che'enə' na' chactezə chaquecho che ljuežjcho na' chnabia' cuincho par choncho can' chazlažə' Diozən'.

⁸ De'e na'anə' bito yeto'ido' go'o xtižə' Xancho Jesocristán' na' nic yeto'ido' chia' de'en naca' pres laogüe de'en chyixjui'a xtiže'enə'. Cheyalə' co'o gwchejlažə'əcho əžaglaochə ca de'en gac checho laogüe de'en chyixjue'echo dižə' güen dižə' cobə che Jesocristán', na' Diozən' gaquəlene' chio'o len yelə' guac che'enə' catə'an əžaglaochə.

⁹ Catə' cuinə' xe yežlyon' Diozən' bsi'e xneze gwleje' chio'o par naccho lažə' ne'enə'. Na' catə' gwzolao benlilažə'əcho Jesocristán' Diozən' bebeje' chio'o xni'a de'e malən'. Na' de'en gwleje' chio'o par naccho lažə' ne'enə', bito bene' ca' por ni che bilə de'e güennə' bencho. Gwleje' chio'o chedə' nži'ilaže'e chio'o.

¹⁰ Diozən' bablo'ine' chio'o can' nži'ilaže'e chio'o de'en bsele'e Jesocristán' ben' bebej chio'o xni'a de'e malən'. Jesocrist na'anə' bene' par nič əžin ža cuezə yelə' gotən'. Na' de'en chejle'echo dižə' güen dižə' cobə che'enə' nezecho de que deczə yelə' mban zejlicane checho.

¹¹ Diozən' gwleje' nada' par nič əchyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristán' na' par nič naca' apostol che'enə' na' chsed chlo'ida' xtiže'enə' beŋə' ca' cui zjənaquə beŋə' Izraəl.

¹² Na' de'en chsed chlo'ida' xtiže'enə' de'e na'anə' chžaglaogua' nga. Pero bito cheto'ida' che de'en chžaglaogua' dia' ližya nga, chedə' nombi'a Diozən' ben' chonlilažə'a. Baben cuina' lao ne'enə' na' nežda' de que nape' yelə' guac

par gone' ca sotezə soa' gonlilaža'ane' xte catə'əch əžin ža yidə Jesocristən' de'e yoblə.

¹³ Gwnaošga yogua' de'en babsed bablo'ida' le', la' lennə' naquan güen, na' bito cuejyichjo' de'en chonlilažo'o Jesocristən' na' de'en chacdo' che' na' che benachən'.

¹⁴ Be' latjə gaquəlen Spirit che Diozən' le' par nič sotezə so' əgwsed əgwlo'ido' dižə' li de'en babzejni'ida' le', chedə' Spirit nan' zon lo'o yichjla'ažda'ochon'.

¹⁵ Nezdə' de que Figelon' na' Ermogenesən' na' yezan beṇə' ljuežjcho ca' nita' Asian' bagosə'əbejyichje' nada'.

¹⁶ Pero na' Onesiforon' bito beto'ine' chia' de'en dia' ližya nga, sino btipe' laža'a zan las. Xancho Diozən' gwlo'ešgue' can' nži'ilaže'e le' na' family che'enə'.

¹⁷ Catə' bide' Roma nga bene' byen beyilje' nada' na' beželene' nada' dia' ližya nga.

¹⁸ Na' nezdə' can' goclenchgüe' nada' Efeson'. Chnaba' lao Xancho Diozən' əgwlo'ine' le' can' nži'ilaže'ene' catə' əžin ža choglao Xancho Diozən' che yogua' beṇə' šə zjanape' dolə' o šə cui zjanape' dolə'.

2

Cheyalə' co'o gwchejlažə'əcho len de'en əžaglaacho lao goncho xšin Jesocristən'

¹ Na'a xi'indaogua'a, de'en chaclen Jesocristən' le' benchechlažo'o ben xšine'enə'.

² Na' yogua' de'en babsed bablo'ida' le' lao beṇə' ljuežjcho zan ca', bsd blo'in beṇə' ca' nita'ətezə nite'e chso'one' complir can' cheyalə' so'one', beṇə' gaquə yoso'osed yoso'olo'ine'en beṇə' yoblə.

³ Bguo'o bchej len bitə'ətezə de'en əžaglaogo' lao gono' xšin Jesocristən' par nič ca' saquə'əlebədo' ca to sołdad gual.

⁴ Nezecho de que notono beṇə' gaquə gone' xšine' žlac zde' yelə' sołdadən', chedə' cheyalə' gone' con can' na ben' chnabia' le'.

⁵ Na' nezecho de que ben' naquə deportist bito gaquə si'e premio šə bito chzenague' che yogua' reglas ca' catə'an chyitje'.

⁶ Na' lecza nezecho de que ben' chelalə chon žin yixə'əna' chzi'e part nech che cwsešən' par cuine' antslə ze'e chnežjue' che beṇə' yoblə.

⁷ Ben xbab che de'en chzejni'ida' le', na' Xancho Jesocristən' gaquəlene' par nič šejni'ido' can' cheyalə' gono' xšine'enə'.

⁸ Na' ben xbab che Jesocristən' ben' goljə yežlyo nga lao dia che de'e Rei Dabin', na' bebane' ladjo beṇə' guat ca' can' chyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che'enə'.

⁹ Na' de'en chyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che'enə' de'e na'anə' chžaglaogua' na' dia' ližya nga ca to beṇə' mal juisy. Pero la'anə'əczə nada' dia' ližya nga, bitobi gaquə so'on beṇə' par nič cui gasə' laljə xtižə' Diozən' doxenlə.

¹⁰ La'anə'əczə chžaglaogua' nga zotezə zoa' chyixjui'a xtižə' Diozən'. Chyixjui'an par nič yeziqə'əchlə beṇə' bagwlej Diozən' par əsa'aque' xi'ine' so'onlilaže'e Jesocristən'. Na' šə so'onlilaže'ene', yebeje' lega'aque' xni'a de'e malən' na' gwnežjue' lega'aque' yelə' mban zejlicane.

¹¹ Dižə' quinga zjanaquan de'e li:

Šə ngodə'əcho txen len Cristən' ca de'en gwso'ot beṇə' le', lecza ngodə'əcho txen len le' ca de'en bebane' ladjo beṇə' guat ca' par nič žjəyecho len le'.

12 Ša chio'o chonlilažə'əcho Cristən' chgo'o chchejlažə'əcho catə'an chžaglacho, leczə nabi'acho txen len le'.

Ša cuejyichjcho Cristən' leczə ca' le' cuejyichje' chio'o.

13 Na' la'anə'aczə ša chio'o cui goncho complir can' nacho goncho, bia'aczə zo le' gone' con can' ne'enə', la' naquəcze' beṇə' chon complir len bitə'ətezə de'en ne'.

Can' goncho xšin Jesocristán' binlo

14 Ben par nich beṇə' ljuežjcho ca' chso'onlilažə' Cristən' žjasyə'əzalaže'e de'e ca' bagwnia', na' ben mendad cui yesə'ədilə yesə'əšaše' entr ljuežjga'aque' por ni che bizə dižə' de'e cui zeje. Xancho Diozən' naque' testigw can' chso'one'. Na' ša yesə'ədilə yesə'əšaše' beṇə' ca' choso'ozenag chega'aque' cui se'ejle'e xtižə' Diozən'.

15 Bentezə ben xte ga zelao saquə'ado' par nich yebei Diozən' can' chono'onə' na' par nich bito gaquədo' zto' de'en chono' xšine'enə'. Na' əgwsed əgwlo'ido' cayanə'an zeje xtižə' Diozən'.

16 Bitobi cas gono' che bitə'ətezə dižə' de'en yesə'əna beṇə' de'en cui naquə de'e zaquə'e lao Diozən', chedə' dižə' ca' chxoayaguən beṇə' par nich chyalə'əch chso'onche' de'e malən'.

17 Na' xtižə' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i de'e ca' zjənac ca' chonən par nich beṇə' ca' choso'ozenag chega'aque' chasə'əbejyichje' de'en chso'onlilaže'e Cristən', ca chen de'en naquə mal chytjən doxen lao cuerp chechon' na' chžiyi'in len. Imeneon' na' Fileton' choso'osed choso'olo'ine' dižə' güenlažə' de'en nac ca'.

18 Lega'aque' bagosə'əbejyichje' de'en naquə de'e li chedə' choso'osed choso'olo'ine' de que chio'o chonlilažə'əcho Cristən' babebancho ladjo beṇə' guat ca' ca de'en bocobe' yichjla'ažda'ochon' na' cuat əžin ža yolis yosbane' chio'o len cuerp chechon'. Na' de'en choso'osed choso'olo'ine' ca', bałə beṇə' chso'onlilažə' Cristən' chsa'aczejlaže'e ša xtižə' Cristən' naquən de'e li.

19 Chio'o chonlilažə'əcho Cristən' gwxaquə'əlebecho ca to lan yo'o de'en naquə de'e gual. Na' nyoj Xtiže'enə' checho nan: "Diozən' nezene' non' zjənaquə xi'ine'." Na' leczə nyojən nan: "To to beṇə' chesə'əne' de que chso'onlilaže'e Xancho Diozən' cheyalə' yesə'əbejyichje' cuich so'one' de'e malən'."

20 Nezecho de que lo'o liž beṇə' gwni'a ca' zjəde no yesə' xguaguə na' no ša' de or na' de plat, na' leczə zjəde no xguaguə na' no ša' de yag na' de gon'. Bałən chso'onən žin par len de'en zjənaquə xoche na' yebałən chso'onən žin par len de'en zjənaquə de'e zban.

21 Notə'ətezcho ša bito naocho de'en choso'osed choso'olo'i beṇə' güenlažə' ca' gwxaquə'əlebecho ca to yesə' o to xguaguə de'e chon žin len de'en naquə xoche chedə' gaaquə goncho xšin Cristən' de'en zaquə'əchgua. La' ša cui naocho de'en choso'osed choso'olo'i beṇə' güenlažə'ənə' nachən' gaaquə gon cuincho lažə' na' Diozən' na' socho probnid par goncho bitə'ətezə de'e güen de'en chene'e Cristən' goncho.

22 De de'en chene'e la'ažda'omalchon' goncho žlac ne'e naccho beṇə' xcuidə', pero le' bito gono' bitə'ətezə de'e ca'. Be'elažə' ben de'en naquə güen lao Cristən', na' gwzotezə gwzo benlilažə' le', na' goque che ljuežj beṇə'cho, na' leczə gwzo gwleza binlo len lega'aque'. Be'elažə' ben yoguə' de'e ca' can' chso'on yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Xancho Cristən' beṇə' ca' zjənaquə yichjla'ažda'oga'aque'enə' xi'ilažə'.

23 Bito əgwzenago' che beṇə' ca' zjənçhol yichjla'ažda'oga'aque'enə' na' chesə'adilə chəsə'əsəše' por ni che bizə dižə', çhedə' šə əgwzenagcho che dižə' ca' zjənac ca' gonən par niç gaquəyožcho beṇə'.

24 Chio'o naccho beṇə' güen xšin Xancho Cristən' bito cheyalə' tilə gwšašlencho beṇə'. Cheyalə' goncho güen len yoguə' beṇə', na' cheyalə' nezecho nac əgwsed əgwlo'icho beṇə' xtižə' Diozən' binlo, na' cheyalə' co'o gwchejlažə'açho bitə'ətezə de'en chso'one beṇə' chio'o.

25 Cheyalə' gaccho beṇə' gaɣjwlažə' catə' güe'echo consejw beṇə' ca' chso'onczə yichjlaoga'aque' cui chse'ejle'e dižə' li che Cristən'. Šə can' goncho, de repent gaquəlen Diozən' lega'aque' par niç yesyə'adinjəne' xtolə'əga'aque'enə' na' sa'acbe'ichene' de'en naquə de'e li.

26 Na' šə yesyə'adinjəne' xtolə'əga'aque'enə' yesyə'açoje' xni'a gwxiye'en gan' nite'e na'a chso'one' con can' chazlažə'ənə'.

3

Naquən' so'on beṇə' catə' bazon yidə Xancho Cristən' de'e yoblə

1 Cheyalə' šejni'ido' de que catə' bazon yidə Xancho Cristən' de'e yoblə, leçgualə de'e zan de'e žaglao chio'o çonlilažə'açhone'.

2 Ca tyemp na' nitə'açhgua beṇə' yesyə'əbeine' so'onchgüe' con can' na la'ažda'omalga'aque'enə', na' yesyə'əbeichgüeine' mech, na' so'elao' cuinga'aque', na' sa'alažə'e. Yoso'ožia yoso'onite'e beṇə' na' Diozən', na' bito yoso'ozenague' che xaxna'aga'aque'. Bito so'e yelə' choxcwlen che Diozən' na' bito sa'ape'ene' respet.

3 Na' xte bito güe'en latjə əsa'aquene' che beṇə' yoblə, əsa'aque' beṇə' ggo'olažə', əsa'aljlažə'e par yoso'oçie' gwdilə, bito gaquə yesə'əbeze' cuich so'one' bitə'ətezə de'e malən' de'en nan so'one'. So'one' znia len ljuežjga'aque' can' chso'on bia yixə', na' yesə'əgue'ine' bitə'ətezə de'en naquə de'e güen.

4 Yesə'əxoayague' beṇə' parzə niç yoso'odie' lega'aque' lao na' beṇə' contr chega'aque' ca', na' yesə'əne' dižə' loc dižə' lzej na' so'ontezə de'e malən' sin cui bi xbab so'one'. So'on cuinga'aque' xen, na' yesyə'əbeine' so'one' legr lgua'a əsa'aquene' che Diozən'.

5 Na' so'one' ca' əsa'aque' beṇə' yeziquə'açhlə de que chso'elaogüe'e Diozən', pero bito so'e latjə yocobə Diozən' yichjla'ažda'oga'aque'enə'.

Bito gono' txe len beṇə' ca' so'on de'e ca' bagwnia'.

6 So'one' can' chso'on bałə beṇə' ca' chja'ac liž beṇə' par choso'osed choso'olo'ine' dižə' güenlažə'. Na' choso'oçoyague' no'ol ca' chsa'ac šayəçə šayen len xtižə' Diozən', no'ol ca' nyan xtolə'əga'aque'enə'. Choso'ozenagtežə no'ol ca' che bitə'ətezə de'en na la'ažda'omalga'aque'enə' so'one'.

7 De'e na'anə' choso'ozenague' che notə'ətezə beṇə' goçoyag, bitə'ətezə de'en choso'ozejni'ine' lega'aque', na' bito chžin ža əse'ejni'ine' de'en naquə de'e li.

8 Can' gwso'on de'e Janes na' de'e Jambres contr de'e Moizezən' catə'an cui gwse'enene' yoso'ozenague' che dižə' li de'en be'elen de'e Moizezən' lega'aque', leczə can' chso'on beṇə' goçoyag quinga' contr Diozən' por ni che de'en cui choso'ozenague' che dižə' li che'enə'. Zjənçhol yichjla'azda'oga'aque'enə' yelə' güen de'e mal chega'aque'enə' na' bito chso'onlilažə'e Diozən' par yebeine' lega'aque'.

9 Pero caguə yosə'əxoayague' beṇə' sša, la' əžin ža catə' yoguə' beṇə' sa'acbe'ine' de que zjənçhol yichjla'ažda'oga'aque' na'anə' can' gwsa'acbe'i

benə' de que gosə'əchoj yichjla'aždao' de'e Janesən' na' de'e Jambresən' catə'an gwso'one' contr de'e Moizezən'.

Consejw le'ezelaogüe de'en bzoj Pabən' par Temtion'

¹⁰ Na' le' Temtio, banezdo' binlo yoguə' de'en chsed chlo'ida' che Diozən', na' yoguə' can' chona'. Nezdə' can' chi' yichja' par nich gona' porzə de'en chazlažə' Diozən'. Nezdə' can' zotezə zoa' chonlilažə'a Diozən' na' can' chgo'o chchejlažə'a len de'en chyi' chzaca'a. Nezdə' can' zotezə zoa' chacda' che Diozən' na' che beṇachən', na' can' bito chbejəyichja' xšin Diozən' catə' choso'oči' choso'osaquə' beṇə' nada'.

¹¹ Nezdə' can' boso'oči' boso'osaque'e nada' catə'an gwzocho Antioquian' na' Iconion' na' Listran', na' nezdə' bichlə de'en babžaglaogua'. Na' leczə nezdə' can' bosla Xancho Cristən' nada' lao yoguə' de'e ca' bžaglaogua'.

¹² De'e li nitə' beṇə' yoso'oči' yoso'osaque'e notə'ətezcho ngodə'əcho txen len Cristo' Jeso'osən' na' chi' yichjcho chzenagcho che Diozən'.

¹³ Na' ca naquə beṇə' mal ca' na' beṇə' goxoayag ca' zja'aqueche' so'onche' de'e malən'. Yoso'oxoayague' beṇə' yoblə na' se'ejle'e che dižə' güenlažə' de'en soe' beṇə'.

¹⁴ Pero ca naco' le' Temtio dao', gwzotezə gwzo bzenag che yoguə' de'en bachejni'ido' che Cristo' Jeso'osən' na' de'en bachejli'o chei, la' nezczado' noquə'əto'on bzejni'ito'on le'.

¹⁵ Dezd xcuidə'ətio'onə' nombi'o Xtižə' Diozən' de'en nyojən. Na' Xtižə' Diozən' de'en nyojən chzejni'in chio'o de que cheyalə' gonlilažə'əcho Cristo' Jeso'osən' par nich Diozən' yebeje' chio'o xni'a de'e malən'.

¹⁶ Cuiñ Diozən' bzejni'ine' beṇə' ca' boso'ozoj Xtižə'ena' xbab che'ena' par nich ca' boso'ozojen'. De'e na'anə' doxen Xtižə' Diozən' de'en nyojən zaquə'əchguan par chzejni'in chio'o che Diozən', na' par chdiḷən chio'o catə'an choncho de'e malən', na' par chonən chio'o consejw, na' par chzejni'in chio'o naquən' goncho de'en naquə güen lao Diozən'.

¹⁷ Xtižə' Diozən' de'en nyojən chaclenən chio'o chzenagcho che Diozən' par nich ca' chnezecho yoguə'əlo' de'en cheyalə' ənezecho par sotezə socho goncho yoguə' claste de'en naquə güenṇə'.

4

¹ Yidə' Xancho Jesocristən' de'e yoblə dechoglaogüe'en naquən' gaquə che to to beṇach beṇə' ne'e zjəmban na' beṇə' bagwsa'at, na' techlə ṇabi'e. Na' Temtio dao', Jesocristən' na' Xacho Diozən' zjənaque' testigw chia' de que chona' mendad

² sotezə so' chixjui'o xtižə' Diozən'. Gwdixjue'en catə' nlatjo' na' catə' chacdo' cui nlatjo'. Be'elen beṇə' dižə' par nich yesə'ənezene' de que de'e malən' chso'one', gwdiləga'aque' che de'e malən' chso'one' par nich yesyə'dinjenen', be'ega aque' consejw, na' gwzotezə gwzo bzejni'iga'aque'ne' sin cui žjəxaquə'əlažo'o.

³ Gwžin ža catə' cuich əse'ene beṇachən' yoso'ozenague' che no əgwzejni'i lega'aque' de'en naquə de'e güen. De'e na'anə' yoso'otobe' beṇə' zan beṇə' yoso'osed yoso'olo'i lega'aque' dižə' de'en chesyə'əbeine'.

⁴ Yesə'əbejyichje' cuich yoso'ozenague' che dižə' lin' na' yoso'ozenagzeche' che dižə' güenlažə' de'en chsa'aljažə' beṇə'.

⁵ Pero ca naquə le' ža, do tyempte gwnabia' cuino' par gono' can' chazlažə' Diozən', na' gwzotezə gwzo bguo'o bchejlažə' catə'an de de'e chžaglaogo', na' gwzotezə gwzo be' dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən', na' ben doxen de'en baben Diozən' lao na'onə' gono'.

⁶ Gwzotezə gwzo ben xšin Diozən', chedə' la' bazon baozə so'ote' nada' na' žjəyzoa' len Diozən'.

⁷ Nada' babena' xte ga zelao gwxaquə'ada' par chona' can' chazlažə' Diozən'. Babena' yoguə'əlo| de'en ngo'o Diozən' lao na'a gona', na' zotezə zoa' chonlilaža'a Jesocristən'.

⁸ Na' catə' žjəyzoa' len Diozən', gone' par ničh soa' mbalaz chedə' bentezə bena' de'e güen laogüe'enə'. Xancho Jesocristən' zdacze' licha na' catə' əžin ža əne' bin' gaquə che yoguə' benachən', caguə nadə'əzan' soa' mbalaz, leczə mbalaz nitə' notə'ətezachlə beņə' chesyə'əbeine' nite'e lez yidə Jesocristən' de'e yoblə.

De'en chene'e Pabən' gon Temtion'

⁹ Ben byen par ničh yob yido' nga.

¹⁰ Nia' ca' chedə' Demasən' bagwlejšyichje' nada' na' bazjəyede' Tesalonican' de'en či'ichgua yichje' bin' gatə' che' lao yežlyo nga. Na' ca naquə beņə' ca' yela' ža, Cresentən' bazde' Galasian', na' Titon' bazde' Dalmasian'.

¹¹ Yetoga Locasən' nga'anlene' nada'. Čhe'ešgo' Marcon' catə'ən yido', la' lechguale chaclene' nada'.

¹² Babsela'a Tiquicon' Efeson'.

¹³ Na' catə' yido' goxə'əšgo' xadoņ chia' de'en bocua'aņa' Troasən' liž Carpon', na' bexə' libr ca' pero na' de'e žialao xench bexə'əšga rollos ca' de'en zjənyoj.

¹⁴ Ljandr ben' chon žin len cobre babenchgüe' contr nada'. Xancho Diozən' agwnežjue' le' castigw che de'en babene'.

¹⁵ Gapəšgo' cuidad len le', la' babenchgüe' contr nada' par ničh cui čhixjui'a xtižə' Diozən'.

¹⁶ Catə' bosə'odie' nada' lao jostis ca' de'e nech, ni tozə cui no bidə par əne' fabor nada'. Yoguə' beņə' ca' bena' xbab əne' fabor nada' gosə'əbejšyichje' nada'. Chona' orasyon lao Diozən' chņaba' yezi'ixene' čhega'aque' de'en gosə'əbejšyichje' nada'.

¹⁷ Bia'aczə zoczə Xancho Diozən' len nada'. Len' goquəlene' nada' par ničh bi'a xtiže'enə' clar na' bene' par ničh zan beņə' cui zjənaquə beņə' Izrael gwse'enene' xtiže'enə'. Na' Xancho Diox na' bosle' nada' lao na' beņə' contr chia' ca'.

¹⁸ Na' nezdə' goslaczə Xančon' nada' lao bitə'ətezə de'e gaquə chia', na' əgwcuasə' gwcue'ejcze' nada' len de'e malən' par ničh žjəyzoa' len le' gan' chnabi'e. Ledoye'ela'oche' ņa'a na' zejlicane. Na' can' gonšgacžcho.

Čhguape' diox yeto čhope' na' chnablažə'e gaquəlen Diozən' lega'aque'

¹⁹ Eguapšgo' Priscan' na' be'en čhe' Aquilan' diox, na' leczə family che Onesiforon'.

²⁰ Eraston' bega'ane' Corinton', na' bocua'aņa' Trofimon' syoda Mileton' chacšenene'.

²¹ Ben xte ga zelao saquə'ədo' par yido' antslə ze'e gaquə zag. Leczə Eubolon' čhguape' le' diox, len Pödenten', na' Linon' na' Claudian' na' len yoguə' beņə' bišə'əcho ca' nitə' nga.

²² Xancho Jesocristən' gaquəlenšgue' le' len xbab de'en yo'o lo'o yičhla'ažda'ogo'onə', na' gaquəlenšgue' yoguə'əle. De'e na'azən' chzoja'. Pab

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Titon'

Pabən' chzoje' Titon'

¹ Nada' Pab naca' beṇə' güen xšin Diozən' na' naca' apostol che Jesocristən'. Diozən' gwleje' nada' niç chyixjui'a xtiže'enə' len beṇə' ca' bagwleje' par əsa'aque' xi'ine', par niç so'onlilaže'ene' na' se'ejni'ine' de'en naquə de'e li na' par niç so'one' can' chene'e Diozən'.

² Na' chaquəlenga'aca'ane' par niç yesə'əneze' de que žjəsyə'anite'e len Diozən' zėjlicəne. Ze'e xe yežlyon' Diozən' bene' lyebe de que beṇə' so'onlilaža' le' žjəsyə'anite'e len le' zėjlicəne. Na' nezecho de que bito chonlaža' Diozən'.

³ Na' na'a catə' bžin ža bžin or can' bžie' bia'anə', Diozən' ben' babebej chio'o xni'a de'e malən' bzejni'ine' chio'o diža' güen diža' cobə che'enə'. Na' gwleje' nada' na' bene' mendad chixjui'an len beṇə' yoblə.

⁴ Chzoja' le' Tito, len' naco' ca doalje xi'ina' chedə' bzejni'ida' le' par niç chonlilažo'o Xancho Jesocristən' can' chonlilaža'ane' nada'. Chona' orasyon lao Xacho Diozən' na' lao Xancho Jesocristən' ben' babebej chio'o xni'a de'e malən', chnaba' əsa'aclenšgue' le' na' yesyə'əyašə' yesyə'əži'ilaže'e le' na' so'onšgue' par niç so' cuezə' binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ogo'onə'.

Xšin Diozən' de'en chon Titon' gan' nzi' Creta

⁵ Bocua'ana' le' Cretan' par niç yeyož gono' xšin Diozən' de'en gwzolaogua' beṇə'. Na' lecəzə beṇə' mendad cuejo' beṇə' yoso'ogüia yoso'oye' yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilaža' Jesocristən' to to yež.

⁶⁻⁷ Šə no beṇə' chso'on ca notono əṇa chso'one' de'e malən', šə nitə' tgüejəzə no'ol chega'aque', na' šə xi'inga'aque' ca' chso'onlilaže'e Jesocristən' na' šə xi'inga'aque' ca' bito chso'onditjeine' mech par so'one' legr na' nic zjənaque' beṇə' godenag, ca beṇə' can' cuejo' par yoso'ogüia yoso'oye' yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilaža' Jesocristən'. Gwlej beṇə' so'on ca notono əṇa chso'one' de'e malən', chedə' la' xšin Dioz na'anə' so'one'. Bitə cuejo' beṇə' zjənaquə godenag, beṇə' loc, beṇə' güe' zo, o beṇə' chso'on znia par yoso'ozenag beṇə' chega'aque', na' nic cuejo' beṇə' zjəzelaža' so'one' gan mech len xšin Diozən' de'en so'one'enə'.

⁸ Gwlej beṇə' chəsyə'əbeine' choso'ogüialaogüe' beṇə' yoblə ližga'aque'enə' na' beṇə' chəsyə'əbei de'e güennə' lgua'a de'e malən', beṇə' chesə'anabia' cuinga'aque' par chso'one' can' chazlaža' Diozən', na' beṇə' chso'on güen len ljuəžjga'aque', na' beṇə' chso'on can' chebei Diozən', na' beṇə' cui chso'e latja năbia' la'ažda'omalga'aque'enə' lega'aque'.

⁹ Beṇə' ca' yoso'ogüia yoso'oye' yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilaža' Cristən', cheyalə' nitə'ətezə nitə'e yoso'ozenague' che diža' lin' de'en chsed chlo'icho che Jesocristən' la' naquən de'e güen. Šə yoso'ozenague' chei, gaquə yoso'ozejni'ine'en beṇə' ca' chəsə'əne' contr, na' gacbia' de que beṇə' contr ca' chso'e dižə'an clelə.

¹⁰ Gwlej beṇə' ca' chso'on can' bagwni'anə' par yoso'ogüia yoso'oye' yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilaža' Cristən' chedə' nitə' zan beṇə' Izrael na' bałə beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael chso'one' txen len chio'o chonlilaža'əcho Jesocristən', pero bitə chse'enene' năbia' Diozən' lega'aque'. Chso'echgüe' dižə' de'en bitobi zjəzaquə' na' chesə'əxoayague' beṇə'.

11 Cheyalə' gono' par niç beṇə' ca' chso'on ca' Cretan' nite'e žizə cuich yoso'osed yoso'olo'ine' dižə' güenlažə'əna' chedə' chso'one' par niç zan family bito nite'e binlo len ljuēžjga'aque'. Na' parzə niç so'one' gan mechən' choso'osed choso'olo'ine' de'e ca' cui cheyalə' yoso'osed yoso'olo'ine'.

12 To profet chega'aque' leczə beṇə' Creta bzoje' chega'aque' gwne': "Beṇə' Creta ca' syempr zjənaque' beṇə' güenlažə' na' gwxaquə'əlebəga'aque'ne' ca' bia znia yelə' güen de'e mal chega'aque'enə', na' leczə zjənaque' beṇə' lia na' beṇə' xagüed."

13 De'en bzoje' chega'aque' naquən de'e li. De'e na'ana' cheyalə' tilo' lega'aque' che de'e malən' chso'one' par niç yesə'ədalene' dižə' güen che Jesocristən'.

14 Na' tiləga'aco'one' par niç cui yoso'ozenague' che dižə' güenlažə' de'en chsa'aljlažə' beṇə' Izrael ca', na' cui yoso'ozenague' che beṇə' ca' ba-gosə'əbejyichje' de'en naquə de'e li bitə'ətezə de'e əse'e lega'aque' so'one'.

15 Beṇə' ca' zjənaque' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' guaquə sa'ogüe' bitə'ətezə yelə' guao sin cui so'onən manch yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Pero na' beṇə' ca' cui chso'onjilažə' Jesocristən' bitə'ətezə de'e so'one', yichjla'aždaoga'aque'enə' zjənaquəchguan manch lao Diozən'. Choso'ozenagteze' che la'ažda'omalga'aque'enə' na' bitobi chsa'aque'ne' catə'ən chso'one' de'e malən'.

16 Chəsə'əne' de que zjənombi'e Diozən' pero laogüe de'en chso'ontezə chso'one' de'e malən' nacbia' de que bito zjənombi'ene'. Chso'one' de'en chgue'i Diozən'. Na' zjənaque' beṇə' godenag, na' bito chac so'one' bitə'ətezə de'en naquə güen.

2

De'e güen de'en chsed chlo'icho che Jesocristən'

1 Pero na' le' Tito, bsd blo'i porzə de'en chonən txen len de'en chsed chlo'ida' che Jesocristən', la' naquən de'e güen.

2 Ben mendad de que beṇə' byo gol ca' cui so'e latjə nabia' la'ažda'omalga'aque'enə' lega'aque'. Cheyalə' so'one' par niç beṇə' yoblə əsa'apəga'aque'ne' respet, na' cheyalə' yesə'ənabia' cuinga'aque' par so'one' can' chazlažə' Diozən'. Cheyalə' yesə'ədalene' dižə' güen che Jesocristən', cheyalə' nitə'ətezə nite'e əsa'aque'ne' che ljuēžjga'aque', na' cheyalə' nitə'ətezə nite'e so'onjilažə'e Diozən' catə' chesə'əyi' chesə'əzaque'e.

3 Na' leczə ca' ben mendad de que no'olə gol ca' nitə'ətezə nite'e so'elaogüe'e Diozən' bitə'ətezə de'e so'one'. Na' ben mendad cui yoso'ožia yoso'onite'e beṇə' na' bito əsa'aque' beṇə' güe'e zo. Cheyalə' yoso'osed yoso'olo'ine' beṇə' bin' naquə de'e güen so'one'.

4 Cheyalə' yoso'osed yoso'olo'ine' no'olə xcuidə' ca' can' cheyalə' yesə'əzi'ilažə'e be'en chega'aque' na' xi'in chega'aque' ca'.

5 Na' leczə no'olə gol ca' cheyalə' yoso'osed yoso'olo'ine' no'olə xcuidə' ca' can' yesə'ənabia' cuinga'aque' par so'one' can' chazlažə' Diozən', na' can' cheyalə' so'one' par niç gactezə gaquə yichjla'ažda'oga'aque'enə' xi'ilažə', na' can' cheyalə' yoso'ogüia yoso'oye' ližga'aque'enə' na' so'on xšing'a'aque'. Yoso'osed yoso'olo'ine' lega'aque' can' cheyalə' so'one' güen len yoguə'əloj beṇə' na' can' cheyalə' yoso'ozenague' che be'en chega'aque'. No'olə gol ca' cheyalə' yoso'osed yoso'olo'ine' no'olə xcuidə' ca' can' so'one' par niç bito yesə'əne beṇə' contr xtižə' Diozən'.

6 Na' leczə ca' cheyalə' əneyoido' beṇə' xcuidə' ca' par niç yesə'anabia' cuinga'aque' par so'one' can' chazlažə' Diozən'.

7 Na' bitə'ətezə de'e gono' le', gono'on güen par niç sa'acbe'i beṇə' de que leczə cheyalə' so'one' ca'. Na' catə' əgwsed əgwlo'ido' beṇə', cheyalə' əgwsed əgwlo'iga'acdo'one' porzə de'e güen na' əgwsed əgwlo'iga'acdo'one' binlo par niç əsa'ape' le' respet.

8 Na' bsed blo'iga'aque'ni' dižə' li par niç notono gaquə əne' de que xtižo'ona' naquan mal. Gono' ca' par niç beṇə' contr checho ca' yesyə'əto'ine' na' bito gaquə yesə'əneche' contr chio'o.

9 Ben mendad de que mos ca' yosə'əzəxjw yichjga'aque' par yoso'ozenague' che xanga'aque'enə' na' so'one' bitə'ətezə de'e gon xanga'aquen' mendad sin cui yosyo'oži' yosyo'olebe' xtiže'enə'.

10 Ben mendad cui yesə'əque'e bi de'e de che xanga'aque'enə', sino nitə'ətezə nite'e so'one' can' cheyalə' so'one'. Bitə'ətezə de'e so'one' cheyalə' so'one'en güen par niç əsa'acbe'i beṇə' yoblə de que de'en chsed chlo'icho che Diozən' naquan de'e güen, Dioz ben' babebej chio'o xni'a de'e malən'.

11 Diozən' bablo'e de que nži'ilazə'e chio'o beṇəç na' nape' yelə' guac par yebeje' chio'o xni'a de'e malən'.

12 De'e na'anə' nezecho de que cheyalə' cuejyichjcho yoguə de'en chso'on beṇə' mal ca' de'en chzelažə' la'ažda'omalchon' goncho na' bitə'ətezəçhlə de'en cui chazlažə' Diozən'. Na' nezecho naquan' cheyalə' so cuezcho yežlyo nga, cheyalə' nabia' cuincho par goncho can' chazlažə' Diozən', cheyalə' goncho de'e güen, na' cheyalə' əgwzenagcho che Diozən'.

13 Na' zocho mbalaz de'en nezecho əžin ža yidə Jesocristən' de'e yoblə nse'e yelə' bala'an xen che'enə'. Jesocristən' naque' Dioz checho, naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e, na' babebeje' chio'o xni'a de'e malən'.

14 Bnežjw cuine' gwso'ot beṇə' le' par gwdixjue' xtolə'əchon' niç bebeje' chio'o xni'a yoguə' de'e mal, na' bene' par niç la'ažda'ochon' naquan xi'ilažə'. Bene' de'e ca' par niç naccho xi'in Diozən', na' par niç chebeicho choncho de'e güenə'.

15 Le' Tito, be' dižə' che de'en babzejni'ida' le', gwneyoi beṇə' par yoso'ozenague' chei, na' be'ega'aque' consejw par niç yesə'əbejyichje' de'e malən', chedə' la' Diozən' bagwleje' le' par gono' de'e ca'. Bito go'o latjə yesə'əzo beṇə' le' ca'alə' cui yoso'ozenague' chio'.

3

De'en cheyalə' gon chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən'

1 Ben par niç žjəsə'əza'alazə'e de que cheyalə' yoso'ozəxjw yichjga'aque' yoso'ozenague' che jostis ca' na' che beṇə' gwnabia' chega'aque' ca', na' cheyalə' nite'e probnid par so'one' bitə'ətezə de'e güen de'e so'one' mendad.

2 Gožga'aque' de que bito yesə'əne' mal che notə'ətezə beṇə', na' bito yesə'ədilə yesə'əšaše' len beṇə' yoblə. Cheyalə' əsa'aque' gaxjwlažə' na' cheyalə' əsa'ape' yelə' chxenlažə' len yoguə'əloj beṇə'.

3 Antslən' gwçhol' yichjla'ažda'ochon', na' goccho beṇə' godenag. Gwwoayagcho len de'e malən' na' gwzochon xni'a la'ažda'omalchon' ca naquan' bencho bitə'ətezən' gwzelažə'ən na' bitə'ətezən' gwnan parzə niç gwdacho legr. Con gwdacho bencho mal len beṇə' na' gocxi'i ljuežjcho. Besə'əgue'i beṇə' chio'o na' bgue'iga'aquechone'.

4 Pero na' bžin ža catə' Diozən' ben' babebej chio'o xni'a de'e malən' blo'ine' chio'o ca beṇə' güenə' naque' na' catequan' chaquene' che chio'o beṇəç.

⁵ Na' baltezcho chonlilažə'əcho Jesocrisən', Diozən' bebeje' chio'o xni'a de'e malən' chedə' cheyašə' cheži'ilažə'e chio'o. Bito bebeje' chio'o por ni che bilə de'e güen de'e bencho. Beya'a beyibe' yichjla'ažda'ochon' na' bene' par nič spirit che'enə' bocobən len.

⁶ Diozən' bsele'e Spiritən' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' par chaclenchguan chio'o chedə' Jesocrisən' babebeje' chio'o xni'a de'e malən'.

⁷ De'en cheyašə' cheži'ilažə' Diozən' chio'o bsele'e Spirit che'enə' zon lo'o la'ažda'ochon' par nič gaquə əne' checho de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'. Na' lecə bsele'en par nič nezecho žjəyecho len le' zejlicəne.

⁸ De'e ca' bagwnia' nga zjənaquən de'e li. Na' che'enda' sotezə so' chixjui'o de que de'e ca' babzejni'ida' le' zjənaquən de'e žialao xen gwzenagcho chei. Gono' ca' par nič yoguə beṇə' ca' chso'onlilažə' Diozən' nita'ətezə nite'e so'one' de'e güen. De'e ca' bagwnia' zjənaquən de'e güen na' sa'aclenən notə'ətezə beṇə' yoso'ozenag chei.

⁹ Pero na' bito gwzenago' che beṇə' ca' zjənchoj yichjla'ažda'oga'aque'enə' na' chesə'adilə chesə'əšaše' por ni che bizə dižə'. Na' bito cue' yichjo' che dia che de'e xaxta'oto' ca'. Bito gwzenago' che beṇə' ca' chsa'acyožə na' chesə'adilə chesə'əšaše' por ni che can' chse'ejni'ine' to to pont dao' che lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Dižə' ca' zjənac ca' bito chaclenən beṇə' na' bitobi zaquə'ən.

¹⁰ Be' consejw che notə'ətezə beṇə' chsed chlo'ine' xtižə' Diozən' clelə beṇə' chene'e yesə'anao beṇə' de'en chzejni'ine'. Šə babi'one' consejw to chop las na' cui chzenague', bebeje' ca'alə.

¹¹ De'en bito bzenague' chio' nachən' nezdə' naljene'. Na' de'e malən' chone' chlo'en de que nape' dolə'.

De'en chon Pabən' mendad gon Titon'

¹² Catə' əsela'a Artemasən' o Tiquicon' gan' zo', yob yidəšgo' par yežagcho syoda Nicopolisən', chedə' bagwchoglažə'a yega'ana' Nicopolisən' lao tyemp zaguən'.

¹³ Ben xte ga zelao saquə'ədo' par gaquələno' Zenas ben' babsed lein' gaɣjw gwche' na' Apolosən' catə' yesə'aque' gan' zo' par nič bitobi yesə'əyažjene' tnezən'.

¹⁴ Na' bzejni'išguei beṇə' ljuežjcho ca' chso'onlilažə' Diozən' par nič yesə'əbe' yichjga'aque' porzə par so'one' de'e güen. Cheyalə' sa'aclen ljuežjga'aque' šə de bi de'en chesə'əyažje to toga'aque', na' cheyalə' so'one' con can' chazlažə' Diozən'.

Beṇə' ca' nita'əlen Pabən' chesə'əguape' Titon' diox

¹⁵ Yoguə beṇə' ca' chso'on xšin Diozən' txen len nada' nga chesə'əguape' le' diox. Na' beṇə' ca' zoleno' txen beṇə' ca' chsa'aque' checho chedə' chonlilažə'əcho Diozən' əgguapšgaga'aco'one' diox.

Gaquələnšga Diozən' yoguə'əle. De'e na'azən' chzoja' na'a. *Pab*

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Filemón

Pabən' chguape' Filemonnə' diox

¹ Nada' Pab dia' lizya nga chedə' chyixjui'a xtižə' Cristo Jeso'osən'. Na' txen len beṇə' bišə'əcho Temtion' chzojto' le' Filemon. Chaqueto' çhio' na' naco' txen len neto' choncho xšin Diozən'.

² Na' chzojto' le' zanda'oto' Apia, nach le' Arquipo len' chono' xšin Xanchon' txen len neto'. Nach leczə' ca' chzojto' le'e chdopə chžagle liž Filemonnə' par cho'ela'ole Jesocristən'.

³ Chonto' orasyon lao Xacho Diozən' na' lao Xancho Jesocristən' chṇabto' əsa'aclenšgue' le'e, na' so'one' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Can' chonlilažə' Filemonnə' Jesocristən' na' chaque che ljuēžje'

⁴ Na' le' Filemon, yoguə' laste catə' chona' orasyon cho'a yelə' choxcwlen che Diozən' can' chono'.

⁵ Babenda' dižə' ca naquən' chonlilažo'o Xancho Jesocristən', na' can' chacdo' che notə'ətezəchlə beṇə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'.

⁶ Na' chona' orasyon chṇaba' de que sotežə so' gono' güen len lega'aque' laogüe de'en chonlilažo'o Xancho Jesocristən', par niç yogue'e sa'acbe'ine' de que Cristo Jeso'osən' babenchgüe' güen len chio'o chonlilažə'əchone'.

⁷ Beṇə' bišə' catə' benda' can' chacdo' che yeziquə'əchlə beṇə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' na' can' chacleno' lega'aque' par niç nite'e mbalaz, lechgualə bebeida' na' zoa' mbalaz.

Pabən' gwṇabe' yezi'ixen Filemonnə' che Onesimon'

⁸ Laogüe de'en naca' beṇə' güen žin che Cristən' napa' yelə' chṇabia' par gona' mendad can' cheyalə' gono',

⁹ pero laogüe de'en chaquecho che Cristən' na' che ljuēžjcho chṇeyoida' le' gono' to de'en che'enda' gono'. Nada' Pab banaca' beṇə' golə, na' leczə' ṇa'a dia' ližyan' chedə' chyixjui'a xtižə' Jesocristən'.

¹⁰ Chṇaba' goclen laogo'on par Onesimon' ben' banona' ca xi'ṇa'. Lao dia' ližya nga bsd blo'ida'ane' par niç chonlilažə'e Jesocristən'.

¹¹ Antslə bito goque' mos güen par le', pero ṇa'a banaque' mos güen par le' na' leczə' par nada'.

¹² Chosseḷa'ane' laogo'onə', na' chṇabda' le' yogüialaogo'one' na' so' binlo len le' chedə' lechgualə chacda' che'.

¹³ Yebeida' žalə' gaquə yega'anlene' nada' par niç gaquəlene' nada' can' gaquəleno' nda' lao dia' ližyan' žalə' zo' nga.

¹⁴ Pero bito gwṇabda'ane' yega'anlene' nada' chedə' che'enda' əṇao' le' bin' gone'. Bitto che'enda' gona' byen gaquəleno' nada' pero yebeida' šə can' chazlažo'o gono'.

¹⁵ De repent Diozən' be'e latjə beze'e ližo'on par to tyemp par niç gacle tožə zejlicane.

¹⁶ Na'a bitoch gague' con to mos na'azə, la' naque' bišə'ada'ocho. Lechgualə chacda' che' na' mazəchlə gaquədo' che' de'en banaque' txen len chio'o chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən' na' leczə' naque' xmoso'.

17 Na' ca naquə chono' nada' cuent de que naca' txen len le', yogüialaošgo'one' caczən' chgüialaogo' nada' catə' chedelaṇa'a le'.

18 Na' šə bi de'e malən' bene' contr le', o šə bi de'en chale'e chio', nada' chixjua'an.

19 Cuincza' nada' Pab chzoja' le', nada' chixjwczan. Na' bitobi əchnia' che de'en chaḷo' o che yelə' mban zejlicane chio' laogüe de'en bsed blo'ida' le' par niç chonlilažo' o Jesocristən'.

20 Benə' bišə' dao', laogüe de'en chaquecho che Xancho Jesocristən' che'enda' gono' de'e nga par niç soa' mbalaz. De'en chaquecho che Xanchon', benšga par niç yebeida'.

21 Chzoja' le' chedə' zoa' lez gwzenago' chia', na' nezda' de que gono' mazəchlə ca de'en nia' le'.

22 Na' leczə chṇabda' le' gonšgo' probnid to cuart par nada'. Zoa' lez yesə'əsane' nada' šə gonchle orasyon par nada' par niç gaquə deyelaṇa'a le'e.

Benə' ca' nita' len Pabən' chəsə'əguape' Filemonnə' diox

23 Epafraśən' die' ližya nga txen len nada' de'en chyixjui'e xtižə' Cristo Jeso'osən' na' chguape' le'e diox.

24 Na' Marcosən', len Aristarcon', len Demasən', na' len Locasən', benə' ca' chso'on xšin Diozən' txen len nada', leczə chəsə'əguape' le'e diox.

25 Xancho Jesocristən' sošgue' gaquəlenšgacze' le'e len xbab de'en yo' o lo' o yiçhja'ažda'olen'. De'e na'azən' chzoja' le'. Pab

Cart De'en Nyoj Par Beṇə' Ebreo Ca'

Diozən' babe'elene' chio'o dižə' ca de'en bsele'e Xi'ine'ena'

¹ Tyemp de'en bagwde, Diozən' bsele'e zan profet beṇə' gwsoe' xtiže'ena' len de'e xaxta'ochə ca'. Zan las profet ca' gwso'e xtiže'ena' len de'e xaxta'ochə ca', nža' nža' can' gwso'en.

² Pero tyemp nga zocho na'a nža'alə babene'. Na'a babe'elene' chio'o dižə' ca de'en bsele'e Xi'ine'ena' ben' ben yoban', yežlyon' na' de'e ca' chle'icho le'e yoban', na' benga'aque'en con can' ben Diozən' mendad. Na' gwžin ža catə' gaquə lao na Xi'in Diozən' yoguə beṇəch, yoguə bia ca' chsa'aš, na' biquə'əchlə de'e ca' bene'.

³ Xi'in Diozən' nse'e doxen yelə' chey che'eni' che Xe'ena' na' cayaṇə'an naquə yichjla'aždao' Xe' Dioz nan' naquə yichjla'aždaogüe'ena'. Na' Xi'in Diozən' chone' par nič yoban', yežlyon' na' de'e ca' chle'icho le'e yoban' chso'onən žin, chedə' nape' yelə' guac par nič chac con can' ne'ena'. Bsanlažə' cuine' gwso'ot beṇə' le' par nič chnitlaogüe' xtolə' yoguə' chio'o chonjilažə'əchone'. Na' gwde na' beyepe' yoban' zjəyechi'e cuit Xe' Diozən' ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' zaque'e par chnabi'e txen len le'.

Xi'in Diozən' naquəche' beṇə' zaquə'əche cle ca angl ca'

⁴ Na' nža'alao de que Xi'in Diozən' naquəche' beṇə' zaquə'əche cle ca angl ca', chedə' Diozən' babnežjue'ene' yelə' bala'an mazəchlə ca de'en babnežjue' angl ca'. Na' babene' par nič naquəche' beṇə' blaoch.

⁵ Diozən' bitonə' ye'e ni tozə angl can' gože' Xi'ine'ena', gože'ene': Len' naco' xi'ina'.

Neža babena' par nič solao nabi'o len nada'.

Na' nic ne'e güe'e dižə' che notə'ətezə angl can' gwne' che Xi'ine'ena', gwne': Nada' gona' par nič gəcbia' naca' Xe', na' gona' par nič gəcbia' de que naque' Xi'ina'.

⁶ Xi'in Diozən' naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e. De'e na'anə' catə'an Diozən' bsele'ene' yežlyon' gwne':

Yoguə'əloj angl chia' ca' cheyalə' əso'elaogüe'ene'.

⁷ Nach gozne' che angl ca':

Chona' par nič angl chia' ca' beṇə' ca' chso'on mendad chia' chsa'aque' ca be' de'en chechj na' ca yi' bel.

⁸ Na' nža'alə can' be'e dižə' len Xi'ine'ena' gože'ene':

Len' naco' Dioz na' chnabi'o zejlicəne.

Na' lechguale güen chnabi'o.

⁹ Chebeido' de'en zda licha na' chgue'ido' de'e malən'.

De'e na'anə' nada' Diozən' ben' cho'elaogo'o

babena' par nič zocho' mbalazəch cle ca beṇə' ljuežjo' ca'.

¹⁰ Na' de'e yoblə gož Diozən' Xi'ine'ena':

Le' naco' Xan yežlyon'.

Len' ben'on ža gwlasda'ote.

Na' yoguə' de'en chle'icho le'e yoban', leczə len' ben'on.

¹¹⁻¹² Na' gwžin ža catə' te che yoguə' de'en chle'icho le'e yoban' na' yežlyo nga. Pero le' bito te chio'; syempr soczo' zejlicəne.

Na' gwša' le'e yoban' na' yežlyon' ca to beṇə' chša' xe' catə' babeyoin na' chaze' yeton.

Gono' len le'e yoban' na' yežlyon' can' chon to beṇə' catə' chetobə xe'.
 Pero le', tozəczə can' gaco' zejlicane, na' bito əžin iz ṇacho te chio'.

13 Diozən' bitonə' ye'e ni to angl ca de'en gože' Xi'ine'ena', gože'ene':

Gwche'edo' cuita' nga ṇabi'acho txen,

na' gona' par niç ṇitə' de'e ca' chso'on contr le' na' beṇə' contr chio' ca' xni'onə'.

14 Ca naquə angl ca', yogue'e zjənaque' beṇə' chso'on mendad che Diozən', chsele'e lega'aque' par chsa'aclene' chio'o bagwlej Diozən' par niç žjəyecho len le'.

2

Cheyalə' əgwzenagcho che xtižə' Diozən' par niç žjəyecho len le'

1 Na' laogüe de'en naquə Xi'in Diozən' beṇə' blaoch na' beṇə' zaquə'əche ca angl ca', do yichj do lažə'əcho cheyalə' əgwzenagcho xtiže'ena' de'en babenecho, chedə' la' šə bito əgwzenagcho chei do yichj do lažə'əcho, guanlažə'əchon na' cuejyichjchon.

2 Lei che Diozən' de'en gosə'əyixjue'e angl ca' naquəczən de'e žialao xen. Na' de'e na'anə' Diozən' bnežjue' castigw che de'e xaxta'ocho ca' batə'atezə cui boso'ozenague' chei segon de'e mal de'en gwso'on to toga'aque'.

3 Na' naquən segor de que Diozən' gone' chio'o castigw šə bito goncho can' na Xancho Jesocristən'. Zgua'atec Xancho Jesocristən' be'e dižə' güen juisy can' cheyalə' goncho par niç žjəyecho len le'. Nach gwdenə' beṇə' ca' gosə'ədalen le' leczə boso'ozejni'ine' chio'o can' gwne'ena', chedə' gosə'əneze' de que naquən güen.

4 Na' Diozən' bene' par niç gwso'one' miłagr na' bichlə de'e zaquə' yebanecho, na' Diozən' bnežjue' lega'aque' zan clas yelə' guac, na' Spirit che'ena' benən par niç gwso'one' de'e zan de'e güen len yelə' guac chein' segon can' gwyazlažə' Diozən', par niç ənezecho de que xtižə'əga'aque'ena' naquən de'e li.

Goc Jeso'osən' doxen can' naquə chio'o beṇəch

5 Catə' te che yežlyo nga na' gatə' yežlyo cobə de'en cho'a dižə' chei, Diozən' bito gone' ca yesə'anabia' angl ca'.

6 Na' nyoj can' gwna de'e Rei Dabin' gože' Diozən':

¿Bixchen' chacdo' che beṇəchən'? ca naquə bitotec bi zjəzaque'e.

Na' ¿bixchen' chačlenga'aco'one'?

7 Beno' par niç beṇəchən' bito zjənaque' beṇə' blao can' zjənaquə angl ca' pero caguə syempr gaquən ca'.

Bia'aczə beno' par niç zjəzaquə' beṇəchən' na' bnežjwga'aco'one' yelə' bala'an.

8 Beno' par niç yoguə'əlołte de'e zjəde əsa'aquən lao na' beṇəchən',

na' len yoguə'əloł bia ca' chsa'aš, leczə əsa'aquəb lao na'aga'aque'.

Na' ca naquə ben Diozən' par niç yoguə'əlołte de'e zjəde əsa'aquən lao na' beṇəchən' na' yoguə' bia ca' chsa'aš leczə əsa'aquəb lao na'aga'aque', de'e na'anə' beṇəchən' yesə'anabi'e lao yoguə'əte de'en zjəde, la'anə'əczə ṇa'a nezecho bitonə' yesə'anabi'e.

9 Na' ca naquə Jeso'osən', žlac goque' beṇəch bito goque' beṇə' blao can' zjənaquə angl ca'. Na' de'e tant nži'ilažə' Diozən' chio'o beṇəch bene' par niç Jeso'osən' bsanlažə' cuine' por ni checho catə'an gwso'ot beṇə' le', na' de'e na'anə' Jeso'osən' banzi'e yelə' bala'an xen na' banaquəchgüe' beṇə' zaque'e.

10 Diozən' bene' bia chsa'aš, bene' beṇəch na' yeziquə'əchlə de'e zjəde par niç chzi'e yelə' bala'an. Na' bene' güen ca de'en bsi'e xneze par niç

gwxaquə'əzi' Jesocristən' ben' babebej chio'o xni'a de'e malən'. Na' de'en gwxaquə'əzi'enə' chac chone' par niç beṇə' zan əsa'aque' xi'in Diozən' na' žjəsyə'anite'e len le' yoban'.

¹¹ Jeso'osən' bagwleje' chio'o par naccho lažə' na' Diozən'. De'e na'anə' txen len le' naccho xi'in Diozən' na' bito cheto'ine' par əṇe' che chio'o de que naccho beṇə' biše'e na' beṇə' zane'.

¹² Quinga gwna Jeso'osən' gože' Diozən':

Gua'a dižə' par niç beṇə' biša'a ca' na' beṇə' zana' ca' yesə'əṇezene' non' naco'. Na' lao zjəndopə zjənžague' chso'elaogüe'e le', nada' gua'a dižə' ca beṇə' güennə' naco'.

¹³ Nach gwne':

Sotezə soa' gonlilaža'a Diozən'.

Na' de'e yoblə gozne':

Nga zoa' txen len beṇə' ca' beṇ Diozən' nada' par niç zjənaque' xi'ina'.

¹⁴ Na' chio'o naccho beṇə' belə' chen, chio'onə' naccho xi'ine'. De'e na'anə' leczə le' golje' goque' beṇə' belə' chen na' bsanlažə' cuine' gwso'ot beṇə' le' par niç bnitlaogüe' yełə' gwnabia' che gwxiye'en de'en chon par niç chatcho.

¹⁵ Bene' par niç chio'o chonlilažə'əchone' bitoch žebcho gatcho. Beṇə' ca' cui chso'onlilaže'ene' syempr chəsə'əžebe' sa'ate'.

¹⁶ Jeso'osən' bide' yežlyo nga caguə par goclene' angl ca', sino par goclene' beṇə' ca' chso'onlilažə' Diozən' can' benlilažə' de'e Abraanna' Diozən'.

¹⁷ Benən byen goc Jeso'osən' doxen can' naquə chio'o beṇəch par niç ca' chaclene' chio'o lao Diozən' can' gwso'on de'e bχoz əblao ca' len de'e xaxta'o chio'o beṇə' Izrael gwsa'aclene' lega'aque'. Cheyašə' cheži'ilažə' Jeso'osən' chio'o na' chone' complir can' ne'enə'. Can' chon Jeso'osən' be'enə' checa'a xtola' chio'o chonlilažə'əchone'.

¹⁸ Jeso'osən' cuat bene' de'e mal pero bžaglaogüe' catə'an gwlo'oyelə' gwxiye'en le' par gone' de'e malən' na' catə' goc bitə'ətezəchlə de'e mal len le'. De'e na'anə' nezene' naclən' chone' chaclene' chio'o catə' chgo'oyelə' gwxiye'en chio'o par goncho de'e malən' na' catə' chac bitə'ətezə de'e mal len chio'o.

3

Jeso'osən' zaquə'əche' cle ca de'e Moizezən'

¹ Beṇə' bišə', laogüe de'en bagwlej Diozən' yoguə' chio'o par naccho lažə' ne'enə', cheyalə' goncho xbab che Cristo Jeso'osən' ben' bselə' Diozən' par naque' bχoz əblao checho. Diozən' bselə'ene' bedətixjuie' xtize'enə' de'en chejle'echo chei.

² Diozən' gwleje' le' par chaclene' chio'o ca to bχoz əblao. Na' Jeso'osən' lao bide' yežlyon' na' na'a chone' con can' na Diozən', ca'aczən' ben de'e Moizezən' ben' leczə goclene' yoguə' beṇə' gwsa'ac family che Diozən'.

³ Pero na' Jeso'osən' zaquə'əche' cle ca Moizezən'. Jeso'os na'anə' bxie' family che Diozən' ca de'en bene' par niç chio'o chonlilažə'əcho Diozən' na'a na' len beṇə' ca' gwso'onlilažə' le' cana' naccho family che Diozən'. Na' ca naquə de'e Moizezən' ža, goque' con to beṇə' lao family che Diozən'.

⁴ Na' gwnitə' beṇə' bxə to to family nitə' lao yežlyon', pero Jeso'osən' caguə bxie' family che Dioz na'azən', sino leczə bxie' yoguə'ate de'e zjəde, chedə' len' naque' Dioz.

⁵ Na' ca naquə de'e Moizezən', bene' can' gwna Diozən' par goclene' yoguə' beṇə' gwsa'ac family che Diozən' la'anə'əczə goque' con to xmos Diozən'.

Na' de'e Moizezən' be'e dižə' che de'e ca' ze'e əsa'ac ca tyempən' de'e ca' bagwsa'acquən n'a'a.

⁶ Cristən' leczə bene' complir can' gwna Diozən' par goclene' beṇə' zjənaquə family che Diozən'. Na' bene' ca' chedə' naquəczə' Xi'in Diozən', caguə ca to mos. Na' family che Dioz na'anə' naquə chio'o šə zotezə zocho chonlilažə'əcho Diozən' do yichj do lažə'əcho catə'an yidə Cristən' de'e yoblə, na' šə chebeicho de'en yidə Cristən'.

Guaquə socho mbalaz len Diozən'

⁷⁻⁸ Cheyalə' goncho xbab can' gwna Spirit che Diozən' de'en nyojən nga:

Catə' Diozən' əṇe' to de'e gonle n'a'a,
bito gacle beṇə' godenag can' gwsa'ac beṇə' Izrael ca' cana'
catə' gwso'one' contr Diozən' latjə dašən'.

Gwso'one' prueb šə leine' de que gwnežjue' castigw chega'aque'enə'.

⁹ Nach Diozən' gwne':

De'e xaxta'ole ca' bito gwse'ejle'e chia' la'anə'əczə čhoa iz besə'əle'ine' de'e ca' bena' par goquəlenga'aca'ane'.

Con gwso'one' prueb šə leida'anə'.

¹⁰ De'e na'anə' bito bebeiga'acda'ane',
na' gwnia': "Do tyemp naquəga'aque' beṇə' yichjla'aždao' žod,
bitonə' se'enene' se'ejni'ine' can' chona'."

¹¹ Na' de'en bž'a'a lega'aque' de'e nan' gwnia' chega'aque' de que cuat nite'e mbalaz len nada'.

¹² Legapə cuidad beṇə' bišə', par nič ni tole cui gacle beṇə' yichjla'aždao' mal. Lesotezə leso legonlilažə' Diozən' par nič cui cuejyichjlene' chedə' le'enə' zoe' zejlicane.

¹³ Žlac n'a'a ne'e de tyemp par əgwzenagle che Diozən', legwtiplažə' ljuežjle tža tža par nič cui gonle de'e malən', la' catə' choncho de'e malən' chxəoyaguən chio'o par nič cuich bi bi chaquecho catə'an chonchchon.

¹⁴ Ngodə'əcho txen len Cristən' šə ne'e zotezə zocho chonlilažə'əchone' catə'an yide' de'e yoblə con can' gwzolaoczcho chonlilažə'əchone'.

¹⁵ Na' nyoj Xtizə' Diozən' par chio'o gan' nan:

Catə' Diozən' əṇe' to de'e gonle n'a'a
bito gacle beṇə' godenag can' gwsa'ac beṇə' Izrael ca' cana'.

¹⁶ Na' de'en nyojən nan ca' cho'en dižə' che beṇə' ca' jəsyə'ənao de'e Moizezən' catə'an jəyeleje' lega'aque' Egipton'. Boso'ozenague' can' ben Diozən' mendap par besyə'əchoje' Egipton', pero beyožzə besyə'əchoje'enə' bitoch boso'ozenague' che'.

¹⁷ De'e na'anə' bž'e'e lega'aque' čhoa iz de'en gwso'one' de'e malən' cuich boso'ozenague' che', na' gwsa'ate' latjə dašən'.

¹⁸ Na' Diozən' gwne' de que cuat nite'e mbalaz len le' chedə' cui boso'ozenague' che'.

¹⁹ Na' nezecho de que yelə' godenag chega'aque'enə' cui goquə nite'e mbalaz len le'.

4

¹ Na'a ža, nezecho can' goc che beṇə' godenag ca' beṇə' ca' gwsa'at latjə dašən'. De'e na'anə' cheyalə' žebcho par nič cui goncho can' gwso'one'enə', chedə' šə goncho can' gwso'one'enə' bito gaquə socho mbalaz len Diozən' can' bene' lyebe.

² Babenecho to dižə' güen dižə' cobə de que gwaquə socho mbalaz len Diozən' ca dižə' de'en gwse'ene lega'aque'. Pero ca naquə lega'aque' de'en cui gwse'ejele' chei, de'e nan' bito goqualenən lega'aque'.

³ Na' chio'o chejle'echo che de'en na Diozən' bazocho mbalaz len le'. De'e na'anə' bito na Diozən' checho can' gwne' che beņə' ca' gwne':

De'en bža'a lega'aque' na' gwnia' de que cuat nite'e mbalaz len nada'.

Na' ca naquə Diozən' nezecho babeyož bxi'e' yoban' na' yežlyon' na' de'e na'anə' zoe' mbalaz.

⁴ Can' nyoj to part Xtiže'enə' nan:

Xop ža ben Diozən' yoban', yežlyon', beņachən', bia yixə'ən na' biquə'əchlə de'e zjəde.

Na' catə' bžin ža gažən', bitoch bi bi bene', con zoe' mbalaz.

⁵ Na' de'e yoblə goncho xbab che de'en gwne':

Cuat nite'e mbalaz len nada'.

⁶ De'e li baļə beņə' nite'e mbalaz len Diozən'. Pero ca naquə beņə' ca' gwse'enene' dižə' güen dižə' cobə che'enə' cana'ate, bito goquə nite'e mbalaz len le' chedə' bito bosozenague' che'.

⁷ Na' catə' bagwde zaz iz Diozən' gwne' de'e yoblə de que gwaquə nitə' beņə' mbalaz len le'. Bene' par nič bzoj de'e Rei Dabin' dižə de'en na:

Catə' Diozən' əņe' to de'e gonle na'a bito gacle beņə' godenag.

⁸ De'e Josuen' gwche' de'e xaxta'o chio'o beņə' Izrael gan' gosə'azi'e yežlyon' de'en bnežw Diozən' lega'aque'. Pero lega'aque' bito gwnite'e mbalaz len Diozən'. De'e na'anə' gwdechlə Diozən' bene' par nič de'e Dabin' bzoje' gwne' de que gwžin ža nitə' beņə' mbalaz len le'.

⁹ Nachən' nezecho de que chio'o chonlilažə'əcho Diozən' chac socho mbalaz len le'.

¹⁰ Na' beņə' ca' banitə' mbalaz len Diozən' bitoch chso'one' can' na xbab chega'aque'enə', sino que chso'one' can' na Diozən'. De'e na'anə' nacho de que nite'e mbalaz can' zo Diozən' de'en beyož bxi'e' yoguə' de'e ca' zjəde.

¹¹ Na' cheyalə' yeyiljažə'əcho nac goncho par nič socho mbalaz len Diozən'. Cheyalə' gwzenagcho che' par nič ca' ni tocho cui gac checho can' goc che de'e xaxta'ocho ca' de'en cui bosozenague' che Diozən'.

¹² Xtižə' Diozən' chazən lo'o yichjla'aždao' beņə', na' chaclenən notə'ətezə choso'ozenag chei. Na' gwxaquə'əleben ca to spad de'en nlachgua čopə la'ate. Pero mazəchlə can' chon to spad chon Xtižə' Diozən', chedə' chlo'in chio'o no chein' chzenagcho, əche Spirit che Diozən' o šə che la'ažda'omalchon'. Leczə ca' chzejni'in chio'o che xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon' na' che yoguə'əloj de'en chzelažə'əcho šə naquən güen o šə naquən mal. De'e na'anə' gwxaquə'əleben ca to spad de'e chčog entr bečj bniə ca' na' entr bin ca'.

¹³ Diozən' neze nle'ine' to to beņach, na' to to angl, na' to to de'e xio', na' cuantzə bi de'en zjəde. Diozən' neze nle'ine' yichjla'ažda'ochon'. Na' laogüe' na'anə' əgwdecho cuent šə biquə' de'e babencho.

Jeso'osən' naque' bxož əblao chechon'

¹⁴ Jeso'os Xi'in Diozən' babeyepe' yoban' gan' zo Diozən' par gaquəlene' chio'o. De'e na'anə' Jeso'osən' naque' bxož əblao checho, ben' naquə le'ezelaogüe beņə' zaque'e. Na' de'e na'anə' cheyalə' sotezə socho gonlilažə'əchone' can' chonczcho.

¹⁵ Na' Jeso'osən', ben' naquə bxož əblao chechon', chache'ine' catə' chaquecho zdebə goncho to de'e güen. Gwxiye'en gwlo'oyelə'ən le' gone' de'e mal pero bito bene'en na' bžaglaogüe' cayanə'ən chžaglaio chio'o beņach.

16 Na' cheyałə' güe'elencho Diozən' dižə' sin cui žebcho, əḡabechone' yezi'ixene' checho na' gaquəlene' chio'o batə'atezə chyažjecho yelə' chaclen che'enə', čhedə' le'enə' nži'ilaže'e chio'o.

5

1 Beḡə' ca' besə'əchoj gwsa'aque' bχoz əblao che ḡasyon Izrael chechon' tyemp de'en bagwde jso'e bi de'en jso'e lao Diozən' na' gwsə'ote' bia yiχə' besə'əlalje' xchenga'acquəbən' par nič Diozən' bezi'ixene' xtolə' de'e xaxta'ocho ca'. Na' yoguə' bχoz ca' gwsa'aque' con to beḡə'.

2 Na' bχoz əblao ca' gwsa'ape' yelə' chxenlažə' len beḡə' ca' cuinə' se'ejni'i can' cheyałə' so'one' na' len beḡə' ca' bazjənxoayag len de'e malən', čhedə' leczə beḡəchən' zjanaque' na' naquən zdebə par so'one' de'e güennə'.

3 Na' de'en zjanaque' beḡəchən' benən byen gwsə'ote' bia yiχə' na' besə'əlalje' xchenga'acquəbən' par gosə'əḡabe' yezi'ixen Diozən' xtolə'əga'aque'enə' can' gosə'əḡabe' yezi'ixene' xtolə' beḡə' ca' yelə'.

4 Na' notono gwlej cuine' par gaque' bχoz əblao, sino Diozən' gwlejga'aquene' can' gwleje' de'e Ronnə'.

5 Le'egatezə ca' Cristən' bito ben cuine' xen cuejize cuine' par gaque' bχoz əblao. Diozən' gwleje'ene' na' Dioz na'anə' gože'ene':
Len' naco' Xi'ina'.

Neža babena' par nič solao ḡabi'o len nada'.

6 Na' ga yoblə nyoj yeto de'en gože'ene':

Naco' bχoz beḡə' zo zejlicane,
na' naco' ca bχoz Melquisedequən'.

7 Na' Jeso'osən' catə' gwzoe' yežlyo nga bene' orasyon lao Xe' Diozən' ben' gac yosle'ene' par nič cui gate'. Jeso'osən' gwne' zižjo na' gwcheže' gwḡabe' yelə' chaclen che', na' Diozən' bzenague' na' bene' par nič yelə' gotən' cui gwḡabi'an le' čhedə' benlilaže'ene'.

8 Na' la'anə'əczə Jeso'osən' naque' Xi'in Dioz, Diozən' bzejni'ine' le' de que cheyałə' əzaglaogüe' par yeyož gone' yoguə'əlol de'e ca' naquən gone'. De'e na'anə' Jeso'osən' bžaglaogüe' len yoguə'əlol de'en goc che' yežlyo nga.

9 Na' beyož goc che Jeso'osən' yoguə'əlol can' gone'e Diozən', nach gwzolao chone' par nič yoguə'əlol beḡə' ca' choso'ozenag che', ḡite'e len le' zejlicane.

10 Diozən' gwleje' le' par naque' bχoz əblao checho na' gwxaquə'əlebene' ca bχoz Melquisedequən'.

Gapcho cuidad par nič cui cuejyichjcho xtižə' Diozən' de'en bachejle'echo chei

11 Na' ne'e dech de'e zan de'en che'enda' əḡia' le'e che de'en naquə Jeso'osən' bχoz chechon', pero naquən zdebə əḡi'an par šejni'ilen, čhedə' bitoch chebeile gwzenagle che Diozən'.

12 Bagolə' əgwsed əgwlo'ile beḡə' yeziqə'əchlə xtižə'enə', pero latje de'e gonle ca', chyažjele to beḡə' par əgwsed əgwlo'ine' le'e de'e yoblə ca de'en babsdele de'e nechən'. Na' laogüe de'en chyažjele əgwsedəchle de'e ca', gwxaquə'əlebele ca bidao' ca' ne'e chsa'ažə', bi'i cuinə' gac sa'o.

13 Na' ben' naquə ca bidao' ne'e chažə', bitonə' šejni'ine' xtižə Diozən' de'en naquəch zdebə.

14 Na' xtižə' Diozən' de'en naquəch zdebə gwxaquə'əleben ca yelə' guao de'en chao beḡə' cha'o. Na' beḡə' ca' chse'ejni'i len chsa'acbe'ine' che bitə'atezə dižə' šə naquən de'e li o šə naquən dižə' güenlažə'. Chsa'acbe'ine' čhedə' la' bazjəyo'olaogüe' choso'ozenague' che Diozən'.

6

¹ Na' ca bidao' ca' chəsə'əzoloa chsa'obo' yelə' guao catə' bazjəncha'obo' ca'aczən' chio'o cheyalə' solaocho cue' yichjcho che xtižə' Diozən' de'en naquəch zdebə par ničh gaquəch yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'aždao' Cristən'. Catə'n gwzoloa beŋlilažə'əcho Cristən' gwyejni'icho can' yedinjecho xtolə'əchon' na' bedinjəchon. Na' n'a bitoch chyažjən yedinjecho che de'e ca' de'e yoblə, na' nic chyažjən yezolaocho gonlilažə'əchone' de'e yoblə.

² Bañezczecho bi zejen catə'n chcho'əcho nisən', na' leczə can' banezecho bi zejen catə'n chxoə na'əchon' yichj beŋə' yoblə chnabcho yelə' chaclen che Diozən' par lega'aque' na' bitoch chyažjən no gwzejni'iche chio'o bi zeje de'e ca'. Le'egatezə ca' bitoch chyažjecho no gwzejni'iche chio'o can' yolis yosban Diozən' beŋə' guat ca' o can' gone' yelə' jostis che beŋə' ca' chso'on de'e malən'. Bañezczega'aquechonə'.

³ Pero n'a'a ža, šə Diozən' güe'e latjə yeyiljažə'əcho nac goncho par ničh gaquə yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'aždao' Cristən'.

⁴ Nita' beŋə' bachse'ejni'i xtižə' Diozən' na' bazjənapə' yelə' mban zejlicəne de'en choŋ Diozən' chio'o chonlilažə'əchone', na' leczə ca' bazo Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'.

⁵ Bazjənezene' ca güennə' naquə xtižə' Diozən' na' bazjənombi'e miłagr na' bichlə yelə' guac che Diozən' la'aŋə'əczə ze'e yesə'əle'ichene' yelə' guac de'en gwlo'eche' catə' əžin ža gatə' yežlyo cobə.

⁶ Na' šə gwžinclə ža yesə'əgue'i beŋə' ca' Diozən' šə yesə'əbejyichjcle' xtižə'enə', bitoch gaquə yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' de'e yoblə, čhedə' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' so'one' txen len beŋə' ca' bosə'oda' Xi'ŋ Diozən' le'e yag corozən', na' so'one' par ničh beŋə' yeziquə'əchlə leczə yesə'əgue'ine' le'.

⁷ Ca naquə yežlyo güen gan' chsa'az beŋə', šə chacchgua yejon', nach chac de'en chsa'aze'enə' na' chatə' de'en chəsə'əyažjəne', na' Diozən' chebeine' de'e chac cwseš čega'aque'enə'. Can' gwxaquə'əlebecho šə zotezə zocho chzenagcho che Diozən'.

⁸ Pero šə bagwlejjyichjcho cuich chzenagcho che Diozən' gwxaquə'əlebecho ca yežlyon' gan' chla'ac por yag yešə' na' no yixə' cuan de'e cui chac gacho. Yežlyon' de'en nac ca' bito bi bi zaquə'ən par xan yežlyon', nach chbejjyichje'en na' chžin ža catə' chzeye' de'e ca' chla'ac laogüennə'.

Zotezə zocho chonlilažə'əcho Diozən' čhedə' nezecho žjəyecho len le'

⁹ Na' ca naquə le'e, la'aŋə'əczə babi'a dižə'ən ca', chacda' chele, na' zoa' segor bito gonle can' bagwnia' chso'on beŋə' ca'. Nezda' gonšgacze can' cheyalə' goncho laogüe de'en babebej Diozən' chio'o xni'a de'e malən'.

¹⁰ Diozən' naque' beŋə' güen. Na' bito ganlažə'e can' babenle xšine'enə', na' can' ne'e chonczlen n'a' chaclenle yeziquə'əchlə beŋə' bagwleje' par zjənaque' lažə' ne'enə', chonlen laogüe de'en čaquele che'enə'.

¹¹ Nezele žjəyezole len Cristən'. Na' de'e na'ana' yedote žlac cuiŋə' yide' de'e yoblə cheyalə' cue' yichjle de'en žjəyezole len le', can' bachi' yichjle n'a' par chaclen ljuežjle.

¹² Bito gacle beŋə' godenag len xtižə' Diozən'. Legonlilažə' Diozən' can' bagwso'on beŋə' ca' bagwnitə', beŋə' ca' gosə'əzi' de'en ben Diozən' lyebe əgwnežjue' lega'aque'. La'aŋə'əczə cui gosə'əzi'en cate, con gwso'onlilažə'əteze'ene'.

¹³ Diozən' bene' lyebe de que xi'in dia che de'e Abraannə' əsa'aque' beɲə' zan. Na' de'en naque' Dioz na' notoch no no nla' beɲə' yoblə beɲə' napəch yelə' gwnabia' cle ca le', de'e na'anə' bzo cuine' testigw gwne': "Guaquəczə can' nia'anə' chedə' zoa' naca' Dioz."

¹⁴ Gwne': "De'e li gonczə' par niç gaquə güen chio'. Na' de'e li gonczə' par niç xi'in dia chio'onə' əsa'aque' beɲə' zan."

¹⁵ Na' sša gwzo de'e Abraannə' benlilažə'əteze' Diozən' xte que bžin ža goc can' ben Diozən' lyebe len le'.

¹⁶ Beɲəchən' chəsə'əzoe' jorament chəsə'əne' de que be'enə' chnabia'ach ca lega'aque' gwnežjue' castigw chega'aque' šə cui so'one' complir can' choso'ozoe' jorament. Chso'one' ca' par niç beɲə' ca' chsa'acyožə' lega'aque' se'ejle'e chega'aque' na' yesyə'əyacxenlāžə'e.

¹⁷ Beɲə' ca' chon Diozən' cuent zjənaque' xi'in dia che de'e Abraannə' laogüe de'en chso'onlilažə'e Diozən', Diozən' bene' par niç nitə'əchgüe' segor de que guaquəczə' can' bene' lyebe, na' bito chš'e'e can' bansi'e xneze gone'. De'e na'anə' bzo cuine' testigw gwne': "Guaquəczən' chedə' zoa' naca' Dioz."

¹⁸ Ca naquə' Diozən' bene' lyebe na' leczə' bzo cuine' testigw gwne': "Guaquəczə' can' nia'anə' chedə' zoa' naca' Dioz", bene' ca' par niç nezecho de que caguə de'e te can' gwne'enə'. Na' bito chac güe'e dižə' güenlāžə'. Diozən' bene' lyebe na' bzo cuine' testigw par niç bito žebcho sino yebeicho de'en nezecho žjəyecho len le', chio'o bagwnəbechone' bezi'ixene' xtolə'əchon'.

¹⁹ Na' de'en nezecho žjəyecho len Diozən' bito chac chop lažə'əcho sino zotežə' zocho chonlilažə'əchone' chedə' la' nezecho de que Jeso'osən' chɲe' fabor chio'o lao Diozən' ca bχoz əblao checho.

²⁰ Jeso'osən' bazjəyecho' gan' zo Diozən' na' chone' par niç leczə' chio'o žjəyecho len le'. Na' Jeso'osən' naque' bχoz əblao checho, ben' gwxaquə'əlebe ca bχoz Melquisedequən'.

7

Jeso'osən' naque' ca bχoz Melquisedequən'

¹ Na' Melquisedequən' goque' rei gan' nzi' Salem na' Diozən' ben' naquə' le'ezelaogüe beɲə' blao gwleje' le' par goque' bχoz. Na' catə' beza' de'e Abraannə' beyož bene' gan lao rei ca' beɲə' ca' gosə'ədiləlen beɲə' Sodoma ca', bχoz Melquisedequən' jəšague' le' na' len yelə' guac che Diozən' bene' par niç goc de'e šao' de'e güen che de'e Abraannə'.

² Na' de'e Abraannə' botobe' de'e ca' gosə'əban rei ca' che beɲə' Sodoma ca' na' bnite'en ši cuen de'e naquə' lebe nach gwleje' tcuenən par bnežjue'en bχoz Melquisedequən'. Melquisedequən' zeje dižə' "rei beɲə' chnabia' güen". Na' gwnabi'e gan' nzi' Salem, na' Salemən' zeje dižə' "gwnitə' beɲə' binlo".

³ Bito nyožen šə no goquə de'e xaxna' Melquisedequən' na' niqwe nyožen šə no goquə de'e xaxta'ogüe'e, na' nic nyožen batə'əquə' golje' na' batə'əquə' gote'. De'e na'anə' nezecho cuinə' te yelə' naquə' bχoz che'enə' na' leczə' de'e na'anə' gwxaquə'əlebene' ca Xi'in Diozən'.

⁴ Le'e gon xbab de que bχoz Melquisedequən' goque' beɲə' blao. De'e na'anə' de'e xaxta'ocho Abraannə' lao ši cuen güeje' de'e ca' gwleje', bnežjue' tcuenən bχoz Melquisedequən'.

⁵ Na' beɲə' ca' gwsa'aljə' lao dia che de'e Lebin', beɲə' ca' besyə'əyalə' par gwsa'aque' bχoz, nyožen le'e lei de'en bzoj de'e Moizezan' de que yesə'əzi'e tcuen lao ši cuen yoguə' cuantžə' de'e gotə' che beɲə' Izrael ca' yelə' la'anə'əczə' yoguə'əlolga'aque' zjənaque' xi'in dia che de'e Abraannə'.

6 Melquisedequan' bito anacho golje' lao dia che de'e Lebin', pero gwxi'e tcuen lao ši cuen de'en botobə de'e Abraannə' na' len yelə' guac che Diozən' bene' par nich goc güen che de'e Abraannə' ben' ben Diozən' lyebe əsa'ac xi'in dia che'enə' beṇə' zan.

7 Na' nachia' de que Melquisedequan' zaquə'əche' cle ca de'e Abraannə' chedə' Melquisedec na'anə' gwdape' yelə' guac che Diozən' na' bene' par nich goc de'e güen che de'e Abraannə'.

8 Na' beṇə' ca' gwsa'ac bχoz segon can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən' gosə'azi'e tcuen lao ši cuen cuantzə bi de'en gotə' che beṇə' Izrael ca' yelə'. Bχoz ca' gwsa'aque' beṇəch na' gwsa'ate'. Pero Melquisedequan' ben' gwxi' tcuen lao ši cuen de'en botobə de'e Abraannə', cho'en dižə' che' ca beṇə' ne'e zocza.

9-10 Na' ca naquə de'e Abraannə' bnežjue' Melquisedequan' tcuen lao ši cuen de'e ca' botobe' de'en gosə'əban rei ca', de'en na'anə' guaquə anacho de que de'e Lebin' leczə bnežjue' Melquisedequan' tcuen güejə lao ši cuen de'e ca' botobə de'e Abraannə'. Guac anacho ca' chedə' de'e Lebin' golje' lao dia che de'e Abraannə' la'anə'əczə bitonə' galje' catə'an Melquisedequan' jəšague' de'e Abraannə'. De'e Lebin' goque' xa beṇə' nech ca' əgwsa'ac bχoz che beṇə' Izrael gwlaž checho ca' cana', na lei de'en bzoj de'e Moizezən' nan de que yese'azi'e tcuen lao ši cuen cuantzə bi de'en de che beṇə' Izrael ca' yelə'.

11 Žalə' bχoz ca' beṇə' ca' gwsa'aljə lao dia che de'e Lebin' goc so'one' par nich yichjla'aždao' beṇə' gwlaž checho ca' əsa'acquən can' chene'e Diozən', bito byažjecho yeto bχoz žalə' ca'. Pero de'en cui goquə so'one' par nich əsa'ac yichjla'aždao' beṇə' can' chene'e Diozən', de'e na'anə' bidə' Jeso'osən' par naque' bχoz chechon' na' gwxaquə'əlebene' ca Melquisedequan'.

12 Jeso'osən' naquəcze' bχoz chechon' la'anə'əczə cui naque' dia che de'e Lebin'. De'e na'anə' nezecho banža' lei de'en choe' dižə' che bχoz che nasyon Izrael chechon'.

13 Bχoz checho ben' cho'echo dižə' chei, golje' lao dia che de'e Jodan', na' bitoch bchoj no gaque bχoz entr beṇə' ca' əgwsa'aljəch lao dia che de'e Jodan'.

14 Nezezecho de que Xanchon' golje' lao dia che de'e Jodan', pero de'en bzoj de'e Moizezən' le'e lein' nan de que beṇə' ca' gwsa'aljə lao dia che de'e Lebin' əsa'aque' bχoz.

15-16 Bχoz checho Jeso'osən' naque' ca bχoz Melquisedequan'. Bito golje' lao dia che de'e Lebin' na' bito naque' bχoz can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Naque' bχoz chedə' bito gwzoi yelə' gotən' le', na' zocze' zejlicane.

17 Na' de'e nga nyojən can' gož Diozən' Jeso'osən' nan:

Naco' bχoz beṇə' zo zejlicane
na' naco' ca bχoz Melquisedequan'.

18 Ca naquə bχoz ca' beṇə' ca' ben Diozən' mendad gwnitə' cana', bitoch none' mendad nite'e na'a chedə' de'en gwso'one'enə' bito zaquə'an par əsa'ac yichjla'aždao' beṇəchan' can' chene'e Diozən', na' bito nsa'an yelə' guac che Diozən'.

19 Leina' bito zaquə'an gonən par nich yichjla'aždao' beṇə' əsa'acquən can' chene'e Diozən'. Pero na'a bazo Jeso'osən' chone' par nich chac yichjla'ažda'ochon' can' chene'e Diozən'. Na' nezecho chaquəch güen checho cle ca che beṇə' ca' zjənombia' lein'. Jeso'osən' chone' par nich zocho binlə len Diozən'.

20 Na' par nich nezecho de que Jeso'osən' naque' bχoz chechon', Diozən' bzo cuine' testigw gwne':

Naquəcze' bχozən' chedə' zoa' naca' Dioz.

²¹ Benə' ca' gwsa'aque' b̄xoz segon can' bzoj de'e Moizezən', Diozən' bito gože' lega'aque' can' gože' Jeso'osən'. Nyojən' can' gože'ene', nan:

Diozən' bzo cuine' testigw gwne':

“Naquæczo' b̄xozən' chedə' zoa' naca' Dioz.

Na' bito gwša'a can' ni'anə'.

Le' naco' b̄xoz ben' zo zejlicane.

Naco' ca Melquisedequən'.”

²² Nezecho de que Jeso'osən' bedəlo'ine' chio'o de que Diozən' choncze' con can' none' lyebe par gaquəlene' chio'o. Na' de'en none' lyebe gone' na'a naquæchən güen cle ca de'en bene' lyebe gone' antslə.

²³ Benə' ca' gwsa'aque' b̄xoz segon can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən', gwsa'aque' benəçh na' gwsa'ate', pero benitə'ateczə lguə'aga'aque'. De'e na'anə' gwsa'aque' benə' zan.

²⁴ Pero Jeso'osən' zoe' zejlicane na' de'e na'anə' zejlicane naquæcze' b̄xoz chechon'.

²⁵ Na' notə'atezə benə' chse'ene'ene' nite'e binlo len Diozən', Jeso'osən' nape' yelə' guac par chocobe' yichjla'ažda'oga'aque'en con šə chso'onlilaže'ene'. Nape' yelə' guac par gone' ca' chedə' zocze' zejlicane chnabe' goclen lao Diozən' par yoguə' chio'o chonlilažə'əchone'.

²⁶ Na' Jeso'os nan' naque' b̄xoz əblao chechon' na' zaque'e par gaquəlene' chio'o chedə' chone' cayanə'an chazlažə' Diozən'. Bito bi dolə' nape', na' bito bi de'e mal chone', na' nic chone' xbab mal. Zoe' gan' zo Diozən', chnabi'e txen len le'.

²⁷ Bito bi xtole'e de na' de'e na'anə' bito cheyalə' gote' bia yixə' par yezi'ixen Diozən' xtole'enə' can' gwso'on benə' ca' gwsa'ac b̄xoz segon can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Yoguə' ža zgua'atec gwso'ote' bia yixə' par nič gosə'ənabe' bezi'ixen Diozən' xtolə'əga'aque'enə' na' techlə lecəə gwso'ote' bia yixə' par gosə'ənabe' bezi'ixen Diozən' xtolə' benə' Izrael ca' yelə'. Šlinzə bnežjw cuin Jeso'osən' por ni checho catə'an gwso'ot benə' le' le'e yag corozən' na' bitoch gate' yeto.

²⁸ Benə' ca' gwsa'ac b̄xoz əblao segon can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən' gwsa'aque' benə' güen de'e mal can' zjənaquə yeziquə'əchlə benə'. Zan iz bagoc bzoj de'e Moizezən' lei che Diozən' catə' Diozən' bzo cuine' testigw de que sele'e Xi'ine'enə' par gague' b̄xoz əblao chechon' na' gwne': “Gaquæcze' b̄xoz əblaon' chedə' zoa' naca' Dioz.” Na' Xi'ine' na'anə' zocze' zejlicane, na' naquə yichjla'aždaogüe'enə' cayanə'an chene'e Diozən'.

8

Cristən' chone' par nič chac de'e cobə de'en non Diozən' lyebe gone' par gaquəlene' chio'o

¹ Na'a ža zo b̄xoz əblao chechon', na' chi'e yoban' chnabi'e txen len Diozən' ben' naquə le'ezelaogüe benə' blao. Lennə' naquən de'e žialaoch lao yoguə' de'en babe'echo dižə' chei.

²⁻³ B̄xoz əblao ca' benə' ca' gwso'ot bia yixə' lo'o yo'odao' de'en gwso'on de'e xaxta'o chio'o benə' Izrael jso'e xchenga'acquəbən' gan' nzi' “Latjə gan' zo Diozən'” par nič Diozən' bezi'ixene' xtolə'əga'aque'enə' len che benə' ca' yelə'. Na' de'en gwso'one'enə' naquən ca de'en chac yoban' gan' zo Diozən'. De'e na'anə' benən byen bnežjw cuin Jeso'osən' gwso'ot benə' le' par nič naque' b̄xoz əblao chechon' gan' zo Diozən', na' chone' par nič Diozən' chezi'ixene' xtolə' chio'o chonlilažə'əchone'.

⁴ Na' bito naque' b̄xoz žalə' ne'e zoe' lao yežlyon', čhedə' banitə' b̄xoz ca' beṇə' ca' chjsoa' bi de'en chjsoa' lao Diozən' segon can' na lein'.

⁵ Na' yogua' əlɔl de'en chso'on b̄xoz ca' beṇə' ca' chso'on can' na lein', naquən latə' laszə ca' naquə de'en chac yoban'. Diozən' bene' mendad len de'e Moizezən' antslə ze'e so'on de'e ɣaxta'o chio'o beṇə' Izrael yo'o de'e lachə'anə' gan' gwso'o b̄xoz ca' par gwso'elaogüe'e Diozən', gože'ene': "Yogua' de'en bagwnia' gonle, leḡonən cayanə'an blə'ida' le' catə'an gwzocho lao ya'anə'."

⁶ Pero na' de'en chon Cristən' zaquə'əchən cle ca de'en gwso'on b̄xoz ca' beṇə' ca' gwso'on can' na lein'. Na' leczə de'e cobə de'en chon Diozən' len chio'o naquəchən güen cle ca de'en bene' antslə, čhedə' de'e xench de'en non Diozən' lyebe gone' par gaquəlene' chio'o n̄a'a.

⁷ Žalə' de'en ben Diozən' par goclene' beṇə' Izrael gwlaž čecho ca' de'e nech benən par nič gwsa'ac yičjla'ažda'oga'aque'enə' can' chene'ene', bito bsele'e Cristən' žalə' ca'.

⁸ Pero nacbia' Diozən' bito bebeine' leḡa'aque', nachən' gwne':

Chona' lyebe gona' to de'e cobə par gaquəlena' le'e beṇə' Izrael catə' əžin ža, nada' Ẋanle Dioz ənia' ca'.

⁹ Nžə'an beṇə' len de'e ɣaxta'ole ca' ca tyemp catə'an goquəlenga'aca'ane' par nič besyə'əchoje' Egipton'.

Leḡa'aque' bito gwso'one' can' gwso'one' lyebe len nada'.

De'e na'anə' nada' Ẋanle Dioz bitoch benga'aca'ane' cas.

¹⁰ Quinga gona' par gaquəlena' le'e beṇə' Izrael catə'an əžin žan':

Nada' Dioz gona' par nič šo'o yičjle de'e ca' nona' mendad gonle,

na' gona' par nič yebeilen lo'o la'ažda'olen'.

Na' toza' nada' güe'ela'ole na' le'e gacle xi'ina'.

¹¹ Na' ni tole cui chyəžjən əḡwsed əḡwlo'i ljuežjle par nič gombi'ale nada'

čhedə' cana' yogua'əle gombi'ale nada',

le'e cuitec bi zaquə'əle na' len le'e nacle beṇə' blaο.

¹² Cana'ach bitoch gona' xbab čhe de'e mal ca' de'en babenlenə'

čhedə' ca orən' babezi'ixena' xtola'əlenə'.

¹³ Na' ca naquən' be' Diozən' dižə' čhe de'e cobən' de'en gwne' gone' par gaquəlene' nasyon čechon', nezecho chde čhe de'en bene' mendad so'one' antslə čhedə' banaquən de'e golə na' bitoch cheyałə' gonchon.

9

Yo'odao' de lachə' de'en gwso'on beṇə' Izrael ca gwxaquə'əleben ca gan' zo Diozən'

¹ Cana'ate ben Diozən' mendad naclə so'on beṇə' Izrael gwlaž čecho ca' par so'ela'ogüe'ene'. Na' leczə bene' mendad so'one' to yo'odao' par le'.

² Yo'oda'onə' goquən de lachə'. Na' lo'o cuart nechən' bosozoe' to candeler na' to mes gan' bosozoe' e yetxtil de'en naquə par Diozən'. Na' cuart nechən' nzi'in "Latjə čhe Dioz".

³ Na' cuart əḡwchopen' nzi'in "Latjə gan' zoczə Diozən'". Na' entr cuart ca' chopə gwze to lachə'.

⁴ Na' lo'o cuart əḡwchopen' bosozoe' yeto mes de or gan' bosozeye' yal. Na' gosə'əyixjue' to caj na' bosozoguzje' doxenən or. Na' lo'o caj na' bosozoe' to yesə' de or gan' bosozə'e yelə' guao de'en gwza' yoba de'en nzi' mana, na' leczə lo'o caj na' gosə'əgüe'e garrot čhe de'e Ronnə' de'en bexejə. Na' leczə na' bosozə'e yej ta'a ca' gan' byoj de'en ben Diozən' mendad so'one' par nič gaquəlene' leḡa'aque'.

⁵ Na' lao tap che cajən' boso'onite'e chōpə lgu'a lsaquə' angl beṇə' gosə'əzi' querobines. Na' gan' zjəzecha querobines ca' chey che'eni'in, par niç nacia' de que Diozən' zoe' na'. Toe' gwzecha šyichjən na' yetoe' yešyichjən. Na' lao tap che cajən' entr lega'aque' nzi'in "Latjə che yelə' cheyašə' cheži'ilažə' che Diozən'". Pero bitoch che'enda' güe'echa' dižə' che to to de'e ca'.

⁶ Na' beyož banita' cuart ca' na' beyož boso'onite'e yoguə' de'e ca' lo'inə', yoguə' ža ja'ac bħoz ca' lo'o cuart nechən' gan' gwso'one'one' can' ben Diozən' mendad so'one' par əso'ela'ogüe'ene'.

⁷ Na' cuart əgwchopen' tozə bħoz əblaon' goc gwyo'e ze tgüiz güejə. Na' catə'an gwyo'enə' benən byen bexe'e chen che bia yixə' bž'e'en lao cajən par niç Diozən' bezi'ixene' xtole'enə' na' bezi'ixente' xtolə' beṇə' ca' yelə'.

⁸ Na' de'en cui gotə' lsens šo'o nochlə beṇə' lo'o cuartən', Spirit che Diozən' chzejni'in chio'o de que bito gaquə šo'ocho gan' zo Diozən' žalə' ne'e chone' mendad gaquə yoguə'əlol de'en gwso'one' lo'o yo'oda' de'en nsa' chōpə cuart.

⁹ Na' yo'oda'onə' len yoguə' de'e ca' gwso'on bħoz ca' lo'inə' chlo'in chio'o zocho nā'a can' naquə yoban' gan' zo Diozən'. De'e zan de'en gwso'on de'e xaxta'ocho ca' gwso'ela'ogüe' Diozən' lo'o yo'oda'onə' pero bito beyac yichjla'azda'oga'aque'en can' chene'e Diozən' la'aṇə'əczə boso'onežjue' Diozən' bi de'en boso'onežjue'ene' na' la'aṇə'əczə gwso'ote' bia yixə' par gwso'elaogüe'ene'.

¹⁰ De'e ca' boso'onežjue' Diozən' gwsa'aquən no nis yelə' guao na' no bia yixə'. Na' de'e zan costombr chega'aque' gotə' par gwsa'a gosə'əyib cuinga'aque'. Na' yoguə' de'e ca' gwso'one' niç cuerp chega'aque'enə' goquən xi'ilažə' can' na lein'. Yoguə' de'e ca' gwso'one'enə' gwso'onən žin xte catə'an bselə' Diozən' Cristən' par bene' de'e zaquə'əche.

¹¹⁻¹² Pero bazo Cristən' nā'a naque' bħoz əblao chechon' na' chone' par niç chac güen can' gwnita' de'e xaxta'ocho ca' lez gaquə. Babeyepe' yoban' na' zoe' gan' zo Diozən'. Na' gan' zoe'enə' gwxaquə'əleben ca cuart əgwchope che yo'oda' che beṇə' Izrael ca', pero naquəchən de'e zaquə'əche na' de'e güench clezə ca de'en gwzo che bħoz ca' canə', la' bito naquən de'e ben beṇəch. Na' Cristən' zaque'e par gwyo'e gan' zo Diozən' chedə' bnežjw cuine' gwso'ot beṇə' le' na' blalj xchene'enə' le'e yag corozən'. Bito ṇəcho bete' no šib o no go'on dao' na' blalje' xchembən' par niç be'en Diozən'. Šlinzən' gwdixjue' xtolə'əchon' len xchene'enə' par zejlicane.

¹³ Ca naquə de'e xaxta'ocho ca' bito gwsa'aque' xi'ilažə' can' na lein' šə bagosə'əgane' no beṇə' guat. Na' par niç besyə'əyac cuerp chega'aque'enə' xi'ilažə' de'e yoblə can' na lein', bħoz ca' boso'ože'e lega'aque' no xchen šib o no xchen go'on na' len de de'en gwche' catə'an cheyož choso'ozeye' baquə' dao'.

¹⁴ Pero xchen Jesocristən' de'en bedəlalje' par beque'e xtolə'əchon' zaquə'əchən ca xchen bia yixə' ca'. Xtolə'əcho na'anə' benən par niç goccho ca beṇə' guat len yichjla'azda'ochon', pero nā'a baben Jesocristən' par niç naquə yichjla'azda'ochon' xi'ilažə' niç cho'ela'ocho Diozən' ben' zo zejlicane. Spirit che Dioz nan' goclenən Jeso'osən' par ben cuine' lažə' na' Diozən' par gwdixjue' xtolə'əchon'. Na' ca naquə Jeso'osən' bitoczə bi bi xtole'enə' gotə'.

¹⁵ Na' de'en bedəlalj xchen Cristən' gwzolao chac de'e cobən' de'en chon Diozən' lyebe gone' par chaclene' chio'o. Na' bachac de'e cobən' par niç ca' baltezə beṇə' bagwlej Diozən' žjasyə'anite'e len le' zejlicane. De'en bedəlalj xchen Cristən' gwdixjue' lente de'e mal ca' bencho žlac ne'e chac de'e neche de'en ben Diozən' lyebe gone' par goclene' de'e xaxtao' chio'o beṇə' Izrael.

¹⁶ Catə' to beṇə' babene' testament, bito gaquə can' na testamentən' xte catə'əch nezecho de que bagote'.

17 Na' ca naquə testamentən' bito gaquə can' nannə' žlac ne'e mban be'enə' ben len. Catə' bagote' cana'anə' gaquə can' nannə'.

18 Na' par nič gwzolaο goc de'e neche de'en ben Diozən' lyebe gone' par goclene' de'e xaxta'ocho ca', bene' mendad boso'olalje' xčhen bia yixə'.

19 De'e na'anə' catə' de'e Moizezən' beyož be'elene' benə' ca' dižə' che yoguə'əloj de'en ben Diozən' mendad so'one' can' na lei che'enə', nach de'e Moizezən' bže'e lega'aque' xčhen go'oŋ dao' na' xčhen šib nach nis. Bže'e lega'aque' de'e ca' len lata' yišə' xa xila' de'en mben color əxŋa na' len to xis yixə' dao' de'en naquə ca gwreg. Na' lecəə bže'en librən' gan' nyoj leina'.

20 Na' de'e Moizezən' gože' lega'aque': "Chen ni ben Diozən' mendad əgwža'a le'e par nič gone' can' none' lyebe gone' par gaquəlene' chio'o'."

21 Nach bža'ate'en yo'odaο' de lachə'an na' len yesə' ca' na' ša' ca' de'en boso'ochine' gan' gwso'ela'ogüe'e Diozən'.

22 Lei de'en bzoj de'e Moizezən' benən mendad boso'ože'e chennə' par nič zan de'en boso'ochine' gwsa'aquən xi'ilažə' can' na lein'. Diozən' bito bezi'ixene' xtolə' benə' žala' cui boso'olalje' chen che bia yixə'.

De'en bnežjw cuin Cristən' gwso'ote'ene' chac cheque'e xtolə' chio'o chonlilažə'əchone'

23 De'e na'anə' benən byen boso'ože'e xčhen bia yixə'an de'e ca' besə'əchine' lo'o yo'oda'onə' par nič gwsa'aquən xi'ilažə' can' na lein'. Pero xčhen bia yixə' ca' bito gaquə gonən ca gaquə yičhja'ažda'ochon' can' chene'e Diozən' par nič šo'ocho gan' zoe'enə'. Tozə xčhen Jesocrist nan' zaquə'an par chonən ca chac yičhja'ažda'ochon' can' chene'e Diozən'.

24 Catə' Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon' bito gwyo'e lo'o cuart əgwchope che yo'oda'onə' can' gwso'on bxož ca' cana' sino beyepe' yoban' gan' zo Diozən', na' na' zocze' na'a chŋe' fabor chio'o lao Diozən'. Na' cuart əgwchope che yo'odaο' che benə' Izrael na'anə' gwzon par bzejni'in chio'o can' naquə gan' zo Diozən'.

25 Bxož əblao ca' ze tgüiz güejə gwso'e lo'o yo'oda'onə' gan' nzi' latjə gan' zocəə Diozən' boso'ože'e chen che bia yixə'. Pero Cristən' bito byažjən əgwnežjo cuine' so'ote'ene' zan las. Šlinzən' blalj xčhene'enə' par gwdixjue' xtolə'əchon'.

26 Žala' byažjən lalj xčhene'en zan las, babnežjw cuine' zan las dezd catə'an gwxe yežlyon' žala' ca'. Pero caguə ca'anə'. Bnežjw cuine' šlinzə catə'an bžin or che'enə', na' de'en gwso'ote'ene' šlinzə cana', gwdixjue' xtolə'əchon' zejlicane.

27 Na' Diozən' bansi'e xneze de que əžin ža sa'at to to beŋačən' na' šlinzən' sa'ate'. Na' techlə əna Diozən' che to toga'aque' šə yesə'əzi'e castigw o šə ŋite'e mbalaz len le'.

28 Na' ca de'en sa'at beŋačən' šlinzə lecəə šlinzən' bnežjw cuin Cristən' gwso'ote'ene' gwdixjue' xtolə' beŋačən'. Nach əžin ža yide' de'e yoblə, caguə par chixjoche' xtolə'əchon' sino par nič deyexi'e benə' ca' chəsə'əbeza batə'aquən' yide'enə'.

10

1 Lei de'en bzoj de'e Moizezən' chzejni'in chio'o latə'əlasəə che de'e güen de'en gaquə checho catə' yežincho yoban' gan' zo Diozən'. Pero leina' bito goquə gonən par nič yičhja'aždao' benə' ca' gwso'on can' nannə' əsa'aquən can' chene'e Diozən', la'anə'əczə gwso'ote' bia yixə' yoguə' iz par bezi'ixen Diozən' xtolə'əga'aque'enə'.

² Žalá' de'en gws'o'ote' bia ca' benən par niç cuich so'one' de'e malən bitoch besə'əyazjene' so'otəche'eb žalá' ca'. Pero de'en gwsa'acbe'ine' ne'e chso'one' de'e malən nachən' yoguá' iz gws'o'ote'eb.

³ Na' de'en gws'o'one' ca' bito gwsa'anlaže'e de que zjənapə' dolá'.

⁴ Na' gws'o'one' ca' yoguá' iz chedá' chen che no go'ou' dao' o no šib bito zaquá'an par yeca'an xtolá' bená'.

⁵ De'e na'aná' cata' Cristən' bide' yežlyo nga gože' Xe' Diozən':

Nezda' to de'en chazlažə'əcho' mazəchlə ca bia yixá' bian' chso'ot bená' par chso'ela'ogüe'e le',

na' mazəchlə ca bichlə de'en chso'one' le'.

De'en chazlažo'oná' əgwnežjo cuina' par chixjua' xtolá' benəchən'.

⁶ Lenə' de'en chebeido' mazəchlə ca bian' chso'ote' par choso'ozeye',

na' mazəchlə ca xchen bia yixá' de'en chəsə'alalje' cata' chəsə'anabe' yezi'ixeno' xtolá'əga'aque'ená'.

⁷ De'e na'aná' goža' le' can' nyojən le'e librən' gan' nan:

"Dioz chia', za'a nga zedəyena' con can' chazlažo'oná'."

⁸ Zgua'atec Cristən' gože' Xe' Diozən': "Nezda' de'en chazlažə'əcho' na' de'en chebeichdo' ca de'en chso'ote' bia yixá' na' ca bichlə de'en chso'one' le', na' ca de'en choso'ozeye' bia ca' chso'ote' na' leczə ca de'en chəsə'alalje' xchenga'acobən' par chəsə'anabe' chezi'ixeno' xtolá'əga'aque'ená'." Gwne' ca' la'aná'əczə lei de'en bzoj de'e Moizezan' benən mendad gws'o'ote' bia yixá' na' gws'o'one' bichlə de'e ca' gws'o'one'ená'.

⁹ Nach Cristən' gože' Diozən': "Nada' za'a zedəyena' con can' chazlažo'oná'." De'e na'aná' nezecho de que Diozən' bitoch chene'ene' gotcho bia yixá' can' na lein' chedá' Cristən' bagwdixjue' xtolá'əchon'.

¹⁰ Cristən' bene' con can' gwyazlažə' Diozən'. Šlinzən' bnežjw cuine' gws'o'ot bená' le' par beyone' yichjla'aždao' yoguá' chio'o chonlilažə'əchone' xi'ilažə'.

¹¹ Bená' ca' zjənaquə bəxoz, yoguá' ža nitə'atezə nite'e chso'ote' bia yixá' par xtolá' bená' Izrael ca' yelá', len lá' xchen bia yixá'an bito gaquə yeca'an xtolá' bená'.

¹² Pero na' Cristən' bnežjw cuine' šlinzə par gwdixjue' xtolá'əchon'. Na' beyožən' zjəyechi'e gan' chnabi'e len Diozən'.

¹³ Na' zoe' na' chbeze' əžin ža nitə' yoguá' de'e ca' chso'on contr le' na' bená' contr che' ca' xni'ená'.

¹⁴ Na' de'en gwdixjw Cristən' xtolá'əchon' šlinzə cana', na' beyone' yichjla'aždao' yoguá' chio'o chonlilažə'əchone' xi'ilažə', leczə babene' par niç chac yichjla'ažda'ochon' can' chene'e Diozən' gaquən zejlicane.

¹⁵ Na' caguə nadə'əza' cho'a dižə' che de'e ca'. Leczə Spirit che Diozən' benən ca byojən ca' par niç nezecho naquən de'e li, nan:

¹⁶ Quinga nona' lyebe gona' len lega'aque' catá' əžin žan':

Nada' Dioz gona' par niç šo'o yichjga'aque' de'e ca' nona' mendad so'one', na' gona' par niç yesyá'əbeine'en lo'o lá'ažda'oga'aque'ená'.

¹⁷ Nach nyoj yeto de'en nan:

Cuatəch žjsa'alaža'a che de'e mal ca' bagws'o'one' na' che xtolá'əga'aque'ená'.

¹⁸ Na' cata' babezi'ixen Diozən' xtolá'əchon', bitoch chyažjecho gotcho bia yixá' par ənabcho yezi'ixene'en.

Cheyalá' socho güe'ela'ochó Diozən' na' goncho orasyon laogüe'ená'

¹⁹ Na'a ža bená' biša', laogüe de'e blalj Jesocristən' xchene'ená' par gwdixjue' xtolá'əchon' guaquəczə šo'ochó gan' zo Diozən' sin cui žebcho.

²⁰ De'en ben Jesocristən' par niĉ šo'ochō gan' zo Diozən' naquən to de'e cobā la' antslā "Latjə gan' zo Diozən'" lo'o yo'oda'onə' bgašə'an len to lachə'. Pero na'a de'en bnežjw cuin Jesocristən' por ni ĉechon' bito bi de de'en chcuāšə'an latjə gan' zo Diozən' yoban' len chio'o chonlilažə'aĉho Jesocristən'.

²¹⁻²² Na' de'en naquə Jesocristən' bχoz əblao ĉecho, na' de'en chaclene' chio'o naccho ca family ĉhe Diozən', de'e na'anə' cheyalə' socho güe'ela'ochō Diozən' na' goncho orasyon laogüe'ena' do yichj do lažə'aĉho, gonlilažə'aĉhone' sin cui gaquəžejlažə'aĉho. Goncho ca' laogüe de'en blalj xĉhen Jesocristən' par beque'e xtolə'aĉhon'. Na' leczə bagwĉoacho nisən'.

²³ Na' can' gwzolaŋcho chonlilažə'aĉho Jesocristən', ca'aczən' cheyalə' sotezə socho gonlilažə'aĉhone' na' yebeicho de'en žjəyecho len le', ĉhedə' la' Diozən' ben' ben lyebe žjəyecho len le', chone' complir can' ne'ena'.

²⁴ Na' leczə cheyalə' güe'e ljuēžjcho balor par niĉ gaquəĉecho ĉhe ljuēžjcho na' gonchcho de'e güen to yetocho.

²⁵ Na' bito cuejyichjcho de'en ĉdopcho txen par cho'ela'ochō Diozən', can' chso'on balə beŋə' chəsə'əbejyichje'en. Cheyalə' gwtiplažə' ljuēžjcho par niĉ sochcho ĉheĉ gonlilažə'aĉho Cristən'. Gonchcho ca' ĉhedə' bazon baozə yidə Cristən' yeto.

²⁶ Na' šə chio'o cuejyichjcho dižə' li ĉhe Diozən' de'en banombi'aĉho par gontezcho de'e malən', bitoch gaquəlenən chio'o de'en blalj xĉhen Jesocristən' par beque'e xtolə'aĉhon'.

²⁷ Na' šə goncho ca', cheyalə' žebcho castigw de'en gon Diozən' chio'o, ĉhedə' notətežcho choncho contr le' əsele'e chio'o lo'o yi' gan' cuiayi'icho.

²⁸ Ca naquə beŋə' ca' chsa'aquene' bitobi zaquə' lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' bito choso'ozenague' ĉhei, beŋə' gwlaž ĉecho ca' chso'ote' lega'aque' sin cui chesyə'əyaše'ene' lega'aque', con šə nitə' ĉhopə o šonə testigw beŋə' chso'e dižə' de que de'e malən' bagwso'one'.

²⁹ Pero chio'o ža šə gue'icho Xi'in Diozən' na' Spirit ĉhe'ena' de'en nži'ilažə' chio'o, zaquə'əczən par si'icho castigw gualəch, na' le'egatezə ca' šə gaquecho cui bi zaquə' xĉhene'ena'. Lenŋə' bedəlalje' par niĉ gwzolaŋo ĉac de'e cobə de'en ben Diozən' lyebe gone' par chaclene' chio'o na' bedəlalje'en par niĉ yichjla'aždao' chio'o chonlilažə'aĉhone' beyaquən xi'ilažə'.

³⁰ Nezecho de que Diozən' gwne': "Nadan' co'olažə'a beŋə' ca' chso'on contr nada' na' nadan' gonga'aca'ane' castigw." Na' leczə nyojən nan: "Diozən' gwnežjue' castigw ĉhe beŋə' ca' bagwcu'e e ca' xi'ine' šə so'one' de'e malən'."

³¹ Na' šə cuejyichjcho Diozən' ben' zo zejlicane, leĉgualə de'e žebcho ca naquə castigon' de'en gone' chio'o.

³² Le'e žjsa'alažə' can' bĉhejele la'anə'əczə de'e zan de'e gwdi' gwxaquə'əle ca tyempən' catə'an ze'e gwzolaŋo gwyejni'ile ĉhe Cristən'.

³³ Besyə'əbei beŋə' contr ĉhele ca' bosə'ogüe' can' bžaglaole catə'an bosə'ožia bosə'onite'e le'e na' catə'an gosə'aque'e de'en gotə' ĉhelen'. Na' leczə bĉhejele par benle txen len beŋə' ljuēžjcho ca' catə'an goc ĉhega'aque' ca'.

³⁴ Beyašə' beži'ilažə'əle ljuēžjcho ca' beŋə' ca' gwsa'atə' ližya na' gwzole mbalaz la'anə'əczə gosə'aca' beŋə' de'en gotə' ĉhele, ĉhedə' la' gwnezele de que laogüe de'en chonlilažə'əle Cristən' de de'e zaquə'əche ĉhele yoban' de'e cui te ĉhei.

³⁵ Na'a ža, bito cuejyichjle ca de'en chonlilažə'əlene', ĉhedə' gwžin ža catə' sole mbalaz.

³⁶ Bito žjxaquə'əlažə'əle par yeyož gonle yoguə'əloj can' chene'e Diozən' la' šə gonle can' chene'ene'ena' žjəyezole len le' zejlicane can' bene' lyebe.

³⁷ Nyojən can' gwna Diozən' nan:

Lechgwale lǵüegwzə əžin ža catə' yidə ben' əselə'a, na' bito šeichene'.

³⁸ Na' beṇə' ca' zjənaque' beṇə' güen laogua'anə' cheyalə' nite'e so'onlilaže'e nada'.

Na' beṇə' ca' chəsyə'əbižə' cuich chso'onlilaže'e nada', bitoczə yebeiga'acda'ane'.

³⁹ Pero na' chio'o ža, bito ṇacho naccho ca beṇə' ca' chəsyə'əbižə' cuich chso'onlilaže'e Diozən', beṇə' ca' yesə'əbiayi'. Chio'o zotezə zocho chonlilažə'əchone' na' de'e na'anə' ṇezecho žjəyechocho len le' zejlicane'.

11

Diozən' chebeine' beṇə' laogüe de'en chso'onlilaže'ene'

¹ De'en chonlilažə'əcho Diozən' ṇezecho gwaquə de'en chbezcho gaquə, na' ṇezecho de'e ličzə can' na Diozən' che de'e ca' cui chle'icho.

² Na' beṇə' ca' gwnitə' gwlałte, bebei Diozən' lega'aque' laogüe de'en gwsə'onlilaže'ene'.

³ Na' de'en chonlilažə'əchone' chejni'icho de que con bene' mendad goc yoban' na' yežlyon'. Bitə bi bčhine' par bene'en.

⁴ Na' ca naquə de'e Abelən', de'en benlilaže'e Diozən', goque' beṇə' güen lao Diozən' na' bebei Diozən' de'en bnežjw de'e Abelən' le' cle ca de'en bnežjw de'e Cainṇə'. Na' la'anə'əczə cuich zo de'e Abelən', de'en benlilaže'e Diozən' chzejni'in chio'o de que can' cheyalə' goncho.

⁵ Na' Enoquən' leczə benlilaže'e Diozən', na' de'e na'anə' Diozən' bezi' beque'ene' sīn cui gote'. Notoch no ble'i le'. Na' nyojən che' de que chebei Diozən' le' antslə ze'e yezi' yeque'ene'.

⁶ Diozən' bito chebeine' notə'ətezə beṇə' cui chonlilažə' le'. Na' šə no güe'elao' le', cheyalə' šejle' de que zoczə Diozən' na' de que gwzenagczə Diozən' che' šə bi de'en əṇabene' le' do yichj do laže'e.

⁷ Na' ca naquə de'e Noen' ža, leczə benlilaže'e Diozən'. Na' Diozən' bosnisene' le' can' ze'e gaquə na' de'e Noen' gwyejle'e che'. De'e na'anə' Noen' bene' to barcw gan' gwyo'e len family che' ca' par nič bito gwsa'ate' len nisən'. Na' yelə' chonlilažə' che'enə' len Diozən' blo'in beṇə' ca' yeziquə'əchlə gwžə' yežlyon' de que gwsa'ape' dolə'. Na' leczə de'en benlilaže'e Diozən', de'e na'anə' Diozən' gwne' che' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə'.

⁸ Na' de'en benlilažə' de'e Abraannə' Diozən', bzenague' catə' Diozən' bene' mendad šje' zitə'. Na' gan' gwyeje' Diozən' blo'ine' le' yežlyon' de'en gaquə che'. Na' gwyeje' la'anə'əczə bito nombi'e latjən' ca orən'.

⁹ Na' de'en benlilažə' de'e Abraannə' Diozən', gwzoe' laž beṇə' zitə' gan' ben Diozən' lyebe gwnežjue' xi'in dia che' ca'. Na' de'e Abraannə' gwzoe' lo'o yo'o de lachə'əzə, na' leczə lo'o yo'o de lachə'əzə gosə'ənitə' de'e xi'ine' Isaaquən' na' de'e xi'in xesoe' Jacobən', beṇə' ca' leczə gosə'əbeze' gwnežjo Diozən' xi'in dia chega'aque' ca' yežlyon'.

¹⁰ Bitə bi goque de'e Abraannə' de'en gwnite'e lo'o yo'o de lachə'əzə, čhedə' gwzoe' lez əžin ža soe' gan' zo Diozən', gan' naquə to syoda güen de'e cui te čhei, syoda de'en ben Diozən'.

¹¹ Na' ca naquə de'e Sar no'ol che de'e Abraannə', benlilaže'e Diozən' na' de'e na'anə' Diozən' bene' par nič bi'e bdao' na' gwxxane'əbo' la'anə'əczə cuich zoe' xlaogüe'e sane'. Diozən' bene' ca' len de'e Sarən' čhedə' Sarən' gwyejle'e de que Diozən' gone' can' bene' lyebe.

12 De'e na'anə' la'anə'əczə de'e Abraannə' naque' beṇə' golə par so xi'ine', xi'in dia che' ca' gwsa'aque' beṇə' zan can' zjənaquə beljw ca' de'en zjəzia le'e yoban' na' can' naquə yox de'en chi' cho'a nisda'onə', notono no gaquə gwlabə xi'in dia che'enə'.

13 De'e Abraannə', de'e Isaaquən' na' de'e Jacobən', na' nochlə beṇə' ca', ne'e chso'onlilažə'əcze' Diozən' catə' bžin ža gwsa'ate' la'anə'əczə cuiṇə' gac can' ben Diozən' lyeben'. Bito gwsa'acžəlažə'e, sino que gwse'ejle'ecze' de que gwžin ža gone' can' gwne'enə'. Na' lega'aque' gwsa'acbe'ine' de que zjənaque' ca beṇə' zita' len beṇə' ža' lao yežlyon' na' de que bito bi lažga'aque' de lao yežlyo nga.

14 Na' de'en gwsa'acquene' cui bi lažga'aque' de lao yežlyon', nachbia' de que gwse'enene' yesə'əžine' ga yoblə gan' gaquə lažga'aque'enə'.

15 Žalə' gwso'one' xbab che yežən' gan' gwsa'alje' de que naquən lažga'aque'enə', zjəsyə'ənitə'alje' na' žalə' ca'.

16 Pero gwso'one' xbab de que yoban' naquən lažga'aque'enə' na' gwse'enchgüeine' yesyə'əžine' na', čhedə' la' güenč naquən cle ca yežlyon'. De'e na'anə' Diozən' bito cheto'ine' čhega'aque' par əne' de que naque' Dioz čhega'aque' ben' chso'elaogüe'e, na' le' babənšaogüe'e to syoda par lega'aque'.

17-18 Na' ca naquə de'e Abraannə' benlilažə'e Diozən', de'e na'anə' bzenague' catə' Diozən' benene' prueb gože'ene': "Bet xi'ino' Isaaquən' can' choto' bia yixə' ca' na' chlaljo' xčhenga'acquəbən' par cho'əlaogo'o nada'." Na' gwneze de'e Abraannə' de que Diozən' bene' lyebe len le' de'e zan de'e güen de'e gaquə por xi'in dia che'enə'. Na' che bi'i nan' gož Diozən' de'e Abraannə': "Xi'in dia che Isaac na'azə gona' cuent lao dia čhio'onə'." Pero bia'acžə bzenag de'e Abraannə' ca de'en gož Diozən' le' got xi'ine' tlišə'ənə'. Na' bžin orən', Diozən' bito be'e latjə gote'əbo'.

19 De'e Abraannə' bzenague' par gote'əbo' čhedə' gwnezene' de que Diozən' chac yosbane' beṇə' guat ca'. Na' ca naquə Diozən' bito be'e latjə gote' xi'ine'enə' guac ənacho de que Diozən' bosbane'əbo' ladjo beṇə' guat ca'.

20 Nach leczə de'e Isaaquən' benlilažə'e Diozən', na' de'e na'anə' gwṇabene' Diozən' gone' güen len xi'ine' ca' de'e Jacobən' na' de'e Esa'on'.

21 Leczə de'e Jacobən' benlilažə'e Diozən', na' de'e na'anə' catə' bazon gate' gwṇabene' Diozən' gone' güen len xi'in xesoe' ca', xi'in de'e Jwsen'. Na' bčhequə' yichje'enə' be'ela'ogüe'e Diozən' žiaša'atezə garrot che'enə'.

22 Na' de'e Jwsen' leczə benlilažə'e Diozən' na' gwyejle'e de que əžin ža yesyə'əchoj beṇə' Izrael ca' Egipton' can' ben Diozən' lyebe. De'e na'anə' catə' bazon gate' bene' mendad yesyə'əyo'e žit che cuerp che'enə' catə' žjəya'aque' Canaanə'.

23 Na' catə' goljə de'e Moizežən', de'e tant gwso'onlilažə' de'e xaxne'e ca' Diozən', bito besə'əžebe' so'one' contr can' ben de'e rein' mendad so'one' ca de'en gože' beṇə' Izrael ca' so'ot bi'i čhega'aque' ca'. Šonə' bio' bosocuaše'e de'e Moizežən' ližga'aque'enə', čhedə' gwsa'acquene' nachbo' xochechgua. Na' catə' bitoch goquə yoso'ocuaše'əbo', xi'in rein' beque'əbo' bosčha'ogüe'əbo'.

24 Na' catə' bagwcha'o de'e Moizežən', benlilažə'e Diozən' na' de'e na'anə' bito gone'ene' gaque' cuent ca bi'i che de'e xi'in Rei Faraonə'.

25 Gwyazlažə'əche' bžaglaogüe' txen len beṇə' Izrael ca' ca de'en gosə'əzaquə'əzi' gosə'əzaquə'əyaše'e, cle ca gone' bi de'en čəsyə'əbei beṇə' mal ca' chso'one', la' de'e te čhei de'e ca'.

26 De'en bžaglaogüe' de'e Moizežən' gwxaquə'əleben ca de'en gwxaquə'əzi' Cristən'. Na' gocbe'ine' de que de'e zaquə'əche əžaglaogüe' yoguə' de'e ca' cle

ca si'e doxen yelə' gwni'a che Egipton'. Gwnezene' gwžin ža catə' gon Diozən' par ničh soe' mbalaz.

27 Na' de'en benlilaže'e Diozən' bito bžebe' rein' catə' bžin ža besyə'əchoje' Egipton' la'aṇə'əczə rein' bža'achgüe' lega'aque'. Na' de'e Moizezən' gwlo'o gwchejlaže'e len de'e ca' bžaglaogüe' lao bene' par besyə'əchoje' Egipton' chedə' gwnezene' zoczə Diozən' len le' ca ṇacho chle'iczene' le'. La'aṇə'əczə Diozən' cui no chac le'i le'.

28 Na' de'e Moizezən' de'en benlilaže'e Diozən' bene' mendad len to to family beṇə' Izrael ca' gwso'ote' xilə' dao' ca' can' gož Diozən' le' na' bosə'ože'e xchenga'acquəbən' ližga'aque'enə' par ničh anglən' ben' bselə' Diozən' bito bete' bi'i nech ca' lao yoguə' family čhega'aque'enə'.

29 Na' beṇə' Izrael ca' de'en gwso'onlilaže'e Diozən', Diozən' bene' par ničh Nisdə' Exṇan' goquən čhoplə xte bla' yo biž par ničh goc gosə'ədie' yešla'alə. Pero na' beṇə' Egipto ca' catə' gwsa'acలాže'e yesə'ədie', beyeyjw nisən' gan' čhasə'ədi'enə' na' gwsa'ate' gwse'eje' nisən'.

30 Na' leczə de'en gwso'onlilažə' beṇə' Izrael ca' Diozən', de'e na'anə' Diozən' bene' par ničh bebixə ze'e de'en gwyechj doxen syda Jericon' catə' beṇə' Izrael ca' jəsə'əžechje'en yoguə' ža lao gažə ža.

31 Na' de'e Raabən' no'olən' goquə sargat antslə, leczə benlilaže'e Diozən'. Na' de'en benlilaže'ene' bito gwžiyae'e len beṇə' Jerico ca' beṇə' ca' cui bosə'ozenag che Diozən', čhedə' le' ža bgüialaogüe' beṇə' Izrael ca' liže'enə' beṇə' ca' jəsə'əgüia jəsə'əye' laže'enə'.

32 žBichxan' əṇia' ža? Bito ṇlatja' par gua'a dižə che de'e Gedeonnə', čhe de'e Baraquən', čhe de'e Sansonnə', čhe de'e Jeften', čhe de'e Dabin', čhe de'e Samuelən' na' che yeziquə'əchlə beṇə' ca' gwsoe' xtižə' Diozən' cana'.

33 Na' laogüe de'en gwso'onlilaže'e Diozən' balə' besə'əchoje' gwso'one' gan catə' gosə'ədiləlene' no rei, na' yebalə' gwso'one' byen par ničh beṇə' yoblə gwso'one' de'en naquə de'e güen. Na' yebalə' ben Diozən' lyebe gone' to de'e gone' len lega'aque' na' goc can' bene' lyeben', nach leczə yebalə' Diozən' bene' par ničh bež əznia ca' cui bi gwso'one'eb lega'aque'.

34 Na' leczə de'en gwso'onlilaže'e Diozən', balə' bito gwse'eye' lo'o yi'inə', na' yebalə' besyə'əla catə' gwse'ene'e beṇə' so'ote' lega'aque' len spadən', na' yebalə' bnežjw Diozən' lega'aque' fuers balor catə' cui bi fuers čhega'aque' gotə', na' yebalə' gwsa'aque' soldad gual, na' yebalə' gwso'one' gan soldad zitə' beṇə' besə'əžin gosə'ədiləlene' lega'aque'.

35 Gwnitə' no'olə gwso'onlilažə' Diozən' na' laogüe de'en gwso'onlilaže'ene'enə' bosbane' no family čhega'aque' ladjo beṇə' guat ca'.

Na' gwnitə' beṇə' gwso'onlilažə' Diozən' na' bito gwse'enene' yesə'əbejyichje'ene' par yesyə'əchoje' lao de'en čhasə'əči' čhasə'əsaquə' beṇə' lega'aque', čhedə' gwnite'e lez yolis yosban Diozən' lega'aque' ladjo beṇə' guat ca' par žjəsyə'ənite'e len le'.

36 Na' gwnitə' beṇə' lechguale gosə'əzi'ichižə' beṇə' lega'aque' na' gwso'ot gosə'əyine' lega'aque' na' bosə'očeje' lega'aque' gden, na' gosə'əyixjue' lega'aque' ližya.

37 Na' beṇə' mal ca' bosə'ošiže'e balə beṇə' ca' čhso'onlilažə' Diozən' yej, na' bosə'ozoxje' cuerp che yebalə' len syer, na' gosə'əgo'oyelə'e yebalə' par yesə'əbejyichje' Diozən', pero bito gosə'əbejyichje'ene', na' gwso'ote' yebalə' len spad. Na' balə beṇə' ca' gwso'onlilažə' Diozən' gwsa'aše' yixə' zjənyaze' no xa xilə' na' no xa šib. Bitobi bi gotə' čhega'aque'. Lechguale nyašə' goc čhega'aque'. Na' lechguale bosə'oči' bosə'osaquə' beṇə' lega'aque'.

³⁸ Gosə'alaže'e do latjə dašən' na' do ya'adao' na' do ga ze bļoj na' ga zo no liž bia yixə'. Yoguə' de'e ca' goc che beņə' ca' gwso'onlilažə' Diozən', len la' zjəzaquə'ache' lao Diozən' cle ca yoguə' beņə' ca' cui gwso'onlilaže'ene'ena'.

³⁹ Na' la'ana'əczə bebei Diozən' yoguə' beņə' ca' gwso'onlilažə' le', bito bene' ca gaquə yoguə'əloj de'e ca' bene' lyebe žlac gwnitə' lega'aque'.

⁴⁰ Diozən' bito gone'ene' gaquə che lega'acze' de'en bene' lyebe, sino bene' par nič txe len lega'aque' bagoc checho can' bene' lyebe gaquə par nič chac yichjla'ažda'ochon' can' chene'ene'ena', na' lechguale mbalaz can' bene'ena'.

12

Cheyalə' sotezə socho goncho xbab che Jeso'osən'

¹ De'en gwso'on yoguə' beņə' ca' gwso'onlilažə' Diozən' žlac gosə'əbane' yežlyo nga chzejni'in chio'o can' cheyalə' gonlilažə'əchone'. De'e nan' cheyalə' gwcu'ižəcho ca'alə šə bi de'en chžon par gonlilažə'əchcho Diozən', na' cuejyichjcho šə bi de'e mal de'en choncho. Na' cheyalə' co'o gwčhejlažə'əcho len bitə'ətezə de'e chac checho par nič sotezə socho gonlilažə'əcho Diozən' na' goncho can' ne'ena'.

² Cheyalə' sotezə socho goncho xbab che Jeso'osən' chedə' tozə le' chonlilaže'e Diozən' cayaņə'an cheyalə' gonlilažə'əchone' chio'o. Gwņeze Jeso'osən' ze'e gon Diozən' par nič soe' mbalaz len le', na' de'e na'anə' gwlo'o gwčhejlaže'e de'en gwxaquə'əzi'e catə'an gwso'ot beņə' le' le'e yag corozən' na' be'e latjə beya' gwso'one beņə' ca' le'. Pero na'a chi'ilene' Diozən' yoban' na' chəsə'anabi'e txe.

³ Cheyalə' goncho xbab che Jeso'osən' can' gwlo'o gwčhejlaže'e len yoguə' de'en gwso'on beņə' mal ca' contr le' par nič co'o gwčhejlažə'əcho na' cui gaquecho zdebə goncho can' chene'e Diozən'.

⁴ Na' chio'o ža, de'e zan babžaglaochcho chedə' choncho xte ga zelao chzaque'echo par cui choncho de'e malən', pero notonoņə' got chio'o.

⁵ Cheyalə' žjsa'alažə'əcho de que Diozən' chone' chio'o consejw can' chso'on beņə' len xi'inga'aque'. Na' consejon' chone' chio'o nyojən nan:

Xi'indaogua'a, bito gaquele de que cui bi zejen ca de'en chona' castigw chelen' catə' chonle bi de'e malən', na' bito gaquele tolə catə' chdila' le'e, nada' naca' Xanle.

⁶ De'e na'anə' nada' chnežjua' castigw che beņə' ca' chacda' chei catə' chso'one' de'e malən', na' chona' par nič chəsə'əžaglao beņə' ca' bagwcua'a ca xi'ina' catə' cui choso'ozenague' chia'.

⁷ De'e nan' ža, Diozən' chone' chio'o castigw chedə' chosgole' chio'o can' chso'on beņəčan' chosyo'osgole' xi'inga'aque'ena' bi'i chsa'aque'ne' chei, chso'one' castigw chega'acbo' catə' chso'ombo' de'e malən'.

⁸ Na' šə cui bi castigw chechon' chon Diozən' catə' choncho de'e malən', zeje dižə de que bito naccho xi'ine', la' yoguə' chio'o bagwcue'e ca xi'ine' catə' choncho de'e malən' chone' castigw checho.

⁹ Xaxna'acho ca' bosyo'osgole' chio'o yežlyo nga na' gwso'one' castigw checho che bi de'e mal de'en bencho na' bzenagcho chega'aque'. Naquəchxe cheyalə' əgwzəxjw yichjchon' gwzənegcho con bin' əna Xacho Diozən' ben' chon yelə' mban zejlicane' che chio'o chonlilažə'əchone'.

¹⁰ Na' xaxna'acho ca' lao to chop izən' gwso'one' castigw checho con can' gwnan' chega'aque'ena'. Pero na' Diozən' chone' chio'o castigw parzə nič gaquəlene' chio'o, par nič ca' gaccho beņə' la'aždao' xi'ilažə' can' naque'ena'.

11 Na' lao orən' bito chazlažə'əcho bitə'ətezə castigw de'en chaccho. Pero galj chdelə cheyacbe'icho naquən' goncho cheda' castigw de'en chaccho chaclenən chio'o par niçh soteza socho goncho de'e güennə'.

Diozən' gone' castigw checho šə cui gwzenagcho che'

12 De'e na'anə' lesotezə lesə legonlilažə' Diozən' na' le'e co'o gwçhejlažə' bitə'ətezə de'en chyi' de'en chzaquə'əle.

13 Leso legon con can' chene'e Diozən'. Legonən par niçh beṇə' ljuežjle ca' yoso'ozenaguəche' che Diozən' caguə ca yesə'əxope' so'onche' de'e malən', cheda' bale' cuiṇə' yoso'ozenague' che yoguə'əloj de'en chene'e Diozən' so'one'.

14 Legon ga zelao saque'ele par niçh sole binlo len yoguə' beṇə' chso'onlilažə' Jesocrisən'. Na' leczə legüe' latjə par niçh Diozən' gone' la'ažda'olen' xi'ilažə', cheda' notono no yežin gan' zo Diozən' šə cui naquə' la'ažda'ogüe'en xi'ilažə'.

15 Bito güe'ele latjə par niçh tole cuejyichjle cuich talenle Diozən', la' Diozən' nži'ilažə'əchgüe' yoguə'əcho. Na' šə tole cuejyichjle Diozən', nxož yoguə'əle gonle ca'.

16 Bito co'o xtolo o cuejyichjle be'en chele o no'ol chele par solenle beṇə' yoblə. Na' bito gue'ile de'en naquə de'e zaque'e lao Diozən'. Nezecho de'e Esa'on' por to yelə' guao na'azə bete'e de'en banaquən gwnežjo Diozən' le' de'en golje' naque' beṇə' nech.

17 Nezele de que gwdechla gone'ene' yeyac lao ne'e de'en bdie' lao na' beṇə' biše'enə', pero bito goquə bi gone' par niçh yeyaquən lao ne'enə' la'anə'əczə gwcheže' tant gone'ene' yeyaquən lao ne'enə'.

18 Nža'alə chac che chio'o ṇa'a cle ca can' goc che de'e xaxta'ocho ca' catə'an Diozən' bnežjue' lega'aque' lei che'enə'. Betje' lao ya'a Sinain' na' gwyechj yi' bel' lao ya'anə', na' gwxoan žen, na' beyaquən žchol, na' gwyechjchgua be'.

19 Na' gwse'enene' gwchež to trompet, na' leczə gwse'enene' be' Diozən' dižə' len lega'aque'. Pero de'e tant besə'əžebe' xte gwsa'atə'əyoine' de'e Moizezən' par niçh ye'e Diozən' cuich güe'elene' lega'aque' dižə'.

20 Lechgualə besə'əžebe' por ni che de'en gož Diozən' lega'aque' antslə de que šə no beṇə' žjəbigue'e ya'anə' par yesə'əgüie' laogüen' yoso'ošiže'ene' yej, na' leczə ca' so'onene' šə bia yixə'.

21 Na' nezecho lechgualə de'e zaquə' žebchon' goquəczə lao ya'a Sinain', cheda' len de'e Moizezən' gwne': "Lechgualə chaž chžeba' can' chac."

22 Pero ṇa'a ža chio'o banaccho txen len Diozən' ben' zo zejlicane na' len yoguə' angl zan che' ca' beṇə' ca' že' yoban. Na' yoban' gwxaquə'əleben ca syoda Jerosalennə' na' ca ya'a Sionnə'.

23 Na' naccho txen len yoguə'əlojte beṇə' yeziquə'əchlə beṇə' ca' leczə chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocrisən', na' yoguə'əcho len lega'aque' gwxaquə'əlebecho ca to beṇə' goljə nech lao to family laogüe de'en naccho beṇə' blao lao Diozən', na' yoguə'əcho nyoj lachon' le'e libr che Diozən' de'en de yoban'. Naccho txen len Diozən' ben' əchoglaogüe'en che yoguə'əloj benəçhən' šə zjənaque' beṇə' güen o šə zjənaque' beṇə' mal. Leczə naccho txen len beṇə' ca' bagwsa'at, beṇə' ca' gwsə'onlilažə' Cristən' lao gwnite'e yežlyon'. Diozən' habene' par niçh yichjla'aždao' lega'aque'ena' banaquən' cayanə'an chene'ene' əsa'aquən.

24 Na'a ža zocho txen len Jeso'osən' cheda' le'enə' bedəlalj xçhene'enə' par niçh gwzolao chon Diozən' de'e cobə de'en none' lyebe gone' par gaquəlene' chio'o. Na' xçhen Jeso'osən' de'en bedəlalje' catə'an gwsə'ote'ene' chlo'in de

que Diozən' chezi'ixene' xtolə' con beṇə' chso'onlilažə' Jeso'osən'. Caguə can' naquən len x̄chen de'e Abelən' de'en gwłaljən', čhedə' lenṇə' con blo'en de que de'e malən' ben beṇə' biš'e'ənə' bete'ene'.

²⁵ Naquən de'e žialao xen gwzenagcho che xtižə' Diozən'. Nezecho de que bnežjue' castigw che de'e ɣaxta'ocho ca' catə'an gwsa'aque' godenag len xtiže'ənə' de'en be' de'e Moizezən' len lega'aque'. Pero gonche' castigw che chio'o šə cui gwzenagcho che xtiže'ənə' de'en bedəzejni'i Xi'ine' ben' zo yoban'.

²⁶ Lechgualə gwxo' catə' Diozən' betje' yoban' par bžine' lao ya'a Sinain' gan' be'elene' beṇə' Izrael' ca' dižə'ənə'. Na' gwdechłə gwne': "Gwžin ža catə' yossi'inša' yežlyon' de'e yoblə, pero caguə yežlyo na'azən' sino que lenczə de'e ca' chle'icho le'e yoban'."

²⁷ Na' de'en gwne' de que yossi'inse'en de'e yoblə, zejen de que cana'achən' te che yoguə de'e ca' ben Diozən' de'en chle'icho, ca' naquə yežlyon' na' de'e ca' chle'icho le'e yoban'. Na' catə' babesyə'ənit yoguə de'e ca' chle'ichon' Diozən' ṇe'e zocze' chone' par ničh chac de'e güen de'e cui te chei.

²⁸ De'e na'anə' cheyalə' güe'echo yelə' choxcwlen che Diozən' ca de'en cui te che de'e mbalaz de'en chac lo'o yichjla'aždao' chio'o chonlilažə'əchone'. Na' leczə güe'etecho yelə' choxcwlen che' ca de'en cui te che de'en žjəyechocho len le' zejlicane. Cheyalə' gapcho Diozən' respet na' güe'ela'ochone' can' chazlaže'ənə'.

²⁹ Nezecho ca' naquə yi'inə' chzeyən bitə'ətezə, na' ca'aczən' chon Diozən', chone' castigw che bitə'ətezə de'e mal de'en chon chio'o beṇəčh, čhedə' lechgualə chgue'ine' bitə'ətezə de'e malən'.

13

De'en chazlažə' Diozən' goncho

¹ Cheyalə' sotezə socho gaquecho che yeziqua'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Jesocrstən', čhedə' yogue'e zjənaquə bišə'əcho na' zanchö.

² Cheyalə' əggüialaocho beṇə' zitə' ližchon' na' gonga'acchone' goclen. Balə ɣaxta'ocho ca' catə' bosə'əgüialaogüe' beṇə' zitə' na' bosə'əgüialaogüe' angl che Diozən' sin cui gwsa'acbe'ine'.

³ Cheyalə' gaquäləncho beṇə' ljuežjcho ca' chsa'atə' ližya čhedə' txennə' chžaglaolenga'acchone' šə bi de'e chac čhega'aque'. Na' leczə ca' gaquäləncho beṇə' ljuežjcho ca' šə no choso'ochi' choso'osaquə' lega'aque'. Leczə gwžinlja ža čhi' saquə' chio'o zocho yežlyo nga.

⁴ Na' le'e nšagna'ale yoguə'əle lešo do lažə'əle len no'ol čhele o be'en čhele, can' chene'e Diozən', na' bito talenle notə'ətezachłə beṇə'. Diozən' əgwnežjue' castigw che beṇə' ca' chəsə'əgo'o xtoi, na' beṇə' ca' chəsə'əbejyichj' no'ol čhega'aque' o be'en čhega'aque' par chəsə'anitə'əlene' beṇə' yoblə.

⁵ Bito cheyalə' selazə'əcho gaccho beṇə' gwni'a. Cheyalə' socho mbalaz len de'e cne de' checho, čhedə' cuin Diozən' bagwne' chio'o: "Bito ganlaža'a le'e na' bito cwejyichja' le'e."

⁶ De'e na'anə' bito de de'e žebcho. Quinga guac əṇa to tocho:

Ḫana' Diozən' zoe' chaclene' nada'.

Na' bito žeba' šə bi de'en gone beṇəčhən' nada'.

⁷ Legon xbab che beṇə' ca' bosə'osed bosə'olo'i le'e xtižə' Diozən', beṇə' ca' cuich nitə' ṇa'a. Lega'aque' gosə'əzo gosə'əbeze' binlo yežlyo nga, na' cheyalə' sole gonlilažə'əle Diozən' can' gwnitə' lega'aque' gwso'onlilažə'ətezene'.

⁸ Can' naquə yichjla'aždao' Jesocrstən' nej ṇase, ca'aczən' naquən ṇa'a, na' ca'aczən' gaquən zejlicane.

9 Beṇə' zan choso'osed choso'olo'ine' che Cristən' pero na' nža' xen can' choso'osed choso'olo'i baļe'. Bito güe'ele latjə yesə'əxoayague' le'e len xtižə'əga'aque'enə'. Zaquə'əchən si'icho yelə' chaclen che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon' par niç sotezə socho gonlilažə'əchone' cle ca cue' yichjcho che bi de'en chəsə'əna beṇə' cheyalə' ye'ej gaacho. De'en che'ej chaochon' bito chaclenən' yichjla'ažda'ochon'.

10 Nezecho de que Jesocristən' bagwdixjue' xtolə'əchon' le'e yag corozən'. Pero na' beṇə' ca' ne'e chso'ot bia yixə' na' choso'ozeye'eb chsa'aque'ne' par yezi'ixen Diozən' chega'aque'enə', bito chaclenən' lega'aque' ca de'en gwdixjw Jesocristən' xtolə' chio'o beṇəç.

11 Bxoz ca' chso'ote' bia yixə' ze tgüiz güejə chəsə'əṇabe' yezi'ixen Diozən' xtolə' yoguə' beṇə' lao ṇasyon chechon', na' chjgua' bxoz əblaon' chennə' lo'o quart gan' nac che Diozən', pero cuerp chega'aque'əṇən' choso'ozeye'en fuerlə syoda.

12 Na' can' goc che Jeso'osən', gwso'ote'ene' fuer syodan', na' yoguə' beṇə' so'onlilažə' Jeso'osən' yeyac la'ažda'oga'aque'en xi'ilažə' por ni che de'en blaļ xchene'enə'.

13 De'e na'anə' cheyalə' gonlilažə'əcho Jesocristən' na' bitoch ṇaacho de'e ca' la'anə'əczə šə beṇə' zan yesə'əgue'ine' chio'o de'en cuich ṇaochon.

14 Gatə'ətezə zocho yežlyo nga, de'e te chein', pero chbezcho yežincho yoban' na' žjəyecho syodan' de'e cui te chei.

15 Laogüe de'en babocobə Jesocristən' yichjla'ažda'ochon' cheyalə' güe'echo yelə' choxçwlen che Diozən' dote tyemp na' güe'ela'ochone' len xtižə'əcho.

16 Cheyalə' sotezə socho goncho yoguə' claste de'en naquə güen na' cheyalə' əgwnežjwcho con ja'aque' guac əgwnežjwcho par gaquəlencho beṇə' ca' cui de chega'aque', chedə' can' chene'e Diozən' goncho.

17 Le'e əgwzexjw yichjle na' le'e gwzenag che beṇə' ca' bagwlej Diozən' par choso'osed choso'olo'ine' le'e na' par chəsə'əgüia chəsə'əye' le'e. Lega'aque' chsa'aclene' le'e par niç ca' gonlilažə'əchle Diozən', na' cheyalə' yoso'odie' cuent laogüe'enə' can' chonle. Legwzenag chega'aque' par niç yesyə'əbeine' catə' yoso'odie' cuentən' na' cui yesə'ənite'e trist. Na' šə cui gwzenagle chega'aque' bitobi de'e güen gaquə chele.

18 Legon orasyon par neto'. Zoa' segor de que chonto' can' chazlažə' Diozən', na' chene'eto' gonto' porzə de'e güen.

19 Che'enchgüeida' gonle orasyon chia' par niç yob gaquə yidəcha' gan' zolen'.

Chnabe' gaquəlen Diozən' lega'aque'

20 Laogüe de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' blaļ xchene'enə', chac chon Diozən' de'en none' lyebe gone' par gaquəlene' chio'o. Na' cuat əžin ža cuich gone' can' bene' lyebe gone'. Xancho Jesocristən' gwxaquə'əlebene' ca to beṇə' goye xilə' tant nži'ilažə'e chio'o. Diozən' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca', na' Dioz na'aczən' chone' par niç chzo chbezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon'.

21 Laogüe' nan' chona' orasyon chnaba' əgwletje' xbab güen lo'o yichjla'ažda'olen' na' gaquəlene' le'e par niç gonle yoguə'əloļ can' chene'ene' gonle. Na' chnaba' gone' ca' gombi'achle Jesocristən' par niç ca' gaquə yichjla'ažda'olen' con can' chazlažə' Diozən'. Ledoye'ela'och Jesocristən' ṇa'a na' zeļlicane. Na' can' gonšgaczo.

22 Legon xbab che yoguə' consejw quinga de'en babəṇa' le'e, chedə' bitotec bzoja' dižə' zan che to ton.

²³ Na' chyixjue'ida' le'e de que Temtion' babechoje' ližyan' na' chbeza'ane' nga. Na' šə yob yele'e nach čhi'ane' catə' delana'a le'e.

²⁴ Por part nada' le'e gguap diox beṇə' ca' bagwlej Diozən' par choso'osed choso'olo'ine' le'e nā' par choso'ogüia choso'oye' le'e. Na' leczə' ca' le'e gguap diox yoguə' noquə'əchlə beṇə' nitə' na' beṇə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'. Na' beṇə' l'juežjcho ca' za'ac Italian' choso'oguape' le'e diox.

²⁵ Diozən' gaquəlenšgue' le'e. De'e na'azə de'e əchnia'.

Cart De'en Bzoj Santiagon'

Santiagon' chguape' diox beṇə' ca' zjənaslas zan yež

¹ Nada' Santiago naca' beṇə' güen žin che Diozən' na' che Xancho Jesocristən'. Echguapa' le'e diox, le'e nacle xi'in dia che family ca' šižin che de'e Izraelən', le'e chonlilažə'əle Jesocristən' na' nasəlasle zan part yežlyon'.

Naquən' nezecho can' chene'e Diozən' goncho

² Beṇə' bišə' dao', le'e yebeichgüei bitə'ətezə de'e chac chele la'anə'əczə šə chyi' chzaquə'əle.

³ Nezecho bitə'ətezə de'en chac checho chonən chio'o prueb šə chonchechlažə'əcho chonlilažə'əcho Jesocristən'. Na' catə' chonchechlažə'əcho chonlilažə'əcho Jesocristən' zeje dižə' chgo'o chchejlažə'əcho len de'en chac checho.

⁴ De'e na'anə' cheyalə' co'o gwchejlažə'əcho len bichlə de'en chac checho par nič sotezə socho gonlilažə'əcho Jesocristən', əgwzenagcho che' can' cheyalə' əgwzenagcho che' na' yeyož gaccho can' chene'ene'enə'.

⁵ Notə'ətezcho catə'an cui nezecho bin' chene'e Diozən' goncho o šə naquən' chene'ene' goncho, cheyalə' ənabechone' əgwzejni'ine'en chio'o. La' chebeine' chaclene' chio'o, na' bito chdile' chio'o catə' chnabechone' gaquəlene' chio'o.

⁶ Pero na' catə' chnabechone' əgwzejni'ine' chio'o, cheyalə' gonlilažə'əcho de que chzenagcze' chechon' na' bito gaquəžejlažə'əcho. Be'enə' chacžejlažə' šə chzenag Diozən' che' gwxaquə'əlebene' ca' nisda'onə' de'en chas chatə' catə' chečj be' laogüen' na' chjta'an nil na'alə.

⁷ Ben' chacžejlažə' šə chzenag Diozən' che', bito gaquə əgwnežjo Xancho Diozən' le' bitə'ətezə de'en chnabe'enə'.

⁸ Na' ben' chon ca' bito nezene' bi xbabən' chone', con šayechə šayen chaque' len bitə'ətezə de'en chone'.

⁹ Le'e beṇə' bišə' le'e nacle beṇə' yašə' le'e so mbalaz, chedə' la' Diozən' chone' par nič nacle beṇə' zaquə'e.

¹⁰ Na' le'e beṇə' bišə' le'e nacle beṇə' gwni'a, le'e yebei de que lao Diozən' bito zaquə'əchle mazəchlə can' zaquə' beṇə' yašə' ca' chedə' bitə'ətezə de'en deicho yežlyo nga yob te chega'aquei can' chac len yej ca' de'en chla'ac do yixə'.

¹¹ Catə' chzo bgüižən' zniachgua, chesə'əcuad yixə' ca', nach chəsə'əyinj lojei ca' na' bitoch choso'olo'en xochə. Can' chac len yej ca' leczə can' gaquə len le'e, nit yelə' gwni'a chelen' lao chelə' chežejele.

Cheyalə' sotezə socho gonlilažə'əcho Jesocristən' bitə'ətezə de'en chac checho

¹² Šə chgo'o chchejlažə'əcho len de'en chac checho na' chonchechlažə'əcho chonlilažə'əcho Jesocristən' nachən' lechguale mbalaz zocho. Na' catə' te de'en chyi' chzaquə'əchon' Diozən' gone' par nič əbancho len le' zejlicane can' bene' lyebe əban yoguə'əcho chaquəcho che'.

¹³ Na' notə'ətezcho catə' nan goncho de'e malən' bito gaquə ənacho de que Diox na'anə' chgo'oyelə'e chio'o goncho de'e malən', la' Diozən' bito chgo'oyelə'e beṇə' so'one' de'e malən'. Le'egatezə ca' le' bito bi de de'e co'oyelə' le' par gone' de'e malən'.

¹⁴ La'ažda'omalchon' chonən par nič chene'echo goncho de'e malən'.

15 Na' bachoncho de'e malən' šə chzenagcho che la'ažda'omalchonə'. Na' šə con zocho choncho de'e malən' gwžin ža catə' cuejyichj Diozən' chio'o na' bito žjəyecho len le'.

16 Beṇə' bišə' dao', bito əxoayag cuinle gonle xbabən' de que Dioz na'anə' chgo'oyele'e le'e par gonle de'e malən'.

17 Yoguə' de'en chon Diozən' len chio'o na' yoguə' de'en chone' chio'o zjənaquən güen, bitobi de'e mal zjənsa'an, la' dezd yoba na'ate za'acquən. Xacho Dioz ben' ben de'e ca' chle'icho le'e yoban' chone' par nič gaquə güen checho, na' bito chše'e can' chone' len chio'o, syempr zocze' chone' güen.

18 Gwyazlažə' Diozən' bocobe' yichjla'ažda'ochon' catə'an gwyejle'echo che dižə' li che'enə'. Bocobe' yichjla'ažda'ochon' par nič gonəche' chio'o yelə' bala'an mazchlə can' gwnežjue'en yeziquə'əchlə beṇəchən'.

Can' goncho par yebei Diozən' chio'o

19 Beṇə' bišə' dao', le'e gwzenag che Diozən' do yichj do lažə'əle. Na' bito güe'elizle dižə' sin cui gonle xbab, na' nic le'e əža'atele.

20 Catə' chža'acho, bito chac goncho güen can' chene'e Diozən' goncho.

21 De'e na'anə' cheyalə' cuejyichjcho yoguə'əloj de'en naquə mal na' bitə'ətezə de'en na la'ažda'omalchon' goncho. Cheyalə' əgwzəxjw yichjcho na' gwzenagcho dižə' li che Diozən' de'en bayo'o lo'o yichjla'ažda'ochon', par nič ca' yebejən chio'o xni'a de'e malən'.

22 Na' cheyalə' goncho de'en na dižə' li che Diozən' goncho, caguə con chenecho can' nannə'. La' šə con chenecho can' nannə' sin cui gonchon cas, chxoayagzə cuinchon' šə ca'.

23 Ben' chene dižə' li che Diozən' šə bito chone'en cas gwxaquə'əlebene' ca to beṇə' chgüia cho'alaogüe'en lo'o spejw,

24 la' con chgüie' can' naquə cho'alaogüe'en na' catə' babeyož bgüie'en le'e cheyanlažə'əte' can' naquənnə'.

25 Xtižə' Diozən' de'en nyojən' chsed chlo'in chio'o can' babebej Diozən' chio'o xni'a de'e malən'. Na' de'en chsed chlo'in chio'o goncho naquən de'e güenchgua. Na' šə əgwšedchon na' sotezə socho goncho can' nannə' sin cui ganlažə'əchon nachən' socho mbalaz.

26 Notə'ətezcho šə choncho xbabən' de que choncho can' chebei Diozən' pero šə con cho'echo dižə' de'en na la'ažda'omalchon', chxoayagzə cuinchon'. La' xtižə'əchon' bito naquən güen lao Diozən', na' bito chebeine' bitə'ətezə de'en choncho šə ca'.

27 Šə choncho can' chebei Xacho Diozən', chaclencho no'olə gozeb ca' na' bi'i gozeb ca' šə biclə de'en chesə'əyāžjene' na' chbejyichjcho cuich choncho de'e mal de'en chso'on beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən'.

2

Tozəczə can' cheyalə' goncho len yoguə' beṇə'

1 Beṇə' bišə' dao', Xancho Jesocristən' naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e, na' šə de'e liczə chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən', bito ṇacho balə beṇə' gonchguaga'acchone' xen, na' yebale' gonga'aquechone' naccze.

2 Šə la'ac čopə beṇə' gan' chdopə chžagcho cho'ela'ocho Jesocristən', na' toe' naque' beṇə' gwni'a na' nyaze' lachə' šao' lachə' xoche, na' nde xbene'ənə' to niy de or, na' ben' yeto naque' beṇə' yašə' na' nyaze' lachə' golə lachə' bedo beda', tozə can' cheyalə' goncho len čoptega'aque'.

³ Bito naquæn güen šə goncho beṇə' gwni'anə' xen na' ye'echone': "Gwche'edo' lao yag siy nga." Na' niqwe naquæn güen šə ye'echo beṇə' yašə'anə': "Gwzechatezə do de'e na'alə", o šə ye'echone': "Gwche'edo' lao yon'."

⁴ Bito naquæn güen lao Diozən' šə gon cuincho ca juez par əṇacho noen' zaque'e na' noen' cui zaque'e. Xbab chechon' naquæn de'e mal šə goncho ca'.

⁵ Beṇə' bišə' dao', Diozən' bagwleje' zan beṇə' yašə' par zjənaque' xi'ine' na' par chso'onlilažə'əchgüe' le'. Na' catə' yesyə'əžine' gan' zo'enə' gone' par niçh yesə'anabi'e t xen len le' la' can' bene' lyebe gon notə'ətezə chio'o chaquecho che'.

⁶ Pero na' le'e chonle beṇə' yašə' ca' ca beṇə' cui bi bi zjəzaque'e. Na' beṇə' gwni'a ca' chonga'aclene' ca beṇə' zjəzaquə'əchgua, len la' lega'aque'enə' chesə'əghi'i chesə'əsaque'e le'e, na' chəsə'əche'e le'e do lao jostis ca'.

⁷ Na' le'egatezəczə' lega'aque'enə' choso'ožia choso'onite'e Jesocristən' ben' chonlilažə'əchon' lgu'a'a so'ene' yelə' bala'an.

⁸ Lein' de'en naquə de'e žialao lao yoguə' de'e ca' yelə' de'en nyojən le'e Xtižə' Diozən' nan: "Legaque che sa'aljuežj beṇə'acṭg catg chaquele che cuinle." Šə de'e liczə chonle can' nannə' chonczle güennə'.

⁹ Pero de'e malən' chonle šə balə beṇə' chonga'acquelene' xen na' yebale' chonga'aclene' ca beṇə' cui bi zaque'e. Lei che Diozən' chçhoglaon chele de que naple dolə' de'en chonle ca'.

¹⁰ Can' naquæn, notə'ətezə beṇə' zoe' chone' cuasejol can' na lein', pero na' la'anə' tozə pontən' chçhoe', doxen lei na'anə' chape' dolə'.

¹¹ Diozən' ben' gwna: "Bito co'o xtole, na' cui cuejyichj be'en chele o no'ol chele par solenle beṇə' yoblə", lecze'en gwne': "Cui gotle beṇə'", na' bene' mendad bichlə de'e cui goncho. Šə bitonə' goncho to de'e mal de'e na lein' cui goncho pero babencho yeto de'e nan' cui goncho, bia'aczə napcho dolə' len lein'.

¹² Cheyalə' güe'echo dižə' con can' chene'e le'enə' na' goncho con can' chazlaže'enə' chedə' la' le' əne' che to tocho šə choncho can' na Xtiže'enə' de'en nyojən o šə bito choncho can' nannə'. Xtižə' Dioz na'anə' chzejni'in chio'o can' babebeje' chio'o xni'a de'e malən' par goncho can' chene'ene'enə'.

¹³ Diozən' əgwnežjue' castigw che beṇə' ca' cui chesyə'əyašə' chesyə'əži'ilažə' ljuežj beṇə'chga'aque'. Pero beṇə' ca' chesyə'əyašə' chesyə'əži'ilažə' ljuežj beṇə'chga'aque', Diozən' yeyašə' yeži'ilaže'e lega'aque'.

Bitobi zejen šə con chonlilažə'əcho Jesocristən' de'e dižə'əzə

¹⁴ Beṇə' bišə' dao', šə to beṇə' bito chaquene' che ljuežje' na' bito chone' yeziquə'əchlə de'e naquə de'e güen, bitobi zaquə de'en ne': "Chonlilažə'a Jesocristən'." Yeyeje' lao yi' gabilən' šə de'e dižə'əzən' ne' ca'.

¹⁵ Balə beṇə' ljuežjcho beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən' cui de de'en əse'ej asa'ogüe' na' cui de xala'anga'aque'.

¹⁶ Na' šə bito gaquələnga'acchone' len de'en chesə'əyažjene'enə', šə con ye'ega'acchone': "Ležjəya'ac to šao' to güen na' Diozən' gaquələne' par niçh əzelele de'en chyažjelen'", bitobi zejen de'en ṇacho chonlilažə'əcho Jesocristən' šə goncho ca'.

¹⁷ De'e na'anə', šə con ṇacho de que chonlilažə'əcho Jesocristən', pero bito chaquecho che ljuežjcho na' bito choncho yeziquə'əchlə de'en naquə de'e güen, bitoczə bi zejen de'en ṇacho de que chonlilažə'əchone'.

¹⁸ Nitə' beṇə' chesə'əne' de que guaquə so'onlilaže'e Jesocristən' sin cui so'one' de'en naquə de'e güen. Na' leczə nitə' beṇə' chesə'əne' con chso'one'

de'e güennə' pero na' bito chso'onlilaže'e Jesocristán'. Na' nada' əchnia' le'e šə nacho de que chonlilažə'əcho Jesocristán' pero bito choncho de'e güen, bito debia' šə chonlilažə'əchone'enə'. Pero šə de'e li chonlilažə'əchone' choncho de'e güennə' na' nacia' de que chonlilažə'əchone'enə'.

¹⁹ Chejle'echo de que tozə Diozən' zaque'e par güe'ela'ochone', na' ca'aczən' cheyalə' šejle'echo. Pero caguə de'e ca'azən' cheyalə' goncho. De'e xio' ca' chse'ejle'en de que tozə Diozən' naque' beṇə' zaque'e na' chesə'əxizən tant chesə'əžebən.

²⁰ Choncho de'e cui zeje šə con nacho chonlilažə'əcho Jesocristán' na' bito choncho de'e güennə'. Bito gatə' yelə' mban zejlicane checho šə con nacho chonlilažə'əchone'.

²¹ De'e xaxta'ochə Abraannə' blo'e de que benlilaže'e Diozən' de'en bzenague' con bi gožzə Diozən' le'. De'e na'anə' bxoə xi'ine' Isaaquən' lao meš de yəjən' par gote'əbo' güe'ela'ogüe'e Diozən', pero na' Diozən' bito be'e latjə gote'əbo'. Na' de'en bzenague' che Diozən', de'e na'anə' Diozən' gwne' che' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə'.

²² Naquən clar de que de'e Abraannə' caguə con benlilažə'əze' Dioz na'anə', sino lecəzə bzenague' che'. Na' de'en bene' ca' blo'e de que benlilaže'e Diozən'.

²³ De'e na'anə' nyoj Xtizə' Diozən' che' nan: "De'e Abraannə' benlilaže'e Diozən' na' de'e nan' Diozən' gwne' che' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə'." Na' lecəzə nyojən de que Abraannə' naque' beṇə' miğw che'.

²⁴ Clar naquən de que caguə ni che de'en nacho chonlilažə'əcho Dioz na'anə' ne' naccho beṇə' güen laogüe'enə', sino que de'en chzenagcho che' na'anə' ne' checho de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'.

²⁵ De'e Raabən' ben' goquə no'olə sargatən', bzenague' che Diozən' catə'an bgüialaogüe' beṇə' chop ca' bselə' nasyon Izraelən' par jəsə'əgüia jəsə'əye' laže'enə'. Na' blo'ine' lega'aque' yetolə nez par jəya'aque' par niç bito jəsə'əxen soldad che rein' lega'aque'. Na' de'en goqualene' beṇə' ca' blo'e de que benlilaže'e Diozən'. Na' gwna Diozən' che' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə'.

²⁶ Šə to beṇə' bitoçh nye'e biš xne nezecho naque' beṇə' guat. Ca'aczən' gwxaquə'əlebe chio'o, šə bito choncho de'e güen, nezecho bito de yelə' mban zejlicane chechon' la'əṇə'əczə šə nacho de que chonlilažə'əcho Jesocristán'.

3

Choncho de'e xinj len xtižə'əchon'

¹ Beṇə' bišə' dao', nezecho de que neto' chsed chlo'ito' beṇə' yoblə xtižə' Diozən' si'ichto' castigw šə bito gonto' can' nannə'. De'e na'anə' əchnia' le'e, bito selažə'ətecle əgwsed əgwlo'ile beṇə' yoblə xtižə' Diozən'.

² Zan las yoguə'əcho choncho de'e xinj. Pero šə to beṇə' bito chone' de'e xinj len xtiže'enə' naquə'əchgüe' beṇə' güen na' gwzoiczene' nabia' doxen cuerp che'enə' šə ca'.

³ Chgo'ochə frennə' cho'a cabey ca' par niç yosə'əzenaguəb checho na' žja'aguəb con gatə'ətezə chene'echo šejlenga'acchob.

⁴ Na' lecəzə beṇə' ca' choso'osa' barcw xen ca' choso'ochine' yag da'ozə de'en chsa' lega'aquən licha par niç chja'aquən gatə'ətezə chse'enene' la'əṇə'əczə šə chžigua' be' gualən' lega'aquən.

⁵ Ca'aczən' naquən len ložə'əchon'. Tozə de'e dao' rizə'ən naquən par len cuerp chechon' pero chac chñelenchon dižə' par gon cuincho xen. Na' ca

naquə to yi' bzi' dao' gwaquə əgwzeyən to ya'adao' xen, ca'aczən' naquən' len ložə'əchon' catə' chnelenchon dižə' mal.

6 Gwxaquə'əleben ca to yi'. Šə bito chzenagcho che Diozən' cho'echo yoguə' claste dižə' mal, cheda' ložə'əchon' chonchən de'e mal cle ca bitə'ətezəchlə part che cuerp chechon'. Na' šə cho'echo dižə' malən' chyalə'əch yoguə'əlołte de'e mal de'en chonchon', na' bitoczə bi güen socho yedote lao əbancho. La' che gwxiye' nan' chzenagcho catə'an cho'echo dižə' mal ca'.

7 Chsa'ac max yoguə' claste bia yixə', bia žia tap ni'a ne'i, bia žia xile'e, bia chda nxobə le'i, na' bia ca' ža' lo'o nis. Bagwnitə' beṇə' gwso'onmaxga'aque'eb.

8 Pero ni to chio'o bito soicho ložə'əchon' par nič bito güe'elenchon dižə' mal. Do tyempte cho'echo dižə' na' dižə' de'en chchoj lo'o la'ažda'omalchon' naquən de'e mal juisy. Gwxaquə'əleben ca benen che to bel əznia.

9 Len xtižə'əchon' cho'ela'ocho Xacho Diozən' ben' leczə naquə Xancho. Na' leczə len xtižə'əchon' chžia chnitə'əcho ljuēžj benəchcho, beṇə' ca' ben Diozən' can' naquə cuine'.

10 Na' cho'acho na'anə' chchoj dižə' šao' catə'an cho'ela'ocho Diozən' na' leczə na'anə' chchoj dižə' mal catə'an chžia chnitə'əcho ljuēžj benəchcho. Beṇə' bišə' bito choncho can' cheyalə' goncho.

11 Nezecho de que bito žia nis šao' na' nis əzbaṗj tozə bej.

12 Na' leczə ca' beṇə' bišə', nezecho de que to yag yixguion' bito chbian güi na' nič zapjən' chbian' yixgüio. Na' leczə ca' bito šejcho bej gan' žia nis əzbaṗjən' par žjəxi'icho nis šao'. Ca'aczən' naquən len chio'o ža, bito cheyalə' güe'echo dižə' mal txen len dižə' güen, sino cheyalə' güe'echo por dižə' güen.

Can' goncho šə Diozən' babeṇə' chio'o yelə' sin' che'enə'

13 Notə'ətezcho šə chaquecho naccho beṇə' sin' na' chejni'icho xtižə' Diozən' par əgwsed əgwlo'ichon beṇə' yoblə cheyalə' goncho yoguə'əloł can' chene'e Diozən' goncho par nič gacbia' naccho beṇə' sin', na' bito gon cuincho xen de'en naccho beṇə' sin'.

14 Pero na' šə chgue'i ljuēžjcho na' chene'echo gaccho beṇə' blaoch cle ca lega'aque' bito cheyalə' əṇacho de que naccho beṇə' sin' par əgwsedecho beṇə' yoblə. Nacbia' bito naccho beṇə' sin' šə choncho ca'.

15 Na' šə chgue'i ljuēžjcho na' chene'echo gaccho beṇə' blaoch ca lega'aque' bito naccho beṇə' sin' par əgwsedecho beṇə' yoblə, con choncho can' na la'ažda'omalchon' na' can' chso'on beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən', la' xbab chechon' za'an che de'e gwxiye'enə'.

16 Šə chgue'i ljuēžjcho na' chene'echo gaccho beṇə' blaoch ca lega'aque', bito zocho binlo len lega'aque' šə ca', na' choncho porzə de'e mal.

17 Catə' Diozən' chone' chio'o yelə' sin' che'enə', choncho porzə de'e güen, na' bito chxecho gwdiłə entr ljuēžjcho. Na' catə' chone' chio'o yelə' sin' che'enə' naccho gaxjwlažə' na' chzexjw yichjcho par nič chzenagcho che ljuēžjcho. Na' leczə cheyašə' cheži'ilažə' ljuēžjcho na' tozə can' chaclencho yogue'e na' cho'echo por dižə' li.

18 Pero catə'əch zo chbezcho binlo na' chaclencho beṇə' yeziquə'əchlə par yesə'əzo yesə'əbezəga'aque' binlo, nachən' beṇə' ca' chsed chlo'icho so'onlje' de'e güenṇə'.

¹ De'en chdilə chšašle entr ljuēžjle chonle ca' chedə' yo'o yaz de'e malən' lo'o yichjla'ažda'olen' na' chnabi'an le'e par chonle con can' nan chele.

² Yo'o yaz de'e malən' lo'o yichjla'ažda'olen'. De'e na'ana' chene'ele de'en de che beŋə' ljuēžjle na' catə' cui chac ca'alen, xte chotga'aclene' par nič gaquan lao na'ale. Na' lecza catə' chzelažə'ale gatə' de'e cui de chele chdiləlenle beŋə' na' chšašlenga'aclene'. Bito de de'en chyažjele chedə' bito chnabele Diozən' par gone' ca gatə'an.

³ Na' tgüejə catə' chnabecho Diozən' gone' par gatə' bi de'en gatə' checho bito chone'en chedə' con chene'echo gatə' šə bin' na la'ažda'omalchonə, na' choncho con nactezə nan.

⁴ Šə cho'echo latjə chnabia' la'ažda'omalchon' chio'o par choncho con can' chene'enə, choncho can' chso'on beŋə' ca' cui zjənombia' Diozən' na' choncho contr Diozən'. De'e na'ana' notə'ətezcho šə chene'echo goncho txen len beŋə' mal ca', naccho beŋə' contr che Diozən' na' de'en cuich chaquecho che Diozən' gwxaquə'əlebecho ca to no'olə go'o xtoi, no'olan' cuich chaque che be'en che'enə'.

⁵ Chonljale xbab de que Xtižə' Diozən' bitobi zaquə'an gan' nyojən nan: "Diozən' bene' Spirit che'enə' zon lo'o la'ažda'ochon'. Na' Spiritən' lechgualə nži'iləžə'an chio'o, na' chzelažə'əchgvan gaquecho che tozə Diozən'."

⁶ Diozən' chaclenchgüe' chio'o par nič cuich chzenagcho che la'ažda'omalchon'. De'e na'ana' nyojən le'e Xtižə' Diozən' nan: "Diozən' chone' contr beŋə' ca' chso'on cuinga'aque' xen, pero chaclene' beŋə' ca' chso'on xbab de que bitotec bi zjəzaque'e."

⁷ De'e na'ana' cheyalə' gon cuincho lažə' na' Diozən' na' co'o gwchejlažə'əcho cui šejle'echo che gwxiye'enə'. Šə goncho ca' yebizə'an šlož.

⁸ Cheyalə' goncho xbab can' chaque Diozən' checho na' güe'elenchone' dižə' can' cho'elencho beŋə' migw checho ca' dižə'. Šə goncho ca', Diozən' gaque' beŋə' migw checho. Na' šə choncho de'e malən' cheyalə' cuejyichjon. Na' šə choncho xbabən' de que guaquə güe'ela'ochio Diozən' na' gontezcho can' chene'e la'ažda'omalchon', clelən' choncho xbabən' šə ca' na' cheyalə' güe'echo latjə yocobə Diozən' yichjla'ažda'ochon'.

⁹ Catə' babencho de'e malən' cheyalə' yegüine'echo na' cuežyašə'əcho na' gaquəchgüeicho lo'o la'ažda'ochon' por ni che de'e mal de'en babenchon'. Bito cheyalə' goncho legr na' nic cheyalə' yebeicho, chedə' la' babencho de'e malən'. Cheyalə' yegüine'echo por ni che de'e malən' babenchon' na' yedinjechon.

¹⁰ Cheyalə' əgwzəxjw yichjcho lao Xancho Diozən' gache'icho de que bito naccho beŋə' zaquə'əchgüei par nič gone' chio'o yalə' bala'an.

Bito cheyalə' ənacho che ljuēžjcho de que nape' dolə'

¹¹ Beŋə' bišə' dao', bito cheyalə' ənecho che ljuēžjcho. Ben' chne' che ljuēžje' na' chnelaote', lei na'ana' chzoe' ca'alə, la' lenə' nan gaque che ljuēžjcho. Na' nezecho de que ben' chon ca' bito chzenague' che lein'. Na' de'en chon cuine' ca beŋə' zaque'e par əne' che ljuēžje' de que nape' dolə', chone' lei che Diozən' ca to de'e cui bi zaque'e.

¹² Tozə Dioz nan' bnežjue' lein' na' tozə le'enə' zaque'e par əne' che to tocho šə napcho dolə'. Na' lecze'enə' chac gone' par nič cui žjəya'ac beŋə' lao yi' gabilan' na' chacte se'le'e beŋə' lao yi' gabilan'. Pero chio'o bito zaquə'əcho ənacho che ljuēžjcho de que zjənape' dolə'.

Bito nezecho bin' gaquə gwxe güižj

¹³ Na' leczə təgüejə chchogbi'achon šejcho to ga šejcho par goncho negosy nič goncho gan. Na' chbejcho to žan' par šejcho na' chchogbi'achon de que yega'anchonə təgüiz.

¹⁴ Bito güen əchogbi'achon ca' la' bito nezecho bin' gaquə checho o nac goncho gwxe güizj. Yelə' mban chechon gwxaquə'əleben ca to bejw, la' bejon' šložzə chle'ichon' na' cheyasən.

¹⁵ Cheyalə' ənacho: "Šə Xancho Diozən' güe'e latjəəbancho na' goncho to de'e goncho."

¹⁶ Pero na' de'e malən' choncho šə chon cuincho xen par chžiacho bia' naquən' goncho sin cui ənabecho Diozən'.

¹⁷ Na' šə nezecho de'en naquə güen goncho na' bito chonchon, napcho dolə' lao Diozən' de'en cui chonchon.

5

Lechgualə de'e mal gaquə che beṇə' gwni'a ca' beṇə' cui chso'onlilažə' Jesocrisṭən'

¹ Na' le'e beṇə' gwni'a le'e cui chonlilažə'əle Jesocrisṭən', le'e so trist, na' le'e cuežyašə', la' lechgualə de'e mal gaquə chele.

² Bachbiayi' de'en deilen', na' leczə bachsa'o bej zilə' lachə' šao' chelen'.

³ Mech chele de'en naquə de or na' de plat bachesə'əzen xche'i na' de'en zjənzen xche'inə' nacbia' de que bito bchinlen par gaquəlenle beṇə'. De'e na'anə' əžin ža əžaglaochgualə lao yi' gabilən'. Bagwche' yichjle tlaozə' babtoble de'e sčha'o xmechlen', la'anə'əczə bazon goṇ Diozən' le'e castigw.

⁴ Le'e gon xbab can' beṇle len beṇə' güen žin chelen' beṇə' yašə' ca' besyə'əlap cwseš chelen'. Bxoayagle lega'aque' de'en bito gwduxjwga'aclene' can' cheyalə'. Na' de'en cui bnežjwle laxjwga'aque'en can' cheyalə', chlo'en de que nacle beṇə' güen de'e mal. Diozən' chzenague' che beṇə' güen žin ca' de'en chesyə'əgüine'ene', Dioz ben' napə' le'ezelaogüe yelə' guac xen.

⁵ Zotezle che'ej chaoša'ole na' chonditjeile de'en deile chonle con can' nan chele. Na' laogüe de'en chonle con can' nan chelen' na' bito chache'ile bazon goṇ Diozən' castigw chelen', gwxaquə'əlebele ca to bia yixə' bian' chgüe'ej chguaoša'ocho par nič chanə'əb antslə ze'e gotchob.

⁶ Babelə' par nič beṇə' yoblə gwso'ote' beṇə' ca' gwso'on de'e güen, na' bitobi goquə so'one' par nič cui bi gonga'aquelenə'.

Cuezcho batə'aquən'yidə Xancho Jesocrisṭən' de'e yoblə, na' goncho orasyon

⁷ Ca naquə le'e beṇə' bišə' dao', le'e co'o le'e gwchejlažə' len de'en chyi' chzaquə'əle chedə' bazon yidə Xancho Jesocrisṭən' de'e yoblə. Beṇə' ca' chsa'az chnite'e chesə'əbeze' cwsešən', chedə' cwsešən' naquən de'e zaquə'e. Na' chesə'əbeze' chedote lao chac yejon' na' cata' chbezə yejon' canə'ach chesyə'ətobe' cwsešən'.

⁸ De'e na'anə' bitə'ətezə de'e chyi' chzaquə'əle cheyalə' gonchechlažə'əle gonlilažə'əle Xancho Jesocrisṭən' chedə' nezecho bazon yide' de'e yoblə.

⁹ Beṇə' bišə' dao', bito yosbague'ele ljuetzjle šə bin' chac chele. Šə bin' yosbague'ele ljuetzjle Xancho' choglaogüe'en chele de que naple dolə'. Na' bazon baozə yide' de'e yoblə.

¹⁰ Le'e gon xbab che de'e profet ca' beṇə' ca' gwsoe' xtižə' Xancho Diozən' canə'. Lechgualə besə'əžaglaogüe' pero bia'aczə gwnite'e chech gwso'onlilažə'e Diozən'.

¹¹ Mbalaz nitə' beṇə' ca' gwnitə'ətezə gwnitə' gwso'onlilažə' Diozən' la'anə'əczə besə'əžaglaogüe'. Babenele xtižə' de'e Jobən' can' benchechlažə'e

benlilaže'e Diozən' la'ənə'əczə de'e zan de'en gwdi' gwxaque'e. Pero na' catə' gwde de'en gwdi' gwxaque'ənə', Diozən' bene' par nič gwzoche' mbalaz clezə can' gwzoe' antslə. Can' ben Diozən' blo'e de que lechguale chene'ene' gaquəlene' chio'o na' lechguale cheyašə' cheži'ilaže'e chio'o.

¹² Beṇə' bišə' dao', bito əgwsocho jorament por yoba, nic por yežlyo nga, na' nic por bitə'ətezəchlə. Cheyalə' güe'echo por dižə' li de'e se'ejle' beṇə' sin cui əgwzocho testigw de que leiczəchon', par nič Jesocrisṭən' cui choglaogüe'en checho de que cheyalə' si'icho castigw.

¹³ Notə'ətezcho catə' chyi' chzaquə'əcho, cheyalə' goncho orasyon. Na' nota'ətezcho catə' zocho mbalaz, cheyalə' golcho güe'ela'ocho Jesocrisṭən'.

¹⁴ Notə'ətezcho catə' chacšenecho cheyalə' gaxcho beṇə' gol ca' gwlejcho par nič zjənaque' beṇə' blao che chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ocho Jesocrisṭən'. Na' yesə'əyēbe' chio'o setən', na' so'one' orasyon lao Diozən' yesə'əṇabe' yeyaquecho chedə' lega'aque' na' chio'o chonlilažə'əcho Xancho Jesocrisṭən'.

¹⁵ Na' chio'o choncho orasyonṇə' cheyalə' šejle'echo de que chzenagczə Xancho Diozən' checho par nič ca' yeyaque šə no chio'o chacšene, la' Xancho nan' yeyone' chio'o. Na' šə babencho de'e mal, gozi'ixenczə Xancho' checho.

¹⁶ De'e na'anə' cheyalə' güe'echo dižə' len beṇə' ljuežjcho che bitə'ətezə de'e mal babencho contr lega'aque' na' goncho orasyon tocho yetocho par nič ca' yezochō güen šə bin' chac checho. Na' šə naccho beṇə' güen lao Diozən', Diozən' chzenagczə' checho catə' choncho orasyonṇə' do yichj do lažə'əcho na' chone' de'e zan de'e güen de'en chṇabechone' gone'.

¹⁷ Le'e gon xbab che Liazən'. Goque' beṇəch cayanə'an naquə chio'o. Na' catə' bene' orasyon do yichj do laže'e gwṇabene' Diozən' cui gaquə yejw, Diozən' bzenague' che' na' bito bsele'e yejon' lao šon iz yo'o gašjə.

¹⁸ Na' catə' bene' orasyonṇə' gwṇabene' Diozən' əsele'e yejon' de'e yoblə, nach Diozən' bsele'en. Na' goc cwseš che beṇə' ca' de'e yoblə.

¹⁹ Beṇə' bišə' dao', catə' to beṇə' ljuežjcho bagwlejyichje' de'en naquə de'e li de'en bzejni'i Diozən' chio'o, cheyalə' gaquəlenchone' par nič yedinjene' xtole'ənə' na' yeyaque' tozə len chio'o.

²⁰ Che'enda' ənezele de que catə' choncho par nič nota'ətezə beṇə' chedinjene' xtole'ənə', chaclenchone' par nič chezi'ixen Diozən' xtole'ənə' la'ənə'əczə šə naquən de'e zan, na' cui yeyej be'ənə' lao yi' gabilən'.

De'e na'azən' chzoja' na'a. *Santiago*

Cart Nech De'en Bzoj San Bedən'

Bedən' chzoje' cart par beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' beṇə' ca' zjənasəlas

¹ Nada' Bed naca' apostol che Jesocristən'. Na' chzoja' cart nga par le'e nasə'əlasle distrit che Ponto, Galasia, Capadosia, Asia na' Bitinia. Chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' naccho ca beṇə' zitə' len yeziqə'əchlə beṇə' ža' lao yežlyon'.

² Xacho Diozən' gwleje' chio'o pa nič naccho xi'ine' can' bsi'e xneze dezd gwłalte. Spirit che Diozən' chonən par nič naquə' la'ažda'ochon' xi'ilažə' par nič chzenagcho che Jesocristən' na' par nič chnitlao xtolə'əchon' chedə' le' blalž xchene'ena'. Chṇaba' sotezə so Diozən' gaquəlenche' le'e na' gone' par nič so cuezəchle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yičhja' ažda'olen'.

Zocho lez žjəyezochi len Diozən'

³ Ledoye'ela'och Diozən'. Le' naque' Xa Xancho Jesocristən' na' leczə cho'elao' Xancho Jesocristən' le'. Lechguale cheyašə' cheži'ilažə' Diozən' chio'o ca de'en bocobe' yičhja' ažda'ochon' na' bene' par nič zocho lez žjəyezochi len le'. Na' nezəcho gaquə can' zocho lez chedə' Jesocristən' bebane' ladjo beṇə' guat ca'.

⁴ Diozən' gone' de'e šao' de'e güen par chio'o de'e cui te chei, na' beṇə' güen de'e mal ca' bito gaquə yesə'əžone' gaquə güen par chio'o. Diozən' babsi'e xneze gone' de'e ca' par chio'o catə'an yežincho yoban'.

⁵ Na' na'a Diozən' len yelə' guac xen che'ena' chcuasə' chcue'eje' chio'o len de'e malən' chedə' chonlilažə'əchone'. Na' chbezcho batə'aquən' yidə Cristən' de'e yoblə nič gone' de'e güen ca' par chio'o.

⁶ De'e na'anə' zocho mbalazchgua la'anə'əczə de de'e zan de'en chyi' chzaquə'əcho šlož güejə lao zocho yežlyo nga.

⁷ Beṇəchən' choso'ozeye' orən' par nič chesə'əneze' šə naquən doalje na' par nič chesyə'əbeje' bitə'ətezə de'en nchixən. Na' orən' gwžin ža te chei. Na' ca'aczən' chon Diozən' len chio'o, cho'e latjə chyi' chzaquə'əcho par nič nachbia' šə de'e li chonlilažə'əchone'. Na' šə de'e li chonlilažə'əchone' zaquə'əchan cle ca can' zaquə' orən'. Na' šə ca' cata' yidə Jesocristən' de'e yoblə, Diozən' əṇe' checho de que bencho de'e güen, na' gone' par nič gaccho beṇə' blao na' gone' chio'o yelə' bala'an xen.

⁸ Na' le'e chaquəle che Jesocristən' la'anə'əczə bitonə' le'ilene'. Na' la'anə'əczə bito chle'ichone' na'a chonlilažə'əchone'. Na' de'e na'anə' zocho mbalaz na' clegazə chebeicho.

⁹ Na' de'en chonlilažə'əcho Jesocristən', gone' par nič žjəyezochi len Diozən'.

¹⁰⁻¹¹ Na' ca naquə beṇə' ca' bosə'ozoj Xtižə' Diozən' cana', Spirit che Diozən' de'en leczə naquən Spirit che Cristən' gwzon lo'o yičhja' ažda'oga'aque'ena', bzejni'in lega'aque' can' saquə'əzi' ben' əselə' Diozən' par yosle' beṇə' lao de'e malən' na' can' yezi'e yelə' bala'an xen che'ena' catə'an te de'en saquə'əzi'ena'. Gosə'əneze' na' bosə'ozoje' can' chaclen Diozən' chio'o na'a. Na' bosə'osedyaṇe'e na' besyə'əyiljyože' non' əselə' Diozən' par gone' ca žjəyezochi len le' na' batən' əselə'ene'.

¹² Spiritən' bzejni'in lega'aque' de que de'en bosə'ozoje'ena' bito gaquən complir tyemp chega'aque'ena' sino tyemp che chio'ona'. Na' ca naquə neto' babzeneto' le'e dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən', gwđixjue'ito' le'e de que bač goc complir can' bosə'ozoj beṇə' ca' cana'. Spirit che

Diozən' de'en bsele'e goclenən neto' gwdixjue'ito'on le'e. Na' angl ca' lechgualē chse'enene' se'ejni'ine' de'e ca' bagwdixjue'ito' le'e.

Cheyalə' gaquə la'ažda'ochon' xi'ilažə' len yoguə' de'en choncho

¹³ De'e na'anə' cheyalə' socho len tozə xbab na' nabia' cuincho par goncho can' chazlažə' Diozən'. Cheyalə' socho yebeicho ca de'e güen de'en gon Diozən' par chio'o catə'an yidə Jesocristən' de'e yoblə.

¹⁴ Laogüe de'en naccho xi'ine' cheyalə' sotezə socho əgwzenagcho che'. Bitoch cheyalə' əgwzenagcho che de'e malən' de'en chene'e la'ažda'omalchon' goncho can' bencho catə'an cuinə' šo'o be'eni' che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon'.

¹⁵ Diozən' gwleje' chio'o par naccho xi'ine'. Le' naque' beṇə' la'aždao' xi'ilažə'. De'e na'anə' chio'o lecəzə cheyalə' gaquə la'ažda'ochon' xi'ilažə' len yoguə' de'en choncho.

¹⁶ Xtižə' Diozən' nyojən nan: "Cheyalə' gaquə la'ažda'olen' xi'ilažə' chedə' nada' Dioz naquə la'ažda'ogua'anə' xi'ilažə'."

¹⁷ Chio'o choncho orasyon lao Diozən' che'echone' "Xato' Dioz". Na' Dioz nan' chchoglaogüe'en che chio'o beṇəch šə nocho napcho dolə' segon naquən' chon to tocho. Na' tozəczə can' chon Diozən' len yoguə' beṇəchən'. De'e na'anə' cheyalə' gapchone' respet na' sotezə socho gapcho cuidad par niç cui goncho de'e mal lao socho yežlyo nga.

¹⁸⁻¹⁹ Nezecho de que costombr ca' de'en boso'ozejni'i de'e xaxta'ocho ca' chio'o bitobi zjəzaquə'an. Na' Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon' catə' blalj xchene'enə' par niç cuich ṇaacho costombr ca'. Bito gwdixjue'en len mech de or o de plət o len bichlə de'en zjəde lao yežlyon' de'en yesə'əde chei. Na' xchene'enə' de'en blalje' zaquə'əchguan lao Diozən'. Cristən' gwxaquə'əlebene' ca xilə' dao' bian' cui bi bi yizgüe' da' na' cui bi bi naquei, ca bia ca' gwso'ot beṇə' Izrael gwlaž checho ca' par bezi'ixen Diozən' xtolə'əga'aque'enə'.

²⁰ Na' ze'e xə yežlyon' catə' Diozən' gwleje' Cristən' par chixjue' xtolə'əchon'. Na' Diozən' bsele'ene' laochon' tyemp nga zochə na'a par chaclene' chio'o.

²¹ Na' de'en bosban Diozən' Cristən' ladjo beṇə' guat ca' na' bnežjue'ene' yelə' bala'an xen, de'e na'anə' chonjilažə'əcho Diozən' na' chebeicho nezecho gon Diozən' güen len chio'o.

²² Na' de'en bachzenagcho che dižə' li che'enə', Diozən' bene' ca naquə la'ažda'ochonə' xi'ilažə', par niç chaquecho che yeziquə'əchlə beṇə' chso'onjilažə' Cristən'. De'e na'anə' cheyalə' gaquə'əchgüeicho chega'aque' do yichj do lažə'əcho, caguə de'e dižə'əzə.

²³ Diozən' babene' par niç goljcho de'e yoblə chedə' gwyejle'echo che xtižə' Diozən'. De'e na'anə' badə yelə' mban zejlicane' checho. Bito den por ni che de'en goljcho por xaxna'əcho beṇə' ca' chsa'at, sino por Diozən' ben' zo zejlicane.

²⁴ Xtižə' Diozən' nyojən, nan: Chio'o beṇəch gwxaquə'əlebecho ca yixə' de'en chla'ac do yoba, chedə' šložgan' zochə.

Na' yoguə' de'en de yežlyo nga de'en chebeicho gwxaquə'əleben ca lojei ca', chedə' te chega'aque'.

Can' chac len yixə' ca', chesə'əbižən nach chesə'əyiṇj lojei ca', ca'atezəczən' chac len chio'o na' len de'e ca' zjəde yežlyo nga.

²⁵ Pero na' caguə de'e te che Xtižə' Xancho Diozən'.

Dižá' güen dižá' cobán' de'en gwdixjue'ito' le'e naquán xtižá' Xancho Diozán' de'en cui te chei.

2

¹ Na' laogüe de'en banaccho xi'in Dioz, cheyalá' cuejyichjcho yoguá' claste de'e mal de'en choncho. Bitó x̄oayagcho beṇá', bito goncho ca əsa'aque beṇá' naquáchcho beṇá' güench can' naccho, bito gaquáxi'icho beṇá' na' nic ənecho dižá' mal che beṇá'.

² Na' ca bi'i che'en dao' ca' chəsá'ədombo' xižá'əga'acbo' ca'acžán' cheyalá' selazá'əcho šejni'ichecho Xtižá' Diozán' de'en nyožán par nič gaqualenən chio'o gaccho can' chene'e Diozán' gaquá chio'o chonlilažá'əchone'. Na' Xtižá' Diozán' bito ch̄oayaguán notá'ətezə beṇá'.

³ Cheyalá' selazá'əcho šejni'ichecho Xtižá' Diozán' čhedá' bachache'icho de que Xancho Jesocristán' chonchgüe' güen len chio'o.

Cristán' gwxaquá'əlebene' ca to yej squin che to yo'o

⁴ Chio'o chonlilažá'əchone' čhedá' zoe' zejlicane na' chone' chio'o yelá' mban zejlicane. Diozán' gwleje' le' par chone' chio'o yelá' mban zejlicane na' lechguale zaque'e len Diozán'. De'e na'aná' Jesocristán' gwxaquá'əlebene' ca to yej de'en gwlej beṇá' par gaquán yej squin liže'ená' na' zaquá'əchguan len be'ena' gwlej lenná', la'aná'əczə beṇá' ca' yeziquá'əchlə gwsa'aque' cui bi zaquá' yeján' na' boso'ozo'en ca'alá'.

⁵ Na' de'en ngodá'əcho txen len Jesocristán' gwxaquá'əlebecho ca yej ca' de'en zžəncua' zžəngodá'ən gan' chac yo'o de yeján'. Pero zaquá'əchcho ca yeján' la' de yelá' mban zejlicane chechon', na' yoguá'əcho txenná' naccho liž Diozán' čhedá' zoe' len chio'o. Na' gwxaquá'əlebecho ca b̄xoz che beṇá' Izrael gwlaž checho ca' can' gwnitá'ətezə gwnite'e gwse'ejni'alazə'e Diozán', čhedá' Jesocristán' chone' par nič zotezə zocho čho'ela'ochio Diozán' lo'o yichjla'ažda'ochon' can' chazlazá' Diozán'.

⁶ Na' Xtižá' Diozán' nyožán' che Jesocristán' nan: Gan' nzi' Sion na' əselá'a to beṇá' gwxaquá'əlebene' ca to yej de'en gwlej beṇá' par gaquán yej squin, na' zaquá'əchguan par le'.

Na' beṇá' so'onlilažá' ben' gwxaquá'əlebe ca yeján' bito bi zto' əsa'aque' che de'en so'onlilaže'ene'.

⁷ Na' par chio'o chonlilažá'əchone', naque' le'ebeyože beṇá' zaque'e. Pero na' beṇá' ca' cui chso'onlilažá' le', choso'ozoe' le' ca'alá, na' par lega'aque' nyojczə Xtižá' Diozán', nan:

Yej de'en boso'ozo mues ca' ca'alá,
len banaquán yej squin ṇa'a.

⁸ Na' le'egatezə ca' nan:

Ben' əselá'a gwxaquá'əlebene' ca to yej de'e əchego' beṇá',
na' ca to yej de'en zžəsá'əžo'e na' yesá'əbiče'.

Yesá'əchegüe'e čhedá' chso'onczə yichjlaoga'aque' cui choso'ozenague' Xtižá' Diozán'. De'e na'aná' yesá'əbiayi'e can' babsi' Diozán' x̄neze.

Chio'o chonlilažá'əcho Diozán' naccho xi'ine'

⁹ Pero na' chio'o chonlilažá'əcho Diozán' bagwleje' chio'o par naccho family che'. Na' lao Diozán' naccho rei na' b̄xoz, na' naccho nasyon che' na' nactecho xi'ine'. Diozán' gwleje' chio'o par nič chixjue'echo catec de'e güenná' chone'. Na' le'ena' bebeje' chio'o lo'o de'e žčholán' gan' gwdacho antslá. Na' gwlo'o be'eni' che'ená' lo'o yichjla'ažda'ochon'. Na' be'eni' che'ená' naquán de'e güen juisy par chio'o.

10 Antslə bito goccho xi'in Diozən', pero n̄a'a banaccho xi'ine'. Na' antslə bito gw̄nezecho de que cheyašə' cheži'ilažə' Diozən' chio'o, pero n̄a'a baņezecho de que cheyašə' cheži'ilaže'e chio'o.

Zoczcho par goncho can' chazlažə' Diozən'

11 Beņə' bišə' dao' chio'o naccho ca beņə' zita' len beņə' ža' lao yežlyo nga na' par chio'o lažchon' naquān gan' zo Diozən'. Na' chataəyoida' le'e bito əgwzenagle che de'en chzelažə' la'ažda'omallenə' cuent cui n̄abi'an le'e par gonle de'e malən'.

12 Le'e sotezə l̄eso legon de'e güen par ničh beņə' ca' cui zjənombia' Diozən' yesə'ale'ine' de'e güennə' chonle na' gw̄žin ža bala' so'onjilaže'e Diozən' əso'ene' yelə' bala'an, la'anə'əczə n̄a'a chesə'əne' nacle beņə' mal.

13 To tocho cheyalə' əgwzenagcho che jostis ca' beņə' ca' chesə'anabia' chedə' Xancho Jesocrisən' bene' mendad goncho ca'. Cheyalə' əgwzenagcho che rein' ben' chnabia'ach.

14 Na' l̄eczə cheyalə' əgwzenagcho che gubernador ca' beņə' ca' chselə' rein'. Chselə'e lega'aque' par choso'onežjue' castigw che beņə' chso'on de'e mal, na' par chso'e yelə' bala'an che beņə' chso'on de'e güen.

15 Diozən' chene'ene' goncho de'e güen par ničh bito gaquə yesə'əna beņə' ca' cuiņə' so'ombia' le' de que choncho de'e mal, beņə' ca' nežjənčhol yičhja'ažda'oga'aque'ena'.

16 Bitoch chonən byen naochi costombr che beņə' Izrael ca' can' na l̄ein'. Pero bito cheyalə' goncho xbab de que de lsens checho par goncho bitə'atezə de'e mal, chedə' la' naccho beņə' güen xšin Diozən' na' zoczcho par goncho can' chazlaže'ena'.

17 Cheyalə' gapcho respet yoguə' beņə'. Na' cheyalə' gaquecho che yeziquə'achlə beņə' chso'onjilažə' Diozən'. Cheyalə' güe'ela'ocho Diozən', na' žebcho goncho de'en cui chazlaže'ena', na' cheyalə' gapcho rein' respet.

Cristən' bguo'o bchejlaže'e len de'en gwxaquə'əzi'ena'

18 Le'e nacle mos che beņə', legwzenag che xanlen' laogüe de'en chaple Diozən' respet. Gwzenagle caguə tlaozə che beņə' zjənaquə beņə' güen beņə' gažjwlažə', sino que lenczə che beņə' znia ca'.

19 Catə' beņə' choso'očhi' choso'osaque'e chio'o sin cui bibi de'e mal noncho, Diozən' chebeine' šə chgo'o chchejlažə'əcho len de'en choso'očhi' choso'osaque'e chio'o, chedə' can' chene'ene' goncho.

20 Bitobi zaquə' lao Diozən' ca de'en chgo'o chchejlažə'əcho catə' chesə'əbažə' beņə' chio'o šə de'en chonchon' naquān mal. Pero na' šə choso'očhi' choso'osaque' beņə' chio'o laogüe de'en choncho de'e güen, Diozən' chebeine' de'en chgo'o chchejlažə'əcho len de'en choso'očhi' choso'osaque'e chio'o.

21 Diozən' bagwleje' chio'o par ničh goncho de'e güennə' na' par ničh co'o gwchejlažə'əcho len bitə'atezə de'e yoso'očhi' yoso'osaque' beņə' chio'o. Bguo'o bchejlažə' Cristən' len de'en goc che'ena' catə'an gwxaquə'əzi'e por ni checho, na' bguo'o bchejlaže'e par ničh ənezecho naquān' chene'ene' goncho na' par ničh goncho can' bene'ena'.

22 Na' Cristən' bitobi de'e mal bene', na' ni que əbxoayague' beņə' len dižə' de'en be'e.

23 Na' catə' gwsa'adə' beņə' le' dižə' bito n̄acho boži'e dižə' mal len lega'aque'. Na' le'egatezə ca' catə'an boso'očhi' boso'osaque'ene' bito gwne' gone' mal len

lega'aque'. Ben cuine' lao na' Diozən', chedə' benlilaže'e Diozən' ben' zdacza licha par əne' non' napə dolə' na' non' chon de'e güen.

²⁴ Bito bi de'e mal ben Cristən' pero gwdixjue' che de'e mal de'en ben chio'o. Bnežjw cuine' gwso'ot beṇə' le' le'e yag corozən', par niçh notə'atezcho chonlilažə'əchone' cui si'icho castigw che de'en benchon'. Bnežjw cuine' par niçh cuich šo'o çhazcho de'e malən' sino sotezə socho goncho de'e güen. Na' be'e latjə gwso'onene' le' ca' par niçh bebeje' chio'o xni'a de'e malən'.

²⁵ Gwxaquə'əlebecho ca xilə' ca' zjənasalas laogüe de'en bencho con can' gwna la'ažda'omalchon'. Pero na'a bitoch chzenagcho che la'ažda'omalchon', sino que bachzenagcho che Cristən'. Na' Cristən' gwxaquə'əlebene' ca to beṇə' goye xilə' de'en chcuasə' chcue'eje' chio'o len de'e malən'.

3

Can' cheyalə' so'on beṇə' ca' zjənšagna'

¹⁻² Na' le'e no'olə le'e nšagna'ale, to tole cheyalə' əgwzenagle che be'en chele. Na' šə be'en chelen' bito chzenague' che xtižə' Diozən' gwaquəlenljaga'aclene' niçh yoso'ozenague' chei. Catə' yesə'əle'ine' can' zdaczle chonle de'e güennə' na' can' chaple Diozən' respet do yichj do lažə'əle gwžinlja ža se'enene' yoso'ozenague' che', la'anə'əczə šə cui bi ye'ele lega'aque'.

³ Na' le'e no'olə, bito gonle xbab de que zaquə'əchgua de'en gonle par sole xoche. Bito cuec yichjle gaquə' yišə' yichjlen' xoche, na' bito cue' yichjle porzə par əgwpa'a xale o par əgualə'əle bga o ret o par əgwdele niy.

⁴ De'en naquə de'e zaquə'əchgua lao Diozən' gaquə' yichjla'ažda'olen' can' naquə' yichjla'aždao' Cristən' na' gacle beṇə' gaçjwlažə' na' so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen', chedə' lega'acquən zjənaquən par zejlicane.

⁵ Cana' gwnitə' no'olə gwso'onlilažə' Diozən' na' gwso'on cuinga'aque' lažə' ne'enə'. Lega'aque' gwsa'aque' beṇə' gaçjwlažə' na' bosozenague' che be'en chega'aque'. Na' zaquə'əchguan lao Diozən' can' gwso'one'enə'.

⁶ De'e Sarən' no'ol che de'e Abraannə' syempr bzenague' che be'en che'enə' na' gože'ene' ya'o con bin' gože'ene'. Na' šə sotezə sole gonle de'e güennə' na' bito žeble par gonlen bitə'atezə gaquə, yesə'əna beṇə' de que nacle xi'in de'e Sarən' chedə' chonle can' bene'enə'.

⁷ Na' chio'o beṇə' byo chio'o nšagna'acho, lecəzə can' cheyalə' goncho güen len no'ol checho, can' nezecho chazlažə' Diozən'. Cheyalə' güe'ega'achone' yelə' bala'an na' cheyalə' goncho xbab de que bito zjənaque' beṇə' gual can' naquə' chio'o. Na' əžjsa'alažə'əcho de que Diozən' bagoclene' lega'aque' par niçh de yelə' mban zejlicane chega'aque' can' bagoclene' chio'o. De'e na'anə' cheyalə' goncho yoguə'əte de'e ca' par niçh bitobi bi əgwžon cui əgwzenag Diozən' checho catə' goncho orasyonnə'.

Chchoj catə' chyi' chsaquə'əcho laogüe de'en choncho de'e güen

⁸ Yoguə'əcho cheyalə' goncho tozə xbab na' cheyalə' gaguecho lo'o la'ažda'ochon' šə bi de'en chac che ljuežjcho. Cheyalə' gague che ljuežj chio'o chonlilažə'əcho Diozən' na' cheyalə' yeyašə'əlaže'e ljuežjcho. Bito cheyalə' gon cuincho xen.

⁹ Šə bi de'e mal chso'on beṇə' len chio'o, bito nacho lecəzə de'e mal yoži'ichon len lega'aque'. Na' šə chsa'adə beṇə' chio'o dižə' lecəzə bito cheyalə' yoži'icho dižə' mal len lega'aque'. Lgua'a yoži'icho de'e mal len lega'aque', cheyalə'

əṇabcho gaquə de'e güen çhega'aque'. Diozən' gwleje' chio'o par niç chone' ca zocho mbalaz.

¹⁰ Can' nyoj Xtizə' Diozən' nan:

Šə chene'echo əbancho sša na' socho mbalaz
bito cheyalə' ənecho bitə'ətezə dižə' de'e naquə mal.
Na' bito güe'echo bitə'ətezə dižə' goxoayag.

¹¹ Cheyalə' cuejyichjcho yoguə' de'e mal, na' goncho de'e güen.

Cheyalə' çhiljlažə'əcho nac goncho par socho binlo len ljuežjcho, na' sotezə socho gonchon.

¹² Xancho Diozən' chgüia chye' beṇə' ca' chso'on de'e güen,
na' chzenague' catə' chso'one' orasyon laogüe'enə'.

Pero na' beṇə' ca' chso'on de'e malən' chž'e'e lega'aque'.

¹³ Notono no gaquə so'on par niç cuiayi'icho šə zotezə zocho chonchgua-cho de'e güen.

¹⁴ Pero na' šə beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' yoso'oçhi' yoso'osaque'e chio'o laogüe de'en chontezcho de'en naquə güen lao Diozən', gone' ca socho mbalaz. Na' bito cheyalə' gaquəžejlažə'əcho o žebcho lega'aque'.

¹⁵ Cheyalə' güe'ela'ocho Cristən' do yichj do lažə'əcho na' güe'echo latja ṇabi'e chio'o. Cheyalə' sotezə socho probnid par yoži'icho xtižə' notə'ətezə beṇə' əṇabene' chio'o bixçhen' chejle'echo çhe Cristən'. Cheyalə' yoži'icho xtižə'əga'aque'enə' dižə' šao' na' con respet.

¹⁶ Do tyempte legon ca ənezele lo'o la'azda'olen' de que chonle can' chazlažə' Diozən'. Nach catə' beṇə' yesə'əne' de que chonle de'e mal laogüe de'en chonle can' cheyalə' gon chio'o chonlilažə'əcho Cristən', əsa'aque'ne' zto' de'en çəsə'əne' ca'.

¹⁷ Chchoj catə' Diozən' chazlaž'e chyi' chzaquə'əcho na' güençlə çhi' saquə'əcho laogüe de'en choncho de'e güen cle ca çhi' saquə'əcho laogüe de'en choncho de'e mal.

¹⁸ Cristən' ben' ben porzə de'e güen gwdi' gwxaque'e por ni çhe chio'o beṇə' güen de'e mal catə'ən gwso'ote'ene' šlinzə cana', na' cuat gate' de'e yoblə. Gwdi' gwxaque'enə' par niç babozoe' chio'o binlo len Diozən'. Na' de'en bidə Cristən' goque' beṇə' belə' çhen, de'e na'anə' beṇə' mal ca' gosə'əzoinə' gwso'ote'ene'. Pero de'en naque' Xi'in Diozən' beyas bebane' ladjo beṇə' guat ca'.

¹⁹ Na' de'en naque' Xi'in Diozən' gweje' gan' ža' angl bzelayo ca' gan' bseyjw Diozən' lega'aquən na' gwduxji'e xtiž'e'enə' len lega'aquən.

²⁰ Angl bzelayo ca' dezd cana' bito choso'ozenaguən çhe Diozən'. Gwso'onən can' gwso'on beṇə' ca' gwnita' ca tyempən' gwzo de'e Noen'. Diozən' gwzoinə' gwdape' yelə' chxenlažə' len lega'aque' de'en bito bnežjue' castigw çhega'aque'enə' cate, gwleze' xte catə'əch beyož ben de'e Noen' barcon'. Na' xo'onzə beṇə' gwso'e lo'o barcon' na' lega'acze' bito gosə'əbiayi'e lo'o nisən'.

²¹ Ca'aczən' naquən len chio'o bagwcho'əcho nisən' na' Diozən' gone' par niç niç yeyejcho lao yi' gablən'. Na' chcho'əcho nisən' caguə' par niç nisən' gonən cuerp çhechon' xi'ilažə', sino chcho'əchon de'en bezi'ixen Diozən' xtolə'əchon' catə'ən gwṇabechone' gone' ca gaquə yichjla'azda'əchon' xi'ilažə'. Na' Diozən' babezi'ixene' çhecho laogüe de'en beban Jesocristən' ladjo beṇə' guat ca'.

²² Jesocristən' babeyepe' yoban' gan' zoe' chnabi'e txen len Diozən'. Na' chnabi'e angl əblao ca' na' notə'ətezəçhlə angl, na' notə'ətezəçhlə napə yelə' gwnabia'.

4

Diozæn' no'e checho de'e gon to tocho par gaqualen ljuežjcho

1 Cristæn' goque' beṇə' belə' chen na' bsanlažə' cuine' gwxaquə'əzi'e catə'an gwdixjue' xtolə'əchon'. De'e na'anə' cheyalə' əgwsanlažə' cuincho saquə'əzi'icho. Šə goncho ca' zejen de que bitoch chnabia' la'ažda'omalchon' chio'o.

2 Na' chio'o lao yedote əbancho bito cheyalə' əgwzenagcho che de'en chzelažə' la'ažda'omalchon', cheyalə' goncho can' chazlažə' Diozæn'.

3 Antslə bencho can' chso'on beṇə' ca' cuinə' so'ombia' Diozæn'. Lega'aque' chso'elaže'e chso'one' de'e naquə de'e yelə' zto' na' chso'onteze' bin' chzelažə' la'ažda'omalga'aque'enə', na' zjanaque' beṇə' güe'e zo, na' chso'one' lni gan' chac scandl, na' chso'elaže'e chsa'aše' güe'enə', na' chse'ejni'alaže'e lguə'a lsaquə' de'en na lei che Diozæn' cui šejni'alažə'əcho. Pero bitoch cheyalə' goncho ca'.

4 Beṇə' ca' cuinə' so'ombia' Diozæn' chesyə'əbanene' de'en cuich choncho txen len lega'aque'. Bitoch choncho de'e mal ca' de'en chso'onchgua lega'aque'. De'e na'anə' choso'ožia choso'onite'e chio'o.

5 Pero yosə'ədie' cuent lao Cristæn' che yoguə' de'en chso'one'enə', chedə' la' Cristæn' chbeze' par əchoglaogüe'en naquən' gaquə che to to beṇə'əchən', la'anə'əczə šə bagwsa'ate'.

6 De'e na'anə' Diozæn' bsele'e beṇə' bedəsə'ədixjui'e xtiže'enə' len chio'o par nič chonlilažə'əcho Cristæn', na' len yeziquə'əchlə beṇə' gwso'onlilaže'ene' antslə ze'e sa'ate'. Na' nchoglaon che yoguə' chio'o beṇə'əch de que gatcho, pero beṇə' ca' gwso'onlilažə' Diozæn' la'anə'əczə gwsa'ate', bia'əczə zjəmbane' len Diozæn'.

7 Bazon baozə šo'o fin che yežlyon', na' de'e na'anə' to tocho cheyalə' socho len tozə xbab na' nabia' cuincho par goncho can' chazlažə' Diozæn'. Cheyalə' goncho ca' par nič güe'elažə'əcho goncho orasyonṇə'.

8 Na' de'en naquə de'e žialao xench ca bitə'ətezəchlə de'en choncho, cheyalə' gaquecho che ljuežjcho do yičj do lažə'əcho. La' catə' chaquecho che ljuežjcho, bito choncho xbab šə de xtolə'əga'aque' la'anə'əczə šə zjanaquən de'e zan.

9 Cheyalə' yebeicho əggüialaocho ljuežjcho ca' catə' da'aque' ližchon'.

10 Diozæn' lao yelə' chaclen che'enə' no'e checho gwde gwdelə de'e gaquə gon to tocho. Na' de'en no'e gon to tocho cheyalə' gonchon par gaquəlen ljuežjcho. Na' šə goncho ca' saquə'əlebecho ca to mos əblao ben' chon can' chene'e xane'enə'.

11 Šə Diozæn' bano'e checho chixjue'echo xtiže'enə', cheyalə' žjəsa'alažə'əcho de que xtiže'e na'anə' chyixjue'echo. Na' šə bano'e checho gaquəlencho beṇə', cheyalə' gaquəlenga'acchone' do yičj do lažə'əcho chedə' nezecho Diozæn' chone' chio'o fuers balor na' bichlə de'e chchincho par chaclenga'acchone'. Diozæn' bsele'e Jesocristæn' chaclene' chio'o, na' bitə'ətezə de'en goncho cheyalə' gonchon par nič Diozæn' si'e yelə' bala'an'. Ledoye'ela'och Jesocristæn' na'a na' zejlicəne ben' chnabia' zejlicəne. Na' can' gonšgaczcho.

De'en chyi' chzaquə'əcho chonən chio'o prueb šə chonlilažə'əcho Diozæn'

12 Beṇə' bišə' dao' bito cheyalə' yebanecho catə' choso'oči' choso'osaquə'əchgua beṇə' chio'o. De'e ca' chyi' chzaquə'əcho chso'onən chio'o prueb šə de'e li chonlilažə'əcho Diozæn'. De'e na'anə' bito cheyalə' goncho xbab de que de'en chyi' chzaquə'əcho naquan to de'e zaquə' yebanecho.

13 Cheyałə' yebeicho catə'an choso'o'chi' choso'osaque'e chio'o' cheda' chac checho can' goc che Cristən' catə'an gwdi' gwxaque'enə'. Na' catə' əžin ža əgwlo'i Diozən' de que Cristən' nape' yelə' bala'an xen, lechguale yebeicho na' mbalaz socho.

14 Na' na'a zocho mbalaz la'anə'əczə šə choso'o'žia choso'onita' beṇə' chio'o' de'en chonlilažə'əcho Cristən', la' Spirit che Diozən' de'en napə yelə' bala'an xen zon lo'o' yichjla'ažda'ochon' par nič nezecho zoe' len chio'o'. Beṇə' mal ca' choso'o'žia choso'onite'e Cristən', na' chio'o' nombi'achone' cho'ela'ochone'.

15 Bito cheyałə' gaccho beṇə' güet beṇə', beṇə' bguan, beṇə' güen bitə'ətezə de'e mal, na' bito cheyałə' əgwžiacho bia' bin' so'on beṇə' yoblə, par nič ca' šə čhi' saquə'əcho bito čhi' saquə'əcho laogüe de'en choncho de'e malən'.

16 Šə čhi' saquə'əcho laogüe de'en chonlilažə'əcho Cristən' bito cheyałə' gaquecho zto' de'en čhi' saquə'əcho sino nachle cheyałə' güe'ela'ochio Diozən' na' soczcho gonlilažə'əcho Cristən'.

17 Chio'o' chonlilažə'əcho Diozən' naccho ca family che'enə'. Na' babžin ža lechguale chyi' chzaquə'əcho cheda' Diozən' bachzolo chone' chio'o' prueb šə de'e li chonlilažə'əchone'. Na' ca naquən' chyi' chzaquə' chio'o' chonlilažə'əchone', nezecho gwžin ža catə' gaquə de'e mal juisy che beṇə' ca' cui choso'ozenag dižə' güen dižə' cobə che Diozən'.

18 Can' nyoj Xtižə' Diozən' nan: "Chio'o' banaccho beṇə' güen lao Diozən' na' bia'əczə' nacchguaze gaquə cui yeyejcho lao yi' gabilən', na' beṇə' mal ca' beṇə' ca' cui chso'elao' Diozən', naquən segor de que leğa'aque' žjəya'aque' lao yi' gabilən'."

19 Chio'o' chyi' chzaquə'əcho segon can' chzi' Diozən' xneze gac checho, na' cheyałə' gon cuincho lao na' Diozən' na' gonzcho de'e güen. Le'enə' bene' chio'o' beṇə'ach, na' de'e na'anə' chaclene' chio'o' can' ne'enə' la'anə'əczə chyi' chzaquə'əcho.

5

De'en cheyałə' gon chio'o' chonlilažə'əcho Cristən'

1 Na'a de to de'e ənia' le'e nchojle nacle beṇə' golə beṇə' blao par len beṇə' ca' chesə'ədoṇə chesə'əžag chso'elaogüe'e Diozən'. Txenczə len le'e na' nada' bagwlej Diozən' par naccho beṇə' golə beṇə' blao. Ble'ida' na' cho'a dižə' can' gwxaquə'əzi' Cristən', na' nežda' gon Cristən' chio'o' yelə' bala'an xen catə' yide' de'e yoblə.

2 Na' chatə'əyoida' le'e leyebei əggüia əgwyele beṇə' ca' bagwlo'o' Diozən' lao na'ale, caguə gonlen parzə nič gonle complir de'en gwso'on beṇə' mendad gonle. Leggüia legwyega'aque' do yichj do lažə'əle, caguə por ni che šə bi gan gonlen'.

3 Na' ca naquə beṇə' ca' zjənaquə lao na'ale, bito gonle byen yoso'ozenague' chele šə cui chse'enene', sino len bitə'ətezə de'e gonle, legwlo'iga'aque' can' chene'e Diozən' goncho.

4 Šə gonle ca' catə'an yidə Xanchon' de'e yoblə, ben' chapə chye' yoguə'əcho, gone' chio'o' yelə' bala'an xen de'e cui te chei.

5 Leczə ca' le'e nacle beṇə' xcuidə, chatə'əyoida' le'e legwzenag che beṇə' golə beṇə' blao chelen'. Yoguə'əcho cheyałə' gwzəxjw yichjcho tocho yetocho na' goncho xbab de que bitotec bi zaquə'əcho. La' Xtižə' Diozən' nyojən nan: Diozən' chone' contr beṇə' ca' chso'on cuinga'aque' xen, na' chaclene' beṇə' ca' chso'on xbab de que bitotec bi zjəzaque'e.

⁶ De'e na'anə' cheyałə' gwzexjw yichjchon' lao Diozən' ben' napə yelə' guac xen, par nič ca' gone' chio'o yelə' bala'an catə' cheyałə' si'ichon.

⁷ Cheyałə' goncho lao na' Diozən' yogua'əloł de'en chžebcho gaquə na' bitoch cue' yichjcho chei, la' le' nži'ilaže'e chio'o.

⁸ Cheyałə' nabia' cuincho par goncho can' chazlažə' Diozən' na' gapcho cuidad cui tozə'o gwxiye'en chio'o nez mal. De'e gwxiye'en chonən contr chio'o na' gwxaquə'əleben ca to bež əznia la' bežən' syempr chosya'ab chdab chyiljob non' gaob, na' de'e gwxiye'en syempr cheyiljažə'ən naclən' gonən par nič əgwžiayi'in chio'o.

⁹ Cheyałə' gonchechlažə'əcho cui šejle'echo che gwxiye'enə'. Cheyałə' sotezə socho gonlilažə'əcho Cristən', na' əžjsa'alažə'əcho de que caguə chio'ozənə' chyi' chzaquə'əcho sino lenczə yogua' benə' bišə'əcho ca' ža' doxenlə yezlyo ngan', benə' ca' chso'onlilažə' Cristən'.

¹⁰ Na' catə' bagwde de'en chyi' chzaquə'əcho to tyemp dao' na'a, Diozən' gone' par nič gaquəch yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'aždaogüe'enə', na' gone' par nič gonlilažə'əchchone'. Gone' fuers balor checho par goncho can' chene'ene' goncho, na' gaquəlene' par nič to tocho socho len tozə xbab. Diox na'anə' chaclencze' chio'o len yogua' de'en chyažjecho na' bagwleje' chio'o par nič gapcho yelə' bala'an xen len le' zejlicane laogüe de'en chonlilažə'əcho Cristən'.

¹¹ Ledoye'ela'och Diozən' na'a na' zejlicane, ben' chnabia' zejlicane. Na' can' gonšgaczcho.

Bedən' chguape' diox benə' ca' yoso'olabe' cartən'

¹² Cart dao' nga ngoxa'an Silbanon' par le'e. Naque' bišə'əcho na' nezda' de que zotezə zoe' chone' complir can' cheyałə' gone'. Babzəja' cart nga chneyoida' le'e sotezə sole šejle'ele de que de'e li Diozən' nži'ilaže'e chio'o can' babzenda' le'e. De'e na'anə' le'e sotezə leso legonlilaže'e.

¹³ Syoda Roma ngan' gwxaquə'əleben ca syoda Babilonian' cheda' benə' ca' ža' nga chso'onchgüe' de'e malən'. Na' neto' cho'ela'oto' Diozən' nga chguapto' le'e diox. Diozən' gwleje' neto' par naquəto' xi'ine' can' gwleje' le'e. Leczə Marcos ben' nona' ca xi'ina' chguape' le'e diox.

¹⁴ Catə' chežagle leyolgiüz ljuežjle dižə' šao' par nič gachia' de que chaque che ljuežjle.

Yogua' le'e chonlilažə'əle Jesocristən' chnaba' lao Xancho Diozən' gone' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

De'e na'azə de'e chnia'. *Bed*

Cart Egwchope De'en Bzoj San Bedən'

Bedən' chzoje' cart par beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən'

¹ Nada' Simon Bed naca' apostol na' beṇə' güen žin che Jesocristən'. Na' chzoja' le'e bagoclen Diozən' par chonlilažə'ale Jesocristən'. Jesocristən' naque' Dioz chechon' ben' babebej chio'o xni'a de'e malən'. Tozə can' chone' güen len yoguə' chio'o chonlilažə'əchone' chedə' la' zdacze' licha, tozə can' chone' len nətə' naquəto' apostol na' len le'e cui nacle apostol.

² Chṇaba' lao Diozən' gaquəlenche' le'e na' gone' ca so cuezəchle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' laogüe de'en nombi'alene' na' de'en nombi'ale Xancho Jeso'osən'.

Can' cheyalə' gon chio'o chonlilažə'əcho Cristən'

³ Banombi'əcho Xancho Jeso'osən' na' de'e na'anə' lao yelə' guac xen che'enə' babene' chio'o yoguə' de'en chyažjecho par sotezə socho goncho can' chene'e Diozən' na' güe'ela'ochone'. Xancho Jeso'osən' bagwleje' chio'o par naccho xi'ine' laogüe de'en naque' le'e zelaogüe beṇə' zaque'e na' nape' yelə' guac xen.

⁴ Na' laogüe de'en naque' le'e zelaogüe beṇə' zaque'e na' nape' yelə' guac xen, babene' lyebe gone' de'e zan de'e güen juisy na' de'e zaque'e len chio'o. Bene' lyebe gone' güen len chio'o par nič ca' gaquə yichjla'ažda'ochonə' cayanə'an naquə yichjla'ažda'ogüe'enə', na' par nič cuich goncho de'e mal can' chso'on beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' con choso'ozenagteze' che de'en chesə'əzelažə' la'ažda'omalga'aque'enə'.

⁵ Bachonlilažə'əcho Xancho Jeso'osən', na' de'en bachzolao chac yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'aždaogüe'enə' cheyalə' goncho xte ga zelao saquə'əcho par nič sotezə socho goncho de'e güen na' par nič šejni'ichecho de'en chazlaže'enə'.

⁶ Na' bito cheyalə' güe'echo latjə năbia' la'ažda'omalchon' chio'o. Cheyalə' sotezə socho gonlilažə'əcho Diozən' catə' chyi' chzaquə'əcho, na' cheyalə' güe'ela'ochone' na' goncho can' chene'ene'nə'.

⁷ Na' lecza cheyalə' gaquecho che beṇə' ljuežjcho beṇə' chso'onlilažə' Cristən' can' chonlilažə'əchone' na' cheyalə' gaquecho che yeziquə'əchlə beṇə'.

⁸ Šə zdacho chonchguacho yoguə' de'e ca', chaclenən chio'o par nič nezecho can' chene'e Xancho Jesocristən' goncho na' par nič sotezə socho goncho can' chene'ene'.

⁹ Pero na' notə'ətezcho šə bito choncho de'e ca' bagwnia' cheyalə' goncho, nchōl yichjla'ažda'ochon' na' bito chejni'išəogüe'echo che Diozən' na' bagonlilažə'əcho de que Diozən' babnitlaogüe' de'e mal de'en babencho antslə.

¹⁰ De'e na'anə' beṇə' bišə', cheyalə' goncho yoguə'əloj can' bagwnia' chene'ene' par nič ənezecho de'e li bagwlej Diozən' chio'o par naccho xi'ine', na' bsi'e xnezenə' antslə par nič gwcue'e chio'o ca xi'ine'. Šə can' goncho cuat cuiayi'icho.

¹¹ Nachən' bitobi bi de de'e gaquə əgwžonən žjəyecho len Xancho Jesocristən' gan' chnabi'e zejlicane, Jesocrist ben' babebej chio'o xni'a de'e malən'.

12 Na' la'anə'acəzə banezele de'e ca' bagwnia' le'e na' bazole cheḥ chejle'ele dižə' li che Diozən', bia'acəzə che'enda' gontezə gona' par niḥ žjəyeza'alažə'əlen.

13 Chacda' naquən güen na'a nembana' gona' par niḥ žjəyeza'alažə'əle de'e ca' na' gonle xbab chega'aque.

14 Nežda' de que yob əžin ža gata' segon can' bablo'i Xancho Jesocristən' nada'.

15 De'e na'anə' chona' xte ga zelao saquə'ada' par niḥ catə' bagota' guaquə yosa'alažə'əle de'e ca' bagwnia' cheyalə' goncho.

Apostol ca' besə'ale'ine' yelə' chey che'eni' che Jesocristən'

16 De'en babzejni'ito' le'e can' əgwlo'i Jesocristən' yelə' guac xen che'ena' catə'an yide' de'e yoblə, bito naquən de'e chaljlažə'əto' par əxoayagto' le'e. Neto' apostol che'ena' ble'ito' yelə' chey che'eni' che'ena' na' de'e na'anə' nežeto' de que naque' le'ezelaogüe beḥə' zaque'e.

17 Xacho Diozən' bnežjue' Xi'ine'en yelə' bala'an xen na' bene' par niḥ cho'alaogüe'ena' goquən ca de'en chey che'eni'. Na' Xacho Diozən' ben' naquə le'ezelaogüe beḥə' blao na' ben' chnabia' doxenlə, gwne' che': "Bengan' Xi'ina' ben' chacchgüeida' chei, na' cheba chezaquə'alažə'a len le'."

18 Na' neto' beneto' can' gwna Diozən' che', Dios ben' zo yoban', la' gwzoto' len Jesocristən' lao ya'anə' de'en gwlej Diozən' par goc ca' laogüeinə'.

19 Na' de'en bable'ito' yelə' chey che'eni' che Jesocristən' blo'ichən neto' de que Xtižə'ena' de'en bosozojo de'e profet ca' beḥə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' naquən de'e li. Na' de'e güennə' gonle šə əgwzenagle chei. Xtižə' Diozən' de'en nyojən chse'eni'in lo'o yichjla'ažda'ochon' can' chon to lampara chse'eni'in to lo'o cuart gan' naquə žchoj. Na' de'en nyojən əgwse'eni'in lo'o yichjla'ažda'ochon' yedote xte catə'an əžin žan' yidə Cristən' de'e yoblə.

20 Pero na' de'en naquə de'e žialao šejni'icho, de'e profet ca' beḥə' ca' bosozojo Xtižə' Diozən' cana' bito bosozojo'e con xbab chega'acze' che bi de'e ca' bachac o che de'e ze'e gaquə.

21 De'en bosozojo'e bito nacho naquən to de'e gwnan yoso'ozoje', sino de'en gwlej Diozən' lega'aque' par gwsa'aque' lažə' ne'ena, Spirit che'ena' benən par niḥ bosozojo'e de'en gone'ene'.

2

Beḥə' ca' choso'osed choso'olo'i xtižə' Diozən' clelə

1 Na' tyemp catə'an gwnitə' profet ca' leczə cana' gwnitə' profet güenlažə' entr beḥə' Izrael ca'. Na' ca'aczan' nitə' beḥə' yoso'osed yoso'olo'i xtižə' Diozən' clelə entr le'e. Lega'aque' se'enene' yesə'əxoayague' le'e par niḥ cui gacbe'ile de que de'en choso'osed choso'oline' bito naquən de'e li. Na' lega'aque' yesə'əzoe' Xancho Jesocristən' ca'alə ben' gwduxjw xtolə' chio'o benəḥ. Na' šə no yoso'ozenag che de'en choso'osed choso'olo'i beḥə' goxoayag ca', žjəya'aque' lao yi' gabilən'. Na' ca de'en so'on beḥə' goxoayag ca' gonən par niḥ leczə əžin ža catə' lega'aque' yesə'əbiayi'e to de repentza.

2 Beḥə' zan yoso'ozenague' chega'aque' na' so'one' yoguə' claste yelə' zto' ca de'en chso'on beḥə' ca'. Na' por ni che de'en so'one', beḥə' ca' cuiḥə' so'ombia' Diozən' yesə'əne' contr dižə' li che Diozən' de'en naocho.

3 Na' beḥə' goxoayag ca' laogüe de'en se'enchgüeine' yesə'əzi'e mech əso'e de'e zan dižə' güenlažə' de'en sa'aljlažə'e parza niḥ əgwnežjoga'aclene' xmechlen'. Dezd cana' Diozən' babži'e bia' yesə'əzi'e castigw, na' naquən segor yesə'əbiayi'e.

⁴ Nezecho can' goquə cana'. Diozən' bnežjue' castigw che angl ca' gwso'on de'e malən' bsele'e lega'aque' lo'o yech gabil gan' lechgualə naquə žčhol, na' na' zjanite'e xte ca əžin ža yesə'əzi'e castigw zejlicane.

⁵ Na' leczə ca' Diozən' bžiayi'e yoguə'ate beṇə' ca' cui gwso'elao' le' cana' catə'an bsele'e yejw sio' juisyən'. De'e na'anə' gwsa'ate' gwse'eje' nisən'. Pero na' Diozən' bosle' Noe ben' gwdiṇjue'i beṇə' ca' nac so'one' par nič Diozən' əṇe' zjanaque' beṇə' güen laogüe'enə', na' leczə bosla Diozən' yegažə beṇə' yobla.

⁶ Na' leczə bžiayi'e beṇə' ca' gwža' syoda Sodomān' na' syoda Gomorran', bene' par nič syoda ca' gwse'eyən besyə'anitteczən. Na' bene' ca' len syoda ca' par chosnisene' yoguə' beṇə' ze'e za'ac beṇə' cui so'elao' le' de que gwnežjue' castigw čhega'aque'.

⁷ Na' catə' Diozən' bnežjue' castigw che beṇə' Sodoma na' beṇə' Gomorra ca', bosle' ben' le Lot čhedə' Lotən' goque' beṇə' güen laogüe'enə', na' Lotən' goquene' pesad ca yelə' zton' gwso'on beṇə' mal ca'.

⁸ La' beṇə' güen na'anə' gwzoe' entr beṇə' mal ca', na' yoguə'ate ža ble'ine' na' benene' de'e malən' gwso'one' na' goquene'en pesad lo'o yičijla'ažda'ogüe'enə'.

⁹ Na' yoguə' de'e ca' de'en ben Diozən' cana' chzejni'in chio'o cho'ela'ochone' de que Diozən' nezczene' nac gone' par yebeje' chio'o lao bitə'atezə de'e gonan ca əxopcho goncho de'e malən'. Na' leczə chzejni'in chio'o de que chone' par nič beṇə' mal ca' chesə'əzi'e castigw ŋa'a na' əžin žan' gwnežjue' castigw čhega'aque'enə' zejlicane.

¹⁰ Na' gonchgüe' castigw che yoguə' beṇə' ca' chso'onzeche' yelə' zto' čhega'aque' con can' na la'ažda'omalga'aque'enə', na' bitobi respet chsa'ape' Xancho Diozən'. Bito chesə'əžebe' par so'one' de'e malən'. Chso'one' con can' chse'enene', na' choso'ožia choso'onite'e angl ca'.

¹¹ Na' la'anə'əczə angl ca' zjanapəche' yelə' guac na' zjanaquəche' beṇə' gual cle ca beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i dižə' güenlažə', bito chəsyə'əyaxje angl ca' yoso'ožia yoso'onite'e beṇə' güenlažə' ca' lao Xančon'.

¹² Pero beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i dižə' güenlažə'anə' choso'ožia choso'onite'e de'e ca' cui chse'ejni'ine'. Yesə'əbiayi'e čhedə' zjanaque' ca bia yixə' de'en chso'one' con can' nan čhega'aque' na' bito choso'ozenague' čhe Diozən'.

¹³ Na' yesə'əzi'e castigw por ni čhe de'en choso'oči' choso'osaque'e beṇə'. Bito chso'one' žin, con chse'ej chsa'oteze' bi chse'enene' do ža do yel. Na' catə' che'ej chaole txen chso'elažə'əzeche' chse'ej chsa'oxate' lgua'a žjəsyə'azalaže'e bi zejen de'en bnežjw cuin Cristən' por ni čhecho catə' beṇə' gwso'ote'ene'. De'e na'anə' gwxaquə'əlebəga'aquene' ca to manch lao lachə' xi'ilažə' na' ca to yiž xen lao cuerpən'.

¹⁴ Na' con chesə'əzelažə'əzeche' notə'atezə no'olə chesə'əle'ine', nitə'atezə nite'e chso'one' de'e malən', na' chəsə'əgo'oyelə'e beṇə' ca' chsa'ac sayečə šayen len xtižə' Diozən' par chso'one' de'e malən' txen len lega'aque'. Beṇə' mal ca' bazjəyo'olaogüe' chesə'əzelaže'e bi de čhe beṇə'. Diozən' babžie' bia yesə'əbiayi'e.

¹⁵ Beṇə' goxoayag ca' bagosə'əbejyichje' nez de'en naquə de'e güen, na' bazjəyo'e nez malən'. Chso'one' can' ben de'e profet Balaam xi'in de'e Beor. Lechgualə bebei Balaanṇə' gan de'en gwxi'e por de'e malən' bene'.

¹⁶ Pero na' ben Diozən' par nič to bia yixə' bian' cui chac neb gwdiłəb le' čhe de'e malən' chone'. Borr čhe'enə' bšillemb le' len xne čhe beṇə', na'

bžomb gon Balaannə' de'e malən' chene'ene' por ni che xbab clelən' de'en yo'o yichjla'aždaogü'e'ena'.

17 Beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i dižə' güenlažə'an gwxaquə'alebəga'aquene' ca bej de'en cui bi nis žia na' gwxaquə'alebəga'aquene' ca bejw biž de'en nžigua' to be' gual chedə' cui zjəzaque'e. Babžia Diozən' bia' yesə'əbiayi'e zejlicane lo'o yech gabil gan' lechgualə naquə žchoł.

18 Zižjo chso'e dižə' güenlažə' chso'elao' cuinga'aque'. Na' de'en chso'one' yelə' zto' che cuerp chega'aque'ena', chəsə'əgo'oyele'e beṇə' ca' ze'e gwzolao chso'onlilažə' Cristən' par leczə chso'one' yelə' zto' che cuinga'aque', la'anə'əcza beṇə' ca' ze'e besyə'əchoje' ladjo beṇə' ca' chso'on de'e malən'.

19 Chse'e beṇə' ca' ze'e gwzolao chso'onlilažə' Cristən': "De'e malən' bito nabia'an chio'o", pero beṇə' ca' chəsə'əna ca' nite'e xni'a de'e malən'. Na' nezecho šə chzenagcho che bitə'ətezə, xni'ei nan' zocho.

20 Na' beṇə' ca' bagwso'ombi'e Xancho Jesocristən' na' bebeje' lega'aque' xni'a de'e mal ca' de'en chso'onən manch yichjla'aždao' notə'ətezə beṇə' cui zjənombia' Diozən'. Pero de'en babesyə'əzolaogü'e' chosyo'ozenague' che de'e malən' babesyə'ənite'e xni'eina' de'e yoblə, na' maləch chac chega'aque' na'a ca antslə.

21 Na' de'en babesyə'əzolaogü'e' chosyo'ozenague' che de'e malən', nca'alə xneze žalə' cui gwso'ombi'e nez de'e naquə de'e güen, cle ca gosə'əbejyichje' de'en ben Xancho Diozən' mendad goncho de'en naquən de'e güen.

22 Šə cuejyichjo de'e chene' mendad goncho, goncho can' na dicho nga: "Beco'on cheyaob de'en cheyebəb, na' cošən' catə'an babguazjchob cheyo'ob lo'o beṇjon' de'e yoblə." Na' de'e li can' na dicho nga.

3

Yidə Jesocristən' de'e yoblə

1 Beṇə' bišə' dao', de'e nğan' naquən cart əgwchope de'en chzoja' le'e. Na' babzoja' cart quinga chedə' chebeile chzenagle che dižə' lin', na' che'enda' gona' par nič əžjsa'alazə'əle na' gonle xbab che de'en baboso'ozoj profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana', na' de'en babsed blo'i neto' naquəto' apostol.

2 Diozən' gwleje' profet ca' par gwsa'aque' lažə' ne'ena' na' bosə'ozoje' che de'e ca' ze'e za'ac. Na' neto' naquəto' apostol babzejni'ito' le'e bin' non Xancho Jesocristən' mendad goncho, Jesocrist ben' babebej chio'o xni'a de'e malən'.

3 Naquən de'e žialao ənezele na'a cuinə' yidə Xancho Jesocristən' de'e yoblə, nita' beṇə' so'onzeche' con can' chesə'əzelažə' la'ažda'omalga'aque'ena' na' so'one' borl che de'en na Diozən' gaquə.

4 Yesə'əne': "Ca naquə lyebe de'en ben Jesocristən' de que yide' de'e yoblə, con gwne'ena'. Bagwsa'at de'e xaxta'ocho ca' beṇə' gwso'onlilažə' Diozən' antslə. Na' tozəcza can' chac dezd gwxete yežlyon' xte ža neža."

5 Beṇə' ca' chesə'əna ca', bito chse'enene' so'one' xbab de que catə' gwxe yoban' na' yežlyon', con ben Diozən' mendad əsa'aquən, na' goc can' bene' mendadan'. Bchoj yežlyon' lao nisən' de'en nyečj mbi'i len na' bčhin Diozən' nisən' catə'an bene'en.

6 Na' catə' goc yejw sio' juisyən' cana'an gwžiyai' yoguə' bia yixə' na' beṇəch nita' lao yežlyon'.

7 Na' de'e ca' chle'icho le'e yoban' len yežlyon' zjənitə'an na' ca'aczən' yesyə'əga'anən xte catə'əch əžin ža gaquə juisyən'. Cana'ach əse'eyən chedə'

can' ben Diozən' mendad. Na' leczə cana'achən' choglaio Diozən' che beṇə' ca' cui chso'elao' le' de que əsa'aque' castigw zejlicane.

⁸ Pero na' le'e beṇə' bišə' dao', che'enda' ənezele de'e nga, len beṇachən' žalnez chde tza na' lechgualə sša chsa'aquene' tmlil iz, pero caguə can' len Xancho Diozən'.

⁹ De'en cuiṇə' yidə Jesocristən' de'e yoblə baḷə beṇə' chso'one' xbab cui gon Xancho Diozən' can' bene' lyebe, pero yidə Jesocristən' catə'an əžin or che'enə'. De'en nape' yelə' chxenlažə' len yoguə' chio'o beṇach cui le'e chontie' chio'o castigw. Chene'ene' yedinjecho xtolə'əchon' na' bito chene'ene' cuiayi' nota'ətezcho.

¹⁰ Na' can' cho'o beṇə' bguanṇə' liž beṇə' še'elə chzenyale'ene', leczə can' gaquə che beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Xancho Jesocristən' catə' əžin ža yide' de'e yoblə. Nach gaquə to sšag xen la' te che yoguə' de'e ca' chle'icho le'e yoban', na' te che yežlyon' len yoguə' de'e zjəde laogüen' chedə' yoguə'an əse'eyən, xte yesyə'anit de'e ca' chle'icho le'e yoban'.

¹¹ Laogüe de'en nezecho yesyə'anit yoguə' de'e ca', cheyalə' gon cuincho lažə' na' Diozən' na' sotezə socho güe'ela'ochone'.

¹² Na' cheyalə' cuezcho batə'əquən' əžin ža babžia Diozən' bia' yidə Jesocristən' de'e yoblə, na' goncho par yob gaquən. Nach yoguə' de'en chle'icho le'e yoban' əse'eyən na' tant yi' gual gaquən xte yesyə'əyonə'an na' yesyə'anitən.

¹³ Pero na' zocho lez gaquə le'e yoban' de'e cobə na' gaquə yežlyon' de'e cobə gan' nitə' porzə beṇə' zjənaquə beṇə' güen lao Diozən', can' none' lyebe gaquə.

¹⁴ De'e na'anə' beṇə' bišə' dao', laogüe de'en zocho lez gaquə yoguə' de'e ca', cheyalə' goncho xte ga zelao saquə'əcho par nič catə'an yidə Jesocristən' de'e yoblə bitobi manch da' chen la' ažda'ochon' na' par nič ca' bitobi xtolə'əcho de na' chzo chbezcho binjo len Diozən'.

¹⁵ Na' de'en napə Xancho Diozən' yelə' chxenlažə' len chio'o beṇach cui le'e chontie' chio'o castigw. Chone' ca' par nič baltezcho yedinjecho xtolə'əchon' cui yeyejcho lao yi' gabilən'. Leczə can' babzoi beṇə' bišə'əda'əcho Pabən' le'e, chedə' Diozən' bnezjue'ene' yelə' sin'.

¹⁶ Leczə ca' yoguə' cart che' ca' chso'en dižə' che de'e ca' babzoja' le'e. Na' le'e cart ca' de'en bzoi Pabən' zjəlen de'en naquə zdebə šejni'icho. Na' baḷə beṇə' cuiṇə' se'ejni'ine' bi zeje de'e ca' na' šayečə šayen chsa'aque' len xtižə' Diozən'. Chse'ejni'ine' clelə de'en bzoi'e'nə' can' chso'one' len bitə'ətezəchla Xtižə' Diozən' de'en nyojən. Na' de'en chso'one' ca' yesə'əbiayi'e.

¹⁷ De'e na'anə' beṇə' bišə' dao', laogüe de'en banezele can' chso'on beṇə' ca', cheyalə' gapple cuidad par nič cui šejle'ele dižə' güenlažə' de'en choso'osed choso'olo'i beṇə' mal ca'. Šə šejle'ele dižə' güenlažə'anə' bitoch sole chečh talenle de'en naquə de'e li.

¹⁸ Legüe' latjə gaquəlen Xancho Jesocristən' le'e par nič gaquəch yichjla'azda'olen' can' naquə yichjla'azda'ogüe'enə' na' le'e šejəch gombia'achle Xancho Jesocristən' ben' babebej chio'o xni'a de'e malən'. Ledoye'ela'ochə' na' na' zejlicane. Na' ca'ašgacən' gaquə.

De'e na'azən' de'e chzoja'. *Bed*

Cart Nech De'en Bzoj San Juannə'

Jesocristan' chone' yelə' mban zejlicane

¹ Chyixjue'ida' le'e che Jesocristan' ben' naquə Dižə'anə', ben' chon yelə' mban zejlicanen'. Bazocze' catə'an gwxe yežlyon'. Neto' apostol bzenagto' xtiže'enə', ble'ito'one', bgüiato'one' na' gwdanto'one'.

² Le'enə' golje' beňach na' ble'ito'one' na' cho'teto' dižə' de que mbancze' zejlicane. Na' chyixjue'ida' le'e de que le' zoe' len Xacho Diozən' na' bedəsoe' len chio'o beňach.

³ Ben' ble'ito' na' bzenagto' xtiže'enə', che le'enə' chyixjue'ida' le'e par nich tozə can' goncho xbab. Na' catə' tozə can' gon chio'o xbabən' cana'ach gonle xbab ca xbabən' chon Xacho Diozən' na' len Xi'ine' Jesocristan' chedə' xbab cheto' zjənaquən tozə len xbab chega'aque'enə'.

⁴ Na' chzoja' le'e cart nga par nich ca' sole mbalaz juisy.

Diozən' len yelə' chon de'e güen che'enə' naque' ca be'eni'

⁵ Bzenagto' be' Jesocristan' dižə' na' chyixjue'ito' le'e can' gwne' de que Diozən' len yelə' chon de'e güen che'enə' naque' ca be'eni'. Ni latə'əzə de'e mal cui chone'.

⁶ Na' šə nacho de que xbab chechon' naquən tozə len xbab che Diozən' pero ne'e chdaczcho choncho de'e malən', con chonlažə'əchon', na' cabi zdalencho de'e lin'.

⁷ Diozən' naque' ca be'eni' chedə' chdalene' de'e güen. Na' šə chio'o lecə chdalencho de'e güennə', nachən' tozə naquə xbab chechon' tocho yetocho. Na' šə chdalencho de'e güennə' yichjla'azda'ochon' nactezə naquən xi'ilažə' chedə' Jesocrist Xi'in Diozən' blalj xchene'enə' par beque'e yoguə'əte xtolə'əchon' catə'an gwso'ote'ene'.

⁸ Šə nacho cabi bi xtolə'əcho de, chxoayagzə cuinchon' na' cabi cho'echo dižə' li.

⁹ Pero catə' chxoadolə'əcho lao Diozən' ca naquə de'e mal ca' de'en chonchon', chezi'ixene' che xtolə'əchon' na' chnitlaogüe' yoguə'əlołte de'e mal de'en chonchon' chedə' la' chone' complir can' ne'enə' na' lican' zde'.

¹⁰ Šə nacho bito bi de'e mal ne'e goncho, choncho Diozən' ca to beňə' güenlažə' na' cabi zdalencho xtiže'enə'.

2

Cristən' chne' fabor chio'o chonlilažə'əchone' lao Diozən'

¹ Xi'indaogua'a, chzoja' le'e cart nga par nich cui gonle de'e malən'. Pero na' šə no chio'o goncho de'e malən', zo beňə' chne' fabor chio'o lao Xacho Diozən', le'enə' Jesocristan' ben' zdaczə lica.

² Gwdixjue' xtolə'əchon' par nich chio'o chonlilažə'əchone' zocho binlo len Diozən'. Na' caguə xtolə' chio'o na'azənə' gwdixjue' sino xtolə' yoguə'əloł beňachən'.

³ Na' šə choncho can' non Diozən' mendadən' nezecho de que banombi'achone'enə'.

⁴ Šə nacho de que nombi'achone' na' cabi choncho can' none' mendadən', naccho beňə' güenlažə' na' bito zdalencho dižə' lin'.

⁵ Pero nezecho ngodə'əcho txen len Diozən' šə choncho con can' ne'enə'. Na' catə' choncho con can' ne'enə' de'e liczə chaquecho che' can' cheyalə'.

⁶ Šə nacho de que zotezə zocho len Diozən', cheyałə sotezə socho goncho de'e güen can' ben Jesocristən'.

De'en non Cristən' mendad goncho

⁷ Beñə' biša', chzoja' le'e par əni'a' de'en non Cristən' mendad goncho. De'en none' mendad goncho caguə naquən de'e cobanə' sino de'e nezczele dezd catə'an gwzolao chonlilažə'əlene' na'anə'. Guaquə ənacho de que naquən de'e golə chedə' leczənə' babenele bedote.

⁸ Pero leczə guaquə ənacho de que de'en none' mendad goncho de'en chzoja' čhei nga naquən de'e cobə chedə' babla' be'eni' čhe Cristən' len beñachən' na' de'e malən' de'en gwxaquə'əlebe ca de'e žčholən' bachzolao chde čhei. Cristən' blo'ine' chio'o de que chaquene' čhecho. De'e na'anə' nezecho naquən de'e žialao xen gaque čhe ljuežjcho can' none' mendatən'.

⁹ Šə nacho de que yo'o be'eni' čhe Cristən' lo'o yichjla'ažda'ochon' pero šə chgue'i ljuežjcho, ne'e nčhol yichjla'ažda'ochon'.

¹⁰ Na' šə čhaquecho čhe ljuežjcho yo'oczə be'eni' čhe Cristən' lo'o yichjla'ažda'ochon' na' bitolja əxopcho goncho de'e malən'.

¹¹ Pero šə zocho chgue'i ljuežjcho, nčhol yichjla'ažda'ochon' na' zdalenczcho de'e malən'. Na' šə can' choncho, bito choncho xbab gan' yežincho čhedə' nčhol yichjla'ažda'ochon' por ni čhe de'e mal de'en chonchon'.

¹² Chzoja' le'e xi'indaogua'a chedə' Diozən' babezi'ixene' čhecho laogüe de'en bagwdixjw Jesocristən' xtolə'əchon'.

¹³ Chzoja' le'e xaxna' bi'i xcuidə' čhedə' nombi'ale Jesocristən' ben' bazoczə catə'an gwxe yežlyon'. Chzoja' le'e beñə' güego' beñə' cheban čhedə' bach gwzoile cui chejle'ele čhe gwxiye'enə'.

Chzoja' le'e bidao' bi'i xcuidə', chedə' banombi'ale Xacho Diozən'.

¹⁴ Chzoja' le'e xaxna' bi'i xcuidə' čhedə' banombi'ale Jesocrist ben' bazoczə catə'an gwxe yežlyon'. Leczə chzoja' le'e beñə' güego' beñə' cheban čhedə' bachčhinle fuers balor de'en čon Cristən' par yichjla'ažda'ochon'. Ngo'o yichjtezle Xtižə' Diozən' na' bagwzoile cui chejle'ele čhe gwxiye'enə'.

¹⁵ Bito selažə'əle gacle tozə len beñə' ca' cui zjənombia' Diozən', na' leczə bito selažə'əle gonle can' chso'one'enə'. Notə'ətezcho šə chzelažə'əcho goncho can' chso'on beñə' ca' cui zjənombia' Diozən', bitonə' gaquecho čhe Xacho Diozən'.

¹⁶ Beñə' ca' cui zjənombia' Diozən' chso'one' de'e mal de'en chzelažə' la'ažda'omalga'aque'enə', na' chso'one' de'e mal de'en čəsə'əzelaže'e so'one' por ni čhe šə bi de'en čəsə'əle'ine', na' leczə čhsa'alaže'e. Yoguə' de'e ca' chso'one' bito za'aquən čhe Xacho Diozən', sino za'aquən čhe gwxiye'enə'.

¹⁷ De'e te čhei yežlyo nga na' leczə de'e te čhei de'e ca' čəsə'əzelažə' beñə' ca' cui zjənombia' Diozən'. Pero šə choncho can' chene'e Diozən' nachən' socho zejlicane.

Nezecho de'en naquə de'e li

¹⁸ Xi'indaogua'a, bazon əžin ža əžin or yidə ben' gonchgua contr Cristən'. Babzeneto' le'e de que ze'e, na' na'a beñə' zan bachso'one' contr Cristən'. De'e nan' nezecho bazon əžin ža əžin or yidə be'enə' gonchgua contr Cristən'.

¹⁹ Entr chio'onə' besə'əchoj beñə' ca' chso'on contr Cristən', caguə do lažə'əga'aque'enə' gwso'one' txen len chio'o. Žalə' do lažə'əga'aque' gwso'one' txen len chio'o, ne'e nite'e len chio'o žalə' ca'. Pero besə'əchoje' par nič bla'alaon de que caguə de'e li zjənaque' chio'o txenna'.

²⁰ Pero na' Cristən' babene' le'e Spirit čhe Diozən' can' babene' len neto'. De'e na'anə' yoguə'əcho nezecho can' na Xtižə' Diozən'.

²¹ De'e nga babzoja' le'e chedə' nombi'ale dižə' li che Diozən'. Bito ənacho cui nezecho de'en naquə de'e lin'. Na' nezczecho bitobi de'e güenlažə' nsa' Xtižə' Diozən'.

²² Beṇə' güenlažə'ənə' ben' na che Jeso'osən' de que caguə le'enə' Cristən' Xi'in Diozən', chedə' chzoe' Xacho Diozən' ca'alə na' len Xi'ine'enə'. Be'enan' chon contr Cristən'.

²³ Notə'atezə beṇə' chzo Xi'in Diozən' ca'alə, bito zo Xacho Diozən' len le'. Ben' nezene' na' cho'e dižə' de que Jeso'osən' naque' Xi'in Dioz, zo Xacho Diozən' len le'.

²⁴ Le'e gontezə legon xbab che de'e ca' babzeneto' le'e dezd catə'an gwzoloa chonlilažə'ale Cristən'. Šə ca' gonle, sotezə sole len Xacho Diozən' na' len Xi'ine'enə'.

²⁵ Na' de'e nga ben Jesocristən' lyebe len chio'o, de que gone' chio'o yelə' mban zejlicanən'.

²⁶ De'e ngan' babzoja' le'e bi'a dižə' che beṇə' ca' chse'ene'e yesə'əxoayag le'e.

²⁷ Jesocristən' babene' le'e Spirit che Diozən' na' zotezə zon chzejni'in le'e yoguə'əlöl de'en cheyalə' nezele che cuine'. Dižə' lin' choe' Spiritən', bito chonlažə'ən. Na' de'en zon chzejni'in le'e, bito chyažjele nochlə gwsele le'e par ənezele bin' naquə de'e li. De'e na'anə' lesotezə leso len Jesocristən' can' babsed bablo'i Spiritən' le'e.

²⁸ Na' na'a xi'indaogua'a, cheyalə' sotezə socho len Jesocristən' par nič catə'an yide' de'e yoblə cui žebcho na' cui gwcuəšə'əchone' yeto'icho catə'an le'ichone'.

²⁹ Ca naquə nezele de que Jesocristən' zdacze' liča, le'egatezə ca' cheyalə' ənezele de que yoguə'əcho šə zotezə zocho choncho de'e güen naccho xi'in Dioz.

3

Naquan' goncho šə naccho xi'in Dioz

¹ Le'e gonšc xbab catequan' chaque Xacho Diozən' checho. Lechguale chaquene' checho ca de'en bene' par nič guaquə əne' xi'ine' chio'o. Beṇə' ca' cui zjanombia' Diozən' bito chse'ejni'ine' de que naccho xi'in Dioz, chedə' cabi chse'ejni'ine' non' naquə Diozən'.

² Le'e beṇə' chacda' chei, chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' bač naccho xi'in Dioz. Na' bito ne'e la'alao naquan' gaccho, pero na' nezecho catə'an Jesocristən' yide' de'e yoblə, le'icho can' naque'enə' na' gone' par nič gaquə yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'aždaogüe'enə'.

³ Na' to cho šə zocho lez de que Diozən' gone' par nič gaquə yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'aždao' Jesocristən', goncho par nič la'ažda'ochon' gactezə gaquan' xi'ilažə' ca xi'ilažə'ən naquə la'aždao Jesocristən'.

⁴ To tocho šə choncho de'e mal bito chzi'icho can' na Diozən', chedə' de'e mal de'en chonchonə' chonən contr can' na Diozən'.

⁵ Na' nezecho de que Jesocristən' bide' par beque'e xtolə'əcho ca', na' caguə bi xtolə' le' denə'.

⁶ To tocho šə zotezə zocho len le', bito choncho de'e mal. Na' to tocho šə choncho de'e malən', bito ne'e šejni'icho non' naquə Jesocristən', nic ne'e gombi'achone'.

⁷ Xi'indaogua'a, bito güe'echo latjə no əxoayag chio'o. Šə choncho can' cheyalə' goncho, zdacho liča can' zda Jesocristən'.

8 Šə yo'olaocho choncho de'e malən' naccho xi'in gwxiye', chedə' gwxiye'enə' naquən güen de'e mal dezd nechte. Na' bidə' Xi'in Diozən' par chnitlaogüe' de'en chon gwxiye'enə'.

9 To tocho šə naccho xi'in Dioz bito yo'ola'ocho goncho de'e mal, chedə' la' Diozən' babocobe' yichjla'ažda'ochonə' par ničh bagwzoloa chaquən ca yichjla'aždaogüe'ene'. Na' bitoch gaquə sotezcho goncho de'e malən' chedə' xi'in Dioz chio'o.

10 De'e nga chlo'en non' xi'in Diozən' na' non' xi'in gwxiye'enə'. Notə'ətezcho šə cui zocho choncho de'e güen, bito naccho xi'in Dioz. Na' notə'ətezcho šə cui chaque che ljuežjcho, bito naccho xi'in Dioz.

Cheyalə' gaque che ljuežjcho

11 Na' dižə' nin' babenele dezd gwzoloa chonlilažə'əle Cristən', de que cheyalə' gaque che ljuežjcho tocho yetocho.

12 Cui goncho can' ben Cainə', goque' xi'in gwxiye'enə' na' bete' beṇə' biše'enə'. ¿Enezele bixchen' bete'ene' ža? Bete'ene' chedə' biše'enə' bene' de'e güen na' le' gwyejlene' de'e malən'.

13 Beṇə' bišə', bito yebanele šə beṇə' ca' cui zjonombia' Diozən' chəsə'əgue'ine' le'e.

14 Na' ca naquə chio'o ža, de'en chaquecho che ljuežjcho nachən' nezecho bitoch naccho len yichjla'ažda'ochon' ca beṇə' guat. De yelə' mban zejlicane checho ṇa'a. Pero šə cui chaque che ljuežjcho nachən' ne'e naccho ca beṇə' guat len yichjla'ažda'ochonə'.

15 Notə'ətezcho šə chgüe'i ljuežjcho, lao Diozən' naccho beṇə' güet beṇə'. Na' nezecho de que ni to beṇə' güet beṇə' bito de yelə' mban zejlicane che'.

16 De'en chaque Jesocristən' checho na' bsanlažə' cuine' por ni checho catə'an gwso'ote'ene', de'e na'anə' nezecho can' cheyalə' gaque che ljuežjcho. Šə chonən byen cheyalə' gwsanlažə' cuincho gatcho par gaquəlen beṇə' ljuežjcho.

17 Šə bade de'e de checho na' nezecho de que ljuežjchon' chyažjene'en gwchine'en, na' šə bito cheyašə'əchone', bito gaquə əṇacho de que chaquecho che Diozən'.

18 Xi'in daogua'a, bito cheyalə' gaque che ljuežjcho de dižə'əzə, sino cheyalə' gaque che ljuežjcho do yichj do lažə'əcho na' gaquəlen ljuežjcho.

Bito chžebcho Diozən'

19-20 Nezecho de que naccho xi'in Dioz ben' choe' dižə' li šə chaque che ljuežjcho do yichj do lažə'əcho. Na' šə chchoj cats' choncho xbab lo'o yichjla'ažda'ochon' de que bito zaquə'əcho par əṇa Diozən' xi'ine' chio'o, cheyalə' əgwzenaguəchcho che Diozən' cle ca che xbab chechon'. Diozən' nombi'e yichjla'ažda'ochon', na' yelə' beṇə' xenlažə' che'enə' bagwcue'e chio'o ca xi'ine'.

21 Le'e beṇə' chacda' chei, šə lo'o yichjla'ažda'ochon' nezecho de que bito napcho dolə', bito chžebcho Diozən'.

22 Na' bitə'ətezə de'e əṇabechone' goncze'en chedə' la' choncho can' none' mendadən' na' can' chazlažə'enə'.

23 Na' de'e nin' de'en none' mendad goncho, gonlilažə'əcho Xi'ine' Jesocristən', na' gaque che ljuežjcho tocho yetocho can' none' mendadən'.

24 Šə choncho can' none' mendadən' zotezə zocho len Diozən' na' Diozən' zotezə zoe' len chio'o. Na' nezecho de que le' zotezə zoe' len chio'o chedə' babene' chio'o Spirit che'enə' zon lo'o la'ažda'ochon'.

4

Caguə yoguə' beṇə' yo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'ena'

1 Le'e beṇə' chacda' chei, bito šejle'ele xtižə' notə'ətezə beṇə' ne' de que zo Spirit che Diozən' lo'o yichjla'aždaogü'e'ena', sino legonga'aque' prueb šə zo Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'ena'. Zan beṇə' bachasə yežlyo nga chso'onlaže'e chasə'əne' de que chasə'əyixjui'e de'en bagož Diozən' lega'aque'.

2 Quinga guaquə goncho prueb par ənezecho šə zo Spirit che Diozən' lo'o yichjla'aždao' beṇə': Yoguə' beṇə' chso'e dižə' chasə'əne' de que Jesocristən' naque' Dios na' golje' beṇəch yežlyo nga, nezecho yo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'ena'.

3 Beṇə' ca' cui chso'e dižə' de que Jesocristən' naque' Dios na' golje' beṇəch yežlyo nga, bito yo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'ena' na' chso'one' contr Cristən' len xbab chega'aque'ena'. Babzeneto' le'e de que yidə beṇə' gonchgua contr Cristən', na' na'a banitə' beṇə' yežlyo nga chso'one' ca'.

4 Xi'indaogua'a chzoile cui chejle'ele xtižə' beṇə' ca' chso'onlažə' chasə'əne' chasə'əyixjui'e de'en bagož Diozən' lega'aque'. Chio'o naccho xi'in Dios bagwzoicho cui chejle'echo chega'aque' chedə' Diozən' ben' zo len chio'o chnabi'ache' ca gwxiye'ena' de'en zo len beṇə' ca' cui chse'ejle'e che Diozən'.

5 Beṇə' ca' cui chso'ozenag che Diozən' chso'ozenague' che ljuežjga'aque' chedə' yogue'e chso'e dižə' de'en chazlažə' la'ažda'omalga'aque'ena'.

6 Chio'o naccho xi'in Dios na' yeziquə'əchlə beṇə' ca' zjənombia' Diozən' chso'ozenague' checho, na' beṇə' ca' cui zjənaquə xi'in Dios bito chso'ozenague' checho. Can' chac nezecho noquə' beṇə' ca' yo'o lo'o yichjla'ažda'oga'aque'ena' Spirit che Diozən' de'en choe' dižə' li na' noquə'əga'aque'ena' yo'o lo'o yichjla'ažda'oga'aque'ena' gwxiye'ena' de'en choe' dižə' gūenlažə'.

Diozən' chaquene' che beṇəchən'

7 Le'e beṇə' chacda' chei, cheyalə' gaque che ljuežjcho tocho yetocho chedə' Diozən' chone' par nič chio'o naccho xi'ine' chaque che ljuežjcho. Na' šə chaque che ljuežjcho naccho xi'in Dios na' nombi'achone'.

8 Šə cui chaque che ljuežjcho, bitonə' gombi'acho Diozən' chedə' bito choncho can' chone'ena'. Diozən' chaquene' che beṇəchən'.

9 Na' blo'e can' chaquene' checho ca de'en bsele'e Xi'ine' tlišə'əna' yežlyo nga par nič gatə' yelə' mban zejlicane che notə'ətezcho gonlilažə'əchone'.

10 Bito goquecho che Diozən', lelen' goquene' checho na' bselə' Xi'ine'ena' gwɔixjue' xtolə'əchon' par nič gaquə socho binlo len Diozən'. Can' chaque Diozən' checho.

11 Le'e beṇə' chacda' chei, can' chaque Diozən' checho, leczə can' cheyalə' gaque che ljuežjcho tocho yetocho.

12 Notono zo beṇə' bable'ine' Diozən'. Pero šə chio'o chaque che ljuežjcho tocho yetocho, Diozən' zotezə zoe' len chio'o na' chaquecho che' can' cheyalə'.

13 Nezecho de que zotezə zocho len le' na' le' zotezə zoe' len chio'o chedə' Spirit che' nan' bsele'e par nič zon lo'o yichjla'ažda'ochon'.

14 Na' neto' apostol nezeto' na' cho'eto' dižə' de que Xacho Dios na'anə' bselə' Xi'ine'ena' par nič yoguə' no so'onlilažə' le' cui žjəya'aque' lao yi' gabiłən'.

15 Na' šə cho'echo dižə' de que Jeso'osən' naque' Xi'in Dios, Diozən' zotezə zoe' len chio'o na' chio'o zotezə zocho len le'.

16 Na' chio'o banzecho na' chejle'echo ca naquən' chaque Diozən' checho. Diozən' chaquene' che benachən' na' ša zotezə zocho chaquecho che Diozən', nachən' zotezə zocho len Diozən' na' le' zotezə zoe' len chio'o.

17 Bachaquecho che Diozən' can' cheyalə' gaquecho che' ša zotezə zocho chaquecho che' do tyemp. Ša choncho ca' bito žebcho catə' əžin ža čhoglaogüe'en che yogua' chio'o benach ša nocho napcho dolə', čhedə' can' naquə yichjla'aždao' Jeso'os na'anə' can' banaquə yichjla'ažda'ochon' na'a zocho yežlyo nga.

18 Ša chaquecho che Diozən' can' cheyalə'anə' bito bi de de'e žebcho, la' ca to castigon' naquən' checho chžebcho. Na' ša de bi de'e chžebcho, bito chaquecho che Diozən' can' cheyalə'anə'.

19 Chio'o chaquecho che Diozən' čhedə' zgua'atec le'enə' gwzolaogüe' chaquene' checho.

20 Ša nacho de que chaquecho che Diozən' na' chgue'itei ljuežjcho, chonlažə'əchonə'. ¿Nacxa gonchonə' par gaquecho che Diozən' ben' cui chle'icho? len chle'itei ljuežjcho na' cui chaquecho chega'aque'.

21 De'e ngan' non Diozən' mendad gon chio'o chaquecho che', leczə cheyalə' gaquecho che ljuežjcho.

5

Chcuižə'əcho de'e malən' ca'alə

1 Notə'ətezcho naccho xi'in Dioz ša chejle'echo de que Jeso'os nan' Cristən' ben' naquə Dioz. Na' yogua'əcho ša chaquecho che Xacho Diozən' le'egatezəczə can' gaquecho che ljuežjcho, la' leczə xi'in Dioz ljuežjcho ca'.

2 Chio'o naccho xi'in Diozən' nezecho de que chaque che ljuežjcho čhedə' chaquecho che Diozən' na' choncho can' none' mendad.

3 Ša chaquecho che Diozən', choncho can' none' mendadən'. Na' de'en none' mendad goncho bito naquən' zdebə gonchon.

4 Ša naccho xi'in Dioz chzoicho chcuižə'əcho de'e malən' de'en de yežlyo nga par cui chonən chio'o gan. Na' de'en chonlilažə'əcho Jeso'osən' de'e na'anə' chzoicho chcuižə'əcho de'e malən' de'en de yežlyo nga par cui chonən chio'o gan.

5 Caguə nochlə chzoi chcuižə' de'e malən' de'en de yežlyo nga par cui chonən le' gan sino chio'o chejle'echo de que Jeso'os nan' naque' Xi'in Diozən'.

Diozən' cho'e dižə' de que Jesocristən' naque' Xi'ine'

6 Jesocristən' bide' yežlyo nga gwchoe' nis na' blalj xchene'enə' catə'an gwso'ote'ene'. Caguə bide' na' con gwchoaze' nisən', sino leczə blalj xchene'enə' catə'an gwso'ote'ene'. Na' Spirit che Diozən' cho'en xtižə'enə' na' dižə' de'en cho'en naquən' de'e li.

7 Šonə testigw nita' yoban' chso'e dižə' che Jesocristən', Xacho Diozən' na' ben' naquə Dižə'anə', na' Spirit che Diozən'. Na' tozə can' na Xacho Diozən' len can' na ben' naquə Dižə'anə', na' len can' na Spirit che Diozən'.

8 Leczə šonə testigw nita' yežlyo nga, Spiritən' cho'en dižə' che Jesocristən'. Na' de'en gwchoa Jesocristən' nisən' leczə cho'en dižə' che'. Na' de'en blalj xchene'enə' catə'an gwso'ote'ene' le'egatezə chezo'en dižə' che'. Na' dižə' de'en chsoe' de'e quinga chotilən len dižə' de'en choe' Spiritən'.

9 Chejle'echo xtižə' benachən', len la' zaquə'əche xtižə' Diozən' de'en cho'e ne' de que Jesocristən' naque' Xi'ine'enə'.

10 Šə chonlilažə'əcho Xi'in Diozən', Diozən' cho'e dižə' che Xi'ine'enə' lo'o yichjla'ažda'ochonə'. Šə cui chonlilažə'əcho Diozən' chonchone' ca beŋə' güenlažə' čhedə' cui chejle'echo dižə' de'en cho'e che Xi'ine'enə'.

11 Dižə' nga choe' Diozən', de que babene' par nič de yelə' mban zejlicane che notə'atezcho ngodə'əcho txen len Xi'ine'enə'.

12 De'e na'anə' šə chonlilažə'əcho Xi'in Diozən' de yelə' mban čecho zejlicane. Na' sə cui chonlilažə'əchone' ža, bito de yelə' mban zejlicane čecho.

Can' beyož cart nga de'en bzoj Apostol Juanna'

13 Cart nga babzoja' le'e bachonlilažə'əle Xi'in Diozən' par nič ənezele de que de yelə' mban zejlicane čele.

14 Na' bito chžebcho goncho orasyon lao Diozən', čhedə' la' Diozən' chzenagcze' čecho con šə de'en chŋabechone' naquən de'e zaquə' nabechone'.

15 Na' ca naquən nezecho de que le' chzenague' čecho bitə'atezə de'en chŋabechone', leczə ca' nezecho de que gone' de'en bagwŋabechone'enə'.

16 Šə nezecho to beŋə' lježjcho beŋə' chonlilažə' Cristən' chone' de'e mal, cheyalə' nabecho Diozən' gaquəlene' le', na' Diozən' gone' par nič yezoe' binlo len le' de'e yoblə. Can' goncho par beŋə' chso'on de'e malən' de'en cui naquən par žjəya'aclene'en lao yi' gabilən'. De de'e mal de'en chso'on beŋə' de'en žjəya'aclene' lao yi' gabilən', na' bito nia' ənabecho Diozən' gaquəlene' beŋə' chso'on len.

17 Chio'o benəch napcho dolə' šə choncho bitə'atezə de'e mal. Pero de de'e mal de'e choncho de'e cui chonən par yeyejcho lao yi' gabilən'.

18 Nezecho de que notə'atezcho šə naccho xi'in Dioz bito choncho de'e mal, čhedə' Jesocrist Xi'in Diozən' chcuašə' chcue'eje' chio'o nič gwxiye'enə' cui chzoin chio'o par šejle'echo čei.

19 Na' nezecho de que chio'o naccho xi'in Dioz, pero na' ca naquə yoguə'əlo beŋə' ca' cui choso'ozenag che Diozən', lega'aque' nite'e xni'a gwxiye'enə'.

20 Na' nezecho de que Xi'in Diozən' babide' na' bagwlo'o be'eni' che'enə' lo'o yichjla'ažda'ochon' nič nombi'əcho Diozən' ben' zaquə' par güe'ela'ocho. Na' ngodə'əcho txen len Diozən' laogüe de'en ngodə'əcho txen len Xi'ine' Jesocristən'. Dioz na'anə' zaquə'əcze' par güe'ela'ochone'. Le' chone' yelə' mban zejlicanən'.

21 Xi'indaogua'a bito nochlə šejni'alažə'əle mas que tozə Diozən' len Xi'ine' Jesocristən'.

De'e na'azən' chzoja' ŋa'a. *Juan*

Cart Egwchope De'en Bzoj San Juannə'

Nombi'acho de'en naquə de'e li na' cheyalə' gaque che ljuežjcho

¹ Diozən' gwleje' nada' par cho'a xtiže'enə' len le'e. Na' lao yelə' beṇə' gola chia' chzoja' le' no'olə len xi'ino' ca'. Diozən' gwleje' le'e par žjəyezole len le'. De'e li chacda' chele, na' caguə toza' nada'anə', lenczə yoguə'əlol beṇə' ca' yelə' beṇə' ca' bazjənombi'e de'en naquə de'e li.

² Chaqueto' chele chedə' chio'o nezecho de'en naquə de'e li na' talenchon zejlicane.

³ Chnaba' lao Xacho Diozən' na' Xi'ine' Xancho Jesocristən' sa'aclenšgue' le'e na' yesyə'əyašə' yesyə'əži'ilažə'əšgue' le'e na' so'onšgue' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' chedə' la' nombi'ale de'en naquə de'e li na' chaquale che ljuežjle tole yetole.

⁴ Lechguale bebeida' catə' gwnežda' de que balə xi'ino' ca' chso'one' can' ben Xacho Diozən' mendad goncho, əzja'aque' choso'ozenague' che de'en naquə de'e li.

⁵ Na' de'e cheyalə' goncho no'olə, gaque che ljuežjcho tocho yetocho, la' can' non Diozən' mendad goncho. Ca de'e nga nia' cheyalə' goncho, caguə naquan ca to mendad cobənə', de'e nezczecho dezd gwzolaicho chonlilažə'əcho Cristan'.

⁶ De'e ngan' goncho šə chaquecho che Diozən', goncho can' none' mendadən'. Catə'an gwzolaicho chonlilažə'əle Cristən' canan' gwnezele de que none' mendad gaque che ljuežjcho.

Zan beṇə' goxoayag chsa'aš yežlyo nga

⁷ Zan beṇə' goxoayag babesə'əchoj entr chio'o na' chaše' yežlyo nga. Lega'aque' chso'e dižə' chesə'one' de que Jesocristən' ben' bidə na' golje' yežlyo nga bito naque' Dioz. Beṇə' can' zjənaque' beṇə' goxoayag na' chso'one' contr Cristan'.

⁸ Bito šejle'ele chega'aque', la' šə šejle'ele chega'aque' bito si'ile yelə' bala'an de'en chene'e Diozən' gone' le'e laogüe de'en benle xšine'enə'. Legon par nič si'ile doxen yelə' bala'an de'en chene'e Diozən' gone' le'e.

⁹ Notə'ətezcho šə chbejyichjo de'en bsd əblo'i Cristən' na' chca'acho nez yoblə, bito zo Diozən' len chio'o. Pero šə zotezə zocho chzenagcho che de'en bsd əblo'i Cristən', Xacho Diozən' len Xi'ine'enə' nite'e len chio'o.

¹⁰ Šə no beṇə' yide' gan' zole par əgwšed əgwlo'ine' le'e, pero bito əgwšed əgwlo'ine' ca de'en bsd əblo'i Cristən', bito əggüialolene' ližlenə', na' bito ye'elene': "Gwyo'o ngalə beṇə' bišə'."

¹¹ Šə ye'echo le': "Gwyo'o ngalə beṇə' bišə'", zejen de que txennə' choncho de'e malən'.

Gone'ene' žjalane'e lega'aque'

¹² De'e zan de'en de əṇia' le'e, pero bito che'enda' gwzojəcha'an le'e yiš chedə' yida' gan' zolenə' na' socho txen güe'elena' le'e dižə' cho'a par nič socho mbalaz juisy.

¹³ Xi'in' no'olə bilo'onə' chəsə'əguape' le'e diox beṇə' ca' lecəzə bagwlej Diozən' par žjəsyə'anite'e len le'. De'e na'azən' chzoja' n'a. Juan

Cart Egwyone De'en Bzoj San Juanna'

Apostol Juanna' ne' de que Gayon' chone' güen

¹ Diozən' gwleje' nada' par cho'a xtiže'enə' len le'. Na' lao yelə' beṇə' gola chia' chzoja' le' Gayo dao'. De'e li chacda' chio'.

² Gayo dao', chṇaba' lao Diozən' de que syempr gaquə de'e güen len le', na' so' güen ca güenna' zo' lo'o yichjla'aždaogo'onə'.

³ Lechguale bebeida' cata' besyə'ala'ac balə beṇə' bišə'əcho ca' na' gwso'e dižə' can' chono' le' banone chio' de'e lin' na' bazdaleno'on.

⁴ Bito bi bichlə de'e de de'e chebeida' ca de'e nga nezdə' zdalenle de'e lin', le' na' len beṇə' ca' yelə' nacle ca xi'ina'.

⁵ Le' Gayo dao', cata' chacleno' beṇə' bišə'əcho ca' beṇə' zjənaquə beṇə' zitə', chono' can' cheyalə' gon chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən'.

⁶ Lega'aque' bagwso'e dižə' lao neto' chdopə chžagto' cho'ela'oto' Jesocristən' nga can' chacdo' chega'aque'. Na' batə'tezə chəsə'ala'aque' gan' zo'onə' cheyalə' güe'ega'aco'one' šə bi de'en chəsə'əyazjəne' par yesyə'əgüe'e nezən' de'e yoblə. Can' cheyalə' goncho len yoguə' beṇə' ca' chso'e xtižə' Diozan'.

⁷ Bito bi chəsə'əzi'e che beṇə' cui chse'ejle'e che Jesocristən' lao chašə' chəsə'əyixjui'e xtižə' Jesocristən'.

⁸ Chio'o ža, cheyalə' gaqualencho yoguə' beṇə' bišə'əcho ca' chaš ca' na' ca' goncho txen len lega'aque' ca de'en chəsə'əyixjui'e de'en naquə de'e li.

Juanna' gwne' de que Diotrefesən' bito chone' güen

⁹ Baç bzoja' le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Jesocristən'. Pero Diotrefesən' chene'ene' gaque' le'ezelaogüe beṇə' blao entr le'e na' bito chzenague' chia'.

¹⁰ De'e na'anə' šə yida' dezlana'a le'e, lao ndopə nžagle gona' par yosa'alažə'e can' chone' contr neto' lao yelə' güilj gwıan dižə' che'enə'. Na' caguə de'e na'azən' chone'. Leczə ca' bito chgüialaogüe' beṇə' bišə'əcho ca' liže'enə' na' cata' balə chene'ele ggüialaoga'aclene' ližlenə' chžone' ggüialaoga'aclene'. Na' le'e chene'ele ggüialaole lega'aque'enə', chebeje' le'e ladjo beṇə' ljuežjle ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe' Jesocristən'.

¹¹ Le' Gayo dao', bito gono' de'e mal can' chso'on beṇə' mal ca', con gonczo' de'e güenna'. Šə choncho de'e güen nacbia' naccho xi'in Dioz, pero šə choncho de'e mal bito ne'e gombi'acho Diozən'.

Juanna' be'e dižə' ca güenna' chon Demetron'

¹² Yoguə'əloj beṇə' chso'e dižə' güen che Demetron'. Nla'alaon de que zdalene' de'e lin'. Le'egatezə ca' neto' cho'eto' dižə' can' chone' de'e güen. Na' nezele dižə' lin' cho'eto'.

Bene' xbab yesyə'əžaque' de'e yoblə

¹³ Bena' xbab gwzoja' le' de'e zan, pero bito che'enda' gwzojəcha'an le'e yiš.

¹⁴ Chbeza' yežagcho lgüegwzə na' socho txen güe'elen ljuežjcho dižə' cho'a.

¹⁵ Sošgo' binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ogo'onə'. Beṇə' migw chio'on nitə' nga chəsə'əguape' le' diox. Bguapšga beṇə' migw cheto' ca' diox to toe'. De'e na'azən' chzoja' na'a. *Juan*

Cart De'en Bzoj San Jodasən'

Chzoje' benə' ca' zjənaque' lažə' na' Diozən'

¹ Nada' Jodas naca' beṇə' güen žin che Jesocristən', na' naca' beṇə' bišə' Jacobən'. Chzoja' le'e bagwlej Xacho Diozən' par nacle lažə' ne'enə' can' bagwleje' nada', le'e chcuasə' chcue'ej Jesocristən' len de'e malən' can' chone' len nada'.

² Chona' orasyon lao Xacho Diozən' chṇaba' gone' ca gache'ichele can' cheyašə' cheži'ilaže'e le'e na' can' chone' par chzo chbezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda' olen' na' can' chaquene' chele.

Benə' ca' choso'osed choso'olo'ine' dižə' güenlažə'

³ Xi'indaogua'a, bachonchgua' xbab naquən' gwzoja' le'e to cart gwzejni'ichda' le'e can' babebej Jesocristən' yogua' chio'o chonlilažə'əchone' xni'a de'e malən'. Pero na' babenda' yeto rson chele na' na'a chonən byen chzoja' le'e chṇeyoida' le'e sole chech šejle'ele che dižə' li che Diozən'. Diozən' bene' par nič nyojən par chio'o bagwleje' nič naccho lažə' ne'enə', na' bito gwšə'en.

⁴ Banitə' bałə beṇə' entr le'e, beṇə' ca' chso'on txeṇ len le'e pero caguə do lažə'əga'aque'enə'. Bito choso'ozenague' che Diozən' na' chəsə'əne' de que deczə ləns goncho bitə'ətežə yelə' zto' len cuerp chechon', chedə' nži'ilažə' Diozən' chio'o na' chezi'ixene' checho. Na' leczə chesə'əzoe' Xancho Jesocristən' ca'alə, len tožə le' zaque'e par nabi'e yogua' beṇə'chən'. Cana'ate byoj Xtižə' Diozən' nan de que beṇə' ca' chso'on ca' yesə'əzi'e castigw che xtolə'əga'aque'enə'.

⁵ Na' la'anə'əczə banezele binlo can' goquən', che'enda' žjəsə'alazə'əle de que Diozən' bosle' beṇə' Izrael ca' lao na' beṇə' Egipto ca' cana' pero gwdechla bnežjue' castigw che beṇə' ca' cui gwso'onlilaže'ene'.

⁶ Na' bałə angl ca' bito gwsa'azlaže'e de'en gwlo'o Diozən' lao na'aga'aque' so'one', na' de'e na'ana' gosə'əbejyichje' gan' gwnite'enə'. Na' Diozən' gwlo'e lega'aque' lo'o yech gabil gan' naquə lechguale žchol, na' zjənga'ane' xte catə'əch əžin ža xen catə' gwnežjue' castigw chega'aque'enə' zejlicane, la' zjənaque' pres che Diozən' zejlicane.

⁷ Nach beṇə' ca' gwnitə' syoda Sodomən' na' syoda Gomorran' na' syoda' ca' zjənyechj žjəmbi'i lega'aquən gwso'one' yelə' zto' len cuerp chega'aque'enə' na' besyə'əyiljeteze' ljuežj beṇə' byoga'aque' par nič gwso'one' yelə' zto' chega'aque'. Na' ca de'en ben Diozən' bsele'e yi'ina' bzeyən syoda ca' na' cuich no gwnitə' na', chosnisən beṇə'chən' de que yogua' beṇə' cui choso'ozenag che Diozən' əsa'aque' castigw lao yi' gabilən' zejlicane.

⁸ Na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i le'e dižə' güenlažə'əne' chso'one' can' gwso'on beṇə' Sodomə na' beṇə' Gomorra ca'. Chso'one' yelə' zto' che cuerp chega'aque'enə'. Bito chse'enene' nabi'a' Diozən' lega'aque'. Choso'ožia choso'onite'e angl ca'. Chəsə'əne' de que besə'əle'idaogüe'ene' de'e nan de ləns par so'one' de'e ca'.

⁹ Ca naquə angl əblaonə' ben' le Miguel catə'ən gocyožə' de'e gwxiye'en por cuerp che de'e Moizežən', bito beyaxjene' tilə' de'e gwxiye'en de'en gwnen contr de'e Moizežən', con gože'en: "Xancho Diozən' tilə' le'."

¹⁰ Pero na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i le'e dižə' güenlažə'əne' choso'ožia choso'onite'e bitə'ətežə de'en cui chse'ejni'ine'. Gwxaquə'əlebəga'aque' ca

bia yixə' chedə' chso'one' porzə de'en na cuerp chęga'aque'enə'. Na' de'en chso'ontezə chso'one' can' nanņə' yesə'abiayi'e zejlicanę.

11 Probchguazə beņə' ca'. Chso'ontezə chso'one' de'e mal can' ben de'e Cainņə', na' chesə'azelaz'e'e yesə'əzelenę' mech əschə'o can' ben de'e profet Balaanņə'. Chso'one' contr Diozən' na' yesə'abiayi'e can' gw'ziayi' de'e Coren' ben' ben contr de'e Moizezən' cana'.

12 Gwxaquə'ələbəga'aquene' ca to manch lao lachə' xi'ilažə'ənə', la' žlac che'ej chaole txen len lega'aque' par cho'ela'ole Xančon', chso'elažə'əzeche' chse'ej chsa'oχate'. Con chse'ej chsa'oteze' bi chse'enene'. Gwxaquə'ələbəga'aquene' ca bejw biž de'en nžiguə' be', na' ca yag frot de'en cui bi frot chbia catə' chžin tyemp chei, chedə' babgüizən na' banlažə' do loi. Gwxaquə'ələbəga'aquene' ca bejw biž na' ca yag frot de'e cui bi frot chbian chedə' bito zjəzauque'.

13 Na' gwxaquə'ələbəga'aquene' ca nisdəon' de'en chas chatə' na' checho'onən bžin' lao yon' cho'a nisdə'onə'. Can' gwxaquə'ələbəga'aquene' chedə' de'en chso'one' na' dižə' de'en chso'echgüe' choso'olo'en yelə' zto' chęga'aque'enə'. Na' leczə gwxaquə'ələbəga'aquene' ca to beljw de'en chde šaltezə, chedə' Diozən' babžie' bia' yesyə'əžine' lo'o yech gabıl gan' lechguale naquə žčhol' na' gan' yesə'anite'e zejlicanę.

14 Gwzolaon tyemp che de'e Adannə' xte tyemp che Enoquən' goc gažə dia che Adannə'. Na' Enoquən' be'e dižə' che beņə' ca' chso'on can' chso'on beņə' ca' choso'osed choso'olo'i dižə' güenlažə', gwne': "De'e li Xancho Diozən' yide' len angl zan juisy che' ca'.

15 Na' əchoglaogüe'en che to to beņəch šə zjənapę' dolə' o šə cui zjənapę' dolə'. Na' gone' ca sa'acbe'i yoguə' beņə' ca' cui bosozenag che' de que lechguale de'e mal juisy bagwso'one'. Na' gone' par nič žjəsyə'əza'alaz'e'e yoguə' de'e malən' bagwso'one' de'en cui bosozenague' che'. Na' leczə gone' par nič žjəsyə'əza'alaz'e'e yoguə' de'e mal de'en bagosə'əne' contr le'. Na' əgwnežjue' castigw che to toga'aque'."

16 Beņə' ca' cui choso'zenag che Diozən' chəsə'əže'eše'e che', bitobi chesyə'əbeine', con chso'ontezę' can' na la'azda'omalga'aque'en, chso'on cuinga'aque' xen, na' choso'opeine' beņə' la' chse'enene' yoso'onežjo beņə' ca' lega'aque' mech.

Consejw de'en chnežjue' beņə' ca' chso'on'ilažə' Jesocrisən'

17 Pero na' le'e xi'indaogua'a, cheyalə' žjəsa'alazə'əle de'en gwse' apostol che Xancho Jesocrisən' le'e antslə.

18 Gosə'əne': "Na'a cuiņə' yidə Xančon' de'e yoblə nitə' beņə' so'onzeche' yelə' zto' chęga'aque' con can' na la'azda'omalga'aque'enə', na' so'one' borl che de'en na Diozən'."

19 Beņə' ca' chso'one' par nič gwde gwdelə can' chejni'ile xtižə' Diozən'. Con chso'one' can' chene'e la'azda'omalga'aque'enə' chedə' bito yo'o Spirit che Diozən' lo'o yičhjlə'azda'oga'aque'enə'.

20 Pero na' le'e xi'indaogua'a, chejle'ele che dižə' li che Diozən' de'en naquə de'e güenčgua. Na' cheyalə' sotezə sole gonle can' nanņə' par nič gaquə gonle can' chazlažə' Diozən'. Na' legon orasyon can' əgwzejni'i Spirit che Diozən' le'e.

21 Na' le'e so le'e gon par nič gacbe'ile de que chaque Diozən' chelen'. Xancho Jesocrisən' gone' par nič əbanle len le' zejlicanę laogüe de'en cheyašə' cheži'ilaž'e le'e. Leso leyebę de'en gone' ca'.

22 Bałə beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən' chsa'aczejlaže'e šə cheyałə' yesə'ənaogüe' dižə' li che Diozən'. Legon par niç sa'acbe'ine' de que cheyałə' yesə'ənaogüe'en.

23 Na' bałe' ze'e gwzolao chesə'ənaogüe' de'en choso'osed choso'olo'i beṇə' güenlažə' ca'. Le'e yeyaše'e lega'aque' na' le'e co'oga'aque' nez güenṇə' lgüegwzə. Na' le'e gapə cuidad par niç cui gonle de'e mal de'en chso'on lega'aque'.

Jodasən' cho'elaogüe'e Diozən'

24 Cheyałə' güe'ela'ocho Diozən' la' le'enə' chac chone' ca cui əxorcho goncho de'e malən', na' chac chone' par niç bitobi de'e mal da' əchen yichjla'ažda'əchon' catə' əžin žan' le'icho yełə' chey che'eni' che'enə'. Na' cana' lechgualə yebeicho.

25 Tozə Diozən' zaque'e par güe'ela'ochone', na' naque' le'ezelaogüe beṇə' sin'. Babebeje' chio'o xni'a de'e malən' ca de'en bsele'e Xancho Jesocristən' gwduxjue' xtolə'əchon'. Ledoye'ela'oche' chedə' naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e na' beṇə' blao na' chnabi'e doxenlə. Zocze' dezd catə'ən cuinə' xə yežlyon' na' par zejlicane. Na' naque' Xan yoguə' beṇə'ch, yoguə' bia chsa'aš na' yoguə' biquə'əchlə de'e zjəde. Ca'ašgaczə gaquə.

De'e na'azən' chzoja' ṇa'a. *Jodas*

De'en Bzejni'i Jesocristán' San Juannə' Nich Bzoje'en Par Chio'o

Diozən' bene' par nich Jesocristán' bzejni'ine' San Juannə' de'e quinga

¹ Nada' Juan naca' beṇə' güen xšin Jesocristán'. Diozən' blo'ine' Jesocristán' de'e quinga de'en bzejni'ine' nada' par gwlo'ida'an yeziqə'a'əchlə beṇə' chso'elaogüe'ene'. Bsele'e angl che'enə' par bzejni'ine' nada' de'e quinga par nich ənezecho de'e ca' gaquə' lgüegwə.

² Na' bacho'a dižə' che yoguə'əlöl de'e quinga de'en blo'ine' nada', na' yoguə'əlöl de'en bzene Diozən' nada' na' de'en bzejni'i Jesocristán' nada'.

³ Mbalaz nita' beṇə' ca' yoso'olabe' de'e nga chzoja' nga de'en bzene Diozən' nada'. Na' mbalaz nita' beṇə' ca' əse'ene len cata' beṇə' yoblə yoso'olabe'en. Mbalaz nite'e šə yoso'ozenague'en, chedə' bazon gaquə' de'e ca' blo'ine' nada'.

Juannə' chzoje' beṇə' ca' chso'elao' Jesocristán' yež ca' gažə

⁴ Nada' Juan chzoja' le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Jesocristán' Asian', le'e nita'əle yež ca' gažə. Diozən' sošgue' gaquə'lene' le'e na' gone' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen', Dioz ben' bazoczə catə'an bxi'e yežlyon', na' ca'aczən' soe' catə'an yeyož yedon. Na' Spirit che Diozən' de'en naquə' ca gažə Spirit zon lao Diozən' gan' chi'e chnabi'e na' sošgan gaquə'lenən le'e na' gonən ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

⁵ Na' lecəə Jesocristán' sošgue' gaquə'lene' le'e na' gone' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. Jesocristán' be'e dižə' che Diozən' na' xtižə'enə' naquən de'e li. Len' naque' beṇə' nech bebane' ladjo beṇə' guat ca' par chnabi'e. Jesocristán' chnabi'e notə'ətezə beṇə' chəsə'anabia' yežlyo nga. Chaque Jesocristán' checho na' babnitlaogüe' xtolə' chio'o chonjilažə'əchone' ca de'en blalj xchene'enə' catə'an bnežjw cuine' gwso'ote'ene'.

⁶ Gwleje' chio'o par nich nabi'acho txen len le' ca no rei na' par nich sotezə socho güe'ela'ocho Xe' Diozən' can' gwnitə'ətezə gwnitə' bxož che beṇə' Izrael ca' gwse'ejni'alaže'e Diozən'. Jesocristán' chnabi'e zejljicəne. Ledoye'ela'oche' na'a na' zejljicəne. Can' gonšgaczo.

⁷ Le'e gon xbab, la' Jesocristán' yetje' to lo'o bejw. Na' yoguə'əlöl beṇə' yesə'əle'ine' le', lente beṇə' ca' gwso'ot le', na' beṇə' ca' ža' doxen yežlyon' yesə'əbežyaše'e de'en cui gwso'onjilaže'ene'. Can' na Diozən', na' ca'aczən' gaquə'.

⁸ “Nadan' naca' ben' ben yežlyon' na' ben' gon par nich te chei.” Can' na Xancho Diozən' ben' napə le'e zelaogüe' yelə' guac xennə', ben' bazoczə catə'an bxi'e yežlyon', na' ca'aczən' soe' catə'an yeyož yedon.

Juannə' ble'idaogüe'ene' Cristən' len yelə' chey che'eni' che'enə'

⁹ Nada' Juan naca' beṇə' bišə'əle chedə' naccho txen cho'ela'ocho Cristən' na' txennə' choso'oçhi' choso'osaquə' beṇə' chio'o. Txennə' chnabia' Diozən' chio'o na' txen chgo' chchejlažə'əcho len yoguə' de'en chac checho chedə' ngodə'əcho txen len Jesocristán'. Zoa' isla nga de'en ne' Patmos la' naca' pres por ni che de'en bagwdixjui'a xtižə' Diozən' na' babi'a dižə' che Jesocristán'. De'e na'ana' baboso'osele'e nada' nga.

¹⁰ Na' to ža dmigw Spirit che Diozən' benən par ničh ble'idaogüe'eda' to de'en ble'idaogüe'eda'. Na' benda' gwne to beṇə' coža'anə' zižjochgua ca zižjon' chbež trompet.

¹¹ Na' gože' nada': —Nadan' naca' ben' ben yežlyon' na' ben' gon par ničh te chei. Bzoj dižə' che de'e quinga le'idaogüe'edo'onə' to le'e libr na' selo'o libran' lao beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e nada' Asia, beṇə' ža' Efeson' na' Esmirna, na' Pergamo, na' Tiatira, na' Sardis na' Filadelfia na' Laodisea.

¹² Na' gwyechja' bgüia' non' cho'elen nada' dižə' na' ble'ida' gažə candelər de or.

¹³ Na' gwchoj candelər ca' gažə ble'ida' Xi'in Diozən' ca to beṇəch. Na' nyaze' to lachə' tonə de'e bžinte yen ni'e. Na' nchej cho'alcho'enə' to sinš de or.

¹⁴ Na' yišə' yichje'enə' naquən ca xa xilə' šyis na' ca be'eyə'. Na' jelaogüe' ca' chsa'actitən ca to yi' de'e chalə'ənin.

¹⁵ Na' ble'ida' ni'enə' chactitən ca to brons de'e nlachgua catə' xoan lao yi'. Na' xne che'enə' nenən ca chžiž yaon' catə' dechguan.

¹⁶ Na' noxe' e gažə beljw len ne'e lican', na' cho'enə' zo to spad de'e nla chopə la'ate. Na' ble'ida' cho'alaogüe'enə' can' chle'icho bgüižən' catə'an chnəchguan.

¹⁷ Na' beyož ble'ida'ane' bgüixa' xni'enə' gota' šlat. Nach bli ne'e licanə' bexe'e na'anə' na' gože' nada': —Bito žebo'. Nadan' naca' ben' ben yežlyon' na' ben' gon par ničh te chei.

¹⁸ Nada' naca' Dioz ben' zo zejlicane. Ca de'en bida' goca' beṇəch gwso'ote' nada', pero na' bebana' ladjo beṇə' guat ca' na' soa' zejlicane. Nada' napa' yelə' gwnabia' par ənia' batən' sa'at to to beṇə' na' napa' yelə' gwnabia' par ənia' non' žjəya'ac gabilən'.

¹⁹ Na' ža bzoj dižə' che de'e ca' bable'ido', na' che de'e ca' chac na'a na' che de'e ca' ze'e za'ac.

²⁰ Bito gwyejni'ido' che beljw ca' gažə de'en noxa'a na' che candelər de or ca' gažə. Beljw ca' gažə zejen gažə beṇə' ca' zjəyo'o lao ne'i beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'ela'ogüe'e nada' yež ca' gan' mbane Asia. Na' candelər ca' gažə zejen gaž cuen beṇə' ca' chso'onližə' nada'.

2

Dižə' de'en be'e par beṇə' ca' chso'elao' Jesocristən' yež ca' gažə: De'en gože' beṇə' Efeso ca'

¹ Bzoj de'e nga par ben' naquə lao ne'i beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e nada' Efeson' na' yo'one' de que nada' ben' ble'ido' noxa' gažə beljw ca' na' chgüia chya' candelər de or ca' gažə, əchnia' dižə' quinga:

² “Neze nle'ida' ca güennə' chonle, can' zotezə zole chonle xšina'anə' sin cui chjəxaquə'əlažə'əle, na' can' cui chzenagle che beṇə' mal ca' chəsə'əna zjənaque' apostol. Babgüiale can' chso'one' na' chacbe'ile de que bito bselə'əga'acə'ane'.

³ Chgo'o chchejlažə'əle len de'en chyi' chzaquə'əle na' zotezle chonle xšina'anə' sin cui chjəxaquə'əlažə'əle.

⁴ Pero de to de'en cui chazlaža'a can' chonle, cuich chaquele chia' can' bagoquele chia' antslə.

⁵ Le'e gon xbab can' gocchgüeile chia' antslə na' cuich chactequele chia' na'a. Le'e gon xbabən' par ničh yediñjele de'en cuich chactequele chia' na' legonch can' benle antslə. Na' šə cui yediñjele de'e malən', yedəyena' le'e castigw nach yebiza'a len le'e. Bitoch gacle candelər chia' šə cui yediñjele xtolə'əlen'.

6 Pero la'anə'əczə bito chonle doxen can' chazlaža'anə', chebeida' de que chgue'ile de'e malən' chso'on beṇə' ca' zjənzi' nicolaitos, la' leczə nada' chgue'ida' can' chso'one'enə'.

7 Le'e žia nagle de'e chene, le'e gwzenag che de'en bagwna Spirit che Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada'. Notə'ətezle chzoile cui chzenagle che de'e malən', gua'a latjə gaole frotən' de'en chbia lao yag yelə' mbanna' de'en zo gan' zo Diozən'."

De'en gože' beṇə' Esmirna ca'

8 Na' leczə bzoj ben' naquə lao ne'i beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogü'e nada' Esmirnan'. Bzoje' gože' de que nada' naca' ben' ben' yežlyon' na' ben' gon par nich te chei. Na' gwso'ote' nada' lao bida' goca' beṇəḅ pero bebana' ladjo beṇə' guat ca'. Na' leczə yo'one' de que nada' əchnia' dižə' quinga:

9 "Neze nle'ida' ca güenṇə' chonlen', na' neze nle'ida' can' choso'oḅhi' choso'osaquə' beṇə' le'e na' can' nyašə'əchgua chac chele. Pero la'anə'əczə banga'anyašə'əle lechgualə mbalaz zole. Nezda' can' choso'ožia choso'onitə' beṇə' gwlaž chele ca' le'e, beṇə' ca' gwsa'alje' lao dia che de'e Izraelən'. Lao Diozən' bito zjənaque' beṇə' Izrael sino zjəncodə' ljuēžje par chso'one' txen len gwxiye'enə' de'en le Satanas.

10 Bito žeble de'e ca' ze'e za'ac de'en saquə'əzi'ile. Gwxiye'enə' gonən ca yesə'əyixjue' ballə ližya par nich ca' co'oyelə'an le'e cuejyichjle xtiža'anə'. Lao ši ža saquə'əzi' saquə'əyašə'əle. Pero na' lesotezə leso legwzenag chia' la'anə'əczə šə so'ote' le'e por ni che de'en chzenagle chia'. Na' šə sotezə sole gwzenagle chia' nachən' gona' ca əbanle len nada' zejlicane.

11 Le'e žia nagle de'e chene, le'e gwzenag che de'en bagwna Spirit che Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'olene'. Notə'ətezle chzoile cui chzenagle che de'e malən', bito gac chele can' gac che beṇə' ca' yesə'əzaquə'əzi'e zejlicane, de'en nacho yelə' got əgwchope."

De'en gože' beṇə' Pergamo ca'

12 Na' leczə bzoj ben' naquə lao ne'i beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'ela'ogü'e nada' Pergamon'. Bzoje' gože' de que nada' ben' ble'ido' zo spadən' cho'anə' de'e nla' chopə la'ate əchnia' dižə' quinga:

13 "Nezda' de que zole lao syodan' gan' chnabia' Satanasən' na' gan' lechgualə choso'ozenag beṇə' chei. Neze nle'ida' ca güenṇə' chonle, can' zotezə zole chonliłažə'əle nada' na' can' cui chbejyichjle xtiža'anə' de'en chejle'ele chei, na' nic catə'an gwso'ote' Antipasən' gan' zolen', ben' gwzotezə gwzo be'e dižə' li chia'anə' lao syoda chele gan' zo Satanasən'.

14 Pero de to chopə de'en chonle de'en cui chazlaža'a. Nitsə' ballə chonle de'e malən' ca de'en bzejni'i de'e profet Balaannə' de'e Rei Balaquən'. Na' Balac na'anə' bene' ca besə'əxopə beṇə' Izrael ca' gwso'one' de'e malən', zane' gwsa'ogü'e yelə' guao de'en naquə che lgua'a lsaquə'an gwse'ejni'alaže'e na' boso'oža' xtoga'aque' lao gwse'ejni'alaže'e lgua'a lsaquə' che beṇə' Moab ca'.

15 Leczə can' chac len le'e, ballə naole de'en nac ca' de'en chsed chlo'i beṇə' ca' zjənzi' nicolaitos de'enə' chgue'ida'.

16 De'e na'anə' le'e yedinje de'e malən' chonle. Šə cui yedinjele de'e malən' chonle, yida' lguēgwə' na' gona' par gacə castigw, la' xtiža'anə' gwxaquə'əleben ca to spad.

17 Le'e žia nagle de'e chene, le'e gwzenag che de'en bagwna Spirit che Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada'. Notə'ətezle chzoile cui

chzenagle che de'e malən', gona' le'e yogua'əlol de'en chyažjele par sole mbalaz yoban' zejlicane, na' gona' yej fin par to tole niç ənezele de que chebeida' le'e. Na' le'e yejən' nyoj to la de'e cobə na' ben' goxə' yej na'əza əneze' bin' nyojən."

De'en gože' beṇə' Tiatira ca'

18 Bzoj de'e nga par ben' yo'o lao ne'i beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'ela'ogü'e nada' Tiatiran'. Bzoje' gože' de que nada' naca' Xi'in Diozən' ben' ble'ido' chsa'actit jəlaogua'anə' ca to yi' de'en chalə'anin na' ni'anə' ca to brons de'en lachgua. Na' yo'one' de que nada' əchnia' dižə' quinga:

19 "Neze nle'ida' de'e güennə' chonle, na' can' chaquele chia' na' che ljeužj beṇəchle, can' chonlilažə'əle nada' na' can' chaclen ljeužjle. Nežda' can' chgo'o chchejlažə'əle len bitə'ətezə de'e chac chele, na' nežda' chonchle güen na'a cle ca can' babenle catə'an gwzolaole chonlilažə'əle nada'.

20 Pero na' chonle de'e cui chazlaža'a can' cho'ele latjə par niç no'olən' gwxaquə'əlebene' ca de'e Reina Jesabelən' chsed chlo'ine' le'e ne' de que cho'e xtižə' Diozən'. Chxoayague' balə le'e chonlilažə'əle nada', che'e le'e de que naquən güen əgwša' xtole na' gaole yelə' guao de'en chəsə'əne' naquən che lgua'a lsaquə'an chse'ejni'alažə' beṇə'.

21 Babnežjua'ane' tyemp par yedinjene' de'e mal ca' chone', pero bito chene'ene' yedinjene'en.

22 De'e na'anə' gona' par niç gaquəšenene', na' le'e chonle txen len le', gona' par niç əžaglaochgualə šə cui cuejyichje cuich gonle de'e mal de'en chsedene' le'e chonle.

23 Na' ca naquə beṇə' ca' bagosə'əbejyichje' xtiža'anə' par choso'osed choso'olo'ine' de'e malən' gožga'aque' de que gotga'aca'ane'. Na' catə' gona' ca' yogua'əlol le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada' gata'ətezə, gache'ile de que neze nle'icžada' xbab de'en yo'o lo'o la'ažda'olen' na' bin' chebeile. Na' gona' par niç to tole sole mbalaz o si'ile castigw segon naquən' babenle.

24 Pero na' le'e yelə'ale zole Tiatiran', le'e cui naole de'en chsed chlo'i no'olən' na' cui nsedle de'en chəsə'əne' chse'ejni'ine' che Satanasən' de'en ngašə'an len beṇə' yeziquə'əchlə, bito nia' bichlə de'e cheyalə' gonle.

25 Con sotezə sole gonle de'e güennə' par niç bachonle ca' catə'an yida' de'e yoblə.

26 Notə'ətezle choile cui chzenagle che de'e malən' na' zotezə zole chonle can' chazlaža'anə' xte catə'an yida' de'e yoblə, gona' par niç nabi'ale nasyon ca' txen len nada'.

27 Ca Xa'ana' babene' par niç chnabia'aga'aca'an, lecžə can' le'e nabi'alen txen len nada' na' goncho ca yesə'əzexjwyichj beṇə' nasyon ca', na' əgwžiai'yiga'acchone'.

28 Na' gona' par niç gombi'ayanə'əle nada' len yelə' chey che'eni' chia'anə', nadan' gwxaquə'əlebəda' ca beljw xsilən'.

29 Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag che de'en bagwna Spirit che Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada'."

3

De'en gože' beṇə' Sardis ca'

1 Bzoj de'e nga par ben' naquə lao ne'i beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogü'e nada' Sardisən'. Bzoje' gože' de que Spirit che Diozən' de'en naquə ca gažə spirit zon len nada' na' gože' de que naca' ben' ble'ido' noxa'a

gažə beljw ca', na' nada' əchnia' dižə' quinga: “Neze nle'ida' can' chonlen'. Nežda' can' chəsə'əna beṇə' de que naple yelə' mban zejlicanen', pero zanle nacle ca beṇə' guat par len nada' de'en cui chzenagle chia'.

² Leyeban bin' chonle, legonlilažə'əch nada' na' legaquəche chia' na'a žlac cuiṇə' yeyož cuejyichjle nada'. Nežda' de que Diozən' bito chebeine' can' chonle, Dioz ben' lecžə cho'elaogua'a.

³ Le'e žjsa'alažə' xtižə'anə' de'en boso'ozejni'i beṇə' le'e na' de'en bzenagle chei antslə. Le'e gwzenag chei de'e yoblə na' yedinjele de'e malən' chonle. La' šə cui gonle xbab yedinjele de'e malən' yedəyena' le'e castigw na' senyala' le'e can' chon to beṇə' bguan ben' chidə ca orən' cui chonle xbab yid'e'.

⁴ Na' la'anə'əczə zanle zole Sardisən' cui chonle can' chazlažə'anə', bia'aczə ne'e nitə' balle cui da əchen de'e malən' yichjla'ažda'olen'. Na' le'e cui bi de'e mal da chen yichjla'ažda'olen', gwžin ža catə' le'e talenle nada' gan' zoa'anə' na' chazle lachə' šyis, chedə' le'e zaquə'əle par talenle nada'.

⁵ Notə'ətezle chzoile cui chzenagle che de'e malən', guacua' le'e lachə' šyis na' bito yoxia' lalen' le'e libr chia' gan' nyoj la beṇə' ca' zjənapə' yelə' mban zejlicane. Na' gua'a dižə' len Xa' Diozən' na' len angl che' ca' de que bagwcu'a le'e ca xi'ina'.

⁶ Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag che de'en bagwna Spirit che Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada'.”

De'en gože' beṇə' Filadelfia ca'

⁷ Bzoj de'e nga par ben' naquə lao ne'i beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogü'e nada' Filadelfian'. Bzoje' gože' de que nada' naca' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy na' syempr chona' can' ənia'anə'. Nada' chnabia' doxenlə can' bagwnabia' de'e Rei Dabin' Izraelən'. Napa' yelə' chnabia' par ənia' non' yedəso len nada' na' non' cui yedəso len nada'. Na' notono gaquə gon par nič gwša'a can' ənia'anə'.

⁸ Bzoje' gože' de que nada' əchnia' dižə' quinga: “Neze nle'ida' ca güennə' chonle. Na' la'anə'əczə cui naquə zanle, zotežə zole chonle can' ənia'anə' na' bito chbejyichjle de'en chonlilažə'əle nada'. De'e na'anə' babena' par nič nita' beṇə' zan beṇə' chse'enene' yoso'ozenague' che xtižə' Diozən' de'e güe'elenle lega'aque' na' notono no gaquə gwžon par cui chixjue'ilen lega'aque'.

⁹ Na' ca naquə beṇə' ca' gwsa'aljə lao dia che de'e Izraelən' beṇə' ca' zjəncodə' ljuežje chso'one' txen len Satanasən', lao Diozən' bito zjənaque' beṇə' Izrael. Chso'onlažə'e chəsə'əne' chebei Diozən' lega'aque'. Na' gona' par nič yesə'əzo xibga'aque' laolen' yesə'əne' de que nacle beṇə' zaquə'e len nada' na' sa'acbe'ine' de que chacda' chelen'.

¹⁰ Na' ca naquə zotežə zole chzenagle che xtižə'anə' de'en cho'en dižə' can' bguo'o bchejlažə'a len de'e mal de'en goquə chia', nada' gona' par nič yechojle güen catə' əžin or saquə'əzi'ichgua yoguə' beṇə'chən'. Cana' la'alao nac chon to to beṇə'chən', šə chzenague' chia' o šə chzenague' che de'e malən'.

¹¹ Bazon əžin ža yida' de'e yoblə. Lesotežə leso legon de'e güennə' par nič ca' bito bi gwžon gona' ca əbanle len nada' zejlicane.

¹² Notə'ətezle chzoile cui chzenagle che de'e malən', gona' par nič sole txen len Diozən' zejlicane, Dioz ben' cho'elaogua'a. Na' zejlicane yega'anlenene'. Na' gona' par nič gacle xi'in' Diozən' zejlicane, na' sole syoda Jerosalen de'e naquə de'e cobə, syoda che Diozən' de'en chi' yoban' de'en gwletje' lao yežlyon'. Na' gwzoja' lao xga to tole la'anə' de'en naquə de'e cobə.

¹³ Le'e žia nagle de'e chene legwzenag che de'en bagwna Spirit che Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada'.”

De'en gože' benə' Laodisea ca'

¹⁴ Bzoj de'e nga par ben' naquə lao ne'i benə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e nada' Laodisean'. Bzoje' gože' de que nada' naca' ben' chon par ničh chac can' che'enda'anə'. Cho'a dižə' de'en bagwna Diozən' nada' na' naquən de'e li. Nada' bena' yoban' na' yežlyon', benəch, angl, bia chsa'aš na' yežiquə'əchlə de'e zjəde.

¹⁵ Bzoje' gože' de que nada' əchnia' dižə' quinga: "Neze nle'ida' can' chonlen', bito chgue'ile nada' pero ni que chaquele chia' do yičh do lažə'əle. Yebeichləda' žalə' chgue'ile nada' o žalə' chaquele chia' do yičh do lažə'əle.

¹⁶ Na' laogüe de'en cuitec chonle cas chia' na' cui chaquele chia' do yičh do lažə'əle, la'anə'əczə bito chgue'ile nada', bia'aczə žin ža cuejeyičhja' le'e cuich gonada' le'e ca xi'ina'.

¹⁷ Le'e nale zole mbalaz, na' de que chonle de'e güen juisy, na' de que bito bi bi chac falt chele par ničh yebei Diozən' le'e. Bito chacbe'ile de que de'e malchguan' chonle na' de'e malchguan' gaquə chele. Bito chebei Diozən' le'e. Nchəł yičhja'ažda'olen' na' nabcia'axejə chonle de'e malən'.

¹⁸ De'e na'anə' chona' le'e consejw legonlilažə' nada' par ničh gona' ca gacle benə' güen can' naca'anə'. Le'e yedinje xtolə'olen' par ničh gaquə la'ažda'olen' xi'ilažə' na' cuich gonle de'e malən' lao Diozən'. Na' le'e güe' latjə yocobə Diozən' xbab chelen' par ničh šo'o be'eni' che'enə' lo'o yičhja'ažda'olen'.

¹⁹ Notə'ətezə benə' chacda' chei cho'ane' consejw na' chona'ane' castigw catə' chone' de'e mal. De'e na'anə' le'e cuec yičhje par yedinje xtolə'əle ca'.

²⁰ Gwxaquə'əlebəda' ca to benə' zecha cho'a puert chelen' chne' na' chsiže' le'e puertən'. Notə'ətezele šə gwzenagle chia' na' šə əsaljwle par šo'a, yedəsoa' len le'e na' gona' par ničh sole mbalaz txen len nada'.

²¹ Na' notə'ətezele šə chzoile cui chzenagle che de'e malən', gona' par ničh cue'elenle nada' gan' chi'a chnabi'a, ca nada' chi'ilena' Xa'anə' chnabi'ato' dezd catə'an beyož bzoa' gwxiye'enə' xni'anə'.

²² Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag de'en bagwna Spirit che Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada'."

4*Ble'idaogüe'ene' Diozən' chi'e chnabi'e yoban'*

¹ Beyož bzoja' de'e ca' gwne' nada', bgüia' na' ble'ida' nyaljo to puert yoban' na' benda' cho'elen ben' nada' dižə', ben' benda' de'e nechən' ben' naquə xne' che'enə' zižjochgua ca zižjon' chbež trompet. Lecze'en gwnechcze' nada' de'e yoblə, gwne': —Gwyep gan' zoa' nga par ničh gwzejni'ida' le' de'e ca' ze'e gaquə.

² Nach ca orən' ben Spirit che Diozən' par ničh ble'idaogüe'eda' Diozən' gan' chi'e yoban' chnabi'e.

³ Na' ble'ida' ben' chi' chnabia' naque' ca to de'e chactit, ca yej fin de'en nzi' jasje na' cornalina. Na' to de'en naquə ca to yitə' gwyečhən gan' chi'enə' de color ga' ca yej fin de'en ne' esmeralda.

⁴ Na' cuit cue'ej Diozən' gan' chi'e zjəchi' tapechoa benə' golə benə' blao benə' chəsə'ənabia' txen len le'. Zjənyaze' lachə' šyiš na' zjəzo coron de or yičh to toga'aque'.

⁵ Na' gan' chi' Diozən' chep yes na' chac sšag, na' chašjw chtin. Na' laogüe'enə' nita' gažə yi' de'e chalə'əniņ. Na' yi' ca' gažə zjənaquən Spirit che Diozən'.

⁶ Na' laogüe' gan' chi'enə' nžiljw to de'e chle'icho ca to nisdəo' de bidr o de be'eyə'.

Na' nitə' tap bia gan' chi' Diozən', tğüjəb nitə' cuiten' ċhopə la'ate, yetob cože'enə' na' yetob laogüe'enə', na' žia de'e zan jəlaoga'acquəb delant na' traslə.

⁷ Bia nechən' naquəb ca to leon, na' bia əgwchopen' ca to go'on, na' cho'alao bia əgwyonən' naquən ca cho'alao be'nəċh, na' bia əgwdapən' naquəb ca to bsia bian' chzo.

⁸ Na' to to bia ca' tap žia xop güejə xilə'əga'acquəb, na' doxen cuerp chega'acquəbən' žia de'e zan jəlaoga'acquəb lo'olə na' fuerlə. Na' do ža do yel bito chəsə'əbezəb, yapəyoe chəsə'anab:

Lechguale be'nə' la'aždao' xi'ilažə' juisy naquə Xancho Diozən' ben' napə le'eze-laogüe yelə' guac xen.

Bazocze' catə'an bxi'e yežlyon', na' ca'aczən' soe' catə'an yeyož yedon.

⁹ Na' yoguə' las catə' bia ca' chso'eb dižə' chso'ela'ob Diozən' ben' chi' chnabia' ben' zoczə zėjlicane, yoguə' laste catə'an chso'eb yelə' bala'an na' yelə' choxcwlen che'.

¹⁰ be'nə' golə be'nə' blao ca' tapechoa chəsə'əzo xibga'aque'en lao Diozən' ben' zo zėjlicane chso'elaogüe'ene' na' choso'onite'e coron chega'aque'en xni'enə', chəsə'əne':

¹¹ Xanto' Dioz, len' beno' be'nəċh, angl, bia ca' ža', na' biquə'əchlə de'en zjəde, chedə' can' gwyazlažo'o na' chedə' go'ondo' nitə' be'nəċh, angl, bia ca' ža' na' biquə'əchlə de'en zjəde.

De'e na'anə' zaquə'əczo' par chnabi'o, par si'o yelə' bala'an, na' par əyejlaogo'o.

5

Ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' gwso'ot be'nə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'

¹ Na' ble'ida' Dioz ben' chi' chnabia' noxe'e to rollo de'en nyoj ċhopə la'ate na' nyeyjon len gažə sey.

² Na' ble'ida' to angl gual na' gwne' zižjo: — ŽNon' zaquə' par əgwzoxje' sey ca' par niċh šaš rollon'?

³ Pero ni que no nitə'əzə yoban', ni lao yežlyon' ni gan' ža' be'nə' guat ca' no gaquə gwzaše' rollon' na' ni par əggüiaze'en.

⁴ Na' lechguale gwcheža' de'en cui no de be'nə' zaquə' par əgwzaše' rollon' na' par gwlaben' na' ni par əggüiaze'en.

⁵ Nach to be'nə' golə be'nə' blao entr be'nə' ca' zjəchi' cuit cue'ej Diozən' gože' nada': — Bito cuežo'. Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca to leon laogüe de'en babzoe' gwxiye'enə' xni'enə', le'enə' zaque'e par əgwzaše' rollon' na' par əgwzoxje' sey ca' gažə. Len' golje' lao dia ċhe de'e Jodan' can' goljə de'e xaxta'ogüe'e Rei Dabin'.

⁶ Nach ble'ida'ane' zeche' entr Diozən' gan' chi'e chnabi'e na' bia ca' tap. Na' be'nə' golə be'nə' blao ca' zjənyechj zjəmbi'e lega'aque'. Ble'ida'ane' ca to xilə' dao' bian' bagwso'ote', to xilə' bia žia gažə loze na' gažə jəlaob. Na' jəlaob ca' gažə zjənaquən Spirit ċhe Diozən' de'en chon xšine'enə' doxenlə lao yežlyon'.

⁷ Na' Jesocristən' ben' ble'ida' ca to xilə' bian' bagwso'ote', jəxi'e rollon' de'en noxə' Diozən' len na' liċhe' gan' chi'e chnabi'e.

⁸ Na' catə' jəxi'e rollon' bia ca' tap besə'əzo xibga'acquəb laogüe'enə' na' be'nə' golə be'nə' blao ca' tapechoa leczə besə'əzo xibga'aque'enə' laogüe'enə'. Na' be'nə' golə be'nə' blao ca' zjənoxe'e tğüejə arpa na' tğüejə tas de or gan' chey yalən', na' yalən' zejen orasyon ca' de'en chso'on be'nə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'.

⁹ Na' gws'o'le' to imno cobə de'en nan:
 Zaco'o par jəxi'o rollon' na' par bzo'xjo' sey c̄hei ca',
 c̄hedə' bne'z̄jw cuino' par gws'o'te' le'
 na' blalj x̄cheno'onə' gw'dixjo' xtolə'əto'onə' par niç naquəto' xi'in̄ Dioz.
 Neto' naquəto' to to n̄asyon, to to yež, na' to to dia na' cho'eto' gwde gwdele
 dižə'.

¹⁰ Na' gwlejo' neto' par chnabi'ato' txen len le' ca no rei
 na' zotezə zocho cho'ela'ocho X̄acho Diozən' can' gwnitə'ətezə gwnitə' b̄xoz
 che beṇə' Izrael ca' gwse'ejni'alaže'e Diozən'.

Na' gwžin ža nabi'acho yežlyon'.
¹¹ Nach bgüia' na' ble'ida' angl zan juisy z̄jənyeçhje' gan' chi' Diozən'
 chnabi'e na' gan' ža' bia ca' tap na' beṇə' golə beṇə' blao ca'. Na' benda'

¹² chso'e dižə'an ziz̄jo chəsə'əne':
 Jesocristən' gwxaquə'əlebene' ca xilə' dao' ca' gws'o't beṇə' Izrael ca' par
 gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.

Na' zaquə'əcze' par chnabi'e doxenlə,
 na' par naquə c̄he' yoguə'əte de'en z̄jəde,
 na' par nape' yoguə' c̄laste yelə' sin',
 na' par nape' yelə' guac xen, na' par nzi'e yelə' bala'an,
 na' par nse'e yelə' chey che'eni' c̄he Diozən' na' par cho'ela'ochone'.

¹³ Nach benda' yoguə' beṇəçh ca' ža' yoban' na' yežlyon' na' len beṇə' ža' latjə
 che beṇə' guat ca' chso'e dižə' chəsə'əne':
 Žejlicane güe'ela'ocho Diozən' ben' chi' chnabia'
 na' güe'ela'otecho Xi'in̄e' Jesocristən'
 ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gws'o't beṇə' Izrael ca' par gwnitlao
 xtolə'əga'aque'enə'.

Žejlicane güe'ega'acchone' yelə' bala'an
 na' žejlicane güe'echo dižə' can' z̄jənsə'e yelə' chey che'eni'
 na' can' z̄jənape' le'ezelaogüe yelə' guac xen.
 Na' leczə can' gosə'əna bia ca' chaš yežlyon', na' bia ca' chaš le'e yoban' na' lo'o
 nis, na' len bitə'ətezəchlə de'e z̄jəde.

¹⁴ Nach bia ca' tap gosə'ənab: —Ca'ašgaczə gaquə.
 Na' beṇə' golə beṇə' blao ca' tapechoa besə'əzo xibga'aque' na'
 gws'o'elaogüe'e Diozən' ben' zoczə žejlicane.

6

Sey ca' gažə

¹ Na' ca naquə sey ca' gažə ble'ida' catə' Jesocristən' ben' ble'ida' ca to xilə'
 dao' bian' bagws'o'te' bzo'xje' ton. Na' benda' entr bia ca' tap tob gwneb ziz̄jo
 ca ziz̄jon' chašjw c̄htin, gwnab: —Da bgüia de'e nga.

² Na' catə'an bgüia', ble'ida' to cabey bia šyiš na' ben' žia cožə' cabeyən' noxe'e
 to xis goxite'. Na' zo to coron yichje'enə' na' bchoje' chzoe' zan beṇə' xni'enə'.
 Na' zde' par yeyož əgwzoe' beṇə' xni'enə'.

³ Na' catə' Jesocristən' bzo'xje' sey əgwchopen', benda' gwne bia əgwchopen'
 gwnab: —Da bgüia de'e nga.

⁴ Nach bchoj to cabey cua yin', na' ben' žia cožə'əbən' nape' yelə' chnabia'
 par niç gone' ca cuich nitə' beṇə' ca' ža' yežlyon' binlo len ljuežjga'aque', na'
 so'ot ljuežjga'aque'. Na' ben' žia cabeyən' noxe'e to spad xen.

⁵ Na' catə' Jesocristən' bzo'xje' sey əgwyonən' benda' gwne bia əgwyonən'
 gwnab: —Da bgüia de'e nga.

Na' catə' bgüia' ble'ida' to cabey gasj na' ben' žia cožə'əbən' noxe'e to xigonz.

⁶ Na' benda' to de'en godca' gwna to beṇə' gan' ža' bia ca' tap gwne': —Ben par nič tkilzə trigon' o tyagzə sebadən' guac yesə'əzi'e len laxjwga'aque' de'en chso'one' gan tža tža; pero bito gono' par nič cui əžel set na' binon'.

⁷ Na' catə' Jesocristən' bzoxxje' sey əgwdape, benda' gwne bia əgwdapen', gwnab: —Da na' bgüia de'e nga.

⁸ Na' catə' bgüia' ble'ida' to cabey bia naquə ca color gašə' na' ben' žia cožə' cabeyən' le' Yelə' Got, na' yeto beṇə' naogüe'ene' le' Gabiļ. Na' goquən lao na'aga'aque' gwso'one' par nič goc gwdiļə, gocchgua yižgüe', goc falt de'e əse'ej əsa'o beṇəchən', na' gwso'ot bia znia ca' beṇə' zan. Na' lao goc ca', beṇə' zan ža' yežlyon' gwsa'ate'.

⁹ Na' catə' bzoxxje' sey güeye'e ble'ida' mes gan' chso'elao' beṇə' ca' ža' yoban' Diozən'. Na' xni'a mesan' ble'ida' beṇə' guat ca' beṇə' ca' gwso'ot beṇə' mal ca' lega'aque' por ni che de'en boso'ozenague' xtižə' Diozən' na' gwso'e dižə' de que chso'onlilaže'e Jesocristən'.

¹⁰ Na' beṇə' guat ca' gosə'əne' zižjo gosə'əne': —Xantə', le' naco' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy, na' syempr chono' can' na'onə'. ĺBatə'əquən' gwnežjo' castigw che beṇə' mal ca' ža' yežlyon' ca de'en gwso'ote' neto'.

¹¹ Nach Diozən' bnežjue' to to beṇə' guat ca' xala'anga'aque' de'e šyiš de'e gwsa'aze', na' gože' lega'aque' so'one' dezcanz yeto tyemp dao' xte catə'əch babeyož gwso'ot beṇə' mal ca' beṇə' ljuježjga'aque' ca' chso'elao' Cristən' con ca'ate'enə' nžia Diozən' bia' sa'at.

¹² Na' catə' Jesocristən' bzoxxje' sey de'e gwxope, gocbe'ida' lechgualə gwxo' na' bgüižən' beyaquən ca to lachə' gasj, na' bio'onə' beyaquən ca chen.

¹³ Nach beljw ca' besə'əyinjan besə'əžinten lao yežlyon' can' chac len frot de'e žia lao yag catə' chečhjchga be'.

¹⁴ Na' le'e yoban' benittecžan ca to rollo de'en chedobə' na' yoguə' ya'a ca' na' islas ca' boso'oša' xišne'i.

¹⁵ Nach rei ca' beṇə' ca' chəsə'anabia' lao yežlyon', len beṇə' blao ca' na' beṇə' gwni'a ca', len capitan ca', len notə'ətezachlə beṇə' napə yelə' chnabia', na' len beṇə' zjənaquə esclabos txen len beṇə' ca' cui zjənaquə, yogue'e boso'ocuašə' cuinga'aque' do lo'o bloj na' entr yej xen ca' de'en žia lao ya'a ca'.

¹⁶ Na' gosə'əne': —Žalə'əšga əca'a bdiņj na' yej quinga na' ya'a quinga yesə'əyenən chio'o nič cui le'i Diozən' chio'o, Dioz ben' chi' chnabia', na' nič cui goņ Jesocristən' castigw checho, Jesocrist ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.

¹⁷ Gosə'əne' ca' chedə' gwsa'acbe'ine' babžin ža gaquə juisyən' na' lechgualə yesə'əžaglaogüe' len castigon' de'en əgwnežjo Diozən' lega'aque'.

7

Benə' Izrael ca' beṇə' ca' zjənyišə' sey che Diozən'

¹ Gwde na' ble'ida' tap angl gosə'əzeche' tap part lao yežlyon' boso'ozague'e be'enə' par nič cui gwyečhjan lao yežlyon', lao nisdə'onə' o gan' ze yag ca'.

² Nach ble'ida' yeto angl ze'e galən' chla' bgüižən' noxe'e to de'e gwčhine' par gwčiše'e sey che Diozən' ben' zo zejlicane lao xga beṇə' ca' chso'elao' le'. Nach anglən' gwne' zižjo belgüiže' angl ca' tap, beṇə' ca' naquən lao na'aga'aque' so'one' par nič gaquə de'e mal lao yežlyon' na' lao nisdə'onə'.

³ Gože' lega'aque': —Bito gonle par nič gaquə de'e mal lao yežlyon', lao nisdə'onə' o gan' ze yag ca' xte catə' babeyož bchišə'əto' sey che Diozən' lao xga beṇə' ca' chso'elao' le'.

4 Nach gwdechlä benda' gwna anglän' de que to gueyoa tapeyon mil beṇə' bchiše'e seyən', yogue'e za'aque' lao dia ca' šižin che xi'in de'e Izraelän'.

5 Na' šižina mile' lao dia che de'e Jodan', šižina mile' lao dia che de'e Robennə', šižina mile' lao dia che de'e Gadän',

6 na' šižina mile' lao dia che de'e Aserän', šižina mile' lao dia che de'e Neftalin', šižina mile' lao dia che de'e Manasesän',

7 na' šižina mile' lao dia che de'e Simeonnə', šižina mile' lao dia che de'e Lebin', šižina mile' lao dia che de'e Isacarän',

8 na' šižina mile' lao dia che de'e Sabolonṇə', šižina mile' lao dia che de'e Jwsen' na' šižina mile' lao dia che de'e Benjaminnə'.

Beṇə' zan zjənyaze' lachə' šiyiš

9 Nach gwde na' bgüia' na' ble'ida' beṇə' zan juisy zjəzeche' lao Diozän' gan' chi'e chnabi'enə' na' lao Jesocrisṭän' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'. Tant beṇə' zan zjəzecha xte notono no goquə gwlab lega'aque', beṇə' naquə to to ṇasyon, to to yež, to to dia na' chso'e gwde gwdele dižə'. Na' yogue'e zjənyaze' lachə' šiyiš na' zjənoxe'e zin.

10 Na' tant besyə'əbeine' yogue'e gosə'əne' zižjo, gosə'əne': Diozän' ben' chi' chnabia', na' Jesocrisṭän'

ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə',

bagwso'one' par niç cui yeyejcho lao yi' gabilän'.

11 Na' yoguə'əlol angl ca' zjənyechj zjəmbi'e beṇə' golə beṇə' blao ca' na' bia ca' tap bian' nitə' gan' chi' Diozän' chnabi'e, nach angl ca' besə'əzo xilbga'aque' lao Diozän' na' bchequə' yichjga'aque'enə' lao yon' gwso'ela'ogü'e'ene',

12 gosə'əne':

Gaquəšgan quinga. Zejlicəne güe'ela'ochio Dioz chechon'.

Zejlicəne güe'echo dižə' can' nse'e yelə' chey che'eni', can' chnabi'e, can' nape' yelə' guac xen,

na' can' nse'e yoguə' claste yelə' sin'.

Zejlicəne güe'echo yelə' choxcwlen che' na' güe'echone' yelə' bala'an.

Ca'ašgacžän' gaquə.

13 Nach to beṇə' golə beṇə' blao ben' naque' txen len beṇə' tapechoa ca' gože' nada': —čEnezdo' no beṇə' quinga zjənyaz lachə' šiyišän'? čEnezdo' gan' za'aque'?

14 Na' goža'ane': —Le' neždo' beṇə' gol dao'.

Nach gwne' nada': —Jesocrisṭän' gwxaquə'əlebene' ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə', chedə' blalx xchene'enə' par gwdixjue' xtolə' beṇəčan'. Na' beṇə' quingan' gosə'əṇabene' le' bnitlaogü'e' xtolə'əga'aque'enə'. Na' bitoch bi de'e mal da' əchen yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Lega'aque' besə'əžaglaochgü'e' lao yežlyon' de'en chso'onlilaže'e Jesocrisṭän'.

15 Na' de'e na'anə' nite'e lao Diozän' gan' chi'e chnabi'e chso'e yelə' choxcwlen che' do ža do yel gan' chso'elaogü'e'ene' yoban'. Na' Dioz ben' chi' chnabia' zoe' len lega'aque' par chcuasə' chcue'eje' lega'aque' len de'e malän'.

16 Bitoch yesə'əbil yesə'ədonga'aque'. Bgüižän' bitoch gonən mal len lega'aque' na' bitoch yesə'əžaglaogü'e' len de'e zeyə'anə',

17 chedə' Jesocrisṭän' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə' chapa chye' lega'aque'. Zoe' gan' chi' Diozän' chnabi'e na' chone' par nitə'əcze' mbalaz len Diozän' zejlicəne. Na' Diozän' gone' par niç cuich yesə'əbeže' na' cuich nite'e trist.

8

Sey gažan'

1 Nach Jesocristan' ben' ble'ida' ca to xilə' dao' bian' bagwso'ote' bzoxxje' sey gažan', na' cata' beyož bzoxxje'enna' lechguale žizə goqua yoban' do gašj or.

2 Nach ble'ida' gažə angl' ca' beṇə' ca' zjəzəcha gan' zo Diozən'. Diozən' bnežjue' lega'aque' tgüejə trompet.

3 Nach yeto anglən' bedəseche' cho'a mesən' gan' chso'elaogüe'e Diozən', mes de or de'en zo lao Diozən' gan' chi'e chnabi'enə'. Anglən' noxxe'e to barser de or gan' yo'o de'e zan yal na' bcuase'en lao yi' ya'alj de'en žia lao mesan'. Bene' ca' par ničh Diozən' gwle'ine' žen che yalən' cata' beṇə' chso'one' orasyonṇə' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'.

4 Na' lao gwyas žen che yalən' de'en noxxə' anglən' gwle'i Diozən' len cata' gwso'on beṇə' ca' orasyonṇə'.

5 Nach anglən' gwxi'e ya'alj de'en žia lao mesən' gwlo'en lo'o barserən' na' bzal'e'en lao yežlyon' na' gošj gwtin, na' goc bichlə sšag xen, gwyep yes, na' gwxo'.

Trompet ca'

6 Nach angl ca' gažə, beṇə' ca' zjənoxxə' trompet ca', bosozo'ozə'en cho'aga'aque'ena' par bosocueže'en.

7 Angl nechən' bcueže' trompet che'enə'. Na' beyož bcueže'enna' gwche'echgua yej de'en nčhiṇə' yi' na' chen lao yežlyon'. Na' yo de'en de lao yežlyon' casi gašjən gwžiai'in tant gwyeyən, na' yag ca' zjəze lao yežlyon' casi gašjə de'e ca' gosə'əbiayi'in, na' yogua'əloj yiṇə' ga' chi' lao yežlyon' gosə'əbiayi'in.

8 Na' angl əgwchopen' cata' bcueže' trompet che'enə' to de'en naquə ca to ya'a xen bxopən lo'o nisda'onə' chalə'əṇinən, na' casi gašjə nisda'onə' beyaquən chen.

9 Na' casi gašjə bia ca' ža' lo'o nisən' gwsa'atəb, leczə gosə'əbiayi' casi gašjə barcw ca' de'e chaš lao nisən'.

10 Nach angl əgwyonən' bcueže' trompet che'enə' na' to beljw xen de'en žia le'e yoban' bxopən chalə'əṇinən ca to yi' yech. Na' bxopən lo'o nis che zan yao ca' na' bej ca'.

11 Na' beljon' nzi'in De'e Zla'. Na' lo'o nis ca' gan' jəchazəṇṇə' besyə'əyaquən zla', na' beṇə' zan gwsa'at por ni che de'en gwse'eje' nisən'.

12 Nach angl əgwdapən' bcueže' trompet che'enə' na' casi gašjə bgüižən' beyaquən žčhol, na' leczə casi gašjə bio'onə' beyaquən žčhol, na' leczə ca' gwsa'ac casi gašjə beljw ca'. Na' de'e na'anə' part ca' de'en besyə'əyac žčhol bito bosə'əse'eni'in teža na' ni še'elə.

13 Nach ble'ida' chda to angl lao be'enə' gwchol yoban' na' benda' gwne' zižjo gwne': —Probchguazə beṇə' ca' ža' lao yežlyon', ca naquən' gac chega'aque' cata' yoso'ocuež trompet che angl ca' yešoṇə.

9

1 Nach angl güeye'enə' bcueže' trompet che'enə' na' to angl beṇə' zo yoban' ble'ida' betje' lao yežlyon' ca to beljw. Na' le' yo'o lao ne'e saljue' yech gabilən'.

2 Na' bsaljue' yech gabilən' na' gwyaschgua žen lo'o yechən' can' chas žəṇṇə' cata' chəsə'əbeque' yi' xen lo'o orn. Na' žəṇṇə' de'en gwyas lo'o yech gabilən' bcuašə'n bgüižən' can' chac cata'ən chi'ichgua žen dao'.

3 Na' gan' gwyas žennə' besə'əchoj bišə' zan gwyasəb lao yežlyon'. Na' bišə' ca' gwso'omb znia can' chso'on beḡgoni bian' chsa'aš lao yežlyon'.

4 Na' Diozən' bene' mendad cui sa'ob yiḡə' ga' o bi de'en zjənaze' na' ni yag ca', sino yesə'əyižəb beḡə' ca' cui nyišə' sey che Diozən' lao xgaga'aque'ena'.

5 Bito be'e latjə so'otəb lega'aque' sino gwyasəb gueyə' bio' gwso'omb par besə'əzaglaochgüe'. Na' beḡə' ca' gosə'əyižəbən' besə'əzaglaochgüe' can' chžaglaoch ca'tə' chyž beḡjən'in chio'o.

6 Na' catə' əžin ža gaquə can' ble'idaogüe'eda'anə' beḡə' ca' ža' yežlyon' yesə'ənablaže'e sa'ate', pero bito sa'ate', na' se'enene' cuich nite'e, pero bito yesə'əželene' nac so'one'.

7 Na' quinga zjənaquə bišə' ca' ble'ida', zjənaquəb ca cabey bia žja'ac lao gwdilə. Nach yichjga'acquəbən' zo de'e naquə ca coron de or. Na' cho'alaoga'acquəbən' ble'ida'an ca cho'alao beḡəch.

8 Na' zjəžiab yišə' de'en naquə ca yišə' yichj no'olə, na' leyga'acquəbən' zjənaquən ca ley leon.

9 Na' cuerp čhega'acquəbən' zjənazjən de'en naquə ca de'e ya de'en chcuasə' chcue'ej lega'acquəb. Na' sšag de'en chso'omb len xilə'əga'acquəbən' nenan ca sšag de'en chso'on zan cabey catə' chsa'acdob chja'acquəb lao gwdilən' zjənəxəb caretən'.

10 Na' xbanga'acquəbən' zjənaquən ca xban beḡgoni nič boso'očhimb len gosə'əyižəb beḡə' lao gueyə' bio'onə'.

11 Na' angl bzelayo de'en chnabia' gabilən' leczə chnabia'an bišə' ca', lennə' nzi' Abadon dižə' ebreo na' leczə nzi'in Apolion dižə' griego, zeje dižə' "chžiyi'in".

12 Bagwde de'e mal nechən' na' ze'e za'ac yəčhopən.

13 Nach angl əgwɔxe bcueže' trompetən' na' benda' gwḡe angl ben' zecha cho'a mes de orən' de'en zo lao Diozən' mes de'en žia lozei dap squinte gan' chso'elaogüe'e Diozən'.

14 Na' anglən' bolgüiže' angl əgwɔxopen' ben' noxə' trompetən', gože'ene': — Bosež angl bzelayo ca' tap de'e ca' zjənčej cho'a yao xen de'en nzi' Eofrates.

15 Nach anglən' boseže' angl bzelayo ca' tap par nič gwso'otan casi gašjə beḡəchən'. Diozən' bito be'e latjə sa'aš angl bzelayo ca' antslə. Bzague'e lega'acquən par bi izən', na' bi bio'onə' na' bi žan' na' bi orən' gone' mendad sa'ašən.

16 Na' gwḡezda' nits' čopə gueyoa millon soldad čhega'acquən de'en zjəžia cabey.

17 Na' quinga ble'idaogüe'eda' cabey ca' na' de'e xio' ca' zjəžia cožə'əga'acquəbən'. De'e xio' ca' zjənazjən to ya de'e chcuasə' chcue'ej cho'alcho'oga'acquən na' yan' naquən de šonə color, de'e xḡa, de'e asol na' de'e gašə'. Na' yichj cabey ca' zjənaquən ca yichj leon, na' cho'aga'acquəbən' chchoj yi' na' len žen na' len sofr de'en čalə'əniḡ.

18 Na' casi gašjə beḡəchən' gwsa'ate' por ni čhe yi' na' žen na' sofr de'en besə'əchoj cho'a cabey ca'.

19 Boso'očhimb cho'aga'acquəbən' par gwso'otəb beḡə' na' leczə ca' xbanga'acquəbən', la' xbanga'acquəbən' zjənaquən ca beḡ, zjənsa'an yichjei par nič gwsa'on beḡə'.

20 Na' beḡə' ca' besyə'əga'an cui gwsa'at catə'an gwyasəb cabey ca' lao yežlyon', bitoczə besyə'ədinjene' de'e malən' chso'one' ca naquən' chso'elaogüe'e de'e xio' ca' na' chse'ejni'alaže'e lgu'a lsaquə' de or, de plat, de brons, de yej na' de

yag. Na' lgu'a lsaquən' chse'ejni'alaže'ena' bito chəsə'ələ'in, nic chse'enen, na' nic chac yoso'ota cuinga'aquei.

²¹ Na' bitocza besyə'adinje benə' ca' besyə'aga'anən' che de'e malən' chso'one'ena' ca naquən' chso'ote' beṇə', na' ca naquən' chəsə'ənaogüe' de'en chso'on beṇə' goža' ca, na' choso'oza' xtoga'aque' na' chso'one' bitə'ətezachlə de'e yeḷə' zto' de'en zjanac ca', na' chəsə'əbane' bi de che beṇə'.

10

Angl ben' noxə' librən'

¹ Nach ble'ida' yeto angl gual, gwze'e yoban' betje' lao yežlyon' to lo'o bejw. Na' gwyečhj to yita' yichje'ena'. Na' cho'alaogüe'ena' gwnatitan can' chna bgüizən' na' ni'e ca' ble'ida'an ca yag bye de'en chalə'əniṇ.

² Anglən' noxə'e to libr dao' de'en nyaljo na' ni'e lican' bsoe'en lao nisdə'onə' na' de'e yeglən' lao yežlyon'.

³ Na' bisye'e zizjochgua can' chosya'a leon ca', na' cata' bisye'ena' gošj gwtin gaž las.

⁴ Na' ca naquə dižə' de'en benda' lao gošj gwtinṇə' bazon gwzoja'an cata'əczla to beṇə' zo yoban' gwne' nada': —Bito gwzojo' dižə' de'en bendo' lao gošj gwtinṇə', con gwdapən lo'o yichjla'aždaogo'onə'.

⁵ Nach anglən' ben' zo šla'a ni'ena' lao nisdə'onə' na' yešla'an lao yežlyon', gwlis ne'e lican' yobala

⁶ na' bzoe' Dioz ben' zo zejlicane testigw de que cho'e dižə' li, Dioz ben' ben beṇəch, bene' bia ca' ža', na' len bitə'ətezachlə de'e zjəde yoban', lao yežlyon' na' lo'o nisən'. Gwne': —Bitoch cueza Diozən' par gone' can' bžie' bia' gone'.

⁷ Cata' angl gažən' solao əgwcueže' trompet che'ena' cana'achən' gaquə complir de'en nžia Diozən' bia' gaquə ca naquən' babzejni'ine' profet che' ca' beṇə' ca' gwso'elao' le', bzejni'ine' lega'aque' de'ena' cuiṇə' se'ejni'i beṇə' yeziquə'əchlə.

⁸ Na' ben' zo yoban' be'elenche' nada' dižə' de'e yoblə gwne': —*ǰəxi'* libr da'onə' de'en nyaljo de'en noxə' anglən' ben' zecha zo šla'a ni'ena' lao nisdə'onə' na' de'en yešla'a lao yežlyon'.

⁹ Nach gwya'a gan' zecha anglən' na' gwṇaba' libr da'onə'. Na' anglən' gože' nada': —Beṇə'ən na' gwdaon. Na' lo'o cho'onə' gaquədo'on zix ca ši'in bia ser, pero lo'o li'onə' yeyaquən zla'.

¹⁰ Na' gwxi'a libr da'onə' noxə' anglən' na' gwdaogua'an. Na' lo'o cho'anə' goquən zix ca ši'in bia ser, pero beyož gwdaogua'annə' beyaquən zla' lo'o li'anə'.

¹¹ Nach anglən' gože' nada': —De'e yoblə cheyalə' go'o dižə' nac gaquə che zan yež, na' che zan ṇasyon, na' che beṇə' chsa'ac gwde gwdelə dižə', na' che zan rei.

11

Čhopə testigw

¹ Nach Jeso'osən' beṇe' nada' to ya de'e gwchixəda' yo'onə' na' gože' nada': —*ǰəxi'*o medid che yo'odao' əblao che Diozən' na' che mesən' gan' cho'ela'ochone', na' gwlabə' balə' beṇə' chso'elaogüe'ena'.

² Pero bito si'o medid chyə'onə', chedə' naquən' par beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Diozən', na' beṇə' ca' cui chso'onlilažə' le' so'onchene' syoda che'ena' con nac chse'enene' lao yečhopəyon bio'.

³ Esel'a' a chopə testigw chia' so'e xtiža'anə' tmlil chopə gueyoa gyon ža. Na' sa'aze' lachə' gasj.

⁴ Testigw ca' chopə gwxaquə'əlebəga'aque'enə' ca yag olibo ca' chopə de'en zo lao Xancho Diozən' na' ca candelər ca' chopə de'en zjəzo laogü'e'enə'.

⁵ Na' notə'ətezə beṇə' yene'e gon mal len lega'aque' əchoj yi' cho'a testigw ca' na' əgwzeyən beṇə' ca' so'on ca'. Ca' gaquə əsa'at beṇə' ca' šə bi so'onene' testigw ca'.

⁶ Na' testigw ca' naquən lao na'aga'aque' so'one' ca cui gaquə yejw yedote lao so'e xtižə' Diozən', na' naquən lao na'aga'aque' so'one' ca yeyac nis ca' chen, na' leczə naquən lao na'aga'aque' so'one' ca gaquə bitə'ətezəchlə de'e mal de'en se'enene' gaquə.

⁷ Na' catə' yeyož əso'e xtiža'anə' cana'ach əchoj lo'o yech gabilən' to de'e xio' de'en naquə ca to bia znia na' əxita'an nızən lega'aque' na' gotten lega'aque'.

⁸ Na' cuerp chęga'aque'enə' yęga'anən šonə ža šgobiž lao lquey syoda əblaonə' gan' gwsə'ote' nada' naca' Xanle. Na' syodan' gan' gwsə'ote' nada' gwxaquə'əleben ca syoda Sodoman' na' ca nasyon Egipton'.

⁹ Na' lao šonə ža šgobiž yesə'əžag beṇə' zjənaquə zan ṇasyon, beṇə' za'ac zan yež, beṇə' zjənaquə zan dia na' chsa'aque' gwde gwdele dižə', desə'əgüie' de'e beṇə' guat ca' zjəde' lao lqueyan' na' bito so'e latjə no əgwcuasə' lega'aque'.

¹⁰ Na' beṇə' ca' ža' lao yežlyon' yesyə'əbeine' catə' bagwsa'at testigw chia' ca', tant zed əgwsa'aquene' xtiža'anə' de'en gwsə'elene' lega'aque'. Nach so'one' legr, na' yoso'onežjo ljuežjga'aque' no regal.

¹¹ Nach ble'idaogüe'eda' goc doxen can' gwne'enə'. Na' catə' goc šonə ža šgobiž gwsa'at testigw ca', cana'ach Diozən' bosbane' lega'aque' na' gosə'əzeche' de'e yobla. Na' yoguə' beṇə' ca' besə'əle'i can' besyə'əban testigw ca' besə'əžebchgüe'.

¹² Nach testigw ca' chopə gwse'enene' gož Diozən' lega'aque' zižjo: —Le'e yeda, le'e yeyep nga.

Nach besyə'əyepə' yoban' to lo'o bejw, na' besə'əle'i beṇə' contr chęga'aque' ca'.

¹³ Na' ca orən' lechguale gwxo' na' gwžiai' to part syodan' na' gaža mil beṇə' gwsa'ate' catə'an gwxo'. Na' beṇə' ca' besyə'əga'an' cui gwsa'ate' lechguale besə'əžebe' na' gwsə'əla'ogüe'e Diozən' ben' zo yoban'.

¹⁴ Bagwde de'e mal əgwchopen' na' ze'e gaquə de'e əgwyonən'.

Can' goquə catə' angl beṇə' gažən' bcueže' trompet che'enə'

¹⁵ Nach angl beṇə' gažən' bcueže' trompet che'enə' na' beṇə' ca' ža' yoban' gosə'əne' zižjo gosə'əne':
Xancho Diozən' na' Xi'ine' Cristən' bagwsə'one' ca zo gwxiye'enə'
xni'aga'aque'enə',

na' lega'acze'enə' yesə'əṇabi'e beṇə' ža' yežlyon' zejlicane.

Crist na'anə' gwlej Diozən' par chaclene' beṇəčan'.

¹⁶ Nach beṇə' golə beṇə' blao ca' tapechoa, beṇə' ca' zjəchi' chəsə'ənabia'alene' Diozən', besə'əzo xibga'aque' laogüe'enə' na' besə'əčhequə' yichjga'aque'en lao yon' gwsə'əlaogüe'e Diozən',

¹⁷ gosə'əne':

Chon'to' yelə' choxcwlen chio', Xanto'.

Len' naco' Dioz ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xen.

Bazoczə' catə'an bxi'o yežlyon', na' ca'aczən' so' catə'an yeyož yedon.

Na' len yelə' guac chio'onə' chnabi'o.

¹⁸ Beṇə' ṇasyon ca' ža' yežlyon' besə'əže'e le',

pero na'a babžin ža əgwnežjo' castigw čhega'aque'.

Babžin ža əchoglaogo' čhe yogua' beŋə' bagwsa'at šə non' napə dolə'.

Na' gwnežjo' yelə' bala'an čhe beŋə' ca' gws'o'on xšino'onə' ca de'en gws'o'e
xtižo'onə',

na' len yeziquə'əchlə beŋə' ca' bagwlejo' par zjənaque' lažə' na'onə' na'
gwsa'ape' le' respet.

Egwnežjo' lega'aque' yelə' bala'an la'anə'əczə šə gwsa'aque' beŋə' blao o
la'anə'əczə šə cui gwsa'aque' beŋə' blao žlac gosə'anite'e yežlyon'.

Leccə gono' par nič beŋə' ca' choso'ožiai' l'juežjga'aque' o chso'one' bichlə de'e
mal lao yežlyon' əsa'aque' castigw lao yi' gabilən'.

¹⁹ Nach ble'ida' nla'axejə gan' chso'elaogüe'e Diozən' yoban' na' ble'ida' caj
gan' ža' de'en nyoj can' ben Diozən' mendad so'on beŋə' Izrael ca' par nič
gaquəlene' lega'aque'. Na' lao ble'ida' de'e ca' gwyp yes, gocchgua sšag na'
gošj gwtin, na' leccə gwxo' na' gwche'echgua yejən'.

12

No'olən' na' gwxiye'enə'

¹ Na' ben Diozən' par nič ble'ida'ogüe'eda' le'e yoban' to de'e zaquə'
yebanecho, ble'ida' to no'ola nyaze' bgüižən' ca xe'. Na' zeche' lao bio'onə' na'
yichje'enə' zon to coron de šižin beljw.

² No'e bdao' na' bachaque' bes čhe yelə' sannə' na' bisye'e tant chžaglaogüe'
lao chzane'enə'.

³ Na' ble'idaogüe'eda' yeto de'e zaquə' yebanecho le'e yoban', ble'ida'
gwxiye'enə' beyaquən to bel gaž yichj bia xen na' bia xna, na' žia ši lozəb na'
tgüejə coron nita' yichjəb ca'.

⁴ Na' catə' gwda xbambən' bčhinjən' casi gašjə beljw ca' zjəžia le'e yoban' na'
besə'əyinjən' lao yežlyon'. Nach belən' bian' beyaque gwxiye'enə' gotə'əb xni'a
no'olan', gwlezəb par šebəb bda'onə' catə' sane'ebonə'.

⁵ No'olən' gwxxane' to bi'i byo, bi'i nābia' yogua' nasyon. Na' gombo' ca'
yoso'ozexjw yichj beŋə' nasyon ca' yoso'ozenague' čhebo'. Diozən' bezi'
beque'ebə' beče'ebə' gan' čhi'e chnabi'enə'.

⁶ Nach no'olən' boxonjene' gwxiye'enə' par šeje' to latjə gan' cui no ža' gan'
banonšao' Diozən' par so no'olən', na' lao soe' na' Diozən' gone' le' mantener
tmil čhopə gueyoa gyon ža.

⁷⁻⁸ Gwde na' goc gwdiłən' yoban', na' angl əblao ben' le Miguel na' soldad
čhe' ca' gosə'ədiłəlene' belən' bian' beyaque gwxiye'enə'. Na' gwxiye'enə' na'
angl bzelaο čhei ca' bito gosə'əzoin anglən' len soldad čhe' ca'. Besyə'əbeje'
lega'aquən yoban' na' bitoch chso'e latjə žjəya' aquəchən yoban' de'e yoblə.

⁹ Na' bosyo'ozalə'e gwxiye'enə' len angl bzelaο čhei ca' lao yežlyon'. Ca'
goc čhe de'en beyaque bel xennə', de'en le Satanās. Zon dezd catə'ən gwxe
yežlyon' chxəoyaguən yogua' beŋəch.

¹⁰ Nach benda' to beŋə' zo yoban' gwne' zižjo gwne': —Bach bžin ža bosla
Diozən' beŋəchan' lao na' gwxiye'enə' len yelə' guac de'en nape'enə' na'
chnabi'e lega'aque'. Na' babžin ža čhi' Cristən' chnābia'alene' Diozən', Crist
nan' bsele'e par goclene' beŋəchan'. Babesyə'əbeje' gwxiye'enə' de'en bcuiš
beŋə' bišə'əcho ca' lao Diozən' do ža do yel nan de que de xtələ'əga'aque', na'
na'a baboso'ozalə'en lao yežlyon'.

¹¹ Beŋə' bišə'əcho ca' beŋə' ca' bagwsa'at, gosə'əzoin'e cui bosə'ozenague'
čhe gwxiye'enə' lao gosə'anite'e čhedə' gwso'onlilažə'e Jesocristən' ben' blajj

xçhene'enə' por ni çhecho. Na' læczə gosə'əzoine'en çhedə' gwso'e dižə' de que chso'onlilaže'e Jesocristən'. Gwsa'acbe'ine' yejni'a sa'ate' cle ca yesə'əbejyichje' Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.

¹² De'e na'anə' ledoyebei chio'o zocho yoban'. Probchguazə beṇə' nitə' doxen lao yežlyon'. Probchguazəga'aque' chhedə' babžin gwxiye'enə' gan' nite'enə'. Ləchguale çžə'an de'en chega'an yetozə tyemp dao' par gonən can' chene'ennə' na' de'e na'anə' gonchguan contr beṇə'çhən'.

¹³ Na' belən' bian' beyaque gwxiye'enə' catə' goçbe'ib de que babesyə'əbeje'eb yoban' na' babžimb lao yežlyon', nach belagdob no'olən' ben' gwxa bi'i byo da'onə'.

¹⁴ Pero Diozən' goclene' no'olən', bene' ca gwzo çopə xile'e de'e xen caczə çhe to bsia dao' par niçh cui gwxa belən' le'. Na' gwzoe' bžinte' latjə dašan' gan' banonšao' Diozən' soe' na' gan' gone' le' mantener šon iz yo'o gašjə.

¹⁵ Nach bchoj nis zil cho'a belən' caczə to yao la' gone'eb əžinten gan' zo no'olən' par gua'an le'.

¹⁶ Pero na' Diozən' goclene' no'olən', bene' par niçh yežlyon' güe'ejən nisən' de'en bchoj cho'a belən'.

¹⁷ Na' belən' bžə'achguab no'olən' nach jəyemb contr xi'ine' ca' yelə', beṇə' ca' chso'on can' non Diozən' mendad goncho, beṇə' ca' læczə chso'e dižə' de que chso'onlilaže'e Jeso'osən'.

13

Çopə bež bia əznia

¹ Na' gwzecha' cho'a nisdə'onə' na' ble'ida' bchoj to bež əznia lo'o nisdə'onə'. Na' nitə' gažə yichjəb na' žia ši lozəb na' lao to to lozəb ca' nitə' tgüejə coron. Na' lao to to yichjəb ca' nyoj to la de'en chloe' de que çon cuimb ca Dioz.

² Ble'ida' bežən' ca to tigr na' ble'ida' ni'ana'ab ca' zjənaquən ca ni'ana' os, na' cho'abən' naquən ca cho'a leon. Na' belən' bian' beyaque gwxiye'enə' bemb par niçh gwnabia' bežən', na' bnežjw belən' leb yelə' guac par niçh bemb ca gosə'anitə' yoguə'əloj beṇə'çh xni'abən'.

³ Na' ble'ida' to yichj bežən' naquə'chguan güe', na' naquən ca to de'e gatlemb pero bito gotəb. Na' yoguə'əloj beṇə' besyə'əbanene' de'en beyaquebən' na' gwnitə'əcze' xni'abən'.

⁴ Na' gwso'elaogüe'e belən' bian' beyaque gwxiye'enə', gwsa'acbe'ine' de que belən' bemb par niçh çhnabia' bežən'. Na' læczə gwso'elaogüe'e bežən', gosə'ane': —Bež nga çhnabi'achəb ca notə'ətezəchlə beṇə', na' notono no soi tiləlen leb.

⁵ Na' bežən' be'eb dižə' de que naquəb ca Diozən' na' be'eb bichlə dižə' bžia bnitə'əb Diozən' lao çhoyon bio' gwnabi'ab.

⁶ Gwneçhguab contr Diozən', bžia bnitə'əb le' na' læczə bžia bnitə'əb yoban' na' len beṇə' ca' ža' na'.

⁷ Na' gwyo'o lao na' bežən' gwdiləlemb beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' na' bzob lega'aque' xni'abən' par bçhi' bsaquə'əb lega'aque'. Nach gwnabi'ab beṇə'çhən' yoguə' nasyon yoguə' yež, yoguə' dia na' yoguə' beṇə' chso'e gwde gwde la dižə'.

⁸ Na' yoguə' beṇə' ca' cui zjənyoj laga'aque'enə' le'e libr çhe Jesocristən' gwso'elaogüe'eb. Catə'an ze'e xe yežlyon' hanyoj la beṇə' ca' zjənapə yelə' mban zejlicane le'e libr çhe Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.

9 Le'e žia nagle de'e chene legwzenag de'e nga.

10 Beṇə' ca' choso'ozo beṇə' yoblə xni'aga'aque'enə' ca pres o ca esclabos, can' chso'one' ca' gac chega'aque'. Na' beṇə' ca' chso'ot beṇə' len yes ya, leczə can' sa'ate'. De'e na'anə' chonən byen sotezə so chio'o bagwlej Diozən' par naccho lažə' ne'enə' gonlilažə'əchone' bitə'etezə choc checho.

11 Na' ble'ida' yeto bež bchojəb lo'o yon'. Na' bežən' žia čopə lozəb ca loz xilə' dao' pero be'eb dižə' goxoayag can' chon belən' bian' beyaque gwxiye'enə'.

12 Na' bežən' bian' ble'ida' de'e neche bemb par nič bež əgwchopen' gwnabia'ab lao leb na' bnezjob leb doxen yelə' gwnabia' de'en gwdapəbən'. Nach bia əgwchopen' bemb par nič beṇə' ca' ža' yežlyon' gwso'elaogü'e' bia nechən' bian' naquə güe' yichjeinə', güe' de'en goquə ca to de'e gatlemb.

13 Na' bia əgwchopen' bemb de'e zan de'e zaquə' yesyə'əbanchgüei beṇə', xte bemb par nič beṇə'chən' besə'əle'ine' yi' le'e yoban' na' betjən lao yežlyon'.

14 Na' laogüe' de'en bemb de'e besyə'əbanene'enə' lao bež nechən', bxoayaguəb beṇə' ža' yežlyon' par nič ca' gwso'elaogüe' bia nechən' bian' goquə güe' yichjəbən' len yes yanə', güe' de'en bašə gatlemb. Na' bež əgwchopen' bemb mendad par gwso'one' to lgua'a lsaquə' bež nechən'.

15 Na' goquən lao na' bež əgwchopen' bemb par nič gwoyo' lgua'a lsaquə' bež nechən' biš xne. Na' lgua'a lsaquə'ənə' be'eczən dižə' na' benən ca gwso'ote' beṇə' ca' cui gwso'elao' len.

16 Na' leczə benən byen par nič goso'ozo yoguə' beṇə' señy che bežən' na'aga'aque' licha o lao xgaga'aque', beṇə' blao na' la'anə' beṇə' cui zjənaquə' blao, na' la'anə' beṇə' gwni'a o beṇə' yašə', na' la'anə' beṇə' zjənaquə' esclabos o beṇə' cui zjənaquə' esclabos.

17 Bitobi bi goquə' so'ote'e na' nic goquə' bi yesə'əzi'e šə cui zjəzoe' señy che bežən' o šə cui zjəzoe' numero de'en zējən labən'.

18 Na' nga de to yelə' sin' de'e əgwzejni'in chio'o che bežən', na' šə no chejni'in cheyalə' gwlabə' numero chebən'. Na' numero chebən' naquən can' chlab chio'o beṇə'ch, xop gueyoa gyon xop.

14

De'en gwso'ol' beṇə' ca' to gueyoa tapeyon mil gwso'elaogüe'e Diozən'

1 Nach bgüia' na' ble'ida' Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtola'əga'aque'enə', zeche' lao ya'a Sionnə' len togueyoa tapeyon mil beṇə' yoblə. Na' nyoj le'enə' na' len la Xə' Diozən' lao xga beṇə' ca'.

2 Na' benda' chso'ol' beṇə' zan beṇə' ža' yoban'. Na' benda'an ca chsiž catə' dechgua yaon' na' ca nen catə' lechgualə chniṇ, na' benda' nenən can' chol arpan' catə' chasə'əgole' de'e zan tši'iza.

3 Na' benda' chso'ole' to imno cobə lao Diozən' gan' chi'e chnabi'enə' gan' niṭə' bia ca' tap na' beṇə' golə' blao tapechoa ca'. Pero beṇə' ca' to gueyoa tapeyon mil na'azə' goc boso'osede' imnon' par gwso'ole'en. Beṇə' ca'anə' zjənchoje' entr beṇə'chən' chse'ejle' de que Jesocristən' gwdixjue' xtola'əchon'.

4 Beṇə' ca' chsa'aque' che tozə Jesocristən', na' de'e na'anə' con can' gwxaquə'əlebe'əga'aque' ca beṇə' cui chgo'o xtoi. Beṇə' ca' chso'one' can can' na' Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtola'əga'aque'enə'. Lega'aque'en zjənchoje' entr beṇə'chən' chse'ejle' de que Jesocristən' gwdixjue' xtola'əchon'.

5 Chso'e por dižə' li, na' bitobi bi de'e mal da əchen yichjla'ažda'oga'aque'enə'.

De'en gosə'əna šonə angl

6 Nach ble'ida' yeto' angl gwchoł yoban' chde' lao be'. Gwdixjue'ine' beṇə' ža' yežlyon' to dižə' güen dižə' cobə che Diozən' de'e zaquə' zejlicane. Na' gwdixju'i'en len beṇə' zjənaquə to to ṇasyon, to to yež, to to dia, na' beṇə' chso'e gwde gwdełə dižə'.

7 Gwṇe' zizjo gože' lega'aque': —Le'e gapə Diozən' respet, le'e güe' Diozən' yełə' bala'an, chedə' babžin or gone' castigw beṇə' ca' cui chso'elao' le'. Le'e güe'elao' Diozən' ben' ben yoban', yežlyon', nisda'onə' na' bej ca'.

8 Na' gwde na' bchoj yeto' angl, na' gwne': —Bač bžin ža cuiayi' syoda Babilonian' la' beṇə' gwnabia' ca' ža' syodan' bagwso'one' par nič beṇə' ca' ža' yoguə' ṇasyon ca' choso'ozoe' Diozən' ca'alə cuich chso'elaogüe'ene'.

9 Nach gwde na' bchoj angl əgwyone, na' leczə gwne' zizjo gwne': —Notə'ətezə beṇə' chso'elao' bežən' na' lguə'a lsaquə' de'en naquə ca leb na' notə'ətezə bagwso'e latjə boso'ozoe' seṇy che bežən' lao xgaga'aque' o na'aga'aque',

10 lega'aque'enə' gon Diozən' castigw gual zejlicane tant chže'e che de'e malən' chso'one'. Yesə'əzaquə'əzi'e gan' chalə' yi' na' sofr. Na' angl che Diozən' na' Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə' yesə'əle'ine' can' gac che beṇə' ca'.

11 Na' chas žen che yi'inə' gan' yesə'əžaglaogüe' zejlicane, na' do ža do yel bito bi dezcanz gatə' chega'aque'. Can' gaquə che beṇə' ca' chso'elao' bežən' na' lguə'a lsaquə' de'e naquə ca leb beṇə' ca' zjəzo seṇy che labən' lao xgaga'aque' o na'aga'aque'.

12 De'e na'anə' chonən byen sotezə so chio'o bagwlej Diozən' par naccho lažə' ne'ena' goncho can' none' mendadən' na' sotezə socho gonlilažə'əcho Jeso'osən'.

13 Na' benda' to beṇə' zo yoban' gože' nada': —Bzoj de que dezd na'a beṇə' ca' chso'onlilažə' Xancho Jesocristən' nite'e mbalaz catə'an sa'ate'. Bzoj de que Spirit che Diozən' nan de que de'e li nite'e mbalaz chedə' Diozən' gwcueze' de'en gwlo'e lao na'aga'aque' so'one' na' Diozən' əžjsa'alazə'e yoguə' de'e güen de'en bagwso'one'.

Catə' Diozən' yotobe' cwseš che'enə'

14 Nach bgüia' na' ble'ida' to bejw šyiš le'e yoban' na' chi' Xi'in Diozən' cožə' bejon', naque' ca to beṇəč. Na' zo to coron de or yichje'enə' na' noxe'e to oz de'en nlačhgua.

15 Na' bchoj yeto' angl lo'i gan' chso'elaogüe'e Diozən' yoban' na' gwṇe' zizjo gože' ben' chi' cožə' bejon': —Babžin or yetobo' trigw de'en goquə' lao yežlyon', la' bagolən. Na' bečoguan.

16 Nach ben' chi' cožə' bejon' bečogue' trigon' len ozən' par bezi'e cwsešən'.

17 Na' bezchoj yeto anglən' gan' chso'elaogüe'e Diozən' yoban' na' leczə noxe'e to oz de'en nlačhgua.

18 Nach bezchoj yeto anglən' beṇə' zo gan' zo mes gan' chso'elaogüe'e Diozən', ben' chapə yi' de'en chalə' lao mesən'. Na' anglən' gwṇe' zizjo bolgüiže' angl əgwchopen' ben' leczə noxə' ozən', gože'ene': —Bagüe obas ca' de'en žia lao yežlyon'. Bečogga'acquən len oz chio'onə' nič yetobəga'aco'on.

19 Nach anglən' bečogue' obas ca' de'en žia lao yežlyon' na' bzalə'en lo'o ša' xen de yej gan' choso'osi'en par chechoj xisein'. Na' zejen dižə' de que Diozən' botobe' beṇə' ca' cui boso'ozenag che' par benchgüe' lega'aque' castigw.

20 Beṇə' zan juisyən' botobe' na' bnežjue' castigw chega'aque'enə', na' tant besə'əžaglaoga'aque' xte ble'ida' xčhenga'aque'enə' ca nis oban' de'en

boso'osie' lo'o šan' de'en chi' fuerlə syodan'. Na' gwžian de'e zil lao yežlyon', bžinten ca tmetr yo'o gašjə yelə' zitjw na' bšiljon šonə gueyoa kilometros.

15

Angl ca' gwso'on par nič gotə' gažə castigw de'en bselə' Diozən' le'ezelaogüe

¹ Na' ble'ida' yeto de'e lechguale zaquə' yebanecho le'e yoban', to de'e žialao xen. Ble'ida' gažə angl beṇə' naquə' lao na'aga'aque' so'one' par nič gaquə' yegažə de'e mal par yeyož əgwlo'e Diozən' can' chnežjue' castigw čhe beṇə' chso'on de'e malən'.

² Na' ble'ida' to de'en naquə' ca to nisdao' de bidr nčhixən len yi' na' lao nisdə'onə' zjəzecha beṇə' ca' gwso'on gan cui gwso'elaogüe'e bežən' na' lgua'a lsaquə' de'e naquə' ca leb na' lecə' cui gwso'e latjə yesə'anite'e seŋy čheb o nomero de'en zežen labən'. Na' beṇə' ca' zjənox'e e tgüejə arpa de'en bnežjw Diozən' lega'aque'.

³ Na' chso'ole' to imno de'en naquə' ca de'en bzejni'i de'e Moizezən' beṇə' Izrael ca', Moizez ben' goquə' beṇə' güen xšin Diozən'. Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə' əga'aque' enə' bzejni'ine' beṇə' ca' ble'ida' nič chso'ole'en, na' nan: Xənto' Dioz, le' chono' miłagr xen na' bichlə de'e zaquə' yebaneto'.

Len' napo' le'ezelaogüe yelə' guac xen.

Na' zdaczo' liča na' chono' can' na'onə'.

Len' chnabi'o nasyon ca'.

⁴ Gwžin ža catə' yoguə' beṇə'chən' əsa'ape' le' respət na' əso'elaogüe'e le'.

Len' naco' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy.

Na' beṇə' ža' yoguə'əlol nasyon əso'elaogüe'e le' catə' la'aque' laogo'onə',

chedə' babesə'əle'ine' de que yoguə'əlol de'en babeno'onə' beno'on can' cheyalə' gaquan.

⁵ Na' gwde de'e ca' ble'ida' nla'axejə gan' chso'elaogüe'e Diozən' yoban' na' naquan ca yo'o de lachə' de'en gwso'on beṇə' Izrael ca' latjə dašən' gan' gwzo Diozən' len lega'aque'.

⁶ Na' angl ca' gažə, beṇə' ca' ble'ida' antslə, besyə'əchoje' gan' chso'elaogüe'e Diozən' yoban', beṇə' ca' naquan lao na'aga'aque' so'one' par nič gaquə' gažə de'e mal ca' lao yežlyon'. Na' zjənyaze' lachə' fin de'en naquə' de'e šyiš xilə' juisy, na' cho'alčo' to toga'aque' zjənyechjən sinš de or.

⁷ Nach to bia ca' tap bia ca' nitə' lao Diozən' bnežjob angl ca' gažə tgüejə tas de or gan' yo'ožə to de'en gwxaquə'əleben ca castigw gual de'en əgwnežjo Diozən' beṇə' ca' chso'on de'e malən', Dioz ben' zoczə zejlicəne.

⁸ Na' de'e tant chey che'eni' gan' zo Diozən' na' tant yelə' guac xen nape' xte goc ca' to gas žen gan' chso'elaogüe'ene' yoban'. De'e na'ana' notono no goc šo'o gan' chso'elaogüe'ene' xte que catə'əch beyož goc de'e mal ca' gažə de'en naquə' lao na' angl ca' gažə.

16

Tas ca' gan' yo'ožə de'en gwxaquə'əlebe ca castigw de'en gwnežjo Diozən' beṇə' mal ca'

¹ Nach benda' gwne Diozən' zižjo gan' chso'elaogüe'ene' yoban' gože' angl ca' gažə': —Le'e žja'ac le'e zjəcuasə de'en yo'ožə lo'o tas chele ca' lao yežlyon', la' de'en zjəyo'ožənnə' gwxaquə'əleben ca castigw gual de'en əgwnežjua' beṇə' ca' chso'on de'e malən'.

² Nach gwey angl nechən' jəcuase' de'en yo'ožə lo'o tas che'enə' lao yežlyon' na' yoguə' beṇə' ca' zjəzo señy che bežən' na' chso'elaogü'e lgu'a' laquə' de'en naquə ca leḅ gosə'əbie' to clas yežə' əzban na' gwłachguan.

³ Nach angl əgwchopen' bcuase' de'en yo'ožə lo'o tas che'enə' lao nisdə'onə' na' nisdə'onə' beyaquən ca chen che beṇə' guat. Na' gwsa'at yoguə' bia ca' ža' lo'o nisən'.

⁴ Nach angl əgwyonen' bcuase' de'en yo'ožə lo'o tas che'enə' lao yao ca' na' bej ca' na' leczə besyə'əyaquən chen.

⁵ Na' bende' de'en gož anglən' ben' chapə nisən' de'en de lao yežlyon', gože' Diozən': —Xanto' Dioz, len' naco' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy. Len' bazoczə' catə'an bxi'o yežlyon' na' zoczə' na'a. Na' zdaczə' li'cha ca de'en chnežjo' beṇə' mal ca' castigw quinga de'en chsa'aque'.

⁶ Lega'aque' bagwso'ote' profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižo'onə' na' bagwso'ote' nochlə beṇə' gwlejo' par gwsa'aque' lažə' na'onə'. De'e na'anə' babeno' par niḅ ase'eje' nis de'en babeyac chen. Ca'aczən' cheyalə' gac chega'aque'.

⁷ Na' bende' yeto angl ben' zecha cho'a mes gan' chso'elaogü'e Diozən' gwne': —Xanto' Dioz, lən' napo' le'ezelaogüe yelə' guac xen. De'e li' zdaczə' li'cha can' chnežjo' castigw che beṇə' mal ca' na' chono' can' na'onə'.

⁸ Na' angl əgwdapən' bcuase' de'en yo'ožə lo'o tas che'enə' lao bgüižən' na' benən par niḅ bgüižən' bzeyən beṇə'chən' len' yi' cheinə'.

⁹ Lechgualə' bzeyən beṇə'chən', pero bito besyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' par əso'elaogü'e Diozən'. Nachle boso'ožia boso'onite'e Diozən' ben' chon par niḅ chəsə'əžlaglaogüe'.

¹⁰ Na' angl güeye'enə' bcuase' de'en yo'ožə lo'o tas che'enə' gan' chi' bežən' chnabi'ab na' beyac žchoł doxen gan' chnabi'abən'. Na' beṇə' ca' ža' gan' chnabi'abən' gwsa'oya'a ložə'əga'aque'enə' tant besə'əyiya'a cuerp chega'aque'enə'.

¹¹ Na' bitoczə besyə'ədinjene' de'e malən' gwso'one'enə' la'anə'əczə besə'əžlaglaochgüe', nachle boso'ožia boso'onite'e Dioz ben' zo yoban' por ni che de'en chse'ey chəsə'əla' cuerp chega'aque'enə' na' por ni che de'en zjəzie' yežə'anə'.

¹² Na' angl əgwxopen' bcuase' de'en yo'ožə lo'o tas che'enə' lao yao xen de'en nzi' Eofrates na' bebiž nis yaon' na' beyaljo to nez par niḅ rei ca' za'ac gan' chla' bgüižən' yesə'əžine' gan' gaquə gwđilən'.

¹³ Nach šonə de'e xio' ca' besyə'əyaquən blož. Na' to bložən' ble'ida' bchojəb cho'a beṇən' bian' beyaque gwxiye'enə', na' yetob bchojəb cho'a bežən', na' yetob bchojəb cho'a bež əgwchope bian' choe' dižə' goxoayaguən' par niḅ beṇə'chən' chso'elaogü'e' bež nechən'.

¹⁴ De'e xio' quinga gwso'onən' miłagr na' jəsə'ətobən yoguə' beṇə' ca' chəsə'anabia' doxenlə lao yežlyon'. Jəsə'ətobən lega'aque' tožə latjə par niḅ nite'e probnid yesə'ədiləlene' Diozən' ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xen catə'an əžin žan' nžie' bia' yesə'ədiləlene'ene'.

¹⁵ Nach bende' gwna Xi'in Diozən': —Le'e gon xbab de que nada' yida' əgwnežjua' castigw che beṇə' ca' chso'on de'e malən', na' senyala' lega'aque' can' chon to beṇə' bguan. Mbalaz sole šə bazole probnid chebzle nada' catə'an yida'anə'. Pero šə cuiṇə' yediṇjele de'e malən' chonle catə'an yida'anə', gona' ca sa'ache'i yoguə'əloł beṇə'chən' ca naquə yoguə' de'e mal ca' babenlen'.

¹⁶ Nach bezle'ida' to latjə gan' nzi' Armagedon dižə' ebreo. Latjən' nzi' ca'anə' ətob de'e xio' ca' beṇə' ca' chəsə'anabia' lao yežlyon'.

17 Na' angl gažan' bcuase' de'en yo'ožā lo'o tas che'enā' lao be', na' benda' gwne' Diožan' zižjo gan' chso'elaogüe'ene' yoban' gan' leczā chi'e chnabi'e, gwne': —Bač bseļa'a yoguā' castigw ca' de'en nžia bia' əseļa'a.

18 Nach gwyep yes, goc sšag, na' gošj gwtin, na' lechgualē gwxo' mazāchlā can' bagwxo' batā'ətezāchlā lao ža' beṇačān' yežlyon'.

19 Na' le'ezelaogüe syoda blaoch de'en chi' lao yežlyon' gwžiai'yin goquān šonlā, na' leczā gwžiai'y' syoda ca' yeziqūā'əchlā de'en zjāchi' lao yežlyon'. Diožan' bitoch gwleze' par bnežjue' castigw che de'e malān' bagwso'ontec beṇā' ca' chāsā'ənabia' Babilonian' na' de'e na'anā' bnežjue' lega'aque' castigw gual zejlīcāne tant chže'e che de'e malān' gwso'one'enā'.

20 Na' de'e tant gwxo'ochgua xte benitteczā yoguā'əloj islas ca' na' ya'a ca'.

21 Na' leczā gwche'echgua yej ži'a lao yežlyon' na' cha'aga'quān tapa rob güejā to ton. Besā'əžglaochgua beṇā' ca' ža' yežlyon' na' boso'ožia boso'onite'e Diožan' de'en bene' par nič gwche' yejān'.

17

Castigw de'en bnežjw Diožan' no'olā sargatān'

1 Na' lao angl ca' gažā beṇā' ca' gwso'oxā' tas de orān', toe' gože' nada': —Da gwlo'ida' le' castigw de'en əgwnežjo Diožan' no'olā blaō no'olā sargatān' chi' lao nisdāo' ca'.

2 Yoguā' beṇā' chāsā'ənabia' lao yežlyon' bagosā'əzolene'ene'. Na' yoguā' beṇā' ža' yežlyon' bagwse'eje' bino de'en bnežjue' lega'aque' par nič gosā'əzelaže'e gosā'ənitā'əlene' le'.

3 Nach lao ben Spirit che Diožan' par ble'idaogüe'eda' de'e quinga, anglān' gwchi'e nada' latjā dašān'. Na' ble'ida' to no'olā žie' cožā' to bež əxna bia gažā yičhjan' na' žia ši lozāb. Na' nyoj zan dižā' lao cuerp chebān' de'en chloe' de que chon cuimb ca Dioz.

4 Na' no'olān' nyaze' lachā' morad na' de'e xna na' non cuine' xoche len or, len yej fin, na' len perlas. Na' noxe'e to tas de or gan' yo'ožā to bino. Na' binon' zejen dižā' de que chebeine' chone' yoguā'əloj de'en chgue'i Diožan' na' de'en naquā contr Diožan'.

5 Na' lao xgue' na' nyoj le'enā', na' ngašā' can' zejen, chedā' nan quinga: "Syoda Babilonia de'en naquā de'e blaō. Nada' chona' par nič beṇā' ža' yežlyon' bito chso'elaogüe'e Diožan' na' chso'one' bichlā de'en chgue'i Diožan'."

6 Na' ble'ida' de que chzože no'olā na'anā'. Chzožene' chedā' güe'eje' xchen beṇā' ca' gwso'ote'enā' beṇā' ca' gwsa'aque' lažā' na' Diožan' na' gwso'e dižā' de que chso'onlilaže'e Jeso'osān'. Na' catā' ble'ida' no'olānā' lechgualē bebanda' can' naque'enā'.

7 Nach gož anglān' nada': —Bito yebando'. Na' gwzejni'ida' le' bi zejen ca de'en ble'ido' žia no'olān' bežān' bia gažā yičhjan' na' žia ši lozāb.

8 Bežān' bian' ble'ido'on gwzob to tyemp. Bitoch zob na'a, pero güidāb de'e yoblā la' əchojāb lo'o yech gabilān' gan' yo'ob na'a, na' leczā na'an yeyo'ob gaquāb castigw zejlīcāne. Na' beṇā' ca' ža' yežlyon' beṇā' ca' cui zjānyoj laga'aque'enā' le'e lib' gan' nyoj la beṇā' ca' zjānapā yelā' mban zejlīcānen', yesā'ənaogüe' bežān' na' yesyā'əbanene' can' gwzob antslā, na' ca'aczān' sob ṇabi'ab de'e yoblā la'anā'əczā cui zob na'a. Catā'n cuinā' xē yežlyon' banyoj la beṇā' ca' zjānapā yelā' mban zejlīcāne le'e librān'.

⁹ Na' nga de to yelə' sin' de'e əgwzejni'in chio'o che bežən'. Yichjəb ca' gažə zejen gažə ya'a gan' chi' no'olən'.

¹⁰ Na' leczə yichjəb ca' gažə zejen gažə rei. Gueye'e bagosə'anabi'e na' bagwnit yelə' gwnabia' chega'aque'enə'. Toe' chnabia' na'a, na' ben' yeto ze'e yide' par nabi'e pero na' šložgan' nabi'e.

¹¹ Na' bežən' bian' gwzo antšə' na' bitoch zob na'a zejen yeto rei beṇə' gaquə ca beṇə' ca' gažə. Gone' yoguə'əlo' de'e mal ca de'en gwso'one'enə' na' nabi'e xte catə' gon Diozən' par nič cuiayi'e zejlicane.

¹² Na' lozəb ca' ši de'en ble'ido' zejen ši rei beṇə' ze'e za'ac par yesə'anabi'e. Na' bežən' gomb par nič yesə'anabi'e txen len leḅ tš'i'izə pero šložgan' yesə'anabi'e len leḅ.

¹³ Rei ca' ši tozə can' so'one' xbab na' tozə can' so'one' de'e malən'. Na' yelə' guac de'en gatə' chega'aque'enə' na' len yelə' gwnabia'anə' yesə'əchine'en par so'one' con can' yene'e bežən'.

¹⁴ Yesə'ədiləlene' Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə', na' Jesocristən' gone' lega'aque' gan na' nite'e xni'enə', chedə' le'enə' chnabi'e notə'ətezəchlə beṇə' blao na' notə'ətezəchlə rei. Na' beṇə' ca' so'on txen len Jesocristən' zjənaque' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' xi'ine', na' nitə'ətezə nite'e chso'onliləže'ene' na' choso'ozenague' che'.

¹⁵ Na' anglən' gozne' nada': —Nisda'onə' gan' chi' no'olə sargatən' zejen dižə' de que beṇə' zan juisy beṇə' zjənaquə' zan yež na' zan nasyon na' beṇə' chsa'ac gwde gwde dižə' choso'ozenague' che no'olən'.

¹⁶ Na' bežən' bian' žie'enə' gue'ib le', na' leczə can' so'on rei ca' ši, beṇə' ca' ble'ido' che ši loz bežən', leczə yesə'əgue'ine' no'olən' na' txen len bežən' yesyə'əque'e bitə'ətezə de'en de che' na' yesə'əcu'a'ane' ga'alyide'. Na' so'ote'ene' nach əsa'əgü'e' xpele'enə' txen len bežən' na' de'en yega'anən' yoso'ozeye'en.

¹⁷ So'one' ca' chedə' Diozən' cue'e xbabən' lo'o yichjə'la' ažda'oga'aque'enə' par yoso'oziayi'e no'olən'. De'e na'anə' nacho de que tozə naquə' xbab che ši rei ca' par so'one' con can' yene'e bežən' xte so'one' yoguə' can' babžia Diozən' bia' gaquə'.

¹⁸ Na' no'olə sargatən' ble'ido'on naque' syoda de'en naquə' le'eze'laogüe' de'e blao lao yežlyon' na' de'en chnabia' rei ca' beṇə' ca' ža' yežlyon'.

18

Can' gaquə' catə' cuiayi' syoda Babilonian'

¹ Na' gwde na' ble'ida' yeto angl ze'e yoban' betje' lao yežlyon'. Na' nape' yelə' chnabia' xen par chac can' ne'enə', na' yelə' chey che'eni' che'enə' bse'eni'in lao yežlyon'.

² Na' anglən' gwne' zižjo gwne': —Babžin ža cuiayi' syoda Babilonian'. Gaquən latjə che angl bzə'la' ca' na' de'e xio' ca' na' latj che yoguə' claste bia zo xile'e bia zjənaquə' bia zban par len beṇə'chən'.

³ Cuiayi'in chedə' beṇə' gwnabia' che syodan' bagwso'one' par nič beṇə' ca' ža' yoguə' nasyonnə' baboso'ozoe' Diozən' ca' a'ə' na' cuich chso'elaogüe'ene', na' beṇə' ca' chəsə'anabia' doxen lao yežlyon' choso'ozenagzeche' che beṇə' gwnabia' che syodan' cle ca che Diozən'. Na' beṇə' güen dilgens ca' ža' lao yežlyon' bagwso'onchgüe' gan chso'ote'e bi de'en chəsə'əzi' beṇə' gwnabia' ca' par gwso'onche' de'e malən'.

4 Nach benda' gwne yeto beṇə' zo yoban' gwne': —Le'e nacle xi'ina' le'e yechoj syoda Babilonian' par niç cui gonle txen len de'e malən' chso'on beṇə' Babilonia ca', na' par niç cui si'ile castigon' txen len lega'aque' na' len yeziqə'əchlə beṇə' ca' choso'ozenag chega'aque'.

5 Lechgualə de'e zan juisy xtolə' beṇə' Babilonia ca'. De'e na'anə' bitoch cuezə Diozən' par əgwnežjue' castigw chega'aque' zejlicane.

6 Na' beṇə' gwnabia' che Babilonian' na' len beṇə' ca' choso'ozenag chega'aque' yesə'əyi' yesə'əzaque'e can' bosə'oçhi' bosə'osaque'e beṇə' yoblə, yesə'əzəglaogüe' mazəchlə can' bosə'oçhi' babosə'osaque'e beṇə' yoblə. Lechgualə castigw gualəch gaquə de'en yesə'əzi'enə' clezə ca de'en gwsə'onene' beṇə' ca' bosə'oçhi' bosə'osaque'e.

7 Na' on' ca naquə beṇə' gwnabia' che Babilonian' lechgualə bagwsə'on' cuinga'aque' xen na' lechgualə bagwsə'one' con bin' na la'ažda'omalgə'aque'enə', ca'aczən' yesə'əyi' yesə'əzaque'e na' yesyə'əgüine'ene'. So'one' xbab lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' de que cuat te cuich yesə'ənabi'e na' syempr yoso'ozenag beṇə' chega'aque'.

8 Pero lao tozə ža gaquə yoguə de'e ca' so'one' xbab cuat gaquə chega'aque'. Beṇə' zan sa'ate' na' gatə'əchgua de'e yesyə'əgüine'ene' na' gatə' yelə' chbil chdon na' syodan' šeyən na' cuiayi'in. Can' gac che syoda Babilonian', cheda' la' Xancho Diozən' len yelə' guac che'enə' gone' par niç beṇə' gwnabia' chei ca' na' len beṇə' ca' choso'ozenag chega'aque' yesə'əzi'e castigon'.

9 Na' beṇə' gwnabia' ca' ža' lao yežlyon' beṇə' ca' bosə'ozenag che beṇə' Babilonia ca' par bosə'ozoe' Diozən' ca'alə na' par gwsə'one' con can' na la'ažda'omalgə'aque'enə' yesə'əbeže' na' yesyə'əgüine'ene' catə' yesə'əle'ine' šey syodan' na' chas žen chein'.

10 Yesə'əžebe' par yesyə'əbigue'e galə'əzə. De'e na'anə' yesyə'əga'ane' zita'ələ yesə'əgüie', na' yesə'əne': —De'e mal juisy bachac che syoda Babilonia nga de'en naquə de'e blaoch ca syoda ca' yelə' lao yežlyon'. Bachbiayi' syodan' de'en bagwnabia'ach lao de'e ca' zjəchi' yežlyon'. Lao tozə or baben Diozən' par chbiayi'in.

11 Nach beṇə' güen dilgens ca' ža' lao yežlyon' lecəzə yesə'əbeže' na' yesyə'əgüine'ene' catə' cuiayi' syodan'. Yesyə'əgüine'ene' chedə' cuich no əžel no yesə'əzi' de'en so'ote'enə'.

12 Bitə əžel no yesə'əzi' de'en se'enene' so'ote'e de'en naquə de or, de plət, de yej fin, de perlas, na' no lachə' fin de lino na' de sed, lachə' morad na' lachə' xna, na' no yag de'e chlə' zix, na' yoguə de'e ca' chso'one' de marfil, de yag fin, de brons, de ya na de marmol,

13 na' no canel na' bichlə rcaud ca', no yal, no mirra, no perfome, no bino, no set, no yejz fin, no trigw, no go'on, no xilə', no cabey, no carret, na' len no beṇə'ch beṇə' ca' so'ote'e par əsa'aque' esclabos.

14 Na' yesə'əne' che syodan': —Yoguə de'e ca' de'en gwsə'azlažə'əchgua beṇə' Babilonia ca' yesə'əzi'e lao yelə' gwni'a chega'aque'enə' cuich gaquə yesə'əzi'enə' na'a. Caguə no beṇə' gwni'a ša'ach Babilonian' na'a par zejlicane, na' notoch no no so no yesə'əzi' de'e šao' de'e güen ca' de'en gosə'əzi' beṇə' Babilonia ca' antslə.

15 Na' ca naquə beṇə' güen dilgens ca' beṇə' ca' chso'ote'e de'e šao' de'e güen ca' chəsə'əzi' beṇə' Babilonia ca', bazjənaque' beṇə' gwni'a por de'en chəsə'əzi' beṇə' Babilonia ca'. Lega'aque' yesə'əžebe' catə' yesə'əle'ine' can' gaquə che syodan' na' yesə'əzeche' zita'ələ yesə'əbeže' na' yesyə'əgüine'ene'.

16 Na' yesə'əne': —De'e mal juisyən' bagoc che syoda nga de'en goquə blaoch lao syoda ca' yelə' de'en ža' yežlyon'. Beṇə' ca' gwža' syodan' gwsa'aze' lachə' fin na' lachə' de'e color morad na' de'e xṇa. Gwso'on cuinga'aque' xoche len no or, no yej fin na' no perlas.

17 Na' lao tozə or bagwnit yoguə' de'e šao' de'e güen chega'aque' ca'.

Nach yoguə' xan barcw ca' na' nochlə beṇə' ca' choso'osa' barcw ca' na' beṇə' ca' chso'on žin lo'o barcw ca', na' beṇə' ca' chja'ac ga yoblə lo'o barcon', yogue'e yesə'əzeche' zitə'alə yesə'əgüie'.

18 Na' catə' yesə'əle'ine' chas ženṇə' lao syodan' əsa'acbe'ine' de que cheyannə', na' yesə'əne': —Bitoch bi syoda yoblə chi' lao yežlyon' de'e naquə can' goquə syoda nga.

19 Nach yoso'ožia yichjga'aque'en bište yon' tant nite'e trist, na' yesə'əbežyaše'e na' yesyə'əgüine'ene', yesə'əne': —De'e mal juisy bagoc che syoda nga de'en goquə blaoch ca syoda ca' yelə' lao yežlyon'. Por yelə' gwni'a che beṇə' ca' gwža' na' yoguə' chio'o bencho gan xen ca naquə žinṇə' babencho len barcw checho quinga. Na' ṇa'a lao tozə or bagwžiai' syodan'.

20 Na' to beṇə' zo yoban' gwne': —Ledoyebēi chio'o zocho yoban', na' le'e yebei le'e apostol na' le'e profet na' len le'e yeziquə'achlə bagwlej Diozən' par nacle lažə' ne'enə', chedə' Diozən' gone' castigw che beṇə' Babilonia ca' por ni che de'en baboso'oči' baboso'osaque'e le'e.

21 Nach to angl gual bcose' to yej xen ca yej ca' chso'on žin gan' ža' molin, na' bzalə'en lo'o nisda'onə'. Nach gwne': —Can' gaquə che syoda Babilonian', ṇitən can' gwnit yej xenṇə' de'en bzala'a lo'o nisda'onə', cuatəch le'ichon de'e yoblə.

22 Cuatəch yesə'əcuež beṇə' gocuež ca' Babilonian'. Na' cuatəch əso'olə' lao lquey che syodan'. Cuatəch yoso'ogole' arpa o yoso'ocueže' bžejo lao syodan'. Notoch no ṇitə' no so'on žin lao syodan', na' cuatəch yenecho sšag che yiša de'en chso'ote no'ol ca'.

23 Ni quech le'icho be'eni' che lampara lao syodan', na' ni que yenchecho beṇə' so'on legr lao yelə' gošagna', chedə' notoch no ša'ach na'. Cuiayi' syoda che beṇə' güen diligens ca', la'anə'əczə lega'aque' zjanaque' beṇə' blao lao yežlyon'. Beṇə' Babilonia ca' babesə'əxoayague' beṇə' ža' yoguə' ṇasyon ca naquən' gwso'one'enə'.

24 Bagwso'ote' profet ca' na' notə'ətezachlə beṇə' gwlej Diozən' par gwsa'aque' lažə' ne'enə', na' beṇə' Babilonia ca' zjanape' dolə' che yoguə' nochlə beṇə' bagwso'ote' doxen lao yežlyon'. De'e na'anə' cuiayi' syoda chega'aque'enə'.

19

1 Gwde na' benda' angl zan juisy beṇə' ža' yoban' chso'elaogüe'e Diozən' na' zižjo nen catə'an gosə'əne':

Beṇə' güen juisy naquə Dioz chechon'.

Le'enə' babene' par nič beṇə' ca' chso'onlilažə' le' cui žjəya'aque' lao yi' gabilən'.

Chey che'eni'ichgua gan' zoe'enə' na' nape' yelə' guac xen.

2 Zdacze' licha ca de'en chnežjue' castigw che beṇə' ca' chso'on de'e malən', na' chone' complir can' ne'enə'.

Baben Diozən' castigw che syoda əblao de'en gwxaquə'əlebe ca to no'olə sargat

laogüe de'en gwso'on beṇə' gwnabia' chei ca' par niçh beṇə' ža' doxen lao yežlyon' boso'ozoe' Diozən' ca'alə cui gwso'elaogüe'ene'.

De'e na'anə' Diozən' babsele'e castigw de'en cheyalə' yesə'əzi'e ca naquən' gwso'ote' beṇə' ca' chso'elao' le'.

³ Nach de'e yoblə gosə'əne': —Beṇə' güen juisyən' naquə Diozən'. Zejlicaṇen' chas ženṇə' gan' chey syodan'.

⁴ Nach beṇə' golə beṇə' blao ca' tapechoa besə'əzo xibe' gwso'elaogüe'e Diozən' gan' chi'e chnabi'enə', gosə'əne': —Ca'ašgacə gaquə. Beṇə' güen juisyən' naquəcə Diozən'.

Na' leczə ca' gwso'on bia ca' tap, bia ca' nitə' lao Diozən' gan' chi'e chnabi'enə'.

⁵ Nach benda' gwṇe to angl do gan' chi' Diozən' chnabi'e, na' gwne': Ledoye'ela'och Dioz chechon', chio'o naccho beṇə' güen žin che' na' chapchone' respet,

chio'o naccho beṇə' blao na' len chio'o cui naccho beṇə' blao.

Yelə' gošagna' che Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'ena'

⁶ Nach leczə benda' xṇe che yezan beṇə' chso'elaogüe'e Diozən'. Na' xṇen' nenən can' chsiž yaon' catə' dechguan na' ca nen catə'an lechguale chašjw chtin. Na' gosə'əne':

Beṇə' güen juisy naquə Xancho Diozən'.

Nape' le'ezelaogüe yelə' guac xen na' chnabi'e.

⁷ Ledoyebei, ledoso mbalaz, na' ledoye'ela'och le',

chedə' babžin ža əgwšagna' Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'ena'.

Bazo no'olən' si'e par gaque' xo'ole'.

⁸ Na' baben Jesocristən' par niçh no'olən' nyaze' lachə' fin de'en naquə šyiš xilə' juisy na' de'en cui naquə manch.

Na' lachə' fin de'en nacho nyaz no'olən' de'en naquə de'e šyiš zejen dižə' de que chio'o bagwlej Diozən' par naccho lažə' ne'enə' zotezə zocho choncho de'e güenṇə'.

⁹ Nach anglən' bolgüize' nada' de'e yoblə gwne': —Bzoj de que mbalaz beṇə' ca' bazjanaquə combid par əžja'aque' gan' gaquə yelə' gošagna' che Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'ena'.

Na' anglən' leczə gože' nda': —Diozən' babene' par niçh gwnia' ca', na' naquən de'e li.

¹⁰ Nach bzo xiba' par güe'elaogua'a anglən', pero anglən' bito be'e latjə, gwne': —Bito gono' ca'. Be'elao' Diozən'. Nada' naca' to beṇə' güen xšine' can' naco' le' na' ljuēžjo' ca' beṇə' ca' leczə chso'e dižə' de que chso'onlilažə'e Jeso'osən'.

Na' ca'aczən' naquən, notə'ətezcho cho'echo dižə' de que chonlilažə'əcho Jeso'osən', zo Spirit che Diozən' len chio'o chonən ca cho'echo xtiže'ena'.

Ben' žia cožə' cabey šyišən'

¹¹ Nach ble'idaogüe'eda' nla'axejə yoban' na' ble'ida' to cabey šyiš na' Jeso'osən' žie' cožə'əbən'. Len' chone' par niçh chac can' ne'enə' na' le' syempr choe' dižə' li. Zdacze' licha ca' de'en chchoglaogüe'en che yoguə'əlo' beṇə' šə non' napə dolə', na' zdacze' licha can' chdiləlene' de'e malən'.

¹² Jelaogüe' ca' chsa'actitən ca to yi' de'e chalə'əṇin, na' zan coron nitə' yichje'ena', na' lao xgue'ena' nyoj yeto le' de'en cui nombia' nochlə beṇə'.

13 Na' nyaze' to lachə' de'e dopə chen, na' yoso'osi' beṇə' le' Xtižə' Diozən'.

14 Na' angl ca' ža' yoban' beṇə' zjənaquə soldad che Diozən' gosə'ənaogü'e'ne', zjənyaze' lachə' fin de'en naquə de'e šyiš na' de'e cui naquə manch, na' yogue'e zjəžie' cabey šyiš.

15 Na' cho'enə' zo to spad de'e nłachguan par nič gwzo'e beṇə' ca' ža' yoguə' nasyon xni'enə'. Nəbi'e lega'aque' na' gone' ca yesə'əzəxjw yichjga'aque' laogü'e'enə'. Le'enə' əgwnežjue' castigw che beṇə' ca' chso'on de'e malən', čhedə' chža'achgua Diozən' lega'aque', Dioz ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xen.

16 Na' le'e xadon che Jeso'osən' na' len le'e ni'enə' nyoj dižə' quinga: "Nada' chnabi'a nota'ətezəchlə rei na' nota'ətezəchlə beṇə' blao."

17 Nach ble'ida' to angl zeche' lao bgüižən' na' bolgüižə' yoguə' claste šod ca' bia ca' chaš le'e yoban' na' gože' lega'acquəb zižjo: —Le'e da leyedobə nga par gaole to xše' xen de'e gon Diozən' le'e.

18 Gatə' xpelə' rei, na' xpelə' no comandant na' no beṇə' gual. Gatə' xpelə' cabey na' xpelə' beṇə' ca' gosə'əbia lega'acquəb. Gatə' xpelə' yoguə' claste beṇə', beṇə' gwsa'ac esclabos na' beṇə' cui gwsa'ac esclabos, beṇə' gwsa'ac beṇə' blao na' beṇə' cui gwsa'ac beṇə' blao.

19 Na' ble'ida' bež gaž yichjən' na' bežən' yeto len yoguə'əlol rei ca' na' yoguə' soldad zan che rei ca'. Bač nite'e probnid par yesə'ədiləlene' Jeso'osən' ben' žia cožə' cabey šyišən' na' len soldad che' ca'.

20 Na' bež nechən' len bia əgwchopen' bian' choe' dižə' goxoayag par nič beṇə'chən' chso'elaogü'e'e bež nechən', chopteb besə'ədolə' na' gwsa'acquəb lao na' Jeso'osən'. Bež əgwchope na'anə' bian' ben de'e zan de'e besyə'əbane beṇə' lao bež nechən' par bxoayaguəb beṇə' ca' nite' señy che bež nechən' na' beṇə' ca' chse'ejni'alazə' lgu'a lsaquə' de'en naquə ca' le'b. Na' nežjəmbanga'acquəb bzałə' Jeso'osən' lega'acquəb lo'o yi' gabilən' gan' chalə' sofrən', to yi' xen de'en naquə ca to nisdao'.

21 Na' Jeso'osən' ben' žia cožə' cabey šyišən' bete' rei ca' na' soldad zan čhega'aque' ca' len spadən' de'en zo cho'enə' de'en nłachgua. Nach yoguə'əlol šod ca' gwsa'oxatəb xpelə'əga'aque'enə'.

20

Can' gaquə lao tmlil iz

1 Na' ble'ida' to angl beṇə' zo yoban' betje' par bsaljue' yech gabilən', na' noxe'e to gden xen.

2 Na' anglən' bnize' belən' bian' beyaque gwxiye'enə' ža gwlasda'ote, de'en le Satanas, na' bčeje'eb gdenṇə' par tmlil iz.

3 Nach bzalə'eb lo'o yech gabilən' na' le'e bseyjwte' cho'a yechən', na' bčhiše'en to sey. Bene' ca' par nič cuich xoayaguəb beṇə' ža' yežlyon' xte catə' te tmlil iz. Cana'ach yoseže'eb yechojəb yeto tyemp dao'.

4 Nach ble'ida' zjəchi' beṇə' chəsə'anabia' t xen len Cristən' na' yogue'e len le' gosə'əchoglaogü'e'en che beṇə'chən' šə non' napə dolə'. Na' beṇə' ca' chəsə'anabia' len le' zjənaque' beṇə' ca' cui əgwso'əlao' bežən' nic lgu'a lsaquə' de'en naquə ca' le'b, na' bito gwso'e latjə yoso'ozoe' señy čhebən' lao xgaga'aque'enə' o na'aga'aque'enə'. Gwso'e dižə' de que chso'onłilazə'e Jeso'osən', na' bosə'ozenague' che xtižə' Diozən'. De'e na'anə' beṇə' ca' chəsə'əgue'i Diozən' gwso'ote' lega'aque' gosə'əchogue' yenga'aque'enə'. Pero babesyə'əbane' ladjo beṇə' guat ca' nič chəsə'anabi'e t xen len Cristən' tmlil iz.

5 Cristən' bolis bosbane' lega'aque' ladjo beṇə' guat ca' antslə ca beṇə' yeziqə'əchlə. Na' catə' te yesə'ənabi'e tmlil iz, cana'ach yeziqə'əchlə beṇə' ca' bagwsa'at yesə'əbane' ladjo beṇə' guat ca'.

6 Mbalaz par beṇə' ca' babolis bosban Cristən' ladjo beṇə' guat ca' antslə ze'e solao tmlil izən, beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'. Bito gac čhega'aque' can' gac čhe beṇə' ca' yesə'əzaglaochgua zejlicane. Na' de'en yesə'əzaglaochgüe' zejlicane lennə' ṇacho yelə' got əgwchopen'. Na' beṇə' ca' zjənaque' lažə' na' Diozən' ṇitə'ətezə ṇite'e əso'elaogüe'ene' na' əso'elaogüe'e Cristən' can' gwnitə'ətezə gwnitə' bḥox čhe beṇə' Izrael ca' gwse'ejni'alazə'e Diozən'. Na' beṇə' ca' zjənon cuinga'aque' lažə' na' Diozən' lega'aque' yesə'ənabi'e txeṇ len Cristən' tmlil iz.

7 Na' catə' bagoc tmlil iz čhəsə'ənabi'e, Diozən' güe'e latjə yechoj gwxiye'enə' de'en le' Satanə lo'o yech gabilən' gan' yo'on.

8 Na' yechojən par əxoayaguən beṇə' ca' ža' doxenlə lao yežlyon' de'e yoblə, beṇə' ca' čhəsə'əne' Gog na' Magog. Gwxiye'enə' əxoayaguən lega'aque' na' əgwtoḅən lega'aque' par yesə'ədiləlene' Cristən'. Na' beṇə' zan juisy əgwtoḅən contr Cristən' ca' yox zannə' de'en chi' cho'a nisdəo'.

9 Nach ble'idaogüe'eda' chac ca', za'ac beṇə' zan doxenlə lao yežlyon' na' gwse'əchje' syodan' chaque Diozən' čhei gan' ža' beṇə' ca' bagwleje' par zjənaque' lažə' ne'enə'. Nach Diozən' bene' par nič bchoj yi'inə' yoban' bžinten lao yežlyon' par bžiyai'in beṇə' ca' babtoḅ gwxiye'enə'.

10 Na' ca naquə gwxiye'enə' de'en bḥoayag beṇə' ža' yežlyon', Cristən' bzalə'en lao yi' gabilən' gan' chalə' sofrən', lo'o yi' xen de'en naquə ca to nisdəo'. Bzalə'en gan' bzalə'e bež nechən' na' bež əgwchope bian' bḥoayaguəḅ beṇəčan' len dižə' güenlažə' čhebən'. Na' čhəsə'əzaglao gwxiye'enə' len bež ca' lo'o yi' gabilən' do ža do yel par zejlicane.

Diozən' gwčhoglaogüe'en čhe beṇə' ca' bagwsa'at šə non' napə dolə'

11 Nach ble'ida' chi' Diozən' lao to siy xen de'en naquə de'e šyiš na' chnabi'e. Na' leczə ble'ida' benittecə yežlyon' na' de'e ca' chle'icho le'e yoban' čhedə' bitoch byažjga'aquen.

12 Na' ble'ida' beṇə' ca' bagwsa'at sin cui gwso'onlilaže'e Jesocristən', beṇə' ca' gwsa'ac beṇə' blao na' len beṇə' ca' cui gwsa'ac beṇə' blao. Yogue'e zjəzeche' lao Diozən'. Nach Diozən' bzaše' libr ca' gan' zjənyoj yoguə' de'e ca' gwso'on to toga'aque'. Nach gwde na' bzaše' yeto libr gan' zjənyoj la beṇə' ca' zjənapə' yelə' mban zejlicanen'. Na' yoguə' beṇə' ca' gwsa'at sin cui gwso'onlilaže'e Jesocristən' gwčhoglaogüe'en čhega'aque' de que yesə'əzi'e castigw segon bin' gwso'on to toga'aque', con can' nyoj le'e libr ca'.

13 Na' yoguə' beṇə' bagwsa'at lo'o nisdə'onə' sin cui gwso'onlilaže'e Jesocristən' lenczəga'aque' besyə'əchoje' par gosə'əzeche' lao Diozən' na' le'egatezə ca' yoguə' beṇə' bagwsa'at gatə'ətezəchlə leczə besyə'əchoje' latj čhe beṇə' guat ca'. Na' Diozən' gwčhoglaogüe'en čhe to toga'aque' de que yesə'əzi'e castigw segon can' gwso'one'.

14 Nach Diozən' bcueze' yelə' gotən' de'en ṇacho de'e neche. Bene' par nič cuich no yežin latjə čhe beṇə' guat ca'. Na' de'en yesə'əzaquə'əzi' beṇə' güen de'e mal ca' lo'o yi' gabilən' zejlicane, lennə' de'en ṇacho yelə' got əgwchopen'.

15 Yoguə' non' cui nyoj leinə' le'e libr gan' nyoj la beṇə' ca' zjənapə' yelə' mban zejlicane, bosə'ozalə'ene' lo'o yi' gabilən' de'en naquə de'e xen ca nisdəo'.

21

Yežlyon' beyaquān de'e cobā len de'e ca' chle'icho le'e yoban'

¹ Gwde na' ble'ida' de'e ca' chle'icho le'e yoban' zjənaquān de'e cobā, na' leczə ble'ida' yežlyon' de'e cobā. Ca naquā de'e ca' zjənlā' le'e yoban' antslə, na' ca naquā yežlyon' de'en banombi'acho, bagwde čhega'aquān. Na' leczə nisdā'onā' bagwde čhei.

² Nada' Juan ble'ida' syoda čhe Diozən', syoda Jerosalennā' de'en naquā de'e cobā de'en chi' yoban' gan' zo Diozən', ble'ida' bletje'en lao yežlyon'. Banonšəogüe'en na' banone'en xoche ca to no'olə čpa'a cuine' catə' chšagne'e.

³ Nach do gan' chi' Diozən' čhnabi'e benda' gwne to anglən' zizjo gwne': — Syoda čhe Diozən' babžinən gan' ža' beṇačən' na' Diozən' soe' len lega'aque'. Beṇač ca' əsa'aque' xi'ine' na' le' gaque' Dioz čhega'aque' ben' əso'elaogüe'e.

⁴ Na' Diozən' gone' par nič cuich ŋite'e trist, notoch no gat, na' notoch no no yegüine'e, ni que gaquā bi de'en yesə'əžəlaogüe' o bi de'en gon par yesə'əbeže'. Bagwde čhe yoguā' de'e ca' zjənac ca' de'en gotə' lao yežlyo nechən'.

⁵ Nach Diozən' ben' chi' čhnabia' gwne': —Nada' chocoba' yoguā'əloj de'en de.

Na' leczə gwne': —Bzoj de'e quinga čhedə' nada' chona' can' nia'anā' na' syempr cho'a dižə' li.

⁶ Nach gozne' nada': —Bač goc can' gwni'ana'. Nadan' naca' ben' ben' yežlyon' na' nada' naca' ben' gon par nič te čhei. Nadan' bazocza' catə'an bxi'a yežlyon' na' ca'aczən' soa' catə'an yeyož yedon. Notə'atezə beṇə' chene'ene' si'e de'en gwnežju'a'ane', gwnežju'a'ane' yelə' mban zejlicane de'en gwxaquā'əlebe ca nis ya'a de'en che'ejcho catə'an chbilecho, na' gwnežju'a'ane'en sin cui bi yesə'əyixjue' čhei.

⁷ Na' notə'atezə beṇə' šə čhəsə'əzoine' cui choso'ozenague' čhe de'e malən', gac čhega'aque' yoguā' de'e güen ca' de'en babi'a dižə' čhei, na' caguā de'e te cuich gaca' Dioz ben' əso'elaogüe'e na' caguā de'e te cuich əsa'aque' xi'ina'.

⁸ Pero na' ca naquā beṇə' ca' čhəsə'əžeb par yoso'ozenague' čhia', na' beṇə' ca' cui chso'onlilažə' nada', na' beṇə' ca' chso'on bitə'atezə de'en chgue'ida', na' beṇə' ca' chso'ot beṇə' yoblə, na' beṇə' ca' čhəsə'əbejyichj no'ol čhega'aque' o be'en čhega'aque' par chesə'əzolene' beṇə' yoblə, na' beṇə' čhəsə'əža' xtoga'aque', na' beṇə' ca' čhəsə'ənao de'en chso'on beṇə' ca' čhəsə'ənelen de'e xio', na' beṇə' ca' chse'ejni'alažə' lguā'a lsaquā', na' yoguā' beṇə' ca' chso'e dižə' güenlažə', yoguā'əga'aque'enə' yesə'əzaquā'əzi'e zejlicane lo'o yi' gabilən' gan' čhalə' sofrən', na' yi' gabilən' naquān ca to nisdāo'. Na' de'en gac čhega'aque' lennə' yelə' got əgwchopen'.

Syoda Jerosalen de'en naquā de'e cobā

⁹ Na' ble'ida' angl ca' gažə beṇə' ca' gwso'oxə' gažə tas gan' yo'ožə de'en gwxaquā'əleben ca gažə castigw de'en bnežjw Diozən' beṇə' mal ca'. Na' toe' bgüiguā' gan' zoa'anā' na' gože' nada': —Da gwlo'ida' le' no'olan' ze'e si' Jesocristən' par gaque' xo'ole', Jesocrist ben' gwxaquā'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.

¹⁰ Na' Spirit čhe Diozən' beṇən par nič anglən' gwče'e nada' to lao ya'a xen de'en naquā de'e sibə par nič blo'ine' nada' syoda əblao čhe Diozən', syoda Jerosalennā' de'en gwche' yoban' gan' zo Diozən' de'en babletje' lao yežlyon'.

¹¹ Na' ble'ida' čhey che'eni' syodan' len yelə' čhey che'eni' čhe Diozən', na' ble'ida'an ca to yej fin de'e chactit, ca yej de'en ne' jaspə de'en chle'icho ca bidr.

12 Na' ble'ida' to ze'e xen de'e sibə de'en nychj syodan', na' nitə'an šižin puert, na' to to cho'a puertən' zjəzecha tğüejə angl. Na' ca naquə puert ca' zjənyojən la šižin family che beṇə' Izrael ca' beṇə' ca' za'ac lao dia che to to xi'in de'e Izraelən'.

13 Le'e ze'e galən' chla' bgüižən' nitə' šonə puert, na' yešonən cuitən licha, na' yešonən cuitən yeglə, na' yešonən galən' chen bgüižən'.

14 Na' ble'ida' lan ze'enə' de'en nychj syodan', naquən šižin yej xen na' zjənyoj le'e yej ca' la šižin apostol che Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.

15 Na' anglən' ben' be'elen nada' dižə'anə' noxə'e to ya de or par gwsie' medid che syodan' na' len ze'e cheinə' na' puert chei ca'.

16 Syodan' naquə de'e cuadrad, na' tozə can' naquə yelə' zlague'i len yelə' ltonei na' len yelə' sib chein'. Na' medid che syodan' goquən chopa mil chopə gueyoa kilometros.

17 Nach gwde na' gwxi'e ze'e de'en nychj syodan' medid, na' goquən gyon tap metr yelə' sib chein' segon metr de'en chesə'əchin beṇə'chən' na' lenṇə' bchin anglən'.

18 Ze'e de'en nychj syodan' naquən de yej de'en nzi' jaspe, na' ble'ida' de que yo'o ca' ža' syodan' zjənaquən porzə de or na' nla'an ca bidr de'en naquə xi'ilažə'.

19 Na' le'e to to yej xen ca' de'en zjənaquə lan ze'e de'en nychj syodan' zjənone'en xoche len yoguə' claste yej fin. De'e nechən' da'an jaspe, de'e gwchopen' safiro, de'e gwyone agata, de'e gwdape esmeralda,

20 de'e güeyə' onise, de'e gwxope cornalina, de'e gažə crisolito, de'e agwṅone'e berilo, de'e güei topasio, de'e ši crisoprassa, de'e šnejei jasinto, na' de'e šižinei amatista.

21 Nach puert ca' šižin de'e nitə' che syodan' to toga'acquən zjənaquən de to perla. Na' lquey che syodan' zjənaquən porzə de or na' nla' le'inə' can' nla' le'i to de'en naquə de bidr.

22 Bitobi yo'odao' ble'ida' lao' syodan' chedə' la' do tyempte beṇə' ca' ža' syodan' nitə'e lao Xancho Diozən' ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xennə' na' lao Xi'ine' Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə', na' beṇə' ca' ža' syodan' chso'elaogüe'e lega'aque'.

23 Bito chyažje bgüižən' ni bio'onə' par yoso'ose'eni'in lao syodan' chedə' nye'eni' syodan' len yelə' chey che'eni' che Diozən' na' che Xi'ine' Jesocristən'.

24 Na' be'eni' che syodan' gwse'eni'in yedote par beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən', beṇə' ca' zjənaquə to to nasyon. Na' rei ca' chə'anabia' yežlyon', beṇə' ca' chso'onlilažə' Diozən', yoso'onežjue'ene' yelə' gwnabia' na' yelə' bala'an de'en de' chega'aque'.

25 Bito šeyjw puert ca' teža na' caguə batə'əquə gaquə žchol.

26 Na' yelə' xoche na' bitə'ətezəchlə de'e zaque'e de'en gotə' che nasyon ca' gatə'an lao' syodan'.

27 Bitobi de'e mal gaquə lao' syodan', na' notono gaquə yesyə'əžin syodan' no chon de'e ca' chgue'i Diozən' o no choe' dižə' güenlažə'. Caguə no yesyə'əžin syodan' sino beṇə' ca' zjənyoj laga'aque'en le'e libr che Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'. Le'e libr na'anə' zjənyoj la beṇə' ca' zjənapə yelə' mban zejlicanen'.

22

1 Nach blo'ine' nada' yao de'en yožə nis de'en chnežjon beṇačən' yelə' mban zejlicanən'. Na' nisən' naquən clar juisy ca be'eyə', na' yaon' chchojən gan' chi' Diozən' na' Xi'ine' Jesocristən' chəsə'anabi'e, Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.

2 Na' yaon' chden gwchol lquey xen che syodan' na' ze yag chopə la'a cho'a yaon', yag de'en chnežjon beṇačən' yelə' mban zejlicanən'. Na' yoguə' bio' chəsə'əbian frot, šižin las lao tgiüz. Na' beṇə' ca' ža' syodan' beṇə' zjənaquə to nasyon chəsə'əchine' xlage' i ca' par nič nite'e güen.

3 Cuat gata' de'e gue' i Diozən' lao' syodan'. Diozən' len Xi'ine' Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə' zjəchi'e syodan' chəsə'anabi'e, na' yoguə' beṇə' ca' ža' syodan' chso'onlilažə'e Diozən' na' nitə'ətezə nite'e chso'elaogüe'ene'.

4 Nitə'ətezə nite'e gan' chəsə'əle'ine' cho'alao Diozən', na' nyoj le'enə' lao xgaga'aque'enə'.

5 Cuat gaquə žchol lao' syodan'. De'e na'anə' bito yažje be'eni' che lampara, niqye yažje be'eni' che bgüižən', chedə' yelə' chey che'eni' che Xancho Diozən' chse'eni'in gan' ža' beṇə' ca' chso'elao' le' na' chəsə'anabi'e len le' zejlicane.

Bazon əžin ža yidə Cristən' de'e yoblə

6 Nach anglən' gwne' nada': —Yoguə' de'en bagwna Diozən' zjənaquən de'e li na' gaquə can' ne'enə'. Xancho Dioz nan' chbeje' beṇə' par chso'e xtiže'enə' na' le'enə' bsele'e nada' par chzejni'ida' beṇə' ca' chso'elao' le' de'e ca' baza' gaquə.

7 Jeso'osən' ne' de que bazon əžin ža yide' de'e yoblə, na' mbalaz nitə' beṇə' ca' yoso'ozenag che de'e ca' babzjo' le'e libran' noxo'onə', ca naquə de'e ca' ze'e gaquə.

8 Nada' Juan bzoja' de'en benda' na' ble'ida', na' catə' benda' na' ble'iga'acda'an bzo xiba' xni'a anglən' par güe'elaogua'ane', ben' ben par nič ble'ida'ogüe'eda' yoguə' de'e ca'.

9 Pero anglən' bito be'e latjə, na' gwne': —Bito gono' ca'. Be'elao' Diozən'. Nada' naca' to beṇə' güen xšine' can' naco' le' na' ljuežjo' ca' beṇə' ca' leczə bagwlej Diozən' par chso'e xtiže'enə', na' ca'aczən' yoguə' beṇə' ca' yoso'ozenag che de'e ca' babzjo' le'e libran' noxo'onə'.

10 Na' leczə gwne' nada': —Bito gwcuəšo'o che de'e ca' ze'e za'ac can' na lib nga bzojo', chedə' bazon əžin ža gaquə yoguə' de'e ca' bzojo' le'inə'.

11 Bazon əžin ža catə' beṇə' ca' chso'on de'e malən' yesyə'əga'anlencə de'e mal chega'aque'enə' gabilən'. Na' beṇə' ca' chso'on de'en naquə yelə' zto' yesyə'əga'anlene' yelə' zto' chega'aque'enə' gabilən'. Na' beṇə' ca' zjənaque' beṇə' güen lao Diozən' so'onche' de'e güenə' zejlicane. Bagwlej Diozən' lega'aque' par zjənaque' lažə' ne'enə' na' zejlicane yesyə'əga'ane' lažə' ne'enə'.

12 Nach Jeso'osən' gwne': —Bazon əžin ža yida' de'e yoblə, na' gona' castigw che to beṇəč o gona' par nič gaquə de'e güen che to toga'aque' segon nac gwso'one'.

13 Nada' naca' ben' ben yežlyon' na' ben' gon par nič te chei. Bazocza' catə'an bxi'a yežlyon' na' ca'aczən' soa' catə'an yeyož yedon.

14 Mbalaz nitə' notə'ətezə beṇə' bagosə'əṇabe nada' beca'a xtolə'əga'aque'enə'. Na' gua'a latjə so'e cho'a puert che syodan' gan' zoa'anə' na' gwnežju'a' lega'aque' frot che yag yelə' mban zejlicanən'.

15 Pero na' bito gua'a latjə so'o beṇə' ca' cui chso'onlilažə' nada' cho'a puert che syodan'. Bito gaquə so'o beṇə' ca' chəsə'əṇelen de'e xio', na' beṇə'

chəsə'əbejyichj no'ol čhega'aque' o be'en čhega'aque' par chnità'əlene' beṇə' yoblə o beṇə' chəsə'əža' xtoga'aque'. Bito gaquə so'o beṇə' chso'ot beṇə', beṇə' chse'ejni'alažə' l'gua'a lsaquə' na' notə'ətezə beṇə' chəsə'yə'əbeine' chso'e dižə' güenlažə'.

¹⁶ Nada' Jeso'os bsela'a angl čhia'anə' par bzenene' le' yoguə' de'en babzojo' par beṇə' ca' zjəncoda' ljuežje chso'elaogüe'e nada'. Nada' golja' lao dia čhe de'e Rei Dabin', na' naca' ben' ben Diozən' lyebe əsele'e lao dia čhe de'e Rei Dabin'. Na' gwxaquə'əlebada' ca beljw xsilən'. Nezecho catə' čhla' beljw xsilən' bazon še'eni', na' de'en babida' yežlyon' nezecho bazon gaquə' yoguə' de'e güen ca' zjənyoj le'e libr nga.— Can' gwna Jeso'osən' nada'.

¹⁷ Čhio' o chonlilažə'əcho Jesocristən' naccho ca to no'olan' si'e, na' čhio' o txen len Spirit čhe Diozən' čhṇablažə'əcho yob yide' de'e yoblə. Na' yoguə' no yene catə' yoso'olabe' libr nga, leczə yesə'əṇablažə'əšgue' yob yide' de'e yoblə.

Na' notə'ətezə beṇə' se'ene'ene' so'onlilažə'e Jeso'osən' gatə' yeļə' mban zejlicane čhega'aque' sin cui bi yesə'əyixjue' čhei.

¹⁸ Nach gozna Jeso'osən': —De'e ngan' əchnia' par yoguə' le'e gwlable o yenele catə' beṇə' yoso'olabe' de'e quinga ben Diozən' mendad zjənyoj le'e libr nga. Notə'ətezle šə gwzanchle ca de'en na libr nga catə' əgwzejni'ile beṇə' čhe de'e ca' ze'e za'ac, Diozən' gone' par ničh gac čhele yoguə' de'e mal ca' de'en zjənyoj le'e libr nga.

¹⁹ Na' notə'ətezle catə' əgwzejni'ile beṇə' čhe de'e ca' ze'e za'ac šə cui yene'ele əgwzejni'ile lega'aque' yoguə' de'e ca' ben Diozən' mendad zjənyoj le'e libr nga, Diozən' yoxi'e lalen' le'e libr čhe'enə' na' bito güe'e latjə yežinle syoda čhe'enə'. Na' le'e libr čhe Dioz nan' zjənyoj la yoguə' beṇə' ca' zjənapə' yeļə' mban zejlicanen'.

²⁰ Nach Jeso'osən' ben' bzejni'ine' nada' yoguə' de'e quinga ne': —De'e li yida' l'güegwza.

Na' nada' goža'ane': —Ca'ašgaczə gaquə. Yob yidašgo' Xana' Jeso'os.

²¹ Xancho Jesocristən' sotezə soe' gaquəlenšgacze' yoguə'əle. De'e na'azən' de chzoja'. *Juan*